

DEUS CREAVIT MEDICUM et DE TERRA MEDICAMENTA
VIR PRUDENS AUTEM NON CONTEMNIT ILLA. Eccl. 38
BONAE VALETU
DINIDICATA
SUB HIS ALIS
VITA BREVIS ARS LONGA
QUOD EST SUPERIUS EST SICUT INFERIUS.
Honora Medicum propter necessitatem.
HIS DUCIBUS
Et enim illum creavit Altissimus. Eccles. 38.
SUBIECTA
MEDICINAE
PHARMACOPOEIA
REGIA
seu
DISPENSATORIUM NOVUM
LOCUPLETATUM & ABSOLUTUM
cum
ANNEXA MANTISSA
SPAGYRICA
JOANNIS ZWELFER
PALATIN.
M. D.
M.DCLXVIII.
Ioh: Alex: Böner fc.

PHARMACOPOEIA REGIA,

SEU

DISPENSATORIUM NOVUM LOCUPLETATUM ET ABSOLUTUM,

annexâ etiam

MANTISSA SPAGYRICA:

in quibus

VERA ET ACCURATA METHODO SELECTISSIMORUM MEDICAMENTORUM COMPOSITIONES ET PRÆPARATIONES TRADUNTUR; quæ cùm servatis suorum Ingredientium virtutibus, tum iisdem exaltatis, Medico, in profligandis humani corporis ægritudinibus, ad vota servitura sunt.

CUI ACCESSERE

BINI DISCURSUS APOLOGETICI:

AUTHORE

JOANNE ZWELFER, PALATINO, M. D.

Cum Privilegio Sacræ Cæsareæ Majestatis.

NORIBERGÆ:
Sumtibus MICHAELIS & JOHAN. FRIDERICI ENDTERORUM.

ANNO M. DC. LXVIII.

Summa Privilegii.

SAcræ Cæsareæ Majestatis Privilegio denuo cautum est, ne quis D. Joannis Zwelferi Animadversiones in Pharmacopœiam Augustanam, & annexam ejus Mantissam, cum Dispensatorio Novo, contra Privilegium, à FERDINANDI III. gloriosissimæ memoriæ Cæsareâ Majestate olim ad Decennium impetratum, intra aliorum adhuc decem, à proximâ hac Operis hujus Novi editione, annorum spatium, sive per se, sive auctum etiam cum annexa Appendice, eodem, aut alio, Typo recudere, invehere, & clàm vel palam vendere atque distrahere præsumat; sub pœna viginti Marcarum Auri, amissionisq; Exemplarium: prout mulctæ hæ, cum reliquis consvetis cautionibus, in Diplomate, ac Privilegio Cæsareo Originali, amplissimè continentur.

Censura Inclytæ Facultatis Medicæ Viennensis.

ANimadversiones in Pharmacopœiam Augustanam, & annexam ejus Mantissam, primùm revisas; unà cum Appendice ad Animadversiones: nec non Pharmacopœiam Regiam, seu Dispensatorium novum Locupletatum & absolutum, cum annexa Mantissa Spagyrica, Dn. Joannis Zwelfer, Med. Doctoris, propriis Observationibus & Experientiâ confirmatum, aliqua ex Collegio Medicorum Viennensium membra ab initio usq; ad finem studiosè perlegerunt, nihilq; in his bonis Moribus, aut Fidei Catholicæ, contrarium vel repugnans; verùm multa non solùm Medicis Praxin exercentibus scitu summè necessaria, sed & Ægris admodum profutura, invenerunt. Ideoq; hæc Opera Typis dignißima censemus. In quorum fidem hasce Patentes, Collegii nostri Sigillo munitas, expediri, & manu Decani subscribi, mandavimus.

Dab. Viennæ, 16. Junii 1666.

L. S.

Johann Ludvvig, Phil. & M. D.
p. t. Decanus.

POTENTISSIMO
AC
INVICTISSIMO
ROMANORUM IMPERATORI,
LEOPOLDO,
PERPETUO AUGUSTO,
GERMANIÆ, HUNGARIÆ,
BOHEMIÆ, DALMATIÆ, CROATIÆ, SCLAVONIÆ &c. REGI, ARCHIDUCI AUSTRIÆ, DUCI BURGUNDIÆ, STYRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ, ET WIRTEMBERGÆ. &c.
COMITI TIROLIS: &c.
IMPERATOR AUGUSTISSIME:

FOecunda Cæſarum Regumque Parens, Auſtria, Invictiſſime LEOPOLDE, illicium eſt Orbis & Populorum, quos arcano nutrit ubere, ac inſatiabiles reddit, dum vel ſemel admiſit ad fluenta Gratiarum. Habet, Auguſtiſſime Cæſar, Gentilitia Auſtriorum Domus tacitum in omnes Imperium, dum ſuos Majeſtate allicit,

 Pietate

Pietate conſervat, Juſtitiâ tutatur, Humanitate demulcet. Neminem proinde arceat Imperialis Auſtriacorum Aquila, quæ, licet Majeſtate & Juſtitia, Sceptro & Enſe, armata ſit; Pelicanus tamen amoris eſt, ſua confodiens viſcera, ut vel proprio cruore ſubditos foveat, ac in vitam animet. Meridiabar jam olim Ego ſub umbra hujus Aquilæ alarum magnarum, PIETATE ET JUSTITIA magni FERDINANDI TERTII PATRIS, ad cujus auguſta ſubſellia Animadverſiones in Auguſtanum Diſpenſatorium olim reclinavi. Protegebat me Majeſtas FERDINANDI QUARTI, ſeu fortis Clementiâ, ſeu clemens Fortitudo, PRO DEO ET POPULO; ſub cujus Regio Palutamento Pharmacopœia Regia noſtra quondam protecta. Nunc arcano me trahit illicio, & benigno obtutu, ſceptrum inter & acinacem excubitor oculus Majeſtatis Veſtræ, CONSILIO ET INDUSTRIA Vigilantisſimus, Hieroglyphico aut Myſtico ſenſu Cæſarearum virtutum Epitome, TER AUGUSTE LEOPOLDE; cui jam olim totus militabat æther, & Coronas deſtinabat, ad Diademata nato ac educato. Conquieſcat igitur ſub umbra alarum tantæ Majeſtatis Veſtræ CONSILIO ET INDUSTRIA, ſecundus hic fœtus meus, partusque literarius (quem pedibus Majeſtatis Veſtræ reclivis ſubſterno) utpote, qui olim ſub his Alis feliciter fovebar; quando Regiæ

m.Phar-

m. Pharmacopœiæ Appendicem Augusto Majestatis Vestræ Nomini supplex dicavi. Perennet igitur non tam Solaris Imperii Aquila, quàm sæculorum Phœnix, LEOPOLDUS, gentis nostræ Pyropus, Paternarum virtutum MAXIMI FERDINANDI TERTII ex asse Hæres, in Sago & Toga ter Fœlix IMPERATOR: Cui ut Regna accedant, bello & pace gloriosissimus perennet, suplicibus votis exoro. Nam sic & Urbs, sic Populus, sic Universus Orbis, ardentibus votis suspirat.

SACRÆ CÆSAREÆ MAJESTATIS

VESTRÆ

Humillimus cliens

JOANNES ZWELFER.

PROOEMIUM
ad
LECTOREM.

Uod olim, Gentilitio sibi symbolo, felicissimus ille Heroum, hieroglyphicâ brevitate innuit; quando super Scutum dimidiam Lunæ sphæram vivis coloribus pingi voluit, hoc superscripto Lemmate: Plenior redibo: hoc à me, non tam nominibus & symbolis, quàm reipsa, effectum vides, Lector benevole; dum Tibi, & universo literato Populo, Pharmacopœiam Regiam, juxta fidem, in præfixo Emblemate datam, pleniorem, auctam & perfectam, ut φιλιατρῶν expectationi satisfacerem, sisto & consecro. Ea enim est humanæ imbecillitatis, inter angustos limites comprehensæ, natura, ut parturiat semper; rarò tamen, aut nunquam, perfectum enitatur fœtum, embryonem duntaxat producens; cui tempus, ætas, & magistra rerum, Experientia, ultimam tandem imponit manum. Symbolizat enim humana mens cum totius Universi natura, quæ, in ipsis progignendis flosculis, suis utitur interstitiis, producendo jam eorum pericarpia, sinûs, genicula, umbellas, nymphas, donec in calathos circinet, ex his, velut è proscenio, florem eductura. Sic pariter longâ serie procedentes anni, magna artibus fuerunt incrementa; suos habet gradûs sapientia; dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam, ad consummatam usque plenitudinem. Quindecim jam fluxêre anni, quòd Pharmacopœia Regia nostra primùm sustinuit prælum: hactenus verò assiduo semper studio in id incubui ac desudavi, ut fœderatis manibus, conjunctisq; viribus, fœtum hunc meum perficerem, experientiâ & continuâ Praxi ampliarem, debitum denique nitorem & formam ei conciliarem; satis interim factum mihi autumans, si deplorandis mortalium affectibus citò, tutò, ac jucundè, subvenirem. Quanquam præproperè adeò prælum ac lucem hic noster partus non subiisset, remorante nos operosâ Praxi, & Ægrorum sollicitatione; nisi, inter alios Doctissimos Viros, assiduo etiam mihi stimulo fuisset, ac fidelem unà operam suam præstitisset, Excellentissimus Vir, *Joannes Adamus Spenholtz*, Inclytæ Facultatis Medicæ Viennensis Doctor, Celebris Jaurinensium p.t. Physicus, & incomparabilis Philosophus, qui deploratum Medicinæ statum sæpe coràm, ac literis suis, nobis exposuit, & lucem, ac talentum nostrum, sub modium non esse abscondendum, commonefecit; nostris antehàc evulgatis scriptis addictissimus, ut ea (ad paucorum æmulationem) continuus tereret, meq; adversus futuros maledico-

rum

rum susurros iteratò erigeret, ut scilicet parùm adverterem, quid Zoilus in obscuris, quid nauci homunculi (festivâ hâc utar προσονομασία) obganniant, quorum vita & labor est, sagacissimis & defecatioribus etiam ingeniis imponere.

Placuit autem hanc in me suscipere spartam, Regiamq; nostram Pharmacopœiam denuò excudere, ac divulgare, ut improbos naturæ conatûs per omnia æmularer, quæ semper ad majora enititur, nihilq; non numeris omnibus absolutum producere satagit: quò & collimavi ego, ut meliora nimirum charismata sectarer, Opus & Dispensatorium tale ederem, quod omnem spiraret perfectionem, nihilq; mancum aut superfluum in se continens; prout decet genuinum Artis & Naturæ sectatorem. Neque verò liberiùs hæc mihi excidisse putes, quasi qui solus Philosophici sacrarii penetralia, aut sacrum Æsculapii delubrum & abdita penetrassem, eq; iis non nisi Panaceas, secreta remedia, & θεῶν χεῖρας deprompsissem. Absit à me fastus, gloriola, & φιλαυτία; qui apprimè novi, quàm arctis limitibus virtus & potestas nostra circumscribatur; quàm angusta res domi nostræ sit. Illud solùm scriptis hisce monumentis præstare volui, ut quàm proximè ad perfectionis apicem, in re Medica, collimarem, Tibiq; cornu copiæ, aut, si mavis, Armamentarium & Panopliam erigerem, è quibus arcana remedia depromere valeas, queîs deleterias morborum vomicas, abditasq; humanorum langvorum causas, velut totidem telis, profligare posses.

Quis enim tam bruto agrestiq; ingenio est, cui non pateat, quòd, labente paulatim ætate Mundi, vires totius orbis systematis labascant, magnisq; passibus ad defectionem properent? Ipsa cæteroquin benefica sydera, & ecstatica elementorum commotio, in nos, seminali quâdam malignitate, virulenta effluvia derivant, mundumq; epidemicis calamitatibus premunt. Amplùs dicam; ipse Majoribus nostris saluberrima alimenta, primâ quasi statione dimissâ, intestino furore in nos debacchantur, disparatas geneses in corporibus moliuntur, vernaculos morbos, velut totidem sigilla, imprimunt, nosq; arcanis insidiis ad interitum deducunt; adeò quidem, ut, præter morbi genus, quod Antiqui Σποραδικὸν vel ἐνδήμιον, seu Patrium, dixêre; meritò calamitoso hoc sæculo nos illud jungamus, quod Intestinum, Domesticum, & ex Nobis, appellemus. Intuentes igitur præsentium calamitatum seminarium, & fatale novæ Eridos pomum, hostilesq; diffidias vitæ nostræ concentratas; & nos pariter novis accendamur ausibus, extra castra digrediamur, obviam procedamus arcano hosti; qui filii aut commilitones sumus magni Hippocratis; induamur fortitudine, & tanti Patris armaturâ, meditemur stratagemata, &, cum divino Sene, diviniora remedia. Sic fiet, ut Musea ac Lycea nostra humano generi sint Armamentarium; consilia nostra, invincibilis clypeus; & remedia nostra,

certiſſima ſalus langventibus, in vitam & ſanitatem. Huc proinde, pro mea tenuitate, hocce meo Diſpenſatorio collimavi ego, ut ſecretiora meditarer remedia, quibus frænum & habenas morbis imponeremus; ac veluti ærarium quoddam publicum erigerem, è quo langventium populus vitæ & ſanitatis ſibi ferat ſubſidium. Neque verò hæc iterum à me magnificè & grandiloquè prolata cenſeas. Tu ipſe Regiam hanc, ſcripta & lucubrationes noſtras, cum reliquis ævi noſtri Scriptoribus, velut purpuram purpuræ, & byſſum, ut ajunt, byſſo compara; & reperies, quòd mea cauſa triumphat; deprehendes, quòd plurimi Scriptores in propriis vitiis lippiant; quòd anguſtiùs, quàm pro dignitate Medicâ conveniebat, ſcripſerint, poſthumos denique errores retroagendis ſæculis, quaſi per traducem, commiſerint, ævum, Lycea, & Athenæa noſtra dedecorantes.

Et ſanè quid Medicus eſt, debita remediorum penu deſtitutus? Idem quod inermis miles; quod Philoſophus inter Amuſos; quod elingvis Orator. Non enim hîc ſyllogiſmis certatur. Praxi, & exercitio, ſelectisq; remediis, quibus ægros fulcias, opus eſt. Neque enim, quàm aſſiduè Patientem inviſas, quæritur; ſed, quàm aptis remediis & medicamentis proſtratos erigas, disquirendum. Ut proinde Cordubenſis Philoſophi ſanè Chriſtiano dogmati ſuccenſere nequeam, dum in Epiſtola ſollicitè hortatur: *Medicorum conſilia devita, qui, parum docti; ſed ſatis ſeduli; officiosè ſatis multos occidunt.* Neque immeritò: de vita deciditur, viduorum & orphanorum res agitur; ac ab uno Medentis ore nonnunquam regnorum momenta dependent. Quod & ipſi parum experti perpendunt: proinde, quas nec à doctrina, nec ab experientiâ, nec à ſecretis Chymiæ & Pharmaciæ laboribus habent, ſuppetias; ab humanitate, & verborum lenociniis, quandoq; officiosè emendicant. Ut proinde certiſſimum ſit, hoc ſolo & uno, quòd circa genuina medicamentorum inventa hallucinantur; fortunas, formam, & ἐγκώμιον Medicorum naufragari. Contemplemur enim ſine penicillo Apellem quempiam; ſine incude Malleatorem; aut Architectum, quem regula & gnomon deſtituunt. Quid ſunt? Truncus ficulnus, inutile lignum, ἀυτόματα, & muta Trophæa. Talem tibi, ſine debitis præſidiis, Medicum effingito; qui, ut inermis miles; ſine remis & velo, nauta; ſine oleo & ceromate, luctator; vento, arenæ, operi ſe accingat & committat. Ab hoc quid ſperes? Illud nimirum, ut in primo ſtatim certaminis veſtibulo reſiliat, domeſticæ egeſtatis memor, &, adſtantis turbæ ſtrepitu offenſus, vix dimidiatas referat periodos; anceps curam & prognoſin ordiatur; ægros declinet, donec ſuam ludat morbus tragœdiam. Primum igitur ſalutis fundamentum & baſis eſt; talem ſibi delegiſſe Medicum & Pharmacopœos, quos ſana Theoria, improbus & aſſiduus labor Pharmacevticus, quidvis aptè ordinare & diſpenſare erudiit, ne,

relictis

relictis salutaribus remediis, quisquilias, & rerum inconcinnas farragines, & incompostibiles processûs imperent; qui Ægris nauseam & exitium; viris autem &. Pharmacopœis exercitatis risum & cachinnos accelerent: testante hoc quotidianâ experientiâ.

Consideremus iterum; quòd si peritissimis, & in arte consummatis, viris Pharmacopœis, præpostera talis medicamentorum ordinatio negotium facessit; quid futurum sit, si munus hoc deferas incuriosis quibusdam, inexpertis, Misochymicis, & ad Pharmaciam ineptis; quorum scopus & meta non proximi salus, & charitatis lex est, sed, ut cum Aristophane loquar: πρὸς τὰ ἄλφιτα: de pane lucrando, quæstus, & turpe lucrum? An non decumani errores inde prodibunt, in mortem usque, eamq; præmaturam, deplorandis ægris luendi? Hinc, hinc illæ lachrymæ! quòd nonnunquam Officinæ quædam tam atro calculo notatæ sunt, populo ac urbi suspectæ, nec non invisæ, Patientibus exitiales, Medico probrosæ: eò, quòd non raro ex illis Medeæ fraudes reproductæ, & Circæa pocula ægris prælibanda sint allata. Piscator ictus sapit; &, quid fidi ejusmodi Achates, dolis & fraudibus inveterati, possint, expertus sum. Quod enim, inter quadrupedes, Lupus; inter altilia, Vultures; inter undas, prædator Piscis: hoc sunt, inter homines, ejusmodi Artifices. Vicissitudines igitur humanas, & sortem calamitosam, mecum contemplatus, humano generi, divino illi simulacro & prototypo, quod θαῦμα τῶν θαυμάτων, animal adorandum, & Templum DEI, sacra Antiquitas suspexit, aliter parentare non potui, quàm obsequiosâ mente, & indefessis conatibus, ejus langvoribus suppetias itum, Dispensatorium tale erigendo, quod, longâ Praxi, ac infallibili experimento, certissimum, in viam Regiam ac tutissimam Medentium normam assereret, ac ab interitu Ægros vindicaret. Enimverò, si quæ hactenus in Republica Medica aut vicissitudo, aut remora fuit, quæ doctissimorum Medicorum conatûs improbos, & tentamina sæpe irrita fecerunt ac deluserunt; aliud quid sub censum vocare, aut incusare, minimè possumus, quàm minùs dextrè, & manca ad nos transcripta Dispensatoria, quibus illi hactenus tributarios subjecerunt affectûs, ac, Veterum erroribus nimium creduli, subscripsêre. Sic per traducem, & hæreditariâ labe, in nostram usque ætatem Veterum abusûs & errata transplantata sunt; quibus etiamnum hodie, proh nimium! detinemur. Sunt enim Dispensatoria nobis instar regulæ & amussis; quæ ubi à rectitudine & linea declinant; quid mirum, si & nos, qui medemur, hoc usi directorio, à vero tramite deviamus? Suscipiant igitur, & æqui boniq; consulant, hoc, proximi ardore, & de omnibus bene merendi studio, inter verecundos modestiæ limites, à nobis nonnihil castigatius editum Opus & Dispensatorium Inclyti Medicinæ Patres; quos solos ut demererer, majoraq; hisce audendi, novos subjicerem igniculos,

hanc

hanc in me lubens Provinciam ſuſcepi. Et licet hæc ſeriùs, ac multùm declinante jam vitæ termino, peregerim, noviſſimâ quaſi horâ in vineam aggregatus; meo tamen non defraudabor bravio & mercede, utpote qui miniſterium Domini, juxta menſuram crediti talenti, fideliſſimè complevi. Neque diffido, quin ſuper plura conſtituendus & elocandus ſim, qui in paucis hiſce Deo & Proximo fidelem ſervum me exhibui. Hæc etenim ſola & una eſt in humanis uſura, non tantùm licita, ſed & omnibus æmulanda: bene merendo, & charitatis vinculis proximum conſtringendo, Ipſum altiſſimum, qui eſt ignis conſumens, totus charitas & amor, velut totidem arcanis vinculis ſibi devincire ac reddere debitorem.

Quàm verò arduum & ſalebroſum hoc iter meum & inſtitutum fuerit, Tibi, L. B. contemplandum offero, qui inter ſpinas & tribulos, furores & invidias, me jugiter converſantem à longè proſpicis. Non enim dies una, & nox ſola, hanc litem dirimere potuit. Menſes, & complures annos conſecravi; ſanitatis (utinam non vitæ!) tam ſeveram inter Praxin, & irrequietos labores, paſſus diſpendium ſum; ſomnum & quietem divendidi: optimè mihi conſcius, hæc ſtertendo non evenire, παρεγχείρησιν & applicationem manuum requiri, laboribus denique omnia Superos elocare: quanquam moleſtiæ ſenſum & ſudores ea non accerſant, quæ ultrò, & publico emolumento, tranſiguntur. Neque verò deerunt, qui ſudores meos Λεπτολεσχίας, & vaniloqua nugamenta, definituri ſunt, cavillando dicentes; Obvii cujusque fore, ejusmodi Diſpenſatoria erigere; nec plus virium ac ſtudii requiri, quàm ſi Genialem aliquem recenſerem Apologum; cum Apuleio, laudarem Aſinum; cum Favorino, Therſiten; cum Seneca quopiam, velim Claudii ludere ἀποθέωσιν. Quibus tria hæc ex Curia dicta ſufficiant: *Dulce bellum inexpertis.* Conſtanter interim aſſeveraverim, munus hoc Philoſophum Arte & Naturâ inſtructum requirere, Medicum, eumq; Practicum, Chymicum & Spagyrum, nullius laboris pertæſum virum, ſerium & conſtantem. Quocunq; n. horum deficiente, Ars claudicat, Pharmacia manca eſt, Officinæ noſtræ proſtituuntur. Communis igitur calamitas, & deplorandus noſtrorum Diſpenſatoriorum ſtatus, ſtimulum & calcar mihi addidêre, ut, nullum penſiculando laborem, neque curarem, quonam calculo iniquiſſimi hujus ævi cenſores, qui propria ſolùm adorant, aliena verò, vel, cum Democrito, omnia rident, vel, cum Catone, reprehendunt, non videntes manticæ, quod à tergo eſt, quaſi verò, ſuperſtitiosâ Poëtarum metempſychoſi, emiſſa ex Elyſiis voluptatibus Hippocratis anima in eos remigraſſet, ſuffragentur.

Ut autem ab Univerſalibus ad Particularia digrediar; hoc ipſum pluribus demonſtrabo, quàm multa in eum conſpirare oporteat, qui ſimili oneri,

neri, & concinnando Dispensatorio, sese accingere cupit: ex quibus, veluti notis characteristicis, B. L. inferre poterit, quòd Dispensatorium hoc nostrum genuinum sit norma & idea, ad quam alia conformari possint. Addiscet præterea Philiater, quâ ratione Compositiones medicamentorum propriæ, & juxta leges artis paratæ, à spuriis, mendosis, & apocryphis distingvi debeant; ne & ipse deinceps à turpissimi lucri heluonibus, & pseudo-Pharmacopœis, in eandem nassam & consortium trahatur: pro quo sequentia breviter animadverto:

Calleat inprimis ejusmodi Scriptor exactè Pharmaceuticam artem insimul, & Chymicam: sit instructus Physicis Prænotionibus; quibus naturalium, seu Medicinalium subjectorum, ac rerum naturas & crasim, quæ in tribus regnis latitant, exactè scrutetur & penetret; quid nimirum, & quantum, in quolibet ente lateat; ad quæ aptum sit: quæ sola est vera Philosophia, juxta mentem Basilii Valentini, quaq; si quis destitutus est, circa inane punctum rotabitur, erroribus plenas medicinas præscribet, Dispensatorium inaniter meditabitur, absurda absurdis junget; sibi & Posteritati injurius.

Deinde habeat per modum infallibilis principii & theorematis; non quodlibet ex quolibet fieri, nec quodlibet cuilibet aptè uniri ac permisceri posse. Item: Omne recipiens recipere non ad quamvis, sed suæ saltem receptivitatis, rationem; nequaquam verò ad imprimentis modum.

Præterea novisse convenit, è quibus rebus & simplicibus Syrupi commodiùs parari valeant; & rursum, è quibus Aquæ præstantes elici & destillari; quæq; ex toto ad destillandum apta vel inepta sint; quæ Decoctionibus, & Extractionibus, aptiora; quænam in Pulveres, Pilulas, Trochiscos, Electuaria, convenienter redigenda, ab unâ; quæq;, ab altera parte, ad Emplastra, Olea cocta, & Ungventa &c. conficienda magis idonea veniant: ne virtutes earũ, dum ad illud, quod non conveniebat, neglecto eo, ad quod naturâ suâ ordinata erant, ex iis, præpostero ordine, parandum & exprimendum assumpta, destruantur; vi & energiâ suâ, sinistrè procedendo, priventur, aut frustra saltem accumulentur. Conandum enim apprimè est, ut subjecta, seu simplicia medicamenta, unione homogeneorum potiùs intendantur; quatenus virtus, juxta Philosophum, unita fortior, per congruas solutiones solubilium, & amplexum quorumcunque miscibilium.

Tertiò & hoc observandum, ut, quantum factu possibile, multum virtutis & virium pauciori, vel exiguæ quantitati cujusdam medicamenti, sive simplicis, sive compositi, imprimatur, & veluti concentretur; ac ne quicquam illorum in præparatione, vel coctione, destillatione, aut aliâ quâvis operatione, deperdatur; sed integra conserventur.

Necessum porrò est, Quartò, ut homogenea homogeneis, similia similibus; & quæ, ad producendum effectum, univocâ ratione concurrunt, jun-

junganrur; neutiquam verò talia, quæ contrariis qualitatibus sibi repugnant & dissident, agglomerentur. Taliter peccant ij, qui laxantia, adstringentia, diaphoretica, dispellentia & allicientia virus, narcotica, & stuporem inducentia, aut ea, quæ virtute alterante, calefaciente ac refrigerante simul, & consimili virtute gaudent, in unum cogunt, quæ suâ contrarietate, & ametriâ, composita medicamenta nociva & inefficacia reddunt, & dissitis qualitatibus unitatem & harmoniam compositi interturbant: ut proinde certissimum sit, Medicum suo fine inter curandum frustrari, irritaq; reddi omnia.

Quintò, nosse oportet, quæ medicamenta, Composita atq; Simplicia, è recentibus; quæq; ex aridis & siccis, decenter paranda; & quo anni tempore id fieri expediat; utrum omnia simul & semel; an successivè colligenda: item quâ ratione conservanda, donec salvis viribus conjungantur.

Sextò; quod, velut Practicum documentum, accuratè observandum, ut nimirum in omnibus sensatum se exhibeat Medicus, & rationẽ consulat: quæ, cùm recta sit, omnem litem dirimit. Nimirum, non seduci se patiatur Authoritatibus, & abusu Veterum, si quando ratio, experientiis fulcita, aliud, vel contrarium, svadeat. Si verò contrarium attentaverit, & non, quà eundem, sed quà itum, processurus sit, sibi imputet, si dolosi, & in Rempublicam Medicam injurii, seductoris notam incurrerit: utpote per quem malesana dogmata & errores vigent, pallientur, celantur, & in immensum propagantur; pœnas Deo & Posteritati meritas daturum. Consideret denique statûs & conditiones hominum, ut pro mensura fortunarum & loculi medicamenta designet; adeò, ut nemo sit, cui charitas debita, & manus Medica, subtrahatur, sed æquè pauperibus, ac divitibus, satisfieri queat. Tandem & hoc vel maximè expedit, ut præparationes tam simplicium, quàm compositorum, medicamentorum perspicuâ & intelligibili methodo ac stylo, conformiter, ad præcepta & leges artis, prout suprà deductum, Pharmacopœis præscribat. Nisi enim dilucidè illarum præparationes exprimantur; tum quilibet, peritus pariter ac imperitus, Pharmacopœus, pro captu & genio suo, quævis medicamenta præparabit: Exercitatus & Peritus, dextrè & legitimè; Rudis verò & Idiota in arte, perfunctoriè, ruditer, & perperam, pro sui intelligentia. Ut mirum proinde non sit, si medicamenta differentia, & toto cœlo discrepantia, ex tam anomalo dispensandi & præparandi modo resultent. Quemadmodum enim, apud Juris-Consultos, unicus quandoque Asteriscus, clausula, aut terminus, causam & casum ex toto variat: sic, in foro Medico, sinistra manipulatio, & illegitimus vel minimus procedendi modus, totum Compositum mutabit; & medicamentum differens, ac aliter operans, producet ut proinde satis non sit tritum illud & Laconicum: Fiat secundum artem: hoc, vel illud,

compo-

compositum, vel ejus præparatio. Oportet claris terminis præparandi modum indigitare; cæteroquin è minimis etiam graves errores pullulabunt.

Ex his constabit, quàm arduum sit, medicamenta dicto modo legitimè concinnare, compositiones dexteras, & artificiosas, deletis erroneis, substituere, processûs & formulas Authorum reducere, tritam denique ac Regiam viam, evitatis labyrinthis, calcare.

Qui labor tametsi Herculeus fere fuerit; eundem tamen, à minutissimis ad maxima procedendo, in Tui solius, Lector Amicissime, commodum, & futuræ Posteritatis emolumentum, suscepi ac finivi; in eoq; exantlando nervis omnibus sensibusq; intentis, benigno cœli Numine prælucente, viresq; nobis gratiosè largiente, nulli tempori & operæ parcere volui. Tu interim vigilias meas, tanquam sincerum in Te observantiæ meæ τεκμήριον & monumentum suscipe, ac æqui boniq; consule.

Unum adhuc, L.B. observare Te velim: quòd in singulis Classibus, compositiones & medicamenta ad viscera principaliora, variosq; particulares affectûs, direxerim; adeò, ut in quavis ferè Classe, ad quemcunq; morbum humanum, explicitè, vel implicitè, preciosa remedia descripta invenire liceat, quæ vulgaria non sunt, rationibus Physicis & Medicis, experientiaq; ipsâ obfirmata. Omnium autem & singulorum causas, cur hoc vel illud additum, aut demptum, huic vel illi admiscendum, ubique graphicè describere non potui; cùm vastissima volumina his debeantur: quibus vita unius hominis, reliquis negotiis interdicens, tota absorberetur. Quidquid autem editum à me legeris, rationi & experientiæ conforme deprehendes; nihil perfunctoriè & tumultuosè adjectum. Conatus sum præterea, per omnia recto tramite incedere, Veterum errores cavendo, nec Recentium inventa omnia affectando; meliora tamen, pro viribus, sectando. Hæc commemoro, non, quòd, per contemptum aliorum, propria Trophæa firmare velim, aut ex proprio cerebro Palladem me genuisse credam. Quin palàm confiteor, me prima fundamenra, Componendi & Præparandi medicamenta, à Veteribus hausisse; quibus hanc ob rem, lubenti animo, & gratâ mente, originem uti debeo, ita tribuo. Verùm cùm hæc inventa Medico-Pharmacevtica accuratiùs lustrarem, magnaq; ex parte manca & mutila, quandoque superflua & inconcinna, deprehenderem; usus sum delectu, & bona retinui, mala verò reprobavi; inutilia & ludicra segregavi; defectûs supplevi; meliora suggessi; ac optima quæque, propriâ experientiâ firmata, de meo substitui: nihil eorum subticendo, quæ secretâ manu & labore, tot annis, studii & Praxeos continuatione assequutus sum. Quanquam & meam hîc fatear imbecillitatem, quòd eodem labyrintho, mille circumactus anfractibus & Mæandris oberraverim, donec felicior Ananias obvenit, qui ocnlos meos tetigit, & caliginem, quâ cum Antiquis cœcutiebam.

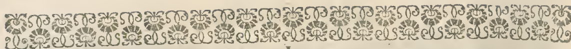
bam, velut squammas, removit, ut deinceps, in lucem asserus, dux essem cæcorum, & Antesignanus proficientium. Hanc mihi proinde prærogativam, inter modestiæ limites, vendico; quòd primus Dispensatorii informem massam in vitam animaverim, ad sacram æmulorum invidiam. Et de hoc Dispensatorio nostro, in quo non verborum lenocinia, sed remedia, esse voluimus, audacter assevero, quòd hinc inde compilatum, mutuatum, & corrasum non sit, aliorumq; scriptis & fragmentis, quasi alienis corniculæ plumis, decorum; sed proprio Marte comparatum, novum, & Regium, Pharmacevtico-Galenico-Chymicum. Si qui tamen temere hoc impugnare vellent (uti reipsa quidam attentarunt) ipsi se Græco illo arguant, dicentes: cur turpiter ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδῶ; extra limites salio? Cur ultra crepidam judicium fero: cùm rudis, & in arte inexpertus sim; vix in hac Chymicorum & Pharmacopœorum palæstra adhuc Tyro? Quòd si tamen exercitatioris ingenii Vir quispiam rivales mecum habuit conatûs & ausûs, quem præmaturo hoc partu meo anteverti; hic ne Laurum, quæ inter sudores mihi accrevit, invideat: firmiter sibi persvadens, eandem patere semitam ad honoris vestibulum, ubi pari ausu in stadio decurrerit & certârit: quin imò ad majora enitentibus amplriora donaria, gloriam, & famam decreta esse. *Virtutis* enim *pedissequa gloria.* Hortor etiam egregios, & inter Medicos eminentes, Viros jam dictos, ut, si defectûs quospiam (quod humanum est) inter fori strepitûs, & irrequietam Praxin, subintrasse deprehenderint; eosdem amicâ lenitate corrigant, obscura decidant, ac propria substituant; sibi & ægris consulturi. Interim me sequantur, quò facem prætuli, qui primus glaciem perrupi: accendantur meis, quos subjeci, igniculis, æmulentur vestigia, &, pro talenti concreditâ mensurâ, rem Medicam provehant & tueantur, humanum genus à morbis & morte vindicent, &, velut totidem Devcaliones, feliciter reparent. Faxint Superi, ut bono omine hoc discordiæ pomum in palæstram Medico-Chymico-Pharmcevticam primus jecerim, & multa præclara, & reconditæ sapientiæ ingenia ævi nostri, ad paria, & majora, audenda concitarim: lubens palmam & herbam porrigam, meliora dogmata amplectar, qui addiscendi cupidissimus; nec non,

qui volet ingenio cedere, primus ero.

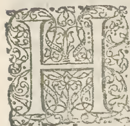
Ad vos proinde, genuini Aquilarum fœtûs, felicissimi Artis Filii, convertor, cum divino Sene Laconicum illud identidem vobis occinens: Ars longa est, sed Vita brevis. Eheu! brevis. Sisto vobis quoq; Cordubensem Philosophum, Hippocratis Aphorismum limitantem: *Non exiguum* inquit, *temporis habemus, sed multum perdimus: ita est, non accepimus brevem vitam, sed fecimus; nec inopes sumus, sed prodigi. Vitâ si scias uti, sat longa est.* Hæc ille. Vindicemus tempus, dum præsens est; futurum

&

& præteritum nostram eludunt potestatem : præteritum stricta Nemesis exigit ; futurum pro voto adjiciunt fata ; de præsenti nos disponimus. Proinde manum aut tabulæ, aut stivæ, applicemus ; curramus in stadio, donec bravium apprehendamus ; luctemur, donec inter turbines & persecutiones eluctemur. Sic Majores nostri tentando ad Trojam pervenerunt, thesauros honoris & scientiæ nacti, vitã brevẽ cum æternâ cõmutarunt. Assumite vobis fidissimũ Theseum, ac Ducem, DEUM ; quo, sive in columna nubis vos præcedat, ac evitare offendicula doceat ; sive in rotâ ignis anteambulet, meliora vobis semper suggerendo ; comite & face omnia vobis prosperabuntur. Exemplo meo rem confirmate, qui procellosũ hoc iter, & prolixos labores & conatûs meos, hoc auspice cœpi, & feliciter absolvi : cujus unico nutui, quidquid terra & mare periculi minitãtur, obsecundant. Finẽ facio, vosq; denuo & hortor & obtestor, Inclyti Medicinæ Proceres ; cùm ars longa sit, vita verò, præsertim mihi, residua & brevis & declinans ; humeris & talentis vestris succollate, qui avertendo & exhauriendo tam vasto pelago, quale Medicina est, defessus succumbo. Inventis nostris addite, artem propagate, Medicinam excolite. Sic fiet, ut ætas nostra ævum Galeni & Hippocratis non tantùm adæquet, sed & longissimè antevertat. Considerate obsecro, quòd jam ampla & lata messis sit, messores verò, & operarii, pauci. Ego stationem meam fideliter absolvi, manipulum, quem inter sudores & labores seminavi, fideliter messui & reportavi. Ite & vos, sive in vineam, sive messem ; utrobiq; Vos Proximi charitas, Lex DEI, præstolatur, vocat, & invocat, ut vos, in paucis fideles, super multa constituat in Regno suo. Interim & Ego, quoad spiro, proximorum saluti me impendo, vitamq; meam curriculum Philosophicum definire ausim ; & cum sapientissimo Græcorum, Solone, hoc mihi posthumum inscribere elogium : *Senesco, semper plura addiscens.* Suscipe igitur, Amice Lector, hoc Regium Opus nostrum, quod aptiùs longè, quàm olim Aulus Gellius historias suas, quas Noctes Atticas intitulavit, Noctes Viennenses nuncupare possem. Faxint superi, ut hæ Noctes meæ olim tibi præbeant ansam, ut eas, cum Alexandro ab Alexandris, dies Geniales compelles, & experiaris. Vale. Dabam Viennæ, Anno M. DC. LXVII.

In
PHARMACOPOEIAM
REGIAM.

Hippocratis Divi carpens Helmontius Artem,
Galeniqúe simul dogmata vera negans,
Desipit, ut cuncti, quos gloria vexat inanis;
Omnia qui carpunt, nec meliora docent.
Non spernit *Zwelfer* Majorum dogmata, sed vult,
Quod ratio dictat, nobilitare magis.
Jucundè, subitò, tutò, qui corpora sanat,
Hunc Medicum quivis laudat, honorat, amat.
Talia cùm nobis monstret medicamina *Zwelfer;*
Quilibet hunc meritò laudet honoret, amet.

sic precatur
Tobias Czaschelius, Med. D. & Sacr. Cæsar. Majestat. Personæ Medicus.

CARMEN ENCOMIASTICON
extemporale:
In honorem, & gratiam, de re Medica, propter publicatas Exercitationes in Pharmacop. Augustan. utilissimas & laudatissimas, optimè meriti
Nobilissimi & Clarissimi Viri, Dni
JOANNIS ZWELFERI,
Artium & Med. Eximii Doctoris,
ab Amico & Fautore benevolo conditum.

Rodiit Undenis, patrio famosa nitore,
Augustana novis Pharmacopœia typis.
Nempe novis toties facta & natalibus aucta,
fœcundum docuit se cumulare librum.
Et fœcunda satis fuerat, nisi adultera prolem
passa foret spuriis dedecorare suam.
Sed quia lascivo stimulata frequentiùs Oestro
dissimilem fœtûs protulit illa gregem:
Crevit in immensum, variis jam partubus ampla,
donec tanta sibi copia facta gravis.
Augustam tandem miseratus Cynthius Urbem
vellicat, & memorem nominis esse jubet;

Nomi-

Nominis Augusti, quô nil præclarius unquam
cuncta videns toto Phœbus in orbe videt.
Hæc parens monitis, fœtum circumspicit omnem,
quem spurio peperit Pharmacopœia sinu.
Vidit, & ,incassum tantos abiisse labores,
ingemuit; prolem pœnitet esse suam.
Vidit & obstupuit; tantum non eluet undis
Heu! facinus, dicens: Vindalicusq; suis.
Protinus exclamat; nostros, Hygiéa, penates
quæ colis, assuetos siste superba gradûs.
Jam satis est lusum: sat, luxuriasse tot annis:
nunc decet alterius subdere colla jugo.
Scit DUODENUS, ait, nostræ reparator Hygiæ,
Æquus & hic lacrymis arbiter esto tuis.
Nec pigeat, tanto documenta audire Magistro,
cujus judicium vel Themis ipsa probat.
Hic rerum vires, artemq; repandat, & usum,
corrigat hic nævos, Pharmacopœia, *tuos.*
Felix ZWELFERUS, felici sydere natus,
qui genio superat secula multa suo.

Barthol. Moser, M. D.
P.P. Diling.

Clarissimo Medicorum Lumini,

ZWELFERO,

Alcaicum.

Ualis noctifero carcere nubium
Eluctans tenui Phœbus anhelitu,
Coruscus reserat nubila turbida,
nigrantem nebulæ dissipat orbitam;
Mox totis reserans magna canalibus
(Improvisa velut flumina Nereus)
flagrans bella movet, non sine siderum
Accentu, profugas æthere nubium
Turmas ejiciens, recreat omnia.
Zwelferus paribus dimicat ignibus,
Dispensat radios, non jubaris tenax
Doctrinæ, nebulas dissipat æmuli,
Et densum invidiæ degeneris globum.
Jam major radians Pharmacopœia
Quam promit noviter, sub pede morbidam
Calcans invidiam, quidquid & æmulus
Ingessit nebulæ, livor, atræ fugans:
sublimis solio, sidera quà patent
lumen per populos largior explicat.
Ut cautes, medio immobilis æquore
spernit terrificûm jurgia fluctuum,
ut cedrus, viridi vertice montium,

Quasi

Quassata Æolio brachia turbine,
Tempestate viret, grandine proficit.
Quàm se Europa procul porrigit, & suis
Extendit spaciis; significat tuum
nomen fama volens, ter gemino tubæ
non mendax lituo. Gens Academica,
Et famosa petunt atria Cecropis,
quos nervos referas divitis ingenî.
Tu raris etenim præditus artibus,
libris instituis reddere opem malis:
Et non antè datis auxiliis, potens
morbos præpediat vis medicaminum.
Quod vulgas, opus est non modò Regibus
Dignum; Templa colat sed magè Numinum,
seu Grynée tuum, sive Epidaurii.
ZWELFER, nobilium gloria mentium!
Quæ digna mentis laus erit arduæ?
Pennis per liquidum grandibus aëra,
Te cuncti populi fata Quiritium
supra, non humili sidere, provehant,
evectumque super, Te sapientia
clarum stelliferis nubibus inserat.

Zvvelferus

Ἰητρός γαρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων
τὶ χείρων ἐδίδαξε δικαιότατος Κενταύρων
ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων.

Zvvelfero suo, viro incomparabili, aggratulatur

Joannes Adamus Spenholz, Facultatis
Viennensis Medicus, p.t. Physicus Jaurinensis.

Calliope ad Apollinem:

Dum, Phœbe, umbriferis resides Heliconis in agris;
Aurea Parnassi dum tua sceptra quatis:
Vix inter gentes, vix inter, prodiit ulla
Proles, terrigenos, Pæoniosq; viros,
Omnia naturæ sapientiùs ubera suxit,
Pharmaca morbosis, quæ, meliora dedit.
Digna hæc, quæ celso ponantur Pharmaca Pindo;
Musarumq; inter quæ referenda Choros.
Extremis soboles hæc decantabitur oris:
Sic Afer psallet, sic resonabit Arabs.
Cedrus in occiduis sparget tua nomina terris:
Usque ad Gangetis Fama volabit agros.
Ignipotens quidquid sacrâ Hermes claudit in Aulâ,
Ceu fervens Ajax, eruit illa foras.
Mirandas cernent venientia secula vires:
quas, instar Solis, per tria regna legit.

Quas

Quas Mysta hic Phœbi, quantasq; Aganippidos undas
Ebibit! & lymphas hausit ab ore sacras!
Si facta Heroum sacro ponuntur Olympo:
Ter digna hæc Pindi scripta locanda jugis.

Ita, in laudem Clari Authoris, Calliopes nomine cecinit

Fridericus Ferdinandus Ilmer/
Phil. & Med. Doctor, P.P. Viennæ.

An
[Tit.]
Herrn Johann Zwölffern / Philos. & Med. Doct.
Käyserl. Hof-Medicum, und weitberühmten
Practicum, in der Stadt Wienn.
Als derselbe seine Pharmocopœiam Regiam zum andernmal ließ ausgehen.

Ihr Machaon unsrer Zeiten /
Zwölffer / hochbeliebter Mann /
Den man / der Vortrefflichkeiten
halber / nicht gnug schätzen kan /
Die Ihm Æsculap gegeben /
vor viel andern / die itzt leben:

Ich hör euch zum öfftern klagen
über Zoils Ungemach /
Und doch nach der Ursach fragen /
darum er Euch stellet nach.
Soll ichs sagen? Wolt ihrs hören?
Ich wills Euch gar balde lehren.

Weil / was Hermes hat geschrieben /
und Galenus ausgedacht /
Ihr von Jugend auf getrieben /
und Euch wolbekandt gemacht:
Und wist / wie man recht bekriegen
müsse Mortam, und obsiegen.

Wolt ihr / daß ich eine Probe /
an statt tausend / bringe bey?
So sag' ich mit wahrem Lobe /
daß / nächst Gott / Herr Zwölffers Treu
Der / die ich / gleich als mein Leben
liebe / hat das Leben geben.

Dann da schon ein jeder dachte /
Morta würde ligen ob:
Aber Euch der Wagen brachte /
wandte sich das Blat / Gott Lob!
Daß sich bald nach wenig Stunden /
Ihre Kräfften wieder funden.

Wann dann nun durch Euer heilen /
und die Bücher die ihr schreibt /
Viel der Morten Hand entteilen /
Was ists Wunder / daß sie treibt
Zoilum, auf euch zu stechen /
um in etwas sich zu rächen?

Aber was wird wol ausrichten
der elende Zoilus?
Weil doch all sein Thun und Dichten
sich vor Euch verkriechen muß:
Dann des Käysers Huld und Gnaden
macht / daß jener nicht kan schaden.

Drum so last Euch nichts verwirren /
bringt der Nachwelt ferner bey
Wie in Curen / sonder irren /
glücklich zuverfahren sey.
Schreibt! selbst Phœbus wird belieben /
was Ihr habet aufgeschrieben.

Schreib dieses /
zu bezeugung seiner /
wegen offtergeigter treuen Dienste /
herzlicher Affection
und schuldiger Danckbarkeit /

Der Königl. Frey-Stadt Oedenburg /
in Niderungern / der Zeit verordneter
Burgermeister /

Georg Grad.

Præ-

Prænobili ac Doctissimo Viro,
Domino
JOANNI ZWELFERO,
A. A. & Philosophiæ, nec non saluberrimæ Doctori, Fautori & Patrono suo gratiosissimo, in grati animi signum, lubens canebat.

Uò tua te Doctrina rapit, *Zuvelfere*, supremum
Conscendis Medicinæ apicem; fastigia rerum
Summa tenes salubri Pharetratri in Apollinis arte.
Tuq; novus Medicinæ Atlas, jam ferme cadenti
Impavidos moli tantæ subdirigis artûs.
Ipse tuum miratur Opus Podalirius, arte
Insignis quondam Medicâ stupet ipse Machon,
Totq; salutiferæ venerandaq; Numina Turbæ.
Oriris, *Zuvelfere*, novum jubar, atq; tegentes
Dispellis tenebras venerandi Hippocratis artem.
Tu radiis, *Zuvelfere*, tuis, fulgore recenti,
Morborum genus omne fugas, tristemq; senectam
Ingenio, *Zuvelfere*, tuo properare retardas
Exitium generi humano pertriste ferentem.
Pro meritis tantis, manibus date Lilia plenis,
Doctis Præstantis *Zuvelferi* cingite sertis
Tempora, & Eois Caput hoc ornate lapillis.
Et quod Hymettus habet, retinent Phœacia rura,
Ponite, Jo! viridem sacrato in vertice Laurum,
Aurea, Docte, Tuum, *Zuvelfer*, super æthera Nomen
Cantantes sublime ferent ad sidera Cygni.

Chronographicum:

ProDIt opVs, perpeLLe, tVVM, ZweLfere: perenna!
Vive rei in Medicæ tempora longa bonum.

1666. 5. Aprilis.

Ita optat

Infimus clientum

Joannnes Martinus Imler,
Med Doctor.

Uber

Uber die Preis-würdige Pharmacopœiam Regiam:
[Titul:]
Herrn Johann Zwelfers/ der Artzney weitberühmten Doctoris, und Käyserlichen Hof-Medici.
Als selbige zum andernmal gedruckt wurde.

Un/ Welschland/ wilt du noch auf diesem Wahn bestehen/
Die Götter haben uns ungnädig angesehen
In unser Teutschen Welt/ wie (a) jener dich bericht? (a) Cornel. Tac. de mor. Germanor.
So liß doch/ bitte ich/ was an das Tage-Licht
Herr Zwelfer abermal mit solchen Ruhme gibet/
Daß es selbst Æsculap, der Aertzte Gott/ beliebet/
Und lesens würdig hält: Weil es zeigt ohne scheu/
Doch wolgegründet/ an/ mit was vor Phantasey
Vor zeiten man curirt; und wie man forthin müsse
hierinnen besser gehn/ wann man nicht blinde schüsse
und fauten machen will, dadurch die edle Kunst
bisher bey vielen hat verlohren Ruhm und Gunst.
Dem aber hilfft nun ab Herr Zwelfer/ wann man höret
und thut/ was er mit grund in seinem Buche lehret/
auch in der That beweist. Was demnach schuldig ist
der Griech dem Hippocrat, das wird zu aller frist
Der Teutsche schuldig seyn Herr Zwelfers weisen Sinnen/
Darüber Hippocrat zu wundern sich beginnen
selbst würde/ wann er nur sein Buch durchblättern solt/
und sagen: Seine seyn wie Silber/ Diß wie Gold.
Wär ich geschickt darzu/ daß ich ein Urtheil fellen
hie könnte/ wolte ichs auf diese Weise stellen:
Was von der Medicin man hat bisher gelehrt/
Das wird durch Zwelfern ietzt verbessert und vermehrt.

Sätzte dieses
Um dem Herrn Autori seine höchstschuldige
affection zubezeugen

Des Käyserl. Stadt und Land-gerichts beysitzer/
und Nider-Oesterreichischer Landschafft-
Apotecker/ in Wien

Fridrich Müller von Löwenstein.

Sonnetto:

On Joann Zwelfer, dodici parolle,
il Sol lumina, l'Anno in tanti mesi,
Tanti segni Celesti ancor compresi,
dodeci dico in Ciel lucente stelle.
Zwelfer, sette părolle, son anch'elle,
sette sono i Pianetti, in Ciel divisi,
tutti l'iai tu nel Anima tua affissi,
quei lumi ô stelle, si lucent è belle.
Questa opera tua è un vero segno,
che l'arte nostra illumini & illustri,
con il celeste tuo Lume & ingiegno,
Tessan Corone di Rose, è di ligustri,
ogn'un per coronarti; è sei ben degno,
di gran merce, de tuoi gran stenti onusti.
Li Recipi vetusti
Sublimi è refini ai speciali
per cio Zwelfer sei scritto fra immortali.

In honore faceua questo Sonnetto
Radtkersborg vel Styria inferiore

Gioh.-Battista Juliani Pharmacopeo
ordinar. dell Illustris. Regione.

I.

Salomon.

Find ich hier meinen Geist /
der deine Brust bespreist?
Wie seh ich die drey Reiche prangen
In dir / der Krancken Trost /
Ob dem der Neid erbost /
Weil ich in dir nicht bin vergangen!
Glück / weiser Zwelfer / zu /
mein Nahm heist: Fürsten-ruh:
Da crône ich Dich mit / du Fürst der Medicin:
So will ich / daß man Dich
soll nennen ewiglich.
Schreib biß zur Götter Zahl: GOTT führet deinen Sinn.

II.

Apollo.

Recht / kluger Zesen-Sohn / hast du den andern Hermes so gepriesen;
Den er den Geitzigen hat sichtbarlich ihr Augenfell gewiesen.
Der ich den Isop hab zum erstenmahl erquickt /
und herrlicher das Feld des Königes gestickt
Als Salomonens Pracht:
Seh' niemand / der gebracht
Die Medicin so hoch / die Fehler abgeputzt /
Und siht / das Flügel-loß / der Warheit Thraso trutzt.
Drum wachse Zwölfers Preis /
So groß mein Sonnen-Creiß.
Ich will des Mannes Stamm in seinen Zweigen ehren:
Sein Nahme soll sich mehr den Zwölffmahl tausend mehren:
Zum Zeichen meiner Huld / versprech ich diesem Mann /
Was ich im Hertzen hab: Sein Sohn wachs Himmel an!

III.

POEON,

à quo Pœonia, pernobilis Radix.

Weil er meinen Künsten gleicht /
Soll er mir auch zur Rechten sitzen /
Weil er keinem Feinde weicht:
Drum will ich meine Wurtzeln ritzen /
Und auszuwachsen schreiben ein:
Herr Zwelfers heller Federschein
Bringt an das Tageliecht
Was wieder Friesel-Haupt- und Nerven-weh:
Ich weiß / daß Er gefunden einen Klee /
der selber mir gebricht.

M. J. S.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ

SEU

DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI

CLASSIS PRIMA,

SYRUPORUM ALTERANTIUM,

Mellium, Juleporum, Mivarum & Rob, veram componendi rationem explanans.

Uandoquidem intendimus Apollineam rei Pharmaceuticæ spartam exornare, auctiorem, Artique & Naturæ ingredientium convenientiorem reddere: pro viribus desuper gratiosè nobis concessis, constitutum est, post Animadversiones in Augustanam Pharmacopœiam editas: post Pharmacopœiam Regiam Animadversionibus adjunctam: & post Appendicem in Utramque superadditam, in hoc studiorum genere aliquid absoluti in lucem dare, & quod experientiâ quotidianâ in laboratorio consequi, priusque præparare quàm scribere licuit, perfectum concinnare Dispensatorium, juxta Classes Dispensatorii D. D. Augustanorum *distributum. Cùm verò consvetudinis lex mihi præciperet, ut hederam & præconem, seu prolegomena quædam in primam præsertim Classem præmitterem, quid scil. nominis & Etymi Syrupus, quis Veterum & Recentium usus Syruporum sit, & plura his affinia: Verùm, ne acta agamus, ac his in præcedaneis Animadversionibus ex asse satisfecerimus,* Lect. Ben. *eò directum volumus, interim nos dexteris Syruporum Compositionibus accingentes.*

SYRUPUS DE ABSINTHIO STOMACHALIS ET HEPATICUS.

℞. Herb. recent. Absinthii uncias sex,
Menthæ crispæ uncias quatuor,
Rosarum recentium uncias tres,
Spicæ Indicæ unciam semis,
Rad. Calami aromatici recent. uncias duas,
Quæ minutim incisa & contusa immittantur Cucurbitæ vitreæ, superaffundendo,
Vini opt. generosi, vel Hispanici libras quatuor,
Stent in digestione locô calidô die unâ, posteà, appositô capitellô juncturisque benè

 clau-

clausis, fiat destillatio & abstractio libræ unius circiter & unciarum decem: Residuæ in cucurbita species unà cum vappa vini (quæ exantlatâ spirituosâ parte totâ est nauseosi saporis, odorisque ingrati, ventriculo, uti vidi, insignem labefactationem afferens) abjiciantur. Abstractæ verò Aquæ odoriferæ & spirituosæ de novo immergantur sequentia minutim incisa.

Herb. recent. Absinthii unciæ quatuor,
Menthæ unciæ duæ,
Caryophyllorum drachmæ duæ vel tres,
Nucum Moschatarum uncia semis,
Mastichis electæ conquass. drachm. duæ,

Factaq; digestione per diem unum vel alterum in alembico vitreo benè clauso, fiat colatura & expressiò, liquor colatus & per residentiam depuratus filtretur, interimque asservetur. Tum

℞. Residuas ab infusione præcedẽte species, additis
Herb. recent. Absinthii unciis quatuor,
Menthæ crispæ unciis duabus,
Rad. Calami aromat. recent. uncia una,
Galangæ uncia semis,
Rosarum rub. uncia una,
Santali rubri uncia semis,

Incisa, coquantur cum Aquæ simplicis libris tribus ad remanentiam libræ unius cum dimidia, colatura post expressa ac probè clarificata, additis

Sacchari albiss. libris tribus,

porrò ad consistenstiam ferè tabulati coquatur, tùm demùm jungatur

Aqua spirituosa superius asservata, ac recentibus speciebus imprægnata, unciæ scil. decem,

Ac sola dissolutione fiat Syrupus præstantissimus: *Qui ventriculi, Hepatis & Lienis imbecillitati, à causa frigida obortæ, succurrit, appetentiam excitat, flatus discutit, facultatem retentricem confirmat, adeoq; in Cachexia & Diarrhœa à debilitate & frigida Ventriculi ac Hepatis intemperie subortâ, præstans est remedium; sumptus quotidie in vini potu, vel alio vehiculo, morbo conveniente; utpotè Vino Cydoniorum aut alterante jusculo, ab uncia dimidia, ad unciam unam.*

Nota: Libuit præparationem hujus Syrupi, à priori in Pharmacopœia Regia præscripta, non abs re immutare, præsertim in abjectione *specierum à destillatione relictarum*, propter *Vappam vini illis adhærentem*, & ab iisdem minimè separabilem, additis tamen harum locô *recentibus herbis & speciebus*, quippe quæ precium Syrupi tantoperè non augent, tanquam levi ære comparabilia, cum interim Syrupus, ademptâ vappositâ nauseâ evadat palato & stomacho gratior, acceptabiliorque Naturæ. Notetur præterea: quod præfatus Syrupus de Absinthio, pro abstemiis, *omisso vino* totaliter, substituto loco hujus *Vino Cydoniorum*, nõ minus dextrè parari possit, vel etiam in modum sequentem confici: utpote

℞. Succi Absinthii nostrat. probè depurati libram semis,
Succi seu Vini Cydoniorum recentis libras duas semis,

Quibus immerge sequentia, incisa prius & contusa, nimirum:

Absinthii recentis uncias quatuor,
Menthæ crispæ recentis uncias tres,
Calami aromatici,
Galangæ ana unciam unam,
Rosarum rub. unciam unam semis,

Et factâ digestione duabus circiter diebus, coquantur ad remanentiam libræ unius semis, coletur, exprimanturque species, colaturæ expressæ, ac album. ovi probè clarificatæ adde

Sacchari albi Canarii libras duas,

Et denuò ad Syrupi consistentiam percoq;, cui pro aromatisatione adde

Elæosacchari Cinamomi drach. sex,
Caryophyll. unc. semis,

Fiat Syrupus Stomachalis præstans, cujus usus & dosis ex superioribus patet.

SYRUPUS ACETOSITATIS CITRI CUM CORTICIBUS.

℞. Succi Citri (vel potiùs limoniorum sive citriorum pomorum succolentorum parvorum) recenter expressi & depurati libras quatuor,

Quibus immergantur
Corticum eorundem pomorum citriorũ recent. & extimorum unciæ sex,

Factaque maceratione in vitreo vase, horis circiter XX, loco benè calente, denuò coletur, & additis,

Sacchari Canarii albiss. libris sex,

Fiat

Fiat unâ saltem ebullitione, Syrupus præstans, ac gratus; *ad omnes morbos æstuantes ab intemperie calida, præsertim febrium, tùm malignarum, tùm ardentium, & periedicarum ortum ducentes : Cor & Ventriculum, Hepar nec non calefactum recreat, & temperat, putrediniq; resistit. In desi error facilè committi nequit ; unciæ etenim aliquot de die sumptæ, mixtæ vehiculo cuidam appropriato, sive aqua pura, sive destillata, aut simpliciter cum rebus gratis & convenientibus cocta sit, non exiguo emolumento cedent.*

Nota : Concentratio *succi Citri acidi*, sive illa fiat, uti in *Animadversionibus* insinuaveram, abstractione duarum tertiarum aquositatis elementaris, sive nudâ evaporatione ejusdem humiditatis superfluæ, hîc tantoperè non desideratur, tùm quia relicta in cucurbita seu fictili, aciditas, hâc abstractione non intenditur, id quod experientia rerum Magistra incredulo ob oculos ponere potest; tùm quia *succus Citri seu Limonii*, naturæ suæ genio acidus, fermentatione illâ, quæ vel cum tempore maturationis, uti acerba poma, demû mitescunt, vel in abstractione humiditatis talis emergit, potius infringitur & dulcescit, unde abit in aliam veluti naturam, nec non coloris diaphani perspicuitatem atque gratiam saporis deperdit. Et demum Pharmacopœios etiamnum amicè admonitos velim, *ne acidorum Syruporum* præparationes instituant in *vase æneo, cupreo*, vel *auricalcino*; fit enim, ut *succi acidi*, non minus ac *vinum* atque *acetum* eliciant acrimoniâ suâ æruginem ex metallo, contrahantque pro confortativa, qualitatem emeticâ, humanæ nostræ Naturæ violenter hostilem, & perquam nocivam; purior ergò & emendatior *acidorum & Vinosorum* præparatio succedit in *fictilibus debitè vitreatis*, aut etiam *planè vitreis instrumentis*. Consimili planè modo *Perlæ* in *mortario æneo* contritæ, quanquam pondus earum non augmentetur, prout super marmore attritis evenit, *solutæ* tamen in *aqua forti*, virorem quendam induunt, quo solutionem imbuunt, cujus in promptu ratio dari potest; quòd dum in *mortario & æneo pistillo* conteruntur, ipsæ duriusculæ & acuminatæ particulæ *mortarium* atterant, & quasi reagant, è quibus *ramentis* virore quopiam tingitur *menstruum solvens*, & vitriolatum quid redolet, mutatisque nonnihil qualitatibus, dum vires restaurare opus foret, eas potius prosternunt, nauseam accersent, vitriolata qualitate stomachum evertunt, consimili planè modo ac fieri assolet, ubi *Aqua Cinamomi* per noctem *poculo aurichalcino* vel *argenteo* infunditur, ac *sale vitriolato* imprægnatur, virtutis emeticæ ac vomitum cientis, quod *Perlis* non accideret in *lapideo mortario* comminutis, si cæteroquin sint legitimæ.

SYRUPI EX SUCCO ACETOSÆ, ACETOSELLÆ, ET DE AGRESTA.

Parentur hi Syrupi simpliciter juxta Pharmacopæam Augustanam, vel super eandem factas *Animadversiones*, quorum virtutes etiam ibidem uberrimè expositæ sunt.

SYRUPUS ACETOSUS SIMPLEX.

℞. Aceti destillati libras duas,
quibus immergantur,
Cort. Limon. recent. & extim. unciæ duæ,
Arant. recent. & extim. uncia una

Et factâ maceratione die una, coletur, additisque
Sacchari Canarii albi libris tribus.
Coquantur paucis ebullitionibus ad consistentiam Syrupi, in terreo vase vitreato. *Saluberrimus est in affectibus calidis, biliosis & æstuantibus, imò in peste ipsa, & febribus malignis. Ex eo Julapia parari possunt cum aquis, sive coctis ex Cornu Cervino, hordeo & similibus, sive destillatis, & appropriatis; ægrisq; sic commodè propinari.*

SYRUPUS ACETOSUS COMPOSITUS.

℞. Rad. recent. Apii,
Cichorii sylv.
Fœniculi,
Petroselini,
Pimpinellæ ana unciam unam semis,

Cymarum Asparagi recent. uncias duas,
Herb. recent. Nasturtii hortensis,
Cochleariæ ana unciam unam semis,
Semin. Apii,
Fœniculi,
Nasturtii ana unciam semis,
His incisis & contusis, ac vitreo vasi immissis, superaffundantur,
Aceti simplicis clari vel destillati libræ duæ,
Factâ digestione per diem naturalem, fiat colatura & specierum expressio, acetum hoc colatum & expressum per filtrum opt. clarificetur, interimque asservetur. Jam verò
℞. Species ab extractione relictas, quibus porro adde,
Rad. recent. Apii,
Cichorii sylv.
Fœniculi,
Petroselini,
Pimpinellæ ana unciam unam,
Cymar. Asparagi recentium,
Herb. recent. Nasturtii hort.
Cochleariæ ana unciam unam semis,
Sem. Apii,
Nasturtii,
Urticæ,
Petroselini ana unciam semis,
Coquantur in s. q. Aq. simpl. ad remanentiam librarum duarum, colatura expressa, ac album. ovorum probè clarificata, cum
Sacchari albi Can. libris tribus
Coquatur denuò ad consistentiam ferè tabulati, cui tandem junge
Acetum superius asservatum & essentificatum
Ac paucis ebullitionibus confice Syrupum. *Obstructionibus Hepatis, Lienis, Mesenterii & Pancreatis reserandis proficuum, præsertim ubi aliqua viscerum φλόγωσις & discrasia conjuncta est, urinas ut et menses potenter movet, calculum atterit, expellitq; sumpta uncia una vel altera, in jusculo alterante appropriato, quotidie bis.*

SYRUPUS APERITIVUS SPLENETICUS ET HEPATICUS.

℞. Succorum depuratorum ex totis, quibusdam, vegetabil. utpotè
Pimpinellâ,
Apio,
Cichorio sylv.
Petroselino,
Fœniculo, ana ex toto, scilicet Rad. & herbis,
Cymis Lupuli,
Nasturtio hortensi ana libram sem.
Quibus succis immergantur incisarum & contusarum, (si fieri poterit) recentium omnium,
Radicum Apii,
Enulæ,
Cichorii sylv.
Vincetoxici ana uncia una semis,
Chelidoniæ uncia una,
Scillæ præparatæ uncia semis,
Cymarum Asparagi,
Herb. Nasturtii hort.
Cochleariæ,
Agrimoniæ,
Epaticæ nobilis,
Agerati seu Eupat. Mes.
Scolopendrii,
Matrisylvæ ana uncia una semis,
Granor. Alkekengi,
Juniperi ana uncia una,
Factaque digestione duabus circiter diebus, fiat colatura & expressio specierum, succi expressi ac opt. clarificati interim asserventur, species verò à colatura & expressione relictæ, affusâ s. q. Aquæ simpl. coquantur leviter ad remanentiã librarum duarum, decoctum, colatum & albumin. ovorum probè clarificatum, additis
Sacchari Can. albi libris quatuor,
Coquantur ad consistentiam ferè tabulati, cui tandem jungantur
Succi superius asservati & essentificati, ac paucis ebullitionibus Syrupus fiat justæ consistentiæ.

In Obstructionibus Hepatis, Lienis, Mesenterii, & Pancreatis, atque inde exortis morbis quamplurimis, Scorbuto præsertim, efficacissi-

ficacissimus, qui ipse in exhibitionibus spiritu Salis simpl. vel spiritu Salis armeniaci acido chalybeato permisceri poterit, & in vehiculis appropriatis, ab uncia semis, ad unciam unam vel duas propinari.

SYRUPUS APERITIVUS CHALYBEATUS PRO MULIERIBUS ET CACHECTICIS.

℞. Radic. recent. Apii,
Pimpinellæ,
Valerianæ,
Pœoniæ ana uncias duas semis,
Herb. recent. Melissæ,
Pulegii,
Nasturtii hort.
Rorismarini,
Sabinæ ana uncias tres,
Baccarum Juniperi,
Lauri ana unciam unam semis,
Sem. Fœniculi,
Apii ana unciam unam,
Cinamomi acuti uncias duas,
Maceris drachmas sex,
Antophyllorum unciam semis,
Croci opt. drachmas duas,

Quibus omnibus consciſſis & contusis, nec non cucurbitæ vitreæ immissis, superaffundantur,

Vini albi generosi libræ sex,

Factâ maceratione per unum atque alterum diem, appositoque capitello fiat in M. B. abstractio ad libras tres. Huic liquori prolecto, abjectis speciebus in alembico relictis, unà cum residua vini vappâ, immergantur sequentia incisa saltem, utpotè

Rad. recent. Apii,
Pimpinellæ,
Cichorii sylv.
Petroselini,
Fœniculi ana uncia una semis,
Herb. recent. Melissæ,
Rorismarini,
Pulegii,
Sabinæ ana unc. una sem.
Cassiæ ligneæ veræ,
Cinamomi opt. ana uncia una,
Baccarum Lauri uncia semis,
Macis drachmæ tres
Chalybis cum sulphure liquati, & insuper aliquoties cum sulphure calcinati secundum Crollium, inque petia ligati, unciæ octo vel decem.
Crem. Tartari vel saltem Tartari albi Veneti subtiliter triti & chalybi permixti unciæ duæ

Macerentur loco calido per biduum, quotidie aliquoties agitando, & petiam vel sacculum cum Chalybe & Tartaro exprimendo, factaque pòst colatura cum expressione, colatus & expressus liquor per filtrum clarificetur, interimque asservetur.

Porrò.

℞. Species ab infusione ex expressione relictas, unà cum Chalybe & Tartaro in sacculo ligatis,

Quas cum Aquæ fontanæ, spiritu Sulphuris ad gratam aciditatem acuatæ libris tribus coque ad remanentiam libræ unius semis (sed quod benè observetur in patella ferrea) decoctum coletur & perquam optimé clarificetur, quod cum

Sacchari albiss. libris quatuor,

denuò coquatur ad consistentiam fere tabulati, cui tandem jungatur

Aqua superius destillata & recentibus speciebus essentificata in quantitate competenti (libræ duæ semis circiter)

Ut sola dissolutione, vel unica saltem ebullitione Syrupus justæ consistentiæ emergat. *Qui in reserandis mensibus obstructis, egregiam non solum præstabit operam, verùm etiam Cachecticis & Hypochondriacis auxilio erit. Commodè dabitur in jusculis alterantibus, vel etiam in vino, ab uncia una ad uncias duas, plùs minusvè, juxta subjecti ac ægrotantis constitutionem.*

His, Lector benevole, quisquis amicum animum ad horum Lectionem, aut ad obeundas medicaminum istorum præparationes diligentiam attuleris, paucis & humaniter te admonitum velim, ut mentem meam, quoq; collimârit diligenter observes. Scias igitur me semper eò respexisse in omnibus medicamentorum tùm compositorum, tum simplicium præparationibus, ut non solum omnia ac singula ingredientia, sartis tectisque viribus suis conservarem, in composito consona consonis sociarem, nec dissonis har-

moniam medicamenti conturbarem, sed & insuper multum virtutis minori ejusdem quantitati imprimerem, adeò ut exindè resultet trias illa artis nostræ, i. e. ut morbi, verè citò, tutò ac jucundè curari possint; id quod in hujus Syrupi dextra compositione & præparatione manifestum fit. Etenim inprima *specierum inter se consonantium*, cum *vino* infusarum, destillatione, subtiliores penetrantioresque earundem partes, quæ coctionem sine virium suarum jacturâ nullatenus ferre possunt, unà cum *aqua spirituosa* proliciútur: quę *ipsa spirituosa & penetrans aqua* porrò *recentium specierum immergendarum* virtutibus magis roborantibus, ulterius intenditur: Quod autem super est partium terrestrium, quæ roborandi vi non exigua præditæ sunt *in speciebus ab infusione relictis*, *aquâ spiritu Sulphuris prius acuatâ seu acida reddita*, (propter *Chalybem* quem *simplex Aqua* non attingit) coctione penitus penitiusque eliciuntur, atque *Saccharo addendo* imprimuntur, cui tandem (*liquore illo vel decocto* prius vaporetenus cum *Saccharo* exhalato, eidem tamen relictis virtutibus roborantibus supradictis, coctione extractis) *spirituosa illa destillata*, ac *virtutibus recentium specierum imprægnata aqua* juncta, Syrupus virtutibus specierum ingredientium omnium egregiè imbutus, resultat, in quem Medicus fiduciam suam firmiter collocare potest.

SYRUPUS APERITIVUS CHALYBEATUS ALTER, PARATU FACILIOR.

℞. Chalybis cum Sulphure liquati ac sæpiùs pòst (ter quatervé ad minimum) cum eò calcinati, secundum Crollium, uncias octo,
Cremoris Tartari uncias tres,
His mixtis & subtiliter pulverisatis, ac vitro largo immissis, superaffunde
Vini albi generosi libras duas,
Macerentur loco calido, vitro probè clauso, sæpius de die agitando, per triduum, factâ pòst colatura & clarificatione, vinum hoc Chalybeatum interim asservetur. Tum verò.

℞. Rad. recentium cum toto,
Apii,
Fœniculi,
Cichorii sylv.
Pimpinellæ,
Petroselini ana uncias duas,
Herb. recent. Scolopendrii,
Cherefolii,
Ceterach, ana unc. duas,
Chamædryos
Nasturtii hortensis ana uncias tres,
Rorismarini unciam unam,
Cassiæ ligneæ unciam unam semis,
Baccarum Lauri drachmas sex,
item:
Chalybem cum Tartaro superius ab infusione relictum, sacculo inclusum.

Coquantur incisa quæ incidenda sunt in s.q. Aquæ simpl. cum spiritu Sulphuris prius ad gratam aciditatem acutæ (in sartagine ferrea, caveas igitur à cuprea vel ænea) ad remanentiam libræ unius semis, coletur, exprimanturq; species, decoctum album. ovorum probè clarificatum, additis
Sacchari albissimi libris tribus
porrò coquatur ad consistentiam fere tabulati, cui adde
Vini superius Chalybeati & asservati q. s.
Ut solâ sacchari dissolutione, aut unicâ saltem ebullitione Syrupi consistentia acquiratur, superaddendo sub finem
Elæosacchari Cinamomi unciâ unam semis.
Servetur usui;

Ad menses mulierum reserandos præcedente haud inferior, Cachecticis præterea & Hypochondriacis opitulatur. Propinari potest ab uncia una ad uncias duas, in jusculis alterantibus aut laxantibus, vel in aliis vehiculis appropriatis.

Nota. Si cuipiam Medico volupe fuerit, *Vino* substituere *Aquam Cinamomi*, vel etiam *aliam aquam stillatitiam* pro extractione *Chalybis*, non aberrabit; verum necessum est, ut eam *spiritu Sulphuris* prius acidulam nonnihil reddat, secus enim inefficax foret in extrahendo *Chalybe*. Posset fortè nonnemo etiam hærere circa præpara-

parationem Chalybis secundú Crollium, en! addo ejus veram præparationem.

Accipe *Chalybis frustulum oblongum*, quod igne fortissimo, sufflante folle candefac, quoad scintillas uberrimè de se spargat, cui ab igne remoto citò admoveatur *Sulphur*, sic guttatim veluti solutus aut liquefactus in vas suppositum, *aquâ frigidâ* repletum stillat: *Chalybe verò* parum refrigerato, *eundem* denuò candefac, ut antea; *Sulphurq;* ipsi admove, donec totus *Chalybs Sulphure* liquatus fuerit, qui ab aqua separatus siccandus & in pulverem redigendus, inque patella ferrea vel terrea, super igne carbonum, in loco patulo, vel sub camino collocata, calcinandus porrò est, spatulâ ferreâ continuò agitando, ad omnimodam *Sulphuris* conflagrationem: *Chalybs relictus* denuò in pulverem redigendus, & *pro ejus libra una, Sulphuris triti uncia una* admiscenda, iterumque uti antea calcinandus, super igne carbonum, spatulâ continuò agitando ad conflagrationem *Sulphuris;* Et hæc calcinatio sive conflagratio cum *Sulphure*, ter quaterve aut sæpius repetatur, sic ad prædictos usus *Chalybs* legitimè erit præparatus.

SYRUPUS DE CORTICIBUS ARANTIORUM.

SYrupus hic efficacissime paratur juxta modum *in Animadversionibus Dispensatorii reformati super ipsum factis* indigitatum, quo Lectorem benevolum remitto. *Præstat tali modo præparatus ad Cordis & Ventriculi roborationem, & flatuum discussionem, adeoq; etiam in Colica passione, nec non in morbis malignis emolumento est.*

SYRUPUS DE FLORIBUS ARANTIORUM.

℞. Florum Arantiorum recent. libram unam semis, vel libras duas,

Destillentur in Balneo nostro vaporoso, suo loco edocendo, ad siccitatem usque; Aquæ huic destillatæ odoriferæ libræ uni immerge,

Florum dictorum recentium integrorum minimè contusorum uncias circiter tres,

Factâ maceratione lenissimo in calore per biduum, in vitro probè clauso, ne quid exspiret, fiat colatura, quæ filtranda, addendo tandem pro qualibet libra una liquoris vel aquæ prædictæ essentificatæ,

Sacchari Canarii albi uncias xx,

Ac sola ejusdem dissolutione fiat syrupus, odore & sapore gratissimus: proinde

Cordi ac Cerebro roborando, recreando perquam utilis, Spiritus animales & vitales instaurat, Febribusque ardentibus, malignis & pestilentialibus salutaris existit.

SYRUPUS ASTHMATICUS.

℞. Rad. recent. Enulæ Camp. uncias duas,
Calami aromat. unciam unam semis,
Cæparum recent. uncias quatuor,
Herb. recent. Hyssopi,
Anethi,
Melissæ,
Nasturtii hort.
Satureg. ana uncias quatuor semis,
Florum recent. Tunicæ uncias duas,
Cort. Arantiorum recent. extim. unciam unam semis,
Cinamomi acuti,
Granorum Juniperi ana unciá unam,
Macis unciam semis,
Sem. Anisi,
Fœniculi ana unciam uná semis,

Omnia incisa & contusa immittantur in cucurbitam vitream, quibus superaffunde

Vini generosi seu Malvatici libras quatuor,

Factâ digestione unâ alterave die, fiat destillatio & abstractio duarum librarum: Cui aquæ spirituosæ prolectæ (abjectis speciebus à destillatione relictis cum residuâ vini vappâ) de novo immerge sequentia saltem incisa, utpotè.

Scillæ præparatæ & siccatæ unc. sem.
Cæparum recentium drachmas sex,
Rad. recent. Enulæ Camp. unc. unam,
Ireos Florent.
Liquirit. rasæ ana drachmas sex,
Calami aromat. unciam semis,
Herb. recent. Hyssopi,
Anethi,
Melissæ,
Nasturtii hort.
Chærefolii ana unc. uná,
Croci orientalis drachmam unam,

Dige-

Digerantur per biduum, fiat pôst colatura & expressio, Essentiam interim prius purificatam asservando. Tum

℞. Species ab ultima infusione vel extractione relictas,

Quas cum s. q. Aquæ simplicis coque ad remanentiam circiter librarum duarum, colaturæ opt. clarificatæ adde

Sacchari albi Canar. libras tres semis,

Coquantur ad consistentiam ferè tabulati, cui junge Aquam superius destillatam & essentificatam,

Fiatq; solâ dissolutione Sacchari, consistentiæ Syrupus, qui

In Asthmate, Orthopnæa, Dyspnæa, & similibus pectoris affectibus Catharrosis, & Tussi antiqua, proficuè adhibendus. Per se sumptus ad instar lambitivi efficacior existet, quàm liquoribus aliis admixtus & potus; cochlear plenum sæpius de die paulatim deglutiendo & lambendo, quò magis asperæ arteriæ sese insinuare, & vel odoretenus bronchia pulmonum obstructa permeare, eorumque infarctos viscidosq; humores incidere, attenuare, & ad rejiciendum aptos reddere possit.

SYRUPUS DE BETONICA.

℞. Herb. Betonicæ florescentis q. s.

Destilletur ex balneo n. vaporoso sine ulla additione ejus aqua, cui aquæ prolectæ libris duabus immerge,

Herb. ejusdem Betonicæ recent. & florescent. incisæ uncias octo circiter,

Factaque maceratione una alterave die, aqua per colaturam & expressionem separetur, quâ per filtrum clarificatâ & asservatâ, accipe

Succi Betonicæ recenter expressi, ac probè depurati libram unam semis vel libras duas,

additisque

Sacchari albi Canarii libris tribus,

Coquantur ad consistentiam quasi tabulati, cui demum adde

Superioris Aquæ destillatæ & recenti herbâ essentificatæ libram unam semis, & uncias duas circiter

Et sola dissolutione Sacchari, aut unica saltem ebullitione conficiatur Syrupus, *virtutibus Betonicæ uberrimè imbutus, nec paratu difficilis, modo Pharmacopœus qui hanc & similes præparationes elegantissimas hilari fronte aggressurus est, paucis laboribus non pepercerit, nàm hic & similes alii Syrupi meritò Essentiæ nomine insigniendi, tùm Pharmacopœis, tùm Medicis etiam laudem ac honorem procreaturi sint; Infirmis verò & indigentibus salutem & sanitatem.*

SYRUPUS DE BETONICA COMPOSITUS SEU CEPHALICUS CALIDUS.

℞. Rad. Cyperi rotund.

Pœoniæ recent. ana unciá unam,

Herb. recent. Betonicæ floresc. uncias quatuor,

Salviæ uncias duas,

Majoranæ,

Rorismarini,

Thymi ana unciam unam semis,

Flor. recent. Lavend. unciam unam,

Pœoniæ uncias tres,

Cheiri,

Paralyseos,

Tunicæ,

Rosarum ana unciam unam semis,

Cardamomi,

Cubebarum ana unciam semis,

Nucum Moschatarum,

Cinamomi opt.

Sem. Anisi,

Fœniculi ana unciam unam,

Omnia successivè, & tempore opportuno, collecta, quædam conscissa & contusa, nonnulla verò integra, utpotè, flor. Cheiri, Paralys. & Pœoniæ, immergantur in

Vini albi generosi vel Malvatici libris quatuor vel quinque,

Factâ maceratione quoad omnia unita sint, fiat destillatio & abstractio ad dimidias, vel duas libras cum dimidia : Aquæ huic destillatione prolectæ, fragrantis & spirituosæ, denuò immergantur, (abjectis speciebus in fundo alembici, cum vappa vini relictis,)

Rad. Doronici veri drachmæ sex,

Pœoniæ recentis uncia semis,

Herb. recent. Betonicæ floresc. uncia una semis,

Rorismar. florescentis,

Flor-

Flor. recent. Cheiri ana uncia una,
Salviæ drachmæ duæ,
Tunicæ uncia una,
Ligni aloes ponderosi,
Nucum Moschatarum,
Cardamomi minoris,
Cubebarum ana drachm. tres,
Cinamomi uncia semis,

Peractâ extractione suffic. loco calido, ac vitro benè clauso, liquor spirituosus à speciebus infusis, colaturâ & expressione separetur, perque filtrum probè clarificetur, quô interim asservato, accipe porrò

Species ab infusione superiori & expressione relictas,

Quas cum Aquæ simpl. s.q. coque, ad remanentiam librarum duarum, decoctum colatum, & alb. ovorum debitè clarificatum, additis

Sacchari albi Can. libris tribus semis,

Coquatur ad consistentiam quasi tabulati, cui tandem junge

Aquam superius asservatam, spirituosam & essentificatam in s. q. (libras duas circiter.)

Ac solâ ejusdem dissolutione, vel unicâ saltem ebullitione fiat Syrupus præstantissimus. *Qui in morbis Capitis & Cerebri frigidis saluberrimus, adeoq; Apoplecticis, Epilepticis, Catarrhosis & Soporiferis affectibus propulsandis efficax est: propinandus cum aquis destillatis Cephalicis, vel cum Vino, aut alio vehiculo grato, ab uncia una, ad unam semis.*

SYRUPUS CEPHALICUS ALTER TEMPERATUS.

℞. Aquarum Lilior. convall. sine additione aq. simplicis ex baln. n. vaporoso stillatæ librâ unâ,
Cerasorum sine addit. still. uncias sex,
flor. Cheiri,
Paralys. ana sine additione aq. simpl. still. unc. tres,

His aquis commixtis immergantur successu temporis

Rad. recent. Pœoniæ uncia una,
Herb. recent. Betonicæ florescent. unciæ sex,
Rorismarini unciæ duæ,
Flor. recent. Pœoniæ,
Cheiri,
Paralyseos,
Tunicæ,
Tiliæ,
Rosarum pallidarum ana unciæ tres,
Nuc. Moschatarum uncia semis,

Maceratione verò peractâ, quando nimirum omnia collecta sunt, destillentur ex baln. n. vaporoso ad omnimodam humiditatis prolectionem; Aquæ vero huic destillatæ fragranti libris circiter duabus denuò immergantur sequentia minutim incisa

Rad. Doronici veri drachmæ sex,
Pœoniæ recent. uncia semis,
Herb. recent. Betonicæ unciæ duæ,
Rorismarini florescentis,
Flor. recent. Cheiri,
Pœoniæ,
Tunicæ,
Tiliæ,
Rosarum rub. ana uncia una semis,
Ligni Aloes ponder. drachmæ duæ,
Nuc. Moschatarum uncia semis,

Et cùm die una atque altera in digestione steterint, fiat colatura cum expressione, liquor expressus clarificetur per filtrum, interimque asservetur; Species verò expressæ cum s. q. Aquæ simpl. coquantur ad libras duas, cum decocto hoc colato & alb. ovorum debitè clarificato, solvantur

Sacchari Canarii albi libræ tres semis,

Et ad liquoris ferè totalem exhalationem coquantur, cui demum adde

Superioris Aquæ essentificatæ libras duas,

Ac unica saltem ebullitione fiat Syrupus justæ consistentiæ. *Qui in affectibus Capitis & Cerebri, utpotè in Epilepsia, Vertigine, Hemicrania, Cephalæa & Cephalalgia salutaris existit, in aquis destill. & appropriatis exhibendus, ab uncia semis, ad unam semis.*

SYRUPUS EX SUCCO BERBERUM.

Conficiatur modo ſimplici per coctionem, terreo in vaſe, cum nil niſi humiditas quædam elementaris coquendo exhalet. *Refrigerat autem contemperat bilem, febres, earumque æſtus & ſitim immoderatam compeſcit, vel per ſe ſumptus, vel cum aqua frigida, aut cocta, Julapia ex eo pacando.*

SYRUPUS EX SUCCO CARDUI BENEDICTI.

℞. Succi Card. bened. depurati recenter expreſſi libras quatuor,
cui immergatur
Herb. recentis Card. bened. libra una,
Et poſt digeſtionem unius diei fiat denuò colatura & expreſſio herbarum, expresſum debitè clarificatum cum
Sacchari albiſſimi libris duabus,
Coquatur ad Syrupi conſiſtentiam. Servetur. *Confert Syrupus hic febribus tùm continuis tùm intermittentibus, præſertim quartanis, ſudorem promovet, & vermes enecat. Doſis uncia ſemis ad unciam unam.*

SYRUPUS CERASORUM ACIDORUM.

℞. Ceraſorum acidorum ſufficientem quantitatem,
Conquaſſentur in mortario lapideo, nucleis omnibus confractis: His addantur plures Nuclei Ceraſorum antea aſſervati, ac etiam conquaſſati, pro majori odoris impreſſione, qui nucleis ſaltem debetur, non ſucco, & poſtquam aliquandiu macerârint, exprimatur ſuccus, qui probè depuretur.
Hujus ſucci odore nucleorum benè imprægnati & depurati accipe libras ſex,
Sacchari albiſſimi libras quatuor,
Coquantur in vaſe terreo ad conſiſtentiam ferè Rob, Syrupo nimirum ordinario multo craſſiorem, cui demum adde pro majori odoris atque ſaporis ceraſorum grati impreſſione
Sequentis Eſſentiæ vel aquæ deſtillatæ ſufficientem quant.
Pro juſta Syrupi conſiſtentia ſine ulteriori coctione adipiſcenda, utpotè,

℞. Nucleorum Ceraſorum,
Perſicorum ana uncias duas,
Cinamomi opt. acuti unciâ unâ ſemis,
Caryophyllorum unciam ſemis,
His minutim conquaſſatis affunde,
Aquæ Ceraſorum ſine additione ſtill. libram unam ſemis,
Et poſt unius diei digeſtionem, denuò in alembico vitreo per arenam abſtrahatur ad ſiccitatem, Aqua hæc prolecta Syrupo ſuperiori in pondere competenti admiſceatur: *fiatque ſic Syrupus gratiſſimus, ſapore, odore, ac virtutibus cordialibus & confortantibus, qui in febribus tertianis, ardentibus, continuis, ac intermittentibus, item in Hungaricis, ubi caput præcipuè laborat, ſummo eſt emolumento, ex quo Julapia confici, & infirmis ſalubriter exhiberi poſſunt.*

Nota: Si verò quiſquam expeteret Syrupum eundem, pro conficiendo Vino Ceraſorum gratiſſimo, ex tempore, & quidem ſingulis anni temporibus, en, dabo modum ſequentem. Nimirùm Syrupo ſupradicto ad conſiſtentiam craſſam ad inſtar quaſi gelatinæ cocto, loco *aquoſæ ſupra deſcriptæ eſſentiæ*, admiſce *ſequentem ſpirituoſam & fragrantem Eſſentiam, roborando Ventriculo ac Cerebro præſtantem.* Nempè,
℞. Vini Malvatici libram unam,
Spir. Vini rectificati uncias ſex,
Ceraſorum ardentis uncias tres,
His mixtis immergantur ſequentia probè contuſa & conquaſſata, utpotè,
Nucleorum Ceraſorum unciæ quatuor,
Perſicorum unciæ quinque,
Cinamomi opt. unciæ duæ,
Caryophyllorum uncia una,
Factâ maceratione per biduum, abſtrahantur in alembico vitreo unciæ duodecim vel tredecim circiter, (ut ſpecies nimirum adhuc humidæ in reſiduo maneant, propter nauſeoſum phlegma quod ultimò ubi Vinum deſtillatur, tranſit) proboſcidi autem alembici immiſſis,
Cinamomi acuti unciâ ſemis,
Caryophyllorum drachmis duabus
Nucl. Ceraſor. conquaſſ. uncia ſemis,
ac inſuper ſi lubet pro ditioribus,
Ambræ gryſeæ ſcrupulo uno,
Moſchi opt. orient. ſcrupulo ſemis,

Quæ

Quæ ipsa etiam sacculo inclusa, liquori egresso aliquandiu immergi possunt, pro exactiore eorundem extractione: Et hæc Essentia præstantissima Syrupo superiori & crassiori in consistentia, competenti pondere admiscenda, gratissimum illum efficiet & confortantem, cuicunque vino immiscendum, quod & odore & sapore Cerasorum gratissimum efficiet.

SYRUPUS DE CICHORIO SIMPLEX.

℞. Succi Cichorii sylvestris recenter expressi & depurati libras quatuor,
In quo succo ebulliant, & quidem ad consumptionem partis tertiæ
Radicum Cichorii sylvestrium recent. & mundat. unciæ duodecim vel quindecim,
Colaturâ pòst iterum clarificatâ, additis
Sacchari albi libris duabus semis,
Coquantur ad consistentiam Syrupi. Servetur. *Ad Hepatis & Ventriculi intemperiem calidam contemperandam, eaq; viscera roboranda perutilis Syrupus, febricitantibus auxiliatur, ac bilis acrimoniam compescit, porrectus in jusculis alterantibus, ab uncia una, ad unam semis.*

SYRUPUS DE CENTAURIO MIN. ANTIFEBRILIS.

℞. Succi Centaurii min. recenter expressi & depurati libras tres,
cui immergantur,
Summit. seu florum Centaurii min. recentium unciæ decem minutim incisorum,
Digerantur duabus vel tribus diebus, in loco benè calente, exprimantur dein flores, succusque expressus debite iterum clarificetur, cui addantur
Sacchari albi Can. libræ duæ,
Coquantur ad consistentiam Syrupi. Servetur. *Est præstans ad Febres tertianas & quartanas abigendas, roborat Ventriculum, & Viscerum obstructiones reserat. Dosis uncia semis ad unciam unam in vehiculo convenienti.*

SYRUPUS DE CINAMOMO.

HUjus Syrupi legitimam confectionem tradidi in *Animadversionibus* præmissis, nec non in *Appendice ad Animadversiones pag. 4. & 5.* juxta cujus ductum laudabiliter parandus, si quis tamen modum aliquem paratu faciliorem desideraret, en, dabo sequentem.

℞. Cinamomi longi acutissimi uncias sex,
Quod cum conscissum minutim & cucurbitæ vitreę immissum fuerit, superaffunde,
Aquæ Cinamomi cum vino antea destillatæ libras duas,
Factâ digestione brevi, fiat aquæ affusæ destillatio & abstractio, cui abstractæ aquæ denuò immerge
Cinamomi acuti uncias tres
Macerentur in vitro arctè clauso per triduum, facta pòst colaturâ, filtretur essentia, additisque
Sacchari Canar. alb. libris tribus semis,
Conficiatur solâ Sacchari dissolutione Syrupus, *nativis Cinamomi virtutibus ad ubertatem imbutus: Itaque ad Cordis & totius corporis vires fulciendas & restaurandas præstans est, Ventriculum languidum à frigore, reficit, spiritusq; vitales recreat, vino si permiscetur, illud gratissimum reddit; In dosi error facilè committi nequit.*

SYRUPUS DE CORALLIIS RUBRIS.

QUamvis Syrupus hic Corallinus in *Animadversionibus* n. clarè descriptus sit, quâ ratione nimirum dextrè & legitimè parandus, nec non in subsequente Appendice ad prædictas *Animadversiones p. 5. & 6.* plures modos illum artificiosè conficiendi superaddiderim, ut nemo in præparatione illius legitima hærere possit, modumq; sibi eligere, quem è re sua fore existimat, nihilominus adstruam adhuc tres hujus Syrupi elegantes descriptiones, quæ tales.

SYRUPUS CORALLINUS REFRIGERANS.

℞. Succi Granatorum acidorum, seu acido dulcium recenter expressi & depurati libram unam,
Huic succo immergantur,
Cort. Limon. recent. & extim. uncia una semis,
Granorum Kermes integrorum, nequaquam contusorum drachmæ duæ,

Factâ maceratione die una atque altera, fiat colatura & colati ſucci filtratio vel clarificatio, in quo ſucco eſſentificato diſſolve

Magiſt. n. ſolubilis Corall. rub. cum ſpiritu n. Veneris parati uncias duas,
additisque porrò
Sacchari albiſſ. Canar. unciis viginti,

Fiat unicâ ſaltem ebullitione in patella terrea vitreata, vel ſolâ diſſolutione ſacchari Syrupus; *Qui in morbis calidis, ubi vires collapſæ ſunt, efficax eſt. Confert præterea Hepatis vitiis & fluxibus ſanandis, ac Dyſentericis & Licentericis emolumento eſt, datus ab uncia ſemis, ad unam, & unam ſemis.*

SYRUPUS CORALLINUS CALIDUS.

℞. Vini Malvatici libram unam,
Cui injiciantur ſubſequẽtia inciſa, utpotè
Cort. Arantiorum recent. extimorum,
Citri recent. extim. ana unc. una,
Cinamomi acuti drachmæ ſex,
Granorum Kermes integrorum drachmæ duæ,

Ac poſt unius alteriusve diei digeſtionem, coletur vinum, ac per manicæ Hippocr. puram, alienâ re nondum imbutam, clarificetur. Hoc in vino, ſpeciebus cordialibus ſupradictis imbuto, diſſolve

Magiſt. n. ſolubilis Coralliorum cum ſpir. n. Veneris parati uncias duas,
additisque,
Sacchari Canar. albi unciis viginti circiter,

Conficiatur ſolâ ejusdem diſſolutione, vel unicâ ebullitione Syrupus: *Cor & vitales ſpiritus egregiè roborans, ab uncia ſemis, ad unciam unam, in vehiculis convenientibus propinandus.*

SYRUPUS ALIUS DE CORALIIS.

℞. Magiſt. n. ſolubilis Coralliorum, cum ſpir. n. Veneris parat. uncias duas,
Quod ſolvatur in
Aquæ Cinamomi cum vino ſtillatæ libra una,
& additâ
Sacchari albiſſ. librâ unâ ſemis,

Fiat ſola ejusdem ſacchari diſſolutione in calore leni ſine ulla ebullitione Syrupus.

Nota: Quod Syrupus hic ad præſcriptum modum paratus, ſitum nullatenus contrahat, licet liquidiorem, quam Syrupis alioquin cõveniat, conſiſtẽtiam adeptus fuerit. Ad eundẽ præterea modum ex *Margaritis orientalibus*, ut et, *ex aliis lapidibus & Gemmis pretioſis, in Magiſteria ſolubilia prius converſis*, Syrupi, vel in momento dextrè confici poſſunt: *Liquor verò* quô cum *Magiſteria* ſunt diſſolvenda variari poteſt pro conditione morbi & intentione Medici, cum illa in omnibus *ſuccis*, *Aquis deſtillatis*, *vino & ſimilibus liquoribus* ſint ſolubilia.

SYRUPUS CORDIALIS GEMMATUS CALEFACIENS.

℞. Cort. recent. Citri vel Limon. extim. uncias tres,
Arantiorum ext. unc. duas,
Flor. recent. Roſarum Damaſcen. uncias quatuor,
Tunicæ uncias duas,

Quibus minutim conciſis & cucurbitæ vitreæ immiſſis ſuperaffundantur

Vini veteris albi vel Malvatici libræ quatuor,

Factaque brevi digeſtione, abſtrahantur deſtillando per arenam, vel baln. n. vaporoſum, libræ duæ, Aquæ verò huic prolectæ fragranti porrò immerge

Cort. Arant. recent. & extim. unciam unam,
Citri recent. ext. unciam unam ſemis,
Flor. recent. Tunicæ rubr. unciã unam,
& ſi in promptu ſint, aut haberi poſſint.
Flor. recent. Arantiorum drachm. ſex,
Sem. ſeu Gran. Kermes legit. & integrorum drachmas duas,

Macerentur una alterave die, tum fiat colatura, nunc accipe

Hujus aquæ odoriferæ rubræ & eſſentificatæ libras duas,
ac in ea disſolve,
Magiſt. n. ſolubilium, utpotè,
Coralliorum rub. unciam unam,
Perlarum oriental. unciam ſemis,
Matris perlarum unciam unam,
His ſolutis ſuperadde
Sacchari Canar. albiſſ. libras tres,

Ac

Ac solâ ejus dissolutione, sine ulla ebullitione Syrupus conficiatur, *Cor, vitales spiritus ac animales insigniter roborans & recreans.*

SYRUPUS GEMMATUS CORDIALIS REFRIGERANS.

℞. Succi Granatorum acidorum recenter expresſi,
Succi pomorum redolent. recenter quoque expressi,
Succi Citri seu Limonior. jam etiam expressi ana uncias octo,
In his succis digerantur
Cort. Citri seu Limon. recent. ext. unciæ duæ,
Arant. recent. & extim. uncia una,
Flor. Tunicæ recent. rubr. uncia una semis,
Buglossi recent. uncia semis,
Granor. Kermes legitim. integr. non contusor. drachmæ duæ,

Et factâ digestione die una vel altera in calore leni, vitro opt. clauso, coletur, in colatis & benè clarificatis succis dissolve

Magist. n. solubil. Coralliorum unciam unam,
Perlarum oriental. unciam semis,
Matris perlar. unciam unam,
His solutis superadde
Sacchari Canar. albi libras tres,

Ac solâ sacchari dissolutione sine coctione fiat Syrupus cordialis efficacissimus, *qui in Febribus ardentibus, malignis, pestilentialibus, imò in peste ipsa summè salutaris est, Cordisque palpitationi resistit; exhibendus per se, ob gratiam sui saporis, sive in vehiculis appropriatis, ab uncia semis ad unciam unam.*

SYRUPUS DE CORTICIBUS CITRI.

QUantumvis & hujus Syrupi dexterrima præparatio in *Appendice* n. ad *Animadversiones* in *Pharm. Augustanam pag. 6.* sit perspicuè descripta: Verùm cùm in morbis calidis & malignis, ubi usus ejus frequens & salutaris est, ob *Vinum* in dicta descriptione addendum & mihi ipsi suspectus sit, idcircò aliam hic addo ejusdem Syrupi descriptionem, non minus elegantem, *solo dempto vino,* quæ talis.

℞. Cort. Citri recent. & extim. libram unam,
Quibus conscissis & Cucurbitæ vitreæ immissis superaffunde
Aquæ Cort. Citri vel Limon. libram unam semis,
Rosar. fragrantiss. sine additione still. libram semis,

Et factâ brevi maceratione destillétur per baln. n. vaporosum ad siccitatem Corticum; Liquori egresso odorifero injiciantur

Eorundem Corticum Citri seu Limon. recent. & extim. unciæ sex,
Granorum Kermes legit. drachmæ tres,

Ac post brevem digestionem liquor ab iis colaturâ separetur, quô interim asservatô, accipe Cortices ab infusione residuos, eosque s. q. aquæ simplicis affusâ, parumper coque, decoctum cola, clarifica, & cum

Sacchari Canar. albi libris tribus semis,

ad consistentiam quasi tabulati percoque, cui tandem adde

Superioris asservati fragrantis liquoris libras duas circiter

Ac solâ sacchari dissolutione confice Syrupum præstantem. *Qui non solum Cor & Ventriculum roborat, verùm etiam malignis ac pestilentialibus morbis resistit, & palpitationem Cordis avertit; sumptus ab uncia semis ad unciam unam, in vehiculis morbosis affectibus congruis.*

SYRUPUS CYDONIORUM.

PAretur juxta modum in *Pharmacopœia Augustana* præscriptum, nimirum sumendo

Succi Cydoniorum recent. expressi & depurati libras quatuor,
Sacchari albi Canar. libras duas,

Ac sola coctione in vase terreo, fiat Syrupus debitæ consistentiæ; Cujus vires in prædicta *Pharmacopœia* sufficienter adscriptæ sunt.

SYRUPUS CONTRA DYSENTERIAM.

℞. Rad. Biſtortæ,
Tormentillæ ana unciam unam,
Cichorii ſylveſtr. unciam unam ſemis,
Pimpinellæ,
Scorzoneræ,
Saniculæ,
Ireos Flor.
Liquiritiæ ana unciam unam,
Galangæ drachmas ſex,
Herb. recent. Couſol. Saracenicæ,
Millefolii,
Sangviſorbæ,
Pyrolæ,
Hederæ terreſtris ana uncias duas,
Flor. roſarum rub. ſiccat. unciam unam ſemis,
Balauſt.
Papav. errat. ana unciam unam,
Fruct. Acaçiæ unciam unam ſemis,
Capit. Papav. albi cum ſeminibus num. vj.
Baccar. Myrti unciam unam,
Santali rubri drachmas ſex,
Cort. Arantiorum,
Citri ana unciam unam,
Nuc. Moſchat. expreſſarum, ab Oleo relictarum drachmas ſex,

Inciſa & contuſa coquantur in ſ. q. aquæ ſimpl. repetitis vicibus affuſæ, quousque tota ſpecierum virtus extracta ſit, colaturæ omnes alb. ovorum probè clarificatæ ad remanentiam circiter librarum duarum evaporent, quibus additis

Succi ſeu vini Cydoniorum librâ unâ ſemis,
Sacchari Canarii albi libris tribus,

Coquantur denuò ad conſiſtentiam Syrupi. Servetur. *Abſtergit & adſtringit leniter, inteſtina exulcerata conglutinat, malignitati, quæ utplurimum Dyſenteriis conjuncta eſt, reſiſtit: Roborat Ventriculum & Hepar: In omnibus porrò vulneribus internis & profundis, tanquam vulnerarium medicamentum præſtat, propinatus cum Cremore hordei, ſero Lactis caprino, aut aquis coctis appropriatis, ad unam vel alteram unciam, bis terve de die.*

SYRUPUS DE ENDIVIA.

Conficiatur Syrupus hic in modum planè Syrupi de Cichorio ſimplicis, paulò ante propoſiti, qui *iisdem* etiam *affectibus* medetur.

SYRUPUS DE FARFARA.

Paretur & hic Syrupus (*qui calidis pectoris affectibus catharroſis, Phthiſi potiſſimum dicatus eſt*) juxta normam Syrupi de Cichorio ſimplicis legitimè deſcripti, & paulò ante traditi.

SYRUPUS DE FUMARIA.

Neque hic Syrupus quoad præparandi modum variat à Syrupo de Centaurio min. juxta illius igitur ductum is conficiatur. *Ejus uſus potiſſimum eſt in expellendis Morbillis, & Variolis, nec non in febribus malignis, ad ſudorem proliciendum. Doſ. uncia ſemis ad unciam unam.*

SYRUPUS DE FRAGIS.

Hujus, uti aliorum ex ſuccis ſimpliciter parandorum Syruporum, una eademque eſt conficiendi ratio: proinde ne diu in his moremur, ejus præparatio ex Syr. de Berberis, aut Cydoniis confectione petatur.

Convenit in Febribus calidis & æſtuantibus: Urinas movet, ac renum arenulas expellit.

SYRUPUS GRANATORUM.

Parandus ad normam aliorum Syruporum acidorum ſimplicium. *Refrigerat & humectat; nauſeam & vomitum bilioſum reprimit, febribusque bilioſis auxiliatur.*

Nota: Obſervetur cautelâ de *ſucco Granatorum* exprimendo in *Appendice ad Animadverſiones Pharmacopœiæ Auguſtanæ pag. 6.* inculcata.

SYRUPUS DE GLYCYRRIZA PECTORALIS.

℞. Rad. Liquiritiæ raſæ uncias duas,
Tuſſilaginis recentis,
Enulæ Campanæ,
Ireos Florent. ana unciam unam ſemis,

Herb.

Herb. recent. Hyssopi,
Hederæ terrestris,
Millefolii,
Scabiosæ,
Veronicæ,
Pulmon. maculosæ ana uncias duas,
Flor. Papav. errat. recent. unciam unam semis,
Dactylorum num. xv,
Jujubarum num. xxv,

Quæ cuncta incisa & contusa coquantur in s. q. aquæ simpl. repetitis vicibus affusæ, ad omnem virtutum prolectionem, colaturæ junctim clarificatæ, & ad libras duas circiter coquendo abstractæ, additisque

Sacchari albiss. Can. libris tribus, vel loco hujus si lubet,
Mellis opt. purissimi libris quatuor,
(quia majorem vim abstergendi mel obtinet, adeoque in exulcerationibus pectoris, sive Vomica pulmonum, sive Phthisis ipsa sit, mel pro saccharo eligendum foret.)

Coquantur porrò ad debitam Syrupi consistentiam, cui

Essent. vel spiritus Anisi uncia una vel altera admiscenda,

Præstat in affectibus pectoris, sive ex Catarrho, sive exulceratione aliqua ortum duxerint, adeoq; in Phthisi ipsa, Vomica pulmonum, Tussi, sputo etiam cruento cum emolumento adhibeatur.

SYR. DE HEDERA TERRESTRI.

℞. Aquæ Hederæ terrestris sine additione ex baln. n. vaporoso still. libras duas,
Huic immerge
Herb. recent. Hederæ terrest. conscissæ minutim uncias octo vel decem,

Peractâ digestione duarum dierum circiter fiat colatura cum expressione, expressum probè clarificetur, interimque asservetur. Conduceret tamen ut hæ Essentiæ aut Aquæ essentificatæ similes Syrupis destinandæ, in alembico vitreo clarificentur, apposito capitello, quò id, quod summè spirituosum est, & levi ignis pulsu præprimis exhalat, excipiatur, licet verò paucis pro clarificatione cum album. ovorum opus sit ebullitionibus, nihilominus ne quicquam virtutis inaniter ad auras pellatur, huic labori non erit parcendum.

Jam verò.

℞. Succi Hederæ terrestris recenter expressi & depurati libras duas,
Sacchari albiss. Canar. libras tres,

Coquantur ad consistentiam quasi tabulati, addendo tandem

Essentiæ superius asservatæ q. s.

Pro Syrupi consistentia adipiscenda debita, solâ veluti sacchari dissolutione, aut unica saltem ebullitione.

Commendatur ad affectus pectoris, cruenta & saniosa sputa, Phthisin & apostemata purulenta, menses & Urinas movet, sive per se sumptus sive in jusculis gratis & appropriatis, ab uncia una ad unam semis.

SYR. DE HYSSOPO SIMPLEX.

Paretur ad normam Syrupi præcedentis de Hedera terrestri, cujus virtutes etiam æmulatur, adeoque *in affectibus pectoris, ex frigida causa, viscida & crassa materia enatis utiliter exhibetur.*

SYR. HYDRAGOGUS.

℞. Succi rad. Iridis nostr. cærul. depurati libras quatuor,
Decocti fortis Radicum Sambuci libram unam semis,

Quibus mixtis immerge sequentia incisa & contusa, nimirum

Rad. recent. Ebuli uncias quatuor,
Enulæ uncias duas,
Calami aromat. unciam unam semis,
Cort. medii Sambuci recent. unc. duas,
Medullæ Sambuci unciam unam,
Bacc. Juniperi unciam unam semis,
Alkekengi,
Sem. Bardanæ maj.
Nasturtii,
Urticæ ana unciam unam,

Factâ digestione brevi, coquantur ad remanentiam libræ unius semis, coletur, & exprimantur species, colaturæ clarificatæ adde:

Sacchari albissimi libras tres,

Et

Et denuò coquendo ad justam consistentiam Syrupus efficiatur. *Qui præstans est in Hydropica dispositione & Cachexia, educit serosam humiditatem per urinam, ut & quandoque per alvum, sumptus ab uncia una, ad uncias duas.*

SYRUPUS HYDRAGOGUS ALIUS HEPATICUS.

℞. Succ. Absinthii nostrat. libram unam,
Epaticæ nobilis,
Agrimoniæ ana uncias decem,
Iridis nostr. cærul. libram unam,
Quibus succis commixtis immerge sequentia, incisa & contusa, utpotè,
Rad. recent. Ebuli uncias sex,
Calami aromat. unciam unam semis,
Galangæ unciam unam,
Medullæ Sambuci drachmas sex,
Rosarum rub. recent. uncias tres,
Santali rubri unciam semis,
Bacc. Juniperi unciam unam,
Factaque maceratione die una, coquantur ad consumptionem libræ unius semis, colaturæ expressæ & alb. ovorum clarificatæ adde
Sacchari albi Can. libras duas,
Et denuò ad Syrupi consistentiam decoquantur, addendo ultimo pro aromatisatione
Elæosacchari Cinamomi,
Garyophill. ana unciam semis,
Fiat Syrupus.
Cachecticis & Hydropicis emolumento est, Hepar roborat insigniter ut & Lienem, uncia una vel altera pro dosi frequenter exhibita.

SYRUPUS MASTICHINUS STOMACHALIS.

℞. Aquæ Mastichinæ stomachicæ nostr. in Classe XV. descriptæ libram unam, cui adde
Sacchari albi Can. uncias viginti,
Ac solâ ejusdem dissolutione, lenissimo in calore fiat Syrupus gratissimus, *Ventriculo ut & Cerebro roborando in affectibus eorum frigidis efficax. Dosis uncia semis ad unciam unam semis.*

SYRUPUS DE MELISSA.

Et hic Syrupus ad normam præcedentium Syruporum de Hedera terrestri, & de Hyssopo, parandus venit, quemadmodum Planta hæc odore fragranti, adeoque spiritu subtili sulphureo quoque prædita, coctionem diuturnam ferre nequit, nî subtiliores ejus partes vaporetenus coctione in auras pellere velimus, terrestrioribus saltem nos saturaturi: Igitur diligentia in similium Syruporum præparationibus adhibenda est. *Inservit autem Syrupus hic ad vires Cordis restaurandas, Uteri insuper affectibus opitulatur, menses mulierum promovet, & malignitatibus, febribusque exinde subortis adversatur. Dosis uncia una ad unam semis.*

SYRUPUS DE MENTHA STOMACHALIS.

Ad præcedentium Syruporum conficiendi modum, & hic pariter parandus simpliciter, nimirùm ex aqua ejus sine additione destillata & essentificata, succo porrò cum saccharô ad consistentiam quasi tabulati coctô &c. Verum cum fortè non nemo illum magis stomachalem desideret, en! sequentem præparationem subdo.
℞. Menthæ recentis odorif. libras quatuor vel quinque,
Cinamomi acuti unciam unã semis,
Nuc. Moschatar. drachmas sex,
Macis drachmas duas,
Destillentur sine ulla alia additione, aut liquoris cujusdam affusione, in baln. n. vaporoso, ad omnem humiditatis prolectionem, siccitatemque specierum; Liquori egresso denuò immerge sequentia saltem incisa, utpotè,
Cinamomi acuti unciam unam,
Nucum Moschatarum unciam semis,
Galangæ,
Calami aromatici ana drach. tres,
Mastichis electæ drachmas duas,
Triduana maceratione circiter peractâ, fiat colatura, Essentia colata purificetur vel per filtrum, aut clarificatione in alembico institutâ, quâ Essentia interim asservatâ accipe.

Sacchari albi libras tres,
ſolvatur cum
Succi Menthæ recenter expreſſi & depurati libra una ſemis,
Coquantur ad conſiſtentiam fere tabulati, cui junge
Aquam ſuperiorem eſſentificatam fragrantem in quantitate competenti reſpectu Sacchari,
Ac ſolâ diſſolutione veluti Sacchari conficiatur juſtæ conſiſtentiæ Syrupus. *Qui præſtans eſt, in roborando ſtomacho, Nauſeam Vomitusque ſpontaneos compeſcit, aliisq; morbis Ventriculi, à cauſa frigida natis medetur, porrectus in vehiculis convenientibus, utpotè Vino Cydoniorum vel Granatorum, ab uncia una, ad unam ſemis.*

SYRUPUS NEPHRITICUS AUT CONTRA CALCULUM PRIMUS.

℞. Rad. recent. Apii unciam unam,
Petroſel. uncias tres,
Ononidis,
Pimpinellæ ana unciam unam ſemis,
Calami aromat.
Liquirit. ana unciam unam,
Bulb. Aſparagi recent. uncias quatuor,
Herb. recent. Naſturtii hortenſ.
Petroſelini,
Rutæ murariæ,
ana uncias tres,
Bacc. Juniperi unciam unam ſemis,
Alkekengi unciam unam,
Sem. Naſturtii,
Urticæ ana unciam ſemis,
Saxifragiæ,
Dauci,
Thlaſpios,
Carui, ana drachmas ſex,
Inciſa & contuſa coquantur in ſ. q. Aquæ ſimplicis, (vel in Aqua Betulæ, ſi haberi poſſit, ſcil. quæ tempore Veris ex arbore Betulæ ſauciata ſpontè effluxit) ad remanentiam librarum duarum, colatura cum expreſſione facta probè clarificetur, cui adde
Succi Raphani hortenſis, radulâ comminuti, recenter expr. & depurati libram unam,
Sacchari Canarii albi libras tres,
Et ad conſiſtentiam debitam Syrupi denuo coquantur. *Vires habet eximias in cienda Urina, exturbando Calculo & ſabulo, cùm renum, tùm veſicæ, Renes, meatus urinarios, tùm etiam veſicam mundificat, Calculi propagines, ipſas arenulas exturbando, velut in herba ſemintum præcidit, ſuppoſito quod ejus uſus continuato vigeat, exhibendo pro doſi unciam unam, ad unam ſemis, in decocto Cicerum & Petroſelini.*

SYRUPUS NEPHRITICUS ALTER.

℞. Limon. pomorum recent. ſucculentorum minutim conſciſſorum cum toto, exceptis ſeminibus Num. xij.
Raphanorũ hortenſ. & hyemal. grand. ad inſtar raparum radula comminutor. libras duas ſemis,
Cæparum recent. contuſarum libram unam.
Ex his omnibus mixtis & contuſis in mortario lapideo, ac per biduum maceratis, exprimatur tandem ſuccus, qui probè depurandus & quocunque modo clarificandus ſine violenta coctura. Hujus ſucci accipe circiter libras duas, cui adde
Sacchari albi Can. libras tres ſemis,
Ac unicâ ſaltem ebullitione confice Syrupum debitæ conſiſtentiæ. *Qui easdem cum priori Syrupo, imò potentiores in remorante Urina cienda, ac pellendo ſabulo virtutes obtinet; Conterit proprietate ſubſtantiæ ſuæ Calculos in renibus, eosq; extrudit, ſi ejus uſus frequens ſit. Eodem quoque modô, quo prior Syrupus in decoctis Cicerum & Petroſelini, eorum juſculis, & aquis ſequentibus deſtillatis Nephriticis commodè propinandus, ab uncia ſemis ad unam.*

SYRUPUS NEPHRITICUS TERTIUS.

℞. Succi Chærefolii recenter expreſſi & depurati libram unam,
Rhaphani hortenſis maj. hyemalis recenter expr. & purificati libram ſemis,
Vini albi Rhenani libram ſemis,
in quo autem prius
Bacc. Juniperi conquaſſat. uncia una maceratæ fuerint.
In his Succis & Vino unitis ſolvatur,

Magiſt. n. ſolubilis Ocul. Cancrorum cum Spir. Veneris par. unc. una ſemis

Omnibus porrò probè filtratis adde

Sacchari albi Can. q. ſ.

Nimirum ad libram unam liquoris uncias circiter viginti Sacchari, ut ſola ejus diſſolutione leni calore, & in vaſe terreo, Syrupi durabilis conſiſtentia emergat, qui aromatizandus

Elæoſacchari Cinamomi uncia una vel altera.

Fiat Syrupus.

Cujus virtutes ex ſuperioribus eluceſcunt; Hydropicis Aſcite & Anaſarca laborantibus ſalutaris eſt, pro doſi uncia ſemis ad unciam unam ſumptus.

SYRUPUS DE NYMPHÆA.

DEſtilletur ex floribus Nymphææ albis aqua ſine ulla additione, in baln. n. va poroſo.

Hujus aquæ ſtillatæ libris duabus ſemis, immerge

Florum recentium Nymphææ libram ſemis,

Factâ digeſtione per biduum, aqua à floribus colaturâ ſeparetur, ac probè clarificetur, quâ interim aſſervatâ, fiat è

Florum Nymphææ recent. librâ unâ, &

Aquæ communis ferventis libris quatuor,

Infuſio, ac unius diei circiter maceratio, quâ peractâ, colatura etiam & florum expreſſio. Huic porrò aquæ fervefactæ prius denuò immergatur

Florum Nymphææ recent. libra ſemis, vel una,

Peractâq; digeſtione denuò brevi, aqua iterum à floribus per expreſſionem ſeparetur, ac alb. ovorum optime clarificetur, cui adde

Sacchari albi Can. libras quatuor,

Coquantur ad omnem ferè aquoſitatis exhalationem & ad tabulati ferè conſiſtentiam, cui tandem jungantur,

Superioris aquæ deſtillatæ & impræegnatæ libræ duæ ſemis,

Et unicâ ſaltem ebullitione conficiatur Syrupus debitæ conſiſtentiæ. *Qui inſignes obtinet virtutes refrigerandi & humectandi, Viſcerum æſtus mitigat, ſitim temperat, ac ardores febrium compeſcit, ſomnum conciliat, atque dolores omnes lenit, Doſis uncia ſemis ad unciam unam.*

Nota: Si priori Aquæ Nymphææ deſtillationi, nonnihil de *Roſis recentibus* adderetur, pro grato odore conciliando, haud inconſultum illud fore arbitror.

SYRUPUS DE PAPAVERE ERRAT.

AD eundem planè, quò præcedens Syrupus de Nymphæa modum, & hic de Papavere erratico artificioſè parandus eſt: *Qui ſuas ita dextrè paratus, inſignes obtinet virtutes, ad ardentium febrium vehementes æſtus extinguendos; Dolores mitigat, ſomnum conciliat, præ cæteris autem omnibus pectoris malis, & acrioribus à capite deſtillationibus, faucium inflammationibus, Pleuritidi, Peripnevmoniæ, & Empyematibus ſalutaris exiſtit; dandus ab uncia ſemis, ad unciam unam ſemis, in vehiculis ac Julapiis gratis.*

SYRUPUS DE PAPAVERE SIMPLEX.

PRæſtat hunc Syrupum ſolâ cocturâ paraſſe, id unicè cavendo, ne mucilagineum evadat decoctum, quale papaveris capita etiam præbere ſolent, ſi diu nimis coquantur: accipias igitur

Capitum Papav. albi & nigri ana recent. unà cum ſeminibus uncias octo,

Conſciſſa capita, ſemina autem parum conquaſſata coquantur in ſ.q. aq. ſimplicis, ad remanentiam trium circiter librarum, decoctum colatum, & debitè alb. ovorum clarificatum, additis

Sacchari albiſſ. libris duabus,

Coquantur ad competentem Syrupi conſiſtentiam. *Hic ſomnum conciliat, præſertim Infantibus, Caloris febrilis incendium mitigat, humectat & refrigerat, defluxiones à capite tenues & acres ad pectus & aſperam arteriam ruentes ſiſtit, à drachma una, duabus vel uncia ſemis Infantibus & Pueris, adultioribus verò ad unciam unam datus.*

SYRUPUS DE PÆONIA.

DEſtillentur ex recentibus floribus Pæoniæ per baln. n. vaporoſum, ſine ulla alia additione, Aquæ libræ duæ

Huic Aquæ deſtillatæ immergantur

Dictorum florum Pæoniæ recentium unciæ ſex vel octo,

Rad.

Rad. Pœoniæ recent. conſciſs. teſſelatim uncia una ſemis,

Digerantur in calore per diem unum atq; alterum, in vaſe clauſo, fiat pòſt colatura & lenis expreſſio, eſſentiâ interim clarificatâ & aſſervatâ, fiat ex

Florum eorundẽ recent. librâ unâ ſemis,
Radicum etiam Pœoniæ mar. recent. ſiccat. uncia una ſemis cum ſuffic. quant.
Aquæ ſimplicis ferventis,

Infuſio per biduum, & demum colatura & expreſſio, colatura alb. ovorum probè clarificata, additis

Sacchari Canarii albi libris tribus,

Coquantur ad omnem ferè humiditatis exhalationem, & conſiſtentiam quaſi tabulati, addendo ultimò

Aquæ ſuperioris deſtillatæ ex recentibus floribus eſſentificatæ ſuff. quant. (libras circiter duas)

Fiatque unâ aut paucis ebullitionibus Syrupus antepilepticus, *qui Comitialibus morbis, ac Uterinis affectibus opitulatur, ab uncia ſemis ad unciam unam.*

SYRUPUS DE POMIS CORDIALIS.

℞. Gran. Kermes legitim. drachmas duas,
Cort. Arant. recent. extimor.
Citri recent. & extim. ana unciam unam,
Flor. Tunicæ recent. rub. unciam unam ſemis,
Quæ cuncta immergantur, in
Succi Pomorum redolent. recenter expreſſi & depurati libram unam,

Et peractâ digeſtione biduanâ, fiat colatura, ſpeciebus verò reſiduis adhuc affunde

Succi pomorum acidodulc. & redolent. recenter expr. libram ſemis

Reiterataq; digeſtione aliquali, fiat denuò colatura, quæ ambæ colaturæ depurandæ & clarificandæ, addendo tandem

Sacchari Can. albi libras duas,

Fiat unâ vel alterâ ſaltem ebullitione, terreo in vaſe, Syrupus debitæ conſiſtentiæ. *Is in roborando Corde, viribusq; deperditis reſtaurando eſt eximius: Refrigerat, humectat, & malignitati reſiſtit, adeoque in febribus ardentibus, malignis cum fructu exhiberi poteſt, ab uncia ſemis ad unciam unam.*

SYRUPUS ANTIPHTHISICUS ET VULNERARIUS.

℞. Aquæ oculorum populi arboris, Aquæ Sumitat. Abietis ſeu Laricis arboris (vulgò Fehrerne Gipffel/) ana tempore veris ſine additione ullius rei, ex Balneo n. vapor. deſtillat. libras duas,

In his mixtis aquis macerentur ſequentia ſaltem inciſa, utpote

Rad. recent. Enulæ camp.
Saniculæ ana uncia una ſemis,
Tormentillæ uncia una,
Cichorii ſylv. unciæ duæ,
Pimpinellæ uncia una,
Symphyti maj. drach. ſex,
Herb. recent. Veronicæ unciæ tres,
Hederæ terreſtr.
Millefolii,
Conſolidæ Sarac.
Flor. recent. Papav. errat.
Roſarum rub. ana unciæ duæ,

Maceratione ſufficienti peractâ, in vaſe bene clauſo, & moderato calore, fiat colatura cum forti expreſſione, expreſſum alb. ovorum in alembico vitreo, ſuo capitello munito, probè clarificetur, interimque aſſervetur. Jam verò

℞. Species ab infuſione relictas, quibus porrò adde,
Rad. recent. Enulæ Camp. unciam unam ſemis,
Saniculæ,
Cichorii Sylv. ana uncias duas,
Pimpinellæ,
Symphyti maj.
Tormentillæ ana unciam unam,
Herb. recent. Veronicæ,
Hederæ terreſtr.
Millefolii,
Pulmonar. maculoſæ,
Conſol. Saracen.
Flor. recent. Papav. errat.
Roſarum rub. an. unc. tres,

Inciſa coquátut in ſ. q. aq. ſimpl. repetitis vicibus, quousq; omnis virtus extracta ſit, colaturæ omnes junctim clarificatæ, additis

Sacchari Can. albi libris ſex,

Ad consistentiam quasi tabulati denuò coquantur, addendo tandem

Aquam superius asservatam & essentificatam in tanta quantitate,

Ut una vel altera ebullitione Syrupi consistentia emergat. Fiatque Syrupus. Qui, *In omnibus exulcerationibus internis, Phthisi, Vomica pulmonum, Empiematibus, Vulneribus profundis præsertim pectoris salutariter exhibendus, sive per se, sive in vehiculis appropriatis, utpote Aquis Vulnerariis, sero Lactis caprini, imò in Lacte caprino ipso, ab uncia una ad unam semis.*

Nota: Summo vere destillentur *supradictæ aquæ ex oculis populi,* & *summitat. Abietis*, asserventurque donec *reliquæ herbæ, flores & radices recentes* iis infundendæ erumpant, sic minus difficilis Syrupi hujus erit præparatio.

SYRUPUS DE RIBES.

PAretur juxta modum aliorum Syruporum acidorum ex succis confectorum: *Qui iisdem ferè cum illis viribus gaudet, humectandi refrigerandi, sitimque febrilem extinguendi, nec non Cor roborandi.*

SYRUPUS ROSATUS SIMPLEX.

℞. Aquæ Rosarum sine ulla additione ex baln. n. vaporoso still. libras duas,

Cui Aquæ fragr. immergantur,

Rosarum rub. recentium uncias octo, super inspergendo

Spiritus Vitrioli drachmam semis,

Fiat per biduum circiter digestio in vitro bene clauso, quâ peractâ digestione fiat colatura & rosarum expressio; expressa & colata aqua per filtrum probè clarificetur, interimque asservetur. Tum accipe

Rosarum rub. recentium uncias octo

Eæq. leniter coquantur in s. q. Aquæ simplicis ad remanentiam circiter librarum duarum, factâ pòst colaturâ cum forti expressione rosarum, clarificetur decoctum alb. ovorum, cui adde

Sacchari albi Can. libras tres semis,

Denuò coquantur ad totam ferè decocti exhalationem, & consistentiam quasi tabulati, cui tandem

Aquæ superius asservatæ odoriferæ essentificatæ & subacidæ libræ duæ circiter

addantur, ac una saltem ebullitione factâ (sed cuncta in vase terreo vitreato peragenda) Syrupus efficietur gratus & efficax, *In Hepate & Ventriculo roborando; Refrigerat insuper, humectat, caloremque febrilem extinguit, quo cum etiam ex tempore Tinctura Rosarum, aquis appropriatis, vel etiam simplicibus, aut decoctis commixtus, confici potest: Hoc autem denuò observetur, ut in terreis, vitreisque vasis ejus præparatio instituatur.*

SYRUPUS DE ROSIS SICCIS.

COnficiatur hic Syrupus ad modum in *Pharmacopœia Augustana* expressum, cùm sola virtus stiptica in ea expetatur, videantur ibidem ejusdem virtutes.

SYRUPUS DE RUBO IDÆO.

AD normam pariter aliorum Syruporum ex succis acidis confectorum & hujus instituatur præparatio, accipiendo nimirum

Succi de Rubo Idæo sponte per pannum effluxi libras quatuor,

Sacchari albi libras duas,

Et coquendo in vase terreo vitreato fiat Syrupus. *Qui defectionibus Cordis & Lipothymiis succurrit, æstus febrium contemperat, Cor roborat, Urinamque movet, ab uncia semis ad unciam unam vel per se vel cum Julapiis propinandus.*

SYRUPUS ANTISCORBUTICUS.

℞. Herb. recent. Beccabungæ,
Cochleariæ,
Nasturtii hort.
Nasturtii aquat.
ana q. s.

Ex his mixtis herbis concisis, destilletur sine alia additione ex baln. n. vaporoso Aqua præstans.

Hujus aquæ destillatæ libris duabus, immergantur sequentia minutim incisa, nimirùm.

Herb.

Herb. recent. Cochleariæ,
Nasturtii aquat.
Nasturtii hortens. ana unciæ quatuor,

Peractâ aliquali digestione in vitro bene clauso fiat colatura cum expressione leni, quâ interim asservatâ aquâ, accipe porrò.

Succorum recenter expressorum & depurat. utpotè
Cochleariæ,
Nasturtii hortens.
Nasturtii aquat. ana libram unam,
& additis
Sacchari albi Can. libris tribus semis,

Coquantur ad omnem ferè humiditatis, succorum exhalationem, & tabulati quasi consistentiam, cui tandem jungantur

Aquæ superius destillatæ & impraegnatæ libræ duæ circiter,

Ac una vel altera ebullitione in terreo vase fiat Syrupus *præstans in Scorbuto. Lienis & Mesenterii obstructiones aperit, ac erosionibus Oris & Gingivarum, sanguinem continuo fundentibus, admixto modico Cremoris Tartari, mirifice prodest: In aquis appropriatis ab uncia semis ad unciam unam porrigendus.*

SYRUPUS DE SCORDIO SIMPLEX.

Similiter & hic Syrupus juxta modum in Syrupi de Betonica, vel Hederæ terrestris dextra descriptione indigitatum, conficiendus est: Idcircò eorundem præparationes studiosè observentur, ut secundum illarum ductum & hujus præparatio dextrè instituatur. *Præsens cæterum est medicamentum hic Syrupus in morbis malignis, & febribus pestilentialibus, resistit internæ putredini, & proprietate substantiæ suæ Pesti & malignitati cuicunque adversatur: Lumbricos etiam enecare ac menses ciere perhibetur.*

SYRUPUS DE SCORDIO COMPOSITUS ANTIPESTILENTIALIS.

℞. Herb. recent. Scordii nostrat. libras sex,
Rutæ hortens. libras tres,
Cortic. Arantiorum,
Citri ana recent. & extim. uncias tres vel quatuor.

Mixta & incisa minutim destillentur per se sine ulla additione ex balneo n. vaporoso ad siccitatem herbarum & Corticum.

Aquæ hujus prolectæ libris duabus sem. immergantur,
Herb. recent. Scordii nostr. unc. quatuor,
Rutæ hortensis unciæ duæ,
Sem. Citri conquassati uncia semis,

Et factâ digestione spatio unius alteriusve diei, fiat colatura cum expressione, quâ interim asservatâ Essentiâ prius clarificatâ, accipe

Species ab extractione relictas,

Quas coque cum s. q. Aquæ simpl. ad remanent. circiter libræ unius, colaturæ expressæ & clarificatæ adde

Succi Scordii recenter expressi & probè depurati libras duas,
Sacchari albiss. libras quatuor,

Coquantur ad exhalationem humiditatis, & tabulati ferè consistentiam, addendo demùm

Aquæ superius asservatæ & impraegnatæ libras duas semis circiter,

Ac unâ saltem ebullitione factâ confice Syrupum debitæ consistentiæ. *Qui efficax est in Febribus malignis & peste ipsa expellenda: Roborat insuper Cor & vitales spiritus, materiam malignam ad ambitum corporis per sudorem propellens, datus ab uncia semis, ad unam & unam semis.*

SYRUPUS SPLENETICUS.

℞. Oculorum Cancrorum in pulverem saltem redactorum uncias tres,
Cremoris Tartari subtiliter triti uncias duas,

His mixtis superaffundantur in alembico vitreo

Vini albi Rhenani libræ duæ,
Spiritus salis veri drachmæ duæ,

Bulliant parum in alembico vitreo, suo capitello munito juncturisq; benè clausis, ut id quod bulliendo transit, excipi, & residuo, cum refrixerit, reaffundi possit; fiat pòst omnibus refrigeratis colatura, quâ interim asservatâ porrò accipe

Rad. recent. Apii,
Cichorii ſylv.
Fœniculi,
Pimpinellæ,
Petroſelini ana unc. duas,
Calami arumat.
Galangæ ana drachmas ſex,
Herb. recent. Scolopendrii,
Chærefolii,
Cochleariæ,
Naſturtii hort.
Aſplenii,
Matriſylvæ ana uncias duas
Sem. Urticæ,
Naſturtii ana unciam unam,
Apii unciam ſemis,
Bacc. Juniperi drachmas ſex,

Inciſa & conquaſſata, coquantur in ſ. q. Aquæ ſimplicis ad remanentiam circiter librarum trium, colaturæ expreſſæ & probè prius clarificatæ adde

Sacchari Canarii albi libras tres ſemis,

Ac porrò ad humiditatis ſuperfluæ exhalatione, ſeu tabulati ferè conſiſtentiam coquantur, addendo tandem

Vini ſuperius parati & aſſervati ſuffic. quantitatem, ſeu libras duas circiter,

Et una vel altera ebullitione, in terreo vaſe vitreato, fiat Syrupus. *Qui ad Obſtructiones Lienis & Meſenterii reſerendas, ac menſtrua mulierum pellenda efficaciter concurrit. Doſis uncia una ad unam ſemis.*

Nota: Quod *Oculi Cancrorum reſidui*, nondùmque totaliter diſſoluti, aliis uſibus adaptari poſſint.

SYRUPUS FLOR. TUNICÆ.

NObilis Syrupi de Floribus Tunicæ præparatio inſtituatur juxta normam præparandi Syrupum florum arantiorum; *ita enim efficax exiſtet in virtutibus ipſi tributis, in roborando nimirùm Corde, tollenda Lipothymia & Syncope, adeoq; in omnibus infirmitatibus, ubi Cor & facultas vitalis patitur, imò in Peſte ipſa & Febribus malignis opem præſtabit.*

SYRUPUS EX SUCCO TUSSILAGINIS.

NOn variat à præparatione Syrupi de Cichorio Sylveſtri, coquendo nimirum radices cum proprio ſucco, & addito Saccharo, ad conſiſtentiam Syrupi. *Præſtat in affectibus Pectoris calidis, Tuſſi ſicca, Peripnevmonia, Pleuritide, & aliis catarrhoſis acribus & ſalſis defluxionibus, quæ in pectus ruunt, ſalutaris eſt.*

SYRUPUS VIOLARUM MARTIALIUM.

℞. Florum Violarum Martialium recent. à virid. calicul. repurgatorum & excerptorum libram unam,
Cui ſuperaffunde
Aquæ ferventis libras duas, vel duas ſemis,

Cooperiatur infuſio (quæ commodè fieri poteſt in vaſe ſtanneo,) relinquaturque in calore leni per aliquot horas, fiat poſt colatura & fortis florum expreſſio. Expreſſæ & colatæ infuſioni de novo adde aliquot uncias florum dictorum Violarum in mortario contuſorum, reponantur in locum tepidum aliquot horis, iterumque exprimantur. Expreſſo hoc ſucco purpureo adde

Sacchari ſubtiliter triti q. ſ. nimirùm ad uncias quindecim ſucci vel infuſionis circiter, admiſcendo Sacchari libras duas,

Ac ſolâ diſſolutione Sacchari in patina ſtannea, ſupra ahenum, aquâ fervente repletum, collocata, fiat Syrupus elegantiſſimus purpureo violaceus durabilis.

Ex floribus à bina infuſione ſuperius adhuc reſiduis, utpotè qui multum adhuc tincturæ & virtutis in ſe continent; altera porrò fiat infuſio, cum aqua ferventi, ex colatura demùm cum Saccharo ad ſufficientiam addito, fiat ſine coctione vel ebullitione Syrupus uti ſuperius per M. B. minus quidem elegans & efficax, qui vel pauperibus leviori pretio divendi, vel pro Julapio proſtare poteſt. Aliàs etiam Syrupus hic Violarum unica ebullitione parabilis eſt, & quidem ſequenti modò

℞. Infuſi Violarum purpurei uncias quindecim circiter,
Sacchari albi Can. contuſi libras duas,

Et in aheno ſtanno obducto, igne ardenti vel recenti carbonum, confeſtim una vel altera fiat ebullitio, poſtea ab igne remotis,

tis, ac ſupernatante ſpumâ cochleari perforato remotâ, Syrupum per ſetaceum cola & uſui ſerva.

Abſolvimus alterantes Syrupos; nunc veluti manuducimur ad præparationes *diverſorum mellium* auſpicandas: Verum deflectimus in ipſo ſtatim veſtibulo à communi, tritâ & erroneâ veterum methodo ac viâ, juxta quam violentis & intempeſtivis coctionibus & elixationibus ſuis, vires, naturam & energiam *Florum, Herbarum, & Radicum* hebetant ac peſſundant, partes ſpirituoſas fugant & exhalare faciunt, nihilq; quibusdam mellibus conſignant, niſi terreum quoddam craſſamentum, effœtum & exſuccum coagulum. Nos è contrà oculos & aciem illûc defigimus, ut teneriores, aëreas & ſpirituoſas partes ſartas & inviolatas tueamur, quibus tandem efficaciſſima quæq; ad nos Compoſita, & Mel redundet. Quanquam hoc noſtrum dogma aperuerimus, dum *Animadverſiones* ſuper *Mel Authoſatum* meditaremur, ubi ſimplicem & naturæ per omnia conſimilem *Renodæi*, *Rondeletii & aliorum ſimplicitate gaudentium Authorum* præparationes commendavimus, quæ citra artem artificioſiſſimæ, ſuperciliosis Pharmacopœorum quorundam inventis plerunque anteponendæ. De præſenti autem conſultum ac neceſſarium duxi, enucleatiùs & diſſertè magis ſuper hæc commentari, ut Medicos principiantes, Pharmacopœos ambiguos & devios, Ariadnæâ quâdam regulâ & filo è labyrintheis plexibus in regiam viam & libertatem vindicarem; jacto fundamento de *Mellis* natura uſu & accidentibus.

Obvium eſt ipſis etiam ruriculis, quânam ratione Mellis favos irrequietæ apiculæ ſerenâ æſtate congregant, & inter ſuſurros, velut totidem feſtivos ſibilos, non ſibi ſed nobis mellificent. Provida ſane in omnibus natura, brevi velut Epitome in viliſſimis hiſce inſectis & animalculis Apibus, Monarchias Regnorum, aut Reſpublicas ſi mavis, ideali quodam compendio delineavit, quibus *Sacræ paginæ* improbi laboris luculentum dant teſtimonium, utpotè ad quos veluti pædagogos, pigres & deſides ablegant: *Magnus* tamen *Ariſtoteles*, & *oculatus Plinius*, Monarchiæ jus ac regimen tribuunt, dum eos Regem eligere inter ſe aſſerunt, hamo ſeu aculeo deſtitutum, ſolâ Majeſtate armatum. Ut ut ſit. Conficit interim laborioſa & circumſpecta mater Apis, inter alveolos ex delectu optimorum florum ac vegetabilium primo vere & ſuccedente æſtate, quintam veluti Eſſentiam, ſuccum perdulcem, & debitæ ac durabilis conſiſtentiæ, eumq; in alveario recondit, diſpoſitis ad eum (mirè Architectonicæ gnaræ) totidem Capſulis, in quibus Mel digerit, elaborat, heterogenea (quæ & ipſa inutilia non ſunt) ſeparat, hæc propolis, Germanis Wifft/ appellantur. Nectar hoc & Ambroſia, balſamicam tenacitatem & naturalem quandam incorruptibilitatem obtinet, ut in multos annos perdurare poſſit, ob inſignes inſuper dotes, quibus nutrit, laxat, abſtergit, confortat, conſolidat, ac reliqua (ſive eſculenta, ſive ſint medicinalia aut bellaria) à corruptione & interitu vindicat ac tuetur, ſumme nobis deſiderabile: quas tamen virtutes jam dicto modo tantò efficaciùs & cum energiâ exeret, quantò exactiùs lege artis ab heterogeneis (Cerâ nimirùm & propoli) liberabitur. Subintravit tamen hactenùs maleſana conſvetudo, quam neſcio, an craſſior ignorantia, an turpis lucri cupiditas fulciat, ut dum Agricolæ aut Mulſarii favos Mellis apiculis ſubtrahunt, nullo habito rerũ diſcrimine, ipſis animalibus & apibus ſtupidiores, ea, quæ naturæ ductu hæc inſecta ſuis ſcriniis & alveolis diſtingvunt, Mel ſcilicet, Ceram & propolim, re, uſu, & viribus diſtincta, in unum tamen conjiciunt cumulum, confundunt utilia cum fæcibus, liquant, fermentare faciunt, affuſo inſuper liquore diluunt, unum efficiendo Chaos: adeò quidem, ut nulla poſt ſuperſit ars ac dexteritas, quæ ſimilia confuſa verè ac integrè ſeparare poſſit: interim Mellis natura ac virtus obtunditur, tot obruta heterogeneis, nec amplius ſibi conſtans, arrepto fermento in aliud veluti ens tranſit, alterius dein efficaciæ ac informe coagulum. Subintrant tamen alii emunctioris genii, quibus commune ac tritum eſt, *talia in prima* veluti principia denuò redigere & ſubdividere, coquunt aucto gradu ignis Mel & hoc

hoc Chaos despumant iteratô, ast quô consilio? partes æthereas & volatiles mellis sublimant & exhalare faciunt, crassa terrestria & heterogenea melli admixta inspissant ampliùs, nobisque pro Mannâ & Melle, vapposa liquamina divendunt & relinquunt, liquatâ nimirum Cerâ & propoli unitâ per minima: ut proindè mirari amplius non subeat animum, cùr nos prærogativas & dotes Mellis, nequaquam in Melle deprehendamus, quas ad nos citra allegorias fida ac Veneranda Antiquitas transcripsit: hæc est infida magistrorum nostrorum traditio, & Erronum malesana doctrina, qui posthabitis majorum sacris traditionibus, propria exosculantes, violentas coctùras in pharmacopolia invehunt, quas prætextato nomine, & novato etymo, despumationem vocant, ac nobis imponunt, dum nobis effæta liquamina tradunt, substantia rei in bullas evanescente. Hos lubens mecum ad culinas & laboratoria abriperem, ut totis diebus despumationibus Mellis intenti, si non viderent, palparent saltem, totam Mellis substantiam in bullas & nihilum tandem abire posse, præcipuè superinfusâ sæpius aquâ, si immoderatè & sæpius decoquatur. Et ratio hoc svadet: nam exhalatâ potiore parte spirituum Mellis in violenta illa ignis torturâ & cocturâ, si qui maneant reliqui, ii non sufficiunt, majorem relictæ partis molem crassiorem & terrestriorem regere & coercere, unde bullarum instar in spumam abeunt partes Mellis crassiores, sufficiente spiritu & æthere orbatæ. Et sic se res habet, gaudet enim Mel non minùs ac alia quamplurima vegetabilia partibus volatilibus, quæ velut fermentatæ violentiore coctione efferuntur, relictis partibus crassioribus & terrestrioribus in forma spumæ, quæ sub dominio relictorum spirituum, Mellis videlicet remanentis coerceri nequeunt, à compage & unione naturali penitus solutæ. Graphice hæc descripsimus in Appendice de Aquis in genere destillandis, ubi spirituosa non coctioni apertæ, sed destillationi solum subjecimus, experientiâ docti, in iis quæ balsamicæ & spirituosæ substantiæ sunt, nihil inter decoquendum superesse, quàm morticinia, ex succas & crassas remanentias: Quid ni & in Melle hoc eveniat, quod Magisterii instar & quintæ Essentiæ, sublimes atomos & partes subtiles florum continet? Proinde si luci, quam accendo, & rationibus non obsequeris, lingua ac gustus litem dirimat, queîs deprehedes, aliter longè sapere Mel purum & genuinum, aliter mixtum, adulteratum, seu propoli & Cerâ confusum, ac decies despumatum: Ut proindè apud viros doctos & sapientes nullum supersit dubium, Mel virtutibus suis constans, simplex, legitimè ac dextrè sine magno calore, & intimâ confusione partium heterogenearum Cerâ & propoli, separatum, adeoque nec semel etiam despumatum, sed viribus detergentibus, consolidantibus, laxantibus, abstergentibus & nutritivis adhuc integrè gaudens, quale denique in subsequentibus docebimus, effœto illi & totidem coctionibus ac despumationibus castrato Melli, esse longè præhabendum.

Qua ratione verò, quoque artificio Mel de Cera aliisque partibus terrestrioribus heterogeneis legitimè & dextre sit separandum, (neque tamen partibus suis tenuioribus castrandum) ut illa quæ natura ipsa separata voluit non confundamus, & confusum Chaos, idque inseparabile efficiamus, en! modum sequentem suppedito.

Accipe favos cum Melle in ipsis contento, quamprimum ex alveario excissi, & à partibus crassioribus prius separati fuerint, vasi cuidam vel Ollæ intrusos, in locum moderatissimè calidum colloca; dico in locum moderatè calidum, etenim à leni etiam calore Mel liquidius efficitur, ut ita per colatorium vel saccum linteum transeat, ac effluat; Quamobrem ab intensiore calore cavendum, ne & adhærens Cera colliquescat, atque adeò hoc pacto adjuncta heterogenea, scil. Cera & propolis Melli intimius permisceantur, nunquam post à Melle amplius ex toto separabilia, quin impuritas maxima ingratusque sapor & odor, Melli impressa maneant tenaciter, decies licet clarificetur. Proindè quamprimum Mel paulatim & retro fornacem veluti, leniter calefactum fuerit, illud sacco linteo in caspidem desinente instar manicæ Hippocr. infundito, ac in illo

illo ipſo loco moderatè calido, alligato ſacco, tamdiu relinquito, donec Mel ferè omne, & quidem puriſſimum per ſaccum vel manicam in ſubtus collocatum vas permearit, & tranſcolatum fuerit, quod ſine omni deſpumatione, aut ulteriori coctione, ſuo ineſſe naturali durabile, propriis, eximiisque virtutibus prægnans, nec partibus ſuis ſubtilioribus caſtratum, asſervandum eſt. Relicta in manica vel ſacco à Melle tranſcolato, Cerâ & propoli, quibus de Melle nonnihil adhuc adhæret, illa ab invicem demum ſeparanda ſunt, aquâ ſimplici affuſâ: Hoc verò Mel ultimò elotum, ac coquendo ad debitam conſiſtentiam redactum, ſeparatim, tanquam priori longè inferius, ad uſus culinarios cedat. Præmiſſâ hac de Melle neceſſaria informatione, tranſitum paro ad ſingulares Mellium Medicinalium præparationes, quæ ordine ſequentur.

MEL ANTHOSATUM SEU RORISMARINI.

℞. Mellis puriſſimi translucidi, juxta modum præmiſſum ab heterogeneis partibus probè ſeparati libras duas,
Cui immergantur
Florum recent. Rorismarini conſciſſorum minutim uncia una ſemis,
Folior. Rorismarini recent. & conſciſſorum unciæ quatuor,

Immiſſa alembico, vel alicui alii vitro, cerâ & veſicâ probè clauſo, relinquantur diu in digeſtione, loco tamen moderatè calido, tandem adhuc calente Melle fiat colatura cum forti expreſſione. Mel colatum uſui aſſervetur. Cui tamen, ſi volupe fuerit, idem pondus uti ſuprà florum & foliorum Roriſmarini recent. infundi, digeri, & tandem ab ipſis colatum Mel, reponi poteſt. Verum nec quicquam deperditum eat, ac præfatum Mel præſtantius efficiatur, virtutibusque Rorismarini amplius imprægnetur, accipe reſiduum ab infuſionibus expreſſum Rosmarinum, illumque affuſâ aq. ſimplicis ſuffic. q. coque, decoctum colatum leniter evaporare ſinito ad ipſam Mellis ſpiſſitudinem, quod priori colato Melli Rorismarini junctum, illud præſtantius in virtutibus, quamvis paulò terreſtrioribus, haud tamen inutilibus, efficiet. *Hoc nativis Rorismarini virtutibus imbutum Mel, præſtans eſt, Cerebro, Cordi & Ventriculo roborando, flatusque diſcutiendo, Colicos pariter ac Uterinos dolores, gutturi inferiori cum enematibus immiſſum, mitigando.*

MEL MENTHÆ.

℞. Aquæ Menthæ odoriferæ ſine additione ex balneo n. vaporoſo ſtill. libram unam,
cui denuò
Menthæ recentis odoratæ libra unâ addita
Ex balneo n. vaporoſo aqua deſtillando proliciatur, quâ interim aſſervatâ odoriferâ & ſpirituoſâ aquâ accipe
Mellis puriſſimi ſatis craſſi, & legitime uti ſupra edoctum extracti libras quatuor,
Cui immergantur
Menthæ recentis minutim conſciſſæ unciæ decem, vel libra una,

Factaque maceratione loco calido, vaſe probè clauſo, ſeptimana una circiter, fiat colatura cum forti expreſſione Mel expreſſum interim aſſervetur.

Jam verò
Ex reſidua Mentha expreſſa
additis adhuc
Menthæ recentis librâ unâ
&
Succi Menthæ recenter expreſſi & depurati libra una ſemis,

Fiat cum ſuffic. q. aquæ ſimplicis affuſâ, decoctum forte, quod colatum & purificatum leniter evaporet, ad conſiſtentiam & ſpiſſitudinem ſatis craſſam, inſtar Electuarii. Hoc porrò cum ſuperioris aquæ ſpirituoſæ ſuffic. quant. nonnihil diluatur, ac ſuperiori Melli Menthæ, quantum ad debitam ſuam conſiſtentiam ſufficere videbitur, jungatur.

Efficax eſt in affectibus Ventriculi & Inteſtinorum, doloribus Colicis & Hyſtericis, tùm per os aſſumptum, tùm etiam gutturi inferiori immiſſum opitulatur.

MEL MERCURIALE.

℞. Mellis ſimplicis libras quatuor,
Herb. Mercurialis minutim conſciſſæ libras duas,
Succi Mercurialis libras tres,
Coquantur aliquandiu, poſtea colaturâ factâ, evaporent leniter ad conſiſtentiam Mellis. *Abſtergit, alvum laxat, Clyſteribus immixtum.*

MEL ROSATUM.

℞. Aquæ Roſarum fragrantiſſimæ ſine additione ex baln. n. vaporoſo ſtill. libras quatuor,
Quæ ipſa aqua, denuo à libris quatuor Roſarum recentium pallidarum, deſtillando abſtrahatur. Aquæ huic prolectæ fragranti immergantur
Roſarum rubearum recent. libræ duæ,
Factaque maceratione per triduum in vitro probè clauſo, fiat colatura cum forti Roſarum expreſſione; quâ interim aſſervatâ eſſentiâ ſeu aquâ eſſentificatâ, accipe porrò
Mellis puriſſimi legitimè depurati uti ſupra edoctum libras duodecim vel ſedecim,
cui immergantur
Roſarum rubearum recent. libræ duæ,
Digerantur in calore leni per triduum, poſt, Melle adhuc calente, colentur, exprimanturque Roſæ: Melli colato porrò immerge, ſervatis interim Roſis prioribus expreſſis,
Earundem Roſarum rubearum recentium libras duas,
Et porrò in calore per triduum circiter relictis, fiat iterum colatura cum expreſſione, calente adhuc Melle. Jam verò accipe
Roſas à tribus præmiſſis infuſionibus relictas, ſcil. ab infuſione prima cum aqua roſarum, & duabus infuſionibus cum Melle.
Eæque ſuffic. quant. Aquæ affusâ, coquantur ad remanentiam ſex vel octo librarum, factâ poſt colaturâ cum expreſſione Roſarum, Decoctum prius clarificatum ad ſpiſſitudinem Mellis craſſi, ſeu Electuarii formam, leniter evaporet, quod inſpiſſatum decoctum roſarum, cum ſuperiori aſſervata ſpirituoſa, Roſiſq; rubris imprægnata aqua dilutum, Melli roſato ſuperiori per ſolam & binam infuſioné parato, jungatur, & deſuper de dicta imprægnata aqua Roſarum tantum addatur, quantum pro debita ac durabili Mellis Roſati conſiſtentia, experto Pharmacopœo ſufficere videbitur, ut vel ſine ulla, aut unica tantùm ebullitione Mel præſtans Roſarum uſui reponi & aſſervari poterit. *Virtutes Mellis Roſati peculiari loco in Animadverſionibus deſcriptas, ſupervacaneum arbitror prolixis verbis hîc inſerere; illud ſolùm addo, ac B. L. ſolor, quod plus virium & energiæ in Syrupi hujus aut Mellis uncia una ſibi accedere viſurus ſit, quàm in pluribus aliis vulgata methodo decoctis Mellibus.*

Nota: Si qui *Mel Roſatum Citratum* deſiderent, ut opus hoc magis coarctem, nec ſcripta levi de cauſa reſcribam, hi adeant *Animadverſiones* noſtras in Pharmac. Auguſt. ſuper illud idem *Mel Roſatum Citratum* adjectas, & juxta illarũ ductum iſtud conficiant: aut in hac dextra Mellis Roſati deſcripta præparatione, ſingulis deſtillationibus & infuſionibus, Cortices Citri vel Limoniorum recentes, in competenti quantitate addant.

Tandem etiam ponat ſibi Lector Benevolus ob oculos, & ſagaciore mentis trutinâ ponderet tritum illud & ſæpius in *Animadverſionibus* n. proclamatum axioma: Quod omne recipiens recipiat ſaltem ad modum ſuæ receptivitatis, non ultra, nec juxta totalem energiam imprimentis; quamobrem ubi, quod pluribus in locis erit obvium, incideris in literas ſ.q. id eſt, ſuffic. quantitate v.gr. coquatur hoc vel illud ſimplex, aut infundatur vel extrahatur, memineris opus eſſe peritiâ Pharmacopœi, ut qui novit Aquam v.gr. aut Vini Spiritum habere ſe in decoctione, extractione & infuſione, velut Menſtruum extrahens & ſolvens; norît etiam quantæ ſint vires in re coquenda, ſolvenda, aut infundenda, & probè dignoſcat, an una coctione vel infuſione, vires rei ſolvendæ vel extrahendæ elici queant; an alterâ & tertiâ, reiterato ſcilicet opere totaliter demum eliciantur: Nullum namq; Menſtruũ ſolvens & extrahens infinitam habet ſolvendi & extrahendi latitudinem, ſed limitatam poteſtatem, inque ſphæra ſuæ receptivitatis circumſcriptam: Quis enim libra una aquæ Regiæ, ſolvat Auri mediam? aut quis Spiritus vini uncia extrahat reſinam ex media uncia Gialap-

Gialappæ? simili prorsus modo parva aquæ seu crudæ seu destillatæ quantitas, nequit virtutem omnem rei extrahendæ in se recipere ex magna ejus mole, sed reiteratâ sufficienteque quantitate aquæ opus est, dum omnimodam virium prolectionem ex concreto solvendo consequâris, ne ipsum majore suarum facultatum & dotis medicæ parte refertum, tanquam effœtum esset cadaver, abjiciatur, cum damno non tàm Pharmacopœi, quàm ægri, qui quod inutiliter abjicitur, non raro, cogitur lucroso precio redimere & veluti luere, sed ut integra vis medica ex re solvenda aut decoquenda exhauriatur, & in menstruum seu liquorem solventem aut extrahentem transferatur.

MEL VIOLATUM.

Fiat ad normam præcedentis Mellis Rosati, & nanciscéris Mel præstantissimum Violatum, suis propriis virtutibus uberrimè prægnans, cujus utendi modus etiam notissimus.

OXYMEL SIMPLEX.

℞. Mellis purissimi satis crassi, ad mentem nostram extracti, & vetusti libras duas,
Aceti vini optimi, si lubet aliqua re gratâ & congruâ, utpotè Rosis, Floribus Tunicæ &c. imbuti libras duas,
Paucis ebullitionibus fiat Mellis consistentia paulò liquidior, ne illud diu coquere opus sit, cum illud facilè in liquidiore consistentia conservetur diu. *Hujus vires, annexis cautelis, uberrimè describuntur à D. D. Augustanis, quas in eorum Pharmacopœia consule.*

OXYMEL DIURETICUM.

℞. Rad. recent. Apii,
Petroselini,
Pimpinellæ,
Raphani hortensis,
Restæ bovis ana uncias duas,
Herb. recent. Cochleariæ,
Nasturtii hortensis,
Chærefolii,
Rutæ murariæ,
Cymar. Asparagi recent. ana uncias duas semis,
Seminum Nasturtii,
Fœniculi,
Thlaspios,
Urticæ ana unciam unam,
Radices & herbæ incisæ, semina verò conquassata immittantur vitro, quibus superaffundantur
Aceti vini destillati libræ tres,
Serventur in digestione loco calido per triduum circiter, factâ pòst colaturâ cum forti expressione, acetum expressum filtratione clarificetur, interimque asservetur, Jam verò accipe
Species ab extractione relictas,
Quas affusâ f. q. aquæ f. repetitâ vice coque, decoctum colatum & probè clarificatum (cuncta in vase terreo peragenda) evaporet ad consistentiam extracti, seu Mellis spissioris, quod denuò cum superiori aceto asservato & imprægnato diluatur, &
Mellis purissimi crassioris consistentiæ & vetusti, dextrè ex favis suis, uti supra edoctum, extracti, libris quatuor addatur,
Ac unâ vel alterâ ebullitione fiat Syrupus seu Mel diureticum, quod aromatizetur,
Elæosacchari Cinamomi unciâ unâ,
Movet hoc Oxymel Urinam impeditam potenter, renumq; Calculos & vesicæ atterit, mensesq; mulierum propellit: ab uncia ad unam semis, pro dosi exhibendum.

OXYMEL SCILLITICUM.

℞. Aceti Scillitici cum aceto destillato parati libras duas,
Mellis crassissimi antiqui solidioris libras duas semis,
Paucis ebullitionibus conficiatur Mel debitæ consistentiæ.
In Affectibus Pectoris, & Asthmaticis à crassa pituita, & viscosa humiditate provenientibus, Ventriculo etiam tali humore obsesso, maximè conducibilis est: Hydropicos nec non Anasarca laborantes juvat: unum vel duo cochlearia pro dosi sumenda.

OXYSACCHARUM SIMPLEX.

℞. Succi Granatorum acidorum recenter expressi libram semis,
Aceti Vini Rosati vel Violati unc. octo,
Sacchari albiss. Can. libram unâ semis,

Coquantur in vase terreo ad consistentiam Syrupi, cui pro grato odore & sapore conciliando adde

Essent. Citri Saccharinæ ex recentibus Cort. paratæ unciam unam semis,

Fiat Oxysaccharum.

Refrigerat & humectat, crassos humores incidit, siti sedandæ, nec non Viscerum inflammationi mitigandæ conducibile est. ab uncia semis ad unciam unam, in aquis vel vehiculis convenientibus.

JULAPIUM ROSATUM.

℞. Aquæ Rosarum sine additione ex baln. n. vaporoso destillatæ libras duas semis, cui adde

Rosarum recentium, vel sale conditarum libras duas,

Ac porrò ex balneo n. vaporoso libræ duæ semis Aquæ destillando proliciantur, quibus adde,

Sacchari albi Can. libras quatuor,

Ac solâ ejusdem dissolutione paretur Julapium, *pro Cordialibus & refrigerantibus Julapiis dilutioribus conficiendis, aptum.*

JULAPIUM EX VINO.

Quamvis dexterrima hujus Julapii præparatio in *Animadversionibus* n. super ipsum factis luculenter descripta, ac juxta ejus normam etiam Julapium hoc paratu facillimum sit, nihilominus aliam illi addam descriptionem compendiosiorem, magisque cordialem & roborantem, ut utra arrideat, L.B. deligere habeat. Itaq;

℞. Vini Malvatici, vel

Si illud propter valorem non arrideat,

Vini albi Rhenani libras quatuor, cui immergantur

Rosarum recent. sale condit. unciæ quatuor,

Flor. Tunicæ recent. unciæ duæ,

Cort. Arantiorum

Citri ana recent. extim. unc. una,

Cinamomi acuti uncia una semis,

Factâ brevi maceratione, abstrahantur in balneo n. vaporoso destillando libræ tres. Liquori huic spirituoso & fragranti, abjectis speciebus cum vini vappa quæ in residuo remansit, porrò adde

Vini Malvatici, vel

Vini albi potentis libras duas,

Rosarum recent. sale condit. uncias quatuor,

Flor. Tunicæ recent. uncias duas,

Cort. Arantiorum,

Citri ana recentium,

Cinamomi acuti ana unciam unam,

Ac porrò brevi factâ maceratione, abstrahantur destillando in eodem baln. vapor. libræ duæ semis, vel tres, quibus adde

Sacchari Can. albiss. libras quatuor

Et solâ ejusdem dissolutione sine ulla coctione aut ebullitione paretur Julapium *multis encomiis extollendum, ob ejus virtutes cordiales & roborantes quas habet in morbis frigidis, Apoplexia, Epilepsia, Lethargo, Comate Vigili, Paralysi & Hydrope, Senum peculiare est restaurativum, spiritus eorum vitales excitando, roborando: assumendum in vino quod gratissimum reddit, vel etiam alio in vehiculo grato.*

Nota: *Aqua spirituosa* bina vice *à Rosis aliisvè speciebus superius* abstracta, in virtutibus suis magis intendi posset, si in eâdem *Corticum Arantiorum & Citri ana recent. & extim. uncia una, Cinamomi tantundem, Ligni Aloes drachmæ duæ*, nec non *Ambræ ac Moschi, pro ditioribus, ana grana aliquot*, aliquandiu saltem macerentur. *Rosæ* verò quandoq; planè omitti possent, propter odorem fœmineo sexui adversantem.

MIVA CYDONIORUM.

℞. Succi Cydoniorum maturorum recenter expressi, & per residentiam depurati libras duodecim,

Musti Vini clari recentis libras sex,

Coquantur leniter terreo in vase ad remanentiam circiter librarum quinque, quibus adde,

Sacchari albissimi libras sex,

Ac porrò ad consistentiam Mivæ seu Syrupi paulò crassioris percoque.

Gratissimus Syrupus est adversus alvi profluvia, confortat Ventriculum & vomitiones spontaneas sedat, sumptus ab uncia una, ad unam semis.

Nota: Cùm non in omnibus Regionibus, præsertim Septentrionalibus plagis, *Vini aut Uvarum* sit proventus, ideoque & *Mustum Vini* ibidem locorum haberi nequeat;

queat; proinde ſvaſor ſum, ut dicto *Vini muſto*, *Succus Cydoniorum* eodem pondere atque menſura ſubſtituatur. Ob quas prægnantes verò cauſas, *Vinum album potens*, antiquitùs addi ſolitum, rejecerim, id *Animadverſiones* n. in Julapium de Vino, & Mivam Cydoniorum ſcriptæ, lectu nî fallor dignæ, luculenter commonſtrant, quas conſulat Lector amicus.

MIVA CYDONIORUM AROMATICA.

℞. Succi Cydoniorum recentis depurati libras duodecim,
Muſti Vini clari recent. libras ſex,
(Obſerventur autem quæ de Muſti defectu in præcedente Miva Cydoniorum ſimplici admonui)
Coquantur vel evaporent per ſe leniter in vaſe terreo, ad conſiſtentiam Syrupi craſſioris. Jam verò
℞. Cinamomi acuti uncias duas,
Caryophyllorum drachmas quinque,
Cardamomi min. drachmas ſex,
Macis,
Nucum Moſchatarum,
Calami aromat. ana unciam ſemis,
Maſtichis el. drachmas duas,
Quibus inciſis & conquaſſatis, cucurbitæque vitreæ immiſſis ſuperaffundantur
Vini albi veteris generoſi, vel
Vini Hiſpanici libræ tres,
Et poſt brevem digeſtionem, fiat dicto in alembico, calore arenæ, una atque altera ebullitio; verum appoſito capitello vitreo, juncturiſque clauſis, ut id quod ebullitione qualicunque tranſit, reſiduo tandem vino reaffundi poſſit; cum autem omnia refrixerint, fiat colatura, & ſpecierum levis expreſſio, Vinum verò colatum & aromaticum filtro clarificetur, cui addantur
Sacchari Can. albi libræ ſex,
Et ſola ejus, ſcil. Sacchari, diſſolutione leni calore fiat Syrupus, adjiciendo tandem
Succum Cydoniorum unà cum Muſto inſpiſſatum & ſuperius aſſervatum,
Fiat Miva Cydoniorum aromatica præſtantiſſima. *Quæ Ventriculum frigidum & humidum roborat, vomitiones ſpontaneas compeſcit, Lienteriam cohibet, & facultatem concoctricem juvat, ab uncia ſemis ad unciam unam ſumendo ſæpius.*

ROB DE BERBERIS.
CERASORUM.
DE CORNIS.
CYDONIORUM.
CYNOSBATI.
DE RIBES.
DIAMORON.
EBULINUM.
NUCUM.
SAMBUCINUM.
JUNIPERINUM.

HÆc omnia admodum trita ſunt, & paratu facillima, ut vel quælibet anicula & ruſtica, dexteriori modo illa conficere norît, quàm olim deſcripta fuerint: Revolvantur ſuper ea *Animadverſiones* n. præſertim ſuper Rob de Cornis & Juniperi, è quibus non ſolum antiquorum errores, verùm etiam dexteriores eorundem præparationes eluceſcent, idcircò non abs re illis in præſens ſuperſedeo, ne crambem biſcoctam apponam, ſed brevitati ſtudeam.

ROB DE SPINA CERVINA.

℞. Baccarum Spinæ Cervinæ q. ſ.
Immittantur ollæ Vitreatæ, quibus ſuperaffundatur Vini boni q. ſ.
ad ſupereminentiam unius vel duorum digitorum transverſorum, facta maceratione die una vel altera, coquantur parum, & per linteum tandem exprimantur. Succi hujus expreſſi libris tribus vel quatuor adde
Sacchari albi libram unam
Et junctim ad conſiſtentiam Electuarii, ſive Rob decoquantur, adjungendo ultimò
Pul. Cinamomi unciam ſemis,
Caryophyllorum drach. duas,
Zinziberis drachm. tres,
Fiat Rob debitæ conſiſtentiæ, *præſens in Hydrope Aſcite & Anaſarca remedium.*

Cæterum, traditâ & ad calcem perductâ Syruporum alterantium, Mellium, & hujus Claſſis medicamentorum Theoriâ, ad dexteram purgantium Syruporum diſpenſationem iter paro: Humanitatem autem Tuam Lector benevole exoratam volo, ut, ſicut ad hoc medicamenti genus penitius deſcribendum, dexterius confi-

ciendum & integrius conservandum, multas & majores ferè, quam circa alias Compositiones restant exantlandæ vires, multam operam & vigilias promptus aliorum juvandorum studio contuli, quatenus nimirum prostent, & tanquam ex pharmacevtico condo depromi possint medicamenta consistentiæ syrupalis, contra quasvis humani corporis affectiones valitura, tempore præsertim verno & æstivo ex recentibus Vegetabilibus, juxta genuinam, atque ex ipsa rerum natura petitam præparandi methodum conficienda, ægris assumptu jucunda, Medentibus honorem & gratiam conciliatura, & omnino talia quæ Regiæ Pharmacopœiæ honoris augmenta creare valent; ita dum hæc legis, non gravatus ad labores, paulò accuratiore impassionatæ mentis trutina perpendere, quem intentioni meæ scopum præfixerim, ad multorum commodum directæ: Totius enim mei propositi cardo in hoc versatur, ut conjungerem homogenea consonis, conformia non dissonis sociarem, nec confusâ simplicium viribus & materiâ ab invicem dissentientium coacervatione harmonicum medicamenti concentum perturbarem, sed omninò sarta, tecta, & integritate sui accepta conservarem; tùm etiam ut vires in magna liquoris mole palentes & dispersas in multo minorem quantitatem concentrarem, atque uti Veteranus Belli Dux, omni, etiam minimæ occasioni intentior, nihil omittit eorum, quæ quovis modo ad victoriam cum honore & emolumento consequendam faciunt, ita & ego non recens è scholis ad praxin descendens, sed plurium hactenus annorum absque veri jactantia, practicus, posui mihi ante oculos morbos hinc inde in vitas hominum intempestivâ morte extinguendas grassabundos, non minus, quàm vitæ arces & propugnacula, membra principalia corporis intelligo, cõsideravi, ut justum cuique auxilium, subsidium aptum, & tanquam ex armamentario inculpatæ defensionis arma laborantibus porrigerem & conferrem; sic feci, sic, ut feciliter eveniant, exoptavi. Quod si verò prædicta syrupalis consistentiæ medicamenta, numero haud quaquam absoluta, nec viribus suffectura, contra tot ac tantas hostilitatis morbosæ machinationes accusaveris, differ paulum congrediendi cum inimica morborum phalange animum, donec novo sequentium Classium & medicamentorum robore, mox subsidio auctus, fortior in hostem movere valeas, ad quod sanè permultum etiam facere possunt *Animadversiones* n. cum *Appendice*, ut tandem viribus & numeris omnibus absoluto & instructo, liceat in campo Medico comparere.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ
SEU
DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI
CLASSIS SECUNDA, SYRUPORUM PURGANTIUM, Structuram complectens.

Uamvis minus difficilè mihi foret plurimas Syruporum purgantium Compositiones heîc apponere, quia tamen Syrupi purgantes rarò absq; commixtione rerum aliarum liquidarum adhibentur, & Cathartica propter diuturnam coctionem, quam in Syruporum confectionibus ferre debent, in viribus suis haud parum diminuantur; Igitur longè consultius esse arbitror, ad exemplum Infusi purgantis (quod hodierno die plurimi Clarissimorum Medicorum Viennensium in usu habent) Magnifici & Excellentissimi D. D. Mannagettæ, Medici Cæsarei, ex iisdem infusa parare ; dicti autem infusi purgantis, seu Aquæ laxativæ formula ita se habet.

℞. Fol. Senæ el. unciam unam,
Passularum min. drachmas sex,
Coriandri drachmas duas,
Cremoris Tartari drach. duas semis,
Incisa & in petia seu sacculo ligata superfundantur, Aquæ fontanæ ferventis unciis sedecim,
Factâ maceratione per noctem, mane fiat colatura & expressio, colato adde
Mannæ el. Calabr. uncias quinque,
Cremoris Tartari drachmas tres,
Et cum alb. ovorum junctim clarificentur, factâ unicâ tantum ebullitione. Servetur usui. *Cujus unciæ tres vel quatuor dentur pro dosi.*

Ex hoc jam manifestum fit, quod toties antea inculcavimus, aquam simplicem, vel aliam quamcunque, aut quodvis aliud menstruum ultra modum suæ receptivitatis recipere non posse: Etenim ex hac Infusione, cui de Catharticis tantum *uncia una Folior. Senæ, & aliquot unciæ Mannæ, cum unciis sedecim aquæ simplicis* infundendæ destinantur, quatuor ad minimum potiones purgantes efficiuntur, quæ nunquam non cum felici successu exhibentur, cum è con-

è contra (aſt haud bene) vel *uncia una cum dimidia dictorum foliorum*, cum diverſis *aliis purgantibus*, *Rhabarbaro*, *Gialappa*, *Agarico &c.* pro unica potione nonnunquam à quibusdam præſcribantur, qui tamen vix eundem effectum aſſequuntur. Non minus prudenter huic Infuſioni *ſpecies Catharticæ multum reſinoſæ* adjectæ non ſunt, utpotè quorum vis purgatrix in reſinoſa ſubſtantia conſiſtens *ab aqua ſimplici* extrahi nequit, ſed pro ejusdem extractione *ſpiritu aliquo ardenti* opus eſt. Ex horum numero ſunt *Jalappa*, *Mechoacanna*, *Turbith*, *Agaricus &c.* Quæ cum ſcitu neceſſaria ſint, perquam raròautem in præſcriptionibus Medicamentorum obſerventur, non potui, quin datâ occaſione paucis hæc attingerem. Proindè ad normam prædictæ Aquæ laxativæ, alia complurima Infuſa loco Syruporum purgantium, ex tempore efformari poſſent, ne tot tamque inutilibus ex tanta omnis generis tùm Catharticarum, tùm alterantium & confortantium (quæ non ſolum ſuperfluè, ſed inſuper etiam perperàm planè purgantibus adduntur, & nil amplius præſtare poſſunt, quàm quod prohibeant, quô minus rerum Catharticarum virtus debito modo extrahi queat) ſpecierum farragine conglomeratis compoſitionibus Officinæ gravarentur. Si nihilominus plures & diverſi Syrupi purgantes à nonnullis deſiderentur, & hi fortè quos huic Claſſi inſerui non ſufficerent illis, idcircò ad Syrupos purgantes præcedentis Pharmacopœiæ plurimos recurrant, obſervatis n. *Animadverſionibus*, juxta quas inſtituant ipſorum præparationes, omiſſis tamen rebus illis plurimis non purgantibus, aliisque quæ impedimento ſunt, quò minus reliqua Cathartica vim ſuam in affuſum menſtruum exactè deponere queant, aut ſubſequentes conſulat formulas.

SYRUPUS DOMESTICUS SEU DE SPINA CERVINA.

℞. Succi baccarum fruticis illius quam Spinam Cervinam appellant, circa finem Septembris, vel initium Octobris collecti, & probè depurati libras octo,

Huic ſucco immergantur

Rad. Ebuli unciæ duæ ſemis, vel tres,
Ireos noſtrat. recent. unciæ quatuor,
Semin. Ebuli uncia una ſemis,
Zinziberis drachmæ duæ
Maſtichis elect. drachma una,

Maceratione factâ per biduum coquantur ad conſumptionem medietatis, coletur pòſt, exprimanturque ſpecies, expreſſum decoctum alb. ovorum probè clarificatum, additis

Sacchari Canar. albi libris tribus, vel quatuor,

Coquantur denuò donec Syrupi conſiſtentia debita acquiratur, adjiciendo in fine

Elæoſacchari Cinamomi vel Caryophill. drachmas ſex,

Fiat Syrupus, domeſticus olim dictus, verùm cum valde invalidus ſit ex ſolo ſucco paratus, idcircò quædam ſtimulantia Cathartica, ejusdem cum hoc ſucco naturæ, & virtutis, quæ tamen ſine evidenti ſapore & odore ſunt, addidi, quô major vis & efficacia in Syrupum redundet, qui ſane priori & vulgariter parato præſtantior erit *in educenda pituita, & ſeroſis humoribus: Unde præcipuè in Cachexia, Hydrope, ac Arthritide emolumento erit, ab uncia una ad uncias duas ſumptus.*

SYRUPUS EMETICUS CORRECTUS.

℞. Pul. n. Antimonii correcti in Mantiſſa edocti unciam unam,

Extrahatur ejus Eſſentia ſeu vis emetica cum Vini albi boni ferventis librâ unâ ſemis,

Nam aqua ſimplex, ſive etiam deſtillata per ſe vim emeticam ex hoc pulvere nequaquam elicit, filtratione pòſt, aut reſidentiâ potius Vino à pulvere ſeparato, adde

Sacchari albi libram unam,

Et in Syrupum liquidioris conſiſtentiæ decoque, cui, pro odore & ſapore grato ipſi conciliando, porrò adde

Elæoſacchari Cinamomi uncias duas,
Fiat Syrupus.

Doſis

Dosis uncia una, vel unciæ duæ adultis hominibus; at Junioribus, pueris & Infantibus drachma semis, drachma una ad drachmas tres, pro ratione ætatis securè propinari possunt.

Nota: Si qui *Pulvere hoc Antimonii correcto* destituti, *Flores Antimonii albos* ritè paratos substituere vellent, ii conficiant Syrupum hunc emeticum ad modum sequentem.

SYRUPUS EMETICUS ALIUS.

℞. Vini Malvatici libras duas,
cui immergantur,
Florum Antimonii ritè parat.
aut etiam
Mercurii vitæ dextrè parati uncia una semis,
(vel etiam loco horum
Vitri Antimonii dextre sine additione parati & subtiliter triti uncia una accipiatur)
Cremoris Tartari drachmæ sex,

Factâ maceratione loco benè calente per triduum circiter, factâ post colaturâ, vino colato adde

Sacchari albissimi libras tres,

Ac sola ejus dissolutione fiat Syrupus, addendo pro grato sapore & odore conciliando

Elæosacchari Cinamomi,
Essent. Citri Sacchar. ana unciam unam,
Fiat Syrupus gratus.

Medicamentum efficax est in suis operationibus, proindè non nisi fortioribus naturâ hominibus propinandum, ad expellendos biliosos, atros Melancholicos & quoscunque abundantes humores excrementitios, profundè radicatos & impactos; Igitur in febribus quartanis aliisque diuturnis & Chronicis auxilio est. Dosis drachmæ duæ, uncia semis, ad unciam unam.

Nota: Pro abstemiis qui *Vinum* abhorrent, Syrupus dictus *ex succo vel Vino Cydoniorum*, quod æquè ac *Vinum* vim emeticam ex *pulveribus dictis Antimoniatis* elicit, parari poterit, qui gustui magis gratus, licet vel nullis *Elæosaccharis* aromatizetur.

SYRUPUS EMETICUS PURGANS EX VEGETABILIBUS.

℞. Radicum Asari recent. uncias tres,
Esulæ Cortic. uncias duas,
Hellebori nigri uncias duas semis,

Conscindantur & contundantur parum, quibus superaffundatur

Aceti destillati & Rosati libra semis,

Ac iterum in Vitreo vase exsiccentur, post coquantur in vase etiam terreo, vel saltem sartagine ferreâ, cum aquæ simplicis s. q. repetitis vicibus affusæ, quousque tota virtus extrahatur, colaturæ omnes alb. ovorum probè clarificatæ, additâ

Sacchari albiss. libra una semis,

Denuò coquendo ad Syrupi consistentiam redigantur, cui pro sapore & odore grato conciliando,

Elæosacchari Cinamomi uncia semis, vel uncia una,
admisceri potest.

VEL FIAT MODO SEQUENTI.

℞. Supradictas Radices aceto præparatas,

E quibus cum suffic. quant. spiritus Vini, repetitis vicibus affusi extrahatur essentia, quousque tota virtus extracta sit, Extractiones omnes in alembicum vitreum suo capitello munitum ponantur, à quibus superfluus spiritus ad Extracti liquidioris consistentiam, scil. Mellis, abstrahatur: Hoc Extractum denuò dissolve cum succi Cydoniorum simplicis recentis, vel etiam Pomorum redolent. libris duabus, & addita

Sacchari Can. albi libra una semis,

Coquantur ad Syrupi consistentiam. *Qui æquè ac Antimoniati Syrupi, humores excrementitios ex corpore potenter educunt, & sic habebunt ii, qui nauseunt Antimonium, quô confugere possint.*

SYRUPUS EX HELLEBORO.

℞. Fol. Hellebori nigri recent. s. q.

Ex quibus incisis & contusis destilletur aqua per baln. n. vaporosum, sine additione ulla.

Hujus Aquæ prolectæ libris duabus immerge ulterius
Folior. recent. Helleb. nigri incisor. & contusorum libras duas,

Atque iterum peractâ prius maceratione per quatriduum circiter, aquositas per baln. n. vaporosum penitus penitusque ad siccitatem foliorum proliciatur.

Aquæ hujus destillatæ libris duabus sem. denuò immerge
Fol. recent. Hellebori nigri consciſſor. libram unam,

Macerentur per biduum circiter, post fiat colatura cum forti expressione, colaturæ probè clarificatæ aut filtratæ adde
Sacchari albiſsimi libras tres,

Ac una vel altera ebullitione confice Syrupum.

De viribus *Hellebori*, non tantum Botanici eximii, sed etiam Viri in Medica palæstra exercitati, multa sanè & egregia assignant encomia. *Hippocrates* divini Vir ingenii & aliquot adeptorum particeps ablegat ad Anticyras Helleboro purgandos. *Paracelsus* deprædicat Essentiam ejus Vino parandam. *Helmontius* ad amentias ex sordibus in Hypochondrio dementificis oriundas valere & capiti peculiariter sic prodesse admittit. *Sala ex Dioscoride* nodulum pessi instar, ad affectus graviores è suppressione menstrui muliebris adhibitum, licet cum mirabili totius contractura, sine tamen noxa agat, summè proficuum asserit. *Alii* ad absumptionem omnis causæ occasionalis seu materialis morborum plurium internæ, impetum in vitalé œconomiam noxium facturæ, atque ita ad vitam in sanitate perplures & longos annos conservandam, valere statuunt. *Alii* alia addunt, sive vera, sive hyperbolica, inter quæ probè notandum, alibi Helleborum vehemēter & cum convulsione, alibi non fortius Rhabarbaro, imò alicubi omninò nihil purgare: non tamen nisi in contumaci materia, & benè correctum esse exhibendum. Cernimus certè exsurgere nunc temporis nova morborum monstra, ad præcepta veteris methodi medendi ne quicquam auscultantia, & non rarò stupemus ad complicationem affectuum sub mitis febriculæ & cordolii larvâ ferociter in vitam debacchantium, ut propter hanc rem consultum sit, nova indagare præsidia, & revolvere Venerandæ Antiquitatis monumenta, quorum ope prævaleat Medicus morbo, & indubiam ægro victoriam polliceri ausit: sed desidiâ partim, partim quod omnia jam dicta esse, nec restare nobis aliquid indagandum, putemus, impunè grassantur morbi; atque etiam viduas faciunt & pupillos intempestiva enectione Parentum. *Paracelsi* quidem essentia cum vino ad literam præparata durabilis non est, adeò ut Syrupus hic attactus meritò præstet; sed cum *Paracelsus*, an pravo an justo consilio, non determinem ego, salem suum circulatum, quô medicamenta ipsius præparata faciunt, quod promittunt, in plerisq; locis supprimat, vel nunc vinum, nunc originem saltem, nunc Spiritum Vini, saponem, lixivium, aquam solventem, & multis aliis larvis occultando nominet, fit ut medicamenta ad literam ex *Paracelso*, elaborata, nil præstēt eorum, ad quæ præparata sunt, undè meritò à pure *Galenicis* contemnantur. Aliorum experientias sicut propterνus non exsibilo, imò intra modesti præconii cancellos limitatas amplector, ita hyperbolicas laudes aliorum potius quàm meâ experientiâ cognoscere præsto sum. Nunc non nisi quomodo durabilia & toto anno in promptu, seu ex Helleboro seu ex Asaro, Gratiola, Soldanella, & similibus Catharticis construenda sint medicamina sollicitus vivo, majora & hyperbolica quæ iis assignantur non recensurus.

Nota: Si efficaciorem desideres ex *Helleboro* Syrupum, consequeris id haud dubiè additis *radicibus ejusdem*, scil. ut præscriptam præparationem ex *solis Hellebori foliis*, cum *toto Helleboro*, scil. *foliis & radicibus simul* instituas, perficiasque. Sed ut Tibi experientiam haud exiguam, in commodum ægri Christiani communicē, adverte; quantumvis *pleraq; vegetabilia* in cineres legitimè per ignem redacta, *salem lixivialem* præbeant saltem *fixum*, sunt tamen quædam, quæ *Spiritu salino* sunt referta, quædam etiam *sale nitroso*: Sic *Guajacum*, *Chinæ Radix*, *Sarsaparilla* parū *salis fixi* præbent, verū *nitrosum*, quod ipsum tamen verè volatile non pronunciandum: Noster autē *hic Helleborus niger*, tametsi integrum

ægrum ejus plaustrum comburas, vix *unciam* acquires *ejus Salis fixi*; cum enim aqua ab ipso destillatione abstracta acredinem linguæ veluti mordacem impertiat, signo est manifesto, in hac acredine *spiritum Salinum Hellebori*, ita virium bonam partem subjectam esse & latere, quare consulto integras *Melampodii* vires in hoc Syrupo conservare adnixus sum, ut examinanti ad oculum patebit, id quod nemo ex simplici decocto sibi polliceri ausit, aut sperare. At desiderabis etiam *correctionem Hellebori?* Cautè sanè circa *Hellebori* exhibitionem extitère Hippocratici veteres; quia non rarò violenter purgat, vomitum excitat; ast satis ipsâ præparatione corrigitur, si de *succo vel Vino Cydoniorum* ipsi nonnihil adjiciatur, & sic in ipsâ exhibitione *Helleborati medicamenti; Cydoniis* namque cicurari, minusque nocere venenatam vim *Hellebori*, imò innoxium reddi medicamentum, pluries animadversum est. Age verò, quisquis, manibus non post terga revinctis, sed ad impigros labores expansis, meo labori ob artem longam, brevem vitam, ob multitudinem rerum in scrinio Naturæ abditarum, & plurima impedimenta, ut minimè uni homini detur cognoscere omnia, experiri non valenti, gestis animosè succedere, justa vestigiis, respice exemplum prælucentis & facem præferentis, & certè tandem in secretiores Naturæ thalamos penetrabis, ut artium difficillimam Medicinam ampliorem, quàm ab ipsis Hippocratis & Galeni temporibus præstitum sit, indefesso paucorum annorum studio, unâ cum pharmacevticæ cognitionis thesauro amplissimo tibi feliciter obtigisse, gaudere possis & gratulari.

SYRUPUS HYDRAGOGUS.

℞. Rad. Levistici recent. unc. duas semis,
Mechoacæ albæ,
Jalappæ,
Ebuli recentis ana uncias duas,
Turbith albi,
Hermodact. ana unciam unam,
Cort. med. Sambuci unciam unam,
Medullæ Sambuci unciam semis,
Gummi Gamandræ pulverif. & in petia ligati drachm. unam,
Cremoris Tartari unciam semis,
Tartari Vitriolati drachmas tres,
Ol. Tartari per deliq. drachmas duas,

Incisis & conquassatis crassiusculè superaffundantur
Vini, ad dimidias, ex generosi destillati, libræ tres semis,
(sumendo nimirum vini albi generosi libras septem, & libras tres semis ab illo destillando abstrahatur, vappâ vini residuâ abjectâ.)

Locentur in digestionem loco calido, & vase probe clauso, per quatriduum, post fiat colatura cum forti expressione, quâ colaturâ probè clarificatâ, & interim asservatâ, accipe
Species ab infusione relictas,
quibus porrò adde,
Rad. rec. Levistici uncias tres semis,
Cichorii sylv.
Apii,
Vicetoxici,
Petroselini ana recent. uncias tres,
Cimarum asparagi recent. uncias quatuor,
Herb. Hepat. nobilis,
Scolopendrii,
Cichorii sylv.
Agrimoniæ,
Nasturtii hort. ana recent. uncias duas,
Sem. Nasturtii,
Urticæ ana drachmas sex,
Ebuli unciam unam semis,

Incisa coquantur cum s. q. Aquæ simplicis repetitis vicibus, quousque virtus omnis extracta sit, colaturæ omnes cum expressione factæ junctim clarificentur, & ad libram unam circiter evaporent, addendo tandem
Superiorem asservatam infusionem catharticam, &
Sacchari Can. albi libras quatuor,

Ac leni unâ vel alterâ ebullitione factâ, fiat Syrupus debitæ consistentiæ, qui aromatizandus
Elæosacchari Cinamomi
Caryophill. ana uncia semis,

Ejus usus præcipuè est in Affectibus Cachecticis & Hydropicis, cum non solum serosam humiditatem

tatem in corpore fluctuantem per alvum & urinam evacuet, verum etiam per sudorem & insensibilem transpirationem. Obstructiones præterea viscerum naturalium reserat, illaque roborat. Dosis uncia una, ad unam semis & duas.

SYRUPUS MAGISTRALIS PRIMUS.

℞. Foliorum Senæ elect. uncias tres,
Rhabarbari opt. unciam unam semis,
Rhapontici veri unciam unam,
Mechoacæ albæ uncias duas,
Hermodactylor. unciam unam,
Agarici Trochiscati unciâ unam semis,
Cremoris Tartari drachmas sex,
Tartari Vitriolati drachmas tres,
Ol. Tartari per deliq. drachm. unam,
Incisis incidendis superaffundantur
Aquæ ferventis libræ tres semis,
vel
Si Medico cuipiam placuerit, simpl. aquæ Vinum album substituat.

Et factâ maceratione per biduum vel triduum circiter fiat colatura cum forti expressione, quâ interim clarificatâ essentia & asservata, accipe
Species ab expressione residuas, quæ additis sequentibus, utpotè,
Rad. recent. Cichorii sylv.
Pimpinellæ,
Petroselini,
Fœniculi,
Asparagi ana unciis duab9,
Herb. recent. Hepaticæ nobilis,
Scolopendrii,
Agrimoniæ,
Endiviæ,
Cichorii sylv.
Nasturtii ana unciâ unâ semis,
Sem. Nasturtii,
Urticæ ana drachmis sex,
Ebuli unciam unam,
Cremoris Tartari drachmis tribus,

Coquantur, incisa prius, cum s. q. aquæ simplicis repetitis vicibus, quousque tota virtus extracta sit, colaturæ omnes cum expressione factæ, probè prius clarificatæ leniter evaporent, ad remanentiam libræ unius circiter, vel uncias octo, & additis ulterius,
Superiore Essentiâ Catharticâ asservatâ, &
Sacchari Can. albi libris tribus semis,

Denuò perpaucis ebullitionibus redigantur ad consistentiam Syrupi durabilis, qui aromatizandus
Essentiæ n. liquidæ Citri unciis tribus.

Utrique sexui in educendis humoribus biliosis viscosis pituitosis, ut & Hypochondriacis, conducibilis est, quapropter in morbis chronicis, Hypochondriorum obstructionibus, Mensium suppressionibus cum successu adhibetur, ab uncia una ad uncias duas, & tres.

SYRUPUS MAGISTRALIS SECUNDUS.

℞. Rhabarbari opt. uncias tres,
Rhapontici veri uncias duas,
Myrobalan. Chebulorum,
Belliric. ana unciam unam,
Cremoris Tartari drachmas duas,

Incisis saltem superfundantur libræ tres Aquæ ferventis, & relinquantur in digestione per biduum, factâ post colaturâ cum expressione, Essentia colata clarificetur, interimque asservetur.
Jam verò accipe
Species ab infusione ex expressione relictas,
& his adde
Rad. Cichorii sylvestr. recent.
Fœniculi recent.
Rubiæ tinctorũ ana uncias duas,
Ireos Flor.
Liquiritiæ ana unciam semis,
Herb. Cichorii,
Endiviæ,
Hepat. nobilis ana unciam unam semis,
Mastichis electæ drachm. unam semis,

Coquantur incisa cum s. q. Aquæ simplicis repetitis vicibus, novâ semper affusâ aquâ, quousque omnis color & virtus extracta sit, colaturæ postea omnes cum expressione factæ, junctim clarificentur, & ad remanentiam circiter libræ unius leniter evaporent, cui addantur
Superior asservata Essentia qualiscunq; Cathartica, &
Sacchari albi libræ tres,

Quæ

Quæ leni ebullitione ad consistentiam Syrupi debitam redigantur.

Præstat in morbis biliosis, & ut aliqui volunt in Dysenteriis, & Diarrhæis immoderatis, ubi cum virtute Cathartica & abstersiva, vim adstrictivam secum trahere sibi persvasum habent: Cæteroquin roborat hepar, & reliqua viscera naturalia, intestina ab humoribus acrioribus liberat, eorumq; dolores mitigat. Dosis uncia una, ad uncias duas & tres.

SYRUPUS MAGISTRALIS PRO INFANTIBUS ET pueris, vermibusque expellendis.

℞. Rhabarbari opt. uncias duas semis,
Rad. Apii,
Graminis,
Vincetoxici ana recent. unciam unam semis,
Cardopatiæ unciam semis,
Liquiritiæ drachm. sex,
Fol. Senæ sine stipit. uncias duas semis, vel uncias tres,
Herb. Abrotani,
Centaurii min.
Tanaceti ana recent. unciam unam semis,
Corallinæ veræ uncias duas,
Semin. Cynæ unciam unam semis,
Urticæ,
Thlaspios ana unciam semis,

Incisa & conquassata coquantur in s. q. aquæ simplicis repetitis vicibus, novâ semper affusâ aquâ, quousque tota virtus extracta sit, quod ex colore & sapore decocti clari ultimò percipitur, colaturæ omnes albumin. ovorum clarificatæ ad libras duas circiter evaporent, tunc demum adde

Sacchari albissimi libras tres,

Et ad Syrupi debitam consistentiam denuò coquantur, addendo sub finem,

Mannæ el. Calabr. uncias octo, solutæ cum
Aq. Cinamomi
Cerasor. nigr.
Rosarum opt. fragr. ana unciis duabus,

Servetur ad usus, puerorum & Infantium enecat enim vermes, eorumve sentinam atq; alios etiam vitiosos humores extrudit, juxta ætatem dari potest, à drachmis duabus, ad unciam unam.

SYRUPUS MAGISTRALIS CHALYBEATUS ANTI-CACHECTICUS.

℞. Rad. Rhabarb. selecti uncias duas,
Asari unciam unam,
Hermodactyl.
Mechoacæ alb. ana unciam unam semis,
Fol. Senæ elect. uncias duas semis,
Cremoris Tartari drachmas sex,
Tartari Vitriolati drachmas duas,

His incisis saltem, quæ incidenda sunt superfundantur,

Vini albi boni libræ tres,

Relinquantur in digestione per triduum, factâ post colaturâ cum expressione, clarificetur Essentia Cathartica interimque asservetur.

Jam verò accipe
Species ab infusione & expressione residuas,
quibus adde
Rad. Asparagi,
Apii,
Cichorii sylv.
Petroselini,
Pimpinellæ ana recent. uncias duas,
Liquiritiæ drachmas sex,
Herb. Arthemisiæ,
Chærefolii,
Melissæ,
Nasturtii hort.
Rorismar. ana recent. uncias duas,
Sem. Urticæ,
Nasturtii,
Thlaspios ana drachmas sex,
Cremoris Tartari unciam unam,

Incisa quæ incidenda sunt, seminibus conquassatis coquantur in s. q. Aquæ simpl. Chalybeatæ, repetitis vicibus, quousque omnis virtus & efficacia extracta sit, colaturæ omnes & junctim album. ovorum probè clarificentur, cui clarificato decocto adde

Spiritus Vitrioli q. s. pro bona aciditate.

Quo facto in hoc ipſo decocto acidulo extinguatur,

Chalybis integri in fruſtula ſaltem confracti & candefacti libra una,

Quatuor vicibus circiter, poſt leniter ad libram unam coquendo, decoctum hoc evaporet, cui tandem addantur

Superior aſſervata Eſſentia Cathartica cum vino facta, &

Sacchari albi Can. libræ tres ſemis,

Quæ juncta, paucis ebullitionibus ad conſiſtentiam Syrupi competentem reducantur, qui aromatizandus

Elæoſacchari Cinamomi uncia una, vel uncia una ſemis,

Efficax eſt in morbis chronicis, Cachexia, Obſtructionibus menſium muliebr. pellit inſuper urinam, & viſcera naturalia roborat. Doſis uncia una ad duas & tres.

SYRUPUS MERCURIALIS PURGANS.

℞. Succi herbæ Mercurialis recenter expreſſi & depurati libras quatuor,

Cui immerge ſequentia craſſiuſculè inciſa & contuſa, utpotè

Fol. Senæ ſine ſtipit. uncias quatuor,

Rad. Aſari unciam unam ſemis,

Peractâ maceratione ſuffic. coquantur ad dimidias, colaturæ dein clarificatæ adde

Sacchari libras duas,

Ac denuò coquendo ad Syrupi conſiſtentiam redigantur, cui pro aromatiſatione adde

Elæoſacchari Cinamomi vel Caryophyll. unciam unam,

Fiat Syrupus.

SYRUPUS MERCURIALIS ALIUS.

℞. Succi herbæ Mercurialis recenter expreſſi & depurati libras quatuor,

cui immergantur

Rad. Aſari recent. conſciſs. uncias tres,

Hellebori nigri præparat. aceto roſaceo unciam unam ſemis,

Factâ brevi maceratione coquantur ad dimidias, colaturæ dein clarificatæ adde

Sacchari Can. albi libras duas,

Et ad Syrupi conſiſtentiam coquendo redigantur; cui odoris & ſaporis gratia addatur

Elæoſacchari Caryophillorum uncia una,

Fiat Syrupus gratus.

Purgat leniter ſumptus ab uncia una ad duas, Clyſteribus pariter haud ineptè admiſcetur, propterea non inconſultum etiam foret, ſi Saccharo Mel ſimplex & purum ſubſtitueretur.

SYRUPUS FLORUM PERSICORUM.

Conſici poteſt ad normam in *Pharmacopœa Auguſtana* monſtratam, trina vel quaterna infuſione & coctione cum Saccharo ad Syrupi conſiſtentiam, vix enim & odor & virtus Cathartica ſalva ſimul in ejusdem præparatione conſervari poterunt. Uſus ejus qui per ſe notus ibidem patet.

SYRUPUS DE RHABARBARO.

℞. Rhabarbari electi uncias ſex,

Tartari albi Ven. puri drach. ſex,

Tartari Vitriolati drachmas duas,

Cui minutim inciſo Rhabarbaro Tartaro mixto ſuperaffundantur,

Aquæ ſimplicis ferventis libræ duæ ſemis,

Et peractâ unius diei maceratione fiat colatura, cum expreſſione, colatum opt. per filtrum clarificetur, quô interim aſſervatô, accipe

Rhabarbarum ab infuſione & expreſſione relictum, quod

Coquatur cum ſ. q. aquæ ſimplicis, repetitis vicibus, quousque tota virtus prolecta ſit, colaturæ omnes & junctim optimè clarificentur alb. ovor. & ad uncias novem vel decem circiter evaporent, cui relicto adde

Superiorem aſſervatam eſſentiam vel infuſionem Rhabarbari

&

Sacchari Canar. albi libras tres ſemis,

Quæ pauciſſimis ebullitionibus redigantur in Syrupum debitæ conſiſtentiæ.

Præſtans eſt in morbis Cholericis, educendo bilem, pellit menſtrua mulierum ſuppreſſa, & ubicunq;

ubicunque eductione humoris biliosi opus est, non sine successu exhibetur.

SYRUPUS ROSATUS SOLUTIVUS EX MUCHARO.

QUæ de frequentibus & sæpius justô repetitis *Rosarum infusionibus*, ne dicam profusionibus, in n. *Animadversionibus* super ipsum factis inculcavimus, ea omnia huc referenda esse censeo, non immemor triti axiomatis, quod omne recipiens recipiat saltem ad modum suæ receptivitatis, non imprimentis, ita etiam Aqua ter quaterve virtutibus Rosarum per infusionem sufficienter imprægnata, juxta mentem Mesuæ, vix plures à Rosis quæ desuper illi infundentur, vires extrahere potis erit : Quapropter ut laboribus pariter ac sumptibus parceremus inutilib9, præstaret juxta descriptionem *Syrupi Rosati simplicis Pharmacopœiæ Augustanæ*, & quidem primæ Classis, vel ad modum infra mox describendum, Muchari & Syrupi Rosati solutivi præparationem instituere. Qui Syrupus eâ ratione paratus, easdem laxandi virtutes obtinebit, ac si tot & tantis repetitis infusionibus & Rosarum profusionibus confectus esset : Esto tamen cuiq; suum hac super re salvum arbitrium, dummodo Rosæ sint verè laxativæ.

Nota : Quod infusio Rosarum rubearum, ad instar Muchari facta, in pertinaci illa & truculenta Colica, quam Austriacam vocant, præsens extet remedium : Non igitur præter rem fore judico, si jussu Medicorum in Officinis Pharmaceuticis prostaret, verum sufficerent quatuor circiter infusiones : Exempli gratia accipiendo

℞. Aquæ simplicis ferventis libras quindecim,
Quibus prima vice immergendæ
Rosarum rub. recentiũ libræ quinq;.

Peractâ digestione per biduum circiter, fiat colatura cum forti expressione Rosarum infusarum, beneficio torcularis facta: Liquori expresso denuò
Rosarum rubearum recent. libræ quatuor,
Infundendæ, ac post sufficientem in loco calido macerationem, Rosæ porrò fortiter exprimendæ, quæ infusio tertia & quarta vice repetenda, cum libris quatuor, vel saltem tribus Rosarum recentium rubearum, tandemque colatum & per residentiam depuratum Mucharum, aut per se in vitris strictioris orificii asservandum Oleo Amygdalino superaffuso, quò minus aër penetret, & Mucharum corrumpat. Vel ex eo confestim Syrupus durabilis consistentiæ conficiendus, sumendo

Muchari dicti Rosarum libras quatuor
&
Sacchari albi Canar. libras duas,

Coctione leni in Syrupum redigantur, qui ad usus præfatos asservandus. *Cujus dosis uncia duæ ad uncias tres & quatuor.*

Nota : Quod, etiamsi *libra una Aquæ*, æquè *libram integram Rosarum recentium* sufficienter extrahere nequeat, defectum tamen nonnihil suppleturam, fortem illam expressionem repetitam beneficio torcularis vel preli factam, quâ etiam *succus proprius Rosarum* unà exprimitur. Quæque *Rosæ* adhuc remanent, & quidquid virtutis in iis residuum, id ad *Spiritum Rosarum* conficiendum, conferendum est, ne quicquam inutiliter deperdatur, neque cautela sæpius inculcatâ velut culpa in me retorqueatur.

SYRUPUS DE FOLIIS SENÆ.

℞. Folior. Senæ elect. uncias octo vel decem,
Tartari albis. Veneti unciam unam,
Ol. Tartari per deliq. drachmas duas,

Incisis Foliis ac Tartaro mixtis superaffundantur Aquæ simplicis ferventis libræ tres, factaque maceratione loco calido vel tepido per biduum circiter, fiat dein colatura cum forti foliorum expressione, colatura probè clarificata interim asservetur. Porrò accipe

Folia Senæ ab infusione & expressione relicta,

Quæ coquantur cum s. q. aquæ simplicis; repetitis vicibus, quousque omnis virtus Cathartica extracta sit : Colaturæ & expressiones junctim clarificatæ, ad remantiam libræ unius, vel saltem unciarum novem

novem leniter evaporent, in vase quidem terreo, & additis

Superiore Essentiâ asservatâ,
nec non
Sacchari Can. albi libris quatuor,

paucis vel saltem unicâ ebullitione fiat Syrupus, qui

Elæosacchari Cinamomi uncia una
aromatizandus.

Celebre Catharticum est, in morbis ubicunque purgatione opus; educit pituitam crassam, bilem flavam & atram, ab uncia una ad uncias duas pro dosi exhibendo.

SYRUPUS DE TRIBUS SOLUTIVIS.

℞. Fol. Senæ electorum uncias sex,
Rhabarbari opt. uncias tres,
Agarici trochiscati uncias duas,
Tartari albi Ven. subtil. triti unciam unam,
Ol. Tartari per deliq. drach. duas,

Incisis saltem incidendis superanffundantur libræ quatuor Aquæ f. ferventis, factaque maceratione loco tepido per biduum circiter, fiat dein colatura cum expressione, expressum probè clarificetur, interimque asservetur, Species verò expressæ & relictæ, affusâ f. q. aquæ simpl. repetitè coquantur, quousque omnes virtutes Catharticæ extractæ sint, colaturæ & expressiones junctim alb. ovorum clarificentur, & ad libram unam leniter in vase terreo evaporent, cui tandem jungatur

Superior asservata infusio, & additis
nec non
Sacchari albi Can. libris tribus semis,

Paucis denuò ebullitionibus redigantur ad debitam Syrupi consistentiam, qui

Essentiæ Citri liquidæ n. unciis duabus,
aromatizetur.

Et in omnibus morbis ubi purgatione opus est, fructuosè adhibetur, ab uncia una ad duas.

CLARETUM LAXATIVUM.

℞. Vini albi boni libras quinque,
cui immergantur,
Cinamomi opt. uncia una,
Caryophillorum drachmæ tres,
Nuc. Moschatarum uncia semis,
Fœniculi drachmæ duæ,

Destillentur ex alembico vitreo, vel per baln. n. vaporosum ad prolectionem librarum duarum semis, aquæ prolectæ odoriferæ & spirituosæ porrò infundantur

Rad. Mechoacæ albæ uncia una semis,
Galappæ,
Turbith ana uncia una,
Cremoris Tartari drachmæ tres,
Cort. Arantiorum
Citri ana recent. extim. drachmæ duæ

Factâ extractione & digestione per biduum circiter locô tepidô, vitro autem probè clauso, fiat colatura cum expressione, quæ filtranda, ut fiat essentia clara, ac tandem

Sacchari Can. albi unciis tribus

edulcoranda, usuique asservanda est, *tanquam Claretum seu Vinum Hippocraticum laxativum. Cujus dosis uncia una, ad uncias duas.*

Pro abstemiis etiam Claretum hoc facere potest, ob saporem ac odorem gratum, non redolens purgantia, quemadmodum ejus ingredientia Cathartica prorsus inódora sunt, proindè delicatioribus Medicinam cæteroquin omnem aversantibus, offerendum.

Nota: Præscripto modo ex diversis *Catharticis* Clareta confici possunt, utpote *è Rhabarbaro, Foliis Senæ, Gummi Gamandræ, atque similibus*, & quidem sine ulla coctione violenta, vel alio calore magno digestionis, quemadmodum multoties expertus sum, *Cathartica* plurima haud parum de virtutibus, vi & energiâ suâ perdere, coctionibus violentioribus commissa, fierique insuper & odore & sapore ingrata, prout alibi etiam in nostris *Animadversionibus* edoctum est. Licet porrò *harum specierum* vis tota Cathartica, una tantum simili extractione vel affusione Menstrui, quodcunque etiam illud fuerit, non prolíciatur, possunt tamen, ne quidquam pereat, *residuæ à prima extractione species Catharticæ* ulterioribus extractionibus aut coctionibus subiici, atque pro vilioris conditionis hominibus medicinam non aversantibus, purgantia Medicamenta ex iisdem

dem parari. Quo modo verò & subtiliores, & paulò crassiores partes *rerum Catharticarum* omnes uni eidemque Medicamento imprimendæ, & coarctandæ sint, in plurimis jam præmissis Syruporum Compositionibus, annexisque earum præparationibus luculenter commonstratum est.

Notetur præterea: Quod non abs re *Vinum destillatum ad dimidias* pro extractione *harum specierum Catharticarum* contulerim, sed factum est, ob resinosam earum substantiam, in quâ tota ferè eorum vis purgatrix consistit, & proin spirituosa & homogenea desiderat Menstrua pro sui extractione aut dissolutione, aquosa verò respuit. Qui verò è *vino crudo & claro*, clareta similia laxativa conficere intenderint, ii æquè minus imprudenter sibi consuluerint, ut è sequẽtibus videre est.

CLARETUM HYDRAGOGUM.

℞. Vini albi boni Mens. duas Viennenses, seu libras octo.

Cui immergantur

Cinamomi acuti uncia una semis,
Caryophillorum uncia semis,
Maceris,
Nuc. Moschatarum,
Cardamomi cum suis capsulis ana uncia semis,
Cort. Arantiorum,
Citri ana recent. extim. drachm. sex

Et brevi factâ maceratione abstrahantur in alembico vitreo, vel in balneo n. vaporoso libræ tres,

Huic Vino destillato infundantur
Rad. Mechoacæ albæ,
Galappæ ana uncia una semis,
Sem. Ebuli recent. drachmæ decem,
Medullæ Sambuci Ligni uncia semis, vel uncia una,
Gummi Gamandræ in petia ligati & triti drachmæ duæ,
Cortic. Arantiorum,
Citri ana recent. ext. unc. semis,
Cremoris Tartari drachmæ sex,
Tartari Vitriolati uncia semis,

Factâ porrò maceratione per biduum, fiat colatura cũm expressione, quæ clarificanda, & additis
Sacchari albi Can. unciis quinque,

Pro edulcoratione, fiat Claretum, *quod in affectibus Hydropicis & Cachecticis non sine emolumento exhibetur, educit serum superfluum ex Universo corpore, Obstructionesq; reserat. Dosis uncia una, duæ, ad tres.*

VINUM HIPPOCRATICUM LAXATIVUM.

℞. Vini albi boni libras quatuor,
Collocetur in olla terrea supra ignem carbonum, ollâ nonnihil tectâ, quamprimum autem incipit fervefieri injiciantur sequentia saltem incisa, utpote
Rad. Mechoacæ albæ,
Galappæ ana uncia una,
Rhabarb. opt. drachmæ sex,
Asari uncia semis,
Cinamomi acuti drachmæ sex,
Cardamomi min. drachmã una semis,
Caryophill, drachma semis,
Cort. Arantiorum
Citri ana recent. extim. drachma una semis,
Cremoris Tartari uncia semis,
His omnibus Vino ferventi immersis, statim desuper etiam superinfundantur
Sacchari Can. albi unciæ quinque
&
Album. ovorum numero ij. conquassatorum scopulâ despumatoria, addita nec nõ particula aquæ Cinamomi.

Atq; unicâ ebullitione factâ, statim removeantur ab igne, & manicæ Hippocratis, sacculo scil. in cuspidem desinente, infundantur, & vinum hoc sæpius trajiciatur, donec clarificatum & purum defluat, ad instar Vini Hippocratici boni saporis & odoris, *delicatulus propinandum, repetitis vicibus, quibus per Epicrasin materia morbifica educenda. Dosis unciæ duæ ad uncias tres.*

AQUA LAXATIVA PRO USU QUOTIDIANO.

℞. Aquæ ferventis libras quatuor,
Cui dum jam ebullire aut fervescere incipit, injiciantur,
Fol. Senæ electorum & parum saltem incisorum unciæ tres semis,
Cinamomi opt. acuti uncia semis,
Cort. Arantiorum
Citri ana recent. extim. drachmæ duæ,

Posthæc in ordine jam dum mixta adsint subsequentia, scilicet,

Mannæ el. Calabr. unciæ octo,
Album. ovorum num. iij. conquassatorum scopulâ despumatoriâ, additâ particulâ aquæ Cinamomi,
Cremoris Tartari drachmæ sex,

Et protinus etiam superinfundantur, factâ sic junctim post unicâ vel ad summum duabus ebullitionibus, removeantur statim ab igne, & per manicam Hippocratis dum adhuc calet transcoletur aqua laxativa, donec clara & limpida fiat, boni odoris, nec ingrati saporis, *quæ in omnibus morbis, ubi purgatione opus, exhiberi, & tanquam familiare Medicamentum in Officinis Pharmaceuticis pro usu quotidiano semper in promptu asservari posset. Cujus dosis unciæ duæ, tres ad quatuor.*

Si forsan nonnemo etiam Infusum aliquod Catharticum expeteret, quod in minori dosi efficaciter operetur, en! addo sequens.

INFUSUM PURGANS SEU AQUA LAXATIVA EFFICAX.

℞. Fol. Senæ electorum uncias sex,
Rhabarbari opt. uncias duas,
Agarici trochiscati unciam unã semis,
Cremoris Tartari unciam semis,
Tartari Vitriolati drachmas duas,
Cinamomi unciam semis,

Quibus incisis & contusis superaffundantur
Aquæ simplicis ferventis libræ tres,

Relinquantur in digestione loco calido per noctem, fiat post colatura cum expressione, quæ interim asservanda. Jam vero

℞. Species Catharticæ residuæ & expressæ,

Porrò affusâ s. q. aquæ simplicis coquantur, & quidem repetitis vicibus, quoad omnis virtus Cathartica extracta sit, Colaturæ & expressiones omnes, alb. ovorum probè prius clarificatæ ad remanentiam libræ unius evaporent, quæ remanens libra superiori infusioni asservatæ juncta additisque præterea sequentibus, nimirum

Mannæ el. Calabr. unciis octo,
Album. ovorum num. iij. cum particula aquæ Cinamomi vel Rosarum conquassatorum, item
Cremoris Tartari drachmæ sex,

Et sic junctim, unicâ saltem ebullitione factâ, clarificentur, per manicam Hippocratis transcolando.

Purgat leniter & sine molestia vitiosos quoscunq; humores extrudendo, ab uncia una ad uncias duas propinatum.

Atque hactenus in Classem Syruporum purgantium satis dictum sit: prima enim acie constituti sunt Syrupi tùm simplices, tùm Magistrales ex Catharticis benignioribus, atque toti Scholæ Medicæ familiaribus, longoque usu ubique terrarum receptis, compositi, ut quandocunque affectus humanæ vitæ hostilis sæva symptomatum à causa occasionali seu à materia, sive vitio, sive errore digestionis depravata oriundorum tyrannide in provinciam aut œconomiam vitalem irrumpere audent, Tibi illi mox in subsidium præsto esse valeant. Succedunt Infusa purgantia, Aquæ laxativæ, Vina, & Clareta solutiva, justis omnia armis, id est, dextris illisque genuinæ præparationis descriptionibus instructa, ut cuique medenti in aciem contra hostilitatem morborum prodituro sat esse queant. At forsan desideras Mella, Oxymella & Syrupos Violatos solutivos? Verum sicut sæpè copia militum, Ducem belli impedit, & victoria non tàm à multitudine, quàm alacritate Veteranorum dependet, ita prædictis verè ubique suffecturis, plura addere, esset potius superfluitatis quàm necessitatis; qualia nihilominus si ita fuerit ad lubitum, licebit evocare ex prægressa *Pharmacopœia* & n. *Animadversionibus*, secundum quarum informationem præparationes Mellium & Oxymellium purgantium institui possunt, & concinnari.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ
SEU
DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI
CLASSIS TERTIA.
ELECTUARIORUM LENIENTIUM, PARANDI NORMAM EXPONENS.

Bsolutis duabus Classibus de Syrupis alterantibus & purgantibus, ordine instituto ducimur ad Electuariorum Compositiones & præparationes, quod Medicamenti genus necessariò etiam in officinis Pharmaceuticis prostare debet, suas pariter habens species, quarum aliæ Lenientes, aliæ Purgantes, aliæ verò Opiatæ, Antidotales & Confortantes sunt.

Tertia hæc Classis quam aggredimur de Lenientibus agit Electuariis, quæ cum aliis Electuariorum speciebus parem, non planè solidam vel siccam, nec etiam fluidam, uti Syrupi, sed mediam inter utrumque ad modum pulmenti consistentiam requirunt. Inventum est, tùm pro diuturniore rerum simplicium conservatione, tùm etiam ut ægrotantibus, quibus hæc Medicamentorum forma magis arridet, prospiceretur. Duplex autem est Electuarium, Unum simplex, quale est, quod ex unica duntaxat re, utpotè Cassia, Tamarindis, Passulis, Prunis, &c. constat, & Palpæ nomine venit: Alterum Compositum, quod ex pluribus speciebus, iisque vel resolventibus, purgantibus, alexipharmacis &c. constat & confectum est: Nunc non solum simpliciora, quæ ex unico veluti fructu, sed & Composita quædam quæ è diversis constant rebus, utplurimum Catharticis, describenda in me suscipiam, ast brevioribus quàm in Syruporum confectionibus, quæ vix paucioribus absolvi poterant, factum est. Etenim sicuti in secunda statim Classe Syruporum purgantium brevior fui in multiplicibus eorum Compositionibus & præparationibus describendis, similiter in binis sequentibus Classibus, expediam me paucioribus: Cui enim utilitati esset, tot & tam multiplices purgantium medicamentorum Compositiones heîc adstruere, quæ unam eandemq; redoleant prosapiam. Nam non cuilibet membro aut visceri principaliori, neque morbo cuivis peculiare destinatur purgans, sed ad quatuor

tantum humores excrementitios sive superfluos exturbandos utplurimum pharmaca diriguntur: Licet non diffitear antiquam esse doctrinam, quá Sena & Agaricus magis Capiti, Rhabarbarum Epati, Helleborus Spleni addicitur, quod tamen contingit non tam ratione viscerum, quam humorum præternaturalium in ipsis visceribus, sive præsentiâ sive consensu peccantium. Quemadmodum igitur in Syruporum purgantium Classe, particulariter æquè ac Universaliter Purgantia pharmaca, Syrupi nimirum Magistrales & simplices sunt ritè depicta, quibus Medici omnibus suis Indicationibus in affectibus morbosis ubi exturbatione humorum excrementitiorum opus est, satisfacere possunt, ita nec minus etiam in his duabus subsequentibus Classibus eandem Observaturus Methodum, nihil quod defectum quendam redolere possit, observatâ tamen brevitate, relinquam intactum.

FLOS SEU PULPA CASSIÆ.

HÆc legitimè paratur juxta normam in *Pharmacopœia Augustana* ostensam, annexo similiter utendi illa modo quæ Lector Benevolus revolvat. Ex hac perfectè Extracta Cassia ulterius diversa Electuaria composita tùm lenientia tùm solutiva confici possunt, vel in forma boli adhibenda, vel etiam potiunculis commiscenda, utpote.

CASSIA SOLUTIVA PRIMA.

℞. Fol. Senæ elect. unciam unam semis,
Rad. Mechoacæ albæ,
Rhabarbari opt. ana unciâ unam,
Asari unciam semis,
Cremoris Tartari drachmas quinque,

Incisis incidendis superfundantur libræ quatuor Aquæ ferventis, & factâ maceratione brevi coquantur parum, decoctum coletur & exprimantur species, quæ denuo novâ aquâ affusâ, & quidem repetitis vicibus, quousquè omnis tinctura seu virtus Cathartica extracta sit, coquendæ sunt: Post omnes decoctiones simul junctæ albuminibus ovorum clarificentur, & ad spissitudinem Mellis in diplomate seu vase duplici abstrahantur, cui Extracto tandem junge

Florum seu Pulpæ Cassiæ ritè paratæ libram unam semis,
Sacchari Can. albi uncias sex,
Essent. Citri Sacchar. n. ex recentibus Corticibus uncias duas,
Cremoris Tartari unciam semis,

Misceantur exactè fiat Electuarium seu Cassia solutiva, *quæ leniter operabitur in morbis calidioribus, & calida hepatis constitutione. Dosis uncia semis ad drachmas sex.*

CASSIA LAXATIVA ALIA SEU SECUNDA.

℞. Rhapontici veri uncias duas,
Rhabarbari optimi unciam unam,
Myrobalan. Chebulorum,
Belliricorum,
Indorum ana unciâ semis,

Incisis & conquassatis superaffundantur aquæ simplicis ferventis libræ quatuor, & factâ digestione brevi coquantur parum, decoctum coletur, species denuò novâ affusâ aquâ, repetitis vicibus ad omnem virtutis & Tincturæ extractionem coquantur; Decoctiones dein omnes & junctim album ovorum clarificatæ ad Mellis spissitudinem leniter evaporent. Cui Extracto liquido tandem junge

Florum seu Pulpæ Cassiæ legit. extractæ libram unam semis,
Sacchari Canarii albi uncias sex,
Essent. Citri Sacchar. n. unciam unam,
Fiat Electuarium.

Præstat in fluxibus alvi biliosis, Lienteriâ, Diarrhæâ Dysenteriâ, & diuturnâ Gonorrhæâ, ubi virtute laxativâ adstrictoriâ pariter opus est. Dosis uncia semis ad unciam unam.

DIACASSIA CUM MANNA.

℞. Fol. Senæ sine stipit. unciam unâ semis,
Rhabarb. opt.
Mechoacæ albæ,
Hermodactyl. ana unciam unam,
Rad. Asari unciam semis,
Cichorii sylv. recent.
Petrosel. recent. ana uncias duas,
Semin. Ebuli drachmas sex,

Cre-

Cremoris Tartari unciam ſemis,
Tartari Vitriolati drach. duas,

Inciſa & conquaſſata coquantur in ſ. q. aquæ ſimpl. repetitis vicibus, quoad omnes vires extractæ ſint, colaturæ omnes conjunctæ, & alb. ovorum clarificatæ ad ſpiſſitudinem Mellis leniter in diplomate evaporent, Cui Extracto liquidiori tandem junge

Florum ſeu Pulpæ Caſſiæ libram unam ſemis,
Mannæ colatæ prius uncias ſex,
Sacchari Canar. albi uncias tres,
Cirrati n. unciam unam,

Miſceantur & vel unicâ ebullitione in vaſe terreo factâ, fiat Electuarium debitæ conſiſtentiæ. *Eſt Medicamentum ſuaviter purgans, aquoſas præſertim & ſeroſas educit humiditates, proindè in Hydrope Anaſarca & Aſcite cum emolumento propinari poteſt, ab uncia ſemis ad drachmas ſex.*

DIACASSIA REFRIGERANS ET ANODYNA.

℞. Infuſionis fortis Florum Papaveris errat. recent. factæ libram unam,
Sacchari Can. albi uncias ſex

Coquantur leni calore ad conſiſtentiam ferè tabulati, cui adde

Palpæ ſeu Florum Caſſiæ recenter extractæ uncias octo,
Sem. Papav. albi unciam ſemis,
quatuor frigid. majorum excort. ana drachmas tres,
ad pultis formam in mortario contuſorũ & per cribrum ſetaceum transmiſſorum, additâ ſ. q. Muchari Roſarũ rub. item
Eſſent. Citri Sacchar. n. ex recent. Cort. unciam unam ſemis,
Fiatque Electuarium anodynum.

Præſtat in Dyſenteria, Diarrhæa diuturna, Ulceribus Inteſtinorum & Meſenterii, Colica paſſione, & Gonorrhæa maligna inveterata, lenit, refrigerat, & inſuper abſtergit. Doſis uncia ſemis ad unciam unam.

CASSIA EXTRACTA PRO CLYSTERIBUS.

℞. Rad. Aſari,
Cyclaminis,
Rad. Bryoniæ,
Liliorum alb. ana unciam unam ſemis,
Ireos Flor.
Liquiritiæ ana unciam unam,
Herb. Malvæ,
Anethi,
Origani,
Parietariæ,
Mercurialis,
Menthæ ana recent. Manip. duos,
Flor. Chamomillæ,
Roſarum pallidarum,
Violarum ana Manip. duos ſemis,

Inciſa coquantur in ſ. q. aquæ ſimpl. ad reman. librarum quatuor vel quinque, hâc colaturâ cum expreſſione factâ & clarificatâ, additâ necnon

Succi herbæ Mercurialis depurati librâ unâ,

Extrahatur ex Caſſiæ fiſtulis, Pulpæ ejus libra una ſemis,

Huic Caſſiæ extractæ & ad competentem conſiſtentiã redactæ porrò adde
Sacchari Thomæi libram unam, vel etiam loco ſacchari
Mellis ſimplicis boni libram unam ſemis

Ac paucis ebullitionibus fiat Electuarium debitæ conſiſtentiæ, *Clyſteribus ſolutivis & lenientibus, ac etiam Carminativis, admiſcendum, ab uncia ſemis ad unciam unam.*

CASSIA EXTRACTA LAXATIVA.

℞. Fol. Senæ ſine ſtipit. unciam unam ſemis,
Rad. Mechoacæ albæ,
Hermodactyl. ana unciam unam,
Rhabarb. electi drachmas ſex,
Aſari unciam ſemis,
Petroſelini,
Cichorii ana unciam unam,
Agarici trochiſcati unciam ſemis,
Cremoris Tartari drachmas ſex,

Ex his ſpeciebus inciſis & conquaſſatis, fiat repetitâ coctione cum aqua ſimplici, virtutum omnium extractio; decoctorum verò colatorum & expreſſorum clarificatio, ac ad ſpiſſitudinem extractiſeu

Mellis, tandem lenis in diplomate exhalatio. Huic extracto adde

Cassiæ recenter extractæ simpliciter libram unam semis,
Sacchari albi Can. uncias octo,
Mannæ el. Calabr. colatæ prius uncias quinque,
Elæosacchari Anisi unciam unam,

Fiat leni calore pro dissolutione Sacchari & Mannæ Electuarium debitæ consistentiæ.

Cum superioribus Electuariis ex Pulpa Cassiæ paratis quoad vires ejus coincidit. Purgat bilem flavam, pituitam, & fœculentum melancholicum humorem; quapropter in omnibus infirmitatibus ubi purgatione opus, viscerumque calida intemperies conjuncta est, utiliter exhibetur, ab uncia semis ad drachmas sex.

ELECTUARIUM LENITIVUM PRO CLYSTERIBUS ANODYNIS ET CARMINATIVIS.

℞. Summit. Anethi
Absinthii
Menthæ
Origani
Parietariæ
Florum Chamomillæ
Verbasci ana recent. Manip. duos,
Rad. Liliorum alborum,
Bryoniæ ana unciam unam,
Liquiritiæ,
Ireos Flor. ana unciam semis,
Sem. Staphisagriæ
Dauci,
Fœniculi
Carui ana drachmas tres,
Baccar. Lauri drachmas sex,

Incisa & contusa coquantur in s. q. aquæ simplicis ad remanentiam librarum quatuor circiter, colaturæ adde

Pulpæ prunorum libram unam semis,
Mellis simplicis uncias decem,
Sacchari Thomæi uncias sex,

Ac denuò ad Pulpæ seu Electuarii consistentiam decoquantur, superaddendo

Pul. Baccarum Lauri unciam unam,
Sem. Carui
Cumini
Anisi ana unciam semis,
Opii Thebaici per exhalationem narcotici sui Spiritus parati & nonnihil soluti ad pultis formam drachmas duas vel tres,
Gummi Sagapeni in Vino ad pultis formam soluti drachmas decem,
Olei Anethi destill. drachmam unam

Miscendo exactè fiat Electuarium, *quod usui servetur pro Clysteribus anodynis & carminativis.*

PULPA PRUNORUM.

Pulpa hæc communi modo extrahitur, coctione Prunorum cum aqua simplici ad mollitiem, & transmissione per cribrum setaceum, quæ præparatio vulgo, discipulisque Pharmacopœorum notissima, quippe quæ etiam in *Pharmacopœia Augustana* sat clare descripta est. Atqui cum Pulpa hæc Prunorum ita simpliciter extracta & confecta, valde inefficax sit in purgando corpore, nisi quod in largâ etiam quantitate assumpta, vix alvum semel moveat, & æquè benè vel singulis horis in culinis conficiatur, ex ordinatione Medicorum à Mulierculis, cum nausea quoque longè minori ab infirmis similia, quæ domi fiunt alimenta assumuntur, quàm quæ ex Officinis pharmacevticis, ad quorum nomen solùm miseri infirmi exhorrescunt, allata sunt alimenta medicamentosa, necessarium vix judico, Pulpam Prunorum Officinis prostare debere. Si verò nihilominus ad lubitum sit, ut hæc pulpa in Officinis pharmacevticis prostet, præstat illam ita conficere, ut in operando aut subducendâ alvo, minori in dosi assumpta efficacior existat, idcircò addo sequentem modum.

℞. Radic. Cyclaminis uncias duas,
Hermodactyl. unciam unam,
Mechoacæ albæ unciam unam semis,
Asari unciam unam,
Cremor. Tartari drachmas sex,

Incisa coquantur in s. q. aquæ simpl. ad rema-

remanentiam librarum trium circiter, coletur, in colaturâ hâc clarificatâ, additâ porrò

Succi herbæ Mercurialis depurati librâ unâ

coquantur

Prunorum Hungaricorum exemptis nucleis libræ duæ,

ad mollitiem & consumptionem ferè decocti & succi, cogatur dein pulpa per setaceum, cui addenda

Sacchari albi libra una,

Quæ cuncta leni ebullitione ad consistentiam Electuarii redigantur, addendo ultimò

Elæosacchari Anisi unciam unam,

Fiat Electuarium seu Pulpa.

Valet in subducenda alvo, vel per os assumpta, vel unà cum Clysteribus gutturi inferiori injecta. Internè verò si assumenda, conducet unciam unam vel amplius, pulticulæ prunorum in culina paratæ, admiscere, ad fallendos infirmos, qui à Medicamentis ex Officina allatis abhorrent.

PULPA TAMARINDORUM.

Communiter extrahitur uti pulpa Cassiæ vel Prunorum, quæ & ipsa cum lenientibus aut fortioribus Catharticis commisceri & in virtutibus exaltari potest, prout in præcedenti Pulpa Cassiæ adductum est; Ne quis autem hæreat, en! modum subdotalem.

PULPA TAMARINDORUM PURGANS.

℞. Fol. Senæ elect. uncias duas,
Rad. Mechoacæ albæ unciam unam,
Rhabarb. opt. drachmas sex,
Asari,
Hermodactyl. ana unciam unam,
Fœniculi,
Petroselini ana recent. unciam unam semis,
Crem. Tartari drachmas sex,

Crassiusculè incisis superaffundantur libræ quatuor aquæ ferventis, & facta brevissima maceratione coquantur parùm, decoctum coletur, exprimanturque species, quæ denuò novâ aquâ affusâ, & repetitis vicibus, quoad tota virtus Cathartica extracta sit, coquendæ sunt: Decoctiones dein omnes conjunctim albuminibus ovorum clarificatæ, ad spissitudinem Extracti seu Mellis evaporent leniter. Huic Extracto adde

Pulpæ Tamarindorum simpliciter extractæ libram unam semis,
Cremoris Tartari unciam unam,
Magisterii Galappæ Amygdalis probe subacti drachmas tres,
Sacchari Canar. albi libram unam,
Elæosacchari Cinamomi unciâ unam,

Et lenissimo calore fiat Electuarium seu Pulpa debitæ consistentiæ.

Est Medicamentum præcedentibus simile Catharticum & purgans universale, præcipuè in affectibus calidis biliosis, quibus Viscerum φλόγωσις *conjuncta est, utiliter exhibetur, ab uncia semis ad drachmas sex.*

Nota: Observetur cautela sæpius inculcata, nimirùm hæc & similia acida in terreis vasis esse paranda, omniaque vasa ex ære & aurichalco facta abarcenda.

PASSULÆ LAXATIVÆ.

℞. Folior. Senæ elect. uncias duas,
Rad. Mechoac. albæ unciam unam semis,
Asari drachmas sex,
Cremoris Tartari unciam semis,

Incisa coquantur in s. q. Aquæ simpl. repetitis vicibus affusæ, ad omnem virtutum Catharticarum extractionem, decoctiones omnes album. ovorum clarificatæ additis

Sacchari albissimi unciis octo

Redigantur coquendo ad consistentiam ferè Tabulati, cui, dum adhuc fervet, injiciatur

Passularum min. opt. repurgat. & in particula aquæ Cinamomi atque Rosarum fragrant. per diem unum macerat. libra una,

Factaque adhuc unâ vel altera ebullitione, Passulæ ita dextrè conditæ asservandæ sunt, addendo tamen pro aromatisatione si lubet

Elæosacchari Caryophillorum unciam unam,

Adstri-

Adstrictam leniunt alvum, dantur utplurimum pueriles, & qui Medicinas purgantes aversantur, à drachmis duabus ad unciam semis, & unciam unam.

Ad eundem modum & Zibebæ, exemptis prius acinis, & Pruna etiam laxativa parari possunt.

PASSULÆ PURGANTES SICCÆ.

℞. Passularum probè repurgat. libram unam semis,

Macerentur unâ alterave die in Aqua Cinamomi, vel Rosarum fragr. unciis quatuor circiter, quô totam absorbeant aquam, propterea sæpiùs commovendæ, postquam verò lenissimo in calore parumper siccatæ fuerint, conspergantur pulvere sequenti, utpotè

Diagridii Sulphurati, amygdalis dulcibus probè subacti, unciâ unâ semis,
Cremoris Tartari drachmis sex,
Sacchari Rosati vel Citrati n. unciis tribus,

His mixtis pulveribus Passulæ obvolutæ & conspersæ leniter & ferè totaliter exsiccentur, serventurque usui.

Validè operantur hæ Passulæ, neque ingratæ sunt palato, cavendum tamen, ne iis in affectibus adhibeantur quibus Diagridium vel Scammonium obesse & tormina excitare potest. Dosis uncia semis ad drachmas sex.

PASSULÆ PURGANTES ALIÆ.

℞. Fol. Senæ elect. uncias duas,
Rad. Mechoacæ albæ unciam unam semis,
Rhabarbari electi,
Turbith opt. ana unciam unam,
Asari unciam semis
Cremoris Tartari drachmas quinque,

Concisis omnibus cum s. q. aquæ simpl. vicibus repetitis affusæ fiat decoctio: Decoctiones autem album. ovorum clarificatæ ad remanentiam circiter libræ unius evaporent, cui residuo adde,

Sacchari albissimi uncias sex,

Ac ad Syrupi consistentiam competentem coquantur, cui Syrupo tandem admisceantur, in calore

Passularum min. mundat. unciæ octo,

Et denuò junctim ad debitam redigantur consistentiam, adjiciendo ultimo sine ulteriore ebullitione

Elæosacchari Cinamomi unciam semis,

Fiant Passulæ laxativæ seu purgantes, *quarum Dosis drachmæ duæ, uncia semis ad unciam unam.*

PASSULÆ ALIÆ PURGANTES.

℞. Sacchari albissimi uncias sex,
solvantur in
Aquæ simplicis unciis octo,
quibus adde
Passularum min. probè mundat. uncias sex

Coquantur junctim ad satis crassam sacchari consistentiam, antequam autem ab igne removeantur, superinfundantur

Magist. Galappæ,
Scammonii ana drachmæ duæ semis,
solut. autem prius
Spiritus Vini rectificatissimi unciis duabus vel tribus,

Quibus infusis, removeantur illicò ab igne, nam Spiritus Vini rectificatus protinus aëra petit, & relinquit Magisteria Passulis per minima immixta: quæ additâ tandem

Elæosacchari Anisi unciâ unâ

aromatizandæ. *Earum dosis erunt drachmæ duæ & unciam semis.*

ELECTUARIUM PASSULATUM.

℞. Foliorum Senæ uncias tres semis,
Rhabarbari electi unciam unam,
Asari Radicum drachmas sex,
Crem. Tartari unciam semis,

Incisa & conquassata coquantur in s. q. aquæ simpl. ad remanentiam librarum quatuor, decoctum coletur & clarificetur, in quo ebulliant

Passular. min. mundat. libræ duæ

Fiat ex iis Pulpa per setaceum transmittenda, cui adde

Sacchari albi libram unam,

Et ad

Et ad consistentiam Electuarii coquendo redigantur, adjiciendo ultimò

Magist. Scammonii vel

Galappæ amygdalis probè subacti unciam unam

Pul. Anisi

Nuc. Moschatar. ana drachmas duas,

Fiat Electuarium purgans.

Atque ita pro hâc etiam Classe satis, numero pauca, efficaciâ verò sufficientia, dicta sunto : Sufficit inquam non defore quibus intentioni Medici satisdetur, inutile verò tanta Electuariorum in unam ferè & consimilem operationem conspirantium diversitate & multitudine pharmacopolia aggravare : Nam utut excusetur, ea oportere prostare ne quid elegantiarum & æstimationis videatur deesse, quia tamen verè contingit, ut dum per biennium aut triennium ex dolio cujusdam Electuarii vix uncia præscribatur, tota massa vetustate corrumpatur; inutile inquam est materialia deperdi, noxiasque impensas fieri. Si quis tamen desideret plura ejusdem virtutis & consistentiæ Electuaria, is adeat *Animadversiones* n. in *Pharmacopœiam Augustanam*, ubi quæ in suam rem facere arbitrabitur inveniet, & quod vult ex pluribus seligere valebit.

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ
SEU
DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI
CLASSIS QUARTA.
ELECTUARIORUM SOLUTIVORUM
Mollium ſtructuram complectens.

Uartam Claſſem dum auſpicor, Amice Lector, quæ Catharticis & propriè Compoſitis Electuariis deſtinata eſt, conſultum duxi in ipſo limine demonſtrare, quàm importunæ farragines Electuariorum permultis Diſpenſatoriis inſertæ hactenus fuerint, non niſi numerum præpoſterè multiplicantia, aut ſi quæ tamen nonnihil à ſe diſcrepant, in concinnâ tamen atque inutili ingredientium forma in tantum deformia ſunt, ut potius ejusmodi quisquiliis ſanitati deroges, quàm deploratos ægros fulcias, doſin ac quantitatem adaugeas, ac peculium emulgeas, adeò quidem ut ſi virtutes ſimplicium multorum Compoſitorum probè ſcruteris, toto cælo à propoſito ſcopo & etymo aberrare deprehendes. Quid etenim obſecro præſtat ſemen Pſyllii Electuario de Pſyllio? Quid prunum Diaprunis Nicolai? Quid Sebeſten Diaſebeſten Montagnanæ? niſi quod numerum augeat, vim verò Catharticam non intendat, neque malignitatem corrigat, ingratum ac nauſeâ plenum nobis relinquat, imò prout in Animadverſionibus declaratum eſt, quæ ſuperſunt vires Catharticæ, viſcoſitate ſua obruat ac præpediat, ut proindè quàm avidè atq; libenter ad ejusmodi pulmenta devoranda ægroti inclinent atque rapiantur, arbiter Medicus eſſe poterit, qui indies moleſtis Patientum querimoniis auſcultare cogitur, quantitate nimirum & doſi medicaminum eos obrui lamentantium, adeò ut (ſi ipſe veritati parentare in hoc puncto velim, aliud fateri non poſſum, quam quod talia perſæpè ſint maximo ære & precio ægris oblata, quæ non hominibus, ſed ſaginandis porcis deſtinanda fuiſſent, è quibus non tam æger, quam Pharmacopæorum loculi melius habuêre. Ne proindè in eandem naſſam recidam, ſed inutilem hanc Compoſitionum

tionum farraginem devitem, ac detracto cortice nucleum solummodo exhibeam, solutiva talia & Electuaria Cathartica de præsenti proponam, quæ numero ingredientium non terreant, Pharmacopolia & ægros non aggravent, indicationes & circumstantias morborum respiciant, grata & amica sint patientibus, ac omnibus expetenda, uno absolvam diverbio; pauca, ast bona: Sit igitur primum

ELECTUARIUM MAGISTRALE PURGANS.

℞. Rad. Polypodii q.
Cichorii sylv.
Fœniculi,
Petroselini ana recent. unciam unam semis,
Asari,
Hermodactyl.
Hellebori nigri ana unciá unam,
Mechoacæ albæ uncias duas,
Rhabarbari el.
Turbith albi ana unciam unam,
Agarici Trochiscati drachm. sex,
Fol. Senæ elect. uncias duas semis,
Sem. Ebuli conquassati unciam semis,
Cremoris Tartari drachmas sex,

Incisa & contusa coquantur in s. q. Aquæ simplicis repetitis vicibus, quoad omnis virtus extracta sit, decoctiones omnes colatæ, & album. ovorum clarificatæ, in diplomate leniter evaporent ad consistentiam Mellis, seu Extracti liquidioris, quod per linteum denuò colatum & expressum, additis

Essent. Citri Sacchar. n.
Elæosacchari Cinamomi ana unc. una,

Interim asservetur. Jam verò accipe,

Succi de Rubo Idæo recenter expressi prælo, & non sponte per colatorium effluxi libras duas,
Sacchari Can. albi tantundem,

Coquantur leniter ad consistentiam satis crassam ad instar veluti gelatinæ seu Rob, cui sub finé dum adhuc parum valet, adde

Superius asservatum Extractum, nec non
Magist. seu Resinæ Galappæ drach. sex, cum
Amygd. dulcium decortic. drachmis quatuor vel quinque, probè subactæ,

Fiatque Electuarium justæ consistentiæ, resolubile in omnibus liquoribus. *Quod ipsum vices supplebit multorum Electuariorum Catharticorum, quæ immensis extolluntur laudibus; purgabit leniter exturbando omnes excrementitios humores, sanguinem idcircò purificat, adeoque à multis morbis hominem liberat ac præservat. Promptè dissolvi potest, & verè misceri cum quibuscunque liquoribus aquosis & Syrupis, ut nec quicquam de illo fundum petat, quo sumentibus nausea concitetur, uti fieri solet ab Electuariis, quibus plurimi pulveres, protinus fundum petentes, immixti sunt. Dosis sunt drachmæ duæ ad unciam semis.*

Nota: Quod *succus de Rubo Idæo* si protinus prælo exprimatur, & non spontè, uti in pharmacopoliis fieri solet, per colatorium effluxerit, in coctione *cum saccharo* gelatinam veluti præbeat, proindè in crassiorem quàm Syrupi consistentiam, hic summoperè necessariam, facilè redigibilis, constantem tamen, ut situm nempè nec contrahat, neque in crystallos saccharinos tandem concrescat, quod Syrupis aliàs ultra ordinariam consistentiam coctis commune est, & accidit; Eapropter *succum protinus prælo expressum è fructu recenti de Rubo Idæo* ad hoc Electuarium pro basi ponendum præcepi, ut justa simul ac durabilis Electuarii consistentia emergat. Porrò notetur, quod si fortè alio tempore anni, quàm vere & æstate Electuarium hoc foret parandum, quo *succus prædictus recenter expressus* in promptu esse nequeat, hujus in locum surrogari possit, *succus pomorum redolent. recenter quoque expressus*, qui ipse *cum saccharo* coctus, æqualem præbet consistentiam crassam seu gelatinam, ad Electuariorum consimilium basin conducibilem: Verum majorem saporis gratiam *Succus de Rubo Idæo* Electuario huic conciliabit; idcircò si vel sæpius ex hoc, et non alio succo, dictum foret parandum Electuarium, author sum, ut *Rob sive Gelatina de Rubo Idæo* (prout in Officinis appellare consvevére) tempore veris consueto sufficienti quantitate paretur, & ad posteros usus asservetur, quo prostante, sæpedictum Electuarium quovis anni tempore est parabile.

ELECTUARIUM HYDRAGOGUM PRIMUM, EX EBULO.

℞. Rad. recent. Levistici uncias tres,
Apii,
Cichorii sylv.
Chelidoniæ,
Cucumeris asinini,
Petroselini,
Pimpinellæ ana uncias duas,
Ebuli uncias tres,
Asari unciam unam,
Cort. recent. Med. Sambuci unciam unam semis,
Medullæ ligni Sambuci unciam unam,
Herb. Gratiolæ,
Soldanellæ,
Hepat. nobilis ana unc. unã semis,
Rosarum rub. recent. uncias duas,
Sem. Ebuli unciam unam semis,
Nasturtii,
Urticæ ana drachmas sex,
Cremoris Tartari unciam unam,
Ol. Tartari per deliquium facti drach. duas,

Incisa & contusa coquãtur in suffic. quantitate Aquæ simplicis, repetitis vicibus, quoad virtutes omnes extractæ sint: Colaturæ omnes junctim alb. ovorum clarificentur, & ad remanentiam libræ circiter unius leniter evaporent, cui residuo adde
Succi baccarum Ebuli recenter expressi libras duas semis,
Sacchari Canar. albi libras duas,
Denuò leni coctione redigantur ad consistentiam Rob seu Electuarii, addendo dum adhuc parum calet,
Magist. Gialap. drachmas sex, prius cum
Amygd. dulc. decortic. uncia semis, probè subacti
Essent. Citri saccharinæ n. unciã unam,
Elæosacch. Caryophill. drachmas sex,
Fiat Electuarium.

Præstat in Cachexia & Hydrope, ubi evacuatione humoris aquosi & pituitosi opus est, quos feliciter tùm per Inferiora, tùm etiam per vias urinarias educit: Dandum ab uncia semis ad drachmas sex.

ELECTUARIUM HYDRAGOGUM SECUNDUM, DE SPINA CERVINA.

℞. Rad. recent. Levistici uncias tres,
Fœniculi,
Cichori sylv.
Chelidoniæ,
Pimpinellæ,
Petroselini ana unc. duas,
Asari unciam unam semis,
Ebuli uncias tres,
Mechoacæ albæ,
Hermodactyl. an. unciam unam,
Herb. recent. Gratiolæ,
Hepaticæ nobil. ana unc. duas semis,
Flor. rosar. recent. rubr. uncias duas,
Sem. Ebuli unciam unam semis,
Nasturtii,
Urticæ ana drachmas sex,
Cortic. recent. Arantiorũ unciã semis,
Cremoris Tartari drachmas sex,
Ol. Tartari per deliquium facti drach. duas.

Incisis & contusis superaffunde libras quatuor vini albi, seu quod melius, musti vini clari; factaque maceratione per diem, ac unâ vel alterâ ebullitione prægressâ, fiat Colatura cum expressione: species expressæ porrò cum s.q. aquæ simpl. repetitâ vice coquantur; Colaturæ tandem omnes alb. ovor. probè clarificatæ ad remanentiam libræ unius leniter in vase terreo exhalent: Cui residuo liquori denuò adde
Succi de Spina Cervina recenter expressi libras tres,
Sacchari Canarii albi libras duas,
Et ad consistentiam Electuarii seu Rob leni coctione redigantur, addendo sub finem, dum adhuc parùm calet
Magist. Gialapp. drachmas quinque prius cum
Amygd. dulc. decortic. uncia semis probè subacti,
Elæosacchari Anisi uncias duas,
Fiat Electuarium.

In virtutibus & dosi cum priori simile.

ELECTUARIUM LENITIVUM ET MITIGATIVUM.

℞. Rad. Rhapontici veri,
Rhabarb. optimi, ana unc. duas,
Mechoac. alb. unciam unam,
Acetosæ unciam unam semis,

Rad.

Rad. Cichorii sylv. uncias duas,
Fœniculi unciam unam,
Herb. recent. Hepaticæ nobilis.
Hederæ terrestr. ana unciam unam semis,
Flor. rosar. rubr. recent. uncias duas,
Myrobal. Chebulorum,
Citrinorum an. unciã unam,
Cortic. Arantiorum recent.
Citri ana extim. unciam semis,
Cremoris Tartari unciam semis.
Incisa coquantur cum s. q. aq. simpl. repetitis vicibus affusæ, colatæ & expressæ, ad omnem tincturam & virium extractionem: Colaturæ omnes junctim alb. ovorum clarificatæ ad remanentiam libræ unius circiter evaporent; Cui residuo liquori adde
Infusionis seu Mucchari Rosarum ex rosis rubris parati, libram unam semis,
Succi pomorum dulcium recenter expressi, libram unam,
Sacchari Canarii albi, libras duas.
Denuò coquendo leni igne redigantur ad consistentiam Rob, seu Gelatinæ; cui tandem jungantur,
Sem. quatuor frigid. major. excortic. ana uncia semis,
Papaver. alb. drach. sex contusor. ad pultis formam & per cribrum setaceum transmissorũ instar pulpæ addita particula
Aqua Florum Arantior.
Essent. Citri,
Arantior. ana ex recent. Cortic. parat. uncia una,
Fiat Electuarium.
Quod in diuturna Diarrhœa, Dysenteria, fluxu hepatico, similibusq; affectibus cum fructu adhibetur: lenit, leniterque abstergit, quod læsum, modica adstrictione resarcit; dolores mitigat, & calorem viscerum ac Intestinorum contemperat. Dosis uncia semis ad unciã unam.

EXTRACTUM PANCHYMAGOGUM.

℞. Rad. Hellebor. nigr. unciam unã semis,
Polypodii uncias tres,
Rhabarbari optimi,
Asari,
Turbith, ana unciam unã semis,
Cortic. rad. Esulæ unciam unam,
Agaric. Trochiscati unciam unã semis,
Fol. Senæ electæ sine stipitibus uncias duas semis,
Cremoris Tartari unciam unam,
Cortic. Arant. recent. ext. unciã semis,
Incisa & contusa coquãtur in s. q. aq. simpl. repetitis vicibus affusæ & colatæ usq; dum omnis sit extracta virtus. Decoctiones colatæ conjunctim album. ovorum probè clarificentur, & in diplomate leniter ad remanentiam unius circiter libræ evaporent. Huic liquori vel extracto liquido adde
Succi pomorum dulc. recent. expressi libram unam,
Sacchari albissimi libras tres,
Coquantur denuò ad consistentiam Gelatinæ seu Electuarii, cui parum refrigerato adde.
Magisterii s. Resinæ Galapp.
Magister. s. Resinæ Scammon. ana unciam unam, prius cum
Amygdal. dulcibus decortic. uncia una semis, probè subactorum,
Elæosacchari Anisi vel Cinamomi uncia una semi;
Fiat Electuarium.
Quod omnia ea præstabit quæ cuncta Hologoga, Panchymagoga, Cholagoga &c. qualibuscunq; etiam aliis & quibus ingredientibus sint ornata, & quot pretiosis unquam gemmis atq; lapidibus, Moscho item & Ambra ditata sint. Dosis drachmæ duæ ad tres, & unciam semis.

ELECTUARIUM ROSATUM PURGANS.

℞. Mucchari Rosarum recenter parati & nondum depurati libras tres,
Succi pomorum dulcium recent. expressi libram unam.
quibus immergantur
Conserv. rosar. rubr. recent.
violar. recent an. unc. quatuor,
Facta maceratione loco calido per biduum, coletur cum expressione, liquori colato adde
Sacchari Canarii albiss. libras duas,
Coquantur ad consistentiam Gelatinæ seu Electuarii, cui adhuc parum calenti immisceantur
Magisterii seu Resinæ Scammoneæ uncia una semis,
prius cum
Amygd. dulc. decortic. unciã unã probè subacti; item
Extracti Rhabarbari uncia una,
Folior. Senæ uncia una semis,

Hellebori nigri uncia una,
Elæosacchari Rosati vel ex
Oleo Rosarum vero, vel
Ligni Rhodii parati unciæ duæ.
Fiat Electuarium.

Catharticum pariter hoc est Electuarium & ad omnes humores excrementitios tam biliosos quàm pituitosos, atros itidem & melancholicos educendos remedium præstans: Contemperans quoque Calorem viscerum potius, quàm quod ab acrimonia rerum Catharticarum, quam retundit, inflammari possint. Dosis drachmæ tres ad unciam semis.

ROB RIBIUM PURGANS.

℞. Rad. Galapp.
Mechoacannæ ana uncias sex,
Turbith gummosi, unc. quatuor,
Asari uncias duas,
Fol. Senæ elect. uncias sex.

Ex omnibus incisis atq; cōtusis extrahatur cum s.q. Spirit, vini, rectificati repetitis vicibus affusi, omnis tinctura & efficacia, quousq; Spiritus vini tingatur; Colaturæ aut depletiones omnes in M. B. ad libras duas circiter abstrahantur, (qui spiritus abstractus ad alios similes usus asservandus est,) residuo vero liquori in Alembico seu extracto liquido resina innatabit, quæ studiosè separanda & in scutella vitrea leni calore exsiccanda, ut in pulverem redigi possit. Extractum verò residuum liquidum adhuc ad Extracti spissitudinem leniter in diplomate evaporet. Quod Extractum inspissatum (ut eò melius Rob Ribium post addendo uniri possit) cum particula Anisi spiritus diluatur & per colatorium linteum cogatur; ac

Rob Ribium cum s.q. Sacchari ad durabilem consistentiā parati libris tribus, in leni calore uniatur, quibus benè unitis jungatur etiam

Resina supra dicta exsiccata & in pulverem redacta, prius a. cum
Amygd. dulc. excortic. uncia una vel uncia una semis probè subacta,
item addantur
Elæosacchari Anisi, vel Cinamomi uncia una, vel uncia una semis,
Fiat Electuarium justæ consistentiæ.

Egregium atq; præstans hoc Electuarium Catharticum est, quod non solum omnes humores superfluos pituitosos, Melancholicos & putridos educit: verùm & febribus compositis & Chronicis conducibile. Dosis drachmæ duæ ad unciam semis.

ROB CERASORUM PURGANS.

℞. Rob Cerasorum cum s. q. sacchari parati libram unam,
cui adhuc calenti adde
Magister. Galapp. vel Scammoneæ drach. sex,
soluti a. in spir. vini rectificatissimi unciis duabus vel tribus.

Et factâ adhuc vix unicâ ebullitione pro Spiritus vini saltem exhalatione, qui protinus leni calore aëra petit, fiat Electuariū sive Rob, quod nulla aromatizatione indiget, cum cerasa per se grati sunt saporis, si nuclei eorum ante expressionē succi probè fuerint conquassati: cùm proprio itaq; sapore grato contenti, labores ideò, aliaque impensa ulteriora ad alios reservare volumus usus.

Nota: Eandem ob rationem, saporis nimirum gratitudinē, in præparatione præcedentis Rob Ribium purgantis, *Cerasorū Rob simplex* illo *Ribium* surrogari commodè potest. Quod autem *Resinam* quam in antea dicta Rob Ribium compositione *Mechoacanna, Galappa, Turbith*, copiosè præbent extrahendo illa cum *Spiritu vini* à reliquo extracto separare, exsiccare, atque in pulverem redigere, ac tandem *Amygdalis dulc. subigere* jusserim, ideò factum est, quia *Amygdalæ utpote oleaginosæ* omnes *Resinas* cum illis subactas quasi dissolvant, earumque acrimoniam contemperent, ut eò facilius postea in *liquoribus aquosis* dilui possint, ne denuò, prout aliàs solent, in suam *resinosam substantiam* redeant, ac intra corpus sumptæ vel parum aut nihil operētur. Verùm (quod pessimum) Ventriculo ipsis quoq; Intestinis *tenacitate sua resinosa*, præsertim si parum frigida superbibantur, præcipitatæ adhæreant; atq; inde Tormina, Passiones colicas, ipsam etiam diarrhœam, imò lethalem quandoque hypercatharsin causent atque inducant. Etenim nullam hucusque fide digniorem causam invenire potui, quæ similes immoderatos alvi fluxus, Tormina atque lethales hypercatharses aliaq; incommoda post sumpta purgantia, si frigida præcipuè superbibantur, induxerit, quàm Scammoneata ista *Medicamenta*,

dicamenta, vel Resinæ similes, sive Scammoneæ, sive Galappæ, Turbith, aut alterius purgantis sint, cùm, prout sæpè dictum, si non legitimè & dextrè dissolutæ & veluti unctuositate Amygdalarum contemperatæ sint, intra corpus sumptæ, facilè contingere possit ut si frigida & aquosa superbibantur, intra ventriculum & Intestina veluti coagulentur, & præcipitentur, illisque tenacitate sua resinosa post adhærentes acrimoniaque ac venenatâ qualitate suâ, ea lancinantes, totum nervosum genus in cõsensum trahere, ac infinita mala inducere valeant. Non enim memini unquam, ab alio quàm *Scammoneato, aut simili resinoso medicamẽto*, si frigida aqua superbibita fuerit, similes immoderatos fluxus fuisse excitatos. Sint igitur hæc Experimenta de Medicamentis resinosis purgantibus pro cautela imposterùm, quæ lubenti animo Lectori Benevolo communicare volui.

ELECTUARIUM COMMUNE.

℞. Radic. Asari,
Hellebori nigri,
Ebuli,
Polypodii ana unciã unã semis,
Cichorii uncias duas,
Chelidonii unciam unã semis,
Fol. Senæ elect. uncias duas,
Herb. Gratiolæ,
Hepaticæ nobil. ana unciam unam semis,
Sem. Ebuli unciam unam,
Incisa coquantur in s. q. aquæ simplic. ad remanentiam librarum circiter quatuor: colaturæ expressæ & clarificatæ adde
Succi Mercurialis herb. depurati libram unam semis,
Pomorum dulc. recenter express. libram unam,
Sacchari albissimi libras duas,
Coquantur ulterius ad consistentiam crassam Electuarii seu Gelatinæ, cui dum adhuc parum calet, adjiciantur
Pulv. Diagridii Sulphurati uncia una semis,
prius cum
Amygd. dulc. excortic. uncia semis probè subacti. Item
Pulv. Rad. Galapp. uncia una,
Mechoacæ drachm. sex,
Cremoris Tartari uncia una,
Nuc. Moschatar. uncia semis,
Caryophill. drachmæ duæ,
Fiat Electuarium.

Et hoc egregium quoque est Electuarium Catharticum, omnes in corpore humano latentes humores putridos expellens. Commune licèt appelletur, nihilominus tamen nulli Antiquorum Electuariorum Catharticorum secundum est. Dosis, drachmæ duæ ad unciam semis.

Nota: Quod ad quorundam Electuariorum confectionem *succum pomorum dulcium* accipiam, si petis rationem, en hanc & satis commodam adfero; quoniam *succus hic recenter expressus*, & cum *sacchbaro* coctus, exoptatam conficiendis Electuariis accommodat Gelatinæ instar consistentiam non tantum, sed etiam non parvam vim habeat retundendi purgantis medicamenti acrimoniam, & nihilominus virtutem hujus Cathartici promovendi, & temperandi caloris excessum possidet.

Cæterùm omissis Infusionibus & Decoctionibus Catharticis huic Classi à *D.D. Augustanis* aliàs annexis, quæ & ipsæ suum tandem locum competentem invenient, pro hâc Classe, perpauca licet Electuaria, etiam sufficiant, ob rationes crebrò allatas. Possent equidem quædam ex illis forta ssè superflua videri, verum, cùm quot capita, tot quoque sensus reperiantur, idcircò ut quisque eligere habeat, quod in rem suam facere visum fuerit, illorum numerum nonnihil adauxi. E contra verò, si qui sint, qui pluralitate gaudeant, illis liberum erit *Pharmacopœiam Augustanam* ipsam, ejusque adire *Animadversiones*, ubi procul dubio voti reddentur compotes. Mihi difficilè quidem non esset, & his locis alias, imò plurimas Electuariorum ordinare compositiones, sed cui, quæso, commodo? Nulli certò alii, nisi quod numerus saltem fuisset auctus, & Pharmacopolia, uti olim, nimiopere gravata.

Idcircò ad alia progredi satius esse duxi.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ
SEU
DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI
CLASSIS QUINTA.
CONFECTIONUM SOLUTIVARUM
solidâ in formâ parandi modum proponens.

Onfectiones Solutivas in forma solida tractaturus, conducit earum præmittere definitionem, videlicet, quod & quale Medicamenti Genus sit Confectio solida, quemq; in usum aut finem sit inventum, atque excogitatum.

Confectio solida à Medicis dicitur Medicamentum siccum ex saccharo, in forma orbiculari, quæ Rotulæ aut Tabulæ; vel oblonga aut quadrata, quæ Morselli nomine insigniuntur: Vulgariter autem vel communi more loquendo, est Confectio solida omnis res saccharo obducta, sive ea Cinamomum sit, sive Cortices Citri, sive Anisum, Fœniculum, Coriandrum &c.

Confectiones solidæ Medicæ conficiuntur ex saccharo, prius aliquo liquore conveniente dissoluto, iterumque ad omnimodam aquositatis sive liquoris exhalationem, pristinamque veluti consistentiam ejus cocto, cui demum dum adhuc liquidum ex calore saccharum, aut anteq. pristinam suam duritiem (quod fit saccharo per totum refrigerato) prorsus adipiscetur, species sive purgantes, sive Aromaticæ, vel etiam conservæ, condita, fructus, vel olea destillata, Confectiones aut aliæ res in debita convenientiq; quantitate aut pondere commisceantur.

Confectiones verò Vulgares communes, pariter ex saccharo & rebus variis supradictis, scil. Cinamomo Aniso &c. sed longè aliô modo, quàm supradictæ Rotulæ aut Morselli, conficiuntur: nimirum saccharum ad Confectiones illas conficiendas destinatum, probè prius aqua simplic. & albumine ovorum clarificatum, ad consistentiam saltem Syrupi, paulò tamen crassiorem, coquendo redigitur. His factis, species vel res conficiendæ, aut saccharo obducendæ, sive sit Cinamomum, Amygdalæ, Anisum, &c. aheno largo sed planiori, non profundo, ex cupro, immittantur, quæ, aheno super igne lenissimo suspenso, ac modicè cum re illi inhærente (sc: è supradictis) calefacta, de saccharo liquido prædicto, calido nonnihil, pro modica saltem humectatione rei immissæ inspergitur, atque hinc inde subito commovendo & concutiendo, manibus fricando, artificiosâ jectigatione aheni, ne conglomerentur semina, vel quidquid sit: Denuò totaliter exsiccantur; (leni, uti dictum, calore carbonum infra ahenum collocato) quô factô ulterius sacchari liquidi tantum

tantum inspergitur rei conficiendæ, ut iterum madefiat modicè, & uti prius continuâ jectigatione, commotione, & fricatione manibus factâ, exsiccatur, quod toties repetendum, humectando & exsiccando, usq; dum res conficienda sufficienter sacharo obducta sit.

Et hîc est conficiendi modus ex puro saccharo, sine adulteratione aut dolo factus, qui multum laboris facessit confectariis, me teste experto, qùum ipse multas centenas libras harum Confectionum propriis manibus, dum adhuc operam Pharmaceuticæ arti navarem, confecerim. Verùm ut minori cum difficultate & labore Confectiones parari, nec non viliori pretio, majori cum lucro à Confectariis divendi possint, quàm maximè Confectiones illæ adulterantur, additione scil. Amyli pulveris (vulgò Stärckmehl*) quem unà cum saccharo liquido quando res conficienda in aheno, uti dictum, saccharo humectatur, largiter aspergunt, sic enim faciliùs atq; citiùs rem saccharo obducendam & madefactam exsiccant, ac unà mox ad sufficientem quantitatem perducunt. Et hic est modus conficiendi Confectiones simplices saccharinas, quem quidem haud præter rem ad amussim describendum esse operæ pretium duxi, qùum illam ad subsequentes Confectiones Medicas describendas necessarium fore experieris. Inventæ autem sunt & primò quidem Medicæ illæ Confectiones supra dictæ, ut beneficio sacchari species, quæcunque demum illæ sint, ad tempus diuturnum integris viribus conservari possint, & ut variæ Pharmacorum formæ ad cujuscunque delectum & gustum accommodatæ in Pharmacopolis prostent. Hæ verò scilicet vulgares Confectiones saccharinæ ad delicias hominum convivales unicè parantur: quibus igitur præmissis, transeo nunc ad speciales Confectionum præparationes.*

CONFECTIO ANISI
Solutiva solida.

℞. Sem. Anisi benè mundati à suis stipitibus libram semis,

Immittatur aheno Confectorio supra ignem collocato (prout jamjam præmissa huic Classi Prolegomena satis edocuere,) humectetur pòst saccharo clarificato & ad consistentiam Syrupi paulò crassiorem cocto, cui statim super inspergatur nonnihil de pulvere sequente jam describendo (loco quasi Amyli pulveris, quo uti superius innui Confectarii suas Confectiones adulterare solent,) utpotè

℞. Pulv. Diagridii Sulphurati & Amygdalis dulc. probè subacti unciam unam semis,
Galapp. subtiliss. uncias duas,
Mechoacæ albæ unciã unã semis,
Cremoris Tartari unciam unam,
Cinamomi opt. acuti, unciã semis
Nuc. Moschatarum drachm. tres,
Fiat omnium Pulvis subtilissimus.

Hæ igitur operationes, scilicet humectando semina Anisi cum dicto saccharo liquido, & inspergendo de pulvere jam præscripto, exsiccandoque denuò, toties fiant, quousque totus pulvis præscriptus semini Anisi conficiendo vel saccharo obducendo, agglutinatus fuerit: Et sic corpus hujus Confectionis (prout Confectarii loquuntur) erit confectum. Hoc peracto, denuò cum puro & solo saccharo clarificato liquido hoc corpus Anisi solutivi aliquoties humectandum, & exsiccandum, usque dum competentem magnitudinem albedinemq; à saccharo solo & puro, sine aspersione pulveris amplius, nacta fuerit, (obliterato nimirum corpore cineritio, è pulvere facto.) Quæ Confectio vel glabra relinquenda, prout loquuntur, vel crispanda est, ut termino Confectariorum denuo utar. Et sic probè ac dextrè erit parata Confectio Anisi solutiva, quâ ipsa multi, præsertim Infantes, ob gratitudinem ejus saporis, & alii, qui à Pharmacis omnibus abhorrêt, decipi veluti possint, loco Confectionis puræ delicatulis istis porrigenda.

Dosin quod attinet, illa tàm exactè determinari nequit, donec ex pondere hujus Confectionis jam paratæ computum instituamus, quantum sacchari ad prædictam dimidiam libram seminis Anisi & pulveris Cathartici aspersi, agglutinatum fuerit: verbi gratiâ, sint totius paratæ Confectionis libræ quatuor (nam minus non poterit esse in pondere) erit legitima dosis uncia semis pro homine ætatis consistentis. Pharmacum certè non aspernandum in diversis morborum speciebus, ubi purgatione opus est, utpotè in febribus putridis, diuturnis & Intermittentibus. Aquam Hydropicorum educit, Podagricis nec non, frequentius sumpta, salutaris est.

Porrò ſicuti ſunt *Pharmacopœi* hujus Artis, Confectoriæ ſcil. gnari, præſertim in Germania & Saxonia inferiore ; ita qui exercitio aut arte huc non pertigerunt, poſſunt, me Conſule, (ſi tamen alienâ fide ſtandum eſt,) pulveres juxta intentionem Medici præparare, & Confectariis dein probis concredere, ut elaborentur Confecta, non palato magis, quàm ægro juvando, cum gratia tamen palati, propter quod parantur accommoda; præcavendo ſumma diligentia & attentione, ne Amyli admiſtione puritas ſacchari confuſionem patiatur, quod adſtando ſuâ præſentiâ evitari poteſt, quâ etiam præſentes horum laborum arbitri efficiant, ut Confecta fiant minima quantitate ſacchari, quam ars indulget, ne doſis Medicamenti aſſumenti, auctâ quantitate nauſeam pariat, cum Pharmacum potiſſimum ad ſubſidium ægrorum (habito tamen reſpectu Methodi ac legitimæ curationis) qui prudenti dolo circumveniri exoptant, non verò oſtentationem bellariorum adinventum ſit.

Nota: Juxta hanc præmonſtratam normam, & Cinamomum, Coriandrum, Cortices Arantiorũ vel Citri, aut aliæ res aptæ, item Rhabarbarum ipſum minutim, craſſiuſculè tamen, ad magnitudinem lentiũ cultro conſciſſum, confici facile eſt, ſecundum appetitum nimirum cujusvis, & Medicorum ordinationes. Imò ſi quispiam ſimiles Confectiones Emetica virtute imprægnare voluerit, hoc ipſum additione pulveris cujusdam Emetici aut Vomitorii de facili aſſequetur. Ut autem ſit modus, aut norma certa quam ſequi poſſis, en! ſequentem ſuggero.

CONFECTIO ANISI SOLUTIVA EMETICA.

℞. Sacchari albiſsimi libras duas,
ſolvantur cum ſ. quant.
Aquæ Roſarum fragrantis,
ad conſiſtentiam Syrupi craſſiorem, interea paretur pulvis Catharticus, utpote
℞. Pulv. Rad. Mechoacæ albæ unc. unam,
Aſari drachmas quinque,
Cremoris Tartari unciam unam,
Cinamomi unciam ſemis,
Nuc. Moſchat. drachmas duas,
Mercurii Vitæ ritè & dextrè parati drachmas tres vel unciã ſemis,
Miſceantur, fiat Pulvis, ſervetur, jam verò:
℞. Sem. Aniſi ſelecti & à ſtipitibus probè liberati libram ſemis,
Immittatur aheno cupreo ſuper igne leni collocato, ſuſpenſo, & cum ſupradicto ſaccharo humectetur, inſperſoq; pulvere Cathartico ſuprascripto iterum exſiccetur, (prout ſuperius ad amuſſim omnia edocta ſunt.) Et hoc (videlicet ſaccharum affundendo & pulverem inſpergendo totumq; ſemper exſiccando) toties & tamdiu faciendum, donec ſupradictum ſaccharũ, nec non Pulvis Catharticus & Emeticus deſcriptus Aniſo juncta, in unum corpus coaluerint. Huic porro corpori Aniſi Cathartico, tantum ſacchari liquidi roſati, repetitis vicibus affundito, & ſemper exſiccato, quoad Confectio competentem magnitudinem & candorem acquiſiverit; ſervetur tandẽ uſui, *cujus doſis erit uncia ſemis, vel drachmæ quinq., ſi integræ confectionis compoſitum in pondere quatuor libras non exceſſerit.*

Eſt Medicamentum & Confectio Cathartico-Emetica, pro hominibus robuſtis, è quibus per Emeſin ſaburra vitioſorum humorum exturbanda videtur; Unde in Morbis Chronicis, Febre quartana, Tertianis Intermittentibus, Melancholia Hypochondriaca, Icteritia, ac ubicunq; humor bilioſus & Melancholicus infixus prædominatur, auxilio eſt.

ANISUM SOLUTIVUM SOLIDUM.

℞. Sacchari Canar. albi uncias octo,
Solvatur & coquatur cum aq. Aniſi ſ. q. ad conſiſtentiam Tabulati, cui dum parumper refrixerit, adde
Pulv. Sem. Aniſi unciam ſemis,
Nuc. Moſchatæ drachmas duas,
Diagridii Sulphurati Amygdalis probè ſubacti unciam ſemis,
Galapp. Radic. drachmas quinque,
Cremoris Tartari drachmas duas.
Fiat Confectio in Morſellis vel Tabulis.
In operationibus coincidunt hæ Rotulæ vel Morſelli cum ſuperiore Confectione Aniſi ſolutiva. Doſis ſunt drachmæ duæ ad unciam ſemis.

DIACITRUM SOLIDUM SOLUTIVUM.

℞. Sacchari albiſs. pulveriſati librã ſemis,
Solvatur,

Solvatur f. a. in f. q. Succi Citri recenter & jamjam expressi, sine ebullitione tamen in patella ferreâ; cui ab igne remoto & à nimio fervore nonnihil remisso, adde

Magisterii Galap. Amygdalis dulcibus decort. probè subacti drachmas tres vel unciam unam semis.

prius autem cum

Cortic. Citri recent. extimorum, & in mortario lapideo subtiliter contusorum ad formam pultis drachmis tribus, vel uncia semis. item

Essentiæ Citri n. saccharinæ uncia semis, vel una, permixti.

Fiat l. a. Confectio solida, sive in forma Rotularum sive Morsellorum delicatissima. *Dosis drachmæ tres ad unciam semis.*

CONFECTIO EMETICA CITRATA.

℞. Sacchari albi pulverisati uncias quatuor

Solvatur f. a. in f. q. Succi Citri recenter & jamjam expressi, sine ebullitione in patellâ ferreâ, igne tamen carbonum recenti; Cui adde ab igne prius remoto, & nonnihil à fervore remisso

Corticum Citri recenter extimorum & subtilissimè contusorum ad pultis formam unciam semis.

Tartari mei purgantis Antimoniati in prægressa *Appendice Animadversionum* edocti drachmas sex.

Fiat l. a. Confectio, sive in forma Rotularum, sive Morsellorum: *Dosis drachmæ tres ad unciam semis.*

CONFECTIO ADVERSUS LUMBRICOS.

℞. Semin. Cynæ probè mundati & à stipitibus liberati uncias tres.

Obducantur saccharo juxta artem Confectoriam, insperso paulatim, & per vices, quotiescunque semen inter initia saccharo humectatur, uti moris, pulvere subsequente, donec totus is semini cum saccharo sensim & per vices agglutinatus sit: tandem pulvere omni insperso, & semini Cynæ juncto, solo saccharo puro ad competentem magnitudinem & candorem Confectio reducatur, uti superius satis clarè in Confectione Anisi solutivi omnes manipulationes ostensæ sunt. *Erit Confectio non injucunda adversus Lumbricos efficax, data à drachmis duabus ad unciam semis.*

PULVIS PRO DICTA CONFECTIONE INSPERGENDA sit talis.

℞. Turbith albi gummosi unciam unam semis,

Mechoacæ albæ unciam unam,

Corallinæ unciam unam,

Cinamomi optimi unciam semis,

Mercurii dulcis ritè parati & bis aq. calidâ loti, drachmas sex.

Fiat Pulvis omnium subtilissimus.

Nota: Quòd Mercurius dulcis eo quo diximus modo lotus, nemini obesse, quin potius ad hunc affectum vel Infantibus etiam exhibitus prodesse possit. Qui tamen hanc Confectionem sine Mercurio dulci prostare voluerit, is suo fruatur genio.

ROTULÆ CONTRA VERMES SEU LUMBRICOS.

℞. Sacchari Canarii albi in aq. Rosarum soluti, ac denuo ad consistentiam Tabulati cocti uncias quatuor,

cui ab igne remoto adde

Pulv. semin. Cynæ drachmas tres,

Turbith albi drachm. duas semis,

Corallinæ drachmas duas,

Cinamomi optim. drachmam unam semis,

Mercurii dulcis ritè parati, drachmas duas,

Fiant Morselli vel Rotulæ.

Efficacissimæ ad Vermes enecandos & expellendos, tum Infantibus, tùm adultis exhibendæ. Dosis drachmæ duæ ad unciam semis.

ROTULÆ ADVERSUS LUMBRICOS ALIÆ.

℞. Sacchari albi s. aq. Rosarum soluti, ac denuò ad consistentiam Tabulati cocti uncias quatuor.

Cui, ab igne remoto, & nonnihil refrigerato adde:

Pul. Mercurii dulcis dextrè juxta & l.a. parati, ac semel tantum aq. calida loti, drachmas tres vel unciam semis.
Mechoacæ albæ unciam semis.

Fiant ſ. a. Rotulæ albiſſimæ ad formam Man. Christi, serventur usui, *ad expellendos Vermes, non minus Adultorum quam Infantium; nec non ad alios humores excrementitios exturbandos; præsertim in Febribus diuturnis, Podagra, Lue item Venereâ, efficacissimæ, & citra omne fastidium assumendæ; à drachma una ad unciam semis.*

ROTULÆ ALIÆ PURGANTES ET EMETICÆ.

℞. Sacchar. albiſs. in aq. Roſar. soluti ac denuò ad consistentiam Tabulati cocti uncias tres.

Cui, ab igne remoto & nonnihil refrigerato adde:

Mercurii vitæ ritè dextrève parati & probè edulcorati drachmam unam,
Pulv. Mechoacæ albæ drachmas tres,
Ireos Flor. Radic. drachm. unam,

Fiant ſ. a. Rotulæ albæ boni saporis, bonique odoris.

Qui per superiora crassorum ac vitiosorum humorum saburram exturbare nititur, in corporibus robustis, præstans hic habet remedium, modo in dosi non nimium excedat. In morbis diuturnis, Chronicis, Febre quartana Melancholia Hypochondriaca præsens sunt remedium. Dosis à drachmâ unâ ad drachmas duas ad summum.

ROTULÆ EX MERCURIO VITÆ CORRECTO.

℞. Mercurii Vitæ ritè & dextrè parati drachmas duas.
Salis communis unciam unam,
Nitri puriſſimi drachmas sex,

Mixta hæc conterantur & levigentur diu, multumque (horis circiter quatuor) super porphyrite lapide; pòst aquâ calidâ abluantur salia, ut Mercurius Vitæ liber ab illis tandem remaneat: & tali pacto demitur ipsi vis violenta Emetica, mitiorque evadit ut potius per inferiora operetur. Jam verò

℞. Sacchari albiſſimi uncias tres,

Solvatur in ſ. q. aquæ Rosarum, ac ad consistentiam Tabulati coquatur, cui ab igne remoto ac nonnihil refrigerato, adde

Mercurii Vitæ correcti. drachm. unam semis,

Fiant ſ. a. Rotulæ *purgantes per inferiora, & nonnihil per superiora omnes humores excrementitios. Dosis drachma una ad duas.*

DIACYDONIUM SOLUTIVUM.

℞. Rhabarbari electi unciam unam semis,
Rad. Mechoacæ albæ uncias duas,
Fol. Senæ sine stipitib. uncias tres,

Incisa conquantur in ſ. q. aq. simplicis, repetitis vicibus, ad omnem virtutum prolectionem; Colaturæ omnes junctim alb. ovorum probè clarificentur: In hoc clarificato decocto Cathartico bulliant terreo in vase

Cydoniorum maturorum & in frustula dissectorum, abjectis seminibus libræ quatuor,

ad mollitiem; factâ postea colaturâ cum expressione, abjectis Cydoniis, adde colaturæ mucilagineæ

Sacchari Canarii albi libras tres,

Porrò coquantur in vase terreo ad consistentiam Gelatinæ, cui demum dum adhuc calet, superadde

Magisterii Scammoneæ,
Galappæ ana drachmas sex,
priùs autem solutorum in Spiritus Vini rectificatiſſimi ſ.q. unciis tribus vel quatuor circiter,

Fiat adhuc leni tantummodò exhalatione Spiritus Vini Diacydonium purgans instar Gelatinæ seu Electuarii, addendo sub finem, ubi quasi refrixerit, odoris saporisvè gratiâ

Elæosacchari Cinamomi unciâ unâ semis,
Caryophillorum unciâ unâ.

Est Gelatina seu Electuarium veluti solidum Catharticum præstans, quod in omnibus etiam infirmitatibus cum similibus aliis Catharticis, quibus humorum excrementitiorum extrusione opus, utiliter adhiberi potest; Ut igitur nemo non ubertatem habeat, juxta ac varietatem Catharticorum in quâvis consistentia formâq; promptam, quæ vel excogitari possit. Dosis drachmæ duæ, ad unciam semis.

DIACYDONIUM PELLUCIDUM PURGANS.

℞. Cydoniorum maturorum & mundatorum & in aliquot frusta majuscula conscissorum num. xxx. vel xl.

Coquantur cum aq. simpl. s. q. in vase terreo, vel alio stanno obducto, quousque nonnihil mucilaginosum ast clarum reddatur decoctum, cui colato & aliquantulum expresso adde, nimirum libris quatuor hujus mucilaginosi decocti

Sacchari Canarii albiss. libras duas,

& ad consistentiam Gelatinæ percoque; Huic, jam ab igne remoto admisce

Resinæ Scammoneæ &
Galappæ ana in spiritu vini rectificatissimo prius solutorum unciam unam drach. duas.

Et postquam probè mixta fuerint, spiritusque Vini maximâ ex parte vel totaliter exhalârit, effunde Gelatinam in exsculptas figuras plumbeas, prius nonnihil madefactas: & ex his deinde immitte in scatulas oleo quodam grato fragranti inunctas.

Educit Bilem & Pituitam, pro delicatis, & iis; qui Pharmaca aversantur & respuunt, concinnatum. Dosis drachmæ duæ ad unciam dimidiam.

Nota: Quod si *Spiritus Vini* non sit purus, sed vulgari modo *ex fæcibus vini*, licet cum paucissimo empyrevmate factus, imò etiam sine adustione, si, ut sæpe solet, odore non omninò grato præditus sit, fit, ut, dum evaporat *ex Gelatina*, relinquat odorem vapposum, non tàm naribus quàm stomacho & utero ingratum, tantoperè, ut ex levi & parvâ hujus Diacydonii Dosi observaverim, & non ægros, ægrasque fœminas concitari ad Hysteralgiam, exsolutiones Animi, & Stomachicas; quæ contrà omnia, si *purus sit Spiritus Vini*, evitantur, & sic Medicamentum efficitur gratum ac praxi modernæ aptissimum.

PASSULÆ MAJORES SEU ZIBEBÆ VEL PRUNELLI PURGANTES.

℞. Succi Pomorum recenter expressi libras quatuor,

In hoc succo macerentur sequentia, incisa saltem, non contusa, utpotè

℞. Rad. Mechoacæ albæ uncia una semis,
Galapp. uncia una,
Asari drachmæ sex,
Hellebori nigri uncia semis,
Tornæ Solis rubicundiss. drachmæ duæ vel tres.

Factâ maceratione per diem, ac unâ vel alterâ ebullitione prægressâ, coletur succus cum expressione, in quo denuò macerentur per biduum

Passularum majorum ab arillis purgatar. libra una,
vel harum loco,
Zibebæ aut Prunelli accipiantur.

Peractâ bidui maceratione, fiat etiam una atque altera ebullitio; hinc Passulæ separentur à succo, ac juxta fornacem, vel alio loco tepido leniter exsiccentur; Succo vero residuo adde

Sacchari albissimi libram unam semis,

Coquantur leniter ad consistentiam Gelatinæ satis crassam, instar Diacydonii Lucidi, cui ultimò adde:

Pulv. Syrii seu Resinæ Scammonii, in s. q. Spiritus Vini rectificati sine omni phlegmate soluti unciam unam semis,
item:
Passulas supradictas in succo jam tùm maceratas & coctas,

Ac postquàm benè unita, Spiritusque Vini maximâ ex parte exhalarit, additis etiam

Elæosacchari Cinamomi,
Caryophillorum ana unciâ unâ,

effundantur & immittantur scatulis rotundis & largis pro usu.

Viribus affines ſunt aliis Catharticis quamplurimis: evacuant enim bilem & pituitam, atque aquâ Intercute laborantibus conducunt. Doſis uncia ſemis ad drachmas ſex, unà cum Gelatina ſumptæ.

MORSELLI DE RHABARBARO PURGANTES.

℞. Sacchari Canarii albi in aq. Cinamom. particula ſoluti, ac denuò ad conſiſtentiam Tabulati cocti uncias ſex,

Cui ab igne remoto, adde pulverem ſubſequentem mixtum, utpote

Pulv. Rhabarb. opt. drachmas ſex,
Mechoacæ albæ.
Galapp. an. drachmas duas,
Pulv. Syrii, ſeu Reſinæ aut Magiſterii Galap. Amygd. prius probè ſubacti drachmam unam ſemis,
Pulv. Cinamomi Elæoſacchari,
Eſſent. Arantiorum ſacchar. n. ana drachm. duas,
Cremoris Tartari drachmas tres,
Croci optimi ſcrupulum unum.

Fiant ſ. a. Morſelli purgantes, uſui ſervandi. *Evacuant flavam bilem atque pituitam; ſic & vermes enecant, eosq; expellunt: Doſis drachmæ duæ ad unciam ſemis.*

His non exiguis neque perpaucis huic etiam Claſſi finem impono, in quâ pulcherrima Cathartica continentur, forma æque atquè ſapore odorevè grata, jucundaquè, ut, qui latentis Cathartici inſcius, illa pro Confectionibus potius ad delicias epulasvè factis, quam Pharmacis habebit, quocircà & hæc Benevolus Lector boni conſulat.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ SEU DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI CLASSIS SEXTA.

PILULARUM COMPOSITIONES EXHIBENS.

Catapotiæ seu Pilulæ à parva pilæ similitudine dictæ; sunt Medicamenta in formam globulorum redacta, ex diversis simplicibus, utplurimum verò Catharticis, nonnunquam Anodynis, Narcoticis aut etiam Alexipharmacis composita & efformata; eum præcipuè ob finem inventa, ut insuavitas & amaritudo saporis quorundam simplicium (Aloës præsertim, quæ tanquam corpus & basis omnium ferè existit Pilularum Purgantium) minus gustu percipiatur, & ut plurima simplicia ad diuturnum tempus, propter Aloën illis admixtam seu verum à putredine præservativum, sub hâc formâ, scilicet Pilularum, vel earundem massæ commodè asservari possint. Innumeræ verò adsunt Pilularum in plurimis Dispensatoriis Descriptiones vel Compositiones, quas tamen, si quis exactius paulò perlustret, inutilia ingredientia resecet, impertinentia dimittat, & abjiciat dissona, meherclè reperiet is mecum, omnes illas compositiones ad sex forsan reduci posse: Quid enim Chaos ex tot impertinentium, dissonorum, superfluorum ne dicam noxiorum ingredientium farragine confusa, non ratione sed opinionibus conflatum & congestum, proderit, tùm ægro, tùm Pharmacopolæ, multis sæpè annis in pyxide sepultum antequàm semel in usum assumatur: præstaret reverà scripsisse: Accipe de omnibus aliquid. Unde in describendis Pilularum Compositionibus eum modum tenebo, ut in superfluis haudquaquam abundans sim, nec tamen in necessariis deficiam: Qui plura desiderat, adeat, quod facilè concessero, alia Dispensatoria, in quorum vero defectu sufficiat Augustanum Animadversionibus illustratum, & quæ sibi ipsi commoda, utiliaque videntur seligat.

PILULÆ ALOEPHANGINÆ
Capitales & Stomachales.

Pilularum harum exacta præparatio duplici modo superius in *Pharmacopæia Augustana* & ipsarummet harum Pilula-

rum

rum *Animadversionibus* edocta & exhibita est, quæ & ibidem videri poterit. Si quis etiam Massam harum Pilularum Cathartico aliquo validiore, sive Galappæ Magisterio, aut Scammoneæ, vel etiam decocto quodam ex Helleboro, Rhabarbaro, Foliis Senæ (quo Aloës prius imbuenda iterumque exsiccanda esset) vellet acuere, Pilulas efficeret, quæ locô multarum esse possent: utpote

℞. Rad. Hellebori nigri uncias tres,

Fiat, affusâ s. q. aq. simpl. repetitis vicibus decoctum, quo in dissolve

Aloës succotrinæ libram unam.

Colata cum decocto Aloe, postea leniter iterum exsiccetur. Cui adde postmodum cætera harum Pilularum ingredientia, Myrrham scil. Mastichen; Olea item destillata, aut horum loco etiam Aromatum partem dimidiam; prout in secunda præparatione earundem superius tradidi: fiatque Massa, *Capitis & Hypochondriorum Affectibus proficua.*

PILULÆ DE ALOE ROSATA.

℞. Aloës succotrinæ libram unam, Solvatur in libris tribus Muchari seu Infusionis Rosarum solutivi, factâ postea colaturâ per cribrum setaceum, leni calore cinerum exsiccando ad competentem Massæ Pilularum consistentiam reducantur, addendo sub finem

Diagridii Sulphurati unciam unam
vel hujus loco
Resinæ Scammoneæ Amygdal. dulc. probè subactæ drachmas sex:
Item
Olei Rosarum veri scrupulum unum,
vel si hoc desit
Olei Ligni Rhodii drachmam unam semis,
Fiatque Massa Pilularum.

Leniter purgant, Hepar roborant, adstrictam alvum in parva etiam quantitate sumptæ, solvunt, ac humorum putredinem arcent; Loco Pilularum Angelicarum meritò esse possunt. Dosis scrupulus semis usq; ad scrupulum unum.

PILULÆ DE ALOE VIOLATA.

℞. Aloës succotrinæ, vel si mavis ut validius operentur
Aloës hepaticæ libram unam,
solvatur in
Infusionis violarum solut. libris tribus,

Colaturâ factâ per cribrum setaceum leniter calore cinerum exsiccetur, & ad consistentiam massæ Pilularum reducatur, addendo ultimò

Resinæ Scammoneæ Amygd. dulc. probè subactæ drachmas sex,
vel loco hujus
Diagridii Sulphurati unciam unam,
item odoris gratia:
Olei Fœniculi drachmam unam,
Fiat Massa Pilularum.

Blandissimam promovent evacuationem, & viscera naturalia corroborant; Datæ à granis octo ad scrupulum semis.

PILULÆ CORDIALES ET CEPHALICÆ.

℞. Ambræ Grys. opt. drachmam unam,
solvatur in
Olei Cinamomi scrupulo uno,
Caryophillorum scrupulo semis,
Nuc. Moschat. expr. drach. una,
Quibus invicem benè mixtis adde
Pulv. Cardamomi,
Nuc. Moschatar. an. drachm. tres,
Croci Austriac. drachmam unam semis,
Sem. Carui,
Anisi an. drachmam unam semis,
Extracti Ligni Aloës n.
Resinæ Storacis calam. an. drach. duas,

Misceantur exactè ac cum s. q. Mellis nostri citrati, vel Anthos, fiat Massa, ex qua Pilulæ efformandæ, vel in alia aliqua Medicamenti forma propinanda. *Caput, Cerebrum, sensusque omnes, Ventriculum insuper & totum corpus roborans, Anhelitum putridum & fœtidum emendat, spiritusque Animales & Vitales recreat.*

PILU-

PILULÆ DE CYNOGLOSSO ANODINÆ.

℞. Radicum, Herbarum & Florum
Cynoglossi uncias decem, vel libram unam,
Flor. Papaveris erratici recent. uncias septem vel octo,
Nymphææ albæ recent. uncias sex vel septem,
Fiat ex illis affusâ s. q. aquæ simplicis repetitis vicibus decoctum, quod optimè clarificetur, & cum illo dissolvantur
Opii per evaporationem Sulphuris Narcotici, præparati ut suo loco monitum est, unciæ tres.
Factâ solutione, coletur per cribrum angustum setaceum; colatura iterum leni calore cinerum ad consistentiam crassam extracti inspissetur vel evaporet, cui tamen monitum dem adde
Resinæ Storacis Calamitæ, unciâ unâ,
Balsami Indici de Peru drachm. quinq;,
Ol. Nucis Moschat. expressi unciâ sem.
Stillatit. ligni Rhodii drach. unam,
Pulv. Gummi Ladani opt.
Animæ,
Olibani an. drachm. sex,
Succini albi unc. unam,
Corallorum rubrorum, præparat.
Oculorum Cancror. præparat.
Matris perlar. præp. an. drach. sex,
Croci Austriac. unciam semis,
Fiat massa competens ad pilulas efformandas.

Est Medicamentum præstantissimum ad omnes Catharrhos tenues sistendos; destillationibus quoque & defluxionibus confert; somnum conciliat, ac omnis generis dolores placat: Dysenteriam, diuturnas Diarrhœas, & immoderatum Mensium fluxum sedat. Dosis grana viij. *Scrupulus semis ad scrupulum unum, & drachmam semis.*

Nota: Hæc præstantissima Pilularum massa merito suo *vices Laudani cujuscunq;* supplere potest, ne dicam superare, eâ enim in quantitate ac pondere competenti *reliqua, præter opium, Ingredientia* addita sunt, quæ & ipsa virtutes suas, *Cor, Cerebrũ, atq; Ventriculum roborandi, confortandi, Hæmorrhagias, defluxionesq; alias sistendi, læsa intestina conglutinandi, venularum erosiones adstringendi, exserere valeant*, quibus utplurimum ac omnia ferè Laudana, quotquot etiam prostent, destituta sunt, quùm *præter opium vix ulla ingredientia* illis adjecta reperiantur, propter pondus illorum exiguum & minus proportionatum, *respectu scil Opii*, quæ effectũ aliquem edere, aut quicquam operari possint. De cætero quod *Castoreum* huic massæ (aliàs ferè omnibus Laudanis ordinariũ Ingrediens) non adjunxerim, id minime sine prægnanti ratione factũ esse putes: Non enim unius, aut Hystericorum duntaxat, sed multo plurium aliorum quibus *Castoreum* adversatur Affectuum gratia, *fluoris nempè immoderati & diuturni Mulierum, ut et Dysenteriarum &c.* hanc massam construximus, utpote quibus Affectibus & ægrotis adversum potius est *Castoreũ*, quàm ut auxilium illis afferre possit. Nam ipsa testatur Experientia, quod *Castoreum* odoretenus quidem Hystericis prosit Mulieribus, at intra corpus sumptum illud magis sit nocumento: *Moschus vero ipsissimus* in periculo etiam suffocationis *Hystericis Mulieribus* intro propinatus (ne tamen nares illarum feriat, sed subitò deglutitus) summo est emolumento. Ratio in promptu est: Quemadmodum Castoreum intra corpus sumptũ, vi loco movendi, deprimendi vero aut rectius fugandi Matricem odoreten, tantummodo perceptum præditum est virtute: Ergò contrarium morbo moliuntur ii, qui *Castoreum Hystericis Mulieribus* infundunt, aut etiam infernè seu partibus Inferioribus femoribus scilicet alligunt, cujus facinoris felicem successum videre mihi nondum licuit.

PILULÆ HEPATICÆ DE EUPATORIO.

℞. Succorum Eupatorii Mesuæ,
Agrimoniæ,
Hepatic. nobilis,
Absinthii,
Cichorii sylvestris,
Endiviæ ana depuratorum libram unam,
Quibus cum solvatur
Aloës succotrinæ libra una,
Quæ iterum leniter cum ipsis, factâ prius colatura per setaceum, mediante calore cinerum evaporet; Cui, antequam prorsus ad consistentiam massæ redacta sit, adde
Pulv. Rhabarb. opt. unciam unam semis,
Rhapontici veri, unciam unam,

I Gummi

Gummi Ammoniaci cum Vino ad cōsistentiam pultis soluti unc. unam,
Croci Orient. seu Austriac. unc. semis,
Salis Armoniaci cum Chalybe sublimati drachmas sex,
Extracti Hellebori nigri n. m. parati unciam unam semis,
Fiatq; massa pilularū justæ consistentiæ. *Hæc massa Affectibus Hepaticis & Hypochondriacis dicata, non exiguis pollet virtutibus, modò in recta dosi adhibeatur: In Cachexia, Hydrope, Obstructionibus Mesenterii & Hypochondriorum conducibilis est; è qua Massa pilulæ magnitudine pisorum formandæ, quæque repetitis vicibus bihorio post Cœnam usurpandæ. Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.*

PILULÆ HYDRAGOGÆ.

Earum descriptio petatur ex *Appendice* n. ad *Animadversiones* in *Pharmacopœia Augustana pag. 13.* cum annexa dosi & virtutibus, quas quidem Titulus prodit.

PILULÆ HYSTERICÆ SEU MATRICALES.

℞. Rad. Valerianæ,
Imperatoriæ an. unciam unam,
Herbar. recent. Artemisiæ,
Matricariæ,
Melissæ,
Mentæ crispæ,
Rorismarini,
Salviæ,
Cortic. Arantiorum recent. & extim. an. unciam unam semis,
Opii per exhalationem spiritus Narcotici parati drachmas sex,
Croci Austriaci unciam unam,
Incisa & contusa crassiuscule, ac Cucurbitæ vitreæ immissa, extrahantur cum s. q. Spiritus Vini, repetitis vicibus affusi, quousque Spiritus non amplius tingatur; Spiritus tincti omnes in B. M. ad extracti consistentiam abstrahantur: Cui extracto residuo spisso adde
Olei stillatit. Succini,
Salviæ,
Rorismarini,
Menthæ crispæ,
Cortic. Arantior. ex recent. Cort. still. ana drach. semis,
Coriandri scrupul. semis.
Pulv. Succini alb. præp. drachmas sex,
Rad. Valerianæ,
Doronici veri,
Pulv. Cortic. Arantiorum ext. rec. siccat.
Myrrhæ rubræ,
Nuc. Moschat. an. unciam semis,
Macis drachm. unam semis,
Mixtis omnibus fiat massa Pilularum, *in Affectibus Hystericis & Uterinis, à scrupulo semis ad scrupulum unum porrigenda.*

PILULÆ ANTI-HYPOCHONDRIACÆ FAMILIARES.

℞. Pulv. Mastichis electæ,
Myrrhæ translucidæ,
Olibani in granis,
Succini albi ana drachmas duas,
Croci opt. drachm. unam semis,
Rhabarbari unciam semis,
Agarici Trochiscati drach. duas,
Magisterii Gialap. Amygd. dulc. probè subacti unciam semis.
Misceantur exactè, singulis tamen separatim in pulverem priùs redactis: postea solvantur in mortario lapideo calido, ad pultis formam
Pulv. Aloës succotrin. unciæ quatuor, cum suffic. quantit.
Elixyr. Proprietatis Paracelsi, addendo statim
Extracti Hellebori nigri n. m. parati unciam unam semis,
&
Pulveres superiores, item
Ol. still. Ligni Rhodii scrupul. duos.
Fiat s. a. Massa Pilularum, *ex qua formentur Pilulæ mediocres, pisorum instar, quarum quatuor vel quinq; bihorium à Cœnâ sumendæ: In Obstructionibus Hypochondriorum dolore Capitis, aliisq; Affectibus, quibus evacuatione opus est, quoties quoties in sexu utroq; felicissimè operantur.*

PILULÆ ANTI-HYPOCHONDRIACÆ ALIÆ.

℞. Radic. Hellebori nigri uncias quatuor,
Asari unciam unam semis,
Hermodactylor. unciam unam,
Rosarum rubrar. unciam semis,
Cremoris Tartari drachmas sex,
Incisa & contusa coquantur in aq. simpl. s. q. repetitis vicibus affusæ, quousq; virtus dictarum rerum totaliter prolecta sit; decoctum colatum probè clarificetur, & ad libram unam semis circiter, in vase terreo leniter evaporet, quo cum residuo solvatur
Aloës succotrinæ libra semis,

Quæ si impura sit, per cribrum setaceum coletur, ac iterum leniter leni calore cinerum exsiccetur, aliquali tamen mollitie servatâ, cui adde,

Pulv. Mastichis elect.
Myrrhæ,
Olibani,
Succini albi ana drachmas tres,
Gummi Ammoniaci in modico
Vini ad pultis formam soluti
drachmas sex,
Salis Armeniaci cum Chalyb. sublimati,
Vitrioli Martis cum Spir.
Vitrioli facti ana unciam semis,
Fiat Massa Pilularum quæ aromatizetur
Ol. Stillat. Ligni Rhodii,
Macis ana drachm. una.

Usus, ut horis duabus vel tribus à Cœna assumantur, sed in parva quantitate, ut alvum saltem die sequente bis vel ter laxent, ac insuper etiam Obstructiones reserent, à granis XV, *ad scrupul. unum.*

PILULÆ MAGISTRALES SEU PANCHYMAGOGÆ.

℞. Agarici albissimi,
Rhabarbari selecti an. unciam unam semis,
Radic. Hellebori nigri uncias duas,
Asari unciam unam,
Mechoacæ albæ,
Hermodactylor. an. unciam unam semis,
Fol. Senæ el. sine stipit. uncias tres,
Pulpæ Colocynthid. unciam unam,
Sem. Ebuli unciam unam semis,

Incisa & contusa coquantur in aq. simpl. s. q. ad totalem dictarum rerum virtutum extractionem, ter quaterque aquam recentem affundendo; Decoctiones colatæ & expressæ album. ovorum clarificentur, & ad libras duas circiter evaporent, cui adde, & in eo residuo dissolve calidè

Aloës Hepaticæ libram unam,

Factâ colaturâ per cribrum setaceum, reducantur leni calore cinerum ad Extracti spissioris consistentiam, in fine superaddendo

Magisterii Gialappæ,
Scammoneæ ana Amygdal. dulcibus probè subactor. unciam semis,
Pulv. Mastich. electæ drachmas sex,
Ol. Nuc. Moschat. expr. drachm. unam semis,

Fiat Massa Pilularum, *è qua Pilulæ paratæ omnes humores purgant; Vertigini, Hemicraniæ, ac Capitis dolori succurrunt; pro universali igitur Carthartico meritò habendæ, dosis scrupulus semis, scrupulus unus, ad drachmam semis.*

PILULÆ MASTICHINÆ.

℞. Agarici albissimi uncias duas,
Radic. Asari unciam unam,

Infunde in Vini opt. & spirituosi libram unam, per diem & noctem; factâ postea colaturâ & expressione sed calidè adde expresso Vino etiam adhuc calenti

Aloës succotrinæ uncias tres,

Iterumque leniter evaporare sine, ad formam Extracti spissioris, cui admisce dum adhuc calet

Mastichis electæ pulverisatæ unciam unam,

Fiatque leniter exsiccando Massa *in affectibus Ventriculi & Capitis utilissima. Dosis scrupulus unus, drachma semis, ad scrupul. duos.*

PILULÆ ODONTALGICÆ.

℞. Opii Thebaici per exhalationem lenem Sulphuris Narcotici parati drachmas duas,
solvatur in
Spiritus n. Veneris drachmis sex,

Et per cribrum saltem setaceum cogatur, cui adde

Pulv. Rad. Pyrethri,
Mandragoræ ana drachm. unam semis,
Sem. Hyosciami,
Staphisagriæ,
Urticæ minoris,
Coriandri an. drachm. sem.
Caryophillor. drachmam unam,
Resinæ Abietis drachmas tres,
Gummi Animæ drachmas duas,
Camphoræ drachmam unam,

Misceantur, fiatque Massa, *ex qua postea formentur pilulæ oblongæ, alterutra sui parte in acumen nonnihil desinentes, cavernis dentium imponendæ.*

PILULÆ ANTIPESTILENTIALES.

℞. Radic. Angelicæ,
Contrajervæ,
Zedoariæ ana unciam unam ſemis,
Herbar. recent. Scordii noſtr. uncias quatuor,
Rutæ hort. unc. tres,
Baccarum juniperi uncias duas,
Cortic. recent. Citri extim. unciam unam ſemis,

Inciſa & contuſa coquantur in aq. ſimplici, ſæpius affuſa, quousque omnis prædictorum vis ſit extracta: Decoctiones album. ovorum junctim clarificatæ ad libram unam ſemis circiter evaporent, cui reſiduo adde

Succi Scordii noſtr. recent. expreſſi & depurati uncias octo,
in his ſolvatur
Aloës ſuccotrinæ uncia una,

Factâ ſolutione & colaturâ per ſetaceum leni calore cinerum redigantur ad conſiſtentiam Extracti ſpiſſioris, ſuperaddendo

Pulv. Myrrhæ opt. uncias tres,
Croci Or. ſ. Auſtriaci unc. unam.
cum modico Vini parumper diluta ad pultis formam,

Quæ, ubi jam debitam Maſſæ conſiſtentiam acquiſiverint, admiſce vel inſtilla

Ol. ſtillatit. Juniperi,
Rutæ,
Succini, an. drachm. unam,

Et malaxando fiat Maſſa *ad præſervationem Peſtis utiliſſima, à ſcrupulo ſemis ad ſcrupulum unum, in formam Pilularum redacta.*

PILULÆ DE RHABARBARO.

℞. Rhabarbari electi uncias duas,
Rhapontici veri unciam unam ſemis,
Rad. Cichorii ſylveſtr. recent. unc. duas,
Apii,
Fœniculi an. recent. unc. unam,
Myrobalan. Chebulorum,
Citrinorum, an. unc. ſemis,
Cremoris Tartari drachmas quinque,

Inciſa & contuſa coquantur in aq. ſimpl. ſ. q. repetitis vicibus, ad omnimodam virtutum extractionem. Decoctiones colatæ, expreſſæ & album. ovorum probè clarificatæ, ad libram unam circiter evaporent, cui reſiduo addantur

Succi Abſinthii noſtr.
Agrimoniæ,
Endiviæ,
Hepat. nobil.
Cichor. ſylveſtr. an. depurat. unciæ tres,
In his mixtis ſolvantur
Aloës ſuccotrinæ optim. unciæ ſex,

Factâ ſolutione & colaturâ per ſetaceum, in calore leni evaporent, & exſiccentur ad conſiſtentiam Extracto ſpiſſiorem, ultimò ſuperinjiciendo

Pulv. Maſtichis electæ drachmas ſex,
Croci optim. drachmas tres,
Olei Ligni Rhodii drachmam unam,
Fiatque Maſſa Pilularum Epatica.

In Diarrhœis diuturnis, Lienteriis, Fluxibus Hepaticis cruentis perquàm utilis. Doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis.

PILULÆ SPLENETICÆ.

℞. Succorum Cichorii ſylveſtr.
Endiviæ,
Cochleariæ,
Naſturtii,
Abſinthii an. depurat. uncias ſex,
Decocti ex recenti Scolopendrio uncias octo,
In his macerentur per biduum,
Agarici Trochiſcati,
Rhabarbari ſelecti,
Rhapontici veri ana uncia una ſemis,
Radic. Hellebor. nigri unciæ quatuor,

Factâ pòſt unâ atque alterâ ebullitione, fiat colatura cum expreſſione, in colato hoc liquore diſſolve

Aloës ſuccotrinæ uncias octo,

Quâ ſolutâ & per cribrum ſetaceum colatâ, leni calore cinerum; aquoſitates ad conſiſtentiam ſpiſſioris Extracti evaporent, addendo tandem

Pulv

Pulv. Gummi Ammoniaci in modico Vini ad pultis formam soluti unciam unam,
Guttæ Gamandr. unciam semis,
Myrrhæ translucid. drachm. sex,
Vitrioli Martis ritè parati cum Spiritu Vitrioli unciam semis.

Misceantur: fiat leni calore Massa Pilularum debitæ consistentiæ, quæ
Olei stillatitii Anisi drachma unâ semis aromatizanda.

Præstans in morbis Hypochondriacis, Spleneticis, Obstructionibus Mesenterii ac Pancreatis Remedium existit, & suppressa menstrua solvit. Dosis scrupulus unus ad drachmam semis, in forma Pilularum.

PILULÆ STOMACHICÆ.

℞. Pulv. Aloës Epaticæ uncias sex,
Solvatur in mortario calido ad pultis formam cum s. q.
Elixyr. Proprietatis cum Spir. Sulphur. ritè parati,
His adde
Succi inspissati Absinthii,
Extract. Centaurii min. ana drach. sex,
Hellebori nigri unciam unam semis,
Pulv. Diagridii Sulphurati unciam unam semis,
Myrrhæ rubræ,
Olibani,
Mastichis electi,
Succini albi præp.
Baccarum Lauri ana drach. duas,
Croci Or. vel Austr. drachm. unam semis,

Fiat s. a. Massa Pilularum justæ consistentiæ, ex qua formentur Pilulæ pisorum magnitudine, quarum quinque vel septem pro dosi sumendæ, bihorio post cœnam ante somnum, vel etiam horis matutinis.

Ventriculum vitiosis humoribus aggravatum expurgant, ac consecutione quadam, repetitis vicibus sumptæ, à Capite & Hypochondriis humores superfluos excrementitios trahunt, atq; exturbant.

PILULÆ BALSAMICÆ ET STOMACHICÆ.

℞. Pulv. Succin. albi præp. drachm. unam,
Olibani,
Mastichis,
Myrrhæ,
Gummi Animæ,
Ligni Aloës pond.
Nucis Moschat. an. Scrup. duos,
Croci Austr. drachmam semis,
Rad. Doronici veri drachmam unam semis,
Resinæ Storacis Calamitæ, drachmam unam,
Balsami Indici de Peru,
Olei Nuc. Moschat. expressi an. scrup. duos,
Opobalsami veri Oriental. q. s. pro massa justæ consistentiæ efformanda, addendo ultimò
Ol. stillat. Cinamomi scrupulũ unum,
Fiat Massa.

Est saluberrimum Medicamentum Confortativum Cerebri atq; Ventriculi: In Diarrhœa, Lienteria, Fluxu Hepatico, Gonorrhœa virulenta, Fluore albo muliebri, Colica passione, & Nephritico dolore emolumento est. Dosis, quinque vel sex Pilulæ justæ magnitudinis, ad instar pisorum ante vel post cœnam sumendæ.

PILULÆ STOMACHICÆ ALIÆ REGIÆ.

℞. Ambræ gryseæ drachmam unam, solvatur in
Ol. stillat. Cinamomi,
Caryophillorum an. scrup. uno.
Nucis Moscat. expr. drachma una.
His adde:
Resinæ Storacis Calam. drachm. duas,
Extracti Ligni Aloës n. resin. drachm. duas semis,
Pulv. Mastichis electæ,
Olibani,
Gummi Animæ,
Succini albi an. drachmas duas,
Macis drachmam unam semis,
Radic. Doronic. veri drachmas duas semis,
Croci Austriac. drachmas duas,

Miſceantur ac cum Melle Roriſmarini efficiatur Maſſa, è qua Pilulæ, quotiescunque uſus poſtulat, formandæ: *Ventriculum, Cerebrum, & totum Nervoſum genus inſigniter roborantes.*

PILULÆ DE TEREBINTHINA AD GONORRHOEAM VIRULENTAM.

℞. Pulv. Antimonii Diaphoretici ritè ac recenter jamjam parati unciam ſemis,
Cinnabaris Nativi rubicundi,
Terræ Sigillatæ Sileſ.
Rad. Liquiritiæ raſæ,
Ireos Flor.
Succini albi an. drachmas tres,
Oculorum Cancrorum præparat. unciam ſemis,
Maſtichis electæ,
Olibani,
Myrrhæ rubræ,
Croci Auſtriaci ana drachmas duas.

Miſceantur, ac cum ſ. q. Terebinthinæ claræ, efficiatur Maſſa, *ex qua Pilulæ mediocres efformandæ, quarum quatuor, quinque, vel plures pro doſi una exhibeantur.*

Habes hîc Amice Lector & in hâc Medicamenti formâ locupletiſſimam penum, è quâ fidiſſima remedia ad quoscunque Languores, ac Morbos depromere valeas, tuo idipſum ſignaturus teſtimonio; dum vel ipſe verecundè conticeſco. Serviant igitur noſtri labores Tibi inſtar Cornu Copiæ, repudiatis tot inconcinnis & ſiniſtris Pilularum inventis, de quibus meritò ambigas, pluranè contineant Ingredientia, an vitia, verba an ſophiſmata; ut meritò quisque demirari poſſit, quò inſaniæ aliqui proceſſerint, ut ſe proſtituto adeò modo riſui & oſtentui omnibus expoſuerint, dum ejusmodi abortivas compoſitiones meditarentur ſine ſole & ſale. Quod, ut factis demonſtrem, unicam adjiciam Pilularum compoſitionem, quæ ſecreti loco ad nos directa olim fuerat; ex qua omnibus pronum erit deducere, vel iis, qui primis, ut ajunt, labris ſcientiæ fontes prælibarunt, taceo Viros in Arte conſummatos, quàm indecentia & ridicula in unam Maſſam conflata ſint. Ut nulla ſit abſurditas aut error, qui huc citatus non commigrarit, quot verba tot errata. Eſt igitur talis deſcriptio quam formalibus ac nudis verbis prout primitus conſignata fuit, delineo.

COMPOSITIO IPSA ET PRÆPARATIO HARUM Pilularum univerſalium hæc eſt.

℞. *Herbar. Agrimoniæ,*
Centaurii min.
Hyſſopi,
Cardui bened.
Scolopendrii,
Fragariæ,
Veronicæ,
Meliſſophilli,
Salviæ,
Abſinthii,
Lupuli ana Man. unum,
Ceraſorum nigror. exſiccator,
Baccarum juniperi ana uncias quatuor.
Raſuræ Ligni Sancti uncias duas,

M: omnia groſſo modo inciſa, ſignentur Herbæ pro deſtillatione.

A.

℞. *Rad. Tormentillæ,*
Pimpinellæ,
Fœniculi,
Apii,
Caryophillatæ,
Enulæ,
Cichorii, ana drachmas duas,
Zedoariæ unciam unam,
Herb. Majoranæ,
Chamæpithyos,
Fumariæ,
Epaticæ,
Serpilli an. Man. ſemis.
Flor. Bugloſſi,
Borraginis,
Betonicæ,
Anthos,
Liliorum Convallium ana Pug. duos,
Semin. Coriandri præpar.
Napi,

Aniſi,

Anisi,
Pœoniæ,
Basilicon. an. drachmam unam,
Rhabarbari optimi, uncias duas,
Agarici Trochiscati unciam semis,
Corticum exterior. Citri,
Arantiorum,
Fraxini,
Guajaci,
Cinamomi ana drachmas duas,
Croci Oriental drachm. tres,
Ligni Aloës veri drachm. duas,

Incidantur & contundantur. Signentur
Pro Infusione. B.

℞. *Aloës succotrinæ uncias octo*,
Succi Rosarum uncias tredecim,
Limoniorum uncias decem,
Cydoniorum uncias sex,

Misceantur. Signentur Succi

C.

℞. *Myrrhæ electæ unciam semis*,
Ammoniaci,
Thymiamatis an. unciam unam,

Misceantur. Signentur
Gummi in aceto dissolv.

D.

℞. *Radic. Vincetoxici*,
Bistortæ,
Carlinæ,
Diptamni albi,
Angelicæ,
Tormentillæ,
Scorzoneræ,
Gentianæ,
Petasitid. an. drachmas duas,
Herbar. Scordii,
Rutæ ana Man. unum,
Hederæ terrestris,
Acetosellæ,
Chelidonii,
Scabiosæ,
Bardanæ ana Man. semis,
Flor. Calendulæ,
Quatuor Cordialium,
Centaurii,
Genistæ,
Hypericon. ana Pug. duos,
Semin. Plantaginis,
Levistici,
Chermes,
Acetosæ,
Aquilegiæ ana drachmam unam,
Rasuræ Corn. Cervi crudi,
Eboris. an drachm. duas,
Terræ Sigillatæ,
Boli Armenæ ana unc. semis,
Succini albi drachmas tres,
Camphoræ scrup. quatuor,
Corallorum rubeorum,
alborum ana drachm. unam semis,

Misceantur. Signentur
Medicamenta pro Aceto Bezoardico.

E.

℞. *Aceti Vini purissimi libram unam semis*,
Rubi Idæi,
Sambuci,
Florum Tunicæ,
Scillitici ana uncias quatuor,

Misceantur. Signentur,
Acetum pro Aceto Bezoardico.

F.

Jam verò.

Litera *A. notata Herbæ*, in *Aqua pluviali destillata*, vel *sero Lactis destill.* biduum macerentur, deinde destillentur, & rectificentur.

Litera *B. signata*, aspergantur *aqua destillata litera A.* & tandem in loco calido macerentur, donec omnis virtus extracta sit, & postmodum extractio coletur & exprimatur.

Litera *C. succi nominati*, cum supra dicta *B. extractione* permisceantur.

Gummi Litera D. in s. q. *Aceti Bezoartici* dissolvantur & colentur, & cum *succis C.* misceantur.

Materiæ hæ conjunctæ indantur vitro, ita ut mediam partem impleant, cooperiatur

tur vitrum vitro alio impoſito, ac octo diebus ac noctibus in cineribus vel M. B. digerantur, interim tamen crebrius agitentur, probeque confundantur; tum demum ut reſideat, permittendum; Quod clarum eſt, ſenſim decantetur, & ſervetur. *Fœcibus relictis Aq. litera A.* affundantur, & fiat digeſtio ut prius, donec omnis vis extracta ſit, tum omnia conjungantur & benè clauſa in B. M. lento calore digerantur; Purum & clarum decantetur, & in M. B. ad dimidiam partem abſtrahatur; poſtea, abjectô Alembico ad Syrupi conſiſtentiam evaporet, & lento tandem igne ad Extracti formam coquatur.

Omnes remanentiæ calcinentur, ſal cum aqua ſtillata extrahatur, & cum Extracto permiſceatur.

Deſtillatum efficax eſt ſudoriferum ad unciam datum. (ſed ſi credere fas eſt.) Ex drachma una Extracti fiant pilulæ xxx. doſis tres ad ſeptem, pro ratione ægri & Morbi ante Cœnam.

Hæc eſt pro Coronide hujus Claſſis ſpecioſa, tanto autem Viro Authore indigna Pilularum Compoſitio, annexaque ejus præparatio. Ambæ vix caſſa nuce dignæ, quas quilibet qui vel hirquis emiſſitiis illas inſpexerit, primo intuitu abſurditates utrobique deprehendet.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ
SEU
DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI
CLASSIS SEPTIMA.
EXTRACTORUM GENUINUM CONFICIENDI MODUM TRADENS.

E Extractis in hac Classe ex professo acturus, operæ pretium est, de illis universaliter nonnulla præmisisse, è quibus tamen omnium Extractorum dextrè componendorum parandorumq; ratio & modus facilè patebit.

Nomen quod attinet, Extracti in Medicina, ea res subtilis quæ ex crasso & simplici aliquo corpore, sive ex iisdem plurimis mixtis, beneficio cujusdam Menstrui vel liquoris extrahentis prolecta est, meretur: in qua verò tota virtus vel essentia rei, sive rerum extractarum resideat, mortuo quasi vel inefficaci corpore crasso in residuo remanente.

Distinguitur Extractum ab Essentia, solâ ferè consistentiâ suâ crassâ, quùm Essentiæ verè propriéq; liquida sint Extracta. Consistentia vero Extracti propriè & medicè sumpti, semper quidem crassa, non tamen una eademq; est: quandoq; enim Mellis instar seu liquidi Electuarii esse convenit pro Potionibus; vel etiam Bolis conficiendis; aliquando magis crassa instar massæ cujusdam, ut Pilulæ protinus ex illa efformari queant.

Sunt inventa & excogitata Extracta à Medicis, ut non solum in minori quantitate & pondere, quam res ipsæ è quibus elicitæ sint, intra corpus sumptæ, operentur; verùm etiam, ut propter subtilitatem & separationem puri ab impuro benignius & sine molestia vires suas operationesve exserant, penitius penetrent, in liquoribus solubilia sint, & ob id minus nauseabunda, ac liquoribus soluta, haud uti pulveres atq; res crassæ fundum petant, tædiumve concilient assumenti. Menstrua vel liquores quibus mediantibus Extracta proliciendæ, varia existunt; quæ & ipsa pro diversitate rerum extrahendarum variari debent, ut unicuique subjecto extrahendo, suæ naturæ congruum homogeneumvé Menstruum vel liquor extrahens adaptetur, quo cum aptè atq; debitè tum è Mineralibus, tùm Vegetabilibus inter se maximè discrepantibus & ipsis etiam Animalibus, Essentiæ, Virtutes aut quocunque nomine appellare libet, elici possint, relictis inutilibus ac viribus exhaustis terrestribus reliquiis. Et quidem pro Extractione Vegetabilium, cum quibus nobis præcipuè in hac Classe res est, apta dantur Menstrua; Inprimis Spiritus Vini pro resinosis omnibus, Spiritus ipsorummet Vegetabilium aliorum ardentes, Acetum destillatum & crudum, nec non aquæ etiam destillatæ ipsaq; simplex aqua. E quibus jam pro cujusvis intentione eligi possunt, quæ maximè proposito inservire videbuntur, nec minus Menstrua cuiq; accommodata parari.

De cætero scitu summoperè necessarium est; Non omnes res sive Vegetabilia, indiscriminatim Extractionibus esse idonea, ut Extracta ex illis consistentiâ crassâ conficiantur; sed ea saltem, quæ Spiritu Sulphureo, facilè in auras avolante non sunt prædita, secus enim spirituosiores & subtiliores eorundem partes in abstractione ad debitam consistentiam æthera peterent, relictis partibus crassioribus, sive Extracto potioribus destituto viribus.

Exemplum in hoc genere sit nobis Lignum Aloës, odoriferum & resinosum subjectum, ex quo frequenter Extractum elicere student, sed non admodum benè. Nam, quamvis Lignum Aloës ejusmodi subjectum sit, cujus essentia resinosaq; substantia de facili cum Spiritu Vini eliciatur, nihilominus si illa extracta essentia ad spissitudinem Mellis (quæ nonnisi Resina erit) abstrahenda est, reverà potiores subtilioresq; ac magis odoriferæ earum partes, unà cum spiritu suo vel Menstruo abstrahente evolabunt, resinâ post se relicta, fragranti suo odore potiori privata. Idem de aliis dicendum multò notioribus, utpote Cinamomo, Caryophillis Aniso &c. è quibus & aliis similibus Aromàtibus & subjectis, etiam Celeberrimi aliàs Viri Extracta conficere præceperint, quod quàm indignum autem, ne dicam absurdum conamen hoc sit, vix est effatu possibile.

Quæ porrò de Gummatibus atq; aliis subjectis extrahendis, in specie præmittenda forent, ea fusè, ac perspicuè satis ni fallor, in Appendice nostra super Classem de Extractis pag. 16. 17. 18. nec non in Animadversionibus nostris super Balsamum Aloës factis, præfati sumus, & discussimus, adjectis legitimis quibusdam modis extrahendi, quodq; Menstruum rebus Catharticis extrahendis aptissimum sit, ostenso; sententiis insuper contrariis discussis, quorsum L. B. ablego, ad speciales Extractorum compositiones præparationesq; progressurus. Non autem opus erit tantâ prolixitate, aut tot, & tàm diversas Extractorum compositiones efformare, titulisq; peregrinis exornare; Hoc unicum monendum duxi, ut Extracta simplicia dextrè & legitimè conficiantur, videlicet de Agarico, Asaro, Rhabarbaro, Gialappa Mechoacanna, Foliis Senæ, Helleboro, Colocynthide &c. E quorum competenti mixtura, si tantoperè composita expetantur, Cholagoga, Phlegmagoga, Melanagoga, Panchymagoga &c. ex tempore parari possunt.

EXTRACTUM AGARICI.

Quâ ratione Extractum hoc ritè parandum sit, *Animadversiones* nostræ in præcedente *Pharmacopœia Augustana* luculenter docent, ubi etiam ratione sui Menstrui pulchra quædam, scituq; necessaria addita sunt, quæ L. B. consulat.

EXTRACTUM RAD. ASARI.

Quamvis Radix hæc resinosa non sit, adeoq; cum quodam liquore vel menstruo aquoso, aut simplici etiam aqua extrahi possit, repetita saltem coctione, nihilominus cum Spiritus Vini essentiam rerum Catharticarū subtilius eliciat, partibus crassioribus relictis, & quia Asarum primâ in aqua ebullitione ex Emetico in Diureticū transit, non ita vero in Vino ac in aqua radix incocta mitescit, suasor sum, ut hujus radicis Extractio cum Spiritu Vini peragatur, quæ simpliciter sequenti modo instituenda.

℞. Rad. Asari mundat. libram unam, Ex quibus grosso modo contusis ac vitro Alembico immissis, affusa suffic. quantit. Spiritus Vini simplicis, repetitis vicibus (semper ad supereminentiam sex vel octo digitorum transversorum) extrahe essentiam, quousq; spiritus affusus non amplius tingatur: Tincturæ seu essentiæ aut Extractiones omnes junctim filtratę in Alembico apposito capitello, leniter ad libram unam circiter abstrahantur: Residuus tandem liquor in vase duplici terreo, diplomate dicto, ad spissitudinem vel crassitiem pultis seu Electuarii leniter tandem evaporet, cui pro aromatisatione adde

Olei stillatitii Ligni Rhodii,
Nucis Moschat. expressi an. drach. semis,
prius cum
Pulv. Sacchari albiss. uncia una permistorum.

Fiatque Extractum.

Evacuat Pituitam, ut & flavam Bilem, consecutione quadam ex capite superfluas easq; viscosas allicit humiditates, quod si in paulo largiori quantitate vel dosi assumatur, per Vomitum viscidos crassosq; humores, Febrium causam exturbat; in minori autem quantitate usurpatum, per inferiora tantum operatur. Dosis scrupulus semis, ad scrupulum unum & drachmam semis.

EX-

EXTRACTUM COLOCYNTHIDOS.

PRO hac violenti hujus Cathartici extractione hoc antea monendum, quòd, quamvis rarò Extractum hoc in usum veniat Medicum intellige per se solum, nihilominus tamen non planè carebit usu, præsertim si accuratè paratum, correctumquè fuerit, multis parasangis Trochiscos Alhandal antecellet, ut, qui è cruda prorsus Colocynthide confecti, haud exiguam naturæ vim, uberiori aliquanto dosi exhibiti, inferunt; quam ob rem suaderem, ut ex hoc Extracto demum Trochisci conficerentur, addito corpore quodam congruo, quod & facilius & citius in effectum deduci potest, quam de cruda Colocynthide Trochiscos confecisse: Nam tantâ cum difficultate in pulverem redigenda Colocynthis, (quod tamen necessarium est, si Trochiscos ex illa conficere animus sit) ut propemodum impossibile videatur, dum vim pistilli omnem respuat, nisi Mucilagine Tragacanthi, vel Gummi Arabici permixta & denuò exsiccata fuerit. Sit itaque extracti hujus præparatio talis:

℞. Pulpæ Colocynthidos à seminibus liberatæ libram unam,

Coquatur in aq. simplici repetitis vicibus affusa & colata usque dum omnis efficacia & virtus Cathartica extracta sit, Colaturæ omnes leniter evaporent ad consistentiam vel spissitudinem Mellis: Quod Extractum vel ita crudè asservandum, vel ex eo, addito pane triticeo, in dupla vel minore quantitate Trochisci sunt efformandi, qui aromatizandi, pro odore duntaxat grato conciliando, olei Nucistæ expressi particulâ. Si vero idipsum Extractum mitius in operando, & penetrantius esse velis, extrahatur hoc crassum & simpliciter cum aqua simplici factum Extractum, denuò cum suffic. quantitate Vini Spiritus boni, & videbis magnam prioris Extracti partem, ab hac secunda extractione intactam relinqui, & in residuo manere, quâ crassitie abjectâ, spiritus colatus leniter per Alembicum abstrahendus, quoad Extractum justam consistentiam fuerit nactum, quod asservandum.

In virtute haud dubiè crudæ Colocynthidi, vel ex ea confectis Trochiscis præferendum, & præcipuè massis Pilularum acuendis Extractum hoc aptissimum erit. Dosis gr. v. vel vj.

Nota: Verùm & insuper sciendum, quod *Colocynthis*, licet res sit siccissima, in extractione tamen cum *Spiritu Vini* peracta, *Resinam* quandam præbeat, uti *Galappa Mechoacanna &c.* Igitur ne & illam perditum eamus, & Spiritui Vini parcere quis nolit, poterit equidem ex illa *Colocynthide.* Extractum cum Spiritu Vini solo conficere, ad normam Extracti Galappæ, quod legitimè etiam paratum ad usus debitè accommodandum est.

EXTRACTUM HELLEBORI NIGRI.

RAdicis hujus Extractum dexterius conficiendum *Animadversionibus* nostris quidè inseruimus, annexis simul notis nonnullis; Verùm ut luculentius pateat, non parcam operæ, quin præparationem ejus denuò hîc annectam.

℞. Radic. Hellebori nigri mundatar. libras duas,

Conquassatæ coquantur cum s. q. aquæ simplicis, repetitis vicibus affusæ & colatæ (verùm in terreo, aut etiam ferreo, non autem cupreo, vase) usque dum vires omnes sint evocatæ: Colaturæ omnes pòst leniter in terreo vase evaporent ad Mellis vel Electuarii spissitudinem: Quo facto, ut præstantius & subtilius efficiatur, illud de novo cum s. q. Spiritus Vini boni extrahatur, quousq; Spiritus Vini affusus colore rubeo tingatur; proinde repetita etiam spiritus affusione opus est; videbis enim magnam prioris Extracti partem fœculentam à Spiritu Vini intactam relinqui; quâ ergo abjectâ, spiritus tincti omnes in B. M. abstrahendo redigantur ad consistentiam Extracti justæ consistentiæ.

Nota: Accurata autem opus est lustratione atque inspectione in coemptione Radicum Hellebori nigri, ne Aconitum, germanicè Wolffswurtz/ quod summû est deleterium, pro Hellebori radice, (cum hæ duæ radices quoad externam formam si folia sint detracta, à se invicem vix dignosci queant,) emendo apprehendas, quod jam binis vicibus contigisse memini.

Deinde ulteriùs notandum, quòd prædictum Extractum modo ostenso dextrè paratum, mitissimum & haud violentum sit pharmacum, nec multum purgando per Inferiora, minus per superiora operetur; Idcircò hanc apprehendi sententiam, quod, cum radices hæ in coctione, aquâ affusa, vel potius in destillatione, aquam præbeant, acrimoniâ manifestâ imbutam (cujus usus quidem me adhuc latet) illam fortè vim potiorem Vomitoriam & purgantem, forti cocturâ aut destillatione secum rapuisse, quæ in spiritu quodam volatili salino atque acri consistere debet, eò quod salis fixi exiguam Helleborus præbeat particulam, si, uti alia ferè omnia Vegetabilia, per ignem in Cineres redigatur. Nec tamen negandum prius cum aqua simplici, simplici coctura paratum Extractum multò potentius & violentius operari, sed & crassius illo cum Spiritu Vini denuò parato Extractô existere.

Et quæ superius in sæpius citatis n. *Animadversionibus* de Radicum harũ essentia monuimus, ea curiosa mente & diligenter pensitentur. Insuper & hoc est scitu necessarium, differentiam quandam inter has radices esse ratione loci, ubi effossæ sunt, & illam quidem quoad Vires Catharticas; nam illæ quæ ex Styria apportantur, virtutibus suis reliquas antecellunt.

Cæterum, inter Vegetabilia Melampodiũ præ aliis mirâ trahendi vi præditũ est, de quo Sala: at hoc Extractum Hellebori nigri præsertim cum Spiritu Vini Tartarisato, per salem Tartari essentificatum, præparatum, laudatur in iis Dementiæ & Melancholiæ Hypochondriacæ speciebus, quæ non simpliciter ab internæ Imaginationis thimosi inceperunt, sed vel à sordibus Hypochondriacis ortum ducunt, vel humoribus corporis transmutatione erroneâ vitia imprimunt; unde Amentiæ Hypochondriacæ exonerato Liene & Febres Chronicæ superantur & mitescunt.

EXTRACTUM CASTOREI.

℞. Castorei ab omnibus Membranis pinguedineque separati, non vetusti, uncias quaatuor vel q. pl.

Cui subtilissimè inciso & Cucurbitæ vitreæ immisso superaffunde

Spiritus Cerasorum ardentis uncias duas,

Factâ maceratione unius diei, abstrahatur fortiter destillando, per M. B. totus spiritus affusus, ad siccitatem Castorei: Spiritus abstractus studiosè asservetur. E residuo in Alembico Castoreo, affusâ s. q. Spiritus Vini, repetitis vicibus, extrahatur essentia, quousque spiritus affusus colore inficiatur; tandem spiritus tincti omnes filtrati in Alembico vitreo leni balnei calore abstrahantur ad consistentiam ferè Syrupi vel liquidiorem, residuum ex cucurbita effusum in fictile seu potius in vitream patinam aquæ diplomatis debitè immersam; adhuc evaporet ulterius, ad satis densam Extracti consistentiam & spissitudinem, cui demum jungatur & restituatur destillatus ab eo spiritus suprâ asservatus, additâque

Essentiæ Arantiorum saccharinæ ex recent. Cortic. paratæ uncia semis,

Fiat Extractum justæ consistentiæ,

Ad Affectus Cerebri, Apoplexiam, Epilepsiam, Lethargum nec non ad Variolas expellendas, aliaque Exanthemata protrudenda, proficuum: Utrum vero in Affectibus etiam Uterinis salubre esse possit, cuilibet opinionem suam liberam relinquimus; Mihi quidem res ob rationes paulo ante apud Pilulas de Cynoglosso allatas, suspecta videtur. Dosis erunt paucula grana.

EXTRACTUM CROCI.

AD eundem planè modum præcedentis Extracti de Castoreo etiam hoc legitimè parari potest: Quamvis etiã cum Aqua aliqua Cordiali Extractio, tanquam è re non resinosa, quæque in quemlibet liquorem aquosam suam liberè deponit Essentiam atque Tincturam, facili negotio perfici possit. *Est Cordiale Medicamentum, mitigativum, affectibus quoq; Cerebri, Uterinis, item Epilepticis atq; Hystericis proficuum. Lætitiam excitat, Cordiq; robur confert. Dosis aliquot grana in vehiculo convenienti sunto.*

EXTRACTUM ANTIFEBRILE.

℞. Corticis Chinæ Chinæ paucis ab hinc annis ex India Orientali ad nos translatæ uncias duas,

Rad.

Rad. Calami Aromatici unciam unam,
Gentianæ,
Flor. Centaurii minoris an. uncias duas,

Ex incisis & crassiusculè contusis, eliciatur cum suff. quant. Spiritus Vini repetitis vicibus affusi, virtus tota, quousque Spiritus Vini colore rubro inficiatur: Spiritus tincti omnes filtrati in Alembico vitreo per M. B. ad Extracti spissioris consistentiam destillando leniter abstrahantur. Servetur Extractum residuum ad usum: *quod præsentaneum est remedium in Febribus Tertianis & Quartanis, cum Intermittentibus tùm Continuis, instante Paroxysmo, vel hora una aut altera antea exhibitum. Dosis scrupulus unus aut drachma semis, sive in forma Pilularum, sive in liquore appropriato solutum.*

Nota: Ex solâ coctione Chinæ Chinæ (quæ Romæ & Venetiis venalis prostat) Extractum simpliciter confectum, easdem obtinet virtutes, *Paroxysmos, fermentumque febrile extinguendi, & dissipandi, quô certè præsentius Remedium aut Febrifugum hucusque non sit inventum, vel rarò vel nunquam fallens Medicum aut ægrum modò debito tempore, opportunè ac præmissis præmittendis exhibeatur.*

EXTRACTUM HYDRAGOGUM.

℞. Radic. Asari,
Ebuli ana uncias tres,
Calami Aromatici,
Enulæ ana unciam unam,
Gialappæ,
Mechoacannæ,
Vincetoxici ana uncias quatuor,
Rhabarb. optimi unciam unam semis,
Herbar. Soldanellæ,
Gratiolæ,
Scolopendr. an. uncias duas,
Agrimon. uncias duas semis,
Semin. Apii,
Bardanæ majoris,
Nasturtii,
Ebuli,
Urticæ,
Thlaspios nostr. ana unciam unam,

Incisa & contusa immittantur Cucurbitæ Vitreæ, ac cum f. q. Spiritus Vini, repetitis vicibus affusi, extrahantur virtutes omnes, quousque nimirum Spiritus Vini tingatur; Extractiones omnes in Alembico Vitreo ad libram unam circiter abstrahantur; Resina, quæ residuo liquori innatabit studiosè separetur, exsicceturq; leniter, &, ut sæpius monui, vel Amygdal. dulc. benè subacta, & in pulverem conversa, vel Spiritu Vini recenti rectificatissimo denuò soluta; ultimò tandem Extracto jam sufficienter & ad consistentiam debitam abstracto admisceatur.

Porrò

℞. Succor. depurat. Rad. Bryoniæ,
Iridis nostr. an. unc. dec.
Hepat. nobilis,
Matrisylv.
Mercurial. ana unc. octo,

Ac cum superiori jam Extracto liquido, à quo innatans sua resina separata est, in leni calore, vel supra lenem ignem in vase duplici, ad competentem Extracti consistentiam unita evaporent, cui Extracto ultimò jungantur,

Superior separata & asservata Resina, Amygdalis probè subacta, vel Spiritus Vini particulâ denuò soluta,
item
Magisterii seu Resinæ Scammoneæ Amygdalis pariter probè subacti drachmæ duæ,
Extracti Gummi Guttæ uncia semis,

Et usui reponatur. *Hydropicis proficuum. Dosis drachma semis ad drachmam unam in vehiculo convenienti.*

EXTRACTUM MECHOACÆ.

Harum Radicum resinosarum extractiones in *Appendice nostra ad Animadversiones* in *Pharmacop. August. pag. 18. & 19.* non obscurè indigitatæ, nec non earum Magisteria dextrè conficienda, in *Animadversionibus* iisdem pag. 448. exposita reperies. Verumenimverò, ne quidquam mancum opusculo videatur, sequentes superpondii loco addo præparationes.

℞. Radic. Mechoacæ albæ
vel
Rad. Gialapp. libram unam,

Quamcunque harum volueris: ex his incisis & contusis, nec non cucurbitæ vitreæ immissis, extrahatur cum sufficiente quantitate *Spiritus Vini rectificati*, repetitis vicibus affusi, & depleti, tota earum essentia, virtus ac resinosa substantia, usq; dum *Spiritus* non amplius colore imbuatur; *Spiritus tincti omnes* prius filtrati per Alembicum destillando leniter abstrahantur, ad pauci liquoris remanentiam (libræ unius circiter) *residuo in Alembico liquori* aliquot unciæ *Aquæ Rosarum* affundantur, pro exactiori *resinæ* præcipitatione, relicto à destillatione liquori innatantis, quam deinceps à liquore restante exactè separatum, *& Aqua Rosarum fragrante* sæpius lotam, in scutellâ leniter retro fornacem, vel in cineribus; & quidem si ex *Galappa* fuerit, totaliter exsicca, ut in pulverem queat redigi, & *Gialappæ Magisterii seu Resinæ* nomen mereatur. Sin verò à *Mechoacanna* extracta fuerit *Resina*, eandem non ad siccitatem totaliter, sed ad solidam satis, nec tamen planè *siccam Resinam*, mediante leni calore similiter redige, idque in scutellâ pariter vitreâ vel terreâ. Jam verò *residuum liquorem seu liquidum Extractum*, à quo *Resina* separata fuit, in diplomate, vase nimirum duplicato, ad consistentiam Extracti spissiorem, sive Electuarii, evaporare sine, cui Extracto spisso dum adhuc calet, uniatur jam legitimè *sua resina superius ab eo separata & exsiccata*, ut solubile Extractum ex ambobus efficiatur. Sed cum hæ Radices, scil. *Galappæ & Mechoacæ*, copiosam in extractione præbeant *Resinam*, pauxillum verò Extracti in aqua solubilis (prout hîc loci Extractum accipimus) idcircò ambæ totaliter, quemadmodum extractæ sunt, uniri verè nequeunt, ita ut in quolibet liquore postea sint solubilia, & veri Extracti nomen mereri possint; Necessum igitur est, ut unio sive mixtura horum duorum, abstracti videlicet Extracti & Resinæ, competenti quantitate ac pondere hujus atque alterius instituatur. Verbi gratia sint

Extracti abstracti unciæ quatuor,
vel Gialapp. vel Mechoacæ,

admisceantur vel aduniantur his quatuor unciis,

Resinæ vel Gialapp. vel
Mechoacæ unciæ duæ,

sequenti modo: nimirum,

Pro Extracto *Gialappæ*, ejus *Resinam* totaliter exsiccatam, & in pulverem redactam subtilem, pondere supradicto, prius cum

Amygdal. dulc. decort. unciâ unâ vel unâ semis,

probè subactam, Extracto, jam tùm ad justam consistentiam abstracto, studiosè commisce, addita nec non

Essentiæ Arantiorum saccharinæ è recent.
Cortic parat. uncia una,

Fiat Extractum Gialappæ.

Pro Extracto verò Mechoacæ albæ hunc sequere modum videlicet.

Resinæ Mechoacæ aliqualiter & quantum fieri potest siccatæ unciæ duæ,

solvantur denuò in

Spiritus Vini rectificatissimi, ut sine omni phlegmate aquoso sit, unciis tribus vel quatuor,

ac tandem

Extracti ad satis crassam spissitudinem abstracti unciis quatuor,

commisce.

Fiatque Extractum Mechoacæ albæ,

De *Spiritu* nonnihil leni calore exhalando, cum promptè leni caloris pulsu æthera petat, ut justa Extracti consistentia emergat, addatur ultimò

Essent. Arantiorum saccharinæ ex recent. Cort. uncia una.

Hæc dextrè descripta Extracta ferè unius ejusdemque sunt virtutis, quamvis *Gialappæ Extractum* quodammodo efficacius sit altero: *ambo evacuant aquosas ac superfluas totius corporis humiditates, unà cum flava bile. In Cachexia, Hydrope Ascite & Anasarca aliisque Morbis, in quibus purgatione opus, feliciter adhibentur, à scrupulo semis, scrupulo uno, & drachma semis, prius quidem Syrupis solvenda, tandem etiam liquoribus permiscenda.*

EXTRA-

EXTRACTUM RHABARBARI, ET EXTRACTUM FOLIORUM SENÆ.

HÆc Extracta ut debitè conficiantur, præcedentes modi simplicium Extractorum observandi & imitandi sunt: Et cum *Rhabarbarum* Radix sit, cujus essentia cum aqua aliqua simpliciter destillata elici quoque possit, poterit illa, si *Spiritus Vini* suspectus, & nimis calidum exinde futurum Extractum quispiam præsumeret, cum *Aqua Cichorii vel Endiviæ* extrahi, & usui suo accommodari.

Par ratio est & idem modus in extractione *Foliorum Senæ* observandus: hoc tamen certò certius quod extractiones cum *Spiritu Vini* peractæ, multò subtiliores & penetrantiores sint, quam illæ quæ cum aquis peraguntur. Exemplo nobis sint præmissa *Hellebori atque Asari Extracta*: quarum *Radicum Essentiæ & Tincturæ* etsi primum cum *Aq. simplici* prolectæ & evocatæ sint coquendo, posteà tamen cum *Spiritu Vini* institutâ repetitâque extractione, apparet crassities prioris fœculenti extracti *cum Aqua* facti: Sic, si mihi res tota committeretur, hæc duo Extracta duplici modo parata in Pharmacopoliis prostare præciperem, *cum Aqua* scilicet simpliciter parata, & *cum Spiritu Vini*; quorum illa nonnihil efficaciora, hæc verò blandiora in operationibus futura.

Et si Pharmacopœi, laboribus, tempori, ut & *Spiritui Vini* parcere vellent, cujus non exigua copia desideratur, præsertim *ad Folia Senæ* extrahenda, præstaret modum imitari in extractione *Radicum Hellebori nigri* edoctum, ita faciliori negotio, minoreve pretio hæc ipsa Extracta conficerent. Quorum usus & doses patent: superfluũ igitur esset multa de his addere.

EXTRACTUM PANCHYMAGOGUM, SEU MAGISTRALE, AD POTIONES.

℞. Rhabarbari optimi uncias duas,
Radic. Gialappæ uncias tres,
Hermodactylorum,
Hellebori nigri,
Turbith albi Gum. an. unc. duas,
Fol. Senæ elect. sine stipitibus uncias tres,
Sem. Ebuli, unciam unam semis,

Incisa & contusa extrahantur cum *Spiritu Vini*, repetitis vicibus affuso, quousq; tota vis Cathartica extracta sit; Extractiones autem filtratæ omnes in Cucurbita vitrea per B. M. abstrahantur ad remanentiam libræ unius circiter, postea à liquore sive extracto liquido *innatans resina* separetur; quo facto, liquor dictus leniter in diplomate ad consistentiam Extracti debitam, evaporet, cui demum admisceatur *Resina ab ipso separata*, prius *rectificatissimi Vini Spiritus s. q.* soluta, fiatque Extractum debitæ consistentiæ.

Est universale purgans, omnes humores excrementitios educens; ideoq;, ubicunque purgatione opus, Extractum hoc loco plurimorum aliorum servire potest. Dosis scrupulus unus ad drachmam semis vel scrupulos duos.

EXTRACTUM PANCHYMAGOGUM SEU MAGISTRALE PRO PILULIS.

℞. Rhabarbari optimi unciam unam,
Agarici albi uncias duas,
Gialappæ uncias tres,
Turbith gummosi uncias duas,
Colocynthid. unciam unam semis,
Hellebori nigri uncias duas,
Fol. Senæ electæ uncias quatuor,
Sem. Ebuli,
Scammonii electi ana unciam unam,

Incisa & contusa extrahantur cum *s. q. Spiritus Vini*, quousque tota vis Cathartica sit extracta. Colaturæ & extractiones omnes in M. B. ad reman. libræ unius circiter abstrahantur, à quo residuo liquore *innatans Resina* separetur, & interim asservetur; Liquor verò sive Extractum liquidum fundatur super

Aloës Rosatæ uncias sex,

Et in calore leni simul exsiccentur, admiscendo ultimò *Resinam separatam, & recentis Spiritus Vini rectificati s. q.* solutam: atque ita fiat Extractum satis spissum, in forma Massæ Pilularum.

Hoc Extractum ob saporis amaritudinem utplurimum Pilulis destinandum: Purgat cæterum

terum omnes humores excrementitios, in universum ex corpore. Ad universalem igitur Purgationem, si hâc nimirum opus, conferet hoc Extractum; Cujus dosis scrupulus semis ad scrupulum unum esse poterit.

EXTRACTUM MAGISTRALE LENITIVUM.

℞. Rhabarbari electi uncias tres,
Rhapontici veri uncias duas,
Myrobalan. Chebulorum
Citrinorum ana drach. sex.
Flor. Rosar. rubrar.
Santali rubri ana unciam semis,
Radic. Acetosæ,
Cichorii sylvestr. an. drachm. sex,
Cortic. Arantiorum recent. unciam unam,

Ex incisis & contusis fiat cum s. q. Spiritus Vini, repetitis vicibus affusi, colati, filtrati, & ejusdem denuò leni in balnei abstractione, Extractum justæ consistentiæ.

Mitissimum est Laxativum in plurimis Affectibus Hepatis, Lienis & Mesenterii, fluxu Alvi diuturno ac cruento, salutariter exhibendum à drachma una, ad unam semis.

EXTRACTUM ANTEPILEPTICUM.

℞. Radic. Pœoniæ debito temp. coll.
Doronici veri ana uncias duas,
Zedoariæ unciam unam,
Ligni Visci Quercini, unciam unam semis,
Aloës ponderosi,
Rhodii,
Santali citrini an. unciá unam.
Croci Austriaci unciam semis,
Flor. Paralyseos,
Pœoniæ,
Tiliæ an. drachmas sex,
Sem. Pœoniæ, unciam unam,
Bardanæ major. unciam semis,
Citri drachmas sex,
Succini albi unciam unam,
Cortic. Arantiorum extim.
Rasuræ Ungulæ alcis ana unciá semis,
Cranii Humani unc. unam,

Incisa crassiusculè & contusa immittantur Cucurbitæ vitreæ, super quæ fundatur *Spiritus Vini rectificati libra semis*, ut species parum saltem humectentur: Factâ autem maceratione per diem unum atque alterum, abstrahantur destillando in balneo *unciæ tres circiter, spiritus fragrantis*: quo interim curiosè asservato in vitro satis clauso, fiat *specierum residuarum cum s. q. Spiritus vini rectificati* extractio & quidem repetitis vicibus, ad virtutum earum plenariam extractionem; *Colaturæ seu spiritus omnes tincti & filtrati* in M. B. abstrahâtur, ad remanētiam circiter libræ unius, vel unciarum decem. Hic liquor cui pauxillum *Resinæ* inhærebit, coletur per linteum. *Resina in colatorio residua* leni calore nonnihil exsiccetur, quâ interim servatâ, *liquor colatus* in diplomate seu vase duplicato ad consistentiam spissam Extracti evaporet, cui Extracto tandem jungatur *sua Resina*, cum *superiori primitus destillato & asservato spiritu* soluta, additisque porrò subsequentibus, utpote

Ol. Nuc. Moschat expressi drachma semis,
Stillat. Cinamomi,
Ligni Rhodii ana scrupulo uno,
Lavendulæ,
Coriandri,
Succini ana scrupulo semis,
prius cum
Pulv. Sacchari albissimi uncia una semis,
in Elæosaccharum conversorum.
Item
Magist. solub. Matris perlarum cum Spiritu n. Veneris parat. drachm. tribus,
Magister. solub. Carpion. lapid. sublunar. itidem cum Spir. Veneris parat. drachmis duabus,

Fiat Extractum justæ consistentiæ. *Præstans est in Affectibus Cerebri remedium; ut sunt Apoplexia, Epilepsia; item in Morbis Uterinis & Hystericis, Vertigine, maximè si hi sint complicati Morbi, fructuosè usurpabitur; à scrupulo uno ad drachmam semis. Castoreum ab hoc Extracto studiosè abesse volui, ne forte fœmineo sexui intra corpus sumptum plus*

plus obsit quam prosit, quemadmodum in Pilulis de Cynoglosso monui: Cui tamen libuerit, Castorei Extractum huic jungere, ejus intentioni facilè indulgeo, eo ipso enim nomine istud separatim juxta leges Artis conficere docui, ut per se in Pharmacopoliis prostet, & in promptu sit.

EXTRACTUM ANTIPESTILENTIALE.

℞. Rad. Zedoariæ,
Contrajervæ ana uncias duas,
Angelicæ,
Imperatoriæ,
Succisæ, ana uncias duas semis,
Herb. Scordii nostrat. uncias tres,
Rutæ hortensis uncias duas,
Baccar. Juniper. uncias duas semis,
Cortic. Arantior. recent. unciam unam,
Citri recent. extim. uncias duas,
Croci optimi drachmas sex,
Sem. Citri unciam unam,
Aquilegiæ,
Napi ana drachm. sex,
Myrrhæ rubræ electæ uncias duas,
Succini albi unciam unam semis,
Incisa & contusa immittantur Cucurbitæ Vitreæ, quibus superaffundantur
Spiritus Vini rectificati unciæ sex, vel octo,

ut saltem nonnihil species humectentur: Factâ maceratione unius diei, abstrahantur in M. B. unciæ tres circiter *spiritus affusi*, quo interim asservato, *species prænominatæ* cum s. q. *Spiritus Vini* extrahantur, & quidem repetitis affusionibus & decantationibus ad totalem virtutum prolectionem. Colaturæ postea omnes filtratæ destillando in M. B. abstrahantur, ad libram unam circiter: *Qui liquor*, cui nonnihil *Resinæ* inhærebit, coletur per linteum, & in diplomate vel vase duplicato ad Extracti spissitudinem evaporet, huic tandem *superior separata Resina*, parumper prius in vitro largo exsiccata & denuò *cum superiori primitus abstracto spiritu à speciebus* soluta, adjungatur & probè commisceatur, superadditis quoque sequentibus: utpote

Ol. Stillat. Rutæ,
Baccar. Juniperi ana drachma semis,
Cinamomi,
Citri ex recent. Cort. an. scrupulo uno,
Nuc. Moschat. expr. drachm. una, prius cum
Pulv. Sacchari Citrati unciis duabus permistor.
Fiatq; Extractum justæ consistentiæ.

Præstans in Peste & Febribus malignis, ad sudores proliciendos, malignitatemq; superandam; Cor roborat, ac à vaporibus malignis præservat; Dosis scrupul. ad drachmam semis.

EXTRACTUM ANTIPESTILENTIALE ALIUD.

℞. Rad. Angelicæ,
Contrajervæ,
Enulæ Campanæ,
Imperatoriæ,
Levistici,
Morsus diaboli,
Scorzoneræ,
Zedoariæ ana uncias duas,
Herb. Scordii nostrat.
Rutæ hort. ana recent. uncias tres,
Flor. Calendulæ,
Croci. Austriaci an. unciam unam,
Cortic. Citri recent. extim. unc. duas,
Baccar. Juniperi uncias tres,
Herbæ Paridis, unciam unam,
Semin. Citri,
Rutæ, ana unciam semis,
Myrrhæ rubræ unciam unam semis,

Incisa & contusa crassiusculè ac Cucurbitæ Vitreæ immissa, extrahantur *cum s. q. Spiritus Vini*, repetitis vicibus affusi, quousque omnes virtutes evocatæ sint, *nec Spiritus Vini* Tincturam amplius eliciat: Extractiones omnes filtratæ per Alembicum, ad Extracti consistentiam destillando abstrahantur: cui adde

Olei stillat. Rutæ hortens.
Succini an. drachm. unam, prius cum
Sacchari Citrati unciis duabus permixtor.
Fiatq; Extractum, usui asservandum.

Nota : *Resinosa substantia* uti in aliis superioribus Extractis, studiosè separanda, nonnihil exsiccanda, *cum particula Spiritus Vini* primitus abstracti, denuò solvenda, & jam spisso Extracto dextrè unienda est.

Usus & dosis cum superiori coincidit, exindeq; patet.

LAUDANUM OPIATUM.

℞. Extracti Opii priùs correcti per exhalationem sui Narcotici Sulphuris unciam unam,
Extracti Croci drachmas sex,
Sulphuris Vitrioli Narcotici rubicundi per præcipitationem, edulcorationem & calcinationem dextrè parati unciam unam,
Pulv. Succini albi præpar.
Ligni Aloës ponder. an. drach. sex,
Sem. Citri excortic. drach. duas,
Magist. solub. Perlarum Orientalium,
Matris Perlarum,
Coralliorum rubrorum,
ana drachm. tres,
Ol. Nuc. Moschat. expressi drachmam unam semis,
Stillatit. Cinamomi,
Ligni Rhodii an. scrup. unũ,
prius cum
Essentia Citri Sacchar. n. unciâ una permixtor.

Misceantur & cum modico Mellis Anthosati redigantur in massam bonæ consistentiæ; Cui, si placuerit, Ambra & Moschus admisceri possunt.

Est singulare Remediorum Genus in mitigandis doloribus acutissimis totius corporis Microcosmici : Cor roborat, Cerebrum confortat, & sudorem promovet. Dosis scrupulus semis in forma Pilularum vel cum liquore quodam solutum.

Nota : Hyosciamus tanquam violentissimum Narcoticum mihi semper fuit suspectus, ob pessimos, quos in usu ejus animadverti effectus; quâ de re Laudanum hoc, Hyosciamo carere consultũ esse duxi.

LAUDANUM CÆSAREUM SINE OPIO.

℞. Auri sclopetici ritè per præcipitationem parati, vel ejus loco
Croci nostri Solis uncia semis,

Cui Curcurbitæ parvæ immisso superaffundatur,

Tincturæ n. Antimonii in *Appendice* n. ad *Animadversiones pag. 60.* edoctæ uncia una,

Fiat Digestio aliquot dierum spatio in cineribus, ac tandem fixatio humiditate apposito capitello parvo leniter prius abstracta : residuo pulveri porrò tantundem

Tincturæ Antimonii

superaffundatur & uti antea in cineribus digerendo, & tandem humiditatem leniter abstrahendo, nonnihil figatur.

Huic Auro essentificato
instilla
Olei Cinamomi optimi & non adulterati drachmas duas.

Diù multumque in mortario vitreo subigendo & terendo, anteq. reliqua adjiciantur & immisceantur ingredientia, utpote

Extracti Ligni Aloës seu Resinæ ejus juxta n. descript. parati uncia semis,
prius cum
Sem. Citri excortic. drachmis tribus,
probè subacti,
Extracti Croci Austriaci drachmæ duæ,
Ambræ gryseæ opt. drachma una semis,
vel duæ,
prius cum
Sem. Citri etiam excort. drachm. semis,
probè subactæ
Mosch. opt. Oriental. drachm. semis
cum suff. q.
Aquæ Flor. Arantiorum ad pultis formam soluti &
Essentiæ Citri Sacchar. n. uncia una,
permistorum,
Ol. Nucis Moschat. expressi, drachm. una semis,
cum
Essentia Arantiorũ Sacch. n. drach. sex,
etiam permisti.
Magist. solub. n. Perlarum Oriental.
Coralliorum ana
drachm. tres,
Mellis nostr. Citrati quant. suffic. pro Massa efformanda.

Fiatq;

Fiatque Laudanum non satis laudandum : nec diffido, quin omnes qui arte componendi ac præparandi Medicamenta imbuti, suum huic Medicamento sint contributuri calculum. *In omnibus Infirmitatibus Cordis & Cerebri, ubi confortationis necessitas id postulat longè saluberrimum.*

Nota : Si quis particulam Laudani hujus opiatam reddere voluerit, addito nempè *Opii Extracto* pondere proportionevè competente, illi liberum erit. Ego quidem *sine Opio* istud prostare consultius esse duxi, ut & in iis, utplurimum soporiferis Affectibus, quibus *Opium* inimicum, & adhiberi, usuique esse possit. Similem ferè huic Laudano nostro Medicinam Regiam in *Appendice* ad *Pharmacopœiam Regiam* priorem apposui, quæ, licet non multum discrepet ab hoc præmisso Laudano Cæsareo, nihilo tamen minus, ne legitima ejus eaq; pulcherrima descriptio unà cum illa *Appendice*, quæ majori sui parte huic *Pharmacopœiæ Regiæ* locupletatæ inserta est, pessum eat & pereat, hîc loci denuò adscribere haud piguit.

ESSENTIA OPII LIQUIDA ANODYNA.

℞. Opii Thebaici opt. unciam unam,

Quod tessellatim conscissum solvatur in calore leni

Aquæ Cinamom. cum Vino stillat. librâ unâ semis,

Solutio filtretur per Chartam, & cum

Salis Tartari albi unciâ unâ,

pededentim injectâ præcipitetur, ac die unâ vel alterâ post digerantur, & porrò filtrentur, Essentiæ filtratæ denuò adde

Salis Armen. cum Chalybe sublimati drachmas duas semis,

Extracti Croci opt. drachmam semis,

Essentiæ liquid. Cortic. Arantiorum, Citri ana unciam semis,

Digerantur in vitro benè clauso lenissimo calore, per triduum, filtretur denuò essentia, & usui servetur.

Hanc Opii Essentiam Anodynam & Antifebrilem inter secretiora habui. Nullam enim reperies exactiorem hucusque Opii præparationem, aut correctionem, quâ narcosis Opii violenta & maligna verè temperetur, ut exinde benignum & celebre evadat medicamen, plurimis morbis securè opponendum, quod occasione præmissorũ Laudanorum hîc pro Coronide hujus Classis, Tibi L. B. sincerè communicare volui, quo fruere, & ad sanitatem proximi Tui adhibe, cum summâ tamen semper prudentiâ, quemadmodum expertum decet Medicum, omni temeritate liberum.

Præstat in Febribus Tertianis & Quartanis horâ una vel alterâ ante Paroxysmum propinanda : Item in Epilepsia tùm Infantium tùm adultorum, doloribus Colicis, Dysenteria & fluxibus alvi immoderatis, cum emolumento exhibetur, à drachma una ad drachmas duas & tres, in vehiculis convenientibus

Cæterum, plura addere huic Classi Extracta superfluum existimavi: Accepisti enim L.B. hîc profectò ea, quibus ni fallor abundè Tibi satisfactum ipsemet confiteberis : si tamen ex simplicium ordine adhuc necessaria quædam putes, eorum præparationes ex præmissis facillimum erit colligere, quam ob rem huic quoque Septimæ Classi manum imponens ultimam, ad ipsam octavam cum Deo progredior.

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ SEU DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI

CLASSIS OCTAVA.

DECOCTORUM STRUCTURAM EXPONENS.

Decocta in Pharmacopoliis, & Praxi Medica in frequenti sunt usu: eô autem nomine in hac Classe varia occurrunt: Et primò quidem species diversæ grosso modo incisæ Decocta appellantur, ex Radicibus, Herbis, Floribus, Fructibus &c. quæ species jam tum paratæ ad Decoctiones futuras in promtu prostare solent, è quibus ex tempore illa parari queant. Deinde Decocta propriè, ex præfatis speciebus, cum Aqua, Vino, Sero Lactis &c. jam tum parata: Item Apozemata, Infusiones, Vina Medicata, Clareta & simila sub hoc titulo comprehenduntur, quæ sola vel per se, usui Medico inserviunt, vel saltem vehiculi loco ad pharmaca alia dextrè dissolvenda & propinanda adsunt. Quòd autem locum in Medicina & Officinis Pharmaceuticis invenerint, id ideò factum est, ut virtutes & ipsæ quasi Essentiæ è rebus crudis atq; crassis per Menstrua extrahentia, sive Aqua simplex, aut destillata, sive Vinum, sive Serum Lactis sit, vel aliqui aliis Liquores, eliciantur & evocentur, ne cruda planè infirmis infundantur simplicia, in largâ insuper dosi, ingrata, ac tarda prorsus in Operationibus suis Ventriculum potius aggravent, quam ut subigi facilè vel in actum ipsa deduci possint: per Decoctiones verò illa veluti extracta ac præparata, tandemq; debiliori stomacho immissa, facilius subigi, & ad effectum promoveri possunt. Quod autem compositiones eorum ac præparationes concernit, in iis, etiamsi paratu facillima videantur, observandum tamen est, atq; sedulò curandum, ut ea saltem simplicia Decoctionibus ejusmodi destinentur, quæ sine virium suarum jacturâ aut exhalatione, coctionem sustinere valeant, aut paulò artificiosiori quam communi modo (in Alembico scilicet vitreo suo capitello munito, ut spirituosum illud, quod ebulliendo transit, excipi, residuoq; tandem affundi, & reduniri possit:) Decoctiones nonnullas aggrediantur, tritumq; illud Axioma pro norma semper sit; non quodlibet ex quolibet fieri; adeoq; nec quævis simplicia simplici Decoctioni apta esse. Quare pro majori dilucidatione

datione hâc, facient ea, quæ in Animadversionibus n. ad Decoctum Carminativum & supcr alia adhuc studiosè annotavimus; unde, quæ hîc fusius exponenda essent, ex illis satis clarè elucescent. De reliquo plura in ipsis subsequentium Decoctionum compositionibus & præparationibus studiosus Lector animadvertet, quorum describendorum copiam in me suscipiam, eo, qui sequitur, ordine.

DECOCTUM APERITIVUM
Tempore Verno & Aestivo.

℞. Olei Tartari per deliquium facti libras duas,
à quo destillando abstrahantur
Vini albi boni libræ sex : vel ejus loco
(si vinum ob phlogosin Viscerum suspectum foret)
Aquæ Cherefolii sine addit. stillat tantundem.

Ad totalem siccitatem Salis Tartari (quod Sal Tartari denuò calcinandum & ad alios usus aptandum est) liquori vero prolecto immergantur

Radic. recent. Apii uncia semis,
Cichorii sylv. unc. duæ,
Acetosæ,
Fœniculi,
Pimpinellæ ana uncia una semis,
Rubiæ Tinctor. unc. una,
Herbar. recent. Hepaticæ nobilis,
Agrimoniæ,
Chamædryos,
Cichorii sylvestr.
Endiviæ,
Scolopendrii
Nasturtii hort.
Cherefolii an. unc. una semis,
Flor. Rosarum rubr. recent. unciæ duæ,
Sem. Nasturtii,
Urticæ,
Fœniculi, an. uncia semis,
Cremoris Tartari, uncia una,
Santali rubri,
Cinamomi optimi acuti an. unc. semis,

Factâ maceratione brevi, fiat in Alembico vitreo, suo capitello munito, (ut id, quod bulliendo transit, licet tantillum sit, liquori colato reaffundi possit) una vel altera ebullitio, dùm refrixerint, colentur, exprimanturque species fortiter; Decoctum hoc colatum additis

Sacchari Canarii albi unciis sex,

cum alb. ovorum probè clarificetur, super addendo

Spiritus Vitrioli vel Salis q. s. pro grato sapore,

Fiatque Decoctum & potus jucundus, *ad Hepatis, aliorumque Viscerum obstructorum reserationem efficax : Dosis unciæ três vel quatuor, bis, tervè de die sumendæ.*

SPECIES PRO DECOCTO APERITIVO HEPATICO ET SPLENETICO
Tempore Hyemali.

℞. Radic. Apii unciam unam semis,
Acetosæ unciam unam,
Cichorii sylv. uncias duas,
Fœniculi,
Rubiæ Tinctorum,
Pimpinellæ,
Caryophillatæ ana unciam unam semis,
Asari drachmas sex, vel unciam unam
Herb. Agrimoniæ,
Cichorii sylvestr.
Cherefolii,
Hederæ terrestris
Scolopendr.
Ceterach,
Nasturt. hort. ana unc. unam,
Flor. Rosarum rub. unc. unam semis,
Santali rubri,
Sem. Nasturtii,
Fœniculi ana drachm. sex,
Cremoris Tartari, seu Tartari albi Veneti, unc. unam semis,

Incisa & contusa crassiusculè usui reponantur, è quibus tempore hyberno, urgente necessitate Decoctiones parandæ, saccharo edulcorandæ, nec non Spiritibus Salis vel Vitrioli acuendæ sunt. Vires & dosis ex superiori patet.

DECOCTUM SEU GALREDA AUT GELATINA CAPOnis, pro Phthisicis & Marasmo consumptis.

℞. Caponem recentem more solito mactatum, (non crudeliter, ne, juxta Scripturam, creaturæ innocentes hominum crudelitatem gemebundè detestari necessum habeant: Existimo enim, majores virtutes ab animali innocente simpliciter & repente mactato sperari posse, quàm in iram & odium ac quasi in rabiem prius concitato) quem à plumis & interaneis repurgatum & evisceratum conscinde in frustula minutissima, ossiculis omnibus etiam conquassatis, cui postmodum adde

Cancros fluviatiles recent. conquassatos Numero xx.
Pulmonis vituli recenter mactati didimidiam partem,
item,
Perdicem etiam recenter mactatam & in frustula parva dissectam & conquassatam, unam.

Cuncta hæc immittantur in lagenâ stanneam amplam, ut tertia vel dimidia pars vacua maneat. Hisce autem carnibus dictis stratum veluti superstratum immisceantur sequentia non minus concisa, scilicet

Radic. Ireos Florent. drachmæ sex,
Enulæ campanæ recentis,
Symphyti majoris recent. ana uncia una semis,
Maceris drachmæ tres,
Croc. opt. Orient. vel Austr. drachm. una,

Porrò his omnibus, lagenæ immissis, superinfundantur,

Succi Tussilaginis recenter expressi & depurati unciæ octo,

vel si consultius videtur, loco *succi Tussilaginis, succus Sempervivi, Hyssopi, Veronicæ, vel alius aliquis conveniens liquor;* aut *Vinum Cydoniorum* substituatur; claudatur posteà lagena proprio suo operculo cochleato, ac insuper etiam vesicâ, deinde immergatur illa ultra medietatem sui in Balneum Mariæ, vel aquam, coquendo continuò ad horas sex; absolutâ Decoctione, aperiatur lagena, contentaque excutiantur, ad sacculum linteum, & prælo subjiciantur; *expressus liquor sale* nonnihil condiendus, & in frigidum collocetur locum, qui, *in gelatinam concretus delicatissimam ægrotantibus Phthisicis summo cum successu propinari potest, in jusculis hordeaceis, Panatellis, Pulpis Amygdalinis, aliisq; similibus ferculis.* Hæc *Gelatina* majores sanè habebit virtutes, quàm *Aqua Caponis*, vel etiam *Aqua ex hepate & pulmonibus Vituli destillata*, cùm virtutes omnes illorum in residuo maneant, ac parum, quod operæ pretium esset asservare vaporetenus, destillando illa per Alembicum transeat. Consulantur *Animadversiones* nostræ super *Aquam Caponis & Balsamum Embryonum*, ubi plura hâc de re reperientur.

SPECIES DECOCTI CARMINATIVI.

℞. Radic. Liquiritiæ rasæ unciam unam,
Cichorii sylv. unciam unam semis,
Enulæ Campanæ,
Calami aromatici ana drachm. sex,
Galangæ,
Ireos Florent. an. unciam semis,
Herb. Melissæ,
Menthæ,
Rosmarini ana manip. duos,
Flor. Chamomillæ Romanæ manip. duos semis,
Genistæ manipulum unum,
Sem. Anisi,
Fœniculi,
Dauci,
Carui,
Coriandri,
Anethi ana unciam semis,
Baccarum Lauri unciam unam,
Cortic. Arantiorum,
Citri ana recent. siccat. drach. sex,

Crassiusculè contusa & conscissa, reponantur usui, tùm pro interno, Decoctiones ex iis conficiendo, easque ultimò aromatizando Cinamomo, Aniso, Fœniculo, ac Syrupo quodam appropriato; vel Sacharo

charò Citrato edulcorando, tùm pro Clysteribus Gutturi inferiori injiciendis.

Porrò, in quemcunque finem ex hisce speciebus Decoctiones sint conficiendæ, suadeo, ne in aperto fiant vase, nisi velis virtutes earum Carminativas inter initia statim Coctionis in auras inutiliter pellere, relictis partibus terrestrioribus virtute carminativa maximâ ex parte destitutis: quare vel in Alembico vitreo & arena, aut balneo n. vaporoso instituantur, ut ea, quæ paucis etiam ebullitionibus sursùm petit aquositas, virtute carminativa specierum uberrimè imbuta Alembico & præposito recipiente vitro excepta, residuo decocto restitui possit. Quod si verò juscula Carminativa ex iis conficere animus sit, illa similiter non sunt coquenda, sed species dictæ illis saltem per noctem infundendæ. Vires & dosis cuicunque Medico experto patebunt.

DECOCTUM VEL VINUM CARMINATIVUM CONTRA FLATUS.

℞. Vini albi boni libras sex,

Fervefiat in olla benè cooperta, cui quamprimum incipit bullire injiciantur

Cortic. Arantiorum recent. & extim. duorum vel trium pomorum,
Limon. recent. & extim. unius pomi,
Rad. Cichor. Sylvestr. uncias tres,
Cinamomi opt. saltem incisi drachm. sex,

Factâ unicâ ebullitione superinjiciantur etiam

Sacchari Canarii albi unciæ quatuor vel quinque,

Et statim removeantur ab igne, cùm verò refrixerint, vase probè tecto & clauso, coletur vinum per linteolum aut pannum purum, alieno odore vel sapore non infectum. *Fiatq; potus jucundus. Cujus usus est, ut ii, qui flatibus torquentur, tum in prandio, tùm etiam in cœna primum de illo haustum accipiant: Confortat nimirum Ventriculum & Hepar, Intestina ita roborat, ut seipsa juvare flatusq; expellere queant.*

DECOCTUM CONTRA CALCULUM NEPHRITICUM.

℞. Ligni Nephritici unciam semis,
Rad. Petroselini recent. cum toto uncias tres vel quatuor,
Cicerum rubeorum parùm confractorum uncias tres,
Granorum Alkekengi unciam semis,
Tartari albi Veneti, vel Cremoris Tartari unciam semis,

Incisa nonnihil quæ incidenda sunt, coquantur terreo in vase cum Aq. simpl. libris septem, ad remanentiam librarum sex, sub finem decoctionis injiciendo

Cinamomi acuti unciam semis,
Sacchari Canarii albi uncias quatuor,
Succi Limoniorum quatuor pomorum recenter expressi,

Ab igne protinus remoto, cum refrixerit, coletur sæpius, fiatque potus jucundus, *in expellendo sabulo & calculo præstans.*

SPECIES DECOCTI CONTRA CALCULUM.

℞. Radic. Liquiritiæ rasæ,
Ireos Flor. an. unc. unam semis,
Asparagi,
Apii ana unciam unam,
Ononidis uncias duas,
Petroselini uncias tres,
Herb. Rutæ murariæ manip. tres,
Anethi manip. unum.
Baccar. Juniperi uncias duas,
Alkekengi unc. unam semis,
Semin. Dauci,
Nasturtii,
Thlaspios,
Urticæ,
Fœniculi ana unciam unam,
Milii Solis drachm. sex,
Cicerum rubeor. confract. unc. tres,
Ligni Nephritici unciam unam,
Tartari albi Venet. seu Cremoris Tartari unciam unam semis.

Incisa & contusa crassiusculè serventur pro usu. Ex illis vel Decocta, saccharo ultimò edulcoranda & aromatizanda, vel juscula veluti alterantia ex tempore confici possunt. *Pellunt calculum & sabulosam materiam*

materiam in renibus & vesica contentam; Menses retentos promovent, & multa heterogenea unà cum urina educunt.

DECOCTUM CONTRA DYSENTERIAM.

℞. Conserv. Rosar. rubr. antiquæ unc. tres,
Papaveris errat. uncias duas,
Santali rubri,
Rad. Tormentillæ ana unciam semis,
Cortic. Arantiorum recent. extim.
Limonior. recent. & extim. ana drachmas tres,
Granorum Mastichis drachm. semis,

His incisis quæ incidenda sunt, ac ollæ vitreatæ immissis, superaffundantur

Aq. ferventis & bullientis libræ octo,

Vase benè cooperto refrigerari permittito, fiat post colatura sæpius repetita pro Potu. *In Dysenteria, Diarrhœa immoderata, Lienteria, Fluxu hepatico & similibus Affectibus summo cum fructu offerendo.*

SPECIES DECOCTI AD DYSENTERIAM.

℞. Rad. Liquiritiæ unciam unam,
Ireos Flor. unciam unam semis,
Cichor. Sylvestr. uncias duas,
Tormentillæ,
Bistortæ ana drachm. sex,
Acori unciam unam,
Flor. Rosar. rubear. unciam unâ semis,
Balaustior. unciam unam,
Papaver erratic. unciam unam semis,
Capit. Papav. albi cum seminib. num. v.
Baccarum Myrtillorum uncias duas,
Santali rubri unciam unam semis,
Ligni Sassafras unciam unam,
Cortic. recent. Arantiorum extim.
Citri recent. & extim. an. drach. sex,
Nuc. Moschat. unciam unam,

Incisa & contusa crassiusculè serventur ad usum. *Præstantes in Affectibus supradictis Dysentericis, Fluxu hepatico, Diarrhœa immoderata, ex quibus vel decocta vel juscula parari possunt, infirmisq; salutariter propinari.*

DECOCTUM HEPATICUM.

℞. Seri lactis caprini recenter facti & depurati libras quatuor vel quinque,
cui immergantur,
Tamarindor. recent.
Radic. recent. Cichor. sylvestr.
Herb. recent. Cichor. sylvestr.
Endiviæ,
Hepaticæ nobil. ana uncia una,
Flor. Rosar. recent. uncia una semis,
Santali rubri drachm. tres,
Cremoris Tartari uncia semis.

Factâ maceratione horis aliquot, ac unica saltem ebullitione (omnia tamen in vase terreo) fiat Colatura cum expressione, expressum probè clarificetur, superaddendo

Syrup. de Papav. errat. uncias quatuor,
Spirit. Vitrioli q. s. pro gratissimo sapore,
Essent. Citri Sacchar. ex recent. Cortic. paratæ drachm. sex,

Fiat Decoctum aut Tinctura hepatica rubicunda & jucunda sapore ac odore: *Quæ insignes obtinet vires Hepar calidum refrigerandi, obstructum reserandi, & debilitatum confortandi, singulis matutinis ac vespertinis horis, unciæ tres vel quatuor sumendæ.*

Nota: Quòd cum tempore Autumnali & Hyemali *recentes Herbæ & Radices* in promptu haberi nequeant, idcircò aliud Decoctum hepaticum quocunque tempore paratu facile addo, nimirum:

℞. Seri lactis caprini recenter facti & depurati libras quatuor vel quinque.
cui immergantur, dum adhuc fervet
Tamarindorum recent. unc. una semis,
Conf. Rosar. rubr. recent. unciæ tres,
Cichorii sylvestris,
Hepaticæ nobilis,
Acredinis Citri,
Papaveris Erratici an. unciæ duæ, vel saltem uncia una semis,

Factâ digestione per diem vel noctem loco calido, coletur: Colaturæ filtratæ adde

Spir. Vitrioli q. s. pro grato sapore,

Fiat

Fiat potus gratus & præstans *pro Hepate refrigerando & confortando.*

SPECIES PRO DECOCTO FORESTI CORRECTÆ.

℞. Radic. Liquiritiæ unciá unam semis,
Petroselini,
Fœniculi ana uncias duas,
Ireos Florent. unciam unam semis,
Florum Malvæ,
Bismalvæ ana drachmas sex,
Semin. quatuor frigid. majorum excortic. an. drachm. quinque.
Fœniculi,
Saxifragiæ an. drachm. sex,
Cicerum rubr. confractor. unc. sex,
Sebesten,
Ficuum ana Num. xxx.
Hordei mund. & prius loti unc. tres,

Incisa & contusa crassiusculè serventur pro usu, *ad dolores ex Calculo leniendos; decocta ex iis paranda, quæ abstergunt, leniunt, calculumque pellunt, ac urinam promovent.*

SPECIES DECOCTI FLORUM ET FRUCTUUM PECTORALIS.

℞. Radic. Liquiritiæ unciá unam semis,
Enulæ Campanæ,
Ireos Florent.
Pimpinellæ ana uncias duas,
Symphyti major. unciá unam,
Herbar. Hyssopi,
Hederæ terrestris,
Consolid. Saracen.
Veronicæ,
Pulmonariæ maculosæ ana manip. duos,
Flor. Rosar. rubrar.
Papaveris erratici,
Borraginis,
Buglossæ,
Violarum Martial. an. manip. unum semis,
Dactylorum,
Ficuum pigu. ana numero xx.
Jujubarum num. xxx.
Passular. major. exacinat. uncias quatuor,
Siliquarum dulcium uncias tres,
Sem. Anisi,
Fœniculi ana unciam unam,

Crassiusculè incisa & contusa serventur pro usu, è quibus vel Decocta vel juscula pectoralia confici possunt.

DECOCTUM HYDRAGOGUM.

℞. Olei Tartari per deliquium facti libras duas,
Vini albi generosi libras quatuor,

Abstrahatur destillando in Alembico vitreo tota humiditas ad siccitatem Salis Tartari proboscidi Alembici immissis
Cinamomi acuti,
Cortic. Arantiorum recent. ana uncia semis,

Huic vino jam destillato lixiviali immergantur
Rad. recent. Levistici in taleolos conscissarum unciæ octo,
Cichorii sylvestr. uncia una semis,

Factâ maceratione in Alembico vitreo capitello suo munito per diem unum, deinde ebulliant ad horam circiter mediam, excipiendo humiditatem, quæ bulliendo transit, in vitrum præpositum recipiens, ut tandem residuo colato reaffundi possit; refrigeratis postea omnibus, fiat colatura & filtratio, filtrato adde
Essent. Arantiorum Sacchar.
Citri Sacchar. ana ex recent. Corticib. paratæ unc. duas,
Fiat potus gratus.

Præstantissimus in omnibus Hydropis speciebus, præsertim in Tympanite, de quo infirmus, præmissis tamen præmittendis, singulis diebus ter quaterve uncias duas circiter bibat.

SPECIES DECOCTI, AD MENS. MULIEBR. OBSTRUCTIONES.

℞. Radic. Asparagi,
Apii,
Graminis,
Pimpinellæ ana uncias duas,
Calami aromat.

Rad. Ononidis,
Liquiritiæ ana unc. unam ſemis,
Petroſelini uncias duas,
Raphani ſylveſtr. unc. unam,
Herb. Roriſmarini
Artemiſiæ,
Meliſſæ,
Pulegii,
Sabinæ, ana manip. duos.
Flor. Malvæ hortenſ. rub. manip. duos ſemis,
Boleti Cervini unciam unam,
Flavedinis ex Liliis albis, anthoræ dictæ drachm. ſex,
Caſſiæ ligneæ veræ unc. duas ſem.
Cinamomi acuti uncias duas,
Maceris unciam unam,
Croci optimi drachmas duas,
Borracis Venetæ unciam unam ſemis,

Inciſa & contuſa craſſiuſculè reponantur pro uſu. Ex his ſpeciebus juſcula vel vina reſolventia ſolâ infuſione in vaſe benè tecto conficere præſtat; ſi verò illa per coctionem conficere animus ſit, illa in Alembico vitreo ſuo capitello munito paretur, ut ea quæ bulliendo tranſit magis ſpirituoſa humiditas, relicto reaffundi poſſit.

Præſtantes cæterum ſunt ſpecies in reſerandis Menſibus retentis, pellendo fœtu, urina & calculo.

DECOCTUM ANTI-PHTHISICUM.

℞. Rad. recent. Cichorii ſylv. uncias duas,
Enulæ unciâ unam ſemis,
Symphyt. major. unciam unam,
Pimpinellæ,
Saniculæ an. unciâ unam ſemis,
Ireos Flor.
Liquiritiæ ana unc. unam,
Herb. recent. Conſolidæ Sarac.
Veronicæ,
Hederæ terreſtr.
Millefolii,
Naſturtii aquat.
Farfaræ,
Pulmonar. macul. ana manip. unum ſemis,
Flor. recent. Papaveris erratic.
Roſar. rub. an. manip. duos.

Inciſa coquantur in libris decem Seri Lactis Caprini, vel Vaccini, recenter facti, & probè depurati, ad remanentiam librarum octo, fiat pòſt colatura cum forti expreſſione, colatum cum alb. ovi optimè clarificetur: clarificato vero Decocto adhuc ferventi injiciantur

Conſerv. Roſarum rubr.
Papaveris erratic. ana unciæ duæ,
Violarum Martialium unciæ quatuor,

Cum refrixerint, denuò colentur, addanturque

Mellis puri virginei nunq. cocti libra una,
Spiritus Sulphuris ſcrup. ſemis,
M. Fiat Potus gratus.

In affectibus Pectoris, Exulcerationibus Pulmonum, eorumq́ Vulneribus & Vomica, nec non in Sputo ſanguinis ſalutare remedium eſt; Cujus ſingulis horis matutinis & veſpertinis unciæ ſex calidè & interdiu tantundem potandæ.

DECOCTUM ALIUD ANTIPHTHISICUM.

℞. Seri Lactis Caprini depurati libras tres, in hoc ebulliant parum
Limacum recent. ſale benè lotor. & parumper confractor. num. xx.
Radic. Enulæ,
Ireos Flor. ana unciam unam,
Herbar. recent. Roriſmar. manip. duos,

Factâ unâ atque alterâ ebullitione fiat colatura, cui adhuc ferventi injiciantur

Conſ. Roſar. rubrarum,
Papaveris erratici,
Veronicæ,
Farfaræ,
Violar. Martial. ana unc. duæ,

Factâ digeſtione per noctem, coletur & clarificetur, addanturq; aliquot guttulæ ſaltem Spiritus Sulphuris. Fiatq; Decoctū Pectorale & Anti-Phthiſicum præſtans.

ALIUD AD IDEM.

℞. Aquæ Oculorum Populi arboris
Summitat. Abietis arboris ana tempore veris ex balneo n. vaporoſo ſine addit. ſtill. libras duas,
Quibus immergantur

Conſerv.

Conserv. Rosar. rub.
Veronicæ,
Farfaræ,
Violar. Martial.
Papav. erratic. an. uncias tres.
Factâ maceratione calido in loco per dié, fiat colatura repetita, ut fiat liquor clarus rubicundus, ad usus supradictos efficax.

DECOCTUM SPLENETICUM ET ANTISCORBUTICUM.

℞. Seri Lactis caprini recenter facti & probè depur. libras quinque,
Cui immergantur
Rad. Cichorii sylvestr. recent. unciæ duæ,
Pimpinellæ recent. uncia una semis,
Herb. recent. Cochleariæ,
Nasturtii hortensis,
Chærefolii, ana unciæ duæ,
Capparum aceto conditor. unciæ duæ semis,
Tamarindor. recent. uncia una,
Cremoris Tartari drachmæ duæ,
Factâ digestione & unicâ ebullitione fiat colatura & clarificatio, addendo
Sacchari albissimi Canarii uncias quatuor,
Spir. Salis Armen. acidi Chalybeati q. s. pro grato sapore
Fiat Decoctum clarum.

Quod in Affectibus Hypochondriacis & Scorbuticis emolumento est: reserat obstructiones Lienis, & Scorbuto medetur.

DECOCTUM CONTRA SPUTUM SANGUINIS.

℞. Radic. Acetosæ,
Bardanæ maj.
Papaver. erratic.
Pentaphylli
Plantagin. min.
Tormentillæ ana unciá unam,
Cichorii sylvestr. unciam unam semis.
Herbar. Hederæ terrestris,
Equiseti,
Plantaginis min.
Portulacæ,
Sanguisorbæ,
Virgæ aureæ ana manip. unum semis,
Flor. Rosarum rubearum,
Verbasci ana manip. unum,
Papaveris erratici manip. unum semis,
Baccar. Myrtillorum, unciam semis,
Capit. Papav. alb. cum seminibus numero V.
Ligni Santali rubri drachm. sex,
Mastichis el.
Olibani ana drachmas duas,
Incisa & contusa crassiusculè coquantur in Aq. simpl. s. q. ad remanentiam librarum sex; Colaturæ clarificatæ dum adhuc fervet injiciantur
Conserv. Rosar. rubr. unciæ tres,
Papav. erratic. unciæ duæ,
Flor. Cichorii uncia una,
Spiritus Vitrioli gutt. xv. vel xx.
Factaque digestione horis aliquot, denuò coletur, colaturæ adde
Syr. Corallini nostr. uncias duas vel tres,
Misceantur pro Potu *sanguinem Spuentibus & Dysenteria laborantibus.*

EPITHEMA AD ERYSIPELATA ET ALIAS INFLAMMATIONES.

℞. Florum Sambuci recenter siccatorum,
Rosar. albar. ana manip. tres,
Fol. Tussilaginis, manip. duos,
Pul. Lithargyri,
Cerussæ ana uncias quatuor,
Olibani,
Mastichis ana subtiliss. trit. drachmas sex,
Coquantur in Vini albi & Aceti ex Vino ana libris duabus, Aquæ simplicis libra una, ad consumptionem quartæ partis, coletur per linteum rarum, ut potior pars pulverum transfluat, fiatque instar Lactis virginis.

Est Epithema egregium, cunctis Inflammationibus externis, ad Gangrænam etiam inclinantibus, proficuum, quod linteolis duplicatis

vel triplicatis in eo calidè madefactis sæpius citò, tutò & securè applicari potest.

SERUM LACTIS LAXATIVUM

℞. Seri Lactis recenter facti & depurati libras quatuor,
Huic ferventi adhuc immergantur
Fol. Senæ elect. uncia una,
Rhabarbari electi drachmæ sex,
ambobus parùm conscissis & in sacculo ligatis.
Tamarindorum recent. unc. una semis,
Rosarum rubearum drachmæ duæ,
Santali rubri drachma una semis,
Cinamomi optimi, drachmæ tres,
Cremoris Tartari seu Tartari Veneti albi uncia semis.

Factâ maceratione per noctem loco moderatè calido, manè, fiat colatura & filtratio, addendo

Sacchari Canarii albi uncias duas, vel uncias tres,
Aq. Flor. Arantiorum drachmæ sex,
Fiat Serum Laxativum gratum.

Cujus unciæ tres pro dosi leniter alvum laxant, Phlogosin Hepatis ac Dyscrasian viscerum contemperant ac corrigunt.

TINCTURA ROSARUM.

℞. Seri lactis recenter facti & depurati libras sex,
huic ferventi & quasi bullienti immergantur
Flor. Rosar. rubr. drachmæ sex,
Tamarindor. recent. uncia una semis,
Spiritus Vitrioli scrupulus unus,

His, dum parumper à fervore remiserint, adhuc tamen calida sint, superinjiciantur:

Conserv. Rosar. rubr. recent. unciæ tres,
Papaveris errratic.
Violarũ Mart. unc. una semis,

Factâ maceratione in loco calido per aliquot horas, & cum refrixerint coletur, & filtretur superaddendo

Aq. Rosar. fragr. sine addit. still. uncias tres,
Fiatque Serum gratum & rubicundum; *In Inflammationibus internis, Hepatis intemperie corrigenda, & Pleuritide sistenda perutile.*

Nota: Quod Tinctura hæc & sine *Sero Lactis*, cum *Aqua simpl. vel destillata appropriata* confici possit: *Tamarindi* pariter juxta ægrotantis vel sumentis constitutionem & intentionem Medici, aut addi aut omitti possunt.

HYDROMEL PURGANS.

℞. Fol. Senæ el. & sine stipitib. unciam unam semis,
in petiâ ligatorum vel sacculo inclusorum,
Tartari albi puri Venet. unc. semis,
Rad. Asari drachmas duas,
Caryophillorum scrup. unum,
Cinamomi opt. & acuti drachm. duas,
Coriandri drachm. semis.
Incisa infundantur cum
Hydromellis ferventis librâ una semis, addendo
Liquoris seu olei Tartari per deliquium drachma una semis,

Fiat digestio per diem, sacculum cum foliis Senæ quandoque exprimendo, postea coletur saltem sæpius, aut filtretur, & servetur usui. *Ejus Dosis unciæ tres circiter sunto.*

VINUM HIPPOCRATICUM.

℞. Cinamomi acuti unciam unam,
Cardamomi min. drachmas duas,
Caryophillorum drachmam unam,
Santali rubri drachmas duas.

His crassiusculè saltem conscissis, quibusdam parumper conquassatis, atque interea asservatis, accipe

Vini albi libras decem,
Sacchari Canarii albi uncias xij.
item album. ovorum num. ij.
Conquassata cum particula
Aquæ Cinamomi.

Collo-

Collocentur super ignem Carbonum recentem, in vase terreo, vel sartagine stanno obducta, & quamprimùm incipit fervefieri, injiciantur species superiores Aromaticæ; factâque unicâ ebullitione tantum, statim removeantur ab igne, & per Manicam Hippocratis aliquoties coletur Vinum.

CLARETUM SEU VINUM HIPPOCRATICUM ALIUD.

℞. Cinamomi acuti unciam unam semis,
Nuc. Moschatar. drachm. duas semis,
Caryophillorum drachm. unam semis,
Cardamomi min. drachmas duas,
Galangæ drachmam unam semis,
Cortic. Arantiorum,
Citri ana recent. extimorumq; drachmas duas,

His incisis & conquassatis interimque asservatis, accipe
Vini albi boni libras decem,
Sacchari albi libram unam vel uncias xv.
Album. Ovorum cum pauca Aq. Rosarum conquassat. num. duo.

Collocentur in sartagine stanno obducta supra ignem recentem carbonum, ne diu super illo hæreant, & quamprimum incipit fervefieri, superinjiciantur

Species superiores Aromaticæ,

Factaque protinus unâ atque altera ebullitione, statim removeantur ab igne, & per Manicam Hippocratis puram, alieno odore non infectam, sæpius colentur, ut fiat Vinum clarum, tàm gustu quàm odore gratum. *Hæc vina Ventriculum (moderatè sumpta) pariter ac Cerebrum confortant, facultates vitales fulciunt, & debili concoctioni opem ferunt.*

CLARETA ET POTUS HIPPOCRATICI PURGANTES præscripti sunt in Classe secunda, Syruporum Purgantium, quorsum ideoque Lectorem Benevolum ablego atque remitto, & finem huic quoq; Classi impono.

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ SEU DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI

CLASSIS NONA.

PULVERUM MEDICATORUM Compoſitiones exhibens.

Laſſem de Pulveribus meritò quædam ad dilucidandam eorum Theoriam præcedere dignum & æquum foret, non ſolum præcautionis loco, ne tanta rerum farrago ad pulverum compoſitionem admitteretur, ſed etiam ut animo ſibi ſoli reddito & attento, talia in unam Compoſitionem unirentur, quæ homogenea ac ſymbolica virtute ad unum eundemq; ſcopum ac Indicationem collimarent, cujus contrarium magnam in Medicina Aphoniam ſuſcitat. Verum cum hæc, quoad eorum componendi modum nimirum, ſæpius inculcata ſint, peritus vero Pharmacopœus in præparatione aut trituratione illorum, me etiam neq; Duce, nec Conſule facilè diſpicere poſſit, quid expediat, an ſimùl, an ſeorſim ingredientia comminuenda ſint; Vulgaria ac nota non tracto ſed propriæ ſolertiæ committo: ſi quæ tamen forent abdita, illa notis illuſtrabo.

PULVIS SENÆ SOLUTIVUS GROSSUS.

℞. Fol. Senæ el. ſine ſtipit. unciam unam,
Conſcindantur ſaltem forcipe craſſiuſcule, quibus addantur
Cremoris Tartari drachmæ duæ ſemis
Pulv. Rad. Bryoniæ, drachm. duæ,
Maceris groſſo modo conquaſs. drach. una,
Miſceantur, fiat pulvis groſſus.

Hic Pulvis in ſubſtantia cum juſculo vel panatella aſſumi, aut quotiescunque volueris cum Vino ſive Aqua infundi poteſt, Infuſum poſtmodum colatum uſurpari in plurimis infirmitatibus, quibus purgatione aut ſaltem alvi apertione opus: ſufficiet a. pro doſi ſcrupulus unus in ſubſtantia ſumptus, vel drachma ſemis; pro Infuſione verò, drachma una, drachma una ſemis, vel drachmæ duæ, ſi uncias tres vel quatuor Vini vel Aquæ, additis non-

nonnullis guttulis Olei seu liquoris Tartari, affuderis.

PULVIS SOLUTIVUS TARTARISATUS.

℞. Tartari Vitriolati Crystallizati unciam unam,
Cremoris Tartari unciam semis,
Magisterii Gialappæ Amygdalis probè subacti scrupul. quatuor,
Pulv. Gialappæ Rad. unciam semis,
Maceris drachmam unam.

Misceantur. Fiat Pulvis omnium subtilis servetur.

Est Catharticum celebre ad omnes ferè humores excrementitios expellendos, præsertim biliosos, pituitosos aut aquosos, à quorum copia hypochondria & universum nonnunquam corpus gravatum est; viscerum Obstructiones pariter solvit. Mirum cæterum, quàm parva dosi operetur, cum Catharticorum minima huic pulveri insit quantitas; nihilominus in pondere pro una dosi, vix ultra drachmam semis vel scrupulos duos ascendere liceat. Hoc tamen etiam expertus sum, quòd recenter paratus, sive mixtus, multò validius operetur, quàm si diutius asservetur. Qui igitur hoc pulvere uti voluerit, dosin quamlibet separatim commisceri curet, quæ sequens esse potest.

℞. Tartari Vitriolati scrupul. unum,
Cremoris Tartari scrupul. semis,
Magister. Gialapp. Amygd. probè subacti gr. tria vel quatuor,
Pulv. R. Gialapp. grana octo,
Maceris gr. tria vel quatuor.

PULVIS SOLUTIVUS DE TRIBUS.

℞. Fol. Senæ el. sine stipit. unciam unam,
Rhabarb. optimi
Radic. Gialapp. ana unciam semis,
Maceris drachmam unam semis,
Cremoris Tartari drachm. tres,
Fiat omnium Pulvis.

Purgat pariter pituitam & bilem; succumq; Melancholicum, à drachma semis ad drachmam unam.

PULVIS ALIUS DE TRIBUS.

℞. Rhabarb. el. drachmas sex,
Mechoacæ albæ,
Turbith gummosi ana unciã semis,
Cremoris Tartari drach. tres,
Macis drachmam unam semis,
Fiat omnium Pulvis purgans.

PULVIS SOLUTIVUS MAGISTRALIS.

℞. Rhabarb. el. drachmas sex,
Rad. Mechoacæ albæ,
Gialappæ,
Asari,
Turbith, ana unciam semis,
Cremoris Tartari drach. sex,
Cinamomi acuti,
Macis ana drachm. unam semis,
Fiat Pulvis subtilis.

Adustos & retorridos humores cum serosi earum colluvie expurgat, à drachma semis ad drachmam unam exhibitus. Poterit tamen quælibet dosis, si volupe fuerit, nonnihil acui; accipiendo v.g hujus Pulveris drachma semis, Tartari Vitriolati gr. vj. & Magisterii Gialapp. gr. iij, vel loco hujus Mag. Gummi de Peru.

PULVIS HYDRAGOGUS.

℞. Cremoris Tartari unciam unam,
Mechoacæ albæ,
Gialapp. ana drachmas sex,
Sem. Ebuli unciam semis,
Gummi Gamandræ drachm. unam semis,
Nucis Moschat. drachm. duas,
Fiat omnium Pulvis.

Hydropicis ac Veteri Ictero fœdatis opitulatur; namque Pituitam, bilem & aquosas educit humiditates à drachm. semis, ad drachmam unam.

PULVIS HYDRAGOGUS ALIUS.

℞. Radic. Asari,
Mechoacæ albæ,
Gialappæ,

Gialappæ,
Hermodactyl.
Calami aromatic. ana drachm. duas,
Herb. Gratiolæ,
Soldanellæ ana drachm. duas sem
Sem. Ebuli unciam ſemis,
Elaterii ſcrupulos duos,
Diagridii Roſati n. ſeu ſcammon. Roſati n. drachm. unam ſemis.
Millepedum n. m. præparat. drachm. unam ſemis,
Gummi Gamandræ drachm. unam,
Caryophillorum,
Macis ana drachmam unam ſemis,

Fiat ex omnibus pulvis ſubtiliſſimus, *cujus doſis drachma ſemis ad drachmam unam, ſingulis quaternis diebus in Hydrope exhibendus.*

PULVIS COMITIS DE WARVICH,
ſeu Cornachinus dictus.

HUjus pulveris præparationem ſuperius in *Pharmacopœia Auguſtana pag. 155.* ejusdemque *Animadverſiones pag. 165.* reperies. In cujus præparatione porrò de Antimonio *præparato notandum*, quod præparatio ejusdem non ſolum ritè & dextrè inſtituenda, ſed & *præparatum ac Diaphoreticum Antimonium* non ad longum tempus ſit aſſervandum: Tametſi enim per repetitam *Nitri* admixtionem & detonationem, uti loquuntur Chymici, *Antimonii Sulphur crudum & Emeticum violentum* potiori ex parte figatur, aut expellatur, redit tamen *Antimonium hoc* ad Genium ac feroces magis induit qualitates ubi aëri commiſſum & expoſitum fuerit, aut diu aſſervatum: adeò quidem, ut parvâ doſi exhibitum, prò diaphoreſi concilianda Cor potius afficiat, Cardialgias, Vomitus exceſſivos ac immites accerſet, præſertim in malignis Febribus propinatum, quorum non paucæ extant Tragœdiæ & funeſta Cataſtrophe, me vel arbitro vel nonnunquam ſpectatore. Hortor proinde omnes, quibus Medicinam facere indultum eſt, ut, cum eis talia diſpenſare proprio Marte conceſſum non ſit, ſimiles tamen eligant Magiſtros, quos ſcientia & conſcientia inſtituit, ne ſibi maculam & infamiam inurant, Artem verò, quæ omnium telis expoſita eſt, proſtituant, cum nemo ſit, qui Chymicos impetere non ſtudeat, nihil tam inviſum multis, quam audire Spagyros.

Quod ſi tamen L.B. Pulveres alios hunc Cornachinum æmulantes magis tamen quoad componendi rationem concinnos, exoptares, (cum Diagridium in illo ipſo pulvere Cornachino ſuperet duo reliqua Ingredientia in pondere, adeoque etiam in virtute operandi, ut omnes ejusdem operationes Diagridio, nequaquam vero Antimonio adſcribendæ aut Tartaro) en! Tibi communico ſequentes.

PULVIS CATHARTICUS ANTIMONIALIS
primus.

℞. Scammonii Sulphurati & poſtea cum Tinctura Roſarum per Spir. Vini & Spirit. Sulphuris parati, aliquoties inſuccati ſeu impregnati, tandemque Amygdalis dulcibus probè ſubacti uncias duas,
Antimonii per trinam detonationem, cum tertia ſemper parte Nitri parati, & non edulcorati uncias tres,
Cremoris Tartari, cum Decocto Rad. Mechoacæ alb. ultimò ſoluti & cryſtalliſati unciam unam ſemis,

Miſce fiat Pulvis *Catharticus præſtans in operationibus. Cujus Doſis ſcrupulus unus, drachma ſemis, ad ſcrupul. duos.*

PULVIS CATHARTICUS ANTIMONIALIS
ſecundus.

℞. Tartari Antimoniati & Vitriolati in Mantiſſa Spagyrica edocti unciam unam,
Magiſterii Scammonii Amygd. probè ſubacti unciam ſemis,
Cremoris Tartari drachmas ſex,

Miſceantur in pulverem: *Cujus Doſis ſcrupulus ſemis, unus, ad drachmam ſemis, pro ſaburra humorum vitioſorum etiam per ſuperiora exturbanda.*

PUL-

PULVIS CONTRA VERMES SEU LUMBRICOS.

℞. Sem. Sancti seu Cynæ unciam unam,
Corallinæ,
Mechoacæ albæ ana drachm. duas,
Mercurii dulcis ritè & dextrè parati drachmas duas semis,
Magisterii Galappæ Amygdalis probè subacti drachmam unam,
Sem. Anisi drachmam unam semis,
Sacchari albissimi unciam semis,
Fiat ex omnibus Pulvis,

In Vermibus & Lumbricis expellendis tùm puerorum tùm adultorum efficax, mediante dosi scrupuli unius, drachmæ semis, ad drachmam unam, in Lacte vel Mulso exhibendus.

PULVIS ALIUS CONTRA VERMES.

℞. Sem. Cynæ unciam unam,
Corallinæ unciam semis,
Myrrhæ rubræ drachm. unam,
Mercurii dulcis legitimè parati unciā semis,
Rasuræ Cornu Cervi,
Turbith albi ana drachmas duas,
Sacchari albi unciam unam,
Macis drachmam unam,
Fiat Pulvis,

Cujus dosis drachma semis ad drachmā unam, in vermibus expellendis.

PULVIS AD SUPPOSITORIA.

℞. Trochiscorum Alhandal. drach. duas,
Aloës Epaticæ drachm. tres,
Salis Gemmæ unciam semis vel drach. sex,
Ol. Ceræ stillat. drachmam semis,
Misce, Fiat Pulvis.

ALIUS SINE ALOE.

℞. Fellis Tauri exsiccati drachm. sex,
Trochiscor. Alhandal. drachm. tres,
Croci Metallorum drachmas duas,
Salis Gemmæ unciam unam,
Fiat omnium Pulvis.

Ex hoc pulvere, additis Farinæ hordei uncia circiter una, vitell. ovor. num. ij. & Fellis Tauri recentis q. s. ac Ol. still. Ceræ drachma unâ, Suppositoria sicca formari possunt s. a.

Finitis Purgantibus & Catharticis Pulveribus, sequuntur hos pulveres etiam Bezoardici, cum aliis ad diversas & varias humani corporis Affectiones morbosas directis; Et sunt tales:

PULVIS CONTRA ABORTUM.

℞. Granorum Kermes legitim. unciam semis,
Margaritar. Orient. drachmas duas,
Coralliorum rubr. præpar.
Lapid. Corneoli præpar. ana drachm. tres,
Ligni Aloës gum. unciam semis,
Nucis Moschatæ drachmas sex,
Santali rubri,
Radic. Tormentillæ, ana drachm. tres,
Ireos Florent.
Cyperi rotundi,
Succini albi præpar. ana drachm. duas,
Essentiæ Citri Saccharinæ
Arantior. sacchar. ana ex recentibus Cortic. par. unciam unam,
Ol. Nuc. Moschat. expres. drachmam unam,
Fiat omnium Pulvis.

Datur gravidis sæpius, ubi Abortus timendus, in jusculo horis matutinis & vespertinis à drachma semis ad drachmam unam.

PULVIS ALEXIPHARMACUS SEU ANTIPESTILENTIALIS.

℞. Rad. Contrajervæ drachmas sex,
Zedoariæ unciam unam,
Doronici veri drachm. sex,
Sem. Citri excorticati,
Rutæ,
Aquilegiæ ana drachm. duas,
Cortic. Arantiorum,
Citri ana extim. & recenter siccat. unciam semis,
Myrrhæ translucidæ,
Succini albi ana drachm. tres,
Croci Austriaci drachm. duas,
Maceris drachm. unam semis,

Fiat omnium Pulvis subtilis: *adversus pestiferæ luis insultus efficax, & contagiosis quibuslibet morbis adversatur. Dosis drachma semis ad drachmam unam.*

PULVIS ALEXIPHARMACUS SECUNDUS.

℞. Sulphuris crudi sed puri unciam unam,
Nitri cum succo Scordii soluti, & denuò crystallisati unciam unam semis,
Terræ Sigillatæ vel boli Armenæ n. m. paratæ unciam unam semis,
Myrrhæ rubræ translucidæ,
Succini albi præpar. ana unciam semis,
Croci Austriaci drachmas duas,
Nuc. Moschatar. unciam semis.

Misceantur, fiatque pulvis omnium subtilis: *in Febribus malignis & peste ipsa validus; à drachma semis ad drachmam unam, pro sudore eliciendo.*

PULVIS ALEXIPHARMACUS TERTIUS, Communis.

℞. Rad. Angelicæ,
Imperatoriæ,
Contrajervæ,
Zedoariæ ana unciam semis,
Sem. Citri excorticati,
Aquilegiæ ana drachmas duas,
Myrrhæ rubræ drachmas tres,
Terræ sigillatæ n. m. paratæ,
Nitri cum succo Scordii soluti ac denuò crystallizati ana unciam semis,
Croci optim. drachm. unam semis,
Nucis Moschatæ drachmas duas,

Fiat ex his omnibus Pulvis subtilis, cui imprimatur succus oleaginosus Corticum trium pomorum Limoniorum: servetur usui.

Non minoribus cæteris hic pulvis pollet virtutibus Alexipharmacis. Febribus enim malignis, pestiferis & contagiosis resistit, earumq; insultus reprimit.

PULVIS ASTHMATICUS.

℞. Rad. Aaronis cum vino exsiccat, & n. m. præparat. unciam unam semis,
Cremoris Tartari unciam semis,
Essentiæ Arantiorum saccharinæ ex recent, Corticib. parat. drachmas sex,

Fiat ex omnibus pulvis, pro usu quotidiano.

PULVIS BEZOARDICUS PRIMUS.

℞. Bezoar Occidental. drachmas tres,
Unicornu veri Marini,
Unicornu fossilis albiss. ana drach. sex,
Boli Armeni seu Terræ Sigill. n. m. par. unciam unam,
Croci Austriaci drachmas duas,
Sem. Citri excorticati drachm. unam semis,
Nuc. Moschatar. drachmas duas,

His omnibus mixtis & in Pulverem redactis imprimatur succus oleaginosus quatuor Pomorum Limoniorum Corticum; & denuò per se in aëre exsiccentur: fiatque Pulvis Bezoardicus *præstans in Febribus malignis & pestilentialibus, à drachma semis, ad drachmam unam.*

PULVIS BEZOARDICUS SECUNDUS SOLARIS ET CORDIALIS.

℞. Croci nostri Solis in Mantissa edocti drachm. duas,
Bezoardici mineralis n. m. legitimè & recenter parati unciam unam,

His mixtis & leniter invicem sub tegula (vulgo Muffel) per horam unam calcinatis & spatula continuò commotis, adde, cùm refrixerint,

Ol. Stillat. Cinamomi drachm. semis,

Levigentur denuò hora una super porphyrite lapide, tandem superadde

Boli Armenæ n. m. parat. drachm. sex,
Croci opt. Austriaci drach. unam semis,

Quibus omnibus probè mixtis imprimatur succus oleaginosus Corticum trium vel quatuor pomorum Limoniorum, & leniter tandem siccata serventur pro usu in vitro probè clauso, *tanq. saluberrimum Alexipharmacum & Cordiale Medicamentum, cujus dosis scrupulus unus ad drachm. semis, pro sudore eliciendo.*

PULVIS BEZOARDICUS AUREUS.

Primò paretur Bezoardicum solare hoc pacto:

℞. Auri

℞. Auri puri per Antimonium purgati unciam ſemis,
ſolvatur in
Spiritus ſalis optimi vel aq. Regis ſ. q.
porrò accipe
Butyri Antimonii unciam unam ſemis,
cui ſuperaffundatur in Alembico parvo
Spiritus Nitri legit. deſtill. q. ſ.

pro diſſolutione, quousque nimirum nulla ebullitio vel ſtrepitus amplius percipiatur; quo facto, conjungantur & commiſceantur hæ duæ ſolutiones Auri & Butyri Antimonii, ac in arena igne leni abſtrahantur ſpiritus ad ſiccitatem: Materia flava in fundo Cucurbitæ relicta excipiatur, inque mortario vitreo teratur, cui porrò cucurbitulæ vitreæ immiſſæ

Recentis Spiritus Nitri unciæ tres, vel quatuor,

ſuperaffundantur, factaq; aliquali digeſtione, rurſus per arenam fortiter abſtrahantur. Hæc operatio, nimirùm recentis Spiritus Nitri affuſio, ejusdemque abſtractio bis tervè repetatur, materia relicta calcinetur leniter ad horas duas ſub tegula (unter der Muffel) uſuique reponatur.

Jam
℞. Bezoardici hujus aurei,
Unicornu foſſilis albiſſimi,
Bezoar occidental. ana unciā ſemis,

Fiatque omnium pulvis ſubtiliſſimus, *cujus doſis drachma ſemis in peſte, morbisq; contagioſis.*

Nota: Plures pulveres Bezoardici præſtantes deſcripti ſunt in *Animadverſionibus* n. ſuper *Cornu Cervi philoſophicum pag 463.* Item pulveres Alexipharmaci Viperarum ſimplices & compoſiti pag. 212. & 213. *Animadverſ.* quæ cuncta huc referri poſſunt.

PULVIS CACHECTICUS.

℞. Vitrioli Martis ſeu Chalybis dextrè parati cum Spiritu Sulphuris & nonnihil ſupra fornacem ad albedinem calcinati unciam unam ſemis,
Magiſt. noſtr. ſolubil. Corallior. rubr.
Matris perlarum,
Oculorum Cancror. an. unc. ſem.
Cremoris Tartari unciam unam ſemis,
Elæoſacchari Cinamomi unciā unam,
Croci Auſtriaci drachmā unam ſemis,

Fiat omnium Pulvis in vitro cuſtodiendus.

In reſeratione Hypochondriorum Obſtructorum, in curanda Cachexia & depravatorum humorum colluvie præparanda, præſens eſt remedium; Leucophlegmatiam & morbum virgineum curat, pallorem & vitioſum colorem tollit; ſumendus in vehiculis appropriatis à drachma ſemis ad ſcrupulos duos.

PULVIS CONTRA CALCULUM.

℞. Rad. Liquiritiæ raſæ,
Doronici veri ana drachm. ſex,
Sem. Dauci,
Naſturtii,
Petroſelini,
Thlaſpios,
Urticæ,
Fœniculi ana drachm. duas,
Succini albi præparati,
Oculor. Cancror. præpar. an. drachm. ſex,
Ligni Nephritici drachmas duas,

His omnibus mixtis, & in pulverem redactis imprimatur ſuccus oleaginoſus Corticum trium pomorum Arantiorum: ſervetur uſui.

Nephriticis & Calculoſis ad renum arenulas exturbandas præſtat, à drachma ſemis ad drachm. unam.

PULVIS ALIUS AD CALCULUM.

℞. Oculor. Cancror. præparatorum,
Succini albi præparati,
Cremoris Tartari an. unciam ſemis,
Lapid. Nephritici præp. drachm. tres,
Millepedum præpar. drachm. unam ſemis,
Nucum Moſchatar. drachm. duas,
Fiat omnium pulvis.

Calculum tum Renum, tum Veſicæ unica ſua proprietate atterit, & propellit, urinam movet, ac Ventriculi nauſeam compeſcit. Doſis ſcrupulus, drachma ſemis, ad ſcrupulos duos.

PULVIS ALIUS CONTRA CALCULUM.

℞. Oculor. Cancror. præparat.
Matris perlarum præparat. ana unciam semis,
Clausularum Limacum drachm. duas,
Millepedum præparat. drachm. unam,
Salis succini volatilis drachmam unam semis,
Nuc. Moschat. drachmas duas.

Fiat pulvis ex omnibus: *cujus Virtutus ex superioribus elucescunt; Hydropicis insuper in educendo sero per urinam, & Mulieribus, in pellendis Menstruis salutaris est. Dosis drachma semis ad scrupulos duos.*

PULVIS CEPHALICUS SEU ANTAPOPLECTICUS.

℞. Rad. Doronici veri recent. coll. & siccat. unciam unam,
Costi dulcis,
Ligni Aloës ponder.
Cardamom. min. ana drachmas tres,
Cubebarum,
Coriandri,
Anisi ana drachmas duas,
Nucis Moschatæ,
Succini albi ana unciam semis,
Caryophyllorum drachm. unâ semis,
Ambræ gryseæ drachm. semis,
prius cum
Semin. Citri excort. scrupulo uno subactæ,
Ol. Stillatit. Cinamom. scrup. unum,
Fiat ex omnibus pulvis.

Mira ejus est in Affectibus Cerebri & Capitis efficacia; Intemperiem enim ejus humidam corrigit, ideoque Apoplecticis, Epilepticis & Vertiginosis est emolumento. Detur à scrupulo uno ad drachm. semis & scrupul. duos.

PULVIS CEPHALICUS ALIUS PRETIOSUS CONTRA VERTIGINEM.

℞. Ambræ gryseæ opt. drachm. unam, subigatur opt. cum
Sem. Pœoniæ excort. drachma una,
Citri excort. drachma semis,
Moschi optimi Oriental. scrup. unum, cum
Spirit. Rosar. particula ad pultis formam, contundendo in mortario, redacti:
His adde
Pulv. Ligni Aloës ponderosi unciam semis,
Radic. Doronici veri unc. unam,
Cardamomi min.
Nuc. Moschat. ana unciam semis,
Essent. Rosar. saccharinæ n. uncias tres,
cui instillentur prius
Ol. Stillatit. Cinamom. drachm. semis,
Caryophyll. scrup. semis.
Majoranæ,
Ligni Rhodii an. scrupulus unus.

Fiat pulvis præstantissimus, imò Regius, *salutaris ad omnes frigidas Cerebri affectiones, Vertiginem præcipuè, Apoplexiam, & Epilepsiam juvans; Dosis à scrupulo uno ad drachmam semis.*

PULVIS AD CASUM.

℞. Sanguinis Draconis opt. unciam semis,
Sanguinis Hirci modo supra edocto parati,
Oculorum Cancrorum præparat.
Terræ sigillatæ seu Boli Armenæ ana drachmas sex,
Myrrhæ rubræ unciam semis,
Nuc. Moschatar. drachmas tres,
Fiat Pulvis.

Prodest præcipitatis ab alto, & quibus sanguis in corpore coagulatus hæret; ruptis item, contusis, fractis: vel in vino, vel jusculo aut aqua Cherefolii vel Card. Mariæ propinatus. Dosis, drachma semis ad drachmam unam.

PULVIS CYPRIUS PRETIOSUS.

℞. Musci vel Usneæ quercinæ electæ & ab omnibus impuritatibus lignosis mundatæ libras duas,

Immittatur sacculo & per horæ quadrantem baculo discutiatur, ut ab omni pulvere & sordibus adhærentibus penitus liberetur: Hinc ollæ immittatur, sæpius aquâ simpli-

ſimplici ſuperfuſa lavetur, per duos dies, donec aqua limpida & pura, prout affuſa fuit, effundatur; ſiccetur deinde in Sole ſupra linteum collocata, ut eo magis ſuo colore, odore & ſapore, vi nimirum attractrice, Solis privetur. Porrò hæc eadem uſnea ſuo colore viridi & omni odore jam privata, ac probè ſiccata, cum floribus Roſarum & Jaſmini (vel floribus Arantiorum & Citri, ubi illorum eſt proventus) recentibus & integris ſexies vel octies ſtratificetur, & junctim pondere aliquo in cribro comprimantur, ſingulis diebus floribus ab uſnea ſeparatis, & recentibus ſubſtitutis, donec fragrantiſſimo imbuatur odore. Poſt, leniter exſiccata uſnea, & in pulverem ſubtiliſſimum redacta, denuò, (ſi forte odorem in leni exſiccatione, quæ tamen nunc in ſole fieri non debet, ſed alio in loco tepido) linteo ſubtili vel ſacculo largo inpoſita, infra ſupraque floribus ſupradictis recentibus conſpergatur, ac pondere aliquo in cribro nonnihil aggravetur. Huic pulveri tandem fragrantiſſimo pro quavis libra una adde

Moſchi ſcrupulum vel drachmã ſemis, ſoluti in
Spirit. Roſar. fragr. ſ. q. ad pulticulæ formam,
Ambræ gryſeæ itidem drachmã ſemis, ſolutæ in
Ol. Stillat. Roſar. veri ſcrupulo; vel in
Ol. Jaſmini aut Arantiorum, prout ex Italia affertur, drachm. ſemis,
item, ſi lubet,
Pulv. Rad. Ireos Flor. albiſſ. unciam unam ſemis,
Cyperi rotund. unciam unam ſemis,

Fiat Pulvis fragrantiſſimus Regius, *qui quando capiti inſpergitur, odore ſuo grato inſigniter illud roborat, ſuaq́ adſtrictione, ſiccitate atque vi attractrice omnes ejus ſordes exſiccat: & cum nulla viſcoſitate polleat, nec cuti, neque capillis firmiter adhæreat, facilè à capite & ejus capillis avelli poterit.*

PULVIS AD DENTIFRICIA.

℞. Cremoris Tartari ſ. Tartari albiſſimi Veneti uncias duas,
Rad. Ireos Florent. unciam ſemis,
Alumin. uſti,
Nuc. Moſchat. ana drachmas duas,

Fiat omnium Pulvis non admodum ſubtilis, Cui adde
Moſchi opt. ſcrupulum unum, cum Spiritu Roſarum vel Aq. Arantiorum nonnihil ſoluti.
Servetur Pulvis ad uſum.

Dentes mucoſos & Tartaro veluti obductos à ſordibus purgat, eosq́ dealbat, mundificat, & gingivas adſtringit, & ſic vacillantes firmos reddit.

Nota: Quod Dentifricia è *Lapidibus duris & aſperis*, utpote *ſilicibus, pumice & Corallis* aliisque parari ſolita, uti etiam eſt farina Virginea Mynſichto laudata, dentes quidem abſtergant, ſordibusve liberent, verùm quia unà gingivas cum dentibus abradunt & quam maximè ſuâ aſperitate afficiunt, carneque quaſi denudant, vim è contra nullam habent dentes roborandi, carnem augendi, aut vacillantes firmandi; Tartarus verò utrumque præſtare eſt aptus, eò quod non ſolum adhærentem ac agglutinatum tenaciter mucorem induratum abſtergat ſed ſua etiam acrimonia & vi adſtringente vacillantes dentes firmet, gingivas roboret, confortet, & augeat: fit hactenus, ut *Tartaro* præſtantius nihil ad hos pulveres accommodari poſſit.

PULVIS DYSENTERICUS.

℞ Flor. ferri præparat. unciam unam,
Oculorum Cancror. præpar.
Nuc. Moſchatar.
Radic. Tormentill. ana unciam ſemis,
Flor. Roſar. rubr.
Balauſtior.
Croci Auſtriaci ana drachm. duas,
Fiat omnium Pulvis.

Ad omnes Alvifluxus immoderatos, Diarrhœam, Lienteriam, præcipue vero Dyſenteriam, ſiſtendos, præſentaneum eſt remedium, atque virtutis efficaciſſimæ. Doſis, drachma ſemis ad drachmam unam.

ALIUS AD IDEM.

℞. Boli Armenæ n. m. præparat. drachm. ſex,
Lapid. Bezoar. occid. drachm. duas,
Rad. Tormentillæ, drachmas ſex,
Contrajervæ,
Nuc. Moſchatar. ana drachm. tres,
Croci Auſtriaci drachm. duas,
Cortic. Arantiorum,
Citri ana extim. & recenter ſiccat. drachm. duas,
Fiat Pulvis ex omnibus.

Uſus ejus eſt in Dyſenteriis & Diarrhœis malignis, uti ſuperioris.

PULVIS ANTEPILEPTICUS.

℞. Pulv. ex Typhis Cervi ritè juxta n. deſcriptionem in *Animadverſ. pag. 463. parati* unciam ſemis,
Unicornu veri marini,
Cranii hominis ſuſpenſi raſpati,
Bezoar. occidental.
Lapid. Carpion. ſublunar. ſupra eorum oculos repertibil. an. drachm. duas,
Vermicul. in Spongiis Cynosbat. inventorum drachm. ſemis,
Ol. Stillat. Cinamom. ſcrup. unum,
Caryophyllor. ſcr. ſemis,
Magiſter. ſolub. Matris perlarum unciam ſemis,
Fiat omnium pulvis ſubtilis.

Prodeſt Epilepticis & Apoplecticis. Doſis ſcrupulus unus, ad drachm. ſemis.

PULVIS ANTEPILEPTICUS ALIUS.

℞. Nucl. Ceraſorum nigror. unciam ſeſemis,
Sem. Pœoniæ excort. drachmas duas,
Citri excort.
Bardanæ ana drachm. unâ ſemis,
Contundantur ſubtiliſſimè in mortario addita ſemper particula Aquæ flor. Arantiorum, ad pultis formam, ut per ſetaceum transmitti poſſit : Cui adde parum etiam conquaſſata ſequentia : nempe
Rad. Pœniæ d. t. collect.
Doronici veri an. drachm. tres,
Viſci Quercini,
Nuc. Moſchat.
Cardamom. min.
Croci Auſtriac. ana drachmas duas,
Succini albi præparat. drach. tres,
Magiſt. ſolub. Corallior. rub. drachm. duas,
Cranii humani raſpati drachm. tres,
Ol. Stillatit. Cinamomi ſcr. unum,
Ligni Rhodii ſcrupulum unum.
Fiat omnium Pulvis ſubtilis.

Efficax in Epilepſia & aliis Cerebri affectibus. Datur à drachma ſemis ad ſcrupulos duos.

PULVIS ALIUS EPILEPTICUS AUREUS SEU SOLARIS.

℞. Croci Auri cum Tinctura Antimonii fermentati drachm. duas,
Unicornu foſſilis albiſſimi,
Unicornu Marini ſcil: quod pro vero Unicornu habitum fuit, nunc vero levi pretio venale proſtat tanquam Maris ſoboles, an. unciam ſemis,
Cranii hominis ſtrangulati raſpati drachm. duas,
Pulv. ex Typhis vel ſaltem junioribus lanuginoſis & mollibus adhuc Cervorum Cornubus, n. m. edocto parati unciam ſemis,
Magiſter. ſolub. n. Perlarum Oriental.
Matris perlarum,
Corallior. rubr. ana drach. unâ ſemis,
Nuc. Moſchatar. unciam ſemis,
Ol. Cinamomi ſtillat. ſcrupul. ûnum vel drachmam ſemis,
Fiat omnium pulv. ſubtilis.

Remedium contra Inſultus Epilepticos præſtans eſt, reſiſtit enim Malignitati & Cor inſigniter roborat. Doſis ſcrupulus ad drachmam ſemis & ſcrupulos duos.

Plures invenies præſtantes Pulveres Antepilepticos in *Animadverſionibus* n. p. 464. & ibi delectum Elegantiſſimarum Deſcriptionum quoq; habebis.

PULVIS GROSSUS AD SACCULOS PRO EPITHEMATE CORDIS, ET PULSIBUS.

℞. Herbar. recent. Rorismarini,
Majoranæ,
Basilici,
Melissæ citratæ ana unciam unam,
Flor. recent. Arantiorum,
Rosar. pallid. ana unc. unam semis,
Cheiri,
Tunicę an. unc. unã,
Lavendulæ unciam unam semis,
Cortic. recent. Arantiorum,
Citri ana extim. flav. unciã unam semis,
Croci Austriaci vel Or. drachm. sex,
Cinamomi optimi unciam unã semis,
Macis,
Nuc. Moschatar. ana unciam unam,
Ligni Rhodii,
Aloës ana unciam semis,

Omnia ac singula probè commixta, tàm herbæ recentes, Flores, ac Cortices, quàm desiccata Aromata & Ligna (quæ tamen prius incidi separatim suaserim) minutim incisa, exsiccentur in umbra cum cautela & charta desuper operta: *Ex quibus sic paratis speciebus sacculi poterunt formari, formâ ac magnitudine competenti, ac filo serico intersui; qui postmodum Cordis regioni ac pulsibus superligantur, prius tamen aquâ Cordiali, quæ arriserit illi humectandi: idq; toties repetendum, quoties etiam calor exæstuans eos exsiccaverit.* Perelegans sanè atque efficax modus hic est Cor & tuendi, & Spiritus vitales instaurandi. Namque, dum speciebus siccis, flores recentes, & fragrantissimos addimus, supinos quasi ac latentes siccorum spiritus excitamus, accessione novæ fragrantiæ intendimus, & multò efficacius temperamentum ac compositum suscitamus, cum alioquin pronum esset, levissima exsiccatione etiam solutas hasce Atomos spiritu & odore turgidas exhalare. Ulterius sacculi ex Zendalo consuti, grossioribus hisce speciebus oppleti ac cordiali quodam liquore imbuti insigne robur Cardiacum addere possunt, cum hîc virtus unita fortior, species etiam proximius cordi adstent, viresque earum diutius perdurent, neque protinus, uti aliàs pulveres vel species Cordiales aquâ aliquâ dilutæ solent, diffluant & dissipentur, sed diutius viribus collectis conserventur & integris, sæpius etiam, si desiccentur, madefactis sacculis. Unde demirari satis non possum Amethodum eorum, qui regioni cordis & pulsificis partibus, lapides & gemmas, Corallia & Margaritas, ut ab his naturæ subsidiũ feratur, ridiculè applicant; an ignorent, quod ejusmodi ad Cordis & Corporis penetralia & abdita nequaquam admittantur, nisi ab acidulo nostrate fermento actuentur & veluti solvantur: quid deforis amabo præstabunt, dura & cruda, inodora, & omnibus ossibus aridiora.

PULVIS CONTRA HÆMORRHAGIAM, ET SPUTUM CRUENTUM.

℞. Radic. Tormentill. drachm. sex,
Papaveris erratici,
Terræ sigillatæ seu Boli Armen.
Lapidis Ætitis nuclei interioris,
Hæmatitis præpar.
Corneoli præparati,
Magist. solub. Coralliorum,
Nuc. Moschat. ana drachm. duas,
Sangv. Draconis,
Olibani in granis an. drachmas tres,
Nitri purissimi cryståll. drachm. sex,
Fiat Pulvis.

Valet ad Sputum cruentum & fluxus sanguinis Narium sistendos, & ad Menstruorum Mulierum superfluum, Fluxum, Dysenteriã, Diarrhœam, Alvi ac Uteri profluvia alba & cruenta curanda singularis est efficaciæ.

PULVIS HEPATICUS RUBEUS.

℞. Cremoris Tartari uncias duas,
Tartari Vitriolati sed crystallisati, ne in humido liquefiat, unciam unam semis,
Fæculæ seu salis essentialis acetosellæ unciam unam,

Hæc

Hæc mixta & in pulverem redacta humectentur ter quaterve cum Tinctura ex rosis ſiccis rubris & ſantalo rubro, beneficio aquæ Roſarum & Spiritus Vitrioli parata, & toties leni in calore exſiccentur. Quibus tandem in pulverem denuò converſis ſuperadde

Sacchari n. Citrati unciá unam ſemis,

Fiat Pulvis: ſervetur in Vitro benè clauſo.

SIMPLICIORI MODO SIC PARARI POTERIT:

℞. Cremoris Tartari uncias duas,
Tartari Vitriolati cryſtalliſati unciam unam ſemis,
Fæculæ ſeu ſalis eſſentialis Acetoſellæ unciam unam,
Pulv. Roſar. rubrar. unciam ſemis,
Santali rubri drachmas duas,
Sacchari citrati n. unciam unam,
Me. Fiat Pulvis.

In calida Hepatis Intemperie ejusdemque obſtructione & labefactatione perutile eſt remedium.

PULVIS HYSTERICUS.

℞. Rad. Pœoniæ l. decr. collectæ unciam ſemis,
Doronici veri,
Zedoariæ ana drachm. duas,
Cardopatiæ drachm. una ſemis,
Antophyllorum,
Croc. Auſtr. vel Oriental.
Cortic. Arantiorum,
Citri ana extim. recent.
Sem. Citri excortic. ana drach. duas,
Salis Jovis ſeu Stanni Anglici unciam ſemis,
Magiſt. ſolub. Coralliorum,
Matris Perlarum, ana drachm. duas,
Ol. Stillat. Cinamomi,
Meliſſæ an. ſcrup. ſemis,
Fiat Pulvis.

Placat hic pulvis dolores uterinos, atque vapores ab utero aſcendentes reprimit, imò Matris ſuffocationem abigit. Doſis drachma ſemis ad ſcrupul. duos.

PULVIS AD GENERANDUM LAC.

℞. Carnis Uberis Vaccæ juvenculæ uncias ſex,
Rad. recent. Rapunculorum,
Cardui lactei,
Barbæ hirci ana unciam unam,
Ireos Florent. unciam unã ſemis,
Liquiritiæ drachmas ſex,
Semin. Lactucæ,
Pœoniæ excort. ana drach. ſex,
Lapid. Lactei præparati, (eſt lapis mollis inſtar Saponis tactu,) unciam unam ſemis,
Corallior. alb. præpar.
Oculor. Cancror. præpar. ana drachm. ſex,
Magiſt. ſolub. Matris Perlarum unciam ſemis,

Caro mammillarum, radices etiam recentes conſcindantur teſſelatim, ac cum reliquis pulveribus & præparatis conſperſa, immittantur Alembico vitreo, quibus ſuperaffundantur

Succi Cydoniorum recenter expreſſi unciæ quatuor,

ac illicò in M. B. totaliter exſiccentur, (baculo quandoque illa in Alembico commovendo) ut in pulverem ſubtilem redigi poſſint, cui pulveri adde

Pulv. Sem. Erucæ,
Fœniculi ana drachm. ſex,
Cardamomi min.
Macis ana unciam ſemis,
Piperis longi unciam unam,

Miſceantur exactè, fiatque Pulvis ſubtiliſſimus. *Hujus detur pro doſi drachma una vel duæ in juſculo Gallinæ, ſæpius in die.*

PULVIS AD NASALIA.

Videatur in prægreſſa *Pharmacopœia Auguſtana.*

PULVIS PARTUM PROVOCANS.

℞. Pulv. Glaciei Mariæ fixæ, quæ eſt ſpecies Talci, uncia ſemis,

Pulv. Caffiæ ligneæ veræ,
Boracis Venetæ ana drachmas duas,
Croci Auſtriaci,
Pilæ capræ ſylv.
Macis ana drachm. unam,
Ol. Cinamom. gutt. xij.
Fiat Pulvis.

Item Jecur & fel anguillæ ſiccata & pulveriſata expertum remedium eſt, nec fallit, niſi pingvedo quadam velfruſtum carnis aut Mola, experientia teſte, impedimento exituro fœtui fuerit.

Cæterum pulvis hic ad partum facilitandum, ut & fœtum mortuum excludendum, ſalubriter exhibetur; pellit nec non potenter ſecundinas, à drachma ſemis ad drachmam unam & unam ſemis.

PULVIS PLEURITICUS.

℞. Sanguinis Hirci juxta mod. edoct. parati unciam unam,
Raſuræ dentium Apri unciam ſemis,
Oculorum Cancror. præp. drach. duas,
Rad. Papav. errat. drachm. unã ſemis,
Croci Auſtriac. vel Oriental. drachm. unam,
Fiat omnium Pulvis.

Confert omnibus laterum puncturis atque doloribus, adeoq; Pleuritidi tàm veræ & legitimæ, quàm ſpuriæ & nothæ medetur. Doſis drachma ſemis ad drachmam unam.

PULVIS STERNUTATORIUS CEPHALICUS.

℞. Radic. Doronici veri,
Pyrethri,
Hellebori alb. ana drach. unã,
Herb. Majoranæ,
Thymi,
Roriſmarini,
Flor. Liliorum convalliũ, ana drach. unam ſemis,
Sem. Aniſi,
Coriandri,
Nigellæ,
Cardamomi,
Macis ana drachm. ſemis,
Caryophyll. ſcrupul. unum,
Ambræ gryſeæ ſcrup. ſemis,
Moſchi Oriental. grana octo,
Ol. Ligni Rhodii ſcrup. unum,
Fiat ex omnibus Pulvis ſubtilis.

PULVIS CONTRA TUSSIM SEU CATARRHALIS.

℞. Sem. Papaveris albi unciam unam,
Melonum excortic. unciã ſemis,
Pœoniæ excort. drachmas duas,
Pinearum mundatarum,
Piſtach. decortic. ana unciam ſemis,
Benzoes pluveriſ. drachm. ſemis,
Contundantur probè in mortario ad pultis formam, cum ſ. q. aquæ Roſarum. Huic pulpæ adde
Pul. Rad. Ireos Florent. unciam unam ſemis,
Pœoniæ unciam ſemis,
Croci Oriental. vel Auſtriaci drach. duas,
Florum Sulphuris drachm. unam ſemis,
Sacchari penidii uncias ſex,
Exſiccentur in leni calore, fiatq; omnium denuò Pulvis ſubtilis: adde
Olei ſtill. Aniſi drachm. unã vel drachm. unam ſemis,

Præſtans in Tuſſi & Defluxionibus à capite ad pectus tenuioribus incraſſandis & maturandis remedium, ſæpius lambendo uſitatum.

PULVIS ALIUS CATARRHALIS ANTIPHTHISICUS.

℞. Sulphuris vivi translucidi & ſplendidi vel, ſi hoc deſit,
Florum Sulphuris unciam unam,
Sacchari Saturni reſolubilis ex Minio vel ipſo Plumbo facti drachmas ſex,
Croci Auſtriaci drachm. duas,
Radic. Ireos Florent.
Liquiritiæ,
Fungorum arbori ſalicis adnaſcentium ana drachmas ſex,
Thuris in granis,
Gummi Animæ ana unciam ſemis,
Sacchari Canarii albi uncias duas.

Fiat ſ. a. Pulvis ſubtilis, *in Decocto quodam pectorali, vel in ovo ſorbili, manè & veſperi à drachma ſemis ad drachmam unam propinandus.*

PULVIS STOMACHALIS.

℞. Radic. Calami Aromatici,
Galangæ,
Pimpinellæ,
Liquiritiæ,
Zinziberis,
Piperis longi,
Caryophyllorum ana unciam ſemis,
Radic. Doronici veri unc. unam,
Nuc. Moſchatarum,
Cardamom. min. ana drachm. ſex,
Macis drachmas duas,
Sem. Aniſi,
Carui,
Fœniculi, ana unc. ſemis,
Cortic. Arantiorum,
Citri ana extim. & recent. ſiccat. drachm. tres,
Ol. Cinamomi ſtill. drachm. ſemis,
Sacchari Canarii albi ad pondus omniũ.
M. Fiat Pulvis.

Præſtans ad varia Stomachi & Cerebri vitia emendanda, Vomitum, Nauſeam, Cardialgiam & Concoctionem læſam; Ventriculo item refrigerato cum emolumento exhibetur.

PULVIS AD STRUMAS.

Videatur ejus Compoſitio in Pharmacopœia Auguſtana.

PULVERES VIPERARUM SIMPLICES ET COMPOSITI.

Eorum Confectiones legitimas, unà cum uſu & doſibus, Animadverſiones noſtræ ſuper Claſſem de Trochiſcis factæ luculenter edocent pag. 212. & ſeq. quas Lector Benevolus evolvat.

PULVIS VULNERARIUS.

℞. Maſtichis electæ,
Myrrhæ,
Olibani,
Sangv. Draconis,
Oculor. Cancror. præparat.
Nuc. Moſchatar. ana drachmas duas,
Boli Armenæ n. m. darat.
Radic. Tormentill. ana unciam ſemis,
Croci Auſtriaci drachmã unam ſemis,
Fiat omnium Pulvis.

In Vulneribus Internis & Externis, nervorum, præcipuè ubi Meliceria (vulgò das Gliedwaſſer*) è vulneribus ſtillat, opem præſtat, à drachma ſemis ad drachmam unam.*

Vides, Amice Lector, quam amplam & divitem penum Medicatorum Pulverũ & Specierum longa ſerie in hac Claſſe in Tui ſolius emolumentum ſolertiſſimo ſtudio adduxerim, adeò, ut vix morbi cujusdam ſpecies ac Typus ſuperſit, cui non objicias Medicamentum quodpiam dextera parandi ratione, viribus & efficacia elegantiſſimum ac unicè expetendum, queîs feliciter utere, Tuo & Proximorum ſubſidio.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ SEU DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI

CLASSIS DECIMA ECLEGMATUM, DIACODIORUM, ET LOHOCH FORMULAS comprehendens.

Arbaro ac peregrino etymo hæc proferuntur, mutuato à Græcis & Arabibus Idiomate, quo varia notantur medicamina, unius tamen consistentiæ, Electuarii formam propemodum æmulantia, paulò tamen liquidiora, crassiora & viscida magis ipsis Syrupis; quanquam nonnunquam accidat, ut solidam formam nanciscantur, id vel usu, ægrorum affectu, & gratiâ, quâ patientibus illicio sint, nos hortante. Parantur utplurimum ex Decoctis, Succis nonnihil mucilaginosis, ex instituto, ut materiam peccantem, quæ de consveto acris, salsa, cum impetu asperam arteriam, pectus ac pulmones feriens, nonnihil inhibeant, solident, condensent, ac ad expectorandum facilius disponant. Ex quorum censu sequentia habeto:

DIACODION SIMPLEX GALENI.

PAretur ad normam, ac juxta exactam n. descriptionem in *Appendice ad Animadversiones pag. 20.* propositam. *Usus ejus est in destillationibus tenuibus è capite in asperam arteriam labentibus, abstergit potenter, & somnum moderatè conciliat; cavendum tamen, ne, lambendo de illo sæpius totaq; die somnus nimioperè, præsertim Infantibus, concilietur.*

DIACODION JO. BAPTISTÆ MONTANI.

PAretur & illud juxta normam in *Appendice* n. ad *Animadversiones* præscriptam. *Utuntur illo in tenuibus & acribus rhevmatismis, pulmones & asperam arteriam fluxione tentantibus, & continua tussi somnum prohibentibus.*

DIACODIUM ASTHMATICUM CONTRA TUSSIM DIUTURNAM.

℞. Rad. Aronis,
Helenii,
Glycyrrhizæ,
Ireos Flor.
Pimpinellæ ana recent. unciam unam,
Herb. Hyssopi,
Hederæ terrest.
Veronicæ,
Porr: seu Cæparum cann. vulgò Lauch. ana recent. unciam unam semis,
Scillæ præparatæ drachmas sex,

Incisa coquantur in s. q. Aquæ simpl. repetitis vicibus affusæ, ad omnium virtutum prolectionem: colaturæ omnes clarificatæ ad libram unam semis circiter evaporent, in vase terreo vitreato, interimque asservetur.

Jam verò
℞. Sem. Erucæ,
Nasturtii,
Urticæ ana drachmas sex,
Gummi Ammoniaci,
Animæ ana drachmam unam semis,
Mastichis drachmas duas,
Camphoræ drachmam semis,
Amygdalarum dulcium,
amararum ana drachmas sex,

Contundantur probè in mortario, affusâ portiunculâ Aquæ Flor. Arantiorum, ad formam pultis mollioris, quæ per setaceum transmissa, quantum fieri potest, interim etiam servetur.

Porrò
℞. Superius asservatum & abstractum decoctum,
additaque
Sacchari Canarii albi librâ una semis,

Redigantur leniter coquendo in Syrupi crassam seu mucilaginosam consistentiam, cui statim immittatur,
Asservata Pulpa ex seminibus superius & Gum. facta.
item
Pul. Cardamomi min.
Pul. Nuc. Moschatarum ana drachmas tres,
Macis drachmam unam,
Sem. Anisi unciam semis,
Croci opt. drachm. unam semis,
Elæosacchari Cinamomi unciam semis,
Fœniculi unciâ semis,

Fiatq; omnibus exactè mixtis Diacodion. *In Asthmate & difficili respiratione cum successu exhibentur.*

DIACODION ACTUARII CORRECTUM.

PArari poterit & illud, juxta præscriptam normam in *Appendice ad Animadversiones pag. 21. Et egregiis pollebit virtutibus in Hæmorrhagia quacunque, & Dysenteriis sistendis. Cujus dosis uncia semis, ad unam.*

DIACODION DYSENTERICUM.

℞. Rad. Tormentillæ unciam unam,
Bistortæ unciam semis,
Flor. Rosarum rub. siccat. drachm. sex,
Balaustiorum unciam semis,
Succi Hypocystid. drachmas duas,

Coquantur in s. q. Aquæ simplicis ad duarum librarum remanentiam; Decoctum colatum & probè clarificatum interim asservetur. Tum

℞. Sem. Papaveris albi unciam unâ sem.
Melonum,
Cucurbitæ,
Amygd. dulcium ana decorticat. unciam unam.

Contundantur diu multumque in mortario; additâ pedetentim portiunculâ superioris asservati Decocti, ad formam pulticulæ, ut per setaceum trajici possit, quæ interim asservetur.

Jam verò accipe
Decoctum superius asservatum,
& additâ
Sacchari Canar. albi librâ unâ semis,

Percoquantur ad Consistentiam ferè tabulati, cui ab igne remoto addantur

Emul-

Emulsio superius facta & asservata, deinde
Reliqui subsequentes Pulveres, utpotè,
Croci Austriaci drachma una semis,
Oculorum Cancror. præparat.
Corall. rub. præparat.
Rad. Liquiritiæ rasæ,
Ireos Florent.
Nucum Moschatarum ana unc. semis,
M. Fiat Diacodion.

In Dysenteriis & Diarrhæis, Exulcerationibus intestinorum & Mesenterii utiliter exhibentur.

DIACODION SEU ECLEGMA PECTORALE PAPAVERINUM.

℞. Siliquarum dulcium uncias tres,
Glycyrrhizæ rasæ unciam unam,
Capitum Papav. albi cum semin. num. v.

Incisa coquantur in s. q. Aquæ simplicis ad remanentiam librarum duarum: Decoctum clarificetur & interim asservetur. Postea

℞. Hujus Decocti jam facti libram semis, & cum
Sem. Papav. albi unciis duabus,
Melonum,
Cucurbitæ,
Amygd. dulc. decortic. ana uncia una,

Diu in mortario contusorum fiat Emulsio crassa, per pannum linteum rarum colanda & exprimenda: Hac pariter & paulisper asservatâ, accipiatur

Reliqua asservati decocti libra una sem. & additis
Sacchari Can. albi unciis xx.

Coquantur ad consistentiam quasi tabulati, cui junge Emulsionem crassam superius factam, & sine ulteriore coctione repone.

Valet in Tussi diuturna, ubi humores tenues & acres à capite ad pectus & asperam arteriam delabentes, periculum læsionis & erosionis venularum causare possent; Somnum insuper conciliat, & pectus lenit.

DIRCODION PECTORALE SOLIDUM.

℞. Rad. Ireos Florent. drachmas sex,
Tussilaginis unciam semis,

Incisa coquantur in s. q. Aquæ simpl. ad libræ unius remanentiam, decoctum coletur & debitè clarificetur, quô interim servato, accipe

Sem. Papav. albi,
Melon. excort. ana drachm. sex,
Pœoniæ excort. drachmas duas,
Pinearum mundat. drachmas sex,

Contundantur minutissimè in mortario ad formam pultis, additâ portiunculâ Aquæ Rosarum fragr. & per cribrum setaceum trajiciantur, quâ interim etiam asservatâ, solvatur in superiori decocto radicum

Sacchari Canarii albi libra una,

Coquanturque ad consistentiam Tabulati paulò solidiorem, addendo, ab igne remotis

Pulpam superiorem Seminum & Pinearum, item
Pulv. Rad. Ireos Flor. drachmas sex,
Amyli albi unciam unam,
Et, si lubet, pro roborando Corde Margarit. Oriental. præpar. vel loco harum,
Matris perlarum præp. drach. duas,

Fiat Diacodion solidum, in forma Rotularum aut Morsellorum.

Valet in omnibus pectoris affectibus morbosis, Tussi diuturnâ & recenti, asthmate, difficili respiratione, & Phthisi ipsa; in Pleuritide pro expectoratione præsens est remedium.

DIACODION CONTRA SPUTUM SANGVINIS.

℞. Rad. recent. Acetosæ unciam unam,
Cichorii sylv. unciam unam semis,
Lapathi acuti,
Papav. erratici,
Pentaphylli,
Plantag. min.
Tormentillæ ana unciam unam,

 Herb.

Herb. recent. Auriculæ muris,
Bursæ pastoris,
Cichorii sylvestris,
Equiseti,
Plantag. min.
Virgæ aureæ,
Vincæ pervincæ, ana manip. duos,
Flor. recent. Rosarum rub. unc. duas,
Papav. errat. unciam unam semis,
Santali rubri drachmas sex,

Incisa coquantur in s. q. Aq. simplicis, repetitis vicibus affusæ, quoad tota eorum virtus extracta sit, colaturæ omnes album. ovorum clarificatæ ad librā unam circiter evaporent, &, additis succis sequentibus, utpotè,

Succor. Cichorii sylv.
Millefolii,
Plantag. minoris,
Sempervivi majoris, ana depurator. unciis sex,
Interim asserventur. Tum

℞. Sem. Papav. albi,
Melonum excort. ana unciam unam,
Pœoniæ excort.
Portulacæ ana unciam semis,

Contundantur minutissimè in mortario ad formam pulticulæ, additâ portiuncula superioris Decocti, vel Aquæ Rosarum, & per setaceum transmittantur ad instar pulpæ, quâ interim etiam servatâ, accipe Decoctum superius cum succis expressis, asservatum, ac cum

Sacchari Canar. albi libris duabus,
ad Syrupi consistentiam, paulo tamen crassiorem, percoque, cui Syrupo tandem immisce,

Pulpam seminum superius asservatam,
item
Pulv. Boli Armen. præp.
Corall. rub. præp.
Lapid. Hæmatit.
Sangvin. Draconis,
Olibani ana unciam semis,
Pulv. Lapid. Corneol. præpar. drachm. duas,
Croci opt. Austr. drachm. unam semis,
Elæosacch. Nucum Moschat. cum Ol. expr. facti uncias duas,

Fiat omnibus probè mixtis s. a. Diacodion, *præstans in Sputo sanguinis, à quacunque causa ortum duxerit, abstergit, conglutinat, & oscula venarum claudit. Dosis drachmæ duæ ad unciam semis.*

LOHOCH PECTORALE.

℞. Rad. Ireos Florent. unciam unam semis,
Liquiritiæ unciam unam,
Passularum majorum uncias duas,
Dactylorum num. xij.
Jujubarum num. xxx.
Siliquarum dulc. uncias duas,

Coquantur minutim incisa in s. q. Aquæ simplicis ad remanentiam librarum duarum: Decoctum coletur & probe clarificetur; cujus accipe libram semis,
Item
Nucleor. Pinear. mundat.
Amygd. dulc. decort. ana unciam unam semis,
Semin. Melon. excortic.
Papav. albi ana drachmas sex,

Fiat ex iis s. a. Emulsio crassissima per cribrum setaceum cogenda & transmittenda, quâ interim servatâ, accipiatur residum decoctum, & cum

Sacchari Can. albi libra una semis,

Coquantur ad consistentiam ferè tabulati, cui tandem ab igne remoto adde

Emulsionem superius factam,
item
Pulv. Rad. Ireos unciam unam semis,
Liquiritiæ unciam semis,
Amyli drachmas sex,
Fiatque Lohoch.

Salubre Medicamentum est in Tussi recenti & antiqua, nec minus etiam in Phthisi fructuosè exhibendum.

LOHOCH

LOHOCH DE PULMONE VULPIS.

℞. Rad. Liquiritiæ,
Ireos Florent. ana drachmas sex,
Herb. Capill. Veneris,
Pulmon. maculosæ ana manip. duos,

Coquantur incisa in Aquæ simpl. suffic. quantitate ad remanentiam circiter duarum librarum : Decoctum coletur & clarificetur, additaque

Sacchari Can. albi librâ unâ,

porrò ad Syrupi consistentiam coquantur, addendo tandem

Pulv. Pulmon Vulpis siccat. & n. m. præparat. unciam unam semis,
Rad. Ireos Flor. unciam unam,
Liquiritiæ,
Sem. Anisi,
Fœniculi ana unciam semis,
Misce fiat Lohoch.

Ad easdem pectoris affectiones catharrosas, & Phthisin ipsam, longo usu receptum Medicamentum.

LOHOCH SANUM ET EXPERTUM.

℞. Rad. Ireos Florent. unciam unam,
Liquiritiæ rasæ,
Tussilaginis ana unciam semis,
Herb. Hyssopi,
Millefolii,
Hederæ terrest.
Pulmonar. macul.
Tussilaginis,
Veronicæ ana recent. manip. duos,
Passularum majorum,
Dactylorum,
Ficuum ana unciam unam semis,
Jujubarum num. xx.

Conscindantur & coquantur in s. q. Aquæ simplicis ad remanentiam librarum duarum circiter : Decoctum coletur, ac album. ovorum probè clarificetur. Hinc ex

Pinearum mundat. unciis duabus,
Amygd. dulc. decort. unciâ unâ,
Sem. Melonum,
Cucurb. ana excort. unciâ semis,

In mortario subtilissimè contusorum, affusâ paulatim s. q. aquæ Rosarum fragr. confice pulpam, per cribrum setaceum transmittendam, quâ factâ & interim paulisper asservatâ, cum superiori & residuo Decocto clarificato, dissolve

Sacchari albissimi libram unam semis,

Et ad spissitudinem Mellis crassioris coque, cui, dum adhuc calet, commisceantur.

Pulpa Seminum, Amygd. & Pinearum superius parata & asservata:
Item
Pulveres subsequentes, nimirum
Liquiritiæ rasæ uncia semis,
Ireos Florent. drachmæ sex,
Amyli albiss. uncia una semis,
Elæosacchari Anisi,
Fœniculi ana drach. sex,
Cinamomi uncia semis,
Fiat Eclegma præstans.

Pectorale Medicamentum est, salubre in affectibus etiam pectoris Catarrhosis, Tussi, Sputo purulento, & Pleuritide.

Nota : Aliud & simile Lohoch sanum, descriptum est in *Appendice n. ad Animadversiones pag. 22.* unà cum notis necessariis, quæ revolvendæ.

LOHOCH DE SCILLA.

℞. Scillæ præparatæ unciam unam semis,
Cæparum nostr. recent. unciam unam,
Hæc immergantur in
Aceti florum Tunicæ,
Sambuci ana uncias quatuor,

Factâ per biduum maceratione colentur: colaturæ adde

Sacchari albi Can. libram unam semis,

Ac unicâ ebullitione confice Syrupum spissioris consistentiæ, addendo

Mellis purissimi nunquam cocti aut despumati uncias tres,
Elæosacchari Cinamomi unciâ unam,
Fiat Lohoch.

Incidit

Incidit & attenuat materiam crassam, quæ in thorace atq; pulmonibus continetur, asthmaticis ac difficulter spirantibus, magnæq; puris & lentæ pituitæ copiæ excernendæ emolumento est.

Cæterùm cum hæc Classis utplurimum Pectoralia tantum contineat Medicamenta, in eorundem autem Compositionibus reliquorum viscerum principaliorum habita quoque fuerit ratio, eapropter superfluum arbitrati sumus, plura, eaque tam numerosa addere hujus farinæ & consistentiæ Composita, quippe quod præcedentium & subsequentium Classium præscripta Medicamina abundè sufficiant, quibus non solùm cunctis morbis, sigillatim verò internis visceribus, quocunque affectu morboso obsessa sint, consuli queat.

Tandem, ne Officinas nostras Pharmacevticas, adaucto in infinitum propemodum numero Compositorum medicaminum, velut inutili sarcinâ gravarem, expensas & peculium in apparandis ejusmodi emulgerem, quæ labentibus annis effœta & pervetusta, aliud nobis interesse non pendant, quàm ut foras mittantur, pedibus viatorum atterenda: Quamobrem eò hactenus cogitatûs & mentem intendi, ut talem eorum parandi & dexterè dispensandi Methodum dictarem, quæ omni tempore anni, necessitate expostulante, nullo habito discrimine, vernum æstas, instet, in usum & praxin duci posset: Et hæc apprimè necessaria commonenda duxi.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ SEU DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI

CLASSIS UNDECIMA.

SPECIERUM SEU PULVERUM AROMATICORUM DEXTRAM CONFICIENDI NORMAM DEMONSTRANS.

Uantumvis in superiori Classe nona, ubi de Pulveribus medicatis actum est, contra plurimos humani corporis affectus, non pauci Pulveres Compositi traditi sint, ut tantoperè necessum non foret, plures Pulveres, sive Species Aromaticas compositas addere, nihilominus paucas adjiciam Compositiones, sed selectiores, quas abundè sufficere existimo: Consulantur tamen Animadversiones nostræ super eandem citatam Classem, in quibus veritatis partes strenuè tuitus sum, ac multarum Compositionum ineptias in scenam dedi, &, his deinceps reprobatis, sequentes, ceu illis in operando efficaciores, gustu & effectu superiores commendavi. At verò non solas Species, seu Pulveres aromaticos hæc Classis proponit, sed & quamplurima alia formâ & consistentiâ disparia, ut puta; Morsellos oblongâ partim, partim quadratâ figurâ, Rotulas aut Tabulas in orbem ductas, quæ omnia & singula multo & crebro usu familiaria & domestica nobis facta, gustum ægrotantiũ & appetitum mirè demulcent, quoniam Species sic saccharo incorporare manu ducunt, ut ex omnibus speciebus, seu pulveribus, adjecto saccharo in conveniente „ quantitate (libra videlicet Sacchari una, ad „ uncias duas, vel plures dictarum specierum) „ confici possint: Uti etiam Electuaria, si Mellis, vel sacchari ad debitam Syrupi consistentiam appropriatâ quapiam aquâ cocti, proportione duplum vel triplum addas: Pastas præterea Regias, Pastillos, Species incisas tantum & grossas, Trageas scilicet aromaticas, ac ultimò demum Confectiones propriè dictas, Seminum, Fructuum, Radicum, Corticum, ac Aromatum, saccharo obductas, quæ alio fine adinventa non sunt, quàm ut prostratam ægrorum appetentiam hoc velut illicio revocantes, factâ tam Medico quàm Patientibus copiâ, quidvis eorum pro arbitrio & gustu deligendi, morbo detentis paremus.

SPECIES CONTRA APOPLEXIAM.

℞. Rad. Doronici veri unciam unam,
Pœoniæ mund. Mar. deb. t. coll. drachmas ſex,
Cyperi rotundi unciam ſemis,
Coſti veri drachmas duas,
Florum Paralyſeos,
Tiliæ,
Tunicæ àna recent. (ſi tempore verno parentur) drachm. ſex,
Piperis longi drachmas duas,
Sem. Erucæ,
Sileris montani ana unciā ſemis,
Craſſiuſculè inciſa & conquaſſata coquantur in ſ. q. Aquæ ſimplicis ad remanentiam circiter unciarum ſex, decoctum coletur & alb. ovi probè clarificetur, quo cum ſolvantur
Sacchari Canarii unciæ tres,
Iterum ad conſiſtentiam tabulati leniter coquantur, ac retro fornacem tandem, chartæ incluſum, leni calore penitus hoc ſaccharum exſiccetur, ut in pulverem redigi queat, Huic in pulverem redacto adde
Ambræ gryſeæ drachmam ſemis, vel unam,
prius cum,
Sem. Citri excort. drachmâ ſemis, probè ſubactæ,
Pul. Bezoard. Cervini, ſeu Pulveris ex Typhis Cervi pag. 465. *Animadv. n.* edocti drachmas ſex,
Ligni Aloës opt. ponder.
Rad. Doronici veri,
Cardamomi minoris ana unciam ſemis,
Sem. Coriandri,
Pœoniæ excort. ana drachmas duas,
Caryophyllorum drachmas tres,
Nucum Moſchatarum,
Succini albi præparati ana unciam ſemis,
Ol. Still. Cinamomi,
Ligni Rhodii, ana ſcrupulum unum,
Miſceantur exactè, fiatque Pulvis ſubtilisſimus in vitro cuſtodiendus.

Præſtans in Apoplexia & Hæmiplexia, diuturnis capitis affectibus aliis frigidis opitulatur, Spiritus vitales & animales reficit, Apoplecticos & Epilepticos Paroxyſmos autevertit. Doſis drachma ſemis, ad unam.

SPECIES CONTRA APOPLEXIAM ALIÆ SIMPLICIORES.

℞. Rad. Doronici veri unciam ſemis,
Pœoniæ Mar. d. t. coll. drachmas duas,
Coſti veri dulcis,
Flor. Anthos ſeu Roriſmarini,
Lavendulæ ana drachmam unam ſemis,
Sem. Sileris montani,
Ocymi Caryophillati ana drach. unam,
Pœoniæ excort.
Aniſi,
Coriandri ana drachmam unam ſemis,
Cardamomi min.
Cinamomi acuti,
Nuc. Moſchatarum ana drachm. duas,
Caryophyllorum,
Cubebarum,
Ligni Aloës pond. opt. ana drachmam unam ſemis,
Succini albi præpar. drachmas duas,
Ol. Still. Ligni Rhodii ſcrupulū unum,
Fiat omnium Pulvis ſubtilis.

Qui cum prioribus ſpeciebus antapoplecticis in effectu & operationibus coincidit, adeoque omnibus Cerebri affectibus frigidis opitulatur. Doſis drachma ſemis ad unam.

SPECIES CARMINATIVÆ.

℞. Rad. Pimpinellæ,
Enulæ Camp.
Zedoariæ ana drachmam unam ſemis,
Galangæ drachmam unam,
Cort. Arantiorum,
Citri ana extim. & recenter ſiccat. drachm. unam ſemis,
Florum Chamomillæ Rom.
Cinamomi acuti ana drachm. duas,

Caryo-

Caryophyllorum,
Macis,
Croci Austriaci ana drachmam unam,
Nuc. Moschatarum,
Cardamomi minoris,
Sem. Anisi,
Apii,
Carvi,
Fœniculi,
Cumini ana drachmam unam semis,
Fiant Species seu Pulvis subtilis.

Ventriculi inflationi, ructibus acidis, flatibus & inflationibus auxiliatur, concoctionemque promovet. Dosis drachma semis, ad unam.

SPECIES CEPHALICÆ.

℞. Ambræ gryseæ drachmam unam,
subigatur probè cum
Sem. Citri excortic.
Pœoniæ excort. ana drachmâ semis,
Moschi opt. Orient. scrupulum unum,
soluti ad pulticulam cum
Aquæ florum Arantiorum particula,
in mortario subigendo,
Ol. Still. Cinamomi scrupul. unum,
Caryophyll. scrupul. semis,
Ligni Rhodii scrupul. unum,
prius cum
Sacchari albiss. pulv. unciâ unâ
commixtorum,
Pul. Ligni Aloës opt. gum.
Rad. Doronici veri,
Nuc. Moschatarum,
Cardamomi min.
Succini albi præpar. ana unciam semis,
Fiat Pulvis subtilis, in vitro probè clauso custodiendus.

In virtute & dosi cum aliis speciebus Apoplecticis & Cephalicis coincidit.

SPECIES CORDIALES TEMPERATÆ PRETIOSÆ.

℞. Sacchari albi Canar. uncias duas,
solvantur super igne leni cum s.q.
Succi ex Corticibus Citri extimis radulâ comminutis expressi,
sine ebullitione, ac si tabulæ ex succis acidis confici deberent; cui ab igne remoto adde, ut in eo liquescant,
Ambræ gryseæ drachmam semis vel unam,
prius cum
Seminis Citri excort. drachma semis
probè subactam,
Resinæ Storacis calamitæ drachmam semis,
Et cum nonnihil refrixerint, sequentes pulveres superaddantur, utpotè
Pulv. Ligni Aloës gum. uncia semis,
Rad. Doronici veri,
Croci Austriaci ana drachmæ duæ,
Nuc. Moschatarum,
Macis ana drachma una semis,
Sem. Chermes legitim. drachmæ duæ,
Magist. solub. Perlarum Orient. drachma semis,
Corallorum rub.
Matris perlarum an. scrupula duo,
Ol. Still. Cinamomi scrupulus unus,
Rosarum veri gutt. xij,
prius cum
Essentiæ Citri Sacchar. n. uncia semis
permixtorum.
Fiat Pulvis subtilis in vitro probè clauso custodiendus.

Præstantes sunt Species, ad omnes corporis imbecillitates, Spiritus cùm vitales tùm animales adaugent, recreant, concoctionem adjuvant, & vertiginem abolent, salubre senibus medicamentum. Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

SPECIES CORDIALES SOLARES, ET ALEXIPHARMACÆ.

℞. Bezoardici aurei nostri, supra *in Classe de Pulveribus* trad. unciam semis,
Lapid. Bezoar Orient. veri non factitii,
Occident. an. drach. duas,
Unicornu mineralis seu fossilis,
Unicornu veri Marini,
Cort. Arantiorum,
Citri ana extim. & recenter siccatorum drachmas duas,

Ligni Aloes gum. drachmas tres,
Granorum Chermes legitim.
Cinamomi acuti ana drachmas duas,
Croci Austriaci drachm. unam semis,
Sem. Citri excorticat. drachm. duas,
Magist. solub. Margarit. Oriental.
Corall. rub. ana drachm. unam semis,

His omnibus in pulverem redactis & probè mixtis imprimatur manibus saltem

Succus Oleaginosus fragrans & subtilis Corticum quatuor pomorum Limoniorum.

Servetur post usui in Vitro arcte clauso.

Sunt Species præstantissimæ in Peste & Febribus malignis, Cor insigniter roborantes, spiritusq; vitales in omnibus infirmitatibus egregie reficientes. Dosis scrupulus ad drachm. semis.

SPECIES ANTEPILEPTICÆ.

℞. Sem. Pœoniæ excorticat. unciam semis
Bardanæ drachmas duas,

Contundantur minutissimè in mortario ad pultis formam, additâ s.q. Aquæ florum & radicum Pœoniæ sine addit. stillatæ, ac per cribrum setaceum cogantur: Huic Pulpæ adde

Bezoard. n. Cervini simpl. *pag. 463. Animadversion. n. descr.* unciam semis,
Rad. Pœoniæ d. t. coll.
Doronici veri,
Nucum Moschatarum ana drach. duas,
Cranii humani subtiliter raspati,
Succini albi præpar. ana drachm. tres,
Margaritar. præpar. drachm. unâ semis,
Visci quercini,
Cardamomi ana drachmas duas,

Quæ omnia leni calore denuò exsiccentur, & in Pulverem tandem subtilem redigantur: *Qui ad insultus Epilepticos inhibendos efficax est, à scrupulo uno ad drachmam semis.*

SPECIES ANTEPILEPTICÆ ALIÆ.

℞. Bezoard. Cervini simpl. seu Pulv. ex Typhis Cervi *pag. 463. Animadv. n.* descripti drachmas sex,
Cranii humani subtiliter raspati unciam semis,
Rasuræ Ungulæ Alcis drachm. duas,
Rad. Pœoniæ Mar. d. t. coll.
Doronici veri ana unciâ semis,
Sem. Pœoniæ excort.
Bardanæ,
Nuc. Moschat. ana drachmas duas,
Magist. solub. Margarit. Orient.
Corall. rub. ana drach. unam,

Fiat ex omnibus Pulvis subtilis,

Ad supra dictos insultus Epilepticos inhibendos efficax. Dosis scrupulus unus, ad drachmam semis.

Nota: Quod huic intentioni, aut contra hunc affectum, diversæ Compositiones, vel Pulveres antepileptici, ex rebus, quas Authores passim commendant, concinnari possent; Utpotè, ex Cinnabari nativa; vel Antimonii; Magisterio & Bezoardico Lunari; Jecinoribus Ranarum viridium palustrium; Secundinis exsiccatis mulieris primiparæ filium enixæ; Item ex Mercurio dulci, si Vermium suspicio subesset: Verùm hæc sunt penes arbitrium cujusque Medici Practici. Si quem verò amica rerum & naturæ unitas alliciat, ut solam quampiam ex appropriatis, ac jam recensitis Compositis rebus deligat; hujus conatum probo & suffragabor.

Sub titulo Cornu Cervi Philosophici *in fine Mantissæ præcedentis Pharmacopœiæ reform.* plura Antepileptica Medicamenta extant, quæ huc referenda.

SPECIES DE GEMMIS CALIDÆ ALEXIPHARMACÆ.

℞. Bezoar Orient. veri non factitii Lusitanici drachm. unam.
Occident. drachmas duas,
Boli Armenæ cum succo Scordii n. modo præpar. & sæpius insuccatæ unciam semis,
Unicornu fossilis albiss.
veri Marini,
Rad. Contrayervæ,
Zedoariæ,

Cort.

Cort. Limon. extim. recenter ficcatorum,
Nucum Moſchatarum,
Cinamomi acuti ana drachmas duas,
Croci Auſtr. vel Oriental. drachm. unam ſemis,
Magiſt. ſolub. n. Margarit. Or.
Corall. rub. ana drach. ſemis,

Fiant, omnibus dextrè commixtis, quibusdam per ſe, nonnullis verò junctim pulveriſatis, Species Compoſitæ pretioſæ & confortantes: *quæ Epidemicis & Contagioſis morbis, Cor præcipuè à labe venenata tuendo, opitulantur. In doſi harum & ſimilium ſpecierum error facilè non committitur, etiamſi à drachma ſemis, ad drachmas duas, tempore neceſſitatis, doſis extendatur.*

SPECIES DE GEMMIS FRIGIDÆ, ALEXIPHARMACÆ USUALES.

℞. Pulv. ex Typhis Cervi ritè parati unciam unam,
Bezoar Occidentalis,
Unicornu veri Marini,
foſſilis albiſs. ana unciam ſemis,
Cort. Citri extim. & recenter ſiccatorum unciam unam,
Rad. Contrayervæ drachmas ſex,
Sem. Citri excorticat.
Aquilegiæ,
Raparum alb. ana drachm. duas,
Croci Auſtriaci vel Orient. drachmam unam ſemis,
Macis drachmas duas,
Magiſt. ſolub. n. Margarit. orient. drach. unam ſemis,
Coral. rub. drach. duas,
Nitri cryſtallini puriſs. unciam unam.

Cuncta in pulverem redacta miſceantur exactè, fiantq; Species pretioſæ, *Febribus malignis, Variolis, Morbillis, & Exanthematibus aliis expellendis, efficaciſſimæ. Doſis ſcrupulus unus, ad drachmam ſemis & ſcrup. duos.*

SPECIES DE GEMMIS FRIGIDÆ, ALEXIPHARMACÆ VILIORES.

℞. Margaritarum Orient. præpar. drachmas duas,
Corall. rub. præpar. drachmas tres,
Bezoar Occident. drachmas duas,
Rad. Contrayervæ,
Zedoariæ,
Scorzoneræ,
Sem. Citri excortic.
Aquilegiæ ana drach. duas ſemis,
Cort. Limon. extim. recenter ſiccatorũ,
Pulv. ex Typhis Cervi ana unciá ſemis,
Fiat pulvis ſubtilis.

Præſtans eſt in ſubitaneis alterationibus Infantum & Senum, Febribus porrò Malignis, Exanthematibus, Variolis & Morbillis expellendis non minus efficax. Doſis ſcrupulus ad drachmam ſemis.

SPECIES HEPATICÆ.

℞. Succorum concretorũ ſeu inſpiſſatorũ
Agrimoniæ,
Cichorii ſylv. ex toto,
Hepaticæ nobilis,
Abſinthii noſtr. ana drachm. tres,

His ſuccis concretis imprægnentur & commiſceantur,
Pul. Roſarum rub. uncia una ſemis,
Croci Auſtriaci drachmæ duæ,
Rad. Pimpinellæ uncia ſemis,
Calami Aromat.
Doronici veri,
Galangæ ana drachm. duæ,
Ligni Aloës opt.
Santali citrini,
Santali rubri ana drachmæ duæ ſemis,
Nuc. Moſchatarum,
Cinamomi ana uncia ſemis,

Exſiccentur leni calore, chartæ incluſa, ac denuò in pulverem ſubtilem conterendo redigantur, quibus adde
Fœculæ Acetoſellæ, ſeu Salis eſſentialis, prout appellare malueris, drachmas tres,
Cremoris Tartari unciam ſemis:

Fiat ex omnibus Pulvis ſubtiliſſimus, uſui aſſervandus.

Hepar & Ventriculum roborat: proindè in Cachexia, Hydrope, Icteritia salutariter exhibetur, à scrupulo uno, drachmâ semis, ad unam.

SPECIES IMPERATORIS GROSSÆ.

℞. Cinamomi acuti unciam unam semis,
Caryophyllorum,
Zinziberis,
Nuc. Moschat. ana drachmas sex,
Macis,
Galangæ ana drachmas tres,
Conscindantur singula seorsum crassiusculè & quadratè, pro Morsellis Stomachicis & Cephalicis conficiendis; quibus tamē Amygdalæ, Pineæ, Pistachiæ, & Nuces Indicæ, conditæ, pariter quadrato vel oblongo modo incisæ, addi possunt.

SPECIES DIAIREOS.

℞. Rad. Ireos Florent. drachmas sex,
Liqviritiæ rasæ drachm. duas,
Incisæ parum coquantur in s.q. Aquæ simplicis, decoctum colatum & probè clarificatum ad uncias duas circiter evaporet: Cum decocti hujus suffic. quantitate, &
Sem. Melonum,
Cucurbitæ ana excort. unc. semis,
Papav. albi drachmis quinque,
Pœoniæ excort. drachmis duabus,
Pinearum mundat. drachmis sex,
Fiat, probè contundendo in mortario, Pulpa, per setaceum cogenda & transmittenda; cui pulticulæ adde
Pulv. Sacchari Canar. alb. uncias tres,
Exsiccentur leni calore, chartæ inclusa, quibus exsiccatis & in pulverē denuò conversis sequentia superinjiciantur, utpotè
Pul. Rad. Ireos Flor. albiss. unciæ duæ,
Amyli albi uncia una semis,
Liquiritiæ rasæ uncia una,
Camphoræ scrupulus unus,
Ol. Fœniculi still. drachma semis,
Fiant Species, & Pulvis subtilis.

Præstant in destillationibus ad fauces & asperam arteriam ruentibus, expectorationem promovent, nec non acrimoniam humorum contemperant.

SPECIS ANTIPESTILENTIALES.

Licet plurimæ Compositiones Pulverum Alexipharmacorum in hoc Opere præmissæ sint, *In fine* item *Mantissæ prægressæ Pharmacopœiæ* ubi de Cornu Cervi Philosophico, nec non in *Animadversionibus Classis duodecimæ* Trochiscorum, ubi de Viperis, & medicamentis ex iis parandis, actum est, Pulveres egregios alexipharmacos & antipestilentiales adstruxerim; addam nihilominus Auctarii loco unicam Compositionem haud spernendam, quæ talis:

℞. Succi Scordii recenter expressi, depurati, & ad consistentiam Mellis inspissati, drachm. sex,
Decocti ex partibus æqual.
Rad. Angelicæ,
Morsus Diaboli,
Scorzoneræ,
Imperatoriæ, parati, atque ad Extracti spissitudinem leniter exhalando abstracti, drachmas sex,
His mixtis imprægnentur sequentes Pulveres, nimirum,
Pulv. Boli Armenæ cum succo Scordii paratæ uncia una,
ex Typhis Cervi ritè parati,
Rad. Contrayervæ,
Zedoariæ ana uncia semis,
Bezoar Occidentalis,
Croci Austriaci vel Orient.
Sem. Citri excorticat.
Rutæ hortens. ana drachmæ duæ semis,
Cort. Citri recenter siccator. & ext.
Nuc. Moschatarum,
Myrrhæ rubræ translucidæ ana uncia semis,
Et lenissimo calore, chartæ inclusa, exsiccentur, ut in Pulverem subtilissimum denuò conteri queant; qui asservetur.

Præstant hæ Species in Febribus malignis, contagiosis, ipsaq; Peste, & à Pestilentis luis contagione præservant. Dosis drachma semis, ad unam.

SPECIES DEOPPILATIVÆ SPLENETICÆ.

℞. Gum. Ammoniaci in granis,
Myrrhæ rubræ translucidæ,

Rad.

Rad. Pimpinellæ,
Enulæ,
Galangæ,
Cinamomi acuti,
Nuc. Moſchatarum ana drach. duas,
Sem. Apii,
Fœniculi,
Naſturtii,
Petroſelini,
Urticæ ana drachm. unam ſemis,
Crem. Tartari,
Tartari Vitriolati cryſtalliſati,
Salis eſſentialis Naſturtii ex ſucco rite parati,
Magiſt. n. ſolub. Ocul. Cancrorum ana drachm. duas ſemis,

Fiant Species, ſ. Pulvis ſubtilis.

Valent ad Lienis affectiones morboſas: in hypochondriaca igitur affectione diuturna, Obſtructionibus Hypochondriorum & Meſenterii emolumento ſunt, Menſesq; Mulierum retentos promovent. Doſis drachma ſemis, ad unam.

SPECIES STOMACHICÆ.

℞. Cremoris Tartari unciam unam,
Salis Acetoſellæ eſſentialis acidi, quem fœculam appellant, rite in terreis ſeu vitreatis vaſis parati unciam ſemis,
Nucum Moſchatarum,
Cinamomi acuti ana drach. quinque,
Cardamomi min.
Caryophyllorum,
Calami Aromatici,
Galangæ,
Zedoariæ ana drachmas duas,
Piperis longi drachmam unam,

Mixta & in pulverem redacta reponantur uſui.

Valent hæ Species in Ventriculi debilitatibus, depravatam ejus concoctionem emendant, crudos viſcoſosq; humores incidendo, attenuando, & robur illi addendo, efficaces ſunt. Doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis, & ultra.

Nota: In Medicamentis ſtomachalibus, calidioribus nonnihil, diſpenſandis & conficiendis, Regiones, Plagæ & Climata vel maximè ſunt obſervanda, ut in Aquilonaribus plus de calidioribus aromatibus, utpotè *Pipere*, *Zinzibere & Caryophillis* illis adſtruatur, quàm in Auſtralibus: Quod Medicorum prudentiæ & obſervationi committimus.

SACCHARUM CITRATUM SEU ESSENTIA CITRI SACCHARINA.

EX Corticibus Citriorum ſeu Limoniorum extimis, radulâ comminutis, exprimatur ſuccus prælo; cum hoc ſucco ſolvatur ſuper igne leni

Pul. Sacchari Canar. albiſs. libra una,

ac ſi tabulæ ſine ebullitione (cum ſucco alias acido ſolitæ,) fieri deberent, & totaliter iterum exſiccetur, chartâ incluſum: Hoc exſiccatum ſaccharũ, cum illo priori ſucco expreſſo denuò humectetur aut ſaltem irroretur, atque iterum charta incluſum exſiccetur: Tandem eidem Saccharo citrato, ex decem vel duodecim pomorum Limoniorum Corticibus recentibus, imprimatur ſuccus eorum Oleaginoſus, digitis ſaltem, & efficietur fragrantiſſimum odore, & virtute efficaciſſimum Saccharum Citratum, quod in vitro probè clauſo uſui aſſervandum.

Cordiale & Alexipharmacum eſt nobile, plurimis aliis medicamentis, pro odore & ſapore grato conciliando, admiſcendum.

ESSENTIA ARANTIORUM SACCHARINA.

PAretur ad eandem normam, quâ præcedens Saccharũ Citratum, ſeu Eſſentia Citri Saccharina dextre deſcripta eſt: Serveturque in vitro etiam clauſo.

Cordiale pariter eſt & Carminativum, variis uſibus celebre & aptum medicamentum.

SACCHARUM ROSATUM SEU ESSENTIA ROSATA SACCHARINA.

AQua Roſarum fragrantiſſima, ſine additione, ex balneo n. vaporoſo deſtillata, denuò bis, terve, à Roſis recentibus

tibus rectificetur, vel abstrahatur: Huic Aquæ fragranti spirituosæ Rosæ recentes rubræ largiter immergantur, & in ea aliquandiu macerentur, vase vel vitro per quam opt. clauso, factâ pòst colaturâ cum expressione Rosarum, solvatur hâc ipsâ Rosarum aquâ spirituosâ & essentificatâ

Sacchari Canarii albi libra una,

sine ebullitione, ac si tabulæ ex succis acidis confici deberent, ab igne pòst protinus remotum Saccharú totaliter iterum exsiccetur, chartâ inclusum, lenissimo, ac tepido calore: Hoc semel exsiccatum Saccharum porrò bis, ter, quaterve, cum eâdem aquâ Rosarum essentificata & tinctâ nonnihil irroretur, ac toties chartâ albâ inclusum leni in calore exsiccetur. Servetur in vitro probè clauso, tanquam summè Cordiale & fragrantissimum Saccharum, variis usibus accommodandum. Quod si verò Oleum Rosarum verum destillatum in promptu foret, posset ejusdem scrupulus, vel drachma semis, eidem Saccharo Rosato adhuc immisceri, quô multô præstantius efficeretur.

SACCHARUM CITRATUM TABULATUM.

℞. Sacchari Can. albi uncias sex.

Solvantur in s.q. succi Citri seu Limon. recenter expressi (cui tamen Cortices Citri vel Limon. recentes & extimi prius infusi aliquandiu fuerint) sine ebullitione, in patellâ ferreâ vel terrea, cui ab igne remoto adde

Corticum Citri seu Limon. recent. & extimorum radula prius comminutorum, ac subtilissimè in lapideo mortario contusorum unciam unam, vel unam semis, item

Essentiæ Citri Saccharinæ paulò ante edoctæ unciam unam.

Fiant lege artis Tabulæ vel Morselli, *Cor & vitales spiritus insigniter roborantes.*

Nota: Quòd si fortè nonnemo *Essentiæ Citri saccharinæ, superius edoctæ, Elæosaccharum Citri*, ex *recentium horum Corticum Oleo stillato* paratum, surrogari vellet, cum eodem non pugnabo, sed necessum est, hoc, de eodem *Oleo stillato Citri* notatu ac scitu dignum, observet. Nimirum, si illud ex *recentissimis, & nullo modo, nec unicâ die, putrefactis aut fermentatis Corticibus*, solâ aquâ affusâ, illicò destillatum fuerit, illud odore summè fragranti & naturali Citrio gaudere, neque, in multos annos asservatum, rancorem aut viscositatem contrahere, verùm incorruptum prostare semper. Si verò id ipsum ex *fermentatis & vel leviter putrefactis Corticibus* destilletur, odorem ingratum, â Citrio naturali planè alienum, contrahere, necnon tractu temporis ad instar Therebinthinæ vel spiritus Therebinthinæ olere, quandoque etiam viscidum crassumque evadere, certissimum ac experientiâ confirmatum est. Hinc Pharmacopolis svadeo, ut potius pauco Oleo, eoque fragranti & odore naturali Citrio gaudente, contenti sint, quàm ejus paulò largiori quantitate, odorem verò ingratú & Therebinthinatú spirante, eò magis si illud in longum tempus asservandum sit. Etenim guttula una, nostro svasu ex recentissimis Corticibus legitimè stillati Olei Citri tantum efficiet, cùm odore tùm operatione naturali, quàm plures ejusdem guttulæ ex fermentatis aut putrefactis Corticibus destillatæ, cujus Olei quô plus medicamento cuidam immisceas, eò ingratiore & magis Therebinthinato odore illud inquinatur: proindè non abs re, quotiescunque *Oleum Citri* præscribo, illud quod *ex recentibus eorundem Corticibus*, sine prægressa fermentatione aut putrefactione, destillatum fuerit, surrogandum esse præcipio, quamvis surdis, quia levia hæc habent, & nauci pendunt has admonitiones, fabulam narrare videar. Non equidem me latet, quod uberius *prædictum Oleum ex Corticibus fermentatis & putrefactis* proliciatur, quàm ex *recentibus illicò, sine præmissa fermentatione*, destillationi commissis, verùm præstantia Olei illius legitimè stillati, effectu propriô & naturali Citriô omnia insigniter compensabit. Etenim sicuti ex *fermentatis quibusdam, frigidioribus naturâ suâ, Plantis, & vegetabilibus*, utpotè *Rosis, Liliis convallium &c. Spiritus* eliciuntur *ardentes*, qui reverà non refrigerante Rosarum, vel adstringente aut laxante virtute, sed potius calefaciente & inflammante pollent, à natura

tura rosarum primæva alieni; pari ratione & hoc *Oleum Citri*, de quo nobis in præsentia sermo est, si ex *fermentatis aut putrefactis Citriorum Corticibus* destillatum fuerit, longè alias & peregrinas fortè edet operationes, ac si ex *recentibus, sine prægressa fermentatione aut putrefactione*, prolectum sit; quippe quod odor & sapor, qualitatum primarum & secundarum Ideæ confirmant. Indies proindè magis perspicio, quàm arduum sit, Medicinam facere illi, qui insignes medicaminum differentias & virtutes, solâ sæpius sinistra & differenti præparatione emergentes, non perspexerit, sed cuncta fidei alienæ & peregrinæ committere necessum habet.

Notetur præterea: Quod ex *Corticibus Citriorum recentibus præstantissimum Oleum, odore & virtute Citrio naturali ac proprio* efficacissimum, per balneum nostrum vaporosum, *in Classe xv. de Aquis destillandis æri incisâ figurâ* expressum, destillando, sine ulla liquoris aut aquæ s. affusione, elici possit, exiguâ licet in copiâ, quam tamen effectus & præstantia, prout superius dictum, insigniter supplebit. Cum enim hoc *Oleum nullo Corticibus affuso liquore*, sed per se, absque ullo additamento, destillatum sit, procul dubio etiam majoribus præ reliquis, simpliciter largâ copia aquæ simplicis affusâ, *destillatis Oleis*, virtutibus pollebit, siquidem *Aquæ, quâ Citrii aut Limoniorum Cortices* ad veterum normam & institutum prius macerati, destillantur, magnam virium portionem, fragrantiæ pariter & energiæ partem *Oleo Citri destillatione* parando ut subtrahat, necessum est. Nisi enim sic usu veniret, unde suam fragrantiam, & Citrium odorem, quô pollet, hæc larga aquæ destillatæ copia mutuaret, nisi sulphureo ac subtilissimo Citri Spiritui, qui per minima illi uniri potest, sociata, eique indissolubili nexu colligata, secum arriperet, *ac Oleo* eundem suffuraretur? Quippe quod manifestè, repetita similium *Oleorum essentialium* destillatione, aut rectificatione, beneficio *novæ aquæ* affusione peragendæ, comprobari potest, ubi patebit, quod vix dimidia pars *Olei rectificandi, in Oleaginosa sua substantia vel forma* transitura sit, reliqua verò pars dimidia, *aquæ*, cum qua destillatur, in rapinam cedat; quam etiam odore & fragrantia imbuit. Notent hanc quam fidelissimè suggero Theorematis loco cautelam Pharmacopœi, ac juxta hanc normam & Idæam alia quædam ex recentibus rebus destillent Olea, præsertim Terebinthinæ, cujus Spiritus Oleaginosus efficacissimus & æthereus futurus, si nullam affundant aquam, sed solâ & leni destillatione per alembicum, absque ullo additamento, propellant. Cum enim aqua per destillationem exstillans, Terebinthinam odore & fragrantiâ per omnia æmuletur, consentaneum est, illam à spirituali portione & subtiliore Terebinthinæ indole imbui ac imprægnari, facto notabili dispendio Oleaginositatis.

SACCHARUM ROSATUM TABULATUM.

℞. Pul. Florum Rosarum rubicundiss. uncias duas vel amplius
quibus superaffundatur
Succi Citri vel Berberum q. s. ut fiat instar pulmenti.
Jam
℞. Sacchari Can. albi pulverisati libram unam,

Quod in patella supra ignem cum prædicti Rosarum pulmenti suffic. quant. liquefac & dissolve, in modum, ac si Tabulæ ex succo aliquo acido efformari animus esset; remoto post ab igne, nullâ factâ ebullitione aut coctione, fiant Morsuli vel Rotulæ; cavendo tamen ne, nimium succi Citri Pulveri Rosarum affundatur, quo ambæ unciæ Rosarum Saccharo destinato imprimi queant: pro odore tamen grato eidem Saccharo conciliando, præstaret; nonnihil de Essentia Rosata Saccharina, *paulò ante edocta*, ultimò ipsi ante fusionem adjecisse.

MANUS CHRISTI, SIVE TABULÆ PERLATÆ CONFORTANTES.

℞. Magist. Perlarum n. solub. Oriental.
& si lubet etiam,
Magist. solub. n. Coralliorum rub. &
Matris Perlarum ana drachm. duas,

Dissolvantur cum suffic. quant. Succi Citri recenter & jam jam expressi ad formam pulticulæ, quâ pulticulâ porrò

Sacchari Can. alb. pul. libra una

solvatur in patella ferrea, ut moris est in confectione tabularum cum succis acidis parandarum, sine ebullitione nimirum, addendo

Essentiæ Citri saccharinæ paulò supra edoctæ unciam unam,

vel, si odor Rosarum magis delectet,

Essentiæ Rosarum supra etiam edoctæ tantundem substituatur.

Fiant Rotulæ Perlatæ præstantes, *in omnibus animi defectionibus salutariter exhibendæ.*

Nota: In defectu *Succi Citri aut Limoniorum* recenter expressi, *succus Berberum aut Ribium* surrogatur.

SACCHARUM GEMMATUM SEU PERLATUM.

℞. Magist. n. solubil. Perlarum Oriental. drachmas duas,
Coralliorum,
Matris perlarum,
Oculorum Cancrorũ ana drach. tres,

Solvantur in

Succi Citri aut Limon. recenter & jamjam expressi unciis circiter tribus:

porrò cum hac solutione

Sacchari Can. albi pulv. unciæ octo

liquefiant super igne recenti carbon. in patella ferrea, sine ebullitione, aut coctione s. a. cui ultimo adde

Essentiæ Citri Saccharinæ unciam unam semis,

Fiantque l. a. Morselli vel Tabulæ, leniter exsiccandæ.

MORSELLI CEPHALICI REGII.

℞. Sacchari Canar. albi libram semis vel uncias octo:

solvantur in portiuncula aquæ Cinamomi vel Arantiorum florum, & ad consistentiam tabulati coquatur, in quo ab igne remoto liquefac

Ambræ gryseæ drachmam semis, vel, pro ditioribus, drachmam unam,

prius tamen cum

Sem. Citri excort. drachma semis probè subactæ:

superaddendo statim

Moschi Orientalis opt. scrupulũ unum, cum

Aquæ Florum Arantiorum exigua port. in pultem redacti,

Nucum Indicarum condit. & crassiuscule incisarum unciam unam,

Conf. Florum Arantiorum,
Tunicæ ana drachm. sex,

Pistach. decort. & concisorum unciam unam,

Elæosacchari Cinamomi drachm. sex, sumendo drachmam semis Olei pro uncia una Sacchari,

Essentiæ Rosatæ Saccharinæ antea edoctæ unciam unam.

Fiant Morselli confortantes & Cephalici, Caput, Cerebrum, ac universum Nervosum genus insigniter roborantes.

MORSELLI CEPHALICI ALII.

℞. Sacchari albi Can. libram unam, solvatur in portiuncula Aquæ Cinamomi, vel Florum Arantiorum, & ad consistentiam Tabulati denuò, coquendo parum, redigatur, cui ab igne remoto adde, ac in eo liquefac

Ambræ gryseæ drachmam semis, prius cum

Sem. Citri excort. scrupulo uno probè subactæ,

Resinæ Storacis Calam. drachm. unam,

Extr. Ligni Aloës n. m. dextrè parati drachm. unam semis,

superaddendo statim his liquefactis

Nuc. Indicarum condit. & conscissar. unciam unam,

Conf. Flor. Anthos,
Betonicæ,
Tunicæ ana n. m. paratarum, ex anatica nimirum portione Florum & Sacchari, drachmas sex,

Pistach.

Piſtach. decort. & craſs. inciſorum unciam unam,
Pul. Rad. Doronici veri,
Cardamomi min.
Nucum Moſchat. ana unam ſemis,
Elæoſacchari Cinamomi unciâ unam,
Eſſentiæ Roſarum Saccharinæ drach. ſex.

Fiant Morſelli præſtantiſſimi : *Cerebrum ac univerſum nervoſum genus, ut & Ventriculum frigidum inſigniter roborantes.*

MORSELLI CONFORTANTES VIRILES.

℞. Sacchari Can. alb. libram unam, ſolvatur in ſ. q. Aquæ Cinamomi, in qua Radices Satyrionis aliquandiu maceratæ fuerint, & denuò ad Tabulati conſiſtentiam percoquatur, in quo ab igne remoto diſſolvatur

Ambræ gryſeæ drachma una, vel drachma ſemis, plùs minusvè pro fortuna & conditione Patientis.
addendo ſtatim
Rad. Satyrionis condit. & conſciſs. unciam unam ſemis,
Nuc. Indic. cond. drachmas ſex,
Zinziberis Indici cond. unciam unam,
Cort. Arantiorum cond. unciam ſemis,
Carnis Scinci Marini,
Veratri Cervi raſpati ana drachm. tres,
Piſtach. decortic.
Pinearum mund. ana inciſ. drach. ſex,
Cardamomi min.
Sem. Erucæ,
Lingvæ avis,
Macis,
Piperis longi ana drachmas tres,
Ol. Cinamomi opt. ſtill. ſcrup. unum,
Caryophyll. ſcrup. ſemis,
prius cum
Eſſentiæ Citri Saccharinæ uncia una
permixtorum.

Fiant Morſelli *egregiè confortantes, ac ſemen inſuper augentes.*

MORSELLI CONFORTANTES.

℞. Sacchari albi Can. in aq. Roſarum ſoluti libram unam,
Percoque ad conſiſtentiam Tabulati, in quo ab igne remoto, & nonnihil à fervore remittente, diſſolve

Ambræ gryſeæ ſcrupulum unum vel drachm. ſemis,
Reſinæ Ladani ſcrupul. ſemis,
ſuperaddendo
Piſtach. excorticat.
Pinearum mundat.
Amygd. dulc. excort. ana drachm. ſex,
Nuc. Indicarum cond. unciam unam ſemis,
Ol. Cinamomi ſcrupulum unum ſemis,
Caryophyll. ſcrup. ſem.
Nuc. Moſchatar. expr. drachmam ſemis,
prius cum
Eſſentiæ Citri vel Roſarum Saccharinæ uncia una ſemis
permixtorum.

Fiant l. a. Morſelli.

Vel.

℞. Sacchari Can. alb. libram unam,

Quam ſubtiliſſime tritam cum ſuffic. quant. Succi Citri aut Limoniorum acidi, recenter & jam expreſſi, ſupra ignem recentem ſine coctura, in patella ferrea, ſolve ſ. a. Huic adde craſſiuſculè inciſa ſequentia:

Pinearum mundat.
Piſtachior.
Amygd. dulc. ana decort. unciâ unam,
Nuc. Indic. condit. unciam unâ ſemis,
item, ſi lubet,
Ambræ gryſeæ ſcrupul. vel drach. ſemis,
Olei ſtill. Cinamomi ſcrupul. unum,
Caryophyll. ſcrupul. ſemis,
Nucum Moſchat. expr. ſcrupul. unum,
prius tamen
Eſſentiæ Citri vel Roſarum Saccharinæ uncia una ſemis immixtorum.

Fiant Morſelli pretioſi & confortantes.

MORSELLI HEPATICI.

℞. Rad. Cichorii ſylv. recent. uncias tres,
Flor. Roſarum rub. recent. unciam unam,
Ligni Santali rubri drachmas duas,

Fiat cum sufficic. quantit. Aquæ simplicis decoctio ad uncias decem circiter: cum decocto hoc colato & probè clarificato dissolve

Sacchari Can. albi libram unam,

ac denuò coquendo ad consistentiam Tabulati redigatur, cui ab igne remoto adde

Conf. Rosarum rub. ex anatica quantitate Rosarum & Sacchari paratæ uncias duas,

Hepat. nobil. itidem ex anatica quant. Florum & Sacch. factæ unciam unam semis,

Flor. Tunicæ n. uti supra unciam unam,

Cort. Arantiorum,

Citri ana recent. & radulâ subtiliss. comminut. unciam semis,

Nuc. Moschat. consciss. unciam semis,

Magist. n. solub. Corall. rub. drachm. tres,

Fiant Morselli s. a.

Valent ad Hepar roborandum, ejusdemque obstructionibus reserandis, Cachecticis, & Hydropicis succurrunt.

MORSELLI ALII HEPATICI.

℞. Succi Limon. recenter expressi uncias circiter quinque,

in quo macerentur

Rad. recent. Cichorii sylv. uncia una semis,

Flor. Rosarum rub. recent. uncia una, vel siccat. uncia semis,

Factâ maceratione per diem & noctem, fiat colatura cum expressione forti: Hôc succô expresso dissolve,

Sacchari Can. albi triti libram unam,

supra ignem recentem, sine coctura s. a. cui ab igne remoto adde

Conf. Rosarum rub. recent. ex quantitate æquali Rosarum & Sacch. paratæ uncias duas,

Hepat. nobil. n. uti supra unciam unam semis,

Flor. Tunicæ n. unciam unam,

Nuc. Indicar. cond. & consciss. drachm. sex,

Cort. Arantiorum,

Citri ana recent. radulâ comminut. & incisor. drach. duas,

Essentiæ Citri, vel potius Rosarum Saccharinæ unciam unâ, vel unam semis,

Fiant l. a. Morselli, *Hepati & Ventriculo debilitato succurrentes.*

Oedipus non sum: Nonnullos tamen Pharmacopœos futuros auguror, qui hos Morsellos ac consimiles Confectiones, (paratu quidem faciles, plus tamen artis requirentes) dexterè conficere ignorent: Hi mihi nequaquam succenseant, quod communem Stylum ac Methodum declinans, quæ unciam unam specierum, vel ad summum unciam unam semis, libræ uni Sacchari, pro Morsellis vel Rotulis conficiendis designat, aliud amplexer dogma, sed propriam potius suggillent imperitiâ, hoc sibi firmissimè persvadentes, me talia longa arte, annis & Methodo tractasse, ac apprimè nosse, quid Ratio & Experientia consulat, quid inhibeat. Non enim rationi contrariatur; cum non sacchari gratiâ hæ & similes Confectiones dispensentur, ægrisque porrigantur, sed intuitu specierum quas saccharo investimus, quæ solæ medicatæ sunt, & opem languentibus ferunt: Saccharum interim familiare tantum ægris vehiculum est, aut, si mavis, basis ac materia, è qua in hoc vel illud Medicamenti genus ac formam, velut durabile corpus, hæ species coalescunt, ægrisq; propinantur, ut proindè quo plures Species aut medicatos Pulveres, Condita, Conservas, aliasque Confectiones beneficio Sacchari, quod unionis ac glutinis instar se habet, in unum corpus colligaveris, consistentiæ interim debitæ, ac gustui nil derogando, tantò conformius rationi & experientiæ operaberis, sensatus Medicus audies, ægrisq; cōsulturus: Quod si verò contrarium feceris, non nisi dispendium æris & sanitatis exindè præstoleris. Neq; hæc etiam ipsi Experientiæ refragantur, me arbitro, & aliis peritioribus Pharmacopœis, qui multoties hanc spartam subivimus, difficiliores hasce Rotulas & Morsellos præparando. Etenim Conservæ, Fructus, Condita, Cortices recentes contusi, Saccharum ad consistentiam Tabulati coctum, amplius non exsiccant, sed potius humiditatem conciliant, quô facilius deindè sicciores Species Saccharo dicto uniri & permisceri valeant. Proindè haben-

habenda ratio cumprimis ſpecierum ſaccharo miſcendarum, & non pondus ſolum reſpiciendo, ſed conſiſtentiam, qualitates, ſiccitatem & humiditatem potius ſpecierum plerumque contemplando: quibus exploratis, conſiſtentiam, quam competere videbis, ſolidiorem aut liquidiorem, ſaccharo coquendo attribues, & errorem nunquam committes.

MORSELLI VEL ROTULÆ PECTORALES.

℞. Sacchari albi Can. libram unam,
ſolvatur vel in
Succi ſempervivi majoris depurati libra ſemis,
in quo prius
Rad. Enulæ inciſæ uncia ſemis,
Ireos Florent. drachmæ duæ,
parum ebullierint,
vel etiam in
Aquæ Roſarum fragrant. ſine ad. ſtill. libra ſemis,
in qua prius
Rad. Enulæ uncia ſemis,
Ireos Florent. drachmæ tres,
aliquandiu tantum infuſæ & maceratæ fuerint,
Coquantur ad conſiſtentiam Tabulati, cui ab igne remoto injice
Reſinæ Storacis calam. drachm. duas,
Specier. Diajreos n. ſuperius paulò deſcriptarum unciam unam ſemis,
Pul. Rad. Enulæ drachmas duas,
& ſi lubet
Pul. Croci opt. drachmam unam,
Eſſentiæ Roſatæ Saccharinæ,
Elæoſacchari Aniſi ana unciam ſemis,
Fiant ſ. a. Rotulæ vel Morſelli, *in affectibus Pectoris Catarrhoſis, Tuſſi diuturna, Pleuritide & Phthiſi ipſa perutiles.*

MORSELLI STOMACHICI.

℞. Rad. Acori,
Calami Aromat.
Galangæ ana drachmas tres,
Zinziberis drachm. unâ ſemis,
Inciſæ coquantur parum in ſ.q. Aquæ ſimplicis ad libram ſemis circiter: cum colatura ſolvatur
Sacchari albi Can. libra una,
ac denuò ad conſiſtentiam Tabulati coquendo redigatur, cui remoto ab igne adde
Nuc Indic. condit. & conſciſs. unciam unam ſemis,
Zinziberis Indici cond. & conſciſſi unciam unam,
Calami Aromatici condit.
Cort. Arantiorum,
Citri ana cond. & conſciſs. unciam ſemis,
Amygd. dulc. decorticat.
Piſtach. decort. ana inciſorum unciam unam,
Nuc. Moſchat. conquaſs. unciam ſemis,
Cardamomi minoris drachmas tres,
Macis,
Piperis longi,
Caryophyllorum ana drachm. unam ſemis,
Cinamomi acuti inciſi unciam ſemis,
Fiant, ſ.a. *qui* Morſelli, *Stomachum & reliqua viſcera infrigidata confortant, appetitumq; excitant, & flatus comprimunt.*

PASTA PRO PLACENTULIS STOMACHALIBUS.

℞. Amygd. dulc. decort. uncias duas,
Piſtach. decort. unciam unam ſemis,
Contundantur probè & minutiſſimè in mortario ad pultis formam, affundendo paulatim portiunculam aquæ Roſarum fragrantiſs. vel Cinamomi, poſt adde
Sacchari pulv. albi uncias octo,
Cort. Arantiorum,
Citri ana cond. unciam unam,
Farinæ triticeæ uncias tres,
Pulv. Cinamomi acuti drachmas ſex,
Caryophyllorum,
Nuc. Moſchat. ana unciam ſemis,
Piperis longi,
Zinziberis ana drachmas tres,
Fiat paſta ex qua formentur Placentulæ parvæ ad lubitum, & in fornace vel ſartagine occluſâ, moderato calore pinſentur.

CINAMOMUM COCTUM.

℞. Amygd. dulc. decort. uncias tres,
Piſtach. decort. unciam ſemis,
Contundantur minutiſſimè in mortario ad pultis formam, addita paulatim ſ.q. aq. Cinamomi opt. quibus adde

Sacchari Can. albi pulv. uncias octo,
Pulv. Cinamomi acuti uncias tres,
Boli Armenæ Orient. præparat. drachm. ſex vel unc. unam,
Cardamomi,
Piperis longi,
Zinziberis ana drachmas duas,
Ol. Still. Cinamomi ſcrupulum unum, vel drachmam ſemis.

Cum ſuffic. quant. Mucilag. Tragacanthi, aquâ Cinamomi extracti, fiat Maſſa, ex qua formentur Cannulæ inſtar Cinamomi, ſiccentur leniter.

ALIUD.

℞. Pulv. Cinamomi acuti uncias duas,
Zinziberis albi unciam ſemis,
Caryophyllorum,
Nuc. Moſchat. ana drachm. duas ſemis,
Boli Armenæ drachmas ſex,
Ol. Cinamomi ſtill. ſcrupulum unum, vel drachm. ſemis,
Sacchari Can. albi libram unam:

E quibus mixtis, inque pulverem redactis, additâ ſ. q. Mucilaginis Tragacanthi, aquâ Cinamomi extracti fiat Paſta, è qua formentur Cannulæ inſtar Cinamomi convolutæ.

Roborant Ventriculum & Cerebrum, facultatem concoctricem labefactatam confortant, & anhelitum gratum efficiunt.

TRAGEA AROMATICA COMMUNIS.

℞. Pulv. Cinamomi acutiſſimi unciam unam ſemis,
Nuc. Moſchatarum drachm. ſex,
Macis drachmas duas,
Galangæ,
Caryophyllorum ana drach. tres,
Piperis longi,
Zinziberis ana drachmas duas,
Semin. Carvi unciam ſemis,
Sacchari albiſſimi libras duas,

Miſc. fiat Tragea *pro roborando Ventriculo infrigidato.*

TRAGEA GROSSA CEPHALICA PRETIOSA.

℞. Flor. recent. Anthos,
Betonicæ,
Flor. recent. Tunicæ rub. ana unciam unam,
Arantiorum drachm. ſex,

Incidantur prius, contundantúrque dein in mortario lapideo minutiſſimè, quibus adde

Pulv. Rad. Doronici veri drachm. ſex,
Nuc. Moſchat. unciam unam,
Macis,
Cardamomi,
Caryophyllorum ana unc. ſemis,
Cubebarum drachmas duas,
Ligni Aloës gum. unciam ſemis,
Ambræ gryſeæ drachmam unam, ſolutæ in
Ol. Cinamomi drachma ſemis, vel ſcrupul. duobus,
Moſchi Orientalis ſcrupulum unum, ſoluti in
Aquæ Flor. Arantiorum portiuncula,
Pul. Sacchari Can. albi libram unam.

Miſceantur exactè, & additâ ſuffic. quant. Mucilaginis Tragacanthi aquâ Roſarum extractæ fiat, contundendo in mortario Maſſa tenax, ex qua formētur Globuli parvi, ad inſtar pilularum Francofurt. ac in leniſſimo calore exſiccentur. Hi Globuli ut gratiores guſtui, & Confectioni cuidam Coriandri vel Cubebarum ſimiles appareant, ſaccharo albiſſimo clarificato, & ad debitam Syrupi craſſioris conſiſtentiam cocto (Confectariis notam) obducantur, ut artis eſt. Si verè Regia efficietur Confectio, æque uſui ac guſtui grata & efficax.

Pro iis, qui *Ambram & Moſchum* ferre nequeunt, vel æri parcere volunt, ſine his conficiatur.

TRAGEA GROSSA CEPHALICA VILIOR.

℞. Pul. Cardamomi min.
Cinamomi acuti ana unciâ unam,
Nuc. Moſchatarum unciâ unam ſemis,
Macis drachmas ſex,
Caryophyllorum unciam ſemis,
Cubebarum,
Aniſi,
Fœniculi,

Pul.

Pul. Carvi,
Coriandri ana unciam ſemis,
Rad. Doronici veri drachm. ſex,
Reſinæ Storacis drachmas tres,
Ladani drachm. unam ſemis,
Conterenda in pulverem redigantur, & additâ
Sacchari albi & triti librâ unâ
efficiatur cum ſ. q. Mucilaginis Tragacanthi Paſta, ex qua formentur Globuli ad inſtar pilularum parvarum, Sacchаro porrò candido, vel criſpaturâ ſaccharinâ apud Confectarios (ſi Pharmacopœi in Confectionibus ſimilibus parandis verſati non ſint) obducendi.

TRAGEA GROSSA COMMUNIS.

℞. Cinamomi acutiſs. unciã unam ſemis,
Nucum Moſchat. drachmas ſex,
Caryophyllorum,
Cardamomi,
Galangæ,
Calami Aromatici ana unciam ſemis,
Fiat omnium Pulvis, & additâ
Sacchari albi Can. pulv. librâ unâ,
efficiatur Maſſa tenax cum ſ. q. Mucilaginis Tragacanthi, ex qua formentur Globuli parvi, qui leviter prius exſiccati, obducantur Saccharo, prout in præcedentibus monſtratum, quibus tandem jungantur
Confect. Aniſi,
Fœniculi,
Carvi,
Coriandri ana legit. & ſine farina parat. unciæ tres.
Fiat Tragea groſſa, *Ventriculo & Capiti proficua.*

TRAGEA GROSSA ALIA STOMACHALIS.

℞. Pul. Cinamomi acutiſſimi unc. unam,
Cardamomi min. [ſemis,
Pul. Nucum Moſchatarum ana unciam unam,
Calami Aromatici,
Caryophyllorum,
Macis,
Galangæ ana drachmas quinque,
Piperis longi,
Zinziberis ana drachmas duas,
Sem. Erucæ drachmas ſex,
Granor. Maſtichis unciam ſemis,
Reſinæ Storacis Calam. drachmas ſex,
Miſceantur exactè, & additâ
Pul. Sacchari Can. albi librâ unâ ſemis,
fiat cum ſuffic. q. Mucilag. Tragacanthi Paſta tenax, ex qua formentur Globuli parvi, qui porrò, prius leniter ſiccati, Saccharo ſupradicto modo obducantur, & efficietur Confectio *præſtans, Ventriculo refrigerato & debilitato proficua.*

Hiſce, & huic Claſſi, quæ præſtantes Medicatos Pulveres ac Species, nec non plurimarum Confectionum Typum ac Idæas expreſſit, ad morborum Centurias expugnandas, Coronidem impono: Neque enim artis & induſtriæ fore autumo, ad multorum æmulationem, ingrata prolixitate ſine fine & numero diverſas Specierũ formas & Compoſitiones coacervare, ut merito dubiꝰ aut anxius hæreas, quo nam noto etymo ejuſmodi Compoſitorum farragines diſcrimines. Verum cum exercitatiſſimi Medici non numero ſed delectu Medicamenta appretient, illis me conformare volui, ac inutilem medicamentorum turbam, quà reliqua Diſpenſatoria inviſa ſunt, non re aut ingredientibus diverſa, peregrino ſolum nomine inſignita, ab hac Claſſe noſtrâ arcere. Boni conſulat L. B. amicâ brevitate ſelectiſſimas, arte & energia plenas ſibi concreditas in hac Claſſe Species. Fruſtra enim citra neceſſitatem entia multiplicantur.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ, SEU DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI CLASSIS DUODECIMA

TROCHISCORUM RITE PARANDORUM RATIONEM VERAM indicans.

DE Trochiſcis in hac Claſſe acturus, velim ut huc pariter referantur, quæ ſuperius in Animadverſionibus ſuper propriâ ipſorum Claſſem diſſeruimus, nimirùm quale Medicamenti genus ſint, & quã inutilia quædam illorum Medicamenta, inhabilia planè, quæ in ſua propria forma uſui Medicę inſervire queant, ſed opus habeant, ut in pulverem denuò redigantur: hoc autem aptè fieri non poſſe, neq; etiam conſultum eſſe, ibidem demonſtravimus. Ne tamen Officinæ pharmaceuticæ Trochiſcis omninò deſtituantur, addam aliquot formulas, congruasque Compoſitiones, Medico in diverſis morborum generibus profligandis, ſuâ propriâ formâ, abundè ſufficientes; juxta quorum normam & alia Medicamenta conformari poſſunt.

AGARICUS TROCHISCATUS.

AGaricus, qui leviſſimus fungorum eſt, ac proindè in propria ſubſtantia volatilis, ac trituræ ineptus, quod in floccos facilè abeat, ac operantem Pharmacopœum remoretur, novam veluti ut induat formam, neceſſe habet: Quâ autem dexteritate id præſtari poſſit, ſuperius *in Animadverſionibus* dictæ *Claſſis de Trochiſcis*, pag. 216. aperui. quo B.L. directum cupio.

TROCHISCI ALHANDALI.

PRopter eandem cauſam, ob quam Agaricus, ſummam nimirum levitatem, & difficillimam triturationem, etiam Colocynthis in Trochiſcos cogitur, qui Alhandal dicuntur, quorum præparatio pariter

riter ex ſuperioribus noſtris *Animadverſionibus Claſſis propriæ pag. 216.* patebit.

TROCHISCI ALIPTÆ MOSCHATÆ.

HOrum Trochiſcorum legitimæ præparationes, cùm interno uſui, tùm ſuffumigiis deſtinatorum, videantur pariter *in Animadverſionibus n. ſuper propriam Trochiſcorum Claſſem factis pag. 216.* quas Amicus Lector adeat.

TROCHISCI BECHICI ALBI.

℞. Semin. quatuor frig. major. excort. unciam unam ſemis,
Papaveris albi,
Pinearum mundat. ana unciâ unam,
Contundantur minutiſſimè ad formam pultis, affusâ paulatim Aquæ Roſarum ſuff. quant. ut per cribrum ſetaceum anguſtum ferè totaliter transmitti queant, quâ aſſervatâ pulticulâ, accipe
Pul. Sacchari Can. albi unc. ſedecim,
Rad. Ireos Flor. albiſſimæ,
Amyli ana uncias tres,
Et cum ſuperiori ſeminum pulpâ (ſi verò illa non ſuffecerit, Mucilaginis Tragacanthi ſ. q. additâ) fiat Maſſa tenax, addendo, ſi libet, aliquid Olei Aniſi, aut etiam Moſchi, formenturq; ex illa Trochiſci *Pectori dicati, ad Tuſſim, & Catarrhos tenues incraſſandos proficui.*

TROCHISCI BECHICI NIGRI.

℞. Semin. quatuor frig. maj. excort. uncias duas,
Papav. albi unciam unam,
Ex his minutiſſimè contuſis, affusâ paulatim ſ.q. Succi Liquiritiæ in Aqua Roſarum diluti, efficiatur pulpa, per cribrum ſetaceum anguſtum transmittenda, quâ interim ſervatâ, diſſolve ſeorſim
Succi Liquiritiæ nigri concreti uncias quatuor vel quinque,
in ſuffic. quant.
Aquæ Roſarum fragrantis,
ad pultis formam,
Quibus pulpis, in mortario commixtis, adde
Reſinæ Storacis Calam. unciam unam,
Pul. Rad. Ireos Flor. uncias tres,
Aniſi,
Fœniculi ana unciam unam,
Sacchari Canarii albi libras duas ſemis,
Et fiat (ſi ſuperiores Pulpæ non ſuffecerint) additâ ſuff. quant. Mucilag. Tragacanthi, Maſſa ſeu Paſta, ex quâ formentur Trochiſci pectorales, *Tuſſientibus & Catarrhoſis dicati.*

TROCHISCI BECHICI RUBRI, ANTIPLEVRITICI ET PECTORALES.

℞. Species omnes Trochiſc. Bechic. albos ingredientes,
quibus adde
Extracti Flor. Papav. errat. vel Rhæad. uncias duas,
Rad. Enulæ drachmas duas,
Pul. Boli Armenæ præp. unciam unam ſemis,
Croci optimi drachmas duas,
Ex omnib9 probè unitis fiat, beneficio Mucilaginis Tragacanthi (ſi Pulpæ Seminum & Pinearum non ſuffecerint) cum infuſione Flor. Papav. Rhæad. factæ Maſſa ſeu Paſta ſ. a. ex qua formentur Trochiſci: *Qui in omnibus Pectoris affectibus, Tuſſi antiqua, Pleuritide, Sputo cruento, imò in Phthiſi ipſa, cum emolumento exhibentur.*

TROCHISCI DE BENZOE AD USUM INTERNUM.

℞. Sacchari Can. albi libram unam, ſolutum in ſ. q. Aquæ Roſarum fragr. ad conſiſtentiam Tabulati coquendo redigatur, in quo ab igne remoto diſſolve,
Reſinæ Storacis Calam. per expreſſionem factæ unciam unam,
item ubi parum refrixerint,
Pul. Benzoes elect. in granis drach. ſex,
Ligni Aloës opt. gum. unciâ ſemis,
Rad. Ireos Flor. unciam unam,
Moſchi Orient. in nonnullis guttulis Aq. Roſarum ad pultic. ſoluti, ſcrupulum unum,
et ſi in promptu ſit,
Olei Benzoes ſtillati fragrantis drachm. unam.

E quibus omnibus mixtis, addita suff. quant. Mucilaginis Tragacanthi, cum Aq. Flor. Arant. facti, efformetur Pasta, ex quâ tandem formentur Trochisci laudatissimi *pro usu interno, in affectibus Pectoris & Asthmaticis utiliter adhibendi.*

TROCHISCI DE BENZOE AD SUFFITUS PRETIOSOS.

℞. Resinæ Storacis Calam. per expressionem factæ, supra edoctæ, unciam unam,
Liquefiat leniter in patella, cui impastentur sequentia
Pul. Benzoes electæ unciæ tres,
Moschi scrupulus unus, et, si lubet,
Ambræ gryseæ scrupulus unus,
Pul. Carbonum Tiliæ q. s.
Pro Massa durissima calore leni efficienda, ex qua vel Trochisci vel Pastilli instar Ceræ Hispanicæ formentur, qui omni jure pro pastillis Hispanicis habendi, & præponendi.

TROCHISCI CEPHALICI SEU CAPITALES.

℞. Sacchari Canar. albi uncias sex,
solvatur in s. q. Aq. Rosarum ac denuò ad consistentiam Tabulati parum coquatur, in quo ab igne remoto dissolve
Ambræ gryseæ scrupulum unum, vel drachmam semis,
prius tamen cum
Sem. Citri excort. scrupulo uno probè subactæ,
Resinæ Storacis Calam. drachm. unam.
His benè mixtis & dissolutis superadde statim
Cons. Flor. Betonicæ,
Arantiorum ana ex anatica quantit. Flor. & Sacch. parat. unciam unam,
Pul. Rad. Doronici veri,
Ligni Aloës ana drachmas duas semis,
Nuc. Moschatarum drachm. duas,
Macis,
Cardamomi,
Cubebarum ana drachmam unam semis,
Elæosacchari Cinamomi drachm. sex,
Caryophyll. unciâ semis,
sumendo drachmam semis Oleorum,
pro unciâ unâ pul. Sacchari,
Sacchari rosati superius edocti unciam unam,
Et cum suffic. quantit. Mucilag. Tragacanthi, cum Aq. Rosarum fragr. extractæ fiat Pasta seu Massa tenax, ex qua Trochisci formandi, *Cerebrum & totum Caput, ut & Ventriculum, insigniter roborantes.*

TROCHISCI CORDIALES REGII.

℞. Sacchari Can. Albi uncias sex,
Cui in pulverem redacto adde
Ambræ gryseæ drachmam semis,
prius cum
Sem. Citri excort. scrupulo uno probè subactæ:
item
Moschi Orientalis opt. scrupulũ unum,
cum
nonnullis guttulis Aq. Flor. Arantiorum in pulticulam redacti,
Cort. Arantiorum,
Citri ana recent. extim. & radulâ comminutor. & contusorum subtiliter drachmas sex,
Magist. solub. n. Margarit. Oriental. drachm. semis,
Coralliorum rub.
Matris perlarum ana drachmas duas,
Elæosacchari Cinamomi unciâ unam,
Sacchari Rosati supra edocti unciam unam,
Misceantur exactè, ac cum suff. quant. Tragacanthi in Aqua Rosarum soluti fiat Pasta, ex qua Trochisci efformandi.
Qui Vires collapsas reficiunt, Spiritus vitales & animales recreant, & gratum Anhelitum efficiunt.

TROCHISCI HEPATICI REFRIGERANTES.

℞. Cremoris Tartari unciam unam,
Fœculæ seu potius Salis Essentialis Acetosellæ unciam semis,
Nitri

Nitri cryſtallini cum Papav. errat. vel potius cum Roſis, eſſentificati drachmas duas,
Eſſent. Citri Saccharinæ,
Roſatæ Saccharinæ ana unciâ unam,
Pulv. Sacchari Can. albi uncias duas,
Roſarum rub. unciam ſemis,
Santali rubri drachmas duas.

Ex his omnibus probè mixtis, additâ ſ. q. Mucilaginis Tragacanthi, cum Tincturâ Roſarum extractæ, fiat Paſta, ex qua formentur Trochiſci, qui cuſtodiantur. *Refrigerant & humectant, viſcerum intemperiem calidam contemperant, & ſitim inexhauſtam extingvunt.*

TROCHISCI AMBRATI ET MOSCHATI, SIVE DE GALLIA MOSCHATA.

HI Trochiſci, juxta Authoris Meſuæ deſcriptionem parati, in ſua forma & conſiſtentia uſurpari nequeunt, & ferè nulli uſui ſunt, niſi denuò in pulverem redigantur: proinde ſvaſor ſum, ut modo ſequenti cum Saccharo conficiantur, qui tandem in forma non ſolum Trochiſcali pro Magnatibus proſtabunt, verum etiam cunctis aliis medicamentis commodè admiſceri poterunt, utpotè

℞. Ambræ gryſeæ drachmas duas,
ſubigantur in mortario cum
Sem. Citri excort. vel Amygd. dulc. decort. drachma una ſemis,
& cum
Sacchari n. Citrati unciis duabus permiſceantur.
porrò:
℞. Moſchi Orient. opt. drachmâ unam,
ſolve in portiuncula Aq. roſar. ad pultic. atq; cum
Eſſentiæ Citri ſeu Sacchari Roſati uncia una ſemis
permiſce.
Hisque ſuperadde
Pulv. Ligni Aloës ponderoſi unciam unam.

Ex omnibus exactè mixtis, additâ ſ. q. Mucilaginis Tragacanthi, aquâ Roſarum extractæ, fiat Paſta, ex quâ formentur Trochiſci.

Præſtantiſſimi ſunt in Cerebro & Corde roborando, ut & totam naturam reſtaurando, proindè Senibus valdè proficui. Sacchari tamen pondus nonnunquam ad lubitum augeri poteſt.

PASTILLI PECTORALES ANTIPHTHISICI.

℞. Rad. Enulæ Camp. drachmas ſex,
Ireos Florent. unciam unam,
Liquiritiæ drachmas ſex,
Flor. Papav. errat.
Violar. Martial. ana unciam ſemis,

Inciſa coquantur in Aquæ ſimpl. ſuff. quantit. ad remanentiam circiter libræ unius: coletur decoctum, & ad uncias quatuor evaporet, quod interim aſſervetur. Jam verò

℞. Sem. Melonum,
Cucurbitæ ana excort. drach. ſex,
Papav. albi,
Amygd. dulc. decort. ana unciam unam,
Benzoes opt. unciam ſemis,

Contundantur junctim in mortario ad Pultis formam cum ſuperioris Decocti aſſervati ſuff. quant. ac per ſetaceum transmittantur: huic pulpæ adde

Pulv. Sacchari Can. albi uncias octo,
Croci Auſtriaci drachmas tres,
Ireos Florent. unciam unam,
Florum Sulphuris drachmas ſex,
Liquiritiæ unciam ſemis,
Elæoſacchari Aniſi unciam unam,

Et contundendo in mortario lapideo efficiatur Paſta, ex qua formentur Paſtilli oblongi, vel etiam Trochiſci.

PASTILLI PECTORALES ALII.

℞. Specier. n. Diajreos ſimpl. ſuperius edoct. uncias tres,

Pulv. Liquiritiæ rasæ drachmas tres,
Ireos albiſs. unciam ſemis,
Eſſentiæ n. Roſatæ Sacchar. uncias duas,
Pul. Sacchari Canar. uncias quatuor,
Moſchi Orientalis opt. ſcrupulum ſemis, vel unum,

Ex omnibus mixtis, additâ ſuffic. quantit. Mucilaginis Tragacanthi, Aqua Roſarum extractæ fiat Maſſa, ex quâ formentur Paſtilli, vel, ſi magis arrideant, Trochiſci, qui ipſi etiam ſine Moſcho confici poſſunt.

Præſtant in Affectibus Pectoris Catharrhoſis, Tuſſi antiqua, & ipſa Phthiſi, ac inſuper Anhelitum gratum efficiunt.

TROCHISCI ANTIPESTILENTIALES ET SUBLINGVALES.

℞. Sacchari albiſs. libram ſemis, vel uncias ſex,
ſolvantur in
Succi Scordii recenter expreſſi & depurati unciis circiter quatuor,

Et ad conſiſtentiam Tabulati ſatis ſolidam coquendo redigatur, in quo ab igne remoto diſſolve

Extr. Zedoariæ,
Succi Scordii inſpiſſati ana drachmas duas,
Cort. Citri recent. extim. radulâ prius comminut. & ſubtiliſs. contuſorum drachm. ſex,
Ambræ gryſeæ ſcrupulum unum,
prius cum
Sem. Citri excort. ſcrupulo uno probè ſubactæ,
Moſchi Orient. ſcrupulum ſemis,
Ol. Still. Cinamomi,
Rutæ ana ſcrupulum unum,
Nuc. Moſch. expr. drachm. ſemis.

Quæ omnia ac ſingula l. a. probè adunita, ſuperaddita ſufficiente quant. Mucilaginis Tragacanthi, redigantur in Maſſam, è qua formentur Trochiſci.

Hi in Peſte, deſævientibus morbis malignis, ac contagio, cum emolumento adhibentur, ſingulis auroris aliquot eorum aſſumendo, & ſi penetralia aut domos arcano contagio ſuſpectas inviſas, ſub lingua nonnullos occultando.

Nota: Quod ſi tempore hyberno, deficiente *ſucco Scordii recenti*, Trochiſci hi forent parandi, conducet loco *ſucci Scordii*, *Syrupum Scordii* præfato *Sacchano* addidiſſe, quæ ambo etiam, additâ portiunculâ Aquæ Roſarum, ad prædictam Tabulati conſiſtentiam concoquenda.

TROCHISCI SUBLINGUALES ANTIPESTILENTIALES VILIORES.

℞. Sacchari Can. albi uncias ſex,
ſolvantur in
Succi Rutæ recenter expr. & depurati unciis tribus,

Et ad conſiſtentiam Tabulati coquantur, in quo ab igne remoto diſſolve

Extr. Zedoariæ,
Angelicæ,
Enulæ ana drachmam unam ſemis,
addendo porrò,
Pulv. Succini albi præp. drachm. tres,
Myrrhæ rubræ drachmas duas,
Ol. Still. Rutæ ſcrupulum unum,
Nuc. Moſchat. expreſſi ſcrupulum unum ſemis,

Ex omnibus probè unitis efformentur Trochiſci ſ. a. *Qui in Contagioſis & Peſtilentialibus morbis proſunt, cum horis matutinis manducati, tum etiam ſub lingva detenti, ſi loca ſuſpecta, & contagio infecta, viſitanda veniant.*

TROCHISCI SUBLINGVALES ALII CITRATI.

℞. Cortic. Limoniorum recent. & extimorum, radulâ prius comminut. & ſubtiliſs. in mortario lapideo contuſorum unciam unam ſemis,

Cort.

Cort. Arantiorum itidem extim. recent. & uti supra contus. unciam semis,
Essent. Citri Saccharinæ ex recentibus Citri Cort. uti supra, paratæ unciam unam semis,
Ambræ gryseæ scrupulum unum, prius cum
Sem. Citri excort. drachma semis probè subactæ,
Moschi Oriental. scrupulum semis,
Pulv. Sacchari albiss. uncias tres,

Fiat ex omnibus mixtis, suffic. quant. Mucilaginis Tragacáthi additâ, Pasta seu Massa tenax, ex qua formentur Trochisci sublinguales parvi, *pro delicatioribus, qui ingrata medicamenta aversantur.*

TROCHISCI DE VIPERIS VEL SERPENTIBUS.

℞. Pulveris Viperarum fideliter & dextrè juxta modum n. *in Animadversionibus præmissis, pag. 212.* edoctum, parati libram unam,
Panis è farina tritici, cum succo Scordii vel Rutæ (loco Aquæ simplicis) facti, pisti & biscocti, ut in pulverem conteri queat, uncias quatuor vel quinque,
Ol. Caryophyll. still. drachmam semis vel scrupulos duos,
Succi Oleaginosi ex recentibus Limoniorum Corticibus radulâ comminutis expressi uncias unam semis, vel duas,

Et suffic. quant. Decocti cum Corticum Limoniorum fiat contundendo in mortario Pasta seu Massa tenax, ex quâ formentur Trochisci, figura Viperarum aut serpentum signandi: Sigillum verò sæpius Oleo Nucistæ expresso inungatur, ne Pasta illi adhæreat.

Nota: Horum Trochiscorum non minùs legitimam quàm elegantem structuram, si quis accuratioris rationis trutinâ perpendere dignabitur, facere non poterit, quin hanc ipsam reliquis illis antiquo, at illegitimo prorsus modo, paratis Trochiscis præferat, adeoque album experientiæ nostræ adjiciat Calculum. Revolvantur, quæ in *Animadversionibus* n. locis diversis, de Viperis, earum Naturâ, Veneno & Præparatione, quæque de adulterina Trochiscorum videlicet ex illis confectione, imò de fraude & impostura revelavimus; è contra verò in parando ex illis verò Pulvere fundamentaliter atque ad oculum fideliter ostendimus. Lugendi proindè sunt ii, ne dicam detestandi, qui eô vesaniæ & pertinaciæ procedunt, ut potius livore ac invidiæ tabe consumi se sinant, propria sectantes ac cum turba & grege aberrantes, quàm ut nostro & paucorum melioris notæ Authorum nutu ad meliora se sinant manuduci. Præclari sanè naturæ æmulatores, sibi ultrò, quæ aliis revelare tenentur peplum & tenebras, pervicaciter inducentes, qui, licet, convicti, meliora probent, sequi tamen detrectant, quod vel maximè in Theriaces Dispensatione elucet, cujus licet elegans & maxime energiæ ac virium prostet Compositio, superciliosè tamen negligunt, veterem cantilenam ac tonum resonantes. Quanquam (cæteris, qui langvent & periclitantur, ex animo condoleo) optandum sit, ut, dum ipsi morbo succumbunt, hanc sibi etiam, cum meliorem cæteris invideant, cramben apparent. Tandem hisce Trochiscis de Viperis, quæ velut agmen claudunt, huic quoque Classi finem facio: palam interim confiteor, quod ipsi hi Trochisci in veteri hac formâ ac consistentiâ ad integrandam Theriacam, sive quibuscunque usibus destinentur planè inepti sint, nisi repetito labore denuò in pulverem terantur: nihilominus tamen, cum usus Trochiscorum de Viperis ad apparandam Theriacam in tantum prævaluerit, ut potius clavam Herculi manu extorqueas, quàm ut animo eximas inviolabile eorum judicium & fiduciam, quam dura ejusmodi ingenia sancivere: facere tamen, quod probi viri est, volui, & nova methodo genuinum Trochiscorum de Viperis, uti & reliquorum, parandi modum edocere, cum, insistendo veterum modo, citra dolos & mille fraudes

des diſpenſari aut præparari nequeant. Faxint ſuperi; ut in nocte hâc denſa, & Ægyptiacâ caligine, facem iis præferam, qui olim ad meridianum, tetra caligine detenti, oberrarunt, ut ſaniora dogmata ſectantes, legitimè ac cum ægrorum proventu Viperinos hoſce Trochiſcos apparent. Priuſquam tamen Claſſem hanc abſolvam, hoc Te L. B. denuò monere volui, quod (uti in *Animadverſionibus* etiam aſſertum) Pulveris Viperini Trochiſcatio ad Theriacæ Confectionem ſtrictè adeò neceſſaria non ſit, quin Pulvis Viperinus, noſtro nutu paratus, legitimè ſuccedere poſſit. Nam Panis biscoctus, quem etiam ipſe pro Maſſa faciliùs cum pulvere Viperino efformanda, è qua deinde Trochiſci parandi, non ſimpliciter, nec magna quantitate ſuperaddidi, aliam Viperino pulveri naturam, aut virtutem, non tribuit, nec corrigit, niſi quod inſtar baſis aut corporis pro Maſſa acquirenda ſubſternatur, verum non ſimpliciter, ſed virtute alexiteria prius imbutus; quod ſuccus Rutæ præſtat, & ſuccus Cort. Citri oleaginoſus cum eorundem Decocto: quæ omnia ac ſingula ut æquo judicio tractes, amicè pervelim.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ,
SEU
DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI
CLASSIS DECIMA TERTIA
PASTARUM ODORATARUM ET SUFFITUUM PARANDI MODOS EDOCENS.

Diversa formæ atq; speciei Medicamenta, sed usui externo tantummodo destinata, hac Classe continentur: E quorum fideli accurataq; descriptione omnia ac singula patebunt, omissis planè Collyriis sive Sieff Arabibus dictis, cum prorsus inutilia sint medicamina, æquè ac non pauci Trochiscorum, quos Pharmacopœia reformata superior exhibet, quorum etiam usus propemodum omnis jam eviluit, quantumvis adhuc in officinis prostet. Fit enim ad apparatum id potiùs, quàm ipsam utilitatem; Itaque ad ultiora & necessaria magis delineanda nos ultra progrediamur.

CANDELÆ PRO SUFFITU PRETIOSÆ.

℞. Resinæ Storacis Calam. expressæ uncias tres,
cui imprimantur, & addantur,
Pulv. Benzoës unciæ quinque,
Olibani unciæ duæ,
Ladani opt. uncia una semis,
Carbonum Tiliæ libra una vel unciæ quind.
& additâ porrò f. q.
Mucilag. Tragacanthi cum Aq. Rosarum factæ,
Fiat Massa, ex qua formentur Candelæ.
Notetur: Qui has Candelas fragrantiores desiderat, præfatæ Compositioni admisceat Ambræ gryseæ vel etiam nigræ drachmam unam, & Gummi Rosarum noviter ex India allati q. pl. Verum saltem in Magnatum gratiam.

CANDELÆ PRO SUFFITU VILIORES.

℞. Pul. Asæ dulcis seu Benzoi,
Styracis Calam. ana unc. quatuor,
Pul.

Pul. Olibani albi uncias decem,
Ladani opt. uncias ſex,
Ligni Juniperi ex radicibus ſubtiliter raſpati uncias quinque,
Carbonum Tiliæ libras duas ſemis,

Ex his pulveribus mixtis, addita ſuffic. quantit. Mucilaginis Tragacanthi, fiat contundendo in mortario Maſſa ſeu Paſta, ex qua formentur Candelæ, *quæ omni tempore & loco Suffitus vice fragrantis, ut & contra morbos cum Contagio graſſantes fructuosè accenduntur.*

PASTILLI PRETIOSI AD SUFFITUM.

℞. Reſinæ Styracis Calam. expreſſæ uncias duas
Cui imprægnentur ſequentia:
Pulv. Benzoes ſeu Aſæ dulcis unciæ duæ ſemis
Gummi Roſarum uncia una,
Ambræ gryſeæ drachma una,
ſolutæ prius cum
Ol. Cinamomi,
Caryophyllor.
Ligni Rhodii ana ſtill. ſcrupulo ſemis vel gr. xv,
item,
Moſchi Orient. ſcrupulos duos,
ſolut. ad pultis formam cum port. aquæ Roſarum,
Pul. Carbonum Tiliæ q. ſ. pro

Maſſa in calido mortario efformanda, ut, ſi refrixerit, duriſſima fiat, ad inſtar Ceræ Hiſpanicæ. Circa eorum uſum tamen hoc obſervandum, quod igni ſeu prunis immediatè non injiciendi ſint, ſed ſupra laminam argenteam, ferream, aut cupream, vel ipſum vitrum, ſubſtratis vivis carbonibus, collocari oporteat.

POMUM AMBRÆ PRETIOSUM.

℞. Reſinæ Styracis Calam. expreſſæ
Ladani in præpar. Theriacæ prægreſſæ Pharm. edoctæ ana unciam unam,
Quibus parumper in mortario calido liquatis admiſce, & in iis diſſolve,
Ambræ gryſeæ drachmam unam ſemis vel duas,
ſupperaddendo
Moſchi Orientalis drachmam unam ſemis vel duas,
in partiuncula Aq. Roſarum ſoluti,
Zibethi opt. drachmam unam,
Ol. Still. Cinamomi,
Caryophyllorum,
Ligni Rhodii ana drachmam ſemis,
Pulv. Ligni Aloës opt.
Rhodii ana unciam ſemis,
Cinamomi,
Caryophyllorum ana drachmas quinque,

Miſceantur exactè, & fiat Pomum Ambræ ſeu Paſta odorata & fragrantiſſima, *ad Bullas rependas, pro ditioribus & Magnatibus.*

PASTA ODORATA VILIOR PRO SEXU FOEMINEO ABSQUE AMBRA ET MOSCHO.

℞. Reſinæ Ladani,
Styracis Calam. ana drachm. ſex,
Quibus in mortario calido nonnihil liquatis adde
Pul. Gum. Benzoes,
Animæ ana unciam ſemis,
Pulv. Caryophyllorum drachmas ſex,
Macis,
Nuc. Moſchat. ana unciam ſemis,
Ligni Aloës opt. odor.
Cinamomi,
Rad. Ireos Flor. ana drachm. tres,
Ol. Still. Cinamomi,
Caryophyl. ana drach. ſemis,
Nuc. Moſchat. expreſſi drachmam unam,

Miſceantur exactè fiatque Paſta odorata, bullis replendis.

PASTA ODORATA TEMPORE PESTIS.

℞. Cort. Arantiorum recent. & extim. radulâ comminut. unciam unam,
Cort.

Cort. Citri recent. & extim. radulâ pariter comminut. unc. unam ſemis,
Rutæ recentis herbæ,
Bacc. Juniperi,
Ligni ſeu Radic. Juniperi ſubtiliter raſpati. ana unciam unam,

Conſcindantur & contundantur minutisſimè in mortario ad pultis formam; quibus porrò adde

Reſinæ Styracis Calam.
Ladani ana unciam unam,
Balſ. Indici de Peru drachmas tres,
Camphoræ drachmas duas,
Ol. Still. Rutæ drachmam ſemis,
Caryophyll. ſcrup. duos,
Ligni Rhodii,
Succini albi ana drachmam ſemis,
Nuc. Moſchat. expreſſi drachmam unam ſemis,
Pulv. Aſæ dulcis unciam ſemis,
Ligni Cupreſſi,
Aloës,
Rhodii,
Santali Citrini ana drachmas duas,

Miſceantur in mortario calido, & contundendo fiat Paſta odoris grati.

PASTA ODORATA ANTILOIMICA VILIOR.

℞. Camphoræ unciam ſemis,
ſolvatur in
Ol. Still. Angelicæ,
Rutæ,
Succini,
Caryophyllorum ana drachma una,
addendo
Pul. Benzoes,
Ladani,
Ligni Juniperi raſpati,
Cupreſſi,
Rhodii ana drachm. tres,
Salis Urinæ volatilis drachm. quinq;,

Miſceantur, & fiat Paſta ſeu Pomum Antipeſtilentiale odoriferum.

Nota: Cum veriſſimè Peſtilens contagium ac virus, cùm exhalationis fracedine, quæ Symbolum continet maligni fermenti ac miaſmatis, tùm etiam animatis effluviis ac atomis virulentis, cuilibet naturali corpori (uno exempto Sulphure) ipſi proinde Moſcho & Ambræ, cæterisque multum fragrantibus, ac pro pomo Ambræ vulgò uſitatis, viſcoſitate ſua adhærere ac commigrare ſoleat, adeò; ut, unde ſibi panacæas homines compromittant, arcanas inſidias ac deleterium virus experiantur; conſultum judico ejusmodi amuleta, non tam genio & odoris illecebris gratia deligere, quàm ſecurioribus, minus licet arridentibus qualitatibus dotata, certo vitæ adminiculo procurare. Hinc Nodulum tornatilem è Juniperino ligno, requiſitis per circuitum foraminulis affabre paratum geſtent, cujus una pars goſſypium ſeu ſpongiam ſale urinæ imbutum capiat, toties renovandam, quoties odorem ſpirare deſierit. Tale quid exhalant Cloacæ, quando ſtatis temporibus ad motum aëris, acutiſſimum Salis volatilis urinæ reddunt odorem; Altera verò parte recludatur, ſpongiæ aceto alexiterio imbutæ particulâ, naribus iterato admovenda, ſive domo egredi opus habeas, ſive domeſtica munia obire velis, adeò ut, ſi mane ſimul aſſumatur cochlear Aceti boni alexipharmaci, plus inde ſubſidii ac præſervandi vires præſtolari pateris, quàm ex Moſchatis, Ambratis, delicatioribus inventis, non niſi ſpecioſos titulos alexipharmacos mentientibus, plus palato, quadris aut bellariis, quàm cordi in malignis tuendo, uti cætera antiloimica aſſolent, dedicata. Et ſanè diſpar longè ratio eſt, odoris fragrantia & rebus balſamicis, vitales ſpiritus demulcere, aliud verò, peſtilens miaſma è corpore proſcribere, aut arcere. Odor bonus Spiritus allicit, atque reficit; Peſtilens autem Contagium, & virulenta effluvia, ſive aporrheæ, quæ vel in peſtiferis corporibus, aut corruptiſſimis exhalationibus animantur, adeò ut inſtar minimarum atomorum in vitam ſuſcitatæ, infinito propemodum numero undique oberrent, inſpiratione hauriuntur, poros penetrant, nosque inficiunt ac contaminant, licet ſub ſenſus & viſum non cadant, ſicut olim Platonis Ideæ, niſi ſi microſcopio utaris, quod objecta centies & ultra

auget, tunc in aciem incurrunt millena vermiculorum corpuſcula, ac virulentæ atomi; hæc inquam effluvia odoris fragrãtiâ allicere opus non habemus, nolentibus ac ſpontè ingruunt, ſed potius appropriatis ac ſpecificis odoribus fugare ac interimere competit.

SUFFITUS CEPHALICUS.
in forma Pulveris groſſi.

℞. Aſæ dulcis ſeu Benzoes,
Styracis Calam. puræ,
Olibani ana uncias tres,
Gummi Animæ unciam unam,
Ligni Juniperi odorati è radicibus craſs. raſpati unciam unam ſemis,
Miſceantur, fiat Pulvis groſſus.

SUFFITUS ALIUS COMMUNIS.

℞. Olibani uncias ſex,
Maſtichis,
Styracis Calam. ana uncias tres,
Ladani opt. uncias duas,
Ligni Juniperi odorati ex radicibus uncias quinque,
Fiat ex omnibus Pulvis groſſus.

SUFFITUS ANTIPESTILENTIALIS.

℞. Succini Citrini uncias quatuor,
Styracis calamitæ,
Olibani ana uncias duas,
Myrrhæ rubræ uncias tres,
Ligni Juniperi odorati ex radicibus ſubtil. tornati uncias quatuor,
Miſceantur, fiat Pulvis groſſus. Qui verò Sulphur huic pulveri addere voluerit, illi liberum erit: conducibilius tamen videtur, ſolo ſulphure ſæpius accenſo loca ſuſpecta ſuffumigare.

SAPO ODORATUS.

℞. Saponis Veneti libras duas ſemis,
Conſcindatur aut radatur ſubtiliter, ſolique exponatur, ſæpius tamen illum Aquâ Roſarum vel Florum Arantiorum humectando, donec albeſcat, ultimò autem benè exſiccetur. Huic ſaponi albicanti adde
Amygd. dulc. decort. & ad pultis ſubtil. formam, additâ ſ. q. Aquæ Flor. Arantior. contuſ. & per ſetaceum transmiſſarum uncias ſex,
Pul. Gum. Aſæ dulcis ſeu Benzoes drachmas ſex,
Magiſt. Marcaſitæ, per aquam fortem & præcipitationem parati uncias duas,
Contundantur junctim diu multumque in mortario, donec per intima & minima commixta ſint, addendo
Pul. Rad. Ireos Flor. uncias tres,
Moſchi Orient. drachmam ſemis,
Zibethi opt. drachmam ſemis,
Ol. Ligni Rhodii ſcrupul. duos,
Olei ſeu Liquoris Tartari per deliq. facti unciam unam ſemis,
vel ejus loco
Salis Tartari unciam unam,
Miſceantur exactè, formenturque Globuli fragrantes, *qui, præter odorem & fragrantiam, hoc virtutis habent, ut aſperitatem cutis leniant, glabram, ſubtilem & albicantem illam reddant.*

Cum in hac Claſſe circa externa, eaque Odorata deſcribenda ſimus occupati, præſtat & alias Species odoratas, præſertim contra graſſantes morbos contagioſos, adſtruere, è quibus Sacculi cordiales de collo ſuſpendendi, ut et pulſibus alligandi, efformari poſſint, & ſint tales:

SACCULI CORDIALES PRETIOSI.

R. Styracis Calam.
Aſæ dulcis ana drachmas ſex,
Ladani opt. uniam ſemis,
Ligni Aloës opt.
Rhodii,
Cupreſſi ana drachmas quinq;,
Cort. Arantior. recent.
Citri recent. extim. ana unciam unam ſemis,
Florum Arantiorum recent.
Roſarum pallid. recent.
Lavendulæ,
Tunicæ rub. ana recent. unciam unam,

Caryo-

Caryophyllorum drachmas ſex,
Cinamomi opt. unciam unam ſemis,
Nuc. Moſchatarum unciam unam,
Croci Auſtr. drachmas ſex,
MoſchiOrient. ſi lubet, ſcrupulum unũ vel drachm. ſemis,

Incidantur & contundantur minutim, fiantque Species groſſæ, *quibus repleantur Sacculi Cordis figura, ex Zendalo rubro, & nonnihil interpaſſentur, quippe qui vel collo ſuſpendi ad regionem cordis, vel cum aqua aliqua cordiali, aut cum aceto alexipharmaco ſæpius humectati, cordi admoveri poſſunt, ut & pulſibus, vitales ſpiritus egregiè roborantes. Convenit pariter easdem Species groſſas Nodulis includere ad magnitudinem nucis juglandis, qui Aceto Roſarum aut alio madefacti, naribus infirmorum in Lipothymiis, aliisq. cordis defectionibus admovendi; verum pro Epilepticis, Apoplecticis & Hyſtericis nonnihil de Caſtoreo, dempto Moſcho, admiſceatur.*

Nota: Quod *recentes Arantiorum & Citri Cortices, Flores item recentes,* facillimè cum *reliquis ſpeciebus ſiccioribus* commixti, exſiccentur, & mutuo fragrantiam ſuam ſibi invicem communicent, ut adeò peculiari exſiccatione opus non ſit, quâ fragrantia eorum ſpiritusque ſubtiles & ſulphurei magis exhalarent. Huc pariter referantur Species ſeu Pulvis groſſus pro roborando corde, ſimili forma Sacculis pro corde & pulſibus includendus, & in *Claſſe præcedenti de Pulveribus* præſcriptus.

SPECIES GROSSÆ PRO SACCULIS CONTRA PESTEM.

℞. Rad. Leviſtici,
Angelicæ,
Zedoariæ ana unciam unam,
Herb. Baſilicon,
Majoranæ,
Meliſſæ,
Roriſmarini,
Rutæ ana drachmas ſex,
Cort. Arantiorum,
Citri ana recent. extim. unciam unam ſemis,
Myrrhæ rubræ,
Caryophyllorum,
Nuc. Moſchatar.
Granorum Juniperi ana drachm. ſex,
Camphoræ unciam ſemis,
Ol. Still. Ligni Rhodii drachm. unam,
Rutæ ſcrupulum unum,
et ſi lubet,
Salis volatilis urinæ unciam ſemis,

Incidantur contundanturque craſſiuſculè, fiant Sacculi de Zendalo rubro, collo appendendi.

Numerantur inter externa Medicamenta & Peſſi uterini: ut ergò formulæ quædam adſint, ſequentes ſubdo.

PESSI UTERINI AD CIENDA MENSTRUA.

℞. Pul. Myrrhæ rubræ,
Gum. Ammoniaci ana unciam ſemis,
ſolvantur in ſ. q. Vini albi ad pulticulam, cui adde,
Camphoræ drachmam unam ſemis,
Pul. Rad. Helleb. nigri,
Pyrethri,
Galangæ,
Herb. Majoranæ,
Sem. Cæparum,
Urticæ ana drachmas duas,

Fiat ſ. a. Maſſa, è qua formentur Peſſi, Zendalo rubro obducendi.

ALII.

℞. Pul. Helleb. nigri,
Calami aromatici,
Galangæ ana drachmas duas,
Pyrethri drachmam unam,
Herb. Majoranæ drachm. duas,
Cantharidum ſcrupulos duos,
Camphoræ drachmam unam,

Fiat ex omnibus Pulvis, ex quo cum Zendalo rubro fiant Peſſaria competentis magnitudins.

Solvunt Menſtrua mulierum obſtructa, extrahendo è matrice humores ac ſemen corruptũ, & quicquid vapores ſurſum elevare poteſt.

Nota: Helleborus niger apud Salam mirabili præ aliis Vegetabilibus trahendi virtute pollet, adeò ut, ſi linteolo, vel ſacculo acuminato, peſſi inſtar, ejus pulvis imponatur, propendente ad retractionem filo, & locis muliebribus intrudatur, primò quidem miram faciat artuum veluti contracturam, paulò poſt vero retentum menſtruum, aliasque uteri impuritates, cum alleviatione & conferentia protrahat.

PESSARIA AD HÆMORRAGIAM UTERI.

PArantur ex Pulvere Stercoris asinini exsiccati & Pulvere Bursæ pastoris &c. Zendalo rubro exceptis.

AMULETA CONTRA PESTEM.

℞. Pul. Bufonum exsiccatorum unc. duas,
Serpentum drachmas sex,
Succini Citrini,
Ladani ana unciam semis,
Pulpæ panis triticei unciá unam semis,
Moschi Orientalis,
Zibethi ana scrupulum unum,
Misceantur & cum suffic. quant. Aquæ Rosarum fiat Pasta, ex qua formentur Placentulæ ad magnitudinem unius aurei, vel medii etiam Imperialis, quibus imprimatur signum Scorpii & Viperæ, obducantur Zendalo rubro, *de collo ad regionem Cordis appendendi, præservationis gratia: attrahunt enim advenientia ab extra Venena, tanquam Veneni animalis receptaculum proprium; cum in symbolum habentibus facilis sit transitus.*

Nota: Si Bufones ad mentem subtilissimi Philosophi Helmontii ad hæc Zenexta sive Amuleta dextrè dispensanda pararentur, præstantiora multò inde efficerentur. Legantur super hac re quæ præfatus Doctissimus Helmontius in suo Tumulo de Peste scripta nobis reliquit. Hujus etenim rei veritatem comprobat Doctissimus ac Celeberrimus Medicus & Philosophus D. Joannes Chrysostomus Irmbler, Statuum Moraviæ Marchionatus Prothomedicus, his verbis ad me scribens: Et revera paravi Ego Anno M DC LV, quo tempore inter Infectos versabar quotidie, Trochiscos Bufonios, eosque ut cætera Helmontii indefessi veritatis indagandæ & ex puteo opinionum Veterum nostram credulitatem excæcantium eruendæ nati Philosophi, experimenta suas laudes sustinere comperi: Inter viginti autem Bufones vix unum quidem jucundo sanè spectaculo vidi vermiculos per nares & oculos egressuros manu repellere quamdiu poterat, donec elangverit Bufo: sed Trochiscos ex vermiculis unà cum pulvere emortui bufonis & materia per anum (nondum vidi per vomitum) scilicet alis, pedibus, capitibus, ventribus Scarabæorum viridibus, auratisve & nigris, quos bufo cum terra in escam venatur, ejecta, cereâ patinâ exceptis, cum Tragacantho rosato formatos, pluribus personis super anthraces apponi feci, atque nullum eorum mortuum esse dicere possum, sed & meorum domesticorum, ut & aliorum, quibus dedi, amicorum nullus, quod scio, infectus est. Sic comperi non tantum hisce Trochiscis enervari virus pestilens in Carbunculo jam admissum, ut dein vulgaribus chirurgicis remediis ulcus facili negotio fuerit curatum, sed etiam ad sinistram mammam ligatos mihi meisque accursui & occursui infectorum expositis, animositatem quandam indicibiem conferre, atque ita miasmata & effluvia pestilentialia abarcere. *Hucusque Excell. Medicus Moraviæ.*

Verum liceat mihi pace tua L. B. laxatis nonnihil discursui habenis, ad arcanam illam totius Physices quæstionem digredi, quà nam actione ejusmodi amuleta, (Paracelso & Helmontio Zenexton dicta) Venenis adversentur, seu quid actio illa sit, quam à tota substantia, occultisque qualitatibus tàm Venena, quàm alexiteria & pentacula utrinque exercent. Manifestum siquidem est, majores nostros uti & venerandam Antiquitatem, Zenexto ac amuletis è collo gestatis, uti ipsis Veniés τȣ̃ θείȣ dictis, multum tribuisse, & divini quidpiam subesse suspicatos; ita habet Paracelsus, Helmontius de Tum. Pest. item de Spir. vitæ, Libavius, Quercetanus in Tetra: Athanasius Kircherus lib. de Peste, & Mund. subterr. Hartmannus, quos ut recentiores allego, subticendo Fracastor: Veronensem, Fernelium, Sennertum, Cornel: Gemmam, Levin: Lemniũ, & complureis doctissimos commentatores, adeò quidem, ut sicut humani fert lubricitas ingenii, & inconstans velut Euripi semper reflui indoles, ab ejusmodi pentaculis ac Zenextis, ad incantamenta & uti perhibebant, medicatas voces & sonos superstitiosâ levitate processum sit. Sic Horatius amico, morbo devicto, aggratulatur: Ah Ah solutus ambulat Veneficæ scien-

ſcientioris Carmine. Sic ſe Carminibus fugaſſe Cretenſem peſtem, ſibi Thales arrogat: Homerus ſanguinis profluvium, Serenus Hemitrit: M. Varro Podagram, ac Iſchiadicos ſuo murmure Paracelſus, forſan ad normam divini Pſaltis, ſono reſtituentem Saulem, qui 1. Reg. 16. levius habuit à ſpiritu præſente citharædo, aut ut nunc aſſolet à morſu Tarantulæ (Phalangii genus eſt in Apuliâ) cujus venenum reprimit harmonicus & ſonus aſſymbolus, teſte Amato Luſitano, & Kirchero in Muſurg. Quæramus nos, quid juxta probam Philoſophiam ſit hæc actio totius ſubſtantiæ, ſeu occultarum qualitatum? Communis omnium conſenſus eſt, quod ſit qualitas vehemẽter activa, quæ ſub ſenſum non cadit, ſed ſolo effectu innoteſcit: verum conſideranti patebit rigoroſè qualitates has non definiri, ſed deſcriptivè ſolùm, cum hæc ratio ipſis etiam potentiis vitalibus, quæ ſub ſenſum non cadunt, aut qualitatibus, quas habitus vocamus, à primis qualitatibus diſtinctis competat. Fortunatus Plempius; ex varia commixtione & combinatione qualitatum primarum, ac nonnullarum ſecundarum, ut debitas tali temperamento, ait reſultare; ac ubi acrius eum impugnaveris: quod occultæ qualitates toto cœlo differant à manifeſtis ac ipſo tali temperamẽto, quas nec formalitèr, nec eminenter continet, reſpõdet; non produci qualitates has à temperamento niſi inſtrumentaliter, efficienter autẽ ab agente principali, quod forma dicitur. Forſan cum Sennerto lib. 6. prax. concurrẽs, qui occulta qualitates à formis ſubordinatis dependere reſultoriè, tenet, quod improbabile teneo, formas partiales omnino negando. Helmontius acris ingenii Vir, titulo: Natur. contrar. neſc. à proprietate ſpecifica formæ oriri talia, uti periapta, amuleta, Zenexton Paracelſi perhibet, arguens ibidem Theophraſtum & aſſeclas, qui talia in Salem Sulphur & Mercurium rejiciunt: & tit. de Spir. Vitæ, qualitates has, Spiritum Vital. Æthereum, Lumen ſpecificum ac individuans, quod nec urit, nec inflammat, ſuis tamen concentratis radiis, conſpicuum, quod ab ultima Salium materiâ mutuatus eſt. Helmontius. tit. de actione Regiminis: qualitates poteſtativas vocat, habentes dotes in naturâ agentes ſolo nutu poteſtativo, inſtituto, directione, ac deſtinatione à Deo in natura, ad id quod juſſæ ſunt, vi tamen efficaciori quàm influentiali: pulchrè & argutè, ut aſſolet Helmontius. Vicinior ævo noſtro Athanaſius Kircherus Societ. Presbyter, ſympathiâ & antipathiâ, conſenſu & diſſenſu, lite & amicitia, (cui è diametro Helmontius diſſentit. tit. natur. contrar. neſc.) omnes qualitates occultas abſolvit. Lib. enim de Mund. ſubterr. 9. Natura, ait, mundi hujus univerſitatem variis diſſidiorum generibus quaſi ſeminibus conſperſit; & fuſius multis ibidem: nec ſuo contentus theoremate, aſſignat radicem ſimilitudinis & diſſimilitudinis, ac continuo per qualitates duellantis naturæ cujus actio actiones fundat, primo in communi diſſidio, in effluviis, & ſubtili vapore à corporibus inſenſibiliter emanante, à diſſimilitudine & ſimilitud. formæ ac ſubſtantiæ, in varietate Climatum, & Zonarum, in ſpiritu phantaſtico & imaginativâ, in ſono varie reflexo, pororum diſpari condirione, in corradiatione denique & acti nobiliſmo corporum, quæ cum ſe immediatione ſuppoſiti complecti ſemper nequeant, his quaſi arcanis manibus & radiis fæderantur. Neque ſatis fuit Helmontium in multis expreſſiſſe, ad Paracelſi dogma delabitur, venena & horum qualitates occultas à quadruplici Salium combinatione reſultare ſatagit, præmiſſis tamen oblongis hypotheſibus; dari ſcil. in naturâ & ſubterraneis viſceribus πανσπερμίαν ſeu univerſalem matricem omnium mixtorum, & ſupereſſe quoque ignem ſubterraneum, naturæ Archeum παντωρήον, nova metamorphoſi omnia transmutantem. Denique: quod tota ſubſtantia quædam nobis familiaria uti alimenta, quædam quod tota ſubſtantia infenſa ſint, hæc totam rerum antipathiam & ſympathiam fundant, quæ tamen nec eſt temperamenti, nec materiarum, ſed vel formarum duntaxat, vel horum certè omnium, quam totius ſubſtantiæ appellamus. Sed paralogiſmus eſt, & adhuc inquirimus modum ac nexum amborum, quo pacto ſcilicet ac medio effectus à cauſa procedat. Hæc difficultas quem non hactenus exercuit

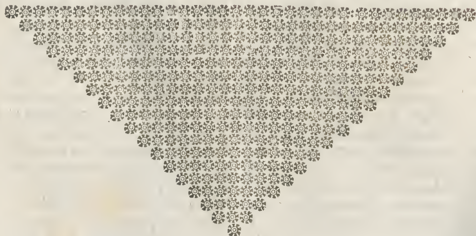
Philoſophum? Quæ tamen hactenùs à viris exercitatis in cenſum hâc ſuper re devenere, jam à nobis ſunt recenſita. Judico ego qualitates occultas, actiones venenorum & alexiteriorum, ut Zenexti & pentaculorum ſic eſſe intelligenda, ſalvo meliori judicio in rebus abditis atque cauſis: actio veneni eſt qualitas, dependens à tota ſimul ſubſtantiâ in eſſe, produci, & conſervari, vitalitati ex toto adverſans: actio autem qua alexiteria ac amuleta agunt, eſt qualitas à totâ ſimul ſubſtantia in eſſe, produci & conſervari dependens, ex intrinſecis principiis vitalitati relativa. Unde venenum eſt ens ſubſtantiale ab intrinſeco connotans vitalitati adverſari, vice verſa uti alexiterium ens tale, quod in eſſe ſuo totum ad vitalitatem refertur. Hinc ſequitur ultimum gradum malignitatis, uti & activitatis in alexiteriis, adæquate dependere à toto concreto maximæ proindè eſt energyæ & reconditi effectûs. Sic explicamus ea quæ in cauſis abdita videntur, & per effectus ſuos innoteſcunt, ac à tota ſubſtantia agere paſſim in ſcholis perhibentur. Minor autem eſt difficultas de iis, quæ uti mineralia, alterando primas ac ſecundas in temperamento qualitates, erodendo, corrumpendo, unitatem ſolvendo, ac diſtemperando agunt, quorum actio & effectus manifeſtior eſt, in natura: quid autem ſit vitalitas, ac in quonam ratio formalis vitæ fundetur, an ſit qualitas à nullo ente niſi à ſpiritibus producibilis, mediante qua materia, forma ac unio perdurant, litem non dirimo, ſit problema, temporis brevitate præventus. Modum autem & influxum omnium venenorum & alexiteriorum penſiculatius & univocâ ratione definire, impoſſibile mihi videtur, cum ſint agentia quæ influunt in genere cauſæ æquivoce, ac omne venenum requirat aliud alexiterium: impoſſibile proindè judico, unum amuletum omnibus venenis ita adverſari, ut rigorosâ contrarietate diſtet, juxta illud Philoſophi, unum uni contrariorum eſt; alioquin omnia venena & alexiteria, periapta & amuleta in particulari ac individuo definire opus haberem, ac ſic in infinitum. Sit nobis idea ac prototypon ſolus homo, an non in amentia hypochondriaca venenũ furioſum emicat, in ſyncope anodynum, in vertigine rotans, in cantharide exulcerans, & inflammans, in opio narcoticum, in cicuta gelans, in apii eſu convellens ac ad riſum ſollicitans, in morſu phalangii rotans, ac in gyrum circumagens, & ſic de innumeris? ut taceam ea quæ ſub larva & blanditiis enecant, nihil hoſtilitatis minitantia, uti in malignissimis conſtat, ubi appropriatis ſuccurrere quandoque non licet, niſi actâ jam tragædia innoteſcant: Plura iterum hic non attingo, quâ nam ratione ſcilicet venena in ipſis animalibus taxicoſis vitalitati eorum non adverſentur, cur uni venenum alimentum, alteri virus: an actio à tota ſubſtantia ſit potentia realiter diſtincta à forma ſubſtantiali, an amuleta, alexiteria, venena relatione, ſeu nexu quodam intrinſeco ac reſpectu ad invicem ferantur, an amuleta, alexipharmaca utplurimum roborando vitales ſpiritus, eos concentrando, generando, poros adaptando, ut venenata miaſmata peſtiferi ſeminarii, quæ funeſta μεταςάσει & translatione ad principalia viſcera deferuntur, ad ignobiliora, & ambitum corporis exturbantur, num verò determinatè producta cauſalitate id accidat, hæc pertranſeo, ac Theoricis relinquo ſpeculanda, qui excurſionis loco ad hæc devolutus ſum: vela contraho proindè, ne in immenſum excreſcat opus, hoc ſolum aſſero: materiam hanc, eſſe illud veterum τȣ̃ θείȣ, argumentum paucis tractandum, quo olim Cabaliſtæ, Angelos potius ac ſuperas lationes ſubaudiêre, à quibus arcanos hoſce morbos fieri cenſebant, non qualitatibus perfici, & Hippocrat. lib. prænot. plus ſpeculari ac ſcrutari perhibuit, quam limitato ingenio comprehendi.

Notandum tamen, quod dictis Amuletis magna agyrtarum impoſtura vigeat, quæ temeritas ſuos quandoque magni nominis patronos & authores numerat, qui conficere docent Amuleta ex Arſenico, Auripigmento, Mercurio, additis cordialibus, vegetabilibus, alexipharmacis, ac ſic parata eſſe genuina ac ſpecifica contra peſtis introitum obſtacula. Verum magis à vero hæc ſibi diſtant, quam Lupinus à Lupulo, præterquam enim quod indies experimur, gallinas, columbas, canes, ac

non-

nonnulla alia animantia, exhibito arſenico, realgari, ſublimato intoxicata, nequaquam in vitam reſtaurari propinato Bezoar, Unicornu, Orvietano, Theriaca &c. quin decedant; experimur præterea, Gallinas venari araneas, easque devorare impunè, licet homini ſint exitio; unum proindè venenum huic ſpeciei eſſe alimentum, alteri deleterium; Similia etiàm curari ſimilibus, ut Scorpii ictum, ipſo ſuper vulnus attrito ſcorpio, veſpam veſpâ, viperam viperâ, rabidi morſum, ejusdem exuviis & pilis, muſtelæ denique virulentum halitum ac morſum, muſtelæ pelliculis perſanari: nunquam tamen comperimus, venenum minerale ab alexiterio vegetabili per ſe ſuperari; cum toto genere diſtent, nec ſuæ activitatis excedant orbitas. Quod ſi enim accidat, ut cor & vitales ſpiritus, facto ſibi per cardiaca vegetabilia ſubſidio, ſtationem ſuam retineat, venenum arceat, peregrinum hoſpitem ac deleterium characterem ſibi imprimi non patiatur; non hoc fit ſpecificâ quadam oppoſitione & dualitate, quâ vegetabile alexipharmacum minerali virulentiæ reſiſtit, ſed quod in hoc ſubjecto & homine Spiritus enormonticus ſuâ ſubſtantiâ ſuperior, nonnihil virium etiam à cordiali vegetante participans, eludat applicationem veneni mineralis; cum viceverſa in ſubjecto debiliori, venenum pariter ſpreto & poſthabito agente vegetabili, rabiem ſuam cum pernicie & certo interitu exerceat: nam nulla eſt proportio aut analogia veneni mineralis, ad alexiterium vegetabile: Nam quocunque modo ſibi opponerentur, aut antipathia excogitabili, nulla tamen inter illa fieret actio, ſuppoſito, quod prophylacticè iis utamur, niſi calor innatus hominis actuet vim alterius. Mineralis veneni vim ſentit quidē, verum quia hoc eſt potentius, ſuccumbit ſpiritus vitalis, nec remedium invenit in cordiali vegetabili, quia contrariorum eadem eſt ratio, ut eodem genere concludantur. At verò veneni mineralis, longè alia eſt indoles, prout funeſta experientia multos docuit. non enim agit qualitate ad ſpiritualem referendâ, ſed corroſivâ, manifeſtâ, acri ac cauſticâ, quam vim utpotè eſcharoticam ac Tyrannidem, cum compages noſtra corporis, ferendo non ſit, quin ſolutio continui ac unionis ſubſequatur, quare reſolutis organis, quid mirum, ſi vitalis ſpiritus velut everſo habitaculo transmigret, & mors ingruat, cujus ratio in eo fundatur, quod alexipharmacum vegetabile ſpiritus & vitalia directè reſpiciat, minerale autem venenum non tam ſpiritum in corpore inquilinum, quam organa & ejus immediatum ſubjectum, quo everſo, ex conſequenti ſpiritus diſſipantur, compages ſolvitur, cum nulla denique ſit proportio inter vegetabilem antidotum & virus minerale. Nam ut hominem arſenico aut ſpiritu aquæ fortis incuriè epoto à veneno redimas, quid agas? Si adminiſtrato emetico hauſtu, ſubſtantia veneni aſſumpti revomatur, ceſſat quidem ejus actio, ita etiam ſi vim veneni ſumpti, quod abdita corporis in tantum jam penetravit, ut revocare nequeas, aquâ tamen multa diluas, prout acrimonia ſalis, affuſo copioſo liquore diffluit, ut commodè in uſum veniat, ſi oleo, lacte, butyro liquato (talia Agyrtæ ſuper abacos & theatra venena ſe aſſumere oſtentantes, magna prius copia exhauriunt) vim mineralis corroſivam obtundas, ſi hordeo, orizâ coctâ, & multo butyro diffluâ ac oleata minerale virus demulceas ac velut emplaſtices; hoc ſanè non eſt venenum contrariis & alexipharmacis aggredi aut expugnare, quaſi talia ſibi antipathico diſſenſu adverſentur, aut per ſympathiam ac ſymbolum vegetabilis, attrahere & allicere virus minerale, nos objicem tantum ponimus, ne virulenta hæc cauſtica ad intima corporis ſe inſinuent, ſed fluctuando in corpore reſtagnent, donec natura ea poſſit ſegregare. His poſitis; cum venenum peſtilens alterius ſit naturæ, alterius etiam minerale, ac proindè hoc ab illo diſſymbolum attrahi & recipi nequeat, diſſident enim inter ſe hæ Monarchiæ, & hactenus quamdiu Peſtilentis Contagii naturam ac indolem non penetramus, nulla ſalus ſupereſt, in ſpecificâ antidoto decernendâ, quare periculoſum opus, erroneum ac temerarium eſt, venena mineralia, utpotè amuleta, cordi applicare. Conceſſerim ultrò, non dari nec extare de præſenti ullum venenum, cui ſuum non oppoſuerit Herculem

lem monſtro, aut ſpecificum & antipathicum remedium inexhauſta Dei miſericordia, ſed hic hallucinamur ac in ſicco navigamus, quod horum omnium ſcientiam nobis arrogemus, quæ fato & injuriâ temporum, devaſtatis Salomonis poſthumis ſcriptis & naturæ Apocalypſi, deſiit. Cui dubium, quod arcana naturæ, plebs, agricolæ, venatores & ejusmodi, facta ſibi per traditionem à Majoribus copiâ, ad Medicorum invidiam, ne dicam ruborem, poſſideant, ut cum Auguſtino illud exclamare liceat! Surgunt indocti, & non tam cœlum quam ſapientiam rapiunt, & nos ubi volutamur in cæno, & effætis remediis? Quorum quidem ratio eſt, quod ſpiritus ſcientiæ & ſapientiæ à ſuperciliofo Philoſopho aut Medico remigret, ac ſuper humilem & pauperem requieſcat, qui licet à privato homine talia & genuina remedia poſſideat, contemnit, caſtrat, naturam mancam arguit, propria addit, contrariis præpedit, donec ſe riſui ac oſtentui exponat, illud audiens: ne ultra crepidam, Amice. E contra alii quod non capiunt carpunt, ad Cabalam, Nigromantiam, & pactum implicitum Cacodæmonis detorquent, quibus tamen majores noſtri minimè deterriti, in Deum, Sanctos, & religionem avitam æquè atque Catholicam religioſiſſimi. Quare ut ad noſtra revertar, unde digreſſus ſum, ad dicta nimirum amuleta & Zenexton, quæ ratione Symboli, venenum virulentis effluviis, quæ plerumque aëri adunitis, contagioſis expirationibus, contactu & ſimilibus nobis contagioſum, ad ſe allicere & attrahere debent, neceſſum eſt ut talibus conſtent, quæ veneno ſint veluti analoga, & homogenea, minimè verò ejusmodi contineant, quæ contraria qualitate conſtent, vel impediendo vel removendo, vel impugnando, aut ſi hoc non, ſint abſolutè talia, quæ venenum ſolum antipathiâ quadam propellant, minimè alliciant aut trahant, quod vel maximè Sacculi noſtri hac Claſſe delineati in Peſte præſtabunt. Plura ejusmodi amuleta afferre poſſem, ſed abundè actum puto, cum fuſius theoriam dederim, qua ad plura talia adſtruenda, quemvis poſſe manuduci, arbitror.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ,

SEU

DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI

CLASSIS DECIMA QUARTA.

CONFECTIONUM ANTIDOTALIUM, NARCOTICARUM, SEU OPIATARUM, Cordialium, & conſimilium, dexterrimas Compoſitiones, ſtudioſè deſcriptas, continens.

DEcimam quartam nunc aggreſſur, Claſſem, tanquam maximè conſiderandam, ob præſtantiſſima Medicamenta Compoſita in eâ contenta, præſertim Theriacâ, quam omnium Medicamentorum Reginam ſemper dixêre, expedit, ut non ſolùm in Antidotorum Medicamentorum & Confectionum Cordialium Compoſitionibus accuratè deſcribendis aſſidui ſimus, verùm etiam, nulli Magiſtro mancipati, Theriacam ipſam penſiculatius examinemus. At Miſantropus multis dicar, & cum Timæo Philoſophò æquori & fluctibus objectus, ad ultimam relegandus Thulem, quod effero & immiti planè genio in laudatiſſimam hanc omnibus ſæculis Panacæam & θεῶν χεῖρας dictam, quæ una & ſola hactenùs ſecreta toxicorum antidotus viſa ſemper fuit, ſeveriori cenſurâ animadvertam. Sed leve quid mihi viſum fuit, ab humano die judicari, memor vetuſtiſſimæ illius paræmiæ: Timidos nunquam ſtatuiſſe trophæa; & itenditem quod ulceroſum hoc ſæculum noſtrum plenis buccis reſonat: Placere nequit, qui aſſentiri ac vitia palpare neſcit, At verò (ſuus tamen ſit honos & gloria Majoribus noſtris, qui Magiſtrale hoc alexipharmacum ad nos tranſcripsêre,) quis non deprehendit, quod Theriaca noſtra hactenus uſitata, ſuo diſpar etymo, nil minus agat, quàm ut cor roboret, deleterias quali-

qualitates oppugnet, venena propellat; sacra denique sit nobis anchora & antidotus, ut potius queri cogamur, nos ab illâ in morbis sæpe deludi, destitui, & dissidentibus tot inter se qualitatibus in unam Theriacam concentratis, clanculum impugnari. Hoc ut graphicè & demonstrativè pateat, repetantur ea priùs, ne remoram patiamur, quæ de Theriaca (cujus descriptio & ingredientia in August. Dispens. ad literam habentur) *in præmissis Animadversionibus nostris*, & ultra *in annexâ earum Appendice pag. 24.* præfacti sumus, quæ hic repetere animus non est. Nunc singula hujus Compositionis ingredientia ordine analytico perscrutabor.

Primum, quod Theriacam constituit, reperio *Trochiscos Sciliticos*, qui reliquis ingredientibus facilè, uti stationem, sic palmam etiam, quoad pondus, præripiunt; de quorum præparatione, usu, & materia, *loco citato* ubertim egeram, iteratò demonstrando, quam inconveniens & absonum sit, tot sibi distantia in unam cogere antidotum. Quia tamen doctrina numeris Platonicis obscurior nonnullis visa sit, nec facilè credant, quod manibus non contrectant, idcircò hanc eis *Trochiscorum Scilliticorum* exactissimam anatomen & resolutionem ad ultima proponam. Inprimis notandum venit, neminem hactenus Scriptorum, qui de re Herbaria benè meriti fuêre, unquam extitisse, (nisi eos excipias, qui, obsequendo tempori, & assentando veterum erroribus, postpositâ verioris rationis & experientiæ parte, non tam Classici quàm Apocryphi habendi) qui, inquam, simpliciter *Scillæ* virtutes cardiacas & alexipharmacas attribuerint, & finxerint; quin palàm fateantur; *Scillas minimè tutè usibus internis* destinari, quoniam *mordaces, acres, inflammatoriæ, strangulantes, deleteriæ denique & virulentæ* iis quibus intrà corpus obveniunt, dum cardialgias, peripnevmoniam, viscerum lethales inflammationes suscitant; & vel deforis manibus contritæ epidermida ustulent, ut proindè nulli exhibeant, nisi in clibano sæpè multumque torreant ac enervent, sic venena cicurantes. Communis interim de *Scillâ* doctrina datur, quod pituitam naturâ & indole crassiorem & viscidam incidat, attenuet, obstructiones hepatis reserat, cachecticis & hydropicis suppetias ferat, si nimirùm dicto jam modo, pani scilicet inclusa, in clibano exassetur: cruda verò & sibi reiicta, acris, mordax, & effera est, nudis manibus tractata, easdem vesicans, metalla, ac præcipuè armorum genera, squallido humore tingens, quæ tam pravis qualitatibus imbuit, ut si quem cultro, aut ense, *succo scillitico* illito sauciari contingat, vulnus ferè immedicabile efficiat, quale olim Telephi Mysorum Regis superstitiosa antiquitas fuisse credit; quod ut præcaveant, & *Scillæ* malignantes indoles & acrimoniâ tollant, ignis torturæ providissimi naturæ Mystæ, in clibano subjiciunt. Nec refert, quod ipse Galenus ex *crudâ Scillâ ejusque Succo* medicamina quædam dispensârit; suspicor tamen, cum fundamento in re, eum *Scillam montanam* subaudiisse, quæ mitioris naturæ ac indolis est, quam illæ marinæ, quæ de consvetudine ad nos deferuntur, ac ob dictam acrimoniam ignis examini subjiciuntur & castrantur. Mihi quasi evidens ac certum videtur, quod, si *Scilla* deforis, ut cruda ac sibi reddita est, pestifero cuidam buboni, cum pane incorporata, applicetur, magnos præstituram effectus, attrahendo scilicet venenum ad corporis ambitum, malumque à centro ad peripheriam exturbando; quod Practicanti innotescet; sicut è contra alteram contradictionis partem infero & demonstro, *Scillam* intra corpus assumptam, venenum à circumferentiâ ád centrum & cordis regionem validissimè revocare, cum contrariorum sit eadem ratio, minimè vero per διαφόρησιν propulsare. Sed dato, & non concesso, quod *Scilla* eximium sit Cardiacum, & Venenatas qualitates subigat, uti nobis perhibere videtur auctior ejus dosis & quantitas, quâ veluti Theriacæ basis & fundamentum addenda venit; nihilominus tamen jam dicta Theriaca virtutibus *Scillæ* plane privatur, ob rationes in n. *Animadversionibus* recensitas, dum de Trochiscis scilliticis commentati sumus, ac omnibus experiri licebit, qui crudam *Scillam* exsiccârint penitus, ut in pulverem redigi valeat, dum nihil reliquum à desiccatione reperient, quam *effœtas ac exsuccas quasdam membranulas*

nulas, à virtute *Scillæ* degeneres; aut si, *pulveribus Orobi*, vel *dictamni albi*, additis, in Trochiscos efformaverint, post eorum exsiccationem, præter pondus, naturam & vires dictorum pulverum, ne *Scillæ* vestigium ferè, præter amaritudinem, apparebit: quod invanum non jactito; ipsi hoc mecum melioris notę & experientię Pharmacopœi asserent, ac deinceps dicturi sunt, dum, in præparatione horum Trochiscorum, pondus Scillæ ac jam dictorum pulverum exactiùs investigârint. Neque obstat Quercetani, de præparandâ, corrigendâ, & in pastillos efformandâ *Scillâ*, prolixior theoria, quæ cùm rationum pondere & momentis, nec non experientiæ fulcris, destituatur, levis ac ridicula habenda, ac tanto viro indigna.

His veluti firmissimis jactis fundamentis, suam quisque, cui mens æqua, & sana ratio est, proferat sententiam & calculum, an non deinceps *Scillam* à speciosa Theriaces compositione arcere competat; minimè verò, erroribus aut fascinis incuriæ Antiquitatis irretiti, sine hac Theriacam consistere aut valere non posse, decidamus, & credamus: quanquam indubitatum sit, si *Scilla* viribus suis non mutila & effæta Theriacæ substitueretur, eam illi virtutem & qualitates consignaturam, quâ juxta crasim & naturam suam pollet, adiophoro modo, sive bona & conferens illa sit toti, sive detrimento; nunc, viceversa, nullum ferè Theriacæ effectum aut virtutes *Scilla* communicabit, tot, inter clibani angustias, torturis exposita, *&* *pulveribus Orobi ac Diptamni* in pastillos efformata, cùm, peractâ illa *Scillæ* desiccatione, aliud virtutis & energiæ nihil deprehendes, quam, sub prioris radicum ponderis quantitate, extraneum quendam amarorem, disparentibus acrimoniâ & mordacitate *Scillæ*, quæ illam de ordinario, tanquam proprietas in quarto modo, concomitari solent, & in quibus veluti vestigiis *spiritum & salem volatilem scillæ* investigare solemus; ut proindè eadem ratio foret, pro *Trochiscis scilliticis*, ipsum *Dictamni vel Orobi pulverem* substituere; cum omne cæparum genus, & hoc marinum, antonomasticè volatile & aquosum sit, per indebitas autem desiccationes in totum exhalet & enervetur, nullâ ipsi reliquâ virtute, & primigeniis qualitatibus, nisi retorridas quasdam, & exsuccas pelliculas & exuvias in censum adducas. His dictis *de Scillâ*, primo & amplissimo Theriaces constitutivo, ad reliqua digredior.

Subsequuntur jam ordine *Trochisci Viperini*; de quibus, undè suum ducant ortum, materiam ex quâ, præparandi modum & circumstantias (& quod pro potiori parte ex *biscocto pane* resultent) quod indigni sint hac Compositione, ac adulterini; quæ, aut qualia, his eliminatis, substituere ratio svadeat, omnia ac singula dextrè & concinne descripta sunt in *præcedaneis n. Animadversionibus super Aug. à pag. 209. usque ad pag. 216.* quò L. B. directum cupio: quanquam, huic labori meo nil derogando, *in præmissâ Classe de Trochiscis*, multum desudarim, ut genuinam, facilem, & perspicuam methodum edocerem, *Trochiscos è viperis* efformandi; cum viderim, hanc Trochiscorum formam omnibus decantatam & propriam esse; quanquam exoptarem, ut non tam suis desideriis & fallaci judicio sese manciparent, quàm rectæ rationi & experientiæ conformarent, seri nepotes.

Sed hîc loci non inutilis quæstio tractanda venit, num *Trochisci Viperini*, pro completanda Theriacâ, juxta Galeni mentem, ex *solis viperis iisque fæmellis, carne illarum* solummodo ad id assumptâ, *Ossibus, Cordibus, ac hepatibus* rejectis; num æquè etiam ex *masculis, carne, Ossibus & supradictis interaneis, hepatibus nimirum & cordibus*, dispensari debeant? Vel an ipsi etiam *Serpentes in montanis, maximè ad Orientalem plagam, nati & enutriti*, pari effectu & energiâ Theriacam aut Trochiscos constituere valeant? Nobis enim non satisfacit nuda & angustior Galeni authoritas, qui impar tanto oneri ferendo, quale totius Medicinæ systema & amplitudo est, suis & ipse præpeditus tædiis, limitatus terminis, viribus & ætate attritus, morte denique præventus, priusquam artem, quæ longissima, brevi & præproperâ vitâ commensurasset: Non, inquam, fas erat, Galeno (cujus manibus, tanquam Medicorum Principi, posthumas laudes & elogium minimè invideo) inter angustos vitæ termi-

terminos circumscripto, pro Medicæ rei dignitate & exigentiâ, exactas omnium rationes speculari, naturas & complexiones, sympathias & contrarietates, abditas denique, ac in ipsâ naturæ abysso demersas rerum causas definire & rimari, ipsâ denique praxi & experientiâ firmare, quin multa nostræ culturæ, studio, & laboribus, succedentibus, & labentibus annis commiserit, quæ nos Posteris veluti per traducem transscribemus. Nobis igitur hæc Provincia aut Sparta demandata est, ut talentum, & scientiam Medicam, nobis concreditam, pro viribus ampliemus: quod & felici augurio hactenùs præstitum esse, illi soli patebit, qui inexcultum Coi & Galeni Medicum sæculum, cum sapientissimo ævo nostro æquiparârit: ut meritò, Pergamensis ætate, sua habuerit medicina incunabula, quæ posterorum conatibus felici metamorphosi in virum nunc adolevit. Quis igitur ambigat, & hanc Medicinæ partem, quæ genuinas medicaminum Dispensationes edocet, sua habuisse incrementa; cum diem dies, casum casus, observatio experientiam erudiat, ad perfectum usque sapientiæ diem: ut proindè nos multa debeamus Veterũ laudabili inventioni, sed plura illi conatibus nostris, & artis incremento.

Ut autem ad propositam quæstionem recurram, unde digressus sum; num scilicet *sola fæmellæ è Viperarum ac Serpentum genere* deligendæ sint ad *Trochiscorum* confectionem; non tam curiosa hæc quæstio & problema dicenda, quam rudis, & parum sapiens; cum & vulgus non ignoret, in omni genere animantum plus virium & vigoris masculis inesse; quidni & in viperarum & serpentum specie? vel maximè *si fæmellæ Viperæ*, primo vere, & quidem maturè, non capiantur, illicò oviparæ sunt, & plura â conceptu excrementa in se abdunt & concludunt. Teneo igitur, quod ad efformandos *Trochiscos Viperinos, tàm masculi, quàm fæminæ, ex Viperis* assumi possint, illud probè attendendo, ne ex locis paludibus, mineralibus ac metallicis exhalationibus infestis, à quibus Viperæ & Serpentes pravas qualitates derivare possent, sed è montanis, optimis & selectis vegetabilibus luxuriantibus, repetantur; & (quod magis notandum) ne exercitati Pharmacopœi excessu nimio *panis biscocti* vires *Viperarum* obtundant, & inefficaces Trochiscos nobis dispensent.

Quæritur secundo: num *sola Caro Viperina*, repudiatis *Ossibus, spinis dorsi, & reliquis supradictis interaneis*, ad efformandos Trochiscos deligenda sit? Pro parte Affirmativa stat Galenus: Ego verò Negativè respondeo, & judico, Viperam cum toto (scil. *carne, ossibus, hepate, & corde*) salubrius nobis præbere medicamentum; quod probatur: *Ossa* sunt partes similares, spermaticæ, ex pingviore seminis parte, â facultate formatrice, quæ idæa quædam ac simulacrum generantis est, producta, teste magno Stagiritâ, qui materiam primam ossium σπερματικὸν περίττωμα, hoc est, seminale crassamentum, definit; ergò ex primigenio & substantifico humido & pingvedine multum illis inest. Non ergo sunt rejicienda. Confirmatur primo. Deducto ad marasmum, & extremam maciem, animali, juxta tritum adagium (ut vix Ossibus hæreat) reliquis omnibus dissipatis, adhuc Ossium substantia, vigor, & oleaginosa portio perdurat, ab hac convalescentes restaurari incipiunt, hoc vivifico rore vires reassumunt, hic quasi efficienter concurrit ad regenerandam musculosam substantiam, carnes, & laudabilem corporis habitum recuperandum; quæ prærogativa in viventibus nulli alteri parti tribuitur. Hoc enim nec sanguis, nec caro, nec spiritũ familia præstare poterit, ut in genere causæ materialis concurrant. Confirmatur secundo sequentibus instantiis: caro sine *Ossibus* elixata, insipida & sine substantia plerumq; juscula præbet; juncta verò *Ossibus*, non parum roboris juri communicat; ergò substantificũ quid *poris Ossium* (quod cum communiori Philosophia teneo) inest, quod in liquorem possint imprimere. Patet hoc ulterius in Gelatina Caponum, quæ ingratissima, & planè inefficax, nisi *Ossa*, diu ac multum cum carnibus ad minutias conquassata, cocta fuerint, ut efficaciam suam illis communicent: quod ipsum natura brutis animantibus, & specialiter canibus, impressit, quos æquè, imò magis, ad *Ossa* comminuenda, quàm carnes devorandas,

randas, instigavit; adeò, ut & ipsi homines ad id descendant, cum in multis partibus spectabilis magnitudinis Ossa ex animantibus recondunt, ut belli aut famis tempore ea elixare possint, ac aliquam indè substantiam præstolari. Demum ipsa natura nos instituit, quæ *Ossibus* largiorem medullam undique pro alimento substituit, substantiam pingvem, ac minus difflabilem per calorem, ut unctuoso humido maciem ac marasmos persanet, ipsam denique senectutem fuget, quæ, juxta Philosophum, in summa siccitate peragitur. Quod si jam dictæ rationes ad salivam cuidam non sint, mecum ad Pyrotechniam confugiat, mediante quâ vera rerum analysis haberi potest, ac manifeste deprehendi, quod *Ossa* majorem *Salis volatilis, ac Olei* (è quibus animalia constant, insimul cum aquâ fœtidâ) copiam exsudent, quam ipsa caro & sangvis, quippè quæ majore sui parte in aquam quasi elementarem, principio destillationis, resolvuntur, exigui prorsus emolumenti, donec humiditas nimia prolecta, ac caro desiccata fuerit: tunc quoq;, adaucto igne, *Sal volatilis* ac *Oleum* elicitur; ast minore quantitate, quàm ex ipsis *Ossibus*, modo antè dicto. Ergò falsum est, quod *Ossa Viperarũ* Trochiscis ejusdem vires non conferant, & venenata aut inefficacia sint: quod erat demõstrandum.

His ita decisis, rationes illæ eventilandæ sunt, ob quas *Viperarum Corda*, in quibus operationum functiones, in animalibus, vel maximè emicant, *Jecinora* αἱματώσεως Officinæ, non tantum à Trochiscis prohibentur, sed etiam deleteriæ qualitatis arguuntur; cum hoc naturæ, rationi & experientiæ contrarietur, nec ulli parti insit virtus alexipharmaca potior, quàm hisce partibus, utpotè quę generandis spiritibus, aut recipiendis, à natura destinatæ sunt, vitali semper robore vigentes; adeò quidem, ut multi Viri Principes ac Magnates (à quibus sub Rosâ hæc sum mutuatus) *corda viva, è Serpentibus recenter enectis excerpta*, devoraverint, ut subsequente vitæ tempore venenorum essent certa antidotus, philtrorum quoque & incantamenti, & quicquid fascini Orcus habet, expertissimum amuletum: quod nec ipse reprobo, dum aquas pretiosas, quę è vivis animalibus, destillationis beneficio eliciuntur, mecum rumino, utpotè quæ spiritu & energia plenissimæ sunt, magnæque efficaciæ. Manet igitur certum, non solùm *Carneam Viperarum* substantiam, sed & *Ossa*, ac reliqua in eis contenta, *Hepar & Cor* nimirum, apta nata esse, ut Trochiscos Viperinos constituant, virtute alexiteriâ eminentes.

Sed requiret alius, quid de Serpentibus aliis, quas Italia, Germania, Pannoniæ montes, alunt, sit concludendum? Respondeo breviter, & dico, rationi & experientię nos conformando, haud longè à Viperarum Carnibus abesse, modò in locis montanis, aëri salubriori perviis, non verò cloacis, & paludosis regionibus enascantur. Sola illa cavenda sunt Insecta, quæ, nimio æstu retorrida, nigricant; sicut illa seligenda, quæ de nigro & albo variegata, aut viride, cum cineritio maculosa, repræsentant. Probationis loco hûc ea referantur, quæ de virulentiâ Viperarum, ac Serpentum, in *præmissis nostris Animadversionibus*, adduximus, causam ac rationem reddentes, cur morsus Viperarum reliquis perniciosior sit serpentibus, non ex ratione, & quantitate aut qualitate veneni, quod virulento fomite transplantatur, sed in solâ imagine iræ, ex qua venenum, quod dentibus longioribus, quàm in reliquis serpentibus, sigillant ac imprimunt, consistit, quod mediantibus venis & arteriis ad habitum corporis, ipsamque cordis substantiam, rapitur, suam ibidem ludens catastrophen. Cæterum nullas differentias reperire licuit, quibus *Serpentes nostri à Viperis* dissideant, licet primas ac secundas eorum qualitates, modum ac rationem agendi, curiosus indagârim. Roborant enim æquè naturam, Veneri ac impotentibus subsidio sunt, turgentes ac luxuriantes in corporibus humores desiccant, malignos corrigunt, leprâ contaminatos mundant, virtutem denique alexiteriam sibi vendicant. Quoad medicamenta ex illis apparanda, æquè provisi sumus, ac ex ipsismet Viperis. *Pulveres* enim elegantes & durabiles, *Trochisci*, *Sal volatilis*, & quid quid in censum medicum venire potest, ex Serpentibus confici ac dispensari potest. Ea enim est incomprehensibilis DEI benignitas & clementia, ut sese à creaturis partici-

pari ſinat, totus in omnibus, & admirabilis in operibus ſuis, qui terminos mari poſuit, abyſſo repagula, totum denique in menſurâ & pondere libravit univerſum. Hic, inquam, cui de paſſeribus cura, qui lilia ad Salomonis invidiam exornat; orbem in populos ac gentes diſpergens. Sic unicuique Regioni ac Climati proviſum voluit, ut, dum Epidemicis calamitatibus premeret, domeſticis interim auxiliis refocillaret. Quis igitur ambigat, Germaniæ quoque ſua innaſci alexiteria, nec opus eſſe ad extera confugere remedia, quæ in medio noſtrûm Altiſſimus collocavit. Ipsâ ego Praxi rem ulteriùs confirmare poſſum, qui eo planè modo, quo *Viperis Capones* ſaginari ſolent, *Serpentibus ſubſtitutis ſalubrioribus*, id feliciter præſtiti, ad multorum invidiam, Virorum autem Principum ac Magnatum ſatisfactionem; quorum ſeniles artûs fovebam, langventem virilitatem expergefeci, adeò quidem, ut non tantum iis in fercula deſignârim *Capones* ſaginatos, ſed etiam *Pulveres*, *Eſſentias*, & *Salem ex Serpentibus* diverſimodè paratum, imò etiam *Vina* ipſa, virtutibus eorum artificiosè imbuta, felici ſucceſſu epotanda præbuerim; cujus tibi ſchema, & exemplar (niſi ingratus accidam, L. B.) *Vini* ſcilicet ex *Serpentibus* infuſis, ſubjungam: Accipiebam xx. *aut complures Serpentes, reſectis capitibus, caudis, & inutilibus*, quos, priùs mundatos, jungendo *corda & jecinora*, vivos adhuc immergebam *Vini menſuris* x. circiter, ac in eo ſinebam emori; factâ poſtmodum unâ ebullitione, aut diariâ infuſione, in vaſe vitreo, *colatum & filtratum Vinum*, in *urnam alteram Vini boni* infundebam; de quo ſingulis quibusvis paſtibus cyathum unum ebibere licuit, magno emolumento. Et hæc de *Viperis* affatim dicta velim, illud iteratò inculcans; ſatiùs eſſe, ad diſpenſandam ritè Theriacam, *Trochiſcos n. modo parare*, aut ipſos, *ex Serpentibus dextrè confectos, pulveres* ſubſtituere, quàm peregrinos illos *Trochiſcos*, fuco ac fraudibus plenos, *Biſcoctum* potiùs, quàm *Viperarum* ſubſtantiam, redolentes, magnis expenſis allicere. Nobis, cum gratia Dei, ampla eſt penus in Germania, & Pane abundamus; ſuum ſibi *Biſcoctum* vendicent illi, quos in triremibus fames exercet. Multas oblarvant fraudes emendicata diplomata, quibus hos Trochiſcos ad nos amandant.

Tertium ingrediens eſt, *Piper longũ*, quod & ipſum eventilandum. Fateor: complures Authores conſului, neminem ſane hactenùs offendere licuit, qui *Piper longum* virtute cardiacâ & alexiteriâ reliquis eminere dixerit: nec ullius Medici exemplar videre contigit, qui in morbis naturæ malignantis, quales febres Purpuratæ, Ungaricæ & Malignæ, quæ corpora colliquant, ac Catalepſes inducunt, deniq; iis, qui virulento fomite in plures tranſplantantur & Epidemici ſunt, *Piper longum* vel ordinaſſet, vel cum εὐφορίᾳ propinaſſet. Sint, qui Theriacam (quam omnes tres Piperis ſpecies in larga quantitate ingrediuntur) cuidam maligno morbo laboranti præſcripſerint; hoc tamen rarò contingere videbis, & exiguâ ſaltem doſi, rarò ad drachmam unam, idque, ut mea quidem fert opinio, haud abs re, non ſolum propter *Piper*, *tanquam calidiſſimum exurensq; ingrediens*, ſed etiam ob alia incongrua ſimplicia Theriacam conſtituentia, quæ tantum abeſt, ut profligandis morbis malignis & peſtilentibus ullo modo apta ſint, ut obſint potius atque noceant. Conſulat L. B. de re Herbaria multum conſpicuos & meritos Authores, Dioſcor. Matthiol. Tabernemont. Quercet. Renodæum, Schröderum, & alios complureſ, & ne unum reperiet, qui *Piper* alexipharmacâ qualitate dotatum aſſerere auſit; ad Theriacam opplendam, velut inutilis ſarcina, ab aliis ſvaderi, memorant, nihil interim decidẽtes, quo nam id modo ac ordine accidat, præpoſterè ne, an verò rationi conſentaneo, piaculum, aut grande nefas ſibi ducentes, pro veritate litare, mundoq; Veterũ errores revelare. At verò delinqvunt jam dicti Authores, ſacræ Antiquitati quidvis derogari, aut nos illi injurios eſſe, dum illis inventionem, nobis autem elaborationem vendicamus: & ſi Majores noſtri hoc velũ ac triſte ſyrma prius removiſſent, perſpicaciores fuiſſent in ampliando talento Medico, remediis exaltandis, Pyrotechniâ excolenda. Cùm nobis igitur, velut ex aſſe hæredibus, quaſi per teſtamentum legitima obvenerit induſtria & labor, ne, quæſo

quæso, ſtertam, in Muſæis deſides, nè vereamur veritatis partes agere, nec eamus, quâ itum, & à Majoribus aberratum, regiam teneamus ſemitam, medico honeſtati pallio & lauro, virtutes ſapientis æmulemur. Nam publicæ rapinæ genus eſt, eorum geſtare inſignia, quorum geſta factis non expreſſeris. At replicabis, minimè requiri ut omnia conſtitutiva Theriaces alexiteria ſint, quædam etiam deſiderari, quæ cor ac reliquas partes principes reſtaurent ac confortent, & tale quid eſſe *omnia piperum genera:* ad quod reſpondeo illud, quod in Moralibus communiter adſtrui ſolet: non oportet facere mala, ut eveniant bona. Roborantia talia ſint, quæ ſpiritus non accendant, nec inflammationem augeant, aut periculoſas phlegmonas ſuſcitent; apyrexias, cordis exæſtuationes, & deliria non accerſent, humores non exagitent, nè peſtilentis contagii ſemina commota, citato gradu in penitiores aditus rapiantur, ſuam impunè luſura tragædiam. Elenchus hic eſt, ac vitium Myſochymicorum, turmatim omnia congerere in unam antidotum, nullo habito delectu, proſit nè, num v. obſit: an non ſtupenda eſt *Piperum quantitas*, quâ, veluti baſis, Theriacam conſtituunt; cum acrimoniâ ſuâ reliqua omnia conſtitutiva ſuperent, lingvam & palatum feriant, ac veluti inflamment. Ex quo fonte indicationum calidiſſimis morbis *Pipera* medicantur? Tædioſum mihi eſt tam abſona ulterius refellere. Concedam, tibi, & reliquis Theriacariis, quod toti Europæ ex theatris & abaco millies decantata & promulgata Theriaca non ſolum alexiterium, ſed omnes corporis affectiones quaſi Chironis Myrothecium, ac Panacæa, deturbans amuletum ſit, quemadmodum longâ ſerie inſcripti tituli & encomia id teſtantur; quô ergò errore ac inſaniâ actû eſt, quod, cum Theriaca adverſus venena, venenatoſque morbos omnes, unicè & præcipuè commendetur, nihilominus tamen ejuſmodi ſimplex ingrediens, quod nullâ virtute alexipharmacâ pollet, pro fundamento & baſi veluti molis tantæ, tantæque rei conſtitutû ſit? Cum de congruo & per bonas regulas, ejuſmodi remedia alexiteria iis maxime conſtare debeant, ad quod naturâ & arte juſſa ſunt & ordinata: cum interim *Piper, cujuscunque generis* ſit, nihil eorum præſtare aptum ſit, ad quod aſſumptum eſſe perhibetur; adeò quidem, ut tantum abſit, quod venenis contrarietur, malignis reſiſtat morbis; ut etiã contrariis qualitatibus ſuis inviſum ſit, & conſcientioſo Medico ſuſpectum, ut in quotidianos uſus ſibi deligat. Si quid igitur mea poteſt ſententia ac ſuffragium, firmis rationibus fulcitum, judico vel hoc ipſo, *prædicta tria piperum genera* in ſuperabundanti nimis doſi & pondere Theriacæ adjecta eſſe, quibus prohibetur, quò minus, in contagioſis morbis calidis, ſecurè liceat uti ipſâ, præſertim eâ doſi, eoque pondere & quantitate, quâ par eſſet, diris & ferocibus iſtiusmodi morbis opponere remedia, ſpe victoriæ, & ſuperioritatis, qua hoſtem ſuum debellatura.

Tranſeo *ad Opium*, quartum ingrediens, de cujus naturâ, craſi, & proprietatibus, uti magna humani ingenii fert lubricitas, in diſſentanea abitum eſt judicia, adeò quidem, ut, ſi unquam Poëta ad rem cecinit; *Mille hominum ſenſus, capitum diſcrimine mille*; illud in noſtram huc poſſit detorqueri ſententiam. Nonnulli enim in ſicco piſcantes, ad menſuram limitati ingenii ſui, in puris & materialibus qualitatibus, velut limo, defixi, totam Philoſophiam, diſcurſum & demonſtrationem ſuam arbitrio externorum ſenſuum, guſtus & palati, definivêre, dum *Meconium* aut ſi mavis, *Opium* (in binas diverſi ſectas) amaritudinem ejus conſulentes, ſulphureum calidumque dixêre, alii frigidioris genii, & cerebri, conſiderantes ſtuporem, difficultatem anhelandi, ac nonnunquam ſuffocationes, quas, ſpiritûs denſando, invehit; *Opium in ſummo gradu frigidum* cenſuêre, ad hoc placitum inducti ſpecioſâ illâ mutuæ actionis & reactionis analogia, quod quaſi *noxius Opii ſpiritus* inſito noſtro ſpiritui commiſſus, duellent, ac impetum faciant, & ex mutuâ illâ ſpirituum colliſione & diſpendio frigus tale, parum à morte diſſidens, ſuâ ſponte inducatur. Hoc placitum & dogma mordicus ſancivit & tuitus eſt Riolanus, *in ſua contra Quercetanum invectiva*, ubi ideo inter Narcotica *Opium* locavit, quod

quaſi

quasi cum Cicutâ symmetriam habere crediderit, ob stuporem, & animalis facultatis omnimodam interceptionem. Docuit, substantiæ infrigidantis esse *Opium*, Pereira, *Method. 14.* quem Doctissimus Hispanorum Petrus Michael de Heredia *in Syntagmate suo, quod Anno 1665. edidit, Comment. in Avicennam cap. 67. de Quintana*, acerrimè impugnavit: *decipitur, inquit, putans, Opium frigidum esse, & frigore somnum conciliare; quod falsum est. Est enim virtus narcotica à frigore diversissima, quæ virtus unica causa est, ob quam paroxysmos abigit, quia sensum molestiæ ex pultricis obtundit:* hæc de Heredia. Verum pace tantorum Virorum, sive qui frigoris, seu qui caloris qualitatum *in Opio* partes tutantur, ad secreta & naturæ penetralia, abditasque rerum causas, proximius accedendum. Non enim exoticus hic influendi modus, agendi & deleteriè sæviendi rabies, inermibus, & purè materialitèr concurrentibus qualitatibus imputanda venit. Sunt actiones à totâ substantiâ emanantes, à formis resultoriè determinatæ, quibus exindè vel nulla, vel sera, & imbecillis cura & antidotus prostat; quod substantiis contrarium nihil sit, & remedia à tota substantia resistentia, & deleterias causalitates infringentia, aut ignoremus, aut careamus. Hoc principium operativum, formas sequens, à quibus dimanat, seu modum à tota substantiâ agendi, in ænigmate prævidit & hariolatus est noster Galenus variis in locis, uti *lib. 5. simpl. cap. 1. cap. 17. & cap. 18. lib. 6. de Abrotano, In Epid. Sect. 6. Comm. 5.* Et Avenzoar *1. Theis. cap. 1. de Theriacâ.* A Galeno vicinioribus nobis temporibus feliciter hoc expediêre Fracastorius, Cornelius Gemma, Tholosanus. Fernelius, Sennertus, Trophimus, Sorier, & recentissimè Bravo & de Herediâ, Hispanicæ subtilitatis Prototypon, quos consulere L. B. svaserim. Mihi hæc, per transennam dicta, excursionis loco sufficiunt. Illud solum exinde eruo; sive *Opium* calidissimum sive frigidissimum esse, evincas, multa te manent absurda solvenda, dum tibi ab exemplo plura in calore & frigore *Opio* æquipollentia sistemus; strangulare tamen, narcosin inducere, & Morphei Tragædiam ludere non deprehendemus, ut proindè ad ignorantiæ asylum, qualitates nimirum occultas, aut ad formas à tota substantia, & per se, operantes, de quibus ex professo *in Classe XII. titulo de Zenexto* egimus, (quæ altioris scrutinii est) necesse erit confugere. Et verò hinc illud indiscriminatum Chaos, & tenebræ plus quam Cimmeriæ in Medicinam invectæ sunt, quod ea saltem, quæ palpavimus, & sensibus tractavimus, nudas ac materiales qualitates nimirùm, rudi Minerva, aut ut canis ad Nilum, contemplati simus, gustui ac salivæ nostræ mysteria naturæ revelanda & decernenda credamus; unde mille errores, sophismi & fraudes pullulârunt. Præcessêre Majores nostri; eos aberrantes nos ad præcipitia comitati sumus, humilia & inefficacia pharmaca tractantes, solas sensibiles qualitates aspectantes: cum tamen & alia possimus terere vestigia, queîs non multi ex venerandâ Antiquitate quoque antecessêre, qui non semper calida frigidis, humida siccis &c. sed calida calidis quandoque medicati sunt, ibi scilicet, ubi malignitatem, causam à totâ substantiâ agentem, subodorati sunt, optimè callentes, quod calida calidis resistant, non ut calida sunt, & reduplicativè sumpta, sed ut à tota substantiâ reagunt. Alexiteria sunt altioris ordinis, quam puræ effætæ qualitates, & accidentia purè materialia, calor & frigus &c. Quanquam, si scholis sine glossâ auscultemus, contraria essent contrariis curanda: contra quod disertissimè (omnibus ad æmulationem) vir rari talenti (nisi defodisset) Helmontius, multus acriter disseruit; sed spe interim lactatos nos, velut pisces in sicco dereliquit, multa percontatus, pauca revelavit, forsan mærore absorptus, quod lagenam (ut ait *tractatu de Potestate medicaminum*) semel possessam amiserit, Deo tamen id adscribens, qui, ut ait ipse: novit cur capræ caudam tam brevem dederit, & talenti sui cohæredes non instituerit. Enimverò ad hæreses istas qualitatum & saporum, ex quibus rerum naturas, substantiam & activitates colligere, hactenus aberratum est, multorum Botanicorum rudis speculatio & vitiosus palatus induxit. Hi enim Plantam, quam amaram, ponti-

ponticam, ac linguam ferire, sensêre, suis assignatis gradibus & statione, calidam dixere : Si quam inodoram, succosam, acidam, uti lactuca, sempervivum, acetosa, hanc frigidis accensebant : in aliis verò, ubi ratio ejus vel deficiebat, vel arguebat, verbis nos pascebant, terminis ludentes, & quædam, non formaliter, sed virtualitèr vel eminenter calere, frigere, & agere perhibentes, ut : ajunt ; *Piper gradus multos caloris eminentèr habet, calefacit virtualiter, ustulat non formaliter.* Hæc illi. Colores porrò, & qualitates etiam aspectabiles, eis ansam, hariolandi multa, dedêre. Sic nix Camphoræ & albedo frigiditatē eis depingit; cum tamē inflammabilis sit, inter undas exardescat, & veterum Naphtam æmuletur. Hæc, velut Ideas, proposui, ut elucescat divini Senis stabilis dissertatio, quando nos non tam calida, frigida, humida, sicca, quam acida, salsa, pontica, amara, substantias & concreta vult contemplari; in iis enim latent rerum semina & formæ ; ex his dualitates, sympathiæ, & contrarietates emanant, nobisque lumen communicant, ut citò tutò ac jucundè, specificis auxiliis morbos profligemus, & deleteriis insultibus, agentia ex tota substantia opponamus. Cur autem hactenus præstitum non sit, communis error, & primarum qualitatum nudus aspectus, nos avocavit. *Opium* igitur, si penitius contempleris narcosin ejus, & virus, quo animali facultati insidiatur ; non à qualitatibus primis, quæ calore aut frigore aspectabiles, & notæ fiunt, non ab amaro etiam sulphureoque miasmate, quod exhalat, illud sortiri deprehendes, sed à seminali virtute, à formâ substantiam induta, ejusque influxu, ad quem à Patre luminum jussa fuit, ut sic ageret, ut sic noceret volentib9, juxta illud sacri textûs: *Germinet terra herbam virentem, facientem semen juxta genus & speciem suam.* Sed hæc ad Theoriam magis conformantur.

Quæramus nunc in praxi : num *Opium*, inter reliquas suas specificas dotes, præditum sit virtute alexiteria ? Si aliorum placita, & sanctiones, meis præferam, reperio ex Dioscoride, *nullam* ei *virtutem alexipharmacam* inesse, qui pro se Diagoram, Erasistratum, Andream Mnesidemum allegat, qui & ipsi pariter suffragantur : imò *usum Opii* in genere vetat, &, exitiosum essē, decidit. Sequutus Tabernæmontanus ait : *Opium à Diagorâ repudiatum esse, quod apertum venenum sit*, in suam authoritatem Fernelii locum, *lib. 6 Method. Med. c. 1.* trahens, quo ait : *si in corpus assumatur, (opium) enecare hominem &c. & quoquo modo in usum trahatur, membrorum sensum tollere, extingere calidum innatum ac influens, hominemq́ dormientem vitâ privare.* Hæc ille ex Fernelio. Quam ob rem, *nunquam exhibendum Opium*, svadet Tabernæmontanus, *nisi in summa necessitate, utpotè perpetuis vigiliis, doloribus acutissimis, ac ubi reliquæ medicinæ inefficaces deprehenduntur; & quidē tunc, cum grano, ut ajunt, salis, moderatè, ac cum cautela, in usum esse vocandum.* Cumque veteres Medici, uti Mesues, Aëtius, Ægineta, Oribasius, imò Galenus ipse, temerè satis, in Compositionibus suis, quasi placenta foret, abusi sint *Opio*, hortatur Posteritatem, *ne audacius eorum Composita & Electuaria ægris ingerant, ea vel maximè, quæ Meconio* (quod cum *Opio* confunditur, illoq; deterius est, si quis tamen inter rabidos mitior) *constiterint.*

Matthiolus, *lib. 4. Herb. c. 64. Cum formidine Opium esse tractandum*, præcipit, *tanquam inimicum vitæ insidiantem.* Interim ejus *usum* vel *nullum*, vel *cum summâ vigilantiâ, ac minima dosi*, svadet, *nisi desperata id urgeat necessitas ; tum demum adhiberi posse : sed tamen singulari iterum cum prudentia & salis grano ; aliud videlicet pharmacum Opio addendum, vel ipsummet corrigendum ; cæteroquin istud calorem naturalem enecare, sensum omnem tollere, & hominem interimere dormientem.*

Ruellius, *de Natura Stirpium, lib. 3. c 105. Audivimus*, inquit, *quosdam, cùm valetudo impatibilis odium vitæ fecisset, hoc papaveris scilicet succo sibi mortem conscivisse.*

Rhodius, vir ævi nostri rari talenti, *in Analeptis super Ludovici Septalii cautiones Med. in lib. 3. Opium non præbendum, nisi vires constent*, è Gvainer. Tr. 14. c. 8. notavit. Idem Rhodius, *extremè periculosum esse, in* Zacut. Hist. Med. lib. 1. testimonium reperit.

Renodæus, *de Materiâ Medicâ, lib. sect. X.*

Opium mixtæ caliditati annumerat, *sed hanc leviorem & fugacem, frigiditatem è contra validiorem & contumaciorem*, judicat. Observavit pariter, *si indiscriminatim exhibeatur, tremorem & paralysin non tantum inducere; sed prorsus ad perpetuum somnum, ac vitæ interitum, dededucere.*

Schröderus, *in Pharmacopœiâ suâ, lib 4. Class 2. p. 394. Malignitatem quoque Opio* attribuit; *præterquam enim, quòd urinam supprimat, alvum claudat; induit livorem artuum, frigidos sudores elicit, respirationes parvas, ac ipsam mentis alienationem, accersit;* quod ipso Scribonii testimonio comprobare videtur. Observavit Idem, quod de qualitatibus Opii, calidumnè, an verò frigidum sit, lis sub judice sit, & ab Authoribus controvertatur. *Nil enim incommodi metuendum* censet *ex Opio, cujuscunque facultatis sit, in Theriaca, cum in pauca copia usurpetur. Calidum tamen potius, quàm frigidum, esse*, philosophatur, *vim autem ejus narcoticam*, ait, *non à frigiditate, sed ab occultâ qualitate resultare; hâc persuasus ratione, quòd similem narcosim observare liceat, in nonnullis peste correptis, febribusq; malignis & ardentibus.*

Quercetanus, *Pharmacop. Phytol. cap. XI.* adeò *sulphureum* statuit *Opium, ut à sulphure suo facilè flammam concipiat ipsum, & ardeat, odoremq; narcoticum retineat, etiam post ignis examen integrum. Hinc fieri non posse, nisi interveniente alia præparatione*, (meliore videlicet, quàm vulgaris illa sit, quâ suam vult intellectam) *quin cerebro mirum in modū infensum sit, & perniciosa læthiferaq; inducat symptomata; qualia ipsi rectè tribuit* Scribonius, *de Compositione Medic. cap. 48.* juxta cujus sententiam *Opium gravedinem, gelationem, & livorem artuum, frigidosq; sudores manare facit, spirationem præpedit, mentem sopit, sensusq; abalienat: sed corrigi illud, si sulphur ejus abominabile arte penitus secernatur; quo facto utilissimum evadere medicamentum. Cap. eodem XI.* amplius censet, *idem (Opium) ante sui usum, in quintam essentiam redigendum, atq; ita eò redactum, longè aliam, eamq; meliorem præparationem quàm in Theriaca, obtinere; solum enim Opium in causa esse, quoniā crudum incorrectumq;, & sine ulla præparatione, Theriacæ misceatur, quod hac ad fermentationem sui aliquot menses, imò annos, requirat, priusquam evadat tuta. Nam ipsum prius fermentare debere, coqui & depurari, & noxio suo sulphure spoliari; ad quod negotium XII. menses requirantur utplurimum: deplorandum insuper errorem esse* (pergit Quercetanus) *quod trium unciarum dosi tantum venenum* (putà Opium) *addatur*, (scilicet Theriacæ) *quod tamen paucorum granorum pondere, vitæ spiritum suffocet, & perpetuum somnum inducat.*

Bauhinus, *part. 2. Hist. Plant. lib. 30 pag. 395.* negat, *Quercetani descriptam novam Opii correctionem, antiquâ veriorem esse, & primò venenatam qualitatem malignitatemq; inesse Opio*, affirmat, *quæ per digestiones nequaquam minuatur, aut superetur, nec accessione aliorum medicamentorum tollatur, sed tantùm corrigatur:* deinde censet in specie: *per Hyacinthos, Corallia, Terram Sigillatam, Pul. Bez: & Unicornu, nihil minui Officinarum Opii malignam istam qualitatem.*

Ex his adductis Authoribus collegeris, L. B. quàm sit concors tot Scriptorum philosophandi ratio, in designandâ *Opii* naturâ, qualitatibus, & virulenta indole, ut vix ullum reperias, qui inter illos sæpè dicto *Opio* virtutem alexiteriam, ac benignum in nos influxum, accenseat; quin potius omnibus viribus repudient, ab ejus consvetudine & usu dehortentur; pestilens, narcoticum, & invisum ægris, claris terminis pronuncient. Quorum Antesignanus fuit *Schröderus* noster, qui ipse contagiosis & deleteriis morbis, febribusque perniciosis, tale, aut homogeneum, virus, naturâ suâ inesse, palàm confitetur, neque tamen à Theriaca illud arcere audet, eò, quòd in parva dosi eam constituat. Sed hallucinatur optimus *Schröderus*, cùm jam dictum *Opium* sit inter prima Theriaces constitutiva, ad uncias tres eidem decretum; quæ quidem quantitas haud exigua est, præsertim, si crudum, atque incorrectum, mihi quidem, ac D. D. Quercetano satis suspectum, noxium, & in jam dictis malignis affectibus planè exitiosum. Nam venena pleraq; sic à naturâ comparata sunt, ut, simul ac in corporum nostrorum penetralia admittuntur, & caloris nostri beneficio actuantur; à vinculis, quibus hactenus compedita videbantur, expedita, virus suum aperto Marte in nos derivent

derivent aut jaculétur, vitale robur adoriantur, sensûs hebetent, spiritûs omnium facultatum dissipent, calorem insitum supprimant, &, expugnato Corde, vitæ habitaculo, certam nobis mortem, pro veneni qualitate & pondere, sine induciis, quandoque accelerent. Perniciosi etiam morbi ac pestilentes, consimilem nobiscum ludunt Tragœdiam ac Catastrophen: Cor primariò expugnare attentant, debilitant, angustias accersunt, exæstuantes facultatum spiritûs rotant & circumagunt, sensûs ligant & sopiunt, spirituales virtutes dementant, præviam phantasiam & sensationes perturbant; totam denique nostram corporis œconomiam pessundant, virusque suum virulento fomite dilatant, ac totam sanguineam massam malignis ichoribus fermentant intimius penetrantia, donec penitus de vita conclamatum sit, nisi præmaturius succurreris. His igitur pestibus, & generis humani sicariis, ut maturo consilio obviam eatur, nihil cunctando & hærendo, remedia certè paria, illisque proportionata, desiderantur, talia nimirum, quæ alexiteria sint, quæ à tota substantia agant, nobis rivalia, cordi dicata, vivifico nostro humido & substantiæ amica, virus dissipantia, cor denique validissimè propugnantia; quod plerunque diaphoresi absolvunt, sangvinem rarefaciendo, mundando, & restituendo. Nunc in *Opio* nostro hæc omnia ad amussim delineata sunt, velut potius contrariâ qualitate & crasi nobis invisum sit, intestinus hostis, præclarus, ut ajunt, *custos ovium*, *lupus*. Quis enim non videt, sive de foris in usum veniat *Opium*, sive intra corpus admittatur malesanus hospes, in contagiosis & virulentis affectibus, quòd eadē semper bellua in nos sæviat; utut corrigas, redit ad genium & indolem, vitalia lædit, quatenus sensûs nostros ligat, torporem inducit, cerebrum narcotico miasmate ac Mephyti exhalante opplet, spiritûs influos ac refluos præpedit, quorum functiones intercipit, omnia denique pervertit & turbat, etiam in parva dosi, trium aut quatuor granorum, administratum. Præterea nullas habet à natura qualitates venenis resistendi, cor tuendi, virus propellendi, hominem à tam sævo hoste vindicandi. Accedit his, quod in morbis malignis, febribus Hungaricis, *Opii & Opiatorum* medela, vel in parva dosi lethalis sit; cujus rei testis & arbiter, qui talia vidi spectacula, sæpè fui. Quare ab horum usu sibi temperent Medentes in iis, qui similibus morbis tentantur, author sum, ne sibi maculam inurant, ægris verò certam necem ac perniciem accersant; cùm benigniora remedia prostent, quæ somnum in his morbis fugatum reducant, aut, si tuti esse volunt, sua sponte revertentem longanimiter præstolentur.

Ne tamen arbitrêre, me velle omnem *Opiatorum* usum abrogare, ac eo interdicere, quod tantum abest, ut potius eximias dotes ac prærogativas eis accenseam, & ob illud ipsum *Opium* Theriacæ attribuam, diversis in affectibus, multas dotes, utpotè in doloribus non malignantibus, & ubi suspicio deest affectûs suporiferi; in coercendis fluxibus, sive spontaneis aut symptomaticis, sive hypercatharsi & superpurgatione excitatis; id est, in fluxu Synthetico, Dysenteriâ, Lienteriâ, nimio & prolixo fluxu Muliebri, Hæmorrhagiâ Uteri &c. in quibus, atque similibus casibus *Opium*, ac Theriaca, magno successu porriguntur, adeò, ut *Opium* habeat Typum Romphææ, aut ensis bifidi, quem si incauta, furiosa, aut delirantis manus tractaverit, jugulum petit, herumque confodit: viceversa; qui dextrè eum versare noverit, huic amicum subsidium, certa defensio, ac patrocinium futurus. Sic *Opium* improvidè propinatum vitæ & necis solet esse libamen. Sed replicabunt alii, in mixtis, & adunitis pluribus ingredientibus, & compositis, non remanere crasim, & dotes, miscibilium rerum, sed resultare tertiam quandam formam, quam, cum Philosopho, *formam mixti* appellant, quæ beneficio fermentationis ex omnibus partibus emergat ac producatur, & differat à quovis ingrediente seorsim sumpto. Unde Theriacæ recenter dispensatæ vires anodynas & soporiferas adscribunt; antiquam verò ab his im-

munem esse, contra omnem & manifestam experientiam asserunt. Sed reverà nihil hic mysterii latet, aut efficaciæ in proposito argumento, cui irrefragabilis veritas, & experientia contrariatur; cùm indies nos experiamur, quòd Theriaca vetus, annorum etiam decem, vel ultra, æquè vires anodynas aut somniferas habeat, ac recentissima; & viceversa. Quod si tamen, labentibus annis, Theriaca exolescat, non solæ virtutes aut vires *Opii* labascunt, sed totum Compositum, & Therica, juxta omnes qualitates, fatiscit & enervatur; prout omnibus Compositis accidit, quorum vis & energia vetustate temporum atteritur: è quorum censu sunt omnia Electuaria, sicut & Theriaca, quæ præ reliquis Compositis nullam habet, ab interitu, prærogativam. Ut proindè non satis mirari quandoque licuerit, quo fascino & philtro alienati nonnulli fuerint, quòd, cùm, de more & lege Collegii Medici, in consvetis Officinarum nostrarum Inventariis, aut Visitationibus, semper cura habeatur, ut talia extent Composita, quæ ex recentibus nuper confecta, vetustis, tanquam inefficacibus, repudiatis; solam tamen, & unam Theriacam, à vetustate & annis commendant. Neque enim mihi persvadeo, quòd longævitas illa, & incorruptio Theriacæ, à fermentatione peractâ dimanet; cùm hoc jure reliqua etiam Electuaria, quæ Melle, disparatis Succis, Liquoribus, Pulvisculis constant, à corruptela servari & eximi deberent; refragante tamen experientiâ. Neque ab *Opio* hoc illi accedit (prout Quercetanus somniavit,) sed potius à Succis concretis, ac acidis, Gummatibus, Chalcitide, & Terrâ Lemniâ, vino dissolutis oritur. Quippè dicta sibi invicem permixta, sola, haud leve fermentum conceptura essent, quantò magis Melli juncta; quibus nimirum dissolutis Gummatibus, Terrâ Lemniâ, uti & Croco, Succisque concretis, Vino dilutis, Mel liquidius, quàm par est, in præparatione Theriacæ efficitur; ex quo potissimum illa fermentatio excitatur; quandoquidem etiam Mel simplex, affusione tantùm aquæ simplicis, à consistentia sua crassâ & naturali nonnihil declinans, protinus fermentari solet; quantò evidentius è tot diversissimis concretis Succis, Gummatibus, Vino etiam dissolutis, aliisque Pulveribus, acribus nec non superingestis, utpotè Chalcitide, fermentabitur: quod si verò accidat, ut Mel nimium fermentetur, illud revera è dulci liquore degenerat in acerrimum & corrosivum stagma, aceto ferè symbolum, & homogeneum. Quocirca incumbit omnibus illis, qui Electuaria, Antidotos, Theriacam, & Opiata dispensant, ut Mel crassioris formæ & consistentiæ adoptent, neque largiùs humores, ac liquida, rebus dictis solvendis affundant & diluant; prout in præparatione Theriacæ perperam sæpius fieri assolet; ne fermentatio illa ultra modum excitetur, quâ revera toti Composito nihil viriùm accedit, modò non quandoque minuatur; uti ex dictis superioribus rationibus patet. Nec ullo pacto habet illa fermentatio, ex natura rei, ut compositum efficacius reddat, quàm ipsæ partes constitutivæ sunt, desumpta paritate & exemplo ab ipsomet *Opio*. Nam si exacta computatio totius Compositi instituatur, quantum de uno aut altero ingrediente dimidiæ unciæ Theriacæ insit, reperietur, quòd dimidiam unciam *tria, vel quatuor, grana Opii* (modo debitum & proportionatum pondus Mellis, quod, respectu aliarum specierum constituentium omnium, triplum esse debet, non verò quadruplum fraudulenter adjiciatur) ingrediantur. Sed quam manifestè, præ reliquis omnibus ingredientibus, vis anodyna in unâ drachmâ Theriacæ, ad sedandos colicos dolores, sistendos alvi fluxùs &c. insit, propatulum est, ac omnibus tritum; ut proindè in ejusmodi affectibus idem sit Theriacæ drachma una vel altera, ac aliquot *Opii*, seu *Laudani* cujusdam, grana exhibita; non obstante, quòd *Opium*; licet cum reliquis in Theriacâ mixtis plurimis, fermentationem sustinuerit, viribus nihilominus constans, pristinum agendi modum & efficaciam non amisit. Quod ipsum meâ & pro-

propriâ experientiâ consignare volo, qui sæpius Theriacam in largiori quantitate ipsemet sumpsi, semper expertus, quòd *Opium* idem in Theriacâ conficeret, quod per se *Laudana optata* deglutita præstitura essent: ipsoque sensu expertus sum, quòd placidissimam mihi quietem ambo, tùm Theriaca, tùm Laudana, causaverint, sine somno profundo tamen, (quem quidem effectum in me omnia & *Opiata* & *Laudana* semper præstant) animo sibi relicto satis tranquillô, ac tantùm nó omnibus curis soluto, sed tamen semivigilante me, somniisque dulcissimis, ast brevissimis, variatim refecto. At inter hæc non solùm vim anodynam *Opii* in Theriaca observavi, sed sensi pariter, ab assumpta dicta Theriaca, iteratò, hypochondriorum murmura, recurrentia tædia, sine dolore tamen, aliquali nihilominus sensu, & ad vomitum proclivitate, irritò licet conatu: quæ omnia ac singula purgantibus annexis Theriacæ, è quorum censu *Rheubarbarum*, *& Agaricus*, *mitiora*; *Chalcitis virulenta*, *immitis*, *& effera*, sunt tribuenda: quæ quidem suum motum & effectum conficerent, si reliquis ingredientibus numero & pondere æquipollerent; *Opioq;* dosi paria vires catharticas, & emesin (chalcitis) exererent: quod cùm non sit, ventriculum, & alvum, quam solvere nequeunt, turbant & confundunt. Hæc autem, quæ in præsenti commemoro, non solùm in Theriacâ novâ ac recenti, sed veteri etiam, per decem annos, & ultra, edidici. Ex quibus, velut per transennam & nebulam, perspicere licet, primò: Galenum Theorematis sui immemorem esse, *lib. de Theriaca ad Pisonem*, ubi inter reliquas Theriacæ dotes conspicuas, & hanc annumerat, quòd purgationem & alvum sistat, sumpta post catharticum, ob vim, quam habet, alexiteriam, & omnibus venenis superiorem; interim tamen *Rheubarbarum*, *Agaricum*, *&*, *violentæ naturæ*, *Chalcitidem* accersit, quæ corporis nostri œconomiam susq; deq;, vi purgante & emetica, everterent, nisi in minori paulò dosi adjicerentur, parum illam refrenante virtute alexipharmacâ, quæ in Theriacâ delitescit; ut citra omne propositum, & artem proindè Cathartica & Emetica Theriacæ sint adscripta. Secundò: non inesse Theriacæ omnium & singularum partiũ veram fermentationem, probatur, sed aliquarum solùm, & præcipuè Mellis, affuso nimio liquore dissolvendis reliquis ingredientib9, cùm paucus desideretur; quæ deinde supereminens humiditas primaria causa esse solet fermẽtationis in Melle, cócurrentibus nonnullis aliis succis accidis. Proindè licet Mel fermentet, cum pauculis aliis, non tamen fermentatio illa habenda est pro genuina & generica ac totius Compositi trãsmutatione; cùm multa cõtineantur ad fermentandum positivè inepta, & vel maximè *Opium*, quod etiam spatio decem annorum viribus suis constat, nihil roboris aut energiæ deperdens, nullius qualitatis factâ alteratione: ex quo proindè nulla in Theriacâ Metamorphosis & nova genesis spectari potest; cùm magis & minùs non suscipiat, confusum semper durando Chaos. Tertiò: ad præpepiendam fermentationem Mellis, ne dulcedinis ac virium dispendium subeat inter fermentandum, deligatur Mel crassius pro confectione Theriaces, & reliqua ingredientia, quæ vino dissolvenda & diluenda sunt, pauco liquore diluantur: ubi enim paucus liquor affluit, ibi fermentationes tardantur. Quartò: cum in Theriacâ non sit genuina fermentatio, qualis ex Farinâ & Aquâ resultat, cujus massæ minima portio per totum corpus tota diffluit, adeò, ut, nisi illicò pistrinam & furnos subiret, tota Massa panis homogeneum fieret fermentum. Nam actio fermenti est corruptio prioris Compositi, & generatio novi, viribus & accidentibus utplurimum à priori distinctis. Quæ enim fermentantur, fiunt spirituosa, intumescunt, & pro natura fermenti alterantur: &, prout Doctissimus Riplæus ait: *vera fermentatio est animæ cum corpore* (materiam cum forma subaudiens) *incorporatio, restaurans innaturalem odorem, saporem, & calorem, per naturalem inspissationem rerum separatarum, debitâ redintegratione; unde corpus à spiritu accipit impressionem, ut unumquodq; possit juvare alterum, ad conciliandam perfectionem.* Talis autem digestio & fermentatio in Theriaca non extat, annos etiam decem asservatâ; cùm eosdem effectûs post decem annos producat, quos

primo confectionis die: quod vel maximè *Opium* ex Theriacâ sensibiliter præstat. Et, licet fermentum verum non mutet substantiæ massam, mutat tamen qualitates, dum massam in tumorem attollit, spiritibus quasi per resolutivam quandam digestionem turgentibus & excitatis, dum acescunt humores, spiritûs resolvuntur, & novum ens qualitativum resultat; quod in Theriaca nó experimur. § Hæc operâ tumultuariâ attigimus de *Fermentatione*, de qua innumera, rara, curiosa, & inaccessa aliis Authoribus, afferre possemus; de natura & specie scilicet *Fermentorum*, quâ ratione transmutationibus præsint, digestiones, gustûs, sympathias, & antipathias rerum gubernent, quâ ratione instar seminii feracissimi in infinitum quasi participabilia sint, & augeantur, semper ex determinatione sui plurima secundum speciem producendo, ut sint quasi totum in toto, insimul etiam undiq; difflua, & totum in partibus singulis: quæ tamen hîc tractare, locorum & temporis angustia prohibet. Ad *Agaricum* proindè transeo.

Post *Opium* igitur, cujus vivam Anatomen analyticâ & resolutoriâ methodo tradidi, prægraves errores & amethodos, quibus nostra Theriaca scatet, pro conscientiæ & obligationis vinculo detegens, sequitur *Agaricus*, de cujus temperie, naturâ, & indole, tum Veteres, túm Recentiores dissident. Dioscorid. *lib.3.c.1. adstringendi, calefaciendiq; naturam habere, alvum solvere, & venenis repugnare*, perhibuit. *Mesuæ*, sub titulo *medicinarum laboriosè solventiũ, in quibus sit venenositas, ponit hunc fungum quoq;*; idq; *capitulo 3.* in quo istum *ordine primo calidum* statuit, *siccum secundo, duplicique constare substantiâ, aërea & terrestriori stipticâ, sed tenui, ob prædominium igneæ substantiæ, quibus incidat, attenuet, detergat obstructa reseret, flatûs dissipet, purget alvum, utramq; ciendo bilem*, pro confirmatione Galeni assensum adducens. Deinde subjungit, quod *urinam & menstrua proliciat, uterum perpurget, lumbricos enecet: &c. multam interim virtutem alexiteriã* Agarico tribuit.

Sylvius, *in Annot. super Mesuæ descriptionem Agarici*, ait: *Istum esse naturâ solutivum, carminativum, & aperitivum omnium oppilationum. Imprimere morbosum characterem visceribus, quæ debilitet, supinum ac vecordem esse in operando, citra virtutis alexipharmacæ testimonium.*

Manardus, hanc, super Agarici descriptionem Mesues, commendans: *ad ferarum morsûs, qui infrigidando accidant, valere*, sententiæ Galenicæ sectator, quam & pro se adducit, tradidit.

Ruellius, atq; Matthiolus, è Mesuæ, Sylvio, & Manardo, assignant *vim purgantem & renovantem* Agarico: subjungunt tamé, non nisi è Manardo, *resistere venenosis accidentibus, in vino haustum.*

Tabernæmontan. *part. 2. lib. 3 cap 3.* inter *medicamenta phlegmagoga* præcipuè numerat Agaricum; & citat Fallopium, qui, *in Tractatu de medicamentis purgantibus*, Agaricum *lædere intestina, segniter ac modicè operari*, &, in fine, mutatis è Matthiolo formalibus, sequentia, lingvâ vernaculâ, addit: Das *Agaricum* widerstrebet auch allen gifftigen Unrath. Sed *sub titulo*, von den Lerchenschwamm Pilulen/ è Manardo adjicit: Das *Agaricum* wird auch aufgelegt Pflasterweiß/ wider die Bisse und Stiche der gifftigen kalten Thieren.

Nec Renodæus, *lib. 3. de Mater. medica, cap.8. Vires alexipharmacas* dat Agarico; licet Dioscoridi, in reliquis omnibus, hoc excepto, sit consentaneus.

Clariss. D. Schröderus *hoc apostema, & scabiem, vetustate putrescentium arborum, nequaquam* commendat, aut *antitodum* credit: *lib. 4. pharm. suæ, cap. 3.* ubi *purgantibus* primariò annumerat.

Quercet. *Tom. 2. Pharmacop. Phytol. cap. 29.* eundem Agaricum *inter pituitam purgantia* refert, *vim ejus itendidem imbecillem* asserit, *& ventriculum offendentem, cap 319.* Hinc *in Compositione Theriaces nullum digniorem locum aptioremq;, unà cum chalcidite, ipsi designavit, quàm* qui præ foribus patet, *pag 460. Pharm. General. sive dogmat.*

Ex his in medium deductis Clarissimorum Virorum sententiis colliget B. L. quòd Dioscorides, & Manardus, soli (qui & ipsi è Galeno mutuati sunt, uti & reliqui omnes) Agarico *vim Alexiteriam*, stylo & verbis frivolis adscripserint, venenis ac morsibus letiferis remedentem; reliqui verò

omnes

omnes vim *pituitam purgantem*: imò non defuerunt, qui ei *virulenti*, nescio quid, inesse perhiberent & minimè dignum, qui catholicam hanc antidotum, & nobilem Theriacam, constitueret; uti reipsa insanum judico, medicamentis alexipharmacis, cor tuentibus, virulentias profligantibus, ejusmodi nocua purgantia coacervare, quæ totâ substantiâ differunt, imò contrariantur. Enimverò hi, qui *Agaricum* definiunt, esse *alexiterium*, Regula & Canon nobis esse non possunt; cum ratio illos convincat & dissvadeat, & ipsa tutior Magistra Experientia in contrarium hortetur; ut proindè, præter inania verba & sonos, aliquid solidi non reperias. Taceo doctissima commenta recentissimorum Authorum, super *Agaricum*; uti Clarissimi & Acutissimi Hispanorum Scriptoris Nunez, qui usum *Agarici* vituperat, quod *vomitum moveat, & ad partes affectas humores fluidos inclinet*, *minimè* docens, quod *virus repellat*. Vide, in terminis, Cardanum, qui Agaricum *humanæ naturæ inimicum, ad vomitûs sollicitantem, ventriculum subvertentem*, *molestas cardialgias inducentem*, ait, & reprobat; *cujus substantia*, inquit, *putrida est, malignis fungis & tuberibus consimilis: putresiunt enim citissimè, & malignè*: hæc eorum genesis. Lege Petrum de Heredia, *in Febre Amphemerina*, & reperies, quales virtutes *Agarico* tribuat, cordiales autem & alexipharmacas neutiquam. Helmontius Agaricum nigrum *præfocandi & strangulandi virus habere*, ait, *eò quod fungosæ indolis*, *ac in ipso enascens trunco contaminetur; vide sis, nè & albicanti huic fungo paria inscribenda elogia*, *qui cum Agarico nigro paria habet cunabula & genesin*. Hinc proindè, cum Clariss. & Doctissimo Quercetano, & reliquis magnæ notæ viris, *Agaricum* indignum & reprobandum censeo, qui Theriacæ adnumeretur, cùm, instar remoræ, cætera alexiteria sistat, retardet, infringat, naturæ, & vel maximè ventriculo, inimicâ qualitate hostilis, præposteros effectûs procuret. Neque hic subticere possum experientiam, quâ comperi, *Agaricum habere vim exurendi*, ad instar Euphorbii, adeò, ut, si per inspirationem ad nares alliciatur, & pectus occupet, cerebrum inflammet, pectus constringat; quod vel maximè tunc observandum venit, quando ad dispensandos Trochiscos atteritur, & radulâ comminuitur; in quibus circumstantiis, si ab his insultibus liber & immunis esse cupias, caput & nares, ac oculos, linteis obmunias, necesse est, nisi has molestias experiri velis, & continuâ sternutatione, intercepto anhelitu & respiratione, molestâ denique ophtalmiâ exerceri. Et sanè palam confiteor, quòd nunquam à tot elapsis annis, quibus Medicæ professioni præsum, ullum viderim aut legerim, qui in morbo contagioso & maligno, ad expugnandam deleteriam qualitatem, *Agaricum* in subsidium vocarit, nisi Agyrtas quosdam, & pseudo-practicos; qui impunè & licentiosè in humana corpora sæviunt, in febribus malignis passim & indiscriminatim, nullos observantes morborum gradûs & dies, cum certâ patientum pernicie, Cathartica propinant; ut proindè satis mirari animum non subeat, quânam ἐκστάσει abalienati fuerint tot cõspicui, artem professi Medici, ut suam contaminantes famam, *Agaricum* Theriacæ assignarint, aut non subtraxerint. Nunc transeo ad *Rheubarbarum*.

Parallela hæc sibi sunt, *Agaricus* & *Rheubarbarum*, in Theriacâ, utraque alvum movent, humores agitant, virtute alexiteriâ destituta, ut proindè, cum viris gravissimis, asseram, *Rheubarbarum* citra rationem Theriacæ superingestum fuisse, cujus activitas & operatio non est à centro ad peripheriam, à corde ad cutem & poros; sed uti omnia cathartica, è quorum utique censu *Rheubarbarum*, contrario operatur motu. Verùm hæc fusius ratione & authoritate confutemus.

Dioscorides, *lib. 2. c. 3. Vim summam adstringendi, cum aliquali calore*, ei tribuit, ac solus ferè reperitur, qui *contra venenatorum morsûs auxilio fore*, perhibet. Reliqui enim, & præclaræ notæ, Authores, quos subjungo, de virtute alexipharmaca, frivolè ac falsô attributâ, altum silent. Nam postquam Mesues, *cap. 5. de simplic. calidæ & siccæ temperaturæ*, *in gradu secundo*, esse definiverat, Rhabarbarum, subjungit, *purgare bilem, evacuare pituitam, Icterum, Hydropem*, *Splenis tumorem*, *Febres putridas*

das &c. tollere, præcipuè verò multas dotes medicamento purganti expetitas, (formalia Mesuę refero) *complecti, nullas alexipharmacas* in Rha isto Pontico deprehendens.

Matthiolus, *lib. 3. Herb.* postquam illud *igneum & terreum potius, quàm aqueum & aëreum, prædicasset, contra dysenteriam & menstrua excedentia prævalere, lumbricos enecare*, decidit, *virtutem* autem *alexiteriam minimè* attribuit.

Tabernæmontanus, *vim expurgandi bilem & pituitam* Rheubarbaro assignat, uti è Fallopio transscripsit, *nihilq; à partibus hepati remotioribus vacuare, neq; pituitam crassam exturbare.* Referente eodem Tabernæmontano, Fernelius, atque Fallopius, de dosi & quantitate *Rhabarbari* litigant. Nemo est, qui illi *vires alexipharmacas* tribuat, solum *Ruellium* si excipias, qui, postquam supra memoratas *Rheubarbari* vires complexus esset, *contra serpentum venenata jacula, lib. 3. cap. 2. de Natura Stirpium, valere* meminit; idque se unius aut alterius Authoris exemplo & sensu decidisse, contestatur.

Renodæus, in designandis viribus *alexiteriis Rheubarbari*, protinus obmutescit.

Quercetanus *vim* tantùm *Catharticam* ei attribuit, *non adstringentem*; ad normam Mesuæ, & aliorum: *Pharm. suæ cap. 25*

Schroderus, *lib. 4 cap. 43* coincidit, & *virtutem cholagogam ac phlegmagogam, nec non adstringentem, in omnibus morbis, agnoscit.*

Bauhinus, *lib. 23. Hist. Plant. Nihil virtutis alexit.* apud tot Authores, quos consuluerit, (fuêre autem omnes suprà memorati) reperisse se, pro *Rheubarbaro* meminit.

Ex quibus omnibus ac singulis liquet, neminem Scriptorum (si unicum eximas Dioscoridem) *Rheubarbaro* virtutem alexipharmacam, cardiacam, & roborantem attribuisse, omnes autem & singulos in hoc puncto ac centro concurrisse; quòd choleram purget & pituitam. Quod si enim *Rheubarbarum* efficaciam quandam & potentiam adversus toxica & virulentias haberet, pridem à tot sæculis fama percrebuisset, & cum reliquis alexipharmacis à Medicis in usum venisset. Verùm cùm tam Veteres, quàm Recentiores, ratione & praxi deprehendissent, quòd in malignis & pestiferis affectibus purgantia certâ essent pernicie, hanc ob causam *Rheubarbarum*, cujus vis laxativa & purgans neminem latet, tanquam virus notorium, in malignis devitarunt: quare & nos *Rheubarbarum* relegemus, substituente Deo, Authore naturæ, saniora & tutissima pharmaca, ad deleterios morbos expugnandos. Quàre cum Doctissimo Quercetano, aliisque præcellentis doctrinæ viris, quibus indiscriminata hæc rerum farrago, Theriacæ nimirum, suspecta semper fuit, concludo: *Rheubarbarum* præposterâ methodo & sensu Theriacæ admisceri, & in eâ contineri. Ex his ad *Chalcitidem* descendo.

Chalcitis, quotquot evolvo Authores aut Scriptores, nihil aliud est, quàm *species Vitrioli nativi*, quam *Glebam naturalem* dicunt, quæ, in Insula Cypri, è metallicis cupreis fodinis eruitur, inter medios lapides ac mineras, quasi medulla & butyrum, si consistentiam spectes. Hanc speciem & Glebam argenti fodinæ Pannoniæ largiter proferunt, quanquam magis albicantem, viscosam, mollem, & ungvento consimilem: de quâ materia, tanquam universali metallorum semine, nonnulli multum gloriantur, sperant & jactitant; cùm tamen reipsa aliud nihil sit, quàm *naturale Vitriolum* aut *Calchantum*, non parum quidem de Metallis participans: quam & ipse pro materiâ metallorum proximâ teneo, è qua, accedente sulphure metallico, beneficio Solis, & caloris terrestris, metalla tandem progignuntur, juxta speciem & qualitates sulphuris, aut potius seminalis virtutis determinatæ, in ipsis terræ visceribus. Illam jam dictam Glebam, dum, ante viginti circiter annos, & quod superest, legitimam Theriaces Confectionem instituebam in Collegiis Chymicis & Pharmaceuticis, Patavii à me habitis, arbitris ac præsentibus quamplurimis Excellentissimis & Doctissimis Viris, diversarum Nationum, præsertim Excellentissimo Veslingio (cujus piis manibus æternam requiem deprecamur) hanc, inquam, *Glebam* apud Mercatores venalem prostare deprehendi: gustu eam primò exploravi,

ravi, & reperi eam pleniſſimam nauſeâ, ſuperoſam, tetrum quid exhalare, & redolere, lingvam & fauces in tantum ferire, ut impreſſam ejus ideam, & olidũ virus totis diebus è faucibus redoleas; &, meo calculo, exitioſum eſt toxicum, adeò, ut corroſivis ſuis ſpiritibus, & æruginosâ qualitate, ipſum Mercurium ſublimatum adæquet, ſi non exſuperet, &, ſi meæ foret electionis & arbitrii, aliquot grana Arſenici, aut Mercurii ſublimati, devoranda eligerem, quàm jam *dictæ Chalcitidis;* & tamen, his nihil officientibus, Theriacam noſtram efficaciter nobilitat & conſtituit, (ſcilicet). Ego tunc temporis, ne Theriacæ quid detraherem, rem cum Excellentiſſimis viris maturo conſilio conferens, unanimi calculo firmavi, & *Chalcitidi*, non quidem *Vitriolum Romanum ad flavedinem calcinatum*, æquè emeticum, ſed *Vitriolum Martis, ſeu Chalybis, cum Spiritu Vitrioli è Marte paratum*, atque nonnihil ad phlegmatis exhalationem & flavedinem, cineritiumque colorem calcinatum, ſubſtitui, quippè quod viribus ſuis benignum ac mite, vires præſtat aperiendi, laxandi, viſcera noſtra corroborandi, omnibus malignis qualitatibus exutum, quibus *Vitriolum vel Romanum, cæruleum Veneris, ſeu cuproſum*, infame eſt & deteſtandum; quæ tamen *Vitriola* nonnulli ſubſtituunt in Theriaces præparatione, ad mentem D.D. Auguſtanorum, parum calcinata: at æquè violenta ſunt emetica, humoresque magnâ tyrannide per ſuperiora agitant inſimul & inferiora. Nam *Vitrioli albi aut albificati* doſis, etſi, quando ſtatim cereviſia ſuperbibitur, vix vomitum excitet, attamen toties alvum commovet, ut vix credi poſſit, tantum liquaminis intra hominis unius anguſtias & corpus latitare, quantum evacuat. Hoc idem cùm pari violentiâ in ſano homine operetur, etſi non cadaveroſum quid & corruptum, ſicut à ſumptâ Colocynthyntide, Scammonio, & Helleboratis, fæteat; habendum tamen eſt pro rudimentis maſſæ ſangvineæ, & cruoris, intra meſeraicas, vi & qualitate malignâ Vitriolatâ depravatis & mortificatis, quibus ſubtractis, neceſſe eſt, hominem enervari, muſculos faciei contrahi aut convelli, lypothymiis & anguſtiis tentari, pro veneni denique pravâ naturâ & indole excarnificari, tanto virium & vivifici nectaris facto diſpendio: ut proindè in Scyllam incidant, qui, excludendo *Chalcitidem veram*, à Theriaces confectione, non verò mitiora, ſed jam *dicta Vitriola*, ſubſtituendo, volunt vitare Charybdim; cùm tamen alexipharmaca, vel ſaltem ſtomachica, undique proſtent, cum emolumento ſubroganda. Et licet exiguâ planè doſi *Chalcitis* Theriacæ immiſceatur, uncia ſemis nimirum toti Compoſito, cujus (Theriacæ ſcilicet) drachmæ duæ continebunt ſaltem tertiam partem unius grani ejusdem Chalcitidis, quod ſanè perparum eſt; nihilominus tamen & reliqua præſtantia alexipharmaca, confortantia, & ſtomachica, in parva quantitate doſin Theriaces nobilitant: ut proindè, factâ proportione ad precioſa & congrua, *Chalcitis*, cum reliquis multis perperàm & leviter adjectis, è quorum cenſu etiam ſunt *Rheubarbarum, Agaricus &c.* multum obeſſe poſſint, cùm pravam cauſalitatem & actiones producendo, tum utilium in Theriacâ contentorum laudabiles effectûs remorando; quales ſunt virtutes alexiteriæ & roborantes. Ut proindè, me judice, Theriaca noſtra præcellentis naturæ & effectûs foret, ſi ſaltem hæc tria jam dicta (ſimul etiam diminuto pondere *Opii*, aut penitus eliminato; cùm, ſi ferat neceſſitas, in Dyſenteriâ, Colicâ, Stomachi langvoribus &c. vel in ſubſtantia *Opium colatum* ſaltem, aut, majori cautelâ, in extracti formam ſubſtitui poſſet,) à Theriaca exularent. Cæterùm, quæ *de Chalcitide* Claſſici Authores ad nos tranſſcripſêre, perpauca ſunt, nec ſcientiæ ardorem, & veritatis hauriendæ deſideria, explere poſſunt. Videamus tamen, quid opus *Pandectarum, Venetiis 1524. impreſſum*, nobis revelet: *cap. 716.* hæc leguntur: *Calcitis dicitur Zeg, Zegara, vel Chachira, Græcè Chalcitis, vel Colcothar, vel Zegi Calcadis, Latinè Vitriolum. Seraca Zeg. auct. Galen. Vidi*, inquit, *in mineris tres venas extenſas, unam ſuper aliam, per longum ſpatium. Et vena inferior erat Zeg nigrum, & vocatur Marcaſita: & ſecunda, quæ erat ſupra eam, eſt Calcata & Chalcitis: & tertia quæ erat ſuperior, eſt Zeg viride, & eſt Vitriolum,*

X *vel*

vel Calcantum, & hoc, quod est Zeg nigrum, convertitur & fit Colcotar, Zeg viride, id est Vitriolum; virtus istorum omnium est adustiva, comburens carnem, & faciens escharam duram, & est stiptica.

Idem Author *Diosc.* ait: *Zeg aliud esse Babylonicum, aliud Cyprense; Babylonicum esse magis durum, quod, cùm frangatur, habet interius maculas albas, & virtus ejus sit sicut Chalcitis.* Pergit Idem *Diosc. Vitriolum & Chalcantum esse stipticum, constrictivum, adustivum.* Ante hæc verò, *cap.* videlicet 22. ita inquit, ex aliis Authoribus: *Chalcitis est species Vitrioli, tenens medium inter Chalcitin & Vitriolum, de quo Diosc. cap. 1. Chalcitis dicit, quòd sit Gleba naturalis, quæ in Cypri Insula in metallis inveniatur, colore subauroso, fragilis, intus habens venas diffusas, ut alumen scissum, in modum stellatum fulgenter, & æqualiter fragilis. Virtus ejus est stiptica, travmatica, sarcotica, &c.* Hucusque verba Authoris hujus pervetusti Pandectarum.

Clariss. Schröderus *hanc Glebam* alio nomine, vel encomio, vult insignire, nescio unde derivato etymo, *quòd Mysi sit & Sory, Pharmacop. sua Medico-Chym. lib. 3. cap. 15.* forsan è syntagmate Libavii, de Extractis, & Essentiis cap. 41. transscripsit, unde & revera mutuatus est, ubi Libavius inter *Chalcanthum* & χαλκῦ ἄνθος (quòd flos æris sonat) magnam facit disparitatem; jamque dictum Schröderi *Mysi, aureo, Sory, rubro colore, cum nauseabunda graveolentia, constare* docet, quale nostrum fuit, quod supra descripsimus: ubi & Melanterium addit, colore cineritio, vel sulphureo, *Vitrioli genera:* quanquam hæc Metallurgis sinamus. Quod si tamen barbara plura & peregrina vocabula, ut famam, ac eruditionis cujusdam gloriolam venêris, desideras: lege *Metallica* Agricolæ: Baccium, *lib. 5. de Thermis*, ubi *de Chalcanto Hispanico:* Cæsalpinum, *de Metallicis* acutè glossantem: Penotum, *in Chymicis:* nec non, *de Vitriolo*, Quercetanum, *in Tetrade:* Crollium, *in Basilica* sua basilicè dissertantem. Fateor, digressus non nihil sum, & Theriacæ limites excessi: verùm hanc *Vitrioli* anatomen ac analysim ideò in me suscepi, ut omnibus palam facerem, dictam *Chalcitidem* nullas vires alexiterias, roborantes aut cardiacas, obtinere, quin contrariâ & deleteriâ indole, & qualitatibus, nos opprimere, & fæderatis cum venenis viribus, vitæ & facultatibus nostris insidiari; dignam proindè, ut è censu reliquorum Theriacæ membrorum ac partium proscribatur; suffragante nobis Libavio, qui *pertinacis & indomitæ naturæ Calcanthum* esse, perhibuit. Et si forsan quempiam à Chalcitide mutuata nigredo & atramentum procabatur, quo eleganter Theriaca tingeretur & nigricaret; is sibi persvadeat, Theriacam speciosius ostrum ac fucum sibi vendicare *à Croco*, & *Rosarum purpura*, quæ duo sola in causa sunt, ut, ultimatim infusâ *Chalcitide*, prout mos fert, Theriaca atro pulloq; colore squaleat; eò, quòd omne *Vitriolum*, junctum roseo & aureo Croci colori, naturali quodam arcano, in dissymbolo & antipathiâ quadam radicato, nigerrimum colorem efficiat, instar Sepiæ; cùm, viceversâ, *Spiritus Vitrioli* (qui & ipse *Chalcitidis* soboles, & *Chalcanthi* spiritus dici posset, etymologiâ nominis, cùm in virtute symbolizet) Rosas rubeas, & Crocum, melius coloret & intendat (si nimirum, affusâ aquâ, eorum Tinctura extrahatur) non autem jam à primis coloribus & forma tinctas in atrum degenerare faciat, prout *Vitriolum crudum, Chalcantum & Chalcitis* assolet. Et sanè rationi magis consonum foret, si, in vicem *Chalcitidis crudæ, Spiritus Vitrioli*, in competenti pondere, substitueretur; *Chalcitis* verò *cruda* ignis examini subjiceretur priùs, ut ex illa spiritus eliciatur, cùm cruda nobis exitiosa sit, nec unquam digna, quæ ad Confectionem Theriacæ adhibeatur. Et hæc de *Chalcitide*.

Nunc rerum ordo ac series postularet, & reliqua Theriacá constituentia examinare, ac disquirere, num conformiter rationi & naturæ, toti orbi spectabilem Antidotú, & Panaceæam, Theriacá integrent & constituant; cùm luce meridianâ clarius sit, multa adhuc latere ingredientia, quæ nec umbrá aut vestigiú alexiteriæ cujusdá indolis ac naturæ præ se ferunt; ad quod tamen essentialiter & ex naturâ rei jussa & instituta sunt; interim, veluti inutiles sarcinæ, pond. Theriacæ augét, preciú & vires adulterant, & numerú multiplicant; ac, si graphicè

graphicè rem describere & definire velis, aliud non agunt, nisi quòd influxum & modum operandi turbent, virtutes ejus incidant, & humores exagitent. Verùm, cùm horum excessivus sit numerus, & assumptum nostrum, de Theriaca, argumentum in Codices ac Volumina excurreret, si ad singula descendere animus foret; ut contrà brevitati consulamus, ùno hoc Laconismo, & brevi Theoremate, singula edocebo; prudenti nimirum judicio Philiatri illa concredens, qui æquo judicio & lance, nulli Magistro se mancipans, vel assentando conjungens, & facili & perspicuâ methodo reliqua discernet, ac, quàm præposterè ac sinistrè, in artis & Medicinæ ludibrium, Medentium risum ac contemptum, tam dissona in unam corrasa sint Theriacam, videbit; ex qua non nisi aphoniam & discordantias præstolari possis: & vel maximè id præstabit, cùm jam, perruptâ glacie, parum laboris restet, ut scilicet ex legitimis præmissis, facilè & naturâ sua influentem sequelam inferat, & ab universalibus ad particularia deflectat. Ego interim, pro tempore, suffragium & calculum meum, de his censurandis, suspenderim; cùm neque de Classe & Ordine virulentorum sint, neq; mordacitate suâ, exurendi, inflammandi, purgandique vi ægris periculum accersant, aut narcosi suâ, & deleteriâ qualitate, toto ente, ac naturâ, contrarientur: quanquam, si suo se conforment etymo præfixo, singula cardiaca, alexiteria, roborantia, antidotalia denique ut sint, expetatur.

Felix, simplicibus novit qui tollere mormos;
Pro quovis morbo est una vel herba satis.
Cui tamen ex uno multorum noscere vires
Concessum medicas; Ille beatus homo est.

Loquor de uno, sive numericè, sive effectivè, ut, licet concretum sit, & ex pluribus constet, unum tamen sit, virtute & effectu, debitum in natura concentum, harmoniam, & subordinationem constituens. Ut proindè detestandus sit lapsus, & socordia ævi nostri, quo immensa Dei benignitas, & increata sapientia, magis à creaturis suis participari voluerit, de abysso reconditæ scientiæ suæ, thesauros amplissimos dispensans, arcana naturæ reserando, secretissima nobis remedia, viribus integerrima, effectu admiranda, revelavit; his tamen non appretiatis, vel non intellectis, dona Dei & secreta negligens, adinventionibus suis delectatur, &, cùm tam salubria, rara, & securissima prostent remedia, in unâ tamen defigitur Theriacâ, quæ ex tot dissitis sibi repugnantibus, acribus, mordacibus, deleteriis, narcoticis, purgantibus, emeticis, stipticis, cordialibus, virulentis, spleneticis, hepaticis, stomachicis, nauseosis, & apepticis, velut antipharmacum, & universale secretum, ex omnibus conflatum, ex toto autem nihil possidet. Habeant sibi Panacæam hanc, qui universalibus similibus delectantur medicamentis, quæ an dentur in Chymia, & de quibus multi hyperbolicè gloriantur, judicium meum differo; & esto problema. Interim tamen non inficias ivero, dari quædam composita medicamenta, uti & ipsam Theriacam, in pluribus affectibus magni usûs & energiæ; quod superius notavi: imò in plurimis morbis salubriter expeti, utpotè in doloribus Colicis, à frigidis causis exortis, Dysenteriis, Lienteriis, Alvi fluxibus immoderatis à medicamento acri violento, in Uteri Hæmorrhagiis &c. idq; ratione *Opii* liberaliter adjecti, & paucorum reliquorum ex roborantibus & stomachicis. Sic pariter medicamenta Stomachica, Cephalica, aut Hepatica &c. plurimis aliis morbis ex accidenti possunt mederi, quatenus scilicet à ventriculo debili, cerebro humido, hepate obstructo, & imbecilli &c. tanquam à scaturigine, & primâ venâ, suam derivant originem; unde quoque alia morborum genera fluunt, quorum ablatâ causâ tollitur effectus. Et sanè apud quosdam res miraculo ac mysterio plena videtur, unum idemque catharticum morbos re & specie differentes extirpare; quando scilicet morbus, qui primâ fronte tot diversorum symptomatum recursu ac syndrome varius esse creditur, tamen in esse sui, ac conservari, à materiâ occasionali, intra ventriculi

ſphæram, inteſtinorum & meſaraicarum anguſtias, quò facilè vis purgatrix penetrare poteſt, dependet ac ſtabulatur; quæ deindè commota à natura, & ipſa purgantis ſtimulo excita, cum reliquis impertinentibus, & ſaburra peccante, ejicitur, ut quaſi miraculo morbus receſſiſſe putetur: quod & in *Opio* dextrè ac fideliter parato quotidie experimur. Hoc ſolum impugno, & hactenus expugnavi, abſurdum nimirum eſſe, & viro ſapientiam profeſſo indignum, ex tot ſibi appoſitis & nocuis partibus homogeneam diſpenſare antidotum, omnibus morbis ſalutarem. Etenim, ſi paulò largiori doſi *Agaricus, Rheubarbarum & Chalcitis* huic Theriaces compoſitioni adjecta fuiſſent, æquali videlicet reliquorum præcipuorum ingredientium, *Opii* putâ, pondere, totum certè compoſitum magis nocuum reddidiſſent, & ad ſupradictos morboſos affectûs planè etiã inutile; cùm, quàm parvâ etiam doſi Theriacæ illa adjiciantur, virtutum tamen ſuarum operationes manifeſtè gliſcere ſinant, ut, Theriacâ paulò largiori doſi ſumptâ, eorum vis purgatrix & malignitas manifeſtè deprehendatur, &, niſi *Opium* obſtaret, magis perſpicuè operationes & tyrannidem ſuam exercerent. Ut proindè Theriaca multò efficacior & expetibilis foret, ſi ſaltem ſupradicta tria deeſſent, & plurima alia ſapienter addita non præpedirent. Nam ſi labori parcere nolis, & calculum ſubducere, quantum de uno quoque ingrediente ſalubri & congruo doſin unam Theriacæ conſtituat, pro impugnando determinato affectu quodam; liquidò tibi patebit, quantoperè in ſe mutuò reagant, determinatas operationes & fines impediant, retardent, & effectum debitum fruſtrentur; &, ſi de his etiam queri nolimus, experimur tamen, in uſu hujus Antidoti arctis limitibus nos circumſcribi, ut pro affectu, & urgentis neceſſitatis circumſtantiis, talem doſi debitâ ordinare, piaculo ſit, ob multorum, quæ perperàm congeſta ſunt, repugnantiam, & violentam operationem. Rem exemplo illuſtremus. Expetatur doſis una Theriacæ ad dyſenteriam, vel pro hypercatharſi præpedienda, diarrhæam, aut immoderatas vomitiones, &c. ad quas lege Methodi Theriaca multum expetibilis: exhibeantur pro doſi drachmæ binæ Theriacæ; gaudebit itaque iſta doſis, videlicet duæ illæ drachmæ, de ſtomachalibus, balſamicis, &, ad fluxûs hos ſiſtendos, præcipuis rebus, uti in ſpecie ſeqvuñtur: nimirum, de *Piperis ſpeciebus omnibus, granis tribus: de Opio, granis duobus: de Roſis ſiccis rubris, grano uno: de Opobalſamo verò, ſeu ejus ſuccedaneo, Oleo Nucum Moſchat. expreſſo, grano uno: de Cinamomo, grano uno: Myrrhâ, Coſto, Croco, Terebinthinâ, Zinzibere, ana grano dimidio: Styrace calam. Calamo aromatico, Aniſo, Fœniculo, Cardamomo, Terrâ Lemnia, ſucco Hppocyſt. ſucco Acaciæ, Caſtoreo, ana tertia parte unius grani; Macere, Caryophyllis, ana ſexta parte unius grani:* et ſic fortè de nonnullis aliis. Reliqua verò omnia Theriacæ ingredientia, quoad prædictos affectûs ſanandos, gratis adjecta ſunt, pretium & doſin ſaltem adaugendo, (unicum *Mel* ſi excipias:) *Opium* verò ſolummodò in cauſa eſt, quò minùs doſis Theriaces intendi poſſit, aut ultra drachmas duas excedi. Itaque ſi fas eſſet, demere illa, quæ ſuperflua ſunt, & è Theriacâ proſcribere, viceverſâ eorum numerum multiplicare, quæ conducunt, & ſpecifica habentur, ſolò excepto *Opio* (quod unicum ſufficit, utpotè quod intensè agit, & vires narcoticas ſufficientes imprimit) & *de roſis ſiccis, Opobalſamo vero, Cinamomo, ana circiter grana ſex, vel ſcrupulum ſemis: Myrrhâ, Coſto, Croco, Thure, Styrace calam. Terrâ Lemniâ, Succo Hypoc. & Acaciæ, ana grana aliquot* etiam adjicere, ſupplendo locum inutilium, nimirum *Trochiſcorum de Scilla, & Hedychroi, Rhabarbari, Agarici, Chalcitidis, rad. Ireos, Gummi Arabici, & plurimorum aliorum;* proh! quàm ſalutaris medicina exindè emergeret? Electuarium nempè in recenſitis affectibus efficaciſſimum, ipſam hanc communem Theriacam multis paraſangis antecellens & exſuperans. Ulteriùs exigatur doſis una Theriacæ adverſus venena, morbos venenatos, contagioſos, peſtem, febres malignas, purpuratas, Hungaricas &c. quibus Theriaca deſtinata antidotus & ſacra anchora, ſed falsò, perhibetur; & ſtatuamus etiam binas drachmas pro unâ doſi, (cùm tamen etiam vix ultra drach-

drachmam unam aſcendant) nunc disquiramus, quot, & quantum, de ingredientibus alexiteriis, cordialibus, roborantibus, & quæ ſpecifica qualitate, aut à tota ſubſtantia deleteriis hiſce inſultibus obviant, dictis drachmis duabus Theriacæ inſuit: & ſequentia reperies; utpotè *Trochiſc de Viperis grana duo: Sem. Napi agreſt. Comarum Scordii, Opobalſami, Cinamomi, ana granum unum: Myrrhæ, Coſti, ſeu Zedoariæ, Croci, fol. Dictamni Cret. ana granum dimidium: Meu, ſeu Angelicæ, Amomi, aut potius ſeminis Citri, Terræ Lemniæ, Valerianæ, Gentianæ, Centaurii min. ana tertiam partem unius grani.* Reliqua verò cuncta Theriacam conſtituentia, paucis exceptis, adverſa potius ſunt, & repugnantia, in morbis contagioſis; adeoque hujus Compoſiti inutilia pondera, & ſarcina.

☞ Nunc, *Lector Ben.* ſoli & uni Tibi redditus, ac omnibus æqvus, tecum maturiùs perpende, utrum illa ſuperius ad longum recenſita ingredientia alexipharmaca, cardiaca, & roborantia, in tam reſtricta doſi (demus etiam, quòd illa non in ſenſu diviſo, ſed compoſito, & collectivo, prodeſſe dicas, effugii loco) quid, inquam, ejusmodi in peſte, cujus acutiſſima & ſubtiliſſima ſunt malignitatis ſeminaria, & quæ analogiam habet ad ſpiritûs, & ſpiritualia, adeoque celerrimè interficit perpaucis horulis; præſtabit effectûs? cùm illa non tantùm numero & viribus ſint exigua, ſed ab aliis plurimis venenatis, narcoticis, purgantibus, contagioſis morbis nimirum planè noxiis ingredientibus, impediantur & retardentur; quod nemo inficias ire poterit. Duplicavi inſuper, uti dictum, doſin, computando nimirùm duas drachmas, pro una doſi, cum tamen ultrà drachmam unam (propter *Opium*) vix audeant aſcendere. An non ſatius foret, ſi acciperes *Troch. de Viperis legit. tamen paratorum, aut Pulv. Viperarum, ſcrupulum unum, Comarum Scordii, Opobalſami, Myrrhæ, Zedoariæ, Angelicæ, Sem. Citri excorticati, Terræ Lemniæ, ana grana quinque, Croci, Maceris, ana grana duo vel tria*, atque illa omnia in pulverem redacta & vel per ſe, in forma Pulveris, vel cum *Melle, aut Syrupo Scordii*, in formam Electuarii redacta, peſte correptis, vel aliis, morbis malignis proſtratis, porrigeres? an non præſtantius multò haberes Alexiterium medicamentum, ipsâ Theriacâ? Quid enim *granum unum*, vel *duo*, de *Trochiſcis Viperarum, de Scordio, Sem. Napi, Opobalſamo, Cinamomo, ana granũ unum, de Myrrha, Zedoariâ, Croco, Thure, ana granum dimidium, de Angelica, Sem. Citri, Terra Lemnia, Valeriana, Gentiana, & Centaurio minore, ana tertia pars unius grani*, atque ſic omnium in univerſum computatorum alexipharmacorum, & quidem in duplicata doſi, *grana circiter undecim*, in ſimplici verò doſi, *grana quinq. ſemis*, in tam exitioſa lue præſtare poterunt? quibus inſuper frænum injicitur à tot inter ſe diſcrepantibus & præpoſteris ingredientibus? Contemplare præterea, L. B. ſepoſito humano motivo (agitur enim de cauſa, quam in integrum reſtituere nequis, de vitæ termino, de momentis ſæpè Regum & Regnorum; de quibus tamen jocari ac ludere videntur ii, qui omnem fiduciam in hoc præſidio collocant, quidquid contagii & peſtilentis ſemini eſt, illud exterminare credunt, pro aris denique ac focis mordicus defendũnt) quænam proportio, concordantia, & rerum, in Theriaca, harmonia, quoad vires nimirum, & efficaciam illorum, in conſtruenda Theriaca obſervata ſit. Etenim *Opii grana duo, vel tria*, tantæ ſunt, in demulcendo ſenſorio primo, & narcoſi inducendâ, efficaciæ, quantæ vix ſexaginta grana, vel drachma integra, reliquorum precioſorum alexipharmacorum, Theriacam commendantium; de quorum cenſu ſunt *Trochiſci de Viperis, Scordium, Myrrha, Zedoaria, Terra Lemnia, Angelica, Gentiana &c.* quorum unum quodvis drachmâ unâ pro doſi exhiberi poſſet, in morbis malignis. De *Calcitidis* prava indole, malignis ac deleteriis qualitatibus, altum ſubticeo, & acta agere nolo, cujus paucula grana, tria, vel quatuor, totam hominis œconomiam, & humorum ſymmetriam, evertere & deturbare poſſunt. Et hæc duo ſigna reliquis præferunt, & malignitate exſuperant reliqua cuncta Theriacam conſtituentia, præſertim verò *Opium*, profusâ & largâ quantitate compoſitioni ſuperadditum: quod licet, quoad pondus, reliquis ingredientibus præcipuis,

quæ veluti Basin constituunt, æquale sit, virulentiâ tamen suâ, & perniciosâ substantia (sicut & *Chalcitis*) reliqua omnia longissimè præcellit. Unde in Compositionibus dextrè construendis, non tam ad pondus, quàm ad vires, naturam, & crasim simplicium, advertendum, ex quibus tota consonantia, tenor, & harmonia compositi resultat, & viceversâ ab his rerum dualitates, discordiæ, & pravæ dispositiones emergunt. Verùm, cùm hactenus circa hæc, præsertim in hujus Antidoti constructione, quam maximè aberratum sit, necesse tandem est, tam densam caliginem, & fascinum, à nobis removeamus, regiam veræ scientiæ & praxeos viam, ineuntes, ac deinceps non quà itum, sed quà eundum, deproperantes. Neque enim venerandam Antiquitatem prostituemus, si, cognitâ ejus imbecillitate, saniora dogmata sectemur, inventis addamus, neglecta redintegremus; cùm & nos hæc maneat sors: sicque futurum, in ipsâ causâ hariolamur effectum. Sic enim pro immensâ Dei stamus potentiâ & attributis, cui proprium est, in immensum semper à creaturis participari, qui semper nova parturit, & meliora substituit. Magnus ille *Cous*, qui, divinioris auræ particulam hausisse, ævo suo credebatur, & solertissimus *Galenus*, individuus naturæ scrutator, cujus abdita, & sæculis suis inaccessa feliciter penetravit, immortalem lauream, etiam post fata superstitem, mercati sunt, quòd primi Medicinæ fundamenta jecerint, multaque præclara inventa medicinæ extruxerint. Sed an non & Nos manserit locus, ad perdifficilem hanc spartam, & remediorum debitam compositionem (in quâ perquirendâ unius hominis ætas non sufficit,) ultrò suscipiendam? Non enim anteacta sæcula omnem exhauserunt sapientiæ fontem, ut nos in sicco collocassent; qui tamen divino afflamur spiritu, Antiquitatis successores, & quidem spiritu illo, qui jam olim ferebatur super aquas, & nos demulcet ac erudit ad fluenta gratiarum. Magna sunt concessa Antiquis, majora sunt reservata nobis Successoribus, & maxima restant penetranda, modò non desimus, oscitantes. Fateor, magno labore & sudore hæc comparantur, & in præruptis & inaccessis montibus habitat donum sapientiæ, quò nemo appropinquat, nisi solertissimus: quod quidem iter à multis annis ingressus, constantique labore & cursu prosecutus sum; donec ea possiderem, quæ Tibi ultrò jam consecravi: non quod gloriari velim, (absit hæc à me iniquitas), sed ut ad pares & similes ausus te concitarem; cùm plura inventa & Tibi addenda reliquerim, quàm literato orbi patefeci.

Sed hæc sub parenthesis limitibus dicta sunto; restant adhuc paucula, in Theriacâ nostrâ eliminanda, & exturbanda, quæ Theriacam plus dedecorant, quàm exornant, obtrusa potius, quàm selecta; & sunt illa reliqua, quæ nunc hoc ordine partimur: utpotè; *Comæ Hyperici*, *Gummi Arabicum*, *Galbanum*, *Succus Liquiritiæ*, *Rad. Iridis*, *Marrubium*, *Stœchas Arabica*, *Semen Petroselini*, *Calamintha montana*, *Terebinthina*, *Pentaphyllon*, *Chamæpythis*, *Nardus Indica*, *Schænanthum*, *Nardus Celtica*, *Chamædrys*, *Seseleos semen*, *Succus Acaciæ*, *Hypocystid.* *Sem. Thlaspios*, *Ammeos*, *Dauci*, *Opopanacum*, *Sagapenum*, *Poliūm Creticū*, *&c.* Ex his itaq;, si fides habēda Classicis Authoribus, & præclarissimis Practicis, horum ac præterlapsorum seculorū, quos diligenter, prædictorum simplicium causâ, consului, nullum ferè est, quod virtute alexipharmacâ, aut cordiali, emineat; sed quædam ex iis *Vulneraria* sunt, quædam *Pectoralia*, alia *Splenetica*, *Hepatica*, *Dysenterica*, *Arthritica*, *Nephritica alia*, alia *Hydragoga &c.* Quæ sigillatim, & per se sumpta, (intellige unum quodlibet solùm ad determinatum aliquem affectum) in competenti tamen dosi, haud parum præstare possunt in denominatis affectibus; at verò, factâ rerum confusione, ut vix granum unum, imò vel tertia, aut sexta pars unius grani, dosin unam Theriacæ constituat, quod specificè ad affectum ex natura sua ordinatum sit, an non exclamandum: Vah muscam in Apuliam dimisimus! aut cum Comico: Sorex Leonem territat! Cùm sexaginta, & plura, grana horum denominatorum simplicium in substantia, ac quidem iteratò, propinata, ut morbum aliquem determinatum, contra quem ex naturâ suâ

alias

aliàs valent, eradicent, vix sufficiant. Quare ut consultius, & rationi conformiùs operemur, similes medicamentorum atomos, & ridiculas doses, penitus è Theriacâ proscribere suadeo, & locum eorum præstantioribus alexiteriis, & Theriacam aliàs constitutivis, (pondus & quantitatem eorum saltem augendo) adimplere; è quibus certum deinde subsidium tam langventes, quàm Medici, in declamatis, & malignis affectibus, tanquam vero alexiterio, præstolari possint: antidotô nimirum ad unitatem & simplicitatem magis redactâ. Sic magnum illum Coum fecisse reperies, pro quo Senatus populusque Coorum vitam profundere volentes, repulsam magno Persarum Regi, Artaxerxi, magnanimes dedêre. Hic, inquam, non tam Æsculapius, quàm Deastrum suis, ob prodigia, quæ in profligandâ peste operabatur, habitus, quàm simplicia huic veneno objecit, quàm non lusit, aut illusit suis compositorum varietatibus? ut, nisi ea magnus Scriptor, Helmontius, *in Tumulo pestis* (quem consule) revelaret, manifestam hyperbolem crederes, tam simplici pharmaco eò Medicum pertigisse.

His omnibus breviter quidem, non tamen sine solido talo, expeditis (ne me ullus falsi, aut ignorantiæ, vel etiam vanæ gloriolæ arguere ac suggillare habeat, quasi ultra captum sapere, & citra prægnantem causam Antiquorum placita inventaque, tanquam Magnificat, nimis rigorosè corrigere præsumpserim,) nunc unicè optarem, ut ipsam Theriaces Confectionem, quemadmodum antiquitùs descripta extat, ingredientibus suis nihil mutatam, sic instituere possem, ut majori imposterum saluti humano generi cederet. Verùm conamini huic obstant ingredientium quorundam malignæ & deleteriæ qualitates, in præmissis sufficienter præmonstratæ, quò minus ex tot diffitis & heterogeneis simplicibus, quæ in unam farraginem denuò coalescere opus esset, præstans remedium ac antidotus dispensari queat. Nolui proindè, Posteritati injurius, Majoribus assentando, abblandiri: feci, quod cordati Philosophi erat, & juxta præmissas sequelam ordinavi: feci, inquam, quod sensati Medici munus exigit, meliora probavi, inutilia relegavi, quò tantò citius & jucundius langventibus succurrerem: feci denique, quod Christiani erat, charitate aliis fulgebam, memetipsum consumens, nihilque intentatum permisi, quo afflictæ mortalitati succurrerem, & ejus langvores fulcirem. Prævideo interim jacula, aut procellas, quæ mitius ingruent, quoniam à me vel in causâ prævisæ, quibus aliquando me ferient illi, qui agitato capite, & ad subsannandum composito vultu, nostras mirabuntur, aut ridebunt, lucubrationes, Majoribus & Antiquitati addictissimi (quos sanè & ego reveritus semper hactenus fui) quæcunque noviter prælum subeunt, aversantes; quibus tamen cordialiter & ipsis hos meos labores & subsidia dedico: forsan & illi palinodiam aliquando cantabunt, in lucem acciti. Igitur, si quis utilem hanc Theriacam, pro viribus tamen veteres æmulando, conficere velit, is, mutato & aucto pondere salubriorum, hanc Antidotum ingredientium, alexiteriorum, prætermittat quædam noxia & deleteria, ut puta: *Chalcitidem, Opium, specierum Piperis copiam, Trochiscos de Scilla, Rheubarbarum, Agaricum, & nonnulla alia:* Eorum vero vices agant præstantiora & vera alexiteria, ut sunt: *Trochisci de Viperis, Zedoaria, Myrrha, Opobalsamum, Crocus, Citri semen, Angelica &c.* aucto, uti dixi, pondere, quantum nempè prædictis inutilibus speciebus detractum ponderis fuit: quod ut per exempla, quæ institutione potiora sunt, & feliciùs animos nanciscuntur, demonstrem, En! tibi Ideam quandam propono:

THERIACA ANDROMACHI CORRECTA, SINE OPIO.

℞. Trochisc. de Viperis n.m. dextrè paratorum, vel, eorum loco,
Pulv. Viperarum, uncias duodecim: id est,
Ratione prioris ponderis, antiquæ Compositionis, uncias tres: loco Trochisc. de Scilla, uncias sex: & loco Piperis longi, uncias tres, tanquam basin hujus Antidoti.

Rosarum

Rosarum rubearum exsiccat. unciam unam,
Sem. Napi agrestis uncias tres; id est,

Ratione prioris ponderis, antiquæ Compositionis, unciam unam semis; & loco Agarici, unciam unam semis.

Comarum Scordii Cretici, vel Nostrat: uncias quinq; : id est,

Ratione prioris ponderis, antiquæ Compositionis, unciam unam semis; loco Opii, uncias tres; & loco Rosarum rubearum, unciam semis; quia ponderis Rosarum etiam uncia semis detracta est.

Opobalsami veri Orientalis,
seu, ejus loco,
Ol. Nucum Moschat. expressi, uncias tres; id est,

Ratione prioris ponderis, antiq. Compos. unciam unam semis; & loco Succi Glycyrrhizæ, unciam unam semis.

Cinamomi acuti unciam unam semis,
Myrrhæ translucidæ uncias quatuor; id est,

Ratione prioris pond. antiq. Compos. unciam unam; & loco Trochiscorum Hedychroi, uncias tres.

Costi odorati, seu potius Zedoariæ, uncias tres: id est,

Ratione prioris ponderis, antiq. Compos. drachmas sex; loco Rad. Iridis unciam unam semis; & loco Piperis nigri, drachamas sex.

Croci Austriaci opt. unciam unam semis: id est,

Ratione prioris pond. antiq. Composit. drachm. sex; & loco Piperis albi, drachmas sex.

Cassiæ ligneæ veræ,
Nardi Indicæ,
Schænanthi,
Thuris albi,
Fol. Dictamni Cret.
Stæchad. Arab.
Semin. Petrosel. Maced.
Nepethæ, seu Calam. mont.
Terebinth. Chiæ,
Rad. Pentaphylli, ana drachm. sex.

De his decem Ingredientibus, in pondere non mutatis, sub finem hujus Compositionis, singularis annexa est Nota, quam L. B. consulat.

Resinæ Styracis Calam. unciam unam semis: id est,

Ratione prioris ponderis, antiquæ Compositionis. unciam semis; & loco Marrubii, drachmas sex.

Meu, seu Angelicæ, uncias duas: id est,

Ratione prioris pond. antiq. Composit. unciam semis: loco Rhabarbari, & Zinziberis, ana drachmas sex.

Amomi, seu potius seminis Citri excorticati, uncias duas; id est,

Ratione prioris pond. antiq. Comp. unciam semis: & loco Chalcitidis, Gummi Arabici & Nardi Celticæ, ana unciam semis.

Acori, seu Calami Aromatici, unciam unam: id est,

Ratione prioris pond. antiq. Comp. unciam semis: & loco Chamæpithyos, unciam semis.

Terræ Lemniæ veræ uncias duas; id est,

Ratione prior. pond. antiq. Comp. unciam semis: & loco Comarum Hyperici, Succi Hypocist. & Succi Acaciæ, ana unciam semis.

Phu Pontici, seu Valerianæ, unciam unam; id est.

Ratione prior. pond. antiq. Compos. unciam semis; & loco Chamædr. unciam semis.

Macis, & Caryophyll. ana unciam semis; id est,

Ratione prior. pond. antiq. Compos. unciam semis; & loco Malobatri, & Polii Cretici, ana drachmas duas.

Rad. Gentianæ unciam unam; id est,

Ratione pr. pond. antiq. Compos. unciam semis; & loco semin. Seseleos, unciam semis.

Anisi,
Cubebarum,
Fœniculi,
Cardamomi min.
Thlaspios,
Ammeos,
Sagapeni, ana unciam semis.

Transeant & hæc septem Simplicia, in suo antiquo pondere, majori eorum parte pro aromatisatione, & odoris grati gratiâ, relictâ.

Castorei recent. unciam semis; id est,

Ratione prior. pond. antiq. Compos. drachmas duas; & loco Semin. Dauci, drachmas duas.

Aristoloch. longæ unciam semis: id est,

Rat-

Ratione prior. pond. antiq. Compos. drachmas duas; & loco Bituminis Judaici, drachm. duas.

Comarum Centaurii min. drach. sex: id est,

Ratione prioris pond. antiq. Composit. drachm. duas; & loco Opopanacis, & Galbani, ana drachm. duas.

Mellis purissimi, juxta n. descriptionem, & informat. sine violento calore, à suis rebus heterogeneis separati, libras quindecim, seu quatuordecim tantum, & unc. sex.

Paretur *Antidotus*, uti paulò pòst sequetur.

Ne error fortè contingat in dispensanda correcta hac Compositione, propter ingredientium, eorumque ponderum, commutationem & circumscriptionem; itaque, juxta ordinem ponderum, structura hujus Compositionis talis esto:

℞. Troch. de Viperis ritè parat. juxta n. descriptionem: vel
Pulv. Viperarum, uncias duodecim,
Comarum Scordii nostrat. unc. quinq;,
Myrrhæ translucidæ uncias quatuor,
Sem. Napi agrestis,
Opobalsami veri,
Costi odorati, seu Zedoariæ, ana uncias tres,
Meu, seu Angelicæ,
Amomi, seu sem. Citri excort.
Terræ Lemniæ, ana uncias duas,
Cinamomi acuti,
Croci Austriaci,
Resinæ Styracis Calam. ana unciam unam semis,
Rosarum rubearum,
Phu Pont. seu Valerianæ,
Rad. Gentianæ, ana unciam unam,
Cassiæ ligneæ veræ,
Nardi Indicæ,
Schænanthi,
Thuris Masculi,
Fol. Dictamni Cretici,
Stœchad. Arabicæ,
Sem. Petroselini Maced.
Nepethæ, seu Calam. mont.
Terebinth. Chiæ,
Rad. Penthaphylli,
Centaurii minoris, ana drachmas sex,
Macis,
Caryophyllorum,
Anisi,
Cubebarum,
Sem. Fœniculi,
Cardamomi min.
Sem. Thlaspios,
Ammeos,
Sagapeni,
Castorei,
Aristoloch. longæ, ana unciam semis,
Mellis purissimi legitimè extracti, & nunquam cocti, triplum, seu libras quatuordecim, & uncias sex.

His simplicibus speciebus, seu ingredientibus, probè selectis, & in ordinem redactis, terantur in pulverem, quæ aptitudinem habent ad terendum; oleosa tamen semper siccioris indolis ingredientibus adjungendo: utpote, *Semen Citri excorticatum* teratur cum *Cinamomo, Rosis rubris, Scordio, Cassiâ ligneâ, & foliis Dictamni Cretici: Semen verò Napi* cum *Costo, seu Zedoariâ, Stœchad. Arabica, Calamintha mont. & Rad. Pentaphylli: Sem Anisi, Fœniculi, Ammeos, Thlaspios, & Cubebæ*, cum *Cardamomo, Gentiana, & Calamo Aromatico: Macis, Caryophylli, & semen Petroselini*, cum *Valeriana, Angelica, Castoreo, Aristolochia longa, & Centaurio minore.* Quædam verò per se, sola, sine aliorum aggregatione, in pulverem terantur: utpotè, *Trochisci de Viperis, Myrrha, Crocus, Thus, & Terra Lemnia. Nardus Indica, & Schænanthus*, difficillimæ triturationis sunt; uti in præmissis *Animadversionibus* innui. Idcircò, ut hæc duo simplicia (quæ parum emolumenti conferent, ac iis *Radices Contrayervæ* aptè subordinari possent) in pulverem subtilem redigi queant, necesse est, illa priùs mucilagine quadam imbuere & humectare, denuoque resiccare. Verùm consultum magis foret, meo judicio, si illa *Aquæ Corticum Citri, per Baln. n. vaporosum, sine ulla additione destillatæ*, aliquamdiu immergerentur, & in illa macerarentur, pro virium earũ extractione; quibus sufficienter extractis, & à dicta aqua separatis, *impregnata hæc aqua Citri*, diluendo *Croco*, ad formam pulticulæ tenuioris, & *Terrâ etiam Lemniâ*, præstò esse potest, tanquam præstantissima Aqua Cardiaca, virtute alexipharmacâ dotata; quæ & ipsa huic Antidoto, sive Theriacæ, non leves virtutes alexi-

alexiterias, & adverſus deleterios inſultus prærogativas, communicabit. *Myrrha* verò, & *Sagapenum*, diluantur, & veluti ſolvantur, in *Vini Malvatici* competenti quantitate, ad pultis formam; *cui autem vino* priùs (in pulveris Viperarum, aut Trochiſcorum earum præparatione, quando ſcilicet Viperæ aut Serpentes recenter mactantur) *corda Viperarum recentia, ad quinquaginta circiter, viva adhuc excerpta*, & immerſa, cumque eo aliquandiu digeſta, ac denuò ab eo ſegregata fuerint: (quam Eſſentiam Viperarum *in Animadverſionibus Claſſis duodecimæ, ſuper Trochiſcos de Viperis*, edocui) *à qua Eſſentia, aut Vino Eſſentificato*, magnæ notæ virtutes alexipharmacæ in Theriacam redundabunt. Quô ſanè elogio meritò hanc Antidotum condecoro.

His ita dextrè apparatis ac diſcriminatis, nimirum *Pulveribus unitis, Croco, & Terrâ Lemniâ, dilutis* cum *Aqua Citri, in qua Nardus Indica, & Schœnanthus, macerata fuerint: Myrrhâ item, & Sagapeno, ſolutis in Vino Eſſentificato & Viperino: Opobalſamo, Reſina Styracis Calamitæ, & Terebinthinâ, unà liquatis & commiſſis benigno calore*, in determinatâ ad id propriâ ſartagine; ſubſequatur mixtura omnium Ingredientium facillimâ hâc methodo:

Primò, adſit *ahenum capax & largum*, pro quantitate Theriacæ diſpenſandæ proportionatum, cui infundatur *libra una, vel una ſemis, aut etiam duæ, plus minuſq́; Mellis*, ad Theriacam apparandam deſtinati, ſuper igne leniſſimo modicum incaleſcant; *huic Melli* illicò inſtilletur nonnihil de *Opobalſamo vero, Reſina Styracis, & Terebinthina*, jam priùs ſimul commiſſis, & leni calore, in propriâ ſartagine, diſpoſitis & liquatis, ſubſequantur mox de *Pulveribus adunitis* aliquot cochlearia, per cribrum ſetaceum inſpergenda, continuò piſtillo ligneo agitando: porrò de *Gummis ſolutis, Myrrhâ, & Sagapeno*, nonnihil adjungatur; ſuccedant *iterum Pulveres* inſpergendi; uti & his *Opobalſamum, cum reliquis, reſinâ ſcil. Styr. & Terebinthinâ: Mel* etiam ſucceſſivè & pedetentim inſtilletur, cum continuâ agitatione ac leni calore, donec omnia in unum commiſſa & unita fuerint; quibus etiam *Crocus & Terra Lemnia* ſucceſſivè incorporentur.

Quibus omnibus debitè adminiſtratis, ſuam adepta eſt perfectionem nobilis hæc Antidotus, & Regia confectio, cujus virtutes, eximiæque dotes, in morbis malignantis naturæ vel maximè reſplendeſcent, cùm curativè, tùm præſervativè concurrendo. Ut proindè genuinum ſit Pharmacum antipeſtilentiale, Cardiacum, & Alexiterium, citraque figuram, aut hyperbolem, Theriaca dici promereatur, cui ſe proſtrati, & malignis morbis tentati, ægri, hiſque ſubveniens Medicus, ſecuriſſimè poſſit concredere, fidiſſimum inde habituri ſubſidium, quod in Theriacâ, ritu & inſtituto Veterum diſpenſatâ, nequaquam auſim compromittere; utpotè quæ plurima involvat noxia, inconvenientia, curationem remorantia, &, quod maximum eſt, manûs & artem Medici eludentia, quò minùs debitâ doſi ac quantitate, prout præſens calamitas & peſtilens contagium exigit, deploratis mortalibus liceat propinare. Cùm interim hæc, quam feliciter conſtruximus, citra noxam auctâ doſi poſſit exhiberi, etiam ad unciam unam aſcendendo; ſi ſic indomita veneni rabies, & morbi genus, expoſtulet: quamquam, ſi quis periculum facere, ac experiri voluerit, verum ſit, quòd unica drachma dictæ Antidoti plus in ſe roboris & energiæ malignis relegandis qualitatibus, & adverſandi contineat, quàm uncia completa Theriacæ Veterum; prout ex præmiſſis hanc formare ſequelam, omnibus eſt pronum. Cùm proindè, in tractando hoccè argumento, prolixior eſſe nolim, hoc ſolum ſubjungo; quòd ſi Theriaca Veterum magnarum virium hactenus fuit, in coërcendis malignis morbis; ſanè hæc noſtra Antidotus, & caſtigata Theriaca, decuplo plus operabitur & præſtabit, plurimiſque gradibus priorem antecellet; quod cuique deſumere pronum erit, dum ipſe conticeſco. Doſis hujus Antidoti *à drachmâ unâ, drachmis duabus, ad unciam ſemis*; quæ etiam, pro circumſtantia ægrorum, & affectûs, augeri poterit.

Nota:

Nota: Siquis in locum *Chalcitidis, Spiritûs Vitrioli, præsertim Vitrioli Martis, drachmam semis circiter, vel drach. unam integram*, huic Antidoto addere voluerit, is *Crocum dilutum aquâ Citri*, veluti supra dictum, item *pulverem Rosarum rubearũ, separatim tritarũ, eâdem etiam aquâ Citri dilutum*, illo *spiritu* irrorare poterit, & Theriacam, quoad colorem rubeum, in fuscum tendentem, magis intendere.

Quæ de *Trochiscis Hedychroi*, in *præmissis Animadversionibus*, præfati sumus, ea B. L. huc inserat, ut ei ratio & motivum nostrum constet, ob quod nulla penitus eorum memoria, ac mentio facta in præsentiarum; utpotè quorum locum succedaneum præstantius occupat, quod illis surrogavimus.

Notandum cæterùm; quòd *nonnulla adhuc Ingredientia Veteris Theriacæ* descriptionis, priorem stationem & pondus suum obtinuerunt, factum est ideò, quòd in eis ratio alicujus nocivæ aut malignæ qualitatis deprehensa non fuerit, neque illa vires reliquorum ingredientium evertant, & morentur; licet, si de rigore loqui velimus, *inutilia etiam Theriaces pondera, & molestissimæ sint appendices*, numerum & molem, non verò virtutes, Antidoti multiplicaturæ; quorsum proindè respiciendum, cùm etiam illorum causâ, *& Mellis triplum* addi necessum sit; ex quo doses ejusdem (Theriacæ) augendæ veniunt, si effectum debitum & proportionatum morbo & malignitati præstolari velis, sudores elicere, & pestilens contagium evertere. Ea autem, de quibus nunc sermo est, sunt, in specie, sequentia, utpotè; *Cassia lignea, Nardus Indica, Schænanthum, Folia Dictamni Cret. Stœchas Arabica, sem. Petroselini Macedon. Calamintha montana, Terebinthina, rad. Pentaphylli*: quæ ipsa digna etiam æstimo, quæ à Compositione hac eliminentur & proscribantur; eorum verò loco, præstantiora alexiteria, qualia sunt, *radices Contrayervæ, Anthoræ, & Imperatoriæ*, aut illa in Compositione jam notata obvia alexipharmaca (*uti Zedoaria, Myrrha, Crocus, Angelica, sem. Citri, Terra Lemnia*) adaucto pondere substituantur. Hâc ratione enim futurum, ut Antidotus, & Compositio, ad unitatem magis redacta, fiat homogenea, talibus constans partibus, quæ, univocum producere effectum, nata & apta sunt. Quod si tamen & illæ *novarum rerum, aut Radicum supradictarum*, additiones, & variationes ingredientium, in locum minùs utilium & efficacium, aut *ponderis antedictorum alexiteriorum, Theriacam aliàs consistentium adauctio*, non arriderent; author sum, ut, *nullâ rerum aliarum additione, aut ponderis reliquorum alexiteriorum immutatione*, illa superiùs recensita superflua, & *inutilia ingredientia*, è compositione, unà cum *tripla suâ quantitate Mellis*, nimirum *unciarum viginti duarum cum dimidia*, quod est triplum Mellis, respectu *unciarum septem, cum dimidia*, quæ sunt pondus specierum inutilium simul computatarũ, penitus eradicentur: quo præstito, intensæ magis alexiteriæ virtutes Composito accedent, adeò, ut, quæcunque ex tribus illis conditionibus deligatur, quælibet dosis hujus Antidoti, (computando tantùm drachmas binas pro una dosi) granis circiter octo, è censu realium & efficacissimorum cordialium, & alexipharmacorum, præter alia, intensior sit; quod summè necessarium & desiderabile esse, quivis in arte excellenter Professus Medicus judicabit, cui tædiosum non fuerit, computare, quantum *drachmis duabus, pro dosi assignatis*, vel etiam *unciæ dimidiæ, specierum realium alexipharmacarum insit*, &, in particulari, *quot grana, de quovis ingredientium individuo*, huic dosi accedant. Deprehendet enim, quòd, quamvis pondus *multorum præstantiorũ alexipharmacorum* multum auxerim, quamplurima, citra propositum annexa, eliminando, hoc tamen non obstante, *uncia semis hujus Antidoti, saltem grana tredecim Trochiscorum de Viperis, grana quinque Scordii, grana tria, cum tertia parte grani seminis Napi, totidem quoque Opobalsami, grana quatuor semis Myrrhæ, grana tria, cum tertia parte grani Zedoariæ, granum unum semis, & paulò plus, Croci, grana duo semis seminis Citri, totidem Angelicæ, & Terræ Lemniæ totidem*, adeoq; horum alexipharmacorum principum, in universum computatorum, *grana XLI*, continet; quippè quæ *primaria sunt constitutiva alexipharmaca* hujus Antidoti: &, tamen

tamen vix ac ne vix quidem ejus erunt efficaciæ, ut in deleteriis, & pestiferis affectibus, hâc etiam multum auctâ dosi, sudorem prolicere possent.

Hæc à nobis sic tradita & demonstrata, an non amplissimum lumen & Theoriam dictabunt exercitatis Medicis, cujus indolis, valoris, ac pretii, sit veterum Theriaca, quæ omnes ferè Antiquitatis Scriptores Panegyricos & Encomiastes habuit? Cui igitur non dissonum, & minùs rationabile, videbitur, cùm *triplum pondus Mellis*, respectu *aliarum specierum ingredientium omnium*, Theriaca, pro corpore & fundamento, quasi materiâ primâ, habet, ac per consequens, *uncia ejus dimidia* (Theriacæ) non plùs etiam *de ingredientibus Speciebus, & Pulveribus, cùm congruis tùm pro majori inutilibus, & non congruis, imò planè noxiis, atque contrariantibus*, obtinuit, quam *drachmam unam* (nonnunquam vix scrupulos duos, ob quadruplum pondus Mellis, fraudulenter quandoque adjectum) quid, inquam, *drachma una ejusdem Theriacæ veterum, quæ XV. vel XII. tantùm grana, cùm utilium, tùm, pro majori parte, inutilium, & planè oppositarum Specierum & Pulverum* in se habet, quos effectûs, quæ portenta inde videbimus, in morbis à tota substantia deleteriis, quales Pestis, & febres Pannoniam infestantes, Purpuratæ & Colliquantes? an non id, quod fortè una drachma Theriacæ antiquæ effecerit, potiori parte ab *Opio*, dementando, compescendoque dolores, ac sudorem per accidens excitando, *tegumentorum ope*, præstitum fuerit? Quâ de re tam exilis & parva dosis, *drachma videlicet unica*, neque in hac reformata Theriaca multum operari posset, nisi longè exactior harmonia & concordantia *rerum ingredientium*, cùm in pondere, tùm quoad virtutes eorum trutinandas, observata & ordinata foret; cùm singula sic in unum effectum jam conspirent, ut hâc ratione nullum etiam obstet ingrediens, (veluti in antiqua Theriaca, *Opium, Chalcitis, Rheubarbarum, Agaricus, Piper &c.* maximè refragabantur) quò minùs hæc Theriaca nostra Reformata, in dosi adaugeri, & vel *ad unciam unam*, sic postulante morborum feritate, & nocuâ causarum syndrome, extendi possit. Veruntamen illam (Theriacam antiquitus edoctam) ultra *drachmam, aut duas*, excessivè nefas erit, propinare, ratione *Opii, & nonnullorum aliorum* superiùs iteratò recensitorum, ac à nobis *repudiatorum ingredientium*: in qua autem tam minuta dosi modicum etiam continetur, quod deleteriis qualitatibus adversetur (*grana scilicet quinque* in universum, prout accuratè calculavimus) eoque minus, quod & *illa paucula grana*, præsente quasi fascino, *ab Opio & reliquis*, in operando avocentur & ligentur. Quare circumspecti deinceps vivamus, & quænam, quamque selecta, tela in pharetrâ nostra circumferamus, indies prælio accincti, indagemus, neque speciosis irretiti titulis, & ementito cramate delusi, magniloquis hisce Veterum inventis subscribamus, quibuscum ægros immolamus, famæ & fortunarum naufragi.

Tandem, ut me convertam, unde desii, ad Theriaces nimirum concinniorem structuram, tutam magis & verè alexiteriam, relictis supradictis minùs congruis ingredientibus; ejusdem verò dexteram Compositionem ac descriptioné tradendam; multiplicabo saltem consveta ingredientia alexipharmaca, vices inutilium jam dictorum agentia, adjiciendo scilicet, in pondere, *Trochiscis de Viperis, seu Pulv. ejusdem, uncias duas, Zedoariæ, & Terræ Lemniæ, ana unciam unam semis, Angelicæ, & semin. Citri, ana drachmas sex.* Eritque Compositio talis, juxta seriem ponderum quidem instituta:

THERIACA ANDROMACHI MAGIS RESTRICTA ET CORRECTA.

℞. Trochisc. de Viperis ritè parat. vel, horum loco,
Pulv. Viperarum n. m. parati, uncias quatuordecim,
Comar. Scordii nostri uncias quinq;,
Zedoariæ, seu Costi veri, uncias quatuor semis,
Myrrhæ translucidæ uncias quatuor,
Meu, seu Angelicæ, uncias quatuor, drachm. duas,
Terræ Lemniæ uncias tres semis,
Amomi,

Amomi, seu seminis Citri excort. uncias tres, & drachmas duas,
Sem. Napi Sylvestris,
Opobalsami veri, ana uncias tres,
Cinamomi opt.
Croci Austriaci,
Resinæ Styracis Calam. ana unciam unam semis,
Rad. Gentianæ
Valerianæ, seu Phu Pont.
Rosarum rubearum siccat.
Acori, seu Calami Aromat.
Centaurii minoris, ana unciam unam,
Macis,
Caryophyllorum,
Anisi,
Cubebarum,
Fœniculi,
Cardamomi min.
Thlaspios,
Ammeos,
Sagapeni,
Castorei,
Aristoloch. longæ, ana unciam semis,
Mellis puri ritè extracti, & nunquam cocti, triplum, id est, libras quatuordecim, & uncias sex, vel libras quindecim.

Instituatur mixtura secundum artem, planè ad modum, in præmissa Compositione indigitatum, contundendo *Oleaginosa simul cum naturâ suâ siccioribus*, separatim autem, *quæ per se teri se sinunt*, & cum *Aqua Citri, & Essentia Viperina*, dissolvenda & diluenda veniunt; omnia superiùs edocta. Fiatque sic *Antidotus*, seu *Theriaca*, debitæ consistentiæ, viribus alexipharmacis præstantissima; quod ipsum palam facient ii, quibus naturæ arcana, vires, & effectûs, scrutari, desuper est indultum.

Cæterùm, cùm nec Antiquorum Theriaca, cum *Opio* parata, suis careat virtutibus, idcircò, ut adversus superiùs descriptos morbos, putà *Diarrhæam*, *Dysenterias malignas, immoderatum Fluxum Muliebrem, Hæmorrhagiam Uteri*, & *assumpta violenta Cathartica*, valida sit Antidotus, consultum fore, duxi, specialiter, pro *his affectibus*, Theriacam, cum *Opio, aliisq; potioribus ingredientibus*, *sed congruis antiquæ descriptioni*, mutatis tamen mutandis, dispensare; quæ sanè, in *præfatis infirmitatibus*, & *his affinibus febribus diuturnis*, magnam navabit operam: sit igitur Compositio sequens:

THERIACA ANDROMACHI CORRECTA, CUM OPIO.

℞. Trochiscorum de Viperis n. m. parat. aut,
Pulveris Viperarum legit. parati, uncias sex:
id est,
Ratione prioris ponderis, antiquæ Compositionis, uncias tres, &, loco Troch. Hedychroi, uncias tres.
Opii priùs correcti, cum spiritu vini legitimè extracti, & ad debitam spissitudinem redacti, uncias tres semis,
Piperis longi uncias duas semis,
Rosarum rubearum uncias tres:
id est,
Ratione prior. pond. antiq. Comp. unciam unam semis, &, loco Trochisc. Scillitic. unciam unam semis.
Iridis Illyricæ, aut Florent.
Succi Liquiritiæ probè colati,
Sem. Napi agrestis,
Comarum Scordii nostr. ana unciam unam semis,
Opobalsami veri, seu Olei Nuc. Moschat. expressi, uncias duas semis:
id est,
Ratione prioris pond. antiq. Compos. unciam unam semis, &, loco Trochisc. Scilliticorum, unciam unam.
Cinamomi acuti uncias tres: id est,
Ratione prioris pond. antiq. Compos. unciam unam semis, &, loco Trochisc. Scillit. unciam unam semis.
Myrrhæ translucidæ unciá uná semis:
id est,
Ratione prior. pond. antiq. Composit. drachm. sex, &, loco Troch. de Scilla, drachm. sex.
Costi odorati, seu Zedoariæ, unc. duas:
id est,
Ratione prioris pond. antiq. Compos. drachmas sex, &, loco Trochisc. de Scilla, drachm decem.
Croci Austriaci opt. unciam uná semis:
id est,
Rat. prior. pond antiq. Composit. drachm. sex, &, loco Piperis nigri, drachmas sex.

Caſſiæ ligneæ veræ,
Nardi Indicæ, ana drachmas ſex,
Thuris Maſculi pellucidi unciam unam ſemis:
id eſt,
Ratione prior. pond. antiq Compoſit. drachm. ſex, &, loco Marrubii, drachmas ſex.
Fol. Dictamni Cretici,
Stæchad. Arabicæ,
Nepethæ, ſeu Calaminthæ mont.
Terebinthinæ Chiæ,
Zinziberis,
Rad. Pentahylli, ana drachmas ſex,
Reſinæ Styracis Calam. uncias duas:
id eſt,
Ratione prior. pond. antiq. Compoſ. unciam ſemis, &, loco Piperis albi, drachmas ſex, item, loco Agarici, drachmas ſex.
Meu, ſeu Angelicæ, unciam unam:
id eſt,
Ratione prioris pond. antiq. Compoſ. unciam ſemis, &, loco Nardi Celticæ, unciam ſemis.
Amomi racemoſi, ſeu potiùs ſeminis Citri excorticati, unciam unam ſemis: id eſt,
Ratione prior pond. antiq. Compoſ. unciam ſemis, &, loco Rhabarbari, drachmas ſex.
Acori, ſeu Calami Aromatici, unciam unam ſemis: id eſt,
Ratione prior. pond. antiq. Comp. unciam ſemis, loco Chalcitidis, & Polii Cret. ana unciam ſemis,
Terræ Lemniæ uncias duas, cum drachmis duabus:
id eſt,
Ratione prioris pond. antiq. Compoſ. unciam ſemis, loco verò Agarici, drachmas ſex, & loco Chamædryos, & Chamæpithyos, ana unciam ſemis.
Phu Pontici, ſeu Valerian. unciã ſemis,
Macis drachmas ſex: id eſt,
Ratione prioris pond. antiq. Compoſ. drachmas duas, & loco Gummi Arabici, unciam ſemis.
Caryophyllorum drachmas ſex:
id eſt,
Rat. prior. pond. antiq. Compoſ. drachm. duas, &, loco Comarum Hyperici, unciam ſemis.
Rad. Gentianæ uncias duas: id eſt,
Ratione prior. pond. antiq. Compoſ. unciam ſemis, loco ſemin. Petroſel. Maced. & Schænanthi, ana drachmas ſex.

Aniſi,
Fœniculi,
Succi Hypocyſtidis,
Carpobalſami, ſeu Cubebarum,
Cardamomi minoris,
Sem. Seſeleos frag. Maſſ.
Succi Acaciæ,
Thlaſpios,
Ammeos,
Sagapeni, ana unciam ſemis,
Caſtorei recent. unciam ſemis: id eſt,
Rat. prior. pond antiq. Compoſ. drachm duas, &, loco Bituminis Judaici, drachmas duas.
Ariſtoloch. longæ unciam ſemis:
id eſt,
Ratione prior. pond. antiq. Compoſit. drachmas duas, &, loco ſem. Dauci, drachm. duas.
Centaurii min. ſummit: unciam ſemis:
id eſt,
Ratione prior. pond. antiq. Compoſ. drachmas duas, &, loco Opopanacis, drachmas duas.
Galbani drachmas duas,
Mellis puriſſimi, non cocti, ſed ritè, juxta ſuper. informationem, extracti, triplum, id eſt, libras quatuordecim, cum unciis ſex.
Fiat *Antidotus*, ſeu *Theriaca*.

Pro faciliori etiam diſpenſatione, ne in illa aberrent Pharmacopœi, hanc ipſam præmiſſam Theriaces correctam Compoſitionem, juxta ordinem ponderum, hîc annectere quoque libet; quæ talis eſt:

℞. Trochiſc. de Viperis, dextrè & legitimè, juxtà n. deſcript. paratorum, ſeu
Pulveris earundem, uncias ſex,
Opii priùs correcti, cum ſpiritu vini legitimè extracti, & ad debitam ſpiſſitudinem iterum redacti, uncias tres ſemis,
Piperis longi uncias duas ſemis,
Roſarum rub. ſiccat.
Cinamomi opt. ana uncias tres,
Opobalſami veri, ſeu Ol. Nucum Moſchat. expreſſi,
Terræ Lemniæ veræ, ana uncias duas ſemis,
Coſti odorati, ſeu Zedoariæ,
Rad. Gentianæ,
Reſinæ Styracis Calam. ana unc. duas,
Iridis

Iridis Illyr. f. Florent.
Succi Liquiritiæ colati,
Sem. Napi agrestis,
Comarum Scordii,
Myrrhæ translucidæ,
Croci Austriaci,
Thuris Masculi,
Amomi, seu sem. Citri excort.
Acori, seu Calami Aromat. ana unciam unam semis,
Meu, seu Angelicæ, unciam unam,
Cassiæ ligneæ veræ,
Nardi Indicæ,
Fol. Dictamni Cretici,
Stæchad. Arabicæ,
Nepethæ, seu Calam. montan.
Terebinthinæ Chiæ,
Zinziberis,
Rad. Pentaphylli,
Macis,
Caryophyllorum, ana drachmas sex,
Phu Pontici, seu Valerianæ,
Succi Hypocystidis,
Acaciæ,
Sem. Anisi,
Fœniculi,
Seseleos fragilis,
Thlaspios,
Ammeos,
Cardamomi min.
Carpobalsami, seu Cubebarum,
Sagapeni,
Castorei,
Aristoloch. longæ,
Centaurii minoris, ana unciam semis,
Galbani drachmas duas,
Mellis purissimi, & clari, legitimo modo, juxtra n. præscript. sine coctione extracti, triplum, seu libras quatuordecim, & uncias sex.

Hujus Compositionis, seu Theriacæ anodynæ, conficiendi modus, & mixtura, cum præparatione superioris Theriacæ primæ coincidit; ita, ut, in omnibus rebus, mixtim, & separatim, contundendis; quibusdam diluendis *cum aqua Citri, è Corticibus, sine additione, stillata;* nonnullis verò dissolvendis *cum Vino Cretico, in quo Scilla præparata priùs macerata fuerit*, loco *Essentiæ Viperinæ*, idem modus & norma sit observanda. Supervacaneum igitur foret, me hîc prolixiorem esse; cùm sapienti pauca sufficiant, qui uni Ideæ reliqua novit conformare.

Virtutes hujus Antitodi, seu Theriacæ, correctæ, anodynæ, quod concernit, eas revelavimus superiùs, ubi Theriacam Veterum, cum omnibus contentis, ventilavimus. Nam infero, ab inductione: Si Veterum Theriaca vires aliquas habet, & quidem sub ratione universalis cujusdam remedii & antipharmaci; à fortiori concludo, quòd nostra hæc emendatior Compositio, & Theriaca, *missis inutilibus, auctis & accitis præstantioribus & alexiteriis*, majores virtutes Cardiacas, Alexipharmacas, Stomachicas, Roborantes &c. sibi meritò vendicet. Et licet, justo judicio, hanc ipsam correctam Theriacam, in morbis virulentis, & pestilentialibus, tantoperè extollere nolim, præsertim curativè adhibendam: (veritus, ne *Opii narcoticum virus*, & *Piperis longi exurens qualitas*, multis officiat) attamen volui dosin *alexiteriorum ingredientium* adaugere, ut vel plurimùm *Dysenteriæ, Diarrhææ, aliisq́; morbis affinibus Contagiosis, & Epidemiis*, prout etiam *Hystericis passionibus, ab occulto & abdito quodam veneno, ex semine corrupto suam trahente genesim*, contra quas, utpotè malignas, affectiones *alexipharmaca multum possunt*; aliis autem morbis, qui mitioris naturę & indolis, nihil derogant, & obsunt, subvenirent. Latet ergò cura, & medela, in hac correcta Theriaca, non solùm in *Malignis, Epidemiis, & Contagiosis, Dysenteriis, Diarrhæis, Catarrhis; verùm etiam Lienteriis, nimirùm fluidis Menstruis, Colicâ Hystericaq́; passione, quibuscunq; Doloribus, Febribus Quartanis, Hypercatharsi, multisq́; aliis:* prout omnes subscripturi sunt, qui soli se mancipaverint veritati. Cæterùm, neminem suâ statione & sententiâ amotum volo, qui assentiri Veterum dogmatibus, & gregem aberrantem insequi voluerit, osor meliorum, & recentiorum, quæ prostant, inventorum. Sordeant illis nostra; displicent nobis, cum ratione, vetera, & utinam non officerent, in mortem usq; expianda; prout tot myriadum deplorandorum hominum firmat Catastrophe. Sed obstinatis nihil ad salutem vaticinamur, donec instet justa aliquando nemesis, ac vindex à tergo DEUS, in

Spiritu

Spiritu Eliæ detonaturus. *Dosin* hujus Theriacæ *à drachmâ unâ*, ad *duas*, & *unciam semis*, licet extendere.

THERIACA SIMPLEX.

℞. Rad. Angelicæ,
Imperatoriæ,
Morsûs Diaboli,
Scorzoneræ, ana uncias quatuor,
Enulæ,
Valerianæ, ana uncias duas,
Herb. Scordii nostrat. recent. unc. sex,
Rutæ hort. recentis uncias tres,
Bacc. Juniperi uncias quatuor.

Incisa & contusa coquantur in s. q. *Aquæ simpl.* repetitis vicibus, quousque tota eorum vis extracta sit. Decoctiones omnes, & expressiones, junctim, cum *album. ovorum*, clarificentur, &, *in terreo vase*, ad Extracti, seu Mellis, spissitudinem evaporent; cui *Extracto*, seu *Decocto inspissato*, adde

Mellis purissimi virginei, clari, nunquam cocti, libras octo:

His mixtis porrò *Pulveres subsequentes*, minutissimè triti, sub continua agitatione, leni in calore, inspergantur, & quidem per *cribrum setaceum angustum*, utpotè:

Pulv. Rad. Zedoariæ unciæ tres,
Angelicæ,
Succisæ seu Morsûs Diaboli, ana unciæ duæ,
Gentianæ,
Dictamni albi, ana uncia una semis,
Herb. Scordii nostr. unciæ tres,
Sem. Citri excorticat.
Rutæ hortensis,
Napi sylvestris,
Bacc. Juniperi,
Lauri ana uncia una semis,
Croci opt. uncia una, cum Vino Citrato, ad pultis formam, diluti,
Myrrhæ electæ, cum eodem Vino Citrato, ad formam pultis solutæ, unciæ duæ,
Cinamomi opt. acuti,
Nucum Moschatarum, ana uncia una,
Ultimò verò inspergantur
Ol. Still. Juniperi drachmæ duæ,
Rutæ drachma una semis.

Misceantur exactè: Fiatque *Electuarium* justæ consistentiæ, præstans alexipharmacum contra morbos contagiosos & pestilentiales, febres malignas, quartanas, ad diaphoresin & sudores eliciendos, Theriacâ Andromachi neutiquàm inferius. Dosis *drachma una, duæ, tres, ad unciam semis*, in vehiculo appropriato.

ANTIDOTUS THERIACALIS.

℞. Rad. Angelicæ,
Imperatoriæ,
Pimpinellæ,
Contrayervæ,
Enulæ Campanæ,
Succisæ,
Valerianæ, ana uncias tres,
Gentianæ uncias duas,
Herb. Scordii nost. recent. uncias sex,
Rutæ recentis uncias quatuor,
Cort. Limon. recent. & extim. uncias duas,
Arantior. recent. & extim. unciam unam semis,
Bacc. Lauri uncias duas.

Hæc cuncta recentia, si fieri possit, aut ad minimum recenter siccata, incidantur & contundantur crassiusculè, & cum s. q. *aquæ simpl.* repetitis vicibus affusæ, coquantur ad totalem virtutum extractionem. Decoctiones album. ovorum clarificatæ, ad consistentiam *Extracti*, seu *Mellis*, in vase terreo vitreato leniter evaporent; cui inspissato decocto adde

Mellis purissimi legitimè juxta n. informationem extracti, libras sex,
Rob Juniperi, dextrè ac diligenter parati, libram unam semis:

Huic *Melli* affatim alexipharmacâ virtute jam imprægnato porrò adde, & pedetentim per cribrum angustum, sub continuâ agitatione, & leni in calore, insperge *Pulv. sequentes*, utpotè:

Pulv. Viperarum, vel Serpentum, salubriorum n. m. parati, uncias sex,
Pul. ex Typhis Cervinis, in *Animadversionibus* n. edocti, uncias tres,
Pulv.

Pulv. Rad. Contrayervæ uncias duas,
Anthoræ unciam unam,
Zedoariæ uncias tres,
Croci Austriaci unciam unam,
diluti priùs ad pulticulam, cum
ſucco ex Corticibus Limon. recentibus expreſſo, vel cum *Vino* in quod *Cortices Limonum largâ quantitate infuſi fuerint*.
Myrrhæ translucidæ uncias duas, eodem modo, cum ſ. q.
Vini Citrati ad pulticulam ſoluti,
Cinamomi acuti unciam unam,
Sem. Citri excortic.
Napi ſylveſtris,
Rutæ hortenſis, ana unciam unam ſemis,
Nucum Moſchat. unciam unam; ultimò inſtillando
Ol. Still. Rutæ drachmam unam,
Juniperi drachmas tres.

Fiat, omnibus ſic exactè mixtis, *Antidotus* ſive *Electuarium*, juſtæ conſiſtentiæ; in omnibus ac ſingulis morbis contagioſis, peſtilentibus, & deleteriis, præſtantiſſimum. Cujus doſis *drachma una, ad tres, & unciam ſemis.*

Nota: Quùm non temerè huic Antidoto tam celebre inſcribam elogium ac titulum, lege, quæ ad me literis ſuis expreſſit Vir Doctiſſimus, & Celeberrimus Medicus, Dn. Joannes Chryſoſtomus Irmbler, his formalibus: *Huic Electuario additi Pulveris Sulphuris vivi, ſolâ liquatione, in fictili tripode, leni igne, à terreſtreitate ſeparati, uncias duas, & exhibui drachm. unam, & drachmas duas, cum aceto Alexipharmaco, & aquâ Alexipharmacâ; &, inter Compoſita ordinaria, nullum, pro Peſte infectis, efficacius reperi. Dedi etiam, à ſumpto veneno, mirabili convulſione à lecto ad trabes usque ſubitò diſtentis, tanquam per feneſtram evolaturis, eodem modo; & benè profecit, ſine ordinatione aliorum.* Hæc ille.

ANTIDOTUS THERIACALIS SECUNDA:

DYSENTERIIS MALIGNIS ACCOMMODATA.

℞. Rad. Acori,
Petaſitidis,
Scorzoneræ,
Rad. Succiſæ,
Tormentillæ, ana uncias quatuor,
Cichorii ſylveſtris,
Pimpinellæ, ana uncias tres,
Herb. Scordii noſtrat.
Millefolii,
Plantag. min.
Equiſeti,
Pyrolæ, ana recent. uncias tres,
Flor. Calendulæ,
Papav. errat. ana unciam unam ſemis,
Roſarum rub. uncias duas ſemis.

Inciſa & contuſa coquantur cum ſ. q. *Aquæ ſimplicis*, reiteratâ affuſione, colaturâ, & expreſſione, quousque tota eorum vis & efficacia extracta ſit: Decoctiones & expreſſiones junctim album. ovorum probè clarificatæ ad ſpiſſitudinem *Extracti*, vel *Mellis*, in vaſe terreo vitreato, leniter coquendo, evaporent: cui decocto inſpiſſato addantur

Mellis opt. puri n. m. legitimè extracti libræ decem:
Jam verò

Huic *Melli*, rerum dictarum virtutibus impregnato, ſequentia, ſubtiliſſimè trita, lege artis, incorporentur, ad normam ſuperiùs, in præparatione Theriaces, edoctam: nempe

Pulv. ex Typhis Cervi, ſeu Bezoardici Cervini ſimpl. *in Animadv. n. ad Mantiſſam, pag. 463.* edocti, unciæ quatuor,
Rad. Acori, ſeu Gladioli lutei,
Angelicæ,
Contrayervæ, ana uncia una ſemis,
Dictamni albi,
Tormentillæ,
Zedoariæ, ana unciæ duæ,
Biſtortæ,
Calami Aromatici,
Doronici veri, ana unc. una,
Herb. Scordii noſtr. uncia una ſemis,
Flor. Roſarum rub. unciæ duæ,
Croci opt. Auſtriaci,
Baccarum Lauri,
Sem. Napi agreſtis,
Citri excorticat.
Rutæ hortenſ. ana unc. una.

Nuc. Moſchatarũ unc. una ſemis,
Terræ Sigill. Sileſ. unciæ duæ,
Myrrhæ translucidæ,
Olibani in granis,
Cort. Citri, ſeu Limon. extim.
Arant. recent. & extim. ſiccat. ana uncia una ſemis,
Reſinæ Styracis Calam.
Terebinthinæ de Cypro, ana uncia una ſemis,
Ol. Nuc. Moſchat. expreſſi uncia una,
Opii correcti, cum Spiritu Vini extracti, ac ad juſtam Mellis conſiſtentiam redacti, unciæ duæ.

Conficiatur ex omnibus, lege artis commixtis, ad normam Theriaces correctæ, *Electuarium*, ſeu *Antidotus*, diluendo *Crocum* ad formã pultis, cum ſ.q. *Vini citrati, in quo nimirum Cortices Citri recentes infuſi fuerint*, pariter & *Myrrham, eodem vino citrato*, ad formam pulticulæ, diſſolvendo.

Præſtat hæc Antidotus in Dyſenteriis, ac Diarrhæis malignis contagioſis, Sputo Sangvinis, Lienteriâ, Fluxu Hepatico, & Colicâ paſſione: hæmorrhagias ſiſtit, & quidquid ab aſſumpto violento pharmaco, irritatâ facultate expultrice, profuſas & ſymptomaticas evacuationes minitatur, compeſcit. Doſis eſt *à drachma una, ad unciam ſemis.*

CONFECTIO ALEXIPHARMACA REGIA.

℞. Rad. Angelicæ,
Contrayervæ,
Morſûs Diaboli,
Zedoariæ,
Doronici veri, ana uncias duas,
Herb. Scordii noſtr. recentis uncias quatuor,
Rutæ hort. recent. uncias tres,
Croci Auſtriaci opt. drachmas ſex,
Cort. Limon. extim. recent. unc. duas,
Arant. recent. & extim. unciam unam ſemis,
Bacc. Juniperi uncias duas,
Lauri unciam ſemis.

Conſcindantur & contundantur craſſiuſculè, ac cum ſ. q. *Spiritûs Vini*, repetitis vicibus affuſi, extrahatur eorum *Eſſentia* tota, quousque *Spiritus* non amplius tingatur: extractiones omnes ad conſiſtentiam Mellis evaporent, deſtillando per M. B. Huic *Extracto* adde

Eſſentiæ Citri ſaccharinæ, ex recentibus Corticibus paratæ, & ſuperiùs edoctæ, uncias quatuor,
Arantiorum ſaccharinæ, ex recentibus etiam Corticibus paratæ, uncias tres,
Pulv. ex Typhis Cervi *in Animadverſ. n.* edocti, unciam unam ſemis,
Lapid. Bezoar veri, non adulterati, nec factitii, unciam ſemis,
Bezoar Occident. unciam unam,
Bezoardici aurei, n. m. parati, unciam unam,
Pulv. Unicornu foſſilis albiſs.
Boli Armen. n. m. parat. ana uncias duas,
Sem. Citri excorticati drachmas ſex,
Nucum Moſchat. unciam unam,
Ol. Still. Cinamomi opt. drach. ſemis,
Mellis Roſati Citrati, ad noſtram informationem, ſuperiùs, legitimè parati, libras duas.

Fiatque ſ. a. *Electuarium* juſtæ conſiſtentiæ, & *Confectio Alexipharmaca Regia.*

Eminent virtutes hujus Antidoti nobilis & Regiæ, in omnibus *affectibus, quibus malignitas dominatur*, è quorum cenſu omnes *febres pernicioſæ* ſunt, & ipſa *Peſtis: dupli formalitate expetibilis*, *cùm* curativè, *tùm* prophylacticè. *Curativè* exhibeatur *à drachmâ unâ, ad duas, & duas ſemis: præſervativè* verò tantum, *quantum mucrone cultri* apprehenderis.

Nota, *quòd Mel Roſatum Citratum, actu quodam reflexo Regiæ huic Confectioni Alexipharmacæ aſſociârim; quoniam Mel durabilem Electuariis & Antidotis largitur conſiſtentiam: Syrupi verò, vel etiam Saccharum, ad debitam conſiſtentiam coctum, elabentibus annis, aut etiam menſibus, ſuâ ſponte incruſtantur, & cryſtalliſantur, ſaccharum arte candiſatum referendo. Et hinc Electuaria, absque Melle, cum ſolo ſaccharo confecta, brevî indureſcunt, & vel penitus*

penitus exsiccantur. Hoc ut evitetur in hac Compositione alexipharm. Mel dictum Rosatum, & Citratum, quod & per se Cordiales & Alexiterias obtinet facultates, præ aliis Syrupis elegi & substitui.

DIACORUM STOMACHICUM.

℞. Rad. Acori, seu Gladioli recent. uncias sex,
Calami Aromat.
Eryngii,
Cichorii, ana recent. uncias tres,
Pimpinellæ uncias duas.

Mundatæ optimè, callosâ, vel lignosâ parte separatâ, quæ in *Eryngio*, *Cichorio*, & *Pimpinella* deprehenditur, incidantur radices crassiori modo, & quadratè; coquantur deinde in vase terreo, cum
Succi Cydoniorum recenter expressi, vel in cella debitè asservati, f. q. (libris sex circiter)
quousque mollescant, ad normam, quasi condiri deberent. Radicibus pro necessitate coctis, ac interim asservatis, nec non à succo, in quo coctæ fuerint, separatis colaturâ, & nonnihil supra telam & cribrum exsiccatis, sumito
Succum Cydoniorum à coctione relictum, &, additis
Sacchari albissimi libris tribus,
coquantur ad crassam Syrupi consistentiam, immittendo sub finem *superiores, ad mollitiem decoctas, & consciſſas radices*, quas parum adhuc decoque, donec brodium, sive Syrupus hic debitam consistentiam nactus fuerit; tandem superaddito
Amygd. dulc. excort.
Pistach. decort.
Pinearum mundat. ana crassiusculè & in quadraturas, sicut radices, incisarum uncias duas,
Nuc. Moschat. Indic. condit. ad normam superiùs edoctam incisarum, uncias tres,
Macis consciſſi,
Cardamomi conquassat.
Cort. Citri,
Arantiorum ana n. modo cond. & superiùs dictâ formâ consciſs. unciam unam semis,
Zinziberis Indici cond. incisi unciam unam semis,
Olei still. Cinamomi drachm. unam, priùs cum
Essentiæ Citri sacchar. n. m. paratæ, unciis duabus permisti

Fiat secundum artem *Electuarium Stomachicum* gratissimum & confortativum; roborat ventriculum, & cerebrum, & totam naturam restaurat. Senibus, marasmo ac diuturnitate morbi attritis, quàm validè succurit: cujus usus frequentior de die commendatur, manè scilicet, vesperi, prævio prandio, ac cæna; verbo denique, pro voto & voluntate.

Nota: *Si cui arrideret, Electuarium hoc præstantius & efficacius efficere, Nobilitatiq; & Magnatibus destinare, hic libræ uni Electuarii, Ambræ gryseæ scrupulum unum, vel drachmam semis, & Moschi scrupulum semis, superaddere posset, Ambram priùs cum f. q. amygdal decort: Moschum verò cum particula Aq. Rosar. vel Flor. Arantiorum, ad pulticulam subigendo. Sic Regibus dignum effeceris condimentum.*

CONFECTIO ALKERMES.

Veterum insistendo vestigiis, nè purpuram, ostrum, & roseum decorem, huic detrahamus Confectioni, simul etiam circumspecto, ut magnarum virium & energiæ evadat, primus labor sit, conficere *Magisterium granorum Kermes* (cùm succo vero & recenti in nostris regionibus destituamur) sequenti dexteritate:

℞. Granorum Chermes, aut fructûs Kermes, uncias duas;

quæ integra, non contusa, parum coquantur *in aq simpl.* f. q. & quidem repetitis vicibus, instillatis semper aliquot guttulis *Olei Tartari per deliquium facti*, quousque aqua colore rubro imbuatur. Huic aquæ tinctæ colatæ guttatim, & per vices, infundatur *aqua Aluminis*; (aqua communis scilicet, in qua nonnihil aluminis tantùm solutum sit) & præcipitabitur Magisterium, & vel tota substantia Granorum Chermes soluta, eaque rubicundissima, instillando tamen sæpiùs, & alternatim, *Oleum Tartari*, & *Aquam aluminis*, quoad

ſolutio, ſeu aqua tincta à granis, iterum alba & limpida fermè evadat, totaque granorum Tinctura, ſeu Eſſentia & nobilior ſubſtantia præcipitata ſit; quæ per filtrationem ab aquâ ſeparanda, & affuſâ ſæpius *aquâ recenti pura* tamdiu edulcoranda eſt, quouſque nulla veſtigia ſuperſunt *aluminis, & Olei Tartari*. Relicta Eſſentia, ſeu Magiſterium, in chartâ bibulâ aut filtro, leniſſimo in calore nonnihil exſiccetur, ad inſtar cujuſdam pulpæ, interimque asſervetur.

Jam verò

℞. Succi pomorum redol. recenter expresſi, ſine diuturnâ depuratione, libras octo,

Cui immergantur

Sem. ſeu Granor. Chermes integr. non contuſ. drachm. ſex,

Cort. Limon. recent. & extim. unciæ duæ ſemis,

Arantiorum recent. extim. uncia una ſemis:

Factâ maceratione in loco tepido, vel moderatè calente, per diem, colentur: pòſt Succo colato adde

Sacchari Canar. albi libras quatuor:

Coquantur leniter ad conſiſtentiam Syrupi paulò craſſioris; cui, dum adhuc parum calet, adde

Ambræ gryſeæ opt. unciam ſemis, priùs cum

Sem. Citri excortic. unciâ ſemis quam optimè ſubactæ,

Moſchi Orient. drachm. unam, cum partic.

Aq. flor. Arantiorum ad pulticulam ſoluti,

Pulv. Ligni Aloës opt. & gum. uncias duas ſemis,

Cinamomi acuti

Margarit. Orient. præpar.

Corall. rub. præpar.

Lapid. Lazuli præpar. cærulei, vel Magiſt. ejuſdem, *in Animadverſionibis n.* edocti, ana unciam unam ſemis,

Magiſt. Gran. Kermes, ſupra deſcripti, nonnihil adhuc humidi, uncias tres:

Miſceantur exactè, fiatque *Confectio nobiliſſima*; cui ad ſaturandos oculos vulgi

Auri folia centum, vel plura, artificioſè uniantur.

Hoc pacto efficitur præſtans illa *Confectio Alkermes*, quæ primariò Cordi & Vitalitati conſecrata eſt, cujus affectibus, & maximè Lipothymiis, apprimè ſuccurrit. Cerebro quoque, & facultati Animali, vires ſubminiſtrat: proindè illam Melancholicis & Hypochondriacis ſvaſerim. Pro doſi *drachma ſemis, ad unam, plus minus*, adhiberi poteſt.

Nota: quòd, ſi *Succus Granorum Kermes* legitimus haberi poſſit, ipſe tibi conſilium ſubminiſtro, ut eum ad Confectionem hanc ſeligas, juxta mentem *D.D. Monſpelienſium*. Verùm, cùm turpis quæſtus omnia ferè noſtrâ hâc tempeſtate adulteret, ac nobis illudat, qui peregrina & exotica adoramus, meliora ruri domiq; excolentes; quare ſatius fuerit, *Magiſterio* tibi notiſſimo inniti, quàm exoticis fallaciter circumagi.

Nota ſecundò: ratione *ſucci pomorum redolentium*, quem *recenter expreſſum, ſine prævià diuturnâ fermentatione, aut depuratione*, (quemadmodum etiam difficillimè depuratur) accipiendum eſſe præcepi; quod & ipſum non ſine ratione ſonticâ factum ſit. Nam *Succus cujusvis fructûs*, ſive *Pomorum*, ſive *Cydoniorum*, ſive, *Fragorum, &c. probè depuratus & clarus*, additâ ſ. q. *Sacchari*, in elegantem quidem Syrupi conſiſtentiam fluidam & permanentem reduci poteſt; verùm ſi *Syrupos ejuſmodi ad paulò craſſiorem conſiſtentiam*, quæ quidem non ſolùm ad hanc, ſed etiam ad omnes alias Confectiones ſimiles parandas neceſſaria eſt, coxeris; *omnes illi ultra neceſſariam & conſvetam conſiſtentiam decocti Syrupi, in lapillos tandem abeunt, & pro parte cryſtallizantur*. Proindè, nè deinceps Electuaria, aut Confectiones, propter *ejuſmodi craſſioris conſiſtentiæ Syrupos*, tanquam corpora & baſis eorum, tam exiguo temporis intervallo areſcant, & condenſentur, ſed debitæ ſint durationis; author ſum, ut accipiantur *ſucci recenter prælo expreſſi*, qui, cum *Saccharo* cocti, *mucilagineam contrahunt conſiſtentiam, difficulter, aut nunquam, in cryſtallos, aut lapillos, ſaccharinos degenerantes*; unde ad has, & ſimiles confectiones, hi *ſucci cum ſaccharo cocti* aptiſſimi

aptiſſimi ſunt, & durabiles: ex quibus ſimiles confectiones parandæ.

CONFECTIO ANACARDINA CEPHALICA.

℞. Aquar. Majoranæ,
Flor. Arantiorum,
Tunicæ, ana ſine additione aq. ſimpl. ex Baln. n. vaporoſo ſtill. unc. ſex,
Quibus, Cucurbitæ vitreæ infuſis, immergantur
Anacardiorum n. m. præparat. unciæ tres.
Factâ maceratione in vitro probè clauſo, horis circiter XXIV, fiat colatura; in colaturâ hâc diſſolve
Sacchari Canarii libras duas;
ac ſolâ ejuſdem diſſolutione in Syrupum debitæ conſiſtentiæ redige; cui demum admiſceantur, adhuc calente Syrupo, ut in ipſo veluti liquefiant,
Ambræ gryſeæ drachma una, prius cum
Sem. Citri excort. drachmâ unâ probè ſubactæ,
Reſinæ Styracis drachmæ duæ,
Ladani drachma una.
His liquatis, etiam reliqua, quæ ſequuntur, adjiciantur; nimirum,
Pul. Anacardiorum præp. uncia una,
Rad. Doronici veri uncia una ſemis,
Ligni Aloës gummoſi uncia una,
Cardamomi min.
Cubebarum,
Coriandr. ana drachmæ duæ,
Nuc. Moſchatar. uncia ſemis,
Macis drachmæ tres,
Caryophyllorum drachmæ duæ,
Nuc. Moſchat. Indic. conditarum, ac ſubtiliſſimè ad formam pulpæ contuſarum, unciæ tres,
Ol. Cinamomi ſtill. ſcrupul. unus, priùs cum
Sacchari n. Roſati uncia ſemis permiſti.

Miſceantur exactè, fiatque *Electuarium* precioſum & excellens, in refrigeratâ, eaque debili, facultate Animali, & Cerebro, confortando Ventriculo, arcendis Apoplexiis, Epilepſiis, ſenio refocillando, Memoriæ laborantis defectibus, & quidquid demum vitii Cerebro & Ventriculo accidit, ſupplendis, à cauſa frigida derivatis, utiliſſimum. *Doſis drachmæ duæ, ad unciam ſemis.*

ELECTUARIUM DE BACCIS LAURI, CARMINATIVUM.

℞. Mellis Menthæ n. m. legitimè parati libras duas;
In quo, dum benè calet, liquefac
Reſinæ Styracis Calam. drachm. duas,
Ladani drachmâ unam ſemis,
ſuperaddendo
Pulv. Bacc. Lauri uncias duas,
Caſtorei drachmas tres,
Calami Aromatici drachm. ſex,
Sem. Carui,
Cumini,
Coriandri,
Aniſi,
Fœniculi,
Rutæ,
Macis, ana unciam ſemis,
Caryophyllorum drachmas tres,
Croci Auſtriaci drachmas duas.

Miſceantur, & fiat *Electuarium*, præſtans ad Colicam & Iliacam paſſionem, ſicut & Inteſtinorum quaſcunque torturas, ſive à flatibus intercurrentibus, ſive à cauſa frigida deriventur. Admiſceri etiam conſultò poterit Enematibus, ad flatûs diſſipandos.

ELECTUARIUM CHALYBEATUM.

Paretur hoc *Electuarium* juxta modum in *Pharmacopœia Auguſtanâ & noſtr. Animadverſionibus* ſuper idem factis, expoſitum; & optimo ſucceſſu operabitur.

CONFECTIO CORDIALIS REGIA.

℞. Cort. Citri recent. & extimorum, radula comminut. uncias octo,
Arant. recent. & ext. radulâ etiam comminut. uncias quatuor,
Nuc.

Nuc. Indic. Moſch. condit. uncias ſex,
Florum Arantiorum recent. unciam unam ſemis,
ſeu, quod melius,
Fructuum Arantiorum immaturorum & minutiſſimorum, adhuc viridium, ſummâ fragrantiâ & virtute eminentium, uncias duas,
Nuc. Moſchatarum unciam unam,
Eſſentiæ Citri ſaccharinæ n. ſupra edoctæ,
Sacchari Roſati n. ſupra edocti, ana uncias quatuor:

Contundantur ſimul juncta debitè ac diu in mortario lapideo, ad pultis ſubtiliſſimam formam, ut per ſetaceum transmitti poſſint: adde pòſt

Pulv. Croci Auſtriaci ſubtiliſs. triti unciam ſemis,
Ligni Aloës gum. unciam unam ſemis,
Ambræ gryſeæ drachmas tres, priùs cum
Sem. Citri excort. drach. duabus probè ſubactæ,
Moſchi Orientalis drachmam unam, ſoluti in ſ. q.
Aq. flor. Arant. ad pulticulam,
Magiſt. n. ſolub. Coralliorum rub.
Perlar. Oriental. ana unciam unam,
Gran. Chermes, humidi adhuc, paulò ſupra edocti, uncias tres,
Ol. ſtill. Cinamomi drachmas duas,
Caryophyllorum drachmam unam,
Roſarum veri drachm. ſemis, priùs cum
Sacchari n. Roſati, ſuperiùs edocti, unciis quinque, in Elæoſaccharum converſis,
Syr. de Corticibus Citri, ſuperiùs, *in Claſſe primâ*, deſcripti, q. ſ. ad *Electuarii* juſtam conſiſtentiam.

Miſceantur omnia exactè in *vaſe terreo*, vel *mortario lapideo*, & ſerventur in vitro benè clauſo, tanquam *Regia Confectio*; quæ ſanè longiſſimè Confectionem Alkermes antevertit, ſuis proindè digna encomiis in Epilepſiâ, Apoplexiâ, Lipothymiâ, Syncope, Senio atterente, Peſte, & quidquid è malignis pullulat: ſpirituoſo generi amica, ad quos reſtaurante & conſervante actione influit, multùm expetibilis. *Doſis drachma ſemis*, vel, ad lubitum, *quantum mucrone cultri apprehenderis*; ſæpè asſumendo.

CONFECTIO CORDIALIS ALIA.

℞. Granorum Chermes legitimorũ drach. ſex,
Cort. Limon. recent. & extimor. uncias duas.

Coquantur integra, & non conquaſſata, in libris duabus, vel tribus, circiter, *Succi Pomorum redolent.* recenter expreſſi, ad remanentiam libræ unius cum dimidia: in colatura diſſolve

Sacchari Canarii albi libras tres,

ac ad conſiſtentiam mucilagineam, ad inſtar Gelatinæ, leni coctura redigantur; cui, dum adhuc calet, injiciantur ſubſequentia ſubtiſſimè priùs inciſa, & contuſa ad pulpæ ſubtiliſſimæ formam, ut per ſetaceum transmitti poſſint, in *mortario tamen lapideo*: videlicet,

Flor. recent. Arantiorum,
Limon. ſeu Citri,
Tunicæ rub.
Roſarum rub. ana unciæ duæ,
Fruct. ſeu pomell. Arant. immaturorum recent. & fragrantiſs. unciæ tres,
Limon. immatorũ recent. & fragran.
Cort. Citri recent. & extimor.
Arant. recent. & extim. ana radulâ priùs comminut. unciæ duæ.
Item
Ambræ gryſeæ drachm. duæ, vel tres, priùs cum
Sem. Citri excort. drachma una probè ſubactæ,
Moſchi Orient. drachma ſemis, vel una, ſoluti priùs in ſ. q.
Aquæ Cinamomi ad pulticulam,
Magiſt.

Magiſt. n. ſolubil. Corall. rub.
Margarit. Orient.
Matris Perlarum, ana uncia ſemis,
Gran. Chermes, humidi adhuc, ſuprà edocti, unciæ duæ, vel tres,
Pulv. Ligni Aloës opt. uncia una,
Croci Auſtriaci uncia ſemis,
Ol. Still. Cinamomi opt. drachm. una ſemis,
Caryophyllorum drach. ſem.
Roſarum veri ſcrupulus unus,
Nuc. Moſchatar. expreſſi drachmæ duæ,

priùs quidem cuncta hæc Olea cum Sacchari roſati n. ſuperiùs oſtenſi, unciis quatuor permiſcendo:

Syr. de Cortic. Citri n. ſuperiùs, *in Claſſe prima*, deſcripti unciæ ſex.

Fiat, lege artis, *Confectio Cordialis* nobilis & præſtantiſſima, guſtu ac odore grato: cujus virtutes, uſus, & doſis, ex ſuperiore confectione patent.

Nota, *quod ſi quis has Confectiones efficaciores ac altioris ordinis efficere cupiat, additione Auri, is* Croci n. Aureopurpurei, *in* Animadverſionibus *expoſiti*, vel Bezoard. n. aurei, *aut* Auri noſtri cum Tincturâ Antimonii fermentati *drachmas tres, vel unciam ſemis, plus minusvè, addat.*

ELECTUARIUM CONTRA DYSENTERIAM.

℞. Rad. Scorzoneræ,
Tormentillæ ana unciam unam ſemis,
Biſtortæ unciam unam,
Herb. Equiſeti,
Scordii noſtr.
Millefolii, ana unciam unam,
Flor. Roſarum rub. unciam unã ſemis,
Papav. errat.
Tunicæ, ana ſicc. unciam unam,
Balauſt. unciam ſemis.

Inciſa & conquaſſata coquantur in ſ. q. *Aquæ ſimpl.* frequentiùs recentem affundendo, & decoctiones exprimendo, quousque tota vis ſit extracta: decoctiones expreſſæ & colatæ, conjunctim cum *alb. ovorum* optimè clarificentur, &, additis

Sacchari Canar. albiſs. libris duabus,

redigantur, coquendo, ad conſiſtentiam Syrupi, conſvetâ paulò ſpiſſiorem; cui ſequentia lege artis immiſce: videlicet

Pulv. ex Typhis Cervi ritè parati unciam unam ſemis,
Terræ Sigillatæ Sileſiacæ uncias duas,
Flor. ferri præparat.
Ocul. Cancror. præparat.
Corall. rub. præparat. ana unciam unam ſemis,
Nuc. Moſchatarum unciam unam ſemis, vel duas,
Pulv. Roſarum rubear. unciam unam,
Balauſtiorum unciam ſemis,
Olibani in granis drachmas ſex,
Sem. quatuor frig. major. excort. ana drachmas duas,
Papav. albi unciam ſemis,
Citri excort. drachmas duas,
Amygd. dulc. decort. unciam unam;

quæ Semina & Amygdalæ cum ſ. q. *ſuperioris, ad id aſſervandi, decocti* ad pulpæ formam contundendo redigantur, & per cribrum ſetaceum anguſtum transmittantur:

Opii n. m. præpar. ſeu correcti, & extracti, drachmas duas.

Fiat, lege artis, *Electuarium* præſtans in Dyſenteriâ, Diarrhæâ, Lienteriâ, Fluxu Hepatico, & Hæmorrhagiâ uteri. *Doſis drachmæ duæ, ad unciam ſemis.*

CONFECTIO HEPATICA CALIDA.

℞. Rad. recent. Pimpinellæ,
Apii, ana uncias quatuor,
Enulæ,
Cichorii ſylv. ana uncias tres;

Mundentur, & conſcindantur craſſiuſculè in quadraturas, *parte calloſâ* ſeparatâ; decoquantur mox in

Succ. Agrimoniæ,
Chamædryos,
Hepat. nobilis,

Succ

Succ. Absinthii, ana depurat. libra una,
Pomorum redolent. libris duabus,
quousque mollescant, quasi condiri deberent: quibus sufficienter coctis, & asservatis interim, sumito.

Succos residuos à decoctione Radicum, &c, additis
Sacchari albi Canar. libris tribus,

porrò coquantur ad Syrupi crassiorem consistentiam, aduniendo sub finem *superiores decoctas & incisas Radices*, ut parum adhuc junctim ebulliant, ad debitam & crassiorem syrupalem consistentiam; quibus superadde

Nuc. Moschat. condit. & crass. conscissar. uncias tres,
Zinziberis Ind. cond. conscissi uncias duas,
Cort. Arantiorum,
Citri, ana cond. & concis. unciam unam,
Cons. Absynthii Rom.
Hepat. nobil. ana uncias duas,
Rosarum rub. uncias tres,
Flor. Cichorii,
Nasturtii hortens. ana uncias duas,
Pulv. Cardamomi min.
Nuc. Moschat. ana unciá unam,
Sem. Nasturtii drachmas sex,
Magist. n. solub. Corall. rub.
Ocul. Cancror. ana uncias semis,
Olei Cinamomi still. drachmam semis, priùs cum
Essentiæ Citri sacchar. n. uncia una permisti,
Spiritûs Salis rectificati drachm. unam.

Misceantur omnia probè, & fiat *Electuarium* justæ consistentiæ, quod Cachecticis, & ad Hydropem declinantibus, præsentaneum est remedium: Viscerum obstructiones reserat, Scorbuticis subvenit, Urinamque propellit. *Dosis manè & vesperi uncia semis, ad unam.*

CONFECTIO HEPATICA REFRIGERANS.

℞. Rad. recent. Cichorii sylv. uncias octo,
Pimpinellæ uncias tres;

Mundentur optimè, rejectis *callosis partibus interioribus*; scindantur crassiusculè in quadratum; coquantur deinde, in vase terreo vitreato, cum

Succi Endiviæ,
Acetosæ,
Acetosellæ,
Cichorii sylv. ana depurat. & recent. expr. librâ unâ,
Pomorum redolent.
Infusi Rosarum rub. fortis, ana unciis quindecim,
quousque mollescant, quasi condiri deberent: Radicibus autem satis coctis, ac interim asservatis, accipe

Succos à decoctione Radicum residuos, &c, additis
Sacchari Canarii albi libris tribus,

denuò ad consistentiam Syrupi crassioris decoquantur, immittendo postremò *superiores decoctas & incisas radices*; quæ adhuc modicum ebulliant, ad debitam consistentiam, & exhalationem superfluæ humiditatis, coctis radicibus adhuc adhærentis; quibus porrò superinjiciantur

Lactucæ Hispan. cond. & incisæ, unciæ quatuor;
Cort. Citri n. m. condit. & consciss. unciæ duæ,
Conservæ Rosarum rub. ex æqua parte Rosar. & Sacch. paratæ, unciæ sex,
Flor. Cichorij,
Tunicæ,
Hepat. nobil. ana ex æqua parte flor. & sacch. parat. unciæ duæ,
Fœculæ, seu Salis essentialis, Acetosellæ puræ drachmæ sex,
Spiritûs Vitrioli Martis drachma semis, vel una.

Misceantur exactè in terreo, lapideo, aut vitreo vase, fiatque *Conditum Hepaticum* refrigerans præstans, quod hepatis & præcordiorum æstûs mitigat, ac reliqua naturalia viscera corroborat; Febricitantibus plurimum conducens. *Dosis est quantitas Castaneæ*, sæpiùs sumpta, & repetita.

ELECTUA-

ELECTUARIUM MITIGATIVUM, SEU ANODYNUM.

℞. Sem. quatuor frig. major. excort. ana drachmas ſex,
Papav. albi unciâ unam ſemis,
Citri excort. unciam ſemis.

Contundantur probè in mortario, additâ, per vices, *Aquæ papav. errat. ſine addit ſtillatæ, particulâ*, ad formam pulpæ, ut ferè totaliter per cribrum ſetaceum cogi queant: quibus addito
Eſſent. Citri ſacchar. ſuperiùs edoctæ, uncias quatuor,
Conſervæ Roſarum rubear.
Flor. Papav. errat. ana uncias tres,
Pulv. Croci Auſtriaci,
Opii n. m. parati & extracti, ana drachmas duas,
Ol. Nuc. Moſchat. expreſſi drachmas duas ſemis,
priùs cum
Sacchari Roſati, vel Citrati n. unciâ unâ
permiſti:
Syr. de Papav. Rhæad. uncias tres, vel q. ſ. pro debitâ *Electuarii* conſiſtentiâ.

Miſceantur exactè; ſervetur uſui. Mitigat & lenit Dolores quoſcunque, valet in Dyſenteriâ, Diarrhæa, Fluxu Hepatico, Colicâ paſſione. *Doſis drachmæ duæ, ad unciam ſemis.*

CONFECTIO, SEU CONDITUM PECTORALE ANTIPHTHISICUM.

℞. Rad. recent. Enulæ Camp.
Cichorii ſylv. ana uncias quinque,
Pimpinellæ uncias tres.

Radices omnes mundatæ, & *Cichorii, & Pimpinellæ, à calloſâ & durâ internâ parte* ſeparatæ, coquantur in
Succi Hederæ terreſtris,
Millefolii,
Plantag. min.
Veronicæ,
Infuſionis fortis flor. Papav. errat. ana opt. depurat. librâ una,

donec emolleſcant, ac ſi condiri deberent; quibus ſufficienter coctis, & à *ſuccis reſiduis* ſeparatis, addantur
Rad. Symphyti majoris recent. ſeparatim ad mollitiem in aqua ſimplici coctarum, unciæ quinque:

Incidantur & contundantur in mortario lapideo, ad formam pultis, *quâ interim aſſervatâ pulpâ*, accipito
Succos à coctione Radicum reſiduos, &, additâ
Sacchari Canar. albi librâ unâ,

Coquantur ad conſiſtentiam ſatis craſſam, immittendo ultimò
Superiores coctas & inciſas Radices; ac denuò adhuc parum ebulliant ad Syrupi conſiſtentiam; quibus porrò adde
Mellis puriſſimi virginei, nunquam cocti, ſed legitimè n. m. extracti, libras duas,
Conſ. Roſarum rubear.
pallidarum, ana n. m. cum æqua port. ſacchari & flor. paratar. uncias ſex,
Violarum Martial.
Hederæ terreſtr.
Veronicæ,
Papav. Rhæad. ana n. m. uti ſupra, parat. uncias quatuor,
Pulv. Croci opt. unciam ſemis,
Olibani unciam unam,
Nuc. Moſchatarum
Flor. Sulphuris, ana unciâ unam ſemis,
Sacchari Saturni reſolubilis, ex Minio, vel ipſo Plumbo, facti drach. tres,
Spiritûs Sulphuris, per Campan. ſtillati, ſcrupulum unû, vel drach. ſemis.

Miſceantur debitè in *Conditum*: quod internis Exulcerationibus, maximè Pulmonum, apprimè medetur, iteratò exhibitum. *Doſis* ſit *uncia ſemis*, plus minus, quoties libuerit.

CONDIT. DIASATYRIUM.

℞. Rad. Satyr. recent. & mund. uncias octo,
Eryngii,
Pimpinellæ, ana recent. mund. & à parte calloſa ſepar. uncias tres.
Incidantur minutim, coquanturque in ſuffic. quant. Succi Cydonioru recent.

ad ipsarum mollitiem, pari modo, ac si condiri deberent; quibus è succo exemptis, ac contusis minutim, interimque servatis, addantur *residuo liquori, seu succo, in quo radices ad mollitiem coctæ sunt*,

Sacchari Canar. albi libræ duæ semis; Coquantur denuò ad Syrupi crassioris consistentiam, in fine adjiciendo *prædictas antea coctas Radices*, quò etiam illarum attracta humiditas unâ vel altera ebullitione evaporet; &, postquam refrixerint, superaddantur

Nuc. Indicarum conditarum,
Zinzib. Indici condit. ana crassiusculè incis. unciæ quatuor,
Pinearum mundat.
Pistach. decorticat. ana incis. unciæ duæ,
Pulv. Caryophyllorum drachmæ tres,
Cardamomi min.
Nuc. Moschat. ana uncia una,
Piperis longi drachmæ tres,
Boleti Cervini,
Veratri Cervi raspati,
Sem. Lingvæ avis,
Erucæ,
Urticæ, ana uncia semis,
Ambræ gryseæ drachma una, priùs cum
Sem. Citri excort. drachma una subactæ:
sin minùs arrideat Ambra, omittatur.
Ol. Still. Cinamomi scrupuli duo, priùs cum
Essentiæ Citri saccharinæ n. unciâ unâ permisti.

Fiat *Electuarium*, & *Conditum* nobile, quod consumptos, & quasi refrigeratos, reficit, semen auget, & ad Venerem stimulat. *Dosis uncia semis, plus minusvè*, sæpiùs assumpta.

CONFECTIO SPLENETICA.

℞. Rad. recent. Pimpinellæ unc. quatuor,
Apii,
Fœniculi,
Enulæ, ana uncias duas.

Mundentur, demptâ parte callosa prius, incidantur crassiusculè quadratè, &, superaffusis

Succ. Matrisylviæ,
Nasturtii hortens.
Verbenæ,
Hederæ terrestr.
Pomorum redolent. ana libr. unâ,
Decocti fortis Cort. Tamarisci,
Rad. Capparum, ana librâ semis,

coquantur ad mollitiem: quibus interim servatis radicibus, succi, jam à decoctione Radicum superstites, additis

Sacchari albi Can. libris duabus semis, coquantur denuò ad crassiorem Syrupi consistentiam, immittendo ultimò *superiùs decoctas & incisas Radices*, & adhuc parum ebulliant ad debitam, & satis crassam, consistentiam, superaddendo

Cons. Cochleariæ,
Nasturtii hortensis,
Flor. Cichorii, ana n. m. paratar. uncias quatuor,
Magist. n. solub. Ocul. Cancr. unciam unam,
Pulv. Nuc. Moschatarum
Cardamomi,
Sem. Nasturtii,
Cinamomi acuti,
Rad. Doronici veri, ana drachm. sex,
Sem. Fœniculi unciam semis,
Caryophyllorum drachmas tres,
Spiritûs Salis ammon. acidi chalybeati drachmam unam semis.

Misceantur exactè in *vase terreo vitreato*, vel *lapideo*, pro *Condito* Splenetico; quod obstructiones Lienis reserat, Scirrhos ac Tumores resolvit, ac ipsum viscus confortat. *Dosis mane & vesperi uncia semis, vel una.*

SOTIRELLA, SEU MASSA AD DENTES.

℞. Ol. Nuc. Moschat. expressi drach. duas,
Fuliginis destillati drachm. semis,
Opii correcti scrupulos duos,
Sem. Hyoscyami,
Extracti Croci, ana gr. xv.
Camphoræ scrupulum unum,
Fuliginis splendidi drachmam semis:

M. fiat Massa duriuscula, cavernis dentium morbidis imponenda.

DIA-

DIACYDONITES SIMPLEX.

℞. Cydoniorum maturorum num.xx. vel quantum placet.

Mundata dividantur in taleolas, *seminibus remotis*, coquantur in ſ. q. *Aquæ ſimplicis*, (precium ei addideris, ſi cum *proprio ſucco Cydoniorum expreſſo*, tanquam ſymbolo, coxeris) ad mollitiem, in vaſe terreo; mollia deinde *Cydonia* per cribrum ſetaceum cogantur, ut fiat pulpa; quâ interim aſſervatâ, accipe *aquam à decoctione Cydoniorum reſiduam*; vel *ſuccum Cydoniorum*, ſi illum pro decoctione Cydoniorum ſumpſeris, &, additis, pro *qualibet librâ unâ Pulpæ*,

Sacchari Canar. albi unciis octo, vel librâ unâ,

coquantur denuò in vaſe terreo l. a. ad juſtam conſiſtentiam *Paſtæ*, ut poſſit recondi ad *Scatulas*.

DIACYDONITES AROMATICUM.

Diacydonitidi juxta modũ ſuperiùs traditum dextrè parato, & ad juſtam *Paſtæ* conſiſtentiam cocto, ſub finem, ab igne priùs remoto, adde, & quidem, pro *ſingulis unciis*,

Nuc. Indicarum condit. & inciſarum drachmas ſex,
ZinziberisCond.Indici & inciſ.unciam ſemis,
Cort. Arantiorum,
Citri, ana n. m. cond. & inciſ.unciam ſemis,
Nucum Moſchatarum,
Cinamomi acuti, ana craſſiuſculè inciſ. drachmas duas,
Caryophyll. inciſ. drachmam unam:

Miſceantur exactè, & fundantur ad *Scatulas*.

DIACYDONIUM PELLUCIDUM.

℞. Cydoniorum maturorum & mundat. in aliquot fruſtula majora conciſorum, abjectis ſeminibus, num. xxx. circiter:

Coquantur cum *Aq. ſimplicis* ſuff. q. in vaſe terreo, vel cupreo, ſtanno obducto, quouſque nonnihil mucilaginoſum, aſt clarum reddatur decoctum; cui colato, & aliquantum è Cydoniis expreſſo, adde, & quidem pro *ſingulis libris duabus hujus decocti mucilaginoſi*,

Sacchari Canar. albi libram unam,

et ad conſiſtentiam *Gelatinæ* percoquito; cui ab igne remotæ adde, ſi lubet, pro *divitibus*,

Ol. Still. Cinamomi ſcrupulum unum,
Caryophyllorum ſcrup. ſemis,
priùs cum
Eſſent. Sacchar. Citri n. drach. ſex permiſtorum:
Et, ſi ſic arrideat, pro *Magnatibus*,
Ambræ gryſeæ ſcrupulum unum,
priùs cum
Amygdalis dulcibus probè ſubactæ,
Moſchi Oriental. opt. ſcrup. ſemis,
priùs cum partic.
Aq. flor. Arantiorum, vel Roſarum, ad pulticulam ſoluti, & tandem amborum cum
Eſſent. Citri n. ſaccharinæ unc. ſemis permiſtorum.

Fiatque *Gelatina* præſtans, effundatur in exſculptas *Figuras Plumbeas* aut *Stanneas*, nonnihil humectatas *Aquâ Roſarum*, & ex his transferatur in *Scatulas Oleo Cinamomi & Caryophyllorum* parum imbutas.

Omnia hæc, & ſingula, è Cydoniis diſpenſata *Electuaria*, ac *Gelatinæ*, roborando & diſponendo Ventriculo dedicata ſunt: Digniſſima quoque, quæ, inter *Bellaria*, Magnatum epulas adornent, deliciæ ſimul & medicamina futura. *Doſin* cujusque arbitrio relinquimus.

DE CONDITIS: ET CONSERVIS.

Condita quâ ratione ac dexteritate paranda ſint, ne à ſua degenerent indole, & effæta in viribus ſuis reddantur, ſed efficacia, genuini ſaporis, energiæ, & propriarum qualitatum, ne ſcilicet omnis *rerum condiendarum* virtus per coctionem veluti eluatur, excoquatur, & profundatur,

tur, id *Animadversiones n. super ea ipsa condita* factæ, *pag 267.* luculenter demonstrant; quas B. L. recolat ac consulat. Proindè vel maximè Pharmacopœis intimandum, ne in *Radicum quarundam conditurâ*, sicut & *Fructuum*, *Corticum &c.* utpotè *Radicum Cichorii*, *Pimpinellæ*, *Enulæ*, *Eryngii*, *Acori*, *Cydoniorum*, *& Persicorum malorum*, *Pyrorum Moschatell. Lactucæ Hispan. Cortic. Arantiorum & Citri &c. Aquas*, *in quibus ad mollitiem illa decoqvuntur*, tanquam inutiles & effætæ forent, abjiciant aut effundant; quin potiùs cautè reservent: siquidem *mediantibus illis*, *saccharum pro conditura illarum rerum*, dissolvendum, simul clarificandum, & ad debitam consistentiam redigendum; ut hâc arte & praxi virtutes *rerum condiendarum*, quæ *hisce aquis* maximâ ex parte concreditæ sunt, in *proprium subjectum* iterum transmigrent, illudque denuò nobilitent: quoniam in *talibus decoctis* potiores rerum virtutes & dotes latitant, *Radicum nimirum*, *Fructuum & Corticum decoctorum*; vel ipso nos ad hoc manuducente gustu, & sapore, quem ex talibus percipimus; adeò, ut, si *mala Cydonia*, aut *Citri Cortices*, frigidè etiam infundimus in *aquam*, genuinum saporem rerum in aqua persentiamus, qui sapor sive amarus sit, (à *radicibus scil. Cichorii*, *Corticibus Arantiorum*, *& Citri*) sive dulcis, *(à Cydoniis, Pyris, malis Persicis &c.)* aut nonnihil acris, *(à radicibus Pimpinellæ*, *Enulæ &c.)* aut adstringens (*ab Acoro vulgari.*) certè ipsa substantia solubilis, & portio magis subtilis illa est, in qua rerum proprietas, virtus, & efficacia delitescit. Hanc igitur *Aquam*, *essentiâ rerum turgidam*, ac beneficio extractionis aut coctionis imbutam, temerè adeò, & incuriè, pessumdare, uti multis non sine gravi notâ hactenus usitatum fuit, sanè nec prudentis, nec exercitati Pharmacopœi est, sed rudis cerebri, & imbecillis mulierculæ. Et quanquam hoc nostrum Theorema & assertum tam evidens sit, & demonstrativè vel ipso sensu gustûs verificetur, nihilominus tamen vix nonnullis persvaserim, qui, quo semel est imbuta recens, & immobilis opinio, irrefragabili planè constantiâ, suum potius propugnant errorem, virtutes rerum eluunt, & macerando castrant, decocta, subtili & præpotente virtute ac vi ipsorum vegetabilium imprægnata, diffundunt, ac dilapidant; magnum quid, in arte se præstitisse, autumantes, si condita jucunda saltem, dulcia, grata, saccharina tùm ægris tùm sanis, proponant, magis utilia & grata, *sapores nimirum amariusculos*, *subacidos &c.* crebris infusionibus aut coctionibus elicitos, tanquam ineptum quid (ut illi insulsè philosophantur, cùm tota ferè rerum crasis & essentia in his lateat) segregantes, ac nihil aliud dispensantes, quàm terrestres & exsuccas partes, condita *Sacchare*, *& Aromatum fragrantiâ* adulterata, ut apertè constat in *conditis Nucibus Juglandis*, *& Carne Citri*; cùm tamen ejusmodi condita minimè fiant, ut palatum saltem demulceant, & sint deliciarum & effæminatæ sensualitatis illecebræ, sed ut virtutes earum hâc formâ & substantia sartas tectas ac intactas tutemur; in quem scopum *Saccharum*, *& Aromata*, addimus, ut ab interitu, situ, & corruptione vindicemus, ægris etiam plerumque nauseabundis hoc dulci astu & frangrantiâ consulentes.

Conservas verò quod attinet, unicum occurrit, quod in earum præparationibus correctione quâdam indiget, nimirùm *dupla sacchari quantitas*, quæ, respectu *Florum & Herbarum*, imperatur. Etenim, ut jam paulò suprà resolvi, accessorium sequitur principale; &, ut ait Philosopus: propter quod unumquodque tale, illud magis est tale. *Flores*, *Herbæ*, *earumq; essentia & vigor*, sunt ratio & causa principalis, cur dispensamus Conservas; non verò *Sacchari & Aromatum deliciæ*, quæ accessoria sunt, & conditio, sine qua ejusmodi durabilia non sunt. Quare nimia est *Sacchari quantitas*, sed sufficit in ficcioribus *æquale pondus Sacchari*; in *succosis verò*, *& mucilaginosis*, *herbis & floribus*, *libra una*, *cum dimidia*, *Sacchari*, *ad libram unam Florum aut Herbarum*: ne profusa *Sacchari quantitas* precium, dosim, & nauseam, augeat, imò, ut multi Authorum volunt, ventriculo inimico suo fermento, (quod vel à calce vivâ, aut figulorum argillâ, inter clarificandum arripuit) ex toto hostile digestionibus

nibus efficiatur, remediorum vires ac virtutem retundat, & infirmet, multaq; incommoda accersat.

Plura, quæ de *Conservis* agenda forent, quâ scilicet arte parandæ, ut suo colore perseverent, præsertim *Conserva Rosarum, Violarum*: Item; qui *Flores* priùs subtilissimè incidendi sint, priusquam in mortario lapideo contundantur, utpotè *Rosæ rubræ, Flores Anthos &c.* si dextrè & pereleganter efficere velis earum Conservas: &, an *Saccharum pulverisatum*, an verò *dissolutum, ac iteratò ad consistentiam Tabulati coctum* addendum veniat; ea omnia exercitatis Pharmacopæis trita ac decantata sunt. Quare supersedeo, finemque huic Classi impono, in qua multa Christiano candore abdita revelavi, albo dignissima calculo.

Habes igitur, Amice Lector, preciosam medicamentorum penum, perfacilem ac dilucidam methodum, ad scientiæ Pharmacevticæ Encyclopædiam addiscendam, stylo humili, citra verborum lenocinia, aut hyperbolismos, non tàm ad clamosas Peripateticorum porticus vociferando, quàm amico Musis silentio, & verborum modestiâ, tibi revelatam. Habes, inquam, quidquid auxilii humana fragilitas à te sollicitat, quo tàm Cordi, & Cerebro, tanquam principibus, quàm Ventriculo, Lieni & Hepati, vicariis & subalternantibus visceribus, citò, tutò, ac jucundè subvenire possis. Et, quod maximum, tene: habes in malignis & deleteriis affectibus (quos solos nostra saginare cæmiteria, tradidit Helmontius,) utpotè à tota substantiâ nobis hostilibus, in quibus confidas, remedia, ac minimè anceps auxilium experiaris. Quòd si tamen, (quod minimè confiderim) & Tibi, & auxiliis, effectum ac concursum subtrahi quandoque, videris, scias, velim; multas esse in Natura abditas causas, & Deum abyssum multam.

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ, SEU DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI CLASSIS DECIMA QUINTA:

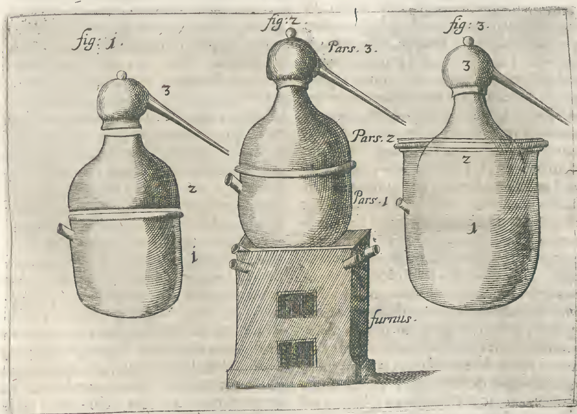
AQUARUM COMPOSITARUM, INFUSIONUM, ET ESSENTIARUM, ABSOLUTISSIMAM Præparationem exhibens.

DUce Philoſophiâ, & exactâ rerum naturalium cognitione, ô-pus habet, quiſquis dextrè Aquas Compoſitas diſpenſare velit: quas, ut ad amuſſim & concinnè componas, regula & gnomon tibi erunt, L. B. *præmiſſæ Animadverſiones noſtræ, ad Auguſtanam Pharmacopœiam, titulô de Aquis Compoſitis, de deſtillatione* item *Aquarum Simplicium in genere, à pag. 308. incluſivè, ad pag. 313.* uti et *Appendix Animadverſionibus noſtris ſuperaddita.* Ex quibus omnibus & ſingulis genuinus artis Zelotes & æmulator compendiariâ brevitate ediſcet, quàm abdita hactenus fuerit ars deſtillatoria; quàm obſcura & inacceſſa, ne dicam incognita, Galenicorum & Chymicorum noſtri ſeculi evulgatis libris; quàm denique ſpuria ſit, quæ paſſim venditur, lippis nota & tonſoribus. Patitur ſanè difficultates ſuas, easque prægraves, nec paucas, *Aquarum Compoſitarum genuina deſtillatio*; ut proindè demirari ſatis non poſſim Scriptores ævi noſtri, quòd mancam adeò, & rudi Minervâ, principem hanc Chymiæ & Pharmaciæ partem ad nos tranſcripſerint, & tractârint: quanquam indulgerem nonnihil imbecillitati eorum, niſi à rectô tramite deviantes, citra rerum naturalium delectum, præpoſterâ methodo, *fixa* pariter & *volatilia, Mineralia* cum *vegetabilibus* & *animalibus*, quin ipſa *perfectiſſima Metalla*, eidem committerent deſtillationi, informe Chaos producendo. An ad Meridianum cæcutiunt, quòd non deprehendunt, hanc eſſe amethodum; *Mineralia* & *fixiſſima quæque, acutiſſimo ignis gradui etiam reſiſtentia*, leni elixatione, aut deſtillatione, in minimas Atomos velle reſolvere, *fixiſſima*, affuſo liquore, beneficio Alembici, volatilizare, ut, noſtræ auſcultantes tor-

turæ

turæ, parte, quâ pollent, ſpirituosâ, & volatili, ſuppoſitos atque affuſos liquores impregnent? Ampliſſimus nobis pateret campus, pluribus ſuper hâc re commentandi: ne tamen actum agamus, B. L. *ad Animadverſiones noſtras*, & *Appendicem*, directum volumus, tempus vindicantes, omnem inde habiturum ſatisfactionem. Impręſentiarum ſolummodò eas tractabo *Aquarum Compoſitiones*, quæ homogeneâ magis Ingredientium ſimilitudine, & analogiâ, rationi & uſui deſerviunt. Quanquàm, ut ingenuè fatear, quod ſentio, plus virium & emolumenti tribuam *Eſſentiis* « *rerum*, & *Infuſionibus l. a. elicitis*, quàm ejus- « modi *Aquis Compoſitis deſtillatis*; eò, quòd *earum virtus concentrata* feliciorem longè & celerem ſortiatur effectum. Unde decurſu temporis de ejusmodi *Eſſentiis*, & *Liquoribus*, Canonem & formulas interpolabo.

Et, cùm, *in præmiſſis Animadverſionibus noſtris, ſuper Aquas ſimplices, pag. 313.* modos indigitarim, ex vegetabilibus recentibus aquas dextrè eliciendi, *nullô peregrino liquore, nec aquâ etiam ſimplici, affuſâ* conſervatâ individuali perfectione, vi, & virtute, quâ imprægnatæ ſunt & gaudent res deſtillandæ, *quarumq; uncia una plus energiæ & roboris habeat*, quàm *libra una, ad normam Officinarum elicitarum*: prædicti verò deſtillandi modi difficultates quasdam involvant, ut, qui non continuò at- « tentis oculis, deſtillationibus illis præſit, « ignemq; moderatiſſimè regere ſciat, facilè « *res deſtillandas* comburat; unde pòſt *Aquæ* « Empyrevma ſpirant, atque ingratæ fiunt; « idcircò, nè & hoc impoſterùm contingat, ac quisvis, penès alios ſuos labores, pauciſſimorum carbonum conſumptione, exiguoq; labore, hanc deſtillationem peragere poſſit; en, L. Benevole! *Inſtrumentum deſtillatorium*, ſeu *Balneum vaporoſum, nuper à me inventum, æri inciſum, typoq; hîc expreſſum*, in gratiam Tui communico; quod ex cupro, vel terrâ figulinâ, parari poteſt,

Conſtat autem partibus tribus: *Infernâ* ſcilicet, *cui aqua ſimplex infunditur*, parvô roſtro, à latere pervia, per quod, deficiente aquâ calidâ, in deſtillatione, nova reaffunditur; ſuperiùs verò planè apertâ, ut medium vas & pars arctè ſuperimponi, & ſuis

ſuis commiſſuris adaptari poſſit. *Secunda regio figuram Alembici repræſentat,* fundum habens planum; &, ut Capitellum tantò preſſius aptari poſſit, in conum aſſurgit; unde pars hæc ſtanno probè obducenda ad intrò. Hæc enim regio ea ſuſcipit, quæ *ex vegetabilibus*, ſeu *Radicibus, Herbis, Floribus, Succis, Fructibus, Seminibus, Corticibus, Aquis etiam compoſitis*, deſtillationi inſerviunt. *Succedit deniq; ipſum Capitellum, Tertia pars balnei*, prout manu Calcographi dextrè delineatum vides.

Balneum hoc vaporoſum paucis ſumptibus, exiguô, & ferè nullô, labore *deſtillationibus omnis generis, liquoribus ſimplicibus æquè, & compoſitis*, ſubſerviet; diſpari tamen ratione, ac reliqua *Balnea*; eò, quòd *in noſtro* rerum integræ Eſſentiæ, primogeneæ qualitates, virtuteſque balſamicæ ſerventur ac perdurent; uti vel maximè in *Oleis Eſſentialibus ſtillatis Corticum Arantiorum & Citri* obſervandum venit; quorum *nativa fragrantia, vires* & *virtus*, multis paraſangis *reliqua olea* antevertunt, quæ *largiori aquâ affuſa* eliciuntur. Et in promptu hujus ratio eſt, quòd *per aquas*, quas addunt, *ſpiritus volatilis, oleaginoſus & ſulphureus* (in quô rerum virtus deliteſcit) in deſtillatione fugetur & ſolvatur; quod graphicè demonſtro in *rectificatione dictorũ Oleorum Eſſentialiũ*, quæ ſi affuſione *aquæ communis* rectificaveris, dimidiam partem haud nanciſceris: quorſum ergò abſorbta? num in auras, & Lunæ concavum, evolavit? an in *aqua ſimplici*, quâ cum rectificaſti *Olea prædicta*, deliteſcit? Verùm hoc ſic eſſe, docebunt communia, cum *oleis*, accidentia, *odor* ſcilicet, & *fragrantia* ac *ſapor*, quæ poſt rectificationem in *aqua* perdurant. *Olea Eſſentialia Citri*, & *Corticum Arantiorum*, quæ citra additionem *aquæ ſimplicis* eliciuntur, totô ente differunt ab iis, quibus aquas affundunt: in iis enim *odor genuinus* perſeverat, & *conſiſtentiâ ſuâ* ad annos plures durant; cùm ex oppoſitô illa, quæ *cum aqua* deſtillaveris, peregrinum quid oleant, ac *Terebinthinam* ſpirent; vel maximè, ſi fermentatio præceſſerit, incraſſantur temporis ſucceſſu, ac *Terebinthinam* tenacitate ſuâ æmulantur, nihil minùs, quàm primævam *Arantiorum* aut *Citri fragrantiam* referentia. Verùm oppones, hanc meam aſſertionem contradictorium involvere, cùm in præmiſſis docuerim, quòd, quô remiſſiori ignis gradu vegetabilia deſtillantur, *eò ſubtiliores ſaltem eorum partes* aſcendant, atq; per Alembicum tranſeant, deſideratis aliquantò *partibus terreſtribus, & fixioribus*, non contemnendæ virtutis, in reſiduo: hoc verò locô aliô aſſeram, quòd, quô *intenſiori ignis gradu* (ſubintellige proportionatum huic generi deſtillationum) vegetabilia per Alembicum deſtillentur, eò plùs de virtutibus paulò terreſtrioribus tranſmittant. Sed *Balneum Vaporoſum* leniſſimum vulgò deſtillandi genus eſt, ergò per illud *partes tantùm ſpirituoſæ & volatiles* elicientur, remanentibus aliquantò *terreſtrioribus*. Ad quod notandum, improbabilem eſſe eorum ſententiam, ne dicam minùs veram, qui hoc adſtruunt, *Balneum ſcilicet Vaporoſum* leviſſimum eſſe deſtillandi genus. Conceſſerim, quòd vapor aquæ calidæ, non præfervidæ, qualis in digeſtionibus & circulationibus Chymicorum familiariſſimus, ſit *leniſſimus ignis gradus*, ad res digerendas putrefaciendaſq; aptus; ineptus tamen eſt ad quamlibet fixationem. Verùm vapor *aquæ fortiter bullientis ferventisq;*, & quidem incluſus, licet actualiter non comburat, & incineret (obſtante humiditate, & deficiente ſiccitate, quæ proprium ignis eſt in quartô modo) eâ tamen *urendi virtute* pollet, ut *gradum caloris arenæ*, quem ſimile deſtillationum genus alioquin ferre poteſt, non parum exſuperet. Cujus rei periculum facere, liberum cuique eſto, digitum admovendo *vapori aquæ bullientis*, à cujus momentaneâ actione & uſtione experietur, quàm *penetrativus* hic ſit *calor*, quàm aptus ad partes *æquè terreſtriores* & *paulò fixiores*, quàm *ſpirituoſas & volatiles* per Alembicum ducendas; quæ nec per *arenam* quandoque elevantur. Quæcunque enim in *hôc Balneo* deſtillantur, *humiditas* eorum & *odor* per minima abſtrahitur, citrà ullius empyrevmatis veſtigia, quin imò craſis ipſius vegetabilis, odor, & reliqua accidentia (ſuppoſito, quod deſtillationi huic aptum fuerit, naturæque ſulphureæ) per omnia conſervantur; quod in vulgata deſtillationum norma haud reperies.

Author

Author proindè sum omnibus præclaræ notæ Pharmacopœis, ut *hujus Instrumenti*, *& Balnei Vaporosi*, sibi copiam faciant, *essentiales deinceps Aquas*, *spiritu & virtute propriâ plenas* destillent; ad quas Medicus æquè, ac Æger, tanquam ad sacram anchoram, tutò confugere possit.

Adhiberi etiam potest sæpè dictum *Balneum* ad ea, quæ desiccatione opus habent; è quorum classe sunt *Viperæ*, aut *Serpentes*, *partes Animalium*, *Typhi Cervorum*, *ad Pulveres legitimè ex ipsis conficiendos*. Servit & ad destillationem *aquarum ex vivis Animalibus*, *Catellis*, *Hirundinibus &c* eô emolumentô, quod ignis vel ab ipso puero, adscendendo & descendendo per gradus, pro *rei destillandæ naturâ* & *exigentiâ*, gubernari se patiatur. Hoc tamen notandum venit; quòd ad intendendum *caloris gradum hujus Balnei*, inter destillandum, *prima pars Destillatorii*, quæ infimum aheni est, præsertim si ex cupro constet, dextrè adeò conficienda sit, ut *secunda*, seu *media pars Balnei* (quæ instar Alembici est plani in fundo) *ab illo primo aheno ad medium usq;* excipiatur & comprehendatur; ut & superiùs operculô benè muniatur, ad normâ reliquorum balneorum, ne vapori fervidissimo pateat exitus, quin potius *mediam Destillatorii partem*, *sive Alembicum illum planum*, ambiat undique, prout *figura secunda* delineat. Hôc pactô destillationes Tuas absolves intensô caloris gradu, utilissimo *ad Olea essentialia*, *& quæ fixa aut terrestria paulò sunt*, impellenda. Hæc de *Aquis simplicibus*, & *compositis*, destillandis præmittenda duxi. Nunc ad *Aquas Compositas*, observatô legitimô ordine, convertar.

AQUA ANTAPOPLECTICA.

℞. Vini Malvatici, vel Hispanici, lib. sex,
Spir. Vini Anisat. puri, non phlegmatici, libras octo,
Cerasorum nigr. ardent. libras duas,
Aq. Lilior. Convall. sine addit. ex Baln. n. Vaporoso still. libram unam;
quibus immergantur successivè, & quidem tempore Veris, subsequentia:

Rad. recent. Pœoniæ unciæ duæ,
Doron. veri unciæ duæ semis,
Cyperi rotundi uncia una,
Zedoariæ uncia una semis,
Herb. recent. Basilici,
Betonicæ,
Hormini, seu Salv. sylv.
Majoranæ,
Menthæ odoratæ,
Pulegii,
Calaminthæ mont.
Rorismarini,
Salviæ,
Serpilli,
Thymi, ana floresc. unciæ quatuor,
Flor. recent. Acaciæ,
Lilior. convall.
Cheyri,
Lavendulæ,
Paralyseos,
Pœoniæ,
Tiliæ,
Tunicæ, ana unciæ tres,
Sem. Coriandri uncia una semis,
Cardamomi min. in capsulis unc. duæ,
Cubebar. uncia una semis,
Cinamomi optimi unciæ sex,
Caryophyllorum unciæ duæ,
Nucum Moschatar. unciæ tres,
Baccar. Lauri,
Juniperi, ana unciæ duæ,
Ligni Rhodii,
Santali Citrin. ana uncia una semis,
Aloës opt. odorif. uncia una,
Cortic. Arantiorum recent. extim.
Citri recent. extim. ana uncia una semis.

Omnia debitô tempore collecta & infusa destillentur tandem in Balneo n. vaporoso ad siccitatem ferè specierum, capitello, vel ejus rostro, immissis

Ligni Aloës opt. incis. crass. drach. unâ,
&, si lubet,
Ambræ gryseæ drachmâ semis,
Moschi opt Oriental. scrupulô unô.

Absolutâ destillatione, *Aqua* usui asservanda, cui, si ita arriserit,
Julapii nostri de Vino libra una, vel plus,

pro conciliandâ gratiâ, addi potest. *Aqua* hæc roborando Cerebro, & universo Nervorum generi, dicata est; ad roborandam Memoriam, arcendam Apoplexiam, & Paralysin, præstantissima.

Nota: *Cùm sexus Muliebris Moschum & Ambram, pro potiori parte, abominetur, dimidia tantùm hujus Aquæ pars illis compleri potest.*

AQUA APOPLECTICA ALIA.

℞. Aquæ Cinamomi, cum vino stillat.
Vini Malvatici, ana libras quatuor;
Hisce mixtis immergantur
Cinamomi acuti unciæ octo,
Caryophyllorum uncia una,
Nucum Moschat. unciæ duæ,
Macis uncia una,
Rad. recent. Pœoniæ unciæ una semis,
Doronici veri uncia una,
Cyperi rotundi uncia una semis,
Sem. Coriandri uncia una,
Anisi uncia una semis,
Baccar. Lauri uncia una,
Cardamomi min. uncia una semis,
Cubebar. uncia una;

Factâ maceratione destillentur per *Balneum n. vaporosum*, ad siccitatem ferè specierum, rostro capitelli in petia ligatis immissis
Ligni Aloës, crass. incis. drachmâ unâ,
&, si lubet,
Ambræ gryseæ drachmâ semis.

Præstans hæc *Aqua destillata* servetur usui superiùs edocto.

AQUA ANTAPOPLECTICA MINERALIS.

℞. Cremoris Tartari libram unam,
Mineræ Antimonii lib. unam semis.

Destilletur ex iis per *Retortam*, igne moderatô, *Spiritus acidus*, qui rectificetur. Hinc

℞. Illius Spiritûs uncias sex;
cui adde
Spiritûs Veneris ex viridi æris unc. tres,
Saturni ardentis, ex saccharo stillat. unciam unam semis,
Vitrioli volatilis sulphurei, ab acido suo spiritu rectificati, uncias quatuor:
Misceantur ad usum.

Est *Aqua*, seu *Spiritus subacidus*, præstans; in affectibus Apoplecticis, Epilepticis, Soporosis, summè expetendus. Reserat meatûs Cerebri, secundæ regionis & medii ventris, ut influentibus spiritibus vitalibus & animalibus liber pateat aditus, quò uberius partes contentas irradient. In *Epilepsia Infantum* securissimè adhibetur, *à drachma unâ, ad drachmas duas, in grato aliquô vehiculo.*

AQUA ARTHRITICA.

℞. Rad. Cyperi rotundi,
Pœoniæ recent.
Cardopatiæ,
Pyrethri, ana unciam unâ semis,
Herb. recent. Chamæpyth.
Calaminthæ mont.
Majoranæ,
Rorismarin.
Salviæ hortens.
Saturejæ,
Serpilli,
Flor. recent. Lavendulæ,
Spicæ, ana uncias tres,
Summitat. Abietis arbor. recent.
Oculor. populi arbor. recent. ana uncias sex,
Cinamomi acuti,
Coriandri, ana uncias duas,
Caryophyllor. unciam unam semis,
Cardamomi,
Cubebarum,
Macis, ana unciam unam,
Baccar. Lauri uncias tres,
Juniperi recent. virid. uncias quatuor.

Cuncta incisa & contusa immergantur in *Spiritûs Vini rectificati libras octo*: Factâque maceratione in vase probè clausô, dedestillentur per *Balneum n. vaporos.* ad totalem specierum siccitatem. *Liquor exstillatus* servetur ad usum.

Frigidis Articulorum affectibus opitulatur, Nervos corroborat, lentos viscososque humores, partibus musculosis & juncturis impactos, quique profundius delitescunt, allicit, attenuat, & ad διαφόρησιν disponit. Usus ejus ab extrà nimirùm; unde & Paralyticis, imò Paraplecticis etiam, solatio est.

AQUA

AQUA ALEXIPHARMACA.

℞. Rad. recent. Angelicæ,
Levistici,
Enulæ, ana uncias tres,
Zedoariæ,
Ostrutii,
Contrajervæ, ana unciam unam semis,
Herb. recent. Rutæ hortens.
Scordii nostr. ana uncias octo,
Melissæ citrat. unc. sex,
Sem. Rutæ recent. collect. unciã unam,
Bacc. Juniperi uncias quinque,
Lauri uncias duas,
Cortic. Arantiorum recent. unc. tres,
Citri recent. & ext. unc. quatuor,
Cinamomi optimi uncias duas,
Macis unciam unam,
Caryophyllorum unciam semis.
Incisa & contusa immittantur in cucurbitam vitreatam, superaffundo
Vini albi boni libras sex:

Factâ digestione, fiat destillatio per *Arenam*, aut per *Balneum n. vaporosum*, ad siccitatem ferè specierum, immissis proboscidi Alembici
Croci Austriaci, vel Orient.
Myrrhæ electæ, ana drachmâ unâ,
Camphoræ drachmâ semis:

Aqua prolecta cum cautelâ asservetur. Quæ cùm in usum petetur, *Syropo de Scordio simplici*, vel *composito*, aut *de Corticibus Citri*, edulcorari poterit. *E residuis* autem *speciebus*, beneficiò *aquæ*, *seu spiritus vini*, *Extractum* parari potest; cùm ad prophylaxin, tùm etiam curationem. Quòd si efficacius Extractum velis, gustuiq; consulere, additis *Elæosacchari Rutæ*, *Citri*, *&* *Angelicæ*, *ana unciâ unâ*, *vel drachmis sex*, hoc ipsum præstabis. Cæterùm, *Aqua* hæc *Alexipharmaca* in omnibus morbis, qui Malignantis naturæ sunt, quin in ipsa Peste, cùm præservativè, tùm curativè, in usum vocanda. Suaserim etiam, deficiente alio vehiculo, ut in prædicta *Aqua Species Alexipharmacæ*, *Pulveres*, *Electuaria*, *Confectiones Antidotales* diluantur, & ægris propinentur. *Dosis uncia una*, *vel una semis*, pro *sudore eliciendo*.

AQUA AD AUDITUM.

Ejus accurata Descriptio, Utendi modus, & Prærogativæ, annexis insuper cautionibus, ex *Appendice ad Animadversiones*, *pag. 28. 29. & 30.* repetantur; quò B. L. directum volumus.

AQUA ASTHMATICA.

℞. Spiritûs Vini Anisati, & rectificati, libras tres,
Vini Malvatici libras duas:
His mixtis immergantur
Rad. recent. Enulæ unciæ duæ, ad quatuor,
Calami Aromat. unciæ duæ,
Pimpinellæ unciæ tres,
Herb. recent. Anethi,
Calaminthæ mont.
Hyssopi,
Melissæ,
Rorismarini,
Salviæ hortens. ana unciæ duæ,
Sem. Anethi,
Anisi,
Carui,
Nasturtii, ana uncia una,
Cinamomi acuti unciæ duæ,
Macis uncia una,
Benzoës,
Styracis Calam. ana drachmæ sex,
Croci opt. Orient. vel Austriaci, drachmæ tres, vel uncia semis,
Bacc. Lauri uncia una,
Juniperi uncia una semis:

Factâ maceratione sufficiente, donec nimirùm omnia infusa & collecta sint, destillentur ex *Balneô nostro vaporoso*, ad siccitatem ferè specierum, proboscidi alembici priùs immittendo
Croci optimi drachmam semis.

Aqua exinde destillata servetur usui; in quem ubi, necessitate adurgente, vocanda, *Syrupo nostrô Asthmatico*, vel *Syrupô de Enulâ*, edulcorari potest. Solatio est iis, qui cum stertore phlegmata secernunt, & quibus citatior anhelitus, asthmate prævocatis, senibus catarrho frigido detentis; Pulmonibus deniq; dicata.

Nota: *Ad pleniorem destillandi cognitionem ea revocentur, quæ* in Animadversionibus super hanc Aquam, pag. 233. in Appendice ad Animadversiones, pag. 31. 32. 33. *præmisimus, scitu dignissima, quin & apprimè necessaria.*

AQUA ANTISCORBUTICA.

℞. Aq. Beccabungiæ,
Cochleariæ,
Nasturtii hortens.
Chærefolii,
Chamædryos, ana sine addit. ex *Baln. n. vaporoso* stillat. libram unam,
Cerasorum nigror. itidem sine addit. stillat. libram unam semis.

His Aquis mixtis immergantur
Rad. recent. Raphani sylvestr. unc. sex,
Apii cum toto,
Enulæ,
Calami Aromat.
Pimpinellæ, ana unciæ quatuor,
Baccar. Lauri,
Juniperi virid. ana uncia semis,
Sem. Nasturtii,
Urticæ,
Fœniculi,
Coriandri, ana uncia una,
Cinamomi optimi unciæ tres,
Nucum Moschat. uncia una semis,
Macis uncia una:

Factâ brevi maceratione, postquàm singula collecta fuerint, destillentur ex *Baln. n. vaporoso;* serveturque usui. Præsentaneum remedium est Scorbuticis, (qui Æquinoctiali lineæ Endemius) Hypochondriacis, & quibus Lien globatus in molem; quod roborando, attenuandoq; humores, perficit. Ea tamen in considerationem trahi hîc velim, quæ, *in Appendice n. pag. 31.* vel *32. de Aqua Anti-Scorbutica D.D. Augustanorum* præfati sumus.

Nota: *Quanquam dictarum Radicum & crasis & temperamentum ad siccum tendat, nec earum virtus tota beneficiô destillationis elici possit, ne tamen perperam hanc destillationem præceptam fuisse arbitreris. Pro potiori enim parte virtutem communicant; quod ex odore harum percipies, maximè si recentes sint. Unde & pondus earum haud parùm auxi; cùm tolerabili pretio undiq; venales prostent.*

AQUA, SEU BALSAMUM EMBRYONUM.

Tametsi superius, *in Appendice ad Animadversiones, pag. 33 & 34.* elegantem, ac numeris omnibus absolutam, hujus, ut vocant, *Balsami*, & *Aquæ*, descriptionem præmiserim: parem illi tamen hîc Lectori sisto: *solis saltem Rosis, earumq; Spiritu, dimissis;* quarum fragrantia sexui fœmineo utplurimùm adversatur. Ea tamen, quæ, *ibidem*, commentati sumus, Lector in memoriam revocet. Hanc ergo Aquæ, aut Balsami, præparationem nunc aggredior.

Primo Vere, & succedente Æstate, hæc colligantur:

Flor. recent. Lilior. convall. libra una semis,
Paralyseos,
Violar. Martial.
Tiliæ,
Tunicæ, ana unciæ octo,
Arantiorum unciæ sex,
Lavendulæ,
Anthos cum fol.
Borraginis,
Buglossæ ana unciæ quatuor, vel quinque,
Fol. Menthæ recent.
Salviæ cum flor. recent.
Majoranæ recent. ana unciæ quatuor,
Rad. recent. Pœoniæ unciæ duæ,
Cort. Arantiorum
Citri, seu Limon. ana recent. & extim. unciæ quatuor, vel quinque,
Cinamomi optimi unciæ octo,
Nuc. Moschatar. unciæ duæ,
Macis uncia una semis,
Cardamomi,
Cubebarum,
Caryphyllor. ana uncia una,
Croci Austriaci drachmæ sex,
Sem. Carui,

Fœni-

Sem. Fœniculi, ana unciâ semis,
Coriandri uncia una:

Horum quædam incisa & contusa, nonnulla etiam integra, utpotè *Flores Liliorum convall. Arantiorum, Tunicæ* (propter tetrum odorem, quem concipiunt, si contundantur) immergantur in

Vini Malvatici boni libras decem,
Spirit. Cerasor. ardent.
Fragorum ardent. ana libram unam semis,
Aq. Pœoniæ florum,
Melissæ citratæ,
Basilici,
Menthæ, ana sine addit. per Baln. n. vaporos. stillat. libram unam:

Recondantur in locô subterraneô, ad plenam omnium collectionem & infusionem factam; tùm destillentur per *Arenam*, vel potius per *Baln. n. vaporosum*, ad specierum ferè siccitatem: quæ ubi peracta, servetur *Aqua* ad destinatos ipsi usus, *Syrupo n. de Cinamomô*, vel *de Corticib. Citri*, aut *Julapio nostrô Gemmato*, edulcorata propinanda.

Vires habet maximas facultatem Vitalem restaurandi. Præcipuè autem Fœtui adhuc inter uteri angustias deprehenso, quin & Matri dicata est. Adhiberi etiam potest in quocunque languore utriusque sexus; *internè ab unciâ semis, ad drachmas sex: externè*, immersis in illam petiolis, & umbilico gravidarum, regioni cordis, & pulsuum, applicatis: habitâ tamen semper consideratione, ne morbus quispiam exæstuans contraindicet.

Nota; *quòd si fortè, in quibusdam Pharmacopoliis, dicti Cerasorum, & Fragorum, Spiritûs ardentes non prostarent: (licet paratu faciles sint, si Pharmacopœi considerarent; quoniam Dii laboribus omnia vendunt) substituatur Spiritus Vini, à Cerasis siccis conquassatis, & à Fragis recentibus, semel atq; iterùm abstractus.*

AQUA CORDIALIS CALIDA.

℞. Cortic. Arantiorum,
Citri, seu Limon. ana recent. & extim. uncias quatuor,
Rosar. recent. seu sale condit. libr. unam,
Flor. Tunicæ recent.
Arantior. recent. ana uncias tres,
Herb. recent. Basiliconis,
Melissæ citratæ, ana uncias quatuor,
Cinamomi opt. acuti uncias quatuor semis,
Macis,
Nucum Moschat. ana unciam unam semis,
Caryophyllor. unciam unam;
Croci Austriaci, seu Orient. drachmas sex;

quibus incisis & contusis, nec non cucurbitæ vitreæ immissis, superinfundantur

Vini Malvati, seu Hispanici, libræ quinque,
Aq. Fragorum,
de Rubo Idæo,
Lilior. convall. ana sine addit. stillat. libra una:

Factâ digestione, destillentur, immissis Alembici rostro, in petiâ ligatis

Ambræ gryseæ,
Moschi Orient. ana scrupulo unô,
Croci Austriac. drachmâ semis.

Aqua pretiosa & fragrans servetur usui. Animi deliquia & Lipothymias arcet, morbis chronicis & inveteratis detentos solatur. Internè (ubi ægri non nimiùm ferveant) & externè, madefactis eâ linteolis, Cordi & Pulsibus adhibetur.

AQUA CORDIALIS FRIGIDA.

℞. Aq. Flor. Arantiorum sine addit. stillat. uncias sex,
Liliorum convallium,
Melissæ citratæ,
de Rubo Idæo, ana sine addit. stillat. libras duas,
Rosar. pariter sine addit. aquar. sed per baln. n. vaporos. stillat. libras tres:
His immergantur
Herb. recent. Basilici,
Melissæ citratæ, ana unciæ sex,
Majoranæ unc. quatuor,

Flor. recent. Arantior. unciæ tres,
Anthos cum foliis,
Buglossæ,
Tunicæ,
Violar. Martial. ana unciæ quatuor,
Lavendulæ unciæ tres,
Cort. Arantiorum,
Citri recent. & extim. ana unciæ tres, vel quatuor,
Cinamomi unciæ duæ,
Macis uncia semis,
Nuc. Moschatar. uncia una,
Croci opt. Orient drachmæ sex;

Factâ post maceratione brevi, destillentur ex *Baln. n. vaporoso*, rostro capitelli, si lubet, immissis
Croci optimi Austriaci drachmâ semis,
Ambræ gryseæ,
Moschi Oriental. opt. ana scrupul. unô,

Fiat *Aqua cordialis* pretiosa. Vires cum superiori communicat. In morbis calidioribus est tutior, quòd minùs calidis constet.

AQUA CORDIALIS FRIGIDA ALIA.

℞. Aq. Fragorum,
de Rubo Idæo,
Melissæ citratæ,
Borraginis ex floribus,
Buglossæ ex floribus,
Violar. Martial.
Flor. Tunicæ,
Lilior. conval. ana sine addit. aq. simpl. in baln n. vaporoso stillat. libram unam:
His Aquis immergantur
Rosar. recent. pallidar. libræ duæ,
Flor. Tunicæ recent. unciæ octo,
Cort. seu Flaved. Arantiorum,
Citri, seu Limonum, ana unciæ quatuor,
Cinamomi optimi unciæ quatuor sem.
Nucum Mosch. uncia una,
Croci opt. Orient. drachmæ sex.

Factâ brevi maceratione, destilletur per *Balneum n. vaporosum*, ad siccitatem ferè specierum. Servetur *Aqua*: vires ejus *ex superioribus* patent.

AQUA CARMINATIVA.

℞. Aq. flor. Chamomill. sine addit. stillat. libras sex,
Anethi ex summit. cum vino generoso stillat. libras quinq;:
His Aquis mixtis immergantur
Flor. Chamomill. Rom. recent. unciæ sex,
Herb. recent. Melissæ,
Origani,
Thymi, ana unciæ tres, vel quatuor,
Sem. Anethi,
Anisi,
Fœniculi,
Carui, ana uncia una semis,
Cumini uncia una,
Flaved. seu Cort. Arantiorum,
Citri, ana recent. unciæ duæ,
Baccar. Lauri,
Juniperi, ana uncia una semis,
Cinamomi acuti unciæ duæ,
Macis uncia una;

Factâ maceratione brevi, destillentur in *Baln. n. vaporoso*, ad siccitatem specierum. *Aqua* servetur usui. Carminativa est, adeoque iis, qui Colicâ flatulentâ, torminibus ventris, & crebris eructationibus nidorosis excruciantur, utilissima: roborat Caput & Ventriculum, digestiones vitiatas corrigit. *Dosis uncia una*, vel *una semis*.

AQUA PRO EPITHEMATE CORDIS.

HUjus Aquæ descriptio petatur *ex Animadversionibus n. Pharm. August. super Aquam pro Epithemate Cordis factis, pag. 296.* & juxta illas præstantissima *Aqua* ad usus externos, *pro Epithematibus*, destilletur & asservetur.

AQUA ANTEPILEPTICA ET CEPHALICA.

℞. Aq. Lilior. convall. sine addit. stillat. libras duas,
Betonicæ,
Flor. Tiliæ,
Pœoniæ,

Aq.

Aq. Cerasorum nigrorum, ana sine addit. aq. simpl. stillat. libras duas semis,
Rosarum sine addit. stillat. & bis à Rosis recent. cohobat. libras duas,
Vini Hispanici libras quatuor.

His mixtis successivè immergantur
Flor. recent. Acaciæ,
Cheyri,
Paralyseos,
Tunicæ, ana unciæ quinque,
Lavendulæ,
Anthos cum foliis, ana unciæ tres semis,
Herb. recent. Basiliconis,
Majoranæ,
Thymi, ana unciæ quatuor,
Rad. recent. Pœoniæ unciæ tres,
Cinamomi acuti opt. unciæ quatuor,
Nucum Moschatar. unciæ duæ,
Macis uncia una semis,
Cardamomi minoris,
Cubebarum,
Sem. Anisi, ana uncia una,
Coriandri uncia semis:

Factâ brevi maceratione, ingredientibus omnibus collectis, destillentur per *Arenam*, vel *Baln. n. vaporosum*, rostro capitelli immissis
Rad. Doronici veri drachmis duabus,
Ligni Aloës drachmâ semis:

Aqua destillatione prolecta servetur usui. Virtus ejus Epilepsiam, Vertiginem, hisq; affines Capitis affectus respicit; quam Præservationis locô omni tempore, proximè quadram Lunæ antecedente, adhibeas: Curativè autem ipsô insultu Epileptico & Paroxysmo instante, externè applicetur, &, si vires ferant, intùs assumatur, vel infundatur.

AQUA ANTEPILEPTICA ALIA, SEU HIRUNDINUM COMPOSITA.

℞. Aq. Flor. Lilior. convall.
Pœoniæ,
Tiliæ,
Betonicæ, ana sine addit. aq. s. destillat. libras duas:

His Aquis mixtis, successu temporis, immergantur
Flor. recent. Anthos cum foliis,
Cheyri,
Paralyseos,
Tunicæ,
Flor. recent. Majoranæ,
Rutæ,
Thymi, ana unciæ tres vel quatuor,
Radic. recent. Pœoniæ unciæ tres,
Cardamomi, in capsulis adhuc, uncia una semis,
Cinamomi optimi unciæ duæ,
Nuc. Moschat. uncia una semis,
Macis,
Cubebarum,
Coriandri, ana uncia una,
Castorei drachmæ sex:

Collectis omnibus, & infusis, fiat destillatio in *Balneo n. vaporoso*, ad siccitatem ferè specierum. *Aqua* in vitro benè clauso asservetur.

Jam verò accipe
Pullorum Hirundinum vivorum, non verò crudeliter discerptorum, num. xxx.

Immittantur *vivi adhuc* Balneo n. vaporoso, vel Alembico vitreo, & statim apposito agglutinatoque Capitello vitreô, ac præposito Recipiente, qui *suprà destillatam Aquam* adhuc contineat, fiat *Destillatio* ad omnimodam *pullorum hirundinum exsiccationem* (qui à rarefacto nimium vapore, & calore, citra magnum doloris sensum, illicò præfocantur.) Sic enim *Spiritus vivificus*, unâ cum *elementari aqua Hirundinum*, *superiori aquæ* unitus, consortii jure efficacissimum reddit liquorem, virtuteque suâ imprægnat (quique aliàs, ex quibuscunque animalibus eum destilles, nullô pacto se figi sinit, quin brevî æthera petat, solo elementari, effœto, & vappæ consimili liquore relicto) arctissimâ copulâ stabilitur & perdurat; quod quidem tantò magis accidet, si *primæ Aquæ stillatæ compositæ* non nihil *de sale quôdam fixo* superaddatur, priusquàm *spiritus, vitam & symbolum animalis referens*, *superiori aquæ*, beneficiô alembici, uniatur. Contingit

tingit hæc unio inter *Salia hac fixa* & *volatilia*, ob symbolum, & naturale sigillum, quo ad se mutuò referuntur. Proindè nō inconsultum foret, si *ex Speciebus omnibus ac singulis* (quarum non paucæ sunt) *à destillatione primæ aquæ residuis*, inque cineres redactis, beneficio *Aquæ pluvialis*, *Sal* eliceretur, & sæpè dictæ *Aquæ stillatæ* incorporaretur. Hâc enim ratione hæc *Aqua* Cephalica, Epileptica, Hysterica, simul & Uterina, virtute suâ efficeretur, interno externoque usui dicata. In *dosi* assignanda haud error committi potest, cùm in qualitatibus suis temperata sit; à *duobus* ergò, ad *tria cochlearia* tutò propinare licebit.

Nota: Qui *Aquam Hirundinum simplicem*, ex *solis* nimirum *Hirundinum pullis*, ad eliciendum *vivificum earum Spiritum*, sine additione *aliarum rerum*, destillare satagit, huic Author sum, ut probè observatâ nostrâ, supra datâ, traditione, illicò *Salem fixum* quendam seu *Alkali*, aquæ exstillatæ jungat, cui *spiritus ille vivificus* perpetuo nexu sese unire, & constans persistere possit: secus si operatus fueris, nullis limitibus *hos spiritûs* continebis, utut vitrum munias, quin evanescant. Ut autem Tibi, L. B. omnia ad amussim & clarissimè demonstrem, quâ ratione *ex animalibus virtus nativa & essentia tota* sit elicienda, ut beneficio destillationis aquis stillatis compositis plenissimè communicetur, sequentem habeto Canonem: Accipe *Pullos Hirundinum siccos & aridos*, è quibus, beneficiò Alembici, *spiritus vivificus*, & *aqua elementaris*, exstillavit, ad normam superiùs traditæ *Aquæ Hirundinum*: *Hos contusos & deplumatos*, quantum fieri potest, Retortæ vitreæ committito, & in arenâ, vel igne etiam aperto, collocato, præpositoque Recipiente destillato, augendo ignem per gradûs, ad totalem *radicalis humiditatis* expulsionem, & hirundinum combustionem; quoad Retorta ultimatè candeat. Prodibit *spiritus naturæ salinæ*, unà cum *sale volatili*, passim collo retortæ, & recipientis lateribus adhærente, ac urinosum quid olente, cum *oleo fœtido ac crasso rubicante*: quæ tria ad invicem commixta, ac ex collo retortæ, quin & lateribus recipientis, studiosè collecta, immittantur Alembico satis alto, vitreo, præposito Recipiente probè munito; fiatque destillatio, vel sublimatio, ex arena (nam in B. M. *salia volatilia* non æquè, ac in arenâ, sublimantur; quod animadversione dignum) quousque videris *salem volatilem* elevari ad capitellum, aut supernam regionem alembici aut phiolæ; continuetur ignis ad omnimodam dicti *salis volatilis* sublimationem, donec etiam aliquid de humido, aut spiritu, subsequatur; & remanebit in fundo *oleum fœtidum*, cum potiore parte *aquositatis*, sale suo volatili ambo spoliata: *aquositas illa in fundo* effœta est, & se habet per modum *aquæ elementaris*, *empyreumaq. spirat*; igitur abjicienda: *Oleum verò crassum & fœtidum*, licet illud omni virtute destitutum nō censeam, præsertim si *sale suo*, quô per sublimationem privatum, constaret; attamen ex duplici motivo aquis suis uniri nequit: primò propter empyrevma & fœtorem; secundò, quod *inter aquas*, *& olea*, *nexus & unio adæquata intercedere nequeat*: quare, si quis Hystericis, aut Epilepticis, propinare fortè velit, separatim asservandum. Existimem tamen, cùm, ut supra commemoravimus, potioribus virtutibus, *& sale suo volatili*, exutum sit, nos *Olei hujus fœtidi* jacturam leviter ferre, vel usui externo saltem destinare posse. Hæc tamen fusiùs, analytico & resolutorio modo, deducere placuit, ut viva animalium pateret anatome, quâve ratione, beneficiô destillationis, earum virtus, & naturæ balsamus, integrè, ac inviolatè, elici & conservari possit, luculenter demonstrarem.

Nunc eò revertar, unde paulùm digressus sum: *Sal volatilis superiùs sublimatus*, *unà cum paucâ humiditate*, *quæ cum sale suo volatili foris transiit*, *illumq. vel totum*, *vel ex parte*, *dissolvit*, Aquæ hirundinum superiùs destillatæ uniatur; & possidebimus *Aquam* virtutes & ideas singularum partium, quibus constat, perfectissimè referentem: pro majori tamen parte *Hirundinum spiritûs vivificos*, *& radicales essentias*, (quas meritò ipsam animalis essentiam dicimus) uberrimè continentem. Tota enim animalium virtus, crasis & energia, in ipso *sale volatili* delitescit, quem, ut subjectos sibi liquores, & spiritus vivificos, im-

imprægnare possit, juxta canones artis elicere, hîc edocueram. Et sic ex genuina hâc Philosophiâ, & dissertatione, luculenter perspicies, quantoperè hallucinentur Authores, & quidem, inter hos, *Clarissimus* Quercetanus, *in suâ Pharmacopœia, seu Arte Medicâ Dogmatico-Hermeticâ;* Mynsichtius, *in suo Armamentario Medico-Chymico;* item *Clarissimus* Schröderus, *in suâ Pharmacopœia Medico-Chymica:* apud quos præposterus hic usus jam invaluit, ut *Animalium morticinia*, aut illa in partes discerpta, affuso quopiam liquore, & *præmissâ sufficienti elixatione, donec ab ossibus carnes avellantur*, junctis pluribus aliis *mineralibus, terris, &c.* in M. B. immittant, sicque aquas suas compositas destillent; quod quàm perperàm, ne dicam, inconvenienter, & contra artis regulas, prædicti Authores impetrent, nemo est, qui non perspiciat, etiam qui Chymicos labores vel à limine salutavit, nedum in Philosophiâ & severioribus disciplinis rude donatus.

Plura de his, in fine hujus Classis, vel ad oculum demonstrabo, ubi Authorum aliquot Aquas Compositas ad rectæ rationis tribunal citabo, veritatis partes acturus. Interim cuperem, ut B. L. hùc insereret ea, quæ, occasione hujus Aquæ hirundinum, *in Appendice ad Animadvers. à pag. 37. ad pag. 43.* non tantùm de hâc Aquâ hirundinum, verùm etiam de aliis, cachinno dignis, aquarum Compositionibus, & pluribus, quæ ad artem destillatoriam accuratè tractandam pernecessaria sunt, præfatus sum; additis ibidem pluribus Corollariis, artem concernentibus, quorum jugem memoriam Lectori apprimè commendo.

AQUA ANTEPILEPTICA ALIA, E VOLUCRUM SPECIE DIFFERENTIUM PULLIS.

℞. Pullor. Hirundin. num. XV.
Picarum num. VI. vel VIII.
Turturum num. IX. vel X.
Cornicum num. IIX.
Ciconiarum num. III. vel IV.

Hi Pulli vivi adhuc immergantur *Balneo n. vaporoso*, &, protinus aptato Capitello, seu Alembico, destillentur in vas Recipiens capitello arctè unitum, ad *pullorum omnimodam siccitatem*; quod quidem brevi accidit. Aquæ stillatæ, & egressæ, adde, ac in eâ dissolve, & quidem pro quâvis ejus librâ,

Boracis Venetæ drachmas duas,

atque in vitro, cerâ & vesicâ benè clausô, studiosè interim asserva. Jam verò accipe *pullos aridos à destillatione relictos, eosq; deplumatos & conquassatos, ac retortæ vitreæ immissos*, destilla gradatim, igne aperto, vel arenæ, ultimò violentissimo igne, ut retorta candeat, in vas vitreum recipiens, usque ad *pullorum combustionem*, humiditatisque radicalis expulsionem. Peractâ destillatione, *liquor egressus*, unà cum *sale volatili*, & *oleo fœtido*, calore arenæ, non balnei, per alembicum vitreum, sat altum, aut longum, suô capitello munitum, rectificetur, (verùm saltem ad dimidias, vel paulò plùs, quodque in residuo manet, Oleum fœtidum, & liquor, rejiciatur.) *Hic liquor rectificatus*, cui *sal volatile pullorum hirundinum &c.* totum inhæret, additis

Spiritûs Cerasorum nigr. ardent. librâ semis,
Aquæ flor. Arantiorum unciis octo,
Nucleor. Persic. ad pultis formâ, partic. aquæ affusâ, contus. unciâ unâ semis,
Nucleor. Cerasor. nigr. cum partic. aquę contus. unciâ unâ,
Cinamomi opt. unciâ unâ semis,
Nucum Moschatar.
Macis, ana unciâ unâ,

denuò per alembicum vitreum, igne arenæ, destilletur ad siccitatem *specierum additarum*, & quidem *in præmissam antè à pullis destillatam, & Borace imprægnatam Aquam*; quæ sic unitæ *Aquæ* spirituosæ in vitro arctè clauso, cum cautelâ, asserventur, omnibus insultibus Epilepticis & Hystericis Antidotus, *à drachma una ad duas, vel tres*, in gratô aliquô vehiculo propinandæ.

Nota primò, *quòd ex unâ & solâ specie dictarum Volucrum, & Pullorum, juxta indigitatum modum, aqua efficacissima destillari possit, ad suprà descriptos affectûs. Quæ enim magis unitate gaudent, propiùs ad naturæ arcana accedunt. Delectum tantùm similium Volucrum proponere volui, ut, quam seligeres, pro destillatione aquæ Epilepticæ, liberum foret.* Interim, dum hæc egi, secretum Tibi revelasse noveris.

Nota ſecundò, *quòd, ſi dictarum volucrum, unô eôdemq; tempore, copia ad manum non ſit, partitis vicibus, & ſucceſſivè, unius atq; alterius deſtillatio ſuccedere poſſit ; quæ, ubi ſeorſim ſtillarint, mox in unum confundi poterunt, & ſecundâ deſtillatione plenius uniri ; pullis ſiccis ſimul aſſervatis, pro ſale extrahendo.*

AQUA ANTEPILEPTICA ET ANTIPODAGRICA.

CUm hîc loci circa *Animalium deſtillationem* occupemur, anſam arripio, L. B. conſimilem adhuc Aquam, magnæ prærogativæ ac virium, *ex vivis Animalibus* parandam, Tibi revelandi; quæ non tantùm in Epilepſiâ, tàm Infantum, quàm Adultorum, verùm etiam in doloribus Arthriticis, intus foriſque adhibita, maximi futura eſt effectûs. Hujus præparatio ſic ſe habet:

℞. Catellos, ſex, vel octo dies natos, num. v. vel vi.

Eoſque diligenter repurgatos immitte in *Baln. n vaporoſ.* appoſitoque capitello, & juncturis undique lutô benè clauſis, appoſitoque vitro recipiente, deſtillentur ſtatim, ad *omnimodam humiditatis conſumptionem, ſpiritûs vivifici expulſionem, & Catellorum exſiccationem*; roſtro tamen Capitelli priùs in petia ligatis immiſſis

Borac. Venetæ drach. duabus, vel tribus,
Croci Auſtr. vel Orient. drach. unâ ſem.

Aqua prolecta, *vivifico ſpiritu* turgens, ſtudioſè interim in vitro, cerâ & veſicâ benè clauſo, aſſervetur; dein accipe *catellos ſiccatos & aridos*, quos retortæ vitreæ immiſſos, præpoſitoq; Recipiente, deſtilla in arenâ, vel igne aperto, ad *omnimodam radicalis humoris expulſionem, & manifeſtam Catellorum combuſtionem. Aqua* ſeu *ſpiritus* ſtillatus, unà cum *Sale volatili*, & *Oleo fœtido*, in cucurbitâ vitreâ rectificetur ad dimidias ſaltem, relictâ parte alterâ mediâ, cum oleo fœtido, in fundo: *Spiritus enim ſalinus*, ad levem ignis gradum, illicò in excipulum tranſit; quod autem reliquum eſt, *craſſus* ſcilicet *olidusq; liquor*, & *oleum*, citra ſpiritûs & ſalis volatilis veſtigia, rejiciatur. Jam verò *Liquor ſalinus hic* & *ſpirituoſus*, cui *ſal volatile* totum inhæret, additis

Spiritûs Ceraſor. nigror. unciis ſex,
Aq. flor. Papav. erratici, ſine addit. ſtillat. unciis quatuor,
Arantiorum unciis duabus,
Summit. Abietis arboris recent.
Oculor. Populi arboris recent. ana unciis quatuor,
Roriſmarini recentis unciis tribus,
Nucum Moſchatar. unciâ unâ,

denuò in cucurbitâ vitreâ, igne arenæ, deſtilletur, ad ſpecierum usque ſiccitatem, (cavendum tamen, ne ſpecies adurantur, & aqua Empyrevma ſpiret) & quidem *in aquam jam antè à Catellis deſtillatam*, roſtro capitelli immiſſis

Boracis Venetæ drachmis duabus,
Croci Auſtriaci, vel Oriental. drachm. unâ.

Quæ ſic unitæ *Aquæ* ſpirituoſæ, optimè munitæ aſſerventur. Probatur hæc *Aqua* in omnibus Epilepticis & Hyſtericis affectibus, in doloribus Colicis, & Arthriticis, intus adhibita; externè verò in Chiragrâ, & Podagrâ, quarum licet characterem non tollat, dolorem tamen, ac earum fervorem, reprimit, fermentum acidum podagricum ſalſedine ſuâ purâ immutando, viâque adaperiente ad diaphoreſin diſponendo.

AQUA MASTICHINA STOMACHICA.

℞. Maſtich. elect. uncias quatuor,
Styracis Calamitæ uncias duas ſemis,
Cinamomi optimi uncias duas,
Macis,
Nucum Moſchatar. ana unciam unam ſemis,
Caryophyllorum unciam unam:
quæ minutim cõtuſa immergantur in Vini Malvatici libras quatuor.

Factâ maceratione per aliquot dies, per *Baln. n. vaporoſ.* ad ſpecierum ferè ſiccitatem deſtillentur. *Aqua* prolecta *Stomachica*, & *Cephalica*, in vitro clauſô benè cuſtodiatur, quæ per ſe, in Ventriculi & Cerebri frigidis affectibus, à craſſa ac vitrea pituita ortum ducentibus, ſummo emolumento cedit, propinata à *drachmis duabus* ad *unciam ſemis* pro *doſi*, ſæpiùs, *vel ſaccharô, vel Syrupô aliquô conveniente* edulcorata. Ex illa *Syrupus*

Syrupus pariter efficax confici poteſt, *ſolâ ſacchari ſ.q.* additâ, ut ſine ullâ coctione aut ebullitione Syrupi acquiratur conſiſtentia : ſumatur nempè *Aquæ hujus libra una*, & *ſacchari libra una ſemis*, ſolaque *ſacchari* in calore leni diſſolutione conficiatur *Syrupus* juſtæ conſiſtentiæ, qui iiſdem, quibus *Aqua*, gaudet virtutibus; medicamentis multis ſtomachicis & cephalicis utiliſſimè admiſcendus.

Nota : Cùm verò *ſpecies à deſtillatione relictæ* quippiam virtutis, præcipuè roborantis, ſibi reſervarint, ſolis *ſpirituoſis & eſſentialibus partibus* per alembicum transfuſis; quod præſertim *in Maſtiche & Styrace* evenit : quapropter è re erit, *illas* iteratò deſtillationi, & quidem paulò violentiori, committere, *ſiccæ nimirum, & non affuſo liquore*, per retortam, in arena, vel ſabulo, inſtituendæ, obſervatis diligenter ignis gradibus, ut levi, per initia, ignis impulſu, *oleum* eliciatur *præſtans & fragrantiſſimum, aurei coloris*, quod amovendum, priusquam ignis adaugeatur; hoc ſubſequetur *rubicundum magis oleum, empyrevma nonnihil ſpirans*, æquè, ac prius, in tempore ſeponendum ac cuſtodiendum; *tertium verò, craſſum & fœtidum oleum*, violentiſſimo igne propulſum, ad ſuos quoque usûs, tanq. *Balſamum Vulnerarium*, eſt conſervandum.

Primum illud, *coloris aurati, oleum*, cùm ad internos, tùm externos usûs, verticem capitis, nucham, tempora, nares, ventriculum, cordis regionem, eôdem *inungendum*, vel etiam *balſamis commiſcendum*, vel etiam, additâ *olei Nuciſtæ* ſ. q. *Balſamum* ex eô conficiendum, prædictarum partium imbecillitati primariò dicatum.

Secundum verò, *magis rubeſcens, oleum*, unguentis pariter, & balſamis ſtomachicis, cum fructu admiſceri poteſt, nullô virtutis, aut ſubſtantiæ ingredientium factô diſpendio : quô feliciter fruere.

AQUA, SEU MIXTURA MERCURIALIS ALOETICA.

EJus deſcriptio, & præparatio, uti & applicandi modus, petantur ex *Animadverſ. noſtris in Pharmacop. Auguſt. factis, in Aquam Mercurialem, pag.301.*

AQUA HYSTERICA.

℞. Aquar. Meliſſæ Citratæ,
Matricariæ floreſc.
Rorismarini,
Ceraſor. nigr. ana ſine addit. aq. ſ. per Baln.n.vaporoſ. ſtillat. libram unã ſemis,
Vini Malvatici boni libras duas:
his mixtis immergantur ſucceſſivè
Rad. Cyperi rotund.
Zedoariæ, ana uncia una ſemis,
Pœoniæ recent.d.t.coll. unc.duæ,
Herb. recent. Baſilici,
Calaminthæ mont.
Menthæ criſpæ,
Pulegii,
Thymi, ana unciæ tres,
Summit. Anethi unciæ duæ,
Flor. recent. Betonicæ,
Salviæ hortenſis,
Cheyri, ana uncia una ſemis,
Cortic. Arant. recent. ext'm.unc. duæ,
Sem. Carui,
Fœniculi, ana uncia una ſemis,
Coriandri,
Bacc. Lauri, ana uncia una,
Nuc. Moſchat. uncia una ſemis,
Cinamomi opt. unciæ tres,
Macis,
Antophyllorum, ana uncia una,
Croci Oriental.
Caſtorei, ana drachmæ ſex.

Factâ maceratione brevi, poſtquàm omnia collecta ſunt, deſtillentur per *Baln. n.vaporoſum*, roſtro alembici immiſsâ

Croci Oriental. drachmâ ſemis.

Aqua prolecta ſervetur in vitro benè clauſo; efficaciter ſervit Melancholicis, Hyſtericis, & Utero præfocatis. *Doſis à Cochl.1. ad 3. plus minùs.*

AQUA NEPHRITICA.

℞. Nucl. Ceraſor. nigr. uncias duas,
Perſicorum uncias ſex,
Amygdalar. amar. uncias quatuor:

Contundantur optimè in mortario, ad pultis minutiſſimam formam, affusâ particula vini Malvatici, vel Rhenani.

Sem. Apii,
Thlaſpios,
Milii Solis,
Petroſelini, ana uncias duas:
Pari modô ad pultis formam ſubtiliſſimè, additâ etiam ſ. q. vini Malvatici, vel Rhenani, contundantur. His duabus pultibus adde præterea

Bacc. Halicacabi unciam unam ſemis,
Juniperi virid. uncias quatuor,
Allii recent. uncias duas,
Cæparum recent. uncias ſex,
Porri recent. (quod ſpecies Cæparum eſt) uncias quatuor,
Rad. recent. Pimpinellæ unc. tres,
Raphani Hyemal. hortenſ. uncias octo,
Calam. Aromat. unc. tres,
Herb. recent. Rutæ murariæ uncias quatuor,
Cinnamomi optimi uncias tres,
Macis,
Nucum Moſchatar. ana unciam unam.

Immergantur cuncta in
Vini Rhenani opt. diuretici libras ſex, vel octo,
Spirit. Ceraſor. ard. libram ſemis,
Aq. Ceraſ. nigr.
Petroſel. ex toto, benè conquaſſatis, ana ſine addit. aq. ſtillat. libram unam.

Factâ maceratione brevi, poſtquam omnia collecta, & liquoribus immerſa fuerint, deſtillentur ex *Baln. noſtro vaporoſo*, vel *per arenam*, lentô igne. *Aqua* ſtillata prolecta ad uſum, in vitro benè clauſo, asſervetur. Renum parenchymati ſolatio eſt, mundando, detergendo, arenulas & grumos tenuiores ex renibus proſcribendo & atterendo; (unicum calculum jam confirmatum excipias) omnibus Veſicæ affectibus ſummè conducibilis. *Doſis ab uncia una ad duas, in vehiculô gratô*, aut *jure alteratô ex radice Petroſel.* vel *Ciceribus &c.*

AQUA OPHTHALMICA, SEU AD OCULORUM INFLAMMATIONEM.

℞. Herb. recent. Chelidonii,
Euphraſiæ,
Fœniculi, ana libras duas,
Flor. recent. Roſarum libr. duas ſemis,
Cyani,
Papaveris erratici, ana lib. unam ſemis,
Croci opt. Orient. unciam ſemis.

Subtiliter inciſa & contuſa deſtillentur ex *Balneo n. vaporoſo*, ad ſiccitatem totalem herbarum & florum; ſerveturq; *Aqua* in vitro benè clauſo; cujus, ſi placuerit, ſingulis libris

Sacchari Saturni reſolubilis ex Minio, vel ipſo Plumbo, facti drachm. duæ ſemis

addi, ac in ea diſſolvi poſſunt; denuò filtrari & cuſtodiri. Pretioſa eſt in omnibus Oculorum Inflammationibus, Lippitudine, acri Lachryma ſtillantibus Suffuſione & Cataractâ præcipiti laborantibus. Diſſipat viſcoſos eorum & excrementitios humores, tunicas roborat, à Gutta ſerena præſervat, puſtulas abſumit; extremitate ſubtili penicilli Pictorum, in eâ madente, ad oculorum canthum externum, *guttâ unâ alterâve* inſtillatâ, abſtergendo.

AQUA ODORIFERA.

℞. Aq. Flor. Arantiorum,
Roſar. fragrantiſs. ana ſine addit. ſtillat. libras duas.

His mixtis aquis, ac vitro largo & amplo (qualia ſunt, in quibus Conſervæ reconduntur) immiſſis, ſuperinſpergantur leviter, ne fundum petant, ſed aquæ innatent,

Flor. Jaſmin. q. s. ut deſuper ſaltem aqua tegatur.

Claudatur deinde vitrum ſupernè chartâ cereaceâ, & veſicâ, ne vitrum, aut aqua in eô contenta, cum ſupernè adſperſis floribus, multùm commoveantur, & flores fundum petant: relinquantur hoc ſitu per diem ac noctem; *flores deinde priores* removeantur, *novis ſubſtitutis*: idque toties reiteretur, donec *ſubjectus liquor* odore fragrantiſſimo imbuatur; quem deinde rectifica, & uſui reſerva, in vitro arctiſſimè clauſo: proboſcidi autem vitri immittantur

Ambræ gryſeæ,
Moſchi optimi Oriental, ana ſcrupulus unus.

Fiatque

Fiatque *Aqua* fragrantissimi odoris, reficiendis spiritibus, tàm vitalibus, quàm animalibus, aptissima; ab intrà vel extrà usurpanda.

Nota: *Nos in destillanda hâc Aquâ Idæam & prototypon reliquarum aquarum hîc Tibi proposuisse, censeas; quânam scilicet ratione è floribus Liliorum convallium, Violis Martialibus, Tunicæ, Liliorum alborum &c. quorum odor, & spiritualis portio, nimium volatilis & fugax est, beneficio Balnei n. vaporosi, odoratissima Aqua elici possit; quæ deinde, inspersis priùs aliquoties floribus ejusdem speciei, rectificanda, prout suprà edocuimus.*

AQUA ODORIFERA PRO EPITHEMATIBUS CORDIS ET PULSUUM.

℞. Aq. Flor. Arantior. libram semis,
Basilici,
Majoranæ,
Lavendulæ,
Rosar. ana sine addit. stillat. libram unam semis,
Acet. Flor. Lavendulæ,
Tunicæ,
Rosar. ana n. modô parat. libram unam.

His liquoribus mixtis immergantur
Rad. Cyperi rotundi,
Ireos Florent. ana uncia una,
Herb. Thymi Cretici recent.
Flor. Arantior. recent. ana unciæ duæ,
Ligni Rhodii raspati uncia una semis,
Cinamomi optimi unciæ duæ semis,
Caryophyllorum uncia una,
Nucum Moschat. uncia una semis,
Cortic. seu flav. Arantiorum,
Citri, ana recent. & extim. uncia una semis,
Asæ dulcis, seu Benzoes,
Styracis Calamitę, ana uncia una semis,
Gummi Ladani uncia una.

Factâ brevi maceratione, destillentur ex *Balneo n. vaporoso*, ad siccitatem ferè specierum, Alembici rostro immissis, si lubet,
Moschi optimi Oriental. scrupulo uno,
Ambræ gryseæ scrupulo semis,
in petia ligatis.

Aqua prolecta fragrans, odoris perfectissimi, servetur in vitro benè clauso. Cardiaca est, viribus cum superiori participatis, intus forisque applicanda.

Nota: *Qui imbecillitati sexûs Fœminei nonnihil consulere studet, Moschum & Ambram, Acetum & Aq. Rosarum, omittat, tanquam fœminarum offendiculum.*

AQUA PHYSOGONA.

℞. Rad. Calam. Aromat. recent. unciam unam semis,
Galangæ unciam semis,
Fl. Chamomill. Rom. unciam unam semis,
Arantiorum recent. unciam unam,
Cort. Arantiorum,
Citri, ana recent. & extim. unc. duas,
Sem. Apii,
Anisi,
Fœniculi,
Carui,
Coriandri, ana unciam unam semis,
Cumini unciam unam,
Cinamomi optimi uncias duas,
Nucum Moschatar. unciam unam semis,
Macis unciam unam,
Caryophyllorum drachmas sex.

Incisa & contusa crassiusculè immergantur in
Vini Malvatici, seu Hispan. libras duas,
Spiritûs vini rectificati libras quatuor,
Aquæ Cinamomi, cum vino stillat. libram unam semis.

Factâque maceratione brevi, destillentur ex *Baln. n. vaporoso*, vel *cucurbita vitrea*, in *B.M.* *Aqua* destillata servetur usui; ante exhibitionem gratô aliquô *Syrupo* edulcoranda. *Aqua vitæ Carminativa* dici meretur; humores elevatos, ac in flatus attenuatos, beneficio rarefactionis, mirè dissipans ac propellens.

AQUA

AQUA PURGANS.

℞. Aq. ex granis Sambuci,
Ebuli, ana recent. & ſine addit. ſtill. libram unam ſemis,
Aq. Aſari ex toto ſine addit. tempore vernali ſtillat. libras duas,
Eſulæ,
Hellebori, ana ex toto, pariter ſine addit. ſtillat. libram unam,
Mercurialis, etiam ſine addit. ſtillat. libras duas.

His Aquis, ſuô tempore collectis & deſtillatis, mixtis adde
Flor. Roſar. Damaſcen. libram ſemis,
Tanaceti recent.
Aloës hepaticæ, ana uncias quatuor,
Scammonii uncias tres,
Colocynthid.
Olei Tartari per deliquium facti, ana unciam unam ſemis;

macerentur per Menſem unum, additis poſtea
Cinamomi acuti opt. unciâ una ſemis,
Semin. Fœniculi,
Aniſi, ana unciâ unâ,

deſtillentur ex *Baln. n. vaporoſo*, ad ſiccitatem ſpecierum, ſemel atque iterum cohobando. Laxat alvum, humores peccantes promiſcuè & ſuaviter educit. *Doſis ab uncia ſemis, ad unam, duas, ad uſq; tres.*

Nota: *Aſſerui*, in præmiſſis meis Animadverſionibus, *Cathartica vegetabilia ſimplici deſtillatione, liquoribus inſuper illis affuſis, ſuas non addere deſtillando virtutes Catharticas, ſed eas in fundo alembici, aut reſiduo, manere. Hîc tamen illud accidit, artificioſiori nimirùm deſtillatione, cohobatione, & fermentatione, quarum ope, ſi non omnes, ex parte ſaltem, ſuas præbent virtutes ſubtiliores deſtillato iſta vegetabilia. Hanc igitur compoſitionem huic operi inſerere, conſultum duxi.*

AQUA HYPNOTICA, SEU ANODYNA, AUT SOMNIFERA.

℞. Aq. Flor. Nymphææ albæ,
Aq. Flor. Papaveris erratici,
Solani hortens.
Sempervivi major.
Hyoſcyami,
Capitum papav. recent. & matureſcent. ana ſuo tempore collect. & ſine addit. ex *Baln. n. vaporoſo* ſtillat. libras duas,
Vini Malvatici libras duas ſemis.

His mixtis immergantur
Sem. Papaveris Albi,
Nigri,
Hyoſcyami,
Lolii, ana unciæ duæ ſemis,

priùs in mortario probè & minutiſſimè inciſa & contuſa, ad pultis formam, additâ ſ.q. Aquarum prædictarum, ſeu vini Malvatici: porrò adde
Pomorum Mandragoræ rec. num. xv.
Opii Thebaici uncias tres:

Factâque maceratione & fermentatione per dies ferè xv. additiſque poſtmodum
Croci optimi Orient. unciâ unâ,
Cinamomi acuti,
Nuc. Moſch. ana uncia una ſemis,
Caryophyllor. uncia ſemis,

deſtillentur ex *Baln. n. vaporoſo*, ad ſiccitatem ſpecierum, binis vicibus cohobando. *Aqua* prolecta ſervetur. Vires ejus Anodynæ ſunt, & in omnibus vigiliis diuturnis, ac quibuscunque doloribus, uti & morbis ardentibus, (peſte & malignis febribus exceptis) auxilio cedit. Refrigerat inſuper ac humectat, ſumpta *ab unciâ unâ, plus minusve*; habitâ tamen ratione & morbi, & ætatis.

AQUA PERLARUM CONFORTATIVA.

℞. Aq. Meliſſæ Citratæ,
Ceraſorum nigr.
de Rubo Idæo, ſine addit. ſtillat. uncias ſex,
Cinamomi ſine vino,
Roſar. ſine addit. ſtill. ana uncias quatuor.

In his mixtis Aquis ſolvantur
Magiſt. Perlar. Oriental.
Corallior. rubr.
Matris Perlar. ana ſolubil. n. drachm. una ſemis,
adden-

addendo

Syr. de Corticibus Citri n. seu
Acetositatis Citri n.m. parati, unc. tres,
Essent. Citri sacch. n. ex recent. cort. parat. unciam semis vel unciam unam:

Misceantur exactè, fiatque *Aqua Perlata* clara & efficax in omnibus Animi defectionibus & Lipothymiis, *ab unciâ semis ad unam*, vel *ultrà*.

Nota primò: *Hanc Aquam si quis volet reddere gratiorem, id præstatum iri facillimè Spiritûs Vitrioli, aut succi recentis Limonum s. q. additâ.* Secundò: *Hanc Aquam in magna quantitate simul non esse dispensandam atque asservandam, propter Syrupos, & saccharum illi admixtum; quæ successu temporis fermentationem & aciditatem quandam inducere possent.*

TINCTURA ROSARUM.

℞. Flor. Rosar. rubr. siccat. unciam unam,
Tunicæ sicc. rub. drachm. duas;

His affundantur in vase terreo

Aq. fontan. ferventis libræ quatuor,

in quâ priùs

Tamarind. recent. uncia una

parùm, vel semel tantùm, ebullierit in vase pariter terreô, neutiquam in æneô, aut aurichalc. ne quid æruginosum aut amarum sapiat: hisq; ulteriùs adde

Spiritûs Vitrioli Martis gut. xv. vel xx.

cùm autem refrixerint, colentur & filtrentur, supperaddendo

Aq. Rosar. fragrantiss. sine addit. stillat. uncias quatuor,
Syr. Violarum Martialium,
de Papav. errat. ana uncias duas.

Fiatque *Potus* præstans, in prædominio caloris, & febribus ardentibus; quod refrigerando & humectando præstat. Corroborat insuper hepar, ac ventriculi digestionem promovet.

Nota, *quòd, si hæc Tinctura in Dysenteriâ, & Diarrhæâ immoderata foret propinanda, Tamarindos omittere, &, eorum locô, Galangam, Mastichen, rad. Chinæ, Cydonia, & his affinia, cum ebullitione in aquâ præmissa, substituere, consulerem.*

ELIXIR VITÆ CEPHALICUM, ET STOMACHICUM.

℞. Spirit. Vini optimè rectific. libras XII.

His immergantur successivè incis. & contus.

Rad. rec. Calami Aromat. unc. una sem.
Cyperi rotundi,
Doronici veri,
Galangæ, ana uncia una,
Herb. recent. Melissæ Citr.
Rorismarini cum flor.
Basilici effloresc.
Majoranæ, ana uncia una semis,
Flor. recent. Arantiorum,
Betonicæ,
Tunicæ, ana uncia una semis,
Rosarum unciæ quatuor,
Lavendulæ uncia una,
Sem. Anisi,
Carui,
Coriandri, ana uncia una,
Cinamomi optimi acuti unc. quatuor,
Nucum Moschatar. uncia una semis,
Caryophyllorum,
Macis,
Cardamomi min.
Baccar. Lauri, ana uncia una,
Cubebarum drachmæ sex,
Cortic. seu flaved. Arantiorum,
Citri, ana recent. & extim. uncia una,
Ligni Aloës raspati optimi unc. semis,
Rhodii raspati optimi uncia una:

Factâ brevi maceratione, postquam successivè collecta sunt, destillentur ex *Balneo n. vaporoso*, ad siccitatem ferè specierum, rostro Alembici immissis

Ambræ gryseæ scrupulo unô, vel drach. semis,
Moschi optimi Orient. scrupulô unô.
&, si lubet,
Asæ dulcis, seu Benzoës, &
Styrac. Calam. ana drachm. unâ semis,

cunctis invicem in petiâ ligatis.

Spiritus prolectus (cui ea, quæ rostro Alembici imposita fuêre, aliquandiu, pro meliori extractione, immergi possunt) dulcoretur cum libra unâ & dimidiâ

Julapii Rosarum, vel

Julapii

Julapii ex Vino n. m. parat.

Eritque *Elixir* præstans in omnibus Affectibus frigidis Cerebri & Ventriculi; Epilepticis & Apoplecticis auxilio est: internè *cum Syrupo, vel Julapiis;* deforis autem, *sine his*, effectui datum.

ELIXIR, SEU AQUA VITÆ ANTIPESTILENTIALIS.

℞. Rad. Angelicæ recent.
Enulæ recent.
Imperatoriæ,
Zedoariæ,
Herb. recent. Scordii nostr.
Rutæ hortens. ana uncias duas,
Flor. recent. Calendulæ,
Arantiorum, &
Citri, si haberi possint,
Sambuci,
Tunicæ, ana unciam unã semis,
Granorum Juniperi uncias tres,
Cortic. Arantiorum recent. & extim.
Citri recent. & extim.
Cinamomi optimi, ana unciam unam semis,
Sem. Anisi,
Coriandri,
Myrrhæ rubræ,
Caryophyllorum,
Nuc. Moschatar. ana unciam unam,
Spirit. Vini rectificati libr. xiv.

Factâ maceratione, donec omnia successivè collecta sint, destillentur ex *Baln. n. vaporoso*, rostro capitelli immissis
Succini drachmis duabus,
Croci opt. drachmâ unâ semis,
Camphoræ drachmâ semis, vel drachmâ unâ.

Aqua vitæ elicita dulcoretur cum
Syr. de Cort. Citr. n. libra una, vel una sem.
servetur usui.

Est *Aqua vitæ*, peste grassante, præservativè assumenda.

ELIXIR ALLIATUM ANTIPESTILENTIALE.

℞. Alli recent. uncias duas,
Cinamomi optimi unciá unam semis,
Nucum Moschatar. unciam unam,
Spirit. Juniperi ex Baccis libras quatuor;

Destillentur ex *Baln. n. vaporoso* ad siccitatem, rostro capitelli immissis
Succini albi drachmis duabus,
Camphoræ drachmâ semis:
Spiritus egressus dulcoretur cum
Syr. de Cortic. Citri, vel
de Scordio nost. unciis octo.

Servetur ad usum futurum, tanquam *Aqua vitæ*, pro Plebe, tempore Pestis, ad præservationem offerenda.

LIQUOR, SEU ESSENTIA ALEXIPHARMACA.

℞. Aq. Scordii,
Rutæ, ana sine addit. aq. simpl. stillat. libras duas,
Cotic. Citri,
Flor. Arantiorum, ana libr. semis;
His Aquis immergantur
Rad. Angelicæ,
Enulæ,
Imperatoriæ,
Zedoariæ, ana uncia una semis,
Flor. Calendulæ,
Sambuci,
Tunicæ, ana recent. uncia una semis,
Gran. Juniperi unciæ tres,
Sem. Angelicæ,
Anisi,
Myrrhæ rubræ, ana uncia una,
Nucum Moschatar.
Macis,
Cinamomi optimi, ana drachmæ sex.

Factâ maceratione brevi, destillentur ex *Baln. n. vaporoso*, ad siccitatem specierum, rostro capitelli immissis
Camphoræ scrupulô unô,
Succini albi drachmis duabus.

Liquori egresso denuò immergantur
Rad. Zedoariæ,
Contrajervæ,
Cort. Citri recent. extim. ana unc. una semis,
Arantior. recent. uncia una,

Myrrhæ rubræ uncia ſemis,
Croci opt. Oriental. drachmæ duæ.

Digerantur per aliquot dies, in locô ſaltem frigido, vel tepido, colentur, pòſt & filtrentur; *Eſſentiaq;* ſervetur. In omnibus morbis naturæ malignantis, ut febribus Petechialibus, Caſtrenſibus, Hungaricis, vera Antidotus, *à drachmis duabus, ad unciam ſemis, unciam unam, duas, pro ſudore eliciendo.*

Nota, *quòd ejusmodi Eſſentiæ ultrà dimidium anni durabiles haud ſint, eò, quòd careant ſpiritibus ardentibus. Proindè ſeduli Pharmacopœi ſtrenuè adlaborabunt, ut ſuprà dictas Aquas deſtillatas in promptu habeant; utpotè quæ ætatem ferunt: è quibus Eſſentiæ illicò parari poterunt.*

Notandum prætereà, *inconſultum eſſe, prædictas Eſſentias, antequàm in uſum actu vocentur, Syrupô aliquô appropriato alterare; perfacilè enim à ſaccharo aceſcunt: quòd ſi verò neceſſitas earum uſum imperet, ſumito Eſſentiæ, ante dictæ unciam unam, Syrupi de Scordio noſtro, aut de Corticibus Citri n. unciam ſemis, (uter eorum arriſerit magis,) & pro doſi exhibeto.*

Ulteriùs advertendum, *quòd in Regionibus ad Aquilonem ſitis, copia Florum Citri & Arantiorum, Malorum Citrinorum, tanta non extet, quanta pro deſtillandis ex iisdem aquis deſideratur. Proindè conſilium ſuggero Pharmacopœis, ut vel ex Auſtrinis partibus ſibi ferant ſuppetias; aut Aquam Scorzoneræ, ſimilemq; appropriatam, ſubſtituant.*

ESSENTIÆ ANTIDOTALES ALEXIPHARMACÆ.

Latiſſimum campum & meſſem, ut ajunt, Tibi adaperui, L.B. *in Appendice n. ad Animadverſiones n. pag. 30. & 31.* Quô ex loco diſpares earum diſpoſitiones & inventa petito. Virtutem autem, & vires ſuas, primariò exerunt, malignas qualitates, in corpore humano reſtagnantes, acriter oppugnando. Quare, tempore contagionis ſævientis à *Cochleari unô, ad duo*, horis matutinis, ante egreſſum domûs, per modum prophylaxeos exhiberi poterunt: in curatione autem *drachma una, aut altera*, cum reliquis Alexipharmacis, præſcribi poterit.

LIQUOR ALEXIPHARMACUS.

℞. Cortic. Citri, aut Limon. recent. & extim. drachmas ſex,
Sem. Citri drachmas tres,
Cardui benedicti,
Rutæ, ana drachmas duas,
Myrrhę rubrę drachmam unam ſemis,
Amygd. dulc. decortic. pro exactiori diſſolut. myrrhæ, drachmas tres.

Contundantur benè in Mortario, cum
Aq. Scordii,
Scorzoneræ,
Rutæ, ana unciis tribus:

Fiat Emulſio, quæ colanda, & Colaturæ addendæ
Syr. de Scord. n. ſimpl. drachmæ ſex,
de Cortic. Citri n. uncia una:

Miſceantur pro *tribus* circiter *doſibus*.

Hic *Liquor*, ſeu *Emulſio* extemporanea, (nam ejus ſubſtantia ætatem & tempus non fert,) inter pretioſa quæque Cardiaca meritò notanda. In morbis, quorum curatio à centro ad circumferentiam uti Morbillis, Variolis, Petechiis, ipſaque Peſte, tutius tutô exhibetur.

LIQUOR CORDIALIS TEMPERATUS.

℞. Rad. Cyperi rotundi,
Ireos Florent. ana unciam unam,
Flor. recent. Borraginis,
Buglоſſæ,
Roriſmarini cum foliis,
Tunicæ, ana unciâ unam ſemis,
Roſar. uncias ſex,
Cort. Arant.
Citri, ana recent. & ext. unc. duas,
Cinamomi optimi uncias duas ſemis,
Ligni Rhodii raſpat.
Nuc. Moſchatar.
Macis, ana unciam unam,
Croci Oriental. unciam ſemis.

Inciſa & contuſa, quæ requirunt, immergantur in
Vini Malvatici libr. ſex, vel octo:

Factâ maceratione, deſtillentur ex *Balneo n. vaporoſo*, ad librar. v. vel vi. exſtillationem: *Aquæ* ſpirituoſæ exgreſſæ porrò immergantur

Cortic. Arantiorum,
Citri, ana recent. & extim. uncia una,
Granor. Chermes uncia semis,
Ligni Aloës opt. gum. drachmæ duæ,
Croci Austriaci drachma una,
Ambræ gryseæ,
Moschi Oriental. opt. ana scrupulus unus:

Factâ maceratione, duobus circiter diebus, in locô tepidiori, pòst coletur & filtretur *Essentia:* in quâ tandem dissolve
Magist. solubil. Perlar. Or. drachmam unam,
Corallior. rubr.
Matris Perlarum, ana drachm. duas.

Porrò filtretur, & servetur *Essentia* in vitrô optimè munitô; quæ, si sic necessitas ferat, *Syrupô de Cinamomo*, aut *Julapiô Rosa-sarum*, edulcorari potest. Nam hâc ratione, sine *Saccharo & Syrupis*, Essentias à fermentatione, situ, & corruptelâ, diu munitas asservabis.

Cardiacum est, magnæ virtutis, ad Syncopas, Tremores, Animi defectiones & Languores expetendum: à Malignis & Pestiferis præservat morbis. *Dosis aliquot Cochlearia.*

LIQUOR CORDIALIS REFRIGERANS, EXTEMPORANEUS.

℞. Cortic. Arantior. recent. & extim. unciam semis,
Citri recent. & extim. unc. unâ,
Granorum Chermes drachm. unam,
Ambræ gryseæ grana v.
Sem. Citri excortic. scrupulum unum, vel drachmam semis,
Sacchari Canarii albiss. uncias duas.

Contundantur optimè & diu in Mortario, ad pultis formam; pòst diluantur
Aq. Melissæ,
Lilior. convallium,
Rosar. fragrant.
de Rubo Idæo, ana sine addit. aq. simpl. stillat. unciis sex,
Flor. Arantiorum unciis duabus;

Et colentur: filtreturque Colatura; cui superaddito
Magist. n. solubil. Perlar. Orient. scrupulum unum,
Corallior. rubr.
Matris Perlar. ana drachm. semis,
Succi Limonum,
Granatorum, ana recenter & jamjam expressor. unciam unam semis,
Syr. Granatorum uncias duas.

Misceantur pro *Potu* Cordiali, & refrigerante; *cujus unciæ duæ, tres, vel amplius,* æstuantibus, lassisque ægris, iteratò propinari poterunt. *Ambra* autem, propter hos, quibus contrariatur, omitti potest; pari ratione *Aqua Rosarum*, quarum vices subeat *Aqua florum Tunicæ.*

LIQUOR LITHONTRIPTICUS.

℞. Nucleor. Persicor. uncias duas,
Cerasor. drachmas sex,
Rad. rec. Apii,
Liquiritiæ,
Petroselini,
Pimpinellæ, ana unciam unam semis,
Raphani hortens. acrioris uncias quatuor,
Herb. rec. Rutæ murar. unciam unam semis,
Sem. Nasturtii,
Apii,
Thlaspios,
Urticæ, ana unciam unam,
Bacc. Juniperi unciam unam semis,
Alkekengi,
Ligni Nephritici, ana drachm. sex,
Cinamomi acuti unciam unam,
Macis unciam semis,
Borac. Venetæ drachmas duas.

Nuclei Persicorum & *Cerasorum, semina* item, *Baccæ* quoque *Juniperi* & *Alkekengi*, contundantur probè ac minutim in Mortario, additâ s.q. *Aquæ Cinamomi*, ad pultis formâ. His addantur *Radices recentes*, nonnullis radulâ comminutis, reliquis incisis & contusis: quibus omnibus mixtis, atque cucurbitæ vitreæ injectis, superaffundantur
Spir. Juniperi rectif. è baccis libræ duæ,
Cerasorum libra semis,
Vini Rhenani optimi albi libr. quatuor:

Factâ

Factâ digestione, diebus aliquot, in tepido saltem locô, vitro probè clauso, fiat colatura cum forti expressione specierum; filtrata mox *Essentia* servetur in vitro benè clauso: quæ, quotiescunque trahenda in usum, *Syrupis appropriatis*, utpotè *Acetositatis Citri*, *Fragorum*, aut consimili, additis *guttis aliquot Spiritûs Vitrioli*, poterit alterari. Respicit *Essentia* hæc Renum affectiones; celebris proindè est in calculosis dispositionibus, in Δυσουρία, Tartaro, & sabulo renum exorbitante; auxilio quoque est Muliebri utero, cujus menstruum profluvium potenter excitat, absterſis craſſioribus humoribus, ejusque sinûs dilatando. *Dosis uncia una*, ad *unam semis*, vel *cochlearia duo*, ad *tria*.

LIQUOR, SEU ESSENTIA NEPHRITICA ALIA.

℞. Succi Raphani hyemal. hortens. recent. expreſs. libram unam semis,
Petroselini ex totô,
Nasturtii hortensis,
Chærofolii, ana recent. expreſs. uncias decem,
Vini albi Rhenani libras tres,
Spiritûs Juniperi ex baccis libr. unam:
His immergantur
Nucleor. Persicor. unciæ tres,
Cerasorum uncia una semis, ad pultis formam priùs contusor.
Cæparum recent. unciæ sex,
Porrorum (quod genus Cæparum est,)
Herbar. Urtic. min.
Rutæ murariæ, ana recent. unciæ tres,
Cinamomi optimi uncia una semis,
Macis uncia una,
Terebinth. odorat. unciæ quatuor:

Factâ digestione per biduum, destillentur ad siccitatem ferè specierum, ex *Baln. n. vaporosô*. *Aquæ* huic per destillationem elicitæ denuò immergatur

Ligni Nephritici incis. uncia una semis:

Stent in locô frigido per septimanam, filtrentur; addaturque

Oculor. Cancror. uncia semis, solutorum priùs in
Spir. n. Veneris rectificat. s. q.

Hâc solutione adjunctâ, denuò filtretur *Essentia*, ac usui asservetur. Quam si exhibueris, ad quamvis *libram* ejus jungito *Syrupi Acetositatis Citri uncias duas*. Vires cum superiori pares habet, nisi quòd Scorbuticis & Lienosis apprimè conducat. *Datur ab uncia una, ad uncias duas*.

LIQUOR HEPATICUS, ET SPLENETICUS, APERITIVUS, ET ANTISCORBUTICUS.

℞. Olei Tartari per deliquium facti libras tres:

Ab hoc liquore abstrahatur, destillando per Retortam vitream, in arenâ, tota humiditas, ad siccitatem *Salis Tartari, in residuô manentis*; quâ interim asservatâ, sumito

Vini albi Rhenani libras quinque; cui immergantur
Rad. recent. Apii,
Pimpinellæ,
Enulæ,
Levistici, ana unciæ duæ,
Herb. recent. Nasturtii hortens.
Cochleariæ,
Chærofolii, ana unciæ quatuor,
Rorismarini,
Verbenæ, ana uncia una semis,
Flor. recent. Rosar. rubr. unciæ tres,
Sem. Fœniculi,
Apii, ana uncia una,
Bacc. Juniperi uncia una semis,
Lauri uncia semis,
Cinamomi optimi uncia una semis:

Factâ brevi maceratione, abstrahantur destillando libræ tres: *Aqua egressa spirituosa cum superiore liquore asservato; à Sale Tartari stillato*, commisceatur; quibus dein immergantur sequentia minutim incisa; utpote,

Rad. recent. Pimpinellæ,
Cichorii sylvestr.
Apii, ana uncia una,

Herb. recent. Agrimoniæ,
Abſinthii noſtr.
Naſturtii hortenſ.
Cochleariæ, ana uncia una ſemis,
Flor. Roſar. rubr. recent. unciæ duæ,
Cichorii recent. uncia una,
Sem. Naſturtii,
Urticæ, ana drachmæ duæ,
Santali rubri uncia ſemis,
Cremoris Tartari uncia una:

Factâ denuò digeſtione, in locô frigido, aut cellâ, donec, aliquot dierum ſpatio, omnia ſint collecta, fiat deindè colatura cum forti expreſſione, quæ filtranda, & uſui aſſervanda, in loco frigido, ſine *Sacchari* aut *Syrupi* alicujus additione; ad evitandá fermentationem, quam ſaccharata in aquoſis illicò ſuſcitant. Poterit autem, urgente neceſſitate, hæc *Eſſentia Syrupis appropriatis* in inſtanti condiri, ad lubitum & gratiam.

Efficax & magnum auxilium hinc ſibi polliceantur Lienoſi, Scorbutici, & cujuscunque ſpeciei Hydropici; eò quòd *Eſſentia* hæc Hepatis, Lienis, Meſenterii, Pancreatis anguſtias & obſtructiones feliciter reſeret, & tollat. *Doſis ab uncia una, ad unam ſemis.*

LIQUOR AD GONORRHÆAM VIRULENTAM ET DIUTURNAM.

℞. Vini albi Rhenani libras ſex;
huic immergantur inciſæ & contuſæ
Rad. Ireos Florent. uncia una ſemis,
Cyperi rotundi uncia una,
Herb. recent. Menthæ criſpæ,
Hyperici floreſc.
Rutæ,
Scordii,
Roriſmarin.
Flor. recent. Nymphææ,
Roſarum,
Papav. errat.
Verbaſci, ana unc. duæ,
Sem. Fœniculi,
Agni Caſti, ana unc. una ſemis,
Macis uncia ſemis,
Terebinthinæ claræ unciæ quatuor:

Factâ brevi digeſtione, deſtillentur in *Balneo n. vaporoſo.* Evocentur autem ſaltem *Aquæ libræ quatuor ſemis* circiter, (*nam phlegma vini*, quod per deſtillationem ultimatè ſuccedit, plenum nauſeâ, ſaporis & odoris ingratiſſimi, ad extrahendas Eſſentias ineptum) & pauliſper aſſerventur. *Liquori* igitur huic, nonnihil ſpirituoſo, egreſſo, *Oleo Terebinthinæ* in ſuperficie ab eo ſeparato (quod eidem affectui etiam ſolum remedio eſt,) porrò immergantur inciſæ & contuſæ; nimirùm,

Rad. Cyperi rotundi,
Ireos Florentinæ,
Cynogloſſæ,
Biſtortæ,
Tormentillæ, ana uncia ſemis,
Flor. recent. Nymphææ,
Papav. erratici,
Roſar. rubr. ana uncia una ſemis,
Sem. Agni Caſti uncia una,
Lactucæ,
Cannabis,
Papaver. albi,
Rutæ, ana contuſ. cum modicô aquæ, drachmæ ſex,
Croci optimi drachma una,
Sacchari Saturni reſolub. drachma una ſemis:

Digeſtione factâ per dies aliquot, in locô tepido, fiat colatura cum forti expreſſione; quæ diligenter filtranda per chartam, & uſui aſſervanda, in loco frigido. Efficaciter ſubſervit hæc *Eſſentia* iis, quos virulenta & diuturnior Gonorrhæa peſſundedit. Sanat Renum & Paraſtaticarum glandularum ulcera, ad *aliquot Cochlearia* iteratò exhibita; præmiſſis *purgantibus*, iiſque à *Mercurio* mutuatis, & *injectionibus* conſimilibus.

ACETUM ANTIPESTILENTIALE.

℞. Rad. Angelicæ,
Leviſtici, ana uncias tres,
Herb. recent. Meliſſæ,
Rutæ hortenſ.
Scordii noſtr. ana uncias quatuor,
Roſar. recenc. uncias tres,

Granor.

Granor. Juniperi uncias quatuor,
Cortic. Citri recent. extim. unciam unam semis:

Hæc, incisa & contusa, immergantur in *Aceti Vini boni libris* XII. Factâ aliquali digestione, abstrahatur *Acetum*, destillando in Alembico vitreo ad siccitatem; *Aceto* huic abstracto denuò immitte

Rad. Angelicæ,
Contrajervæ,
Enulæ recent.
Morsûs Diaboli,
Zedoariæ, ana unciam unam semis,
Herb. recent. Rutæ,
Scordii nostr. ana uncias duas,
Croci opt. Oriental. drachmas duas,
Cortic. Citri recent. extim. unciam unam semis,
Granorum Juniperi,
Myrrhæ rubræ, ana unciam unam:

Stent in infusione, locô calido, vitrô benè clauso, per septimanam; colentur postea, atque filtrentur: filtrato *Aceto* adde, dum in usum venire debet, pro *qualibet librâ unâ*

Mellis Citrati n. m. parati uncias duas vel tres.

Efficax est in Peste & Malignis febribus, cùm pro præservatione, ante egressum, matutinis horis, *unum* aut *duo cochlearia* sumendo; tùm curativè, Potiunculis sudoriferis immiscendo, à *drachmis duabus*, ad *unciam semis*.

ACETORUM MEDICINALIUM

vera præparatio sub formulâ sequentis *Aceti Rosacei* adumbratur:

℞. Ros. recent. Damascen. pallid. & contusar. libras duas; immergantur in
Aceti Vini boni libras octo:

Factâque digestione brevi, destilletur, sive abstrahatur *Acetum* per cucurbitam, vel alembicum vitreum, ad siccitatem ferè Rosarum: destillato *Aceto* denuò injiciantur

Flor. Ros. rubr. recent. unciæ octo, tempore vernô; vel
Rosar. siccar. rubr. unciæ quatuor, tempore hybernô.

Stent in infusione diebus aliquot, colentur pòst, filtrentur, ac reponantur usui. Juxta hunc modum *omnia Herbar. Florum, & Fructuum; utpotè Fragorum, & de Rubo Idæo, Aceta* legitimè & dextrè parari possunt.

LIQUOR, SEU EPITHEMA HEPATICUM APERIENS.

℞. Olei Tartari per deliquium facti libras duas,
Vini albi boni libras quatuor,
Camphoræ drachmas tres;

Fiat in alembico vitreo, calore arenæ, *aquositatis vinosæ* abstractio ad siccitatē *Salis Tartari;* quod ad alios usûs, in pristinum liquorem, per deliquium conversum, reponatur. *Aquæ* verò stillatæ immergantur sequentia incisa & contusa:

Rad. recent. Bryoniæ,
Enulæ,
Pimpinellæ,
Apii, ana unc. una semis,
Herb. recent. Absinthii,
Agrimoniæ,
Nasturtii hort.
Chærefolii,
Persicariæ, ana unciæ duæ,
Rosar. rubr. recent. unciæ duæ,
Baccar. Juniperi virid. uncia una,
Gummi Ammoniaci pulv. drachm. sex,
Ol. Tartari per deliquium facti unciæ duæ:

Factâ maceratione horis XXIV. fiat Colatura, cum expressione; filtretur per chartam bibulam, usuique statim applicetur. Nam ad diuturnum tempus asservari nequit; quamvis ad aliquot septimanas durabile sit.

Est *Liquor*, seu *Epithema* obstructiones reserans, Hepatis regioni, intinctis in eô petiis quadruplicatis, deforis impositum. Fovet & roborat insitum hujus visceris calorem, ac in deobstruendo palmam præripit *Emplastris*, *resinis calidioribus & unctuosis*

ctuosis constantibus. Illud tamen in applicatione hujus Remedii observandum, ut *petiæ, madentes hôc liquore, chartâ inceratâ* deforis muniantur; totam alioquin liquorem linteaminibus & interulis absorpturis.

LIQUOR, SEU EPITHEMA SPLENETICUM APERIENS.

℞. Ol. Tartari per deliquium facti libras duas,
Vini albi boni libras quatuor,
Camphoræ unciam semis:

Fiat per alembicum vitreum, in arenâ, abstractio totius humiditatis, ad siccitatem *Salis Tartari.* *Liquori* egresso injiciantur

Rad. recent. Apii,
Bryoniæ,
Pimpinellæ,
Fœniculi,
Raphani hort. ana conscis. & conquass. uncia una semis,
Herb. recent. Cochleariæ,
Nicotianæ,
Nasturtii hortens.
Verbenæ,
Persicariæ, ana conscis. & conquass. unc. duæ,
Sem. Nasturtii,
Urticæ, ana uncia semis,
Baccar. Juniperi virid. uncia una semis,
Pulv. Gummi Ammoniaci uncia semis, vel drachmæ sex,
Salis Ammoniaci uncia semis;

Factâ maceratione horis circiter xxiv. fiat colatura cum forti expressione. Expressum, si libet, filtretur; quamvis non sit opus filtratione; citra quam intensius agit. *Empithema* hoc easdem vires & effectus Lieni communicat, quas, suprà descriptũ, Hepati. Quare indè omnis informatio & notæ repetantur.

His sic ad calcem perductis, habes, L.B. Essentiarum, & Liquorum, ad arcendos quosvis è corporibus morbos, utilissimum compendium: quam difficilem spartam hôc unô ductus motivo subii, ut Tibi in nocte densissima facem accenderem, ac luce clariùs demonstrarem, *non è quovis ligno*, ut ajunt, *fieri Mercurium*; nec *quodvis è quolibet*, citra rationis & genuinæ Philosophiæ leges, in actum duci: qùin, ad exprimendos ejusmodi medicatos Liquores, è quibus congenitæ vires, velut totidem radii, integrè resplendent, magnum *Vegetabilium, Radicum, Herbarumq́* requiri delectum; cùm, pro maxima sui parte, ejusmodi vegetabilia *Decoctionibus*, & parandis *Extractis* aptiora sint, quàm *Destillationi*: & sive *Decoctioni*, sive *Extractioni*, subjiciantur; semper tamen vires earum in abstractione residuæ manent, nequaquam verò pro voto per Alembicum funduntur. Et si quis in hujusmodi laboribus rem vigili oculô observaverit, deprehendet manifestè, *modum extrahendi & decoquendi vegetabilia*, è diametrô opponi *modô destillandi.* Quæ enim extrahi, aut decoqui, à natura apta nata, sic comparata sint, oportet, ut inviolatæ eorum vires, natura, & crasis, in Extractorum abstractione (quæ abstractio genuina destillatio dicenda,) ad multarum librarum quandoque exhalationem, in residuo tamen perdurent: viceversà, quæ in receptaculum, beneficio Alembici, vires suas exsudare coguntur, sive in simpliciũ, sive compositarum aquarũ destillatione id accidat, quidquid virtutis, energiæ, & vivifici Nectaris, possident, vaporetenus, & virtute rarefactionis, in liquorem conversa, præstant, relictô crassô, effœtô, ac exsuccô crassamentô, nullius frugis, quàm ut foràs projiciatur. Quod si neutrâ ex parte accidat; neque decocta, & extracta; neque destillata, & liquores, simplicium vires, & Idæas referent. Quid enim (ex Te requiro) emolumenti, & virium, à *decocto*, aut *extracto quôpiam* expectaveris, cujus *virtus, & spirituosa portio, vaporetenus elevata*, exhalavit? Quam efficaciam habituri sunt *liquores, & aquæ stillatæ*, quarum simplicia, è quibus destillantur, exantlata intensi caloris etiam torturâ, *vires tamen suas ad fundum, velut sentinam*, demergent, & servabũt? Patet igitur, duce Philosophiâ (quod ipsum in Proœmio innui) opus habere, quisquis dextrè artem destillandi exercere cupit; nec cujvis homini contingere,

gere, adire Corinthum. Manifestè igitur sese prostituunt, qui, nullô habitô discrimine, *omnis Classis Vegetabilia, Radices, Herbas, Flores, Semina, Ligna, Cortices &c. Animalia, & Mineralia, fixa* quæque, uni eidemque destillationi subjiciunt; nullô præmissô discursu, & factâ rerum analysi, an *partes, quibus constant, volatiles, an fixæ; sulphureæ, an terrestres sint:* num verò *tertiô se habeant modô.*

Et verò, indulgendum esset aliquid, hâc ex parte, imbecillitati Tyronum, nisi in eâdem navi, magnæ cæteroquin famæ Practici, & Consummatissimi (judicio vulgi) Chymici, turpiter naufragi remigarent; adeò quidem, ut ab ipsis quandoq; Lixis meliorem, & culinariam Philosophiam experiri possent, sedulò observando, quòd ejusmodi farinæ homines *vegetabilia quæcunq; esculenta, animalia, & horum partes,* diu multumque exlixent, igne apertô torreant, ac assent, citra virium & substantiæ jacturam; quæ in nostrum mox cedunt alimentum, quadris & conviviis aptissima: eosque, huic quotidianæ experientiæ minimè contradicturos, spero; nisi *vaporibus, & rerum Atomis,* saturari malint, quæ inter elixationes evaporant, relictis nobis pro pignore obsoniis. E contrariò, hoc ævo nostro irrequietæ Mulierculæ *ex frumento Spiritum adustum, sed præmissâ fermentatione*; ut & *ex facibus vini, & vinô ipsô* simpliciter, sine *prægressâ fermentatione, Spiritûs ardentes* elicere noverunt, ad gloriosam invidiam, ne dicam æmulationem, ejusmodi Chymicis, qui *spirituosa, sulphurea, & balsamica naturâ suâ existentiâ, vel arte, ac fermentatione, quandoq; talia facta,* violentis ac diuturnis *coctionibus, & ebullitionibus* destinant; pro essentiis rerum, *insipidam vappam, crassum terreumq; sedimentum,* exhalante *parte spirituosâ,* cum risu reportantes. Hoc quotidianâ Experientiâ confirmant prædicti Chymici, dùm *Vinum*, dùm *Aquas spirituosas fragrantes,* ad suas *decoctiones* destinant, & usque *ad medias, vel plus,* exhalare sinere præcipiunt: quanquam, admissô unô absurdô, plura sequi, necesse sit. Nisi enim id agant, debitam, quam præcipiunt, consistentiam eorum medicamenta, hoc modo ab iis indigitata, non nanciscuntur.

Decumanis hisce erroribus ut maturiùs subvenirem, jam dudum, in *præmissis meis Animadversionibus super Aquas destillandas simplices* annotavi; *Tria esse Genera, vel Classes, Vegetabilium inter se discrepantium.* Quædam n. illorum *naturæ balsamicæ sunt,* ac inter destillandum (simplici scilicet destillatione, affusô aliquo eis liquore) *vires suas integrè & plenariè* reddunt; quod *odor & sapor* manifestum facit: quorum ex numero sunt, *Cinamomum, Caryophylli, Anisum, Fœniculum, Caruum &c.* Alia *mediô se habent modô,* & solum *odorem* communicant, relictô *sapore acri, dulci, amarô, &c. virtuteq; roborante,* in subsidentiâ, uti sunt, *Absinthium, Rosæ, Tanacetum, Citria poma, & innumera dulcia, amara.* Reliqua *nec odorem, nec saporem, aut utile quid,* aquis suis, inter destillandum, imprimunt, sed *virtutes integras* in residuô detinent; nisi exiguum aliquem *odorem graminosum, & aquam elementarem,* in censum voces. Tantus adeò, de *vegetabilium differentiâ,* sese discurrendi campus referat, ut nullum ferè sit vegetabile, quod suam non exigat Regulam, quâ ratione, inter destillandum, à Chymico & Medico sit tractandum. Ast humeris nostris impar labor, atque tractatus vastissimô Volumine haud comprehensibilis. Pro circumstantia igitur temporis, & nostræ conditionis, in *tres Classes* illas subdivisi, ut brevior, per exempla, fieret doctrina; veritasque emineret, quàm præpostere ineptissima quæque destillationibus committant ævi nostri Scriptores, ut citiùs quandoque è pumice aquam, quàm ex destillandis ejusmodi *vegetabilibus, mineralibus, & animalibus, Liquorem, spiritu & virtute imprægnatum,* elicias. At verò habet & hæc iniquissima causa suum Mecænatem, ac quærunt hoc sibi diverticulum, & ignorantiæ asylum, sæpè dicti Authores, ut inter destillandum terrestria hæc, *salem aliquem volatilem, unà cum liquore & humiditate,* in receptaculum transire, ac rapi, somnient ac fingant; non advertentes, quod *Vegetabilia paucô, aut nullô, sale volatili* constent, ac per consequens nec in illum resolvi possint:

ſint: juxta illud tritum, per ignem inaugurati Philoſophi: *ex iis res quæpiam conſtat, in quæ per artem denuò reſolvi poteſt.* At demus habenas Diſputationi: dato, non concesso, quòd *ſal aliquis volatilis impropriè dictus inſit* ejusmodi terreſtriorib, naturâ ſuâ ſimplicibus; neceſſariò ejusveſtigia *ſapore, odore,* prout in *Aromaticis, Balſamicis, & Scorbuticis aquis* perciperentur: ſed nihil horum in illis, præterquàm aqua elementaris, inſipida ac inodora, quæ ab iisdem deſtillando prodit, ſeſe manifeſtat. Quare verò verius comprobatum manet, nullum *ſubſtantiale exiſtens ſal volatile ex Vegetabilibus*, uti *ex animalibus* indies accidit, arte elici poſſe, niſi *ſalem fixum*, & hoc ipſum non, niſi *præmiſſa incineratione: Salem verò nitroſum*, perpauca quædam reddere; quod ipſum tamen *ſali volatili huic Idæali* æquiparari non poteſt; cùm per alembicum neque adſcendat, nec viribus Aquas deſtillatas nobilitet. Quod ſi neq; his argumentis tenebræ plùs quàm Cimmeriæ eos dimittant, ut vel per rimam veritatis radius eos feriat, manum tabulæ admoveant, Pyrotechniam, Carbones & Furnos tractent, futuri exinde veritatis Candidati. Interim deponant muliebres queſtûs & ſuſpiria, quòd *Medicamenta, Compoſitiones, & Panaceæ eorum pro voto effectûs ſuos non ſortiantur*, probè conſiderantes, aliud ſequi non poſſe, poſt tot *vegetabilium caſtrationes*, quàm virium & virtutis diſpendia; quin ſatiùs aliquantò ſe feciſſe, ſi ipſa *vegetabilia crudiſſima* propinaſſent, quàm *effœtas has Aquas deſtillatas, Decocta, & Extracta*, velut totidem Medicinæ probra.

Supereſt nunc, ut & huic Quæſtioni ſatisfaciamus, quando diximus, quòd, uti *non quodvis è quolibet fit*; ita non *omnia Vegetabilia ad deſtillandum apta ſint*; (ſecus enim *nullum vegetabile vel extractioni, vel coctioni, aut aſſationi* utiliter committi poſſet, quin protinus ejus virtutes, primâ ſtatim coctione, avolarent, & nos non, niſi amurcâ inutili, à decoctis reſiduâ, ſaturaremur) nec è contra *omnia Vegetabilia Extractionibus & Decoctionibus* indiſcriminatim ſeſe ſubjiciant. Quâ ratione igitur aſſequemur, ut ea, quæ *deſtillationi apta non ſunt*, nec aquas præſtantes & ſpirituoſas reddunt, in *Eſſentias*, aquis deſtillatis præſtantiores, redigamus? Pariter etiam, cùm *modus Deſtillandi opponatur Decoctionis & Extrahendi modo*, doceamus viam, quâ *ejusmodi Extracta* dextrè conficienda ſint, ne & illa, in *abſtractione*, *vires ſuas* omnimodè deperdant, quin perfectiſſimè contineant. Hoc ut paucis abſolvam, ponamus pro normâ *tria dicta Genera, & Claſſes, Vegetabilium, ex naturâ ad Decoctiones & Extractiones, & Deſtillationes differentium.* Quô habito fundamento, ſtatuitur primùm; *quod illa*, quæ *primæ Claſſis ſunt*, ad *deſtillationem apta ac nata ſint*, viresque ſuas pro arbitrio noſtro communicent, ſæpè etiam, nullô affusô peregrino liquore; ad *Decoctiones* verò, *& Extracta ex illis parandi, ineptiſſima*; cùm ea, quæ inter anguſtias & limites Alembici clauſa, ad receptaculum, per deſtillationem rarefacta, deferrentur; violenter verò & ſimpliciter in aprico per ebullitionem decocta, utpotè *ſulphurea & aerea*, illicò avolarent, ſuperſtite craſſamento, (utut munias vaſa, in quibus decoctiones iſtę violentæ celebrantur, in vanum agis; uti jam ſuperiùs demonſtravi.) Similiter in *abſtractionibus eorundem Extractorum*, unà cum menſtruo abſtrahendo, prodirent *partes tenuiores & eſſentiales*, relicto exſucco, inodoro, inſipido, & craſſamento inutili. Talia ſunt, uti jam retuli: *Cinamomum, Caryophylli, Aniſum &c.* Quare mirum eſt, quòd Clariſſimus ipſe Schròderus, *in Pharmacopœia ſua Medico-Chymica*, ex *Aromatibus, & Sulphureis naturâ ſuâ vegetabilibus*, efficaciſſima Extracta parare vult; cùm hoc in Terminis implicatorium ſit.

Ex priori doctrina deducimus ſequentem: Cùm *Contrariorum eadem* ſit *ratio*, & *Vegetabilia Tertiæ Claſſis* diametraliter opponantur *Vegetabilibus Claſſis primæ*, nihil ſcilicet virium & energiæ per Alembicum, utut deſtilles, communicantibus; quod priora tamen præſtant efficaciſſimè: ſequitur legitimâ formâ; *Vegetabilia Claſſis tertiæ ad Extractiones & Decoctiones* ſaltem, velut eſculenta, accomodanda eſſe, neutiquam verò *ad Deſtillationes*; niſi operam & oleum deperdere velis. Talia ſunt,

Cicho-

Cichorium, *Acetosa*, *Endivia*, *Taraxacon*, *Species Betæ*, & *ra..cæ*, *Fructûs p urimi acidi*, *dulces*, *amari &c.* Restant *secundæ Classis Vegetabilia*, *mediô se modô habentia*; quam ob rem severiori indagine perscrutanda: quâ ratione nimirùm ex illis & *Aquæ*, *simplicium virtutibus prægnantes*, destillari, & *Decoctiones*, aut *Extracta*, vires & characterem rerum extractarum referentia, parari debeant. Verùm, cùm se mediô quôdammodô habeant, partim *naturâ suâ balsamica*, & *partium tenuiũ*; partim verò *terrestrium* & *crassarum*: neutrum ex illis perfectè communi viâ elici poterit. Sive enim *destillaveris*, sive *decoctionibus* & *extractioni destinaveris*; utrinque ad scopulum alliseris. Rem hanc exemplô *foliis Absinthii* illustremus; *Aqua* etenim *Absinthii simplici destillatione stillata*, odorem *vegetabilis sui*, & *spiritum*, manifestè & ubertim designat; *saporem v. amarissimũ*, & *Ponticum*, nec adumbrat quidem; sequitur proindè, quòd *virtute roborante ventriculum*, *hepar*, *ac reliqua viscera*, exuta sit aqua hæc stillatitia; quod nemo sani judicii inficias ibit. *Virtus ergò illa corroborans antè dicta viscera*, in residuo latitat, solâ superstite, in aquâ, parte spirituosâ penetrante. E contrario, si *Decoctiones*, *aut Extracta*, *ex eôdem Absinthio* apparare velis, eadem te manet Charybdis. Nam subtilissimas, & æthereas, partes penetrantes, in exhalatione menstrui ad justam consistentiam, ibis deperditum. Ut proindè, in alto fluctuanti, manum Tibi extendam, modumque revelem, quô modo ex similibus remedia apta, viribus simplicium plenè dotata, obtineas; sic procedito:

Accipe *Absinthii recentis bonam quantitatem*, quam concissam, ac *Baln. n. vaporoso* immissam, destilla, ad totalem siccitatem; aquam odore & spiritu Absinthii turgidam eliciendo, in residuo v. manente *Absinthio sicco*, *sapore ipsius* intacto, ac per consequens ad *Extracta*, & *Decoctiones*, *æquè idoneo*, ac si *Absinthium* per seipsum & industriâ desiccatum, pro conficiendis *Extractis*, in futurum destinasses, aptum pariter ad *salem elixiviandum*, præmissâ, sub aprico, incineratiône; æquè, ac si in substantiâ *Absinthium* simpliciter exsiccatum esset. Nunc ulterius procedendum, ut nimirùm, quod *aquæ stillatæ*, *ex sapore* & *viribus roborantibus*, decedit, aliundè suppleamus, veramq; *Essentiam* ex illa aquâ comparando, omnia in unum reducamus. Quod, ut consequamur, paretur ex *residuo*, *à destillatione*, *Absinthio*, (vel aliô recenter desiccato) beneficio *Spiritûs Vini*, *vel alterius menstrui* appropriati, *Extractum justæ consistentiæ*; cujus præparandi dexteritas bonæ notæ Pharmacopœis cognita est. Ulteriùs non tantùm ex ipso *à destillatione relicto*, *sed novo adjecto Absinthio*, præmissâ, in aprico, incineratione eliciatur *Sal fixus*, *probè depuratus*. Hæc tria legitimè ac dextrè parata, (quæ meritò principia principiantia, & realia, dici merentur,) *Aqua* nimirum *destillata*, *Extractum*, & *Sal fixus Absinthii*, denuò conjungantur, ut una, ex omnibus, *Essentia*, validumque remedium, integras vegetabilis sui vires referens, emergat; sic procedendo:

℞. Aq. Absinthii legimè, uti supra f. ord. stillat. libras duas;
In hâc solvantur
Salis Absinthii drachmæ tres, vel uncia semis;
hocq; solutô, in eâ ipsâ aquâ diluantur
Extracti Absinthii drachmæ sex.

Et sine ulteriori digestione, quæ supervacanea est, filtrentur; & usui servetur *Essentia*, in locô frigido. At verò, cùm hæc, & consimiles Essentiæ, cæteroquin efficacissimæ, sine situ, quem contrahunt, in longum non perdurent; in pauca quantitate sunt dispensandæ; cùm hæc Mixtura, præhabitis, & in ordinem redactis, principiis, de quibus suprà actum, in instanti parari possit. Vel, in locum *Essentiæ liquidæ*, *Extractum Essentiale conficiatur*, in multos annos durabile, viribus non impar, ne dicam, superius, jam dictæ *Essentiæ liquidæ*. Quô ipso janua Tibi unà patefit, per quam, ad genuinam ejusmodi Extractorum parandorum methodum, nullô obstaculo addiscendam, gradiaris. Paretur sequenti ordine:

℞. Extract. Absinth. legitimè parati, & ad justam consistentiam redacti, uncias duas:

cui adde

Salis Abſinthii ritè præparati drachmas tres, vel quatuor,

Ol. Stillat. Abſinth. drachmam unam, ſed priùs cum

Sacch. Candi albiſs. pulv. unciâ unâ in Elæoſaccharum redacti.

Fiatque perfecta *Mixtura*, ſeu *Extractum Eſſentiale*, conſtans & permanens, diu asſervandum; quod, quando in uſum vocandum, *propriâ aquâ* dilui, vel cum aliis vehiculis propinari poteſt.

ALIA ESSENTIA LIQUIDA ſequenti modo parari poteſt.

℞. Salis Abſinthii ritè parati & purific. unciam unam;

cui inſtillentur

Olei Abſinthii Still. drachmæ duæ;

digerantur in phiolâ benè clausâ, ſeptimanâ unâ; cui *Mixturæ* tandem ſuperaffundant.r

Aq. Abſinthii, ſine ullâ addit. per *Baln. n. vaporoſ.* ſtillat. libræ duæ ſemis,

Spirit. Abſinthii ardent. libra ſemis:

Circulentur adhuc diebus aliquot, tandem filtrentur. Fiatq; ſic *Eſſentia* etiam nobilisſima *Abſinthii*, uſui aſſervanda.

Ex his, Lector Amice, concinnam atq; compendiariam habes Methodum ac Idæam, *ex omnibus iſtiusmodi vegetabilibus arcana formandi medicamina;* ita, ut id, quod ex unâ parte tuam eludit operam, ac in præſtans converti nequit medicamen, ſub *aliâ formâ, & conſiſtentia*, feliciori Metamorphoſi auſcultet: adeò quidem, ut, ſi quis ea, quæ per diſcurſum *hujus Claſſis*, præclarâ methodô, ac magni ponderis rationibus, ac ſententiis, deciſa legerit, fateri (niſi iniquus ſit,) & ultrò adſtipulari neceſſe habeat, talia eſſe, & quidem è ſimplici omnibusque obvio vegetabili enata, quæ etiam *famoſis Panacæis*, & ſesquipedalibus verbis notatis *arcanis*, incomparabilis famæ Authorum, palmam feliciſſimè ſunt prærreptura. Arduum enim eſt, & non, niſi ex rariſſimis contingentibus, *quòd tot, tamq; heterogenea, re & ſpecie differentia, vegetabilia* (taceo Mineralia, Ligna, Cortices &c.) ſub unam cadant præparationem, primogeneas retineant virtutes, ac ſibi non contrarientur. Quod manifeſtè elucet, in vulgatis Authorum deſtillationibus *Aquarum Compoſitarum*, in quibus quandoque tot numerabis errores, quot partes totam Compoſitionem ingrediuntur. Nec hæc dixero, quòd primus extiterim, qui omnes ſuas Compoſitiones ad limam, ut ajunt, ita elaboravit, quin juxta eas operantib9 nonnihil adhuc virium, ab hôc aut illô vegetabili, in reſiduo quandoque videre contingat: hoc ſolùm aſſero, me pro virili certaſſe, ut, ſi quid virium in deſtillatione, etiam nolentibus nobis, decedit; tum aucto pondere, multiplicatis ejusdem rationis ingredientibus, dexteriori deſtillatione, jacturam hanc feliciter reſarcirem, maximo ægrotantium emolumento.

Diſcurſum igitur hunc, de *genuina Aquarum, tàm ſimplicium, quàm compoſitarum, deſtillatione*, amicâ brevitate concludam. Ex quibus maturè conſideratis, nec non iis, quæ *præmiſſæ Animadverſiones, & Appendix, locis citatis*, præcipiunt, multùm ruminatis, æquiſſimus Lector inferet: Ergo artis eſt, & exercitati Philoſophi, in tot diſſitis à ſe *Vegetabilibus, Animalibus, Mineralibus &c.* deſtillandis & diſpenſandis, ſuam cuique notare ſtationem, ne *heterogenea homogeneis, volatilia fixis, aptis ineptiſſima*, uni deſtillationi committant; &, quod vulgi parœmiâ fertur; *appingant Aprum undis, Delphinum ſylvis, aut paleam Cani, dent Aſino oſſa;* ſibimet contradictorii. Talia autem quotidianô uſu accidere, ut fuſiùs, juxta ſuperiùs promiſſa, demonſtrem, ac contraria contrariis oppoſita magis eluceſcant; *unam alteramvè Compoſitionem* examini ſubjiciam: non, ut vanam inde gloriolam aucuper, omniumq; vultûs & ora in me convertam; (abſit procul hæc labes, ac turpis macula, abſit!) ſed ut iis, qui etiamnum Medicinæ Tyrocinium agunt, ſaniora dogmata, genuinæ Philoſophiæ theoremata, velut cum lacte inſtillem, charitatis plena ubera, ne dicam, viſcera, erga illos geſtans; tùm etiam, ut in Medica palæſtra nondum exercitatis Practicis, & initiantibus, verâ analyſi ejusmodi *famoſas Compoſitiones* (quibus nec Jupiter

piter contraire ausit) dextrè resolvam, ac, quàm multum sit in rebus inane, palàm faciam. Injuriâ enim temporum hæc accidunt, ut, quæ olim oderis; ipsa assvetudine probes; velut per traducem in nos derivatis erroribus. Spero tamen, quod genuini Medicinæ filii sese ablactari sinêt, ac, toto cœlo errantes, regium tenebunt iter, maturè, secum deliberando; tutius esse, redire seriùs, quàm currere perperàm; meliora deinceps æmulando charismata.

Agmen igitur ducant ex Quercetano Redivivo *petitæ Compositiones*, & quidem, *è Tomo secundo Pharmacopœiæ ejus, pag. 256.* hujus, quæ sequitur, inscriptionis, de verbo ad verbum:

AQUA HIRUNDINUM ANTEPILEPTICA QUERCETANI.

℞. *Hirundinum adhuc in nido existentium octo, vel decem paria,*
Flor. Lilii convall. pugill. ij.
Caryophyllorum,
Macis, ana unciam semis.

Coquantur omnia in duabus, tribusve heminis vini albi optimi, dein exprimantur fortiter, & destillentur. Hujus Aquæ Cochlearia duo, hoc morbo correptis, exhibeantur. Promptè enim à præsenti paroxysmo liberat, futurumq; prohibet.

Hinc me primùm docuit D. Rondeletius, Medicus celeberrimus Monspeliensis, & Præceptor meus, quam tamen pro magno, & non revelando, secreto celabat. Eidem Hirundinum Aquæ paucula, quæ sequuntur, adjeci; cujus etiam felices & mirandas vidi experientias.

ALIA AQUA HIRUNDINUM QUERCETANI.

Accipe sex, vel septem, vel plures, si velis, suô tempore, Hirundinum nidos, cùm ipsi lanugine cooperiri incipiunt. Hos integros in alembicum proprium conjice, destilla, & aquam inde effluentem asserva; deindè fæces, adhuc in fundo subsidentes residuas, in cinerem, quâ decet, arte, redige; ex quo sume libram semis,

Cinerum Cranii humani, &, si fieri potest, non humati, ℥iij.
Castorei ℥iß.
Pulv. Visci quercini ℥j.
Succi radic. & fol. Pæoniæ ℥vj.
Aq. Flor. Hyssopi,
Tiliæ arboris,
Lilii convallium, ana ℔j.

Aceti scillitic. ℔ß. quibus infunde aquam omnem, quam ex Hirundinibus elicuisti; macerentur omnia per aliquot dies, per ignem Balnei; dein per cineres, aut saltem per balneum vaporosum, ad integram siccitatem destillentur. Eâ enim ratione aqua ἐμπύρευμα non redolebit, sed cum omnibus suis qualitatibus, integris & requisitis, effluet. Hæc aqua per se sola, sale suo imbuta, (præmissis tamen, per mensem, generalibus remediis convenientibus) ad medium cochleare sumpta, mirabiles effectûs prodit. Hucusque Quercetanus.

Ex succinctis hisce *Compositionibus*, L. B. sequentes licet observare errores: Primò *Coctionem Hirundinum juniorum, Flor. Lilii convallium, Caryophyllorum*, & *Macis. Hirundines* quod spectat, illæ, sicut & *reliqua animalia perfectiora, earumq; carnes*, diu multumque coqui possunt, sine virium suarum dispendio. Sola enim, quæ iis affunditur, *aquositas*, inter coquendum & ebullitionem, exhalat, prout magis vel minus diu coquuntur, *hirundinibus integris viribus* in residuo manentibus; sicut & reliquæ *omnes carnes*, post violentam elixationem, virtute suâ nutritiva, & qualitatibus cæteris, integrè gaudent; nec tàm delitiosi genii, ac gustûs, ullum hactenus offendere licuit, qui, repudiatis *carnium substantiis*, in sublimè *evolantes elixandarum atomos*, pro cibo, veluti *muscas in aurâ venaretur*. Num enim, præceptâ hâc *Hirundinum cocturâ*, ad nutum Authoris, illæ sensim volatizari debent, ut demùm, priùs benè elixatæ, suas tandem vires destillando communicent? Ast hoc inconveniens est; neq; Philosophum sapit, eò persuaderi. Hôc enim supposito, deberet ultimum temporis instans determinari, quâdo *per cocturam volatizari* incipiant, ut, huic erepti, statim *destillationi* comittantur. Hæc autem facilè ex præscriptis suprà *Aquis meis Antepilepticis, ex Hirundinibus & omni Volucrum genere, parandis*, diluentur; ubi fusiùs methodum tradidi, juxta quam

Animalia destillanda tractari, aquis nativa virtus & signatura imprimi ac conservari debeat; longè dispari modò, ac hîc præceptum ab Authore conspicis: nempè, ut non *Coctura violentiori* comittantur, per quam *vivificus earum spiritus* illicò exhalat; sed beneficio *Destillationis*, in principio statim, colligatur, tanquam *prima Hirundinum Virtus & Essentia*.

Præterea, sive *Hirundinum Carnes* assando, sive coquendo ad omnimodam etiam ariditatem deducas; tamen earum radicalis humiditas (spiritu vivifico jam dum evanido) quæ in Medicina unicè expetenda, firmiter adhuc perdurat; uti fusiùs, in *præmissis Animadversionibus*, sæpè inculcavi, donec violentiori destillatione per Retortam, igne apertô, ad totalem earum combustionem, *sal volatile* expellatur cum *spiritu empyrevma olente*, simulque *oleo fœtido* prodeunte: quæ ipsa, quâ ratione à se invicem separanda sint, ac *sal volatile*, cui potiores virtutes insunt, *priori Hirundinum vivifico spiritui* adjungendum, locô citato fidelissimè patefecimus. Vides, L.B. quàm notabilis error in *primô hoc ingrediente*, *ceu basi totius Compositi*, à quo etiam nominari meruit, irrepserit; ut, præter inane nomen, exiguam in se claudat hæc Aqua efficaciam.

Verùm, pace magnorum virorum, Authorum, & sequacium, hæc dixero: non hæc mea est censura, aut Scholion; dogma magni Galeni est, qui *Viperas, earumq; carnes*, tamdiu jubet elixare, donec earum carnes in tantum emollitæ sint, ut *ab ossibus* decidant, ac tandem, *pane biscocto commixta carnes*, in formam *Trochiscorum* redactæ, dextrè siccari possint. Quidni *mumia, caro humana, aut reliquæ animalium partes*, ad ariditatem & pulverem usq; desiccatæ, viribus tamen suis integrè gaudeant? Hoc tota Medicorum clamat Schola, & dictam, de *Trochiscis Viperarum*, doctrinam genuinam agnoscit. Ergò nullâ coctione, aut destillatione, *virtus animaliũ* sublimatur, sed, dispersis inter initia vivificis spiritibus, in residuô, quod virium est, subsidit. Hoc ipsum in terminis docet Clarissimus Schröderus, *pag.148. Pharmacopœiæ suæ Medico-Chymicæ, in Nota ad Aquam Picarum compositam*, his verbis:

N. *Sunt, qui Picas in Aq. Liliorum* ℔ jß. *ad consumptionem medietatis, anteà coquunt, infusioniq; postmodum addunt; verùm, quia coctione volatilis illa pars prorsus evanescit, quid postmodum elevetur, non video.* Hucusque ille.

Hæc, de *coctione & destillatione* planè incongruâ *Pullorum Hirundinum*, dicta sufficiant.

Nunc ad secundum, ordine hujus Compositionis, Ingrediens propero; suntq; *Flores Lilii convallium*, qui & ipsi *Elixationi* committũtur; hi verò, præterquàm, quòd, citra proportionem ac commensurationem, ad compositum, perpauci addantur, (pugilli scilicet solùm duo.) si quid *Spiritûs, Essentiæ, ac energiæ* contineant, id totum *à spiritu vini*, quando vinum exhalare cogunt, ad superna diripitur, nedum tentatâ destillatione; maximè si flores sint recentiores. Verùm, ingredientis hujus, à quô hæc Aqua parùm fœcundabitur, vilis conditio prolixiorem non meretur discursum.

Quare ad *Caryophyllos, & Macerem*, transgredior; quæ & ipsa (ambo in unum cogendo) nullatenus coctionem sustinent, eò quod (ut jam ad ravim innui) *partes eorum Balsamicæ*, levissimâ coctione rarefactæ, in sublime statim ferantur, relictô terreo crassamento, veluti morticinio, ad ulteriorem destillationem, ex natura rei, inepto. Quare & ab his, inconsultè decoctis, nihil virium & prærogativæ huic accedet Compositioni.

Ultimum quod concernit, ipsum scilicet *Vinum*, quod affundi, præcipit: num illud coctionis dispendium ferre possit, in quæstionem non cadit. Problema hoc disputandum *Spiritus Vini destillatoribus* relinquatur, qui suam ultrò obtrudent experientiam, quòd scilicet, in destillatione *Spiritus Vini*, primum, quod in sublime fertur, sit *pars volatilis, essentia, & spiritus Vini*, relictô in fundo phlegmate nauseosô, ipsis porcis, qui eô saginantur, stomachum vertente. Pari planè passu in *decoctione Vini* proceditur; imò potiori jure *decoctio* prohibenda; cùm *destillatione* violentior sit, & *ardentem vini spiritum* præproperè sublimet, evaporare cogat, ac virtutes ejus quasi in nihilum redigat. Ergò nec *à vino Spiritus*,

ritus, *ac virtus*, huic Aquæ communicatur, & illa fæcundatur. Annon, L. Amice, post tàm ampla & magnifica promissa, *parturiunt montes*, *nascitur ridiculus mus?* Annon speciosa hæc compositio toti Medicorum familiæ, ipsisq; Patientibus, grandi Hyperbole imponit? Hæc tuo committo suffragio.

Ad sequentem verò *Aquam Hirundinum* perpauca annotanda veniunt. Collaudo imprimis Authoris propositum, & institutum, quòd *Hirundines vivas, & integras*, in proprium Alembicum conjicere, ac destillare dextrè, præcepit. (Hôc enim pacto *nativæ virtutes*, *& spiritus vivificus*, *unà cum elementari aquâ*, in excipulum derivantur, stillatque *Aqua hirundinum*, *spiritu & energiâ plena.*) Fæces verò residuas, h. e. *Hirundines siccas*, *in cineres* redigere, sicut & *Cranium humanum*, ac exinde *Salia elicere*, *propriâ aquâ Hirundinum stillatâ*, non est solertis Philosophi & Spagyri; ne dicam, in terminis implicat. Ipsa enim refragatur experientia, & ratio convincit, quòd *animalia*, *eorumq; partes*, utpotè *ossa*, in veros *cineres* nunquàm abeant. Patet hoc in Jumentis, quæ potentissimis incendiis conflagrarunt, aut cùm *Cornua Cervorum*, *& Ossa*, in furno figulino, aut lateritio, cremantur; quod candida, & priori formâ intacta, suis autem partibus essentialibus, *sale* scilicet *volatili*, *spiritu*, & *oleo*, destituta, ac tantùm non verè mortua, extrahantur, in quibus nec *mica salis* amplius repertu est. Quare *animalium incineratio* inutilis, & amethodica est; cùm simplici calcinatione in *veros cineres* non abeant, uti *vegetabilia* assolent; *nec sal fixus* exinde elixivietur, prout multis, super hâc re, in *Animadversionibus* actum, & præmissum est. Sed transeat hæc propositio, *Animalia* in veros cineres, sicut & *Cranium humanum*, ac *Hirundines*, in favillam cremari, concedamus; majora etiam transire in *Alkalia*, ac *Sal* ex illis elici posse; (quod tamen paradoxon est) nihilominus *sal ille fixissimus esset*, aut in *cineribus* non latitaret, ignis torturâ pridem omni, quod volatile, sublimato & expulso: quod si autem *fixus est*, uti reverà esse debet quo pactô, *affusâ specifica Hirundinum Aquâ*, leni balnei vaporosi impulsu, in sublime efferetur, qui, aucto priùs ignis gradu violentissimo, volatizari non potuit. Non hæc, profectò, nutui nostro, & præconceptis Idæis, auscultant: alia longè est *salium fixorum* & *Alkalium* genesis, indoles & natura; ab igne non repatiuntur, etiam violentissimo; intensum flammæ reverberium, in tigillo, citra virium jacturam, velut Salamandra, diu sustinent, nec atomus ex illis sublimatur. Leve igitur hoc præceptum, *de calcinatione Hirundinum*, *ac Cranio humano in Cineres* vertendo, admirari potiùs, quàm æmulari, utpotè tanto Authore indignum, volumus & suademus.

Reliqua hujus Compositionis constitutiva & *simplicia* non impugno, nisi fortè insinuarem, & per transennam quasi, *Viscum quercinũ* aptius *decoctioni*, aut *extractioni*, quàm *destillationi* committi, vel in *forma pulveris* crudè propinari.

Acetum Scilliticum, ex siccâ, & præparatâ in Officinis *Scillâ* dispensatum, nihil de *Scill. virtutibus* huic Aquæ imprimet: perindè ergò feceris, si *simplex Acetum* substitueris.

Aquæ Stillatitiæ, si, affusâ simplici aquâ, non fuerint adulteratæ, & destillatæ è recentissimis floribus, sicque huic composito unitæ, magnas vires huic *Aquæ Hirundinum* conciliabunt; adeò, ut, non obstantibus suprà manifestatis erroribus, ratione *Hirundinum Aquæ*, *primitus è vivis pullis stillatæ*, item propter *Castoreum*, *succum Radic. & Flor. Pæoniæ*, & *Aquas ritè stillatas*, hanc ipsam *Aquam* utilissimam, nec tanto Authore indignam, censeam.

Eôdem Charactere nigerrimæ, & plenæ erroribus, subsequentes Quercetani *Aquarum Hirundinum Compositiones*, locô suprà citato, signantur: quas tamen, ex jactis hactenus fundamentis, castigare, & reducere poteris, vel ipsis umbris ad Solis radios disparentibus. Me profectò tædium subit, ac temporis dispendium sollicitat, toties eandem crambem non recoquere. Laconica ergò brevitate multum concludo. Vix ullam, scilicet, reperio, hujus Libri, *Aquarum Compositionem*, quæ, ob decumanos errores, non sit abominabilis. Hujus farinæ & factionis sunt, *Aqua Picarum*, *Aqua ad Sanguinis sputum*, *ad Phthisin*, *Antipleuritica*, *Aqua Caponis*, *absurdissima*,

dissima, ad Curationem Pestis, ad Cordis Affectiones, Theriacales quasi omnes & singulæ, Scorbutica, & Hydropica, contra Febres, Dysenterica, Antinephriticæ complures, & non paucæ subsequentes, quæ agmen claudunt. Volumen deberetur hisce notandis erroribus, nec ævum sufficeret huic Augiæ stabulo repurgando. *Unam* duntaxat adhuc *Compositionem* in scenam dabo, & elarvabo; ut clariùs adhuc appareat, *quænam simplicia vegetabilia, inter destillandum, vires communicent*; quæ verò *in residuo deponant*: & sit, ex prædictorum numero,

AQUA DYSENTERICA QUERCETANI.

℞. *Radic. Acetosæ,*
Pentaphylli,
Tormentillæ,
Bistortæ,
Bursæ Pastoris,
Symphyti utriusq;, ana unciam unam semis,
Cortic. Citri sicc. ℥j.
Ligni Aloës,
Rhodii,
Myrobalan. omnium, ana ℥ß.
Sem. Melonum,
Cucumeris,
Acetosæ,
Citri,
Portulacæ,
Endiviæ,
Papav. alb.
Psyllii,
Cydoniorum,
Coriandri præpar. &
Granorum Myrthi, ana ʒvj.
Flor. Thapsi barbati,
Malvæ arboresc.
Chamomillæ,
Rosar. rubr. ana p. ij.
Macis,
Nucis Moschat. ana ʒiij.
Cornu Cervi præpar.
Trochisc. de Spodio,
de Terra sigillata,
Lapid. hæmatit. præparati, ana ʒijß.
Acaciæ ℥j.

Contundenda contundantur, & pulverisanda pulverisentur, ac macerentur per dies VI. ad ignem M. B. in

Aquæ Pirorum agrest.
Sorborum,
Plantag. &
Tormentillæ, ana ℔ij.
Flor. Malvæ arboresc.
Chamomillæ, &
Verbasci, ana ℔j.

Dein colentur, & quàm optimè exprimantur. Huic expressioni adde

Opii Thebaici præparati (i e suô sulphure narcotico, quod, suavissimi somni locô, veternum inducit, per levem ignem priùs spoliati) ʒiß.
Extracti Dysenterici n descriptionis,
Croci Martis, ana ʒij,
Croci Orientalis ʒj.
Spec. ♃ Diatragacanthi frigidi ʒvj.

Dein ex artis præscripto destillentur, ut fiat Aqua. Hæc non tantùm mirabilis est in Dysenteria communi vel pestilenti, sed & in alvi fluore, omniq; hæmorrhagia sanguinis, à quacunq; parte defluat aut suboriatur. Hucusq; Quercetanus.

Dum hanc, longô agmine *procedentium simplicium, & compositorum ingredientium*, farraginem observo, ultrò confiteor, omnia & singula ad unum subordinari effectum, & collimare metam; dicere volo, ad eradicandum determinatum affectum, ab Authore inventa esse; vel enim *adstringente, & roborante*, vel *demulcente, & abstergente*, vel *conglutinante, & solidante*, aut *carminante qualitate* gaudent, unam & solam *Dysenteriam* respiciunt, ejusq; magna sunt Antidotus, cui efficacior vix substituetur. Verùm, aliud est *Sceptrum, aliud Plectrum, alia res est inventio; alia elaboratio.* Illa solertem Botanicum; hæc consummatissimum Philosophum, & per ignem Spagyrũ, provocat. *Appropriata Dysenteriæ remedia* sunt, sed in ipsâ præparatione hallucinantur. Nam, ut suprà præfatus sum, *non omnia ex omnibus fiunt*: magnô delectu op, est; quædam enim sunt *destillanda*; quædam *decoquenda, & extrahenda*: aliud sibi *Pilulæ*, aliud *Pulveres*, vendicant. Secundò, non juxta arbitrium nostrum sublunaria hæc reguntur, ut, quę jam in furno figuli, aut lateritio, magnam ignis torturam, qualiter *Spodiũ*, & *Cornu Cervinum*, experta; quæ prolixâ decoctione, & missis spirituosis corpusculis, vaporetenus condẽsata; qualia sunt *Opium*, & *Acaciæ succi adstringentes*: quæ destillatione abstra-

abstracta, *utpotè extracta*, quæ flammis & intensissimo ignis gradui resistunt; qualia sunt *omnia terrestria, Lapis hæmatites, Terra sigillata*, quæ in primâ suâ genesi & exordio ignis reverberii parit, ut *Crocus Martis*: quæ inter vegetabilia gaudent virtute *vel adstringente, roborante*, vel *consolidante, sapore* item *austero, Pontico, dulci, acido*; quæ omnia non sulphureæ, sed terrestrioris esse naturæ, velut ex signo, rem deprehendes: hujus Classis sunt *Radices, Herbæ, Fructûs, Semina & quæ plurima sæpiùs citata* in compositione nobis illudunt: pro præsenti verò ex instituto eventilanda. Ea, inquam, omnia jam recensita, nostra eludunt tentamina, & irritos reddunt conatûs, quibus eis mille formas & metamorphoses, velut Proteo cuidam, affingimus; ut, cùm *sint fixissima*, per Alembicum tamen volatisentur; quæ *arida & exsicca* sunt, roris instar, in excipulum depluant. Verbô denique, *volatilia sint fixa, & fixata ut sint volatilia*, nullâ habitâ proportione Activorum ad Passiva. Proindè, his motus næniis, & ludicris Authorum processibus, ad nauseam usque inculcaveram, quòd nota distinctiva, & character, genuini Philosophi, & Chymici sit, præsuppositâ naturalium rerum analysi, & naturæ earum cognitione, ea ad destillandum, elixandum, extrahendum, tantùm disponere, quæ ad similia apta, nata, & inchoatam potentiam habent; non verò, ad impossibiles effectûs reddendos, quasi per potentiam obedientialem velle elevare, quod soli DEO, Authori naturæ, competit, minimè Chymico, & Creaturæ, quæ est limitatæ potentiæ.

Quapropter, cùm animadvertam, quòd prædicta *Compositio*, & *Aqua Dysenterica Quercetani*, in plerisque jam dictis rea sit, ac delinquat; eam in principia sua, & partes integrantes resolvam, sicque, partitis vicibus, omnia ac singula ingredientia examinabo, ut juxta artis Regulas cuncta magis elucescant, & dilucidentur, ac utilior *Aqua Dysenterica* imposterum dispensetur.

Primùm ergò, quod *Radices* concernit, utpotè *Acetosæ, Pentaphylli, Tormentillæ, Bistortæ, Symphyti utriusq.*; præsupponendum, quod omnes, & singulæ, sint *terrestrioris inaolis ac genii*, ex natura sua *adstringant, consolident, & agglutinent*, nihilque substantiæ aut accidentium per Alembicum communicent: proindè, cùm ea destillaveris, *nec saporem, nec odorem, nec spiritum, & essentiam horum vegetabilium* præstoleris; sed pura puta *aqua insipida*, & *liquor Elementaris*, Tibi ex destillatione accedet, totâ interim earum *substantiâ, & qualitatibus*, in fundo, & residuo latitantibus. Proindè ad alios usus *radices hæ* sunt convertendæ, ad *decoctiones, extractiones, infusiones* nimirùm; sic earum ferente crasi, & naturâ. Quòd autem cum emolumento, & dextrè, se sinant *decoqui*, & *extrahi*, patet ex ipsius Authoris compositionibus, qui *has ipsas radices pro Extractis, & Decoctis*, earum passim adhibet. Si ergò *Decoctis*, & *Extractis* parandis sunt aptæ, meritò à *destillatione* removentur; cùm in prægressis manifestè convicerim, *decoctiones*, & *destillationes, ex natura rei sibi contrariari*, quatenus nimirùm ea, *quæ destillanda*, juxta Authores, *vires suas integras, cum universis accidentibus*, sursum mittere, ac per Alembicum fundere, nequaquam in fundo, & subsidentiâ, recondere; & è contra, *quæ extrahenda*, & *decoquenda* sunt, ea quoque *virtutes suas in residuo servare*, neutiquam v. *vaporetenus exhalare* debent, residuô terreô & exsuccô crassamento. Secus enim si fieret, *esset* nonnullorum *destillatio, & non esset*, quia per Alembicum nihil virtutis transscenderet, parte præcipuâ subsidente: & *esset Extractum quorundam* prout thesis eorum fert, *& simul non esset*, quia jam omnia sulphureæ & volatilis naturæ contenta, *violentâ decoctione, abstractione, aut destillatione*, exspirassent. Verùm, duo simul contraria de eôdem subjecto, eôdem modo sumpta, non verificantur; eò, quòd implicet contradictionem.

Sequuntur jam in ordine *Cortices Citri sicci*, qui, si *recentes* forent, *aptiores siccis*, pro *destillatione* haberentur. Nam potior eorum *virtus carminativa & antiloimica, sapor item amarus*, in residuo, à destillatione, actu remanent; adeoque saltem in *Pulverem redacti*, vel eorum *Decoctum*, sive etiam *Extractum*, sed ad normam *nostri Extracti Absinthii, superius paulò edocti*, paratum, in Dysentericis affectibus efficacius

ciùs, operabuntur quàm *Aqua à Corticibus ſiccis exſtillata.*

Accedo ad *Lignum Aloës, & Lignum Rhodium*, quæ utraq; *odorifera, & balſamica, ex parte*, ſunt; partim verò *tenacioris, & reſinoſæ ſubſtantiæ.* Hæc, deſtillationi commiſſa, juxta *ſubtiliſſimas, rariores, & fragrantiſſimas partes*, aquis ſeſe communicant; ſubſidit autem *pars eorum reſinoſa, balſamica ſimul, & emplaſtica*, juxta quam *adſtringunt, roborãt & conſolidant*, per Alembicum verò nunquam transeunt. Quòd autem hæc doctrina ſibi conſtet, confirmo obvio illo *Extracto Ligni Aloës*, quod, in Officinis debitè inſtructis, ubique proſtat, plenum reſinâ, & odore, ſi prunis candentibus injiciatur. Unde in *ſuperioribus meis Animadverſionibus, de Extracto Ligni Aloës educendo*, ad quas B.L. directum volo, hoc ipſum innui; in ſubſequentibus verò, *de Aquis deſtillandis*, quotiescunque *Lignum Aloës ſpirituoſis Aquis* adjunxi, in parvâ ſolùm quantitate, ad conciliandum ſaltem odorem, roſtro Alembici imponi juſſi: ut, prodeuntibus reliquis ſpiritibus, pars ſpirituoſa & ſulphurea, ratione ſymboli, quin & *reſinoſa, & corroborans, tota deniq; fragrantiſſimi hujus ligni eſſentia*, influis ſpiritibus uniretur, & aquas imprægnaret. Parum quidem, & modicum *hujus Ligni* roſtro Alembici imponi, crebrò præcepi, ne major quantitas aquas, inter deſtillandum, turbidas redderet; quod benè obſervandum. Patet nunc etiam, quàm nihil roboris, & energiæ, ab his, jam *examinatis, ingredientibus, vel lignis*, huic aquæ impreſſum ſit, ad edomandam Dyſenteriam; quin omnem virtutem in reſiduo latitare.

Nunc *Myrobalani*, quæ *fructûs ſunt dulces, ſubacidi tamen nonnihil ſaporis, & adſtringentes, roborantes, & laxantes*, ubi recentes fuerint, ſubſequuntur. De his pauca profero, cùm earum quoque ſubſtantia, & vis, in limo & profundo hæſitet, nihilque transmittat per Alembicum: & quò ſunt ſicciores, tantò minus communicant. Quòd ſi cum *Myrobalanis* velis ſubvenire Dyſentericis, eas vel in ſubſtantiâ *Pulveriſatas*, vel in *Extracta* & *Decocta redacta*, propinato, deſtillatione earum ſuperſedendo; vel ipſomet Authore, *in ſuis Extractarum & Decoctorum compoſitionibus*, conſentiente.

Convertor ad quàm plurima *Semina:* ut *Melonum, Cucumeris, Acetoſæ, Citri, Portulacæ, Endiviæ, Papav. albi, Pſyllii, Cydoniorum, Coriandri*, & *Grana Myrti.* Sed quid obſecrô obſonii ex hâc *ſeminum* farragine decoquemus? an pulmentaria, aut lenticulam? Quis non videt, quòd jam notata *ſemina*, juxta qualitates ſuas, *frigida, & naturæ terreſtrioris* ſint; ſi unicum *Coriandrum* eximas. Quid per *deſtillationem* virium ab eis eliciemus? forſan *Olei* cujusdam particulam, aquæ elementari innatantem? Nec hoc exiſtimo; cùm ex integrâ libra horum *ſeminum*, ſi etiam plus acceperis, vix ſcrupulum ſemis, ad unum usque ſcrupulum, deſtillati olei reperturus ſis, licet ex inſtituto ad eliciendum oleum deſtillaveris. Quare (demptô ſemine *Coriandri*) nec unum eſt, quod aptum ſit deſtillationi, defectu partium ſulphurearum & aërearum, quæ ſolæ elevantur, ſubſidentibus è contra terreſtribus, frigidis, & mucilaginoſis particulis. Annon Methodus ſuaderet, potiùs *ex his ſeminibus*, Dyſenteriam reſpicientibus, *Emulſionem* conficere, adjectis *Aquis appropriatis*, quæ hanc quoque compoſitionem ingrediuntur; & ſic ægris cum fructu propinare? Quanquam & illæ *Emulſiones* nauſeam conciliaturæ ſint, niſi probè advertas, ne *ſemina Pſyllii* & *Cydoniorum* (quæ vel penitùs omittenda, vel doſis eorum minuenda) illas ut plurimum reddant mucilaginoſas.

Semen Coriandri, ex parte, non ſine ratione huic *deſtillationi* commiſſum fuit; dabit enim odorem gratum carminativum; licet etiam virtus ejus adſtrictiva nullô pactô eliciatur.

Prætereà de *Floribus Thapſi barbati, Malvæ arboreſcentis, Chamæmeli, & Roſar. rubrarum*, ut, quod ſentio, afferam, fateor ingenuè, quòd de *virtutibus eorum adſtringentibus, roborantibus, & carminativis*, Dyſenteriæ appropriatis qualitatibus, deſtillato parum, vel nihil, impertiantur. Nam hæ in reſiduo ſtabulantur, & fundo; maximè ubi jam *reſiccatæ deſtillationi* applicantur: quod ſi verò *recentes* ſint, conceſſerim, quòd in *deſtillatione*, maximè per

Baln.

Baln. n. vaporosum, odoris ac fragrantiæ, præsertim *Rosæ*, & *flores Chamæmeli*, aliquid contribuant; cæterùm nihil de qualitatibus ad Dysenteriam requisitis. Satius proindè esset, talia *in formâ Decocti*, aut *Infusiones*, præbere, aut in *Pulveres*, maximè *Rosarum flores*, redigere, cum, vel sine, alterius ingredientis additamento, præbendos.

Transgredior ad duo illa Aromata, *Macerem*, *& Nucem Moschatam*. Hæc, utpotè naturæ balsamicæ, & odoris fragrantissimi, qualitates suas ex parte facilè diffundunt, & iisdem aquas imbuunt. Attamen, cùm naturæ & substantiæ simul oleaginosæ sint, dissymbolos respuunt liquores, quibus se facilè non uniunt; sed oleaginosa eorum substantia supernatat, si aquosi sint. Requirunt ergò *spirituosos* & *sulphureos liquores*, quales sunt *diversi spiritûs ardentes*, & *Vini*, cum quibus perfectè transeunt, uniuntur ac perdurant: in *aquoso autem humore*, ut ut subegeris, conquassaveris; superficiem petunt semper, subigi nolunt, operamque ludunt. Adeoque *Balsamica hæc*, *& Aromatica*, potiùs liberaliori dosi, *Aquis spirituosis* & *calidis*, ut sunt *Apoplecticæ*, *Epilepticæ*, *Cardiacæ*, *Stomachicæ*, *Carminantes*, adjungenda; non item *Dysentericis*, quarum virtus ad curationem in qualitate roborante & adstringente consistit: sed hæ in residuô depositantur, non verò in excipulum destillant. Verùm, non hæc dixero, quasi manifesti erroris Authorem convincere vellem, quòd in parvâ hâc quantitate *Aromata Aquæ Dysentericæ* assignarit. Si enim non *effectum* dant calculo dignum, *gratum* tamen *odorem* conciliabunt, & nauseam arcebunt. Hoc solùm per occasionem confirmare volui, vi destillationis *hæc Aromata* eos effectûs, & causalitates, non exercere; quemadmodum *Aquæ* hujus *intitulatio*, & *Dysenteria*, efflagitat. Dico proindè, *Nucem Moschatam*, in genere, Esse, & substantiâ suâ, ad persanandas Dysenterias, Lienterias, & Diarrhæas, spectando qualitates roborantes, confortantes, & adstringentes, plus præstare, quàm *Aquam ex eâdem elicitam*: cùm antedictæ qualitates non eleventur, & exstillent, sed imum petant. Hoc ad Solem clarissimè exponam, *exemplo Olei ipsius Nucis Moschatæ expressi*, *& Maceris etiam*, *genuini*, non verò *adulterati*, ut nostra fert ætas, & Mercatorum fraudulenta industria. *His Oleis* si debitam quantitatem aquæ affuderis, & destillaveris, vix quartam, ne dicam, sextam partem *Olei destillati* colliges, residuô in fundo remanente; adeò, ut vix *sexta pars olei*, habitâ proportione *ad oleum expressum*, transeat, dum reliquum in residuô, peractâ destillatione, aquæ innatans, remanet: quod *residuum*, *putà Oleum*, *virtute suâ adstringente*, & *consistentiâ priori magis solidum*, multò efficacius experimur in Dysenteriâ, quàm illud, quod cum aquâ exstillarat. Hoc, Tibi pro secreto dictum, observato. *Duriusculum* insuper *hoc oleum*, ob siccam soliditatem, basis, fundamentum, & *corpus aptissimum* est, pro conficiendis *omnis generis Balsamis*, lege artis instillatis *oleis essentialibus*, pro specie balsami dispensandi. Cum hoc *Balsama* debitam recipiunt *Consistentiam*, nec rancida aut unctuosa evadunt, sicut illa, quibus *sevum omentorum animalium*, vel *adeps è renibus vitulorum*, aut *Cera*, receptaculum, ac materia prima obtigit. Taceo, quòd intra corpus commodè, & citra nauseam, *Balsama hæc* assumi possunt, non sine prærogativa ad reliqua. Hæc de *Macere*, *& Nuce Moschata*, dicenda occurrêre.

Nunc examinandum se offert *Cornu Cervi præparatum*, quod præsuppono *Ustum*. Nam hoc ubique locorum *præparati Cornu Cervi* nomine circumfertur; quod priùs *ustum*, super porphyrite dein levigatum, prout & reliqua, utpotè: *Perlæ*, *Corallia*, *Oculi Cancrorum*, *Lapides pretiosi &c.* super porphyritem, cùm aqua aliqua tantùm levigata, *præparatum* dicitur. Cui non, L. B. hoc artis præceptum, ut olim Phidiæ signum, illicò placeat & arrideat? Num cadere hoc in prudentem, ne dicam, Philosophum potuit, opprobrium hoc Medicinæ sequacibus dictare? Annon infatuati hoc est, velle nos dementare aut persuadere, quòd *Ossa*, è quibus pridem, intensô ignis gradu tortore & satellite (quod in furno figuli, aut lateritio, contingit) *omnis benefica humiditas*, *pars spirituosa*, *& volatilis*, *unctuosa*, *& radicalis essentia*, longissimè proscripta fuit, ad destillationes nihilominùs

nùs proportionata, ac dysentericis, virtutibus adstringentibus, & roborantibus exstillatis, remedio sint? Credat, qui volet, amens? Interim ego ad oculum demonstro, quòd ejusmodi *calcinata ossa*, omni virtute castrata, ac in insulsa & mortua corpora redacta, aliud nihil sint, quàm *exsucca terra, inutilis gleba, & opprobrium Medentium*. Nam, cui libitum est, destillet, affuso liquore, hæc *Ossa*; aut citra liquorem, & sicca, per retortam, violentissimo etiam igne reverberii, per integrum anni Circulum, & nec *guttam liquoris*, nec *oleum*, nec *spiritum*, nec *salem volatilem*, eliciet: &, quod amplius est, affuso etiam liquore, & sumpto in magna quoque quantitate *Cornu Cervi*, utut ignis gradum intendas, & illud diù multumque coquas, attamen *saporis, odoris*, ac *cæterorum accidentium*, ne vestigium quidem deprehendes in decocto. Quid igitur ex *sesquiduabus drachmis Cornu Cervi* præstoleris in *Aqua* hâc *Dysenterica* destillanda? Annon est hoc, vigilem somniare? Verùm ejusmodi absurditates jam pridem dilui, in *prægressis meis Animadversionibus*, in quibus clarè, & in terminis, docui, quòd *ex Ossibus* & *Cornubus calcinatis*, neque *volatilem*, neque *fixum salem*, unô verbo, planè nihil proliciamus; rotemur denique circa nihilum, si ex ejusmodi *effœtis ossibis*, pro humanis affectibus, Panacæas meditamur. Hoc ipsum confirmare possem ex Mechanicâ. Experimur enim, quòd *steriles ejusmodi terræ, & exsucca ossa*, ad construendas, *omni sale carentes, Capellas Probatorias*, unà cum *cineribus, è quibus etiam omnis sal priùs elixiviatus*, indies adhibeantur. Verùm, surdo fabulam narro, aut lavo Maurum; dum illi, ingratam mihi recoquentes Cramben, tritum istud occinunt: sic Majores nostri soliti sunt: hoc sacrum dogma est venerabilis Antiquitatis; non observantes interim, quòd satius sit, seriùs redire, quàm semper currere perperàm. Majores enim nostri, & Antennates, pro ævi sui, & temporum, injuriâ, non, quæ debebant, sed quæ poterant, è penu Medica ad nos transscripserunt; dum interim nostro seculo semper itum ad majora, & inventis meliora addita sunt, ad sacram etiam invidam magni Hipprocratis, & Galeni. Cui enim Veterum nota fuit Animalium vera Anatome? Sublunarium, & Vegetabilium, crasis, & natura? Mineralium genesis, & soboles? quæ Archetypus, Deus, in gremio terræ conclusit, ut, maturato semine suo, nobis fœnora reddant? Taceo innumeras rerum vicissitudines, & naturæ portenta, à qualitatibus & principiis Sympathicis, & Antipaticis, symbolo, aut Magnetismo, emanantia? Arcana hæc erant prisco seculo, &, velut inducto peplo, oculis mentis abscondita. Quid mirum etiam, hîc, in planô, eos cespitasse, ignorantes, quòd in *universum animalia nihil in se fixi* concludant, quàm *terram emortuam, sterilem, & exsuccam*, in quam aliquando, inevitabili decreto, & lugubri Metamorphosi, sunt reversura; reliqua verò *fugacia sint, & volatilia*, igni pervia, & calori, veluti totidem putredinis primordia, dispositiones, & principia: non sic *Vegetabilia*, quæ tàm facilè putredinis corruptelam, & corruptionis semina, non admittunt; idq; *ob salem fixum*, qui illis inest, eaque tutatur. *Mineralia verò* omnis, è contra, corruptionis ferè inscia sunt, *si cum animalibus & vegetalibus* comparentur; & fixa magis, imò quædam fixissima, dici merentur. Verùm, me Paradoxa dixisse, multis videbitur, illud in me retorquentibus, quòd, *inter vegetabilia, Fructûs Horarii* manifesta principia corruptionis in se concludant: factâq; comparatione ad *carnes animalium*, & eorum *partes, fructûs hos putredini magis obnoxios esse, quàm carnes*, unicè contendent; unde, tanquàm alimẽta minimè salubria, à Medicis quibusdã reprobẽtur, desumpto argumẽto è fonte & parte diętetica; carnibus interim administratis. Quam tamẽ objectionẽ perfacilè diluam, argumentis ex Physica petitis, & ab Inductione. Quis enim non experitur, quòd *carnes*, & *animalia*, æstivo tempore occisa, si unô, aut alterô die eorum cadavera perdurent, putredinem protinùs, & vermiculos, concipiant, pestilens μίασμα, & mephitim exhalent, quin ipsa viventia, omnisque generis animalia, quibus vel in alimentum cessêre, aut vaporetenus contagium & virus suum impresserunt, vel planè interimant, vel malignos & exitiosos morbos eis superinducant,

ac

ac ſemina peſtis divulgent, morbos Epidemios ſuſcitando: idque ratione ſymboli, & quâdam analogiâ, juxta receptum illud Axioma: *In ſymbolum habentibus facilis eſt tranſitus.* E contrà verò *Vegetabilia*, &, inter hæc, *Horarii fructûs*, utpotè; *Ceraſa*, *Poma*, *Pyra*, *Pruna &c.* licet, à ſtirpe ſua avulſa, ad corruptionem inclinent, multò tamen tempore perdurant, & qualitatibus ſuis homini adulantur; vel maximè, ſi ſolis radii eos non feriant. Quod ſi etiam corrumpantur, an tetrum quid, cadaveroſum, & exitiale, ut cætera, exhalant? An nauſeam, & contagium inducunt? An in manifeſtam peſtem exſurgunt? Neutiquam! quin, citra periculum, *cocti*, & *ſale conditi*, animalibus in eſcam cedere poſſunt. *Reliqua* verò *Vegetabilia*, ac *Cerealia*, *Frumentum*, *Oryza*, *Hordeum*, *Milium*, *Triticum*, *Amygdalæ*, *Pineæ*, *Piſtacia*, *& his ſynonyma*, in longum perdurant, citra putredinis veſtigia; niſi & ipſa, ut ſuam purpura tineam, & quercus cariem, ſibi exitioſum generent vermiculum; qui, ſolutâ eorum compage, ad interitum illa deducat: ut conſtet, quàm fragilis ſit Creaturæ conditio, quæ, ex ſe, prima corruptionis ſemina concipit, & usque in mortem fovet. Hinc non probo quorundam Medicorum inſtitutum, qui ægris, & languentibus, maximè periculosè febrientibus, omnem *Horariorum Fructuum*, etiam decoctorum, uſum interdicunt, *carnium* verò, & *animalium*, *eſum* liberè indulgent; ignorantes, quod, turbatâ in corporibus œconomiâ, languente vivifico calore, vitiato fermento, digeſtionum præſide, adaucto calore extraneo, *ejusmodi ingeſta*, & *carnes*, intra etiam corpus degenerent, facilè putreſcant, malignitatem & corruptionem induant, & inevitabilem ægrotantium perniciem ac mortem accelerent, dum *ad ollas carnium* (ejusmodi Medicis lugubrè ſpectantibus) *fatiſcunt.* At longè diſpari eventu in *reliquis obſoniis* accidit, quæ non rarò lapſam naturam, arcanis ad ea deſideriis, & appetitu, ſtimulatam, in vitam & ſanitatem erexêre. Hiſce ſententiam meam, de *Cornu Cervi uſto*, finio, quod, citra artis & rationis leges, huic Aquæ Dyſentericæ, ab Authore conſtitutum.

Superioribus adjungam *reliqua tria ingredientia*, & *conſtitutiva* hujus Aquæ, *Trochiſcos* ſcilicet *de Spodio*, *de Terra ſigillata*, ac *ſpecies Diatragacanthi frigidi*: de quibus quid ſentiam, ex ſequentibus palàm fiet. Et primò quidem, ſicut, in Philoſophia laudabili, Elenchus, & decumanus error eſt, docere, duas formas adæquatas non ſubordinatas, eandem materiam, & ſubjectum, naturaliter poſſe informare; &, quod apud Logicos eſt vitioſus Circulus, hoc apud Medicos peritos, & Chymicos, eſt, compoſita cumulare compoſitis, farragines rerum, citra delectum, aggregare, informe Chaos, ut ſuperiùs annotatum eſt, producendo. Secundò, ſiquis dictorum *compoſitorum ingredientia*, quæ nondum, in ſuperioribus *Aquæ Dyſentericæ* conſtitutivis, numerata ſunt, plenè perſpiciat, videbit, & multa, & obvia quæque, deſtillationi ineptiſſimè commiti, & *Aquæ Dyſentericæ* nihil virium ex iis accedere. Sunt autem, præter jam aſſignata ingredientia, è quibus *Aquæ* hujus *Dyſentericæ* compoſitio conflata eſt, etiam ſequentia, quæ *Trochiſcos de Spodio*, *de Terra ſigillata*, *& ſpecies Diatragacanthi*, conſtituunt, nimirum: *Spodium*, *Semen Sumach*, *Amylum uſtum*, *Balauſtia*, *Berberes*, *Gummi Arabicum aſſatum*, *Succus Agreſtæ*, *Sanguis Draconis*, *Succus Hypociſt. concretus*, *Bolus Armena*, *Margaritæ præparatæ*, *Terra ſigillata*, *Corallia rubra*, *Charabe*, *Tragacanthum*, *Semen Roſarum*, *Portulacæ*, *Thus maſculum*, *Coni cupreſſi*, *Crocus*, *Glycyrrhiza*, *Saccharum Penidium*, *Camphora*, *& Trochiſci Ramich*, *qui Trochiſcos de Terra ſigillata iterum ingrediuntur*: in *Trochiſcis de Ramich* autem, præter reliqua, denuò ſunt *Succus Acetoſæ*, *Gallæ recentes*, *Santalum citrinum*, *Lignum Aloës*, *Caryophylla.* Ex quibus omnibus ſimplicibus, has *Compoſitiones* ingredientibus, ſi *Camphoram* excipias, & *Caryophyllos*, ne tantillum quidem virtutis deſtillatione elicies. Me, fateor, jam tædium fatigat, ſingula delineare: quàm apta enim, aut inepta ſint ad deſtillationes, & aquas virtute imprægnandas, ex dictis patet, & ex dicendis clariùs adhuc manifeſtabitur. Videtur mihi Muſica quæpiam hæc *Compoſitio*, ex diſſonis & ingratiſſimis vocibus accumulata, ex quib9 non harmoniã, aut concentum,

centum, ſed aphoniam expectes. Sic hæc ingredientia ad hunc affectum, illa ad alium, ordinantur: & *univerſaliter inepta ſunt omnia* ad deſtillandum, præter paucula dicta, *binario numero* circumſcripta; &, in rigore, illa ipſa duo, primariò, curandam Dyſenteriam non reſpiciunt, imò contrarias affectui qualitates præ ſe ferunt; niſi aromatiſationis gratiâ adjuncta ſint. Dein Quercetanus non eſt aſſecutus Authorum mentem, qui *ejusmodi Compoſitiones* & *Trochiſcos* evulgarunt. Non enim *aliis denuò Compoſitis inferendos, aut deſtillandos* præceperunt, ſed ut in *propoſita formâ, & ſubſtantiâ ſuâ, in Pulverem, & Alkohol, redacti*, Dyſenterias, Diarrhæas, Cruenta Sputa, Hæmorrhagias, & Pectoris internas affectiones, perſanarent: ſin cui libitum foret, *Rotulas cum ſaccharo* ex iis conficiendo, quemadmodum *ex ſpeciebus Diatragacanthi frigidi* conſvetum eſt, ægros ſublevare; hoc minimè improbandum foret.

De cætero, ſi, his omnibus jam examinatis, calculum quoque ſubducere placeret, de prædictis *Compoſitis*, & *eorum* etiam *ingredientibus*, quantum ſcilicet, *de unô aut alterô ingrediente*, hanc compoſitionem *Aquæ Dyſentericæ* ditaret, & quantum poſt *quamlibet doſin*, hanc eandem *Aquam Dyſentericam*, de *hoc vel illo prædictorum compoſitorum ſimplici, intraret*, diviſiones eſſent nunquam tot, quin plures, uti in infinito ſincategorematico fieri ſolet, & myriades atomorum ſub diviſionem caderent; nec minus riſu dignus futurus calculator, quàm olim Plato, cum ſuo Deorum principio, aut, cum Pantamorphe, noſter Avicennas. Aliquod tamen ſpecimen per tranſennam ſpectandum dabo.

Totam compoſitionem *Trochiſcorum de Ramich* ingreditur *Ligni Aloës uncia ſemis*: Cùm *integra* hæc *Compoſitio Ramich* (prout *Diſpenſat. D.D. Auguſtanor.* inſerta eſt,) pendeat *uncias novendecim*. Continet igitur *drachma una Trochiſcorum* horum *Ramich*, *Ligni Aloës granum unum & dimidium, circiter*. Ergò, cùm ſæpè dictorum *Trochiſcorum de Ramich*, *drachma una tantùm* totam compoſitionem *Trochiſchorum de Terra ſigillata* denuò ſubintret; conſequenter *de Ligno Aloës*, *cum his Trochiſcis Ramich*, tota compoſitio *Trochiſcorum de Terra ſigillata granum unum & dimidium* acquirit. Ultrà nunc, integra *Trochiſcorum de Terra ſigillata* compoſitio, quam, uti dixi, *granum unum cum dimidio circiter Ligni Aloës* ingreditur, pendet *uncias tres, cum dimidia.* Continent igitur (quod benè notandum venit,) *drachmæ duæ, cum dimidia, horum Trochiſcorum de Terra ſigillata*, (nam tantum ſubintrat; de his *Trochiſc. de terra ſigillata*, hanc *Aquam Dyſentericam*, quam nunc eventilamus,) de dicto *Ligno Aloës, unam & dimidiam partem, dimidiæ ſextantis partis, unius grani*: ſi ita loqui licet; nam alia non ſuppetunt verba, quibus rem extricemus. Jam porrò neceſſum eſt, ut ulterius progrediamur hâc ſubdiviſione, ſi doſin eruere velimus, quantum ſcilicet *doſis una Aquæ hujus noſtræ Dyſentericæ* recipiat virtutis (cui immediatè immediatione virtutis, non ſuppoſiti, ineſt) è dictis *atomis, & minutiis Ligni Aloës*. Eſto igitur, quòd extent totius hujus *Aquæ Dyſentericæ libræ decem*, & propinentur, aut conſtituantur, *unciæ tres*, ſive etiam *quatuor, ad unam doſin*; quæ erit *trigeſima ſexta pars* ipſius *Aquæ Dyſentericæ*: quantum, quæſo, conſtituet hanc *trigeſimam ſextam partem*, tanquàm *unam doſin* hujus ſæpè dictæ *Aquæ Dyſentericæ, de una & dimidia parte, decimæ ſextantis partis unius grani, Ligni Aloës?* (Tantum enim atomorum, non plus, univerſa compoſitio, i. e. *decem libræ* hujus *Aquæ Dyſentericæ*, & quidem virtualiter ſaltem, comprehendit, modo ſupra dicto.) Verùm hæc rudi Minervâ, & ſuperficietenus, à me in cenſum ſunt adducta; cætera enucleanda relinquo iis, quibus felicior Suada, & eloquentia obtigit; cùm nec Oedipus ſim, qui pro Myſterii dignitate ænigma reſolvam. Habet tamen curioſa hæc reflexio, & metaphyſica ſpeculatio, & ipſas ſuas utilitates. Eruet hinc ſenſatus Medicus, quàm procul extra forum Naturæ aberrent ejusmodi Authores, dum languida, & infida ſua remedia, & compoſitiones, ſpecioſô titulô, magnificiſque promiſſis, velut infami ſtybio, adulterant, incautos Medicos alliciunt, & procantur; donec aliquando piſcator ictus ſapiat, & Medentes infamia notentur, dum Ægri, inter lachrymas orphanorum, præmaturiùs obeunt, luctuosâ ſæpè cataſtrophe.

Hoc

Hoc emendato errore, quo ſcilicet *Compoſita Compoſitis* tavtologicè addi ſolent; ad *Lapidem Hæmatitidem* cincto calamo procedo. Omnibus in propatulo eſt, quod *Lapis Hæmatitis* medicamentum ſit aptum, proportionatum, ac fidum, ad curandas Hæmorrhagias, Fluxus Alvi cruentos, & Dyſenterias, ſive in ſubſtantia ſuâ, ſive in eſſentiâ debitè parata, exhibeatur. At nemo tàm eſt hebes, aut Philoſophaſter, qui aſſerat, *hunc Lapidem* idoneum eſſe ad ſuſtinendas ſimplices deſtillationes, & *liquores ex eodem eliciendos*, propriâ ſuâ virtute præditos. Omnes quidem in hac ſententia erunt, tantum liquoris & humiditatis ex eo profuſum iri, quantum ex pumicibus deſtillatis. Error hic, in genere, moris eſt, peccat, & excedit, in ſpe, & fiducia. Credunt enim ejusmodi Authores, quòd, ſicut in Cataſtam acti, ad inſolita revelanda ducuntur, ſic *Mineralia, Lapides*, & *fixiſſima quæq́*, ſub noſtra tortura, ad effectûs Thaumaturgicos, ad ſudandum liquores, qui regulariter illis non inſunt, ad *volatiſationem*, compellantur; negligentes interim, obſervare, quòd *ejusmodi fixa* etiam *ignem reverberii* conſtanter ſuſtineant: quidni in Alembico repugnatura? Ergò nihil virtutis, vi deſtillationis, elicitur *ex Lapide Hæmatitide*, qui de naturâ *Chalybis* eſt, ac proinde Dyſentericis, Fluxu cruento, &c. laborantibus, aſylum, & ſacra anchora futurus, ubi *in ſubſtantia* propinabitur. Suadeo igitur, hoc in paſſu, Quercetanum, magnæ alioquin famæ, virum, demirari potius, quàm æmulari.

Venit ſub torcular, & noſtrum examen, *Succus Acaciæ: qui, inſpiſſatus, de Claſſe Vegetabilium*, & quidem *maximè terreſtrium*, eſt. Vires ejus ſunt adſtringentes, qui, ſi habuiſſet *partes tenues, ſubtiles*, & *exhalabiles*, illæ jam dudum in inſpiſſatione ejus exhalaſſent; quæ verò reliquæ, ab inſpiſſatione, mansêre, utpotè *partes craſſiores, terreſtriores, adſtringentes*, nunquàm commovebuntur, licet in infinitum, per B. M. affusô liquore deſtillentur: quod, præter rationem, ipſa experientia evincit, & ipſe Quercetanus confirmat, qui compoſitionibus ſuis *decoctorum*, & *extractorum*, quibus hunc *ſuccum Acaciæ inſpiſſatum* crebrò adjunxit, (non obſtante, quòd modo deſtillandi opponantur) teſtis luculentiſſimus ſatisfacit.

Sequuntur *Aquæ deſtillatæ*, ad hanc quoque *Compoſitionem* derivatæ. Harum qualitates ex ante dictis notæ ſunt, ubi demonſtravimus, quòd *ejusmodi Aquæ nullas virtutes adſtringentes, aut ſapores acidos*, contineant, remanentibus hiſce qualitatibus in reſiduo, maximè, ſi largâ affuſione aquæ ſint deſtillatæ. Nihilominùs tamen *quædam ex his Aquis per Baln. vaporoſum, & ſine additione deſtillatæ, v. g. Chamæmeli, Verbaſci, & Plantagin.* vi ſuâ carminante, refrigerante, & conſolidante, iisdem affectibus deſtinari poſſunt, quibus hæc noſtra *Dyſenterica*, vel ipsâ rerum magiſtrâ Experientiâ. Nunc

Præcipit Author, ut *ſingula præmiſſorum Ingredientium ſtudiosè infundantur & exprimantur, ante eorum deſtillationem.* Ad vitandam autem hanc inutilem operam, repetantur dicta, *in Animadverſionibus noſtris ſuper Aquas deſtillatas, in genere:* ubi declaravi, quòd omnia, quæcunque deſtillanda, ipſum etiam *Cinamomum, Aniſum, & quæ partium tenuium ſunt, ſimplicia vegetabilia*, plus de proprio odore, & ſapore, fundant, ſi unà cum *affuſis liquoribus ſuis* deſtillentur, quàm ſi *prædictus liquor, à rebus* per colaturam, & expreſſionem, ſeparatus deſtilletur. Docui præterea, quòd *Aquæ ex radicibus, herbis, floribus* (ſubintellige, deſtillationi aptis) *deſtillatæ*, longè antecedant illas, quæ *ex ſuccis earum expreſſis* eliciuntur; quare hîc eadem denuò inculco. Cæterùm, ſive *ſpecies, unâ cùm ſuis aquis affuſis*, ſive *aquæ ſaltem, ſpeciebus affuſæ*, & *denuò ab illis, per colaturam, & expreſſionem, ſeparatæ*, deſtillationi committantur; nihil tamen virtutis huic *Aquæ Dyſentericæ* communicabunt: prout ex dictis ſuperiùs latiſſimè patet.

Opium quoque hanc *Compoſitionem* conſtituit, quod, ex mente Authoris, *narcotico Sulphure ſuo* veternum inducit, ideoque, antequam compoſito uniatur, à *deleteriâ & narcoticâ qualitate*, ignis beneficiô, caſtrandum eſt. Hoc ipſum *Opium eſt ſuccus inſpiſſatus, aliquantò reſinoſus, partibus ſuis tenuioribus privatus*; quando per ignê, & inſpiſſationem, ejus qualitates tenuio-

res attenuatæ, exhalârunt; quæ ſolæ per Alembicum tranſire debebant. Quod ſi verò, ad *eliminandum narcoticum ſulphur reſiduum*, (quod tamen non ſemper veternum inducit, obſervatâ competenti doſi) igni leviori ſubjicias denuô, quid, pro levi hâc deſtillatione, virium eliciendarum ſuperſit, neſcio. Imò *crudiſſimum Opium*, per ſe, adjectis liquoribus deſtillatum, nihil virium ferè narcoticarum tribuit, ſimplici hâc deſtillatione: taceo, *exſuccum.* Servat enim, ſicut reliqui *ſucci concreti*, vires ſuas. Igitur & *Opium* in hâc deſtillatione inefficax eſt.

Venio ad *Extractum Dyſentericum* examinandum. Id ex quibus ſimplicibus conficiendum ſit, facili conjecturâ aſſequor; quanquam ejus *Compoſitio*, inter *reliqua Extracta hujus libri*, non compareat. Utut ſit, interim nominis, & Extracti, ſeu etymi, ratio, forma, & modus parandi, denotat, cùm, more aliorum Extractorum, parandum, quòd ad ulteriores deſtillationes planè ineptum ſit. Quâ enim ratione id, *quod ſemel deſtillatum*, vel *abſtractum*, in fundo tamen Alembici vires ſuas integras, à deſtillatione, retinuit, quomodo, *in ſecunda deſtillatione*, vires ſuas, quæ ſunt *adſtringentes, roborantes, conſolidantes*, communicabit? cùm omnes *res adſtringentes* vires ſuas, inter deſtillandum, reſervent, etſi decies repetatur ejusmodi deſtillatio ſimplex. Ergo & *hoc Extractum* citra propoſitum huic *Aquæ* ab Authore deſignatur.

Subſequitur *Crocus Martis*; ex naturâ ſuâ inſigne Dyſentericum, quem, puto, intellexiſſe Authorem, qui *ſit Adſtringens*, non verò, quem vocant, *Aperientem.* Uter horum ſit, ſemper tamen *adſtrictivus* in Dyſenteria primas tenet; neuter tamen horum, citra manifeſtum errorem, unquam deſtillationi commiſſus fuit. Ut iterum atque iterum tantum Authorem demirer, quônam pactô tantas in Medicina hæreſes docuerit, alienas à ſenſibus, & ratione. Verbis hîc parcô, quibus hunc errorem convellam; Tyronibus hæc nota ſunt, quibus notis fixa, à volatilibus, deſtillationes ſimplices, à calcinatione, & reverberatione, differant: vel ex ipſis Mechanicis evidens eſt, quòd *Metalla ex naturâ ſuâ duriſſima, fixa*, ut liquentur, intenſiſſimum ignis gradum, & follis ſubſidium, requirant; & ut *in Crocum* abeant, tanquam *in corpus, omnibus ſuis qualitatibus fixiſſimum*, ignem reverberii (quô nihil efficacius) efflagitent. Qui ergò per deſtillationem, affuſo tantùm liquore ſimplici, in altum deduci poterunt, ac inauditâ metamorphoſi, cùm *fixiſſima* ſint, inſtantaneâ actione *in volatilia* tranſibunt, ut inſtar aquæ, per Alembicum ducantur? Implicatorium ſanè eſt, niſi quis, ſine fronte, & veritate, retorqueat abſurdum illud; nimirùm, *manent etiam in fixis virtutes volatilium.* Cui quidem, pro dementiâ ſuâ, Helleborum ſuaderem potiùs, quàm literatè reſponderem. Quæro tamen, nùm ignis reverberii remiſſioris gradûs ſit, quàm deſtillatorius; quod ad oculum falſiſſimum eſt. Si ergò in igne reverberii volatizari non potuit, aut, ſi potuit, quod volatile fuit, evanuit: quomodo ergò per deſtillationem volatiliſabitur? Dices; contingit hoc beneficiô vehiculi, quod, Dædaleâ ope, Icaro ſuo extemporaneas affigit pennas, & eum volatizat. Verùm indignum eſt hoc Philoſopho dogma: experiuntur longè alia exercitati Chymicorum actûs; quibus notiſſimum eſt, quòd *fixa virtute ſuâ leges fixorum* teneant, & *volatilia volatilium*, & fixa præſtent volatilibus. Novêrunt etiam Adepti, non cuivis Unguentario à Patre Luminum datum, ut, remotô ab oculis peplo, ac velamine, in luce ambulent, ac cognoſcant, quàm arduum ſit, *fixa volatiſare*, & *volatilia fixare*; idque non accidere, niſi vocatis in auxilium principalibus Chymicorum auxiliis, quibus *volatilia, per diuturnum & ſiccum calorem*, fixantur, & *fixa*, beneficio *diuturnæ putrefactionis*, volatiſantur. Hæc non Rhetorem, ſed Chymicum conſummatiſſimum exigunt. Verùm hîc Rhodus; hîc ſalta. Sanè, me pœniteret operæ locatæ, ſudoris & laborum, tàm tædioſum tractare argumentum & ſurdaſtro fabulam canere, niſi Medicinæ Tyronibus, velut cum lacte, per diſcurſum, genuina Chymiæ & Pharmaciæ principia, & theoremata, ſimul inſtillarem; queîs inſtructi, indignas Authorum nænias, & aniles fabellas, declinent; ne dein-

deinceps ejusmodi mendoſa dogmata, in manifeſtâ Ægrorum, & Medentiú, perniciem, virulento fomite, transplantentur.

Penultimum hujus *Compoſitionis* ingrediens *Crocus* eſt *Orientalis Vegetabilis:* quô pertranſito, & examinato, *Compoſitioni* huic colophonem impoſiturus ſum. *Aroma* ſanè *precioſum* eſt, & à nonnullis, per antonomaſiam *Philoſophorum Aroma* dicitur *Crocus*, virtute gaudens anodyna, ſomnú adfert, pectoris affectiones reſpicit, cor tutatur, ac vitales ejusdem demulcet ſpiritûs: præſertim verò vis ejus anodyna elucet; unde iteratò eum variorum Authorum *Compoſitionibus* ſubſtitutum videmus: quô & motivô fortè ductus Quercetanus, eum *Aquæ Dyſentericæ* inſeruit. Quæri igitur poteſt, nùm *Crocus*, juxta artis, & naturæ, leges magis in *formâ Extracti*; an ſub *Deſtillationis, & Liquoris eliciti, formâ* præparari debeat? In formâ *Extracti* ubique in Officinis proſtat; in *Liquore* & *deſtillatus*, nullibi locorum reperitur. Ad hoc quæſitum cum fundamento reſpondeo, ſi rigorosè loqui velimus, nec ſub *Deſtillationum*, nec *Extractorum*, formâ *virtutes, & Balſamicas Croci partes*, perfectè contineri; plus tamen *ejusdem Extracto* virium correſponderè, quàm *Aquæ ex eodem ſtillatæ*. Satiùs ergò foret, ſi citrà nauſeam ægrorum accidat, *Crocum in ſubſtantiâ ſuâ*, non violatum, medicamentis addere; aut *Eſſentiam* ex eô parare. Cuicunque enim *menſtruo aquoſo*, vel *ſpirituoſo*, committatur, virtutes ſuas illi concredit. Nam, ſive cum *Spiritu Vini*, ſive *Aquâ*, eum extrahas; fieri non poteſt, quin, in *menſtrui illius abſtractione*, ad legitimam *Extracti conſiſtentiam*, plurimæ partes ſpirituoſæ & volatiles avolent: quam jacturam reſarcire non poteris, more à nobis ſuperiùs edoctô, in *Extracto Abſinthii*, ſcilicet *per additionem Olei Eſſentialis Croci*, quod nullibi extare legimus, nec vidimus. Ut autem ex *Croco ſal eliciatur*, caro conſtaret, & ſalſum foret, ne dicam, inſulſum. Non enim ex *uncia una, aut altera* (prout multi ſuperſtitiosè credunt, quando, ſtupido auſu, è reſiduis quandoque, à deſtillatione, paucis ſpeciebus *ſalem fixum* educere præcipiunt) *ſal in copiâ* elici poteſt; ſed libræ aliquot quandoq;, vegetabilium quorundam, non ſufficiunt pro eliciẽda *unâ, vel alterâ, drachmâ ſalis*, prægreſsâ legitimâ incineratione. Quod ſi Scioli quidam obſervarent, non temère adeò præciperẽt, ex *paucis vegetabilibus*, in magna quantitate, *ſalem fixum* extrahere. Cùm ergò *partes illæ ſpirituoſæ Croci* exhalent, neq; conſervari, nec redintegrari poſſint *in Extractis*, deficiente *Oleo, & ſale Croci*; ſequitur, quòd *Extractum Croci* in multis ejusdem virtutibus deficiat. In deſtillatione idem nodus Gordius ſolvendus eſt. Nam quod in *abſtractione Extracti Croci, de partibus tenuioribus æthereis* perit, vel unà cum menſtruô, per deſtillationem abſtracto, ut juſtam *conſiſtentiam Extracti* poſſideas, evaneſcit; idipſum, vel easdem planè *partes tenuiores Croci, in deſtillatione aquarum conſervamus*, ne evaneſcant: interim tamen *partes potiores, roborantes, terreſtriores, maximi effectûs*, in deſtillatione ſubſidunt; quibus aquæ, ab eôdem deſtillatæ, penitùs viduatæ ſunt. Neq; etiam illud, quod *à Croco, in deſtillatione, reſidui manet*, cum commodo aquis reſtitui poteſt; quò minus aquę nauſeoſæ exindè evadant: quod ut quàm maximè caverem, omnem movi lapidem, in *præfatis meis Aquarum Compoſitionibus*, adeò, ut, ubi *Crocum*, ad aquas deſtillàdas, v.g. Cordiales, Alexipharmacas, Hyſtericas &c. deſtinavi, ſemper *Croci proportionatum pondus reliquis ſpeciebus* addiderim, quò aquis deſtillandis *tenuiores partes ſuas* communicare poſſet: ipſi deinde roſtro Alembici *particulam Croci* indidi, ut partes inſimul roborantes, tanquam copioſiores, ejusdem transeuntibus ſpirituoſis aquis imprimerentur & conſignarẽtur. Ex his inferes, L.B. Atuhorem hunc ſolùm deliquiſſe in *proportione ipſius Croci*, huic *Compoſitioni* additi, cujus *unam* ſaltem aſſignavit *drachmam:* quaſi verò *drachma unica* vires copioſas anodynas adſtringentes, & roborantes, posſideat, & aquæ communicatura ſit. Satiùs igitur, me judice, egiſſet, ſi *Crocum roſtro capitelli* immiſiſſet, præſertim in exiguâ quntitate hâc, ut, communicatis partibus tenuioribus, & roborantibus, etiam craſſioribus, refluos liquores, & *Aquam Dyſentericam*, velut *Eſſentiam*, exaltaſſet; cùm non ſit *remediũ in Dyſenteria ferè præſentius, Eſſentiâ, aut Extracto, Croci*; quæ omnem Aquam, *è Croco* ſtillatam, longè exſuperant; quantumvis in magna copia deſtillationi commiſſus fuiſſet *Crocus*.

Quòd

Quòd si verò, L. B. expetas Regulam, & Modum, quô medicamentum efficax parari possit, Essentiam, & vires singulas, *Croci* plenè referens; subsequentem observato Methodum:

℞. Croci Austriaci, seu Orientalis, uncias tres.

Huic, Alembico vitreo immisso, superaffunde

Spiritûs Vini rectific. atque duabus vicibus à recent. flor. Lilior. convall. s. q. abstracti,

Aq. Flor. Arantiorum, per *Baln. n. vaporos.* stillat. ana libram unam.

Factâ pòst maceratione, diebus aliquot, in leni calore, evocetur, destillando in B. M. vel vaporoso, *totus affusus Spiritus, & Aqua:* quâ servatâ, intereà temporis *Crocus, in fundo Alembici relictus*, extrahatur cum *s. q. Spiritus Vini, repetitis vicibus affusi*, usque dum omnis *Tinctura Croci* extracta sit. *Extractiones* pòst, seu tincti *Spiritûs* omnes filtrati, in Alembico vitreo, per Baln. Mariæ abstrahantur, ad *Extracti* consistentiam. Hoc *Extractum* nunc solvatur cum *priori Aqua spirituosa, à Croco abstracta*, filtretur, & diligenter custodiatur, tanquàm excellentissima *Croci Essentia*, in frigidis æquè, ac calidis, affectibus proficua. Nam etsi illam libenter cum *destillatis* tantùm *aquis*, nullô adjectô *Spiritu Vini*, conficere præcepissem; obstitit tamen hoc, quòd essentia, istô modô parata, subsistere ad tempus nequaquam possit; quin situm protinus contrahat, ad brevissimum tempus vix duratura.

Et sic, cum *Croco*, examen, & censuram, in has tres *Aquarum destillandarum* Quercetani *Compositiones* erroneas, concludimus; in quibus non parvos, nec leves, defectûs Soli habes expositos, rationibus Physicis, solidis, Experientiâ ipsâ, & vel ipsius Authoris testimonio, dilutos.

Habes nec non, L. B. Regulam, & normam, aut, si mavis Lydium lapidem, ad quem reliquas, hujus Authoris, *Compositas Aquas* probes, & explores: quæ sanè tot scatent erroribus, quot constant ingredientibus; ut meritò tantô virô indignas censeas, & Apocryphas dixeris.

Hoc autem grave laboris opus in Tui, L. B. favorem & commodum suscepi; ut deinceps, tot adductis rationibus Physicis, & Practicis operationibus, confossô propriis argumentorum telis Authore, videas, quânam viâ imposterùm incedas, mediâ tutissimus. Hanc ego Tibi, spinis & sentibus antehac infamem, ac horridam, meô candore tritam, ac regiam effeci, &, velut digito innuens, manu Te duxi, ad sacram invidiam, utinam æmulationem, cæteris Scriptorib9, qui secreta, & talentum suum, intra se suffocant, ac novercali odio retrò agendæ Posteritati injurii, defodiunt, & tumulant.

Transeo à Quercetano ad quasdam *Aquarum destillandarum Compositiones, ex Armamentario Mynsichtii*, depromptas; quas pariter æquâ lance libraturus, explorabo; num illud, quod hæ *Aquæ*, & aliorum *Medicamentorum Compositiones*, gloriæ ac famæ pondus præ se ferunt, à parte rei contineant. Sit ergò, quæ agmen ducat,

AQUA ANTIPHTHISICA MYNSICHTII;

quæ sic se habet:

℞. *Cons. Radic. Consolid. major.*
Rosar. rubrar. ana lib. j.
Micæ panis tritic. ℥iiij.
Pinearum mundat.
Pistach. virid. ana ℥iij.
Rad. Chinæ ℥ij.
Flor. Epat. albæ,
Rorismarini,
Medull. nuc. Indic. an. ℥j.
Macis ℥ß.

Confractis & contusis affunde, in mortario capaci,

Aq. Pulmon. vituli,
Plantaginis,
Caponis, an. lib. j.
Cinamomi, bugloss.
Veronicæ,
Scabiosæ, ana lib s.

Stent in Infusione per octiduum, aliquoties in die movendo; postea adde

Succi Tussilaginis expressi,
Lactis caprini, ana lib. js.
Sangvin. Porcelli unius,

Lima-

Limacum è suis testis extract. & contus. ℥ßs.
Hepat. Gallinarum num. tria,
Croci Oriental. ℥j.
Denuò miscè, & B. M. per Alembicum destilla.

Affinis *hæc Compositio* est *Aquæ Dysentericæ Quercetani*, pauca, vel nulla, ingredientia numerans, quæ apta destillationi, aut liquorem destillatum fœcundent. Sterilem hîc habemus messem; paleas nihilominùs eventilabimus, ut illam horreo aptemus, quam conservandis & relevandis Ægris aptam judicaverimus; servatô ordine, quem suprà observavi.

Primum obtinet locum, *Conserva Rad. Consolidæ major.* Cujus *radicis* Crasin quod attinet, *naturæ terrestrioris est, omnis odoris expers, perpaucô sapore prædita.* Si cum *Aqua* coquatur, vires ejus intactæ manent in *decocto*, quod mucilaginosum & viscidum reddit; adeò, ut exindè nonnulli suspicati fuerint, *Radices* has tantâ vi glutinante, & consolidante (observatâ etymologiâ nominis) pollere, ut, si carnibus frustillatim sectis, in lebete coquendis, uniantur, novam inter eas unionem producant, & unum quantitativû constituant. *Hæc Radix vulnerariis potionibus & decoctis* principaliter dicatur: (illud tamen observando, ne modus in *decoctione*, quæ levis esse debet, excedatur, quòd mucilaginosum aliàs datura sit liquorem,) quare adversus ulcera, virtute consolidante, & nonnihil adstringente, foris, & intùs, vulneratis adhibita, multum conducit: quòd si verò diutius *coquere* contingat, ad mucilaginem usque, sanandis herniis, & glutinandis, deforis, lege artis, cum reliquis adhibita, aut in forma *Cataplasmatis* extensa, inservit. Utut autem procedas, sive *Cataplasma*, sive *Decoctum*, ex illâ appares, *quidquid virtutis consolidantis & glutinantis* in se continet, omne illis communicatur, nec minimâ parte ejusdem per superiora exhalante. In his circumstantiis, quid efficaciæ, beneficiô *destillationis, ab hâc radice exspectemus?* An non *Decoctio,* & *Elixatio*, violentior est *Destillatione*, affusô liquore, factâ in M. B. aut vaporosô? At si *in decoctione vires ejus non elevantur* ad superiora, sed *in decocto* latent; quî fiet, ut per *Alembicum* ducantur? Ut adeò hæc *Aqua Antiphthisica* nihil minùs, quàm *virtutes Consolidæ*, referat. At, concedamus, posse fortè ex *Radice, recentissimè effossâ*, beneficiô Balnei nostri vaporosi, sine addit. destillatâ, aliquid virtutis, unà cum humiditate elementari, exhalare: sed, quæso, ad quid perditio hæc, quòd ejus locô, *Conserva ejusdem, propter sacchari admixtionem*, ad destillationem ineptissima, substituitur: cùm *Conservæ hujus libra una*, pro tertiâ saltem sui parte, *unciis quatuor scil. è Radice* constet; reliquæ duæ partes, *unciæ scilicet octo, ex Saccharo* sint, pretiumque Conservæ pretium Radicum decuplo adæquet, aut superet. Quid, quæso, *ex Saccharo* destillando eliciet prudẽs Medicus, aut Chymicus, quod pridem tot *torturis, coctionibus, clarificationibus, in primâ sua confectione*, ad debitam & solidam consistentiam redactum est, antequam ex peregrinis regionibus, quasi ultimâ Thule, ad nos defertur? An enim destillationi subjiciet? An *Conservæ*, seu *Radici destillandæ*, per Alembicum, & Balneum vaporosum, *Saccharum* humiditatem conferet? Lixes, quantum voles, coque, recoquito, aut destillato, *Conservam* hanc, diebus & noctibus; firma & fixa, cum omni virtute suâ, in residuo durabit, ne vel atomo virtutis in Alembicum stillante, aut elevatâ. Num imbecillis juventus hîc ab Authore instituenda venit, quæ nucibus & bellariis in obsequium trahitur; an ad Medicos ei sermo est, dum futilia ejusmodi documenta proponit? Annon satius esset, *ipsam Conservam, sub formâ Ægris gratissima*, iteratò suadere, & sic Phthisicis consulere, quàm saccharum prodigè immolare?

Succedit & altera *Conserva*, ex *Rosis* parata, eandem cum priori induta larvam; quanquam ab eâ nonnihil discrepet; quòd *Conserva Rosarum* aliqualem *fragrantiam, vires, facultatesq; Cordiales, Cephalicas, & refrigerantes*, inter destillandum, communicet; nihilominùs tamen *residuas dotes, ac vires, Rosarum magis roborantes, mediocriter adstringentes*, hepati ac pulmonibus dicatas, ac summè desideratas, unà cum *sapore suô amarusculô*, inter destillandum, in residuô deposit et. Unde Praxis nos docet, quòd *Conserva Rosarum*, iteratò Phthisicis

ficis exhibita, plurimum conducat; non item *Aqua Rosarum*. Verùm, profusio hæc *Rosarum*, *unciæ* scilicet *quatuor*, tanti non esset ponderis, quin simulare possemus, nisi & *dupla sacchari quantitas*, *unciæ nimirum octo*, quibus *una libra Conservæ Rosarum* paratur, malesanâ prodigalitate pessum irent: quod ex dictis liquet. Pretium igitur huic *Aquæ Antiphthisicæ*, non à præstantibus *Rosis in Conserva*; sed à pretio, & sumptibus *sacchari*, Ægro luendis, accedit; quatenus *saccharum*, ad aquas stillandas, auctiori dosi imperatur; cum sine hoc, præstaret, destillare.

Nunc de *Panis Mica* sermo mihi habendus est; quam cùm primâ fronte huic *Compositioni* insertam legerem, facetum illud mihi mens suggessit, quòd hîc Author Medicinam pauperum, aut ollam in subsidium egentium proponere voluerit. Quis nō subrideat, hæc secum altius ruminans, quòd *Aqua, ex Micis Panis destillata*, Phthisicos curare debeat, quos nec *unciæ aliquot Panis*, in substantia, indies per se, aut in Panatellis devoratæ, à Phthisi liberare valent? Si Phthisici ex *destillatis Micis Panis* illicò nutriri possunt, cur non *Panis & Micæ*, in Esse suô, & substantiâ, exhibentur? Ego in hâc sententia sum, quòd *uncia una Panis, in substantiâ exhibita*, plus enutriat, quàm *omnis Aqua, simul & semel exhausta*, quæ è decem libris Panis exstillârit. Et verò quid, per destillationem, *à Micis Panis* exprimes virtutis? Unô verbo dicam; *Nihil! Aqua prodibit elementaris, virtute nutritivâ intactâ, sed ad residuas subsidente*, ut, qui, licet per integrum diem coctus fuerit, Panis, nihil tamen deperdat de partibus suis nutritivis. Nam (Philosophum consulo,) si *partes aliquæ volatiles*, aptæ natæ, ad destillandum, *Micis Panis* inessent, annon violentâ illâ Panis coctione, quæ in pistrinâ indies accidit, quicquid *spirituosum, & exhalabile, Panis* contineat, volatizatum evanesceret? Et, rebus sic constitutis, *Pane vesceremur, ad nutriendum inidoneô*, omni substantiâ in furno, & igne, exutô. Sanè indignitas rei, & argumenti, ad ulteriora me progredi cogit.

Pineæ, & Pistachiæ virides, huic *Compositioni* cur inserantur, haud sâtis assequor. *Bellaria* sunt, *Fructûs nutritivi*, culinis, ac quadris, quàm Officinis nostris, pro destillatione, aptiores; ex quibus pariter, etsi sæpiùs destillationibus adhibeas, nihil utile elicies, *fructibus decoctis, cum omni suâ substantiâ*, in residuo manentibus; quos si, etiam à decoctione diuturnâ, iterum debitè siccares, *Oleum proprium*, & *genuinum*, exprimere posses. Quid ergò in destillatione virium dabunt, qui in alimentum, aut condimentum, potiùs nati sunt? Ut ex iis variè nostri *Cibi condiantur*, vel contusi *Emulsionibus* adhibeantur; & sic, in substantiâ exhibiti, nutriant, humectēt, impinguent, Phthisicos; minimè verò destillentur. Igitur & hæc duo planè inutilia, *Aquæ* hujus ingredientia, dimittimus; cùm nihil frugis in destillatione fundere habeant.

Succedit *Chinæ Radix*. En! *Cantherius in Portâ*. Quis non (DEUM immortalem!) tàm insulsa præcepta, tàm inconcinnam hanc destillandorum legem, & ametriam, nauseet, & abominetur? Cui unquam adeò *pro Cerebro palea obtigit*, ut *Chinæ Radicem*, nullô sapore, nisi subadstringente, præditam, inodoram, minimè aromaticam, destillationi committere velit; quam tamen totus Medicorum populus coqui, recoqui, jubet, & ordinat, ut ejus vires, & indoles, inter decoquendum extrahatur, & ægris propinetur? Indignitas rei (pace tuâ, L. B.) hoc mihi verbum extorquet: Trabes imposterum, & paleas, destillabimus, & convincemus Majores nostros, quòd falsum sit, quin ex quôvis trunco fiat Mercurius. Tu interim, L. B. *Chinam*, mecum, *Extractis*, & *Decoctis*, destina; sensatus futurus Medicus.

Pedem moveo ad *Flores Epaticæ albæ*, & *Rorismarini*, vel ipsum *Roremmarinū*, quos succinctò examine dimittā. *Flores hi Balsamici*, fragrantes, & aromatici sunt, præcipuè *Flores Rorismarini*: quare in confesso est, quòd, inter destillandum, communicatis partib, spirituosis & rarefactis, *Aquas* suas impraegnent. Illud solùm desiderem, quod non *auctiori dosi*, aut *pondere*, hanc *Compositionem* spectando, ordinati fuêre; unde multū viriū accederet huic antiPhthisico Liquori. Ego, pro eâ, quâ ducor, ratione, potiùs *Conservam Florū Anthos*, & *Hepaticæ albæ*, unà cū Conservis suprà evētilatis, Ægris ejusmodi exhiberē, servatâ, dosi & tēpore. Ex quibus, quin

quin plus levaminis, & virium, quàm ex destillata hâc *Aquâ*, sensuri essent Phthisici tabescentes, nullus dubito.

Ordo tangit jam *Medull Nuc. Indic.* Posset autem quis in hoc nominis etymo dubius hærere, quid per *Medullam* hîc Author intellectum velit. Non agnosco aliam *Medullam Nuc. Indicarum*, quàm *ipsas Nuces Moschatas*; quia hæ sunt vera *Medulla Nucum Indicarum*, inclusæ priùs cortici duro; qui cortex iterum obductus est tenuiori involucro, eôque flavescente rubeo, seu *Floribus Macis* dictis; quæ contenta omnia, exteriùs, putamine, seu carne satis crassâ, aut pulpâ, rursum teguntur; hæcque per maturitatem dehiscit, ut in Juglandibus; ad quarum æmulationem & formam hæ producuntur. Non igitur persuaserim mihi, Authorem hanc *Carnem à Nuce Indica conditâ totâ*, neq; *hujus Nucis nucleum* integrum, qui verè *Medulla Nucis hujus conditæ* dici meretur, intellectum voluisse, (recens enim, vel cruda, Nux Indica hîc terrarum non reperitur) sed potiùs *Nuces Moschatas ipsas*. Ambiguum nihilominùs me, & alios, reddere potest, abbreviatio, vel non integra expressio, Casus, & Numeri. Si enim per abbreviationem, & contractionem, scripta hôc modô legas; scilicet, *Medull. Nuc. Indic.* tàm in Singulari, utpotè *Medullæ Nucis Indicæ*; quàm in Plurali Numero, nimirum *Medullarum Nucum Indicarum*, intelligi propositio potest. Si in Numero singulari accipimus, utique *Carnem* intellexit, *à Nuce Indica conditâ*; quia unica ejusmodi Nux, Carnis, quam vocant, quæ exterior Nucis cortex est, pulposus & carnosus, *unciam unam, si magna*, continere potest: non autem *veram*, *& unicam*, *ejus Medullam*, quæ ipsa *Nux Moschata* est, & *drachmam unam*, *vel alteram*, vix pendet, etsi grandiuscula sit. Si verò pro Numero Plurali sumamus, *Nuces Moschatas communes* eundem intellexisse, & vulgares, credendum, (nolim enim ego Authorem hujus erroris arguere, quasi *de Nucibus his conditis Medullam quoq; conditam* sumere præcepisset) quia pluribus haud opus fuisset *Nucibus conditis*, quàm unâ, vel unâ cum dimidia, pro uncia una carnis, vel pulpæ, ab ea desumenda. Ego pro parte Authoris hujus litabo, &, quantum hariolari licet, arbitror, illum intellexisse *Nuces Moschatas vulgares*; non earum Carnem, quam Pulpam Nucum Indicarum conditarum vocant; neque harum *conditarum Nucum Medullam veram*, *intimè inclusum Nucleum*, etiam conditum, (quòd erroris & dispendii res plena foret, quia *Nuces Moschatæ communes* idem, & plus, hîc præstare possent; cùm idem sint, & multò leviori pretio habendæ.) Etenim à *carne hâc condita Nucum Indicarum*, tanquam multum jam coctâ priùs, in ejus conditurâ, Aqua destillanda ferè nullas vires mutuare posset, partibus nimirũ tenuioribus, in earũ coctura & conditura expulsis: & satiùs foret, hanc *Carnem conditam* Phthisicis, aut Marasmo consumptis, in suô Esse propinare & exhibere, quàm Aquam, ab eâ destillatione elicitam, in usum vocare. Stemus ergò in hâc conclusione, quod Author intellexerit *Nuces Moschatas vulgares*; & cessat omnis impugnatio. Nam illæ ad destillatas Aquas stomachicas, roborantes, & similes intentiones, utilissimæ sunt; quamvis in suo Esse, ad aromatisanda fercula, Dysentericis magis idonea arbitrer, tanquam condimentum nulli non amabile.

Hanc doctrinam & ad *Macerem* subsequentem extendi velim, potiore scilicet jure, ad *condienda fercula* Dysentericorum, quàm *Destillationes* similes, expetendam. Plura igitur de illa non commentor.

Subsequuntur hæc Aromata *Aquæ destillatæ*: inter quas *Pulmonum Vituli*, *& Caponis*, *ejusdem Authoris* præcipuæ extant; earumque *Compositiones* huic *Aquæ anti-Phthisicæ*, *in Armamentario suo*, statim postposuit, non citra magnorum errorum ludibrium. Quam ob rem, è re fore, duxi, ut *Compositiones* has, per parenthesin quandam, datâ hâc occasione, quàm brevissimè examinem. Verùm, ut L. Amicus perspicatissimè videat, quàm multis absurditatibus hæ *Compositiones* contaminatæ sint; ruminet ea, quæ, de *destillationibus Hirundinum*, & *Animalium*, *priùs decoquendorum*, cum fundamento in re, docuimus: ex quibus clarè eliciet, quòd in his *Compositionibus* (*Aquarum* scilicet *Caponis*, & *Pulmonum vituli*) aliud non lateat, quàm ementiti colores, & Meretricium stybium, quô

eas defucant; Poma ſodomitica, quæ intus cinerem nutriunt; ſpecioſi tituli, & magnificæ pollicitationes, quibus toti mundo illudunt atque imponunt. Nam, ſi *interiora vituli*, *Cor* ſcilicet, *Pulmones* & *Hepar*, item *Capo*, cum adjectis inſuper *Radicibus*, *Herbis*, & *Fructibus* pluribus, ſpirituoſi quippiam, & partium tenuium, abditum tenuiſſent, quod mediante deſtillatione elici poſſet; illud utique *in prævia ſufficiente, ac longiſſima decoctione*, quam præcepit, exhalante vapore, utut vas clauſum fuiſſet, (quemadmodum in arctè clauſo vaſe nihil coqui valet; ſicuti albi demonſtravimus) jam tùm perſpiraſſet. Sed quis unquam Medentium hoc novatum dogma ſecutus eſt, ac Ægris *vapores, à delicatis carnibus*, ut *Caponibus*, & *Gallinis*, *inter decoquendum adſcendentes*, artificiosè concentratos, in ſubſidium virtutis nutriendæ, & corroborandæ, exhibuit? Annon præferendæ *ipſæ Carnes?* cùm vapor ille, inter coquendum à Carnibus exhalans, propriè aquæ elementari poſſit æqui parari, quæ, inter deſtillandum, (quod, remiſſiùs decoquere, appello) ſuperiùs, in ſummo capitelli, in aquam ſe reſolvit, ac ſenſim in receptaculum exſtillat. Et abſurda eſt, profectò, *illa Animalium, eorumq; partium, ac plurimarum rerum aliarum, inculcata decoctio prævia*, ante earum deſtillationem. Deberent enim exactiſſimum temporis punctum definire, quàm diu illa coctio continuanda ſit, ne quicquam laudabile, ſi fortè intenſiùs, ac nimis diu, coquerentur, vaporetenus exhalaret: & conſequenter, quô oculi ictu vapor efficax, enutriens, corroborans, reficiens, ac alimentans, incipiat avolare, & exhalare, ad clepſydram, aut rotatile horologium, dimetiendum foret; quod ſanè ridiculum & phanaticum. Ratio hujus eſt, quoniam *omnia Vegetabilia*, ſubintellige, quæ deſtillationi apta, aut aptanda ſunt, nec non *Animalia*, quoad *Spiritûs* ſuos *vivificos* eliciendos, (uti ſuperius tradidi, in ſimili deſtillatione) ſtatim, inter ſumma initia, *efficaciores ſuas partes* reddunt; *& Aqua, quæ ultimò & noviſſimè exſtillat*, habitâ proportione *ad primam*, nullius ferè, aut ſaltem inferioris conditionis, & efficaciæ eſt; experientiâ id ipſum atteſtante; quod quidem nec Tyronibus in Pharmacevticis ignotum manet; & manifeſtè, in ipſâ deſtillatione *Aquæ Cinamomi*, vel alterius, demonſtrari poteſt. Si quis igitur in transverſum agi, & rotari ſe ſinit, ut credat, quòd promiſcuè, *omnium rerum Vegetabilium, Animalium, & Mineralium virtutes*, in conſimili ac uniformi deſtillatione, per Alembicum elici ac transire poſſint (quod vi proceſsûs, & præceptorum, quæ in innumeris Authorum *Compoſitionibus* extant, ſequitur) neceſſariò inferendum eſt, *illas partes tenuiores, & rerum virtutes*, in primâ ſtatim deſtillatione transire: quod Natura ipſa, in omnibus aliis deſtillationibus Vegetabilium, aptorum ad deſtillandum, uti dictum, obſervat; notumque eſt iis, qui Pyrotechniam tractant, ipſorumque diſcipulis. Quòd ſi hoc verum, uti certiſſimum, quidnî, *in præmiſſâ valida coctura*, ab Authoribus ſedulò præcepta, non *craſſiores, ſed rariores, & ſubtiliores partes* inprimis, uti connaturaliter fit, vaporetenus exhalabunt; *minùs verò efficaces, & terreſtris genii, ac effœminatæ*, in fine ſubſequentur, aut à coctura in reſiduo manebunt? Si cui difficilè ſit, huic aſſentiri, periculum is faciat cum *Cinamomo, Caryophyll. Aniſo, Roſis*, quæ decoquat, affuſô priùs liquore, prout *Capo, interiora Vituli, & permulta Vegetabilia*, cocturæ ſubjici jubentur, donec nimirum, uti volunt, carnes ab oſſibus decidant; *illa deinde, ſatis ſuperq; cocta*, deſtillet: &, mehercle, deprehendet, *omnem efficaciam & eſſentiam, odorem & ſaporem*, ab illis receſſiſſe, & inter coquendum, ſi non in totum, ſaltem maximâ ex parte, exhalaſſe. Vice versâ, ſine præcedanea illâ cocturâ, quæ deſtillantur, vires integras, ſpiritum, & eſſentias, aquis ſuis imprimunt, easque iis nobilitant. Quid igitur hæſitas, quin firmiter aſſentiaris, hoc ipſum evenire in præſenti caſu, ubi importunæ adeò deſtructivæ rerum cocturæ ſuadentur, & docentur? Num natura ſibi habenas, & camum injici patietur, ut, retrogrado curſu, noſtris auſcultans fabellis, & irritis conatibus, aut in transverſum agatur, aut, velut œſtro percita, hærens, *fructuoſas animalium partes, Eſſentiam, Craſin, & virtutem Caponis, interiorũ Vituli, Radicũ, Herbarum, &c.* in edo-

edocta decoctione, velut claustro, (nostro imperio) detineat, donec mitiori judicio, imperatâ à nobis destillatione, vinculis libera, quà data porta, demum erumpant? An nesciunt hi Authores, quòd excentrici naturæ motûs, & exotici partûs, aliùd nil sint, quàm monstra Universi? Nemo igitur persuadeat sibi, id fieri, & practicari posse. Et hæc, de *perperam suscepta coctur*â, sat dicta sunto.

Jam verò, si ipsa *Animalia, & eorum Partes*, *Radices*, *Fructûs omnes*, *& Vegetabilia plurima*, paucissimis exceptis, quæ *duabus hisce Compositionibus*, *Aquarum* nimirùm *Pulmonum Vituli*, & *Caponis*, inserta sunt, penitius consideremus; illa, licet, sibi relicta, non conquantur, nihil tamen de genuinis viribus suis, & qualitatibus nutritivis, confortantibus, reficientibus, consolidantibus, conglutinantibus, per destillationem fundunt; sed *dictæ virtutes omnes* in residuo manent: eò, quòd *illa Vegetabilia omnia terrestrioris* genii sint, *decoctionibus* potiùs, & *extractionibus*, apta, nequaquam verò *destillationibus*. *Animalia*, pariter, aliam *destillandi* rationem & dexteritatem exposcunt, si quis eorum *vires*, & *substantiam* elicere velit; prout videre est in doctrinâ, super *Aquas Hirundinum* destillandarum, à nobis superius tradita. Aliàs naturâ sic comparata sunt *Animalia*, eorumque *Carnes*, ut vires suas nutritivas, restaurantes, licet diutissimè coquantur, nihilominùs integras sibi reservent; quibus deinceps nobis in alimentum cedunt, nutriunt nos, & restaurant. Quod spectat deinceps alia quædam, *has binas Compositiones*, *Aquarum Pulmonum Vituli*, & *Caponis*, ingredientia, *species*, putà, *Diamargarit. frigid. Sem. quatuor frigida majora*, *Micam Panis*, *Conservam Rosarum*, *Polytrichi*, & *Borraginis*; quàm perfunctoriè, & malè, hæc ad destillandum decreta sint, ex superioribus, efficaciter, & demonstrativâ methodo, adductis, clarè apparet. Adeò, ut *hæ binæ Compositiones*, præter paucula, puta, *Cinamomum*, *Macerem*, *Anisi semen*, *Hyssopum*, *Salviam*, *Aq. rosarum*, utile nihil contineant, à quô hæ binæ *Aquæ* eximias vires derivare possint: ac, velut *Aqua nostra Antiphthisica*, (quâ de præsenti sub censura habemus) vel potiùs *Compositio* ejus, mendosa, & *Aqua* effœta ac sterilis est; sic & *hæ binæ Aquæ*, cum illa *Antiphthisica*, unum monstrum producentes, haud speciosius promereantur encomium.

Restant nonnullæ *Aquæ simplices destillatæ*, *hanc aquam nostram Antiphthisicam constituentes*, examinandæ. Sunt autem *Aqua Plantaginis*, *Cinamomi buglossata*, *Veronicæ*, *Scabiosæ*: inter quas *sola Aqua Cinamomi*, *virtute* & *Spiritu turgens*, *odore* ac *sapore* eminet; reliquæ verò, *ex Herbis*, *naturæ terrestrioris*, effætæ, ac inefficaces, languent, nisi legitimè, citra ullius peregrini liquoris additionem, in *Balneo nostro vaporoso* destillatæ, aliquid fortassis præstiterint; omninò tamè *decocta* eorundem, *Extracta*, *Succi expressi*, *& Syrupi*, *ex iisdem confecti*, majorem conciliabunt utilitatem.

Nec alium meretur Calculum *Lac Caprillum*; quod, recenter mulctum, & propinatum, ad Phthisi emaciatos, omnium ferè Medicorum suffragio, multas in se continet prærogativas: consideratis tamen considerandis. Id ipsum tamen iidem Medici, ob *partes Butyraceas*, & *Caseosas*, nonnunquam repudiant, substituto ejusdem *Sero*; quod refrigerante, humectante, & abstergente qualitate dotatum sibi fingunt. Sed quid *ex destillato Lacte* nanciscemur? forsan, cum Paracelso, *Lactis Sulphur*; quô etymo *Flores*, & *Colostrum*, appellat? An *Butyrum* sublimabitur; quod Fernelius *Spumam agitati Colostri* intitulat? Dicam, quod veritatis est; *Aquam purè elementarem*, *in Alembicum decurrentem*, virtute integrâ salvâ, sub grumi lactis formâ, in residuo manente habebimus. Quàm felices essemus, & quàm salubre remedium, non solùm in Phthisi, sed in aliis quàm plurimis morbis, *Lac destillatum* foret, si vires ejusdem destillando prolicerentur; quòd autem hæc minus fiant, & non, nisi *Aqua insipida*, *omni lactis virtute destituta*, per Alembicum ab eo transeat, id Medicis sensatis non solùm, sed Lippis & Tonsoribus notum est.

Porcelli unius Sanguinem huic destillationi superaddit Author: qui ipse *elementarem aquam*, *sero non absimilem*, in destillatione hac profundit; etsi ad siccitatem usque destilletur. Ex *siccato* verò *sanguine*, for-

fortiori & aperto igne, per Retortam, *Sal volatilis, Spiritus*, & *Oleum*, propellitur. Est enim *sanguis Porcelli* ejusdem naturæ, & crasis, ac *Hirci*, *& reliquorum Animantium sanguis*; quem in nostros usus, tanquam nobis homogeneum, & mumialem, deficcari jubent, ac propinant: non curato *Liquore, in desiccatione ab eô exhalante*, tanquam inutili. Easdem igitur vires *à sanguine Porcelli Aqua hæc Antiphthisica* mutuabit, quas à lardo & farciminibus destillatis.

Tandem ad *Limaces*, *& Gallinarum* scrutanda *Jecinora*, ab Authore superioribus associata, descendo. Constat autem ex dictis, quòd neque illa diversum, ac melius quippiam, nobis, ab ordine naturæ, polliceantur. *Limaces* quippè, *solidioris substantiæ, coctionis & digestionis duriusculæ*, utut decoquantur, mucilaginem, in qua virtus earum nutritiva, glutinans, & humectans, stabulatur, in jusculum deponunt; quemadmodum & *Animalium Hepata*, sive *Gallinarum*, sive *Boum*, ea sint, suas sibi servant vires, sive cocta, sive assata fuerint; imò per integrum exsiccata, non, nisi *aquam elementarem*, eructant, omnis virtutis propriæ expertem. Igitur & *hæc duo ingredientia futilia Aquæ* huic *Antiphthisicæ* ne atomum quidem virium conferent.

Concludit tandem dicta ipse *Crocus Orientalis*; qui vel condimenti locô, insulsæ huic *Compositioni*, vel, ut fucum addat, *Aquæ* huic *Antiphthisicæ*, nihil præter speciosa verba, & promissa continenti, superadditus fuit. Hunc in superioribus sufficienter examinavimus; illius igitur præconia, utilitates, & tractandi methodum, ex dictis L. B. commendavero.

Existimo nunc, L. B. me disertè satis, & graphicè, speciosam hanc, & fucatam *Aquam Antiphthisicam* descripsisse; quæ certè (me nonnunquam arbitro) præclaros sæpè Viros, Magnalia de eâ loquentes, spe & effectu frustravit: condoleo verò magis amicè iis, quàm ut eos reprehendam. Imposterùm saltem viri Eximii larvam & pallium ejusmodi Panacæis detrahant, utantur analysi, ac in partes suas resolvant; ne tàm notabili se subjiciant imposturæ. Satius interim fuisset, *singulas hujus Compositionis partes*, illi, quem natura præfixit, destinare usui; *esculenta* ad nostrum alimentum, & fercula, præparando; *Vegetabilia* alia *Decoctionibus*, alia *Extractis*, destinando; *nonnulla* ad *destillandas Aquas*, *Essentias*, *& Olea* elicienda, accommodando; deniqùe *Emplastra*, & *Unguenta* ex aliis conficiendo; habito semper vigili oculo ad tritum nostrum Axioma: *Non quodvis ex quolibet fieri*: duce Philosophiâ, & ratione, opus esse. Neq; Naturam nostro imperio subjicere tentemus, sed ejus cursum, operationes, & productionis modos, observantes, seduli Naturæ simus imitatores, quædam admirantes, quædam æmulantes, &, in quibus limitata potentia nostra dehiscit, ejus cognitionem ab Authore Naturæ, & Patre Luminum, fiducialiter petentes.

Ut autem afflictis, & Phthisi emaciatis, cordiali affectu, per exempla, ostendam, quânam viâ ac methodo, *ex prædictis, hanc Aquam Antiphthisicam ingredientibus*, efficacia & salutaria remedia, seu medicamenta alimentosa, Antiphthisica, sapore & odore jucunda, paranda sint; ad legitimos scopos, & morbi circumstantias, omnia & singula ordinando, & circumstantes indicationes adæquando, sequentia, sub diversâ forma & consistentia, medicamenta Tibi sisto. Indignum enim est, *Esculenta quævis, è Vegetabilibus & Animalibus desumpta*, simili destillationi committere, quæ tamen, majori cum emolumento, recenter, & benè cocta, cuivis infirmo, Phthisi emaciato, & vel ad extremum redacto, singulis diebus in escam cedere possunt; & quidem sine nausea, auctâ dosi, & quantitate. Sunt autem è censu eorum, quæ Ægris arrident, *Emulsiones*, *Gelatinæ*, *Electuaria*, *Contusa*, *Consummata*, & plura his affinia, in magna quantitate, ad palatum ab Ægris assumenda: cum, è contra, Author *unum, vel duo solùm cochlearia Aquæ suæ Antiphthisicæ* (quæ vix quantitatem unciæ dimidiæ attigerit) nullo effectu propinet.

Sit igitur primum Medicamentum alimentosum reficiens, & restaurans pariter, ac conglutinans, sequens *Gelatina*:

℞. Capo-

℞. Caponem num. unum, communiter mactatum, eviſceratum, conſciſſum in particulas minutas, & oſſibus omnibus conquaſſatis,
Hepatis, Cordis, Pulmonum, Vituli, ana dimidiam partem, pariter minutim conſciſſam,
Limacum recentium, ſale & aquâ ſæpiùs à ſuâ immunditie purgatarum, numero viginti,
Hepatum Gallinarum conſciſſorum num. iiij.
Cancrorum fluviatilium conquaſſat. num. xx.

[*Et hos quidem locô ſanguinis Porcelli; quia inferiùs aliud quoddam remedium, ex Porculo parandum, monſtrabo.*]

Rad. recent. Conſolid. major. in taleolas conſciſſæ, unciam unam ſemis,
Herbar. recent. Scabioſæ,
Veronicæ,
Plantag. ana inciſ. unciam unam,
Flor. recent. Roſ. rubr. unciam unam ſemis,
Hepaticæ,
Roriſmarini, ana drachmas duas,
Succi Tuſſilag. recent. expreſſi,
Seri lactis Caprini depurati, ana uncias ſex,
Cinamomi,
Nucum Moſchat. ana drachmas duas,
Macis,
Croci optimi, ana drachmam unam,
Radic. Chinæ elect. in taleolas conſciſſæ, unciam unam ſemis.

Hæc omnia, conſciſſa & mixta, immittantur Lagenæ ſtanneæ, quæ claudatur ſuâ clauſurâ, aut operculo, & inſuper veſicâ, nè nimium expirare poſſit vapor, & contenta fortè exſiccari. Coquatur poſtea in duplici vaſe, ſcilicet aquæ immerſâ lagenâ in aliam ollam, horis quinque vel ſex. Peractâ coctione, & pauliſper à fervore remittente, aperiatur Lagena, & omnia fortiter exprimantur per linteum novum: *expreſſum condiatur modicô ſale, macere,* & *cinamomo;* ſi fortè in coctura adjectorum aromatum fragrantia nonnihil expirarit. Cùm refrixerint, in patina ſtannea vel terrea, congelabitur: & fiet *Gelatina, accepti ſaporis, odoriſq;, coloris rubicundi,* ac inſuper validiſſima, ad omnes exulcerationes & læſiones internas, præcipuè Pectoris, & Pulmonum, quæ omnibus Juſculis, Panatellis, Cremori hordei, Oryzæ, atque ſimilibus ferculis, etiam cum *Lacte Caprino* confectis, ac coctis, immiſceri, & uſui ſervire poteſt, quoties, & quantum, de die libuerit; damnum neutiquam allatura, modò non ultra limites naturæ ſumpta, nec ad ſatietatem uſq;.

Verùm, cùm *huic Gelatinæ cuncta, hanc Compoſitionem ingredientia,* non aptè admiſceri potuerint; alia nonnulla ſubjungo Medicamenta, ex *illis ipſis ingredientibus* conficienda: quorum primum eſt *Electuarium* ſequenti modo parabile:

ELECTUARIUM ANTIPHTHISICUM.

℞. Conſerv. Flor. Roſar. rubr.
Rad. Conſolid. maj. ana uncias quatuor,
Nuc. Indic. condit. uncias duas,
Pinear. mundat.
Piſtachior. decortic. ana unciam unam ſemis,
ad pultis formam contuſ. addita ſ.q.
Aq. Cinamomi, vel Roſar. vel, ſi mavis, craſſiuſc. ſaltem inciſor.
Pulv. Croci optimi drachmam ſemis,
Syr. ex Succo Tuſſilag. uncias duas, vel tres.

Miſceantur: Fiat Electuarium, gratiſſimi ſaporis, nutriens, confortans, reficiens & conglutinans. *Doſis manè, meridie, & veſperi, à cochleari uno, ad duo,* vel *per ſe,* vel unà cum *Juſculis,* & ſuperiori *Gelatina,* ſumptum.

DECOCTUM ANTIPHTHISICUM.

℞. Rad. recent. Symphyti maj. unciam unam ſemis,
Chinæ opt. & electæ unc. unam,
Herb. recent. Veronicæ,
Hepaticæ nobilis,
Tuſſilaginis,
Plantag. min.

Herb.

Herb. recent. Scabiosæ, ana unc. duas,
Rorismar. drachmas sex.
Incisa saltem coquantur in
Seri lactis Caprini recent. mulcti ac depurati libris sex, vel septem,

ad remanentiam librarum quatuor: fiat post colatura cum expressione; colatum optimè clarificandum, cui, dum adhuc fervet quasi, injiciantur

Conserv. Rosar. rubrar. recent. unciæ novem,
Cinamomi optimi incis. minut. saltem drachmæ duæ, vel tres:

Cùm refrixerit, de novo coletur & filtretur. Remedium, præstantiâ, in Pectoris, atque Pulmonum vitiis, conspicuum, & experientiâ sæpè comprobatum: *dosi ab unciis tribus, ad uncias sex, manè, ac vesperi, calidè bibendum.*

LAC CAPRINUM PRÆSTANS, IN PHTHISI.

℞. Lact. Caprini recent. mulcti libras quatuor:
cui immergantur
Limac. recent. sale & aquâ optimè repurg. & parùm saltem conquass. ut lac penetrare illos valeat, num. xxx.
Rorismarin.
&, si placet,
Tussilag.
Rutæ murariæ, ana recent. manip. unus.

Coquantur leniter in olla terrea, ad casum libræ unius: coletur, & servetur usui. Bibat Patiens de hoc singulis horis matutinis, ac vespertinis, *uncias quatuor*, vel *quinque*, ad *sex*, *calidè*, unà cum

Conserv. Rosar. rubr. unciâ unâ,
vel, locô hujus, quod gratius saltem,
Sacchari candi albi drachm. sex:
Misce.

EMULSIO ANTIPHTHISICA.

℞. Pinear. mundatar.
Pistachior. decorticat. ana unciam unam semis:

Contundantur optimè in mortario, & diluantur cum
Seri lactis caprini depurati, & clarific. in quo Limac. recent. probè mundat. num. VI. parùm ebullierint, libris duabus semis:

Fiatque *Emulsio*, quæ colanda. Colaturæ addantur
Syr. ex succo Tussilag. unciæ duæ.

Misceantur: de qua Patiens bibat ad lubitum. In Catharrhosis, Pectoris difficultatibus, & Exulcerationibus ejus, abstergit, refrigerat, humectat, nutrit, reficit.

PINGUEDO ANTIPHTHISICA, ex PORCELLO, vel PORCULO.

℞. Porcellum, aut Porculum, satis pinquem, num. unum;
quem communi modo macta, externè à setis purga, & exentera, *pinguedine ab intestinis aliisq́ visceribus studiosè detractâ*, ut iterum, cum aliis sequentibus speciebus mixta, *ventri Porcelli eviscerato* injici possit. Huic nunc ventri, *intestinis abjectis*, immitte, ut ab omni parte impleatur,

Cor, Hepar, & Pulmones ejusdem Porcelli, cum Adipe ab intestinis ante segregatâ; item
Rad. Symphyti major. recent. uncias duas,
Tussilaginis recent. unciam unâ semis,
Chinæ elect. unciam unam,
Herb. recent. Veronicæ,
Scabiosæ,
Plantaginis,
Hepaticæ nobilis,
Rorismar. ana unciam unam semis,
Flor. Rosar. rubr. recent. unciam unam,
Limac. recent. è testis except. & sale ac aquâ optimè purgat. & conscis. num. xv.

His omnibus minutim concissis, & Ventri Porcelli immissis, consuatur Venter arctè, benè ac accuratè, ne quid excidat: posteà in veru, igne moderatô, & debitè, assetur, suppositâ, *pro pinguedine exstillante*, sartagine; assetur in veru tamdiu, donec omnis *ferè Humiditas & Pinguedo à Porcello* exstillârit, ad siccitatem usque

Porcelli. Quam *Pinguedinem*, *ab humiditate* (seorsim quoq;, pro hoc usu, tenendâ) *separatam*, usui serva, ad fercula condienda, Phthisi laborantibus. Et sumant de hâc Pinguedine Ægri, *singulis horis matutinis*, *& vespertinis*, *cochlear unum plenum*, *in jusculo Caponis*, vel alio vehiculo. Remedium gratum, à quô nemo mortalium abhorrebit.

Quòd si quem nausea non absterreret, Porcello Caniculum saginatum, & castratum, substituere posset; omnibus, ut suprà edoctum, ritè observatis: cujus certè Pinguedo quamplurimùm dicti Porcelli Pinguedinem antevertit.

Nota secundò; quòd, in concinnandis hisce remediis præscriptis, *illa tantummodò Ingredientia, quæ Aquam Antiphthisicam constituunt*, observaverim, exclusis reliquis omnibus, quæ eandé, aut majorem, fortasse spirant efficaciam. Qui igitur meliora exoptat, suo innixus genio, ac methodo, pro Indicationum circumstantiis, ea variet & dispenset.

Demonstravi igitur in præfatis, quâ dexteritate omnia & singula, hanc *Aquam Antiphthisicã* constitutentia, tractanda sint, ut, juxta Conditoris, & naturæ, leges, ad destinatos usus, viribus & essentiâ suâ integris, adhiberi possint; dispari sanè modô, ac prædictus Author, in effœta sua *Aqua Antiphthisicâ*, nomine indignâ, fabulabatur. Volupe quidem mihi foret, plures ejusmodi inconcinnas, Authoris hujus, *Compositiones*, ad dicendam causam citare: sed tempori, (cujus irreparabilis jactura) mihiq; consulo. Carptim tamen, & breviter, nonnulla attingam, quorum castigatio magno Medentibus constabit emolumento; liquidumq; fiet, quâ ratione ea sint tractanda, quæ destillationi, & cui, idonea, aut minùs talia sunt; qualiterve, ad perfectam medicamentorum adstruendam *Compositionem*, sit operandum. Excerpo autem, & seligo quædam, *ex tribus Mynsichtii Compositionibus*, *binis sc. Aquis contra Vermes*, & *ex Aquâ Cosmedica*, *p. mihi in 8.292. & 194.* quas hîc subsequens ordo referet: suntq;, *Rasura Cornu Cervi*, *Mercurius vivus*, *sale & aceto purgatus*, *Tartarus crudus*, *Nitrum præparatum*, *Hydromel*, *Theriaca Veneta*, *Cornu Cervi Spagyricè calcinatum*, *Cornu Alcis eôdem modô calcinatum*, *Borax Veneta*, *Sal Tartari album*, *Ebur ustum*. Quòd si verò Lectori Mynsichtii Armamentarium ad manûs fortè nõ esset, aut tempus ad evolvendum eum deficeret, pro capiendo, de hâc *Aquâ*, & *reliquis*, pleniore judicio; analysi meæ, & correctioni, ipsas, in terminis, *Aquas* huc transcribam: & sunt,

AQUA CONTRA VERMES HADRIANI à MYNSICHT:

℞. *Rasuræ Cornu Cervi*, ℥iiij.
Mercurii vivi, sale & aceto opt. purg. ℥ij.
Fol. Senæ Alexandr. elect.
Semin. Cinæ, &
Citri,
Corallinæ veræ, *ana* ℥iß.
Nucleor. Persicorum,
Rhab. elect.
Agarici optimi,
Myrrhæ rubr. ana ℥j.
Rad. Diptamn. albi, *exemptâ medullâ*,
Aristoloch. rotund.
Zedoariæ, *ana* ʒvj.
Tartari albi,
Nitri præparati,
Croci Oriental. ana ℥ß.
Summit. Centaur. min.
Tanaceti,
Fol. Persicorum,
Scob. ligni Coryli, *ana* ʒiij.

Omnia incisa & contusa infundantur in Hydromellis libr. iiij digerantur in infusione per octo dies: posteà adde

Aq. Absinth. Pontic.
Abrotani, *ana lib. iß.*
Card. bened.
Gramin.
Scordii, *ana* ℔j.

M. & in M. B. per Alembicum destillentur.

AQUA THERIACALIS, itidem CONTRA VERMES.

℞. *Theriac. Venetæ* ℥viij.
Terræ Sigillatæ ℥ij.
Rad. Angelic. hortens.
Tormentillæ,
Enulæ campanæ, *ana* ℥iß.
Cornu Cervi spagyricè calcin.
Alcis eôdem modô calcinat.

Ligni Sassafras,
Baccar. Juniperi,
Cortic. Citri, ana ℥j.
Boleti Cervini,
Myrrhæ rubræ, ana ʒvj.
Antimonii diaphoretici,
Croci Oriental. ana ʒiij.

Pulverisata & mixta infundantur in Vini Malvatici ℔viij. & macerentur per octiduum, vel quatuordecim dies : posteà igne lentissimo, in B. M. destillentur.

AQUA COSMETICA, EJUSDEM.

℞. *Lactis Caprini ℔iiij.*
Aq. Radic. Aaronis,
Fl. Fabarum,
Rosar. alb.
Lilior. alb.
Sigill. Salomon. ana ℔j.
Mellis virginei albi ℥iiij.
Sacchari candi albi,
Thur. alb. ana ℥ij.
Hermodactyl. alb.
Ireos Florentin.
Boracis Venetæ, ana ℥j.
Sal. Tartari albi,
Eboris usti,
Camphoræ, ana ʒß.
Flor. Narciss. alb.
Malv. min. alb.
Nenuphar. alb. ana ʒij.

Misc. & B. M. inserendo, pro ditioribus, rostro Alembici Gallitæ Moschat. ℈j. *bombace involuta, destillentur.*

Quod igitur jam *Rasuram Cornu Cervi* spectat, ex illa, diu multumq; coquendo, s.q. aq. simpl. affusâ, *Gelatina* confici potest, translucida & elegans; quæ, si *saccharo* edulcorata fuerit, & condita *macere, & corticibus Citri recentibus*, præstans erit remedium in morbis malignis, cordis debilitatibus, ac virium dispendio : nutrit insuper, ac reficit. *Eadem* autem *Rasura*, cum *aquis affusis* destillata, non reddit *aliam Aquam, quàm quæ affusa fuit, nullis viribus Cornu Cervi* dotata. Nam dicta repeto; quî fieri potest, ut ea, quæ diu multumq;, sine virium defectu, coqui se sinunt, statim, nutui nostro auscultando, naturam ac indolem mutent, viresq; suas, cursu heteroclito, & violento, in sublime efferant?

Ostendi autem, demonstratione usus, in prægressis meis notandis, quòd *omnia animalia, eorumq; partes*, vi destillationis hujus simplicis, aliud non reddant, quàm *aquam quandam elementarem*, ac inefficacé; aliumque destillandi modum sibi vindicare: prout inductione, & ab exemplo *Aquæ Hirundinum compositæ*, declaravi. Ad decoctionem igitur *Rasura Cornu Cervi* aptanda; cui socium est, eiq; adjungendum.

De *Cornu Cervi Spagyricè*, ut & *Alcis Cornu, similiter Spagyricè calcinatis*, quid inferendum sit, *in præmissis Animadversionibus super ipsum Cornu Cervi Spagyricè calcinatum, pag. 463.* aperui. Peragitur nempè illa calcinatio in capitello cujusdam destillatorii, (aut in alio simili, & majori instrumento, pro cornubus integris calcinandis,) ab ascendente vapore aquæ, in vesica cuprea, vel alembico, bullientis; cui capitello immittitur *Cornu*, sive *Cervi*, sive *Alcis, in frustula dissectum*; & diebus aliquot continuatur destillatio aquæ simplicis, vel alterius cujusdam destillatæ Aquæ; ita, ut vapor, continuò ab aquâ bulliente elevatus, *Cornuum frusta, capitello immissa*, intimè penetret, ac veluti decoquat, seu humidè calcinet, ut siccata tandem friabilia fiant, triturationi apta, simulq; albicantia. In illa auté destillatione *potiores Cornuum virtutes, unà cum mucilaginosa eorum substantia*, eluuntur, & cum aquâ, ab illis stillante, è capitello prodeunt, quatenus nimirùm vaporetenus aqua, in destillatione ascendens, *illa frustula Cornuum* immediatè tangit, non aliter, ac, si in illô ipso capitello, ab aqueô vapore cocta essent : atq; ita ejus virtutes, unà cum dicta *Cornuum mucilaginosa substantia*, statim ex capitello effluunt. Sed dispari modô res ageretur, si in alembici fundum *frusta Cornu Cervi* collocarentur. Illorum enim *virtus, & efficacia, in mucilaginosa dictâ substantia abdita*, nullô modo, seu coquendo, seu destillando, sublime peteret, & exstillaret, sed in fundo alembici, cum *Cornubus*, remaneret. Capitello verò *Cornubus* immissis, & ab ascendente vapore bullientis aquæ, immediatè veluti, coctis, *Aqua*, uti suprà dictum, *virtute, essentiâ, atq; substantiâ ipsâ Cornuum plena* ab illis effluit, proditque. Et, licet *hæc ipsa Aqua, quæ à Cornu*

Cornu Cervi, vel *Alcis*, *è capitello effluxit*, postmodum in olla, vel sartagine, exhalet & evaporet; *illa tamen substantia*, in capitello, alluente aqueô vapore, *è Cornubus* elicita, minimè adscendet, & evaporabit; sed, ad modum *Gelatinæ*, fundum petet, & in residuo manebit: adeò, ut sit ibi repertibilis *tota illa substantia*, quam *à Cornubus* aqueus vapor in capitello eluit, & mutuavit. Si ulterius deinde residuum illud, sub specie Gelatinæ, totaliter siccetur, & denuò per retortam, igne aperto, & valido, destilletur, prodibit *Sal volatilis*, *Spiritus*, & *Oleum*; prout *è recentibus Cornubus* destillari solent. Clariùs hæc Tibi, L. B. definire nequeo, nisi, cum Cynico illo, & doliari Philosopho, ad meridianum ipsum facem, aut lucernam, præferam, parvam maximæ luci allaturus. Consequentiam Tibi nunc formandam relinquo, L. B. quàm incongruè hîc Author *Cornu Cervi* destillationi commiserit; sicut & *Alcis ungulam*: præposterè omnia invertendo, miscens quadrata rotundis.

Succedit *Mercurius vivus*, *sale & aceto mundatus*. Quô viso portento, obstupui sanè, quâ ratione hic Vir, cæteroquin eruditus, & Chymicis clarus, sinistrum adeò, & fallax judicium, ac calculum, de destillando *Mercurio vivo* dederit, ut illum, sale & aceto lotum, B. M. incarceraverit. Dubito sanè, num *Mynsichtius* noster *Mercurium* in Chymica palæstra exercitaverit, aut à *Mercurio* delusus unquam fuerit; cujus naturam & indolem minimè penetravit. Etenim *Mercurius*, semper sibi constans, indivisibilis, in ignis tormento ita constans, ut vel totus in sublime evolet, vel totus in igne perseveret, omnibus individuus comes; non ad aras tamen: verbo, denique, Proteus est, mille indutus formas & metamorphoses. Hunc igitur *Mercurium*, qui Fugitivi Servi nomine circumfertur, fallax Illusor, Impostor Chymicorum, Aqua non madefaciens manûs dicitur, nunquam, ut video, tractavit Author: expertus cæteroquin, resipuisset, quòd *Mercurius*, qui, instar elementi, simplicissimus, ut aqua, limpidissimus, ex simplicissimo Mercurii semine, & pura elementari aqua coalescens, omnem in se respuat dualitatem & heterogeneitatem; consequenter, non sit obnoxius nostris statim legibus; minus se dividi, taceo, simpliciter destillari patiatur, nostram eludens operam. Aquæformis est *Mercurius*, non verò aqua madefaciens manus, quæ per destillationem efferatur. Petit sublime *Mercurius*, sed non nostro nutu, ad destillationis hujus impulsum. Quid igitur hic *Mercurii-Mastix* ex hoc simplicissimo ente, destillando, eliciet? Forsan Sulphur illud, quod, instar labis originalis, & inquinamenti, ab ipso ortu Mercurio affigitur? aut inquinamenta Mercurii, quibus velut sepia notatus, destillationis beneficio eluet? Apocalypticus Angelus hîc desideratur, qui sigillum hoc solvat, & claudat. Oedipum desideramus, qui enigma pandat; nec est cujusvis Unguentarii, abdita Mercurii in *Mercurio*, qui ignis nec urens, nec consumens est, & simplicissima substantia, penetrare. Vita defecerit Mynsichtium (annos etiam Mathusalem tribuerim) priusquàm *Mercurium* in hydromelite, aut aliô liquore, coctum, recoctum, destillatum, & cribratum, in sublime ducat, ut virtutes suas, ignem, & radios (quasi aliquid auræ divinioris) tribuat, & aquas signet, per alembicum exstillantes. Revelabo tamen Authoris hujus discursûs, & primum offendiculi lapidem, quô super Mercurium cespitavit. Viderit, legeritque, Mercurium, in largâ quantitate, sale & aceto nondum lotum, in aqua, vel vini spiritu, beneficio vitri, oblongi colli, diù agitatum, aquam, aut vini spiritum, atrô quodam putamine, & recremento tingere; qui deinde liquores pueris, & adultis propinati, vermes mortificent, & è corpore deturbent. Intulit igitur ex veris præmissis falsissimam sequelam: Ergò (à majori ad minus argumentando) vires, & substantiam suam, destillationis hujus beneficio, efficacius tribuet Mercurius, quàm simplici agitatione. Qui quàm evidens sit error, à fugitivo hoc servo edîscet. Plura de his Mynsichtio pandet Theophrastus, *libr. de vexamine Chymicorum*, *& in Archidoxis de Metall.* Verùm abdita hæc Mercurii nostri penetralia, secretiores desiderant claves; quas hîc consignare, nec locus, nec animus est. Propterea transeo ad

Tartarum tractandum; qui nec ipse per alembicum virtutes suas communicabit, aut virtualiter transmittet; utut diutius decoquatur. Et quamvis nos experientia doceat, quòd *Aqua, in quâ Tartarus Vini, pro crystallis, & ejus cremore parando*, diutius coquitur, aciditatemquandam notabilem participet; illa tamen aciditas, ac sapor, vi destillationis nunquàm habetur, nec, diutissimè coctus Tartarus, in sublime fertur: residuum, ac fundũ potiùs petens; prout omnibus Pharmacopœis obviũ est. Cæterùm, *ipsius Tartari specialem historiam*, vires, & usum, modumq; tractandi, peculiari edisseram loco.

Coincidit cum ipso Tartaro *Nitrum præparatum*: Est hoc tale, pro destillatione, subjectum, atque Sal terræ, quod longè aliam destillationis speciem sibi vendicat, si, beneficio alembici, in spiritum, aut liquorem aqueum, sit vertendum, quàm simplex hæc, per M.B. esse solet. Noverit autem Author, & B. L. quòd *Nitrum simplex*, si crucibulo immittatur, & debito temporis intervallo, in flamma ignis liquatum detineatur, sulphure frustillatim injecto purificetur; donec denuò, debitè purificatum, integris viribus, & validius effundatur. Quod si ergò tàm constánter ignis torturam sustinet, citrà virtutis dispendiũ; quis, constantis judicii, asserat, illud, inter destillandum, benignioris caloris stimulo, & liquoris affusi illicio, qualitates suas, difficilè mobiles, per alembicum dissipare, & profundere? Quot, & quanta, subit examina, *coctiones & probationes, donec præparetur, clarificetur, crystallisetur Nitrum?* Nemo tamen hactenus questus, vel auditus unquam, qui non integerrimas *Nitri* vires in subsidentia, & fundo, repererit: nec quippiam reperitur, quod ejus constantiam labefactet, quàm sulphur, juxta suas qualitates, ei ex toto contrarias. Quare alia destillatio, quàm in M. B. & quidem per Retortam, (substituto corpore, quod ejus liquationem impediat, suos alioquin non communicaturi spiritûs) excogitanda. Et licet nonnulli Practicorum Pharmacopœis suis injungant, ut *Nitrum, interventu aquæ simplicis*, destillent, eximias vires refrigerantes exindè sibi promittentes, quam & *Aquam Regiam* vocant: reverà tamen, simplici hâc destillatione, *parum, vel nihil, de virtutibus Nitri, aquæ impressum* reperies: ex opposito autem deprehendes, quòd Aqua illa simplicissimas aquæ destillatæ vires æmuletur. Consuetum erat olim Majoribus nostris, *Nitrum, Vesica bovina inclusum, aquæ tepidæ immergere*, quousque quasi suâ sponte (illorum judicio) in vesica liquaretur; *quem Liquorem Nitrosum* mox destillabant, ac prædictas vires ab eô expectabant. Sed & illi, meô judicio, exorbitabant; cùm illa resolutio in vesica non sit spontanea, sed *solutio Nitri in aqua, perindè, ac si, extra vesicam*, cum *aqua, fuisset solutum.* At verò, si quis *Nitrum sua sponte, in loco humido resolvi* permiserit, & in liquorem verti, idque in retorta, calore arenæ, vel cinerum, destillationis beneficio, abstraxerit, ad *pristinam Nitri siccitatem, Nitrum deinde relictum, & siccum*, ut anteà, per se liquaverit in aëre humido, & demum humiditatem, ex aëre attractam, abstraxerit, prout antea, in destillatione per retortam, in arena factum, hocq; *Nitrum* toties liquando, aut spontè resolvendo, abstrahendoque iteraverit, donec *Nitrum* ferè totum in liquorem abierit; is gloriari poterit, de *liquore Nitri volatili resolvente*, & morbis radicatis, obstructionibusque aperiendis, accommodatissimo. Veruntamen, cùm hic liquor præstans equidem, sed longissimi laboris sit, ac proindè ejus pretium accrescat, ut proindè libram unam & alteram simul ordinare non liceat; ejus nihilominus copia desideretur: author Tibi sum, *ut Nitrum, æstivâ tempestate, astris priùs pluviis, deniq; cum ingenti tonitru & fragore decidentibus aquis*, exponas, in patina, vel vase largiore quopiam, ut ab illis resolvatur. Quod ita *imprægnatum, & resolutum Nitrum*, tandem destillandum est, in humili alembico, calore quidem arenæ. Quô modô observato, plus *de Nitro volatisabitur*, utpotè ab aqua pluviali, & sale illo universali aëris, & macrocosmi, ingravidato; & nonnihil per alembicum, unà cum illa aquâ, transibit. Et hæc *de Nitro*. Plura de eo sub titulo ipsius proprio.

Cæterùm, quid *Hydromel* huic destillationi contulerit? Dulcedinem fortassis

toti

toti conciliare composito, putat Author? At rem non benè perpendit; cùm contraria qualitas, uti ex destillato *Melle* accidit, acidus nimirùm liquor, exstillet, relictâ *dulcedine Melleâ* in residuo. Ut ergò, præter inane nomen, solatii etiam aliquid Ægris afferat hæc *Compositio*, suaserim, ut *singula hæc ingredientia*, ad *Aquam contra Vermes* destillandam, in *ipso Hydromelite* saltem decoquantur, majoris energiæ futura.

Jam *Theriaca Veneta* discutienda venit: de qua quid tenendum sit, habito respectu ad *Aquas*, ex eâ destillandas, *præmissæ Animadversiones* ostendent. Cùm autem in censum multarum Aquarum *Compositionum*, apud Authores passim veniat, datâ operâ, & studio, demonstrare conabor, quàm inconsultè, ne dicam, insulsè, *hæc Theriaca reliquis Compositionibus*, instar centonis variegati, assuatur. Primò observemus, *Theriacam tribus constare partibus* (quoad pondus) *Mellis clarificati, & unâ solum parte reliquarum Specierum omnium*, in universum computatarum. *Mel verò, aliquoties in clarificatione sua coctum*, adeoque *spiritibus suis subtilioribus, violentô hôc impulsu, privatum* (quia aliàs Mel in destillatione, per se, haud efficacem reddit Aquam) destillationibus istis sine mente adjicitur. Accedit; quod, ob *portionem Mellis excedentem*, ex qua *Theriaca* constat, hujusdem *species*, consequenter, exiguâ nimis quantitate, in comparatione *Mellis*, Aquis destillandis hôc pacto combinentur, à quibus tamen (*ejus speciebus*) virtutes, non verò *à Melle*, his Aquis accedere debent: quarum Specierum causâ, non verò Mellis gratiâ, *Theriaca Aquis destillandis* sociatur. Consideremus secundò, continere *Theriacam ingredientia, sive simplicia, quàmplurima*, quæ vel ad hunc, vel illum, affectum morbosum curandum, quibus hæ diversæ Aquarum Compositiones, quas *Theriaca* ingreditur, destinantur, inutilia planè sunt. Tertiò, *insunt Theriacæ plurima ingredientia*, quæ nullâ virtute alexipharmacâ, neque vermes propellendi, prædita sunt; imò malignis & deleteriis morbis potiùs patrocinantur, quin ipsa venena: prout in *Ejus examine* satis demonstratum habes. Quartò, *constat Theriaca* è potioribus, &, pro maxima sui parte, talibus ingredientibus, quæ coctionem, & destillationem prolixam, citra manifestum virium dispendium, ferre possunt, dum omninò nihil virium, per alembicum, destillando fundunt. E quorum numero multa quoque reperiuntur, quæ jamdiu, dum cocta sunt, virtutes suas retinuêre, & semper retentura sunt. Quintò, *insunt quoq; Theriacæ non pauca*, quæ maximo veniunt pretio, ob quæ *Compositiones* harum Aquarum, quas *Theriaca* ingreditur, majoris expensæ fiunt; cùm tamen nihil ab iis virtutis & efficaciæ Aquis destillandis accedat; eò, quòd destillationibus similibus planè inepta sunt. Quæ omnia, si accuratè pensemus, iniqui sanè essemus, in proximum, si talia proprio motu, libidine, & injuriâ, scientes volentes perpetraremus. Quod enim *ad primum attinet argumentum*, quæro: cur non *Species solum, vel Ingredientia Theriaces*, quarum causa hæc aliis *Compositionibus* adjicitur, *omisso Melle*, tanquam inutili ad destillationem, magis congruâ ratione, *Compositionibus* annumerantur? Respondebis, (præsumo) id fieri propter *Theriacam, Melle & Speciebus suis fermentatam, ac in unam qualitatem, ab omnibus suis ingredientibus discrepantem, beneficio fermentationis, transmutatam.* Verùm, hoc in contrarium allatum argumentum sufficienter dilutum fuit, in *præterita Classe decima quarta*, quando dictum, quid de *Theriaces fermentatione*, & ficta, eaq; diversa, ab ingredientibus ejus, qualitate sentiendum sit. Quam ob causam, multò satius ab omni parte esset, (modò Composita compositis cumulare, ignavi non foret, nec tàm manifesti errores ex analysi, earumq; dosium computatione, emergerent) si *species saltem Theriacam ingredientes* Aquarum Compositionibus sociarentur. Et sic, *secundò*, eligere possemus illa solummodò *Theriaces ingredientia, sive simplicia*, quæ huic, vel illi, morbo, cui hęc, vel illa, Aqua, quam constituere debẽt, destinatur, appropriata magis sunt, repudiatis inutilibus, & dissonis reliquis omnibus, ne tanta fiat jactura *rerum pretiosarum*: & minimè utile pretiũ, cum damno sensibiliter emergente, Aquis compositis accrescat. Et, quid obstat, *tertiò*, quô minus ad *Alexipharmacas Aquas* destillandas, quibus creberrimè *Theriaca* adjicitur,

Alexiteria tantùm, *ex inutilibus plurimis Theriacæ speciebus*, *haud alexipharmacis*, eligimus & adjicimus, & reliqua inutilia, noxia, & deleteria ipsa in morbis malignis, repudiamus? *Deinde*, *& quartò*, quid juvat, & cui bono fit, quòd ejusmodi onera Aquis destillandis imponuntur, & quidem plurimarum rerum, (quarum magna copia inter Theriacæ ingredientia prostat) quæ non solùm coctionem, diuturnamq; destillationem, sine ulla tamen virium suarum, per Alembicum, transmissione, sustinere possunt, sed quorum & quædam jam tùm multoties cocta sunt, & tamen integra viribus suis congenitis perseverarunt, ac toties, quoties adhuc ulterius coquerentur, sive destillarentur, virtutes tamen suas inviolatè retentura essent; quæque neque ipsâ *fermentatione Theriaces*, falsò persuasâ, neq; verâ, ac legitimâ, eò redigi possunt, ut ad talem destillationem volatisentur, ac per alembicum gradiantur. Et cur non, *quintò*, vellemus etiam illis prospicere, quibus *res angusta domi* est, & *curta supellex*, subtrahendo ea, quæ inutilia, ac nullius frugis sunt, ad nihil proficua, quàm ut expensas, pretiumque multiplicent: iis solùm, è contra, admissis, quæ ad destillationes, morbosque determinatos diriguntur? Et verè tolerabilius hoc foret, nisi egenus, & qui *pauper ubiq; jacet*, talium errorum piacula luere cogeretur, ob adauctas impensas, è sanitatis asylo proscriptas. Quare, si hæc, & complura alia, quæ percurro, juxta artis, rationis, & conscientiæ libellam ponderemus, quàm prodigè nimirum, ineptè, & inconsultè, *dicta Theriaca* Aquarum destillandarum *Compositionibus* obtrudatur; pauci, mehercle, aut nullus futurus, qui castigatiore stylo suas, ut ajunt, medicaminum Formulas, & Receptas, non ordinet, citra authoritatis, charitatis, & conscientiæ offendiculum. Et hæc *de Theriaca*. Sequitur, ut etiam

Boracem Venetam tentemus. Hæc *sal Alkali fixus*, *& duplicatus est*, in igne quodammodo cum Salamandra constans, in destillatione nihil profundens; Auri, & reliquorum Metallorum, quæ magno labore funduntur, liquationem multùm promovens, dùm ipsi flammæ, aut in actu fusionis, supervenit. Proinde, cùm *Borax* sit *naturæ salinæ*, & *fixioris*, atque Metallis, in flamma fundendis, inspersa, non tam citò volatisetur, aut subitò consumatur, quin cum iisdem aliquandiu perduret, eaque mundificet: quid de eâ, in balneo aqueo destillandâ, nobis compromittere possumus? Num sudores balnei hujus exantlare poterit, quæ plus, quàm reverberii furnos, experta, & pertæsa? Induamus, quæso, Philosophi mentem, & talia in substantia propinemus, quorum nondum perrupimus corticem, &, quis lateat nucleus, scrutati sumus.

Obviat mihi nunc *sal Tartari album*, quod & ipsum huic profectò admirando Lixivio aggregari debet. Ridicula magis somnia mihi nemo facilè obtruserit, quàm *Sal Tartari debere*, *aut fuisse*, *per B. M. destillatum*. Scrutemur enim ejus genesin, & cunabula prima Chymica. Annon *Tartarum violentissimâ calcinatione*, *in furno figuli*, *& flamma reverberii*, *opus habet*? Ex quo, sic ad albedinem *calcinato*, *Tartaro*, vel aquâ statim affusâ, *sal ejus fixus* elixiviatur, vel *ipsum Tartarum calcinatum*, in cella collocatum, per se, in humido liquefieri permittitur. Utrum horum accidat, sive liquorem, spontè in cella attractum, sive aquam affusam, vaporetenus coquendo, usque ad salis siccitatem abstraxeris, *sal demum efficietur Tartari albus*, *& fixus*, in igne utique diu perdurans; in quo quantò diutius detinetur, liquatus nempè, (uti cum Metallis accidit in crucibulo,) eò magis excandescit, acerrimusque evadit. Cùm ergo *Tartarum*, *& ejusdem Sal*, tàm atrocem Vulcanum, & prolixam fusionem, ad normam metallorum, sibi deposcat, nec in elixiviatione, aut etiam evaporatione, quidquam deperdat, virtutibus ejus, & salinâ naturâ semper superstite: anne futurum, Amice Lector, ut illa hisce mollibus igniculis, & quasi blandimentis, vi destillationis Balnei, qualitates suas salinas, balsami instar, per alembicum communicent? Minimè gentium! Post multas, & operosas destillationes, residuum, & fundum alembici scrutare, ibique Thesaurum, & Tartari universam substantiam defossam reperies; prout *in Tartari* coctione evenire solet. Alia igitur

via

via tenenda nobis est, quando *Tartarus volatisari*, & per alembicum duci opus habet; & est sequens: *Tartarum calcinatum*, & in cella collocatum, sponte suâ, in liquorem limpidum, ponderosum, & salinum resolvendum, vel liquandum est, (quem liquorem *Olei Tartari* insigniunt nomine,) qui (*liquor*) in retorta, sive alembico vitreo humili, super igne arenæ, non balnei, officio destillationis abstrahatur, ad siccitatem salis, in residuo manentis. Relictus *hic sal*, porrò in cella collocatus, nonnunquam astris etiam expositus, ab humiditate aëreâ attractâ liquetur, quæ denuò in arena, ut factum anteà, abstrahatur; eoque liquore abstracto, semper asservato, salem in cella, & aëre denuò, per se, liquefieri facito, & destillato; quod toties, donec *omnis sal Tartari*, hoc modo, à volatili illo attracto universali sale aëris volatisatus, transierit per alembicum, repetendum. Et hâc demùm ratione certior esse poteris, L. B. virtutes *salis Tartari* per alembicum transiisse, Teque accepisse, succincto sermone, secretum magnum, Tuæ, & Proximi saluti destinatum; quô felix utere. Idque Tibi, hoc ductus motivo, revelo, ne, ad æmulationem multorum ævi nostri Scriptorum, invidiæ mancipium evadam, qui magnifica, & divina remedia, ore & calamo, jactitant: ubi autem diutissimè, figurâ suspensionis, ab ore & sermone eorum detinemur, & aliquod Oraculum ab ejusmodi Deastris præstolamur; nos tandem deceptos videmus. Et, qui in Theoria sua *Cicadis vocaliores* erant, *Seripheis ranis*, ipsisque *piscibus*, *magis muti* fiunt, orique imposito digitô, conticescunt; non sine justâ Lectoris indignatione, qui se, velut illicio tractum, turpiter delusum deprehendit. Inter quos Doctissimus ac Celeberrimus, re & famâ, Philosophus, ac Medicus, *Helmontius*, censendus est, vir acris ingenii, & præcellentis literaturæ. Sed sua nihilominùs deliquia, & eclipses, sustinuit hoc Sidus, quod super candelabrum quidem constitutum, ut arderet, & luceret; scientiæ tamen radios Posteritati subtraxit, &, præposterâ charitate, sub modio occultavit. Ut proindè meritò posthuma ejus scripta, ad quæ, veluti felicissimi ominis Cynosuram, literatorum animi confugere debebant, tanquam funesti ominis sidus, crinitum ac portentosum Cometam effugiant, qui inter umbras & tenebras, tristi lumine emicat. Quàm enim hic, bonæ memoriæ, Vir, multa & præclara, *de Sale volatili ipsius Tartari*, adducit; ejus tamen modum, & parandi dexteritatem, occultavit, duro, ac novercali, in Posteritatem, animo; quam, velut orphanos, inter suspiria & lachrymas desolatam, defosso in terram talento, vitâ excedens, dereliquit. O verè obstinatam cordis duritiem! Quæ gratis à Patre Luminum accepit, publici non fecisse juris, nec sanè Christianum Philosophum, ac sensatum Medicum, decebat. Quàm iniquum, quem omnes, velut Deastrorum quempiam, & familiare Numen, recolunt, privato quorundam delicto, & ingratorum vitiis, in transversum agi, innocuæ Posteritati concreditos sibi thesauros defodere, fontes denique scientiæ & sapientiæ occludere; quos tamen increata Dei Sapientia jugiter manare facit, derivatis, ex bonitatis suæ abysso, aquis, usque in ævum Eliæ Artistæ, & consummationem seculi! Convertant oculos, & aciem, lividissimi mortalium, in Authorem Fidei, qui Solem suum oriri facit super justos & injustos; apud quem non est acceptatio personarum, cujus proprium est, semper misereri, & parcere; qui, intuitu meritorum, decem etiam justorum, decumanum illud Pentapolis incendium, quo non urbes, sed orbis conflagrare visus, suspendere voluit. Et tu, non Homo, sed Vermis, discinctas adeò volvis cogitationes; superbis, terra, & cinis, & omni Scythâ barbarior: quem nec Orphanorum gemitus, nec Viduarum planctus; non sanguineæ Conjugum lachrymæ, nec inviolati thori, castique connubii, divortium ad pietatem flectit: quin eos violenter divelli, vitæ mortem dominari finis, & tumulos pro thalamo erigis, dum incircumciso corde, & immiti Genio, salutis medelam, Panaceas denique tuas, celas, & defodis, & piaculum censes,

orbi revelare, donec aliquando, nec longiore dignus vitâ, cum iniquissimo illo talentorum vespillone, & Paraphrastico servo, in tenebras exteriores, plusquàm Cimmerias, ejiciâre. Induamus igitur viscera misericordiæ, & collata nobis desuper charismata concredamus Posteritati; sic ea Domino cum fœnore restituentes: nec nos turpis illa avaritia sordidet, aut frigidum illud verbum: *Meum, & Tuum*, interturbet; quin nos totos Proximo, Patriæ, & Posteritati mancipemus. Præivit sanè, glorioso exemplo, adhuc suum agens Tyrocinium tenebrarum, nondum ad lucem Christianam initiata Antiquitas; apud quam Ars Medica, piâ religione exculta, inter prima adhuc incunabula, firmissima jecit fundamenta; adeò quidem, ut, si quis graviori morbo conflictatus, pristinam sanitatem receperat, rem veluti ab Ovo recensuerint, genus morbi, sanationis historiam, medicamenti speciem, genuinâ veritate, & candore, descripserint; ut, si fors quempiam eadem lacesseret hydra, ipsa suum reperiret Herculem & domitorem: donec, succedentibus annis, res in immensum Volumen excrescens, non in Bibliotheca, aut quopiam secretissimo Archivo, centum seris & repagulis munito, sed publico Æsculapii Delubro asservari cœperit; succedente interim, & instante, Magni illius Coi felicissima Aurorâ, quâ hic Medicorum Sol toti illuxit orbi, ad novissima usque tempora perennaturus. Nunc verò (ô Tempora! ô Mores! ô ferrea & durissima Secula!) in tantum refrixit mortalium charitas, ut, si quem divina bonitas ad scientiæ suæ fluenta, & gratiarum fontes, manu duxit, arcano quodam remedio, & Panacea, dignatus; non in publico suspendat delubro, velut divinæ largitatis trophæum; non super rostra, pulpita, aut tecta, proclamet, ut sequacibus prosit: imò inter angustias pectoris abscondit, proximum defraudat, vix spirantem & anhelantem, ne dicam, agonisantem fratrem auxilio destituit, & (anteambulonem illum Levitam in Jericho designans) superciliosо vultu oberrat; canem potius, quàm hominem, salutaturus. Portant sanè tales homines mysteria, indigni, quibus misericordia aliquando eveniat; homines, non homines. Sed heu! venient, & ingruent aliquando tempora, & opera eorum sequenter eos; ubi rigidum immisericordibus judicium, & certa damnatio. *Hucusq; Parenthesis.*

Tandem, *de Ebore usto*, non est, quod multis edisseram; cùm per omnia Cornu Cervi ustum æmuletur, in quô, peractâ ejus calcinatione, reliquum nihil est, quod destillationi deserviat. Nam omnia à violentiâ ignis expulsa sunt, ossibus meris mortuis remanentibus. Cedat igitur *Ebur ustum* in alios usus, &, fors, Pictorios; è quô calcinato, album simul, ac nigrum, colorem eruunt. *Albissimum* enim evadit *Ebur*, si in aprico, non verò concluso vase, calcinetur; *nigerrimum* interim colorem contrahit, vase per calcinationem probè clauso. Verùm, sive nigro, sive albo, colore spectabile sit, effœtus cinis veluti, & terra sterilis est; *neq; sale* quidem *fixo* (multorum judicio) in gremio ejus contento.

Atque hæc sunt, quæ in his *Compositionibus*, magni alioquin Viri, Mynsichtii, censuram petebant; ad cujus normam & reliquæ *Compositiones*, eôdem quasi Collyrio, restitui possunt; sive Aquæ sint Destillatæ, Syrupi, Extracta; aut ipsæ deniq; Decoctiones.

De reliquo agam, ut & è *Pharmacopœia Medico-Chymica Dn. D. Schröderi*, duce ratione, manuali operatione, & praxi, asseclis, aliquot *Compositiones* lustremus. Omnes enim ac singulas specialiter investigare, immensus labor esset, & opus plenum tædio. Uno alterôve *destillandarum Aquarum* exemplo, velut Ideâ, contentus, eam saltem scrutabor. Et cùm in præmissis, spectabilis Dn. D. Quercetani, & Dn. D. Mynsichtii, ventilatis Compositionibus, pleraque discussa sint, & amputata, quæ in his diversis Compositionibus repullulant, utpotè *in Aquis: Aperitiva, Asthmatica F. F. Cephalica, Cordiali frigida, restaurante, Cosmeticâ Myrrhata, Anti-Dysenterica, Febrifuga, Anti-hectica, Pectorali prima, Theriacali &c:* esto idem de iis judicium. In præsentiarum autem *Aquam* duntaxat *Carbunculi*, & *binas Cosmeticas*, in me suscipiam, movendas. In illis autem ea unicè attingam, quæ in superioribus exami-

examinatis *Compositionibus* nondum illuxêre; unde nec disquisitio eorum haberi potuit. Sunt autem *Compositiones* ex dicta *Pharmacopœia-Medico-Chymica, pag. 136. 140. 141.* mutuatæ, sequenti ordine comprehensæ:

AQUA CARBUNCULI SCHRÖDERI.

℞. *Flor. Rorismarini, s. Anthos,*
Lilior. convall.
Violarum,
Borraginis, ana ℥vj.
Herb. Majoranæ,
Salviæ min.
Lavendulæ,
Endiviæ,
Spicæ, ana ℥j.
Nuc. Moschat.
Zinziberis,
Macis,
Caryophyllorum,
Cinamomi,
Cardamomi,
Granorum Paradisi,
Cubebarum,
Galangæ,
Visci Quercini,
Avellanar.
Sem. Pœoniæ,
Ras. Cornu Cervi, ana ℥j.
Incidantur & infundatur in
Vini Malvatici,
Aq. Lavendulæ,
Spicæ,
Rosarum,
Fragorum, ana ℔iij.
Vini albi generosi ℔ij.
Posteà adde
Auri foliati,
Margaritarum,
Ossium de Corde Cervi,
Lapid. Percarum, ana ʒß.
Moschi gr. v.
F. s. a. Destillatio in M. B.

N. Solem, Margaritas, &c. minùs rectè subjici destillationi; rectius destillato admisceri.

AQUA COSMETICA SCHRÖDERI.

℞. *Cerussæ albæ ℔j.*
Succi Limon. ℥j.
Limacum ℥iij.
Album. Ovor. num. xv.
Camphoræ,
Boracis, ana ʒiß.
Myrrhæ ℥ij.
Thuris,
Masstichis, ana ℥ß.
Infundantur horis XXIIII. in
Aquæ Tiliæ ℔iij.
Sambuci ℔iß.
Posteà destillentur.

AQUA COSMETICA PRETIOSA, EJUSDEM.

℞. *Lilior. albor. ʒvj.*
Ireos Florent.
Fabarum,
Cicerum,
Lupinorum, ana ℥ß.
Flor. Fabar. recent. M. ß.
Tragacanthi,
Cerussæ alb.
Sacchari albi, ana ℥ß.
Medull. Panis alb. in lacte madefactæ, unc. j.
Olibani,
Gum Arab. ana ʒiij.
Boracis,
Alum. plumosi, ana ʒij.
Album. ovi ℥j.
Camphoræ ʒiß.

In s. q. Aq. Rosarum, & Flor. Fabarum, ana infundantur ♂ ♄ 3. deinde destillentur.

Quod spectat præprimis *Aquam Carbunculi*, laudo in illa Compositione, & approbo *cuncta ingredientia, quæ sulphureæ naturæ sunt; Cephalica, Cordialia, Flores, Herbas, & Aromata*: quæ omnia destillationibus sunt aptissima, virtutesque suas destillando per alembicum uberrimè transfundunt. Excipio autem *Viscum Quercinum, Avellanas, Rasuram Cornu Cervi, Aurum foliatum, Margaritas, Ossa de Corde Cervi, & lapides Percarum.*

Viſcum igitur *Quercinum* quod attinet, quoad Eſſe ſuum, *Lignum inodorũ eſt*, nullô fragranti ſpiritu ſulphureo præditum, *terreſtrioris indolis*, ad *Extractiones*, *Decoctiones*, *Pulveres*, *& Eſſentias* ex eo comparandás, aptiſſimum; ſed quod, deſtillatum in Alembico, B. M. cum affuſo ſibi liquore, parcius eſt, quàm ut minimum virtutum ſibi congenitarum, per alembicum elargiatur. Deprehendimus enim illum in reſiduo, ſalvâ omni virtute, ſuperſtitem, repetitis etiam crebrò deſtillationibus. Quare multum prodeſſe, credo, ſi caſu, quô Aquis deſtillandis Epilepticis, & Cephalicis, aduniri debet, ſubtiliter tantùm conciſſum, alembici roſtro tradatur, (*vel penitùs, quia aliàs gratis adjicitur, removeatur,*) quò ab adſcendente ſpirituoſa aqua, in ipſo capitello, ejus eſſentia ſimul extrahatur, & proliciatur. Si enim ſecus accidat, Aquæ cum eo, vel ab illo, deſtillatæ, nihil virium participabunt; ſed ille gratis accumulabitur.

Huic Viſco ſuccedunt *Avellanar.* num *Viſcum*, num verò *Nuces*, dicam, hæreo. Utrum enim hæ, ſcilicet *Nuces*, an verò illud, in arbore Avellanæ repertum, viſcum ſit intelligendum, ſub judice lis eſt: dum ſub *Viſco Quercino* nulla areola, à parte ante, infrà vocem, *Viſc.* (quemadmodum ſolent Medici Species Receptarum, ut vocant, ſub, & ſupra, ordinatim ponere,) ſit relicta vacua; ſed ſub eôdem ſubſtantivo *Viſc.* in rectâ linea, *Avellanar.* vox ſubſtet. Ego tamen in ea omninò ſum conjectura, Authorem *Viſcum Avellanæ arboris*, vel *Avellanarum*, ſubaudiendum innuiſſe. Utut tamen ſit, ſive *Nuces Avellanas*, ſive *Viſcum potius Avellanæ*, Aquæ huic deſtillandæ addideris; eâdem difficultate laborabis: cùm neque de uno, neque de altero, quippiam illi communicetur. *Avellanæ* enim *Nuces* fructûs ſunt, Nucleum Amygdalarum ſignantes; à quibus fructibus nullam peculiarem prærogativam, & ſubſidium, ſortimur, quod pro Aquis, ex iisdem perperàm deſtillandis, militaret. Unde illi, qui hanc Aquam paraturus eſt, Pharmacopœo, non ſolùm *Viſcum Avellanæ præferat Nucibus Avellanæ*, ſed & *Viſcum hunc*, minutim inciſum, unà cum *Viſco Quercino*, capitello, & roſtro capitelli (niſi nimia fuerit, propter hæc duo ligna, quantitas; quæ tamen non iniquè diminui poſſet, cùm drachma una, vel altera, eorundem, capitelli roſtro immiſſa, plus deſtillandæ aquæ communicatura ſit de viribus ſuis, quàm eorundem aliquot unciæ, deſtillationi ſubmiſſæ) immittat, ſuadeo; Maurum cæteroquin loturo.

De *Raſura Cornu Cervi* jam antè fundamentaliter actum eſt, evictumq;, illam *Deſtillationi* penitus ineptam eſſe. Quare, hâc in ſequeſtro relictâ, nunc ad

Aurum foliatum deſcendo: de quo Clariſſimus Schröderus ipſe notam annectit, dicens; *Aurum, & Margaritas, &c. minus rectè deſtillationibus ſubjici, rectiùs illa deſtillato admiſceri.* Hæc Ille. Verùm, num hoc Marginale & Nota, difficultatem ex integro ſolvat, an ſolùm effugiat, disquiſitione opus habet.

Præprimis verò pro Clariſſimo Schrödero milito; *Aurum* nimirum *Deſtillationibus non eſſe committendum*: cujus ea eſt ſoliditas, & reſiſtentia, in Probatoria & Separatoria Fornace, ut, ſi diu multumque etiam in illa detineatur, nil quicquam tamen, neq; de ſubſtantia, neq; de virtutibus ſuis, deperdat. Igitur ridiculum eſt, *Auri*, ſimplici deſtillationi commiſſi, vim & energiam arcanâ torturâ velle elicere. Nihilominùs de *una vel altera Auri additione*, ſi penitiùs examinetur, certum eſt, quòd, licet *prior additio Auri*, ad ea, quæ deſtillanda obveniunt, planè ſupervacanea & inutilis ſit; non ſit tamen Ægris æquè adverſa, & perniciosa, quàm illa, juxta Clariſs. Schröder. *Auri foliati in deſtillatas Aquas immerſio*, & uſus.

Et ratio præ foribus ſtat. Nam ſi *Aurum* addendum eſſet ipſi deſtillationi, illô quidem non foret opus, quoad exactiſſimo labore in minutias, ſeu folia, diductum eſt: ſed ſatis ageretur, ſi eſſet in tenues laminas malleatum, vel ſi, uti nonnulli aſſolent, catena Aurea multarum unciarum, aut nummi Aurei injicerentur, ita, ut, peractâ deſtillatione, à fæcibus reſiduis Aurum, ab omni parte ſalvum & integrum, ſpectando pondus, energiam,

giam, & valorem, denuò erui posset. Et demus, tantâ simplicitate quempiam circumveniri, ut *Aurum foliatum* destillationi committat, juxta compositionis mentem: perfacilè nihilominùs foret, *idem Aurum* è fæcibus (scilicet residuis à destillatione speciebus) arte recuperare; prædictas nimirum fæces, à destillatione reliquas, comburendo: è quarum cineribus *Aurum*, additione quorundam salium, seu Mineralium, citra magnum laborẽ, liquari & suscitari potest, præter ullam *Auri* jacturã, & pretii augmentum: ut hæc Aqua deinceps, egenis pariter, & divitibus, venalis extet. Quòd si verò *destillatæ* jam tunc *Aquæ Carbunculi*, *uncia dimidia Auri Foliati* admisceri debeat; plusquàm Indorum Ganges hæc Aqua aurifera foret: utpotè, in cujus superficie aliud non refulgeret, quàm splendidissimæ atomi, & *irradians Aurum*. Quàm autem Ægris grata futura sit, prudenti cuivis judicio committo, simulque risui destino, considerando, quòd hoc modo Aurea Majorum secula ad nos refluerent, quibus thesauri adeò vilescunt, ut ipsa Ægrorum intestina, œsophagus & labia, mentum, & barbæ obriso incrustentur auro. Tacerem fortè, & repetitam hanc insaniam, seu prodigalitatem, dissimularem; nisi Ægri quoque magno incommodo inde tentarentur, dum scilicet actio chylificationis, suctio, & transitus chyli, per lacteas ex intestinis, ejusmodi Aureis corpusculis intervenientibus, turbaretur. Nam quædam venarum osculis, in mesenterio & intestinis sitis, se insinuarent; quædam, citra alterationem, cruda, ut ingesta, per alvum, cum excrementis inauratis, secederent; reliqua verò corporis œconomiam turbarent. Quod ipsi *D D. Augustani*, jam olim, aureo suo asserto, confirmarunt, quando scripsère; quòd *Aurum sic crudè foliatum, Compositionibus medicamentorum unicè*, *ad saturandum oculos vulgi, addatur*, & indè nullius frũctûs fit. Verùm dum fallaci hoc *Auri fulgore* plebis oculos demulcere volumus, saltem ea ratione id præstemus, ne sumptuum, & crumenæ, pauperum immemores, illis fortunas simul, & sanitatem, insanâ hâc nostrâ prodigalitate eripiamus. *Aurum* enim, *fixissimum Metallorum*, à debili calore, & fermento ventriculi insito, actuari nequit. Altioris illud est indaginis, quâ ratione, & quo menstruo, solvi Aurum possit, ut à nostro calore deinceps se subigi patiatur; de quo hîc plura non addo. Interim *Mantissa* mea super hâc re consulatur; ex qua suam quisque hauriet satisfactionem.

Margaritas perperam destillari, vel *destillato* etiam *superaddi*, ipse notavit Author. Destillatæ enim nihil prorsus communicant, virtute salvâ, & intactâ subsidente. Nam etsi *Vinum*, *aciditate suâ*, *splendorem Margaritarum* retundat, seu obscuret; ex integro tamen non solvit: licet in subtilissimũ etiam pollinem eæ reducantur. Et si etiam dissolveret Vinum, huic compositioni adjectum, *Perlas*, nequaquam tamen illæ vaporetenus ascenderent, sed instar *solutionis*, & *salis*, uti vocant, in fundo residerent, ad normam, quâ aliàs *Margaritæ aceto solvi* consuevère: à quibus si *acetum* solvens destillando abstrahitur, non solùm *Perlæ solutæ* in fundo, residuoque supersunt, sed etiam *aciditas omnis aceti Perlis*, in quibus vim suam exercuit, inseparabiliter adhæret, actione & reactione in aliud, ac tertium, Ens mutata; à quibus (aciditas illa aceti) separari amplius non potest, nisi vi ignis fortè, & quidem ex parte tantùm, sed cum interitu, & *Perlarum exustione*. Cùm itaque, uti satis declaratum, *Margaritæ* inconvenienter *Destillationibus* subjiciantur, sive per se, sive aliis *Compositionibus* fuerint antè commixtæ; quod crebrò accidit, compositiones compositis cumulando, quas ipsæ *Margaritæ* etiam ingrediuntur: hortor proindè, ut *Perlæ prædictæ*, sed legitimè *solutæ*, atq; adeò non crudæ, *Aquis* jam tùm *destillatis* immisceantur. Nam si *simpliciter tritæ*, *& præparatæ Perlæ*, uti Author vult, *Aquis destillatis* immisceantur; intimè cum eis nunquàm uniuntur, subsidentibus suâ spontè semper *Perlis*: quæ proindè, denuò commotæ, Aquarum claritatem deturbant, ut cremorem quendam, aut lacteum liquorem, illæ potiùs repræsentent. Huic inconvenienti, ut maturè obviam eamus, & *Margaritæ* inseparabiliter *Aquis* permixtæ maneant, eæque solutæ, claritate *Aquæ* nihil mutatâ; præstat, ut n. m. *Perlæ*, seu

Margaritæ, *in Spiritu nostro Veneris Antepileptico* solvantur, & in *Magisterium solubile*, & laudabile, prout *in Appendice n.* edoctum, redactæ, eidem *Aquæ* tandem legitimè permisceantur. Atque hôc modo *Aqua* talis, substantiâ & virtute *Margaritarum* dotata, multò erit præstantior: si verò secus agatur; aut nanciscemur *Aquam* omni virtute, & Perlarum viribus, destitutam; aut inelegantem, & minùs efficacem. Hæc *de Margaritis* dicta, sufficiant ad scopum nostrum præfixum: quòd scilicet *Margaritæ* contra leges Artis, & Naturæ, destillationibus committantur; non item destillatis; suppositô, si legitimè sint solutæ.

Sequuntur Margaritas *Ossa de Corde Cervi*, & *Lapides Percarum*; quæ ambo, quum eandem, huic *destillationi* commissa, prosapiam oleant, uni subjiciam censuræ. Est autem horum ingredientium ea indoles, & natura, ut omnem *destillationem*, affuso illis liquore, excludant; præsertim *Ossium de Corde Cervi*, quippe, quæ nec *destillatis Aquis* sunt permiscibilia, nisi per retortam ex iis, ac ignis vi, ad eum planè modum, quo ex *aliis Animalium partibus*, *Sal volatilis*, *Spiritus*, & *Oleum*, juxta nostrum superius, in *Aqua Hirundinum*, indigitatum exemplar, propelleretur, & *Aquæ* huic *Sal volatilis* justè admisceretur. Verùm hoc, propter *exiguum eorum Ossium pondus*, ac *magnum pretium*, hoc locô, in Praxin deduci nequit. Quamobrem inani labore his *Compositionibus* annexa sunt, & perperàm *Destillationibus* commissa, sumptûs & expensas saltem multiplicatura.

Lapides verò *Percarum*, tametsi & ipsi, ex toto, ad *Destillationes* sint inhabiles; possunt tamen conformiter, ad traditum *superius Canonem*, *pro Margaritis*, in *Magisterium solubile* converti, & *destillatæ Aquæ* legitimè uniri. *Ossa* autem *de Corde Cervi* in similia *Magisteria* reduci nequeunt, propter lentorem, & visciditatem, quam de natura sua continent: neq; etiam *Cornua*, sive *Cervi*, sive *Alcis*. Illa enim *Magisteria*, quæ ex *his dictis ossibus cornubusq; omnibus*, communi modo, in officinis Pharmacevticis confici solent, nullius sunt valoris, & calx mortua, nullâ arte, aut spiritu, tametsi summè corrosivo, imposterum solubilis; adeò, ut nec ignis vehementiâ aliquid ex ipsis possit extorqueri; prout fusiùs, *in Animadversionibus n. super hæc Magisteria*, tractatum est. Ut denuò illud verificetur, *non omnia ex omnibus fieri*, *sed determinata ex determinatis*, duce Philosophiâ, & Experientiâ.

In *Moscho* huic *Aquæ*, & *Compositioni*, adscito, hoc unicè suadendum, ut, si illum ad *Destillationes* tractum velis, *rostro alembici*, *vel capitelli*, *in petia ligatum*, potiùs immittas.

Et hæc sunt, quæ circa *ingredientia quædam Aquæ Carbunculi* specialiter advertenda erant. Sequuntur ea, quæ, in duabus aliis, supra delineatis, *Aquarum Cosmeticarum Compositionibus* obvia sunt castiganda. Hisce autem ferè terminis notantur, utpotè: *Cerussa alba*, *Succus Limonum*, *Limaces*, *Albumen ovi*, *Borax*, *Myrrha*, *Thus*, *Mastiche*, *Tragacanthum*, *Sacchar. album*, *Fabæ*, *Ciceres*, *Lupini*, *Medulla Panis albi in Lacte madefacta*, *Gummi Arabicum*, *Alumen plumosum*.

Quod attinet *Cerussam albam*, illa *Plumbi*, *Metalli*, *soboles*, calcinatione, partim extractione, è Plumbo conficitur; ex illa, beneficio *Aceti destillati*, *Saccharum*, seu *Sal Saturni* (veriùs, *Vitriolum Saturni* nuncupandum foret) elicitur, extractione, & solutione nimirùm, ac menstrui, scilicet *Aceti* (quod tamen à sua aciditate, mediantibus actione & reactione, in liquorem insipidum degeneravit) abstractione, seu evaporatione; in qua verò abstractione, seu evaporatione Menstrui, ad *siccitatem Salis usq;*, etiamsi decies fieret cohobatio, reaffusione nimirum abstracti Menstrui, vel etiam recentis Aceti, *idem* tamen *Sal*, seu *Saccharum Saturni*, nec quicquam volatile redditum, aut à statu suo mutatum, in fundo, & residuo Alembici, esset permansurus. Hoc si verum, uti verissimum, ac cuilibet Pharmacopœo, aut Chymico, notissimum; quid, obsecro, *Cerussa*, in destillatione hâc, cum *Aquis Tiliæ* & *Sambuci* celebranda, nobis præbere poterit? quum *Aquæ* prædictæ, illam neq; extrahere, neq; dissolvere, multò minùs à gravedine & pondere, cum Plumbo genialem habente, eximere, seu volatisare, & per alembicum raptare possint. *Mineralia* enim, *Metalla*, & illa quidem *calcinata*, quæ vim, &

& torturam ignis, longo intervallo, perpessa, irrita sunt tentamina, & insulsæ cantilenæ, velle destillationibus committere: nec aliud est, similes nænias tradere, quàm Scholas, & Dispensatoria nostra, apud Posteros prostituere, risumque pro plausu reportare. Vulgato enim etymo, *Medicus Naturæ minister* dicitur, quâ, velut Anteambulone, aut Præficâ, nostros discursus, & mentis gressûs, firmemus; illius nutui & inclinationi auscultantes: non verò somnia nostra, & quandoque deliria, sectantes; queîs aliquando, phanaticorum more, per avia & devia naturæ erramus, Chimæras fingimus, & naturam violentâ manu raptamus, per omnia ὕστερον πρότερον facientes. Ratio Chymicum præveniat, & comitetur pedissequa; quâ duce, & comite, ad sobrietatem philisophabitur, naturæ arcana mysteria, disparatas rerum geneses, exoticos effectûs, in rerum Sympathia, & Antipathia fundatos, edíscet: quæ reliquos, de plebe, viros, etiamnum sub velamine latent.

Cerussam sequitur *Limoniorum succus*; qui etiam, haud dubiè, vim suam, quantum licet, in *Cerussam* exeret, ac de illa tantum solvet, quantum acidi liquoris, sive succi hujus, sive aceti, tantillum, si esset uncia nimirùm una, in libram unam Cerussæ, agere, & ab illa solvere potest. Sed cui frugi? Tametsi *sex*, vel *octo*, *libras dicti succi*, vel etiam *aceti vini*, *uni libræ Cerussæ* affunderes, & solveres *Cerussam*, aut extraheres ejus *Saccharum*, vel *Sal Saturni*; transiret nè illud protinus per alembicum, destillando, una cùm affuso *suo succo solvente Limonum*? Nequaquam: ne hilum, aut granum, dulcedinis, aut salis, aut alterius, *de virtutibus Cerussæ*, quin potius *ipse succus*, *aliàs acidus* in suo Esse, *à Cerussâ* transmutatus, in aliud Ens veluti transmigrans, insipidus, instar aquæ elementaris, destillando transiret & prolicеretur, omnis virtutis refrigerantis, & abstergentis, efficaciæque Cosmeticæ, expers.

Cæterùm *de Limacibus* (in antecedentibus quoque examinatis) quæstione factâ; quantum, rogo, virtutis, & Aquæ abstersivæ, ex illis hâc destillatione eliciemus; cùm illi magis abstersione, dealbatione, & lotione opus habeant, utpotè animalia, & insecta viscosa, terrestria, difficilis coctionis, & quæ, licet satis superque coquantur, nihil tamen inter elixandum exhalant, præter aquam, consimilis naturæ, elementaris, & nostratis æquæ? Quis enim sibi persuadeat, destillationis balnei vim tantam esse, ut *naturam Limacum*, actione quâdam instantanea, pervertat, quô succus eorum viscosus (dealbans nimirùm, ipsis Limacibus nigerrimis stybio egentibus) in sublimè feratur, & per alembicum exstillet? Sed ad alia, & seria magis, properemus.

Albumina Ovorum, quæ à tergo sunt Limacum, similem, cum Limacibus, atque æqualem, commendationem merentur. Si *Ovum* spectes, id tanquàm simulachrum est universi, analogiâ quâdam, quaternarium Elementorum numerum designans. Adest enim *Concavitas quædam Aëre plena*; *Albumen elementum Aqueum*; *Vitellus Ignis Sphæram*, & *Cortex Terram* repræsentat. Hominem primum ex *Ovo* natum, aut exclusum, superstitiosa finxit Gentilitas. Duplex in *Ovo* viget virtus: una, quæ Pulli fabricam & corpus effingit; altera, quæ alimenta ministrat. *Albumen* (cui *particula albicans*, *duriuscula* magis, innatat, *semen Galli* supplens) primum dat Pullo nutrimentum, semen, aut ejus ideam, referens; postremò verò Vitellus, solidioris & nutritivæ magis virtutis. Imò, exclusô jam Pullô, reliquiæ aliquæ, *de Vitello*, supersunt, quô unô alterόve die, nullius cæteroquin indigus cibi, fœtus, victitare possit: suâ velut è penu talia producente providâ in omnibus Naturâ. Si nunc de *Albumine Ovi* solùm sermo fit, missis *reliquis Ovi partibus*, illud, licet aquæ viscosæ symmetriam referat, externa solum sunt accidentia, non re ipsâ talis substantia. Hæc simplex, & elementaris aqua, in destillatione, & coctione, penitus exhalat, nullô sui relictô vestigiô, nisi pauxillo terræ, Sale Nitri, aut consimili aliquô alio sale, à loci illius terra, ejusmodi re imbuta, quo scaturit, sibi assumpto. *Illa verò viscosa Ovi aqua* (analogicè illam sic compello) longè aliter se habet. Nam *sive coxeris*, *sive lixaveris*, *aut assaveris Albumen Ovi*, *intra*, *vel extra Corticem*, nihil exhalabit, referens idem semper pondus, præ-

missâ etiam prolixâ coctûrâ: ut adeò, nec destillando, quicquam virtutis eliciatur, quàm exilis admodum particula, & guttulæ aquæ cujusdam elementaris; contrà *Albumine à Calore protinus in corpus album solidum coagulato*, nullâ arte, nullâque opera, ad pristinum Esse reducibili. Qui itaq; *Albumine Ovi* uti voluerit, pro refrigeratione, abstersione, nitore corporis, interno, & externo usui destinato, ille *Albumen Ovi recens fluidum, minimè coctum*, adhibeat; quemadmodum & ex illo indifferenter fieri omnia nequeunt, neque utilis liquor destillatione prolici.

Borax in superioribus paulò examinata est; quare ejus ulteriori disquisitione hôc loco supersedeo. Sufficit, ex dictis novisse, illam esse *Sal Alkali*, ad destillationes illius generis planè impertinens.

Transeo ad *Myrrham*, & *Thus*, & *Mastichen*. Hæc *Gummata resinosa*, (etsi *Myrrha* nonnihil de *mucilaginea substantia* participet) ac partim in *Spiritu Vini*, partim in *Oleis*, *resolubilia* sunt. Solutio enim illa, quæ cum *Vino*, & *Aceto*, fit, *in Gummatibus resinosis*, violenta est; in *Aquis* verò nunquam solvuntur: quantumvis diu multumque coquantur, resident nihilominus intacta, peractâ coctura, saltem odoris, & partium quarundam aërearum, passa aliqualem jacturam: unde, licet si destillationi aptentur, nonnihil odoris, & spirituosæ substantiæ, *Aquis* imprimant; potior tamen eorum pars, & virtus, fundum petit. Quâ de causâ minus dextrè ejusmodi *humidis Destillationibus* committuntur; cùm potiùs *sicca Destillatione*, & *per Retortam*, egeant, pro *Oleis eorum essentialibus* eliciendis; moderato tamen igne, cum, & sine additione. Et *illa Olea* virtutis & substantiæ vicariæ sunt *ipsorum Gummatum*, nulla lege, cum effœtis ab iis *destillatis Aquis*, conferenda.

Cadunt præterea *Tragacanthum*, & *Gummi Arabicum*, sub unam Censuram. Nam ambo *mera mucilaginosa Gummata* sunt, nihil *resinosi* continentia. Solvuntur in puris aquis tantummodò, aut aliis aquosis liquoribus; at Oleis, & spiritui vini, non parent. Nullô *spiritu sulphureo* ditata sunt, terrestrioris duntaxat indolis, & destillationibus planè inutilia; cùm, vi destillationis humidæ, ab eis nihil transeat, sed eadem mucilago, longâ morâ multumq; destillata, vel siccata tandem Gummata (si nimirùm ad siccitatem, cum aqua illis affusa, denuò abstracta fuerint) uti antè erant, quoad vires omninò immutata, in residuo manent; & consequenter *Aqua*, ab eis stillata, nihil saporis, nihil odoris, virtutis nihil, accepit, quod illis gratiam addere posset. Vides ergò, & hæc, eâdem injuria, *destillationibus* obtrusa fuisse.

Dum ad finem decurro, *in Saccharum* incido. Hoc, unà cum *Panis Medulla*, quàm impertinenter ad *Aquarum destillandarum* negotium evocetur, in superiori examine *Aquæ Antiphthisicæ Mynsichtii*, ex fundamento erutum est, & ad Solem expositum. Unde, ne crambem bis coctam apponam, *ad Fructûs: Ciceres, Lupinos*, & *Fabas*, festino; quos *tres Fructûs seminales*, sub unâ quoque lustratione expedire competit, quia unius ferè naturæ sunt *esculenti Fructûs*, difficilioris & coctionis & concoctionis: à quibus tamen nihil fructuosi exhalat, utut diu coctione, ad pultem usque, torreantur; sed, æmulando cætera enarrata, virtutem suam in residuo deponunt totam. Eandem igitur sententiam, & reprobationem, tulimus, prout superius, de Fructibus, soliti sumus.

Coronidis locô *Alumen plumosum* adjungimus, huic quoque *Aqua Cosmeticæ* adjunctum. *Minerale illud est, naturâ suâ fixissimum*, adeô quidem, ut omnem etiam Reverberii ignem eludat, in quô perfectius redditur. De hôc pariter, sed *in Animadversionibus n. ad Aquas destillandas*, actum est, quò L. B. remitto. Raptìm interim aliquid insinuaturus, dico, quòd, licet hoc *Minerale, cum affuso liquore aqueo*, per mensem, continò agitatu, destillares: certè tamen ab hoc ipso, per alembicum, nihil proficeres, ne vel virtutis minimæ vestigium experturus; æquè fixum, & integrum, post iteratas destillationes, ac in suo principio, futurum est. Quare demirari satis non possum, nullo præmisso discursu, & indagine, *fixa simul, & durissima, Mineralia, atq; Metalla, omnisq; generis Animantia*, unà cum *Vegetabilibus*, uni eidemque destillationi committere Authores, non obstante, quòd quodvis, in individuo, deter-

determinatam, & specialem, destillandi & regendi, dexteritatem sibi vendicet; in naturam nostram injurios aut petulantes, quam nostræ libidini, &, quodvis audendi, temeritati, propriisque limitibus, circumscribere attentant.

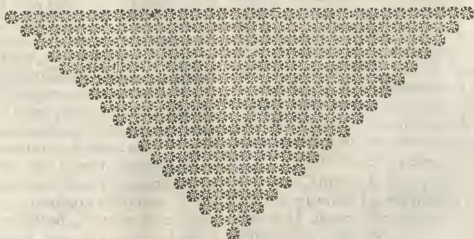
Et hæc sunt, quæ circa paucas hasce *Compositiones*, è *Pharmacopœia Clarissimi Schröderi* depromptas, eventilanda suscepi. Ex quibus, pronum est, intelligere, non tantùm in *hoc Capite Aquarum destillandarum*, sed & in *aliis*, *alterius formæ*, *& consistentiæ*, *medicamentis*, *diversorum capitum*, plura repertum iri, quæ spongiâ, & limâ, maximè sunt opus habitura: ubi etiam ad oculum patebit, quòd non ad *quosvis Affectûs*, *vel Morbos*, *cujuslibet consistentiæ*, *aut formæ*, *medicamina*, nec *ex quibuslibet qualibet*, *dextrè & salubriter sint parabilia*.

In qua Arte Destillatoriâ Antiquorum simplicitas in propatulum emicat. Propterea Antistes noster, ipse Galenus, qui ne Rosarum quidem Aquam, aut aliam simplicem, ævo suo, fertur, artificiosè destillâsse, pallio interim simplicitatis suæ protectus, tacere maluit, quàm id docere, quod nondum didicerat, more gentis nostræ, & seculi nostri. Quod utinam injurioso hôc tempore non accideret, nostrique Authores procaces adeò non essent, ut aliena venditarent, tanquàm è propria penu relata: cùm interim ex auditis, non verò experientiâ propriâ firmatis, juxta tritum adagium; *Veritas multum cespitet*. Suo proindè id vitio accidisse, credant, si alienis subtractis pennis, vilis cornicula in Theatrum ducatur, ad sacrum Posteris horrorem, & terriculamentum. Deinceps ergò *Manum de tabula*, & calamum à conspurcandis, seu scriptitandis, ejuscemodi libris abstineant; ne retrò agendis seculis sese prostituant, aut posthumos nostros, & hæredes, ulteriùs seducant.

Et hi sunt, uti dixi, trium Clarissimorum, & illustris famæ, Doctorum errores, & lapsus; qui erant reducendi. Hique vel ad primum occursum unicuique patent, non solùm in *Aquis destillandis*, cùm *simplicibus*, tùm *compositis*, *in genere* & *in specie*: sed &, si quis, juxta hanc, demonstratam à nobis, Cynosuram, navigare velit, ac reliquas quoque eorum, (scilicet Authorum) diversæ speciei, *Præparationes* examinare, & explorare; pares errores in *Syruporum*, *Decoctorum*, *Electuariorum*, *Extractorum*, *& alterius consistentiæ, formæq;*, *Medicamentorum compositionibus* iterato recurrentes, luce clariùs deprehendet: quos quidem fideli, & amicâ manu, ac calamo, intra modestiæ limites, omni sarcasmo abstinens, emendare studui, adductis ubique firmis demonstrationibus, & experimentis; nullum quidem secretum celando. Et quanquam curiosum quorundam ingenium, & inquieta indoles, sinistro oculo has meas censuras prosecutura est, non me alio, ad hæc, inductum motivo, quàm ut muscas, vanos honores, & gloriolam, aucuper, dictitans; huic meam oppono conscientiam, & æquitatem, sub qua, velut umbone, protectus conquiesco. Placuit interim, dictos Authorum errores, in hac, *de destillandis Aquis*, *Classe* revellere; qui licet in reliquis quoque pateant, in hac saltem adeò palpabiles sunt, ut nulla demonstratione, aut syllogismo, sed potius Mechanicâ egeant. Æmulatus autem sum hocce meo stylo, & discursu, lucidissimum speculum, quod, inter plureis prærogativas, hoc sibi vendicat, quod idem omnibus est, & cunctis fidum. Sic & ego me conformare studui, ut nulli palparem, convitiisque neminem tentarem, veritatem interim nudissimam, absque omni adulatione, sub modestiæ velo, in scenam darem. Utile interim Tibi, B.L. dicavi. Nam non Nobis, sed Posteritati, famulamur. Confido interim, Apes Te æmulaturum, ut ex his dulcissimis veritatis flosculis mel & mannam exsugas. Nam non deerunt toxicosi aranei, qui ex iisdem venulis, non dulcedinem, sed internecinum virus, elicient, quin &, virulento fomite, in alios transplantabunt; suo tamen hoc, malignantis naturæ, & fermenti, vitio accidisse, manifestè prodituri. Solantur me interim genuini, doctissimi Viri, & Medici conscientiosi, qui, irretorto oculo, lumen veritatis intuentur, & mihi, in tanti momenti re, vitam & sanitatem multorum myriadum concernente, album adjiciunt calculum. Facem ego præ-

prætuli, & semitas trivi; sequantur me, his vestigiis insistentes, Posteri: sic mox errores longè proscribentur, nitidior Respublica Medica brevî futura, ac, suppressis erroribus, majus indies incrementum captura est. Interim, L. B. liberum Tibi sit, volvere, ac revolvere, Classicos omnes Authores, qui *de Compositione & præparatione Medicamentorũ* scripsére: certè iis, quorũ Te hisce participem facio, Axiomata veriora, magisq; secundũ veras Artis leges conscripta, ac exemplis & compositionibus elegantissimis illustrata, nullibi facilè reperies. Citra arrogantiam, & fastum, liberè hæc profero. Soli enim mihi notum est, quæ Tibi secreta aperuerim; quâ solertia & vigiliis, inter disparia nihilominùs studia, hæc ad Te transcripserim: Tibiq; patebit, æquo & solerti studio hæc lectitanti, ac practicanti, gravibus de causis, ac summê necessariis, hanc ipsam Compositionum quarundam censuram à me institutam, & (laus DEO!) exantlatam esse. Nam Circe non sum, qui Te ad meridianum, & diem, fascinem, & veluti peplo oculos Tibi obscurem. Facem Tibi in omnibus prætuli, rationis lumen accendi, demonstrationibus usus sum, ad quarum splendorem & evidentiam, inevitabilem ubique sequelam inferre potes, & decumanos ipse Authorum errores ad censuram revocare; substitutâ ubique verâ Medicamentorum componendorum, & parandorum, Methodo: quam feliciter consectaberis, si per omnia naturæ æmulus, & minister, abditos in natura, & constitutione Mundi, thesauros scrutatus fueris, virtutes & usus observaveris, ejusque regimen exploraveris; sedulò, quâ formâ & modo, cruda, & alterata, hâc vel illâ lege parata, in usum ducenda, quæ homogenea nobis sint, quæ vitæ media, quæ deleteria, & antipathica, observando.

Ad Te nunc convertor, Tyro Medice. Oculos mentis, & animum erige, contemplare, quantâ solertiâ, studio, & experientiâ, opus habeas, si quid aptè, & dextrè, in Palæstra Medica operari ac remedia, & morborum Antidotos, dispensare velis. Veternus sanè hinc absit, oportet, ut & ebrietas, & reliquorum vitiorum plaustra. Ad Cleontis lucernam vigilandum est, si Proximo, Conscientiæ reatui, Deo insuper, quondam vindici, & ultori à tergo, ex asse velis satisfacere. Interim respice ad bravium, & coronam, quæ Te manet. Et, licet in terris, cum superstitiosa Gentilitate, Deastrum aliquod ex te non fingamus, Tibique statuas & obeliscos erigamus; satis hoc Tibi sit, quòd humanæ calamitatis asylum sis, præses, & vicarius, in terris, vitæ & sanitatis, charitate & obsequio in proximum fulgidissimus, quîs cum aliquando, sicut stella, emicabis in perpetuas æternitates.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ,
SEU
DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI,
CLASSIS DECIMA SEXTA:
OLEORUM COCTORUM, ET EXPRESSORUM, SERIEM COMPLECTENS.

Lassem hanc & tractatum de *Oleis Coctis*, *&* *Expressis*, auspicando, Methodus, & artis leges, expetunt, succinctis verbis, in ipsô limine, præfari, quid ejusmodi *Olea* sint; ac quibus usibus destinata. Continent autem ejusmodi *Olea partes* plerumque *Balsamicas*, *tenues*, *sulphureas*, *ac fragrantes*, *Herbarum*, *Florum*, *&* *Vegetabilium*, in quibus rerum potestas, sigillum, & energia plerumque concentratur. Et quanquam *Olea Cocta* potissimum usui externo destinentur, atque ex illis *Clysteres*, *Unguenta*, *Emplastra*, *Cataplasmata*, *Cerata*, *&c.* dispensentur: magni tamen, in curando, sunt effectûs & potestatis, ob fragrantiam, & odores rerum, & vegetabilium, sibi impressos, qui symbolum sunt fermentorum, &, analogiâ quâdam, spirituum nostrorum fulcrum, & allevamentum: adeò, ut magnus ille Philosophus, Helmontius, licet quamplurimùm aliàs Galeni Antagonista, & Censor, nihilominus tamen, repudiatis cæteris auxiliis, multum prærogativæ *Unguentis & Oleis*, quibus fragrantia & genuinus vegetabiliũ odor impressus, attribuat. Sic enim, ille, titulo; *Imago fermenti &c. à num. 16.* ait: *Rerum vires, ac robur masculum ex odoribus est. Imò, si penitiùs res ipsa spectetur, etiam interna pharmaca tàm solutiva, quàm correctiva, solò odoretenus agunt. Vidi enim sæpius, Quartanam, Uteri exundationes, Melancholiam, dolores Colicos, &c. solis unguentis superata. Videntur enim odores, etiam spiritûs abstractos attingere.* Hæc ille. Vide etiam celebrem ejus locum, *num. 22.* ubi *quendam, gravi ventriculi dolore exsolutum; adeò, ut stomachi Carcinoma crederetur, fragranti emplastro unius palmæ paucis horis curatum vidit.* Quibus maturè deliberatis, omni conatu adlaboravi, ut pleraque *Olea fragrantia*, aut *simplicium suorum crases*, *ac vires*, *redolentia*, usibus internis destinarem.

narem. Sunt autem dicta *Olea duplicis Classis*: quædam *Simplicissima*; eaque *oleo* solô *Olivarum*, & *vegetabili* quôpiam, vel *animali*, constant: alia *Composita*; quoniam, præter *Olivarum Oleum*, quàm plurima recipiunt Ingredientia, unius scopi ac Indicationis. Nunc, eorum dextram præparationem afferre, rerum ordo sibi deposcit: quam priusquàm aggrediar, ac suô locô debitis notis ullustrem, A. L. Author sum, ut *n. Animadversiones*, hâc super re divulgatas, nec non ejusdem Thematis *Appendicem*, *pag. 43.* consulas, magnum exinde habiturus lumen ac compendium, ad dextram jam dictorum *Oleorum* dispensationem. Quare, ut tempori serviam, prolixis abstineo prolegomenis, & ad dextram eorum descriptionem me converto.

Expressa verò *Olea* quod attinet, cùm illa unicâ materiâ, ac solâ, v.g. *Semine*, aut *Fructu*, constent: multas ambages, notas, ac animadversiones, non exigunt; præterquam, quod abundè B. L. satisfiat in *prægressis n. Animadversionibus*, in quibus vel maximè hoc notandum suasi, ne dicta *Olea expressa* alienæ fidei Institoribus, & mercimoniis intentis, concredantur: utpote, qui illiberaliter ea adulterât, ac rebus peregrinis obfuscant, & enervant; prout, dum hæc scribo, è quôdam inaudio, qui propriâ confessione retulit, se *consvetô Oleô Nucis Moschatæ expressô* dimidum *axungiæ porcinæ* adjungere, ut plebi tantô magis tractabile, & unctuosum væneat; cum illud genuinum, & syncerum, spissum ac solidum nimis Ægris videatur. Quare, ne ejusmodi fraudes subrepant, Author sum, ut Dn. Pharmacopœi talia propriô Marte elaborent ac exprimant, Ægris ac Sibi consulturi. Accedo nunc ad speciales *Oleorum descriptiones*, quas inter nonnullas *Oleorum Compositorum expressorum* ideas B. L. reperiet, ac æqui boniquè consulet.

OLEUM ABSINTHII.

℞. Olei Olivarum recentis libras duas: huic immergantur
Summitat. seu Comarum Absinthii nostratis & recentis, minutim incis. unciæ octo.

Factâ maceratione, locô calido, in vitro probè clauso, die unâ, fiat pòst colatura cum expressione forti. Oleo expresso denuò
Comarum Absinthii recent. minutim conscissarum unciæ octo
infundantur, & digerantur in calore, die unô atque alterô, factâ iteratâ colatura, & forti expressione. Repetatur tertiò eadem *recentis Absinthii* infusio, ac maceratio. Quibus peractis, coletur, & exprimatur fortiter oleum; resideant deinde omnia in vitro probè munitô, ut, si quæ impuritas, liquor, & humiditas supersit, (quanquam modicum residebit) per inclinationem, aut decantationem, segregari possit, *Oleumq;* defæcatum, atque purum, usui destinari.

Hoc *Oleum* frigidis affectibus Ventriculi conducit, Hepati auxiliatur, repetitâ inunctione adhibitum: Lumbricos enecat, & arcet, ad umbilici regionem illitum: Carminativum est, ac Colicos dolores demulcet, quos frigidior causa fovet, ubi Clysteribus immiscueris. Quòd si tamen quis jam dictæ macerationi *Absinthii coctionem* præferat, ac, ejus beneficio, majores virtutes dicto *Oleo* accedere, autumet; huic non resisto, aut succenseo. Veruntamen necesse est, ut decoctiones trinæ infusionis, in alembico vitreo, vel etiam balneo nostro vaporoso, appositô capitellô, celebrentur, ne virtutis Balsamicæ, & partium spirituosarum, (quæ pronæ sunt ad exhalationem,) fiat dispendium, sed eæ in capitello concentratæ, ibidemque humiditatem indutæ, ac resolutæ, in præpositum vas Recipiens transcolentur: quæ dein humiditas residuo oleo, ex postfacto, addenda, ac, post debitam digestionem, iteratò segreganda. Neque hîc tàm strictam, & longam decoctionem præcipimus, quâ omnis humiditas exhalet, ut ejus pauculæ guttæ, igni commissæ, illicò flammam concipiant, & strepitum non edant; (hoc enim de consueto signum est maximæ desiccationis, omnemque humiditatem emigrasse) sed sufficit, & abundè quidem, una vel altera ebullitio. Quò maturius enim hæ infusiones, & dictæ ebullitiones, celebrantur in Alembico; tantò efficacius oleum nancisceris, nullum situm,

tum, rancorem, aut fœtorem contrahens. Enimverò ex prolixa maceratione, & insolatione *Olea* plerumq; rancida & ingrata evadunt. Proindè macerando, ac extrahendo, *Oleum Absinthii*, per Alembicum, spatiô unius diei, per compendium, idem præstabit, ac si per octiduum (per mensem etiam, dixero,) maceratum fuisset, aut plurimùm coctum. *Oleum* demum *hoc*, à trina illa manipulatione nimirum, *infusionibus*, *ebullitionibus*, & *expressionibus* residuum, reaffuso *liquore*, *per Alembicum exstillato*, ne ei quid virium decedat, residere pariter sinito, donec, spatio dierum aliquot, dictum *Oleum* à fæcibus, & humido sedimento, (quæ ambo in fundo subsidunt,) per inclinationem, & decantationem, liberè possit depurari, suamque nanciscì perfectionem. Nam hoc Tibi, L.B. tanquam infallibile principium, ac theorema, persvadeas velim, omnia ac singula *Olea cocta*, à quibus dextrè omnem humorem, pro viribus, non segregaveris, situm, rancoremque brevì induere, neque durabilia futura; concurrente, juxta mentem Aristotelis, ad corruptionem & sui desitionem, humiditate, & calore, à quibus omnis putredo, & corruptela, originatur: quæ in *Oleis coctis* utplurimum reperiuntur. Quòd si tamen hæc dicta humiditatis separatio, per inclinationem & decantationem, forsan negotium facessat, aut ardua videatur; aliam tibi suggeram Methodum: & sic procedito: Paretur charta bibula seu Emporetica, pro filtro, ut artis est, ac ad formam infundibuli, quod in conum desinat, humectetur filtrum *aquâ communi*; cui dein affundatur etiam *Oleum*, cui adhuc *humiditas aquosa* forsan conjuncta est. Sic dictum filtrum omnem *humiditatem Oleo junctam* alliciet, *Oleumq; purum* in filtro, ac residuo, perdurabit, omnis humiditatis expers; quod postmodùm effundendum & asservandum. Quòd si verò filtrum hoc chartaceum priùs *Oleo* imbuatur, quàm *aquâ* madeat, *Oleum* per filtrum præcedet, maximè, ac citius, si destillatum fuerit, residuâ in filtro humiditate. Si verò *Oleum* hoc *Absinthii* viribus intensius, ac exaltatum voles, superadde singulis libris *Olei cocti Absinthii*, drachmam unam, vel mediam, *Olei proprii destillati*; à quo multum virium & efficaciæ, odoris pariter genuini, ac reliquorum accidentium, quæ vegetabile comitabantur, ei accedet. Quæ de *Oleo Absinthii cocto* attuli, de reliquis *Oleis decoctis*, in genere, subaudiri cupio, quæ è *floribus*, *herbis*, *ac balsamicis vegetabilibus*, dispensantur; quorum *Olea destillata* in promptu sunt, ac Officinis nostris consueta. E quorum censu numeranda puta, *Oleum Anethi*, *Chamomillæ*, *Menthæ*, *Rutæ*, *Sampsuchinum*, seu *Majoranæ*, & alia plura.

Quæ de *humiditatis aquosæ* separatione, ac incommodis, recenter attulimus, applicari possunt ad quantitatem *Vini*, aut *Succorum* etiam, quam, pro diuturnâ *Oleorum* coctura, *Antiquiora Dispensatoria* sedulò præcepêre. Obest enim dicta *Vini*, & *Succorum*, affusio, & eorum prolixa lixatio, donec exhalent, ex duplici capite: Primò, quò diutiùs *Olea* coquuntur, quibus infusa sunt spirituosa, balsamica, & aërea vegetabilia; tantò plùs virium, energiæ, ac virtutis, dissipant, ac deperdunt; rarefactis sulphureis particulis, & in sublime delatis: unde consectaneum est, *Oleum effœtum*, ac nullius virtutis, in residuô superesse. Edocebit etiam magistra rerum, Experientia, assiduos Pharmacopœos, quâ observabunt, quòd dum, liberalior *Vini*, aut *Succorum*, quantitas *Oleis decoquendis* jungitur, tum *Vinum* vices menstrui subeat, ac ex herbis, & vegetabilibus reliquis, *Essentias* eorum proliciat. Quæ *Essentia* elicita nequaquam naturæ homogeneæ cum *Oleis* est, sed humidæ potiùs, quàm oleaginosæ: unde etiam, per coctionis decursum, nequaquam *Oleo* unitur, aut communicatur, sed, separatum, remanet (supposito, quòd more Veterum usitato, *Olea* ad humiditatis consumptionem decoquenda) in residuo, ad instar picis, & nigricantis resinæ, nunquam *Oleis* commiscibilis. Rei hujus evidentiam clariùs deprehendes, additis *Succis propriis*, vel *Vinô*, cum quô vegetabilia sola decocta, ac extracta fuere. Hæc ubi cum *Oleis*, ad consistentiam, (nimirùm ad exhalationem humiditatum, ac liquorum,) destinantur coquenda:

da: illa materia, picem æmulans, fundo, ac lateribus, sartaginis firmiter adhæret; neutiquam *Oleis* unita. Et dictat hoc ratio, ſvadetque Philoſophia, nimirùm, aqueum elementum, ſeu quamcunque humiditatem, quæ ad id accedit, ſeu *Succus vegetabilis*, *Vinumvè* ſit, nunquam ſe *Oleis* (aëreum nactis temperamentum & levitatem) unire, ac communicare poſſe, quin qualitatem aliquam ac contrarietatem, invicem oſtentare ac exercere, quò minus coaleſcant, ac unum efficiant, ſed ſeparata diſſidere; adeò quidem, ut *affuſus liquor aqueus* quiſpiam potiùs vires aliquas *ex Oleo* eliciat, idque ſale terræ nitroſo privet, ac defraudet. Neque verò ſalvamus incommoda, aut difficultatem ſolvimus, quæ affuſam Vini, aut Succorum, largam quantitatem ad Olea cocta, ſubſequuntur, ſi à prolixâ decoctione nobis caveamus, ſolaque inſolatione, additâ tamen *Vini quantitate*, rem peragamus: vel inſtituamus etiam decoctionem in Alembico vitreo, propriò capitello ritè munito, ac ſuppoſitô excipulo; ne quid ſpirituoſæ humiditatis, ac humidæ vegetabilium eſſentiæ, præterlabatur, procurantes. Nihilominùs enim perneceſſarium foret, dicto *Oleo exſtillatam humiditatem*, fragrantiâ & viribus imbutam, ſuperaddere, & poſtliminiò, per inclinationem, & decantationem, ſegregare; cùm nimia *humiditas* ſit, neque *Oleo* uniri poſſit. Quidquid horum acciderit; notabile ſecum advecturum eſt detrimentum. Nam quò prolixior *Inſolatio* concedatur, tantò efficacius *Liquor*, & *Vinum*, copioſius affuſum, *vegetabilium eſſentiam*, tanquam appropriatum menſtruum (licet unâ alteràque die, quantum ſatis eſt, extrahat,) eliciet; quod *Oleum* non præſtabit: (docui enim *in Animadverſ. meis*, quòd *Oleum Olivarum* vices *menſtrui* aptè ſubire non poſſit, ad extrahendas *vegetabilium* humidas, aquoſas præſertim, eſſentias; benè autem eorum, quæ multum *reſinoſa*, *oleaginoſa*, ac *quaſi homogenea*,) dictus autem liquor, *Vinum*, aut *Succus*, largiter affuſus, ſi vaporetenus non exhalaret, neceſſariò per reſidentiam, & ſeparationem, decantando *ab Oleo*, foret ſegregandus. Hoc ubi accidat, pronum ac manifeſtum eſt, virtutes quoque ac eſſentiam, à dictis *menſtruis*, ac *Vino*, elicitam, *Oleis* ſubtrahi. Eadem ratio foret, ſi, quod coctione in Alembico tranſiit, *Liquor* ſcilicet *fragrans ac ſpirituoſus*, (ſuppoſito, quòd *copioſus Liquor*, ac *Vinum*, affuſum fuerit,) *Oleo reſiduo* adderetur. Nam & ipſe ab *Oleo* jam dicto decantari, ac per inclinationem ſeparari, neceſſe haberet: quô facto, multum virium, ac efficaciæ, peſſum iret ac elaberetur. Quare longè conſultius eſt, Praxique conformius, *Vino*, aut etiam *proprio Succo*, ad decoquenda *Olea*, cum herbis recentibus, ſive in Alembico, ſive in aprico, omninò abſtinuiſſe: imò immergantur potiùs *recentes herbæ*, *flores*, & *vegetabilia*, *Oleis* ſolùm, macerenter, aut coquantur etiam breviſſimè cum illis in Alembico. Nihil enim officit, vel detrahit, *perpauca illa humiditas* quæ à ſolis floribus & herbis recentibus, nullô additô peregrinô, aut heterogeneô, liquore, Oleis jungitur, ac per decantationem, & reſidentiam, vel filtrum, aquâ humectatum, modô ſuperiùs indigitato, ſeparari debet, (quôcunq; tandem modô, ſive per præviam macerationem, ſive brevisſimam ebullitionem, in Alembico *Oleum* paratum fuerit, nihil variat.) Tàm enim modica eſt illa *humiditas*, ut vix in cenſum venire mereatur, nedum *Olei virtutes*, ac *efficaciam*, infringat. Hoc pactô operantes, magnam energiam *Oleis* conciliamus; cùm, pro viribus, omnia concentramus, ac tuemur: præſertim cùm, factâ ebullitione in Alembico, ſi quid *ſulphurei*, *odoriferi*, aut etiam *oleoſi*, ſimul pertranſiit, *Oleis*, in ejuſdem reaffuſione, id ſtatim denuò, ob ſymbolum, reddatur, ac firmiter unitum perſeveret, pauculâ humiditate fatiſcente. Et hanc, de *Oleis coquendis*, Theoriam, ac fundatam ratione, & praxi, methodum tractandam, tàm neceſſariam arbitrabar, ut, eam præterire, nefas eſſe, duxerim. Manifeſtè enim, & perſpicuè, Tyrones Medicinæ colligere poſ-

possunt, nihil in arte tàm vile, ac ignobile reperiri, quin suas habeat cautelas & momenta; quibus neglectis, vel non cognitis, absurdi quique errores in Medentes redundant, magnâ Artis infamiâ & ludibrio; quos tamen facilè, nostris obsecundantes monitis, evitare poterunt, aut emendare. Ex quô prætereà manifestum fit, quàm longè à scopo & veritáte oberrent ii, qui medicamentorum Ordinationes (vulgò Receptas dictas) leve quid, & cuique obvium, in Medicina autumant; cum interim ausim dice-
„ re, ac palàm decidere; hanc unam
„ esse notam distinctivam, & characte-
„ rem, sensàti Medici, cui uni & soli
„ competit: genuini Artis Filii honos &
„ prærogativa.

Nunc rei series, ac ordo, exposcerent, ut reliquorum *Oleorum coctorum*, atque *simplicium*, præparationes his subjungerem. Verùm, cùm omnia, & singula, unam eandemque methodum, ac præparationem, respiciant, nihilque, quoad dispensandi normam, varient; omnia, ac singula, juxta, superiùs, in *Oleo Absinthii*, adumbratam ideam decoqui poterunt. Quod si efficaciora reddere ea velis, nostrum pariter æmulare modum, quô *Olea* eorum *destillata*, si in usu, ac promptu sint, debitô pondere adjunximus; magno virium incremento.

Ut autem *Oleorum coctorum*, quæ in præparatione minimè discrepant, virtutes, ac prærogativas, in Medicina ediscas, ordine sequenti eorum delineationem auspicor:

OLEUM ANETHINUM.

DEfluxionibus à Capite, ad partes inferiores, conducibile est: roborat nervos, resolvit, attenuat, crassos, viscidosque nervis impactos humores, calefacit moderatè, & emollit, Colicos dolores sedat, cùm externè umbilico inunctum, tùm Clysteribus quoque admixtum. Et hæc omnia potentius præstat, quando *Oleo* huic *simplici cocto Oleum* ejus *destillatum* admiscetur.

OLEUM CHAMÆMELI.

OLeum est Carminativum, flatûs discutit, & resolvit; ideoque Colicis, & Capitis doloribus, salubre, ac hypochondriorum tensionibus perutile est; externè nempè inunctum, Clysteribusque admixtum: cui etiam, si lubet, *destillatum proprium Oleum* addere convenit.

OLEUM CHEYRINUM, SEU KEIRINUM.

OLeum est Cephalicum, & capiti dicatum, doloribus ejus auxiliatur, ventris torminibus succurrit, nervorum insuper, & juncturarum, dolores levat, & pectori confert; partum etiam facilitare, & lumbricos interimere, creditur. Hujus *Oleum destillatum* cùm non prostet, illi admisceri nequit.

OLEUM LILIORUM ALBORUM.

VUlnerarium audit *Oleum*; quòd & inflammationes sedat; gravidis, tempore partûs, auxilio est, præsertim si & *flava stamina in floribus*, qualia in *Rosis Anthoræ* dicuntur, in præparatione ejus fuerint adjecta; Menses mulierum promovet, dolores Ventriculi, Coli intestini, Uteri, Renum, Vesicæ, ac Nervosarum partium, compescit; ideoque etiam Colicis doloribus opitulatur.

OLEUM MAJORANÆ.

CEphalicum *Oleum* est, & Anodynum, adeoque frigidis Cerebri & Nervorum vitiis prodest; spinæ dorsi inunctum, Paralyticis auxilio est; ad uteri præclusiones & eversiones utile: menses & secundinas pellit, ac aliis etiam affectionibus Colicis & Hystericis prodest: & quidem multò potentius, si ejus *Oleum proprium destillatum* illi *cocto* admixtum fuerit; tùm & internè, & externè, usui esse potest.

OLEUM MENTHÆ.

Hoc *Oleum* Ventriculo dicatum eſt, quem roborat, atque matricem moderatè calefacit; nec non vomitûs ſpontaneos, Colicosque dolores ſiſtit, appetentiam excitat, & juvat concoctionem; præſertim, ſi *Oleum* ejus *deſtillatum* fuerit admixtum.

OLEUM POPULINUM.

Fit ex *Oculis Populi*, cum *Oleo Olivarum*: &, ſi dextrè, *juxta n. ſuperiorem informationem*, ſine cocturâ, paratum fuerit, præſtans *Oleum* eſt Nervinum, in omnibus contracturis, & debilitatibus membrorum, & nervorum: Cerebro etiam, & Ventriculo, cedit emolumento, & externè inunctum, & internè aſſumptum: dolores levat Colicos, & roborat matricem; hoc ſolùm obſervando, ut in Alembico vitreo, ſuô capitellô munito, ejus præparatio peragatur.

OLEUM ROSARUM.

Vim tenet hoc *Oleum* familiariſſimum refrigerandi, inflammationes extinguendi, repellendi, mitigandi, roborandi, & modicè conſtringendi; humectat, refrigerat, atque dolores ſedat; externè utplurimum uſurpatum. Ejus *Oleum deſtillatum* caro nimis venit pretio: idcircò per ſe, diligenter, & legitimè paratum, uſui & commodo eſſe poteſt externè.

OLEUM RUTÆ.

Antiloimicum & Alexipharmacum *Oleum* eſt, cordis regioni, pulſibus, volis manuum, & plantis pedum, inunctum: Clyſteribus admixtum, & externè Ventri, atque umbilico, inunctum, aut linteolis, in eô madefactis applicatum, dolores Colicos compeſcit, laterum, renum, ac veſicæ, dolores placat, flatûs diſſipans: interno etiam uſui, in prædictis affectibus, non exiguo fructui eſſe poteſt; idque eò magis, ſi quando *Oleum deſtillatum* quoque illi fuerit adjunctum.

OLEUM SAMBUCINUM.

Paratur è *Floribus Sambuci recentibus*; vim refrigerandi obtinet, & inflammationes, & eryſipelata ſiſtendi; lenit, abſtergit: Hepati confert, Nervorum & Articulorum doloribus utile; Vermibusq; necandis, internè receptum.

Plura qui deſideraverit *Olea ſimplicia*, & *cocta*, exmpli gratia,

ANAGALLIDIS:
CYDONIORUM:
MYRTINUM:
NARDINUM:
ex SALVIA:
SPICA:
NYMPHÆÆ:
HYPERICI:
VERBASCI:
VIOLARUM MARTIAL.

is ſingula illa, *juxta ſuperiùs præſcriptum exemplar*, apparatu facillimô, ſibi comparare poterit. Quorum vires pariter, ac modus utendi, in vulgus nota ſunt, atque è *Pharmacopœia Auguſtana*, cum ubertate depromi poſſunt.

Sequuntur hæc pauca quædam *Olea ſimplicia, è Gummatibus* deſcribenda; utpotè,

OLEUM MASTICHINUM.

℞. Olei Majoranæ dextrè parati libram unam,
Maſtichis el. uncias tres:

Solâque diſſolutione Maſtichis, in leniſſimo calore, ſine ullâ ebullitione, paretur præſtans *Oleum*; quod colandum, & ita aſſervandum.

In affectibus Ventriculi, & Inteſtinorum, certè, præſtantiſſimum; quòd calefacit, ventriculi vim concoctricem, retentricemque firmat, in Lienteriâ & Cœliacô tormento, quàm ſalutare extans; neque minus tale in Dyſenteriâ, & Diarrhæâ, cùm internè, tùm externè adhibitum, admixtumque Clyſteribus.

Nota;

Nota: *Non solùm hoc, sed & alia simplicia Olea, quæ vocant, cocta, cum Oleo Amygdalarum dulcium expresso, vel cum Oleo Nucum, itidem expresso; & quædam, quæ Cerebro, Capiti, & Calculo pellendo, dicata sunt, cum Oleo Amygdalarum amararum rectè parari possunt; & quidem omnium maximè illa, quæ usui interno ordinata sunt. Verùm, in parvâ quantitate illa parari, convenit, ne, temporis longô tractu, rancida & fœtida evadant. Recenter enim parata, palato gratiora, efficacioraq; erunt.*

OLEUM EX STYRACE.

℞. Olei Olivarum recent. vel, ejus vice, Olei Amygdalar. amararum, uncias quatuor.

In hôc dissolve, leni calore, sine ullâ coctione, aut ebullitione,

Styracis Calamitæ unc. unam semis,
Gummi Tacamahacæ drachmas sex:

Factâ dissolutione solâ, colentur; colatum asservetur.

Oleum præstans, in roborando Ventriculo, & Cerebro, interne ac externè usurpatum: calefacit; catarrhos à capite delabentes sistit, vertici illitum; doloribus Colicis, & uterinis sistendis salutare.

Nota, *quòd loco Olei Olivarum, vel etiam Olei Amygdalar. amarar. Oleum Rosatum, aut Anethinum, vel Keirinum, pro basi hujus Olei substitui queat: & sic major efficacia illud commendabit.*

OLEUM DE EVPHORBIO.

℞. Olei Keirini, vel Majoranæ, uncias tres;

in hoc solvatur,

Gummi Evphorbii unciâ semis, vel drachmæ sex:

Factâ dissolutione, calore leni, fiat colatura, *Oleumq;* asservetur. Hujus virtutes ex *Pharmacopœia Augustana*, longâ serie, peti possunt.

Nota, *Cur horum Gummatum Olea sine ulla coctione, solâ Gummatum dissolutione, parare præceperim, causa in Animadversionibus nostris, super Olea Cocta factis, pag. 332. item in Appendice pag. 43. & 44. additæ sunt; quæ huc revocandæ.*

OLEA EX ANIMALIBUS:

utpotè,

OLEUM LUMBRICORUM: RANARUM: SCORPIONUM: VULPINUM:

Hæc cuncta *Olea* etiam tritissima, paratuque facillima sunt: præsertim, si juxta cautelam, *in Appendice n.* injunctam, *pag 43.* eorum præparationes dextrè instituantur, virtutibus suis vigentia prostabunt; quorum vires, & modus utendi, ex encomiis à *Dn. Dn. Augustanis*, cuilibet eorum sigillatim adjectis, quoque peti possunt.

OLEA COMPOSITA.

OLEUM ANTAPOPLECTICUM CEPHALICUM.

℞. Olei ex Styrace, cum Oleo Majoranæ, superiùs edoctô modo, parati unciam unam,
Olei stillati Succini albi drachmam unam semis,
Coriandri,
Lavendulæ,
Majoranæ,
Rorismarini,
Salviæ,
Nuc. Mosch. ana drachmam unam:

Misceantur pro usu.

Est *Oleum* Cephalicum efficacissimum, roborat Cerebrum, & principium Nervorum, vertici capitis, temporibus, nuchæ, & spinæ dorsi, ad os sacrum usque, inunctum: sedat & compescit defluxiones à capite ad partes inferiores. Quare in catarrhis suffocativis salutare existit; ut et membris paralyticis, contractis, doloribus Colicis, à frigida causâ exortis ventositatibus, & uteri debilitatibus, auxilio est.

BALSA-

BALSAMUM VULNERARIUM.

℞. Ol. Terebinthinæ flavi & rubicundi, videlicet, quod per retortam, (spiritu oleosô albicante priùs, destillando, prolecto) dextrè destillatum est, libram unam: huic immerge
Pulv. Gummi Animæ,
Elemi,
Masti chis,
Olibani,
Myrrhæ, ana drach. sex,
Hederæ unciam semis,
Balsami Indici Peruviani unciá unam,
Oculorum Populi arboris recent. unc. unam semis,
Decocti inspissati, ex summitatibus Hyperici recent. & florent. parati,
Succi Millefolii inspissati, ana unciam semis.

Digerantur in calore leni, vitro probè clauso, ad dissolutionem, pro majori parte, *Gummatum*, sæpiùs commovendo. Posteà colentur calidè per linum & qualum, atque ad usum asserventur; quibus, si lubet, nonnihil de *Camphora* adjiciatur.

Vulnerarium est præstantissimum, cùm in recentibus, modòque inflictis, tùm in antiquis, Vulneribus; præsertim in partib, nervosis, ubi unctuosa, ex oleis expressis, locum non habent. Singulare est remedium, filamentis in eô madefactis, ipsis impositum.

BALSAMUM ALIUD VULNERARIUM MARTIALE.

℞. Olei Terebinthinæ flavi, per retortam, uti suprà, destillati,
Olei Abietis odoriferi, & clari destillati, ana uncias sex.
His mixtis *Oleis* adde, immergendo
Oculorum Populi arbor. recent. & conquassat. temp. vernali, uncias tres, vel quatuor:

Factâ maceratione, duobus circiter diebus, in calore leni, vitrô benè occlusô, eoque alto, fiat pòst colatura, cum forti expressione. Huic *Oleo expresso*, iterum in vitrum altum, sive alembicum capacem infuso, ulteriùs immerge
Limaturæ Chalybis puri, & accuratè limati, uncias tres, vel quatuor:
et desuper guttatim, pededentim, & per vices, instillentur
Spiritûs Nitri opt. vel, locô hujus,
Spir. Vitrioli, unciæ duæ, vel plus;
ita tamen, ut, spatio duodecim horarum circiter, totus *Spiritus* guttatim affusus fuerit, spatulâ ligneâ sæpiùs *Limaturam* hinc indè movendo, ne fundo vasis adhæreat & indurescat. Sic enim solvitur *Limatura ferri*, & suam essentiam, seu animam, *affuso Oleo* communicat, idque imbuit, & rubicundissimo colore tingit. Solutione hâc peractâ, digerantur simul in vitro largo, & probè clauso, per duos circiter dies. Tandem separetur *Oleum*, sive *Balsamum rubicundissimum*, sanguinis instar, à *Limaturâ*, & omni humiditate: quod usui asservandum.

Non minoris, quin imò majoris efficaciæ existimem hoc fore *Balsamum*, quàm illud superius, non solum externè Vulneribus impositum, sed & ad intrà assumptum: quia nullô modô corrosivum est. *Spiritus* enim *Nitri*, vel *Vitrioli, corrosivus*, non in *Oleum*, sed in *Chalybem limatum* agit, & vim suam exercet, illumque solvit; & ipse solvendo in aliud ens veluti transmutatur & edulcoratur.

Nota: *Si quispiam aliô modô Balsamum istud conficere voluerit, per me licet; nimirùm, ut Limaturæ Chalybis priùs Spiritum Nitri, absentibus Oleis supradictis, instillet: modò & hoc pededentim, guttatim, & per vices, spatulâ indesinenter Chalybem agitando, fiat. Absolutâ deinde solutione, seu affusione Spirit. Nitri, tandem Olea supradicta affundat Limaturæ solutæ ex parte, digeratq; per biduum circiter. Hoc pactô pariter rubedo extrahetur, ad sanguinis similitudinem, rubicundissima, & efficietur Balsamum Vulnerarium eximiis virtutibus, ac nobile, non minus interno, quàm externo, usui destinatum.*

BALSAMUM ALIUD VULNERARIUM EX SULPHURE.

℞. Sulphuris crudi & boni uncias sex.

Hoc liquefiat in ollâ, seu patellâ terreâ vitreatâ, super leni igne, ne accendatur illud, aut flammam concipiat. Liequefacto *Sulphuri* immisceantur probè, adhuc super igne,

Salis Tartari puri unc. tres, vel quatuor:

Factâ hâc mixturâ, spatulâ benè commotâ, auferantur ab igne; & fiet *Hepar Sulphuris* dictum; quod, in pulverem redactum, immittatur alembico parvo, cui superaffundantur

Olei Terebinthinæ flavi per retort. uti supradict. destillati,
Abietis recenter destillati, ana unciæ tres, vel quatuor, aut plus.

Digerantur in lenissimo calore, sine ullâ coctione aut ebullitione: & protinùs extrahetur Tinctura rubicundissima, sanguinis æmula. Separetur hoc *Balsamum*, sive *Oleum* rubicundissimum, per decantationem, sive filtrum, & custodiatur in vitro, externo & interno usui destinatum: summè proficuum in ulcerationibus Pectoris & Pulmonum; viribus *Balsamum Sulphuris vulgare*, sine dubio, superans.

OLEUM DE CAPPARIBUS, HEPATICUM ET SPLENETICUM.

℞. Capparum recent. aut, si tales desint, sale condit. uncias quinque,
Cort. Radicum Capparum, cum Vino humectatorum, unciam unam,
Herb. rec. Tamarisci, cum cortic.
Verbenæ florescent ana uncias duas semis,
Ceterach unciâ unam sem.
Fol. recent. Nicotianæ uncias duas,
Flor. Rosar. rubr. recent. uncias duas semis,
Salis Ammoniaci, sublimati cum chalybe, unciam semis.

Hæc omnia, incisis, quæ incidenda sunt, infundantur, vel immergantur, in

Olei Olivarum recent. & puri libras duas.

Digerantur aliquandiu; posteà coquantur leniter, ad humiditatis exhalationẽ, (quia nihil spirituosi, aut sulphurei, inest, præter paucissimum quid, à Rosis, quarum tamen hìc virtus roborativa, non odor, desideratur.) Fiat pòst colatura, cum forti expressione: *Oleo* verò *expresso* porrò adde

Pulv. Gum. Ammoniaci unciam unam semis,
Camphoræ unciam semis.

Factâ denuò brevi digestione, tandem cōletur *Oleum*, & usui asservetur. Obstructionibus Hypochondriorum, externâ ejus inunctione, perquàm utile est: Hepatis & Lienis duritiem resolvit, & flatus discutit.

OLEUM CARMINATIVUM ANTI-COLICUM.

℞. Olei Olivarum recent. libras duas; cui immergantur sequentia, crassiusculè incisa, & contusa: utpotè,

Herb. recent. Anethi, cum summit.
Rorismarini,
Menthæ crispæ,
Pulegii florescent. ana unciæ duæ semis,
Flor. Chamomillæ recent. unciæ quatuor,
Cortic. Arantior. recent. & extim. uncia una semis,
Baccar. Lauri recent.
Juniperi virid. ana uncia una,
Sem. Carui,
Coriandri,
Anisi, ana drachmæ sex,
Opii Thebaici drachmæ duæ.

Stent infusione die unâ, factâque pòst unâ atque alterâ ebullitione, in alembico vitreo, suô capitellô munitô, ut id, quod ebulliendo transit, reaffundi possit, colentur dùm adhuc parùm calent, & exprimantur species fortiter: *Oleo expresso* adde, & in eô liquefac, lenissimô calore,

Camphoræ drachmas sex,
Ol. still. Carui,
Fœniculi, ana drachmas duas.

Misceantur, & serventur pro internô æquè,

què, àc externô usu. Verum Anodynum, & Carminativum *Oleum* ; Colicis & Hystericis affectibus perquàm salutare est.

OLEUM DE CASTOREO.

℞. Oleì puri & recentis Olivarum libras duas;
huic immergantur sequenita incisa & contusa:
Castorei pinguis recent. uncia una,
Rad. Pyrethri uncia semis,
Herb. recent. Rorismarini,
Sabinæ,
Salviæ, ana uncia una semis,
Cubebarum,
Piperis longi, ana drachmæ sex,
Caryophyllorum uncia semis,
Croci opt. drachmæ duæ,
Styracis Calam. uncia una,
Opopanacis,
Galbani, ana uncia semis:

Factâ maceratione brevissimâ, die circiter unâ, additaque duntaxat *Vini albi unciâ unâ, vel duabus*, fiat, in alembico vitreo, suô capitellô munitô, una atque altera ebullitio : id autem, quod ebulliendo transit, reaffundatur *Oleo* ; coletur, dùm omnia paulisper refrixerint, & exigua humiditas adjuncta, prægressâ aliquali digestione, per residentiam tandem, decantationem, aut filtrum, uti suprà notatum, separetur; addendo ultimò

Olei Lavendulæ still. drachmam unam semis.

Servetur usui hoc præstans *Oleum*, ad omnes Nervorum & Cerebri frigidos affectùs, Convulsiones, Tetanum, Tremorem & Paralysin : contra Atrophiam, & Marasmum, perquàm utile accidit.

OLEUM HYPNOTICUM, SEU ANODYNUM.

℞. Olei Nympheæ, juxta n. modum super. facti, uncias tres,
Sem. Papaveris expressi unciam unam semis,
Hyoscyami expressi unciá semis:

His mixtis *Oleis* immergantur sequentia incisa & contusa : utpote,
Croci Austriaci drachmæ duæ,
Majoranæ recent. uncia una semis,
Ladani optimi drachmæ duæ,
Opii Thebaici drachma una semis,
Vini albi boni uncia una :

Factâ maceratione brevi, fiat, in alembico, suô capitellô munitô, una saltem atq; altera ebullitio : ea, quæ transit, paucula humiditas, reaffundatur, cùm omnia refrixerint : fiat pòst colatura, cum forti expressione ; expressum à pauxilla humiditate, prægressâ aliquali maceratione, per residentiam separetur : cui ultimò adde, & in eô liquefac

Olei Nucum Moschat. expressi unciam semis,
Ligni Rhodii still. drachmam unam semis :

Reponatur usui in vase benè clauso. Præstans est *Oleum* ad Somnum conciliandum, fronti, temporibus, ac naribus illitum ; inflammationibus Capitis, & Podagricis doloribus sedandis, perquàm salutare est. Doloribus etiam Colicis, Dysenteriæ, Lienteriæ, cùm externè inunctum, tùm Clysteribus immixtum, cum summo emolumento subvenit.

OLEUM LACERTARUM CONTRA HERNIAS.

℞. Olei Nucum Jugland. recenter expressi libras tres;
cui immergantur
Lacertarum viridium num. xxv.

& in eô suffocari & emori permittantur. Digerantur in vase vitreô, per diem integrum ; coquantur deinde in alembico vitreo, appositô capitellô, affusâ humiditate, quæ pertransiit, ubi omnia refrixerint. Fiat dein colatura, abjectis *Lacertis* : *Oleum* servetur, ad curandas Hernias præstantissimum : secretum, sanè, non, nisi Magnorum Principum ; qui cur id multâ annorum serie latere voluerint, ignoro. Inungitur eô locus affectus, ubi intestinorum irruptio ac provolutio deprehenditur, prius repositis intestinis, superimpositâ dein *particulâ Omenti cujuscunq; animalis*, hoc *Oleo* illitâ,

illatâ, ac, inspersis *Pulvisculis adstringentibus*, fit ligatura apto cingulo, ad prohibendam ulteriorem intestinorum irruptionem. Et verò, licet (prout secreta hujus *Olei* descriptio fert,) *Lacertarum maceratio*, unô mense insolando, peragi deberet, ad conciliandam, ipsâ morâ, infuso efficaciam; eam tamen non approbo. Tantô enim tempore *Lacertæ*, quæ à primâ, quâ descendunt, genesi, corruptioni vel maximè obnoxiæ sunt, (utpotè è putri generatæ) cooperante cùm Solis, tùm Olei, calore, & fluidâ omnium substantiâ, ad summum putredinis gradum, & cadaveris pestilens miasma, deducerentur: ut, unde remedium, & secretum, præstolaremur, arcano nos toxico, & pestilenti fracedine, periclitari deprehenderemus. Accedit, quòd *spiritus vitæ, seminalis*, aut *Lacertarum* tàm diuturnâ maceratione fatiscat, & dispereat: cùm tamen (me ita philosophante) ejus præsentia, ad effectum talem producendum, unicè desideretur. Hæc enim consolidatio, & cura, nequaquam sensibili, materiali, aut conspicuâ, actione perficitur; sed influxu purè spirituali, ac actione sympathetica; quatenùs activitas *terroris alieni*, & *spiritus Mumialis Lacertarum*, per ejusmodi imagines, ac phasmata, spiritus vitales microcosmi, vel ipsas partes operativas viscerum, & partium, determinant, ut, juxta connaturalem, ac propriam sibi impressionem, se contrahant, & claudant, ac peregrinum spiritum arceant: unde naturaliter deîn solidatio partis, & optata sanitas exoritur: quod non contingeret, si *spiritus hic Lacertarum*, præviâ animalis corruptelâ, migraret, aut formæ cadavereitatis succumberet. Quare, ut hæc Peritonæi constrictio, ac Herniarum cura, feliciùs succedat, brevem *Lacertarum* macerationem suaserim. Sufficiat, Te spiritum, suffocatô in Oleo insectô, superstitem, compendiosô labore nactum; nec salubrius quid à cadaverosô miasmate præstolêre. Et licet *Scorpius* (qui tamen solidior *Lacertis* est, & non facilè putrescit) diu in *Oleo*, uti & *Scarabæi*, superesse videantur; suadet tamen ratio, & eos maturius eximere, ut tantò *purius Oleum* nanciscaris, vitam, & spiritûs, ipsius animalis possidens.

OLEUM MOSCHELINUM.

℞. Olei puri recent. libram unam semis; cui immergantur sequentia, crassiusculè incisa, & contusa: utpotè,

Herb. Majoranæ,
Rorismarini,
Thymi, ana recent. uncia una semis,
Flor. Lavendulæ,
Spicæ,
Tunicæ rubr. ana recent. drachmæ sex,
Caryophyllorum,
Cinamomi opt.
Cubebarum,
Cardamomi,
Macis,
Nuc. Moschat. ana uncia semis,
Calami Aromat. uncia una semis,
Croci opt. drachmæ duæ,
Styracis Calamitæ uncia una semis,
Vini albi boni uncia una, vel duæ.

Fiat maceratio, per unius atque alterius diei intervallum; & deinde, in alembico vitreô, capitellô suô munitô, una & altera ebullitio: humiditas, quæ transit, ultimò reaffundatur; cùm refrixerit paulisper, fiat colatura, cum forti expressione specierum: in expressô *Oleo* amplius dissolve

Mastichis electæ unciam unam semis,
Ol. Nucum Moschat. expressi unciam semis:

Misceantur exactè, &, separatâ pauculâ humiditate, per residentiam, *Oleum* custodiatur in vitro, vel vase benè obfirmatô. Quòd si verò aliquis *Oleo communi Olivarum*, *Oleum Amygdalarum expressum*, vel etiam *Oleum de Been*, substituere vellet, longè præstantius illud *Oleum Moschel.* efficeret, virtute & fragrantiâ, seu odore gratô.

Est *Oleum* præstantissimum in frigidis affectibus Ventriculi, quem roborat, & calefacit; Colicis, ac Nervorum vitiis confert, Cerebrum insuper roborat, & ab

Epilepſiâ & Apoplexiâ præſervat. Internè, juxta ac externè, adhiberi poteſt.

OLEUM NERVINUM.

℞. Olei Olivarum recent. non rancidi, libras tres:

cui immergantur, ſucceſſu temporis, inciſa & contuſa ſequentia:

Gemmar. Populi arbor. recent. unciæ ſex,
Summitat. Abietis, vel Laricis arb. (vulgò Fehrene Gipfel) unciæ tres, vel quatuor,
Herbar. recent. Calaminth. mont.
Majoranæ,
Meliſſæ,
Ivæ Artheticæ,
Origani,
Salviæ min.
Thymi,
Flor. recent. Chamomillæ,
Lavendulæ,
Spicæ, ana unciæ duæ,
Baccarum Lauri,
Juniperi virid. ana unciæ duæ ſemis.

Macerentur ſeptimanâ unâ, vel alterâ, donec omnia collecta, & immerſa ſunt. Poſtmodùm ebulliant parùm, in alembico vitreo, capitellô ſuo munitô, ut particula, quæ prodit, humiditatis reaffundi queat. Tùm fiat colatura, & fortis herbarum expreſſio; *Oleo* autem *expreſſo* ulteriùs adde

Lumbricorum terreſtrium vivorum, & lotorum, uncias octo:

Et, factâ adhuc unicâ ebullitione, in alembico, uti anteà, ſuô capitellô appoſitô; deinde denuò coletur: colato verò *Oleo* ſuperadde

Ol. ſtill. Majoranæ,
Salviæ, ana drachmas duas:

Fiat *Oleum Nervinum* efficaciſſimum.

Si ipſa hujus *Olei Nervini*, ut & aliorum præcedentium, & ſubſequentium Oleorum, Ingredientia, & Præparationes, inſpiciantur, & accuratè conſiderentur, ſuſpenſâ hederâ reverà opus non fuerit; quamobrem, in encomiis recenſendis, non eſt, ut longus ſim. Sufficit hîc, dixiſſe, quòd hoc *Oleum* ſit præſtantiſſimum in omnibus Nervorum affectibus frigidis: quod tamen, tantum abeſt, ut nimiopere calefaciat, ut potiùs virtute roborante, confortante, & penetrante, egregiè polleat.

OLEUM PURGANS.

℞. Olei Lini recenter expreſſi libram unam ſemis;

huic immergantur ſequentia minutim inciſa & contuſa:

Rad. recent. Bryoniæ,
Aſari,
Cucum. Aſinini, ana uncia una ſemis,
Hermodact.
Ireos noſtrat.
Eſulæ, ana uncia una,
Herb. recent. Anethi,
Gratiolæ,
Malvæ,
Mercurialis,
Tanaceti, ana unc. duæ,
Corallinæ drachmæ ſex,
Flor. recent. Roſar. pallidar.
Myrrhæ rubræ,
Aloës hepaticæ, ana uncia una,
Pulpæ Colocynthid.
Sem. Cynæ,
Cataputiæ,
Ebuli, ana drachmæ ſex.

Factâ maceratione, die unâ vel alterâ, bulliant leniter, ad conſumptionem ferè humiditatis; colentur poſteà, exprimanturq; ſpecies fortiter: ſeparetur *Oleum purum*, per reſidentiam: quod ad uſum ſeponatur; addendo tamen ultimò

Camphoræ drachmas duas ſemis.

Solvit alvum, umbilico inunctum, vel petiâ in eô intinctâ, & umbilico, aut toti ventri, ſuperappoſitâ: enecat vermes, eosq; expellit. Delicatis, purgantia interna abominantibus, puellulis, à ſymptomatibus vermium quaſi inſenſibilibus, aut medicamenta intrinſeca reſpuentibus, proficuum.

OLEUM

OLEUM ALIUD PURGANS.

Conficitur & aliud *Oleum purgans, per expressionem*, sumendo nimirum

Semin. Cataputiæ uncias duas,
Carthami,
Cucumeris Asinini, ana uncias tres,
Ebuli uncias quatuor,
Lini uncias quatuor, vel quinq;.

Ex his simul conquassatis, & contusis, exprimatur, modô usitato, *Oleum*, per prelum, fortiter; quod pro usu servetur. Potenter alvum movet, umbilico illitum: educit vermes Infantum, si cum linteolis, in eô madefactis, ventri imponatur.

OLEUM SCORPIONUM ALEXIPHARMACUM.

℞. Olei Olivarum recentis & puri libras tres,
vel, loco hujus,
Olei Amygdalarum dulcium, sed ex tribus partibus Amygdalarum, & unâ parte semin. Rutæ expressi, tantundem substituatur.

Cui immergantur sequentia, minutim incisa atque contusa;

Rad. Angelicæ,
Contrajervæ,
Imperatoriæ,
Zedoariæ, ana unc. una,
Herb. recent. Scordii nostr. unc. duæ,
Rutæ hortens. uncia una,
Flor. recent. Hyperici unciæ tres,
Centaurii uncia una,
Sem. Citri drachmæ sex,
Croci Austr. opt. drachmæ duæ,
Myrrhæ electæ uncia una,
Vini albi uncia una, vel duæ:

digerantur per dies aliquot; posteà bulliant, in alembico, parùm, ad prolectionem *exiguæ humiditatis*. Cùm refrixerint, *Oleum per expressionem* à speciebus liberandum, & similibus *recentibus Speciebus*, unà cum, à prima destillatione, aut coctione, prolectâ exiguâ quantitate humiditatis, reaffundendum; digestio per aliquot dies reiteranda, & humiditas, quemadmodum anteà, coquendo, per alembicum prolicienda est: *Oleum* deinde iterum exprimatur; &, si lubet, (quamvis mihi non necessarium videatur,) labor hic, cùm *recentibus Speciebus* infundendo, destillando, & exprimendo, etiam tertiâ vice repetatur. Tandem injice in *Oleum hoc expressum*, & ab omni humiditate, per residentiam, separatum,

Scorpiones vivos, diebus Canicularibus collectos, num. CC.

qui in isto *Oleo* suffocentur, &, post brevem digestionem, aut unicam, in alembico, ebullitionem, ac reaffusionem pauxillæ istius humiditatis prolectæ, separentur, ab *Oleo* quidem, colaturâ; ab humiditate autem, per residentiam; addanturque

Olei stillat. Rutæ,
Cortic. Citri, ana drachma una,
Juniperi drachmæ duæ:

Fiatq; *Oleum Alexipharmacum* præstans. Efficax est in morbis Contagiosis Pestilentibus, Febribus Malignis Petechialibus, pulsibus, regioni cordis, & spinæ dorsi inunctum, repetitis vicibus. Venenatorum animalium morsibus Medicina est, Venenis oretenus assumptis adversatur: aliquot guttularum dosi propinatum.

OLEUM STOMACHICUM.

℞. Olei Olivarum recent. & clari libras duas:

cui immerge sequentia, minutim concisa contusaque, scil.

Herb. recent. Absinth. nostr.
Menthæ crispæ,
Rorismarini,
Salviæ, ana unc. tres,
Rad. recent. Calami Aromat. unc. duas,
Baccar. Juniperi virid.
Lauri,
Styracis Calamitæ, ana unciam unam semis:
Cinamomi opt. unciam unam,
Caryophyllorum drachmas sex;

Factâ digestione brevi, ebulliant parùm, in alembico vitreo, suô capitellô munitô, ut

ut pauca, quæ transit, humiditas reaffundi queat residuo: Coletur tandem *Oleum*, dùm adhuc parumper calent, *Speciesq́;* exprimantur: expresso, colato, & à residentia, postquàm aliquandiu quiete steterit, separato, vel decantato *Oleo* adde, ac in eô liquefac,

Mastichis electæ uncias duas,
Ol. Nuc. Moschatar. expressi unciam semis, vel unam integram:

Misceantur exactè, leni in calore; fiat *Oleum Stomachicum* nobile, cùm externo, tùm interno usui destinatum. Confortat enim Ventriculum, concoctionem adjuvat, & flatûs pellit, atque discutit.

OLEA EXPRESSA.

QUô modô, & quâ ratione, ista *exprimantur*, cuilibet experto Pharmacopœio notum accidit; ac in usitatiorũ numero, quæ in Officinis habentur, meritò prostare debent. Sunt autem sequentia:

OLEUM AMYGDALARUM DULCIUM:
AMYGDALARUM AMARARUM:
de BEEN:
HYOSCYAMI SEM.
LAURINUM:
SEM. LINI:
NUCUM MOSCHAT.
SEM. PAPAV. ALBI:
NASTURTII:
OVORUM EX VITELLIS.

QUibus hæc usibus destinentur, ac viribus polleant, *Pharmacopœia nostra Augustana, Animadversionibus locupletata*, uberrimè demonstrat. Quare ulteriori explanationi non insisto, nec dicta atq; scripta, tædioso Auditorum labore, recolam. Sed libet nonnulla *Composita Olea*, è paucis tamen rebus expressa, *Fructibus* nimirùm, & *Seminibus*, hîc superaddere; quæ, licet hucusq; ignota ferè fuerint, suis tamen virtutibus eximiis non sunt destituta; imò multis morbis, tàm intra, quàm extra corpus, exhibita, levamen non minimum afferre possunt; & sunt sequentia:

OLEUM AD CALCULUM, EXPRESSUM.

℞. Amygdalar. Amararum,
Nucleor. Persicorum, ana siccat. & excorticat. libram unam,
Sem. Cæparum,
Nasturtii,
Thlaspios,
Urticæ, ana uncias quatuor:

E contusis omnibus exprimatur, lege artis, leni calore, *Oleum*, quod pellendo calculô, illiq́ue comminuendo, ac proprietate substantiæ resistendo, non parvæ operationis est. *Dosis drachma semis, ad drachmam unam, & duas.*

OLEUM CARMINATIVUM EXPRESSUM.

℞. Amygdalar. Amararum excortic. librã unam,
Sem. Carui siccati uncias quinque,
Fœniculi unciam unam semis,
Coriandri unciam unam,
&, si libuerit,
Macis drachmas sex, vel unciam.

Ex mixtis & contusis omnibus exprimatur, s. a. *Oleum* præstans, ad flatûs discutiendos, tollendos, sedandos, vel internè, ad drachmam unam, in vehiculo convenienti exhibitum; vel externè, linteolis eô irroratis, & regioni stomachi, ac unà umbilici, applicatum.

OLEUM ANTEPILEPTICUM EXPRESSUM.

℞. Nucleor. Persicorum excort. libram semis,
Cerasorum unc. duas semis,
Sem. Pœoniæ excort. uncias duas,
Bardanæ majoris,
Basilici, ana unciam unam,
Cubebarum,
Caryophyllorum, ana drachmas sex:

Ex contusis & mixtis invicem exprimatur *Oleum*, s. a. quod præstat in affectibus Cerebri frigidis, Epilepsiâ, Apoplexiâ, Lethargo; non solùm externâ inunctione temporum, verticis, & nuchæ; verùm etiam ab intra receptum, & ori immissum.

OLEUM PURGANS, ET CONTRA VERMES, EXPRESSUM.

℞. Sem. Lini recent. libram unam,
Ebuli,
Cucumeris Asinini,
Cataputiæ,
Cynæ, ana uncias tres:

hæc mixta semina contunde, contusa in loco tepido, per unum atq; alterum diem, relinque, quò se invicem amplectantur: tandem ex omnibus simul exprime *Oleum*. Hoc externè, umbilico inunctum, alvum movet, & vermes expellit.

OLEUM STOMACHALE EXPRESSUM.

℞. Amygdalar. Amarar. decorticat. libram unam,
Sem. Carui uncias tres,
Macis,
Nuc. Moschatar.
Caryophyllorum, ana uncias duas:

exprimatur ex omnibus, mixtis & contusis, *Oleum*; quod præstat in affectibus Ventriculi frigidis; quem roborat, digestionem promovens, & nauseam, cum vomitibus spontaneis, compescens.

Quibus paucis, ac recens inventis, etiam huic *Classi* Colophonem impono: in quâ certè non exigua, sed eximiis virtutibus prædita, *Balsama*, & *Olea*, omnis generis, contra, & adversus diversorum morborum genera, exhibui; dexterrimis, paratuque facillimis præparationibus annexis: ut quodlibet suis virtutibus prægnans, neutiquam mutilatum, aut castratum, in promptu habeatur; quæ ob id quoque, ad subsequentis *Classis Unguenta* præstantiora conficienda, multum conferre possunt. Ut ergò boni æquique consulantur, tanquam proximo in reliquis saluberrima, pervelim.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ, SEU DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI, CLASSIS DECIMA SEPTIMA: UNGUENTORUM STRUCTURAM STUDIOSE DESCRIBENS.

Nguenta inter externa remediorum genera collocantur, & ex variis rebus, utplurimùm unctuosis, Oleis videlicet Simplicibus, & Coctis, nonnunquàm & Destillatis, Axungiis identidem, Pinguedinibus, Cerâ, Resinâ, Gummat. Terebinthinâ (quæ veluti corpora Unguentorum sunt,) aliisq; rebus quàm plurimis, partim Vegetabilibus, partim Animalibus, partim Mineralibus, prædictis unctu sis, pro re natâ, commiscendis, diversimodè parantur. Horum hæc Classis plures est exhibitura Compositiones; quas dextrè & ordinatè describendas in me suscepi.

Pro majori tamen dilucidatione, quænam, in dexterioribus Unguentorum præparationibus factu, observatuq; necessaria sint; ea non solùm in Animadvers. n. ad quamlibet ferè Unguentorum Compositionem, *sigillatim factis; verùm maximè, & fundamentaliter,* in Appendice n. super prædictas Animadvers. pag. 44. & 45. *(licet carptim) præmissa sunt. Quæ cùm sint digna, ut legantur, ad majora, quæ ad genuinam medicamentorum compositionem & præparationem pertinent, investiganda Lectorem incitabunt. Benev. Lector non gravetur ea consideratè perlegere: haud enim operæ Lectionis pœnitebit.*

UNGUENTUM ÆGYPTIACUM.

℞. Mellis, cum succo Plantaginis, & Millefolii, despumati, & cocti, libram unam,
Pulv. Cryſtall. æruginis, s. viridis æris, cum aceto parat. uncias duas,
Aceti Sambucini, vel Rosacei, unciam unam semis,
Succi Millefolii,
Plantaginis, ana recent. express. & depurat. unciam unam:
Coquan-

Coquantur igne paulò validiore, ad consistentiam Mellis, & *Unguenti* liquidioris, ulceribus malignis, & sordidis detergendis valdè proficui.

UNGUENTUM ALABASTRINUM, vel de ALABASTRO.

Ejus dexterrima Compositio, & præparatio, petatur *ex Append n ad Animadvers. & ipsam Classem hanc Unguentorum, pag. 45.* quô locô quoque plura observationem merentia, *de Unguentorum præparationibus*, annexa sunt.

Est *Unguentum* Cephalicum præstans, cuivis dolori Capitis conferens. In Febribus tertianis, calidis, ardentibus, summè salutare est, si spina dorsi, tempora, frons, & plantæ pedum, illo inungantur.

UNGUENTUM ALBUM.

℞. Cerussæ Venet. cribratæ libras duas,
Olei Sambuci ex floribus,
Aceti Sambuci n.m. parati, ana libram unam semis:

Coquantur in sartagine, igne lenissimô, spatulâ continuò agitando, ad consistentiam *Unguenti*, in quô liquefac

Ceræ albæ uncias quatuor (si opus fuerit,)
&, ubi penitùs refrixerint,
Albuminum ovorum conquassatorum, & in aquam denuò resolutor. num. v.
diu multùmq; agitando misceantur: item,
Pulv. Olibani albiss. & subtiliss. triti, uncias tres:

Fiatque *Unguentum*; ad sedandas inflammationes, erysipelata, & combustiones, efficacissimum.

UNGUENTUM ALBUM CAMPHORATUM.

Ex præcedenti *Unguento* parari poterit: admiscendo illi ultimò, ubi planè refrixerit,

Camphoræ unciam unam,
in
Olei Rosarum s. q. solutam;

et evadet, ad præfatos effectûs, adhuc efficacius.

UNGUENTUM DE ALTHÆA SIMPLEX.

℞. Rad. Althææ recent. libram unam,
Sem. Fœnigræci,
Lini, ana libram semis:

Coquantur cum sufficiente q. Aquæ simplicis, ad mucilaginem: mucilaginis pòst colatæ, & expressæ, accipe libras tres; cui adde,

Axungiæ Suillæ castratæ,
vel
Butyri recentis, libras sex,
Pulv. Rad. Curcumæ unciam unam.

Coquantur leni igne, spatulâ continuò agitando, ad consumptionem mucilaginis, quodque residet à mucilagine, crassamentum, picis instar indissolubile, colaturâ, per linum & qualum, separando: deindè adde

Ceræ flavæ uncias sex,
Terebinthinæ uncias tres,
Resinæ albæ puræ uncias quatuor,
Pulv. Rad. Curcumæ q. s. pro colore flavo.

Omnibus invicem liquatis, leni igne, sine ulteriori coctione, colentur adhuc semel per linum atque qualum; quemadmodum suprà: serveturque usui.

Est *Unguentum* simplex, sed satis familiare. Emollit & humectat; pectoris dolorem à frigore contractum abolet; laterum doloribus & puncturis feliciter, & cum successu, medetur: in contracturâ, & exsiccatione nervorum, externæ quoq; inunctionis mediô perquàm utile.

UNGUENTUM APOSTOLORUM.

℞. Terebinthinæ claræ & liquidæ uncias quatuor:
in quâ liquefac
Pulv. Gummi Ammoniaci unciam unam semis,
Opopanacis,
Galbani, ana unciam semis,
Mastichis drachm. sex;

quibus leniter liquefactis adde paulatim sequentia tria, pariter jam tùm, in aliâ sartagine, colliquata, & per linum qualumque colata: utpotè,

Resinæ albæ bonæ,
Ceræ flavæ odoratæ, ana uncias tres,
Olei Terebinthinæ rubri, destillati per retortam, (quod benè observetur) unciam unam semis;
nec non ultimò,
Pulv. Aristoloch. longæ,
Thuris albi,
Myrrhæ, ana subtiliss. trit. drachmas sex,
Sacchari Saturni resolubilis unciam semis,
Crystall. æruginis, seu viridis æris, cum aceto destill. parat. drach. decem:

Fiatq; *Unguentum* Vulnerarium, hôc modò, præstans & laudabile, omnis generis nervorum, & ossium, Vulneribus, quibus unctuosa & oleaginosa contraria sunt, atq; nociva, accommodatissimum, & salutare. Quamobrem quilibet Pharmacopœus *Oleum Terebinthinæ flavum & rubrum destillatum*, paratu facile, & levis pretii, sibi procurare, & parare debet, ut id, tanquam, per se, *validissimum Vulnerarium Oleum*, in promptu semper habeat.

UNGUENTUM AD AMBUSTA.

℞. Butyri recentis, non saliti libras duas,
Olei Olivarum recentis,
vel, hujus locô,
Olei Sambuci, aut Rosarum, libram unam;
quibus immergantur
Granorum Juniperi viridium immaturorum conquassator. libra una,
Flor. recent. Sambuci unciæ sex,
Rosar. recent. pallid. vel alb. unciæ quatuor:

Factâ maceratione, diebus aliquot, tandem, paucis ebullitionibus peractis, coletur: colato adde

Album. Ovorum uncias quinque.

Misceantur, conquassando sedulò, ut fiat *Unguentum*, seu *Linimentum*, album, præsentissimum remedium ad Ambusta omnia. Singularis autem requiritur modus utendi. Patienti ergò sæpiùs, & multoties, de die, & nocte, locus ambustus, hôc *Unguento*, plumâ, vel pennâ gallinæ inungatur; non adhibitis ligaturis: sed linteolo rarô pars ambusta leniter contegatur, donec crustæ sponte decidant, & ita illa ad sanitatem reducatur.

ALIUD, AD EADEM.

℞. Baccarum Juniperi viridium libram unam,
Cremoris Lactis (vulgò Milchramb) recentis, non acidi, sed in recenter emulso lacte in superficie facti, libras duas, vel plus.

Coquantur simul leni igne, baccis priùs conquassatis, in *Unguenti* mollis formam, nec nimium, ne comburatur: coletur postmodùm, & efficiatur *Unguentum*; quô locus ambustus, primâ die, singulis propemodum horis, secundâ die, singulis alternis, & tertiâ, ternis singulis, vel quaternis horis, leniter inungatur, pennulâ gallinæ; partes ambustæ non obvolvantur multùm fasciis, sed saltem linteolo, foraminulis pervio, obtegantur, ut semper spatium exhalandi habeat calor. In eô enim multi impingunt Chirurgi, quòd ambusta, & inflammata Vulnera, ipsasque inflammationes, quacunque parte fuerint, à pulvere Pyrio, oleo, vel aquâ, fervidis, factas, nimioperè, suis ligaturis, emplastris, & unguentis, etiam naturâ suâ & actu calidis, occludunt, quò minus calor exhalare, & inductô, ab ustionibus, empyrevmate, transpirare fuligines queant; quæ sic, obstrictis poris, coërcitæ, facilè calorem partis ustæ naturalem afficiunt, moxque subigunt & extinguunt: unde periculosa, si non lethalis, gangræna exoritur; quod non semel contigit observare, & videre.

UNGUENTUM ANODYNUM.

℞. Olei Nymphææ alb. flor.
Rosarum,
Lilior. alborum,
Chamæmeli, ana juxta n. m. parat. uncias duas,
Papav. alb. expressi unciam unam semis,
Olei

Olei Hyoſcyami expreſs. drachm. ſex,
Pinguedinis Anatis,
Gallinæ, ana recent. unciam unam ſemis,
Ceræ flavæ uncias tres:
Miſceantur leniſſimô igne, ut tantùm liquefiant; quibus immergantur
Flor. Nymphææ alb.
Sambuci, ana recent. unciæ duæ,
Herb. recent. Solani unciæ tres,
Croci opt. drachmæ duæ:
Factâ maceratione, brevi aliquot dierum ſpatiô, donec nimirum omnia recentia collecta & immerſa ſint, bulliant parùm, in alembico vitreo, ſuô capitellô firmatô, ut, quæ omnium primò tranſit, humiditas, Unguento pôſt confecto, vel colato, reaffundi poſſit. Et cùm parùm à fervore, in alembico, remiſerint, adhuc calidè fiat colatura cum expreſſione, immiſceaturque, quæ *primitus, bulliendo in alembico, humiditatis uncia una ſemis, circiter*, exſtillavit; & agitando fiat *Unguentum:* quod dolores mitigat, in quacunque parte corporis; unde & nomen ſuum ſortitur.

UNGUENTUM DE ARTHANITA PURGANS.

℞. Butyri Majalis recent. non ſaliti libras duas,
Olei Lini recenter expreſſi libram ſemis:
His mixtis immergantur ſucceſſivè, inciſa & contuſa ſequentia:
Rad. recent. Cucumeris Aſinini unciæ tres,
Cyclaminis,
Ireos noſtrat.
Bryoniæ, ana unciæ duæ,
Aſari uncia una ſemis,
Herb. recent. Mercurialis unciæ tres,
Anethi,
Pulpæ Colocynthidis, ana uncia una ſemis,
Sem. Cataputiæ,
Ebuli,
Myrrhæ el. rub. ana uncia una,
Fellis Tauri liquid. recent. unciæ tres:
Factâ maceratione, donec omnia ſucceſſivè, & recenter, collecta ſint, coquantur leniter, ad humiditatis propè exhalationem, ut tamen aliquid ſaltem de humido remaneat: factaque pôſt colaturâ, cum forti expreſſione ſpecierum infuſarum, expreſſo *Unguento*, adhuc liquido, calenti adde, & in eô liquefac
Ceræ flavæ novæ uncias tres:
pôſt pulveres ſequentes, ſub continuâ agitatione, inſpergantur:
Pulv. Aloës hepaticæ,
Salis Gemmæ, ana uncia una,
Colocynthidis,
Scammonii,
Turbith,
Caryophyllorum, ana drachmæ ſex,
Ol. Ligni Rhodii, pro odore gratô, drachma una.
Miſceantur, fiat *Unguentum* purgans, quod, ſtomacho illitum, uti fertur, per ſuperiora, vi vomitûs, purgat; umbilico verò, vel hypogaſtrio, inunctum, alvum dejicit. Ut ut ſit, movet alvum, putamini juglandis inditum, & umbilico alligatum; ſimulque vermes enecat & exturbat. Non autem ab intrò, ſed ſaltem deforis, iis, qui purgantia medicamenta ſumere nequeunt, adhibendum eſt.

UNGUENTUM AUREUM VULNERARIUM.

℞. Ceræ Citrinæ novæ odoratæ uncias tres,
Olei Terebinthinæ rubri, vel flavi, per retortam deſtillati, uncias octo,
Terebinthinæ claræ uncias duas,
Reſinæ albæ uncias duas ſemis,
Maſtichis electæ unciam unam,
Colophoniæ unciam unam ſemis.
His omnibus liquatis, ac per linum & qualum colatis, ſuperinſperge, dùm adhuc parùm calent,
Pulv. Thuris albi in granis ſubtiliſſimi unciam unam ſemis,
Myrrhæ rubræ translucidæ & ſubtil. unciam unam,
Croci optimi drachmas duas, vel tres.
Confice, ſecundum artem, *Unguentum;* quod, ſi in uſum jam trahi debet, *Vitellô ovorum* permiſceri poteſt, ad formam *Unguenti digeſtivi.*

Aureum Unguentum est, colore, & re, seu virtute. Omnia enim Vulnera tutò, & salubriter sanat; præcipuè, quæ partibus nervosis, ubi unctuosa, seu oleaginosa, obsunt, infligi contingat.

UNGUENTUM CARMINATIVUM.

℞. Axungiæ Porcinæ recentis libras duas,
Olei Chamæmeli n. m. parati libram unam,
Ceræ flavæ odoratæ uncias tres, vel quatuor:

quibus invicem leniter liquatis immergantur, successu temporis, & per vices, sequentia:

Summitat. recent. Anethi,
Majoranæ,
Rorismarini,
Pulegii, ana unciæ duæ,
Flor. recent. Chamæmeli Rom. unciæ tres,
Sambuci unciæ duæ,
Lavendulæ,
Semin. Anethi,
Anisi,
Carui,
Coriandri,
Cumini,
Fœniculi, ana uncia una,
Macis,
Nuc. Moschatar. ana drachmæ sex,
Styracis Calamit. uncia una semis:

Stent in infusione, septimanâ unâ vel alterâ; factaque pòst unâ alterâve ebullitione, colentur, & exprimantur Species: expresso adde

Camphoræ unciam unam,
Ol. still. Anisi,
Carui,
Chamæmeli,
Fœniculi, ana drachmas duas,
Majoranæ drachm. unam.

Fiat *Unguentum* nobile, tàm clamosos Infantium abdominis, quàm Adultorum colicos, & hystericos dolores insigniter compescens; cùm intra corpus sumptum, tùm externè, regioni umbilici, non attingendo ventriculum, inunctum; vel etiam gutturi inferiori immissum.

UNGUENTUM CEPHALICUM.

℞. Axungiæ Porcinæ recent. libras duas; cui, successu temporis, immergantur sequentia, incisa & contusa:

Gemmar. Populi arbor. recentium unciæ tres,
Herb. recent. Betonicæ,
Basilici,
Majoranæ,
Menthæ aquat.
Rorismarini,
Rutæ, ana unc. una semis,
Fol. recent. Nucis Juglandis,
Flor. recent. Acaciæ,
Keiri,
Lavendulæ,
Persicorum,
Rosar. Damascen.
Sambuci,
Tunicæ, ana unciæ duæ,
Croci Austr. vel Orient. uncia semis.

Stent in infusione, in cellariô, donec omnia collecta & immersa sint: factâ pòst aliquali ebullitione; non verò ad totalem humiditatis exhalationem, in alembico quidem vitreo, suô capitellô munitô, ut id, quod transit, sequenti pulti parandæ inservire possit, colentur, & exprimantur species: expresso adde pulpam sequentem:

℞. Nucleorum Persicorũ unc. duas semis,
Cerasorum unciá unam semis,
Camphoræ unciam semis;

Contundantur optimè in mortario, cum suff. q. Aquæ superiùs, in ebullitione & coctione per alembicum, asservatæ, ad pultis subtiliss. formam; quæ per setaceum cogatur, ac superiori *Unguento* expresso viridi, & odorifero, sub continuâ agitatione, uniatur, addendo adhuc

Olei still. Majoranæ drachmas duas,
Nuc. Mosch. expressi unc. unam,
Lapid. Alabastri præpar. uncias duas, vel tres.

Fiat *Unguentum* nobile, Capitale seu Cephalicum, fronti, temporibus, & occipiti, applicandum. In doloribus Capitis continuis, Cephalæâ, Hemicraniâ, Febribus continuis, Tertianis, & Ardentibus, utiliter adhibetur.

UN-

UNGUENTUM CLYSMATICUM.

℞. Butyri Majalis recentis libras quatuor; cui immergantur incisa & contusa sequentia:

Rad. recent. Liliorum albor.
Bryoniæ,
Cucumeris Asinini,
Cyclaminis,
Ireos nostrat. ana unciæ tres,
Herb. recent. Mercurialis,
Meliloti,
Anethi,
Tanaceti,
Flor. recent. Chamæmeli,
Rosar. pallid. ana unciæ tres semis,
Sem. Ebuli recent. uncia una semis,
Carthami uncia una,
Anethi drachmæ sex:

Factâ maceratione, donec omnia & singula collecta, atque butyro immersa sint, coquantur leniter, usque dum humiditas, pro maxima sui parte, exhalârit: colentur, & exprimantur species fortiter. Fiatque hôc pactô *Unguentum* Lenitivum & emolliens. Adhibetur ad Enemata; aut externè, ad ventrem illô illinendum: quomodo alvum blandè movet ac subducit; prædurasque emolliendo fæces, eandem lubricam reddit.

UNGUENTUM COMITISSÆ ADSTRINGENS.

℞. Rad. Tormentillæ,
Bistortæ,
Cyperi rotundi,
Cynoglossi, ana unciam unam semis,
Saniculæ unciam unam,
Herb. Equiseti,
Millefolii florescentis,
Perfoliatæ,
Pyrolæ,
Hyperici,
Fol. Quercûs,
Pruneoli sylv.
Hederæ arboreæ, ana unciam unam semis,
Nucum Cupressi,
Baccarum Myrti,
Gallarum Turcicarum, ana unciam unam,
Glandium Quercûs unciá unam semis,
Calicum Glandium unciam unam,
Cort. med. Castan. assat. drachm. sex,
Quercûs arb. unciam uná,
Prunorum sylvestr. siccat.
Sorborum immaturor. siccat. ana uncias duas:

Incisa & contusa coquantur in Aq. simpl. libris sex, ad medietatis consumptionem; colentur, & decoctum interim asservetur: species relictæ à decoctione, & à colatura, immergantur in

Axungiæ Porci,
Ol. Myrtillorum, ana librâ unâ semis,
Ceræ flavæ unciis octo,

priùs invicem liquatis, & lenissimo calore permixtis: factaque pòst maceratione, per aliquot dies, & addito tandem decocto superiùs asservato, coquantur leniter, ad consumptionem propemodum totalem humiditatis; quô expeditô, instituatur colatura, cum forti specierum expressione: Expresso huic *Unguento* porrò adde, immiscendo,

Succor. Acaciæ,
Hypocisthidis, ana drach. sex,
solutorum ad pulticulam priùs, in particulâ superioris decocti, ad solutionem hanc studio asservati:

Item

Pulv. Mastichis,
Olibani,
Succini albi, ana unc. unam semis,
Tormentillæ,
Bistortæ,
Sanguin. dracon. ana unc. unam,
Cort. med. Castan. drachm. sex:

Fiatq; *Unguentum* debitæ consistentiæ.

Hoc valet ad Menstrua superflua supprimenda, & Abortum prohibendum; Hæmorrhoidum superfluum fluxum, Dysenteriam, Lienteriam, & Diarrhæam immoderatam, sistit atque compescit. In Herniis sanandis, efficaciæ permagnæ censetur, ab extra saltem applicatum.

UNGUENTUM CORDIALE.

℞. Axungiæ Porcinæ recent. libram unam semis; cui immergantur, successu temporis, subsequentia, minutim priùs incisa, & contusa: nempe,

Herb. recent. Melissæ citratæ,
Basilici,
Rorismarini,
Majoranæ,
Flor. recent. Borraginis,
Buglossæ,
Arantiorum,
Lavendulæ,
Tunicæ, ana uncia una semis,
Rosar. fragr. unciæ tres,
Violarum Martialium uncia una,
Cortic. Arant.
Citri, ana recent. & extim. drachmæ sex,
Croci Austr. vel Or. drachmæ duæ,
Cinamomi optimi acuti,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucum Moschat. ana uncia semis,
Ligni Aloës gum. drachmæ duæ.

Peractâ maceratione brevi, & postquàm omnia collecta fuerint, coquantur parùm in alembico vitreo, capitellò suô munitô, & recipiente præpositô, non ad totalem, sed aliqualem, humiditatis exhalationem vel prolectionem; quæ ipsa tamen exstillata humiditas Unguento ultimò colato addi potest. Ulterius fiat colatura cum forti expressione specierum; inq; expresso & colato solve

Resinæ Styracis calamitæ,
Pulv. Benzoes opt. ana drachm. sex.
His solutis porrò adde
Ol. Nucum Mosch. expressi drach. sex,
Ligni Rhodii still.
Extracti Croci opt. ana drachm. duas.

Ex omnibus benè mixtis fiat *Unguentum* Cordiale, præstans, cui & *Ambra*, & *Moschus*, pro placito adjungi queunt: tàm recreandorum, per odores acceptabiles, spirituum gratiâ; quàm pro ditiorum exigentia.

Præstantius etenim, & excellentius, *Unguentum* Cordiale, hôc, vix reperies ullum; quod ita in omnibus debilitatibus Cordis, Lipothymiis, Animi defectionibus, Morbis malignis, & calidis, Pestilentibus ipsis, utroq; sexui, excellentissimè medetur: eoque non solùm Cordis regio, sed & Pulsus, & vola Manûs, spina Dorsi, & Tempora bina, inungi sæpius debent.

UNGUENTUM HEPATICUM.

℞. Axungiæ Porcinæ recent. libras duas semis; cui immergantur sequentia, incisa atque contusa, successu temporis; utpotè,

Rad. Apii recent.
Enulæ,
Fœniculi,
Calami Aromat.
Pimpinellæ,
Cichorii,
Rubiæ tinctor. ana recent. uncia una,
Herb. Absinthii,
Agrimoniæ,
Chamædryos,
Betonicæ,
Hepat. nobilis,
Nasturtii hortens. ana recent. uncia una semis,
Flor. recent. Rosar. rubr. unciæ tres,
Papav. errat. uncia una semis,
Baccarum Lauri,
Juniperi virid. ana uncia una,
Myrrhæ rubræ,
Sem. Nasturtii, ana drachmæ sex,
Fœniculi,
Santali rubri raspati, ana uncia semis.

Peractâ maceratione, postquàm omnia collecta fuerint, coquantur ad aliqualem humiditatis exhalationem, &, si lubet, in alembico vitreo, capitellô suô munitô; uti sæpiùs monui: fiatque pôst colatura & expressio; colato & expresso adde

Pulv. Gum. Ammoniac. uncias duas, soluti cum s. q.
Vini albi, ad pultis formam;

item
Camphoræ unciam unam,
Ol. Ligni Rhodii still. drachmas duas.

Et fiat ex omnibus, legitimè mixtis, *Unguentum* Hepaticum, aperiens & roborans. Aperit obstructiones Hepatis, & Lienis, constatque virtute confortandi dicta viscera, ab extrà applicatum: multò præstantius est *Unguento*, aut *Emplastro Santalino*; quemadmodum ingredientia ipsa, ejusque legitima præparatio, demonstrant.

UNGUENTUM AD HÆMORRHOIDES.

℞. Radic. Tormentillæ,
Cyperi rot.
Ireos Flor. ana unciam unam,
Liquiritiæ unciam semis,
Herb. Plantaginis,
Millefolii,
Equiseti,
Hyperici,
Pyrolæ, ana recent. unc. duas,
Linariæ recentis uncias tres,
Flor. Rosar. rubr. unciam unam semis,
Verbasci,
Papav. errat.
Sambuci, ana unciam unam,
Croci optimi drachmam unam semis, vel duas,
Succi Acaciæ unciam semis,
Opii Thebaici drachmas duas.

Incisa & contusa coquantur in s. q. Aquæ Chalybeatæ, seu Fabrorum, ad reman. libræ unius semis; coletur: colaturæ adde

Mellis rosati simplicis libram unam semis.

Coquantur porrò ad exhalationem decocti, & ad pristinam Mellis consistentiam; cui tandem adde, & immisce

Vitell. ovorum num. III.
Olei ovorum, è vitellis expressi, unciam unam semis,
Pulv. Olibani,
Sangv. Draconis,
Succini albi, ana subtiliss. trit. drachmas tres,
Flor. Verbasci,
Sambuci subtiliss. ana unciâ semis,
Rosarum subtiliss. drachm. sex,
Croci Martis adstringentis,
Croci Austr. opt.
Sacchari Saturni, ana drachmas duas:

Fiat, omnibus l. a. mixtis, veluti *Opiatum*, seu *Unguentum* præstans, ad acerbissimos Hæmorrhoidum dolores placandos, eorum inflammationes retundendas, fluxumque nimium sistendum.

UNGUENTUM ALIUD HÆMORRHOIDALE, DE LINARIA DICTUM.

℞. Butyr. rec. Majalis libras duas; cui immergantur
Herb. Linariæ (veræ, non lactescentis, ad differentiam Esulæ) recentis, & contusæ, unciæ octo:

Factâ maceratione, diebus aliquot, fiat, ebullutione unâ atque alterâ prægressâ, colatura, cum forti expressione, calidè. Expresso Butyro porrò

Linariæ recentis conscissæ, & contusæ, unciæ octo

immergantur, digerantur leniter, coquanturque paucis ebullitionibus, & iterum exprimantur: quæ Infusio cum

Linariæ recentis concissæ, & conquassatæ, unciis octo

tertiâ vice repetatur. Hinc, maceratione peractâ, coquantur leniter, pro potiori, non tamen totali, humiditatis exhalatione. Colaturâ tandem factâ, cum forti expressione, servetur *Unguentum* hoc viride, per se, sine additione aliâ; donec in usum trahatur; cujus demùm *singulis circiter duabus unciis*; *vitellus ovi unius*, *Pulv. Olibani subtiliss. drachma una semis*, *Pulv. Rosar. & Sambuci*, *item Pulv Croci*, *ana drachma una* circiter admisceri possunt. Quod præstat in doloribus, & tumoribus, venarum Sedis sedandis, repetitâ applicatione.

UNGUEN-

UNGUENTUM ALIUD HÆMORRHOIDALE.

℞. Rad. recent. Tormentillæ,
Bistortæ,
Saniculæ,
Symphyti maj.
Liquirit. ana unc. unam,
Herb. recent. Millefolii,
Plantag. min.
Hepatic. nobil.
Pyrolæ,
Achimillæ, ana Mij.
Flor. Rosar. rubr. drachm. sex.
Verbasci,
Sambuci,
Balaust. ana unciam semis,
Antimonii crudi pulv. & in petia ligati, uncias quatuor.

Fiat cum s. q. aq. simpl. repetitis vicibus affusæ, decoctio, ad totalem virtutum extractionem: decoctiones junctim clarificentur, & ad spissitudinem Mellis, seu Extracti, leniter, in patella ferrea, vel in diplomate, evaporent.

Huic decocto inspissato, si fuerint unciæ quatuor, adde
Mellis Virginei albi crassi, & nunq. cocti, sed legitimè, uti superiùs, ex alveolis extracti, unc. octo, vel decem,
Terebinthinæ claræ uncias duas, s. tres; in qua solutæ sint
Gummi Elemi,
Mastichis, ana unc. semis,
Balsami Vulnerarii Martial. superiùs descripti, uncia una semis;

Quibus omnibus exactè mixtis super inspergantur sequentes Pulveres: utpotè,
Pulv. Olibani subtiliss. uncia una,
Flor. Sambuci,
Verbasci,
Rosar. rubr. ana drachm. tres,
Lapid. Calaminar. cum succo Millefolii præparat.
Tutiæ, cum succo Plantaginis præparatæ, ana drachm. sex,
Sacchari Saturni ex Minio parat. drachmæ tres.

Misceantur omnia exactè; fiatque *Unguentum* præstans; cujus virtutes ex superiori patent.

UNGUENTUM INFRIGIDANS, SEU REFRIGERANS GALENI.

℞. Olei Rosacei ritè parati libram unam,
Ceræ albæ uncias tres:
his liquatis immergantur
Flor. Rosar. recent. alb. contus. unciæ quatuor, vel quinque,
Sambuci recent. uncia una semis:

Factâ maceratione, fiat, in alembico vitreo, suô capitellô munitô, una atque altera ebullitio. Id autem, quod bulliendo transiit, *Unguento* in fine reaffundatur. Coletur tandem, & exprimantur flores: expressum, cum refrixerit, agitetur diu multumque, in sartagine, donec parumper albescat; addendo tamen, sub continuâ agitatione illa,

Aceti Rosacei quantum sufficit, vel imprimi potest:
Fiat *Unguentum*.

Vel, si lubet, paretur simpliciter, in modum sequentem:

℞. Olei Rosati ritè parati libram unam,
Ceræ albæ uncias tres:

Liquentur leni calore, &, cum refrixerint, agitentur tandem diu multumque, in sartagine, affundendo, durante indesinenter agitatione,

Aq. Rosar. alb. sine addit. ex Baln. n. vaporoso stillatæ,
Aceti Rosacei opt. ana q. s. vel quantum sub continuâ agitatione imprimi potest; fiatque *Unguentum* refrigerans atque humectans.

Renum & Ingvinum doloribus opem fert, si à causâ calidâ, vel calculo, originem trahant. In Febribus calidis ardentibus, spina dorsi eô inungenda est.

UNGUENTUM JOVIS, REFRIGERANS ALIUD.

℞. Butyri Majalis recent. libram unam semis;
cui impastentur, conquassata priùs, & contusa, successu temporis, sequentia: utpotè,
Herb.

Herb. recent. Hyoscyami,
Verbenæ,
Parietariæ,
Cicutæ,
Sempervivi,
Solani,
Flor. recent. Sambuci,
Papav. errat. ana uncia una semis,
Rosar. albar. vel Damascen. unciæ tres,
Sem. Papav. albi minutiss. contusi, ad pultis formam, additâ portiunculâ aquæ Rosar. uncia una semis,
Rad. Liquiritiæ recentis unciæ duæ:

Et, postquàm omnia immersa fuerint, ac parùm macerata, coquantur leniter, ad humiditatis exhalationem: Colentur, cum expressione herbarum, vel specierum, cùm refrixerint, agitentur in sartagine benè, addendo, sub continuâ agitatione,

Aq. Rosar. fragr. sine addit. still. uncias duas semis;
in quâ tamen priùs
Nitri puriss. cryftall. uncia una semis soluta sit:

Fiatque *Unguentum*, refrigerans potenter; externâ inunctione spinæ dorsi, in Febribus ardentibus, ac incendiis magnis, opem fert.

UNGUENTUM AD HERNIAS.

℞. Butyri Majalis recentis, non loti, libras duas,
Axungiæ Taxi uncias octo,
Hominis uncias sex;
his mixtis immergantur sequentia, subtiliter incisa & contusa:
Rad. recent. Tormentillæ,
Bistortæ, ana uncia una semis,
Symphyti maj. unciæ tres,
Saniculæ,
Bardan. maj. ana unciæ duæ,
Herb. recent. Perfoliatæ,
Hyperici,
Herb. recent. Consolid. Sarracen.
Pyrolæ,
Millefolii,
Fol. recent. Quercûs,
Hederæ arbor. ana unciâ una semis,
Glandul. seu Nuc. arboris Laricis, sive Abietis (vulgò weisse Tannzapffen von Föhren Bäumen) unciæ tres, affusis
Vini boni rubri unciis sex:

Factâ maceratione, donec omnia ac singula collecta sint, coquantur leni igne, in sartagine ferreâ, ad humiditatis totalem ferè exhalationem; colentur & post exprimantur species fortiter; fiatque sic *Unguentum*: servetur usui.

Certum remedium est, pro sanandis Herniis, quô inungendæ partes affectæ; sive in inguine ruptum sit peritoneum, aut aliquô aliô in locô abdominis, intestinis prolabentibus, sive peritonei processus, qui ad scrotum tendit, dilatatus sit, per quem intestina in scrotum etiam prolabuntur, perindè erit; modò inunctio semper versus superiora fiat; intestinis tamen priùs repositis, & cingulô appositô, sive ligaturâ adhibitâ, paucarum septimanarum spatio cura absolvetur. Hoc tamen insuper notandum, quòd, si hoc *Unguento* partes anteriores inungantur, retrò, in dorso, cum *Axungia Ursi*, tanquàm ex opposito, inunctio quoque peragenda sit.

UNGUENTUM DE LIQUIRITIA.

℞. Butyri Majalis recentis libram unam semis:
huic impastentur
Rad. Liquiritiæ conscis. recent. unciæ tres,
Herb. recent. Solani unciæ duæ:

Factâ maceratione diebus aliquot, coquantur leniter in sartagine, ad humiditatis ferè exhalationem; colentur post, & exprimantur species immersæ: expresso verò denuò immerge

Rad. Liquiritiæ recent. consciss. uncias tres,
Herb. recent. Solani uncias duas;

ac, uti antea, præmiſſa maceratione, leni coctione, in ſartagine, ad humiditatis exhalationem, colentur, & exprimantur ſpecies: idque novâ ſpecierum infuſione, maceratione, coctione leni, & expresſione, tertiâ vice repetendum. Tandem *Butyro* huic ſic præparato adde, ſub continuâ agitatione,

Ceruſſæ albæ uncias quatuor, priùs cum
Aceti Roſacei,
Sambuci, ana n.m. parati, unc. ſex, coctæ leniter in patellâ terreâ, & ad priſtinam ſiccitatem redactæ,
Pulv. Pompholygis unciam unam,
Olibani ſubtil. triti. drachm. ſex,
Camphoræ drachmas duas,
Album. ovorum conquaſſat. unciam unam ſemis:

Fiat ſ. a. *Unguentum.*

Refrigerat, & hoc ipſum potenter, ſiſtit inflammationes, eryſipelata, ſacros ignes, puſtulas calidas perſanat, & dolorificis ulceribus egregriè conducit.

UNGUENTUM DE LITHARGYRIO, SEU SATURNINUM.

℞. Aceti Sambucini fortis, ex Aceto deſtillato, & flor. Sambuci, ritè parati,
Aceti Roſati, itidem ex Aceto deſtillato, & flor. Roſ. rubr. parati, ana juxta n. m libram unam ſemis,
Lithargyrii ſubtiliſs. pulveriſati, ſeu, quod melius,
Minii opt. uncias xv. vel xvi.

Coquantur in vaſe terreô vitreatô, ad conſumptionẽ tertiæ partis circiter, Litharg. ſive Minium, continuò ſpatulâ agitando. Reliquæ duæ libræ Aceti à Minio colaturâ ſeparentur, & ad libram circiter dimidiam, in vaſe etiam terreo, pòſt evaporent: cui reſiduo liquori adde, ſub continuâ agitatione,

Oleor. Sambuci ex floribus,
Roſati, ana per trinam infuſionẽ, macerationem, & expreſſionem, uti ſuprà edoctum, diligenter paratorum, quantum ad Unguenti albi cõſiſtentiam ſufficere videbitur; quæ ipſa præparatio dictabit:

adjiciendo, poſtremò, ad quamlibet libram unam ſemis Unguenti

Pulv. ſubtiliſs. Olibani, ſeu Thuris albi,
Maſtichis,
Pompholygis, an. drach. ſex,
Lapid. Calam. cum ſucco Millefolii levigati & ſiccati, unc. unam,
Camphoræ drachmas duas:

Fiatq; *Unguentum* nobile refrigerans; quod omnibus inflammationibus, ulceribus ſordidis ac pertinacibus, ut et ambuſtionibus, & eryſipelati, medetur.

UNGUENTUM MERCURIALE.

HUjus *Unguenti* legitima præparatio, cum iis, quæ notatu digna, & circa ejus modum parandi, ingredientia, virtutesque conſideranda ſunt, *in prævijs n. Animadverſ. ad illud Unguentum Mercuriale ſcriptis ſigillatim*, fundamentaliter dicta & præmiſſa ſunt; quæ L. B. hûc revocare poteſt.

UNGUENTUM NERVINUM.

℞. Axungiæ Porcinæ recent. libras tres ſemis,
Canis recentis, non rancidę, libram ſemis, vel unam,
Humanæ recent. uncias quatuor:

quibus commixtis, immergantur ſequentia, per vices, & ſucceſſu temporis; ſingula tamen inciſa & contuſa: utpotè,

Gemmar. Populi arbor. recent. unciæ quatuor,
Summitat. Abietis, vel Laricis arboris recent. (vulgò Fehrene Gipfel) tempore Veris, unciæ tres, vel quatuor,
Herb. recent. Roriſmarini,
Salviæ minoris, ana unciæ quatuor,
Chamæpithyos,
Majoranæ,
Calaminthæ mont.
Origani bulb.
Thymi floreſc. ana unciæ duæ,

Herb.

Herb. recent. Serpilli florescent.
Pulegii,
Flor. recent. Chamomillæ Rom.
Lavendulæ,
Spicæ, ana unc. una semis,
Baccar. Lauri,
Juniperi virid. ana unciæ duæ:

Factâ maceratione suffic. in cellâ, donec nimirum omnia collecta sint, ebulliant parùm, in alembico vitreo, capitellô suô munitô, & recipiente præpositô, pro receptione particulæ humiditatis, quæ transit. Deinde, dùm adhuc parùm calent, fiat colatura, cum forti expressione specierum infusarum: expresso autem statim immergantur

Lumbricorum terrestrium benè purgat. unciæ sex,

ac in eô emori ac suffocari permittantur; factaque adhuc unicâ ebullitione, vel saltem digestione, in alembico vitreô, denuò coletur *Unguentum*, & à *Lumbricis* separetur, superaddendo *particulam humiditatis, vel aquæ odoriferæ, per alembicum coquendo prolectæ*, uti superiùs jussi; item

Olei still. Majoranæ,
Coriandri, ana drachmam unam semis,
odoris grati gratiâ.

Et fiat *Unguentum* nobile *Nervinum*: cui si quis *Balsamum Indicum de Peru* addere voluerit, *Unguentum* nobilius reddet, ut meritò *Nervinum* dici mereatur; quòd frigidos Nervorum affectûs tollat, eorundemque doloribus opituletur.

UNGUENTUM NIHILI AD OCULOS.

℞. Unguenti Rosati simplicis, ex trinâ infusione Rosarum albarum, cum Axungia Porcina recent. parati, uncias sex;
cui immisceantur
Camphoræ opt. scrupulus unus, vel drachma semis,
Sacchari Saturni resolub. ex Minio facti, drachmæ duæ,
Pulv. Tutiæ præpar
Nihili albi, ana uncia semis,
Matris Perlarum præpar. drachmæ tres,
M. Fiat *Unguentum.*

Calidas defluxiones ad oculos demulcet; eorundem rubedinem & inflammationem aufert, & dolores sistit.

UNGUENTUM PECTORALE.

℞. Axungiæ Porcinæ recent. libram unam,
Caponis,
Anseris, ana uncias tres,
Butyri Majalis recentis libram unam.

His mixtis, & leniter liquatis, immerge sequentia successivè, minutim incisa, & contusa,

Rad. recent. Enulæ uncias duas,
Pimpinellæ,
Ireos Florent. ana unciam unam semis,
Herb. recent. Hyssopi,
Chærefolii,
Hederæ terrestr.
Betæ rubræ,
Rorismarini,
Salviæ,
Summitat. recent. Anethi,
Flor. recent. Chamomillæ,
Lavendulæ, ana unc. duas,
Semin. Anisi,
Olibani in granis,
Styracis Calam. ana unciam unam,
Croci opt. drachmas quinque:

Factâ maceratione, donec omnia collecta sint, fiat, in alembico vitreo pòst, suo capitellô appositô, levis ebullitio & coctio, ad aliqualem saltem *Liquoris odoriferi* prolectionem; qui asservandus, ac ultimò *Unguento*, dum adhuc parùm calet, colato, & speciebus opt. expressis, restituendus, cum agitatione aliquandiu continuatâ, addendo desuper

Pulv. Benzoes subtilissimi,
Rad. Ireos Florentin. ana unciam unam,
Croci optimi unciam semis,
Ol. still. Fœniculi,
Coriandri, ana drachmam unam semis.

Miſceantur exactè in calore leniſſimo: fiat *Unguentum* pectorale, nobile & præſtans; laterum ac pectoris dolores mitigans. Tuſſim maturat, expectorationem juvat, craſſos & viſcidos humores digerit, atque attenuat.

UNGUENTUM PEDICULORUM.

IGnobilis hujus, ac gregarii *Unguenti* præparatio, ex *præcedaneis Pharmacopœiæ Auguſtanæ* repeti poteſt; cujus notæ ibidem extant: &, licet, ob contemptiſſimum etymon, ac humile nomen, (quòd plerumque Mendicabulis, aut deſidiâ torpentibus, in uſu ſit) magnæ famæ non ſit; ſuam tamen cupit dexteritatem, non cuique obviam: cujus etiam diſpenſatio, ad majora rimanda, Lectorem manuducet.

UNGUENTUM POMATUM.

℞. Axungiæ Porcinæ recent. libras duas ſemis;
huic impaſtentur ſequentia inciſa & conquaſſata:
Pomorum odoriferorum, in fruſtula ſaltem conſciſſorum, cum ſuis corticibus, abjectis tamen ſeminibus, num. x.
Rad. Ireos Florent. albiſs. uncia una ſemis,
Roſarum albarũ recent. unciæ decem,
Flor. Arantiorum recent. unciæ tres,
Cortic. & flavedin. Arantior.
Citri, ana uncia una ſemis,
Pulv. Benzoes, ſeu Aſæ dulcis drachmæ ſex:

Factâ maceratione diebus aliquot, fiat, in alembico vitreo, ſuô capitellô munitô, levis ebullitio, ad excipiendam *humiditatem odoriferam*, quæ bulliendo tranſit in præpoſitum vitrum; cujus autem *prior, magis odorifera, particula, & aqua*, ſeorſim, ſeparatim etiam, quæ ſubſequitur, ſigillatim aſſervanda eſt: non tamen diu coquendum; quod obſervetur, ne aduratur *Unguentum*, & nigrum ac fœtidum evadat, empyreuma ſpirans: idque è *colore albicante, & fragrantiâ*, probatur. Factâ igitur ebullitione leni, dumque hâc per actâ, à calore, aut fervore, parùm remiſerint, fiat colatura cum forti expreſſione; in colato diſſolve, ſi lubet, & *Unguentum* paulò ſolidius, & duriuſculum deſideretur,

Ceræ albæ non rancidæ, ſed novæ, uncias duas, vel tres.

Agitentur pòſt, cùm refrixerint, diu multumque piſtillo ligneô, in ſartagine, donec albeſcat *Unguentum*, adjiciendo paulatim *particulam priorem aquæ odoriferæ*, quæ in ebullitione ſuâ per alembicum tranſiit, item ſubſequentia:

Reſinæ Styracis Calamitæ expreſſæ unciam ſemis,
Olei ſtill. Cinamomi,
Caryophyllorum, ana ſcrupulum unum,
Ligni Rhodii drachm. unam,
Nuc. Moſchat. drachm. ſemis.

Miſceantur; fiat *Unguentum* ſic nobile & fragrans, quod, ad oris fiſſuras, & decorem cutis conciliandum, utiliter adhibetur.

Nota, quòd in coctionibus & ebullitionibus hujus, & aliorum *Unguentorum*, in alembico vitreô peragendis, diſcretione & diligentiâ, ac peritiâ, repetitâque inſpectione Pharmacopœi, opus ſit; ne diu nimis illa coqui vel ebullire in alembico ſinat, ad copioſiorem aquæ, vel humiditatis, prolectionem, quàm rebus recentibus adjectis, ſcilicet, *hîc, floribus Arantiorum*, & *Roſarum recentibus*, ac *Pomis*, de humido aquoſo ineſt; quod peritus Pharmacopœus conjecturâ facilè aſſequi poteſt, ſi in laboribus, & judicio, expertus ſit. (&, ut eò ſecuriùs perficiat, *in Balneo noſtro vaporoſo* inſtituat ſimilium *Unguentorum*, ac *Oleorum* etiam, ebullitiones) Quaprôpter, in prioribus *Unguentis*, hoc ſæpiſſimè & clarè monui, ut parùm illa in alembico coquantur, vel ebulliant ad aliqualem ſaltem, non ad totalem, humiditatis exhalationem, & prolectionem; ut nimirum aliquantulum humiditatis remaneat cum *Unguentis*; quæ & ipſa non exiguis viribus prædita eſt, atq; unà cum *Unguentis*, ſi non nimia, conſtare, iiſque immixta manere poteſt. Secus in *Oleis* præ-

præterita Classis se res habet; à quibus omnis humiditas, sive per decoctionem, sive per residentiam, & decantationem, separanda est: quippe quòd illa *Oleis* neutiquam pexmixta maneat, quàm exigua etiam illa sit, sed necessariò separari debeat. Oleis enim nullum, cum aqua, commercium, nec combinatio, neque vera mistio, aut unio intercedit. Quare non est, ut me carpent Nasutuli quidam, qui sine arte, absque scientiâ, & conscientiâ, suas instituunt medicamentorum præparationes, hoc pro ratô & firmô habentes, se nil, quod artis legibus contrarium, aut impossibile sit, statuisse, aut scripsisse. Sed sibi, suæque inscitiæ, incuriæ, atque inadvertentiæ, socordiæque imputent, si quandoque impingant. Sedulum enim, atque peritum, requirunt meæ Præscriptiones Pharmacopœum, ut ut quæque ad amussim, adjectis omnibus Manipulationibus, descripta sint, & ferè minima quæque. Cæterùm, nil difficultatis habent, neque in pretio excedunt, (de quô etiam nonnulli, sed, reverà, falsò conqueruntur) paratuque sunt facilia.

UNGUENTUM POPULEON.

℞. Axungiæ Porcinæ recentis libras decem;

huic immergantur & impastentur, successivè, tempore Veris, sequentia, incisa & contusa:

Oculorum Populi arboris recentium libræ duæ,
Herb. recent. Hyoscyami,
Solani,
Sempervivi min. seu Vermicularis,
Violarum, cum Floribus Martialibus,
Chærefolii,
Anethi,
Plantag. minoris,
Millefolii,
Hederæ terrestris,
Flor. recent. Bardanæ, ana unciæ quatuor, vel quinque,
Flor. Rosarum pallidarum unciæ sex,
Papaveris, cum foliis, unciæ tres.

Macerentur, postquàm omnia collecta sunt, per tres circiter septimanas; coquantur posteà leniter, ad humiditatis ferè totalem consumptionem; fiatque pòst colatura, cum forti expressione: expressum agitetur parùm, ac usui asservetur.

Unguentum hoc refrigerat & humectat, somnum conciliat, fronti, temporibus, & pulsibus illitum: in Febribus ardentibus, & aliis incendiis, opem fert; verumque *Anodynum* est *Unguentum*.

UNGUENTUM POTABILE RUBRUM.

℞. Butyri Majalis recentis sine sale libras duas;
huic impastentur
Rad. Alkannæ unciæ tres,
Rubiæ Tinctor. unciæ duæ,
Tormentillæ uncia una semis,
Enulæ uncia una,
Ireos uncia semis,
Castorei pingv. drachmæ sex,
Croci opt. drachmæ duæ,
Vini rubri unciæ quatuor.

Macerentur per aliquot dies, in locô frigido: bulliant posteà leniter, ad vini consumptionem; colentur, & exprimantur species. Colato *Unguento*, dùm adhuc calet, adde, & in eô dissolve,

Spermat. Ceti rec. non rancidi drachmas sex.

Fiat *Unguentum*, internò & externo usui destinatú. Internè assumitur contra concretum aut coagulatum, & extravasatum sanguinem: quamobrem præcipitatis, & contusis ab alto, auxilio est.

ALIUD UNGUENTUM, SEU BUTYRUM POTABILE.

℞. Butyri Majalis recentis sine sale libras duas;
Cancrorum fluviatilium recent. & conquassat. num. LX.
Rad. Symphyti major. recent. uncias duas semis,
Enulæ recent. unciâ unâ semis,
Ireos Florent. unciam unam,
Croci Austriaci drachmam unam,

Flor. recent. Papav. errat.
Rosar. rubr. ana unciam unam semis, vel duas.

Coquantur leniter, in patellâ terreâ vitreatâ, igne leni carbonum, ad humiditatis exhalationem; cavendo tamen, ne comburantur. Coletur pòst, & exprimantur species fortiter: *Butyrum* expressum *rubrum* asservetur usui: quod præstans est in affectibus pectoris, tussi antiqua, sputo purulento, & phthisi ipsa. Ulcera pectoris conglutinat atque sanat.

UNGUENTUM ROSATUM: de MINIO: ad SCABIEM:

Conficiantur juxta *Animadversiones super ipsa, in prægressâ Pharmacopœiâ* sigillatim factas; quas Lector Amicus haud gravatim revolvere dignetur.

UNGUENTUM AD SCABIEM ALIUD.

℞. Rad. recent. Helenii raspat. uncias sex,
Lapathi uncias quatuor,
Scrophulariæ unc. duas,
Axungiæ Porcinæ libram unam semis, vel duas.

Coquantur aliquandiu leniter, præmissâ tamen maceratione, per unam alteramvè septimanam: fiat colatura pòst, cum expressione forti; expressoque admisce

Pulv. Sulphuris vivi subtiliss. unciam unam semis, vel duas,
priùs cum
Olei vitellor. ovor. unciâ unâ
probè subacti,
item
Olei Laurini uncias tres.
M. Fiat *Unguentum.*

Illinitur loco calido, præsertim à balneo sudatorio, aut vesperi; & sequenti die abluitur cum *decocto Lapathi*, aut *Scrophulariæ*, &c. aliquoties repetendo.

UNGUENTUM SPLENETICUM.

℞. Axungiæ Porcinæ recentis libras tres; cui immergantur sequentia incisa & contusa: utpote,

Rad. recent. Apii,
Bryoniæ,
Helenii,
Pimpinellæ, ana unciæ duæ,
Valerianæ uncia una,
Herb. recent. Nasturtii hortens.
aquatici,
Matri sylvæ,
Verbenæ,
Rorismarini,
Abrotani, ana unciæ tres,
Plantag. min. unciæ duæ,
Cortic. Tamarisci recent. uncia una,
Capparum recent. sale condit. unciæ duæ semis,
Baccar. Juniperi virid. unciæ duæ,
Lauri excort. drachmæ sex,
Sem. Nasturtii opt. conquassati unciæ duæ:

Factâ maceratione, septimanâ unâ vel alterâ, coquantur parùm; pòst colentur & exprimantur species fortiter: expresso *Unguento* adde

Pulv. Gummi Ammoniaci unciam unam semis,
Sagapeni unciam unam,
solutorum cum
Vini albi boni s. q. ad pultis formam.

Verùm non multum ea coquantur, ne *subtiliores & penetrantiores Gummatum partes* in coctura exhalent. Propterea *Pulveres prædictorum Gummatum* non abs re sumendos præcipio; quia faciliùs dissolvi, vel dilui possunt, & sine colatura (ob quam liquidiora effici gummata, & denuò, ac necessariò, coquendo, ad competentem consistentiam pultis inspissari deberent,) *Unguento* dextrè commisceri.

Item adde

Camphoræ unciam unam, vel unam semis,
solutæ pariter priùs ad pultis formam, cum
Olei de Capparibus suff. quant.

Fiatque *Unguentum Spleneticum*, omnibus exactè mixtis; cui, si libitum esset,

Olea Coriandri, *Lavendulæ*, vel *Majoranæ*, propter gratum odorem, addi possent.

Est *Unguentum* præstans, & efficax, in obstructionibus Lienis; cujus duritiem resolvit, emollit, & egregiè roborat, externâ, & sæpiùs repetitâ, inunctione.

UNGUENTUM, SEU BALSAMUM STOMACHICUM REGIUM.

℞. Ol. Nuc. Moschat. expressi|uncias duas semis;

Pulv. Gummi Mastichis elect. unciam semis;

Tacamahacæ,

Animæ, ana drachmas tres.

His omnibus, lenissimô in calore, liquefactis, & simul colatis, superadde

Ol. still. Menthæ,

Majoranæ,

Garyophyllorum, ana drach. unam,

Cinamomi,

Absinthii,

Calam. Aromat.

Carui, ana drachmam semis;

&, cùm omnia veluti refrixerint,

Balsami Indici de Peru drachm. sex admisceantur; item

Extr. Croci drachm. una, vel una semis.

Fiat *Balsamum* nobile Stomachicum, cùm interno, tùm externo usui destinatum, & accommodandum.

Est verè Regium Stomachale *Balsamum*. Roborat insuper Cor, & vitalem facultatem: non solùm externâ sui inunctione, sed & intrà corpus sumptum, cum *ovo sorbili*, egregiam præstabit operam.

UNGUENTUM AD VERMES, ET UNGUENTUM VIRIDE REGINÆ.

Conficiantur juxta *Animadversiones n. ad ipsa in præmissa Pharmacopœia* sigillatim factas; quas L. B. haud gravatim adeat.

Nota Epilogica. Quantumvis, L. A. quædam ex his præstantissimis, *Unguentis* & verè Regiis, ritè ac dextrè, quoad Compositiones suas, descriptis, apparenter saltem magnos labores, difficiles præparationes, & graves impensas postulare videantur; reverà tamen, si exactiùs inspiciantur, paratu facillima sunt omnia, & paucis insuper expensis parabilia; cùm singula eorum ingredientia levi pretio haberi queant. Unicè diligentem, & sedulum requirunt Pharmacopœum, qui indefessus sit in laboribus, atque expertus, Latini nec non gnarus Idiomatis. Unde, profectò; me falsò accusant nonnulli Pharmacopœi, & Medici; quorum alii difficilem Compositorum medicamentorum præparationem arguunt; iterum alii pretium excedens, in comparandis Ingredientibus carioribus: plurimi verò, nimis apertam, & cuivis indigno Lippo, Tonsori, vel Ano sagaciori, obviam eorum descriptionem: qui, quando non habent, quod carpant, hoc quærunt prætexere. Sed ex his contrariis, & iniquis judiciis palàm fit, ne unum, ex prædictis Zoilis, scripta mea integrâ, & studiosè, perlegisse, aut vera ea intellexisse, nec etiamnum capere; idque ob Latini Idiomatis ignorantiam: sed omnes, Momorum saltem more, cuncta suggillare instituisse, nihil, nisi quod ipsi faciunt, rectum putantes. Nam illi, qui difficilem horum medicamentorum præparationem culpant, his, qui, eandem nimium manifestè expositam atq; detectam esse, clamant, è diametro contrarii sunt. Unde ultrò eorum insulsa, & nullo veritatis fundamento innixa; judicia per se ipsa ruunt, atque, in contemptum eorum, nota fiunt. Quod igitur dexterrimas has, & claras medicamentorum Compositorum descriptiones concernit; fateor, & certum est, omnia tàm accuratè, juxta tenorem & leges artis, esse tradita, ut nullus Pharmacopœorum, ab experientia eruditus, vel in uno anceps hærere possit, quô modô, vel quali ratione, hoc vel illud artificiosè parandum, & aggrediendum sit. Veruntamen nil minus fieri potest; quàm ut quælibet anus, etiam sagacissima, vel alius ex vulgo, ea statim imitari, & Simiam Pharmacopœorum

rum peritorum agere valeat, quin potius, modo illo artificiosiori manifestato, penes Pharmacopœos peritos & doctiores hæc magis Dædala Medicamentorum præparatio mansura sit, atque adeò ars Nobilissima, pessum itura aliàs, ab interitu vindicetur, pristinæque dignitati suæ restituatur. Quod idem mecum sentient doctiores, in Theoria pariter, ac Praxi, exercitati Medici, & Pharmacopœi; qui ipsi plurimorum suorum Ministrorum levitatem in arte, tùm & segnitiem, & ignorantiam (de quâ etiam Dn. Fridericus Müller, Peritissimus æquè, ac Doctus Viennensium & Statuum Austriæ Provinciæ Pharmacopœus, *in sua, super Lexicon Medicum, Præfatione*, summoperè conqueritur,) detestantur. È contra verò, qui difficiles has ipsas præscriptionum mearum præparationes quasi in jus vocare instituunt, illi, è diametro contrarii prioribus, à veritate etiam planè aberrant, nec rationem, quâ me, qui omnia juxta Legum Pharmacevticarum harmoniam ordinavi, de jure culpent, dum se ipsos, tanquàm inexpertos, & leviter arte suâ tinctos, reprehendere, satis habent. Etenim non pauci illorum sunt, qui hoc sibi firmiter persuasum tenent, modò Syrupum aliquem simplicem, (licet haud debitè,) conficere didicerint, aut Aquam destillare simplicem; tùm se solidè doctos, & Magistros artis protinus esse; cùm tamen vix à limine hanc nobilissimam æquè, ac difficillimam artem salutarint. Tandem, precium grande quando nonnulli taxant, itidem & ipsi rem haud penetrant, aut intelligunt, vel lucri sunt nimis cupidi. Illud dico, quia aliàs cernerent perfacilè, me primariò quidem Divitibus, atque Magnatibus; (ob id enim Regiæ titulo insignitur hæc Pharmacopœia, quòd verè Regia Medicamentorum genera in ea tradita contineantur,) nec tamen minus quoque Pauperibus, ut qui tenuioris fortunæ sunt, sua quibuslibet ordinasse & destinasse; quorum potiora tàm levi ære veneunt, ut meritò hi, qui de intenso conqueruntur precio, heluones, & avari, meritò dicendi sint, gratis omnia volentes, nihilque ferè Præparationibus medicamentorum sanioribus impendere, in animo habentes. Perpendant illi mecum, qui rem exactiùs, & æquiori animi lance, trutinant, quanta, olim, rerum preciosarum, simplicium, utilium, & innumerabilium, facta sit inutilis profusio, in quibusdam, & quidem plurimis, Antiquorum præscriptis medicamentorum Compositionibus omnis generis; quorum specimina haud pauca, in *duobus prioribus Classibus XIV. & XV.* aliquot saltem Compositiones limæ sani judicii subjiciendo, manifesta feci, nec sine fundamento detexi. Esto, quòd quandoque, in his meis legitimè delineatis medicamentorum Compositionibus, & Præparationibus, quæ præstant, reverà, Antiquis, quædam, in quantitate majori, huic, vel illi, adjiciantur medicamento Composito, simplicia; sint & ea paulò sumptuosiora: (quod tamen raro contingit,) hoc tamen, quoad precium, tanto damno Pharmacopœis non cedit, quàm si potiora Compositionum Veterum ingredientia inutiliter agglomerentur, aut annumerentur; à quibus non solùm hoc, vel illud, determinatum medicamentum nullas Virtutes mutuare habet, sed quæ aut obsunt magis, aut reliqua, in Virtutibus suis, remorantur contenta, essentialiter adjecta: quippè, quod ex fundamento, & radice rei, non semel demonstravi. Quæro ergò, annon majuscula illa copia Ingredientium, pauloque dexterior ac artificiosior medicamentorum præparatio, propter quæ illa præstantiora & validiora efficiuntur in operationibus ac virtutibus suis, non sint præferenda invalidis & effœtis quibusdam Antiquorum medicamentis Compositis? Ubi, si recta instituatur computatio, certè graviori multò veneunt precio Antiquorum nonnulla, quàm illa edocumatiùs elaborata; quæ sunt, ut dictum, Virtutibus suis longè efficaciora, idque propter, in minori quoque Dosi infirmis propinari possunt: ex quo & Medicus ipse, ut fine suo potitus, Existimationem, & Laudem; Pharmacopœus, haud exigui momenti, Lucrum; Infirmus deniq; ipse, Sanitatem pristinam celeriùs consequi valet. Itaque

non

non moror Ego Zoilorum insulsa & iniqua judicia, quæ, tantum abest, ut instituto meo impedimento sint, ut potiùs calcar acrius ad persequendum, & majora mihi, melioraque, in lucem proferendi assint, hoc pro solatio habenti, quòd ne Jupiter quidem omnibus placeat. Quomodo ergò hæc omnium nutui conformia esse poterunt? præsertim quæ, quot capita sunt; tot sensus, & opiniones, abundantes inveniunt.

Et hæc sunt etiam illa, quæ, circa *Unguentorum*, tanquam Externorum Medicamentorum, præparationem & compositionem, annotare volui: è quibus patescit, quòd & in hâc, horum, licet externo aspectu viliorum, justè describendi & præparandi ratione, non levi opus sit dexteritate atque prudentiâ. Hoc igitur labore nostro, intuitu Tui suscepto, L. B. fruere. Ego verò ad alia progredior.

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ, *SEU* DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI, CLASSIS DECIMA OCTAVA: EMPLASTRORUM DEBITE PARANDORUM FORMULAS EXPLANANS.

Mplaſtra, & Cerata, *quæ duabus hiſce Claſſibus continentur, non, niſi conſiſtentiâ, Inter ſe differunt :* Emplaſtra *paulò ſolidiora* ſunt; *molliora nonnihibil* Cerata. *Suntq; Medicamenta externa, Vulneribus, Ulceribus, Rupturis ; debilitatis, refrigeratis, & inflammatis Membris, &c. accommodata, liquabilia utplurimum, uti* Cera, Reſina, Pix &c. *ob id ſolida, in frigore; liquida, in calore paulò fortiori. Componuntur ex omni genere* Mineralium, Vegetabilium, & Animalium, *pro intentione Medici, & diverſitate affectuum. Specierum ipſa Ingredientium, utpotè,* Ceræ, Reſinæ, Terebinthinæ, Gummatum, Oleorum, Pulverum, &c. *proportio, & exacta quantitas, univerſaliter determinari nequit. Non equidem me latet, quòd communiter,* ad unciam unam Oleorum, *(præſertim in Ceratis)* unciæ tres Ceræ, Reſinæ uncia una, Pulverum drachma una, drachma una ſemis, & drachmæ duæ, *deſtinentur. Aſt hæ vanæ ſunt aſſertiones. Quàm diverſam enim producat coctio* Oleorum, *cum nonnullis* Pulveribus, *imprimis* Mineralibus, *conſiſtentiam, palàm eſt. Ex ſolo enim* Oleo, *& quocunq;* Metallo, plurimiſque Mineralibus, *quibusdam ſolutis, nonnullis autem indiſſolutis,* Unguenta, Cerata, *(quoad conſiſtentiam)* & Emplaſtra *fieri poſſunt. Variant itidem pondus exquiſitum,* Terebinthina, Reſina, Gummata, &c. *quæ modò liquidiora, molliora ; modò ſolidiora, & craſſa, deprehenduntur. Omnium deniq; maximè diſcrepant* Pulveres ; *quorum alii aridiores ſunt, alii oleaginoſi ; nonnulli graves, ponderoſi, uti* Metallorũ & Mineraliũ, *qui proindè, Emplaſtris commixti, eandem duritiem, & ſolidam*

non

non producunt consistentiam, quam arida quædam vegetabilia levia, porosa. *Quin etiam Anni tempora; nec non mucilagines viscosæ, Emplastris addendæ, pondus ingredientium reliquorum non parùm variant. Cùm itaq; universaliter proportio determinari nequeat, necessum est, ut, qui similes Compositiones construere velit, rerum Medicarum, immaniter variantium, exactam habeat notitiam. Dictas autem rerum varietates, diversæ Emplastrorum & Ceratorum Compositiones, & Præparationes sequentes manifestabunt.*

Velim autem, B. L. ut ad hanc, & sequentem, Classem referas ea, quæ, in Animadversionibus plurimorum Emplastrorum, præcedentis Pharmacopœiæ Augustanæ *non semel inculcata sunt; quæq; ulteriùs,* in Appendice n. circa hanc Classem, *non temerè, nec gratis, admonuimus: quæ singula si studiosè perlegeris, & observaveris accuratè, res haud protriti momenti esse, comperies, scitu tàm dignas, quàm necessarias; quæ & Medicum cautum reddere, & Pharmacopœum non leviter erudire possunt; quemadmodum utrumq; hæc decent, & exornant.*

EMPLASTRUM ALBUM COCTUM.

℞. Olei Sambuci ex floribus, per trinam infusionem, macerationem, & expressionem, exactè parati, vel, quod melius foret,
Axungiæ Porcinæ recent. castr. itidem semel atq; iterum, cum floribus recentibus Sambuci, vel etiam cum Rosis recentibus, infusæ, maceratæ, & per expressionem denuò separatæ, libras duas,
Cerussæ Venet. pulverisatæ libram unam semis.

Mista coquantur lenissimo igne, continuò infundendo aliquid *Aceti Sambucini*, pro exactiori dissolutione Cerussæ, (quousque propemodùm *libra una semis Aceti* dicti affusa sit) donec *Emplastri* mollis, & non nimis spissam, consistentiam nacta fuerint, spatulâ, vel rudiculâ, sine intermissione agitando: cui, ab igne remoto, addantur statim, ut in eo liquefiant,
Ceræ albæ unciæ quatuor,
& subsequentes Pulveres:
Pulv. Mastichis elect.
Thuris albiss.
Lapidis Calaminaris, cum spermate Ranarum, in aquam resoluto, præparati & levigati, ana uncia una semis,
Pompholygis uncia una,
&, si lubet,
Camphoræ uncia semis, vel drach. sex, cum particula
Ol. Rosarum cocti ad pultis formam solutæ.

Fiat *Emplastrum* laudabile, ad omnes inflammationes, & ulcera sordida, antiqua & cancrosa, &c. præstans.

EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI STOMACHALE.

℞. Terebinthinæ claræ & liquidæ uncias tres;
in quibus liquefac
Pulv. Mastichis uncias duas,
Thuris albi unciá unam semis,
Tacamahacæ unciam semis.

Quibus benè mixtis, & lenissimo calore liquatis, adde paulatim, & alternatim, de sequentibus Pulveribus, & Melle: nempè,
Mellis Menthæ n. m. parati, uncias tres;
Pulv. Baccarum Lauri,
Nuc Moschatar. ana unciam unam semis,
Caryophyllorum unciam unam,
Calami Aromatici,
Zedoariæ, ana drachmas sex,
Macis unciam semis.
Fiat *Emplastrum Stomachicum* efficax.

Ventriculi, & intestinorum, dolorem à flatibus, aut frigida intemperie, ortum sanat, & concoctionem promovet, externè ventriculo appositum.

EMPLASTRUM BASILICUM ET VULNERARIUM.

℞. Terebinthinæ claræ & odoratæ uncias duas;
in qua liquefac
Pulv. Mastichis elect.
Sagapeni, ana unciam unam,

Colophoniæ transslucidæ unc. quatuor:
his liquatis paulatim adde
Pulv. Myrrhæ transpar.
Olibani albiss.
Succini albi præpar. ana unciam unam,
Croci optimi unciam semis.

Fiat *Emplastrum*, aliquandiu in calore, leniter saltem liquatum, & agitandum, ut ingredientia se invicem exactè amplectantur.

Hoc præstans est in omnibus Vulneribus recentibus & antiquis, Nervorum, Ossium, Capitis &c. Membris etiam & Nervis conquassatis opitulatur.

EMPLASTRUM CEPHALICUM REGIUM.

℞. Resinæ Styracis, per expressionem factæ, uncias duas,
Ladani, per extract. paratæ, unciam unam,
Ol. Nuc. Moschat. expressi uncias tres.

In his liquatis lenissimo calore solvantur sequentia: utpotè,
Pul. Gum. Tacamahacæ,
Animæ, ana drach. decem,
Olibani in granis unc. una;
quibus porrò instillentur
Ol. still. Ligni Rhodii drachmæ duæ,
Majoranæ,
Lavendulæ, ana drachma una,
Coriandri drachma semis.

His probè unitis, & interim asservatis, immisceantur, successu temporis, sequentes Herbæ, & Flores recentes, subtilissimè incis. ac contus. ad pultis formam; nec non Pulveres, qui infrà sequuntur,
Herb. recent. Betonicæ, cum floribus,
Majoranæ,
Rorismarini, cum flor.
Gemmar. Populi arbor. recentium, ana uncia una,
Flor. recent. Keiri,
Tunicæ,
Arantiorum, ana uncia semis,
Pulv. Succini albi præpar. drachm. sex,
Ligni Aloës gummosi unc. semis,
Croci opt. Orient. drachm. duæ,
Nucleorum Persicorum excorticat.
Cerasorum excorticat. ana uncia semis,
contusorum omnium ad pultis formam, cum Aquæ Rosarum fragr. s. q. & per setaceum transmissorum.

Misceantur exactè, in diplomate, calore leni; fiatq; *Emplastrum* justæ consistentiæ.

Præstat ad Capitis fluxiones sistendas, & exsiccandos humores varios Cerebri; Cephalæam, Cephalalgiam, aliasque capitis affectiones præter naturam juvat. Estq; *Emplastrum* verè Regium.

EMPLASTRUM DE LAPIDE CALAMINARI, AD ULCERA FLUIDA ANTIQUA.

℞. Terebinthinæ bonæ odoratæ uncias tres;
in qua liquefac
Mastichis elect. unciam unam,
Colophoniæ,
Ceræ flavæ novæ, ana uncias duas;
superaddendo
Pulv. Lapid. Calaminaris, præparati cum succo Plantag. & Millefolii, ac denuò exsiccati, uncias duas, vel tres,
Tutiæ præparatæ unciam unam semis,
Olibani subtiliss. triti unciam unam,
Lithargyrii subtiliss. pulverisati unc. unam semis,
priùs tamen cum
Aceti Sambucini aliquot unciis cocti, & iterum exsiccati.

Fiat *Emplastrum* justæ consistentiæ; ulceribus manantibus & fluidis exsiccandis proficuum.

EMPLASTRUM CATAGMATICUM, seu AD FRACTURAS OSSIUM.

℞. Terebinthinæ claræ odoratæ,

Ceræ flavæ odoratæ novæ, ana libram unam semis,
Resinæ albæ Pini libras duas.

His liquatis, ac per linum & qualum colatis, immisceantur sequentia, subtilissimè priùs incisa, & contusa: utpotè,

Rad. Consolid. majoris rec. unciæ tres,
Saniculæ rubr.
Barbæ hirci,
Tormentillæ,
Herb. Consolidæ Saracenicæ,
Alchimillæ,
Pyrolæ,
Millefolii,
Hyperici summit. floresc.
Fol. Quercûs, ana recent. unciæ duæ,
Oculor. Populi arbor. recentium unciæ tres,
Summitat. Laricis, vel Abietis arboris, recent. unciæ duæ:
quibus probè unitis superaddantur Pulveres sequentes:
Pulv. Olibani,
Mastichis,
Myrrhæ,
Sanguinis Draconis,
Succini præpar. ana uncia una semis,
Lapidis Osteocollæ,
Calaminaris, ana cum succo Millefolii parat. unciæ duæ,
Rosarum rubear.
Balaust. ana uncia una.

Misceantur exactè in diplomate; fiatque *Emplastrum* debitæ consistentiæ.

Vires habet hoc *Emplastrum* insignes, in sanandis Ossium fracturis; fovet nativum partis calorem, sistit fluxiones humorum, & egregiè nervos roborat, & Vulnera ac Ossa in coalitione juvat; in Herniis quoq; sanandis non minùs efficax.

EMPLASTRUM CITRINUM VULGARE.

℞. Terebinthinæ claræ libram semis,
Resinæ albæ Laricis,
Sevi Cervini, ana libram unam,
Ceræ Citrini novæ odoratæ libram unam semis.

Liquentur calore leni, & per linum atque qualum colentur, superaddendo
Pulv. Rad. Curcumæ uncias duas.

Fiat *Emplastrum*, cujus usus notissimus est.

EMPLASTRUM DEFENSIVUM.

℞. Lithargyr. subtiliss. pulv.
Cerussæ pulv. ana uncias XVI.
Ol. Sambucini ex flor.
de Spermate Ranarum, ana librã unam,
Unguenti Popul. uncias quatuor, vel sex,
Aceti Sambucini,
Rosacei, ana uncias octo,
Succi Plantaginis depur. uncias decem.

Coquantur in sartagine amplâ, igne lenissimo, ad *Emplastri* consistentiam molliorem, spatulâ, sive rudiculâ, continuò agitando: cui, ab igne remoto, adde

Ceræ flavæ & novæ odor. unc. quatuor,
Pulv. Olibani uncias duas,
Mastichis,
Rosar. rub.
Lapid. Calamin cum succo Plantag. parati & exsicc.
Rad. Ireos Flor. ana unciam unam semis,
Liquiritiæ,
Myrrhæ, ana unciam unam,
Croci opt. unciam semis.

Fiat, omnibus probè mixtis, in calore, *Emplastrum* nobile *Defensivum*; quod omnia symptomata irruentia, ac vulnera concomitantia, inflammationes, & defluxiones ad partes affectas, præcavet, partesque roborat.

EMPLASTRUM DIACHYLON SIMPLEX.

℞. Mucilag. Sem. Fœnigræci,
Lini,
Rad. Altheæ, ana cum lixivio forti, sed claro, extract. libram unam,
Litharg. subtiliss. triti libras tres,
Axungiæ Porcinæ recentis libras quatuor.

Coquantur leniſſimo igne, in ſartagine amplâ, ſpatulâ continuò agitando, ad *Emplaſtri* conſiſtentiam & craſſitiem; agitetur ultimò diu, donec refrigeſcat, & dealbetur. Videantur etiam *Animadverſiones ſuper ipſum factæ*, pro majori dilucidatione, ubi ejusdem quoq; Virtutes à *D.D. Auguſtan.* uberrimè deſcriptæ ſunt.

EMPLASTRUM DIACHYLON CUM GUMMI.

Conficiatur modò *in Animadverſion. n. præcedentis Pharmacopœiæ* edocto, vel etiam

℞. Diachyli ſimpl. ſuperioris libram unam;

cui immiſceantur pedetentim, ſub continuâ agitatione, in leni pariter calore, ſequentia:

Gummi Ammoniaci,
Opopanacis,
Galbani,
Sagapeni, ana uncia ſemis,
ſoluta prius in ſufficiente quantitate Aceti, vel Vini, ad pultis formam: item,
Pulv. Olibani,
Maſtichis, ana drachm. ſex.

Fiat *Emplaſtrum* ſ. a. quod emollit, concoquit, maturat, digerit atque reſolvit.

EMPLASTRUM DIAPHORETICUM.

℞. Gummi Ammoniaci uncias duas,
Elemi unciam unam ſemis,
Sagapeni unciam unam.

Solvantur in ſ.q. Aceti, ad pultis formam: cui adde pedetentim, & quaſi guttatim,

Ceræ flavæ odoratæ libram unam,
Terebinthinæ claræ uncias tres,
Colophoniæ, ſeu Picis Græcæ, uncias quatuor:

liquata invicem leni igne, in ſartagine, ſeparatim, & non nimis calidè, *ſuperioribus Gummatibus* ſenſim, & alternatim, uti dictum, ſub continuâ agitatione, infuſa; hinc alternatim etiam inſpergantur ſucceſſivè hi Pulveres: utpote,

Pulv. Gummi Bdellii unciæ quatuor,
Succini Citrini unciæ tres,
Olibani,
Maſtichis, ana uncia una,
Sandaracæ drachmæ ſex;

pòſt agitentur, donec omnia commixta, atque dextrè unita ſint, per horam integram, in diplomate, vaſe ſcilicet duplici, calore leni: fiatque *Emplaſtrum*, tumoribus œdematoſis, fracturis oſſium, luxationibus, & contuſionibus, maximè conducens. Eſt ex *Mynſichtio* depromptum, correctum, & in artis formam, ſeu ordinem, redactum.

EMPLASTRUM DE FULIGINE.

℞. Terebinthinæ claræ uncias tres,
Saponis Veneti ſubtiliſſ. raſpat. uncias quinque.

Liqueſiant ſuper igne lento, in ſartagine; quibus ſtatim adde ſequentia:

Fermenti acris Panis uncias duas,
Pulv. Croci opt.
Axungiæ Serpentum, ana unciam unã,
vel, hujus locô,
Axungiæ Porcinæ unciam unam ſemis.

Piſtentur & agitentur benè, donec omnia exactè conjuncta atq; unita ſint: tùm ſuperadde

Fuliginis Camini ſplendidi pulveriſati ſubt. uncias duas,
Antidoti Theriacalis n. uncias duas ſemis.

Piſtentur iterùm probè, donec omnia dextrè unita fuerint; tandem, remiſsô calore intenſo, cùm quaſi refrixerint, admiſce

Vitell. ovorum num. iiij.
Salis Theriacalis noſt. *tertiæ deſcript. pag. Animadv. 278.* edocti, unciam unam.

Fiat *Emplaſtrum*; cui, ſi competentem non haberet conſiſtentiam, *Ceræ Citrinæ uncia una*, vel *altera*, addi poſſet.

Magnarum virium eſt, ſi legitimè ſit confectum, in Peſte, ad extrahendum venenum, maturandos bubones, atque anthraces, & mitigandos exinde ortos dolores.

Nota.

Nota. *Bufonum, aut etiam Serpentum, Pulvis non inepte fortè huic* Emplastro, *pro majori pestiferi veneni extractione, adderetur.*

EMPLASTRUM HEPATICUM.

℞. Terebinthinæ claræ & odor. uncias sex; in qua liquefiant
Pulv. Gumm. Ammoniaci,
Myrrhæ subtiliss. pulv. ana uncia una semis,
Elemi,
Sagapeni, ana unc. una; his liquatis adde
Ceræ flavæ novæ & odoratæ uncias quatuor;
et, dum adhuc liquata in diplomate hærent, superinjiciantur sequentes Radices, & Herbæ, subtilissimô modô incisæ atque contusæ ad pultis formam: utpotè,
Rad. recent. Apii,
Enulæ,
Pimpinellæ,
Cichorii sylv. ana uncia una,
Herb. recent. Agrimoniæ,
Absinthii,
Nasturtii hort. ana uncia una semis,
Flor. Rosar. rubr. recent. unciæ duæ,
Camphoræ drachmæ sex, solutæ in
Olei Seminis Nasturtii expressi uncia una:
item superinspergantur
Pulv. Santali rubri,
Baccarum Lauri,
Olibani, ana uncia una,
Succi Absinthii,
Chamædryos, ana inspissat. ad formam Extracti, drachm. sex.
Fiat *Emplastrum* debitæ consistentiæ.

Efficax est, in Hepate & Liene obstructo; cujus duritiem emollit, resolvit, & egregiè roborat.

EMPLASTRUM ALIUD HEPATICUM.

℞. Pulv. Rosar. rubrar. unciam semis,
Santali rubri drachm. duas semis,
Baccar. Lauri drachm. duas,
Rasuræ Eboris,
Olibani,
Sem. Nasturtii, ana drach. unam semis.

Coquantur in s. q. Decocti fortis Radic. Pimpinell. & herb. Absinth. ad *Cataplasmatis* solidiorem consistentiam, ne cuti adhæreat; quod interim asservetur. Jam verò accipe
Terebinth. claræ unciam unam semis; in qua liquefac
Pulv. Gumm. Elemi,
Sagapeni, ana drach. tres,
Myrrh. rubr. drach. duas semis;
his liquatis superadde
Ceræ odoratæ nov. flav. unciam unam semis,
Gummi Ammoniaci pulv. & ad pultis spissioris formam, in s. q. Vini albi soluti, unciam semis,
Succi inspissati Absinthii crassi drachm. unam semis:
Item sequentia, minutissimè incisa, &, ad pultis formam, in mortario, contusa adjiciantur: utpotè,
Rad. recent. Cichor. sylv.
Pimpinellæ, ana drachmæ duæ semis,
Apii,
Enulæ ana drachm. duæ,
Herb. recent. Absinthii,
Cichorii sylv. ana drach. duæ semis.
Ultimò tandem immisceatur superiùs asservatum *Cataplasma*, &
Camphoræ drachm. una,
Ol. Ligni Rhodii drachm. una semis:

Fiatque *Emplastrum Hepaticum*; cujus unciæ duæ semis circiter extendantur super alutam, & obducatur syndone rubro.

EMPL. AD HYDROPEM: ISCHIADICUM: MAGNETIC. ANTIP. ANGELI SALE: de MELILOTO: MINIO:

Hæc omnia ac singula commodissimè parari possunt, juxta *Animadversiones n. ad*

n. ad quodlibet Emplastrorum horum, seorsim, in prægressa Pharmacopœia Augustana, ad,ectas, in quibus genuinæ & dextræ eorum præparationes descriptæ sunt, secundum quas commodè possunt institui. Hoc tamen, quoad *Emplastrum Ischiadicum*, monendum, *ut pondus Euphorbii*, *Semin. Erucæ* & *Caparum*, nonnihil augeatur, nec aliud, quàm *Oleum Saponis*, locô *Olei Lini*, recipiatur. Eorum virtutes insuper ibidem loci patebunt.

EMPLASTRUM NERVINUM.

℞. Terebinthinæ claræ odoratæ libram unam;
in qua liquefacito
Gummi Carannæ purissimi unc. duas,
Pulv. Gummi Elemi,
Animæ,
Sagapeni, ana unc. tres,
Tacamahacæ unc. quatuor,
Mastichis elect. uncias quinque.

His leniter liquatis, &, si opus, per linum & qualum colatis, adde sequentia commixta, & liquefacta simul, in aliâ jam tùm patellâ: utpotè,

Ceræ flavæ odoratæ uncias xx.
Axungiæ Canis recent. uncias sex,
Humanæ uncias quatuor:
et, dum adhuc liquefacta in diplomate hærent, superinjiciantur sequentia subtilissimè incisa, & contusa, ad pultis minutiss. formam: nimirum,

Gemmar. seu Oculor. Populi recentium unciæ decem,
Summitat. Abiëtis, vel Laricis (vulgò Schrene Gipffel) repurgat. ab externâ lanugine, unciæ quatuor,
Baccar. Juniperi virid. & recent. unciæ duæ,
Herb. recent. Calaminthæ montanæ,
Chamæpithyos,
Majoranæ, ana unciæ duæ semis,
Rorismarini,
Salviæ hortens. ana unciæ quatuor,
Pulv. Croci opt. unciæ tres,
diluti ad formam pultis, cum
Vini albi suffic. quantitate,
in quô
Lumbricorum terrestrium unciæ quatuor
prius ebullierint:
Pulv. Baccar. Lauri,
Olibani,
Myrrhæ, ana unciæ quinque;
& in fine, quando quasi refrixerunt, immisceantur
Balsami Indici de Peru unciæ duæ,
Olei still. Salviæ drachmæ duæ,
Majoranæ drachma una.

Misceantur exactè, diu in calore leni agitando, ut probè uniantur. Fiat s. a. *Emplastrum*, quod præstantissimum & utilissimum est, non solùm ad roborandos Nervos, Membra contracta, contusa & conquassata, sed & ad Ventriculum & Uterum confortandum; quod ipsum sexcenties expertus sum: egregiam etiam præstat operam, dum simul compescit passiones Hystericas, roborat, & retinet Fœtum in gravidis, atque ad conceptionem Uterum disponit: in duritie insuper Hypochondriorum, debilitate Hepatis, & Lienis, non minùs salutare existit.

EMPLASTRUM ALIUD NERVINUM ANTIPODAGRICUM.

℞. Terebinthinæ claræ uncias sex;
in qua liquefacito,
Gummi Carannæ puriss. unciam unam,
Pulv. Gummi Ammoniaci,
Elemi,
Tacamahacæ,
Animæ, ana unciam unam semis;
quibus exactè unitis adde sequentia, inter se invicem leni calore liquata:
Ceræ flavæ novæ & odoratæ uncias sex,
Saponis Veneti uncias quatuor,
Colophoniæ claræ uncias tres:
Ultimò denique sequentes Pulveres, & Olea, inspergantur: utpotè,
Pulv. Olibani albi,
Mastichis,
Sandaracæ,

Pulv.

Pulv. Succini, ana uncia una semis,
Usneæ fruticis Acaciæ uncia una,
Croci opt. drachmæ sex,
diluti ad pultis formam cum
Succo Chelidoniæ,
Camphoræ uncia semis, solutæ in
Olei Saponis Veneti, cum filicibus still.
drachmis sex, vel unciâ unâ,
Salis Tartari uncia una semis.

Misceantur exactè omnia, & erit *Emplastrum* excellens Nervinum atque Arthriticum: roborat artûs, extrahit & allicit humores acres, dissipat acidum fermentum; adeoque in Podagricis affectibus efficax.

EMPLASTRUM OPPODELDOCH.

Hujus *Emplastri* præparatio debita ac legitima, cum aliis, ad confectionem, seu præparationem quorundam ingredientium necessariis, notatuque dignis, *in Animadversionibus n. super istud Emplastrum* factis, luculenter exposita sunt; quas L.B. haud gravatim revolvat.

EMPLASTRUM OXYCROCEUM.

℞. Terebinthinæ claræ odoratæ uncias octo;
in qua liquefac
Pul. Gummi Ammoniaci,
Mastichis el.
Galbani puriss. ana uncias tres;

quibus invicem benè & leniter liquatis, &, si necessitas postulet, per linum & qualum colatis, adde sequentia, separatim priùs in sartagine, alia inter se invicem etiam, liquata leniter: utpotè,

Ceræ flavæ odoratæ,
Colophoniæ,
Picis Græcæ, ana uncias novem, vel decem.
Ultimò verò insperge sequentes
Pulveres:
Pulv. Thuris electi,
Myrrhæ, ana uncias duas semis,
Croci, in vino parùm diluti,
ad pultis formam, unciam
unam semis.

Fiat, omnibus exactè mixtis, debitæ consistentiæ *Emplastrum*, aliquandiu in calore diplomatis (hoc est, in duplici vase, prout superiùs, *in Animadvers. super hoc Emplastrum* factis, explicui) agitandum, ut species eò meliùs inter se coeant, & intimè uniantur, nec etiam spirituosiores ejus partes evanescant: & ita evadet ad affectus à *D.D. Augustanis* consignatos, efficax. Trahantur cæterùm huc, quæ, *de ratione Gummatum, eorumq́ legitimâ dissolutione, in iisdem Animadversionibus*, superiùs annotata sunt.

EMPLASTRUM DIAPALMA.

℞. Axungiæ Porcinæ recentis libras tres;
huic impastentur
Ramorum Palmæ minutim inscisorum recent. libra una,
(*vel, si hi desint,*
Foliorum Quercûs recent. unciæ decem,
Hederæ arbor. recent. unciæ quatuor:)

Factâ maceratione, per aliquot dies, coquantur parùm, additâ *Aceti Sambucini librâ dimidiâ, circiter*: fiat pòst colatura, cum forti expressione Ramorum, aut Foliorum. Expressæ verò Axungiæ adde

Lithargyrii subtiliss. triti libras duas
semis,
Vitrioli albi purificati uncias quatuor,
vel quinque,
soluti priùs in
Aceti Sambucini,
Rosacei, ana libra semis.

Coquantur lenissimo igne, in sartagine sufficienter amplâ, spatulâ ligneâ, *ex ramo Palmæ* vel *Quercûs*, recenter confecta, continuò agitando, ad *Emplastri* consistentiam, addendoque ultimò, si libet, cùm parùm refrixerit,

Camphoræ in
Olei Sambuci particulâ solutæ ad
pulticulam, drachmas sex:
item
Olibani subtiliss. triti unciam unam semis.

Fiat *Emplastrum*, efficax in doloribus Articulorum. Extrahit enim & resolvit, atq; calorem contemperat.

EMPLASTRUM ANTIPODAGRICUM.

℞. Terebinthinæ claræ bonæ uncias sex;
in qua liquefacito
Gummi Carannæ puriss. unciam unã,
Pulv. Gummi Animæ,
Elemi,
Ladani,
Tacamahacæ, ana unciam unam semis:

His exactè, lenissimo in calore, unitis & solutis, immisceantur sequentia, paulatim, per vices, separatim, in alio vase, jam tùm leniter insimul liquata: utpotè,
Ceræ novæ odoratæ unciæ octo,
Saponis Veneti unciæ quinque,
Olei Saponis Veneti, cum Silicibus still. & suprà edocti, unciæ tres,
Mastichis elect. unciæ duæ.

His omnibus legitimè mixtis, & in diplomate liquatis, statim superinjiciantur sequentia, minutissimè & subtilissimè incisa, atque contusa, ad formam pultis: nempè,

Usneæ fruticis Acaciæ selectæ & puræ recentis,
Fol. Hederæ arb. recent.
Rad. Chelidon. recent. ana unciæ duæ,
Oculor. Populi arbor. recent. unciæ tres,
Flor. recent. Rosarum rub.
Sambuci,
Verbasci, ana unciæ tres semis,
Pulv. Croci opt. Orient. uncia una semis,
diluti ad pultis formam
cum
Lixivii ex Cineribus Vitis facti s.q.
Pulv. Olibani albi,
Sandaracæ,
Succini albi, ana unciæ duæ,
Salis Tartari albi unciæ tres, vel quatuor,
Camphoræ uncia una, in
Olei Sambuci, vel
Ovorum particulâ solutæ.

Misceantur exactissimè in dicto diplomate, & fiat *Emplastrum* Anodynum nobile; quod, partibus dolentibus Arthriticis applicatum, materiam peccantem partim extrahit, ejusque acorem destruit, dolores lenit, partes insuper, & articulos, insigniter roborat, & à Podagra præservat.

EMPLASTRUM ANTIPODAGRICUM ALIUD ANODYNUM

℞. Olei Hyoscyami ex sem. expressi,
Papav. ex seminibus expressi,
Lini recenter etiam expressi, ana uncias quatuor,
Minii subtiliter triti uncias xv.
Aceti flor. Sambuci, n.m. parati, libram unam.

Coquantur igne leni, spatulâ, vel rudiculâ, continuò agitando, ad consistentiam *Emplastri*: posteà adde
Ceræ Citrinæ odoratæ,
Terebinthinæ odoratæ, ana uncias duas,
Saponis Veneti uncias duas semis:
Item
Pulv. Olibani unciam unam semis,
Mastichis,
Tacamahacæ, ana drachm. sex,
Rosar. rubrarum,
Sem. Hyoscyami, ana unciam unam.

Misceantur accuratè, fiatque *Emplastrum Anodynum*; quod multum præstat in doloribus Arthriticis, atque Podagricis, tenuiter super linteum extensum, & partibus dolentibus applicatum.

EMPLASTRUM DE PLUMBO.

℞. Ceræ Citrinæ novæ uncias sex,
Terebinthinæ claræ uncias tres,
Balsami n. Vulnerarii Sulphurei, superiùs, *in Classe de Oleis*, edocti, uncias duas:
his mixtis, & leni calore liquatis, adde
Pulv. Plumbi usti, seu calcinati more figulorum, uncias tres,
Cerussæ cribratæ uncias duas,
priùs cum Aceti Sambuci unciis quatuor ad siccitatem iterum coctæ,
Lapidis Calaminaris, cum succo Plantaginis præparati, unciam unam semis,
Tutiæ,

Tutiæ, præparatæ cum succo Plantaginis, unciam unam,
Pulv. Pompholygis,
Myrrhæ rubræ,
Olibani,
Mastichis,
Aloës hepat. ana drachmas sex,
Nitri puri unciam semis,
Camporæ drachmas duas,
solutæ in
Balsami Sulphuris s. q. ad formam pultis.

Fiat *Emplastrum* exsiccans; ad Ulcera antiqua, fœtida, corrodentia, fluida, Fistulas, Lupum, Cancrum & Noli me tangere, maximè proficuum. Ex *Mynsichtio* descriptum, & correctum, atque efficacius redditum.

EMPLASTRUM DE RANIS, CUM MERCURIO.

EJus vera, tàm legitima, quàm artificiosa, præparatio, superiùs, *in Animadversionibus super illud* factis, tradita est; quam L. B. tanquàm notatu dignam, ob varia, quæ in ipsa occurrunt, revolvat.

EMPLASTRUM DE SPERMATE RANARUM.

UT *Emplastrum* dextrè paretur, conficiatur priùs *Oleum per infusionem repetitam, macerationem, & coctionem* (non tamen ad totalem humiditatis exhalationem,) *è spermate Ranarum aquatilium*, additis *Cancris fluviatilibus*, si lubet. Hinc

℞. Hujus Olei, cum adjuncta adhuc ejus subsidente humiditate, libras quatuor,
Cerussæ cribratæ libras tres.

Coquantur leni igne, rudiculâ continuò agitando: in ipsâ autem cocturâ successivè admisce

Vitrioli albi, &
Aluminis crudi, ana uncias tres,
solutorum in
Spermatis Ranarum resoluti, & per linteum saccum spontè transmissi, s. q.

et, postquàm, per lenem cocturam, ad debitam *Emplastri* consistentiam redacta fuerint, adde

Ceræ albæ uncias sex;
remotisque ab igne
Pulv. Mastichis el. albiss.
Thuris opt. albi, ana unciam unam semis;

tandem, quando propemodùm refrixerit *Emplastrum*, immisce

Camphoræ unciam unam semis,
priùs solutæ ad pultis formam in
Olei Rosarum suffic. quantit.

Et fiat *Emplastrum* debitæ consistentiæ; Vulneribus omnibus, & Inflammationibus coërcendis, salutare.

Nota, *quòd fortè felicius successura sit hujus Emplastri coctura & confectio, efficaciusq; illud evasurum, si Axungia Suilla recens eôdem modô, quô Oleum Olivarum, cum Spermate Ranarum, tribus vicibus, infusa, cocta, ac ad ipsum hoc Emplastrum, locô Olei de Spermate Ranarum, deniq; adaptaretur.*

EMPLASTRUM AD RUPTURAS, SEU HERNIAS.

℞. Pulv. Rad. Cyperi rotundi,
Tormentillæ,
Bistortæ,
Saniculæ, ana unciá semis,
Symphyti maj. unciá unam semis,
Herb. recent. Perfoliatæ,
Pyrolæ,
Hyperici floresc.
Consolidæ Sarracen.
Fol. recent. Quercûs, ana subtilissimè conscis. & contusorum ad pultis formam, unciam unam semis,
Pulv. flor. Rosarum rubr.
Balaustiorum,
Sem. Perfoliatæ,
Nuc. Cupressi,
Calicum gland. Quercûs,
Olibani,
Sarcocollæ,
Sanguinis Draconis,
Aluminis usti, ana unciam semis,
Lapid. Hæmatit. drachm. sex.

Coquantur cum ſ. q. *Decocti fortiſſimi Glandium arboris Laricis, ſive Abietis* (vulgò weiſſe Dannzapffen / oder Cronſäyren) cum *Vino rubro* facti, ad Cataplaſmatis ſat ſolidam conſiſtentiam, ne manibus adhæreat; cui, ab igne remotô, adde ſequentia invicem jam tùm liquefacta: utpotè,

Ceræ novæ odoratæ uncias xv.
Terebinthinæ claræ uncias quatuor,
Gummi Maſtichis uncias tres,
Elemi,
Tacamahacæ, ana uncias duas,
Balſami n. Martialis Vulnerarii, cum Ol. Terebinth. rubro parati, & ſuperiùs, *in Claſſe de Oleis coctis*, edocti, unciam unam ſemis.

Fiat *Emplaſtrum* mollioris nonnihil conſiſtentiæ, ad inſtar Cataplaſmatis durioris, veſicæ incluſum aſſervandum.

Præſtans *Emplaſtrum*, ad Hernias ſanandas, ſive Enterocele, ſive Bubonocele ſit, ſingulis diebus recenter applicandum; repoſitis priùs inteſtinis, & cingulo apto, ligaturâ factâ, ne inteſtina prolabi poſſint.

EMPLASTRUM SPLENETICUM.

℞. Terebinthinæ liquidæ uncias ſex;
in qua liquefacito
Pulv. Gummi Ammoniaci,
Elemi,
Sagapeni, ana unciam unam ſemis,
Maſtichis unciam unâ:
his, leniter in diplomate liquatis, adde
Ceræ flavæ odorat. uncias octo,
Ol. Sem. Naſturtii expreſſi unciam unam ſemis,
Succini ſtill. unciam ſemis:
& cùm liquata adhuc in diplomate calent, inſuper ſequentia, ſubtiliſſimè inſciſa & contuſa ad pultis formam, adjice: utpotè
Herb. recent. Naſturtii,
Perſicariæ,
Roriſmarini,
Verbenæ, ana uncias tres:
item
Succi Verbenæ
Succi, vel decocti Scolopendrii, ana inſpiſſator. ad formam extracti, unciam ſemis,
Extracti Tabaci inſumati drachmas quinque;
tandem ſuperinſpergantur ſubſequentia:
Pulv. Olibani,
Myrrhæ, ana uncia una ſemis,
Tabaci inſumati, ſeu Nicotian.
Sem. Naſturtii, ana drachm. ſex,
Camphoræ uncia una,
ſolutæ cum
Ol. Succini ſtill. drachmis duabus,
Majoran. ſtill. drachmâ unâ,
Coriandri drachmâ ſemis,
in mortario ſubigendo,
fiat, omnibus exactè mixtis, *Emplaſtrum Spleneticum* excellens.

Valet ad obſtructiones & duritiem Lienis ſimul, atque Hepatis. Igitur in Febre Quartanâ, Cachexiâ, & Melancholiâ Hypochondriacâ, cum emolumento adhibetur.

EMPLASTRUM STOMACHICUM.

℞. Gum. Tacamahacæ unciam unam,
Animæ,
Benzoës, ana unciam ſemis,
Maſtichis uncias duas,
Terebinthinæ claræ uncias tres,
Reſinæ Styracis expreſſ. unciam unam.
His invicem, vel ſimul diſſolutis, leniſſimo calore, &, ſi opus eſt, per linum & qualum colatis, ſuperadde
Olei Nucum Moſchat. expreſſi,
Pulv. Olibani,
Myrrhæ,
Nuc. Moſchat.
Baccar. Lauri, ana unciam unam,
Caryophyll. drachmas ſex;
quibus ultimò, quaſi refrigerato *Emplaſtro*, adde
Balſami Indici Peruviani unciam ſemis, vel drachm. ſex.

Fiat *Emplaſtrum* nobile, ad *Stomachum* confortandum maximè faciens: quemadmodum ex ipsâ inſpectione rerum ingredientium manifeſtum eſt.

EM-

EMPLASTRUM ALIUD STOMACHICUM.

℞. Gum. Tacamahacæ,
Ladani opt. ana unciam unam semis,
Styracis Calam. uncias duas,
Mastichis uncias tres.

Hæc juncta liquefiant leniter in
Terebinthinæ bonæ, vel Cypriacæ, unciis octo;
quibus mixtis & liquatis in diplomate, colatisque per linum & qualum, sicuti necessitas postulaverit, superadde, dùm adhuc calent, sequentia, subtilissimè inscisa & contusa ad pultis formam: videlicet
Herb. recent. Absinthii,
Menthæ,
Majoranæ,
Rorismarini, ana uncias tres:
item
Ceræ flavæ odoratæ uncias quatuor,
Ol. Nucum Moschat. expressi unciam unam,
Mastichis n. uncias duas,
liquata invicem;
nec non
Pulv. Baccar. Lauri unciã unam semis,
Olibani unciam unam,
Myrrhæ drachmas sex,
Calami Aromatici,
Caryophyllorum, ana unciam semis,
Croci opt. drachmas duas:
atque ultimò, cùm parùm refrixerint, porrò, sub continuâ agitatione, inspergantur
Balsami Indici de Peru drachmæ sex, vel uncia una.

Misceantur exactè, fiatq; *Emplastrum Stomachale* efficacissimum.

EMPLASTRUM STOMACHICUM REGIUM.

℞. Resinæ Styracis Calamitæ,
Ol. Nuc. Moschat. expressi, ana unciam unam semis.
In his liquatis, & mixtis, solvantur
Mastichis electæ & pulver. uncia una semis,
Ol. still. Caryophyll. drachma una,
Menthæ,
Majoranæ,
Cinamomi,
Absinthii, ana drachma semis.
His mixtis impastentur sequentia, leni calore agitando:
Herb. recent. Majoranæ,
Rorismarini,
Thymi, ana subtilissimè inscisar. & ad pultis formã contusar. unc. una,
Pulv. Benzoës opt.
Olibani,
Baccar. Lauri, ana uncia semis, vel drachmæ sex;
ac, cùm nonnihil refrixerint, superadde
Balsami Indici de Peru unciam semis, vel drachmas sex.
Fiat *Emplastrum*, ad *Stomachum* roborandum validissimum, verè *Regium*.

EMPLASTRUM DE SYMPHYTO AD HERNIAS.

℞. Ceræ flavæ & odoratæ,
Resinæ Pini, ana uncias quatuor,
Balsami n. Vulnerarii Martialis, *suprà* edocti, uncias tres.
His, leni calore mixtis, adde sequentia subtilissimè & minutissimè inscisa, & contusa ad formam pultis: utpotè,
Rad. Symphyti maj. recent. unc. quatuor, vel quinque,
Herb. Perfoliatæ
Pyrolæ
Flor. Hyperici, ana recent. unciam unam semis.
Ultimò sequentes Pulveres inspergantur:
Pulv. Sangv. Draconis,
Lapid. Hæmatit.
Olibani, ana uncia semis.
Fiat *Emplastrum*, ad *Hernias* sanandas efficax.

EMPLASTRUM TRIAPHARMACUM.

℞. Minii subtiliss. triti
Aceti Rosacei, ana libram unam semis,
Olei Rosarum cocti, vel, uti *suprà*, per Infusiones parati, libras duas.

Coquantur in sartagine amplâ, spatulâ continuò agitando, ad debitam *Emplastri* consistentiam; cui, ab igne remoto, & nonnihil refrigerato, adde, sub continuâ agitatione,

Camphoræ unciam unam semis,
solutæ priùs ad pultis formam, subigendo saltem, & contundendo in mortario, cum
Olei Rosarum suffic. quantit.

Fiat *Emplastrum*, quod nonnullis *Universale* dicitur, & *Noribergense*, ad varias affectiones externas proficuum: de cujus virtutibus integer Tractatus impressus extat; quem tamen circumspectè legere, eique cautè credere, convenit, ne hyperbolicis encomiis decipiatur ignarus virtutis ingredientium, non ritè examinatorum, fallatque se, & alios.

EMPLASTRUM ANTIVENEREUM, SEU MERCURIALE.

℞. Mercurii, seu Argenti vivi, uncias quatuor;
solvatur in
Aquæ fortis, seu Spiritûs Nitri, suffic. quant.
Solutioni adde
Axungiæ Porcinæ recent. uncias octo; & in vase terreô vitreatô, patellâ nimirùm, coquantur ad consistentiam *Emplastri*, sed lenissimô igne, ne nigrescat, spatulâ, vel rudiculâ ligneâ, indesinenter agitando; cui adde
Ceræ flavæ & odor. uncias duas, vel tres,
Pulv. Mastichis,
Olibani, ana unciam unam.

Fiat *Emplastrum* nobile & præstans, ad invidiam contradicentis; quod omnia Ulcera Gallica persanat, & crustas, sine doloris sensu, quôcunque etiam locô secreto hæreant, veluti miraculosè absumit.

EMPLASTRUM VESICATORIUM.

℞. Pulv. Cantharidum drachmas quinq;
Myrrhæ,
Mastichis, ana drachmam unam semis,
Camphoræ drachmam semis,
Fermenti acerrimi Pistor. solidi, non nimiùm mollis, uncias duas,
Terebinthinæ claræ,
Ceræ flavæ, ana insimul liquatorum, unciam unam semis,
Pulpæ Scillæ recentis unciam semis,
Aceti Scillitici fortis drachmas duas, vel unciam semis.

Fiat *Emplastrum*; cujus vires notæ sunt.

EMPLASTRUM VULNERARIUM, ET PECTORALE.

℞. Terebinthinæ claræ uncias octo;
in quâ solvantur & liquefiant
Gummi Tacamahacæ uncia una semis,
Elemi unciæ tres:
his solutis, atque per linum & qualum colatis, adde
Ceræ flavæ & ordorat. Virgin. uncias duodecim,
Axungiæ Anseris,
Caponis, ana uncias duas;
his probè conjunctis immisceantur ulterius sequentia, subtilissimô modô incisa & contusa, ad formam pultis: utpotè
Rad. Symphyti majoris recent. unciæ duæ,
Enulæ,
Althææ, ana recent. uncia una,
Herb. recent. Hyssopi,
Betonicæ,
Alchimillæ,
Millefolii,
Hederæ terrestr.
Flor. Chamæmeli recent. ana uncia una semis,
Oculor. Populi arb. recent. unciæ duæ;
tandem sequentes inspergantur Pulveres: uti sunt
Pulv. Olibani,
Myrrhæ,
Mastichis, ana uncia una semis,
Rad. Ireos Flor. uncia una,
Croci drachmæ sex,
Camphoræ drachmæ duæ, solutæ in Olei still. Anisi s. q. ad pulticulam.

Fiat

Fiat ex omnibus, L. A. *Emplastrum*, in diplomate, vase nimirùm duplici, leni calore agitandum. In Vulneribus Pectoris internis, Empyematibus, aliisque Ulceribus ac Apostematibus, excellens, toti Pectori externè applicandum.

EMPLASTRUM ALIUD VULNERARIUM, AD RENES EXULCERATOS.

℞. Gummi Animæ,
Elemi, ana unciá unam semis;
hæc liquefiant in
Terebinthinæ claræ unciis quatuor:
quibus porrò adde
Ceræ flavæ odoratæ uncias sex,
Balsami n. Sulphuris non fœtidi, cum
Oleo Terebinth. flavo, vel rubro,
parati, unciam unam semis.
His exactè mixtis impastentur sequentia, subtilissimè incisa & contusa: quæ sunt,
Rad. Sigilli Salomon. recent. uncia una,
Symphyti maj. recent. uncia una semis,
Herb. Plantaginis minoris,
Millefolii,
Solani,
Consol. Sarracen.
Flor. Hyperici,
Rosarum, ana recent. uncia una,
Oculor. Populi arbor. recentium uncia una semis;
ultimò addantur
Pulv. Croci opt. drachmæ duæ,
Olibani drachmæ sex,
Camphoræ drachmæ tres, solutæ in particula Ungv. Rosati,
ad pulticulam.

Fiatque, diu multumque agitando, intra lenissimum calorem, in diplomate, *Emplastrum*, regioni Renum applicandum.

EMPLASTRUM VULNERARIUM VERUM.

℞. Pulv. Gum. Elemi,
Opopanacis,
Sagapeni,
Masti chis,
Pulv. Gum. Olibani,
Myrrhæ, ana unciam unam semis.
Hæc omnia liquefiant, beneficio caloris lenissimi, in
Terebinthinæ claræ unciis octo,
Balsami n. Vulnerarii Martialis,
Balsami n. Sulphuris Vulnerarii, ana *superius, in Classe Oleorum coctorum*, edoct. unciis duabus;
&, dùm in diplomate liquefacta adhuc calent, superaddantur sequentia subtilissimè incisa, & minutissimè contusa: utpotè,
Rad. Symphyti major. recent. uncia una semis,
Herb. Alchimillæ,
Consolid. Sarracen.
Millefolii,
Plantag. min. acuti folii,
Pyrolæ, ana recent. uncia una,
Flor. Hyperici recent. drachm. decem,
Gemmar. Populi arbor. recent. unciæ duæ,
Summit. Laricis, seu Abietis, lanugine ear. separat. uncia una semis;
nec non
Pulv. Sanguinis Draconis,
Lapid. Calamin. cum succo Plantaginis parati,
Osteocollæ, itentidem cum succo Plantag. parati,
ana uncia una semis,
Sarcocollæ uncia semis,
Croci Martis, ex Vitriolo Martis per calcinationem parati,
uncia una semis:
ultimò tandem, quando quasi refrixerunt, admisceatur
Balsami Indici de Peru uncia una semis.

Fiat, omnibus exactè inter se invicem copulatis, *Emplastrum*, Vulneribus in universum omnibus, antiquis æquè, ac recentibus, applicabile: præservans, & ab omnibus symptomatibus defendens Vulnera; quæ persanat, & conglutinat.

Atque ita, B. L. favente Numine, huic quoque Classi ultimam impono manum, in quâ *Emplastra*, pretiosum illud, partibus externis dicatum, remedium (de quibus

Magnus

Magnus Helmontius, *Tit. de Dispensator. Modern. num. 58.* ait: *Quæcunq; balnea agunt in totô, hoc idem calefacta, fotaq; unguina, absolvunt in parte, sine totius jacturâ)* plurima & præstantissima revelavi; adeò, ut affectus non sit, cui remedium & auxilium objicere non valeas. Hoc unum ut sollicitè advertas, Te hortor, quâ dexteritate, methodô, ac circumspectione, opus sit, ut dicta *Emplastra* suam nanciscantur perfectionem, pretium, ac valorem; quòd non sit obvium, ac manifestum, cuique Tonsori, Lippo, & Circulatori; quia non tractantur hæc in circo Vetularum, & Agyrtarum contuberniis, prout sibi inquieta nonnunquàm ingenia blandiuntur. Observa pariter, et, velut oppositô contrariô, veritas Tibi elucescet; quantum scil. à Majoribus, in Veterum *Emplastrorum* descriptionibus deviatum sit; quàm conspicui errores undiq; oberrent: quod vel maximè experieris, ubi seriem nostrarum Præscriptionum, legitimam Præparationem, Artem & Methodum severiùs ad calculum revocaveris. Tàm enim perspicuam, ac inde facilem, per exempla, reperies doctrinam nostram, ut, instar regulæ Ariadneæ, securissimè ad fastigium Artis deducat illos, qui multum hactenus in arte vacillabant; modò filum, & regulam, apprehendant, firmiterque stringant, neutram in partem declinantes. Utantur igitur hôc compendio deinceps exercitatissimi Viri, neq; obvio cuivis Caloni (Laborantes dicuntur: nam sæpè mente laborant & crumenâ,) suam concredant, & Ægrorum, salutem; cùm non videam, quâ ratione, juxta tàm erroneas præparationes, & mendis plenissimâ inventa, in Medicum honor, in Ægrum solatium, possit redundare: è contra verò appareat, quæ, & qualia, concredam, quàm nulli imposturæ exposita, quàm magnæ spei, ac certæ salutis, remedia. Interim, si quem varietas delectat, & ampliora scrutatur, passim Classicos reperiet, uti & ipsum Augustanum, *nostris Animadversionibus* locupletatum Dispensatorium; unde, divite penu, domui suæ consulet, ac prospiciet. Hæc pauca interim, non parva, boni consule, A. L. ad plura, & ampliora, Magistra rerum, Experientia, Te manu ducet.

PHAR-

PHARMACOPOEIÆ REGIÆ, *SEU* DISPENSATORII NOVI LOCUPLETATI, CLASSIS DECIMA NONA:

CERATORUM, AC CATAPLASMATUM, PARANDORUM MODUM PRÆSCRIBENS.

Xigua est inter Emplastra, *&* Cerata, *differentia. Itaq; ea, quæ superiùs, in genere, de Emplastris præfati fuimus, huic quoq; Classi in omnibus æquè accommodari possunt: cui pariter* Cataplasmata *nonnulla annexuri sumus, quæ pari jure sub hujus* decimæ nonæ Classis titulo *non incompetentem locum sibi vindicaverint; cùm hæc ipsa in nullo alio abludant ab* Emplastris, *nisi quoad consistentiam paulò molliorem, & quòd minùs, quàm* Emplastra, Cerata *ætatem ferant: idq; propter carentiam, aut saltem paucitatem,* rerum unctuosarum: *intellige*, Gummatum, Axungiarum, Oleorum, *& ipsius* Ceræ, *tanquam corporum magis durabilium, illis adjectam, aut adjiciendam; quæ singula tamen ex legitimis illorum descriptionibus nota & palàm fiunt.*

CERATUM DE BETONICA, CEPHALICUM.

℞. Resinæ Styracis, per expressionem factæ, uncias duas,
Ladani per extr. par.
Pulv. Gummi Animæ,
Tacamahacæ,
Benzoës,
Mastichis, ana unciam unam.
Hæc omnia liquefiant leniter in
Terebinthinæ Venet. odoratæ unciis quinque:
quibus solutis in leni calore, adde
Ceræ flavæ odoratæ uncias sex,
Ol. Nuc. Moschat. expressi unc. unam,
Still. Coriandri,
Majoranæ,
Lavendulæ, ana drachm. duas,
Succini unciam semis.

 His

His omnibus exactè, & leni calore, in diplomate unitis & liquatis, impastentur successivè, dum adhuc calent, sequentia, minutissimè, & subtilissimè incisa atque contusa: utpotè,

Fol. recent. Betonicæ florescent. unciæ tres,
Nuc. Jugland. arb. tenerim.
Rorismarini,
Thymi, vel Majoranæ, ana unciæ duæ,
Flor. recent. Acaciæ,
Arantiorum, aut, loco eorum, Pomulor. immaturorum & minimorũ; quæ omnia verò si desint, Florum Tunicæ, & Keiri, ac Sambuci, ana uncia una,
Gemmar. Populi arboris rec. uncia una semis:
item superinspergantur
Pulv. Ligni Aloës,
Rhodii,
Cupressi,
Succini albi,
Olibani, ana uncia semis,
Croci opt. drachmæ tres.

Misceantur exactè in diplomate, & efficiatur *Emplastrum*, sive *Ceratum*, Cephalicum præstans, vertebris Colli, Temporibus, & Vertici, ut & Fronti, applicandum, ad superfluos Cerebri humores: Cephalæam, Cephalalgiam, Catarrhos, ad partes inferiores delabentes, sistit.

Nota: *Non me latet, quòd* Herbæ, Folia, *&* Flores, *huic* Cerato *destinati, non unò eôdemq; tempore floreant, & virescant; sic* Flores Acaciæ, Sambuci, *item* Keiri, Gemmæ *nec non* Populi arboris, *inter summa Veris initia prosiliunt; quâ anni parte* folia Betonicæ cum floribus *nondum prorupe-runt. Idcircò suadeo, & necessum est, ut in superioribus,* Cerato *huic* destinatis, Resinis, Gummatibus, *&* Oleis, *jam invicem liquatis, & mixtis, summò veris initio,* Gemmæ Populi arboris, Flores Acaciæ, Keiri, Arantiorum, Sambuci, Fol. Nucum Jugland. tenerrim. Rorismarini, *subtilissimè incisa & contusa uniantur, donec reliquum, suo temporis articulo, superaddi, &* Ceratum *hoc ex totò, secundum dexteritatis normam, perfectionis terminum adipisci queat.*

CERATUM ALIUD CEPHALICUM de BETONICA, HYBERNO etiam tempore parabile.

℞. Resinar. Styracis Calam. expr. unciam unam,
Ladani, per extract. cum Spiritu Vini parati, drach. sex,
Pulv. Gummi Tacamahacæ,
Animæ, ana unciam semis,
Terebinthinæ Cypriæ unciam unam semis;
quibus leniter liquatis adde
Ceræ flavæ & novæ, etiam leniter liquatæ, uncias duas,
Ol. Nuc. Moschat. expressi unciam semis.

His omnibus mixtis inspergantur sequentes Pulveres:

Pulv. Herb. & Flor. Betonicæ uncia una,
Majoranæ,
Thymi, ana drachmæ tres,
Olibani,
Succini, ana drachmæ duæ semis,
Gummi Benzoës uncia semis,
Sandaracæ,
Ligni Aloës opt.
Rhodii,
Sem. Coriandri, ana drachmæ duæ:
ultimò tandem
Ol. still. Lavendulæ,
Majoranæ,
Coriandri, ana drachm. semis,
Ligni Rhodii scrupuli duo
instillentur.

Fiat *Ceratum Cephalicum* preciosum; cujus virtutes ex superiore liquent.

CERATUM AD HERNIAS, SEU RUPTURAS.

℞. Terebinthinæ claræ uncias sex;
in quâ liquefacito
Pulv. Mastichis electæ unciam unam,
Ceræ flavæ odoratæ uncias quatuor;
quibus liquatis adde

Succi

Succi Acaciæ,
Hypociſtidis, ana in decocto forti Glandium Laricis, ſeu Abietis, in pultis formam ſolut. unciam unciam,
Pulv. Myrrhæ,
Olibani,
Rad. Symphyti maj. ana unc. unã,
Sanguinis Draconis,
Aluminis crudi, parumper cum ſuperiori decocto humectati, ana drachmas ſex,
Nucum Cupreſſi,
Lapid. Hæmatit.
Sem. Perfoliatæ,
Vitrioli de Cypro, parùm in Sole, vel poſt fornacem, calcinati, ana unciam ſemis,

Miſceantur exactè: fiat *Ceratum*.

Præſens remedium ad varias Herniæ ſpecies; parti affectæ, inteſtinis, vel omento, priùs in locum ſuum repoſitis, pube ac ſcroto tonſis, appoſitum.

CERATUM ALIUD AD HERNIAS.

℞. Lithargyrii ſubt. triti uncias duas,
Minii cribrati unciam unam.

Coquantur in Aceti Roſacei librâ unâ, ad ſiccitatem Lithargyrii & Minii, & totam Aceti exhalationem: huic Pulveri Aceto cocto porrò adde

Pulv. Gum. Arabici,
Tragacanthi,
Bdellii, ana drachmam unam ſemis,
Aloës hepat. drachm. duas,
Succi Acaciæ,
Hypociſtidos, ana ſolut.
Pulv. Sarcocollæ,
Rad. Ariſtol. rot.
Conſol. maj.
Biſtortæ,
Tormentillæ,
Cort. Granator. ana drachmam unam ſemis,
Nuc. Cupreſſi,
Gallar. Turcicar. ana drachmam unam,
Boli Armenæ,
Sanguinis Draconis, ana unciam ſemis,
Collæ piſcium, diſſol. parùm, drachm. unam ſemis.

Coquantur denuò cum Vini rubri ſ. q. ad *Cataplaſmatis* ſolidam & duriuſculam conſiſtentiam, ne manibus adhæreat, ſ. a. Huic *Cataplaſmati* junge tandem

Terebinthinæ claræ uncias quinque,
Colophoniæ unciam unam ſemis;

in quibus priùs

Pulv. Maſtichis el.
Olibani,
Myrrhæ, ana drachmæ tres,
Opopanacis,
Galbani, ana drachmæ duæ, liquatæ & ſolutæ fuerint.

Fiat *Ceratum*, ad Hernias præſtans.

CERATUM MATRICALE.

℞. Terebinthinæ claræ uncias tres;
in illa liquefiant
Gum. Galbani puri uncia una,
Animæ,
Sagapeni,
Tacamah. ana uncia ſemis.

Colentur per Linum & qualum; iisq́ adde

Ceræ novæ & flavæ, itidem liquatæ, uncias duas:

his unitis impaſtentur

Herb. rec. Matricariæ,
Menthæ,
Rorismarini,
Meliſſæ, ana ſubtiliſſimè & minutiſſimè inciſar. & contuſ. ad pultis formam, uncia una,
Pulv. Myrrhæ drachmæ ſex,
Rad. Cardopatiæ,
Sem. Dauci,
Carui,
Anethi,
Olibani, ana uncia ſemis,
Croci opt.
Opii, in partic. aquæ Rorismarin. ad pulticulam ſoluti,
Camphoræ, ana drachmæ duæ.

Fiat *Ceratum* præstans, aliquandiu in calore & diplomate agitandum.

Uterum frigidum calefacit, ejus flatulentiam dissipat; passiones sedat Hystericas, & vapores ab utero ascendentes coërcet, doloremque mitigat.

CERATUM EX PELLE ARIETINA.

Ejus descriptio, & legitimus parandi modus, petatur ex *præmissis, super ipsum Ceratum, Animadversionibus præced. Pharmacopœiæ Augustanæ*, ubi omnia clarè patent; & ad oculum videre est, quàm ejus, difficillima aliàs, & intricata, descriptio, perspicua simul & facillima reddita sit.

CERATUM DIAQUERCINUM:

quod in Germania, ubi PALMARUM rarus est proventus, DIAPALMÆ vices supplere potest.

℞. Fol. Quercûs teneriorum recent. & succulentorum, libras duas.

Conscindantur & contundantur opt. impastenturque in

Axungiæ Porcinæ libras quatuor.

Factâ maceratione, aliquot dierum spatio, coquantur parùm, & exprimantur. *Axungiæ expressæ* porrò *recentia conscissa & contusa folia Quercûs*, in suprà dicto pondere, immergantur, reiterataque brevi maceratione, leni coctione & expressione, uti priùs, huic Axungiæ tandem adde

Lithargyrii subtilissimè triti libras tres.

Coquantur leniter, spatulâ, vel rudiculâ, continuò agitando, sensimque, ac per vices, infundendo

Vitrioli albi uncias quatuor, vel quinque,
soluti priùs in
Succi, vel Decocti fortis, foliorum Quercûs, librâ una,

ad *Cerati* solidioris, seu *Emplastri* consistentiam; quod non solùm prænominatæ *Diapalmæ* vires supplere poterit, sed & virtutibus eam superabit.

Nota, *quòd ei*, *qui*, *locò* Axungiæ Porcinæ, Olivarum, *vel aliud* coctum Oleum *surrogare voluerit*, *liberum sit*; *ego verò* Axungiam Suillam, *tanquàm aptiorem*, *prætulerim.*

Cæterùm confert hoc *Ceratum* ad Ulcera dysepulota; Articulorum morbis, Bubonibus, Ambustis, Ossium fracturis, Contusionibus & Plagis, proficuum; Oedemata exsiccans, & Fonticulis utilitatem adferens.

CERATUM SANTALINUM.

℞. Ceræ Citrinæ odoratæ uncias decem,
Olei Rosarum, per trinam infusionem & macerationem parati, uncias octo;
his lenissimo calore mixtis impastentur
Flor. Rosar. rub. recent. subtilissimè & minutissimè inscisarum & contusarum ad pultis formam, unciæ quatuor, vel quinque:
Jam verò
℞. Pulv. Santali rubri unciam unam semis,
albi,
citrini, ana drachmas sex,
Rasuræ Eboris unciam semis,
Boli Armenæ unciam unam.

Coquantur cum s. q. *Infusionis Rosarum rubearum*, ad *Cataplasmatis* solidam & duriusculam consistentiam, s. a. ne manibus, attactum, adhæreat, & superioribus tandem dextrè, in calore, impastetur. Quæ sic unita, per horas duas, vel ultrà, super igne leni, commiscendo agitentur, quò intimè uniantur, & se invicem amplectentur: ultimò tandem, cùm refrixerit, superadde

Camphoræ drachmas tres, vel unciam semis,
solutæ in
Olei Rosarum particulâ.

Fiat sic nobile *Ceratum*, longè excellentius, quàm vetus illud, simpliciter paratum: calidam intemperiem Hepatis, aliarumq; partium, contemperat & emendat.

Animadvertis, B. L. quòd *Ceratum hoc*, *nostrâ methodô ac formâ*, quam nunc exhibet, & simplicissimâ quidem, dispensatum,

tum, decuplo plùs efficaciæ ac viriũ compromittat, quàm *Ceratum illud, Veterum stylo, ac invento, descriptum ac præparatum?* Si enim, juxta Philosophum, contraria juxta se posita magis elucescunt, ac tenebræ Solem, umbræ Corpora, vitia Virtutes commendant ac exaltant; comparatione utamur utriusque hujus præparationis, ac dispensandi modos combinemus; ac, uter laudabilior, meliorque sit, suffragemur. Quid enim, amabò, *exsuccæ, & effœtæ Species, cineres potiùs, quàm substantiæ* (uti *Spodium*, & *Ebur ustum*) aridiores (ut *Bolus*, & *Santalorum ligna*) in hoc *Cerato* efficaciæ, virtutis ac energiæ, habebunt ac impriment, simplicissimè, nudè, ac crudè, *Ooleo Rosarum*, & *Ceræ*, commixta? Profectò parùm, vel nihil, maximè iis circumstantiis, ubi externis usibus destinatur *Ceratum*. Et si, quando tunc, in dicto *Cerato*, virtutis alicujus, aut effectûs, particula emicat, nequaquam ea *dictis Speciebus*, sed simpliciter *Oleo Rosato*, *Ceræ*, ac *Camphoræ*, accenseri debet. Enim verò tàm *Oleum*, quàm *Cera*, sic naturâ comparata sunt, ut, sive unita, sive non mixta existant, nunquam tamen *dictarum Specierum* vires allicere, solvere, extrahere, aut quôcunque modo elicere possint & actuare: cùm, è contra, *alio quopiam Liquore* decocta, vires earum, sive vinctæ, sive sopitæ, excitentur ac vigeant, ad debitum effectum ac virtutem producendum. Dispar longè ratio est, cùm intra corpus *dicta Species* assumuntur. Gaudet enim Ventriculus nativâ humiditate, & inspirato fermento suô, cujus beneficio humectari possunt *arida*, fermentari, ac ad effectûs debitos producendos actuari, licet ipsa *nullâ peregrina humiditate* madeant ac imbuantur: cùm contrà sic *aridæ* & *exsuccæ Species*, *Oleo* & *Ceræ* mixtæ, ac cuti illitæ, ne minimum quidem nobis præstare possint, quod naturæ ac affectui deserviat. Non sic se res habet in nostro casu, ac descripto *Cerato*; in quô non solùm *recentes, rubræq́;, Rosæ siccis* prævalent, ad præfixam intentionem, & scopum, Hepatis nimirum φλόγωσιν & calorem contemperandum, nec non Parenchyma roborandum, sed etiam ad *Oleum* ac *Ceram*, virtute suâ imprægnanda; utpotè *adhuc humido primigenio gaudentes*: cùm tamen etiam in dictis circumstantiis, nostraque præparatione, neque *Oleum*, nec *Cera*, *virtutem ac essentiam Rosarum* extrahere possint, mutuamque causalitatem exercere; licet *à Rosis recentibus Oleum*, *ac Cera*, viribus ac congenitis qualitatibus imbuantur. Nunc à potiori arguo: si *Oleum*, ac *Cera*, *Rosarum recentium vires ac essentiam* extrahere nequeunt, licet, è contra, *Rosæ illa* afficiant; quid effectûs tribuent *aridissimæ Rosæ, omni humiditate destitutæ*, & vel maximè ab *Oleo Ceraq́;* prohibitæ, quò minùs desideratum effectum sortiantur? Quod de *Rosis siccis* conclusum, hoc vel maximè valet contra *Species aridissimas, Spodium* nimirum, & *Ebur*, *Bolum*, ac *Santalorum ligna*, quæ unctuosis illis oblinita, ac quasi interclusis poris, omnem deperdunt vim ac potestatem, virtutes suas communicandi, ac influendi: ac cuti saltem, & corporis superficiei, minutulorum instar corpusculorum, adhærent, perspirationem retardant ac arcent. Quæ omnia ac singula si præclaræ notæ Medici perpendant, mecum inferent, veterem, dictum Ceratum Santalinum parandĩ, normam nullius esse frugis ac efficaciæ, ad destinatos effectûs. Aliud foret judicium formandum, si jam *recensitæ Species resinosis quibusdam*, *Gummatibus*, *aceto solutis*, miscerentur; ubi forsàn nonnihil substantiæ ac virtutis adstrictivæ communicare possent: at *meris unctuosis* ea subegisse, arentique cuti, & ad corporis ambitum, admovisse: ridiculum profectò, ac jocosum deliramentum est: faciliùs forsàn condonandum, si vulneribus, sanguine, aut ulceribus, sanie diffluentibus applicarentur, ac, manante ibidem humiditate, in actum ducerentur, unctuositate non præpeditâ. De *Spodio* quidem non est habendus prolixus discursus, aut speculatio, utpotè tam effœto, viribusque Medicis imbecilli, ac tenui, ut neque interno, nec externo, usui deserviat: prout fusiùs alibi declaravi.

Proindè, in *ſerie Ingredientium* hujus *Cerati*, minimè *uſtum*, *ac exſuccum*, *ſed raſpatum*, *recensq́ Ebur*, collocavi, ac, ut omnia actuari, & ad producendum effectum expediri poſſent, adlaboravi: beneficio nimirum *Succi*, vel *Infuſi*, *Roſarum* coquendo in formam Cataplaſmatis; ut ſic unita, mutuò ſibi virtutes ac efficaciam communicare valerent, unum producendo effectum. Hæc fuſiùs deducere placuit; non, quòd forſan hujus *Cerati* dignitas, aut, in parando, difficultas, nos moraretur, ac commoveret; ſed ut locum, & occaſionem arriperem, fuſiùs demonſtrandi, quàm probè cognoſcere debeat rerum omnium naturas, & craſin, primas ſecundaſque qualitates, effectum, quem *res unitæ*, effectum, quem *ſingulæ*, & extra compoſitum, producere aptæ ſint; quid *crudæ*, quid *actuatæ*, præſtare valeant; & complura his affinia, qui juxta Philoſophiæ, Artiſque leges, talia ritè medicamenta diſpenſare ac ordinare velit, tàm Medicus, quàm Pharmacopœus. Niſi enim omnia ac ſingula ita diſponamus, ut plerarumq; rerum & effectuum rationes Phyſicas reddere poſſimus; Spartam noſtram minimè pro debito obivimus. Quæ quidem rationes licet non ſubjungantur ubique; dari tamen à me poſſent, niſi in vaſtiſſimum Volumen opus accreſceret. Quare non immoror ulteriùs, ſed ad deſcribenda *Cataplaſmata* propero.

CATAPLASMA ſeu CERATUM AD TUMORES OEDEMATOSOS, ET DUROS.

℞. Antimonii crudi uncias octo,
Calcis vivæ uncias octodecim;
in pulveres redacta, miſceantur: quibus ſuperaffundantur
Vini rubri libræ quinque, vel ſex:
Factâ digeſtione, duobus circiter diebus, aliquoties primâ ſaltem die commovendo, decantetur, alterâ die prætergreſsâ, quod clarum, per inclinationem. Cum hoc liquore coquantur ſequentia: utpotè,
Pulv. Lapid. Medicamentoſi n. unciæ duæ ſemis,
Sulphuris unciæ duæ,
Olibani,
Pulv. Myrrhæ,
Sang. Draconis,
Succini, ana uncia una ſemis,
Roſar. rub.
Balauſtior. ana uncia una,
ad conſiſtentiam *Cataplaſmatis* ſolidiorem, nè manibus adhæreat. Jam verò ſolvantur in
Terebinthinæ claræ unciis quinque,
Gummi Tacamahacæ,
Elemi,
Pulv. Gum. Maſtichis, ana uncia una,
Ammoniaci uncia una ſemis,
&
Ceræ flavæ novæ unciis tribus.
His inſimul mixtis & liquatis, ſuperius *Cataplaſma* ſenſim immiſceatur; fiatq; ſic *Ceratum*, ſeu *Cataplaſma*, potens, ad ſtrumas, & tumores duros emolliendos, & diſſipandos. Reſolvit enim, & exſiccat humores artubus impactos.

LAPIDIS MEDICAMENTOSI, PRO HOC CERATO, PRÆPARATIO.

℞. Vitrioli albi
viridis Martialis, ana libras duas,
Aluminis crudi,
Ceruſſæ,
Lapidis Calaminaris,
Boli Armenæ, ana uncias novem,
Salis Ammoniaci unciam unam.
Cuncta in pulverem redacta, immittantur *Ollæ vitreatæ*, iiſque ſuperaffundatur *Aceti Vini fortis*, ad ſupereminentiam digiti unius. Claudatur *Olla ſuo operculo*, & collocetur ſuper ignẽ Carbonum, lentum tamen; atq; tàm diu in igne relinquatur, quouſque ſtrepitus audiatur, & omnis humiditas exhalarit. Refrigeratis omnibus, eximatur *Lapis*, ollâ fractâ, & ſervetur uſui.

Uſus cæterùm hujus *Lapidis* eſt in Scabie, Facie Cuproſâ, Puſtulis putridis, ſordidis Ulceribus, Gingivis exulceratis, Eryſipelatibus, Gangrænâ: item & Cancro, in mammis mulierum inflammatis, & exulceratis, in inflammationibus Oculorum, puſtulis,

pustulis, maculis, præstans est remedium. Ejus *uncia semis, plus minusve*, soluta, in *Aquâ simplici*, vel *destillatâ*, huic, vel illi, affectui appropriatâ, debitè, & Medicè, ab extra applicetur.

CATAPLASMA CEPHALICUM, IN DELIRIIS, ex tempore parandum.

℞. Nucleorum Persicorum unciam unam,
Cerasorum drachm. duas,
Fol. recent. Nucis juglandis,
Herb. recent. Majoranæ,
Menthæ aquaticæ,
Rorismarini,
Verbenæ, ana unciam semis,
Flor. Rosarum recent. vel sale condit. unciam unam,
Nucum Moschat. drachmas sex,
Baccar. Juniperi unciam semis,
Limacum recent. è testis except. num. XII.
Micæ Panis triticei uncias tres.

Conscindantur, & contundantur diu in mortario, ad pultis formam, additâ s. q. *Aquæ Rosarum*, vel *Majornæ*; fiatq; *Cataplasma Cephalicum*, fronti, temporibus, & vertici ipsi, abrasis capillis, in Deliriis, Febribus ardentibus, & Hungaricis, ut & contra Maniam, applicandum.

CATAPLASMA AD CONTUSIONES, ET LIVOREM FACIEI.

℞. Pulv. Rad. Sigilli Salomonis unciam semis,
Ireos Florent.
Rosarum albarum,
Olibani, ana drachmam unam semis,
Camphoræ drachmam semis,
Pulpæ Panis triticei unciam unam semis.

Contundantur probè in mortario, ad pultis formam, additâ s. q. *Mucilaginis Tragacanthi, cum Aq. Rosarum extractæ*; fiatque *Cataplasma*, quod, linteolis exceptum, & applicatum, Livorem extrahit, ac pristinum nativum colorem restituit. Quòd si verò contusio oculorum esset conjuncta, sanguineque suffusi oculi, addi possent huic *Cataplasmati duo circiter vitelli ovorum*, item *Pulv Croci drachma semis*, &, in locum *Mucilaginis Tragacanthi*, surrogari *Lac recenter mulctum*; idque pro *Cataplasmate* efficiendo.

Vel paretur hoc modo:

℞. Pulpæ Panis triticei unciam unam semis,
Pulv. Rad. Sigilli Salomonis unciam semis,
Ireos nostr. drachmas sex,
Flor. Rosar. alb.
Olibani albi, ana drachmas duas,
Croci opt.
Tragacanthi, ana drachmam semis:

cum s. q. *Lactis recentis*, fiat, contundendo in Mortario, *Cataplasma*; adde ultimò

Vitell. ovi unius, vel duorum;
in quibus
Camphoræ drachma semis
subacta sit.

Fiat *Cataplasma*, quod, linteolis illitum, tepidè applicetur, externè Oculis; nec tamen fortiter ac strictè ligetur: (quod benè notandum,) ne transpiratio impediatur.

CATAPLASMA CORDIALE.

℞. Cortic. Citri, vel Limon.
Arantiorum, ana recent. & extim. unciam semis,
Herb. recent. Basilici,
Majoranæ,
Rorismarini,
Flor. recent. Tunicæ, ana unciã semis,
Rosarum, vel Sale condit. unciam unam,
Caryophyllorum drachmas duas,
Macis unciam semis,
Croci Austr. drachmam unam semis,
Pulpæ Panis triticei uncias duas.

Con

Conſcindantur, & contundantur diu multumque, in mortario, ad pultis ſimilitudinem, additâ ſ. q. *Aceti flor. Arantiorum*, aut *Tunicæ*, vel *Roſarum*; fiat *Cataplaſma*, aut *Epithema*, Cordi & Pulſibus, *panno rubro* exceptum, admovendum ſæpiùs. *Cùm* verò ad longũ tempus aſſervari nequeant; pro quolibet infirmo, tempore verno, æſtivo, & autumnali, protinùs parari poterunt: ad tempus verò hybernum usque *herbæ pariter*, ac *flores recentes*, *at ſale conditi*, inviolatè cuſtodiri.

CATAPLASMA INSIGNE ad ENTEROCELEN, & ALIAS RUPTURAS, ſeu HERNIAS.

℞. Rad. Conſolidæ major. recent. mundat. & conſciſſ. libram unam,
Herb. Saniculæ rubræ, cum Radicibus, recent. libram ſemis,
Herb. recent. Conſolidæ Sarracen. uncias tres,
Fol. recent. Quercûs,
Pyrolæ,
Perfoliatę, ana uncias duas.

Inciſa omnia coquantur in ſ. q. *Aq. ſimplic.* repetitis vicibus affuſæ, quousque tota virtus & mucilago extracta ſit. Colaturæ omnes unitæ, ad remanentiam circiter librarum duarum, & conſiſtentiam mucilagineam, ſeu Gelatinam, evaporent; cui immiſce

Pulv. Rad. Tormentillæ unciam unam ſemis,
Ariſtoloch. rotundæ,
Flor. Roſarum rub.
Balauſtiorum,
Sem. Perfoliatæ,
Maſtichis,
Myrrhæ,
Olibani,
Sangv. Draconis,
Nuc. Cupreſſi, ana unciam unam,
Sarcocollæ drachmas ſex.

Coquantur denuò, lento igne, parùm, continuò agitando, ad conſiſtentiam *Cataplaſmatis* mucilaginoſi mollioris: quod in olla aſſervandum, & ſingulis diebus bis, & quidem calidè, linteolo raro involutum, regioni partis affectæ, ſeu ruptæ, applicandum eſt; inteſtinis, ſive omento, priùs in ſitum, ſeu locum ſuum, repoſitis, ac impedimento cinguli, ac ligaturæ, præcauto, ne illa ampliùs prorumpant. Quamobrem Patiens quietus, & ſine motione, in lecto, capite paulò ſupinus, recubare, & per unam alteramvè ſeptimanam in illo ſitu ſe detinere debet.

Nota, *quòd quidam ſolâ Mucilagine, ſive, Gelatinâ, ex Radicibus, & Herbis, hujus Cataplaſmatis coctione paratâ, ſuperiùs edoctâ, contenti ſint, absq; aliarum rerum, vel pulverum, adjectione: quâ ipſâ Mucilagine curas Herniarum feliciter abſolvunt. Quod pro meliori informatione appoſui.*

CATAPLASMA SPLENETICUM.

℞. Tabaci infumati uncias tres.

Coquantur cum *Vini albi libris tribus*; decoctum coletur, & ad conſiſtentiam Extracti, ſeu Mellis, craſſam evaporet: cui adde

Pulv. Gum. Ammoniaci, in ſuperioris Vini Tabaci ſ. q. ad pulticulam ſoluti, unciam unam ſemis:
his mixtis adde
Pulv. Seminis Naſturtii q. ſ. ad *Cataplaſmatis* conſiſtentiam, ſine ulteriore coctione efficiendam:

item ſequentia, ſubtiliſſimè ſaltem, & minutiſſimè conciſa atque contuſa: utpotè,

Herb. recent. Roriſmarini,
Verbenæ,
Perſicariæ, ana unciam unam ſemis,
Baccar. Juniperi virid. unciam unam,
Camphoræ drachmas duas.

Fiat *Cataplaſma Spleneticum*, ad Febres pertinaces, Quartanas, ut & duritiem, & obſtructionem, Lienis valdè efficax.

CATAPLASMA AD TUMORES DUROS ARTUUM (vulgo wider den Glidſchwam.)

℞. Pulv. Lapid. n. medicamentoſi, ſuperiùs paulò deſcripti, uncias quatuor,

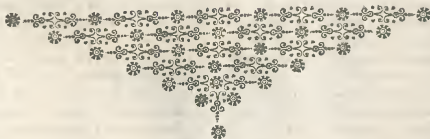
Pulv. Sulphuris Citrini uncias duas,
Lapidis Calaminaris,
Maſtichis,
Olibani,
Myrrhæ,
Gum. Ammoniaci,
Bacc. Juniperi virid. ana unciam unam,
Rad. Ariſtoloch. rotundæ,
Tormentillæ,
Herb. Rorismarini,
Salviæ,
Chamæpithyos,
Flor. Roſarum rub.
Balauſt.
Sambuci, ana drachm. ſex,
Pulpæ Panis tritic. uncias quatuor.

Coquantur cum *Aq. calcis vivæ Antimoniatæ*, *ſuperiùs*, *in Cerato ad Tumores duros* quoque edoctæ, ad *Cataplaſmatis* ſat ſolidam conſiſtentiam : quod parti affectæ immediatè, bis terve de die, applicandum. Reſolvit, diſcutit, extrahit & diſſipat, potenterque exſiccat. Unde tumores duriſſimos, & ſtrumas, ſenſim conſumit, ac partes roborat.

Plura *Cataplaſmata* & *Cerata* in hanc quidem Claſſem non recipiam ; cùm hæc mihi videantur impræſentiarum ſufficere. Qui tamen numerum eorum auctiorem expetiverit, is ad *præcedentem Pharmacopœiam Auguſtanam* recurrere poterit, ubi haud pauca deprehendet, quæ, juxta *Animadverſiones*, *unicuiq; Cerato ſigillatim adſtructas*, parata, pro usûs exigentia obtinere poterit.

Reſtat nunc *Claſſis vigeſima*; quæ, obſervato ordine D. D. Auguſtanorum, (quem ſemper hactenus æmulatus ſum) *de rebus quibusdam ritè parandis* tractat & loquitur. Hæc Claſſis, ejusque contenta, quamplurima utilia, magnique momenti, amplectuntur : unde nec ſicco pede transeunda. Lubens igitur me huic labori accingerem, nullius pertæſus moleſtiæ, *propriamq; Claſſem*, *de rebus quibusdam Medicinalibus ſimplicibus*, *ritè præparandis*; fuiſſem meditatus; niſi *huic Parti Diſpenſatorii*, in præcedaneis meis, abundè, & ex aſſe, ſatisfacere ſtuduiſſem, ad *ipſam vigeſimam Claſſem*, factis, in individuo, ac particulari, cuivis ſimplici Annotationibus : prout etiam in *adaucta*, *ad Animadverſiones*, *Appendice*; ubi ex fundamento ſingula tractavi, diſcuſſis erroribus, propriaque *cuiq; ſimplici* tradita theoriâ. Cùm igitur nihil ſuperſit, alicujus conſiderationis, momenti, ac ponderis, quod in *prægreſſis Animadverſionibus meis nonnihil auctioribus*, *& ſuccedaneâ Appendice*, fusè, dilucidè, & abundè tractatum, & agitatum non ſit : eorum cognitionem, ac uſum, his, velim, inſerat ac ſubjungat B. L. quaſi proprio tractarentur loco, & ſtatione.

His igitur, pro temporum circumſtantiis, & ratione, ut amicè conquieſcat, æquique bonique conſulat, quæ liberali affectu, crebris vigiliis, & arduis laboribus, benevolè obtulimus & conſecravimus, hortor & obteſtor. Stimulum enim, & calcar, ad majora audendum & exantlandum, mihi addet Lectoris grata humanitas; dum placuiſſe hæc minima ſenſero, quæ maximo affectu fuêre dedicata.

MANTISSÆ SPAGYRICÆ
PARS PRIMA.

PROEMIUM
ad Lectorem.

Ector Candide! cùm longâ hactenus serie D. D. Augustanorum Methodum (quæ præ cæteris semper arrisit) constanter æmulatus fuerim: ab eâ nec in hâc parte deficio aut recedo, quin Mantissam quampiam selectorum partim, & extra vulgum positorum, remediorum; partim à Viris præclaræ notæ, & in praxi Illustribus, mihi concreditorum, hîc subjungam. Hæc autem dum ago, B. L. amicè hortor atque commoneo, ut ea omnia ac singula, quæ, in præmissis Animadversionibus super Mantissam D. D. Augustan. *satis prolixè, foliis circiter 25, sedulò tractavimus; jugi memoriâ teneat, & ad præsentia revocet. Ego interim non defecero industriâ ac labore, quin citationes ubiq; genuinas, capita, ac ipsas paginas, designem, & per compendium L. B. ad præfata manuducam, tempori ac prolixitati parcens. Neque tamen fumos & gloriam hîc me aucupari credat, aut aureos sibi compromittat montes. Solùm, in præsenti, communico remedia, scilicet salutaria, ac certa auxilia; quæ si ritè dispensata fuerint, ad Citò, Tutò, & Jucundè, medendum ultrò evehant & manuducant. Nunc tuæ peritiæ, ne dicam, conscientiæ incumbit, Solertissime Lector, cautè & circumspectè in remediorum apparatu conversari; ut videas, cui fidas, nec obvio cuiq; Thrasoni, magna de se suisq; crepanti, hæc dispensanda subjicias. Unâ enim quandoq; in olla vita & mors ebulliunt; salus ac interitus languentium. Nam solâ Chymici peritiâ ac sorte hæc variant, & distinguuntur. Unde enim illæ lachrymæ? Unde totius orbis publicæ subsannationes, ac novercalia odia? dum alius, prolato Chymiæ titulo ac verbo, caput exagitat; dira quæq; ac maledicta alius eructat; pleriq; deniq; innocuam hanc artem, ejusq; fidelissimos ministros, detestantur, rident ac conculcant; nisi quia paucissimorum homuncionum & trifurciferorum, Orco potius, quàm Laboratoriis, destinandorum nequitia, velut iniquitatis fermentum, insontes quoq; & integerrimos Viros afficit? Nisi quia Chymiastrorum & impostorum facinora, funestæ Tragœdiæ, horrenda Catastrophe, & spectata homicidia, toti orbi percrebuêre, dum, pro salutaribus remediis, infida, periculo & exitio plena medicamenta, dubiâ quandoq;, aut certâ, nece obtulêre: non alia de causa, quàm quòd nequissimum, aut imperitum, sint nacta Dispensatorem & Artificem: unde prostituebantur auxilia, quæ aliis fuêre saluti. Quis igitur non paveat: quis non totis artubus contremiscat, ubi triste illud, ac lugubre verbum insonat* CHYMICORUM, *quod ulceroso hoc sæculo bonis ac malis, peritis simul & imperitis, Magistris & Tyronibus, uno tribuitur communiq; suffragio? Ubi hâc tempestate se* Chymicos, *præcone anteambulone, ubiq; promulgant,*

mulgant, qui vix dextrè è Tartaro Cremorem elixant; super abacum Collyria è pelvi saphirina divendunt, ungvina deniq; tractant & axungias. O verè luctuosa tempora! ô sortem calamitosam! quam (proh dolor!) experimur, & indies recrudescere deprehendimus. Ea nunc est ætas, quâ non tantùm pauci reperiuntur, quos solida scientia, ac jugis doctrina, commendat Pharmacopœos: sed quâ vix ullum reperias, qui, licet imperitus sit, tabula rasa, & nuda cucurbita; aliquid tamen experiri non contendat, proficere anhelet, Medico simul ac Ægro fideliter adhærere studeat ac collaboret. Sed computrescunt quasi in sordibus suis, Sabbatha sua colunt, de socordia surgere nolunt, discere detrectant; ac sic impunè in humanum genus deſæviunt. Argus profectò sum, anxius & circumspectus, ne tàm hebes mihi contingat Dispensator, tàm infidus Collega, Medico simul & Ægro futurus exitio. Ad calculum, & rigorosum quidem, singula remedia, quæ Chymica vocant, revoco & lustro: potissimum verò illa, quæ suam ex Antimonio, vulgiq; Mercurio, traxêre genesin, angustis cæteroquin incunabulis: quæ nisi, propriâ industriâ, oculatus dispensaverim, aut à tali Pharmacopœo elaborata noverim, quem Chymici nomen re & effectu commendat; vel ab illis penitus abhorreo, vel Ægris interdico. Cauti proinde mecum vivant, & circumspecti, Medici, Celeberrimi Practici, quiq; suam, proximiq;, tutantur vitam. Suspecta habeant dicta anti-Chymica; è quorum censu vel maximè Diaphoreticum *vulgi* Antimonium, *quod, nisi constet, legitimè elaboratum fuisse, repudient potiùs, quàm ordinent, meo cautiores exemplo. Nam dum uterer aliquando ipse dicto Diaphoretico, cum morte luctari mihi accidit, ægrè, ac vix eluctari. Diris enim vomitibus, & periculosis symptomatibus, attritus, ferè exspiravi; neq; culpam in pharmacum, sed pseudo-Operatorem & Chymicum conjicere licuit; maximè si illud in longum tempus asservetur: cùm, vice-versa, grassante pestiferâ lue, Stendalii Marchionum,* Anno 1636. *idem* Antimonium Diaphoret. *ad drachmam unam (propriis correctum & laboratum manibus) maximo successu, pestiferæ luis excidio, & ægrorum certâ salute, propinaverim, ipseq; sæpius sumpserim: ut proinde certum sit, nec non firmissimum: eodem remedio vitam tolli posse, & prorogari, solo Artificum discrimine. Concludamus igitur hanc Philosophiam nostram, & discursum; ac velut è fundamentis eruamus, quo loco nobis Chymia sit deinceps habenda: ne scilicet generico quodam, & universali, anathemate eam feriamus, aut communi odio aversemur; quasi Chymia illa foret, quæ violentissimis emeticis tantùm, malignis ac corrosivis Antimoniatis, infidis Mercurialibus, toti orbi exitium minitetur. Minimè gentium: cùm hæc sit potiùs impostorum licentia, & malevolorum impunitas, qui, velut Zizania, in agro Medico latitant, tenebras colunt, antra & latibula, ad pauculos Mysochymicos referenda. Alia longè est Majestas conspicuæ hujus artis, & genuinæ Chymiæ, utpote quæ dictas umbras fugat, agyrtas, dictosq; impostores, velut pecus morbidum, à reliquis segregat, & revelat, ne, consortii jure, eodem quandoq; lædantur contagio: noxia & infida deniq; remedia emendat, salutiferas Panaceas procreat, individua comes Pharmaciæ, cui perpetuo fœdere juncta, humano generi indefessè famulatur. Nolo proinde augustam hanc Chymiæ spartam pluribus exornare, suo utpote splendore omnibus conspicuam, nec peregrino egentem fuco aut calamistro. Deprehendes tamen, per operis nostri decursum, ejus lineamenta, typum, & vestigia, in quo pleraq; Chymicè, hoc est, dextrè, assiduè, & convenienter elaborata, certo ægrorum subsidio reperies, & in quo Medicus & languentes feliciter respirare ac erigi se posse, confidant. Hisce vale, A. L. nostramq; Mantissam æquo dignare calculo; ad quam nunc depropero.*

Caput Primum.
DE AURO METALLO, ſeu SOLE.

DE *Auro*, coruſco Mineralium *Sole*, ac Metallorum facilè *Principe*, Tractatum auſpicaturus, ejus geneſin, ac, intra terræ viſcera, anguſta incunabula, tacitus prætereo: cùm nemo hactenus Scriptorum extiterit, qui huic Minerali ſpecioſum non fecerit Genethliacon; nec alia ſit noſtri inſtituti ratio, quàm artem, modumq; revelare, quo ex *Auro* ſalubris Medicina apparetur.

Præmiſsâ igitur *Auri* definitione; ad documenta Practica deſcendam.

Aurum nimirum eſt corpus Metallicum ſolidiſſimum, omnibus Metallis naturâ & perfectione ſuperius, fixiſſimum, & incorruptibile; nullis Elementorum viciſſitudinibus, nec violentæ ignis etiam torturæ auſcultans.

Eminet colore fulvo, quo nitet ac irradiat; compactum ex principiis, in viſceribus terræ, perfectis, Sulphure, Mercurio & Sale, beneficio Solis terreſtris ſummè coctis, digeſtis & maturatis: omnium Metallorum ponderoſiſſimum, ductile, &, excepto plumbo, molliſſimum; ob prædominantis Mercurii perfecti copiam.

Hieroglyphico ac Myſtico ſenſu, à Majoribus noſtris, ſub Solis, Planetarum Principis, ſchemate figurabatur; an quòd analogiâ quâdam, ſicut *Sol*, *Macrocoſmo* deſtinatus, eum vegetat & ſuſtentat: ſic *Aurum*, *Microcoſmi Phœbus*, influum cordi robur tribuat: dignum Solis ſpecioſo etymo, quin & Regis Metallorum?

Aurum in Medicinâ magnæ eſt notæ ac energiæ; quidquid etiam alii Viri Magni in contrarium aſſeverent. *Habet* inquam, *Aurum vires ac virtutes in Medicina non paucas, nec exiguas. Roborando enim Cordi & vitalibus ſpiritibus, ſanguiniq́ mundificando dicatum eſt.* Verùm, doctiſſimorum Virorum ſententiâ, id non ſimpliciter, & in ſua cruda ſubſtantia facit; cùm hæc multò ſit ſolidior atq; compactior, quàm ut à calido noſtro reſolvi & in actum deduci queat. Licet enim Veteres crudum *Aurum foliatum* multis immiſcuerint medicamentis compoſitis; non tamen id alio factum bono exiſtimant, quàm ut oculos vulgi *Aurum* paſcat. Quemadmodum nunc Clariſſimi Viri, ipſi D. D. *Auguſtani*, in ſua Pharmacopœiâ Auguſtana: Dn. *Schröderus*, in Pharmacop. Medico-Chymica, lib. 3. c. 9. ut & *Quercetanus*, Tom. 2. in ſua arte Medica auxiliatrici & Pharmacevtica, cap. 5. pag. 618. cum ſexcentis aliis, quos illi citant, unanimiter in hoc conſentiunt, & hoc ipſum confitentur. Proinde, ex mente *Theophraſti Paracelſi*, aliorumq; Chymicorum, illud, uti & alia Metalla, in ſua arcana, Olea, Balſama, quintas Eſſentias, Tincturas, Calces, Sales, Vitriola, Crocos, & his ſimilia, priùs redigere, & tum demum uſui Medico ſalutariter accommodare ſuadent.

Verùm quæ, de *foliato Auro*, hîc & alibi diſſeruimus, diſpari planè ratione de *Auri ſcobe*, aut eo in tenuiſſimum *pulverem* redacto, ſub intelligenda eſſe, multis ac prægnantibus de cauſis, nec non graviſſimorum Virorum authoritatibus, ac rationum momentis, perſuaſus ſum; ne contra torrentem niti videar. Nam quid (dic, quæſo,) præſtent decem, aut viginti, folia Auri? Quid, in doſi unâ pulveris medicati, vix dimidium Auri foliolum; cùm ducenta vel trecenta Auri folia vix ſcrupulum dimidium conſtituant? Ad nihil apta ſunt, niſi ut ſe tunicis ventriculi inſinuent, eundem

dem ad nauſeam & ἀποψίαν concitent; ac cruda tandem ſegregentur. Alia de *Auri ſcobe, & pulvere*, ratio militat; cujus, pro doſi unâ, ſcrupulus dimidius, vel integer, propinatur, & à latente ſtomachi fermento & acido ſubigitur, & actuatur, vitioſos humores emendat, cor tuetur, innatam ejus ſymmetriam præſervat, melancholicis auxiliatur, ac ad lætitiam ſollicitat. Non enim hoc meum dogma eſt: multis hoc argumentis, & in Terminis, docet, contra *Muſam, Picum Mirandulanum, Platerum*, & *Bravum*, doctiſſimos Viros, acutiſſimus Luſitanorum Zacutus, *de Medic. Princip. Hiſt. lib. 1. quæſt. 24. pag. 68. & 69.* ubi inquit; *quòd Auri tenuiſſimæ ſcobes, & ramenta, quæ ex limatura decidunt, præſtans ſint melancholiæ remedium, viſcera roborent, ſanguinem purificent, vires reficiant, palpitationibus medeantur, adverſus Cardiacam paſſionem mirificum auxilium, celebre remedium in malignis, contagioſis morbis, & lue Gallicâ ſint, cùm medendo, tum præſervando*; ubi pro ſe citat *Avicennam, Serapionem, Platearium, Geberum, Matthiol. Levinum Lemnium, Ficinum, Voſcum Caſt. Scalig. Sylv. Capivacc.* quin ſuam Praxin, lib. 2. de praxi Medica admiranda, obſervat. 136. & innumeros hujus ſententiæ viros: ac poſt paululum ſubjungit; *ceſſent infamare tam nobile Metallum, quod Priſci, & Juniores, in ſubſidium venenorum & melancholiæ, tantis laudum præconiis celebrarunt.* Et infra: *deſinant calumniari præſidium, quod multis fuit ſaluti. Ita enim Aurum naturæ noſtræ amiciſſimum eſt, vireſq; roborat, ut cutem &c.* Et plura ſelecta, citato loco, A. L. depræhendet, ſi *Zacutum* adire & conſulere non gravabitur.

Paria docet Clariſſimus vir, *Malachias Geiger*, Metropolis Monachienſis celebris Practicus, in ſuo Microcoſmo Hypochondriaco, cap. 27. pag. 367. & ait: *Aurum autem duobus modis exhiberi poteſt; vel integrum, aut in folia reductum, & aliàs nihil immutatum: vel arte Chymica reſolutum. Priorem modum quod attinet, hoc modo Aurum exhibitum planè improbant non ſolùm Chymici pleriq;, ſed & Galenici nonnulli; qui, Auri in Medicina uſum nullum eſſe, exiſtimant; & hoc unico ferè id probare conantur, quòd Aurum nimis compactum & durum ſit, & cui etiam, extremo calore, & igne fortiſſimo adhibito, nihil depereat; & proinde à calore noſtro vinci, & in actum deduci non poſſit, ſed integrum rurſum per alvum excernatur, atq; ita ſumptûs ſaltem inutiliter profundantur, ad ægrum verò nihil commodi & utilitatis inde redundet. Verùm ratio iſta mihi ſatis firma non videtur. Etenim actiones illæ occultæ, & quæ Magneticæ dicuntur, in integris ſeſe exerunt, & à forma totius fluunt, atq; eâ deſtructâ, vel etiam corpore corrupto & immutato, evaneſcunt. Magnes integer ferrum trahit: quod Oleum ejus, ſi à Chymico in id reſolvatur, non præſtabit. Talia multa in Medicina occurrunt. Lapis Lazuli, ſaltem pulveriſatus, purgat; Antimonium, & alia Mineralia, & Metallica, etiam Chymicè non præparata, quæ à calore noſtro nullo modo vinci, quorumq; compages ab eodem ſolvi non poteſt, nihilominus occulto modo in corpus noſtrum agunt, idq; variè afficiunt: ut ipſa experientia docet. Ideoq; ſi Aurum tales occultas qualitates habet, eas etiam integrum, & non reſolutum, exerere poteſt. Tribuerunt eas illi tot docti Viri, tot ſeculis, quibus non facilè refragandum. Chymicè verò reſolutum, & præparatum, quod multas vires habeat; extra dubium eſſe puto: cùm id experientia teſtetur. Verùm etſi plurimis morbis, iiſq; periculoſiſſimis, medeatur; tamen omnes non tollit: adeoq; Panacea non eſt; neque, quos tollit, ſolum tollit; ſed & aliis medicamentis opus eſt.* Et hæc ille.

Sed quid authoritatibus & peregrinis teſtimoniis immoror, cùm quotidiana nos manuducat, & luculenter erudiat, Praxis & Experientia; quòd nimirum *Auri ramenta*, & *in pulverem minutum redactum Aurum*, plurima, eaque magna, præſtet in deploratis morbis. Præter multos, quos ſubticeo, magnæ notæ Urbis noſtræ Practicos, habet ſibi in uſu, & ſecretis, *Pulverem* quendam *compoſitum* Excellentiſſimus Vir, & Emeritus Practicus, Dominus *Antonius de Pozis*, Auguſtæ Cæſareæ Majeſtatis LEOPOLDI p. t. Perſonæ Medicus digniſſimus; quo multa ſanè præclara dedit ſpecimina, dum ægris profuit: ejuſq; talis eſt deſcriptio:

℞. *Raſuræ Eboris unciam ſemis,*
Pulv. Epileptic. Marchion. drachmas tres,

Scob. Auri in pollinem subtiliss. redacti drachmas duas semis,
Bezoar Oriental. veri drachmas duas,
Unicornu marini drachmam unam.
Misc. Fiat Pulvis.

De quo Pulvere, pro dosi, scrupulum, vel etiam drachmam semis, exhibet, ac magno successu deploratis succurrit. Quæ omnia sanè analogiâ quâdam Auri ad vitalia nostra, & cor, Magnetismo quodam, & insitâ occultâ activitate, peragit aurum, dum, Solis instar, spiritûs nostros irradiat, concentrat, allicit, ac à malignis vindicat & tuetur. Quæ omnia & singula dum penitius contemplor, nonnihil ad tantorum Virorum authoritates accedo (esto, quòd in prægressis *Animadvers. m.* divelli nonnihil visus sim) ac *Aurum*, in tenuissimum *pulverem* redactum, ac competenti dosi, pro ægrorum & morbi ratione, exhibitum, magnas, in medendo, vires adversus morbos supra memoratos obtinere, judico & assevero: corrigente nos quotidianâ & luculentâ experientiâ, optimâ rerum Magistrâ.

Plura alia de Metallis, *Auro* præcipuè, omnium eorum nobilissimo, dicenda, ac ordine analytico tractanda, superessent. Verùm cùm à Clariss. & Doctissimis Viris, *Quercetano*, atq; *Schrödero* loc. cit. feliciter expedita, & jamjam ab Adm. Rev. P. *Kirchero*, in suo novissimè edito Mundo subterr. ad unguem explanata fuerint; ratio postulat, solùm medicamenta Chymica, ex Metallis & Mineralibus, itemq; Regnis, tam Vegetabili, quàm Animali, usitatiora & selectiora, arctis limitibus circumscribere ac luci publicæ consecrare. Ideoq; ad supra citatos B. L. ablegatum volo Authores: dum me contrà ad ea, quæ re & etymo Pharmacopœiam Regiam erigere digna videbuntur, communicanda convertam. Quorum primum ex Auro confectorum agmen ducat

BEZOARDICUM SOLARE.

℞. Auri fini, seu puri, per Antimon. purgat. unciam semis:
quod solvatur in suff. quantit.
Aquæ Regiæ, vel Spiritûs Nitri, à sale communi destillatione abstracti,

quoad *Aurum* totaliter solutum sit. Hâc interim asservatâ solutione, porrò accipe
Butyri Antimonii, à sua Cinnabari rectificati, uncias duas.
Huic affundatur guttatim, & per vices repetitas, ne nimium effervescat, & veluti inflammetur; inq; cucurbitâ satis altâ, sub camino, vel in aprico, collocatâ
Spiritûs Nitri ritè destillati s. q.
quoad etiam butyrum totum sit solutum in liquorem rubicundum, omnisq; strepitus & effervescentia, superaffuso spiritu Nitri, cessaverit. Has duas solutiones, *Auri* scil. & *Butyri Antimonii*, conjungito & commisceto, atq; in alembico, suo capitello munito, igne arenæ destillando, omnis humiditas, ad siccitatem massæ, evocetur. Huic massæ in cucurbita residuæ flavescenti affundantur
Spiritûs Nitri recentis unciæ tres circiter,
ac denuò, per destillationem, igne arenæ abstrahatur; fortiori ultimò substructo igne, ad totalem spirituum corrosivorum expulsionem. Hic labor, recentis videlicét spiritûs Nitri affusio, ejusdemq; abstractio, & tertiâ repetatur vice. Massam, in cucurbitâ residuam, à cucurbita fractâ studiosè separatam (ne aculeis vitreis minutissimis inquinetur) aquâ simplici affusâ, repetitis vicibus ablue & edulcora; pulverem verò residuum, probè priùs siccatum ac crucibulo immissum, Vulcano, per bihorii spatium circiter, committito, ut leniter (continuò tamen candendo) calcinetur. Atque sic dextrè & legitimè erit confectum hoc *Bezoardicum*, *Solare* nuncupatum. Hoc, super porphyrite probè levigatum, in vitro benè clauso, quò ab aëre libero arceatur, studiosè asservãdum.

Sudoriferum & Cordiale admodum præstans est, tempore pestis, ac in febribus malignis, aliisq; morbis contagiosis, curativè adhibitum: pellit sudorem, & cor à malignis vaporibus tutatur. Dosis scrupulus unus, ad drachmam etiam dimidiam, & scrupulos duos: si necessitas ita postulaverit.

Nota; quosdam Auri tenaciores Mydas, ad unciam integram, quin ad duas, & ultra, Butyri Antimonii, Auri tantùm unicam drachmam aggregare. Verùm quæ proportio harum Auri minutiarum ad adauctum

adauctum pondus Butyri Antimonii? Annon virtutes Auri incidat, tumulet ac absorbeat, perpendat secum, qui volet, prudens naturæ arbiter. Etenim si (subducto tecum calculo) *Bezoardici* hujus *Solaris* scrupulum unum pro dosi una annumeres, & Auri etiam drachmam unam, Butyri Antimonii unciæ integræ, ad *Solare* hoc *Bezoardicum* apparandum, tribuas; continebit nihilominus dosis prædicta (nimirum scrupulus unus) grana duo solummodò, aut ne vix tantum, Auri. Ne proindè *Bezoardicum* hoc *Solare* suo dispar sit etymo, ac verè aureum prædicari possit viribus, & nominis impositione; eò laborandum, ut & debitum sibi pondus vendicet; sicut expostulat. Procedatur igitur modò superiùs indigitato. Ita enim *Bezoardici hujus scrupulus unus Auri grana circiter quatuor vel quinq;* continebit, ad destinatos usus, roborando scilicet cordi, & diaphoresi promovendæ, exquisitum.

CROCUS seu CALX AURI sive SOLIS.

CRocus *Solis* diversimodè parari consvevit; sive cum salibus Aurum saltem coquendo; sive per Aquas Stygias, aut Regias, illud solvendo & præcipitando; aut etiam amalgamatione cum Mercurio, & inde sequenti leni ac repetitâ calcinatione cum Sulphuris floribus, quousque in pollinem spongiosam & levem assurgat. Tales parandi modos Clarissimus *Schröderus*, cap. 9. de Metallis, lib. 3. suæ Pharmac. Medico-Chymic. non paucos describit: quod & *Quercetanus Redivivus* facit, quando, Tom. 2. cap. 5. plurima de Auro producit; quanquam ut plurimùm sub velo & ænigmatis umbrâ delineata sint: quasi verò piaculum fuisset morte eluendum, aut certè à Christiano homine alienum, plena charitatis viscera pandere, ac ea revelare, quæ ad proximi valetudinem, ac vitam tutandam, nata & apta sunt. Quanquam sæpius lateat anguis in herba, & sub humilitatis palliastro immanis fastus, & turpis philavtia, delitescat: quando ejusmodi laudum suarum præcones, se nolle sanctum dare canibus, sed iis tantùm per signaturas, & umbrosis verbis, mysteria pandere velle, quibus desuper indultum est à Patre Luminum, artis penetralia inhabitare, cùm non sit obvii cujusque, adire Corinthum; sesquipedalibus verbis intonant: subtractâ interim verborum Majestate, & terminorum mendaciorum stybio, fœda ac ridenda superbia dehiscit; omnibusque patet, quòd tales histriones inde sibi admirationem parere voluerint, unde genuinis verbis risum & cachinnos reportassent. Ejusmodi processuum quisquilias sine numero, & myriades, reperies, indignorum, quibus in Musæis stationem ac aurem præbeas; cùm nugæ & næniæ sint, substantias dissipare natæ iis, quos sui cupidos ac patronos nanciscuntur. Missa igitur faciamus quæstuosa ejusmodi philtra ac processûs, in Lunæ concavo elaborandos. Nos, qui lucem inhabitamus, sequentibus insistamus: quæ citra verborum ambages revelo.

CROCUS AURI seu SOLIS PURPUREUS.

QUamvis hujus *Croci* parandi modus descriptus sit in *nostris Animadversionibus*, sub titulo: *de Cornu Cervi;* libet nihilominus, illum denuo huic loco, tanquam competenti sedi, inserere. Estque talis:

℞. Auri finissimi, per Antimon. purgati & subtiliter laminati, unciam semis,
Salis Nitri optimè purificati,
Salis communis, seu Gemmæ, ana uncias octo,
Aluminis crudi uncias quinque.

Misceantur, immittanturque cucurbitæ vitreæ; quibus superaffundatur Aquæ simplic. s. q. pro dissolutione dictorum *salium:* coquantur pòst in arena, igne moderatô, ad spissitudinem vel siccitatem *salium* pristinam. *Aurum* totaliter solvetur, & *salibus* permiscebitur; quibus denuò Aquæ simpl. s. q. pro dissolutione dictorum *salium*, & *Auri*, affundatur; filtretur solutio Solis flava, aureique coloris; cui guttatim instilletur

Olei Tartari per deliquium facti q. s.

quousque *Aurum* totaliter fundum petat: quod

quod per filtrum ab aqua salsa separandum, &, aquâ dulci recenti sæpiùs affusâ, probè edulcorandum, tandemque exsiccandum, & (si lubet) igne lento per horæ quadrantem calcinandum est. Erit *Crocus Solis* pulcher aspectu, purpureo-violacei coloris; si benè operatus fueris: *sudoriferum & cordiale insigne.*

CROCUS SOLIS ALIUS.

SOlvatur *Aurum* cum Aqua Regia, seu Spiritu Nitri à sale communi destillando vel rectificando abstracti. Abstrahatur solutio ad siccitatem ferè; residuum, in vitriolum veluti Auri concretum, commisceatur cum particula *Florum sulphuris* (quartâ circiter parte, respectu Auri) & leniter calcinando sub tegula, vel in aprico, sub camino, in terreo vase, (vulgo Treibscherben) sulphur adjectum totaliter, sub continua tamen commotione & agitatione, conflagret. Hic labor (Aurum nimirum relictum cum recenti sulphure permiscendo, & leniter conflagrare sinendo) toties repetatur, donec *Aurum* spongiosum fiat, seseque attollat in pollinem subtilem, & *Crocum* purpurei coloris; variis usibus adaptandum cùm ad ulteriores labores, & extractiones *Auri Essentiæ*; tum etiam medicamenti vice, usui Medico statim applicandum.

Eodem modo *Aurum* cùm Mercurio amalgamatum, & per exhalationem Mercurii denuò liberatum, ac veluti in pulverem aureum conversum, cum sulphure, prædicto modo, aliquoties calcinari, inq; *Crocum* elegantem verti, & ad usum internum, ut et ad alios labores & extractiones, poterit usurpari.

Aurum præterea, in Aqua Regia, sive Spiritu Nitri à sale communi abstracto, solutum, cum sale communi præcipitatum, simili calcinatione cum sulphure, in pulverem croceum mutari potest. Quibus pulveribus Auri croceis consimile est *Aurum fulminans*, sive *sclopeticum*, sequenti modo parandum:

AURUM FULMINANS, seu SCLOPETICUM INFLAMMABILE.

℞. Auri purgati & laminati unciam semis, vel q. p.

Solvatur hoc in Aquæ Regiæ suff. quantit. Solutioni huic guttatim Oleum Tartari per deliquium factum infundatur, quoad *Aurum* totaliter præcipitatum, & aqua solvens clara denuò ac limpida evaserit. *Aurum* præcipitatum & luteum ab aqua, per chartam emporeticam, & filtrum, aut per decantationem, separetur; aquâ dulci & destillatâ, sæpiùs affusâ, edulcoretur, quousque nulla ampliùs acrimonia, sive salsedo, percipiatur; pulvis relictus in umbra, lenissimo calore, vel sponte suâ, exsiccetur, ac cautissimè tractetur, ne flammam concipiat, & detrimentum inferat; quemadmodum promptissimè, vel solâ trituratione paulò fortiori in mortario, accenditur, deorsum vergens, &, quicquid substractum, in frustula disjiciens, cum adstantium periculo & læsione. Auferri tamen potest, si lubeat, vis ejus fulminatoria, affusâ spiritûs salis portiunculâ, vel coctione cum aceto destillato, per horas aliquot. *Vires hujus Auri fulminantis sunt Diaphoreticæ & Cordiales. Sudorem item potenter commovet, si ejus grana tria, quatuor, vel sex, sive per se, sive aliis Pulveribus, Electuariis, Confectionibus, aut Laudanis, permixta propinentur.*

AURI AMALGAMATIO, & ejusdem PRÆCIPITATIO.

℞. Auri puri & fini, subtiliter laminati, unciam unam:
quod, calefactum, non tamen totaliter candefactum, injiciatur in
Mercurii vivi, supra ignem in crucibulo collocati, & pariter calefacti, donec stridorem quendam edat, uncias octo.

Agitentur & misceantur exactè ferreo stylo, ac protinus, antequam Mercurius effumet, ab igne removeantur, inq; aquam amalgama profundatur, ac cum sale & aceto probè sæpiùsque lavetur, ad omnem nigredinis & impuritatis ablutionem; donec æthereum veluti acquirat colorem. Hæc amalgamatio, an vera & Philosophica, radicalisque sit Auri solutio, sive principium ejus; egò quidem determinare nolim. Interim tamen, licet communis ea sit &

ſit & videatur, Mechanicis nec non notiſſima; tamen ſpernenda non eſt; quoniam amicabiliter, & ſine ullâ fit violentia, aquâ ſibi connatâ metallicâ non madefaciente manûs: et quanquam vi ignis aliquantò violentioris, non ſecus atque alia menſtrua corroſiva, & hæc quoque metallica aqua ab Auro haud difficulter ſegregari queat, non factâ intimâ ſolutione & putrefactione Philoſophicâ; nihilominus, ſi ipſa hæc ſolutio debitè, & ſuff. aquæ hujus metallicæ quantitate, inſtituatur, & legitimè foveatur; haud levia ſub illa latere arcana, credendum eſt: quemadmodum etiam ex alio, quàm hoc fonte, vix ac ne vix quidem ſuum haurient *Mercurium Philoſophorum* ij, qui multum de hoc gloriantur, & longè artificioſiores ſibi fingunt *Auri* ſolutiones. Aſt ne videar aureos polliceri montes; quæ mei nunc ſcopi ratio non eſt; quin potiùs in Praxi rariora ex *Auro* producenda pharmaca conſignare: quare ulterius L. B. manuduco, &, quid ex hoc amalgamate Auri, ordine & artis ſerie eruendum, ſine ambagibus & umbris communico.

Accipe igitur ſupradictum *amalgama*, illudque toties *ſale & aceto* ablue, quousque omnis ablata nigredo, & colori æthereo ſimillimum evadat; idque iterum atque iterum tam diu ſuper porphyrite, aut in mortario vitreo, tere, donec per linteum totum exprimi atque cogi queat. Hoc jam vitro ſat largo include, ſed quod fundo conſtet planiſſimo, ad orbis duplicati formam, uno quaſi ſupra alterum collocato; cujus figuram, in capite de Mercurio, æri inciſam conſpicies: & ſolo calore arenæ moderato præcipita in pulverem rubicundiſſimum, aliquot ſeptimanarum ſpatio, & nanciſceris *Medicamentum, adverſus multifarias humani corporis infirmitates præſtantiſſimum; Luem præſertim Veneream, & exinde natos affectûs alios, vulgò vix curabiles.* Quem præcipitatum aureum ſi ulterius elaborare, augmentare, animare, fermentare, & ad fixitatem deducere animus ſit; rem haud exigui fortaſſis momenti conſequeris: idq; eò feliciùs, ſi, in locum vulgaris Mercurii, Mercurium Antimonii, vel nativum Virgineum, ſubſtitues. In omnibus autem laboribus Naturam imitare, lenteq; feſtina.

AURUM ESSENTIFICATUM cum ANTIMONII TINCTURA.

℞. Croci Auri, quovis modo ſuprà edocto parati, unciam ſemis;
cui ſuperaffunde
Tincturæ Antimonii rubicundiſſimæ, cap. de Antimonio edoctæ, unciam unam:

et in phialâ, ſuo tamen parvo capitello agglutinato munitâ, digere per octiduum, leni calore; aucto tandem pauliſper igne, donec totaliter exſiccetur, humiditate pauculâ per alembicum transeunte. *Pulveri reſiduo Auri* denuò tantundem *Tincturæ Antimonii* ſuperaffundatur, digeranturque uti antea, & tandem exſiccentur: fiatque *Aurum Eſſentificatum, ad multiplices infirmitates chronicas, malignas, ac diuturnas ſanandas validiſſimum.*

DE AURI ESSENTIA, ſive AURO POTABILI.

NEc Tantalus in undis Stygios latices in tantum procatur, quantum Auri helluones *Aurum*, idque *potabile*, venantur: ut proinde tot extent proceſsûs, quot capita; dixerim, volumina, quæ modum artemque tractent, veram *Solis* ſive *Auri Eſſentiam* eruendi: quæ num genuina, an verò apocrypha ſint, tibi ſcrutandum relinquo, quem melior Chymia inſtituit: & ipſe experiêris, quòd maximâ parte falſiſſimi ſint proceſsûs, & abſurdiſſimi. Fateor, anceps, ac in bivio conſtitutus, mecum volvebam; an operæ pretium foret, *Auri* quandam *Eſſentiam* tradere: cùm pronum ſit, ibidem ceſpitare, unde multi præcipites corruêre; ac pauci jactantiæ notam evaſerint: cùm plurimi ſint, qui velut demonſtrationem amplexantur, quòd extra Philoſophicam, hoc eſt, veram ac radicalem *Auri ſolutionem*, genuinum ac reale *Aurum potabile* quærere & invenire nefas ſit. At verò, ne videar in hoc unico deeſſe, & opus ex hoc principio mancum ſit; nemoque cum fundamento refragari poſſit, particulares quosdam ſupereſſe proceſsûs, qui æquum mereantur

sectatorem: unam proinde atque alteram *Auri potabilis* conficiendi methodum annectam, commendatæ virtutis & energiæ in deploratis affectibus: licet pro Panacea, aut universali pharmaco, non venditem. Plura hujusmodi per discursum in Mantissa hâc prostant; quibus probè consideratis, ad naturæ & artis signacula & arcana, te velut manduci, deprehendes. Neque absterreat te imbecillis multorum pusillanimitas, qui præproperè desperant, in mineralibus ac metallis, primariò autem *Auro*, extractiones tentari posse; licet cæteroquin in arte haud parum versati sint: ejusmodi tamen conatûs Entia rationis dicũt; cum interim per Mechanicam compertum sit, *Tincturam Auri* (aliis *anima*, *sulphur*, seu *quinta essentia* dicta) separari posse à corpore Mercuriali, Lunæ speciẽ referente, ejusq; proprietates ex integro æmulante. *Mercurius* itaque est Magnes, ex salibus sibi similem salem Mercurialem adsciscens, & secum in altum elevans: dicunturq; talia salia mediæ naturæ (scilicet inter fixum & volatilem) quæ, rursus à Mercurio liberata, fiunt menstrua Philosophica; quibus unicâ guttulâ spiritûs Nitri instillatâ, sulphur, sive colorẽ Solis à corpore Auri segregant: quod apparet ex spiritu salis & vitrioli, in destillatione butyri Antimonii, & Mercurii sublimati: quem spiritum Vitrioli Philosophicum appellare solent. Hicque color, sive tinctura Auri, modo paulò pòst sequente, spiritui vini vero, ex vino ritè destillato, copulanda. Datur etiam separatio sulphuris Auri à corpore, seu Mercurio suo, per præcipitationem solutionis; ubi corpus residet instar calcis albæ, nullo ingenio, nullâ arte reducibilis; sulphure tingente in menstruo manente.

Essentia Auri. Solve igitur *Aurum cum spiritu Salis*, à phlegmate tantùm liberato, non totaliter rectificato, ne separetur sal essentialis: ab Auro soluto evoca menstruum per balneum Mariæ: Auri residuo affunde recens menstruum, seu spiritum salis, iterumq; abstrahe; idque ter quatervè, dum videris Aurum ad latera cucurbitæ elevari: tunc redde residuo in cucurbita Auro tantum de destilato liquore, ut dissolvatur, atque commodè transfundi possit in cornutam, seu parvam retortam; eumque adaptato recipiente, & juncturis luto probè munitis, primò igne arenæ leni, fortiori postmodum, urge; dum cum liquore transeat, quantum Auri dissolutum aut volatilisatum fuerit. Aurum residuum à destillatione in retorta, rursus eâdem operâ solvatur, & ab eo spiritus salis recens abstrahatur, donec totaliter, vel maximâ parte discontinuatum transierit. Ab hoc liquore aureo, per baln. Mariæ, separa de menstruo id, quod rarius est, ut remaneat liquor crassus: cui instillabis spiritum vini, spiritu sicco urinæ animatum; & præcipitabitur corpus auri, instar calcis albæ. Quando nihil ampliùs cadit, fundumque petit; sine calcem residere, ut per inclinationem liquorem decantare possis; ab hocq; spiritum vini destillatione leni separa, & novum spiritum animatum liquori instilla, ut et residuum corpus Auri præcipitetur. Tunc, separatâ calce præcipitatâ, inde liquorem cucurbitæ vitreæ, & calore cinerum, seu arenæ, lenissimo destilla, donec striæ spiritûs vini ad latera cucurbitæ appareant rubicundæ: nam signum est, unum alter, seu spititum sulphure, secundum appetitum naturæ, esse satiatum. Sicque Tinctura, sive Essentia Auri in fundo cucurbitæ rubicundissima apparebit, magnarum virium; quæ, addito pauxillo spiritûs vini, è vitro seu cucurbita saltem eluenda, ne quicquam de illa pereat, aut lateribus cucurbitæ, in effusione, inutiliter agglutinatum in residuo hærens maneat. *Servetur, tanquam pretiosissimum medicamentum, in morbis omnibus desperatis; sub dosi trium vel quatuor guttularum, in uno vel altero cochleari vini, vel alio appropriato vehiculo, exhibendum.*

Notandum; quòd, apparentibus striis rubris, si in retorta ultima destillatio institueretur; tota anima, sive Sulphur Solis, seu Tinctura, verùm paucissima in quantitate (aliquot saltem guttularum; quæ ipsæ tamen non parum spiritûs vini præpositi rubicundissimo colore imbuerent) transiret, & in spiritum vini necessariò præponendum stillaret. Ast cùm *Tinctura* hæc sit pretiosa, atque de eâ lateribus vitri

multum

multum adhæ surum, quod, propter exilem quantitatem sui, in vas recipiens præpositum transire vix posset; consultius est, ut destillatio in alembico instituatur, &, apparentibus striis rubris, à destillatione statim desistatur; quô residuũ sulphur, seu anima Solis, rectificatissimi spiritûs vini particulâ dilui, aut potius elui queat, ac sine ulteriore destillatione usui asservari. Nam *sulphur*, sive *Tinctura, Solis* per se in Medicinam non cederet utiliter, ob summam sui activitatem, nisi proportionate vini spiritu sit unita.

Solvitur præterea *Aurum* totâ substantiâ in *Magisterium*, *Aurum Potabile* dictum. Solvitur autem per menstrua sicca & humida, per spiritûs, olea, & salia, variis modis: inter quas solutiones illæ mihi præstantiores videntur, quæ salibus essentialibus & Mercurialibus parantur & perficiuntur. *Cristalli Salis* dulces, sive per destillationem, instillatione aquæ fontanæ sali fuso, in retortâ terreâ, per tubulum, facti (uti suo loco edocetur) sive quocunque alio modo parati, etiam solvendæ calci Solis, seu Auro foliato inserviunt, cum eoque, sub tegula probatoriâ, in Magisterium non contemnendum transeunt. Simili modo salia fixa secundæ vel tertiæ calcinationis (quando nimirum ab aliquo corpore, v. gr. Vitriolo, caput mortuum elixiviatum denuò in furno calcis probè calcinetur, &, illo tandem priùs ab astris impraegnato, sal extrahatur; quod etiam à tertia calcinatione fieri potest) à sulphure specifico vindicata, aurum fusione penetrant, & calcinant, aptumque reddunt solutioni & extractioni per menstrua homogenea, ex spiritu Vini, vel Saturni, parata.

Nobilior tamen, & Philosophica, solutio illa dicitur, quæ aquâ Mercuriali, sive menstruo homogeneo, peragitur, quo elementa in auro, per naturam anatizata, sive concordia facta, discordia reddantur (scilicet appositione aquæ Mercurii, ut ignis elemento prædominetur, vel Mercurialitas potentiæ sulphuris) dum elementum aquæ fit prædominans: quo ingenio harmoniam illam elementorum in Auro discordé fieri, corpusq; Solare, miræ aliàs, ob summam puritatem, longamque decoctionem, fixitatis & perfectionis, corruere, artique cedere necesse est. Et hinc variæ manant præparationes; & ipsũ, divinâ accedente gratiâ, *summum Magisterium Philosophorum*, *à priscis Sapientibus nomine Lapidis insignitum*, *morbis ferè omnibus modum faciens*, *originem ducit*.

Hoc summum antiquorum Philosophorum arcanum nonnisi variis ænigmatibus, notis, atque figuris hieroglyphicis posteritati relictum; contraque Deo soli, cordium scrutatori, revelatio tanti secreti vel mysterii commissa: quod revera nil aliud est, quàm ex Auro nativo, & Mercurio non alterato, tertium quid, utriusque particeps, digestione humidâ elicere, illudque, ab heterogeneo separatum, digere, variatione colorum, ad summam atq; purpuream perfectionem. Hocque artificio, à mediocriter ingenioso, omnia obscura luce clariora capiuntur.

Fiunt præterea *Extractiones* per *Aquas Mercuriales*, quæ per putrefactionem à corrosivo liberatæ, & à fæcibus mundatæ, stupendas operationes edunt, si ad fixitatem perductæ, & spiritu vini ultimò defixatæ fuerint: quod in omnibus fixis sulphuribus observandum est, ut scilicet, post liberationem à suis corporibus, & depurationem, volatilizentur, & spiritui vini uniantur. Nam hoc ingenio quasi vegetantur: hoc est, à regno Minerali, seu naturâ Metallica, in vegetabilem, naturæ humanæ amicam & receptibilem, transferuntur.

Augmentatur quoque *Tinctura Auri* oleis Martis, Veneris, Antimonii, Vitrioli, &c. Sic etiam fit incrementum *Tincturæ Auri* per Regulum Antimonii purissimum, Soli junctum, digestum, & spiritu Salis, vel Veneris, extractum: utpote,

℞. Auri purissimi unciam semis,
Regi Antimonii stellati uncias quatuor:

Liquefiant in crucibulo, igne forti; liquefacta effundantur, inque pulverem subtilem redacta, eousque in arena calcinentur, donec rubedine perfundantur, vel in pulverem rubrum convertantur. Hoc ex pulvere, menstruo supradicto, spiritu nimirum Salis, vel Veneris, *Tinctura* ele-

gans elicitur; quæ tandem, cum spiritu vini animato, ita elaboranda est, ut cedat in Essentiam sive arcanum præstantissimum. Augmentationes enim *Tincturæ Solis*, per sulphura Solaria, ex Marcasitis, Antimonio, Marte, Venere, sunt veluti transplantationes, seu insitiones; non aliter, ac si ramus nobilioris arboris, ejusque fructiferæ, ignobiliori trunco, seu arbori infœcundo, inseratur. Sic aurificatur spiritus Vitrioli Martis, vel Veneris, per sulphur, ex Marcasitis Solaribus, communi modo, per aquam Regiam saltem, extractum. Si spiritûs quatuor partes, sulphuris uni parti affusæ, horis xxiiij. vel duabus diebus, digerantur; efficiuntur Crystalli Rubinis similes; qui, spiritu vini rectificato porrò extracti, in Panaceam abeunt non aspernandam.

ALIA ESSENTIÆ AURI DESCRIPTIO.

℞. Auri puriss. per Antimon. purgati uncias duas, solvatur in

Spiritûs Salis opt. rectificati suff. q. quoad totaliter solutum sit. Solutioni huic infunde guttatim

Spiritus Microcosmi, seu salis microcosmi veri, id est, Urinæ, debitè parati, quousque strepitus audiatur, isque totaliter cesset.

Solutio hæc, unà cum præcipitato Auro, immittatur alembico vitreo, & per M. B. destillando abstrahatur tota humiditas; quæ insipida erit: quo facto, collocetur cucurbita cum residuo sale & Auro in arenam, deturq; ignis per gradûs, donec sublimetur tota illa salina substantia, aurum secum elevans ad capitellum. Peractâ sublimatione, asservetur sal iste sublimatus; cui potior pars Auri soluti essentialiter inhæret, in vitro probè clauso. *Aurum* verò à sublimatione primâ relictum, ac remanens, novo denuò solvatur spiritu salis, ac pari modo cum sale, vel spiritu sicco, Urinæ præcipitetur, & evocatâ, destillationis medio, humiditate aqueâ, in B. M. residuum igne arenæ sublimetur, & quidem ultimò forti, ut cucurbita inferiùs candeat. Atque hæc solutio *Auri*, à sublimationibus residui, eademq; præcipitatio, humiditatisq; abstractio, & salis sublimatio (evehentis secum aurum) tot iteranda est vicibus, usque dum integrum ferè *Aurum* volatilisatum & spirituale factũ fuerit. Hinc sublimatus sal omnis, affusâ suff. quant. aquæ simplicis solvatur, ut aurum denuò ab adjuncto sale liberetur; pulvisculus verò Solaris, fundum petens, probè edulcoretur. Ex hoc tandem edulcorato pulvisculo Auri, beneficio spiritûs vini ad summum rectificati, sale tamen, vel spiritu, microcosmi animati, extrahatur Tinctura iterato, quousq; nil ampliùs de Tinctura conspiciatur. Tincti spiritûs omnes & junctim in M. B. ad oleitatem abstrahantur, ut liquor rubicundus remaneat pretiosus: qui asservandus, ac morbis deploratis opponendus.

Hæc tamen, quæ de *Auro*, ejusq; *Essentiis*, *Tincturis*, aliisq; melioris notę parandis arcanis remediis, præmisimus, & quę universaliter, ad mentem antiquorum Philosophorũ, de *vero Auro potabili*, præfati sumus, ex professo, & acerrimè, impugnat & eliminare nititur Magnus ille Societatis Scriptor & Presbyter, P. *Athanasius Kircherus*, vir incomparabilis doctrinæ ac talenti, multisq; ævo nostro arcanis tomis, luculenter editis, conspicuus. Hic, inquam, *Mundi sui subterranei Tom 2. lib. 11 sect. 2. cap. 1. de Lapide Philosoph.* Chrysopœiam, Tincturam Philosophor. seu quocunq; compelles etymo, nunquã ulli revelatam, aut cognitam fuisse hacten, nec in futurum parabilem esse, palàm decidit, apertus Alchymistarum antagonista. *Nos, inquit, mediâ via incedentes, neq; χρυσοποιείας ἀδυναμίαν, neq; etiam eo modo id fieri, quo Alchymistæ illud producere posse existimant, asserimus.* Quod quidem placitum ac dogma suum adeò nervosè tutatur, ut eos, qui contrarium sectati sunt, uti *Isaacus Hollandus*, *Paracelsus*, *Villanovanus*, *Rupicissa*, & complureis, ludibriis sannisq; rectè sentientium Philosophorum se prostituisse, apertissimè perhibeat. Cujus viri, utpote Celeberrimi, famâ ac talentis nunquam æquandi, doctissimas assertiones & argumenta, licet aperto Marte incessere, ac adoriri, neq; velim neq; ausim: meã tamen interim non tam opponam, quàm amicè proponam, opinionem; arbitrio cujusvis relictur, utrinam parti assensus jure debeatur. Definitionem magni hujus naturæ arcani nõ affero juxta P. Kircherum,

non Entis, Chimæræ, ac non Existentis, ac per consequens neq; genere & differentia circumscribendi. Ordior ab eo, quod magno huic viro admirationem peperit, *quòd Lapis Philosoph. omnium penè rerum similitudine descriptus sit*, dum aliis *Cœlum, Chrysosperma, semen Auri, Terra benedicta;* aliis *Aqua viva, Aqua vitæ, Sigillum Salomonis; omnium morborum medicamentum, de quo qui bibit, non moriatur*, & similia, ut ait, *partim ridiculè, partim irreligiosè, nuncupatur*. Verùm festivâ prosonomasiâ, allegoriis, & sensu tropologico, hæc ab Authoribus dici, quis non videat, venerandam æmulantibus Antiquitatem: quæ non tantùm hieroglyphicâ brevitate, substitutis signis abditis pro rebus, posteros æquivocando delusit; verùm etiam barbarâ verborum aphoniâ Phœnicum & Arabum, à divinandis rerum mysteriis, & naturæ arcanis, deterruit, neminem volens Oedipum? Quorum Elenchum ex dedicatoria *Beguini* Epistola P. *Kircherus* in sua transtulit. Unde & de Chrysopœia tractaturi scriptores, suis sese latibulis & verborum umbris abdidêre, proprio quisq; abundans sensu ac etymo, tanto potiori jure, quòd neminem, ad similia revelanda, charitatis lex ac character obliget, dubitê, annon inhibeat, quamplurimis abusuris, aut exinde usurariis futuris. Quòd interim *nulla inter Alchymistas harmonia, ac, instar canũ, efferâ mordacitate & sarcasmis se petunt ac sæviunt; nulla consequẽtia est, lapidẽ aurificũ, & Philosophorũ, in natura dari non posse, aut nunquam extitisse.* Avita hæc, ac coæva semper magnis artibus fuit calamitas, ut figulus figulum oderit, sibiq; malignantes ac æmulos instare deprehenderit: privata hæc, ac proprio vitio accrescens, licentia fuit, magno hujus arcani splendori nullam inducẽs umbram. Inefficax proinde hoc P. *Kircheri* argumentum censeo, hoc fonte derivatum. Sed, inquit, *vario dissident Alchymistæ conceptu, sensu, ac pathemate, in adstruenda materiâ primâ Chrysopœiæ, dum alii ad ovorum putamina, bufones, vini substantiam, ac ignobilioris conditionis substrata recurrunt, tanquã materiam ex Qua.* Ad quod respondeo, quòd nec mihi cum talibus feriæ sint, nec ulli sensato Philosopho: suo hæreant defixi limo; nobis meliora prostant. Quòd autem aliqui ad *Arsenicum, tanquam causam materialem, profugerunt, patrocinium & authoritatem in vaticinio Sybillæ figentes;* id nihil urget: & ultrò assero, quòd illo Sybillæ vaticinio nomen Dei mysticum, ac HOMO DEUS, notâ magnis Ecclesiæ luminaribus paraphrasi, signatũ fuerit; & prout olim, uno septuaginta Interpretum ore, concordia S. Spiritûs, & concors Scripturarum veritas, sancita fuit; sic tot Sibyllarum Propheticis metris, ac versibus, *magni Salvatoris Christi adventum, uti & Passionis sacratissimæ seriem, figuratam fuisse*, concedo. Non tamen ex hoc sequitur Lapidis Philosophorum implicantia: quicquid etiam à congruo intulerit R. P. *Kircherus*.

DICO I. (salvo meliori judicio) possibilẽ esse arte purè naturali confectionem *Lapidis Philosophorum*, seu *Tincturam*, quæ omnia metalla in aurum argentumq; substantialiter tingat, ac projectione sua finitè in infinitum multiplicet; quod probo: Nulla potest hujus, nec ex parte naturæ, nec ex parte hominis, nec ex parte subjecti, seu seminis aurifici, nec omnium horum reduplicativè sumptorum, dari implicantia: ergo naturaliter possibilis est Chrysopœia. II. Multos hoc lapide dotatos fuisse, probatur ex infra dicendis, contra P. *Kircherum*, & instantiis ibidem afferendis: ergo improbabilis est *P. Kircheri* conclusio Negativa. Confirmatur prior conclusio: de facto naturaliter, in visceribus terræ, aurum seminaliter propagatur: ergo ratio hujus propagationis & seminii, utpote purè naturalis, â Philosopho comprehendi potest, & arte adæquari; utpote quam multi imitati sunt: nisi unâ negatione plus derogare velis, quàm centum Philosophi possint affirmare; quod cujusvis obvii est. III. Minimè probanda est *P. Kircheri* sententia, quâ ait, *ex quatuor Elementis tria generari principia, Salem, Sulphur, & Mercurium; atq; ex iis simul debita proportione junctis metalla generari, arbores produci, &c. ut, si quid aliud extra illa quæramus, id veriùs in Utopiâ, quàm in naturæ imperio quærere cẽseamur.* Sed dico, quod & sibi objicit P. Kircherus, *dari in natura materiam quandam, à dictis principiis distinctam, communem, resultantem & productã ex diversâ commixtione, digestione, & alteritatibus sulphuris & hydrargyri; in quibus vis mineralis ad operandũ & generandum existat; è quorũ mutuis agendi & repatiendi principiis & causalitatibus, traducantur à forma*

corporum imperfectorum primò generatorum, in formam aliam, ut tandem perveniant continuatis digestionibus & purificationibus, ad ultimam illam & perfectam, qua est forma auri, in quâ est ultimus motûs terminus, quem ars etiam consequi potest, saltem de possibili. Dari autem materiam talem, seu *sulphur spermaticum, aut vaporem, ad metalli hujus solaris* Genesin conducentem *primò & per se*; ipse P. *Kircherus* admittit: *Non ignoro autem, tale*, ait, *sulphur in solo Auro & Argento inesse purissimum: sed ab Auri incorruptibili & indestructibili substantiâ separare; hic Rhodus, hic saltus.* Subsumo ego: Atqui hujus implicantia dari non potest naturaliter, quin hujus separationis ars dari possit: ergò nihil contra nos infertur. Neque dicat: in definienda materia Chrysopœiæ ignotum per ignotius, ac idem per idem explicari, vitiosumq; committi circulum: alioquin de jure negaverim R. P. *Kirchero*, ullam dari rigorosam definitionem in Philosophia, sed ubique circulum committi; cùm, nisi assignatis in rigore genere & differentiâ, his tanquam ultimò rem determinantibus, sistamus; in infinitum procedere quemvis urgebo. Non enim certatur terminis in Alchymia; sed rebus, ἐγχειρήσει, & operatione manuum opus est; in qua non juxta Dialecticam, sed veram Philosophiam, omnia deciduntur. Ad cæteras congruentias, quas P. *Kircherus* affert, cur scilicet *I. Magnus DEUS non revelaverit Philosophorum Lapidem servis & amicis magnæ sanctitatis; quibus tamen sese ad ecstases usq; communicavit*, ac pleno torrente voluptatis etiamnum viatores potavit: respondeo, hûc illud P. *Kircheri*, quod Achymistis objicit, esse detorquendum: *qui divites volunt fieri, incidunt in laqueos Diaboli: juxta Apostolum*; &: *quæ conventio Christi ad Belial?* Semita virorum Deo dicatorum, est continuata tendentia ad perfectionem, per omnimodam sui abnegationem; segregando sese à terrenis sollicitudinibus, quæ à Deo avocare solent, uni & soli spiritui sese mancipantium. Quæstuosæ autem ejusmodi artes, (consulatur Divus & maximus *Hieronymus*, in Epistolis) rectâ diametro huic opponuntur fini. Totos sibi vendicant animos eorum, quos tyrones semel nanciscuntur, ac à Deo faciunt peregrinari. Unde videmus, plurimos Religiosissimos, ac consummatos Viros turpiter in cogitationibus suis evanuisse, & discinctè conversatos fuisse; dum, in alienam messem falcem suam mittere volentes, lapidem Offensionis, non Philosophorum, Diabolo Alchymistam se fingente, inquisivêre: cùm extra sphæram religiosè conversantium sit, ac alia longè occupatio desideretur in talibus; uti patet ex *Hieronymo*, sanctissimo Ascetâ, Epistolâ ad *Pamach:* ad *Rusticum*, ad *Heliod:* ad *Paulinum*; ex *Bernardo*, in Epist. serm. item 30. super cantica; ex *Cassiano*, in Collati: Patrum; præcipuè autem *Hugone* de Claust. animæ cap. 5. Innumeros producere possem, ex probatissimis Scriptoribus, aut propriâ etiam experientiâ, qui Claustrali observantiæ Chymiam, & artes lucro deditas, qualis Alchymia est, jungere volentes, malo eventu id practicarunt. Notus ex scriptis est *Basilius, D. Benedicti Monachus*; à quo *Paracelsus* descendit: *Joannes de Rupescissa, D. Francisci Conventualis: Valentinus* alter, *Monachus, Villanovanus*, & sine numero numerandi; quos apud *Spondanum*, Galliæ Narbonensis Episcopum, & S. R. E. Cardinalem, *Cæsarem Baronium*, Chronographos, reperies: plures etiamnum usu cognosces, quos nostra vidit ætas, totos in laboratoriis demersos: quos minimè judico; cùm his impar sim officiis. Econtrà verò participari se sinit Clementissimus Deus, ac naturæ recessûs iis reserat, qui inter limites vocationis suæ, orando & laborando, pusilli & humiles Creatori suo adstant, ac gemitibus incessanter plangunt & gemunt, donec exaudiri mereantur: cùm interim inanes dimittat eos, quos ad aram, non verò Alchymisticas acerras, destinavit. His enim non Hermetica Apocalypsis scrutanda destinatur; sed ea, quam in Patmo Insula primus intellexit Joannes: quæ propria eorum est, quibus datum est desuper, *solvere sigillum & aperire librum.*

Demiratur P. *Kircherus*, quâ ratione *spiritus Sapientiæ in animam malevolam migrare potuerit; cùm plurimi fuerint prostitutæ vitæ, Alchymistæ* (quod potiùs privatæ cujusvis libidini & genio, minimè arti innocuæ, accensendũ) & *Theophrastum Paracelsum*, Alchymicorũ Præsidẽ nigerrimo

signæ

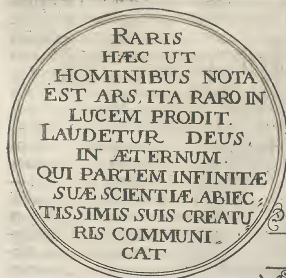
signat calculo, figurâ usus, Græcis Polysyndethon dicta, notissimâ Poëtis; dum eum multiplicatis epithetis *convitiatorem, blasphemum, rixosum, ebriosum, Atheum, ac Magum, & hariolum fuisse* arguit, multa contra Virum adducens ex ingrato Paracelsi discipulo, *Oporino*; qualem olim & Plato habuit Cuculum. Ego *Theophrastum* vindicare nolo: adducam tamen pro eo formalia ex subtili illo Philosopho & Medico, *van Helmont*; Titulo: de Magnet. vulner. curat. ubi hæc leguntur: *Novi satis contradicentium mores. Cùm enim nil in rem ipsam momenti habent ampliùs, contumeliosiores fiunt, & in hominem impingunt: quocirca dicet fortasse aliquis, Magnetismum esse quid novum, à Paracelso solo inventum: eum autem fuisse hominem improbum, & ignarum. Tum quod si fuisset uspiam talis virtus naturalis, illam non tot sæculis occultam stetisse, & expectasse in adventum Paracelsi. Respondeo*, inquit Helmontius, *quoad scommata, & multorum subsannationes, in virum Germaniæ decus instillata, ne nuce quidem digna esse, & asserentem eo ipso reddere indigniorem: utpote qui nedum vivos, sed & mortuos judicare annititur. Est itaque objectio superbia sua sterilis, quæ nimirum præter vivos & mortuos, etiam Deum ipsum judicandum assumit.* Hæc ille. Legatur contextus ibidem, quem ego hîc transferre nolui. Ad finem autem sic concludit: *Quæ autem sint Paracelsi opera, & quàm omni expectatione naturæ & lingvarum mordacitate majora, ipsius Epitaphium, ab Illustrissimo & Reverendissimo Antistite Principe Salisburgense, illi benemerito funeri appensum, satis invita invidia declarat. Habetur itaque Salisburgi in Nosocomio apud S. Sebastianum, ad templi murum lapidi incisum Epitaphium adhuc hodie visendum: Conditur hîc Philippus Theophrastus, insignis Medicinæ Doctor, qui dira illa vulnera, Lepram, Podagram, Hydropisin, aliaq; insanabilia corporis contagia, mirificâ arte sustulit: ac bona sua in pauperes distribuenda collocandaq; honoravit. Anno 1541. die 24. Septembr. Vitam cum morte mutavit.* Hæc de *Paracelso*, artis Chrysopœiæ instauratore, publica monumenta. Quibus si P. *Kircherus* fidem negarit, interveniente tanti Præsulis authoritate; neque ipse demiretur Author, si proprios ejus partûs minùs æquo judicemus oculo.

Post *Paracelsum*, arguit P. *Kircherus Bernaudum*; ex cujus confutatione structuram Lapidis aurifici demoliri studet, dum ex *Bernaudo*, pag. 263. Cap. de Lapid. Philos. adducit; sed, sit venia verbo, (imponit huic Authori) quasi sensisset, *omnem Tincturam, ex Auri Obrizi unciis duabus, & decuplo Mercurii paratam super Argenti vivi drachmas duas projectum, ejus tantum drachmam unam in aurum commutasse*: cùm tamen mens Authoris sit, *quòd duodecima pars unius grani, de suâ descriptâ Tincturâ, projecta super duas drachmas Mercurii, seu Argenti vivi, tingat seu transmutet hujus drachmam unam in aurum perfectum.* Et quivis, qui artem Spagyricam vel à limine salutavit, conjicere poterit, ab Auri Obrizi unciis duabus, & decuplo Mercurii, plus Tincturæ, post perfectam hujus (Tincturæ scilicet) & lapidis elaborationem in residuo futurum, quàm duodecimam portionem unius grani, virtute cujus duntaxat unica drachma argenti vivi in Aurum transmutari potuerit. Scrutetur P. *Kircherus*, aut cuicunque vacat, accuratiùs formalia Authoris, ac liquidò deprehendet, quod asserui ego; scilicet, duodecimam partem unius grani Tincturæ illius, ab ipso descriptæ, tingere 60. grana, id est, drachmam unam, argenti vivi, in aurum purum; & sic consequenter, Tincturæ ejusdem granum saltem unicum & integrum, duodecim drachmas, id est, unciam unam cum dimidia, Argenti vivi: adeoque ultrò calculando, usq; ad drachmam unam Tincturæ, quæ sunt grana 60. transmutarentur, juxta mentem *Bernaudi*, unicâ drachmâ illâ, lib. viij. circiter, minùs ℥iij. argenti vivi in purissimum Aurum. Et posito jam, de Auri Obrizi unciis duabus, & decuplo Mercurii, segregatis omnibus heterogeneis, in præparatione Lapidis Philosoph. remanere saltem dimidium, aut minus etiam: annon magnum exinde commodum accresceret operanti? Sed non ideò hæc allego, quasi processum *Bernaudi* per omnia legitimum censeam, qui reverà mancus ac mendosus est: sed solùm, ut remonstrem, *Bernaudum* à R. P. *Kirchero* indebitè refutatum ac notatum acriùs fuisse; cujus mentem ac sensum non erat assecutus.

Fuisse

Fuisse autem quondam viros, qui, citra jactantiam, magnum hoc Lapidis, & Naturæ, mysterium cognoverint; probandum mihi restat: uti suprà pollicitus sum. Et verò, possedisse *Theophrastum Paracelsum Lapidem aurificum*, Orbis clamitat, & ad nos vocem reflectunt Magni Rudolphi Austriaci tempora; quibus hoc indubitatum apud omnes percrebuit. Adducam tamen vel unicum, ex *Helmontio*, testimonium, quod reperies titulo: *Tartari historia*: eò directum L. B. volo, nimium aliàs futurus prolixus. Habuit Chrysopœiam *Helmontius*. Ita n. ipse de se, tit. *Vita æterna*: & tit. *Demonstratur Thesis, fol. 427. Ego itaque*, ait, *renascentiam salvandorum contemplor in naturâ sublunarium & terrena fieri, perinde ac in projectione lapidis Chrysopœiæ. Enimverò vidi illum aliquoties, meisq; contrectavi manibus. Erat enim coloris qualis Croco in suo pulvere, ponderosus tamen, & micans, instar vitri pulverati. Datum mihi semel fuit ejus $\frac{1}{4}$ unius grani. Granum autem voco sexagesimam partem unius drachmæ. Hunc ego pulverem Ceræ, ab epistola quadam abrasæ, involvi, ne, projicendo in crucibulum, per fuligines carbonum dispergeretur: quem deinde globulum super libram argenti vivi ferventis, & recenter empti, in vas triquetrũ crucibuli projeci &c.* Mox deinde ait: *aucto igne, sub follibus liquatum est metallum, quod, everso vase fusorio, reperi pendere octo uncias auri purissimi. Facto igitur computo, unicum granum istius pulveris convertit 19200 grana impuri ac volatilis metalli, per ignem delebilis, in verum Aurum &c.* Plura ibidem. Concludit ergo, Tit. *Vita æterna*, fol. 427. *Inter terrena ergo reperitur præfatus pulvis, quodammodo similis, qui ferè infinitum metallum impurum transmutat in Aurum optimum, sibiq; uniendo, ab ærugine, rubigine, carie, & morte defendit, ac velut immortale facit: &c.* Plura ex ipso fonte legat & hauriat, qui volet. Si igitur tanti viri reverentia apud R.P. *Kircherum* (quem, miror, in hunc locum non incidisse) pondus non habeat; incredulus sim, si plures adducam, quos possem, & vellem. Tamen, priusquam finem faciam, adjiciam è penu Austriaca, aut potiùs glorioso Ærario, magnum & augustũ Chrysopœiæ tributum, quod olim ter felix Cæsarum, FERDINANDUS III. sanctissimæ memoriæ Princeps, perenni gloriâ, & famâ, ad Aram Apollinis suspendit, trophæum: & est Numisma, purissimo Auro conflatum, minimè Sophistico, quod arte, ex Mercurio vivo, per projectionem unius grani Tincturæ, ipse FERDINANDUS III. transmutavit. Ejus accuratam delineationem, æri incisam, subjungo, & pluribus rem edissero:

IDEA
NUMISMATIS AUREI.

Die Dicke des Pfennings

Hoc, quod coràm intueris, Numiſma, conſtat ex Auro, quod è vulgari Mercurio tinctum fuit; cujus libras tres integras ipſe FERDINANDUS III. Imperator, glorioſæ memoriæ, manu propriâ, in libras duas & dimidiam Auri puri, beneficio unius grani Tincturæ Philoſophorum, transmutavit. Fuiſſent quidem integræ tres libræ Mercurii transmutatæ, niſi tingenda Mercurii maſſa ſemilibrâ illâ proportionem Tincturæ ſuperaſſet. Neque hîc locum habent infidæ forſan multorum retorſiones, fuiſſe magnum hunc Monarcham ab Impoſtore quopiam illicio quodam ineſcatum, ſuppoſititio quopiam auro, ad majora aucupanda. Exulent procul indignæ ejusmodi næniæ viro probroſæ: cadere hoc in Principem tam circumſpectum, & ævi noſtri Salomonem, non potuit; utpote qui technas, ac mille gyros & anfractûs ejusmodi tenebrionum & pſeudo-Alchymicorum *ex aſſe* perſpectos habuit, quibus obviaret, ut veritatem & naturæ abdita erueret. Quare huic veritati propugnandæ non immoror, ſed L. B. perpendere volo, ac ſubducere calculum, factâ hypotheſi, quòd ſi granum unum libras duas cum dimidia tingat; hæ autem duæ libræ cum dimidia contineant grana 16470. quòd tum quoque una pars Tincturæ, totidem, hoc eſt, 16470. Mercurii tingendo transmutet: atque adeò hæc ars transmutatoria ſine lucro non ſit, & absque fœnore. Addo, confirmationis loco, quòd hæc metamorphoſis, & metallorum transmutatio, jam temporibus Magni Rudolphi, ſæpiùs celebrata fuerit: quod in Germania notisſimū. Unde FERDINANDUS III. hoc Numiſma in tantum redamavit, ut illud conſveto Aulæ magnifico Theſauro adjungi paſſus non fuerit, ſed ſecretiſſimo, & conclavis ſui ſcriniolo incluſerit, nullo, aut paucis arbitris. Unde accidit, quòd, cùm recentiſſimè Ego, apud ſacratiſſimam Majeſtatem, LEOPOLDUM, per ordinatum & aulicum Theſauriarum Nob. Dn. Joannem Ladner, hujus rarisſimi numiſmatis, ac verè Theſauri, mentionem feciſſem; neque ſacratiſſimus Cæſar, neque Theſaurarius, hujus notitiam ac copiam habere perhibuerint; usque dum, me humillimè inſtante, Clementiſſimus Imperator, in ſecretiſſima arcula, reperit, mihique, ad 14. ferè dierum ſpatium, ut domi meæ æri incidendum cuſtodirem, Clementiſſimè conceſſit. Exhibuit autem hoc granum Tincturæ FERDINANDO III. vir quidam Nobilis, cognomento *Richthauſen*, quem deinde ad Baronis faſtigium evexit, motu propriô, Sacra Majeſtas, & Domini de Chaos titulo inſignivit. Perque hunc & mihi, utpote amicum olim ſingulariſſimum, unius atque alterius unciæ obrizi, & ex Mercurio tincti Auri, copia obtigit: uti de facto tanquam pretioſum theſaurum mihi ſervo atque recondo.

Hæc pro Chryſopœiæ veritate & posſibilitate adſtruere volui; quibus tamen ſi nihil profecero adverſus obfirmatos quorundam animos, cum magno illo Viro, *Conrado Wechtlero*, FERDINANDI III, & LEOPOLDI I, Invictiſſimorum Cæſarum Archiatro (Medicæ Facultatis Viennenſis Inclytæ membro & columna; qua multi, in Medicina, Viri Principes enutriti, ac etiamnum Clariſſimi Medici degunt) exclamare cogor, lib. 2. Homines Occid. diſput. 3. difficult. 6. contra D. Thomam Ægidium, ac Keckermannū: *Quis credat, ſcientiam hanc Chryſopœiæ homini non fuiſſe communicatam, quam Eudæmones norunt: quam Angeli eminenter poſſident?* Aut cum Hugino à Barma Pariſienſe: *Majeſtatem naturæ naturantis nondum adoravit, neq; naturæ naturatæ deceſſit ſatis, qui divini operis Hermetici poſſibilitatem non credit, realitatem ignorat, vel contemnit.* Accedit, quòd multi viri probi eam certiſſimè posſederint; inter quos *Baſilius*, alter *Valentinus*, eam citra dubium habuit. Taceo innumeros ſacros reditûs, fundationes, pia legata, quibus ſumptuoſa monaſteria erecta fuêre, non alio Mecœnate, quàm Chryſopœiâ. Loquitur de his Gallia, Hiſpania ac Italia, me vel altum ſilente, ut piaculo ſit, tot tamque manifeſta teſtimonia, & luculentam fidem, unâ velle refellere negatione. Occurrit mihi *Hiſtoria, quam, Helmſtadii accidiſſe, compertum habemus: ubi Cornel Martini, Univerſit. illius tunc temporis Profeſſor. Public. Tractatum quendam, de Lapide Philoſoph. manu Authoris*

(Cornelii) *fideliter & industriè*, uti existimabat, *elaboratum, & typis propediem mandandum, ac pro disputatione eventilandum dedit. Intervenit Nobilis quidam vir, moribus ac pietate conspicuus, Cornelio familiaris, qui, de more, ad disputandum & argumentandum lacessitus est; cum tamen impar huic oneri esset, re, non syllogismis tantùm Philosophus. Hic ut sententiam suam factis proferret, carbones ac plumbum sibi afferri jussit, & in præsentiâ coram oculis Cornelii Tincturam quandam eliquato metallo injecit, ejusq; virtute jam dictum plumbum in Aurum optimum transtulit; deq; eo etiamnum calente, Dom. D. Cornelio particulam notabilem porrigens, hoc subjunxit apophthegma: Heus jam tu, mi D. Corneli, solve mihi hunc syllogismum! Sic ex abrupto argumentatus, spectatores suos multis reflexionibus gravidos dimisit, ac palam fecit, quid possit in natura genuina Philosophia. Cornelius interim rubore ac verecundia suffusus, palinodiam cecinit, vanas dimittens quæstiunculas, pyrotechniæ se tradidit, futurus per ignem Philosophus; orando & laborando.* Hæc, de *Tincturâ Philosophorum*, quam A. R. P. *Kircherus* categoricè negavit, adstruendâ sufficiant: quam, licet perpauci obtineant, è rerum tamen natura proscribere minimè decet. Habet enim & illa, quemadmodum arbor scientiæ boni ac mali Proto-Parentum nostrorum, suum de cœlo genium, qui rhomphæâ bis acuta eam protegat, & curiosos ac indignos arceat: cùm pauci sint, qui virtutem & divitias affluentes jungere novêre. Unde accidit (justo Dei judicio) ut ii, qui ejus vel jam compotes facti, aut eminus eam prospiciunt, confusionem patiantur, eam ex accidenti deperdant, remoram ac obicem Deo opponente, ne: *Aurum & Argentum nundinantes, animæ propriæ patiantur detrimentum.*

PRÆCIPITATUS AUREUS, seu ARCANUM CORALLINUM.

℞. Mercurii sublimati dulcis crystallini, sine Nitro, cum Sale & Vitriolo saltem sublimati, & aliquoties sublimatione iteratâ purificati, unc. unam, Croci Solis spongiosi, supra edocti, per Mercur. & Sulphur parati, drachmam unam, vel unam semis: Terantur probè in lapide porphyrio, immittanturque ovo Philosophico Hermeticè claudendo, vel potius phialæ planæ (uti in capite de Mercurio indigitabitur) & in arenæ igne (non admodum leni) debito præcipitentur, figanturque, usque dum fiat Præcipitatus rubicundissimus. *Habebis secretum Præcipitatum haud exigui valoris:* quo fruere.

BALSAMUS SOLIS, seu AURI.

Ad eandem normam, quâ è sulphure crudo, item metallis imperfectioribus, utpote Ferro, & Mineralibus, nimirum Antimonio &c. per olea destillata, sive ex Junipero, Terebinthina, corticibus Citri, Aniso &c. Tincturæ elici possunt, ob balsamicam symbolizationem ac amicitiam, quâ olea destillata feruntur ad sulphura simplicia metallorum & mineralium; pariter ex Auro, cum prædictis oleis destillatis, quocunque horum denique libuerit, Tinctura elici potest: si nempe Croco Solis, superiùs edocto, horum oleorum alterum sufferaffundatur, ad supereminentiam unius vel duorum digitorum transversorum, desuper autem de spiritu salis ritè destillato suff. q. guttatim infundatur: brevi denique & leni digestione peractâ, apparebit *Color & Tinctura Auri* in affuso oleo; quod filtrandum.

Verùm enim verò *Tinctura* hæc ex oleo difficulter iterum separari poterit, sive ex Auro, sive ex alio metallo, aut minerali sit extracta; proinde necessum est, ut conjuncta maneant ad instar *balsami sulphuris*. Licet enim spiritu vini summè rectificato, extractionem ulterius Tincturarum ex oleo, quovis modo tentaveris; experiêris tamen, totum conamen irritum cessurum, teque oleum perditurum atque operam. Quapropter si cui volupe fuerit, etiam ex *Auro Tincturam* conficere *balsamicam* cum prædictis oleis destillatis; is illam sine ulteriori extractione, destillatione, aut quâvis torturâ aliâ, usui destinet Medico: cùm neq; nauseam creet, nec corrosiva sit. Nam cum sulphuris vulgariter parata

parata *Tinctura*, pariter cum oleis destillatis extracta, quæ *Balsami sulphuris* venit nomine; tanti æstimetur in Medicina, & non exiguo, in quàm plurimis humani corporis affectibus, ægris auxilio cedat, frequenti teste experientiâ; quidnî & *Balsamus Solis*, sive *Auri*, aliorumque metallorum & mineralium, suis propriis triumphabunt virtutibus. Assero itaque, & nullus dubito, quin & hic *Auri balsamus*, juxta diversitatem olei extrahentis, *non minimas virtutes exerturus sit in roborando corde, exulcerationibus internis, febribus malignis, & peste denique ipsâ: in quibus infirmitatibus cùm præservativè, tum curativè adhiberi poterit: idq; à gutt. vj. ad x.*

Et hæc de *Auro*, medicamentisque ex illo conficiendis, attulisse, sufficiat. Qui verò superfluitate pluralitateque numerosa Processuum saltem delectatur, is adeat *Quercetanum* atque *Schröderum*; (Oedipus autem sit; non Davus) & satiabitur ibi non solùm *Auro potabili*, sed & aliis modis, diversæ speciei medicamenta ex Auro conficiendi, sed titulis atq; nominibus peregrinis involuta, nullis aliis, nisi filiis doctrinæ, uti appellant, revelanda. Inter quos sanè ego quidem non fuero consignatus. Me enim latent hyperbolica illa & ænigmatica, pleraque fortassis Authoribus ipsis, Patribus filiorum, incognita: imò ea sibi solis servent, & hac suâ felicitate utantur, & valeant.

Reperientur quidem plures modi, *Aurum* solvendi, & medicamenta salutaria exinde conficiendi, juxta diversitatem menstruorum, aquarum mineralium, aliarumq; rerum, sive sublimatorum, cùm solventium tum extrahentium *Aurum*, aut cum eo sese unientium; sed ex iis ea semper seligenda sunt, quæ *Auro* magis amica, & ex mineris eidem congenitis originem trahunt; qualia sunt: Marcasita aurea, Germanicè Goldkieß; è quâ, destillando per retortam vitream, igne aperto, per gradus dato, aqua quasi insipida elicitur. Hoc tamen, hâc observatâ lege, ut dicta Marcasita, in pulverem priùs redacta, retortæ planæ vitreæ in fundo, cum collo oblongo & lato, eodemque non multùm contorto, sed directo, immittatur, & quidem in exiguâ quantitate; haud ultra dimidiam libram ejus simul & semel destillationi committendo: secus n. irritus omnis labor fuerit: quandoquidem, ob largam Marcasitæ copiam, si hâc retorta excessivè foret repleta, spiritûs proprii permeare minimè valerent, sed invicem in & à se ipsis consumerentur, figerentur. Nec aliter contingeret, si retortæ collum nimis fuerit angustum: eo enim in casu spiritûs exsudantes protinus repercuterentur, & repercussi in suomet corpore figerentur, & cõsumerentur. Quapropter in destillatione hujus aquæ mineralis omnia præmonito modo studiosè servanda sunt. Hâc autem aquâ, seu spiritu minerali Aurum amicabiliter solvitur, &, repetitâ ejusdem abstractione, id ipsum ita subtilisatur, ut facilè postmodum cum Mercurio vulgi nativo virgineo, vel etiam Antimonii, in Mercurium duplicatum, REBIS Philosophorum, converti, ac exinde tandem verum Antiquorum Aurum potabile confici queat. Præterea ex ipso nativo & naturali Auro, vel ex India Orientali & Guinea asportato, vel è fluminibus quibusdam, Danubio præsertim, ministerio loturæ collecto, & à sabulo segregato, vulgò Waschgold (quod tamen Vulcani torturam & examen nunquam sustinuit, neque beneficio aut ope Mercurii erutum est,) albicans siccusq; sublimatur spiritus ad supradictum ferè modum: exiguam licet quantitatem & vix scrupulum, vel dimidiam drachmam, ex Marca, vel libra una, Auri talis adepturus sis. Hujus tamen si tibi copia suppeteret, uti quoque haud magnis expensis, si quis præsens esset, ubi servitio loturæ è fluminibus illud hauritur, aut ex limo, sive terra pingui, excernitur (ut fit in Guinea) comparari posset; (Aurum enim residuum à sublimatione manet Aurum, suo saltem volatili spiritu connato sibi, qui aliàs in necessaria liquatione Auri protinus avolat atque deperditum it) haud protriti momenti arcanum possideres, pro vero Auro potabili adipiscendo, ejusdemque Tinctura conficienda, aptissimum.

Similis porrò materia, & sublimatum Mercuriale albissimum, è rubicunda Auri minera, vulgò roth gulden Ertz/ (quæ

tamen potiùs *Argenti minera est*; cum è residuo sublimationis, levi negotio & liquatione, argentum purum eliciatur in abundantia; imò vel tota minera residua, si pura fuerit, purum argentum futurum sit, paucis refertum scoriis) lenissima sublimatione, præmissâ propemodum hebdomadali fixatione, in arena, elicitur; cujus copiam ipse penes me habeo, Marte proprio elaboratam: deque hoc sublimato non pauci, nec negligendi processûs & labores, arcanaque nota sunt nunc; olim in laboratoriis Regum & Principum saltem trita & elaborata; quæ hoc loco publicare, de tempore non est, nec negotia admittunt. Qui verò in laboribus Chymicis secretioribus exercitatus est, is facilè assequetur, quorsum hæc, paucis, sed claris verbis, absque hyperbole, indigitata colliment. Curiosis enim, & in arte Chymica peritis (quibus pauca, sed, uti patet, perspicua) hæc scripta esse volo. Hanc autem *Auri mineram* rubicundam non esse de nihilo, censendum est; utpote permagni, sicut olim, ita non minùs adhuc hodie, æstimatam, cùm à *Paracelso*, tum ab *Helmontio*; uti sequentia demonstrant, nimirum quæ prædictus *Helmontius*, in suis Operibus, de illa commemorat, utpote I. *pag. mihi 574.* ait: *Natura produxit in Monarchia subterranea minerale quoddam, quod, ob sui singularitatem, vocatur à Paracelso Metallus primus sive masculus.* 2. *pag. 577.* inquit: *Sulphur Glaure Augurelli, quæ Nympha alio nomine proprio hactenus caret* 3. pag. 604. *Electrum minerale immaturum Paracelsi, collo appensum, liberat, quos spiritus immundus persequitur & angit.* 4. pag. 790. *Electrum minerale immaturum, è quo Lili tinctura.* Hæc ille. E quibus patet, haud exigua in hac minera latere arcana, ab eo, cujus operibus benedixerit Altissimus, fortassis impetranda.

Caput Secundum.
DE ARGENTO METALLO, seu LUNA.

ARGENTUM nobile Metallum; ignobilius tamen, ac imperfectius *Auro* est, at reliquorum sequentium nobilissimum & perfectum, ob sui in igne constantiam: albissimum, splendens ac ductile: compactum ex principiis (scilicet Sale, Sulphure, & Mercurio) in visceribus terræ non minùs perfectis, quàm puris, beneficio caloris centralis perfectè coctis & maturatis. Dicitur à Chymicis *Luna*, & æquiparatur *Lunæ cœlesti*, eò quòd in *Macrocosmo Lunam*, *in Microcosmo verò Cerebrum* sympatheticè & analogicè repræsentet: quâ etiam de re *cerebri & capitis robur est, spiritusq; animales confortat: unde in plurimis capitis, cerebriq; affectibus*; uti sunt, *Apoplexia, Epilepsia, Mania, Melancholia; & morbis similibus curandis, peculiaris efficaciæ perhibetur*. Videatur *Quercetanus*, cap. 6. de Luna, seu Argento, Tom. 2. pag. 636. uti & *Schröderus*, lib. 3. cap. 10. pag. 373.

BEZOARDICUM LUNARE.

℞. Argenti, seu Lunæ finæ, unciam unam, solvatur, in laminas tenues priùs deducta, cum
Spiritûs Nitri ritè destillati. s. q.
porrò solvantur
Butyri Antimonii, à sua cinnabari rectificati, unciæ duæ vel tres,
itidem cum
Spiritûs Nitri ritè destillati s. q.
sensim & guttatim prædicto butyro affundendo, quousque omnis effervescentia & strepitus subsideat: quod signum est perfectæ solutionis.

Hæ duæ solutiones conjunctæ abstrahantur, destillando in cucurbitâ vitreâ, igne arenæ, ad siccitatem massæ albæ viridescentis. Huic residuæ massæ denuò alius

alius *Spiritus Nitri* affundatur & abstrahatur; idque tertia, vel quarta etiam vice repetendum; ultimò fortissimo igne urgendo, ad omnimodam spirituum corrosivorum expulsionem; singulis tamen vicibus, ante repetitam *Spiritûs Nitri* affusionem, massam super porphyrite conterendo. Massa deinde, à ternâ vel quaterna *Spiritûs Nitri* abstractione residua, & subtilissimè trita, aquâ simplici sæpius affusâ, s. a. edulcoretur, donec omnis acredo à spiritibus corrosivis residui ablata sit. Pulverem tandem *Bezoardicum* bihorii spatio circiter, in crucibulo, igne aperto, probè calcinatum usui reponito.

Valet ad morbos Lunares, cerebri & capitis, Epilepsiam putà, Apoplexiam, Paralysin, Melancholiam, & Maniam. Est quoque Alexipharmacum præstans. Dosis scrupulus, ad drachmam semis.

LUNA POTABILIS.

QUàm varii processûs & modi, *Lunam* conficiendi *potabilem*, hinc inde circumferantur, caput X. l. 3. de Argento Clarissimi *Schröderi*, Pharmac. suæ Medico-Chymicæ, pag. 373. & seq. ut et cap. VI. Doctissimi *Quercetani*, pag. 636. uberrimè demonstrant. Sed re ipsâ loquente, omnes ejusmodi ferè processûs vel Oedipo opus habent, qui secreta occulta in earundem apparatione nobis pandat: vel *meræ solutiones* sunt *Argenti*, nauseosæ ac insalubres, quæ aliàs, expedito negotio, per *spiritûs urinæ*, aut *salis Armoniaci*, salsos, imò vel solo aceto destillato, è crudo Argento parabiles sunt, quæq; stomachum, vel in minima dosi assumptæ, subvertere, ac sursum deorsumq; commovere valent. Propterea etiam difficile est, certi quid hâc de *Tinctura* & *Essentia Lunæ* statuere, quâ ratione absque nauseoso & insalubri Vitriolo apparari possit; nisi universali procedatur semitâ, convertendo Lunam per Mercurium in Mercurium, primumque suum esse, ac diuturnis tandem operationibus Spagyricis ad summam fixitatem, albissimumque Magisterium Sophorum. His tamen non obstantibus, unicum saltem modum conficiendi *Lunam potabilem*, qui præ cæteris mihi arridet, & vel ob menstrua extrahentia virtutibus suis non carebit, juris communis faciam, qui talis:

℞. Argenti purissimi, per Saturnum legitimè purgati, uncias tres,
solvatur cum s. q.
Spiritûs Nitri ritè destillati:

Solutionem abstrahito in cucurbita vitrea, donec cuticula quædam appareat. Quâ frigefactâ, in *Crystallos*, hoc est, *Vitriolum Lunæ*, convertatur; in patella vitrea leni calore exsiccetur, inque pulverem albicantem convertatur: cui pulveri postmodum admisceto

Salis Armeniaci semel atque iterum sublimati duplum.

Relinquantur aliquandiu aëri humidiori libero exposita, quoad colore cœruleo viridescente imbuantur: hoc facto, immittantur cucurbitæ vitreæ, suo capitello munitæ, & in arena sublimentur; & sic *sal Armoniacus animam Lunæ* evehet, quæ, post reiteratas sublimationes, addito recenti semper sale Armoniaco, per elixiviationem cum aq. simpl. à sale dicto separanda est: & ex hac tandem *Tinctura* seu *Essentia Lunæ*, per spiritum vini summè rectificatum, sale tamen volatili microcosmi essentificatum, extrahatur, repetitâ recentis spiritûs affusione, quoad omnis Tinctura prolecta sit. Tincti denique spiritûs omnes, ad uncias tres circiter, in M.B. abstrahantur; &, si cœruleus Tincturæ Lunæ color disparuerit, addatur residuæ abstractæ Essentiæ nonnihil salis microcosmi volatilis; quæ, hoc pacto colori ejus cœruleo, si is tantoperè desideretur, restituta, ac virtutibus prægnans, pro affectûs exigentia, in promptu retinenda est.

Non pauci numero sunt, (quod è superioribus repeto) processûs *Argenti* seu *Lunæ potabilis*, qui ab Authoribus traduntur & traducuntur; in quorum numero Clarissimus quoque *Agricola*, in Tractat. suo de Argento, pag. 128. modum quendam non contemnendum publico donavit, *qui ex Argento puro, cum Tartaro Vitriolato illud stratificando & cementando, sive leniter calcinando, Vitriolum Lunæ apparare docet. Ex hoc scilicet Vitriolo Lunæ, admixtis silicibus, spiritum per retortam, more consueto,*

to, destillare jubet. *Hinc ex alia Luna seu Argento, spiritu Nitri soluto, & in Vitriolum s. a. converso, additâ tripla salis Armoniaci quantitate, animam Lunæ per sublimationem,* (uti superiùs ostensum) *in altum elevare & segregare* præcipit: *quam postea à sale Armoniaco, edulcorationis labore, affluente aquâ simplici, separatam, inq; pulverem conversam, cum spiritu supradicto proprio, è Vitriolo Lunæ destillato, extrahere, donec omnis tinctura prolecta sit, huncq; porrò spiritum tinctum destillando abstrahere, & ex residuo tandem legitimo vini spiritu Essentiam Lunæ elicere, illamq; ultimò ad Oleitatem destillando abstrahere, vel totaliter, præmissâ circulatione, & fermentatione, per alembicum, vel retortam parvam, propellere* edocet. Hanc *Essentiam* præ cæteris magni æstimo, quamvis, gravioribus laboribus & expensis parta, non levi veniat pretio. Observare enim decet, hæc, & consimilia, ex *Auro, Argentoq; sumptuosiora remedia & arcana* tenuioris fortunæ hominibus, aut infimæ sortis, minimè apparari. Nam & his Deus debita ordinavit pharmaca, quibus lapsam naturam erigant ac foveant: dum pretiosa hæc opulentioribus cedunt; qui nullis parcunt thesauris, ut sanitatem ac vitam tueantur.

Eximias hujus *Tincturæ* dotes prædictus Celebris Chymicus multis extollit, ubi & dosin, ac utendi praxin, edocet; quæ B. L. pro uberiori notitiâ consulere poterit.

Deinde idem *Author*, in eôdem, de *Luna*, tractatu, pag. 155. *Crystallos, seu singulare Vitriolum ex Luna seu Argento, cum Nitro fixato parare* docet; *fidissimi spe remedii, quod hydropem anasarcam & ascitem persanet.* Cujus si libuerit copia; ejus ibidem reperies modum parandi.

Caput III.
DE CHALYBE
seu
FERRO.

FERRUM, cæteris Metallis solidius, conditionis tamen inferioris cùm à vulgo, tum à Chymicis censetur. Rem verò si exactiùs perpendamus, & veritati ac experientiæ auscultemus; ultrò fateri cogemur, *Ferrum*, præ reliquis metallis, tam medicinis, quàm reliquis humanis necessitatibus ac usui destinari: maximè cùm ex eo pharmaca paucis expensis & solertiâ, reliquis palmam præripientia, apparari valeant.

Quanquam nonnihil derogare videatur huic metallo uberior ejus proventus & frequentia, quâ ubique prostat; cùm ea solùm chara sint, quæ rara: licet præpostero modo; quin potius elucescat Divina ex eo in nos providentia, quòd illa multiplicare dignata est, quibus feliciùs in vitam ac sanitatem erigimur.

Compertum autem est, *Ferrum* ex iisdem, quibus reliqua metalla, prognatum esse principiis, à Sale videlicet, Sulphure, & Mercurio; inter quæ Sal atque Sulphur dominio superant Mercurium: quamobrem & *solidius metallum ferrum est*, ac ad liquationem sui ingenti ignis fulmine opus habet. Est præterea aliqua *differentia inter ferrum ac ferrum*, quoad *loci natale solum, climata, ac ferri-fodinas*, è quibus eruitur: dum id, quod *præstantius* est, *& purius*, *Chalybs* appellatur; quem tamen naturalem è simplici ferro ars æmulari didicit.

Cæterùm *Mars*, seu *Metallum* hoc *Ferrum magnas à natura dotes & Medicas prærogativas adeptum est.* Quamobrem & Majores nostri, quorum Antesignanus, ne dicam Princeps, *Galenus* (quantum inter Medicinæ exordia ac cunabula vacillans ars præstare potuit) crebrò *Ferrum*, medentes, ordinarunt, tam intùs, quàm deforis adhibendum; adeò quidem, ut, citra amba-

ambages, ac prolixos artis processûs, crudum ac limatum exhibuerint; qua de re Clarissimus *Quercetanus*, cap. VII. de Marte, pag. 638. consuli potest. *Laxat, & adstringit, juxta diversas præparationes ejus, aperit obstructiones, & soluta glutinat, pungit* (ut dicitur), *& ungit, sauciat & sanat.* De quibus, juxta vera Chymiæ Theoremata, plura in sequentibus.

VITRIOLUM MARTIS.

A solutione, Metallorum analysin auspicamur. Nisi enim in principia & elementa Chymica redigantur arte & industria, Viri boni remedium non sunt. Proinde & Martem in Vitriolum, quo constat, primo labore resolvere, stat sentẽtia.

Non obstante, quòd *Ferrum metalla reliqua soliditate superet;* haud difficili tamẽ negotio solvitur; cujus rei causam quidem in salem sui generis, seu metallorum conjicimus, quo præ reliquis abundat; tum etiam in sulphur prædominans, & scoriarum multitudinem, à quibus summam soliditatem nanciscitur. Quocunque enim corrosivo spiritu dissolutionem ejus attentes, scorias reperiẽs in residuo illæsas. Resolvitur autem *à spiritibus quibusvis acidis & corrosivis, Vitrioli, Sulphuris, Nitri, Aquâ forti &c.* imò *aceto ipso;* à nullo verò tàm perfectè, quàm à *Vitrioli, aut Sulphuris, spiritu;* vi cujus in *vitriolum suum viride crystallinum* abit. Nam si cum Nitri simul, atque Vitrioli, spiritu solutionem *Martis* seu *Chalybis* attentaveris, deprehendes, quòd non æquè speciosum nacturus sis *Vitriolum*, sed quatenus volatilitatis similitudine inductum, in abstractione Menstrui periturum, exiguâ quantitate corporis salini vitriolati relictâ; quemadmodum ex præparatione spiritûs Acidularum Spadanarum sic dict. in *præcedentibus meis Animadvers.* conspicua, manifestum fit: idem ferè contingit, si cum Aquâ forti tentes solutionem. Aceto destillato ferrum quidem roditur; perfectè tamen non solvitur, nec in Vitriolum ejus convertitur; quin potiùs in Crocum, pulverem flavescentem: aut, si extractio suffic. quantitate aceti affusâ fiat, tum substantiam subdulcem vitriolato-salinam, abstracto aceto, remanentem reperies. *Salia* porrò *acido-salsa*, qualis sal communis est, Ferrum, Aurum, atque Argentum aggrediuntur, ast corrodendo solùm & erodendo rubiginem, & crocum è ferro eliciendo: *Salia* è contra, *purè salsa*, uti sal Tartari, cum reliquis lixivialibus, è vegetabilibus petitis, idem non præstant; in vasis enim ferreis cocti ejusmodi sales, neque saporem, neque æruginem ab iis, scilicet ferreis instrumentis, contrahunt. Evicit igitur experientia, *Ferrum*, seu *Chalybem*, nullo alio menstruo, quàm *Vitrioli & Sulphuris spiritu, in genuinum Vitriolum verti ac solvi posse.* Quippe & illa solutio Ferri calcinatoria, quæ cum sulphure crudo peragitur, juxta *Crollium*, quam & ipsam superiùs jam tum, cõvenienti loco, ex Indice conspicuo, tradidimus, perinde à spiritu sulphuris (quem flagrans ac ardens sulphur eructat, & eructando confestim ferrũ proximè attingit solvitq;) solo & unico perficitur. Quapropter & illam ferri solutionem in vitriolum, præ omnibus aliis commendatam volo; quoniam pretio & sumptibus consulimus; leges artis adimplemus; & meliùs quidem, quàm eâ, quæ prolixis laboribus, velut totidem ambagibus, perficitur. Ne autem Tyrones ambiguos dimittam, ac pro factis verba reddere videar; ipsa Praxi ostendam, quâ ratione Ferri solutio in Vitriolum, quod Martis vocant, per *Vitrioli*, aut *Sulphuris Spiritum* legitimè instituatur; & fit sequens paradigma:

Accipe *Limaturam ferri*, eique, vitro amplo immissæ, superaffunde Spiritûs vitrioli, sive sulphuris, duplo vel triplo aquæ simplicis priùs diluti, quantitatem sufficientem, usque dum videris Ferrum ab affusione calefieri, & pro maximâ sui parte solutum esse; cavendo tamen, ne confestim spiritus affundatur, verùm successivè ac pedetentim, ne nimium excalescat solutio, & sublime petat, non sine periculo adstantis, & rei totius dispendio. Factâ solutione, porrò aquæ simplic. copia affundatur, repetitis vicibus, pro exacta vitrioli extractione; solutio filtretur, ac in sartagine ferreâ leniter exhalet, ad cuticulam apparen-

parentem: tum in frigido concrescent crystalli, qui à reliquo liquore separandi & leniter exsiccandi: residuus verò liquor ulteriùs paulisper exhalet, ut, in frigore collocatus, crystallizetur. Id toties repetendum, quousque totus ferè liquor in Vitriolum seu crystallos conversus fuerit, separato qualibet vice sulphure, vel pulvere flavo, fundum petente.

Ex *Vitriolo Martis*, sive illud reiteratâ ferri calcinatione cum sulphure, juxta *Crollium*, sive præfatâ solutione cum spiritu Vitrioli paratum fuerit, *varia medicamenta, eaq; sanitati multum consulentia, confici possunt*: utpote *Spiritus subdulcis, Crocus aperiens, & etiam adstringens, Essentia, Tinctura, Sulphur anodynum &c.* Per se tamen *Vitriolum* hoc non minùs usui medico favet, *obstructiones hypochondriorum reserat, menstrua suppressa promovet, ac variis morbis medetur: sumptum à granis v. vj. vel vij. saccharo, aut alio vehiculo convenienti, permixtum.*

SPIRITUS VITRIOLI MARTIS.

℞. Vitrioli Martis, sive per spiritum Vitrioli, sive per calcinationem cum sulphure parati, libras decem, vel quindecim:

Hoc immittatur *ollæ vitreatæ*, & super igne leni carbonum calcinetur ad cineritium aut flavescentem colorem; calcinatione hâc leni peractâ, redigatur denuò in pulverem, atque retortæ vitreæ probè lutatæ immissum, igne aperto, præposito priùs recipiente amplissimo, fugis undiquaque, ne quid exspiret, benè clausis, gradatim, ac secundum artem, destilletur; igne ultimò unâ atque altera die aucto, & fortissimo reverberii, ad totalem humiditatis radicalis, oleiq; rubri expulsionem, quousque nebulæ egredientes non ampliùs conspiciantur: & postquam paulisper refrixerint, vas recipiens cum spiritibus protinus auferatur, ne attractione siccissimi capitis mortui, spiritûs in recipiente commoti retrocedant & dispereant. Quibus omnibus legitimè peractis, asservetur hic *Spiritus* saltem filtratus, sine ulteriore rectificatione, aut phlegmatis abstractione. *Neutrum enim necessarium duco, quoniam abstrahendo phlegma per destillationem, tollitur unà spiritus ejus sulphureus, summè tamen expetendus & conservandus, ob virtutes, quibus pollet, attenuantes & penetrantes; quibus obstructiones viscerum reserat, & ventriculos cerebri permeat; unde & Epilepticis & Apoplecticis destinatur.* Per *rectificationem* itidem *tollimus oleum ejus rubrum & fixum, essentiâ Martis tinctum*; quod *ventriculo & visceribus reliquis naturalibus roborandis permagno est solatio*: hoc autem per rectificationem spiritui detrahere, nefas esse existimo.

Cæterùm, *spiritus hic Vitrioli Martis gratissimi saporis est; cum moderata enim aciditate dulcedinem quandam sapit: Hepati, Lieni, & Ventriculo roborando; tum etiam obstructionibus eorundem reserandis efficax est, in vehiculis quibuscunque, Jusculis, Electuariis, Conservis, Confectionibus & Julapiis, exhibitus.*

CROCUS MARTIS ADSTRINGENS.

Residuum, *à destillatione spiritûs prædicti Vitrioli Martis, caput mortuum, sic dictum*, (è quô, uti sedulò inculcavi, ejus spiritus totus, unà cum oleo rubro, totaq; radicali humiditate, urgente extremâ vi ignis biduò continuatâ, expulsus fuerit) *verus ac legitimus Crocus Martis est adstringens, liber ab omni salsedine, solâ virtute exsiccante & adstringente gaudens*: quâ de re non solùm sine edulcoratione & humectatione asservandus, verùm etiam ab omni aëre humido studiosè præservandus, ne attractione hujus, & astrorum veluti imprægnatione, suam totam naturam immutet, & deperditâ suâ virtute *Adstringente*, in *Aperientem* transmutetur.

Valet ad immoderatos & cruentos alvi fluxûs: hæmorrhagias quascunq; sistit, cùm intrò assumptus, tùm externè vulneribus sanguine manantibus inspersus.

Nota: Aliam *Croci Martis* adstringentis præparationem, *prævia Animadv. n. pag. 458.* edocent; proinde & ea, quæ de *Colcotharis* edulcoratione, pag. 408. *earundem Animadvers.* studiosè notavi, & quæ notatu digna sunt, pro majori *Crocorum Martis*,

Martis, *cùm Aperientis*, *tum Adstringentis*, illustratione huc referantur.

CROCUS MARTIS CACHECTICUS.

℞. Nitri puri libram unam:

liquefiat super igne leni, in crucibulo, cui injiciatur

Limaturæ ferri q. s.

ad siccitatem *Nitri*, paulatim tamen ac successivis actibus, quoad nulla amplius rasura imprimi queat; quo facto, relinquantur paululum adhuc super igne aliquantum adaucto, donec *Nitrum* sponte suâ accensum propemodum conflagret. Eximatur deinde massa è crucibulo, & affundatur ei aqua calida; quæ si tincta fuerit rubicundo colore, decantetur, filtreturque. Hinc spatio unius circiter diei & noctis residebit Pulvis rubicundus, & fundum petet: quem ab aqua, per filtrum, aut decantationem, separatum, ac probè siccatum, ad usus servato.

Præstans in Cachexia, morboq́ Virgineo & Chlorosi, oblatus à scrupulo semis ad unum, & drachmam semis; vel in quadam Conserva, aut vehiculo quocunq́ alio, palato grato.

Ex hoc Croco

TINCTURA MARTIS.

℞. Croci Martis Cachectici q. s.
cui superaffundatur
Spiritus Veneris ad supereminentiam trium vel quatuor digitorum transversorum:

digerantur calore leni, quousque spiritus affusus imbuatur rubicundo colore, qui decantandus, ac alius spiritus superaffundendus; idque tot vicibus fieri oportet, donec spiritus non amplius rubedine tingantur. Postmodum tincti spiritus omnes in B. M. ad oleitatem abstrahantur: residuus liquor crassus deinceps cum spiritu vini summè rectificato extrahatur, & perinde, ad liquoris crassioris consistentiam, destillando abstrahatur, remanente rubicundo liquore in residuo: *qui præstantior ipso Pulvere Cachectico, in præfatis affectibus.*

TINCTURA MARTIS ALIA VERA

Egregia *Martis Tinctura* è *Vitriolo Martis*, per *spiritum Vitrioli*, aut repetitâ calcinatione cum *sulphure*, parato beneficio salis essentialis vini, citò & amicabiliter elicitur, & quidem modo sequente:

Accipe Salis n. essentialis vini, è solo vino, lege artis, nullâ prorsus re peregrinâ adjectâ, parati, unc. sex: liquetur hic in vitro super cineres calidos, vel in patella ferreâ, igne blando substrato: (instar enim ceræ liquabilis est) deinde immergantur

Vitrioli Martis legitimè parati unciæ tres vel quatuor.

Facta jam mixtura statim ab igne removeatur, & frigefacta contundatur protinus, relinquaturque nonnihil expansa in patella vitreâ, aliquot dierum spatio, aprico exposita, ut efflorescat & rubicundissima fiat: è quâ mixturâ postmodum, alembico vitreo immissâ, cum spiritu vini cinamomisato, vel solâ cinamomi aqua spirituosa, intra calorem blandissimum, *Tinctura* extrahatur *rubicundissima*, *sanguinis instar*; quæ per filtrum à sedimentis suis secernenda, ac studiosè asservanda est.

Efficax hæc est Tinctura in obstructionibus Hypochondriorum, Mesenterii, Pancreatis, Mensiumq́ suppressionibus reserandis: confortat hepar, cum reliquis visceribus naturalibus, morboq́ Virgineo & Cachexiæ medetur. Dosis à drachma una ad duas & tres extendi potest, & in jusculis, vino, aut quibuscunq́ vehiculis, naturæ & morbo gratis, propinari.

Notetur: quòd connubium *Vitrioli Martis*, & *salis nostri Essentialis*, absque liquefactione dicti salis, solâ amborum triturâ & exactâ mixturâ, in mortario vitreo aut lapideo, feliciter succedat: & pauculis etiam horis eorum efflorescentia apparebit, aspectu jucunda.

AROPH PARACELSI,

quod

Aroma Philosophorum

sonat:

℞. Lapidis Hæmatitis, qui de natura ferri est, &
Salis Armoniaci, ana libram unam.

Contundantur ſingula ſeorſim minutiſſimè; commiſceanturque contuſa omnia, & cucurbitæ vitreæ probè lutatæ imponantur, ac in arena ſublimentur, agglutinato quidem capitello, & præmiſſo recipiente, ubi ignis per gradus augendus eſt; ultimò verò per ſex integras horas gradu fortiſſimo, ita, ut fundus cucurbitæ candeat. Sic exſtillabit liquor ſat fortis ab initio, qui *ſpiritus ſalis Armoniaci ſalſus* eſt, peculiaribus uſibus aſſervandus. Illud autem omne, quod in forma ſicca elevatum fuerit, tam ad latera cucurbitæ, quàm ad ipſum capitellum, ſubtiliſſimè teratur, & cum *Alcohol* vini ad ſummum rectificato, in leniſſimo ſaltem tepore, extrahatur. Extractio hæc in momento contingit: toties autem reiteranda *ſpiritûs recentis* affuſio, donec is (*ſpiritus*) nullâ ampliùs tincturâ ſive flavedine imbuatur. Hinc extractiones omnes conjunctæ per B. M. (cave, ne in arena, vel in cineribus) per deſtillationem in cucurbita vitrea abſtrahantur, ad rutilantis ſalis ſiccitatem; qui ipſe aurei coloris ſal, croci ſpirabit fragrantiam; unde & *Philoſophorum aroma* appellari conſuevit. Hic porrò in cella humida collocatus ſuper porphyrite, reſolvetur in liquorem aureum, jucundi aſpectûs: quem vel ſtatim aſſerva aut, leni denuo calore coagula. Sic *præſtans eſt in calculo remedium, tum obſtructionibus hypochondriacis reſerandis.*

Nota, quòd liquor primitus reſolutus in cella, utpote Tincturâ aureâ dives, ſolus ſit aſſervandus: qui verò ſubſequitur, colore ab aureo diſpare, ſegregandus.

SPIRITUS SALIS ARMONIACI ACIDUS CHALYBEATUS.

ITEM:

FLORES SALIS ARMONIACI CHALYBEATI FLAVI:

EX QUIBUS

SEDATIVUM ARCHEI, ET SULPHUR VITRIOLI ANODYNUM

conficiendum.

℞. Salis Armoniaci triti, &
Raſuræ Martis ſtudio limati & puri, ana libras duas.

Hæc probè mixta immittantur alembico vitreo, aut terreæ cucurbitæ vitreatæ, luto probè obductæ: ac, apoſito capitello, præmiſſoque recipiente, deſtillentur igne aperto, inter initia leni, gradatim tamen aucto, donec *ſpiritus ſalis Armoniaci* ſalſus & urinoſus provocatus ſit. Poſt hæc augeatur ignis ad fundi cucurbitæ excandeſcentiam, & capitelli nigredinem; & ſublimabuntur *flores ſalis Armoniaci*, partim ad capitellum usque, partim verò, & quidem majori copiâ, ad latera alembici; verùm cineritii tantùm, & nigricantis coloris. Peractâ ſublimatione, ac omnibus refrigeratis, maſſa in fundo cucurbitæ relicta & conglobata, additis & reſtitutis ipſi *floribus ſalis Armoniaci* nigricantibus propriis jamjam ſublimatis & probè mixtis, exponantur aëri humidiori libero, ut eo imprægnentur. Hoc pacto paulatim mixtura hæc incipiet efflorefcere, ac in altum ſeſe extollere conſpicietur, augeri, mollefieri, humectari, & in colorem cineritio-flavum mutari: odorem ſpirabit acutum, acrem, vitriolatum, ſapore ſubdulci Martiali variatum. Quibus ſignis apparentibus, aptiſſima hæc cenſeatur maſſa, quæ tum ſpiritui acido chalybeato deſtillando, tum etiam ad *florum Martialium* ſublimationem promoveri queat: idipſum tamen diverſo reſpectu, diſtinctaque operatione & deſtillatione: utpote, ad ſpiritum deſtillandum, ſequenti procedatur modo: nimirum, *Maſſam* prædictam imprægnatam immitte retortæ vitreæ amplæ, colloque ſatis largo donatæ, luto probè munitæ, atque obductæ. Quo facto & in furno retortâ accommodatâ, recipiente præfixo largo, fugisque bene clauſis, gradatim aperto quidem igne deſtilletur, eâ tamen lege, ut ſub initio fiat moderatiſſimè, ad effluxionem usque phlegmatis; aucto pòſt igne paulatim, quoad ſpiritûs in forma nebulæ ſubſequantur. Sicque ſenſim, fortiori ignis gradu deſtillatio continuanda, donec nebuloſi ſpiritûs planè diſpareant. Hâc abſolutâ deſtillatione, ſpiritus acidus ſalinus, (ſpiritui ſalis ferè ſimilis) coloris aurei, nonnihil dephlegmetur, & in vitro, cerâ & veſicâ ſufficienter occluſo, ſtudioſè cuſtodiatur.

Præſtan-

Præstantissimus est in obstructionibus Hypochondriorum reserandis, melancholia Hypochondriaca, Febribusq; putridis arcendis, ac Torminibus ventris compescendis: Calculum expellit, Stomacho, Hepati simul atq; Lieni, essentiâ Martis dives, robur confert. Exhibendus est in vehiculis quibuslibet morbo congruis, & infirmis gratis; à scrupulo semis ad unum. Est & Menstruum, pro solvendo Auro, peculiare.

Quòd si verò *Flores Salis Armoniaci Martiales flavi* appetantur; modum sequere præscriptum sequentem:

Accipe *Massam* modo supradicto imprægnatam, eique adde, respectu massæ, dimidium recentis salis Armoniaci: ex hisque probè commixtis, & cucurbitæ immissis lutatæ, capitello apposito, ac vitreo recipiente præmisso, atque juncturis undique clausis, confestim *Flores* sublimentur: cujus laboris initio spiritus quidam acidulus prolicietur; *Flores* autem protinus ipsum insequentur, flavedinis aureæ specie, ad corticis Aurantii similitudinem colorati, tam in capitello, quàm lateribus cucurbitæ, agglutinati; adhibito tamen ultimò igne forti, ut fundus cucurbitæ candeat. Peractâ sublimatione, omnibusque frigefactis, excipiantur *Flores flavi*; qui vel per se custodiendi; vel ulterioribus laboribus, (de quibus in sequentibus) consecrandi sunt.

Hi Flores per se obstructionum hypochondriacarum resolutioni, naturaliumq; viscerum confortationi, & febribus putridis coërcendis, à scrupulo semis ad grana XV. in vehiculis appropriatis assumpti, deserviunt.

Nota: Caput Mortuum, sive à destillatione spiritûs acidi, sive à sublimatione Florum, residuum, additis pauxillo salis Armoniaci recentis, & Martis limaturæ, ad aërem deinde liberum exponatur, ut spatio septimanarum aliquot sufficienter imprægnetur; quo facto, porrò (quemadmodum supra ostensum) per retortam destilletur, observatis gradibus ignis; & sic elegantem majoremque copiam spiritûs acidi nancisceris, haud curâ vulgari asservatu digni. Præterea & hoc, secundâ vice relictum à destillatione, caput mortum, eâdem operâ, eâdemque indigitatâ in antecedentibus mixturâ, & imprægnatione, secundâ ac tertiâ etiam vice destillationi accommodari potest. Quam dexteritatem & experimentum solertissimis ac doctis viris, Dom. Friderico Müller, Senatori Vienn. ac Paulo Saur, genuinis artis filiis, ac p.t. apud Viennenses Pharmacopœis ac Chymicis præstantissimis in acceptis refero: eo & tu, L. B. cum reliquis arcanis, perfruere grato animo.

SEDATIVUM ARCHÆI: EX SULPHURE SUBLIMATO MARTIALI.

℞. Florum edoctorum Salis Armoniaci Martialium q. pl.
quibus superaffundatur
Spiritus vini rosati, scil. à rosis recentibus bis terve abstracti destillando, & ad summam puritatem redacti, quant. sufficient.

Fiat Extractio *Tinctura Martis*, relicto sale Armoniaco in residuo, toties spiritum prædictû affundendo, quousque *Tinctura* flava conspiciatur. Flavedine spiritûs tincti postmodum destillando nonnihil abstrahantur; rubicundus verò liquor residuus studiosè asservetur: *qui passiones Colicas, Intestinorum tormina, aliosq; dolores placat: Hepar roborat, nec non Lienis obstructiones reserat.*

SULPHUR VITRIOLI ANODYNUM MARTIALE.

℞. Florum prædictorum Salis Armoniaci Martial. flavescent q. pl.

Hi, affusâ aquæ simplicis suffic. quantitate, ab omni salsedine, sive sale Armoniaco, liberentur, & repetitis vicibus veluti edulcorentur, ut pulvisculus rubicundus, de *Martis* prosapia, ejusque essentia, in residuo maneat; qui siccatus, & paululum (si lubet) atque lenissimè calcinatus, ad usum se ponatur Medicum.

Anodynum est, acutis doloribus compescendis proficuum; quod aliis Laudanis Opiatis perapte admiscetur.

BALSAMUS MARTIALIS.

℞. Olei sive Spiritûs Terebinthinæ:
vel
Olei still. Juniperi clari:
aut
Olei still. Anisi, seu Fœniculi, (cujuscunque horum libuerit,) uncias circiter tres:
cui immergantur
Limaturæ Martis puræ, studio limatæ, unciæ duæ.
Pòst instilletur guttatim, & per vices,
Spiritûs supradicti salis Armoniaci acidi chalybeati uncia una semis, vel unciæ duæ:
vel, si is desit, in vices ejus,
Spiritûs Nitri legitimè still. tantundem.

Factâ brevi maceratione, apparebit *Tinctura* in Oleo affuso *rubicundissima*; quod per filtrum à fæcibus separandum, & ad usum asservandum.

Præsens remedium in Calculo, Renibus exulceratis; Colica, passione Nephritica, aliisvé cujuscunq; speciei exulcerationibus internis exsanandis efficax. Datur à scrupulo dimidio, ad unum.

OLEUM seu SPIRITUS SALIS MARTIALIS.

℞. Limaturæ chalybis puræ libras quatuor;
Salis Gemmæ libras duas.

Mixta exactè immittantur retortæ vitreæ, luto obductæ; & in igne aperto per gradûs destillentur, ad spiritûs & olei expulsionem.

Conducit externis affectibus: sic Podagram lenit, impositis linteolis in eo madefactis: sic Fistulas, Cancrum, & Lupum sanat. Internè verò assumptus medetur Hydropi.

Qui copiam plurimorum, ex *Marte* parandorum, medicaminum desiderat; Clarissimum *Schröderum*, & *Quercetanum*, adeat. *Svadeo tamen, ut prudens sit & circumspectus, ne in potioribus declinet, & circumagatur, ac invanum laboret,* (namque suo scripsêre more, calamo ac verbis umbrosis.) *Tincturam* cæterùm *Martis adstringentem*; *Essentiam* nec non *Martis aperitivam*; ut & *Essentiam Martis Corallinam*, *in præmissa Appendice n. ad Animadversiones* edocuimus; quam L. B. adeat.

CAPUT IV.
DE ÆRE,
seu
CUPRO.

CUPRUM ex ignobilioribus pariter metallis est, *solidum & durum*, ferro tamen mollius, magisque ductile. *Constat*, uti & reliqua Metalla, *è tribus Mineralium principiis, Sale nim. Sulphure & Mercurio*: ab extra rubescit; solutum verò, Cyaneum seu Cœruleum colorem præse fert. Comparatur *Veneri cœlesti*, à quâ & nomen in Chymia sortitum est. Cæterùm simpliciter de *Cupro*, seu *Venere metallicâ* loquendo; *metallum* reverà *insalubre* est, sive crudè, sive simpliciter tantùm in suum Vitriolum resolutum, sive extractum sit, mediante simplici aliquo menstruo. Sive enim acetum, sive vinum, aut qualiscunque succus alius acidus, vel liquor salinus urinosus, æri affundatur, aut vasi æneo infundatur; nil aliud, nisi insalubre vitriolum (si ab intra adhibendum, subaudi) elicitur, Cyanei coloris, sapore amaro, æruginoso & nauseoso, stomachum ipsum cum intestinis subvertens, ac legitimi veneni mineralis symptomata, effectusque producens. Propterea jam dudum *Pharmacopæos* monui & dehortatus sum, ne sua medicamenta, quæ vel minimam quandam acredinem, aut levem aliquam aciditatem sapiunt, in æneis, seu cupreis, aut ex aurichalco paratis, patellis,

mortariis, aliisque instrumentis pharmaceuticis perficere tentent: sed potiùs in ferreis, è metallo omnium saluberrimo, aut terreis, lapideis, vitreisque instrumentis, acria aut acida, vel saltem vinosa, medicamenta parent. Non velim tamen, existimes, me fideli hâc admonitione omnem *Cupro* usum denegare Medicum; qui tantùm crudi, aut simpliciter soluti æris usum internum approbare nolim. Artificiosioribus verò, & verè Philosophicis ex ære separatis & paratis medicamentis suas ego nequaquam subtraho laudes. Quin imò si spiritum, saltem Vitrioli Veneris dextrè apparatum, nec non *spiritum Æris viridis* accuratiùs pensiculemus, inficias ire non possumus, quin ipsi non solùm ab intra fructuosè adhiberi possint, dum actu ipso in variis morbis dotes sibi concessas saluberrimas egregiè exserunt; sed etiam aliis rebus solvendis & extrahendis existant aptissimi. Legatur super hoc subjectum Novum Lumen Medicum solertissimi Chymici, & profundi Philosophi, *Dom. Polemanni*, de sulphure Philosophorũ; ubi in *Helmont.* commentatus est, & ex professo de igne *Veneris* tractat, in quo numerosas doctrinas, ad veram *Philosophiam* simul ac *Chymiam* manuducentes, contineri, reperies; ut lectu, sic scitu, dignissimas. Verùm ubi ad rem ipsam deveniendum est, Antesignani sui & Philosophi vestigiis, tacendo (quod maximè dolendum) insistit. Ego sanè in *Pythagoræ muto Lycéo* minimè educatus sum Philosophorũ quis, qui rigidissimo silentio sibi graves, reliquis injurii, naturæ resorbent arcana, semper taciturni mutique pisces: quin & aliis me natum arbitror, quos ea celare, quæ ad generis humani vitæque custodiam faciunt, grande nefas autumo. Reddo itaque, quod à DEO clementissimè accepi, talentum, ac proximo humiliter communico; nulli me subtrahens, ne malevolis quidem: dum eis saluberrima & arcana transcribo remedia, quæ dies ac noctes in sudore ac vigiliis transigere Authorem coëgere, ad paucorum æmulationem, qui otium ac quietem longè aliis destinant curis, toti præsentibus inhiantes; aut, si quid doctè commentantur, umbris ac tenebris in tantum obvallant, ut, præter hieroglyphicas & ænigmate plenas voces, nulli etiam enodandas Oedipo, toto nihil reperias volumine, sed potiùs dubius ac anceps Lector oberres, profunda velut nocte submersus, incassum veritatem indagando. Et, quod iniquitatis complementum est, tam specioso quidam fuco, & ementitâ dulcedine, amplisque promissis, fallacias suas adulterant, ut quàm plurimos velut illicio trahant, irrequietos ac laboriosos reddant, ad vitæ ac fortunarum omnium dispendium, ac funestum exterminium. Avertant *Superi* à nobis hanc insaniam, quâ, velut Oestro perciti, in proximum sæviamus, vitam cum viperis sortientes, ad perdendum nati. Probrosum itaque, & à Christiano homine alienum est, salubria posteritati subtrahere, aut non tradere; vel noxia sub involucris, & mille technis instillare; quod vel maximè suggerunt ii, qui montes aureos, & Crœsi divitias pollicentur, & interim, sibi incautè obtemperantes, ad incitas rediguntur, dum ex auro cineres, ex divitiis favillas producunt Thrasones ejusmodi ac impostores; de quibus illud *Ennii* verificatur:

Quibus divitias pollicentur, ab his drachmam petunt,
De his divitiis deducant sibi drachmam; reddant cætera.

Agamus deinceps liberaliùs cum humano genere, proposito nobis magnorum Virorum prototypo; quorum tota vita fuit, agenda scribere, & scribenda agere, charitate DEI, & amore proximi, præfulgidorum. Non sic illiberalis ille nominis Euclio, vile mancipium ac servus Evangelicus, uni talento defodiendo intentus: tenebras proinde meruit exteriores, qui aliis lucere noluit. At verò responsum nonnulli mihi cudunt è Paracelsi Officina, & Præfatione super Tractatum; Lux in tenebris lucens: (quæ locutio per hyperbolen pronunciatur, minimè Lux) ubi, præcipuè *decimo Archidoxorum libro*, quem arcanorum Spagyricorum Clavem esse voluit, manifestè ait: *Velle se hæc solis in arte filiis revelare: ad exteros verò, & quasi arte degeneres, hæc non pertinere: simul & reliquos hortans Magistros, ut suis inhæreant*

vestigiis, neq; Margaritas porcorum gregi objiciant. Verum ex *Theophrasti* Testamento, & concreditis arcanis, distinguere tam facilè non est, quis vernaculus hæres sit; quis filius ancillæ; servus ac spurius. Tam abdita enim, inviâ ac inaccessa ejus doctrina est, verborum amphibologiâ, & obscuritate horrida, ut magnus mihi dicatur Apollo, qui vel Oedipum, vel Theseum agat; ac Paracelsi mysteria explanet. Non hæc de me, qui minimus in arte sum, profero (quanquam ingenuè fateor, me amplissimis promissis, ac verborum lenociniis, ad *Theophrasti* scrutanda ac legenda arcana sollicitatum fuisse, ac die nocteque illis insudasse, sed ne hilum profecisse) sed eos solùm commemoro, qui, dum vix auspicati sunt vitam, jam se totos *Paracelso* mancipârunt, sed, oleo & operâ perditis, rudiores ac magis inanes dimissi sunt, dulcissimo quasi philtro dementati, aut fatui cujusdam igniculi splendore in tenebris seducti. Quanquam, si ad meridianum *Paracelsi* scripta, theoremata, ac processûs exploremus; tantis scatent absurditatibus & nævis, ut meritò fidem excedat, hæc à *Theophrasto*, tanti nominis & doctrinæ Viro, potuisse derivari: quin potiùs à medicastris quibusdam & fumivendulis conficta fuisse; quibus satis esse visum fuit, tanti viri augusto, eo tempore, nomine excessûs ac processûs suos cohonestari: prout apertissimè doctissimus *Helmontius* innuit, effictumque illud testamentum palam asserit, quod *Theophrasto Paracelso* falsissimè astruitur: cùm longè alia de se meruerit *Theophrastus*, Vir Amplissimus; quem & Germaniæ decus cognominat. Quare omnes & singulos, qui artem Chymicam professi sunt, amicè exhortor, ne literali sensu, in perscrutandis quibusdam *Theophrasto* fortè adscriptis monumentis, in Syrtes ac scopulos abripi se sinant, sed fidelioris naturæ vestigiis potiùs inhæreant; cujus manductione & citius & tutius ad optatum finem perventur sunt. Sed hæc per transennam, & obiter. Transeo ad alia, ex hoc subjecto, seu *Cupro*, describenda medicamenta, quæ sequentia:

VITRIOLI VENERIS.

Ejus præparationem doctissimus *Crollius*, in sua Basilica Chymica, cum Notis *Hartmanni*, pag. 294. perspicuè explanat; quæ quidem præparatio difficilis non est, nec tamen suo caret labore & industriâ, ac impigrum requirit hominem: cæterùm parum differt ab illa, quæ *Vitriolo chalybis*, seu *Martis* debetur, & quam superiùs (uti ex Indice patebit,) extra Mantissam hanc, luculenter tradidimus. Unde præfatus Dn. *Crollius* ambo hæc Vitriola sub uno titulo & præparatione comprehendit; in hoc solummodò differentia, quòd *cupri laminæ* non, perinde ac *chalybs* frustulatim candefactus, *sulphuri* immediatè admoventur, ut instar butyri liquefiant ac unà calcinentur; sed *laminatum cuprum*, in frustula conscissum, & cum *Sulphure* trito largiter in olla stratificatū, ac igni postmodum admotum, paulatim calcinatur; quò postea teri & conteri possit. Plura autem, quæ in reiterandis ejus calcinationibus, admixto semper novo sulphure, ut & in eluendo vitriolo è calcinato cupro, atque crystallisatione ejusdem, observanda veniunt; ibidem, nimirum in descripta à nobis Vitrioli Martis præparatione, clarè patebunt revolventi.

SPIRITUS VITRIOLI VENERIS.

Hic eodem planè modo, quo *Spiritus Vitrioli Martis*, destillandus est, per retortam nimirum probè lutatam, igne aperto, ad extremam radicalis humiditatis, oleique rubri expulsionem, continuato igne, & ad ultimum gradum usque adaucto, spatio duorum dierum. Observentur nec non illa, quæ in *Spiritûs Vitrioli Martis* præparatione fideliter ibidem monuimus.

Virtutes hujus Spiritûs in roborando stomacho, ad medendum morbis capitis, febribus extinguendis, hystericis sublevandis, aliisq; morbis curandis; non sunt exiguæ; de quibus videatur, unà cum annexis cautelis, prædictus D. *Crollius*, loco citato: qui omnia ac singula ad amussim exponit.

CRO-

CROCUS, ET SAL EX VITRIOLO VENERIS.

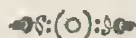
RESiduum, à destillatione *spiritûs Vitrioli Veneris, caput mortuum, legitimus Crocus Veneris est, virtute exsiccante & adstringente pollens: cujus usus utplurimùm in externis, qualia Emplastra, Unguenta, & Pulveres adstringentes sunt, frequentissimus: est insuper proficuus ad desiccanda ulcera, quæ copiosè humore madent;* hac tamen lege, ut cœli injuriis, aërisque inclementiæ, ac astrorum influxui, quamprimùm, peractâ destillatione, è retorta trahitur, non subjaceat; sed illicò vitro exceptum, & debitè munitum, asservetur; ne virtus ejus adstrictiva, aëris & astrorum influxu dispareat. Quemadmodum omne caput mortuum Vitrioli, extremâ ignis violentiâ spiritu suo ac oleo rubro privatum & exhaustum, ita comparatum est, ut, quasi mortuum corpus, nullo sale, protinus à destillatione aquâ simplici superfusâ, prægnans sit aut gaudeat. Quòd si verò idipsum aëris libertati, syderumque concursui, intercedentibus aliquot septimanis, commissum fuerit, præsertim veris tempore; tum singulari quodam sale nitroso impregnatur, omni vitrioli odore & sapore exuto & destituto: colore tamen eleganti purpureo, si ex Veneris cyaneo vitriolo caput mortuum fuerit: candidus verò apparebit sal ille, si ex Martiali vitriolo viridi ejus caput mortuum, ad dictum modum, impregnatum fuerit, à quo, aquâ simplici largiter affusâ, sal copiosè deinceps extrahi, & facilè elixiviari potest. Cujus autem indolis sit *sal* hic *nitrosus aëreus*, id equidem hactenus sufficienter experiri nondum licuit. Hoc interim verum est, quòd ex aëre, à sitibundo siccóve capite mortuo, humidum anxiè appetente, Magnetica quâdam virtute attractus sit. Et si quis hunc ipsum salem, è quocunque demum capite mortuo extractus fuerit, proprio suo spiritu destillato, in debita ac proportionata quantitate unire velit; eum operæ haud pœnitebit. Præterea: addito huic sali aëreo *alumine*, ad extremum calcinato, destillando per retortam, ad normam *spiritûs Salis*, vel *Nitri*, singularis spiritus, haud protriti momenti, elici potest, qui *in morbis & febribus calidis ardentibus, eximias obtinebit virtutes.* Addo, quòd singulare menstruum sit, ulterioribus laboribus & extractionibus, non sine fructu & fœnore, accommodabile. Hûc pariter referat B. L. medicamentum, seu Panaceam, quam, in *præmissa n. Appendice ad Animadvers. pag. 79. edit. Noricæ; pag. verò 109. edit. Belg.* ex iisdem *spiritibus Vitrioli Martis, & Veneris*, eorundemque *salibus aëreis*, jam denuò monstratis, ac *croco* denique *Auri* concinnatam, publico donavi: præstantissimum, ad diversos humani corporis affectûs persanandos, medium: de quo consulatur *Mynsichtius*, in descriptâ *Unicornu mineralis* præparatione.

FLORES ÆRIS.

DEscribuntur *in Append. n. ad Animadversiones, pag. 52.* sub Titulo: *Spiritus Veneris.*

SPIRITUS VENERIS ANTEPILEPTICUS.

EXcellentem hunc spiritum Medicæ donavi familiæ, in *eadem Append. n. ad Animadvers. pag. 52.* ubi ipsum unà cum virtutibus ejus, pariter ac modo utendi, luculenter edoctum reperies. Et ne habeant, nescio qui, quod de laboribus & pretio, in extractione & crystallisatione *æris viridis*, repetitaque *vini spiritûs* abstractione impendendis conquerantur: idcircò adjicio, quòd & ex crudo saltem isthoc *ære viridi*, in pulverem saltem redacto, hic destillari possit spiritus, modo ibi edocto; qui postmodum, probè rectificatus, parum priori cedet, è *floribus Æris* stillato, cùm quoad virtutes suas ab egentibus intrò assumptus, tum in menstrui vicem, ad solutiones *Perlarum, Coralliorum*, &c. ac extractiones *Tincturarum* quarundam, evocandas. Quo & ipso salutariter utere; quod fiet, si illum, juxta *Annotationes præfata Appendicis*, ac ad alios labores, in *hac Mantissa* per decursum exaratos, applicabis.

SPIRI-

SPIRITUS VIRIDIS E VENERE, seu CUPRO.

℞. Limaturæ Cupri purgati libram unam: cui admisce
Mercurii sublimati libras tres.

Misceantur exactè in matracio vitreo, & retortæ luto probè obductæ illico immissa, in humido loco aliquandiu, tribus circiter diebus præter propter, relinquantur, mediocri postmodum igne destillentur: & assurget *Mercurius vivus currens*; spiritûs verò acidi omnes, qui antea juncti erant Mercurio, nunc cupro junguntur, illudque calcinando & solvendo acredine suâ, in pulverem crocei coloris, fusibilem transmutant: qui pulvis pòst ex retorta aëri ac syderibus per dies aliquot liberè expositus, graminis virorem induet: quo facto, commisceatur materia illa viridis cum tribus partibus terræ figulinæ (aut potiùs alumine probè usto & edulcorato) vel terræ sigillatæ siccæ; immittanturque retortæ vitreæ luto obductæ, & destillentur: (prout Aqua fortis, vel spiritus Nitri, aperti ignis calore, per gradûs destillari solet, præposito priùs, ac probè agglutinato recipiente largo) & prodibit primò *liquor albicans:* adaucto tandem ultimò, & continuato igne fortissimo, subsequetur *viridis;* qui & collo retortæ agglutinatur. Peractâ destillatione, amoveatur vas recipiens, cum spiritu inhærente, antequam retorta penitus refrigerata fuerit; &, si quæ materia viridis in collo retortæ sublimata, cum proprio spiritu eluatur; quò magis afficiatur virore. Porrò *liquorem*, sive *spiritum destillatum*, cucurbitæ vitreæ immissum, calore leni cinerum à phlegmate, hoc est, à spiritu albo, destillationis ope libera: & viridissimus conspicietur; ulterioribus, & magni momenti laboribus destinandus: qui expertum sequentur.

De *Vitriolo viridi dulci*, *spiritu* nec non *Veneris viridi Philosophico*, multis philosophatur suprà citatus eximius Chymicus *Polemannus*, in Tract. suo: Novum lumen Medicum, inscripto: & videtur ille ad horum confectionem primum indigitare spiritum ex partibus potioribus salis Armoniaci, ablato nimirum ab eo priùs urinoso salso spiritu, per adjectionem cujusdam Alcali, sive salis Tartari. Quem postea spiritum, à sale nimirum Armoniaco nutrito (uti loquitur) destillatum, duplicatum & saturatum appellat; quo cum Venerem, hoc est Cuprum, Philosophicè solvere, & exinde *Vitriolum dulce viride* conficere docet. Sequenti verò capite ejus quinto, rem denuo obscuriorem reddere videtur, dum alium edocet salis Armoniaci spiritum acidum, addito hæmatite. Hunc ipsum autem spiritum faciliori modo parandum, capite antecedẽte, de *Marte*, dextrè tradidi, substitutâ lapidi Hæmatiti *Ferri rasurâ*. Qualem verò horum spirituum, pro vitriolo viridi dulci conficiendo, prædictus D. *Polemannus* intellectum velit; mihi experiri nondum licuit, prægnantibus causis ac impedimentis variis distracto.

FLORES VITRIOLI VENERIS.

℞. Vitrioli Veneris legitimè parati,
Laminarum Veneris, seu Limaturæ ejus, ana p. æqual.
His mixtis, & vitro immissis, superaffunde phlegmatis Vitrioli, cum spiritu proprio parumper acuati, q. s. ad quatuor digitorum supereminentiam.

Extrahatur *Tinctura cærulea*, quæ, filtrata, præcipitetur cum *Oleo Tartari*, & fundum petent *Flores virorem graminis* referentes; qui, aquâ simplici sæpius affusâ, edulcorandi & exsiccandi. *Purgant per inferiora leniter, & sunt remedium præsens in Vermibus.*

Pulvis Sympatheticus, *fluorem sanguinis, seu hæmorrhagiam omnem coërcens*, ex *Vitriolo Veneris* fieri consvevit, solâ calcinatione ejusdem, *Sole signum Leonis* percurrente, ad albedinem usque, eoque in Pulverem impalpabilem redacto.

Et hæc pauca etiam de *Venere*, seu *Cupro*, dictitata sufficiant. Qui interim plura expetit, adeat Clariss. *Schröder*. Ibi enim Processuum copiam reperiet: quos si Vulcani examini subjicere dignabitur; brevî experietur, quid sustineant, quàmq; sapiant veritatem.

CAPUT

CAPUT V.
DE
STANNO.

Tannum Metallum est molle; minùs tamen ductile reliquis, & veluti aridum, frangibile sub malleo & incude: album est & resplendens, argento ferè simile. Constat ex iisdem, quibus cætera metalla, principiis: Mercurio maximâ sui parte; sulphure albo sicco; & sale dulci metallico sui generis. Non multum differt à *Saturno*, seu *Plumbo*, nisi duritie & candore, minorique ponderositate. Propterea facilimè hæc duo coëunt metalla, amicabiliter in liquatione commiscentur, ac fœderis nexu inseparabiliter uniuntur.

Perpauca ex *Stanno*, pro usu Medico, conficiuntur medicamenta; quemadmodum & in veteri Medicina ferè nullus ejusdem erat usus. *Neoterici*, & quidem Chymiam professi, nonnulla ex eo apparare tentârunt remedia; utpote *Salem*, (qui propriè Vitriolum Jovis, seu Stanni; sicut & saccharum Saturni, verum Saturni seu Plumbi Vitriolum est) *Bezoardicum, Flores, Mercurium, & alia: quorum potiora, adversus uteri suffocationes, intrò sumenda, unicè commendantur. Extrinsecus verò ulceribus sordidis, fœtidis, manantibus, fistulis, & aliis exsiccandis mederi perhibentur.* Pauca idcirco ex hoc subjecto, in præsens, afferam medicamenta; quæ erunt sequentia:

SAL, sive SACCHARUM STANNI, seu JOVIS.

CAlcinetur *Stannum* per se, figulorum more, qui plumbum, super igne leni liquatum, in patella terrea, ferreo baculo continuò commovendo & exagitando, donec in pulverem gryseum conversum sit, calcinant. Ex *Stanno* igitur pari modo calcinato, & in pulverem redacto (vera enim & perfecta calcinatio non est) vel saltem granulato, fuso nimirum per chartam, foraminulis perviam, in aquam frigidam Stanno liquato, extrahatur, ope aceti vini destillati acerrimi, dulcedo, saccharum, sal, sive vitriolum Stanni, uti appellare lubet: solutio filtretur, ac, leniter destillando in cucurbita, abstrahatur ad siccitatem salis, vel, relicto pauculo liquore, crystallizetur, ac repetitâ solutione aquâ simplici, filtratione, & abstractione purificetur; & sic pro usu Medico custodiatur. *Præstans est in affectibus uteri; cujus strangulationi & suffocationi medetur.*

BEZOARDICUM JOVIALE.

℞. Stanni subtiliter limati uncias quatuor,
Mercurii legitimè sublimati unc. sex.

Misceantur exactè, iisque retortæ vitreæ immissis, destilletur ex arena per gradûs materia butyrosa, butyri Antimonii instar. Hoc butyrum deinde solvatur cum s. q. spiritûs Nitri optimi, guttatim tamen & pedentim instillando spiritum, donec nullus strepitus sive ebullitio ampliùs persentiatur: quo facto, abstrahatur in alembico prædicta solutio ad siccitatem massæ albicantis: prolectâ vel abstractâ humiditate, tota massa, in residuo relicta, teratur super porphyrite, ac porrò cucurbitæ vitreæ immissa, spiritu Nitri recenti superfuso, destillando iterum ab omni spiritu & humiditate liberetur, igne ultimò adaucto, ut retorta parum candeat. Massa tandem residua, trita super porphyrite, ac probè edulcorata aquâ simplici, crucibuloque immissa, igni admoveatur, ac horâ unâ vel alterâ leniter ad prunitiem calcinetur, ac ad usum Medicum asservetur.

Præsentaneum esse perhibetur medicamentum in suffocatione matricis: pellit etiam sudores, & febribus medetur ardentibus, à gr. vj. ad x. & xx propinatum.

Butyrum hoc Joviale Beguinus cum aqua simplici præcipitat, & in pulverem albicantem insipidum, instar Mercurii vitæ, ex butyro Antimonii, edulcorando convertit, nec minores aut minùs efficaces, in strangulatu uteri possidere vires, affirmat.

mat. Sunt tamen nonnulli, qui originem hujus *Butyri Jovialis*, sive pulveris ex eo confecti, Mercurio adscribunt: quorum tamen ratio erronea magis, quàm probabilis, esse videtur. Sicuti enim *Mercurius vitæ*, qui ex butyro Antimoniali (quod æquè ex Mercurio sublimato & Antimonio destillatum est) paratur, nihil planè participat de *Mercurio*, sed in re ipsa nil aliud est, quàm pars *Antimonii* subtilior, sive *flores*: ita & hoc, quod ex stanno & Mercurio sublimato, junctim destillando, apparatur, Butyrum, & consequenter Pulvis, ex eo præcipitatus, nil quicq. de Mercurio participat, sed puriores etiam partes sunt ipsius stanni; ipsâ substantiâ Mercuriali penitus ablatâ. Et hoc exinde convincitur, quòd Mercurius sublimatus spiritibus suis corrosivis, in ipsâ destillatione cum stanno, privetur, ipsique hi spiritûs stanno communicentur, ut vivus iterum, & currens factus Mercurius in destillatione denuò se totus prodat, ac pristinæ libertati restitutus conspiciatur. Quemadmodum quotidiè in Chymicis laboribus obvium est, & experientiâ crebrâ comprobari potest, quòd, quando corpus aliquod minerale sive etiam metallicum, cum spiritu quodã corrosivo solvitur, inque solidam compagem reducitur; eidem verò soluto corpori res alia, seu corpus solutu facilius, adjicitur: spiritûs corrosivi prius solutum corpus, tanquam solidius, ac difficiliùs solutu, deserant, & aliud sibi projectum corpus, tanquam solutu facilius, aggrediantur, ac in illud suam tyrannidem exerceant.

Plura alia ex *Stanno* conficienda medicamina atque labores describi possent; utpote *Oleum ex Gummi Joviali*, *Sulphur stanni*, *Sal*, *Crystalli*, *& Mercurius currens*: verùm cùm ad amussim, sine fuco ac invidia, à solertissimo Chymico, *Clossæo*, depicta, fideliterque communicata sint, ac Clarissimus *Schröderus* jamjam suæ Pharmacopœiæ Medico-Chymicæ illa punctatim inseruerit; superfluum inde fore existimo, ea & heîc quoque repetere, ac crambem bis coctam apponere. Utilia tamen cùm hæc sint, altiorisque indaginis, Lectorem eò ablegare, eaque ei commendare volui. Sic, quæ de *Jove*, seu *Stanno*, dictu necessaria occurrebant, hisce finio, & ad alia pergo.

CAPUT VI.
DE PLUMBO seu SATURNO.

PLUMBUM metallum omnium ferè vilissimum, ponderosissimum; excepto Auro; molle, ductile, obscuri ac nigricantis coloris; constat ex copioso Mercurio, sulphure nigricante fusibili, & sale impuro liquabili. Comparatur *Saturno Macromosmico*: propterea etiã *microcosmico Saturno, Lieni*, prodesse creditur.

Vires habet Plumbum, cùm crudum etiam humano corpori, in forma metallicâ, seu substantiâ suâ, admotum; tum etiam in medicamenta præparatum, insignes refrigerandi, libidinem reprimendi, adstringendi, ulcera sordida cancrosa mundificandi, carne replendi, & ab inflammationibus ac humorum affluxionibus præservandi.

Cerussa, & *Minium*, ex hoc Metallo arte parantur: quemadmodum & *Lithargyrium* non nisi Plumbum sapit: è quibus omnibus ac singulis, *saccharum*, *sal*, sive *vitriolum* (seu quo insignias nomine) æquè, ac ex ipso crudo Plumbo, elici possunt; puriora tamen ex uno, quàm ex alio. Hujus Metalli igitur *usus* in Medicina etiam Veterum non minimus fuit; major nostris temporibus: cùm *non solùm pro interno usu celebria medicamenta ex eo conficiantur; verùm etiam ad externa Emplastra, Cerata, Unguenta, Collyria*, quorum nonnulla etiam à Plumbo, aut ejusdem prosapia, Minio scilic. Cerussâ, & Lithargyrio, denominationem sortiuntur, frequentissimè adhibeantur. Operæ pretium igitur esse duxi, ut

ut in describendis quibusdam medicamentis ex Plumbo, aut ejusdem descendentibus supradictis, de solutione primùm Plumbi opus inchoemus, eique operam nostram applicemus.

SACCHARUM SATURNI.

De hoc medicamento, seu *Saccharo Saturni* rectè cognoscendo, haud pauca disserui, & præfatus sum, in *præmissa Appendice n. ad Animadversiones, pag 69.* ac singularem & fundamentalem, de Salibus, eorundemque generibus ac speciebus, doctrinam, *à pag. 67. usq. ad pag. 75* construxi; ubi locorum simul & sequentia Problemata decisa: *Utrum* nimirum, primò, *Saccharum Saturni verum Plumbi sal sit?* Secundò: *an metalla calcinata etiam sal præbeant?* Tertio, *itidem ostensum; Vitriola non esse salia propriè dicta, sed salia sui generis, impropriè nuncupata, & verè metalla so. ta.* Quartò: *Num Saccharum Saturni sit sal ex plumbo extractum; aut plumbum ipsum solutum?* &c. Hæc, tanquam necessaria ad præsens institutum, B.L. revolvat, ne actum agere hîc denuò necessum sit. Quod igitur *Saccharum Saturni* attinet, hoc non solùm *ex Plumbo, simpliciter*, more figulorum, calcinato, ac in pulverem gryseum converso, elici potest & solvi, sed etiam *ex laminis plumbi*, aut saltem *plumbo granulato*: sic quoque ex *Cerussa, Minio, & Lithargyrio*; purius tamen ex uno, ac faciliori negotio, quàm ex alio dictorum subjecto: & hoc beneficio aceti simpliciter destillati, vel alterius acidi liquoris. Ex prædictis verò & enumeratis, pro legitimo *saccharo Saturni* conficiendo, subjectis *Plumbum* ipsum meritò eligendum: hâc in electione sequitur *plumbum* paulisper, more figulorum, calcinatum. Quamvis verò etiam ex *minera Saturni* haud difficulter *saccharum* dictû extrahatur: minimè tamen hoc tentandum esse censeo; quùm mineræ metallorum rarò puræ è fodinis eruantur, quin aliis mineralibus, & quidem venenatis, utpote Arsenico, Realgare, & Antimonio, aut Vitriolo quandoq; sint inquinatæ. Maneamus igitur in terminis, vel proximo, eoque ubivis locorum obvio, subjecto, Plumbo perfecto: è quo Saccharum Saturni eliciatur modo sequenti:

℞. Plumbum, q. pl. illudque, in laminas tenues diductum, conscissumque in particulas, filo suspendatur super acetum vini destillatum, in olla terrea probè vitreata, vel in vitro largo, ne tamen laminæ acetum attingant, sed proximè super ipsum pendeant: collocentur sic, vitro, seu ollâ vesicâ probè clausâ, retro fornacem, tempore hyberno; vel in locum alium moderate calidum. Hoc facto, vapores ex aceto sursum petentes plumbi laminas permeant, & partes subtiliores ac puriores ejus solvunt, atq; subjectû acetû brevi temporis spatio summâ dulcedine imbuunt: *Laminæ* verò *plumbi* conspiciuntur albicantes, cerussâ obductæ. Aceto dein sat sufficienterque dulcedine imprægnato, ac segregato, alia aceti destillati, ad *Animam, vel saccharum Saturni* eliciendum, fiat infusio: idque toties repetendum, quoties libuerit, & in tantum, usque dum *laminæ* maximâ ex parte solutæ ac tenues factæ sint. Hinc omne acetum, Animâ Saturnina, seu saccharo Saturni saturatum colligatur & in cucurbita vitrea abstrahatur, vel ad siccitatem salis, vel tantùm ad oleitatem, seu liquorem crassum, quò in frigore residuus ille liquor crystallizetur. Et hoc modo pulcherrimum adipisceris *saccharum Saturni*: quod verum Saturni vitriolum, ipsumque solutum, & quidem purius Plumbum est. Hoc si aliquoties aquâ simplici destillatâ solvere, per chartam filtrare, ac toties abstrahere, vel crystallizare volueris; multò purius illud efficietur: rebus nimirum heterogeneis omnibus segregatis.

OLEUM seu LIQUOR SATURNI SIMPLEX.

Vulgo non nisi *Liquor est sacchari Saturni, ad oleitatem abstracti*, vel Oleum in cella, aut humido in loco, in Liquorem resolutum.

SPIRITUS SATURNI ARDENS.

℞. Sacchari Saturni dextrè parati q. pl. Ab hoc acetum destillatum cohobando aliquoties abstrahe, affundendo tamen novum semper acetum, donec illud eâdem virtute, acrimoniâ scil. sive aciditate, quâ affusum, destillando transeat. Hinc etiam spiritum vini rectificatum, bis, terve ab eo cohobando abstrahe.

strahe. Tandem *Saccharum* hoc *Saturni* impraegnatum, addito *alumine* ad extremum calcinato, in proportionatâ quantitate, quâ ejus liquatio impediatur, & vitreæ retortæ immissum, destilletur gradatim: sicque prodibit primò *spiritus ardens*, absque venulis aut striis, in collo retortæ apparentibus; quem deinde sequetur *phlegma*, cum areis seu striis, in collo retortæ conspicuis; subsequeturque hoc *Oleum*, seu *liquor rubicundus*. Quæ omnia studiosè à se invicem, per rectificationem lenissimam, separanda. Quodlibet nimirum seorsim, mutato receptaculo præmisso, in ipsâ rectificatione suscipiendum est, ac usui asservandum.

Virtutes spiritûs hujus ardentis in Medicina tantopere decantatæ non sunt. Quamvis n. nonnulli eximias vires diaphoreticas in Peste, Febribus ardentibus, Lue venereâ, & Melancholia hypochondriaca, illi annumerare ausi sint: mihi tamen, in morbis ejusmodi calidis suspectus videtur; quemadmodum spiritus ille ardens: non quidem à spiritu vini per cohobationem abstracto, (cùm & sine hâc cohobatione, & affusione spiritûs vini, saccharum Saturni, simpliciter præparatum, spiritum præbeat destillando ardentē) sed potiùs ab aceto vini destillato, quo solutio, seu extractio sacchariSaturni facta: unde suam trahere originem, omnino existimo; quatenus nimirum particulæ illæ sulphureæ, & oleosæ, ab aceto restrictæ & ligatæ fuerint; donec, solutis à Saturno vinculis, in pristinum esse redierint, ardentē sc. spiritum. Contraxisse tamen ac mutuasse haud exiguas à Saturno virtutes, negare nolim; quin id ipsum affirmare mavelim.

Hunc spiritum nonnulli extractioni Tincturæ Auri, ex ejusdem nimirum croco, inservire asserunt: Oleum verò *flavum & rubrum Epilepticis, Hystericis & Lienosis opitulatur:* siquidem, *externè* etiam *regioni Lienis inunctum, confestim penetrat, obstructiones ejusdem reserat, duritiemq; emollit: in ulceribus sordidis cancrosis abstergendis, ut & in inflammationibus oculorum, eorumq; fistulis lachrymalibus sanandis, emolumento est.*

Caput mortuum, ab hâc destillatione relictum, plumbeis granulis repletum, violentum nimirum si ultimò adhibueris ignem, reperies; adeoque magnâ ejus parte in plumbum conversum: præsertim si saccharum Saturni absque additamento, quod fusionem ejus impedivisset, destillationi foret traditum.

BALSAMUM SATURNI.

℞. Sacchari Saturni legitimè parati q. pl.
cui superaffunde
Spiritûs Terebinthinæ clari, seu
Olei Juniperi, vel etiam Anisi, aut Citri dest. ad trium vel quatuor digitorum transversorum supereminentiam:

digerantur leni calore cinerum, donec oleum affusum rubicundo imbuatur colore: quod per filtrum separatum & clarificatum, pro usu Medico asservetur.

Balsamus hic in affectibus Pectoris ejusq; exulcerationibus, Phthisi nimirum, Vomicâ pulmonum, Empyemate, non leve, sanando atq; abstergendo, præstat auxilium.

Magisteria Saturni, quorum Clarissimus *Schröderus, cap. de Plumbo suæ Pharmac. Medico-Chymicæ*, mentionem facit, parvi ponderis atq; momenti sunt; & pro mortuâ quasi terrâ, veluti calces & pulveres, ex contrarietate solventium & præcipitantium liquorum & salium tales facti, nisi denuò novâ solutione resuscitentur, æstimanda. In his itaque describendis, operæ pretium non est, ut tempus ac vires atteramus.

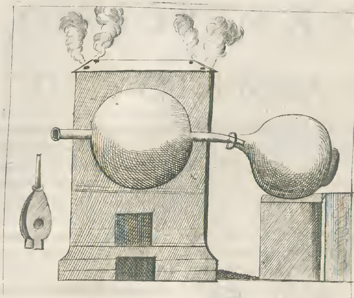
TINCTURA SATURNI.

HUjus *Tincturæ* modos parandi binos, ex communicatione S. Clossæi, Clarissimus Schröderus, *suæ Pharmac. lib. 3. pag. 392.* & seq. sub titulo: *Cremor saturni S. Closs. & inde Tinct.* Item *Tinct. & Lapis: & Tinctura facilior;* apposuit: ad quos B. L. ablegare, eosque, cùm de nihilo non sint, ei commendare volui. Si quis enim à Closs. fideliter communicata apprimè considerabit, atque opus *Isaaci Hollandi* cum illis conferre dignabitur; reperiet, si sensatus fuerit Philosophus & Chymicus, non leviuscula, sub his paucis, latere arcana.

FLO-

FLORES SATURNI.

Calcinatur *Plumbum laminatum*, cum sulphure, stratum super stratum in olla, quoad friabile fiat, instar Antimonii; (vel accipiatur minera Saturni, si pro Mercurio eliciendo flores destinantur) quod subtiliter terendum, ac per cribrum trajiciendum; cui adde salis tosti tantundem, & boli Armenæ duplum. Hæc probè mixta immittantur retortæ terreæ, duplici rostro perviæ, ad formam hîc ære expressam, unà cum sua fornace: fundum retortæ nonnihil planum sit; nec multum simul & semel de mixtura supra dicta retortæ immittatur; sed ita, ut vix quarta ejus pars impleatur, tres verò partes vacuæ maneant.

Hinc rebus sic, ut conspicis, ordinatis, furnoque superiùs clauso, relictis tamen tribus vel quatuor foraminibus, vel spiraculis; ab una parte retortæ, rostro vas recipiens amplum agglutinetur, rostrum verò aliud, ex opposito, operculo saltem claudatur. Substrato dein igne sublimatorio gradatim, quamprimùm nubeculæ in recipiente conspiciuntur, per aliud rostrum, recipienti oppositum, folliculo paulatim & sensim infletur; & conspicientur flores cum impetu ab alterâ parte ad vas recipiens erumpere. Hoc continuetur, quoad nulli flores ampliùs transeant. Quâ peractâ sublimatione, flores è recipiente eruantur, quovis modo fieri possit, ac, pro ulteriore usu, ad Mercurium currentem Saturni exinde conficiendum, asserventur.

Nota: Ad eandem normam Flores ex Stanno, tum etiam ex Antimonio, commodè sublimantur: è quibus porrò alia medicamenta conficienda; ut & Mercurius corporum currens, modo, uti sequetur, comparandus.

MERCURIUS SATURNI.

℞. Salis Tartari fusi, ac per solutionem & filtrationem purificati, & denuò coagulati, uncias sex,
Salis Armoniaci uncias duas:
Misceantur exactè in mortario lapideo.
Hinc accipe
Mixturæ hujus, seu Salis, libram semis,
Florum Saturni supra edoctorum,
(vel etiam Stanni, aut Antimonii) tantundem.

Quibus exactè mixtis, & denuò vitro immissis, superaffundatur
Olei Tartari per deliquium facti (beneficio calcinationis cum Nitro) ad digiti unius transversi supereminentiam.

Putrificentur in M. B. diebus circiter xx. Hinc tota hæc mixtura impastetur cum *scoriis Martis tritis* (vel, harum loco, cum *calce viva*, præsertim pro Antimonio) & cineribus, ana part. æqual. immittaturq; retortæ vitreæ, luto obductæ, vel retortæ duplo rostro perviæ, (superiùs, pro floribus

bus conficiendis & sublimandis expressæ) & igne moderato urgeatur, quoad in vas recipiens, aquâ semiplenum, erumpat Pulvis, in forma nebularum: qui in aquâ vivificatur, ac in Mercurium currentem transmutatur, studiosè asservandum.

Consulatur hâc de re Clarissimus *Schröderus*, *loco & capite supra citato*, *de Saturno*, *pag.393.* ubi plures modos, seu, uti vocant, processûs, pro Mercurio Saturni conficiendo, à *Keslero* affert, quem B. L. revolvat.

Caput VII.

DE MERCURIO, seu ARGENTO VIVO.

Ercurius, seu *Argentum vivum*, est Liquor Mineralis & Metallicus, aqua non madefaciens, omnibus metallis cognatus, præcipuè Auro; quod præ cæteris avidè amplectitur, protinus cum illo congreditur, amalgamatur, ac amicabiliter unitur, tanquam verum & homogeneum Auri menstruum. Et licet violentiâ ignis & Vulcani à se invicem denuò segregentur, ac disuniantur, benigno tamen caloris & Vulcani fotu, tam arcto fœderis nexu uniuntur & ligantur, ut ex illis unum tandem inseparabile & perfectum corpus fiat; *verum Aurum Philosophorum.*

Quæ plura, & meritò, hîc loci de *Mercurii* naturâ, loco natali, differentiis, delectu, purificatione & virtutibus ejus; & quanto in usu fuerit antiquitus, quidquid etiam Recentiores de illo sentiant; quibus in morbis sit emolumento; quantaque demum in existimatione sit penes Philosophos per ignem: hæc cuncta ad amussim explicant Clarissimus *Quercetanus*, cap.x. de Argento vivo, pag.643. & sequentibus. Item Dom. *Schröderus*, lib.3. cap. xv. pag. 397. recentissimè verò R. P. *Athanasius Kircherus*, in Mundo suo subterraneo: ita, ut plura superaddere nequeam, nisi scripta scribere vellem. Dixisse nobis in præsens sufficiat; *Mercurium*, *seu Argentum vivum*, *esse natura Proteum*, *& mineralium*, *aut subterraneæ Monarchiæ Thaumaturgum*, *prodigiosum dexteræ Dei effectum*, *ac productum. Est liquor ille non madefaciens*, *Aqua non humectans*, *mollis & fluxilis*, *durissima tamen resolvens corpora*; *verbo deniq;*, *naturæ miraculum*, *quod Chymicorum scrutinia ferè cuncta eludit; semper tamen superstes*, *cuicunque etiam corpori unias*, *nova anastasi suscitabilis.* His igitur paucis præmissis; & ego quædam, ex hoc subjecto, salutaria, & nostris officinis usualia medicamenta tibi, A. L. communicaturus sum, certò confidens, & hæc, ut utilia, ita & grata fore atq; accepta. In ordine itaque primo sit

MERCURIUS SUBLIMATUS.

HIc itaque vulgaris, nimirum *Corrosivus Mercurius sublimatus*, quamvis ubique locorum obvius ac venalis prostet; illum tamen perspectiores & prudentiores Medici, & Chymiam professi, suspectum semper habuêre & repudiavêre, ob venenatam qualitatem rerum admixtarum, ac summam etiam vim causticam, quâ, generi humano totus adversus, usui Medico interno repugnet; ideoque viri boni remedium esse nequeat. Proinde Doctissimi quique Viri ac Medici, vulgari Mercurio corrosivo non contenti, unicè suadent, ut, vulgò venali Mercurio sublimato excluso, spretaque peregrinâ fide, quilibet probus Medicus, Chymicus & Pharmacopœus, sibimetipsi Mercurium sublimatum dextrè & legitimè conficiat; quem tandem ad ulteriores labores securè trahere, usuique Medico interno adaptare possit. *Sunt* autem *plures ac varii modi sublimandi Mercurium corrosivum vulgarem*; quorum

quorum plures collegit sæpe dictus Clarissimus *Schröderus*, *locis suprà citatis*: eos B. L. revolvat. D. D. *Augustani* itidem, in Pharmacopœia August. modum quendam descripsère, quem ulteriùs, *in m. Animadversionibus*, *pag. 460.* elucidavi, eique complementum superaddidi: quippe qui, absque nocuo corrosivo (scilicet) Nitro, unicè Medico usui destinatus, loco multorum, & boni viri remedium esse potest. Ne tamen & hîc mancus sim, ac modus quidam innotescat, quo Mercurius corrosivus pro vulgo sublimandus, & externo ac vulgari usui destinandus; en! sequentes monstrabo:

℞. Mercurii vivi, cum sale & aceto loti, & per corium expressi, libras duas: solvatur cum
Aq. fortis simpliciter ex Vitriolo & Nitro still. suffic. quantit.

Factâ solutione, abstrahatur in alembico tota humiditas, ad siccitatem Mercurii, in pulverem albicantem conversi: cui porrò admisce

Vitrioli ad flavedinem calcinati,
Salis communis decrepitati, ana libras duas,
Salis Nitri libram unam:

Quæ probè mixta, & in matracio, pistillo ligneo aliquandiu agitata, immittantur cucurbitæ sive terreæ, sive vitreæ, infra lutatæ; & igne aperto, gradatim aucto, sublimatio fiat. Verùm cucurbita ita in furno accommodetur, ne ignis illam totam lambere aut circumdare possit; sed paulò supra, quousque nimirum cucurbita à prædicta mixtura repleta est, ignis saltem cucurbitam illam circumdare possit: ibi igitur furnus undiq; claudendus, ut pars superna cucurbitæ vacua, extra ignem emineat, relictis tamen à latere spiraculis, ad regendos gradûs ignis: & tali modo feliciter operatio seu sublimatio succedit, breviori tempore, minori labore, igneque ac carbonibus paucioribus: Mercurius verò ad latera cucurbitæ, extra ignem prominentia, unius diei spatio elevatur crystallinus, si gradûs ignis debitè rexeris. Huic porrò sublimato Mercurio, si nondum totus crystallinus appareret, prioribus, in fundo cucurbitæ, reliquiis abjectis, denuò salis communis decrepitati libræ duæ admisceantur; & modo præscripto sublimentur. Qui si crystallinus extiterit, asservandus; sin minùs, & tertiâ vice per se tantùm, aut addito pauculo sale, sublimationi subjiciatur, donec ad placitum ac voluntatem crystallinus & purus evaserit: qui ad alios tandem labores adaptandus, aut externo usui destinandus.

Sublimatur præterea *Mercurius*, absque solutione prægressa, cum aqua forti, modo sequenti:

Accipiantur Mercurii vivi & purgati libræ duæ;

cui, ut citiùs coëat cum reliquis speciebus addendis, & sublimationi dicatis, admisceantur statim particula Mercurii antea sublimati (sicut moris est in sublimatione & præparatione Mercurii dulcis) ad uncias duas circiter; item

Salis Communis decrepitati,
Salis Nitri puri, ana libra una,
Colcotharis, seu cap. mortui Vitrioli parum, &
Vitrioli ad flavedinem calcinati libræ duæ.

Hæc exactè mixta, & in matracio pistillo ligneo tamdiu agitata, quamdiu Mercurius non ampliùs vivus apparet, cucurbitæ lutatæ, suo capitello munitæ (& præmisso vitro recipiente, ad excipiendam humiditatem, seu aquam fortem, inter initia exstillantem) immittantur; ac igne aperto, gradatim aucto, furno tamen supra mediam circiter cucurbitæ partem clauso (uti supra ostensum) spatio circiter duorum dierum, sublimatio absolvetur. Quâ peractâ, Mercurio huic jam semel sublimato, & à nigredine separato, abjectis in fundo cucurbitæ speciebus, seu capite mortuo, porrò addantur

Salis communis decrepitati libra una,
Nitri puri unciæ octo, vel decem,
Vitrioli ad flavedinem calcinati librâ una semis:

et, uti priùs, probè mixta, trituratione diligenti in matracio, pistillo ligneo, ac cucurbitæ tandem immissa, sublimentur in crystallinam compagem: quod quin ita futurum sit, modò dextrè operatus fue-

ris,

ris, ac ignem debitè rexeris, dubium nullum relinquitur.

Hic *Mercurius sublimatus corrosivus*, licet, *intra* corpus simpliciter sumptus, maximè *venenatus*, & summè *causticus* sit; absque tamen emolumento ac usu in Medicina non est, modò non intra corpus, tanquã vi causticâ suâ nocuus, propinetur: *externè*, verò *adhibitus*, *suis non destitutus est virtutibus: in ulceribus præsertim Venereis, sordidis, crustosis, maximam præstabit operam, aquis mundificantibus injectus. In gonorrhæa diuturnâ ac virulentâ curandâ, injectionibus ac liquoribus aloëticis modicè immixtus; item unguentis & emplastris, pro excrescentiis absumendis, suas meretur laudes.*

Nec desunt tamen audaculi, qui & intra corpus, lue Venerea infectis Mercurium corrosivum simpliciter sublimatum propinant, in aqua simplici simpliciter solutum, tanquam magnum foret secretum: à quo verò ut quilibet sibi caveat, fideliter moneo. Quamvis enim & hi Medicastri speciosas adducant rationes: experientia tamen sæpe sæpius infelices monstravit succesſûs & effectûs; quos propriis usurpavi oculis. Proinde, ut & intra corpus sumendus Mercurius sublimatus vulgi salutaris existere possit, necessum est, corrosivos, ac malignos ejus spiritûs, in sublimatione acquisitos, priùs contemperare, & vel penitus annihilare, & in aliud ens veluti convertere, aut penitus ab eo segregare. Quod ut debitè fiat, & ex hoc corrosivo Mercurio multum noxio, dulcis efficiatur, benignus, ac salutaris; sublimatum dulcem experti Chymici ac Medici invenêre: qui quâ ratione, vel modo, legitimè parandus, *Animadversiones nostræ, pag. 461.* luculenter declarant; quas B. L. consulat.

Virtutes Mercurii dulcis notissimæ sunt. Non solùm enim in Venerea lue, proprietate substantiæ suæ, specificum remedium est; verùm etiam in morbis chronicis, catharticis, aut pharmacis aliis admixtus, magna præstat. Dosis est scrupulus unus, drachma semis, ad drachmam unam.

Ut is tamen magis benignus, omnisque pravitatis expers, ad internos usûs reddatur; abluatur porrò, seu edulcoretur, Mercurius hic dulcis, priùs, super porphyrite, in pulverem subtilem tritus & levigatus, quaternâ aquæ calidissimæ affusione; ac leniter iterum exsiccetur. Hunc probè *lotum ac edulcoratum Mercurium*, *Mannam Mercurii*, *aut Metallorum*, appellare consveverunt; quo securè ac tutò utimur, sine salivationis periculo; nisi corpus antea ad ptyalismum ac salivationem dispositum, & materiæ copiosæ affluxus illam causaturus sit.

Mercurius sublimatus rubeus dulcis, quem *Arcanum Corallinum* vocant, & *Laudanum Mercuriale metallicum*, describitur à Clarîs. *Schrödero*, lib. 3. pag. 408. duobus modis; qui ibidem videri possunt. Sit tamen ex his duobus alter dilucidandus, & cum suis manipulationibus hîc descriptus, talis:

Extrahatur Sal ex capite mortuo Aquæ fortis, quæ ex æquali parte Vitrioli & Nitri destillata fuerit. Hujus Salis accipe uncias quinque vel sex, eiq; superimprimatur, sub continuâ agitatione, per corium vervecinum,

Mercurii vivi purgati uncia una semis,
vel unciæ duæ:

conterendo diu in mortario vitreo, vel in patina lignea, quousq; Mercurius vivus non ampliùs conspiciatur. Hinc sublimetur in alembico gradatim, modo supra exactè edocto: & ascendet primò luteus; secundò croceus; tertiò rubicundus sublimatus: quem separatim servabis, reliquis cum pauculo vivo adhuc Mercurio separatis. Et hæc operatio spatio 24. horarum vix absolvetur. Dosis gr. iij, iiij, & v. in lue Venerea.

PRÆCIPITATIO MERCURII.

NUnc porrò *Præcipitationem Mercurii* quod attinet, quæ meritò sublimatum, vel sublimationem, subsequitur; illa multipliciter fieri assolet: *vel* enim Mercurius vivus per se, nullâ penitus peregrinâ aut heterogeneâ re admixtâ; *vel* etiam adjunctis metallis, præcipuè verò Auro, solâ Vulcani benigni operâ; *vel* etiam cum aquis fortibus corrosivis, præcipitatur. *Præcipitatio* verò, quæ *per se*, & *cum Auro* etiam, solo ignis moderati regimine, peragitur, *præ reliquis* (me judice) *amplectenda est*. Sub

hâc

hâc enim actione & præcipitatione non vulgaria latitare arcana, ipsa nos docet natura. Clarissimus *Schrôderus* varios præcipitationis modos collegit, *suæq; Pharmacopœiæ Medico-Chymicæ, lib. 3. cap. 15. pag. 399. & seqq.* inseruit: interque illos pariter præcipitationem Mercurii per se dextrè descripsit; quem ipsum & ego supra, *cap. de Auro,* indigitavi. Cùm autem instrumentum hoc vitreum, seu *Phiala*, ad hunc laborem, seu præcipitationem, necessaria, tam exactè describi nequeat: Ideam ejus ære incidi, atque, hîc impressam, ob oculos poni curavi; quæ talis:

Phialæ igitur huic immittantur Mercurii vivi, decies cum sale & aceto loti, ac toties per corium expressi, unciæ tres vel quatuor, juxta magnitudinem nimirum *Phialæ*, ut ejus fundum solùm Mercurio operiatur, ad æquilibrium exactè in arenam collocatæ, ne Mercurius in unam *Phialæ* partem confluat, sed æquabiliter fundum tegat. Subdatur postea ignis lentus; qui progressu temporis nonnihil augeatur, donec Mercurius in pulverem rubicundissimum præcipitatus sit: quod plerumque sex septimanarum, aut duorum mensium, spatio, si continuatâ serie ignem debitè rexeris, ne violentus nimis, nec admodum etiam debilis existat, absolvetur.

Virtutes præstantissimi & rubicundissimi Pulveris hujus Mercurialis haud exiguæ sunt, diaphoreticæ potiùs, quàm purgantes. Luem Veneream eradicat; lumbricos enecat; febresq;, repetitâ suâ exhibitione, pauculorum granorum pondere curat. Qui verò eundem Præcipitatum præstantiorem reddere conatur, modo sequenti procedat:

PRÆCIPITATUS SOLARIS.

℞. Auri purissimi, per Antimon. purgati, unciam semis, vel drachm. quinq;,
Mercurii virginei putrificati, & per corium sæpius expressi, uncias duas,
seu, loco hujus,
Mercurius, septies cum Regulo Martis stellato, & Luna subtiliter limatâ, sublimatus substituatur.

Fiat amalgama, uti moris est, in crucibulo, igne moderato, Aurum candefactum in Mercurium actu calidum projiciendo. Hoc amalgama toties lavetur aceto & sale, quousque nulla ampliùs nigredo conterendo & abluendo conspiciatur: hinc siccetur, &, si fieri possit, per telam raram prematur. Huic amalgamati loto, & probè mundificato, porrò adde

Præcipitati superioris rubicundissimi, per se facti, uncias duas.

Conterantur diu multumque in matracio vel mortario vitreo, quoad benè uniantur; immittanturque phialæ planæ, (antea ostensæ) vel ovo etiam Philosophorum Hermeticè clauso, ac per gradûs ignis denuò ad siccitatem & summam rubedinem reducantur. Et hic demum Præcipitatus præstantissimus erit, sine ullo corrosivo factus; solius naturæ opus, & medicina ad multorum morborum extirpationem efficacissima. Sapientibus pauca hæc suffecerint. Sub iis enim haud facilè obvia aut vulgaria latent Naturæ arcana. Qui verò in rerum naturalium cognitione exercitatus Medicus est, expertusq; in laboribus Chymicis; is facilè ad altiora, assiduis laboribus, & hâc manuductione reali, Naturam semper imitando, pervenire poterit. Quis enim alius, nisi exercitatus Chymicus & Philosophus, sibi persuadeat, quòd in spirituali hoc corpore, aut spiritu corporali, seu aquâ minerali fluidâ candidissimâ, tanta rubedo, sanguinis instar, occultata lateat, soloque moderati caloris fotu, absque ulla violentiâ, calcinatione adhibitâ, ac sine ulla rerum aliarum additione, in conspectum & apricum produci possit? Adeoque in se ipsâ hæc mineralis aqua frigida & sicca est extrinsecus; calida verò & humida intrinsecus. Habet in se omnia, omnes colores in illa latent, volatilis est simul & fixa, & constans: proprii interitûs faber, quin & resuscitationis autor & artifex, dummodo talem nanciscatur Magistrum, qui inter prudentiæ terminos naturæ obicem non opponat; ejusdem æmulator, non Tyrannus ac hostis. Sed hæc per transennam. Ad alia, licet inferioris conditionis his, medicamenta, usualia tamen, digredior. Et cùm in præcipitatione Mercurii versemur, necessum est, simplicis & communioris Præcipitati præparationem indigitare, quî fiat: solvendo Mercurium vivum purgatum in Aquæ fortis suff. quant. abstrahendoque illam à Mercurio tribus cohobiis, semper recenti aquâ forti reaffusâ. Hunc, pluresque alios præcipitatos pulveres Mercuriales, idem Clariss. *Schrôderus, loco citato*, describit; inter quos etiam *Præcipitatus Corallinus* est, qui eâdem normâ ac viâ, quâ superior simplex Præcipitatus, apparatur, spiritum saltem Nitri, pro dissolutione Mercurii, & repetitâ quaternâ cohobatione, spiritu eodem recenti semper affuso, loco aquæ fortis, substituendo. Præ cæteris item variis, ibidem descriptis, processibus, decimus illorum mihi arrisit; *Præcipitatus* nimirum *albus, S. Closs. Vomitivo-Catharticus*: nec non duodecimus, *Præcipitatus incarnatus cum urina sani hominis*: *Aurum* porrò *vitæ Closs. pag. 404. lib. 3. cap. 15.* qui ibidem omnibus conspicui prostant.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS LUTEUS IN MOMENTO.

℞. Mercurii sublimati corrosivi q.pl.

Solvatur, ebulliendo parum, in aquæ fontanæ s. q. vitreo tamen aut terreo in vase. Solutio filtrata præcipitetur cū *oleo Tartari* per deliquium facto, ac guttatim infuso. Præcipitatus Pulvis aquâ effusâ & decantatâ, sæpiusque recenti aquâ reaffusâ, edulcoretur, donec nulla acrimonia sive salsedo gustu ampliùs percipiatur: *Pulvis*, qui remanet, insipidus, siccetur, usuique asservetur.

Ad Icteritiam sanandam, obstructionibus reserandis, ac febribus diuturnis curandis, efficax est. Dosis sit à gr. iiij. vel v. & vj. in Theriaca, semel vel bis in hebdomade exhibita.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS ALBUS.

℞. Mercurii vivi purgati uncias quatuor:

solvatur in

Aquæ fortis suff. quantit.

Solutione superinfundatur aqua salsa (de sale communi) quousque totus Mercurius præcipitetur in forma pulveris candidi; quem edulcora, sicca, ac usui Medico asserva.

TUR-

TURBITH MINERALE.

Est *Mercurius* communiter etiam *cum spiritibus vitrioli & sulphuris præcipitatus*; uti supra, cum aquâ forti, ac spiritu nitri, præcipitationes edoctæ sunt: fiuntque utplurimùm pulveres flavi, qui probè edulcorandi, & lenissimè calcinandi sunt. Quomodocunque igitur apparentur, unam fere eandemque indolem ac virtutes sapiunt.

TURBITH MINERALE RUBRUM IN MOMENTO.

℞. Mercurii præcipitati rubri simplicis unciam unam semis,
cui superaffunde
Olei Tartari per deliquium facti tantundem.

Digere per unum alterumq; diem; hinc, aquâ simpl. affusâ, edulcoretur, parumque lenissimo igne calcinetur: ultimò spiritus vini rectificatissimus, super ipsum accensus, conflagret, ac Pulvis usui reponatur: *cujus dosis gr. v. vj. ad viij.* Vel sequentem tibi modum ostendo:

℞. Mercurii legitimè sublimati unc. duas,
solvatur in
Aquæ simplicis, aliquot guttulis saltem
Olei sulphuris acuatæ, s. q.

Solutio filtretur per chartam, ac uno alteróve die leni calore digeratur: tandem
Olei Tartari per deliquium facti s. q.
guttatim instilla, ut præcipitetur Pulvis rubeus; qui ab aquâ separandus, edulcorandus aquâ sæpius affusâ, ac usui asservandus est: *ad morbos Venereos perutilis. Cujus dosis gr. iiij. v. vj. & viij.*

PANACEA EX MERCURIO.

℞. Mercurii dulcis, seu, uti vocant,
Aquilæ cœlestis uncias sex,
Reguli Antimonii ritè parati unc. tres:

Misceantur exactè, & in pulverem, super porphyrite diu conterendo, redigantur: quibus dein, cucurbitæ vitreæ immissis, superaffundantur
Spiritûs Vitrioli opt. unciæ tres:
digerantur triduo, vel quatriduo, circiter, in cineribus calidis: deinde ex arena destilletur & abstrahatur tota humiditas phlegmatica aquosa, ad siccitatem pulveris, vel massæ: cui, in pulverem redactæ,
Spiritus vini Tartarisatus
superaffundatur, extrahaturque *Tinctura*, repetitâ ejus affusione & decantatione, quousque nulla ampliùs rubedo appareat. Spiritûs tincti omnes in M. B. ad siccitatem Pulveris rubei abstrahantur; qui asservetur. *Dosis ejus est gr. iij. iiij. ad v. in morbis diuturnis chronicis sanandis, obstructionibus reserandis, & febribus abigendis: item in melancholia hypochondriaca, icteritia, & lue Venerea curanda, efficax est remedium.*

MERCURIUS DULCIS SOLARIS.

℞. Mercurii dulcis, iteratis sublimationibus candidiss. facti, uncias duas,
Croci Auri nostri dextrè parati unciam semis.

Misceantur exactè contritione diuturnâ super porphyrite lapide. Hinc phialæ planæ, (uti supra) immissa, calore arenæ per mensem, & ultrà, moderato igne in Pulverem rubeum convertantur. *Hæc est Medicina præstantissima in morbis è Lue venerea obortis; febribus item diuturnis curandis, & cordi roborando, efficax. Dosis à gr. viij. ad x. & xv.*

OLEUM MERCURIALE.

Plures inveniuntur, *Oleum Mercurii* parandi, processûs & modi, qui tamen unam fere eandemq; redolent prosapiam, manipulationibus saltem à se invicem discrepantes. Et licet ejusmodi Liquores *Olei Mercurii veri* nomen vix mereantur; nihilominus, cùm non parum de Mercurio participent; unum atque alterum eorum adstruam, & quidem *ex Notis & Animadversionibus in Poppium, Clar. D. Agricola, huc tractos: & sunt tales:*

℞. *Stanni puri Anglici libram unam:*

hoc liquefieri sinito in crucibulo, igne moderato: cui adde
Mercurii vivi calefacti tantundem,

ut amalgama fiat: quod multoties cum sale & aquâ calidâ lavetur, quoad omnis nigredo & impuritas ab eo ablata, ipsumq; albicans,

cans, & , nivis instar, candidum appareat. Hinc siccetur, inq; Pulverem redigatur: cui porrò adde

Mercurii sublimati libras duas.

Misceantur exactè, multum conterẽdo in mortario vel matracio vitreo. Hæc deinde mixtura collocetur super laminam ferream, & loco humido, vel aëri, exponatur, quo in liquorem resolvatur, & in suppositum vitrum, unà cum Mercurio vivo currente, ruat. Liquor hic resolutus, separato ab eo Mercurio currente vivo, cucurbitæ vitreæ immittatur, & in M. B. leni calore dephlegmetur, liquore crassiore in cucurbita superstite, qui tandem, post XIV. dierum in Balneo digestionem seu macerationem, retortæ parvæ vitreæ infusus, igne arenæ totus in vas recipiens præpositum gradatim pellatur, ultimò igne adaucto fortissimo. Et prodibit Liquor, seu Oleum dulce, præstans in affectibus externis; utpote Cancro, Lupo, Fistulis, aliisq; sordidis & exedentibus Ulceribus sanandis efficax.

Utuntur porrò nonnulli hoc Oleo, seu Liquore, ad alios labores Chymicos; ac magni quid, in solutionibus Auri, aliorumq; metallorum, sibi promittunt. Cuique de his suum esto judicium.

Ipse Author prænominatus, Clariss. Agricola, *ex Venere, seu Cupri laminis, beneficio hujus liquoris, tanquam Menstrui, Sulphur, seu Tincturam rubicundissimam, extrahere* docet, *cupri laminis dealbatis, seu sulphure & colore suo rubeo spoliatis, in residuo manentibus: quam deinde Tincturam, ad dimidias destillando, abstrahere; residuum verò in salem viridem crystallinum concrescere satagit. Hocq; Sal* (loquor Chymicis, non Grammaticis) *seu Vitriolum, phialæ immissum, igne gradatim aucto, variantibus per se coloribus, sensim in rubicundissimum Pulverem subdulcem figere* præcipit. Sit igitur fides penes Authorem.

Aliam præterea Olei, seu Liquoris, Mercurii saccharini præparationem prædictus addit Author; quæ talis:

℞. *Mercurii sublimati dulcis, &*
Sacchari Cand. ana libram unam.

Misceantur exactè conterendo in pulverem, retortæ vitreæ deinde immissa, destillentur per gradûs ignis in vas præpositum recipiens; & prodibit Liquor Mercurialis præstans, interno ac externo usui destinatus: in morbis præcipuè ex Lue Venerea obortis.

LIQUOR ALIUS, seu OLEUM MERCURIALE.

℞. Mercurii legitimè, proprio Marte, uti supra edoctum, sublimati, uncias sex,
Sacchari Saturni legitimè etiam parati tantundem.

Mixta exactè, & in pulverem redacta, immittantur retortæ vitreæ, ac ex arena, servatis ignis gradibus, præmissoque recipiente, destillentur; & prodibit Liquor albicans dulcis, omni corrosione seu acrimonia expers. Residuæ in retorta massæ nigricanti, in pulverem priùs redactæ, suum proprium affundatur Oleum destillatum, & peractâ digestione leni B. M. per octiduum circiter, denuò ex retorta, observatis gradibus ignis, destillentur in Oleum flavum: quod servetur, cùm ad internos, tum externos usûs haud inefficax. Quæ plura & haud spernenda, aut levia, de hoc Liquore Mercuriali prædictus Clar. *Agricola, cap. de Mercur.* producit, B. L. ipse revolvere, ac usui proprio applicare potest.

OLEUM ALIUD MERCURII DULCE.

℞. Mercurii cum Vitriolo & sale fuso sublimati q. s.

solvatur, quantum fieri potest, in
Spiritûs vini ad summum rectificati, & ab omni phlegmate liberati,

Factâ solutione aliquali in Alembico, apposito capitello cæco, per mensem circiter putrefiant in fimo equino, vel M. B. lenissimo calore: quâ peractâ putrefactione, abstrahatur *spiritus vini* in M. B. hoc abstracto ad Oleitatem, residuum urgentiori igne in arena, ex retorta vitrea parva, in aliud vas recipiens pellatur: prodeunte liquore dulci Mercuriali. *Ad Lupum, Cancrum, & Ulcera sordida antiqua persananda utilis.* Keslerus.

AQUA

AQUA MERCURIALIS.

PRimò destilletur Aqua Stygia, seu Fortis, ex Vitrioli ad flavedinem calcinati,
Nitri purissimi & purificati, ana libris duabus;
additâ
Aluminis usti, seu strenuè calcinati, librâ unâ.

Aqua hæc studiosè asservetur, aut in aquam Regiam convertatur, adjiciendo
Aquæ huic Stygiæ libræ uni,
Salis Armoniaci, per solutionem & coagulationem purificati, uncias duas.

In hâc aquâ Regiâ, cucurbitæ vitreæ & oblongæ immissâ, dissolvantur
Mercurii, cum vitriolo & sale communi tantùm, juxta mod. *n. in Animadvers.* indigitatum, studiosè sublimati, unciæ sex.

Pedetentim, ac per vices, & in cineribus, lenissimo calore digerantur, donec Mercurius sublimatus totus sit solutus (si tamen, pro dissolutione dicti Mercurii sublimati, non suffecerit Aquæ Regiæ libra una, effundatur, quod solutum; residuo verò, nondum dissoluto Mercurio, recens Aqua Regia affundatur, donec totus solvatur.) Hæc solutio Venerem ad instar Lunæ dealbat: peractâ verò solutione, immittatur illa phialæ oblongæ, superiùs Hermeticè sigillandæ, ne quid exspiret; & in fimo equino, vel alio calore humido Balnei, tribus circiter septimanis putrefiat, donec fæces fundum petant, aqua verò supernatans clara, cæruleo colore appareat. Quo viso, & fæcibus separatis, fiat destillatio aquæ Mercurialis in cucurbita vitrea, suo capitello munita, ac præposito vitreo recipiente, & quidem ex arena, observatis ignis gradibus, donec tota aqua limpida & clara exstillârit; quam studiosè, in vitro forti ac probè clauso asservato. *Præstantissima siquidem, ad corpora Metallorum & Mineralium in primam sui materiam dissolvenda.* Observetur tamen, quòd, in aquæ hujus destillatione, guttulæ non decidant continuâ serie, sicut in aliarum aquarum destillatione contingit. Præterea *notandum venit*, aquam hanc Mercurialem non solvere corpora metallorum aut mineralium simpliciter in aquam; sed in viscosam illa convertere materiam, à communi solutione longè diversam.

AQUA MERCURIALIS ALIA.

PRimò seligatur arena pura ex fluminibus, eaque abluatur sæpius in patinâ larga, quousque omnis limosa impuraque terra decesserit, & aqua limpida denuo effluxerit. Hujus
Arenæ lotæ accipiatur libra una, vel libra una semis,
Mercurii, uti supra, cum vitriolo & sale tantùm sublimati, libra una:

Misceantur exactè, conterendo diu in mortario lapideo, immittanturque retortæ vitreæ, ac in arena, igne etiam suppressionis, scilicet ignem infra & supra retortam admovendo, destilletur spiritus fortissimus, fumum continuò exspirans: qui in vitro forti asservandus; mutando tamen vitrum singulis mensibus. Cùm enim aqua hæc diu in uno eodemque vase asservata fuerit & detenta; illud confringit, & sic incassum abit.

Hujus, & similium Aquarum Mercurialium, tantus in Medicina usus non est; quin potiùs ad alios labores Chymicos, solutiones Metallorum, Auri præcipuè & Argenti, volatilia illa reddendo, quò facilius per alembicum trahi possint, adaptentur.

AQUA MERCURIALIS ALIA: RUDOLPHI IMPERATORIS S.M. ADSCRIPTA, EX COMMUNICATIONE KELLÆI.

℞. Calcis vivæ albiss. libras quatuor:

Immittantur ollæ vitreatæ, & superfusâ aquâ fervidâ, ad supereminentiam unius spithamæ, leniter coquantur: protinus autem, & inter initia ebullitionis, injiciantur successivè
Salis Armoniaci libræ duæ;

factâ ebullitione leni, spatio unius horæ, filtretur aqua calcis salsa per chartam emporeti-

poreticam, & in sartagine ferrea evaporet ad siccitatem salis; qui, in humido loco, in liquorem denuò sponte suâ resolvatur.

Hujus Liquoris Oleosi accipe libram unam, & in eo dissolve
Mercurii sublimati inferiùs edocti, & super porphyrite subtiliss. triti, libram semis:

digerantur & putrefiant in cucurbita probè clausa calore balnei, vel fimi equini, duabus vel tribus circiter septimanis. Tandem solutioni huic adde chartæ emporeticæ aliquot folia, vel integrum librum, ut totaliter impregnetur, & in massam convertatur: quo facto, & agglutinato cucurbitæ capitello, præmissoque recipiente, destilletur ex arena, inter initia lenissimè, ad totalem usque Aquæ dulcis prolectionem. Remoto deinde recipiente, cum aqua egressa, & alio vitro protinus agglutinato, igneque per gradûs adaucto, excipiatur aqua Mercurialis separatim, tamdiu ignem continuando augendoque, donec nil ampliùs prodeat. Aqua tandem prolecta rectificetur, & ad ulteriores usûs studiosè asservetur, in vitro quidem forti, oleo Terebinthinæ intrà oblinito ac iterum siccato, ne brevî, ab aqua Mercuriali veluti dissolutum, rumpatur, & terræ Aqua dicta commendetur.

Varium atque præstantem hujus Aquæ usum esse, ferunt, *gemmis impuris clarificandis, earundemq; Tincturis etiam exaltandis destinatum:* unde *adamantem fuscum aut flavum illustrare; saphiro nitorem adamantis & diaphaneitatem conciliare*, asserunt: *extrahere porrò & elicere sulphur & animam metallorum omnium, &, juxta speciem sulphuris metallici extracti, gemmas sui coloris, immersas proprio imbuere colore, aut colorem earum magis intendere:* utpote *solutionem Lunæ fixæ hâc aquâ factam, seu extractam, saphiros albicantes, pallidos, ipsi injectos seu immersos, efficere, unius mensis spatio, cyaneo cælestinoq; colore resplendentes; rubinos, solutione Martis; smaragdos, solutione Veneris; margaritas orientales impuras, vel immaturas, solutione matris Perlarum, vel etiam sola aquâ hâc Mercuriali, purificari ac perfici.* Verùm relata saltem refero. Qui curiosiùs ea experiri voluerit, paucis expensis, laboribusque exiguis, illa effectui dare ac experiri poterit. Licet enim in omnibus voti sui compos non sit futurus: in solutionibus saltem metallorum & mineralium non incassum laborabit, aut operam ludet; quod L. B. præmonitum volo.

MERCURIUS SINGULARITER PRO AQUA PRÆDICTA MERCURIALI SUBLIMATUS.

℞. Mercurii vivi probè purgati uncias quatuor,
solvatur in
Aq. fortis recenter factæ unciis XVI.

Factâ solutione, abstrahatur aqua fortis ad siccitatem Mercurii, inque formam massæ: hinc statim sublimetur vel per se, vel addito sale decrepitato; & sic, ad aquam prædictam Mercurialem, Mercurius dextrè & sublimatus, & paratus erit; quem etiam aliis laboribus accommodare licet.

Pro Coronide, ac fine Capitis hujus, nonnulla de famoso ac tantopere decantato Liquore ALKAHEST (summo Doctissimi Helmontii secreto) superaddere libet, tanquam conceptûs ad Praxin nondum redactos: de quo Liquore prædictus van Helmont, *in Progymnasm. Meteori, pag. 70.* haud pauca disseruit; quæ B. L. revolvat, ac his sua addat experimenta. Sint autem talia:

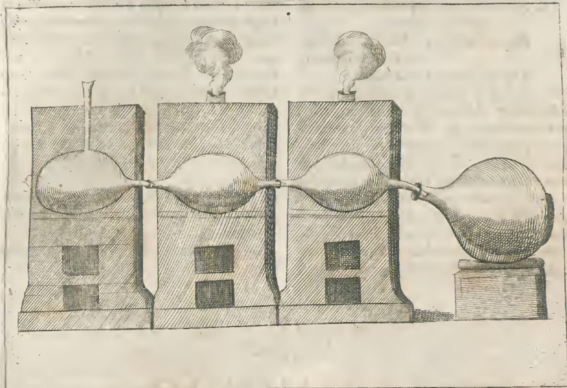
Primò paretur Alcali ex calce viva & sale tartari, cementando salem tartari cum calce vivâ, vel coquendo; & denuò elixiviando illum cum aqua simplici, ac iterum ad siccitatem, evaporare sinendo aquositatem, redigendo. Et hujus Salis larga satis copia paretur.

Secundò, cum illo ipso Alcali teratur Mercurius vivus, in mortario lapideo nonnihil calido, donec nil ampliùs de Mercurio conspiciatur: impositis hisce protinus vitreæ retortæ, pellatur Mercurius, igne adhibito, in vas recipiens. Hæc operatio sæpius ac multoties repetenda; donec Mercurius limpidissimus, & verè spiritualis, appareat.

Tertiò: Apparato Mercurio, & ad summam spiritualitatem redacto, instituatur ejus destillatio per tres invicem luto bono

bono arctissimè connexas retortas, prout figura, hîc æri incisa, & appressa, exhibet; quarum prima supernè habeat canalem, extra fornacem prominentem, per quam Mercurius dictus successivè, & per vices, injici possit: quælibet autem retorta habeat ad id opus exstructam fornacem; uti omnia hîc inferiùs conspiciuntur. Mercurius, qui vivus, unà cum aquositate, transit, de novo injiciatur primæ retortæ, per suum canalem, donec ferè totus in aquam versus sit.

Figura Instrumentorum:

Quartò; immittatur Aqua hæc Mercurialis phialæ oblongæ, cujus sexta, vel octava pars saltem sit repleta; & phiala per aliquot menses in fimum equinum collocetur, donec tota aqua in spumam conversa fuerit: quo viso signo, continuetur putrefactio usque dum spuma evanescat, & liquor in fundo phialæ denuò conspiciatur: qui tandem, semel atque iterum per retortam, ex arena rectificatus, studiosè asservetur. Plura de hoc Liquore ex prædicto Helmontio petantur.

DE CINNABARI.

Ad Mercurium *Cinnabaris* jure merito, cùm *Naturalis*, seu *Nativa*; tum *Artificialis*, sive *Factitia*, referenda. Quemadmodum enim ex *Cinnabari nativâ Mercurius vivus currens, sincerus & purus*; sic ex *Mercurio vivo*, reciprocè, *Cinnabaris factitia* facilis paratu est. Cui itaque volupe fuerit, ex *Cinnabari nativâ*, vel etiam ex *Cinnabari Antimonii*, Mercurium conficere currentem, ad ulteriores labores vulgari præstantiorem; modo sequenti procedat:

℞. Cinnabaris nativæ rubicundiss. Hungaricæ, aut etiam Carynthiacæ, libram unam:
cui, in pulverem subtilem tritæ, adde
Limaturæ ferri, seu Chalybis, uncias octo, vel decem,
Calcis vivæ uncias sex.

Mixta humectentur nonnihil pauculo aceto destillato, immittanturque retortæ vitreæ, ac igne aperto, per gradûs aucto, expel-

expellatur Mercurius in vas recipiens præpositum, aquâ frigida semiplenum. Mercurius prolectus, separatus ab aqua, per corium semel atque iterum cogatur: qui vulgari præstantior erit, præsertim si, repetitis sublimationibus, purior reddatur, tum etiam, additione quorundam mineralium, animetur; modo sequenti scilicet:

℞. Mercurii, puri, studiosè è Cinnabari nativâ extracti,
Reguli Antimonii Martialis stellati, ana libram unam,
Argenti limati libras duas:

quibus prob è mixtis ac amalgamatis, sublimetur Mercurius igne aperto, per retortam, & pellatur in vas recipiens præpositum, aquâ ad mediam partem repletum. Et hæc ipsa *Mercurij sublimatio*, seu *destillatio*, à speciebus prædictis octies, vel decies, repetatur, singulis vicibus *Mercuriū* siccando, ac per corium trajiciēdo. Sic Mercurius, ut Aquila, liberè volabit, à metallis & mineralibus animatus, spirituosus, nec non purus ac limpidus factus; æthereoque colore fulgidus apparebit. Hunc Mercurium non immeritò Philosophicum dixeris, qui Solem & Lunam in primam sui materiam revocare, & spiritualia rursus efficere potis est, servatâ seminali virtute, ac radicali humiditate. Et hæc, citra parabolas, veritatis avidis Studiosis dicta sufficiant.

Ad *Cinnabarim factitiam Artificialem* nunc revertor; quæ paratur *ex Mercurio vulgi currente, & sulphure communi ac puro*; liquando nimirum sulphuris uncias quatuor, immiscendoque illi Mercurii uncias octo. Ex hac mixturâ, beneficio sublimationis repetitæ, nanscisceris Cinnabarim Artificialem Officinarum. Cujus exactam etiam descriptionem Clariss. Schröderus, *in Pharmacop. sua Medico Chymica, lib. 3 c 15 pag. 409.* tradit; quæ ibidem videatur.

Oleum Corrosivum Mercurii, & Antimonii, quod *Butyrum Antimonii* vocant, unà cùm Mercurio vitæ, qui & ipse Antimonio sua debet primordia, ad proprium Caput, *de Antimon.* destinavimus.

Caput VIII.

De ANTIMONIO.

Iam ad finem perductis *Metallis*, & absolutis medicamentis usualibus ex iis, ad alia, minùs talia, *semi-Metalla* seu *Mineralia* dicta, progredi, atq; etiam horum nobis salutaria & proficua medicamina describere, Mantissæ inserere, & Lect. B. communicare, juris esse existimavi. Quapropter ab *Antimonio*, seu *Stibio*, tanquam cætera mineralia præstantiâ & virtutibus medicinalibus antecellente, auspicaturus; illico ad salutaria, ex hoc subjecto remedia adstruenda me accingam: quæ etiam, absque fuco atque hyperbolicâ obscuritate, præmissâ priùs *Antimonii* definitione, etymo, genesi, loco natali, atque facultate, fideliter allaturus sum.

Est autem *Antimonium* corpus minerale, metallis cognatum & proximè adnascens, eò quòd ex iisdem (quibus & Metalla) principiis, in visceribus terræ, conflatum sit: pro majori nimirum sui parte, ex *sulphure* inflammabili, tum etiam fixo, solari, & puro: *Mercurio* metallico sulphure minùs copioso; & *salis* parte minimâ, constans; ita, ut censendum sit, Archeum terræ hoc, tanquam ex principiis superfluis metallicis indigestum, corpus ad latera perfectorum metallorum collocasse, in rudem hanc massam conflasse, & veluti ad altiora metalla generanda segregasse; quod tamen, accedente semine & spiritu metallico, in metallum tandem perfectum efformari & transire possit. Etenim experientiâ constat, & avito

Majorum

Majorum uſu confirmatum eſt, *Antimonii mineram*, per incerationem & macerationem ſalſarum & lixivialiũ aquarum, ac liquorum, ita maturari, ut pro haud exiguâ ſui parte in perfectiſſima metalla, *Aurum* & *Argentum*, transmutari poſſit. Cujus rei ipſe teſtis oculatus & arbiter fui Claudiſori, Anno 1643. ubi Venerandus Senex ac Medicus, Dn. *Adamus Zusnerus*, nonageſimum quartum illo tempore annum agens, hæc propria experientiâ, & quotidie, haud exiguo ſubſtantiarum ſuarum augmento, comprobavit.

Variis, ab antiquis & recentioribus Chymicis, *Stibium* inſignitur nominibus. *Lupum* enim nonnulli, à devorando; quòd cuncta metalla devoret: *Proteum* alii; quòd in varias figuras & colores diverſos ſeſe transmutari ſinat; *Radicem* quidam *Metallorum*; quia omnibus adjacet metallis: *Saturnum* item *Philoſophorum*, & *Magneſiam Saturninam*: *Leonem rubrum*, Paracelſus: *Orientalem* verò *Leonem*, Baſilius ænigmaticè indigitare & appellare ſolebant.

Delectum, & valorem, *Antimonii* quod concernit: illud præ omnibus amplectendum, quod ex Auri- & Argenti-fodinis eruitur, adeoq; *Hungaricum*: & quod ex *Tranſylvania* venit, præ aliis palmam retinet; eò quòd illud principiis purioribus, *Sulphure* præſertim, & *Mercurio*, à ſpiritu & ſemine Auri & Argenti veluti imprægnatis, gaudeat. Unde ab omnibus etiam Spagyris & Chymicis, ad ſuos labores, diverſaque ex eo conficienda, præparandaque medicamenta, expetitur: imò ad longinquas regiones & oras non exiguis defertur expenſis; & ſummè deſideratur. Striis ſcintillantibus & ſplendentibus longis utplurimùm præditum eſt, quando nimirum jamdum igne fuſum, & (uti ſolet) in maſſam pyramidalem redactum eſt.

Nativum Antimonium verò aliquando purum & putum particulatim, majoribus, minoribúsve fruſtulis eruitur: nonnunquam ſaxis & lapidibus aliis montanis commixtum & adnaſcens, majori mole reperitur. Illud etiam, quod è veris Aurifodinis effoditur, & maculis rubeſcentibus conſperſum ac conſpicuum eſt, ab omnibus expertis Chymicis probatur.

De *Viribus*, ac *Virtutibus*, *Antimonii* multa inferenda eſſent, explanandumque; utrum hoc tam exitiale venenum ſit, uti nonnulli inexperti Oſores illud allatrant, atque divulgant: num è contra ſalutare Naturæ productum, quod humano generi, vel in ſubſtantiâ uſurpatum, aut exinde derivatis ac diſpenſatis remediis, magnum ſit antipharmacum. Verùm, cùm omnia hæc, & ad amuſſim, Clariſſimus Quercetanus, *cap. 11. de Antim. p. 673.* explanarit, adductis inſimul aliorum, cùm Antiquorum, tum Recentiorum præclariſſimorum Virorum ſententiis: idcircò hoc onere ac cenſurâ hîc meritò ſuperſedeo, eaque ſicco quaſi tranſeo pede; ne & acta agere, & dextrè jam deſcripta deſcribere videar. Eò igitur B. L. ablegatum volo, ubi omnia & ſcitu digna, & neceſſaria, ad unguem exarata offendet ac deprehendet. Hoc unum adverterim ego; eos ſolummodò relegare *Stibium*, ac contemnere, ſeu cum reliquis venenis repudiare, quibus anguſta domi ſupellex ac ſcientia, & qui Philoſophiam ſuam, rerumque naturalium ſcrutinium, obiter ſaltem ac tumultuariè comprehendêre. Quid igitur mirum, extra limites proſilire, quibus tam limitatum eſt judicium? Quo tamen non obſtante, ipſe ego nonnullos, qui ab *Antimonio* abhorrent, illudque pro deleterio habent, excuſo: Periculoſæ enim plenum opus aleæ eſt, ignoto ſeſe concredere pharmaco, cujus virtus & energia adhuc deſideratur. Quare qui genium ac indolem, vires, & actiones, *Stibij* dilucidè non penetravit, fugâ ſibi conſulat potiùs, quàm ut temerè illud amplectatur aut aſſumat, nec obvio cuique Chymiaſtro & fumivendulo, talia offerenti, ſe concredat. Eſt enim *Antimonium*, (ut & nonnulla vulgariter ex eo parata remedia violenta) tanquam culter in manu puſionis, aut enſis bifidus in dextra ſtulti, quorum multi propriâ dementiâ intereunt: cùm interim innumeri vitam & ſanitatem ſibi per *Antimonium* vindicent, & deploratos ac chronicos morbos profligent; ubi

dextrè à Spagyris paratum, cauteq; fuerit propinatum. Et verò ipsi cæteroquin Chymię pertęsi, aut ignari, suffragari cogerenter, eximias dotes, & arcanas vires, contra diros morbos, in *Antimonio* latere; si illud crudum, saltè in minutas particulas confractum, ac in petiâ ligatum, citra torturas, quas Processûs indigitant, aquosis saltè decoctis largiter superadderent; nequaquã verò ex vino propinarent. Tam enim abest, ut, taliter adhibitum, deleterii & nocui quid in *Stibio* deprehenderent; quin potiùs salutariter tam internis, quàm externis, usibus destinarent. Etenim hujus præscriptionis, & querelarum super *Antimonium*, ejusq; vulgariter parata medicaměta, caussa unica est, mala feriatorum hominum temeritas, atque audacia; qui sine discrimine, & cognitione, cùm ægri & morbi, tum remedii, talia, malâ fide, à quovis fumivendulo parata medicamenta Antimoniata, interno usui destinarunt; è quibus postmodum haud pauci funesti eventûs & casûs Tragici subsecuti sunt. Quorum certè malorum eventuum ipse ego multoties arbiter fui: uti in progressu, ubi de *Antimonio Diaphoretico* acturus sum, dilucidè explanabo. Verùm, quàm salutares è contra effectûs, & præsentaneas gravissimorũ morborum medelas, tanquã à divina auxiliatrici manu promanassent, Antimonium, ejusq; legitimè & dextrè parata medicaměta, ediderint, & præstiterint; hæc mõstrant Doctiss. Senis Rulandi, tum & aliorum præclarissimorũ Virorum, posthuma scripta, nec non viva testimonia. Quàm speciosâ quoq; panegyri Antimonio, Clar. & Doctiss. Matthiolus, Archiater quondam, Cæsareus, parentârit; hujus copiam tibi refert solertissimus Quercetanus, loco suprà citato. Quare lividorum, aut maleferiatorum hominũ querimoniæ nequaquam me morantur, quin ad salubria, ex Antimonio, paranda remedia illicò descendam.

VITRUM ANTIMONII, SINE ADDITIONE.

Primum omnium, & communissimum, quod arte ex *Antimonio* parandum venit, medicamentum, *Vitrum* ejus est. Hoc quomodo parandum, Clariss. Schröderus, *lib.3. c.17. p.422.* descripsit. Ast, cùm insufficienter explanatum sit, valdeq; intricatum, neq; illa additio salis communis probanda; idcircò legitimam ejus præparationem, cum omnibus manipulationibus, hîc adstruam; quæ talis:

℞. Antimonii Hungarici opt. subtiliter triti, qv. pl.

Hoc calcinetur leniter, in vase terreo plano & largo, & quidem sub camino, loco patulo, rudicula æneâ, (non ferreâ) continuò agitando, ne in grumos tam citò concrescat. Hoc si ultimò tamen contingat, & Antimonium (ut fieri solet) in grumos abeat; redigatur denuo in pulverem, &, (uti priùs,) in patinâ illâ planâ, continuò commovendo rudiculâ, super igne leni calcinetur: & si iterum concrescat; tertiâ etiam vice, postquam iterum subtiliter tritum, antedicto modo calcinatio reiteranda: in qua non ampliùs, vel difficulter, conglobabitur; sed in gryseum pulverem, cineris instar, convertetur: qui tamen non diu, post peractam calcinationem, asservandus est, ne ab aëre attracto alteretur, ac ægrè postea perspicuitatem vel diaphaneitatem vitream nanciscatur. Propterea illicò, absolutâ calcinatione legitimâ, crucibulo immissus, igni fusorio tradendus est: sic spatio quadrantis, aut dimidiæ horæ perspicuitatem (quam subinde bacillo ferreo inserto, non diu autem intus relinquendo, explorare licet) mutuabit: quâ apparente, statim effundatur in pelvim cupream, & Vitrum erit pulcherrimum, repræsentans quasi Rubinum. Quòd si tamen (uti nonnunquam contingit) ad diaphaneitatem difficulter reducatur, injiciatur illis, dum adhuc in crucibulo liquatum, nonnihil Sulphuris communis frustulatim; prout in præparatione & purificatione Nitri, pro Lapide Prunellæ, fieri assolet, ut conflagret: quod illico *Antimonium* depurabit, diaphanumque *Vitrum* reddet.

Præterea quoque notandum est, quòd ferrea Instrumenta, quæcunque etiam illa sint, quibus cùm pro calcinatione, tum vitrificatione *Antimonii* opus, abarcédã & vitanda sint; si nimirũ *Vitrum* perspicuum, & non scorias efficere, in votis sit. Unde superiùs, non abs re, & sine ratione, studiosè monui; ne saltem rudicula ferrea, pro exploranda diaphaneitate, crucibulo, & liquato Antimonio nonnunquam, & quidem

dem sæpiùs, immitti solita, diu intus detineatur, sed protinus qualibet vice extrahatur; ne & ipsa ab Antimonio, pro parte saltem ejus immersa, absorbeatur, quemadmodum aliàs omnia metalla, præcipuè ferrum, *Antimonium* devorat) &, loco vitri, tandem scoriæ, Reguli instar, efficiantur. Hinc etiam vas illud terreum, seu patina larga plana, in quâ *Antimonium* calcinandum, ut & crucibulum, in quo liquandum, omni Martiali glebâ, sive scoriis ferri, carere & immunia esse debent. Secus enim, si nigricantia vasa, quæ Cellæ-Figulorum (oppido in Austria superiori, vulgo Hafner-Zell) conficiuntur, metallis, mineralibusq; aliàs liquandis & calcinandis usitata, in igne quidem constantia & durabilia, huic calcinationi & vitrificationi *Antimonii* adaptarentur, neutiquam *Vitrum* diaphanum aut perspicuum efficeretur; quin potiùs massa Reguli obscuri, vel scoriis simillima, acquiratur. Quod & mihi inter initia contigit, donec, experientiâ edoctus, imposterum ab his instrumentis abstinui, & alia longè aptiora vasa, constantia, ac ignem strenuum diu sustinentia, pro his laboribus adinveni, & à figulis studiò confici curavi: ex solâ nimirum terra figulina purâ albescente, vitro & silicibus subtilissimè tritis, terræ dictæ largiter immixtis. Et hæc quippe instrumenta, seu vasa, perfectissima sunt & durabilia, ad quoscunque labores, & similes metallorum ac mineralium liquationes, & destillationes spirituū corrosivorum aptissima. Ne etiam, in ipsâ liquatione, pura metalla, Aurum & Argentum puta, rebus heterogeneis, & quidem scoriis Martialibus, permisceantur, & inquinentur; spissa ob id efficiantur; quippe quod utplurimùm à ferro, ejusque scoriis, è quibus dicta crucibula nigricantia confecta sunt, unicè causatur. Idcirco necessarium hoc monitum silentio transire nolui, ut advertant Tirones Chymici & Pharmacopœi, quanta circumspectione & prudentia opus sit, in levissimis laboribus Chymicis, & Pharmacevticis: cùm & instrumenta ac vasa necessaria totum nonnunquam opus morentur, & vel ex toto pervertant; vel pravas saltem qualitates medicamento inter processûs superinducant.

Cæterùm, *Vitrum* hoc, sine additione ullâ (uti edoctum) legitimè paratum, medicamentum quidem efficax est & violentum; non omnino tamen spernendum, si à Medico prudente, debito modo, & justo tempore, usui destinetur; & non cuilibet indiscriminatim, sine ullo respectu, sed naturâ robustioribus, ac morbis pertinacioribus laborantibus, atque afflictis, saltem propinetur. Nec tamen (quod observatione dignum) per se, aut in crudâ sua substantiâ; sed Vini unciis duabus, vel tribus pondere granor. iij. iiij. vel v. per infusionem immergi, ab eoque, post aliqualem macerationem, separari, Vinumque illud saltem, relicto *Vitro*, seu pulvisculo, in fundo, exhiberi potest. Solent quippe nonnulli ex hoc ipso *Vitro* Pocula conficere, in quibus si vinum per aliquot horas saltem infusum steterit, ac postmodum potetur, potenter operari deprehenditur. Conficitur præterea ex hoc ipso *Vitro* Angeli Salæ Syrupus Emeticus; ut & plura alia, quæ paulò pòst sequentur, remedia. *Vitrum* hoc à Basilio Valentino S. Bened. Monacho, *in Curru triumph.* laudibus summis extellitur; ut etiam Lapidem suum ignis, Panaceam, seu Medicinam universalem, ex illo conficere edoceat: quem haud gravatim ipse B. Lect. consulat.

VITRUM ANTIMONII SOLARE.

℞. Antimonii Hungarici uncias sedecim,
Auri purissimi unciam unam:

Liquefiant, vel fundantur simul in crucibulo, donec *Aurum* ab *Antimonio* devoratū vel absorptum sit. Hinc protinus effundatur *Antimonium*, ne *Aurum* in Regulum abeat, & separetur. Redigatur postea in pulverem subtilem auratum hoc *Antimonium*, & (uti superiùs, in simplicis Vitri præparatione, ostensum,) tribus vicibus probè calcinetur, donec non ampliùs concrescat, aut in grumos abeat, neque fumum exhalet aut eructet. Peractâ hâc calcinatione, immittatur protin, crucibulo, igniq; fusorio, ut liquetur, tradatur, superinjiciendo particulam unum atq; alteram *Sulphuris*; quò citius nempè purificetur, &

perspicuum fiat, rudiculâ ferreâ aliquoties explorando. Hoc habito signo, effundatur in pelvim cupream: & sic vitrum rubicundissimum, Rubini instar, evadet, pro Tinctura Antimonii extrahenda aptissimum.

Ex *Regulo Antimonii* similiter *Vitrum*, cum, & sine, Auri additione parari potest: quod, uti ex Regulo, tanquam parte puriori *Antimonii*, paratum: ita etiam simplici vitro, quoad usum Medicum, multò mitius & præstantius erit.

Ex *Mercurio vitæ* similiter, solâ fusione in crucibulo, igne forti, *Vitrum* efficitur album. Ex quo patet, dictum *Mercurium vitæ* verè *Antimonii sobolem* esse; non autem Mercurii; & cum *floribus Antimonii* easdem obtinere virtutes.

REGULUS ANTIMONII STELLATUS.

℞. Antimonii Hungarici boni uncias xvi.

Liquefiat in crucibulo, igne forti; cui statim immergantur

Clavor. ferreor. benè purg. & candefact. priùs, unciæ octo:

quibus probè liquatis ac unitis, superinjiciantur

Nitri purissimi, &

Salis Tartari, ana uncia una semis, vel unciæ duæ:

fluant sic probè per horæ quadrantem, aut ultra, igne sat forti, ad instar aquæ; & tandem in Calicem fusorium, sævo illitum, fundantur; calicem malleolo, in ipsâ infusione, continuò percutiendo, sicque promovendo *Reguli* subsidentiam & separationem. Refrigeratis pòst omnibus, eximatur tota massa; cui in fundo adhærebit *Regulus*, superiore suâ parte jamdum stellam obscurè repræsentans: qui à scoriis separandus, & denuo, secundâ ac tertiâ vice, additâ semper, de *Nitro*, & *sale Tartari*, particulâ, fundendus, ac calici fusorio infundendus est; singulis autem vicibus scorias separando. Sic mox in secunda vel tertia fusione *Stella* in superna *Reguli* parte exactè repræsentabitur, ac si arte, juxta dimensionem, figurata fuisset.

Ex hoc *Regulo*, *Vitrum hyacinthinum* colore, ad eandem planè normam, quâ superioris *Vitri* ex *Antimonio* crudo præparatio edocta est, commodè paratur: quod ipsum mitiùs, superiori simplici *Vitro*, in Medicina operabitur.

Ex superiori præterea *Regulo*, ac proprio *Antimonii Mercurio*, quantitate æquali, Clariss. *Agricola Essentiam* haud inelegantem parare docet, beneficio nimirum Spiritûs Vitrioli, amalgama horum duorum præcipitando, & in pulverem rubeum, igne moderato, convertendo. Quem præcipitatum postea cum spiritu vitrioli Philosophico extrahere, tandemque, cum spiritu vini tartarisato, in *Essentiam* elaborare præcipit; varias ipsi virtutes, in morbis Venenatis, Philtris, Paralysi, & Contracturâ, assignans.

REGULUS ANTIMONII SINE MARTE.

℞. Antimonii Hungarici boni libram unam semis,

Nitri purissimi,

Tartari crudi, sed puri, ana libram unam.

Cuncta hæc, in pulverem redacta, ac probè mixta, detonent. (uti Chymici loqvuntur) Hoc, cochlear unum post aliud, ejus mixturâ plenum, prunæ ardenti, in vase terreo, sive etiam in crucibulo, aspergendo conflagret, ad instar pulveris pyrii. Hâc spontaneâ veluti calcinatione peractâ, immittatur massa hæc calcinata crucibulo, & igni fusorio tradatur, donec instar aquæ fluat. Effundatur protinus in calicem fusorium, sive mortarium æneum parvum calidum, sævo priùs inunctum; calicem, sive mortarium, inter infusionem, malleolo semper pulsando, sicque promovendo exactiorem *Reguli* subsidentiam. Omnibus postmodum refrigeratis, separetur *Regulus* à scoriis: qui porrò in pulverem tritus, & novis, seu recentibus speciebus, *Nitro* nimirum, & *Tartaro*, sed pro dimidiâ tantùm sui parte, respectu *Reguli*, commixtus, eodem modo, quo priùs, igne fusorio liquetur, & in calicem, vel mortarium, sævo inunctum & calefactum, fundatur: à

scoriis

scoriis purior jam factus, separetur, ac ad labores alios asservetur. Hinc è scoriis, à *Regulo* separatis, & in aprico aliquandiu relictis, beneficio aquæ ferventis, s. q. superaffusę, extrahatur rubedo sanguinis instar, coquendo. Cui aquæ tinctæ, per inclinationem aut filtratioņē separatę, acetum destillatum inspergatur; & præcipitabitur *Pulvis* rubeus; qui *Sulphur fixum Antimonii*: quod repetitâ affusione aq. simpl. edulcorandū, ut ab omni salsedine liberetur; exsiccandum tandem, & ad usum asservandum. Vocatur *Sulphur Auratum Diaphoreticum*.

Medicamentum est in Peste, aliisq; morbis Malignis, ad sudorem propellendum, efficax. Cujus dosis scrupulus semis, ad scrupulum unum: in vehiculo convenienti propinando.

Solutio prædicta *Scoriarum*, antequam aceto præcipitatur, *remedium optimum est in ulceribus exedentibus, magnis, tibiarum & pedum sanandis: si singulis diebus, horâ unâ vel alterâ, pedes & crura exulcerata illi immergantur.* Mirum est, quàm viscosam materiam, veluti gluten, extrahat, ut etiam ligneo, vel ferreo, instrumento illud detergere, vel abradere, necessum sit: quod multoties effectu ipso, ac felici successu, comprobavi.

In Menstruis retentis, ex solutione hac, *lateribus calefactis aspersâ, fumus ab infra susceptus, præsens fert auxilium: potentiùs verò agitur, si illa uteri vaginæ syringe injiciatur.*

REGULUS ANTIMONII per se,
Sine Additione.

Recipiatur *Antimonii Hungarici*, particulatim saltem contusi, libra una: quæ crucibulo immissa, suprà pulvere carbonum, ad quatuor vel quinque digitorum crassitiem, tegatur, & igni fusorio forti, ad dimidiam horam, vel ultra, tradatur. Postea remota ab igne, frigefiant omnia, &, fracto crucibulo, in medio scoriarum *Regulus* comparabit; qui à scoriis separandus. Scoriæ verò relictæ, & eodem modo, quo suprà, crucibulo novo injectæ, tectæque carbonum pulvere, ad horæ quadrantem igne forti fundendæ sunt. Quibus iterum frigefactis, *Regulus*, qui apparebit, separandus. Scoriæ porrò tertiâ, ac quartâ, vice, eâdemque viâ, quâ suprà, pulvere carbonum super aspersо, fundendæ sunt; & *Regulus* semper separandus. Et sic ex unâ libra *Antimonii*, tres ferè partes, (si debitè saltem processeris) *Reguli* puri habebis: qui posthac simul in unam massam, vel *Regulum* (si lubet) fundendus; aut aliis laboribus accommodandus.

FLORES, seu LILIUM, ANTIMONII PARACELSI.

Primò in promptu sit Sublimatorium, ex terra forti (de quâ superiùs dictum est) factum; quod in imâ sui parte canalem habeat longum, sursum vergentem, per quem *Regulus Antimonii*, subtiliter tritus, pedetentim injici possit. Comparatum hoc Sublimatorium tradatur igni, in furno aptè concinnato, ne scilicet ignis superiorem Sublimatorii partem, neque ejus capitellum, foraminulo superiùs pervium superapponendum, lambere vel attingere possit. Candente pòst inferiùs vase sublimatorio, injiciatur de *Regulo* trito particula, per canalem, operculo suo protinùs obturandum, ut statim elevetur: quâ sublimata porrò particulâ, *Reguli* plus inspergatur: quod tamdiu continuandum, donec totus *Regulus* injectus, & in *Flores* sublimatus sit: qui ex capitello deinde studiosè colligendi, & adhuc semel (si ita lubet) sublimandi sunt: quô actu etiam elegantiores & præstantiores efficiuntur. Porrò hi *Flores*, sive *Lilium*, phialæ sat amplæ, superiùs Hermeticè claudendæ, immittantur, reverberenturque leniter in arena per ignis gradûs, donec in rubicundissimum Pulverem convertantur: è quo ulteriùs, cum spiritu vini tartarisato, Tinctura elicienda; quæ maceratione, aut circulatione, & abstractione ad competentem consistentiam, in præstantem *Antimonii Essentiam* tandem redigenda est: cujus virtutes facile cuique patebunt.

FLORES ANTIMONII ex CRUDO ANTIMONIO, ut et REGULO.

SUperiùs, in capite de *Saturno*, seu *Plumbo*, elegantè *Flores Saturni* parandi modum, unà cùm Instrumento æri inciso, & expresso, edocui. In hoc instrumento & *Antimonij Flores*, sive ex crudo, sive *Regulo* ejus, non minùs dextrè sublimari possunt: immittendo nimirum *Antimonium*, vel ejus *Regulum*, bicornutæ illi retortæ suprà delineatæ, sine ullâ aliarũ rerum admixtione, solo præmisso, à parte alterâ, recipiẽte, non arctè tamen agglutinato, ut spiraculum relinquatur. Et postquam omnia, (uti figura denotat) in furno accommodata, *Antimoniumq́;* igne paulatim substrato, in retortâ prædictâ fusum fuerit; folliculo per rostrum, recipienti appositum, paulatim insuffletur; & illico *Flores Antimonii* ubertim, per canalem, in vas recipiens prorumpunt. Hoc tamdiu folle insufflando continuandum, quoad omnes *Flores*, pro maximâ *Antimonii* parte, propulsi fuerint: qui tandem è recipiente eluendi, ac per repetitam sublimationem rectificandi sunt. Keslerus pag. 40. Cent. 1.

CROCUS METALLORUM.

HUjus præparatio videatur in *Anim. n. ad Pharmacop. August. p. 458.* & juxta ej, ductum (si lubet) paretur. Cùm verò hic *Crocus* medicamentum tanti ponderis nõ sit, ut in descriptione illius multùm moremur: ad alia, magis utilia, progrediendum fore, duxi.

ANTIMONIUM DIAPHORETICUM.

HUujus medicaminis plures invenies præparandi modos; qui tamen insigniter inter se discrepant: & null, Authorũ est, qui non proprium invenerit modum atque Processum; quorum Clariss. Schröderus nõ paucos descripsit; qui mihi haud arrident. Nec mirũ est, si imperitus Pharmacopola, aut Chymicus, in similes incidat præscriptiones, & juxta earum modulamen præparationes suas moliatur, ut, pro medicamẽto salutari sudorifero, violentissimum & insaluberrimum pariat *Vomitorium*, vel ipsum *Deleterium*; præsertim quando paratum simile *Antimonium* diutius asservatur. Tunc enim pristinam, imò pejorem, magisque venenatam ipso crudo *Antimonio* induit naturam & qualitatem. Quâ de re superiùs, plurimis in locis, omnes, qui Medicinam faciunt, admonitos volui: ut in ejus usu valdè circumspecti sint, si de legitimâ ac dextrâ ejus præparatione, ac ætate, illis non satis constet. Et ne error imposterum facilè committatur, & quilibet, quò pedem securè figere possit, habeat; veram ac genuinam ejus præparationem, *in Animadv. præmissis, pag. 459.* cum omnibus suis manipulationibus & notis, clarè præscripsi: juxta quã si dextrè illud paratum fuerit; error tam facilè nõ irrumpet. Hùc igitur trahenda est.

ANTIMONIUM DIAPHORETICUM SOLARE, seu AURATUM.

℞. Reguli Antimonii puriss. uncias duas,
Auri fini & puri drachmas duas.

Fundantur in crucibulo igne forti, & illico effundantur in mortarium calidum, ne cadat denuò Regulus. Hujus

Reguli nunc aurati, & subtiliter triti, unciis duobus circiter adde
Nitri purissimi unciam unam,
Cremoris Tartari drachmas quinque.

Mixta hæc, & in pulverem redacta, detonent paulatim, (uti loqvuntur Chymici) h. e. cochlear unum post aliud, hâc mixturâ plenum, prunæ vel crucibulo candenti inspergendo. Peractâ hâc primâ calcinatione, massa residuã in pulverẽ iterũ, conterendo, redigatur, additisq; illi porrò

Nitri purissimi unciâ unâ,
Cremoris Tartari unciâ semis,

denuò, uti priùs, detonent, sed in crucibulo jam candente, intra prunas collocato, paulatim etiã mixturam inspergendo. Et hæc recentium specierum, *Nitri* scilcet, & *Tartari*, ad massam residuam additio, ut & detonatio, seu calcinatio in crucibulo ignito & candente, tertiâ vice repetatur. Massa hinc residua, & in pulverem redacta, edulcoretur, sæpius affusâ tepidâ aquâ, quoad omnis auferatur salsedo: pulvis verò in

fundo albus relictus, separatâ studiosè, per decantationem, aquâ salsâ, exsiccetur, ac, crucibulo immissus, tribus vel quatuor horis, igne aperto, moderatè calcinetur, ad majorem fixitatem, & vim sudoriferam & alexipharmacam ipsi conciliandam. Et sic efficitur *Pulvis subflavus elegans, Diaphoreticus & Cordialis, in Peste, Febribusq; malignis præstans. Dosis à scrupulo semis, ad scrupulum unum, & drachmam semis.*

Qui multitudine & pluralitate delectatur Processuum parandorum medicamentorum diaphoret. ex *Antimonio*, omnis generis & coloris; is adeat Clariss. Schröderum, qui, *Pharmacop. Med. Chym. lib. 3. cap. 17.* de *Antimonio*, innumeros ferè descripsit Processus. Nos paucioribus, iisque salubrioribus, dextrè, cum omnibus manipulationibus, ac artificiosis præparationibus, ex lege artis præscriptis, contenti sumus; considerantes, quòd Medico Practico prudenti pauca, eaque vera & experta, sufficiant. Idcircò, missis his, ad alia, ex *Antimonio* describenda, transeo.

OLEUM ANTIMONII CORROSIVUM, quod BUTYRUM vocant.

℞. Antimonii Hungarici subtiliter triti libram unam,

Mercurii sublimati corrosivi tantundē: Misceantur exactè in mortario vitreo, ac in aëre, vel aprico, aliquandiu relinquantur, quoad ab aëre attracto nonnihil humectentur: immittantur postmodum retortæ vitreæ lutatæ, &, præmisso recipiente vitro, vel ex arenâ, vel potiùs igne aperto, (ut ultimò urgētiori igne *Cinnabaris* sublimatio promoveatur) per gradûs destillētur, prodeunte oleo crasso, Butyri instar, quod in collo retortæ congelatur: idcirco carbonibus candentibus suppositis, ejus liquatio, seu stillatio in præpositum vitrum excipulum promovenda, ne omnia disrumpantur: augendo ignem ultimò, prolecto priùs Oleo, seu Butyro, ut retorta per unam atque alteram horam candeat: & sublimabitur ad collum retortæ (quod largum sit) *Cinnabaris* rubicunda, firmiter illi adhærens, unà cum *Mercurio* etiam *vivo*. Peractâ destillatione & sublimatione *Cinnabaris*, Oleum à partib9 heterogeneis, putà *Mercurio vivo*, cuj9 particula etiā cum butyro transit, separetur, *Cinnabaris* nec non à vitro seu retorta fracta separatim colligatur, ac quodlibet seorsim asservetur.

Cinnabaris Antimonii si pura, per se etiam *medicamentum est Diaphoreticum & Antepilepticum: aliquot granis pro dosi exhibitis.*

Notetur tamen, quòd, si *Oleum* magis clarum, ut & *Cinnabaris* magis pura, desideretur, loco crudi *Antimonii*, Regulus ejus, pro eorum destillatione, sit substituendus. Præterea & *Oleum*, seu *Butyrum*, semel destillatum, denuo vel per se; ut purius: vel etiam additâ *Cinnabari* propriâ; ut rubicundius, & præstantius à sulphure Antimonii reddatur, rectificari, ac in virtutibus suis exaltari potest. Nunc, quæ porrò, ex *Oleo* hoc corrosivo, medicamenta salutaria, ad usum internum, paranda sunt, ordine subsequentur.

MERCURIUS VITÆ SIMPLEX & CORRECTUS.

Accipe Olei, seu Butyri, prædicti Antimonii corrosivi q. v. cui Aq. simp. suff. q. & quidem largiter, superaffusâ, præcipitatur *Pulvis* albicans; qui ab aqua acida per filtrum & decantationem separandus, ac, repetitâ affusione aquæ, probè edulcorandus est & siccandus. Hic *Pulvisculus* etymo *Mercurii vitæ* venit, & iisdem ferè, cum *floribus Antimonii*, virtutibus præditus est: quemadmodum ex solo *Antimonio*, non verò ex *Mercurio*, ut vulgi opinio est, ortum ducit: quod ipsâ mechanicâ, & experientiâ comprobari potest. Etenim si is simpliciter saltem igni fusorio, in crucibulo, tractatur, illico in Vitrum diaphanum albescens abit & transmutatur: evidentissimo signo, ab *Antimonio* ejus esse genesin. Cæterùm violenter & potenter, cùm per superiora, tum inferiora, operatur, si intra corpus assumatur; sive per se, in substantia; sive vino infusus. Quapropter cautè ac circumspectè cum hoc simplici, & nondum *correcto*, *Mercurio vitæ* procedendum, isque non, nisi naturâ robustioribus, propinandus: ne *Mercurius vitæ* Mercurius Mortis evadat.

Corrigitur hic *Mercurius vitæ*, ut paulò mitiùs, & vel per inferiora tantùm, operetur, si cùm dupla *Salis tosti* quantitate diu, multumque, super porphyrite, teratur, & levi-

levigetur; *sal* verò iterum, aquâ simplici sæpius affusâ, totaliter abluatur, & *Pulvisculus* remanens, probè edulcoratus, exsiccetur. Sicque vires suas emeticas, ac deleterias quasi qualitates, maximâ ex parte amittit; ut multò benigniùs ac securiùs imposterum operetur. Corrigitur præterea, & malignis suis qualitatibus privatur, à *sale Nitri*: si nimirum *salis Nitri* unciis tribus, in crucibulo, igne aperto, sed moderato, fusis, unciæ duæ circiter *Mrecurii vitæ* pedetentim injiciantur, ac parum in igne detineantur: hinc elixiviato, vel eloto, *sale Nitri*, per repetitam aquæ simplicis affusionem, probè edulcoratus & exsiccatus *Pulvisculus* usui Medico asservetur: qui est *Mercurius vitæ correctus.*

SPIRITUS VITRIOLI PHILOSOPHICUS.

ORdine progredior; cùm medicamentum unum ex alio ducat originem, unusque labor ex alio emergat. Proinde cùm in præcipitatione antecedentis *Mercurii vitæ*, salia mediæ naturæ, à *Mercurio*, tanquam magnete, in sublimatione ejus attracta, & in altum elevata, utpote sibi ferè similia, & Mercurialia, rursus aquâ affusâ separentur, & in aquam resolvantur: præstat, ut aquam illam, à dictis salibus impraegnatam, studiosè asservemus, & à copia aquæ simplicis separemus; quòd fit modo sequenti: nimirum; omnis aqua, à præcipitatione & repetita edulcoratione *Mercurii vitæ*, sive per decantationem, sive per filtrum, separata, abstrahatur in alembico vitreo, quousque omnis humiditas, seu aqua elementaris, destillatione prolecta sit, & guttulæ subacidæ stillare & prodire percipiantur: & tunc vel ab ulteriore destillatione & abstractione cessandum, & residuus, in cucurbita, spiritus acidus asservandus; vel, mutato recipiente vitro, spiritus acidus seorsim excipiendus, & destillatione totaliter rectificandus est.

Egregias non solùm virtutes hic in Medicina spiritus obtinet, utpote *in Epilepsia infantum, & adultorum curanda, obstructionibus Hypochondriorum reserandis, & Febribus ardentibus extinguendis*; verùm etiam ad alios labores, tanquam menstruum singulare, utiliter usurpari potest.

SULPHUR ANTIMONII ex CINNABARI.

C*Innabaris Antimonii* in pulverem redacta, coquatur cum lixivio forti, ex Tartaro calcinato, & calce vivâ, in sartagine ferreâ, horis circiter tribus, vel quousque lixivium rubicundo imbuatur colore: tinctum decantetur, aliudque superaffundatur, & coquatur: quod tamdiu continuandum, quousque lixivium colore rubro non ampliùs imbuatur. *Tincturæ* omnes, dum adhuc calent, filtrentur, & in loco frigido quietè postea relinquantur, donec *Pulvis* rubicundus (qui verum *Antimonii sulphur*) fundum petierit: quod segregatâ aquositate, vel lixivio, per decantationem & filtrum, sæpiusque aquâ recenti affusa, quousque omnis salsedo ablata sit, exsiccatum *Sulphur* tandem asservetur: uti & *Mercurius vivus*, qui in sartagine conspicietur, partim ex *Mercurio Antimonii*, partim ex *sublimato Mercurio* originem trahens, seorsim custodiendus est.

DIAPHORETICUM EX SULPHURE ANTIMONII prædicto.

℞. Sulphuris Antimonii præscripti,
Reguli Antimonii Solaris, ana unciam unam.

Hæc in pulverem subtilem redacta, probeque mixta, immittantur retortæ vitreæ: quibus superaffundantur

Spiritûs, seu Olei, sulphuris per campanam facti,
vel etiam
Spiritûs Vitrioli dephlegmati, unciæ tres.

Digerantur calore leni septimanâ circiter unâ: postea abstrahatur spiritus totus; qui tamen reaffundendus & abstrahendus; & hoc vel secundâ, tertiavé vice repetendum est, augendo ultimò ignem, ut

ut retorta horis X. circiter candeat. Massa in fundo relicta, & aquâ rosaceâ sæpius lota, usui asservetur: cui tamen (si lubet) Bezoar Orientalis veri, & Occidentalis, ana drachmæ duæ circiter admisceri possunt. *Sudoriferum est præstans: hinc in morbis venenatis & malignis, ubicunq; sudore proliciendo opus, cum emolumento adhibetur.*

PANACEA ex ANTIMONIO, & ejus BUTYRO.

℞. Butyri Antimonii, à sua propria Cinnabari rectificati, uncias sex:

cui, immisso alembico vitreo, superaffundantur

Spiritûs Vini summè rectificati, & ab omni phlegmate penitus liberati, libræ tres, vel quatuor.

Misceantur exactè concutiendo, donec in coagulum album, cremoris lactis instar, convertantur; digerantur calore leni, in vitro bene clauso, diebus octo; singulis tamen diebus concutiendo: hinc in B. M. tota humiditas, seu spiritûs omnes, lenissimè abstrahantur, quandiu aliquid humidi transit, & in residuo *Pulvis* albicans, seu *Terra candida*, à Philosophis *Sancta* nuncupata, remaneat. Huic porrò terræ, cucurbitæ vitreæ humili immissæ, affundatur

Spiritûs Vitrioli rectificati, & ab omni phlegmate liberati, q. s. ad trium digitorum transversorum supereminentiam.

Diegerantur in arenâ, leni calore, unâ circiter septimanâ: agglutinato dein capitello, præmissoque vitro recipiente, evocetur tota humiditas, seu *Oleum Vitrioli*, quoad terra ignea essentificata, massæ instar, in residuo maneat. Hæc massa à fracto vitro studiosè separata, & in pulverem subtilem redacta, pro dimidia sui parte phialæ luto obductæ, relicto à latere phialæ speculo (uti Chymici loqvuntur) ad explorandam mutationem colorum apparentium immittatur, & in arena, igne moderato continuo, paulatim tamen aucto, s. a. tamdiu assetur, quousque ab uno in alium colorem, tandem in rubicundum, mutata fuerit: & *erit medicamentum, ad diversorum morborum agmina profliganda, efficacissimum.* Keslerus.

PANACEA alia ex BUTYRO ANTIMONII.

℞. Butyri, seu Olei, Antimonii corrosivi, à suâ Cinnabari semel rectificati, libram semis:

cui superaffundantur in cucurbita vitrea

Spiritûs vini summè rectificati libræ tres, vel quatuor.

Fiatque coagulum, sæpius agitando: digeratur post leni calore, duarum circiter septimanarum spatio, in vitro seu cucurbita satis alta, & probè clausa, quoad iterum in liquorem resolvatur. Hinc abstrahatur spiritus destillando ex cineribus, donec in residuo maneat *Pulvis* albissimus. Huic in fundo superstiti porro affundatur

Olei proprii, seu Butyri Antimonii resoluti, libra semis, seu unciæ sex:

quod iterum, peractâ digestione hebdomadali, in arena fortiter abstrahatur; idque bis tervé repetendo, quousque materia veluti fixa in residuo maneat: quæ porrò, phialæ inclusa, tamdiu in arena, igne satis intenso ac continuo, gradatim alternis diebus aucto, assetur & calcinetur, donec tota materia rubea fiat. Jam verò, ex hoc pulvere fixo & rubro, eliciatur *Tinctura* rubicundissima, cum spiritu proprio, in præcipitatione *Mercurii vitæ* aquisito, repetitis vicibus affuso, quousque spiritûs affusi rubedine non amplius inficiantur. Spiritûs tincti omnes ad mellaginem, seu liquorem crassum, in cineribus abstrahantur: residua autem *Tinctura*, ut magis subtilisetur, porrò cum spiritu vini summè rectificato & tartarisato extrahatur, repetitis vicibus spiritum affundendo, quoad coloretur. Spiritûs tandem tincti omnes ad liquorẽ crassum rubicundissimũ abstrahãtur; qui studiose asservetur & custodiatur:

vel, (si lubet) retortæ vitreæ parvæ immissus, igne arenæ in *Oleum* dulce, & rubicundissimum, destilletur.

BEZOARDICUM MINERALE.

℞. Butyri Antimonii corrosivi uncias tres:

cui cucurbitæ vitreæ parvæ immisso affundatur

Spiritûs Nitri optimi tantum,

quousque *Oleum*, seu *Butyrum*, totaliter solutum fuerit, nec ulla, ex contrarietate spirituum, effervescentia vel ebullitio ampliùs percipiatur. Hinc in arena abstrahatur *spiritus Nitri* omnis ad siccitatem massæ albissimæ. Hæc è vitro recepta massa, ac super porphyrite probè trita, cucurbitæ parvæ denuo indatur, superaffundendo illi *spiritûs Nitri* recentis ad supereminentiam duorum circiter digitorum transversorum, iterumque destillando abstrahatur: quod & tertiâ vice repetendum, augendo ignem ultimò, ut retorta veluti candeat; quoad omnes spiritûs expellantur. Massa residua albissima super porphyrite probè trita, ac crucibulo immissa, igne aperto per unam atque alteram horam leniter calcinetur, ac, in vitro probè clauso, usui asservetur.

Est medicamentum sudoriferum & alexipharmacum, in morbis venenatis & contagiosis summè proficuum ac salutare. Datur à scrupulo semis, ad scrupulum unum, & drachmam semis: modò legitimè fuerit paratum.

SAL ANTIMONII.

Ex massa, quæ à destillatione *Butyri Antimonii* in retorta residua mansit, *sal Antimonij* elici potest; idque beneficio aceti destillati, cum *spiritu Nitri* paulisper acuati: & hoc eò feliciùs & citius, si dicta massa, in pulverem redacta, priùs bis tervé cum *sulphure* calcinetur, ad modum, uti chalybs cum sulphure conflagrat, pro vitriolo ejus parando, admiscendo qualibet vice sulphuris unciam unam semis, massæ Antimoniali libræ uni. Abstracto dein aceto destillato, post extractionem nimirum *salis*, remanet materia salina subflava, quâ cum aquâ simplici denuò solutâ, filtratâ, & ad cuticulam iterum solutione abstractâ, concrescant, in loco frigido, *Cristalli Salini*; qui diligenter asserventur.

Purgant lenissimè: Infantibus etiam exhibiti in vermibus, hydrope, aliisq; morbis, ubi purificatione sanguinis opus est, salutares existunt.

SAL ANTIMONII ex VITRO, & SPIRITUS VITRIOLI ANTIMONIALIS PURGANS.

℞. Vitri Antimonii, sine additione ullâ, suprà edocti, q. v.

cui in cucurbita vitrea parva superaffundatur

Spiritûs Vitrioli dephlegmati ad duorum digitorum transversorum supereminentiam.

Digerantur leni calore cinerum, diebus aliquot, quousque spiritus nigro imbuatur colore: qui per filtrum separandus, ac usui asservandus est. *Cujus dosis gut. v. vj. ad x. mundificant sanguinem, educunt tartareas & superfluas humiditates; uti etiam vermes: hinc & podagricis, ac vaga arthritide laborantibus, conducit.*

Ex residuo verò vitro, ab extractione relicto, *sal Antimonij* conficiatur, modo sequenti: nimirum; *Vitro* relicto admisceatur pars quarta sulphuris triti, & in patella terrea, super igne leni, calcinetur, continuò agitando spatulâ vel rudiculâ ferreâ, quousque sulphur totaliter conflagraverit. *Vitro* residuo, probè iterum trito, denuò sulphuris tantundem, seu quarta pars, admisceatur, eodemque modo, quo suprà, calcinetur: quæ calcinatio ter quatervé repetenda. Tandem ex *Vitro* hoc probè calcinato, cum s. q. aceti destillati, repetitis vicibus affusi, extrahatur *sal Antimonii*: acetum per destillationem abstrahatur ad siccitatem salis; qui porrò aquâ simplici aliquoties solvatur, filtretur, & in *Cristallos* reducatur. *Purgat leniter, & etiam gravidis & infantibus securè propinari potest, à gran. v. ad. x.* Agricola.

SULPHUR ANTIMONII.

Destilletur primò *Aqua fortis* ex ana *Nitri* & *Aluminis*, admixtâ Boli, vel Aluminis calcinati, suff. q. sec. artem. Huic Aquæ forti pars quarta Salis communis admisceatur, ut in ea leni calore solvatur. Jam verò, accipe *Antimonii* pulverisati q. v. cui, alembico vitreo immisso, guttatim & pedetentim affundatur aqua prædicta Regia, ut solvatur, quantum nimirum solvi poterit. Solutio protinus decantetur, & filtretur (certas ob causas) cui statim, infusâ largâ quantitate aquæ simplicis calidæ, separabitur *Sulphur*; quod studiosè separandum, &, repetitis vicibus, aquâ simplici edulcorandum, ac usui asservandum est.

SULPHUR ANTIMONII ALIUD.

℞. Antimonii Hungarici triti, vel, ejus loco,
Reguli Antimonii, libram unam:
cui affundatur pedetentim
Olei Tartari per deliquium facti tantundem, vel plus;

& super igne leni exsiccentur, quoad massa rubea remaneat. Massa hæc in pulverem subtilem redacta, coquatur in sartagine ferreâ, cum suff. q. lixivii fortis, repetitis vicibus, quousque rubedo in lixivio appareat. Tincto lixivio inspergatur acetum destillatum, ut præcipitetur *Pulvis* rubeus; qui ab omni salsedine, repetitâ aquæ simplicis affusione, liberetur, ac usui asservetur. Porrò: qui hoc, vel aliud, *Antimonii sulphur*, quocunque modo paratum, in præstantius medicamen ulteriùs elaborare vel redigere voluerit; id assequi valebit, affundendo illi spiritum, seu oleum, *Vitrioli* dephlegmatum: quod aliquoties ab eo abstrahatur, ad fixitatem *sulphuris*. Ex hoc *fixo sulphure Tinctura*, cum spiritu Vitrioli Philosophico, vel etiam cum spiritu Veneris, eliciatur: spiritûs tincti ad mellaginem abstrahantur: quibus abstractis, cum spiritu vini rectificato denuo *Essentia* rubicunda eliciatur; & abstractione etiam hujus, ad justam consistentiam reducatur *Essentia*, studiosè asservanda, ac usui Medico accommodanda.

BALSAMUM ANTIMONII.

℞. Sulphuris Antimonii, modo præcedenti, vel ex Cinnabari ejus, uti suprà, parati, unciam unam;
cui adde
Salis Tartari tantundem.

Misceantur exactè, super igne leni, in patella terrea. Huic mixturæ, cucurbitæ vitreæ immissæ, affundatur
Spiritus Terebinthinæ ad duorum vel trium digitorum supereminentiam.

Digerantur leni calore cinerum, quousque *Spiritus* rubicundo imbuatur colore; qui effundendus, ac usui asservandus est. *Præstat in morbis Pectoris, exulcerationibus Pulmonum, aliarumq; partium internarum læsionibus; à gutt. 6. ad x. & ultrà, sumptum.*

TINCTURA, seu ESSENTIA, ANTIMONII.

℞. Vitri Antimonii rubicundiss. sine additione parati, vel, quod melius,
Vitri Antimonii Solaris, sup. edocti, q. s.

Redigatur in *Pulverem* subtilem, & aliquoties cum spiritu Veneris, ex ære viridi destillato, humectetur, toties que iterum in calore leni exsiccetur. Ex hoc vitro porrò, cum s. q. prædicti spiritûs Veneris, repetitis vicibus affusi, eliciatur, leni calore, *Tinctura* rubicunda (in vitro satis alto, & probè clauso, ne spiritus exhalent) quousque spiritûs tingantur. Hi spiritûs tincti omnes leni destillatione abtrahantur, ad remanentiam liquoris crassioris, sanguinis instar. Spiritus Veneris abstractus ad eosdem, & consimiles labores, & extractiones, asservetur, virtutibus suis haud diminutus. Liquor verò residuus *Antimonii*, sulphure solari plenus, aut imbutus, porrò cum Spiritu vini summè rectificato extrahatur, (quod in momento quasi contingit, quemadmodum spiritus vini, quamprimùm *Tincturæ* priori abstractæ affusus, illicò summâ rubedine inficitur, *Pulvisculus* nec non flavus, qui in primâ abstractione spiritûs Veneris, una cum liquore rubro remansit, potiori sui parte in spiritu vini resolvitur.) Abstracto denuo spiritu vini, ad remanentiam liquoris

crassioris, remanet *Tinctura Antimonii* rubicundissima, sanguinis instar, quæ à *Pulvisculo* flavo subsidente separanda, & studiosè asservanda est. *Præstat in morbis chronicis & diuturnis: sanguinem, insensibiliter operando, purificat. In Epilepsia præterea, Paralysi, & Febribus diuturnis, summò cum fructu exhibetur. Pulvis* verò remanens flavus diligenter etiam asservetur. Hic Sulphuri Auri cognatus est. Namque si spiritus vini lenissimo balnei calore penitus à prædicta *Tincturâ* abstraheretur, Pulvisculus ille flavus rubescens in residuo maneret, iisdem, quibus *Tinctura* ipsa, *virtutibus pollens.* In spiritu vini resolubilis est, & *magnarum virium:* proinde tanquam præstans medicamentum asservandus. Quâ ratione autem præfata *Tinctura* Auro artificiosè jungenda; superiùs, *in cap. de Auro*, declaratum est.

ESSENTIA ANTIMONII ALIA.

Accipe *Antimonium*, seu ejus *Mineram:* fundatur in crucibulo, igne forti, & in acetum, *spiritu Nitri* nonnihil acuatum, infundendo, extinguatur: acetum sit in ollâ satis largâ, operculo superiùs clausâ, foramine tamen pervio, per quod *Antimonium* infundi possit. Atque hæc *Antimonii* fusio, & extinctio in aceto, sæpius repetatur, quousque acetum rubicundissimo colore tinctum sit. Hoc peracto, abstrahatur illud in alembico vitreo, leniter destillando per cineres, donec ferè totum acetum transierit ad mellaginem, seu etiam massam duriusculam solidam residuam. Huic massæ relictæ, seu residuæ, affundatur *spiritus Veneris*, ad duorum vel trium digitorum supereminentiam: extrahatur Tinctura rubicunda, repetitis vicibus spiritum affundendo, & decantando, quousque tota *Tinctura* extrahatur: Hinc spiritûs tincti omnes, in alembico vitreo, destillando ex cineribus, ad remanentiam liquoris crassi, abstrahantur; ex quo porrò cum spiritu vini summè rectificato, repetitâ ejus affusione, Tinctura elicienda; ac tandem & hoc spiritu vini ad remanentiam liquoris rubicundissimi abstracto, *Tinctura* relicta, magnarum virium, asservanda est.

Nota: Nonnulli relictam hanc, à prima abstractione aceti, materiam crassam, illicò retortæ vitreæ parvæ, immittere, & exinde, igne arenæ, liquorem rubicundum destillare præcipiunt. Existimem tamen, præstantiorem multò *Essentiam Antimonii* futuram, si crassa & fæculenta massa, ab abstractione aceti relicta, porrò cum spiritu Veneris, modo supra præscripto, extracta, nec non etiam cum spiritu vini subtilis reddita fuerit. Et hæc tandem, per retortam, in liquorem rubicundum, ex arena, destillari posset; aut, sine destillatione, usui Medico destinari.

OLEUM, seu ESSENTIA, ANTIMONII ALIA.

Accipe Mineræ Antimonii Hungarici, ex Aurifodinis erutæ, libram circiter unam: comminuatur saltem in particulas, seu frustula parva, ad instar fabarum, seu nucis avellanæ magnitudinem. Hoc modo confracta minera stratificetur s. a. in vase terreo forti, cum libris duabus *Vitrioli* probè purificati, & ad flavedinem calcinati: claudatur olla operculo; & in arena calcinentur, seu, (uti loqvuntur) cemententur per gradûs ignis continui, spatio duarum septimanarum, igne gradatim aucto, quousque *Antimonii* particulæ rubefiant. Quo facto, separetur *Antimonium*, seu particulæ ejus, à *Vitriolo*, & in *Pulverem* subtilem, conterendo, redigantur. Huic calcinato & trito *Antimonio*, vitro alembico immisso, superaffundatur aceti destillati s. q. seu, quod longè melius, spiritus Veneris, ex ære viridi, vel etiam spiritus Vitrioli Philosoph. ad quatuor digitorum transversorum supereminentiam; lenique calore digerendo extrahatur *Tinctura.* Tinctus spiritus decantetur, & alius superaffundatur; qui si iterum tinctus appareat, auferatur: & tamdiu hæc actio continuetur, donec spiritus ultimò affusus rubedine non ampliùs tingatur. Tincti spiritûs omnes destillando ad liquorem crassum leniter abstrahantur.

tur. Liquor verò residuus cum spiritu vini rectificato puro superfuso denuò extrahatur, ejusque *Essentia* seu *Tinctura* eliciatur; ut eò magis subtilietur, & corpori humano approprietur, tanquam per vegetabile, spiritum nimirum Vini, naturæ nostræ amicum. Abstracto autem & hoc spiritu vini, ad remanentiam liquoris crassioris rubicundi, qui præstans est *Antimonii Essentia*, immittatur, prægressâ fermentatione diuturnâ, retortæ vitreæ, & ex arena, seu cineribus, destilletur in *Oleum*, seu *Liquorem*, rubicundum & pretiosum. Et *Antimonio* relicto & extracto, igne autem reverberii, sed leniter, priùs calcinato, extrahatur *sal Antimonii*, beneficio aceti destillati; qui iteratò cum aqua simplici solvatur, filtretur & clarificetur, ac ad crystallinam puritatem reducatur, tandemque Tincturæ suæ dextrè aduniatur: quod facilè beneficio spiritûs vini, aliquali circulatione, & tandem ejusdem spiritûs vini per M. B. leni abstractione, fieri poterit. Et sic pretiosa hæc *Tinctura* s. a. Spagyricam elaborata, meritò laudibus & encomiis extollenda est. Videatur de hac *Tinctura* Bas. Valent. *in addit. cap. de Antimonio*, & *cap. etiam seq de Vitriolo:* item de *magno Mundi secreto, de Phalaja sua*, &c.

ESSENTIA ANTIMONII EMETICA.

℞. Flor. Antimonii alb. dextrè parat. uncias duas semis,
Tartari albi Veneti subtiliss. triti uncias quinque.

Coquantur cum s. q. aq. simpl. repetitis vicibus affusæ. Depletiones omnes filtratæ ad remanentiam unciarum sex leniter exhalent; quibus adde

Sacchari Canarii alb. uncias sex,

&, leniter iterum ebulliendo in patella terrea, ad *Syrupi* consistentiam reducantur. *Purgat per superiora & inferiora leniter; idcircò in febribus tertianis & quartanis, intermittentibus, diuturnis, hypochondriorum obstructionibus, nec non in mania & melancholia hypochondriaca, haud exigui est momenti. Dosis à drachma semis, ad drachmam unam, &, unam semis, in aquâ, vino, jusculo, aquâ laxativâ, aut quocunq; alio vehiculo propinata.*

MERCURIUS ANTIMONII.

℞. Salis tartari probè purificati uncias tres,
Salis Armoniaci, probè purificati per repetitas solutiones, unciam unam semis,
Olei, seu Spiritûs, Salis drachm. sex; (cujus beneficio congreditur spiritus vini cum salibus)
Spiritûs vini rectificati uncias tres.

Mixta hæc in cucurbita parva, coagulentur; phlegmate saltem prodeunte, remanet sal alcali, facilè in aëre liquescens. Jam verò accipe

Salis hujus alcali jam edocti, &
Florum Antimonii, uti suprà, per bicipitem retortam, cum folle insufflando expulsorum, ana partes æqu.

Misceantur exactè, immittanturque vitreæ cucurbitæ; quibus superaffundatur

Liquoris Tartari (qui nimir. ex Tartaro & Nitro invicem detonarit, parati, & in cella resoluti) tantum, ut unum saltem digitum superemineat.

Putrefiant in M. B. calore leni, duarum vel trium septimanarum spatio. Hinc mixtura hæc cum scoriis ferri, & calce vivâ, singulis priùs tritis & cribratis, impastetur, & exinde massa efficiatur, quâ postmodum globuli efformentur, per retortam benè lutatam, igne aperto destillandi, quoad *Mercurius* in vas recipiens aquâ semiplenum, transeat & expellatur; qui studiosè asservandus.

MERCURIUM ANTIMONII alius parandi modus.

℞. Reguli Antimonii, sine ferro parati, libram unam,
Capitis mortui ex Tartaro, inferiùs edocendi,
Salis Tartari puri, &
Salis Armoniaci purificati, ana uncias quatuor.

His mixtis, & in pulverem redactis, atque cucurbitæ vitreæ immissis, affundantur

Aceti destillati puri, &
Urinæ hominis sani, vinum bibentis, ana q.s. ad duorum digitorum transversorum superminentiam.

Vitro posteà optimè clauso, digerantur in M. B. per mensem circiter. Quâ peractâ digestione, recludatur vas, &, additis mixturæ huic

Capitis mortui ex Tartaro,
Scoriarum Ferri, &
Calcis vivæ, ana librâ unâ,

macerentur adhuc unâ vel alterâ septimanâ, & tandem, abstractâ priùs humiditate ad siccitatem massæ, seu pulveris, residuum pellatur per descensum in ollam aquâ semiplenam, in quam Mercurius, vi ignis superni detrusus, sese insinuare possit; qui tandem studiosè colligendus, lavandus, & ad usum asservandus est.

Nota; Caput mortuum Tartari illud est; si ex Tartaro puro & crudo saltem spiritûs per retortam destillando expellantur, oleo crasso in residuo relicto. Idem fere præstant cineres clavellati, qui sunt massa illa salis, seu Alkali, quæ ex Polonia fertur, confecta ex cineribus Ulmi, Fagi, & Quercuum &c. vel alius sal Alkali, quicunque denique ille sit. Optimum autem omnium, pro hisce laboribus, illud est, quod ex fæcibus vini adusti calcinando paratur, Alcali.

Notetur præterea, de *Mercuriis corporum*; quòd *Argentum vivum vulgare*, etiamsi sit materia Auro & Argento proxima, temperamenti tamen est præter modum frigidi & humidi, atque adeò indefinitum, & longè magis ab Argenti & Auri concoctione distat, quàm *Mercurius*, seu *Argentum vivum*, à reliquis metallis, aut *Antimonio* ipso, arte prolectum. Si igitur consilium foret, *Argentum vivum* vulgare in Argentum vel Aurum concoquere, vel maturare; necessum esset, illud priùs summè purgare, ac à nimia frigiditate & humiditate vindicare: alioqui enim concoctione nimium contumax esset. *Argengentum vivum* verò *corporum*, vulgari magis est coctum; quin etiam inter se aliud alio magis aut minùs digestum est. Omnia tamen vi ignis vaporetenus feruntur sursum; alia celeriùs, quæ minùs cocta; alia tardiùs, vehementiorisque vi ignis, quæ magis decocta sunt. Atque hac de causa *Argentum vivum vulgare*, quod valdè indefinitam habet humiditatem, omnium celerrimè fugatur ignis potentiâ. Nihil enim aliud moliuntur Argyropœiæ aut Chrysopœiæ periti, quàm ut reliquorum metallorum materia in materiam Auro & Argento proximum devergat; eaque à causa efficiente moveatur & perficiatur. Hanc enim proliciendi Argenti vivi methodum prisci hujus artis Professores silentio prætererunt, adeoque nec scriptis tradiderunt: & consultò quidem; quùm totius artis arcanum & aditus ad posteriora sit. Videatur Geberus, *pag. 95.* de sublimatione Marcasitæ.

Et hæc haud exigua, de *Antimonio*, adscripta medicamenta mihi sufficere visa sunt. Nonnulla verò, quæ, *in Animadv. præmissis*, antea tradita sunt; utpote, *Catharticum universale*, *Essentia purgans &c.* illa hûc referri possunt. Nunc verò, ut scriptionis operam contraham; B. L. qui forte plura ex *Antimonio* desiderare posset, ad alios Authores ablegatum volo: Clarissimum videlicet Agricolam, Keslerum, Glauberum, & alios, hâc tamen additâ admonitione & consilio, ne omnibus ex tot, infinitisque processibus fidat, præsertim à Clarissimo Schrödero ex aliis iterum descriptis, partim ænigmaticè, partim verò tumultuosè ac incompletè; ut Oedipo maxima ex parte potiùs opus habeant, quàm ut ab expertissimo etiam Chymico, juxta tenorem traditum, elaborari possint. Satis igitur mirari nequeo, quòd vir tantæ doctrinæ tot inutilibus rebus, & processibus, à quolibet fumivendulo fortè communicatis, describendis operam suam occupare voluerit; quin chartæ, sibi, & posteris, pepercerit. Hæc revera, & similia, artem Chymicam minimè fulciunt, nec instruunt Tirones artis, sed quàm maximè omnia turbant & perturbant, artem ipsam ludibrio exponunt, & Tirones Chymiæ à veritate, lectione & laboribus utilium seducunt. Proinde parciores ut simus, in rebus publico donandis, conducibilius multò est, quàm ea, quæ non intelligi-

telligimus, peregrinâ saltem fide acquisita, cursim describere; quibus cum multis, & mundo, imponitur, certo sanitatis & fortunarum dispendio. Enimverò, quæ salutem vitamque mortalium respiciunt, citra ambages, & juveniles metaphoras, liberali stylo dictare competit; ne verborum, aut mysteriorum, ambiguitate tam Ægri, quàm Medentes, in transversum rapiantur. Veniam B. L. dabit de veritate liberè ac bonâ mente sentienti & dissertanti.

Caput IX.

De VITRIOLO.

Itriolum, seu *Calchantum*, *Atramentum sutorium*, præcipuum in Chymia subjectum est; ita, ut à nonnullis etiam pro altera columna præstantissimorum in eâ conficiendorum medicamentorum habeatur, metallis cognatum & proximum. A quibusdam *sal Mineralis*, & *Metallorum*, ast falsò, nuncupatur, eò, quòd corpus sit, tribus constans principiis, (uti ipsa metalla) *Sulphure* scilicet, *Sale*, *& Mercurio*; adeoque non uniforme, uti salia, quibus propriè salis etymon competit, corpus habens. Etenim si ipsam *Vitrioli* Substantiam, Naturam, Proprietates, & Qualitates, intimè consideremus; re ipsâ experiemur, illud à natura & proprietatibus salium quorumcunque, propriè sic dicendorum, tanquam corporum homogeneorum & uniformium, planè alienum esse. Constare autem *Vitriolum* ex tribus Chymicorum principiis, nullâ opus est demonstratione. Quemadmodum enim ad oculum patet, ac experientiâ quotidianâ elucet, cuncta metalla verè, & realiter, in *Vitriolum* resolvi, atque denuò in metalla, pristinam substantiam, ac Esse converti possunt. Si igitur metalla ex tribus Chymicorum principiis conflata sunt; necessariò & *Vitriolum*, in quod metallorum corpora resolvuntur, verè & realiter, secundum naturam & proprietates *Vitrioli nativi*, ex iisdem constare debet principiis; juxta *axioma* verissimum: *Rem quamlibet ex iisdem constare principiis, in quæ arte resolvitur.* Proinde, cùm *Vitriolum*, (quodcunque demum illud sit) in metallum convertibile, exclusis spiritibus acidis, sulphureis, nitrosis, salinis, &c. &, vice versâ, metalla cuncta, quædam totâ suâ substantiâ; quædam verò pro maximâ sui parte, in *Vitriolum* verè, beneficio spirituum acidorum, sive mineralium, sive vegetabilium, resolvantur: sequitur infallibiliter, omne *Vitriolum* solutum esse metallum, sive ex uno, sive ex pluribus metallis, aut eorum principiis, rebusque aliis heterogeneis, in visceribus terræ, ope spirituum acidorum mineralium conflatum, & in aquam mineralem transmutatum sit. *Vitriolo* ergò nullo modo Salis, tanquam uniformis corporis, nomen competit: sed est corpus compositum, solutum nimirum metallum; quodcunque denique sit *Vitriolum*; quocunque etiam in loco effossum; sive ex aquis mineralibus coquendo paratum.

Hinc varia sunt *Vitrioli* genera & species, pro diversitate minerarum, & metallorum, è quibus originem ducunt, discrepantia. *Cæruleum*, Saphyri instar, præsertim Cypriense, Cupri & Auri soboles: *Viride*, Martis productum: *Album*, ex argenteis mineris primordia trahens: & intermixta plura, juxta species metallorum tincta, è quibus plus vel minus participāt. Sic quoque *Saccharum Saturni*, *Plumbi* propriè *Vitriolum*, ipsumque Plumbum est solutum; quoniam in plumbum verum est convertibile: de quo plura *in Append. n. ad Animadv. sub tit. de diff. salium, in genere* præmissa sunt: quæ B. L. revolvat.

Usus Vitrioli varius est ac multiplex, Mechanicis notissimus: interno usui minimè destinatur. *Vitriolum* quidem *album*, emesin excitatum, intrò assumitur; priùs

tamen

tamen repetitis ſolutionibus probè purificatum. *Martis Vitriolum*, *ex chalybe* arte paratum, crebro uſui eſt, tanquam reſolvens & deobſtruens medicamentum. Quæ verò uſui interno, ex *Vitriolo*, deſtinantur medicamenta, ſalutaria magis ſunt, & in re Medica amplectenda. Opinione ſiquidem & ſuaſu Paracelſi, integra medicamentorum officina ex illo foret conſtruenda, ac ſi plurima in eo laterent arcana, quòd omnia metalla, eorumque principia, pro diverſitate ſpecierum Vitrioli, ſpiritualiter & virtualiter æquè, ac corporaliter, in eo ſtabulentur; & hoc quidem promiſcuè, in communioribus Vitrioli ſpeciebus: quemadmodum vix ullum *Vitriolum* reperitur *nativum*, aut *vulgare*, quod uni ſaltem metallo exiſtentiæ ſuæ debeat primordia, quin & de aliis metallis & mineralibus nonnihil participet. Vereor autem, ne aliquando de mineralibus venenatâ qualitate præditis, utpote Arſenico, labem contrahat: ideò in eam facilè deſcenderim ſententiam, conſultiſſimum fore, ut, qui ex *Vitriolo* quopiam, vel *Martiali* viridi, aut *cæruleo* ex Venere, celebre quoddam medicamentum paraturus eſt, *Vitriolum* ad hoc *arte paratum*, beneficio *ſulphuris*, aut ſui ſpiritûs, ſibi procuret: quamvis & *Cyprienſe Vitriolum*, quod de Auro participat; item *Hungaricum*, Aurifodinis proximum, & *Romanum*, ſulphure Auri dives, ſuas mereantur laudes. Quemadmodum ſpiritûs, qui ex prænominatis *Vitrioli* ſpeciebus deſtillando eliciuntur, pro maximâ licet ſui parte ſpiritûs ſint ipſius *ſulphuris*; de virtute tamen & efficacia metallorum, peculiariter illis inhærentium, ſpiritualiter ac virtualiter, haud parum participant. Quapropter omnes *Vitrioli*, ejusque *ſpiritûs*, peculiares operationes & virtutes metallis, eorumque principiis, potiùs adſcribendæ aut attribuendæ ſunt; non verò ſoli *Vitriolo*, ut Vitriolo, tanquam minerale eſſet à metallis naturâ ſuâ ſegregatum; ſed metallis in vitriolum ſolutis & converſis.

Quibus jam præmiſſis fundamentis, juris eſſet, & præſtaret quidem, ut ſtatim ad nonnullorum medicaminum, ex *Vitriolo*, deſcriptionem calamum dirigerem, & imprimis *Spiritum Vitrioli*; tanquam familiariſſimum medicamentum, ritè deſtillandum edocerem. Cùm autem varia adhuc reſtent, quæ, de *Vitrioli natura*, & *eſſe*, admonenda: idcirco & illa præmittenda, è re fore duxi. Advertant igitur inprimis illi, quorum intereſt, & qui Medicinam faciunt, quòd, uti haud exigua eſt ſpecierum *Vitrioli* differentia, ſecundum diverſitatem minerarum, ubi effodiuntur, & aquarum ac fontium mineralium, è quibus coquendo parantur: ita quoque ſpiritûs earum, aliavé medicamenta ex illis parata, in virtutibus ſuis ac qualitatibus omnino diſcrepare; adeoque veris conſentaneum eſſe rationibus, ipſâ atteſtante experientiâ; *Spiritum Vitrioli Martis* roborando hepati, ventriculo, & lieni, aperiendisque obſtructionibus hypochondriorum: *Spiritum* verò *Vitrioli* cœrulei *Veneris*, ut et *Lunæ*, ſeu *Argenti*, aut *Solis*, cerebri ac cordi confortando magis conducere, & appropriatum eſſe: *Mixtum* verò, & *commune Vitriolum*, ejusque *ſpiritûs*, de pluribus participare metallis & mineralibus, (vereor, ne de arſenicalibus) ac ob id non ſemper eſſe admittendû. Proinde in electione *Vitrioli*, pro *ſpiritu* ejus deſtillando, aliáve medicamenta ex eo paranda, ad hunc vel illum affectum idonea, haud parum ſitum eſt: ideoque delectu opus; cùm omnes *Vitrioli* peculiares virtutes, (uti ſæpius innui) non à *Vitriolo*, ut Vitriolo, ſed à metallo, de quo *Vitriolum* participat, aut ex quo metallo arte paratum, certiſſimè promanent. Quapropter conſultum foret, quò magis de bonitate & puritate *Vitrioli* nobis conſtaret, adeoq; etiam de medicamentis transcendentibus, ſeu inde emergentibus; ut ex ipſis metallis, beneficio ſulphuris, aut cujusdam ſpiritûs benigni, *Vitriolum*, pro deſtillando ſpiritu, aut alio medicamento ex eo parando, aut huic vel illo morbo deſtinando, arte, & peculiariter, pararemus. Sic certò feliciori, in Medicina, & Praxi, ſucceſſu, ſimilibus uteremur medicamentis & ſpiritibus, quàm ſi ea nobis obtrudantur, quæ ab obvio quovis extemporaneo Chymico & fumivendulo, inter nemorum receſsûs, & latibula, parantur; nullo habito delectu, ſive purum, aut impurum, ſit vitriolum; homogeneúmne, an reliquis minera-

mineralibus inquinatũ, quod destillationi applicatur. Verùm rei cardo totus in eo vertitur, ut levi pretio talia medicamenta divendi possint, & vitæ ac sanitatis potiùs, quàm æris, fiat dispendium. Taceo fraudes quæ subrepunt, dum *Vitriolum* adulterant, *Alumen*, ac *Nitrum*, subreptitiè illi admiscẽdo, quo majorẽ copiam *Spiritûs* nanciscantur; ac laborem contrahant & compendifaciant. Nauci interim pendunt, salubris, an corrosivus, & causticus, sit *Spiritus*, pravisvé qualitatibus infensus: parum de rectificatione solliciti; cõfusum chaos Apothecariis divendẽtes. Quæ quantopere Medicos incurios fallere ac decipere possint, judicet is, qui in re Medica & Chymia expertus est. Et hinc illę lachrymę, cur plurima medicamẽta Spagyrica promissis haudquaquam respondẽt; & nobilissima etiam ars eapropter vulgi ludibrio indies exponitur. Quòd si verò metalla ipsa appropriatis suis menstruis in *Vitriolum* resolvamus, utpote Martem, Venerem, ac Lunam, id est, Chalybem, Cuprum, & Argentum, beneficio *sulphuris*, debitâ ac dudum edoctâ calcinatione, aut ejusdem spiritu: aurum verò spiritu salis legitimè destillato: stannum & plumbũ aceto, spiritu vitrioli, aut salis, nonnihil acuato, & ex hoc deniq; qualicunq; *Vitriolo* spiritum legitimè & artificiosè destillemus: tunc faciliori, profectò, viâ, ac methodo metallorum subtilissimas essentias in liquorẽ verè potabilẽ, & innocuum, redigere valebimus. Nam tametsi non totum metallũ, in *Vitriolum* suum resolutum, ita volatilisatum sit (quod probè novi) ut, in destillatione ejusdẽ Vitrioli, in spiritum, pro maximâ sui parte, cum spiritu destillando transeat, nec vel totũ ei imprimatur metallum, aut in spiritum resolvatur: nihilominùs tamen virtutes quædam, & subtiliores metalli partes, spiritui huic arctissimè imprimuntur, virtualiter quidem, non materialiter aut corporaliter eiq; inseparabiliter adhærent & connexæ manent: ut ob id haud exiguos effectûs in Medicina continuo & frequenti ejus usu experiri liceat: & vel maximè, si cuilibet morboso generi suus ex metallo appropriatus spiritus, sive cõtrarietate pugnando, sive similitudine naturam roborando, conservandoque, sive obstructiones resolvendo, destinetur. Notum præterea est in occultiori Philosophia versatis Spagyris, quanta virtutum opulentia in metallis, & quidem in pauciori eorum quantitate, coarctata & implantata sit; si à vinculis suis, quibus inclusa sunt, liberentur, & in suam potabilitatem verè redigantur: ut etiam unum vel alterum granum, sive guttula, hominem ad extrema deductum reficere, vel, continuato ejus usu, à gravissimis morbis (habito nimirum respectu morbi, & remedii, ex determinato metallo) vindicare possint.

Fontes Medicati ac *salubres*, qui, flante divino pnevmate (spiritus enim Domini ferebatur super aquas) ad multorum languentium solamen prorumpunt ubiq;, & scaturiunt, nutuq; ac directione dextræ Dei illico è terra ebulliunt, annon primas medendi dotes ac qualitates à spirituosa ac vaporosa metallorum substantiâ, quâ subtilissimè tinguntur, derivant? Alluunt enim ejusmodi fontes, subterraneis innumeris venis discreti, metallorum corpora, aut eorum volatilia adhuc principia; hæcque per minima sese illis insinuant; suaque sigilla aquis ac fontibus imprimunt, turgentesque spiritûs, viliori glebæ ac limo defixos, segregant, ac sibi maritant.

Quod de *Fontibus medicatis* ac *salubribus* infero & assero; hoc & ad *Acidulas* optimo jure transferendum judico: aut afferant minùs creduli à congruo rationem disparem, genesin ac genealogiam aliam horũ fontium, quàm quòd sint Tincturæ quædam, & impraegnatus liquor, è quo mineralium ac metallorum virtus, natura, & crasis resplendet: quæ quidem non corporatura sua, aut materialiter illis insunt, sed potentiâ, virtualiter, ac impressivè. *Aquæ* præterea *Thermales* omnes, nunquid ex solis mineralibus, sulphure quidem potissimum, exoriuntur? Annon potissimum metalla, per sulphura & spiritûs suos in terrarũ antris resoluta (è quorum violentâ resolutione ingens illa effervescentia & calor exoritur: quod usu quotidiano in Chymicis laboribus demonstrari potest) illarum fervidarum aquarum unica & adæquata causa efficiens sunt? At quis interim tam demens sit, ut doceat, quòd *Aquis Medicatis, Acidulis, & Thermis*, entitativè, materialiter, & corporaturâ suâ, metalla, ac mineralia insint, easque constituant:

ant: adeò, ut, in earum analysi ac resolutione, ea dementia in individuo resiliant ac supersint, & (ut cum mechanicis loquar) manibus contrectari ac ponderari possint? Quanquam hoc dogma tam sublime, ingeniosum, ne dicam, absurdum non sit, quin suum repererit Professorem, aut Asseclam, Dom. scilicet Gabrielem Raphaelem Schmuzium à Poystorff, Medicum, quem honoris titulo commemoro. Hic pretiosus vir, *in Commento suo, & abortivo fœtu, de Thermis Carolo-Badensibus* (ubi in Zwelferum, contra jus & fas, immemor Dei ac conscientiæ, invehitur, ac pollutis & incircumcisis labiis, ore mendacissimo, verbis detractoriis, quamplurima effutit, ac confingit) hoc stupidum dogma viris sapientiâ & praxi Chymicâ emeritis ultrò persuadere attentat: eò, quòd lapidem Thermalem, trium librarum pondo, dono acceptum, & rigoroso scrutinio commissum, ratione & manuum suarum proprio labore resolverit, in eoque realiter inexistere deprehenderit,

Nitri uncias decem semis,
Squam. ferri uncias octo,
Aluminis uncias quatuor semis,
Salis Nitri uncias quatuor,
Vitrioli uncias tres semis,
Stibii uncias duas semis,
Bituminis uncias tres,
Sulphuris unciam unam.

Quę, rigoroso calculo, & ad amussim, computata, uncias pendunt triginta septem: Lapis autem ipse, trium librarum pondo, continebat uncias triginta sex. Adeoque Dn. Schmuzius, divinâ Palladis arte, uno diverbio, omnes Philosophos confutavit; iisque graphycè demonstravit; *Totum distingui realiter à partibus constitutivis;* cùm tamen partes, factâ analysi & separatione, integrâ unciâ exsuperent totum, seu compositum; manifestâ hyperbole & grandiloquio. Hæc quasi per transennam, ac ad modum parergi, attigi, mi *Schmuzi*. Plura, eaq; particularia, verissima tamen, reperies in Apologemate; quod neq; desideranti quidem obtulit honorandus quidam Amicus meus, suppresso nomine, ac sub Anonymi schemate: quem si nosse ambias; utique non deerit: interim vel ex umbrâ corpus dimetire. Reperies interim, Dn. *Schmuzi*, illîc locorum, quàm iniquus sis Christianus; quàm mordax ac lividus Thraso: eò, quòd virum probum, non lacessitus, ex insidiis præstolatus, circumveneris: quàm innocens, ac in cunis Philosophus sis; cujus primum in naturâ lallare, mentiri fuit, quot verba, tot figmenta proferentis. Deprehendes ibidem, quàm alienum ac dissonum à Physico sit, docere; mineralia realiter, substantificè, seu entitativè, *Thermis* ac *Lymphis* inesse: adeò quidē, ut, solutâ unione, ac beneficio destillationis, in prima entia, ac principia constitutiva pristina, realiter suscitari possint: prout præfixus Catalogus, aut elenchus, tuus cōtentorum Lapidis exhibet. Taceo, quòd partes integrantes ipsum compositū, post consumptivam destillationem, ignis torturam, ac exhalationis dispendiū, superarint integrâ unciâ; factâ, sine dubio, partis ac uncię unius naturali replicatione: prout è sententia *Dn. Schmuzii* consequitur. Plura denique ibi reperies, *Dn. Schmuzi*, quæ Zwelferi indemnitatem ac innocuum jus defendunt; & probrosam contrà licentiā tuam, ac petulantiam, vivis coloribus depingunt. Quare pluribus non immoror famoso schediasmati tuo refellendo; quod in *Tractatulo* tuo, *de Thermis Carolo-Badensibus*, ad Mundi totius valvas publicasti, *lymphatus detractor:* nec jure naturæ utor, par pari referendo. Hoc unum te, cum *Seneca*, hortor: *Alteri vivas benigniter, si & tibi vis vivere.* Nam probrosa oratio Echo dicitur, eosdem reddit, & reproducit, sonos. Speculum est, nulli parcens Thersiti; ac, ut *Grammatici* loqvuntur, *interrogatio & responsio casu consentiunt.*

Ignoscat interim B.L. ex accidenti nonnihil devianti. Paucula enim hæc, pro parte innocentiæ meæ, & vindiciis, allegare volui: ne calumniator ac detractor hic obsequium se his Deo præstitisse arbitraretur, si ultrò conticuissem.

Prius igitur argumentum tractandum reassumo; spiritûs nimir. metallicos, qui non ampliùs in Ens, aut totum, è quo migrarunt, substantificè ac perfectè coalescere possunt; sed in spiritualitate suâ perseverant, donec, adventante, seu ambiente contrario, fermento aut spiritu lapidifico, in tertiam quandam substantiam commigrent ac desciscant. Veruntamen, dum sic Philosophor, B.L. nolim te sensu aliquo sinistro abripi; quasi existi-

existimem, totum metallum, in destillatione sui, arte parati, Vitrioli potabile fieri: minimè; sed quòd *spiritûs*, ex *Vitriolo* cujusque metalli eliciti, ejus virtutis ideam, ac signaturas metalli, non materialiter, seu corporaturâ, sed virtualiter, ac spirituali quodam sigillo, exprimant ac æmulentur, quæ saltem, per supradictos spiritus acidos, metalla in Vitriolum resolventes (sulphuris nimirum, salis, & aceti, quibus metalla in vitriola resoluta sunt) tanquam per vehicula, in violentâ destillatione rapiuntur, & cum illis perpetuo fœderis nexu junctæ ac unitæ manent. Ut igitur *spiritum Vitrioli Antepilepticum*, cerebro & animalibus facultatibus roborandis, tibi compares; præstat, ex *Luna*, seu *Argento*, tum etiam ex *Venere*, *Vitriolum* priùs, beneficio sulphuris, legitimè parare; ex hoc porrò spiritum s. a. prolicere: qui tum reverà præpotentes Lunæ, aut Veneris, virtutes æmulabitur, ac in supradictis cerebri affectibus, & roborandâ facultate animali, haud parum præstabit. Et sic de aliis metallis, eorumque Vitriolis, ac destillatis exinde spiritibus, sentiendũ est. Quibus sufficienter explanatis, hæc, quoad universalem, de Vitriole, dilucidationem sat dicta sunto. Igitur ad particularia medicamenta, ex Vitriolo paranda, nunc transitum paro, quæ erunt sequentia, sed pauca: cùm ex unversali hâc doctrina quibet expertus Medicus & Chymicus sibi plura, & vel ex quolibet metallo singularia, ac specifica, medicamenta comparare possit; modo, quo, sat clarè & perspicuè, in præmissis non solùm indigitavi, sed & ulteriùs proponam; ut de obscuritate, aut difficultate, nullus conqueri queat, adamussim cuncta explicaturus.

SPIRITUS VITRIOLI.

Quamvis plurimi Authores, in suis Tyr[illegible]iis, *spiritûs Vitrili* destillationem edocuerint; adeoque superfluum videri posset, scripta toties repetere velle, aut cramben bis coctam recoquere: nihilo tamen minùs, cùm haud pauca restent, circa legitimam hujus spiritûs destillandi normâ admonenda; nec in hâc describenda operæ parcam; quin, quæ ab aliis omissa, scitu tamen necessaria sunt, heîc superaddam. Paretur igitur modo sequenti:

Eligatur primò *Vitriolum*, pro destillando ejus spiritu, *legitimum & purum*; quod (juxta superiorem admonitionem,) in fodinis metallorum salubrioribus enatum, aut ex earum aquis mineralibus vitriolatis coquendo paratum sit, halitu arsenicali non inquinatum. Inter quæ maximè *Hungaricum*, *viride*, & *cæruleum*, *Romanum*, vel etiam *Cyprium*, probatur. Aut, quò meliores & salubriores spiritus, qui unius metalli naturam & proprietates solùm referant vel æmulentur, paremus, præstaret, ex *Marte*, seu *Chalybe*, tum etiam *Venere*, seu *Cupro*, *Vitriolum*, beneficio *sulphuris*, per calcinationem, (uti superiùs, suo loco, edoctum,) conficere: è quibus deinde spiritûs, longè salubriores communibus, legitimè destillandi.

Quodcunque igitur *Vitriolum* bonæ notæ in promptu sit; calcinetur illud priùs, vel super igne leni, in ollâ non vitreatâ, veluti coquendo, donec spissum & siccum evadat, in massam duram conglobatum, coloris cineritii flavescentis: vel retrò fornacem, tempore hyberno, quoad albescat, & in pulverem subtilem convertatur, totaq; saltem humiditas elementaris leni costurâ, aut calcinatione, exhalârit. Calcinationem *Vitrioli* in sole, tempore æstivo, pro spiritu destillando, non approbo. Quemadmodum enim *Sol* ex vegetabilib., à radicibus suis evulsis; ita quoq; cunctis aliis ferè volatilibus rebus, ipsi diu expositis, suas extrahit potiores virtutes, essentias, colores, & quidquid æthereæ, aut substantiæ volatilis, influis benignioribus astris, mitior natura iis contribuit, easque velut imprægnavit. Eapropter hâc calcinatione à Sole abstinendum esse puto.

Vitriolum nunc, suprà dicto modo, in ollâ ad duritiem, & cinereo-flavescentem colorem calcinatum, iterumque in pulverem redactũ, retortæ terreæ, vel vitreæ, luto, superiùs etiam edocto, ex terra figulina, vitro, & silicibus tritis, parato, obductæ, vel terreæ Waltenburgicæ (quæ vasa vitri instar spiritûs continent, ac nequaquam permeare sinunt,) indatur, ad dimidias saltem illam implendo, &

furno reverberii, seu igni aperto, s. a. accommodetur, claudaturque furnus in parte supernâ, foramine rotundo in medio saltem aperto servato, quò ignis retortam undique allambere & circumdare valeat. Hinc recipiente permagno, & largo collo, retortæ agglutinato; subdatur ignis primò admodum lenis; paulatim tamen, phlegmate prodeunte, per gradûs augeatur, & ad horas x. vel xii. continuetur, donec nimirum phlegma, guttatim prodiens, totum exstillarit, & nullæ ampliùs percipiantur guttulæ, nubeculis albicantibus, igne paulatim adaucto, prorumpentibus, ac totam retortam replentibus. Hæc destillatio per duos dies, & ultra, ultimò extremâ ignis violentiâ, ac si omnia liquanda forent, continuetur, donec tota radicalis humiditas, spiritus & oleum, impropriè ita dictum, expulsa fuerint, neque prædictæ, in recipiente, nebulæ ampliùs appareant. Quo viso, ignis paulatim subtrahatur ac fatiscat, & vas recipiens cautè amoveatur, & quidem antequam omnia refrigerata sint; ne spiritûs, violentiâ ignis expulsi, à capite mortuo sitibundo, intra retortam residuo, attracti, retrocedant, ac illi denuò sese insinuent: quod certissimè futurum tibi persvaseris, me ipso, & experientiâ, teste.

Absolutâ destillatione, *spiritus* ex recipiente, in alembicum, vel retortam vitream, transfusus, in cineribus leni igne dephlegmetur, donec guttæ acidæ exstillare percipiantur: hinc, aucto igne, expellantur nec non spiritûs acidi, donec oleum crassum, rubicundum, acidissimum, in residuo maneat. Singula hæc seorsim asserventur, tum phlegma sulphureum *Vitrioli*, tum spiritus, ac oleum magis concentratum in retorta residuum; quodlibet suo usui destinandum: quorum virtutes non solum Medicis; verùm etiam Vulgo, patent ac notissimæ sunt. Quòd si verò ex *Vitriolo* cujusdam metalli, *arte facto*, spiritûs singulares fuerint destillati; quilibet prudens etiam Medicus illos morbis, quibus propriè destinati sunt, accommodare noverit. Hoc tamen adhuc, quoad spiritûs hos, ex *Vitriolo* quodam *metallico*, *arte facto*, singulariter destillatos monendum esse duco: nimirum, neque abstractionem phlegmatis, neque spirituum rectificationem, necessariam fore; eò, quòd phlegma spiritûs contineat sulphureos, summè penetrantes, & non inutiles, quorum fugacitate & tenuitate spiritûs acidi, suo crassiori oleo etiam juncti, penetrantiores sunt, corpusque faciliùs permeare, ad cerebrum etiam pertingere, & ad intima quæque corporis penetralia faciliùs pervenire possunt. Nec porrò existimandum, ac si oleum magis fixum ac crassum horum spirituum valde nocuum sit aut corrosivum, & separatum quid à spiritibus acidis *Vitrioli*; aut alterius conditionis, vel virtutis: neutiquam! Nihil enim aliud illud est, quàm acidus magis, & veluti concentratus, spiritus, impropriè oleum dictus; imò nobilior pars spiritûs, sulphure & essentiâ metalli, è quo *Vitriolum* arte priùs paratum, dives & ditissima. Hanc igitur nobiliorem horum spirituum partem à reliquis separare spiritibus magis volatilibus; nefas, ac inconsultum fore, judico. Nec est, ut ejus aciditatem vereamur, tanquam nocuum corrosivum: cùm & *spiritûs Vitrioli*, quicunque etiam illi sint, licet rectificati, & à suo oleo per destillationem separati; intrò tamen assumi neutiquam possint, nisi vehiculo qualicunque diluantur. Ita ergò & oleum hoc, sive acidus magis & concentratus spiritus, non alias, nec peregrinas, aut malignas à spiritu, obtinet qualitates, nisi quòd magis potens sit, pluri indigeat vehiculo, quo diluatur, & minori dosi sit propinandus. Imò, (uti suprà asserui) propter tincturam, & sulphur metalli, quo ipso spiritu ditior est, potioribus etiam virtutibus gaudere, omnino censendum. Verùm hæc, de *spiritibus*, *ex artificiali Vitriolo* cujusque metalli destillatis, non verò de quibuscunque, à quolibet *Vitriolo*, rebus heterogeneis quandoque & malignis, inquinato, destillatis Vitrioli spiritibus, dicta ac confirmata sunto.

Absoluto nunc, & edocto, *Spiritu Vitrioli*, quomodo is ritè ac dextrè destillandus, restat, ut residuum à destillatione *Caput mortuum*, (ita dictum) seu *Colcothar*, paulisper intueamur, ac pervestigemus. Hoc igitur, & quod à destillatione *Vitrioli*

Martis

Martis residuum, verus ejusdem *Crocus adstringens* est: si verò à *Vitriolo Veneris*, aut *Cupro*; *Crocus Veneris*, astringente pariter virtute præditus, appellari potest: à communi verò quodam Vitriolo, *Colcothar*, *terra Vitrioli*, & *Caput mortuum*, dici meretur; quamvis non vera sit mortua terra. Nam si aëri, & astris, aliquandiu exponatur, quoad sufficienter impraegnetur, ac denuò, uti priùs, violenter per retortam destilletur; idem ferè spiritus, qui antea, prolicietur. Propterea si terra illa, ex *Vitriolo Martis*, aut *Veneris*, à peracta destillatione residua, pro adstringentibus Crocis vult asservari; necessum omnino est, ut ab omni aëre libero & humido, in vitro probè clauso, asservetur & præservetur. Secus enim, si, aëri exposita, salinâ humiditate impraegnetur, virtute omni adstringente amissâ, contrariâ ei, & resolvente, illico imbuetur. Hinc etiam quodcunque *Colcothar*, seu *Caput mortuum Vitrioli*, ita dictum, si, uti studiosè praecepi, extremâ ignis torturâ, & violentiâ, uno atque altero die continuatâ, ejus spiritus & oleum per destillationem expulsa fuerint; omni sale statim à destillatione vacuum ac destitutū est, adeòquidem, ut, si illud protinus, peractâ destillatione, aquae cuidā immergatur, & coquatur, aut elixivietur; nulla prorsus salsedo exinde eliciatur, aut extrahi possit. Quapropter si ex capite vitrioli mortuo, protinus à destillatione, salina quædam eliciatur substantia; signum est infallibile, *Vitriolum*, seu ejus *Caput mortuum*, spiritu suo, seu oleo magis fixo, & crasso, totaliter non esse privatum, nec omnia sufficienter in destillatione fuisse expulsa; sed remansisse portionem quandam *Vitrioli* adhuc integram, quæ, si extracta, ac veluti elixiviata fuerit beneficio aquæ simplicis, ac in salinam formam redacta, à vulgo pro sale Vitrioli habetur, *Gilla Theophrasti* dicta: *Vitrioli* tamen naturam refert, &, tanquam violentum medicamentum Emeticum, non, nisi robustioribus naturâ hominibus, exhibendum in Officinis asservatur. Quod si verò id ipsum *Colcothar*, seu *Caput mortuum Vitrioli*, aëri libero, & astris, per unam alteramvé septimanam exponatur, à pluviis autem, & radiis solaribus arceatur; impraegnatur illud, & imbuitur, copioso sale, à Vitrioli autem naturâ, sapore, & virtute, planè alieno. De cujus natura & proprietatibus plura, *in Animadv. nostr. pag. 384. & 407.* item *in Append. ad Animadvers. pag. 71.* præmissa sunt; quæ B. L. revolvat.

De OLEO VITRIOLI DULCI.

Haud ita levis quæstio potest oriri: num ex *Vitriolo communi* Oleum quoddam dulce, aut spiritus talis, absque tamen additione rerum heterogenearum, destillando elici possit? De quo ipse dubius, illud facilè asserere vix ausim: quamvis plures ab Authoribus hinc inde extent modi descripti, quomodo fieri illud queat, ac parandum sit. Utrum verò effectus respondeat promissis; fides sit penes Authores. Doctiss. *Helmont. in Tractat. Duum-viratûs*, modum quendam indigitare videtur laboriosissimum. Verùm quia ille, cum *Armoniaco sale*, & repetitâ spiritûs à capite suo mortuo cohobatione, (ne dicam destructione) peragitur; ob id etiam minimè arridet. Clariss. *Hartmannus* cum *urina puerorum*, & *ferri limatura*, hoc efficere conatur. Sed & hic rem acu, profectò, non tangit: siquidem *spiritu Vitrioli*, *sali urinæ volatili* juncto, contrarietate naturali, quâ acida & salsa se mutuò destruunt, ambo, & spiritus Vitrioli, & sal urinæ, in aliud Ens transmutantur: *Spiritus* porrò *Vitrioli limaturam Martis* violenter aggreditur, solvendo & rodendo, ac non, nisi aliud efficit *Vitriolum*: adeoque *limatura ferri spiritum Vitrioli* verè *dulcem* reddere nequit: quin ipse in aliud quid transmutetur. Clariss. *Agricola, Tract. de Vitr. pag. 327. & seqq.* haud pauca etiam de *spiritu Vitrioli dulci*, ejusque virtute & proprietatibus, affert; ac tandem ejus parandi modum addit: qui præ aliis admittendus foret, si *sal Vitrioli*, quem hic Author ex Colcothar protinus à destillatione extrahere jubet, ex tali capite mortuo, quod, extremâ ignis violentiâ omni spiritu & oleo privatum, ac aëri & astris expositum, iterum impraegnatum fuisset, pro hoc labore & fine eliceretur. *Keslerus*,

Cent. 3. pag. 32. item *Cent. 4. pag. 62.* & *67.* diversos modos proponit; qui tamen omnes suas difficultates patiuntur, nec nodum solvunt. Clariss. præterea *Schrôderus, suæ Pharm. Medico-Chymicæ lib. 3. cap. 26. pag. 492. & seqq.* plurimos *olei Vitrioli dulcis* processûs & modos inseruit; è quibus L. A. sibi eligat, quem ad rem suam esse arbitrabitur: quamvis & illi omnes etiam peregrinis & heterogeneis rebus admixtis, cum jactura & dispendio ipsius spiritûs, & defectione ab indole naturali, perficiantur. Quapropter cùm res ardua sit, ex hoc subjecto, seu *Vitriolo*, tale quid elicere, seu producere, quod à naturâ non habet, nec ipsi implantatum est: idcircò satius esse puto, hoc labore potiùs supersedere, quàm difficillima & impossibilia moliri, ac inutilia hâc de re scribere. Nihilo tamen minùs, si omnino *spiritus Vitrioli dulcis* desideretur; hunc, profectò, ex nullo alio subjecto, quàm ex *Vitriolo Martis, arte facto*, per calcinationem cum sulphure, adipiscemur. Is etenim *spiritus*, ex *Martis* nimirum *Vitriolo* legitimè destillatus, unà cum aciditate, quâ naturaliter gaudet, dulcedinem quandam refert maximè perceptibilem. Proinde si idem spiritus cum proprio suo (superiùs edocto) *sale*, ex imprægnato nempe, ab astris, capite mortuo extracto, essentificatus, additaque particulâ spiritûs vini, aliquandiu circulatus fuerit; majori certò dulcedine, & præstantioribus imbuetur virtutibus, & usui Medico inserviet. Interim quæ, *cap. 4. de Venere*, de hoc *Spiritu Vitrioli dulci* præmissa sunt, revolvantur.

Eodem planè modo multi invanum laborant, & irrito se torquent conatu, in apparando, seu destillando, *Spiritu Vitrioli viridi*; ac si magni quid in viridi delitesceret colore. De quô tamen videantur Clariss. *Schrôderus, cap. 16. pag. 490. Agricola*, Tract. *de Vitriolo, pag. 483. Keslerus, Cent. 1. pag. 51.* at quorum processûs omnes experientiæ non respondent, sed valdè hallucinantur. Proinde supervacaneis his nil addo; sed potiùs ad alia transitum paro.

SPIRITUS VITRIOLI COAGULATUS.

℞. Salis Vitrioli, ex capite ejus mortuo summè calcinato, & ab astris imprægnato, legitimè extracti, uncias tres;
cui affundatur
Spiritûs Vitrioli rectificati tantundem,

&, in cucurbita vitrea, ex cineribus tota abstrahatur humiditas, destillando ad siccitatem salis. Residuo sali in cucurbita uncia una circiter recentis *spiritûs Vitrioli* superaffundatur, ac eodem modo, quo priùs, destillando superflua humiditas ad siccitatem salis abstrahatur: ac *sal* residuus, seu *spiritûs Vitrioli* coagulatus, repetitis solutionibus, filtrationibus, ac coagulationibus purificatus, in vitro probè clauso ad usum asservetur.

Moliuntur nonnulli aliam *spiritûs Vitrioli* coagulationem, cum parte æquali *salis Nitri* purissimi: abstrahendo nimirum spiritum, seu potiùs phlegma ejus aquosum, & ad *Nitri* siccitatem destillando; hinc aucto igne & continuato, donec *spiritûs Nitri* ignei, in forma vaporum rubicundissimorum, subsequantur, & vel totaliter expellantur, remanente spiritu acido *Vitrioli*, cum *Nitri* corpore, suo spiritu igneo privato. Nam cùm *spiritus Nitri* ignei volatiliores multò sint *spiritibus Vitrioli*; idcircò illi, (Nitri spiritûs) levi ignis pulsu hos (Vitrioli spiritûs) antevertunt, & naturali veluti instinctu aufugiunt. Virtutes, ut & dosis, hujus *coagulati spiritûs*, cùm notæ sint, ac cuilibet perspectæ; sicco transeo pede.

SPIRITUS VITRIOLI ESSENTIFICATUS.

Ejus præparatio, unà cùm virtutibus, & utendi modo, *in Append. præmissa ad Animadv. pag. 55.* edocta est; quæ hûc trahenda.

CLYS-

CLYSSUS VITRIOLI,
seu
SPIRIRITUS VITRIOLI
ESSENTIFICATUS.

℞. Vitrioli Hungarici viridis Martialis q. v.

Solvatur in aquâ simpl. filtretur, & iterum s. a. crystallisetur, fæcibus, seu Ochrâ, sive terrâ flavâ sulphureâ, separatâ: & hic labor, solvendo, filtrando, separando fæces *Vitrioli*, illudque denuò crystallizando, tertium repetatur. Tum *Vitriolum* hoc, probè purificatum, calcinetur in olla, super igne leni, ad medium inter flavum & rubrum colorem. Quo facto, solvatur porrò cum s. q. aceti destillati, filtretur, & crystallizetur, idque tertiâ vice repetatur, donec fæces nullæ amplius conspiciantur; ac rursus in olla, super igne leni, ad flavedinem, seu siccitatem, calcinetur. Hoc deinde in pulverem redactum, immittatur retortæ vitreæ, ac, in arena destillando, expellatur ejus phlegma sulphureum, spiritûsq; volatiliores, quantum quidem in hoc ignis gradu fieri potest. Phlegma hoc, spiritûsque volatiles sulphurei prolecti, residuo in retorta Vitriolo semi-calcinato, ac priùs iterum in pulverem trito, reaffundantur & restituantur. Quæ tandem juncta, & siccata, retortæ vitreæ, luto obductæ, denuo immissa, destillentur igne aperto, per gradûs aucto, ultimò violentissimo, per duos circiter dies continuando, donec omnes spiritûs ad extremum expulsi fuerint; qui asservandi. Relictum Caput mortuum aëri libero & astris exponatur, ut impraegnetur; è quo tandē sal candidus aëreus, beneficio aquæ simpl. extrahatur; qui etiam, repetitâ solutione, filtratione, & crystallisatione, probè purificetur. Jam verò recipe

Hujus salis aërei purificati uncias tres; cui affunde

Spiritûs proprii, superiùs asservati, uncias duodecim.

Digerantur, circulenturque deinde in phiala probè sigillata, calore moderato, per integrum mensem. Et evadet medicamentum nobile, per filtrum saltem clarificandum, ac in vitro probè clauso ad usum asservandum.

Præstat in paralysi, spasmo, palpitatione cordis: in tabe, & affectibus ventriculi corrigendis, summo est emolumento, à gut. vj. ad x. repetitis vicibus in convenientibus vehiculis exhibendo.

ESSENTIA VITRIOLI, seu OLEUM, aut LIQUOR
VITRIOLI DULCIS.

℞. *Vitriolum* ad rubedinem leniter calcinatum, vel *Caput mortuum Vitrioli*, ita dictum, à quo spiritûs volatiliores saltem expulsi fuerint, relicto oleo, vel spiritu, magis rubicundo & fixo, dicto in capite mortuo residuo, q. v.

Ex hoc, aliqualiter etiam in aëre impraegnato, capite mortuo extrahatur salsedo vitriolata, & essentia etiam Vitrioli, repetitâ aceti destillati affusione & decantatione, quousque sapor vitriolatus, seu salsedo, etiam in aceto extrahente, gustu percipiatur. Extractiones omnes filtratæ, in alembico vitreo, balnei calore, destillando abstrahantur ad crassum liquorem & mellaginem; qui liquor residuus, addito sabulo, vel alumine usto, & ad extremum calcinato, retortæ vitreæ, luto obductæ, immittatur, ac igne aperto, gradatim aucto, in *Liquorem rubicundum* destilletur, & studiosè asservetur.

Præsens est remedium, in Calculo, Epilepsia, Hemicrania, Ulceribus internis abstergendis, & ad sanguinem purificandum, aptissimum. Dosis à gt. x. ad xx.

ESSENTIA VITRIOLI
ALIA.

℞. Vitrioli Martialis, seu Hungarici, ad rubedinem calcinati, q. v.

cui affundatur *spiritus Vini* probè rectificatus; & extrahatur, digerendo moderato calore, *Vitrioli Essentia*, spiritum repetitis vicibus affundendo, & decantando, quousque neque sapor, nec color, in spiritu extrahente percipiatur. Extractiones omnes filtratæ, in M.B. per alembicum, aut cucurbitam, destillando abstrahantur, ad *Liquoris* crassioris remanentiam: qui porrò, ad-

rò, addito *alumine usto*, & *extremè calcinato*, per retortam in Liquorem rubicundum, & dulcem destillandus est. *In affectibus superiùs denominatis efficax.*

ESSENTIA VITRIOLI ALIA.

Ex *Vitriolo Martiali*, seu *Hungarico* puro, ad flavedinem in olla s. a. calcinato, destilletur per optimè lutatam retortam, & igne aperto (ut artis est) *Spiritus* & *Oleum* ejus magis ponderosum: ultimò nimirum uno atque altero die igne violentissimo continuato: qui *Spiritus* interim studiosè asservetur. Ex capite hoc mortuo summè calcinato, & ab aëre & astris debitè impraegnato, eliciatur, beneficio aquæ simpl, *sal candidus aëreus*, omni Vitrioli sapore expers; qui, repetitis solutionibus, filtrationibus & coagulationibus, ad summam reducatur puritatem. Huic *sali* affundatur porrò, in vitro, seu cucurbita oblongâ, proprius destillatus & asservatus *spiritus*, pedetentim quidem, & per vices, illum instillando. Digerantur hinc, macerenturque calore balnei, vitro probè clauso, per duas circiter septimanas. Hinc retortæ vitreæ immissa, destillentur ex arena, igne ultimo violento, ut retorta candeat. *Liquor*, & *Spiritus*, destillando prolectus, ac cucurbitæ vitreæ immissus, in B. M. vel in cineribus, dephlegmetur, quousque residuus spiritus maximè rubicundus & crassus appareat; qui, in locum frigidum collocatus, spatio aliquot dierum crystallos ad fundum & latera cucurbitæ deponet. *Spiritus* residuus supernatans à crystallis separetur, & porrò in cineribus ad dimidias circiter abstrahatur: qui (*spiritus* abstractus) interim asservandus est. Cucurbita verò, cum residuo illi adhærente spiritu, in locum iterum frigidum, ad crystallizandum, collocetur. Crystalli à supernatante adhuc spiritu iterum separentur & asserventur: *spiritus* verò residuus porrò in cineribus ad dimidias circiter abstrahatur, & frigidum in locum ad crystallizandum collocetur: quod toties repetendum, usque dum totus fere spiritus per cineres abstractus, & cystalli ejus collecti sint. Hi jam collecti crystalli, & ad summam puritatem, repetitâ solutione & coagulatione, redacti, immittantur iterum cucurbitæ vitreæ, & superaffundatur iis successivè & pedetentim spiritus proprius, in crystallisatione repetitâ abstractus; item spiritus vini summè rectificati dimidium circiter, respectu proprii *spiritûs Vitrioli*. Digerantur postea, & calore leni circulentur, in phiala alta, satis ac probè clausâ, duarum circiter septimanarum spatio, donec omnia de' itè unita, & in *Liquorem rubicundum* conversa sint: qui, tanquam præstans *Vitrioli Essentia*, studiosè asservanda.

Epilepsiæ, Maniæ, Melancholiæ hypochondriacæ, Vertigini., Podagræ, aliisq; Morbis chronicis & radicatis medendis efficax est. Dosis à gut. x. ad gt. xx.

Nota: si ex vero *Martis Vitriolo*, arte facto, *Essentiam* dictam, juxta præfatam normam apparaveris; præstantior illa erit, & meritò *Martis*, seu *Chalybis*, *Essentia* dici meretur. Eâdem ratione & methodo observatâ, tum ex *Luna*, seu *Argento*, tum etiam ex *Venere*, præstantissima confici possunt medicamenta, determinatis morbis accommodanda: modo assidui & industrii simus, nec manum contrahamus, levibus territi expensis; qui aliàs, in rebus parandis erroneis, ac apocryphis processibus, prodigi sumus & hospitales.

SULPHUR VITRIOLI ANODYNUM.

℞. Vitrioli Martialis, seu Hungarici, optim. libram unam.

Solvatur in s. q. aq. simpl. solutio filtretur & asservetur: postea cum hac *aqua Vitriolata* sæpius laminæ ferreæ, vel etiam limatura Martis pura, humectentur, & toties leni calore iterum exsiccentur, usque dum in massam rubicundam conversa sint. Nunc huic in pulverem tritæ massæ superaffundatur aceti destillati q. s. ad quinque digitorum supereminentiam, in vitro satis largo & magno; digerantur calore satis intenso, quousque acetum tingatur; quod, dum adhuc calet, effundendum, & aliud superaffundendum; idque sæpius repetendum, donec acetum affusum nullâ amplius rubedine tingatur.

Porrò

Porrò solutionibus, seu aceto tincto, instilletur Oleum tartari guttatim, & præcipitabitur *Sulphur Vitrioli* instar pulveris flavi: quod per residentiam & decantationem, seu inclinationem liquoris supernatantis, vel etiam per filtrum, & chartam emporeticam, separatum, aquâ tepidâ sæpius affusâ probè edulcoretur, quousque nullus sapor aut acrimonia sive à sale, sive aceto, vel à vitriolo, ampliùs percipiatur. Exsiccetur hinc, & phialæ inclusum, in arena nonnihil ad rubedinem calcinetur: quod brevî fiet, & efficietur. Et hoc est *Sulphur Vitrioli anodynum* dictum: ex quo porrò, cum spiritu vini, ac beneficio salis tartari, vel etiam cum piritu Veneris, *Essentia*, & nobile medicamentum apparandum venit. Quòd si verò *Sulphur Vitrioli*, aut etiam *Martis*, seu *Chalybis*, inflammabile desideretur; accipiatur loco Vitrioli vulgaris, *Vitriolum Martis, arte paratum;* quod itidem solutum, & Martis laminis, seu limaturæ, affusum, cum iis sæpius exsiccetur. Hinc acetum huic massæ sæpius affundatur, donec omnis rubedo extracta sit: quod tinctum acetũm sine præcipitatione per B. M. ex parte evaporet; & præcipitabitur per se *Pulvisculus*, seu *Sulphur flavescens*, quod, aquâ simplici sæpius affusa, ab omni vitrioli & aceti acrimoniâ liberatum, exsiccetur, ac, phialæ inclusum, leniter calore arenæ ad rubedinem calcinetur.

Notetur; quòd non minus ex *Ferro*, seu *Chalybe*, in ejusdem *Vitrioli* confectione, sed cum *spiritu Vitrioli, Sulphur* inflammabile facili negotio apparari possit; nimirum ex residua materia nigricante & fœtidâ, exsiccando hanc nigram glebam; quæ postea aut per se, vel addito sale quodam, sublimanda. *Keslerus.*

His ad calcem perductis, habes, A. L. ex substratâ *Vitrioli* materiâ pauca, nec tamen ubivis obvia, remedia, juxta naturæ & artis leges ad amussim dispensata. In horum communicatione, omni amphibologiâ & ambagibus abstinens, amicæ sinceritati & candori studui: prout legenti obvium fiet. Quo quidem in negotio cæteris Authoribus palmam non cedo, qui vel obscura tradunt, vel diminuta edunt, vel confusè docent; ut in tanta rerum farragine meritò lector anceps & perplexus hæreat, cui manipulationi fides tandem debeatur. Quâ in re multum Clarissimus Schröderus cespitavit; qui, corradendo inutiles prorsus processûs, tempus inaniter trivit, ac Tirones seduxit; dum in fallacibus hisce processibus elaborandis sumptûs & operam lusêre. Proinde delectu opus est, nec, quis scripserit, sed quâ arte, & methodo tradita sint, & an verba factis conciliari possint, sedulò prospiciendum. Verùm quis aliquando Sirenibus vel unam saltem aurem non reserat: cùm Argi lumina vel centum dulce sopore gravi tumularit modulamen? Tam enim speciosos titulos, magnifica verba, & svaves pollicitationes, captiosis processibus suis appingunt, ut vel consummatos Chymicos in consensum trahant, & erroris consortium. Hujus genii *Vulpecula* nuper prodiit, quæ Salis Viperini novissimi antiquissima (nugacissima, profectò) fundamenta, præterito edidit anno; in quibus, præter fastuosa promissa, & temerarias hyperboles, ne micam veritatis reperias. Amice Lector: *fœnum in cornu gestat: niger est: hunc tu, Romane, caveto.*

Caput X.

De SULPHURE.

Ulphur, singulare & admirandum naturæ productum & minerale est. A priscis naturæ indagatoribus & Sapientibus nomen, το θεῖον, meruit. Tantæ in operando virtutis & energiæ est, ut ejus activitatem nihil remoretur, terra contremiscat, orbique subterraneo dominetur. Docuerunt hoc nos multarũ Civitatum, Castellorum, ne dicam, Regionum, funestâ catastrophe actæ tragœdiæ; quæ hoc Vulcano abolitæ, subversæ, &, hiante ad centrum Universitatis quasi terrâ & abysso, absorptæ sunt. Fumant etiamnum Vesuvii ac Ætnæ funesti apices, subjectisque incolis climactericos minitantur annos, periodica incendia, sulphureosque torrentes, latè omnia populantes. Plura, eaque particularia, ac verissima, refert de his R.P. Athanasius Kircherus, universalis Ingenii ac Talenti vir, Scriptorum decus, *in Mundo Subterraneo, secundo præfat: sua cap.* Interim totus terrarum orbis *Sulphure* abundat, plus tamen in hoc, quàm illo, loco conspicuo: quod *Thermæ sulphureæ* ferè innumeræ, quæ omnes, pro maxima sui parte, ex *Sulphure* subterraneo accenso constant, & ortum ducunt, cujus odorem etiam spirant, & montium ardentium, sulphurearumque fossarum, multitudo demonstrat. A Priscis & Neotericis Philosophis, *Sulphur Terræ pinguedo, Adeps, Resina, & Oleum*, quibus nimirum homogeneum, & suo modo correspondet, definitur. *Constat* illud, ut eidem Doctissimo Kirchero placet, *ex quatuor differentibus substantiis, sive Elementis: Igne, Aëre, Aquâ, & Terrâ.* Meâ interim sententiâ, *Sulphur*, pro maximâ sui parte, ignis concretus, subterraneus, & terrestris est, ac ita definiendum, cui suas Natura habenas, limites, ac repagula objecit terrestriores partes, ne in actum mox & apertum incendium erumpere possit, nisi ab elementari quodam, aut actuali igne à vinculis solutum actuetur. Interim sub vilioris terræ glebæ forma, igneas virtutes, ac æthereas actiones, producit, utpote, siccando humidiora, & laxa adstringendo, depurando impura, congregando homogenea, glutinando & uniendo, fracedini, & putredini è diametro, tum curativè, tum præservativè, adversando. Quòd autem hæc mea assertio suo nitatur fundamento, constat ex destillatione ejus *Spiritûs acidi per campanam.* Nam vix, ac ne vix quidem, ex integrâ librâ *Sulphuris* uncia una, vel uncia una semis, dicti *spiritûs*, quacunque artificiosa manu aut industria ejus destillatio instituatur, elici potest: residuum verò, quod remanet, terrestreitatis tam exiguum est, ut ex pondere multarum librarũ conflagrantis *Sulphuris* vix tantum terræ residuæ à conflagratione ejus restet, ut drachma una vel altera salis elici possit; reliqvum verò totum *sulphuris* in igneum chaos & elementum transferatur, & per aëra dispergatur. Hanc sententiam etiam confirmo ex præfato Doctiss. & profundissimo Philosopho, Kirchero, qui ipsum *Sulphur* pariter *Ignem naturæ esse invisibilem*, sapientissimè asserit. Quâ ratione verò *sulphur* principium rerum naturalium, præcipuè metallorum & mineralium; dici & esse possit, & quo modo ad generationem rerum omnium sublunarium concurrat; quot modis *sulphur* fiat, & generetur; quibus in locis; species ac differentiæ ejus: hæc cuncta idem Doctissimus Kircherus, loco suprà citato, *libr.* nimirum *9. sect. 3. pag. 146.* item *lib. 11. sect. 2. p. 252.* egregiè ac doctrinaliter explicat & explanat: quò B. L. ut scriptionis vela contraham, ablegatum velim. Interim ad specialia quædam *medicamenta ex sulphure* dextrè describenda me convertam, & sequentia pauca hîc adstruam.

PURI-

PURIFICATIO SULPHURIS.

Sulphur crudum diverſimodè ab inſito, nimioque fœtore, ac impuritate, purificatur. Nonnulli enim per *ſpiritum vini:* alii *beneficio Ceræ*, terreſtreitatem & fœtorem illi adimunt: alii per *ſublimationem*, & *rarefactionem* illud ſubtilius reddere autumant: item alii cum *urina puerorum*, & *aceto deſtillato*, aut *lixivio*, *ſulphur* ſæpius coquendo, ad albedinem perducunt: iterum alii cum *aqua calcis vivæ ſulphur* tritũ ſæpius coquendo & deſpumando, ſegregata aliquoties calcis vivæ aquâ, aliaque ſuperaffuſâ, ad tantam puritatem, albedinem, & liquabilitatem illud perducunt, ut omni fœtore expers, inſtar ceræ ſuper igne leniſſimo liquetur. Quæ purificatio, ut, ratione calcis vivæ, peculiares ſuas habet cauſas, de quibus alibi plura diſſerui; ita etiam præ omnibus amplectenda.

Ut autem B. L. modos ſupradictos, quibus *ſulphur* purificare nituntur, clarè perſpiciat: ordine omnes hîc ſiſtam. Cum *ſpiritu vini* taliter procedant:

Sulphur flavum liquefacito in patellâ terreâ, ſuper igne leni, ne accendatur: liquefactum projiciatur in *ſpiritum vini*, à quo iterum ſeparetur & ſiccetur: qui labor ſecundâ, tertiâ, ac quartâ vice repetatur, quousque *ſulphur* omnem fœtorem in ſpiritum vini depoſuerit: quod, à ſpiritu vini ſegregatum, ad celebriora medicamenta conficienda aſſervandum.

Cum *Cera* verò tali modo procedatur: Accipiantur *Ceræ flavæ*, & *ſulphuris* crudi pulv. ana partes æquales: liquefiant in patella terreâ leniſſimo igne (cavendo tamen, ne *ſulphur* accendatur) & in aquam calidam projiciantur. Sic *ſulphur* à *Cera* ſeparatur, & fundum petit, *Cerâ* ſupernatante, fœtore ac impuritate à ſulphure plenâ. Hic tamen labor (ſi lubet) repetendus ſecundò, donec *ſulphur* omnem ſuam in *Ceram* depoſuerit immunditiem. Et ſic ad ulteriores usûs perfectum habebis.

Tandem *per ſublimationem*, & quidem ſæpius *repetitam*, vulgari Chymicorum more, plurimi *ſulphur* ſubtilius ac purius efficere conantur (an benè, vel malè, ex ſequentibus patebit) nimirum admiſcendo eiden talia, quæ liquefactionem ejus impediant: inter quæ, nonnulli *Colcothar*, ſeu *Caput mortuum Vitrioli*; alii verò, & quidem prudentiores, *ſalem communem*, vel *gemmæ*, *decrepitatum*, *ſulphuri* adjungunt, & commiſcent, quò minùs in actu ſublimationis, levi ignis impulſu, in unam confluat maſſam, & liquetur, aut, igne etiam concepto, Flores ſuos eructare planè recuſet. Et verò ſciendum, quòd inter illa, quæ ſulphuri communiter, pro ſublimatione, junguntur, *ſal communis*, ſeu *gemmæ*, decrepitatus præ cæteris præſtet; vel etiam *alumen probè uſtum & calcinatum*. Et hæc quidem non aliam ob cauſam addenda veniunt, niſi ad impediendam tum promptam ſulphuris liquationem, tum pronam etiam inflammabilitatem; non verò, quòd ſingulares, ab adjectis, virtutes ſibi aſſociare neceſſum habeat. Quamvis non negarim, plus virtutis ab uno, quàm ab alio, horum admiſcendorum *ſulphuri* accedere poſſe: vel ſaltem, quò feliciùs ſublimatio à rebus magis congruis admiſcendis ſuccedat, ac major copia florum juxta admiſcendorum homogeneïtatem accedat. Totus hujus rei, ſeu ſublimationis, cardo in eo vertitur, ut tale quid *ſulphuri*, pro ejus ſublimatione, adjungamus, quod illi de virtutibus ſuis, ac energia, ne quicquam detrahere, vel etiam ex parte deſtruere valeat: nec etiam tale ſubjectum, in quod *ſulphur* ipſum, ſuo nimirum ſpiritu acido, agere, adeoque vi adjecti diſſipari, aut in aliud aliquid transmutari poſſit; quò minus conſequenter *Flores* eleventur.

Verùm enim verò, quæ de ſublimatione *ſulphuris* in genere, quibuscunque etiam additamentis, & quàm artificioſè illa fiat, habenda ſint; ingenuè aperiam.

Communiter, & juxta opinionem etiam Clariſſimorum Virorum, ac Chymicorum, *Flores Sulphuris* plerunque crudo ac vulgari *ſulphuri* in Medicina anteponuntur, & pro *ſulphure*, à terreſtribus ſuis recrementis purgato, unanimi conſenſu proclamantur. His tamen non obſtantibus, ſi rem exactiùs penſitemus; ne-

gandum non est, quin haud pauca *sulphuri*, in ejus sublimatione, quanta quanta illa sit, decedant, ac in residuo maneát, saleq; suo, veluti nativo maximâ ex parte privetur: ut in eam facilè descenderim sententiam, (salvo tamen aliorum rectiùs sentientium judicio) *sulphur crudum* & *purum*, &, si in promptu sit, & haberi possit, *nativum*, transparens, & purissimum, majoris fore efficaciæ ac energiæ, pro aliis etiam salubrioribus medicamentis ex eo conficiendis, quàm sint ipsi *Flores*, multoties repetitâ sublimatione elevati. Sic Antiquitas & Primores nostri, ut & nunc Calones ac plebecula, majores, profectò, in *sulphure crudo* experti sunt, & indies experiuntur, virtutes, quàm in ipsis *Floribus* obviæ deprehenduntur: & hoc quidem ob causas jam prædictas, privationem sc. rerum non inutilium, quæ natura provida *sulphuri* implantavit; &, citra virium ejus jacturam, omnino separari nequeunt.

Porrò disquirendum est: quòd si *sulphur* omnino sit sublimandum; quænam, pro ejus sublimatione, legitimè addenda, quò minùs *Sulphur* ipsum labefactetur, & ab indole sua deflectat, aut peregrinas ab admixtis induat contrahatque qualitates.

Clarissimus Quercetanus, Schröderus, ac plures alii, Chymiam professi, *sulphuri*, pro sublimatione, frequenter *Colcothar*, seu *Caput mortuum Vitrioli*, addere consvevêre: an bene, vel perperam; ex fundamento disquirendum est.

Colcothar, seu *Vitriolum calcinatum*, (meritò etiam metallum calcinatum, cujuscunque quoque generis & speciei sit, scoriis quidem maximè refertum, dixeris) si hoc verum, uti verissimum, & mechanicâ ipsâ comprobari potest, reductione nimirum vitrioli, in pristinum Esse & metallum redit. Quidnî igitur sulphur, in ipsâ sublimatione (ubi, licet non æquè potenter, ac si accendatur, agat; suos tamen quodammodo eructat acidos spiritûs) metalla illa calcinata, & mineralia, quæ occultè in colcothare, seu vitriolo calcinato adhuc latent, aggrediatur & solvat; prout aliàs accensum sulphur metalla quædam rodere, ac dissolvere solet; atque ita agendo patiatur, & ex parte destruatur, quò minùs in altum elevari possit, & sublimari? Proinde eò omnino respiciendum est, ut talia *sulphuri* pro sublimatione ejus admisceamus, in quæ *sulphur* ipsum non agere, nec reactione admixtorum pati, atque majori ex parte dissipari & destrui possit. Et talia erunt *sal communis*, seu *gemmæ*, *decrepitatus*: item *alumen probè calcinatum*, excluso penitus capite mortuo, seu vitriolo calcinato: quorum salium nimirum admixtione, aut aluminis calcinati, plus duplo *Florum sulphuris*, & quidem elegantiorum, nanciscemur, quàm si colcothar, vel etiam sabulum, pro sublimatione sulphuri fuisset adjectum. Quapropter si *sulphur* omnino sublimandum, ea studiosè arceantur, quæ sulphuri ac sublimationi ejus refragari, & ne quicquam virtutis contribuere possunt, utpote colcothar, sabulum &c. *Sal* verò *decrepitatus* à cujus spiritibus sulphur ipsum in viribus suis magis intenditur, ei potiùs admisceatur.

Sublimatio tandem ipsa *sulphuris* quâ ratione legitimè instituenda, sylvarum accolis, ac inter nemorum recessûs degentibus, pyrotechnitis gregariis, à quibus utplurimum Pharmacopœi hos sibi comparant *Flores*, (quamvis consultius foret, ut quilibet Pharmacopœus non solùm hos *Flores*, verùm & alia communiora medicamenta Chymica, propriis elaboraret manibus. Quæ enim peregrinâ fide ad nos deferuntur, utplurimum adulterata sunt) notissima ac trita est: nimirum, ut in sublimatorio, seu cucurbita terrea, aut vitrea, luto obducta, apposito capitello vitreo largo, calore arenæ per gradûs aucto, perficiatur, duas circiter *salis decrepitati* partes uni parti *sulphuris* commiscendo. Alios, & plures, sublimandi modos Clarissimus Schröderus, *in sua Pharmacop. Medico-Chymica, lib. 3. cap. 28. pag. 502. & seqq.* exactè describit; quo locorum etiam diversi, ac varii coloris, *Flores*, utpote *Vitriolati*, *albi*, *saccharati*, *benzoinati*, *myrrhati*, & *compositi ex variis speciebus*, edocentur. E quibus L. B. sibi eligat, quæ ad scopum & rem suam esse arbitrabitur. Hoc tamen cavendum, ne heterogenea planè simplicia sulphu-

sulphuri pro sublimatione jungantur; à quibus nimirum *sulphuri*, ejusque *Floribus*, non, nisi fœtor, & coloris inelegantia, ne quicquam verò virtutis accedere potest: ut sunt *saccharum*, *crocus*, *aloë*; quæ, & plura alia, in sublimatione veluti comburuntur, ac in sua principia, oleum fœtidum, ac spiritum talem aquosum, tanquam entia peregrina à toto composito, resolvuntur: quorum neutrum proprias rei integræ subsistentis virtutes æmulatur, sed peregrinas & inutiles; quia impune & illegitimè igne torquentur, quorum natura Vulcano non paret, nec ad similem destillationem aut sublimationem, heterogeneo subjecto commixta, apta nata sunt; sed planè contraria: ita, ut denuo *Axioma* illud tritum verificetur; *non quodlibet cuilibet aptè commisceri; nec ex quolibet quodlibet fieri posse.* Consultius proinde est, & magis probabile, ut, avitâ Majorum simplicitate contenti, *saccharū*, *crocum*, & *alia*, *Floribus sulphuris* simpliciter commisceamus, è quorum simplici unione potiores in *sulphur* redundant virtutes, quàm ipsa sublimatione perperam institutâ. Et hæc de *sublimatione sulphuris*, ejusdemque *Floribus*, ut scriptionis operam contrahamus, sat dicta sunto.

Progredior ad *destillationem Sulphuris*, *ejusq; spiritum*; qui & ipse peculiarem destillandi normam exposcit, diversam ab omnibus aliis destillandi modis; *per Campanam* nimirum vitream, cui patina larga vitrea est substernenda; supra illam autem patinam crucibulum, mediam superappensæ campanæ concavæ partem respiciens, collocandum; in quod *sulphur* particulatim injiciendum, &, ut conflagret, accendendum; ut sic, ardendo suos eructet acidos *Spiritûs*, qui, qvùm fumus à sulphure conflagrante, in prædicta campana, (tempore utplurimum humido ac pluvioso) in liquorem, seu spiritum ponderosum, & acerrimum, sese resolvit, in subjectam vitream patinam vel concham, in cujus medio crucibulum, sed parumper in altum, cum sulphure flagrante, collocatum, paulatim stillat; sed exigua in copiâ, ita, ut ex librâ unâ sulphuris vix uncia, aut uncia cum dimidia, utut artificiosè operatus fueris, restet spiritûs. Quorsum verò migrarint reliquæ sulphuris partes integrantes & substantificæ, unciâ tantùm unâ ejus spiritûs superstite, (cum paucis & exiguis recrementis vel cineribus; è quibus, si magna copia colligatur, parum salis sulphuris elixiviatur) non ita planum est; neque ex aëre, quò necessariò translatæ, tanquam igneæ particulæ, revocare eas licet. Tentarunt quidem plurimi sagacioris ingenii Chymici alios ejusdem *spiritûs destillandi* modos (quorum nonnullos Clarissimus etiam Schröderus, *loco suprà citato*, descripsit) omnibusque viribus eò elaborarunt, quò omnes *sulphuris* spiritûs subtiliores, qui in destillatione *per Campanam* maxima ex parte in auras volant & abeunt, conservarent strictiùs: verùm multi frustra adhuc suam impenderunt operam; cùm & mihi res sæpe irrita cesserit. Posteritati igitur artium cultura, ac ulterior rerum inventio, relinquenda est.

Cæterùm quæ de *natura*, *virtutibus*, & *encomiis*, *rectoq; utendi modo*, & quæ plura, circa usum hujus spiritûs notatu digna, essent afferenda; illa Clarissimus & Doctissimus Quercetanus, *in sua Pharmacop. cap. 16. & 17.* ubi de spirituum acidorum præstantia ex professo tractat, quæstionibus pro & contra ventilatis juxta ac dilutis, utrum spiritûs acidi, è mineralibus prolecti, præstent iis, qui ex vegetabilibus habentur, fundamentaliter ac fideliter explicat. Quò illos, qui spiritûs omnes minerales acidos allatrant, &, tanquam summè corrosivos, ac insalubres, damnant, ut magis erudiantur, amandavero: at è quibus addiscent, falsum esse, quòd sumpti hi spiritûs intra corpus ventriculum & intestina, juxta ridiculas eorum assertiones, terebrare, ac homines tandem ad Cymbam Acherontis deducere valeant. Nunc de quibusdam aliis, ex *sulphure* parandis, medicamentis salubrioribus tractaturo, primum se sistit

BALSAMUM SULPHURIS.

QUod ut debitè conficiatur, *in præfatis n. Animadv.* luculenter edoctum est; nimirum, ut *sulphur*, beneficio *salis tartari*, reseretur, & in massam obscurè rubentem, *Hepar sulphuris* dictum, convertatur: ex quâ massâ postea, quocunque oleo spirituoso destillato, e. q. terebinthinæ, juniperi, succini, anisi, citri, abietis, vel terebinthinæ flavæ balsamicæ, per retortam stillatæ (pro balsamo Vulnerario) imò etiam unctuoso aliquo expresso, *Sulphuris Essentia*, *Tinctura*, ac *Energia* tota calore lenissimo elicitur, ac prænominatis oleis quibuscunque imprimitur; tanquam menstruis analogis & homogeneis.

Virtutes Balsami Sulphuris pectus & pulmones utplurimum respiciunt: anhelosis, purulenta exspuentibus, & phthisicis unicè dicatur; quamvis & vulneribus externis abstergendis, à putredine conservandis, & conglutinandis, præsens sit Balsamum. Circumforanei verò, & Agyrtæ, qui uni medicamento sexcentas adscribunt virtutes, turpi saltem lucro inhiantes & dediti, quod uno, non pluribus, instructi sint medicamentis, aut balsamo hoc, ejus virtutes satis decantare, & vel contra omnem morborum sentinam divendere, non erubescunt. Prudens verò Medicus norit, quid de immensis virtutibus, quas suis attribuunt medicamentis illi, sentiendum sit. Miserrima verò plebs, facilè fidem blateronibus, & agyrtis adhibens, facillimè etiam fallitur, sanitatis & vitæ detrimento. Hujus autem mali aut excessûs origo ampla sunt agyrtarum Privilegia, subreptitio modo à Magistratibus vel Principibus acquisita. Optandum proinde foret, ut se hisce impostoribus severiores ac rigidiores exhiberent imposterum, in largiendis similibus privilegiis, ne tantopere toti mundo, miserrimæ præsertim plebi, imponeretur, cum magnâ fortunarum & æris jactura. Eò enim nunc perventum est, ut quævis fæx hominum, miles, anus, Lippus ac Tonsor Medicinam faciat; illisque fas sit, impunè occidere; ac ob id etiã Ars Medica omniũ nobilissima ac difficillima, ad quam addiscendam non unius hominis ætas, ac vita sufficit, vulgi ludibrio exponatur, & vel dolosa proclametur. Obiter hæc dicta sufficiant, ad *Lac Sulphuris* transituro.

LAC SULPHURIS.

L*AC* appellatur à colore, quem in præparatione & præcipitatione suâ præ se fert, dum solutio *Sulphuris*, cum sale Tartari, vel etiam cum calce vivâ, & aquâ simplici, facta, aceto insperso præcipitatur; in quâ præcipitatione *solutio Sulphuris lactescit*, & pulvis albicans fundum petit, qui *Lac Sulphuris* appellari consvevit. Ejus parandi modum, qui breviter hîc descriptus extat, Clarifs. Schröderus, Quercetanus, & alii diversimodè depingunt, Tironibus aliàs Pharmacevticis notissimus. Verùm quidnam de hoc *Lacte*, aut *Præcipitato Sulphure*, sentiendum sit, ex fundamento eruendum est.

Neminem nunc latere puto, quemadmodum *in præmissis n. Animadvers.* sufficienter demonstratum est, quòd vulgaria Chymicorum *Magisteria*, utpote Perlarum, Corallorum, oculorum Cancrorum, Matris perlarum, aliarumq; Gemmarum; item cornu Cervi, ungulæ Alcis, & his similiũ, contrarietate heterogeneorum liquorum ex solutione præcipitata, calces sint inutiles, mortuæ planè & effœtæ, nullâ arte, neq; etiam fortissimo ac corrosivo spiritu, ampliùs resolubiles. Cujus rei veritatem ipsa evincit experientia, & evidentissimè in Magisteriis Ossium, nim. cornu Cervi, & Alcis ungulæ palam fit; quippe quæ adeò usta sunt, in suâ nimirum præparatione, ac confusione contrariorum liquorum solventium & præcipitantium, ut usto cornu Cervino, in furno figuli calcinato (quod ipsum etiam cunctis suis virtutibus, *sale* nempe suo *volatili*, *Oleo*, & aquâ fœtidâ expulsis, privatum est) in omnibus simillima sint, & mortuæ calces; è quibus, neque extremâ ignis torturâ quidquam extorqueri, neque denuò aceto, spiritu nitri, aut aliis corrosivis aquis & spiritibus, dissolvi possunt. Cùm igitur *Lac Sulphuris*, de quo nobis ex instituto nunc sermo est, eandem subeat præparationem & præcipitationem: parum aliter

aliter de hoc etiam sentiendum; sed eidem judicio submittendum est. Nam quamvis *sulphur* per appropriata sibi, & homogenea veluti, menstrua, salem tartari, aut calcem etiam vivam, beneficio aquæ simplicis, legitimè quidem solvatur, & sic solutum *sulphur* haud exiguos effectûs medicinales edere possit: contrario tamen liquore idipsum denuo præcipitatum, pro maximâ etiam sui parte destruitur, ut vix tertia ejus pars viribus salva constet, ac virtutes & operationes *sulphuris* proprias edere possit; reliquæ verò duæ *Lactis sulphuris* partes *calx* sint emortua, & inutilis, in igne constans, indissolubilis, omni proprietate *sulphuris* orbata. Periculum is ipse faciat, qui fidem laboribus nostris non adhibere velit. In momento enim veritatem videbit, si *Lac* hoc Vulcano simpliciter, aut etiam sublimationi, tradiderit. Non proinde hæc loquor, ac si omnes omnino virtutes huic *Lacti* derogare velim. Hoc saltem inferre volo, quòd vel *crudum Sulphur*, vel ipsius *Flores legitimè sublimati*, longè majoribus virtutib9 polleant, quàm hoc ipsum *Lac sulphuris*, tanto labore, ac non exiguis expensis comparatum. E quibus nihilominùs palam fit, quàm incauti sæpe hallucinemur, in nimis artificiosis nostris medicamentorum præparationibus; quibus simplicia in virtutibus suis potiùs castrantur & diminuuntur, quàm ut subtiliora aut efficaciora illa reddantur. Sed infers fortè à posteriori: nimir. effectu, & experientiâ ipsâ, constare, quàm evidenter *Lac sulphuris* tussientibus ac phthisicis profuerit, virtutibus *Sulphuris* conspicuum. Quod oppositum ex suprà dictis partim concesserim; partim verò negârim. Nam pro exiguâ *sulphuris* indestructi parte residuâ in *Lacte* hoc saltem aliquid virtutis possidebit: pro maximâ autem sui parte inefficax, & planè effœtum, esse medicamentum, omnino assero, ipsâque experientiâ probo. Etenim diuturnâ Praxi edoctus sum, exiguam huic præcipitato Pulveri, aut *Lacti*, inesse vim ac energiam: quam multò efficaciorem vel à *sulphure crudo*, vel ejusdem *floribus*, quotidie experimur. Nec mihi, spectatori diligenti, & arbitro, cõstat, magnum quid unquã vel solo hoc *Lacte* præstitum, vel quemquam à morbis pectoris gravioribus fuisse liberatum. Incredulus sum, nunquam subscripturus Veterum traditionibus, si recta ratio, experientiâ confirmata, aliud suadeat, & refragetur. Juret, per me licet, in verba Magistri, prostituto pectore, qui volet: Ego econtra naturæ ausculto, ejusque ductum sequor. Recordentur tamen hâc occasione eorum, quæ superiùs paulò, de *purificatione sulphuris*, cum aqua calcis vivæ peragendâ, indigitavi; & quòd, solutionem *sulphuris* non inconsulte cum calce viva instituendam fore, statuerim: quatenus nimirum *sulphur crudum* & *tritum*, vel ejusdem *flores*, additâ duplâ, vel triplâ, quantitate calcis vivæ, coquendo cum aquâ simplici, repetitis vicibus affusâ & decantatâ, quousque rubedo in decoctione appareat, legitimè quippe solvatur, & ejus essentia extrahatur. Ex hoc etenim fundamento Balnea sulphurea, aquis Thermalibus, seu Thermis sulphureis, virtute & operatione simillima, confici possunt: si solutioni huic *sulphuris*, factæ cum calce vivâ, & aq simpl. s q affusâ, nullus contrarius liquor præcipitans ac heterogeneus, qui sulphuris essentiam, aut ipsum sulphur solutum, destruat, & omnibus suis virtutibus privet & præcipitet, sed aqua saltem simplex, vel decoctum aliquod ex herbis balsamicis, ac radicibus, aliisvé roborantibus aut resolventibus speciebus, largiter superinfundatur. *Præstant* autem *hæc balnea sulphurea*, uti experientia ipsa testatur, ac edocuit, in *Calculo Renum Podagra, doloribus Arthriticis* (præsertim si solutio sulphuris cum sale Tartari facta fuerit) *Colica passione:* (corpore benè purgato) *membra contracta & debilitata roborant, ulcera sordida antiqua mundificant, & siccant: scabiem fœdam tollunt, aliaq; cutis vitia abigunt: internis nec non obstructionibus viscerum reserandis emolumento sunt; externo nimirum fotu.* Opportuna balnea hæc instituenda erunt in Regionibus, quæ Thermis naturalibus aliàs destitutæ: pergrata & proficua insuper hominibus, quorum res domi angusta habetur: ne Thermas longè remotas frequentare necessum habeant. His igitur, L. B. utere, cum successu in multis.

TINCTU-

TINCTURA SULPHURIS TARTARISATA.

PAretur inprimis *Hepar Sulphuris*, ex unâ parte *Sulphuris crudi*, aut *Florum* ejusdem, & ana, seu duabus partibus, (si lubet) *Salis Tartari puri*, leniter simul liquando in patellâ terrea, cavendoque, ne flammam sulphur concipiat. Ex hoc *Hepate*, vel massâ, in pulverem redactâ, extrahatur, beneficio spiritûs vini rectificati, repetitis vicibus affusi, *Sulphuris Rubedo & Essentia*; quæ, peractâ extractione, à copia spiritûs vini per abstractionem in M. B. liberanda, ac usui Medico asservanda est. *Præstat in morbis contagiosis, ac peste ipsa; à quâ præservat: obstructiones viscerum naturalium reserat, ac morbis etiam pectoris medetur.*

Nota: Clariss. *Agricola*, in suo, de *Sulphure, Tractat. pag. 397.* eandem *Essentiam* in *Oleum* tandem, seu *Liquorem rubicundum*, per retortam destillare docet: cui haud exiguas virtutes adscribit. *Pag.* item *361.* aliam ex *Sulphure*, cum *spiritu Vitrioli fixato*, *Essentiam* haud spernendam habet. Quæ cuncta, & plura alia, de *Sulphure*, exinde petenda sunt.

OLEUM SULPHURIS RULANDI VERUM.

℞. Olei Rosacei libras duas,
Terebinthinæ still.
Pulv. Sulphuris Citrini pellucidi, ana uncias tres.

Coquantur in arena, vitreoque in vase, ad saturatam rubedinem.

Nota: Commodius & præstantius parabitur *Oleum* hoc, sine fœtore, quem aliàs præ se fert, juxta Authoris mentem, diuturnâ coctura paratum; si *Sulphuri*, in patellâ terreâ leniter liquato (ne flammam concipiat) *sal Tartari*, pondere competente, vel æquali, priùs immisceatur, ac *Hepar*, seu massa obscurè rubens ex ambobus efficiatur; è qua facilè, oleis supradictis affusis, sulphuris rubedo, & *Essentia*, leni calore, sine coctione aut ebullitione, adeoque sine fœtore, elicitur; præstantius, ac si diuturnâ coctura fuisset paratum.

Valet autem, juxta Avtographum Authoris, *in cancro, fistulis, ulceribus antiquis, sordidis & incurabilibus.* Ex hoc *Oleo Emplastrum diaSulphuris* Rulandi *conficitur:* cujus descriptio vera alibi patebit.

Et hæc quoque, de *Sulphure*, perpauca huic Mantissæ inserenda erant: in quibus non tam varietas processuum, qui alibi ad nauseam usque leguntur; quàm alia, circa sulphurea medicamenta observatu scituq; digna & necessaria, descripta sunt: quæ L. B. boni consulat.

CAPUT XI.
DE SAL-NITRO, vel SALE NITRI.

SAL-*Nitrum* occultâ proprietate cum Sulphure inimicitiæ dissidia exercet; eorumq; vis unita tanta est, ut horrendæ tempestates, ac urbium, montiumque subversiones, iis adscribi meritò possint. Hoc, inquam, *Nitrum* sal Terræ est, sed φλογιςὸν, ex terris pinguibus exortum. Igni immediatè injectum, in ignem veluti conversum, totum avolat; si purum: sin minùs, & aliquid in residuo remanserit; tantum de sale communi, aut alumine, participabit. Dicitur autem *sal Petræ*, propriè autem *sal Terræ* magis dici meretur, qvùm ex terrâ immediatè decoquatur. De generatione hujus, & modo fiendi, naturâ & proprietatibus, item præstantiâ, consulantur doctissimi viri: Quercetanus, *in sua pharmac. Spagyr. pag. 578. & seqq.* Schröderus, *in Pharmac. sua Medico-Chymica, lib. 3. cap. 23. pag. 471.* Doctiss. necnon Philos. Kircherus, *Tom. 1. Mundi*

Mundi sui subterr. lib. 6, sect. 2, cap. 3. de Sal-Nitri generatione, naturâ, viribus præpotentibus, disertè & fundamentaliter discurrit. Quæ cuncta, pro majori rerum naturalium intelligentia & scrutinio, L. B. revolvere & consulere potest. Mea quantum, de hoc admirabili sale, exigua fert sententia, asserere audeo, *Sal-Nitrum esse* salem sui generis, à principio mundi, vi verbi divini, FIAT, terræ implantatum; medium inter volatilem & fixum: non fixum planè, quoniam, igni immediatè inspersus, avolat, & cum strepitu veluti diffugit: nec volatilem verè, quia igni, mediante crucibulo, admissus, sat diu ac incorruptè in illo persistit & liquatur: sal neque salsus totus, neque omnino acidus est; sed acido-salsus; neuter inter utrumque. Ex terra quidem elixiviatur, sed aëreus est, igneusq; gustu, si igne in crucibulo cremaveris, percipitur: aëreum verè dixeris, quia facilè auras petit, igni immediatè injectus; & quòd ex aëre similis verè sal colligatur, rebus nimirum extremè siccis ex calcinatione, & sitibundis, sese insinuando, easque veluti imprægnando. Igneum verò appelles, quòd igneas edat operationes, non solùm in laboribus Chymicis, & Cerberus appelletur; sed, teste Doctissimo Kirchero, omnium commotionum, meteorologicarumq; impressionum, igne arrepo, tum in subterraneis, tum supra, in aëreæ regionis districtibus, causa sit. Quemadmodum spiritûs nitrosi, uti subtilissimi sunt, & facillimè terræ poros transpirant; ita in aëris subvecti sublimia, ignearum impressionum effectûs causant: vel, si iis, ob firmas subterrestrium partium obstacula, penetrare non liceat; tum exitum sibi, ruptis montium epagulis, vi & necessitatis jure, quærunt. In corpore autem humano frigidas, ut plurimum edit operationes, calorem scilicet fugando, vel alliciendo. Eruitur ex terra pingvi, ab aëre & astris imprægnatâ. Et, licet copiosius ex stabulis jumentorum, ovium præsertim, eliciatur; terra tamen, propriè ejus matrix, salsedinem urinosam jumentorum sibi (scilicet Nitro) similem reddit, vi fermenti sui proprii nitrosi, terræ insiti: quia neq; volatilis, neq; fixus, sal urinæ Nitro æqualis est, nec, ex utroque mixtus, Nitro correspondet: adeoq; propriè salé terræ ipsum statuas; cùm etiam ex terra sola; sed adæquatâ, nullis tamen jumentorum urinis imprægnatâ, eliciatur. Quemadmodum, teste prænominato Doctiss. Kirchero, quarundam regionum terra, & aqua etiam fluminum, tam copiosè abundant *Nitro*, ut veluti sponte illud erumpat, & in superficie terræ ac fluminum rivis copiosè veluti efflorescat. Et hæc de *Nitri* Genealogia. Pleniorem verò de illo informationem; & quomodo differat à sale communi, & Alumine; quodnam eorum præstet; ejus probæ; de variis, in arte Pyrobolicâ, usibus; & plura alia, præfatus Rev. Kircherus, *locis supracitatis*, eruditissimè explanat. Quò etiam L. B. ablegatum volo. Nunc verò stat firma sententia, quædam etiam salutaria ex *Nitro* conficienda Medicamina proferre, & communicare.

NITRI PURIFICATIO.

PRima *Nitri purificatio* in humido perficitur, repetitâ solutione, filtratione, & crystallisatione. Solvitur in aqua communi, vel pluviali destillatâ, vel etiam in aquâ aliquâ aliâ stillatâ refrigerante, & odore fragrante: utpote, Rosarum, Liliorum convallium, Sambuci, Chelidoniæ, &c. iisque sine additione, n. m. stillatis. Ubi tamen notandum venit, quòd, si cum prædictis aquis stillatis *Nitrum* sit solvendum, per filtrum purificandum, & aliquali aquositatis exhalatione denuò crystallisandum; nec major copia earundem aquarum affundenda sit, quàm ad solam *Nitri* dissolutionem, & quidem in calore leni peragendam, sufficiat; ne fragrantia, & magis spirituosæ aquarum partes, in diuturnâ coctione, aut earum abstractione, exhalent, sed potiùs cum *Nitro* ex parte unitæ maneant, illudque in virtutibus suis nobilitent, & intendant. Altera *Nitri purificatio* in sicco, & igne ipso, perficitur, beneficio sulphuris, Nitro in crucibulo super igne liquato, & ebullienti, particulatim & per vices

injecti; nimirum: *Nitrum commune*, sed *purum*, immittatur crucibulo terreo, ignique moderato, in fornacula venti, admoveatur, ut per se liquefiat, &, instar aquæ, in crucibulo fluat: cui injiciantur sæpius, ac repetitis vicibus, particulæ, seu frustula sulphuris crudi seu vulgaris, ut conflagrent: hinc inde in superficie *Nitri* liquati oberrantes fæces Nitri, partim dissipantes, partim præcipitantes. Dum verò hæc fiunt, exploretur sæpius ferreâ rudiculâ, aut cochleari; num *Nitrum* ad perfectam purificationem sit perductum: quo habito signo, effundatur paulatim in tabulas. *Nitrum* hoc *sicco modo*, *& igne purificatum*, *Lapis Prunellæ*, *sal Prunellæ*, *Nitrum Tabulatum*, *seu Præparatum*, *à Medicis & Chirurgis appellari consuevit*; Officinis usitatissimum: igneum verò, & magis mordax, quàm illud, quod repetitis solutionibus & crystallisationibus clarificatum. Et quamvis ignea illa mordacitas, in hoc, tali modo parato, Nitro conspicua, ipsâ saltem præparatione illi sit impressa, & accessione aquarum solventium pereat & annihiletur: consultius tamen fore arbitror, ut, si ad usum Medicum, præsertim internum, *Nitrum* destinatur; illud potiùs, quod repetitis solutionibus & clarificationibus per filtrum purificatum, huic, in igne, & per ignem, in siccitate mundato Nitro, aut lapidi Prunellæ, præferatur.

NITRI ESSENTIFICATIO.

NItrum Salinæ est substantiæ, in quibuscunque liquoribus, aquosis, vinosis, succis expressis, & decoctis vegetabilium resolubile; liquabile porrò in igne: ita ut subjectum sit instar ceræ, cui variæ figuræ & asterismi, cùm in sicca igneâ illa eliquatione, tum in humidâ sua ac aqueâ solutione, imprimi possunt. Ut autem palam fiat, quibus modis utraque *Nitri Essentificatio*, cùm in humido, tum sicco, instituenda; id modi subsequentes indigitabunt.

NITRUM cum ACETOSELLA ESSENTIFICATUM.

SOlvatur *Nitri* purificati & Tabulati libra una, in succi Acetosellæ probè depurati libris quinque vel sex: solutio leniter exhalet in vase vitreo, ad cuticulam; residuum in frigidum locum collocetur ad crystallisandum. Crystallis separatis, remanens liquor porrò parumper exhalet & crystallizetur. Hoc totius repetendum, donec totum *Nitrum*, cum succo Acetosellæ in crystallos redactum, aut solâ liquoris exhalatione in salinam consistentiam & siccitatem conversum sit. Hoc semel *insuccatum Nitrum*, si porrò cum recenti succo Acetosellæ solvere, & supradicto modo crystallisare, aut solâ exhalatione aquositatis ad salinam siccitatem reducere volueris, efficacius illud certò effeceris. *Præstat in Febribus ardentibus & Tertianis, phlogosin viscerum naturalium, tum & cordis, contemperat, & à putredine præservat: in morbis quibuscunque calidis opportunè exhibendum.*

NITRUM ROSATUM.

℞. Rosarum rubearum recentium, tempore vernali & æstivo, uncias XII.

vel

Rosar. rubear. siccat. tempore hyberno, uncias quinque vel sex;

quibus incisis, & vasi vitreato, seu stanneo, immissis superaffundantur Aquæ ferventis libræ circiter sex, vel octo,

Succi Citri, seu Limon. recenter expressi, libram èmis.

Factâ maceratione, colentur & filtrentur: in colatâ hâc, & filtratâ seu clarificat[â] Rosarum tincturâ dissolve

Nitri purissimi, cum sulphure in igne purificati, libram unam.

Filtrentur denuò: ac per lenem exhalationem, seu repetitam abstractionem aquositatis, in cucurbita vitrea, *Nitrum* crystallizetur, aut, leniter abstrahendo omnem aquositatem, in siccam salinam consistentiam reducatur. Hoc semel *insuccatum Nitrum Rosatum*, eâdem operâ, quâ antea (si ita volupe fuerit,) recenti Tinctu-

Tincturâ Rosarum, pro majori virtutum impressione, insuccari poterit.

Præstat in morbis calidis, viscerum naturalium æstubus, hepatis, faucium, & tonsillarum inflammationibus; & dysenteriæ, seu diarrhϾ, etiam malignæ, opitulatur.

NITRUM cum PAPAVERE ERRATICO INSUCCATUM.

Fiat Infusio fortis Florum Papaveris Rhœados, beneficio Aquæ simpl. ferventis, ad libras circiter quinque: quâ cum solvatur

Nitri purissimi libra una:

ac, uti suprà ostensum, repetitâ & leni exhalatione humiditatis, in alembico vitreo, crystallisetur: &, si lubet, idem labor, recenti Tincturâ solvendo & crystallisando hoc jam semel insuccatum Nitrum, repetatur.

Efficax est hoc Nitrum in compescendis inflammationibus internis, hæmorrhagiis quibuscunq;, pleuritide, peripnevmonia: medetur & aliis morbis calidis, ab intemperie viscerum naturalium calidâ obortis: in febribus item tertianis, & ardentibus, auxilio est.

NITRUM VIOLATUM.

PAretur ad eandem normam, quâ etiam præcedens Rosatum, vel illud, cum Papavere Erratico insuccatum Nitrum: cum forti nimirum, & repetitâ Violarum Martialium infusione; additis nonnullis unciis succi Limoniorum.

NITRUM cum SCORDIO INSUCCATUM.

PArabitur ad eandem normam, quâ sal Nitri, cum Acetosella imprægnatum, & hoc commodè ac dextrè, cum succo Scordii recenter expresso & depurato. *Efficax* autem *est in morbis ac febribus malignis, Hungaricis: quin & in peste ipsa haud exiguo est emolumento.*

NITRUM ALEXIPHARMACUM COMPOSITUM.

℞. Radic. Scorzoneræ uncias tres,
Imperatoriæ,
Enulæ campanæ,
Contrajervæ,
Zedoariæ, ana uncias duas,
Herb. rec. Galegæ,
Scordii,
Rutæ,
Centaur. min. ana uncias quatuor,
Cortic. Arantiorum,
Citri, ana recent. & extim. unciam unam semis.

Ex omnibus incisis fiat Decoctum forte, cum s.q. simpl. Aq. repetitis vicibus affusæ & colatæ, quousque tota virtus & efficacia specierum supradictarum, repetitâ coctione, extracta fit. Colaturæ & decoctiones omnes conjunctæ albuminibus ovorum probè clarificentur. Cum hoc decocto clarificato solvatur

Nitri purissimi libra una, vel libra una semis,

ac per repetitam exhalationem aquositatis denuo crystallisetur, aut ad pristinam salinam consistentiam & siccitatem reducatur, viâ ac modo superiùs ostenso: & *valebit in morbis ac febribus malignis exæstuantibus, vehiculis appropriatis immixtum.*

NITRUM CATHARTICUM.

℞. Fol. Senæ sine stipit. elect.
Rad. Asari, una uncias tres,
Hellebori nigri uncias duas sem.
Mechoacannæ albæ uncias duas,
Cremoris Tartari unciam unam.

Incisa, coquantur repetitis vicibus cum suff. quantit. Aq. simpl. ad totalem virtutum extractionem: colaturæ omnes & junctim cum albumine ovorum optimè clarificentur; quo cum decocto solvatur

Nitri purissimi libra una;

& denuo, abstractione repetitâ superfluæ humiditatis, crystallisetur, aut in salinam planè & siccam consistentiam reducatur. *Laxat alvum, penetrat corpus; vim calidam infringendo.*

NITRUM MARTIALE APERITIVUM.

℞. Nitri purissimi Rosati, cum recent. Ros. parati, uncias sex,
Vitrioli Martis, legitimè cum spiritu vitrioli parati, uncias duas.

Mixta, solvantur in
Succi Endiviæ,
Cichorii sylvestr. ana depurat. s. q.

et vel abstractione repetitâ denuo crystallisetur, vel exhalatione totius humiditatis in salinam consistentiam subdulcem reducatur. *Prodest hepati excalefacto, & debilitato; ejusq; obstructiones reserat & confortat.*

NITRUM ANTIMONIATUM.

℞. Flor. Antimonii alb. dextrè parat. unciam unam,
Cremor. Tartari uncias duas.

Mixta, coquantur in ollâ terreâ, seu etiam sartagine ferreâ, cum Aqua simpl. repetitis vicibus, recenti semper aquâ affusâ, & decantatâ, quousque tota virtus & efficacia è floribus extracta sit: cum decoctionibus depuratis & filtratis solvantur

Nitri purissimi unciæ quatuor;

& leni abstractione superfluæ humiditatis in pristinam salinam substantiam reducantur, aut pedetentim, ut suprà edoctum, crystallisentur.

Purgat per superiora & inferiora leniter; quemadmodum præstantius non est Antimonii corrigens, quàm ipsum Nitrum. *Datur à scrupulo uno, ad drachmam semis, & drachmam unam; in grato vehiculo dissolutum.*

NITRUM ANTIMONIATUM aliud.

℞. Nitri purissimi uncias sex.

Liquetur in crucibulo super igne leni; cui pedetentim & per vices injiciantur

Vitri Antimonii, sine addit. parati, seu
Flor. Antimonii alb. unciæ duæ:

quæ probè unita, & liquata, ut in unam coëant massam, effundantur in mortariũ æneum; massa refrigerata teratur in pulverem, & cum s. q. Aquæ simpl. solvatur, filtretur, & denuo abstrahendo aquam, in crystallinam compagem Nitrum elixiviatum reducatur, relicto Antimonio in residuo, solâ ejus virtute Nitro communicatâ. *Vires ex superiori patebunt.*

NITRUM PERLATUM.

℞. Salis Prunellæ, seu Nitri purificati, uncias tres,
Magister. solubilis Perlar. Orient. unciam unam.

Solvantur singula seorsim in s. q. Aquæ Rosar. fragrantiss. binæ solutiones jungantur, ac in alembico vitreo ad salinam consistentiam abstrahantur. *Præstat in morbis calidis, & febribus ardentibus; ubi debilitas virium conjuncta est.*

Nota: Eodem planè modo & Nitrum Corallatum parari poterit.

ANODYNUM MINERALE, seu NITRUM FIXUM.

In præparatione *Antimonii Diaphoretici*, trinâ ejus detonatione (uti Chymici loqvuntur) seu calcinatione, eluitur tandem in ipsa Antimon. Diaphoret. edulcoratione *sal Nitrum fixatum*, quod *Anodynum minerale* vocant. Hoc *efficax* pariter *est in febribus ardentibus atq; malignis.*

NITRUM FIXATUM.

Ejus præparationem Doctiss P. Kircherus, *in Mundo suo subterraneo, Tom. 2. lib. 12. sect. 5. part. 1. cap. 6. experim. 5. pag. 432.* exactè describit: accipiendo nimirum *Nitri* libram unam; illamque liquefaciendo in crucibulo, igne moderato, & paulatim ei *Flores sulphuris* injiciendo, donec sulphur non ampliùs accendatur. Hinc ab igne remotum *Nitrum*, solutione, filtratione, & crystallisatione purificandum, usuique asservandum est.

FLORES NITRI.

Nitrum in *Flores* cogendi singularem describit modum idem Doctiss. Kircherus, *Tom. 1. lib. 6. sect. 2. cap. 3. pag 309.* quem inde B. L. desumat.

NITRUM CACHECTICUM CHALYBEATUM.

Hoc etiam describit Clariss. Schröderus, *loco paulò suprà citato, pag 475.* Melioris

lioris autem informationis gratiâ, addo modum sequentem:

℞. Salis Prunellæ, seu Nitri, uncias tres semis,
Vitrioli Martis uncias duas,
Salis, seu Arcani duplicati sequentis, uncias duas semis.

Terantur subtilissimè, & immittantur cucurbitæ vitreæ: hinc in arenâ, calore per gradûs aucto, aliquandiu calcinentur ad rubedinem, dando ignem ultimò paulò fortiorem, ut liquentur in massam. Fracto denique vitro, eximatur, cùm refrixerint omnia, *Lapis rubicundus*, & asservetur pro usu Medico. Vires hujus, ac usus, *ibidem*, patebunt.

ARCANUM DUPLICATUM HOLSAT. ANTIFEBRILE.

Hoc medicamentum, seu *Sal Antifebrilis*, ex capite mortuo Aquæ fortis extractus, *Salem catholicum, Salem sapientiæ*; item *Salem duplicatum*, seu *de duobus*, appellare consvevêre. Illum describit Mynsicht. *in suo Armament. Medico-Chymico. pag. 10 sect. 1.* quem B. L. consulat. Item Clariis. Schröder. *in sua Pharmacop. Medico-Chymica, lib. 3. cap. 23. pag. 474.* talem adducit parandi modum, quem Experientiss. Chymiatro, Domino Joel Langelott, Ducis Holsatiæ Archiatro meritissimo, acceptum refert: quos L. B. *citatis locis*, videre habet.

Verùm cùm haud exiguæ difficultates circa hoc medicamentum, ejusque parandi modum, ventilandæ restent: idcirco illud sub incudem rationis & judicii revocare, stat sententia.

Pro primo extra controversiam est, quòd medicamentum hoc ex capite mortuo Aquæ fortis, ex Vitrioli & Nitri partibus æqualibus destillatæ, cum aquâ saltem tepida simplici, eliciatur & elixivietur. Verùm rarò ex solo Vitriolo & Nitro, absque Alumine, aut aliis, Aqua fortis destillatur. Sed transeant hæc levia; cùm ad hoc medicamentum *Aqua* talis studiò apparari possit. *Secundò:* posito; ex prædictis duobus ingredientibus tantùm, *Vitriolo* nimirum & *sale Nitri*, *Aqua fortis* destilletur; non tamen tam violento ignis gradu ultimò urgentur, ut omnes spiritus corrosivi Vitrioli, ejusque radicalis humiditas, cum oleo crasso corrosivo, expellantur, & caput eorum mortuum sapore vitriolato, cuperoso, omnimode privetur; quin ipsum maximè corrosivum, & vitriolo adhuc plenum, in residuo maneat: ex quo non tantùm salina substantia, & tale medicamentum, quod desideratur, diaphoreticum aut diureticum, eliciendum, sed ipsum vitriolum indestructum, & quidem Salem vitrioli Emeticum elixiviari necessum est. *Tertiò:* sunt, qui negant (falsâ tamen opinione obcœcati) spiritum Vitrioli unà cum spiritu Nitri in destillatione Aquæ fortis prodire; sed solius Nitri spiritum esse & constituere Aquam fortem, eamque omni spiritu Vitrioli esse destitutam. Si hæc sententia firma esset & recto staret talo; prior nostra ex asse confirmaretur. Verùm moderamine opus est: nimirum; transire quidé spiritûs volatiliores Vitrioli, unà cum spiritibus Nitri, tanquam ductoribus levioribus; crassiores verò, & magis ponderosos, ac corrosivos, Vitrioli spiritus in residuo manere, capiti ejus mortuo, ob defectum ultimò ignis violentissimi, adhuc inclusos. Quapropter cùm Vitriolum, Nitro junctum, utut Aqua fortis igne quodammodo violento destilletur, non multum tamen immutatum, peractâ destillatione, in residuo maneat, spiritibus Vitrioli saltem levioribus expulsis; sequitur infallibiliter, quòd ex residuo hoc capite mortuo non pura salsedo, nec purus sal, eliciatur; sed salsedo vitriolata, vitriolo æmula, emeticâ potiùs virtute, quàm diaphoreticâ, aut diureticâ, plena & dives. Ex hoc fundamento concludo, omnino consultum esse, ut ex quolibet horum subjecto, *Arcanum* hoc constituente, sal proprius & verus sigillatim & legitimo modo extrahatur; qui tandem debito & proportionato pondere commisceri, & ulteriùs elaborari possent. Sic enim excluderemus omnem Vitrioli cuperosum, ac planè insalubrem, salem, & vitriolatam substantiam, ventriculum potiùs exiguo pondere & dosi invertentem, quàm febres qualitate specificâ & sudoriferâ excutien-

cutientem. His igitur præmissis fundamentis, rationo & experientiâ suffultus, suadeo, ut *Arcanum* hoc modo sequenti paretur: nimirum,

Ex capite mortuo Vitrioli extremè calcinato (uti superiùs, in capite de Vitriolo, nec non in præmissis Animadvers. luculenter edocui) omniique Vitrioli sapore & qualitatibus destituto, aëri verò & astris aliquot septimanis exposito, quo exactè imprægnetur, eliciatur sal aëreus, dulcis, & nitrosus, Vitrioli sapore expers, adeoque Vitrioli Emetica virtute omnino destitutus. Hoc interim sale aëreo asservato, porro ex capite mortuo, à destillatione spiritûs Nitri relicto, sal pariter elixiviando aquâ communi proliciatur, & crebris solutionibus & filtrationibus probè purificetur. Hi duo sales in ordinem redacti, tandem commiscea ntur; accipiendo salis Vitrioli aërei uncias duas, salis verò Nitri, legitimè etiam extracti, uncias tres. Mixta, immittantur cucurbitæ vitreæ, & in arenâ, aucto igne per gradûs, die unâ vel alterâ leniter calcinentur, ut circa finem fundum cucurbitæ aliquo modo candescat: &, postquam omnia refrixerint, vitro fracto, *Sal* eximatur, super porphyte teratur, & asservetur. Ex hujus usu in Medicina majus emolumentum spero, quàm communiter parato arcano: eoque magis, si huic jam parato *Sali*, juxta mentem Authoris Mynsichtii, & quidem ejusdem unciis quatuor, *Croci* solis legitimè parati uncia semis uniretur. Tum enim beneficio ignis arenæ figendo, præstantius medicamentum efficeretur. Cujus *virtutes* ex Mynsichtio patent.

CRYSTALLI NITRI, seu DRACO FORTIFICATUS.

HOrum descriptionem vide apud Clariss. Schröderum, *in suâ Pharmacop. Medico Chymica, lib. 3. cap. 23. pag. 474.* à S. Clossæo ipsi communicatam: quam L. B. consulere velit.

TERRA FOLIATA NITRI S. Gloss.

HUjus itidem, *ibidem*, delineationem vide, nim. apud sæpius citatum Authorem, Clarissim. Schröder. *loco citato*, quæ talis:

Nitrum in crucibulo super igne moderato liquetur: quo liquato, toties carbones vivi injiciantur, quò inardescat, donec flagrare desinat & fixetur. Quod restat Nitrum, in crucibulo cum carbonibus fixum, in aceto destillato solvatur, filtretur, & in cucurbita vitrea ad siccitatem Nitri abstrahatur: cui postmodum recens iterum acetum destillatum affundendum, & abstrahendum est; idq; toties repetendum, donec acetum eâ, quá affusum, acrimoniâ destillando transeat. Quo facto, spiritus Vini itidem à Nitro dicto, in cucurbita residuo fusili, semel atq; iterum destillando abstrahatur. Sic in fundo, aucto paulisper igne, residebit terra talcosa, fusilis instar ceræ; quæ ab impuritatibus omnibus, repetitâ solutione, filtratione, & coagulatione, separanda, & ad usum asservanda venit. Valet in obstructionibus tum hypochondriacis, tum mesentericis: calorem viscerum exæstuantem reprimit; &, medicamentis aliis admixta, eadem ad loca remota ducit, eorumq; operationes promovet.

NITRUM VITRIOLATUM.

QUomodo & hoc, quod *spiritus Vitrioli coagulatus* meritò dici ac appellari potest, parandum sit; quæque ejus virtutes, usus, ac dosis: hæc omnia Mynsichtius, *in suo Armamentario Chymico, sect. 1. pag. 24. & seqq.* exactè descripsit: quem ut ipse L. B. consulat Authorem, hisce suadeo.

SPIRITUS NITRI.

HUjus *Spiritûs*, tum & *Salis*, exactam destillationem; & quæ circa hos spiritûs necessariò admonenda erant, ea jam omnia fideliter, & ad amussim, *in prioribus n. Animadvers. pag. 424.* B. L. descripsi & communicavi. Ideoque, cum scitu dignissima juxta, ac necessaria sint, ea Lectori Amico diligenter revolvenda commendavero. Ex iis enim patebit, quodnam subjectum Nitro & Sali, etiam vulga-

vulgari, pro ſpirituum eorum deſtillationibus, adjungendum ſit, ne ſpiritus eorum acidi & corroſivi, antequam vi ignis elevantur, & in excipulum transeant, ſuum admixtum corpus aggrediantur, ſolvant, & ſolvendo cum eo coagulentur, & in aliud Ens transmutentur, adeoque agendo repatiantur & deſtruantur, eoque minùs eorum ſpiritûs elevari, & in excipulum transire poſſit. Hæc, quàm vera ſint rationi, & experientiæ conſentanea, Mercurii ſublimatio, tum & plures alii labores Chymici, mechanicè demonſtrant. Hæc autem cùm à nemine Chymicorum hucusque revelata ſint, *loco citato* omnia explanata patebunt. Idcirco etiam ſcriptionis operâ compendifactâ, ad alia transeo, iisque & capiti de Nitro finem impono. Plura tamen, quæ de Nitro & Alumine inferenda eſſent, ex Clariſſimo Schrödero, *pag. 476. & ſeqq.* peti poſſunt; quò etiam L. B. ablegatum volo.

CAPUT XII.
DE
TARTARO.

NOn infimum in Medicina obtinet locum *Tartarus vini.* Vix enim modernis temporibus, à Medicis cultioris doctrinæ, medicamentum Laxativum, Purgans, aut Diureticum, ſeu Præparans, præſcribitur, quin *Tartarus*, ſive ſimplex, ſive ut plurimum ejus *Cremor*, vel etiam *Vitriolatus Tartarus* ei adjungatur, & incrementum addat.

Quid autem *Tartarus* ſit, & quid ſub hoc nomine & Medici & Chymici indicent; item quanta Tartari differentia; nec non de ejusdem, ex vegetabilibus deſumpti, ſpeciebus, ortu & generatione: ea omnia exactè declarat Clariſſimus Angelus Sala, Medicus & Chymiater Celeberr. *in ſua Tartarologia, ſect. 1. cap. 1.* & *2. pag 120. & ſeqq.* quibus ſuperaddere plura, ſupervacaneum omnino eſſet. Idcirco, ne actum agam, ad *Tartarum vini*, miſſis omnibus ambagibus, me converto, &, (præmiſſis tamen definitione, differentiis, ac utilitatibus Tartari) quædam ſalutaria medicamenta, ex eo conficienda, ſtatim annectam: ad quæ, tanquam ad ſacram anchoram, Medicus in plurimis morborum monſtris confugere tutò posſit. Inprimis itaque, & vulgariter loquendo, *Tartarus vini* illa eſt reſidentia, quæ ex quolibet vini muſto lateribus doliorum undique ſeſe apponit, &, lapillorum cryſtallinorum duritiem referens, mox obſcuro colore, mox candido magis, juxta vinorum differentiam, ſe ſiſtit & in conſpectum venit. Præter hoc, non exigua etiam portio hujus *Tartari* in fæcibus vini latet, quatenus ob copiam & gravedinem fæcum, motu quaſi violento, & raptu, à cryſtalliſatione præpeditum, lateribus doliorum apponi, & in ſolidam ac cryſtallinum compagem converti, & adhæreſcere non potuit. Præterea ex quolibet vino vetuſto fermentato, abſtractô priùs ab eo ſpiritu vini, Tartarus purus & putus, leni & repetita exhalatione aquoſitatis; nec non ex fæcibus aceti deſtillati vini nigerrimis, talis Tartarus artificioſâ ſeparatione producitur & colligitur: qui Tartarus non, niſi puritate, inter ſe differt, & pauculis aliis accidentibus ab invicem diſcrepat. Subſtantiam *Tartari* duriusculam, ſolidam & cryſtallinam, *vini Salem* dixeris, aciditate tamen conſpicuum & prævalentem, guſtum & ſaporem gratum vinoſum referentem: puri verò & ſimplicis ſalis, quà ſalis, naturam excedit; adeoque meritò non ſimplex & uniforme, ſed compoſitum corpus, vegetabile dicendum, conſtans iisdem, quibus & reliqua, principiis, *Spiritu* ſcilicet, *Oleo*, & *ſale fixo*: quæ omnia in deſtillatione, tanquam verâ Tartari analyſi, in apricum prodeunt & conſpiciuntur. Porrò magna eſt *Tartari* differentia, eaque juxta diverſitatem tam Vinorum, quàm Regionum,

num, in quibus vina crescunt & naturaliter producuntur; item etiam ratione puritatis, molis, sive magnitudinis, atque virtutis. Quò enim perfectiora & salubriora vina; eò præstantiorem etiam Tartarum gignunt atq; producunt: adeoq; haud parum in electione Tartari, si Medicinam præcipuè spectes, aut usui humano, & Medico, illum adoptare velis, positum esse existimes. Præstantior itaque, & inter reliquos salubrior, & cæteris præferendus *Tartarus* est, qui *ex vino Rhenano* & *Italico* producitur: quippe qui non solùm purior, in majorem molem & crystallinam compagem concretus, sed sapore magis acidulo & grato præditus est; & gratiorem, fragrantemq; veluti reddit spiritum vinosum, viribus seu virtutibus præpotentiorem ipso ex vulgari Tartaro destillato spiritu.

Bonitatem Tartari Clariss. Angelus Sala, *in præfato suo Tractatu, Tartarol. cap. 4. pag. 124.* sequentibus describit, ubi ait: *Optimum autem Tartarum ab omnibus tam Medicis, quàm Chymicis, unanimi consensu habetur illud, quod continuâ serie coagulatum dolii lateribus, aut fundo ejusdem, in longitudinem protensum adhærescit: maximè est ponderosum; duritieq; suâ non cedit lapidi; ab eaq;, quâ vinum tangit, parte plurimis apicibus, adamantis instar, acuminatum splendet; quodq; confractum, non apparet, instar spongiæ, porosum, aut terrâ refertum, sed substantia suâ est solidissimum: contrita etiam minutissima ejusdem particula ex tempore, cretæ similis, candescit. Has notas habent omnia illa, quæ à vinis Rhenanis colliguntur, Tartara: quæ etiam cæteris, quando crudis uti voluerimus, longè præferenda.*

De *Tartari* crudi utilitate, ac qualitatibus, in Medicina, idem supradictus Doctiss. Sala, *cap. 5.* ita disserit:

Tartaro hoc non solum Aurifabri, Vitriarii Veneti, sive Crystallopœæ, serici item Tinctores, aliiq; Artifices Mechanici, pro cujusq; artificio diversimodè utuntur: verùm etiam maxima ejusdem est in Medicina utilitas; unumq; est ex illis medicaminibus, quæ diversis donata sunt qualitatibus, contrariosq; habent effectûs. Nam quoad subtilem, acidiusculam, & penetrativam, quæ in ipso latet, substantiam, non multum dissimile est frigidæ & siccæ qualitati, ut & subtilitati optimi ac purissimi aceti; quâ linguam aridam recreat, sitim à causa calida excitatam restinguit, fervorem ac ebullitionem bilis reprimit, appetitum revocat, dolores ventriculi sedat, viscidos, tenaces, ac mucilaginosos humores attenuat ac resolvit, interiorum viscerum obstructiones reserat, aliosq; producit effectûs aceto familiares. Deinde ratione qualitatum calidarum, ac incisoriæ salis, quæ in aciditate tartari latitat, acrimoniæ, obseratos in corpore, à materia frigida exortos flatûs non solùm meliùs discutit; verùm etiam omnis generis crudos tartareosvé humores incidit, & alio quovis medicamine feliciùs ac commodiùs blandissimè educit. Hæcq; est causa, cur plurimi è Dogmaticis Medicis hoc tartarum ita extollant, idq; lenientibus, ad acuendam eorundem energiam, stimuli loco, felicissimo successu admisceant. Cujus rei exempla habemus in Pharmacopœia Augustana; ubi longo usu ac experientiâ comprobatus reperitur Pulvis Senæ præparatus Montagnanæ, inibiq; à Medicis Augustanis descriptum, ac multis nominibus recommendatum Tartarum. Tartarum verò hoc excellens etiam, ac utile esse purgans medicamentum, præter alia exempla, meo id ipsum proprio sanctè attestari ac affirmare possum. Cùm enim in juventute mea per quinquennium passione Colicâ multoties miserrimè discrutiarer, nullisq; medicamentis, aliàs maximè juvantibus, ab eadem liberari ac curari possem: singulari cujusdam magnarum qualitatum, patriâ Lucensis, in Italia, Senis consilio ʒvj. subtilissimè pulverisati crudi Tartari assumebam; cujus effectûs aliorum omnium, antè assumptorum, purgantium longè erant excellentiores. Hoc enim assumpto, in longum, & quidem inconsuetum, tempus cessabant acerrimi cruciatûs; redeuntibus verò iisdem, reiterando hujus usum, immunem à tantis ærumnis, per biennium, vivebam vitam. Ast aliquando ad Perstrenuum vocatus virum, Dn. Zachariam Geiß Köfflern / *Equitem auratum, & S. R. I. ab Ærario, p. m. podagrâ, in arce suâ* Hannßheim / *laborantem, multò atrociùs, quàm hactenus unquam, cùm prædictis doloribus torquerer, tentatis aliquot, quæ ad manûs erant, tam internè, quàm externè, sed frustra, remediis; recordabar usûs mei Tartari: ac tum temporis offerebatur quippiam tartari à vino Ungarico, sepa-*

separati, cujus, non consideratâ ejusdem impuritate, nec, quam habet cum vino Rhenano longâ disparitate, ex tempore prædictam dosim cum brodio carnis, absq; ullo alio additamento, assumebam: quo satis benignè aliquot vicibus sum motus, materiáq; peccans exoptatè expulsa; ita quidem, ut ab acutissimis hisce doloribus plenariè liberatus, nihil ampliùs de tantis cruciatibus viginti nunc sex annis perceperim, &, divinâ gratiâ, ab eo tempore satis placidè vixerim. Quam mihi factam alleviationem, meo quidem judicio, adscribo remotioni causæ per tartarum factæ: quia tantas passiones à viscosa, tartarea ac frigidâ, in intestinis collectâ, ac iis tenacissimè adhærente materiâ progenitas certò credebam: quam materiam tartarum prememoratâ suâ qualitate resolutam, ac attenuatam eliminavit; quod aliis medicamentis fuerat impossibile. Ut ita remotâ ex fundamento causâ materiali, remotum etiam sit exinde natum accidens. In hisce & aliis morbis, à prædictis causis ac flatibus ortis, plurimis ejusdem usum consului ægrotis, laudandosq; semper, quos præstitit, sum expertus effectûs: nihilq;, quod remorari usum ejusdem possit, invenio; nisi quòd fortè delicatulis, ac nauseabundis, molesta sit nimia ejus dosis. Assumendum enim, quando, absq; ullo alio additamento ac stimulo, verè purgantis munere fungi debet, ab ℥ß ad ʒvj. & ℥j.

Optandum itaq; esset, ut purgans ejusdem facultas in minorem reduci posset quantitatem. Hactenus autem exoptatam adire non licitum fuit Corinthum: aliis etiam præclusum invenio aditum. Hucusque Clariss. Angelus Sala.

PURIFICATIO TARTARI, id est: CREMORIS & CRYSTALLORUM TARTARI PRÆPARATIO.

QUòd Chymici (qui rerum Medicinalium utilem quærunt nucleum, & medicamenta simplicia ab impuritatibus, quibus referta prostant, studiosâ sedulitate, utile nimirum ab inutili segregando, liberant) purificationem Tartari, & Cremoris, ac Crystallorum, præparationem variis modis moliantur; id ex prædicto Clariss. Ang. Sala, & aliis quamplurimis, patet. Cùm autem studiosus Lector meritò non gaudeat pluralitate processuum, qui ad unum eundemque finem conspirant, sed uno, eoque vero, modo parandi hoc vel illud medicamentum contentus esse possit; idcirco dexterrimam *Tartari purificationem*, *Cremoris* & *crystallorum Tartari præparationem*, quam, *in præmissis nostris Animadvers. pag. 461.* ad unguem usque, cum omnibus suis manipulationibus, & annexis insuper necessariis & scitu dignis notis, descripsi, L. B. commendare volui. Namque si bene perpenderit, manumque operi ipsi applicuerit; haud meliorem, brevioremque invenerit modum, hanc Cremoris & Crystallor. Tartari purificationem, & præparationem, instituendi. Proinde, ne actum agam, aut cramben bis coctam apponam; ad alia transeo. Et quidem, cùm, *in præmissis n. Animadvers. loco citato, pag. 462.* docuerim, Tartarum crystallisatum, seu Cremorem Tartari, peregrinis virtutibus imbuere; ac eidem vim vel catharticam, vel magis diureticam, imprimi posse, mediantibus Decoctis rerum catharticarum & diureticarum, vel succis etiam expressis, cum iisdem Tartarum dissolvendo, coquendo, ac iterum crystallisando, vel ad siccitatem abstrahendo: idcirco quomodo hoc effectui dandum; sequentes demonstrabunt formulæ. Et licet nonnunquam colore alieno Tartarum, hoc vel illo succo, aut decocto, solutum, tingatur; nihilo tamen minùs, si in porphyrite teratur, iterum albescit, aut quandoque nonnihil rubescit; & haud ineleganti nonnunquam colore, majoribusque etiam virtutibus, imbutum prostabit.

TARTARUM DIURETICUM cum FRAGIS.

℞. Tartari albi Rhenani, aut Veneti, seu Italici, libram unam:
crassiusculè contusus coquatur fortiter in vase fictili, seu terreo cooperto, cum
Succi Fragorum recenter expressi libris sex,

horâ unâ circiter; & statim per colatorium purum transmittatur & coletur, quantum dissolutum fuerit. Percolatum Tartarum in alio vasculo, vitreo nimirum, vel terreo, factâ prius unicâ ebullitione, sensim refrigescere finito. Frigefactis omnibus, eximatur Tartarum percolatum, & asservetur; succus verò residuus, unà cum Tartaro residuo nondum dissoluto, denuo coquatur, & transcoletur quidquid dissolutum fuerit, & in calore etiam sensim crystallisetur: quod tamdiu continuandum, donec Tartarus totaliter dissolutus & transcolatus fuerit. Deficiente verò succo, vel mucilaginoso reddito, propter repetitam coctionem & exhalationem aquositatis; diluatur is aquæ communis f. q. Et tali modo optimè succedet operatio: & etiam habebis *Tartarum* insuccatum & *diureticum*: quod asserva.

Hacq; eadem methodo, cum diversis aliis *succis*, utpote *Ribium*, *de Rubo Idæo*, *Citri*, seu etiam *Limon. Cichorii Sylvestr. Endiviæ*, *Acetosellæ*, *Tartarum* insuccare, alienis virtutibus imbuere; vel illum ipsum in virtutibus suis diureticis efficaciorem reddere possumus.

Et quod de *succis expressis* dictum; pariter ad *Decocta* referendum. Sic *decocto* forti *Rosarum rubearum*, ex recentibus Rosis parato; vel earum *Infusione* clarificatâ; aut infusione etiam forti *Violarum Martialium*, *spiritu Vitrioli* nonnihil acuatâ, *Tartari* solutionem & crystallisationem eâdem operâ perficere; eiq; nomen *Tartarum Rosatum*, & *Tartarum Violatum*, imponere possumus: quæ haud exiguis virtutibus diureticis, hepar insuper, & reliqua viscera, roborandi, alvumque potiùs solvendi, dotata erunt.

Sin *Tartarum* magis *solutivum*, & *purgantem*, reddere animus sit; hoc assequemur præfatâ pariter methodo ac via; *decoctionibus* nimirum, aut *infusionibus*, rerum quarundam catharticarum, vel unius, vel plurium simul: exempli gratiâ: Accipiamus *Radic. Mechoacæ albæ* libr. semis: hæ in frustula conscissæ coquantur, repetitis vicibus, cum f. q. *Aq. simpl.* additâ *Tartari puri Veneti*, seu *Italici*, crassiusculè contusi librâ unâ; & per colatorium linteum, vel pannum transcolentur, decoctionem sæpius repetendo, donec totum tartarum dissolutum & transcolatum fuerit: deficiente verò aquâ, recentem substituendo, verùm in, quàm paucâ fieri potest, quantitate aut copia, ad majorem virtutem *laxativam Tartaro* imprimendam. Idem etiam sermo sit de *Radicibus Asari recentibus*, *Hellebor. nigri recent.* & quæ de illarum censu sunt; *Rhabarbaro*, *Rhapontico*, *Ebuli Radic. succis* item *expressis Gratiolæ* & *Mercurialis*.

Nota: Observetur tamen, quòd, si portio Tartari coctione forti soluta, & in frigore ab aquâ illâ denuò separata fuerit, uti naturaliter contingit, & de natura Tartari est; illa aqua remanens, pro residuâ Tartari dissolutione adaptanda, & ultimò tandem Tartaro, ex integro soluto, vel totaliter, aut saltem pro majori parte, evaporare sinenda sit; quò majores virtutes in Tartarum commigrent.

TARTARUM CHALYBEATUM.

℞. Vitrioli Martis, cum spiritu vitrioli, vel cum sulphure, parati unciam semis:
solvatur in
Succi Endiviæ recenter expressi & depurati, seu
Acetosellæ, f. q.
Solutionem hanc incorpora cum
Cremoris seu acidi Tartari unciis tribus,
ac leniter, in vitreo vase, calore lenissimo, exsicca & asserva. Præstans est in obstructionibus hypochondriorum, & suppressione mensium: aperit, & alvum laxat.

TARTARUM ANTIMONIATUM.

℞. Tartari Cremoris, seu
Veneti albi, libram unam,
Flor. Antimonii alb. uncias duas.
Coquantur in f. q. aq. simplic. repetitis vicibus, semper recentem aquam affundendo, donec totus Cremor solutus, & per chartam emporeticam transcolatus sit. Hinc aqua tota leniter à transcolato tartaro exhalet, aut abstrahatur ad siccitatem *Tartari:* qui super porphyrite levigandus, ac usui asservandus est. *Purgat leniter*

niter per superiora & inferiora: præstat in febribus diuturnis, & tertianis intermittentibus, aliisq; morbis chronicis & radicatis: à scrupulo semis, ad grana xv. & scrupul. unum.

SPIRITUS TARTARI.

QUomodo is destillandus, omnibus Pharmacopœis notissimum est: nimirum, ut Tartarum, crassiusculè confractum, retortæ vitreæ, luto obductæ, immittatur, &, agglutinato largo recipiente, igne aperto, primò lenissimo, per gradus deinde sensim adaucto, destilletur; prodeuntibus *Spiritibus* volatilioribus, & non admodum fœtidis: qui, antequam oleum crassum, cum nebulis obscuris, prorumpat, mutato protinus recipiente, seorsim asservandi; destillatio verò, alio recipiente illico præmisso & agglutinato, igne magis aucto & violento, continuanda, donec & *Oleum Tartari* crassum, ac *Spiritûs* fœtidi, nebulis crassissimis in recipiente apparentibus & conspicuis, transierint totaliter. Absolutâ destillatione, omnibusq; frigefactis, separetur *oleum* fœtidum ac crassum à suo *spiritu*, per tritorium, vel chartam emporeticam aut filtrum; ut alibi ostendi: ac per retortam, ex sabulo, seu arena, admixtis oleo priùs cineribus, ad exsiccationem ejus ferè totalem, dextrè rectificetur: *quod præstat in obstructionibus Lienis & Hepatis, externè inungendo; Emplastris item & Unguentis spleneticis ac hepaticis admiscendo.* Ejus porrò virtutes Clarissimus Sala ita describit:

Sunt nonnulli, qui hujus Olei guttas aliquot exhibitas, ad dolores colicos, stranguriam, dysuriam, aliaq; è flatibus orta symptomata, ut etiam uteri strangulatum, maximè dicunt utile. Eo hactenus nunquam sum usus, nec aliis utendum præscripsi: attamen quia aliàs Oleum succini, ut & alia ex Gummatibus elicita balsama, quæ non minùs, quàm hoc, calidæ nimium ac penetrantis qualitatis sunt participia, gravissimoq;, ac maximè ingrato nares feriunt odore, summo judicio ritè exhibita, nihil nocent: similiter etiam Oleum hoc tartari, quod tamen ex nullo deleterio subjecto destillatum fuit, tutò probari posse, existimo.

Oleum hoc Tartari quia, cutis poros efficacissimè aperiendo, sudores promovet; ejus itaq; usus maximè est commodus externè: si scilicet unguentis ad scabiem, aut luem Veneream, admisceatur. Non minori etiam cum fructu adjungitur emplastris, duros callososq; tumores dissolventibus. Ex eodem etiam ipso egregium paratur unguentum contra chiragram & podagram tumorosam: si scilicet nodosi tumores, à materia pituitosa coagulatâ frigidâ, articulis impacti hæreant.

NB. Sunt, qui rectificationem hujus *Olei* in vesica cupreâ, affusâ quantitate largâ aq. simpl. præcipiunt & perficiunt. Verùm hæc rectificatio amethodica planè est; quemadmodum olea, per retortam primitus destillata, ponderosa nimis & crassa, vix ac ne vix quidem hâc humida destillatione transeunt, quin major eorum copia, picis instar, in residuo maneat, prodeunte pauculo oleo flavo rubicundo, sed potioribus etiam virtutibus suis orbato, tanquam ab aqua alluente, quæ eodem odore & sapore imbuta prostabit. Et quamvis graviori odore prædita sint olea per retortam destillata & rectificata, & empyrevma spirent; minùs verò fœteant olea cum aqua rectificata: nihilo tamen minùs, non tam ad pulchritudinem & odorem magis gratum, quàm ad virtutes & efficaciam salubriorum medicamentorum, prospiciendum esse, omnino judico; ne medicamina habeamus virtutibus suis orbata, sed efficaciâ & virtutibus integris adhuc gaudentia. Verùm enim verò, quæ in destillatione *spiritûs* & *olei Tartari*, ne tantopere fœteant, aut empyrevma spirent, observanda sint, *in præmissis n. Animadv. pag. 425.* fideliter detexi: nimirum, ut pro eorum destillatione *Tartarum* accipiamus aut seligamus, vel purum putum *Italicum*, aut *Rhenanum*, multis recrementis heterogeneis non refertum & inquinatum: vel *Cremorem* ipsum ex *Italico*, *Veneto*, aut *Rhenano Tartaro* unicâ solutione confectum & purificatum. Hic enim defæcatus & ab adhærentibus heterogeneis impuritatibus purificatus *Cremor* & *Crystallus Tartari*, destillationi commissus, non graveolentem, sed fragrantem, & vinosum præbet *spiritum*, ac *oleum* minùs fœtens. Quæ ambo nativis & majoribus viribus prædita erunt, quàm si ex crudo & inquinato Tartaro forent destillata. Etenim quàm purum

rum etiam seligas Tartarum, haud exiguis tamen recrementis, & heterogeneis rebus, permixtū deprehendes; à quibus demum in destillatione insignis ille fœtor ortū habet. Propterea, ut hoc evitemus; præstat *Tartarum Italicum*, unicâ solutione & crystallisatione purificatum, destillationi adaptasse. Quemadmodum, ut denuò repetam, ipsâ experientiâ, & propriô Marte, comprobavi, quòd *Cremor* & *Crystallus Tartari*, qui ex *Italico Tartaro* (tanquam præ omnibus aliis magis puro, albicante, crystallino, inque majorem molem concreto) præparatur, majoribus non solùm polleat virtutibus; verùm etiam *Spiritus*, ex tali cremore stillatus, verè fragrantem & vinosum spiret odorem amabilem, longè diversum ab illo, qui ex vulgari quovis Tartaro, aut ejus Cremore, fuerit destillatus. Et hæc digna sunt observatu.

Si de *rectificatione spiritûs Tartari* sermo sit, illa tantopere necessaria non est, si juxta nostram superiorem admonitionem non solùm ex purificato Tartaro Spiritus fuerit destillatus; sed & fœtidus ac fœculentus spiritus separatim ultimò, unà cum oleo, exceptus: qui ipse autem, ultimò nimirum prolectus spiritus, rectificatione summopere eget; sive is per se, in alembico vitreo, ex arena; sive à suo capite mortuo residuo; seu potiùs à sale Tartari purificato, semel atque iterum rectificetur: quò non solùm fœtorem empyrevmaticum deponat; verùm etiam potiores virtutes penetrantes & resolventes, à proprio suo sale, illum veluti volatilem reddendo, mutuet, iisq; nobilitetur.

Aliam hujus spiritûs rectificationem ponit Clarifs. Schrōderus, *in sua Pharmacop. Medico-Chymica, lib. 4. pag. 220.* quæ ita se habet: *Ex capite mortuo Tartari, à destillatione spiritûs & olei relicto, extrahatur sal, quod, solutionibus ac coagulationibus purificatum, conjungatur cum spiritu suo proprio Tartari, ac Oleo; digerendo in B. M. vase clauso, donec sal totus solutus sit. Cum hoc liquore impasta argillam siccam, formaq; globulos, & illico destilla ex retorta, igne nudo, (uti spiritus Nitri.) Prodibit, cum spiritu & oleo, sal ferè totus spiritualiter, imposterum à spiritu Tartari inseparabilis: oleum fœtens separa à spiritu, ut moris.* Hæc ille.

Vires quod spectat spiritûs Tartari, de illis Clarifs. Sala talia habet: *Prædictus Tartari spiritus habet in se egregias qualitates, salinas, incidit quibus, penetrat, attenuat, aperit, resolvit, discutit & purificat, nec sibi ex hydroticis par habet. Permeat enim spiritualiter universum corpus, membrorumq; internorum principalium, ut & venarum, obstructiones aperit, totiusq; corporis habitum ab omni immunditie, ac subtilibus superfluitatibus, per sudorem & urinam reddit immunem. Ideoq; pro curandis hydrope, tympanitide, arthritide, paralysi, ictero, scorbuto, lue Venereâ, impetigine, scabie, aliisq; cutis impuritatibus, ut etiam in contracturâ artuum, ex materiâ flatulenta, humorali ac fluidâ, non verò tartarea coagulatâ, & in articulis fixâ, ortâ, præter usualia purgantia, & alia, quæ methodus medendi in curandis hisce morbis requirit, tam interna, quàm externa, medicamina, est ex optimis, certissimis, & in qualitatibus suis maximè innocuis, quæ in rerum natura huic scopo utilia inveniri, vel arte præparari possunt, spiritus hic primaria medicina; reliquisq; omnibus prævalet.*

Dosis: Propinatur in aquis destillatis appropriatis, vel brodiis carnium, vino, decoctis, aut infusis, pro judicio Medici, à ℈j. ad ʒj. plus minus; pro ratione circumstantiarum: reiteraturq; toties, quoties ejusdem repetierit necessitas.

SPIRITUS TARTARI ALEXIPHARMACUS.

℞. Spiritûs Tartari ritè destillati libram unam semis;
cui adde
Rad. Zedoariæ,
Angelicæ,
Baccar. juniperi, ana unciam unam,
Cortic. Citri recent. extim.
Arantior. recent. ana drach. sex,
Macis drachmas tres.

Factâ maceratione brevi, in cucurbita vitrea, fiat destillatio in arenâ leniter, ad siccitatem specierum; cavendo, ne ultimò comburantur species, & empyrevma spiritus spiret: proboscidi tamen capitelli immittendo sequentia, in petiâ ligata:

Cortic. Citri recent. extim. drach. duas,
Croci opt. Austr. drachmam semis,
Camphoræ scrupulum unum.

Spiri-

Spiritus prolectus asservetur. *Utilissimus est procurandis febribus malignis, contagiosis & pestilentialibus. Totum corpus penetrat, malignitatem à corde removet, & per commoda emunctoria expellit. Dosis à drachma semis, ad drachmam unam, & unam semis.*

SAL TARTARI.

IN residuo capite mortuo, à destillatione spiritûs & olei Tartari, latitat ejus *Sal* in quantitate, & larga copia: qui, præmissâ aliquali adhuc calcinatione, seu reverberatione dicti capitis mortui, aquâ simplici repetitis vicibus affusâ, elixiviandus, probè filtrandus, & tandem, in sartagine ferreâ leniter coquendo & evaporare sinendo aquositatem, ad salinam siccam substantiam reducendus est.

OLEUM TARTARI PER DELIQUIUM.

QUòd si caput hoc mortuum, à destillatione spiritûs Tartari residuum, seu aliud Tartarum calcinatum, angusto acuminato sacculo lineo inclusum, & in cella, supposito vitro, suspensum, aliquandiu relinquatur; in albicantem & clarum liquorem, qui sub digitis, pinguedinis instar, tactu percipitur, dissolvetur & diffluet: qui liquor reverâ *Oleum* non est, sed, propter suam unctuositatem, hoc nomen saltem adeptus; in se ipso autem nihil aliud est, quàm *sal Tartari*, humiditate aëris in cella imprægnatum, ac in liquorem solutum, valdè abstersivum. De cujus usu, virtutibus, ac utendi modo, & pluribus, quæ circa illud observatu digna sunt, eruditè discurrit præfatus Angelus Sala, *in sua Tartarologia, pag. 133.* sequenti modo:

Crebrior ejus usus est externus, quàm internus, in absumendis scilicet spongiosis carnis, aliisq; in ulceribus inveteratis, excrescentiis, sive hypersarcosibus, iisdemq; mundificandis ac firmandis. Summè etiam est utile, admixtum epithematibus vel emplastris, tam in forma liquida, quàm solida, tumoribus aquosis adhibitis. Hoc siquidem sal validissimè siccat, dissolvit ac discutit. Cuti exoptabilem conciliat nitorem, eandemq; levigat & purificat. Quamobrem sexui muliebri, in extirpandâ præcipuè faciei, colli, ac manuum impetigine, maximo est in usu: maximo etiam cum fructu permiscetur aquis ac unguentis, ad scabiem à crasso phlegmate ortam. Ubi verò salsi, serosi, ac subtiles, ut in ulceribus diu manantibus ac serpentibus videre licet, humores dominantur, in illis omnimodè est ab hoc abstinendum, quia eosdem reddit acriores, ac hujusmodi in ulceribus calorem maximè detrimentosum adauget, doloremq; subministrat, acerbiorem. Plus etiam damni, quàm utilitatis, ejusdem ferre usus potest, dum mulierum constitutionis plethoricæ, tenerrimæq; cutis, facies faciunt excandescere, & rubras excitant pustulas. Pro universali itaq; præparativo uti eo non possumus.

Maximus aliàs hujus liquoris, ut & ipsius salis, antequam in formam liquoris fuerit dissolutum, in multis operationibus Chymicis, præsertim verò ubi aliqua metalla, cum suis corrosivis priùs dissoluta, veniunt præcipitanda, ut commodiùs de hinc, quando sub formâ pulveris fundum petierunt, à liquore separari possint: ut in auro & chalybe præsertim videre licet, usus est. Hoc etiam sale quidam corallia & perlas, destillato aceto priùs dissolutas, præcipitare solent. Sal enim Tartari, sive siccum, sive dissolutum, perlis & coralliis additum, illa candidissima, instar pulveris, ad fundum præcipitare facit; quem multa aquâ postea edulcoratum, ratione suæ subtilitatis, magnifaciunt. Quando verò, meâ quidem opinione, hæc ita consequendæ inprimis subtilitatis gratiâ peraguntur; existimo ego, melius fore, si corallia & perlæ, aqua aliqua destillatâ super lapide porphyrio (ut Pharmacopœi hactenus sunt soliti) optimè trita, in ejusmodi subtilis pulveris formam redigerentur, quàm si, pro subtilisandis his ipsis, aceto destillato & sale tartari uteremur; de quibus in coralliis & perlis semper aliquid hærere solet: ut ita, mutato illorum naturali temperamento, conformem cum nudè tritis operationem edere haud possint: quod in aphorismis meis Chymiatricis sedulò monui. Quòd si Magisteria hæc, pro acquisitarum, in solutione & præcipitatione, qualitatum ratione aliis scopis quispiam destinaverit; liberum id esto Medico, qui iisdem pro discretione ac judicio uti scit ac didicit. Tandem denique sal tartari ingreditur etiam mixturam vasorum vitreo-

treorum crystallinorum; eodemq; utuntur tinctores, aliiq; artifices Mechanici: de quibus hîc ulterior dicendi locus non est.

TARTARUS VITRIOLATUS, seu SAL TARTARI VITRIOLATUS.

Du hoc medicamento ubivis decantato, & familiari in omnibus Officinis, plurima præfatus sum *in Animadvers. n. in Pharmacop. August. pag. 449.* sub tit. *Magist. Tartari, D. D. Augustan.* quæ, cùm lectu digna sint, & scitu necessaria, B. L. revolvere poterit. Hoc tamen Pharmacopœos ingenuos etiamnum advertere velim; quòd feliciori successu hoc medicamentum paretur ex *sale sicco Tartari*, quàm ex *oleo* ejus, seu *liquore*: sicut in prioribus etiam innui. Etenim ex *liquore Tartari* si illud conficitur, facillimè in aëre liquescit, & plurimas parit, in parandis ex eo medicamentis siccis, incommoditates: quemadmodum omnia talia medicamenta, vel pauculis horis in aprico & aëre relicta, humiditatem contrahunt inelegantem, nec in charta coërceri possunt, quin in liquamen mox diffluant. Quapropter ut hæc evitentur, & Tartarum paremus vitriolatum crystallinum, suis virtutibus resolventibus constantem; en! modum sequentem:

℞. Salis Tartari probè purificati & sicci uncias sex, vel octo:

cui, vitro largo immisso, superaffundatur pedetentim & successivè, ne nimium incalescat,

Spiritûs Vitrioli, vel Sulphuris opt. q. s.

quousque nulla ampliùs ebullitio, seu strepitus, ex affusione spiritûs advertatur, ac *sal Tartari* à *spiritu* sufficienter saturatus sit. Quo facto, siccetur saturatus sal in lenissimo calore; qui denuo, s. q. aq. simplicis superauffusâ, solvatur, filtretur, & leni exhalatione aquositatis crystallizetur.

Virtutes hujus salis Tartari vitriolati notissimæ sunt: *Generale digestivum* illud proclamant D. D. Augustani; & *ad omnes obstructiones solvendas, in calculo, nephritide, ictero, mensium retentionibus, febribus, hydrope, splenis duritie, multò cum fructu* exhiberi, asserunt. *Medicamentis purgantibus aliis admixtum, ea in operationibus suis multùm intendit. Dosis scrupulus semis, ad scrupulum unum.*

TARTARUS VITRIOLATUS EMETICUS PURGANS.

℞. Salis Tartari libram unam.

Liquefiat in crucibulo super igne: cui statim pedetentim injiciantur

Vitri Antimonii sine additione parati unciæ duæ.

Et, postquam liquefacta & benè mixta fuerint, bacillo ferreo ea commovendo, illico effundantur. Hinc massa refrigerata teratur, in aquâ simplici solvatur, filtretur, &, quando exhalavit leniter aquositas, ad pristinam salis siccitatem reducatur. Cui sali pedetentim & successivè instilletur

Spiritûs Vitrioli, vel Sulphuris q. s.

donec nulla ampliùs ebullitio seu effervescentia ex affusione spiritûs advertatur. Hoc signo apparente, exsiccetur massa salina Vitriolata; quæ denuo solvatur aquâ communi, filtretur, & leniter ac successivè, dum aquositas exhalarit, crystallizetur, aut in salinam statim siccitatem reducatur, usuique asservetur. *Purgabit leniter*; maximè *per inferiora*: quemadmodum Antimonium tali modo dupliciter correctum est; per salem nimirum Tartari, & spiritum Vitrioli. Hinc *præstabit in morbis chronicis, diuturnis, melancholiâ hypochondriacâ, febribus quartanis, & tertianis intermittentibus diuturnis. Dosis scrupulus semis, ad scrupulum unum.*

TATARUS VITRIOLATUS ANTIMONIALIS ALIUS.

℞. Flor Antimon. alb. uncias duas,
Cremor. Tartari uncias quatuor.

Coquantur in s. q. aq. simpl. repetitis vicibus, ad omnem virtutis prolectionem. Colaturæ omnes calidæ filtrentur per chartam emporeticam. Cum hoc verò decocto solvatur

Salis Tartari libra una,

& ad pristinam salis consistentiam & sicci-

citatem, leni exhalatione aquositatis, reducatur. Huic porrò sali, *Essentiâ Antimonii* imprægnato instilletur pedetentim & guttatim

Spiritûs Vitrioli, vel Sulphuris q. s. pro sufficienti saturatione salis (uti suprà dictum.) Hinc exsiccetur massa salina, ac denuò solvatur aquâ simplici, filtretur, & leni evaporatione aquositatis, vitreo in vase, ad salinam siccitatem reducatur, ac usui asservetur. *In virtutibus & dosi, superiori non absimilis erit.*

TARTARUS VITRIOLATUS SOLUTIVUS.

℞. Radic. Mechoacæ albæ unciam unam,
Asari drachmas sex,
Hermodactyl.
Rhabarb. ana drachmas quinq;,
Cremoris Tartari drachm. sex.

Incisa & contusa crassiusculè coquantur in s. q. aquæ simplic. repetitis vicibus affusæ, quousque omnes virtutes extractæ sint. Decoctiones & colaturæ collectæ, ac junctim, cum albuminibus ovorum probè clarificentur & filtrentur. Hoc cum Decocto clarificato & filtrato solvantur

Tartari Vitriolati unciæ quatuor:

& leniter, humiditatis, seu aquositatis evaporatione, vitreo in vase, ad pristinam salis siccitatem & consistentiam reducatur, usuiq; asservetur. *Operatur resolvendo, & educendo per inferiora feliciter.*

TARTARUS VITRIOLATUS cum SUCCO MERCURIALI.

℞. Tartari Vitriolati, seu salis Tartari, cum spiritu Vitrioli suffic. imprægnati & saturati, uncias sex:
solvatur cum
Succi herb. Mercurialis recenter express. optimè depurati & clarificati, libris duabus:

ac leni calore, & exhalatione aquositatis, ad siccitatem salis reducatur. Servetur usui. *Laxat alvum leniter.*

Nota: Plures modi, quâ ratione *Tartarus Vitriolatus* in virtutibus suis solutivis, diureticis, ac resolventibus, sit augendus, hîc adduci possent. Verùm quia ex præmissis omnia clarè patent; &, juxta eorum ductum, quilibet peculiarem Tartarum Vitriolatum sibi apparare poterit; idcircò pluribus supersedeo, & ad alia progredior.

BALSAMUM TARTARI.

℞. Olei Tartari per deliquium facti libram unam, uncias duas:
hoc fundatur super
Cremoris Tartari, seu Tartari crudi Veneti albi, subtiliss. triti, libram unam.

Factâ maceratione per biduum, loco calido, totaliter iterum in Massam salinam, exsiccando, convertantur. Ex hac massa, in pulverem redactâ, ertrahatur *Tinctura*, vel cum *spiritu vini*, pro *usu interno*; vel cum *aceto destillato*, aut etiam cum *aquâ* aliquâ *destillatâ*, pro *usu externo*; quousq; rubedo aliqua in menstruo affuso appareat. Tincturæ postea omnes, seu tincti spiritûs, aut aqua, seu acetum tinctum, quôcunq; demum illorum extraxeris, ad *mellaginem*, seu *syrupi*, aut *liquoris crassioris*, consistentiam abstrahantur; qui usui asservandus. *Est medicamentum anti-Podogricum, anti-Nephriticum, & laxativum: medicamenta purgantia violenta reddit benigna, & lenit, quò mitiùs operentur.* Hinc *in morbis diuturnis, chronicis, sive per se, sive aliis medicamentis admixtum, eximias obtinet vires; tum internè propinatum, à scrupulo uno, ad drachmam semis; tum externè, membris dolentibus podagricis, & tumoribus duris œdematosis, dextrè applicatum.*

TINCTURA TARTARI.

Commodissimè illa extrahitur ex *Tartaro* simpliciter, in furno figuli, & fortiter deinceps etiam calcinato, donec variegatis coloribus appareat; & quidem cum *spiritu vini*; repetitâ extractione, & affusione recentis spiritûs, quousq; rubedo in extrahente spiritu appareat. Spiritûs postea tincti omnes in B. M. ad justam *Tincturæ* consistentiam abstrahantur; quæ studiosè asservetur. *Confert in ciendâ urinâ, melancholia hypochondriaca, obstructionibus hypochondriorum & mesenterii.*

Hydropi & Scorbuto medetur. Dosis à scrupulo semis, ad scrupulum unum.

SAL ESSENTIALIS VINI.

HUnc Tibi, A. L. candidissimè revelo, *in Apologia n.* adversus quendam *Ottonem Tackenium*, qui se *Hippocratem Chymicum* seditiosè & arroganter, alienis spoliis, fuco ac pennis, inauguravit. Hanc ut legas excursionem nostram, Regiæ Pharmacopœiæ annexam, amicè hortor. Plurimis enim cùm Philosophicis, tum Medicis rationibus & argutiis abundat, nec non clavis est perfectissima, quâ Animadversionum, & reliquorum nostrorum operum, abdita penetres, & felicissimè reseres. Non dubito, quin te delectatura sit rerum varietas & delectus: quanquam forsan justis parentabis gemitibus Zwelfero Tuo, quem pro tot officiis, Reipublicæ Medicæ pôsitis, innocuè & crudelissimè vides ab ingratissimo Thrasone arietari. Sed reperit suum hæc fera domitorem, ne ultrò præsumat nocere, & innocuos laniare.

SAL TARTARI VOLATILIS.

QUid de hoc *volatilisato Sale Tartari*, de quo Doctiss. ac Celeberrimus, re & famâ Philosophus & Medicus, Helmontius, in suis operibus multum gloriatur, illumq; nobis studiosè commendare videtur; adeò quidem, ut nobis vice dissolventis ipsius universalis esse possit; licet ej, præparationem nullibi indigitârit, sed, more solito, duro & novercali in posteritatem animo, occultarit, & ancipites nos dereliquerit: de hoc, inquam, quid sentiendum & tenendum sit, & quâ viâ ac methodo is apparandus, fideliter communicavi *in præmissa Pharm. n. Regia Classe XV. p. 246. & seqq.* quam L. B. haud gravatim revolvere dignetur.

Plura alia, necessaria simul ac utilia, ex arte Chymica parata medicamenta, invenies in *n. Appendice ad Pharm. Augustan.* & Mantissa Spagyrica. Ea igitur cum cæteris hoc n. in opere hinc inde citata & allegata loca relegere & hûc referre, Te rogatum volo.

Hisce, Amice Lector, Coronidem ac ultimam imponim, manum Lucubrationibus nostris; quas indefesso hactenus conatu ac vigiliis, velut totidem temporis spoliis, continuavimus. Nondum, fateor, abrupissem filum, quin Miscellaneorum & rarissimorum Medicaminum seriem ac classem ultimam attexuissem, magno, non dubito, Philiatrorum emolumento; nisi me irrequieta Praxis, & negotiorum moles, tantùm non oppnimeret; vel potiùs, nisi inglorii Thrasones & Zoili, malevolorum & petulanter insanientium turba, velut totidem sapientiæ probra & spurii fœtûs, omnem everterent genium, ac deluderent conatum; dum propria solùm adorant, quæ verò alieno Marte præclarè gesta, emissitiis ac fascino plenis oculis suis & supercilio contumeliosè despiciunt. Quos ut imposterum cautè devitem, lassatos repono artûs, ac pennam pro nunc recondo, deinceps in pacis umbra, & sapienti otio, respiraturus. Dabit interim DEus his monstris, & Hydræ, Herculem: quibus triumphatis, uberiora pandam arcana, nec non victorias lætumq; Pæana decantabo. Tu interim, Amice Lector, nostris lætus gaudeto manipulis & laboribus; quos inter lachrymas, & nunquam detersis sudoribus, seminavimus. Vale, & vive benignus tuo, qui pro te has tulit excubias, Zwelfero. Dixi.

INDEX

INDEX GENERALIS.

Classis I.
SYruporum Alterantium, Mellium, Julepo-rum, Mivarum, & Rob, veram componendi rationem explanans. 1

Classis II.
Syruporum Purgantium structuram complectens. 31

Classis III.
Electuariorum Lenientium parandi normam exponens. 43

Classis IV.
Electuariorum Solutivorum mollium structuram comprehendens. 50

Classis V.
Confectionum Solutivarum solida in forma parandi modum proponens. 56

Classis VI.
Pilularum Compositiones exhibens. 63

Classis VII.
Extractorum genuinum conficiendi modum tradens. 73

Classis VIII.
Decoctorum structuram explicans. 84

Classis IX.
Pulverum Medicatorum Compositiones edocens. 94

Classis X.
Eclegmatum, Diacodiorum, & Lohoch, formulas describens. 107

Classis XI.
Specierum seu Pulverum Aromaticorum dextram conficiendi normam demonstrans. 113

Classis XII.
Trochiscorum ritè parandorum rationem veram indicans. 128

Classis XIII.
Pastarum Odoratarum, & Suffituum, parandi modos recensens. 135

Classis XIV.
Confectionum Antidotalium, Narcoticarum, seu Opiatarum, Cordialium, & consimilium, dexterrimas Compositiones, studiosè descriptas, denotans. 145

Classis XV.
Aquarum Compositarum, Infusionum, & Essentiarum, absolutissimam præparationem tradens. 190

Classis XVI.
Oleorum Coctorum & Expressorum seriem dilucidans. 257

Classis XVII.
Unguentorum structuram studiosè definiens. 272

Classis XVIII.
Emplastrorum debitè parandorum formulas indigitans. 290

Classis XIX.
Ceratorum ac Cataplasmatum parandorum modum significans. 305

INDEX CAPITUM
in
MANTISSA.

Cap. I.
DE Auro Metallo, seu Sole. pag. 316

Cap. II.
De Argento Metallo, seu Luna. 332

Cap. III.
De Chalybe, seu Ferro. 334

Cap. IV.
De Ære, seu Cupro. 340

Cap. V.
De Stanno. 345

Cap. VI.
De Plumbo, seu Saturno. 346

Cap. VII.
De Mercurio, seu Argento vivo. 350

Cap. IIX.
De Antimonio. 360

Cap. IX.
De Vitriolo. 385

Cap. X.
De Sulphure. 396

Cap. XI.
De Sal-Nitro, seu Sale Nitri. 402

Cap. XII.
De Tartaro. 409

INDEX SPECIALIS.

Ubi notetur, quòd numerus primus paginam; secundus columnam denotet.

A.

Absinthii Essentia liquida. pag. 218. 1
Absinthii Essentia vera. 217. 1
Absinthii Extractum essentiale. 217. 1. 2
Acatiæ Succus concretus sub censurâ venit. 229. 1
Acetorum Medicinalium vera præparatio. 213. 1
Acetum anti-Pestilentiale. 212. 2
Acetum Scilliticum Scillæ virtutes destillando non fundit. 221. 2
Acida, ac Syrupi & Liquores acidi, ac vinosi, non in cupreis vel auricalcinis instrumentis, sed fictilibus debitè vitreatis sunt, coquenda. 3. 1
de Acidorum Spirituum præstantia quid Quercetanus. 399. 2
Acidulæ Aquæ, & Fontes, unde originem suam habeant. 387. 2
Acidulæ sunt Tincturæ quædam, & impregnatus Liquor, è quo mineralium ac metallorum virtus, natura, & crasis, resplendet. ibid.
Adstringentes virtutes florum & herbarum inter destillandum in fundo & residuo manent. 224. 2
Agaricus Trochiscatus ventilatur. 128. 2
Agaricus ventriculo inimica qualitate hostilis, indignus, qui Theriacæ adnumeretur. 159. 1
Agaricus vim habet exurendi. ibid. 1
de Agarici natura & indole, variæ diversorum Authorum sententiæ. 158. 159. 1. 2
Agyrtarum, super abacos & theatra, fraus & dolus, in assumendis venenis. 143. 2
Agyrtarum ampla privilegia multorum malorum causa sunt. 400. 1
Agyrtæ, turpi lucro inhiantes, uni medicamento sexcentas adscribunt virtutes. ibid.
Agyrtis miserrima plebs facilè fidem adhibet, sanitatis & vitæ suæ detrimento. ibid.
Albumen ovi in corpus album & solidum à calore protinus coagulatur; nullâ arte ad pristinum esse reducibile: nec in destillatione simplici sublime petit. 254. 1
Alexiteria altioris ordinis sunt, quàm puræ qualitates, & accidentia purè materialia. 152. 2
Alexiteria Germaniæ quoq; sua innascuntur. 150. 1
in Alexiteriis appropriatis hallucinamur, & in sicco navigamus. 144. 1
Alexiteriorum simplicium exacta resolutio; quantum de quolibet unciam dimidiam Thericæ correctæ intret. 171. 2
Alexiteriorum simplicium quantum unam dosin Theriacæ Veterum intret. 172. 2
Aloës corpus & basis est Pilularum purgantiũ. 64. 1
Alumen plumosum minerale est, naturâ suâ fixissimum, omnem etiam ignem reverberii eludens: hoc si vel per mensem continuo agitatu destillaretur, ne vel minimæ virtutis vestigium funderet. 254. 2
Amuleta anti-Pestiletialia qualia esse debeant. 137. 2
Amuleta contra Pestem. 140. 1
Amuleta ex Arsenico & Mercurio, additis cordialibus & alexipharmacis, reprobantur. 142. 2
Amuleta quâ ratione venenis adversentur. 140. 2
142. 1
Amuleta ratione symboli venenum allicere debent. 144. 2
Amuleta talibus constare debent, quæ veneno sint veluti analoga & homogenea, vel antipathiâ quadam venena propellant. ibid.
de Amuletis anti-Pestilentialibus, D. D. Joan. Chrysost. Irmbler. Stat. Morav. Proto-Medicus. 140. 1
Amuletis Antiquitas multum tribuit: & quid Celeberrimi Viri de iis senserint. 140. 2
Amuletum unum omnibus venenis indiscriminatim adversari nequit. 142. 1
Animalia, eorumque partes, in veros cineres nunquam abeunt: adeoque eorum præcepta antiquitus incineratio amethodica est. Sal enim fixus ex iis elici nequit. 221. 1
Animalia in universum nihil in se fixi concludunt, quàm terram mortuam, sterilem & exsuccam. 226. 2
Animalia occisa, eorumque carnes, æstivo tempore putredinem protinus, & vermiculos, concipiunt; pestilens venenum, & Mephtim, exhalant. ibid.
Animalia putrida, eorumque carnes, semina Pestis putridæ exhalant, & morbos Epidemios suscitant: idque ratione symboli. 227. 1
Animalia singularem destillandi rationem & dexteritatem exposcunt, si quis eorum vires & substantiam elicere velit. 237. 1
Animalium decoctio prævia, ante eorum destillationem, absurdissima est. 236. 1
Animalium tota crasis & energia in ipso sale volatili delitescit. 200. 2
Animalium vera analysis per destillationem, & principiorum separationem. 200. 1. 2
Animalium vera analysis Veteribus non fuit nota. 226. 2
Animalium vivificus spiritus, tanquam prima eorum virtus & efficacia, coctione protinus exhalat;

lat: nutritiva verò substantiâ, ac radicalis eorum humiditas, residuo in decocto manet. ibid.
Anisum Solutivum solidum. 58. 2
Anodynum minerale Nitrum est fixum. 406. 2
Antidotus Theriacalis prima 176. 2
secunda. 177. 1
Antimonii Balsamum. 381. 2
Butyrum. 367. 1
Cinnabaris. ibid. 2
Antimonii definitio. 360. 2
Antimonii Essentiæ. 381. 382. 1 2
Essentia emetica. 383. 1
Mercurius. 383 2
Oleum corrosivum, quod Butyrum vocant. 367. 1
Regulus sine additione. 365. 1
sine Marte. 364. 2
Stellatus. 364. 1
ex Antimonii Regulo, & proprio ejus Mercurio, Agricola Essentiam haud inelegantem parare docet. 364. 2
Antimonii Sal. 380. 1
Sal ex Vitro. ibid. 2
Sulphur. 381. 1
vid. plura in Sulphur. Antimon.
Tinctura, seu Essentia. 381. 2
Vitrum sine additione, & quæ circa ejus præparationem observanda. 362. 1
Antimonii Vitrum summis ex tollit laudibus Basil. Valentinus, ac lapidem suum ignis ex eo conficere docet. 363. 2
ab Antimonii vitrificatione ferrea instrumenta abarcenda. 362. 2
Antimonii proscriptionis, & querelarum super illud, malè feriatorum hominum temeritas & audacia unica causa est. ibid. 1
varia nomina. 361. 1
virtutes. ibid. 2
Antimonio diaphoretico vita tolli potest, & prorogari, solo artificum discrimine. 315. 2
Antimonium cuncta Metalla devorat. 363. 1
diaphoreticum, & quæ circa ejus præparationem & exhibitionem observanda. 366. 1. 2
diaphoreticum, nisi constet, legitimè elaboratum fuisse, repudiandum potiùs, quàm ordinandum. 315. 1
de Antimonio diaphoretico cautela. 96. 1
ex Antimonio, & ejus butyro, Panacea. 379. 1
Antimonium diaphoreticum non ad longum tempus asservandum. 96. 1
diaphoreticum Solare, seu Auratum. 366. 1. 2
ex iisdem, quibus metalla, principiis conflatum. 360. 2
Antimonium indigestum corpus est; quod natura ad latera perfectorum metallorum collocavit. 360. 2
Hungaricum præ omnibus amplectendum, quod ex Aurifodinis eruitur, nativum. 361. 1
pro haud exigua sui parte, in perfecta tandem metalla transire potest. 360. 2
qui Authores commendarint. 361. 1
ut & vulgaria quædam ex eo parata medicamenta, i. pharmaca, tanquam culter in manu pusionis, aut ensis bifidus in dextra stulti sunt. 361. 2
utrum tam exitiale venenum, uti inexperti osores illud allatrant, doctissimus Quercetanus declarat. 361. 2
de Apum naturâ & regimine. 23. 1. 2
Aquæ animalium Essentiales quomodo parandæ. 200. 1. 2
ex animalibus vivis quomodo destillandæ, eorumque spiritus vivificus conservandus. ibid. 1.
è vivis animalibus destillatæ spiritu vivifico gaudent, & magnæ sunt efficaciæ. 149. 1. 2
in Aquarum destillandarum compositionibus non solùm, sed etiam in aliis, alterius formæ ac consistentiæ, medicamentis diversorum Authorum, infiniti reperiuntur errores, qui eadem limâ ac spongia opus habent. 255. 1
Aquarum destillandarum compositionem vix ullam repereris, quæ ob ingentes errores non sit abominabilis. 221. 2
Aquas Compositas dextrè dispensare & concinnare, duce Philosophia & exacta rerum cognitione opus est. 190. 1
Aquæ destillatæ, pro extrahendo chalybe, spiritu Sulphuris priùs acidulæ reddendæ. 6. 2
Aquæ Compositæ Quercetani, quæ ob decumanos errores sunt abominabiles, enumerantur. 221. 2
in Aquis destillandis compositis quantopere Authores hallucinentur. 201. 1
Aquarum Compositarum genuina destillatio prægrandes patitur difficultates. 190 2
Aquæ ex herbis ipsis destillatæ longè antecedunt illas, quæ ex succis earum expressis eliciuntur. 229. 2
Aqua è Carnibus destillata propriè aquæ elementari æquiparari potest. 236. 1
Aqua ex Mica panis, ex mente Mynsichtii, Phthisicos curare debet, quos nec panis indies comestus, aut in panatellas & alia fercula conversus, à phthisi liberare valet. 234. 1
Aquas destillatas spirituosas decoctionibus destinare, absurdissimum est. 215. 1. 220. 2
Aqua Alexipharmaca. 195. 1
Aqua Aloëtica Mercurialis. 203. 1

INDEX.

Aqua ex Abietis summitatibus summo vere destillanda. 20. 1
Aqua Anodyna. 206. 1
Aqua antApoplectica. 193. 1
antApoplectica alia. 194. 1
antApoplectica Mineralis. ib.
Arthritica. 194. 2
Asthmatica. 195. 2
ad Auditum. ibid.
Embryonum. 196. 2
Aqua Carbunculi Schröderi. 249. 1
Aqua Carminativa. 198. 2
Cephalica & ant Epileptica. ibid.
Aqua Cinamomi, per noctem poculo aurichalcino vel argenteo infusa, vim Emeticam contrahit. 3. 2
Aqua Cordialis Calida. 197. 1
Frigida. ibid. 2
Frigida alia. 198. 1
Aqua Cosmetica Mynsichtii. 242. 1
Aqua Cosmetica Schröderi. 249. 2
Cosmet. pretiosa Schröderi. ibid.
Dysenterica Quercetani; ejusq; examen. 222. 1
Aquæ Dysentericæ Quercetani compositio Musica videtur, ex dissonis & ingratissimis vocibus accumulata. 227. 2
Aqua antEpileptica & Cephalica. 198. 2
antEpileptica alia, seu Hirundinum composita. 199. 1
antEpileptica alia, è volucrum specie differentium pullis. 201. 1
antEpileptica & antiPodagrica 202. 1
Aqua pro Epithemate cordis. 198. 2
ex Helleboro destillata sapore acri gaudet. 35. 1
Hirundinum antEpilepticæ Quercetani binæ, earumq; Censuræ. 219. 1. 2
Hirundinum Composita. 199. 1
Hypnotica, seu Anodyna, aut somnifera. 206. 1
Hysterica. 203. 2
Laxativa efficacior. 42. 1
Ordinaria Viennensis. 31. 1
Laxativa pro usu quotidiano. 41 2
Mastichina stomachica. 202. 2
Mercurialis Aloetica. 203. 1
Mercurualis s. Mercurii. 357. 1
pro Aqua Mercuriali Instrumentum Destillatorium, æri incisum. 359
Mercurii alia. ibid. 2
Mercurii Rudolpho Imperatori S. m. adscripta. ibid.
Nephritica. 203. 2
Nitri, & quomodo dextrè paranda. 244. 2
Nitri simplex, seu aqua Regia Ferdinandi, non nisi aquæ simplicis destillatæ vires æmulatur. ibid.
Odorifera. 204. 2
Aqua Odorifera pro Epithemate Cordis. 205. 1
Pulsuum. ibid.
Ophthalmica, seu ad Oculorum inflammationes. 204. 1
Perlarum Confortativa. 206. 2
Aqua antiPhthisic. descriptio vera. 232. 2
pauca, vel nulla, ingredientia in ea numerabis, quæ liquorem destillatum fœcundent. 233. 1
Aquæ antiPhthisicæ Mynsichtii compositio uti mendosa; ita & aliæ binæ ipsius Aquæ, Caponis, & Pulmonum Vituli, unum producunt monstrum. 237. 1. 2
pro Aqua anti-Phthisica Mynsicht. Limaces & Gallinarum jecora censuræ subjiciuntur. 238. 1
Aqua antiPhthisica Mynsichtii præclaros sæpe viros, Magnalia de eâ sperantes, spe & effectu frustravit. ibid.
ex Aquæ anti-Phthisicæ Mynsichtii ingredientibus quæ remedia salutaria conficienda. 238. 2
Aqua antiPht. nil, præter speciosa verba & promissa, continet. 238. 1
Aquæ ex Populi Oculis summo vere destillandæ. 20. 1
Aqua anti-Podagrica. 202. 1
Aqua Physogona. 205. 2
Pulmonum Vituli, & Caponis, non citra magnorum errorum ludibrium Armamentario suo à Mynsichtio inserta. 235. 2
Purgans. 206. 1
Aqua Regia Ferdinandi non nisi aquæ simplicis destillatæ vires æmulatur. 244. 2
antiScorbutica. 196. 1
Somnifera. 206. 1
Aqua Theriacalis Mynsichtii. 241. 2
contra Vermes Mynsichtii. 241. 2
Vitæ Carminativa. 205. 2
Vitæ Cephalica & Stomachica. 207. 2
Vitæ antiPestilentialis. 208. 1
Vitæ Stomachica, & Cephalica. 207. 2
Aquis Medicatis metalla & mineralia corporaturâ suâ, seu entitativè, non insunt. 387. 2
Arantiorum Essentia Saccharina. 119. 2
Arantiorum Oleum destillatum essential. in Baln. vaporos. dexterrimè confici potest. 192. 1
Arantiaram ol. destill. essential. prægressâ fermentatione destillatum. Terebinthinam spirat, & successu temporis incrassatur. ibid.
Arcana Naturæ Ruricolæ & Venatores sæpe possident. 144. 1
Arcani duplicati antiFebrilis legitima præparatio. 407. 2
Arcanum duplicatum Holsatiense antiFebrile examinatur. ibid. 1
Arcanum corallinum est Mercurius sublimatus dulcis rubeus. 352. 2
s. Præcipitatus aureus. 330. 1
Archei sedativum Sulphur Vitrioli anodynum. 338. 1. & seqq.

Argenti

Argenti singulare Vitriolum, ad hydropem Anasarcam, Agricolæ. 333. 2
Argenti vivi definitio & Genealogia. 350. 1
Argentum à Chymicis Luna dicitur, & æquiparatur Lunæ Cœlesti. 332. 1
in Macrocosmo Lunam, in Microcosmo Cerebrum, sympatheticè & analogicè repræsentat. ibid.
in Morbis Capitis curandis, peculiaris efficaciæ perhibetur. ibid.
nobile metallum, ignobilius tamen ac imperfectius Auro. ibid.
vivum corporum, vulgari magis est coctum. 384. 1
vivum est liquor Mineralis & Metallicus: aqua non madefaciens manus. 350. 1
vivum vulgare temperamenti est præter modum frigidi & humidi. 383. 1
Argenti vivi proliciendi methodum è corporibus, consultò Veteres silentio præteriverunt. 384. 2
Aromatici Pulveres compositi quale medicamenti genus, & quæ sub eo contineantur. 113. 1
Aroph Paracelsi, Aroma Philosophorum sonat. 337. 2
Ars destillatoria abdita hactenus fuit. 190. 1
Aurati Pulveris descriptio. 317. 2
Auri Amalgamatio an vera & Philosophica, radicalisq; sit ejus solutio, aut principium solutionis. 320. 2
Amalgamatio, ejusdemq; præcipitatio. ibid.
Calx, seu Crocus, quotupliciter fieri soleat. 319. 1
crudi, in Pulverem saltem redacti, encomia, & virtutum testimonia. 317. 1. 2
Auri definitio. 316. 1
de Auri Essentia, seu Auro potabili. 321. 2
Auri Essentiæ alia descriptio. 324. 1
Minera rubicunda, vulgò Roth gulden ärz dicta, Argenti potiùs minera est, Sublimatum præbet albissimum, haud spernendum. 331. 2
Auri Philosophica solutio quæ. 323. 2
Tincturæ augmentatio. ibid.
ex Auro naturali, ignem nondum experto, albicans, siccusque sublimatur spiritus. 331. 2
Aurum analogia quadam vitalia nostra, Cor, Magnetismo quodam, ac insita occulta activitate, tutatur. 318. 1
Essentificatum cum Antimonii tinctura. 321. 2
Foliatum an destillationibus debitè subjiciatur: aut, utrum destillatæ aquæ, ad mentem Schröderi, dextrè admisceatur. 250. 2
Foliatum cur Veteres multis immiscuerint medicamentis. 316. 2
Fulminans, seu Sclopeticum, inflammabile. 320. 2
Aurum hieroglyphico ac mystico sensu sub Solis schemate à Majoribus nostris figurabatur. 316. 1
in Medicina magnæ est notæ. ibid.
Sclopeticum inflammabile. 320
Sol mineralium, & metallorum Princeps. 316. 1
Author falsò & imprudenter arguitur contrariis judiciis. 287. 2
Authoris institutum. 5. 2. 112. 2. 167. 1. 287. 1. 2
de Authoris Operibus varia & iniqua Judicia. 287. 2

B.

Balnearum Sulphurearum virtutes. 401. 2
Balnea Sulphurea artificialia quâ ratione paranda. ibid.
Balneum Thermarum succedaneum. ibid.
Balnei sudores exantlare non possunt, quæ ignem reverberii & furnos experta ac perpessa. 246. 2
Balneum vaporosum ad desiccationes animalium, & aliarum rerum, pro pulveribus conficiendis Viperarum, Serpentum, Typhorum Cervi, &c. aptum. 293. 1
vaporosum non levissimum destillandi genus. 192. 2
de Balneo vaporoso Objectio. ibid.
Balneum paucis sumptibus, exiguo labore, plurimis destillationibus subservit. ibid.
vaporosum typo expressum. 191
Baln. vaporos. utilitas. 192. 1. 2
Balsamum Antimonii. 381. 2
Embryonum. 196. 2
Balsamus Martialis. 340. 1
Saturni. 348 2
Solis, seu Auri. 330. 2
Stomachicus. 187. 1
Sulphuris. 400. 1
Tartari. 417. 2
Balsamum Vulnerarium. 264. 1
Vulner. aliud Martiale. ibid
Vulnerar. aliud ex Sulphure. ibid. 2
Bezoardicum Joviale. 345. 2
Lunare. 332. 2.
Minerale. 380. 1
Solare, ejusque exacta analys. 318. 1
Borax Veneta aquis destillandis quid conferat, examinatur. 246. 1
Borac. Venet. esse salem Alkali, ad destillationes simplices impertinentem, demonstratur. 254. 1
Botanicorum hæreses, in assignandis qualitatibus herbarum, ex sapore, & aliis accidentibus. 152. 2 153. 1
Bufones ad Amuleta quomodo præparandi. 140. 1

C.

Cæsar ter Felix, Ferdinandus III. S.m. Chrysopœiæ tributum ad Aram Apollinis suspendit. 328. 2
Calx Auri, seu Solis, quotupliciter fieri soleat. 319. 1
Candelæ pro Fumo, seu pro Suffitu, pretiosæ. 135. 1
viliores aliæ. ibid. 2
Canes majori appetitu feruntur ad Ossa comminuenda, quàm carnes devorandas: & cur. 148. 2
Capellæ probatoriæ ex quibus rebus parentur. 226. 1
Capones serpentibus æquè saginari possunt, ac viperis. 150. 1
Caprinum lac: vid. Lac Caprinum.
Caput Mortuum Vitrioli pervestigatur. 390. 1
Carnes, an fructûs horarii, num putredini magis obnoxii. 226. 2
Carnes & Animalia putrida pestis semina exhalant. 227. 1
Carnium esum liberè indulgere, & horariorum fructuum usum interdicere ægrotantibus, reprobatur. 227. 1
Caro sine Ossibus elixata insipida præbet juscula. 148. 2
Caryophylli pro Aqua Hirundinum inconsultè priùs decoquuntur. 220. 2
Cassiæ Pulpa. 44. 1
Cassia extracta Laxativa. 45. 2
pro Clysteribus. ibid. 1
Laxativa secunda. 44. 2
Solutiva prima. 44. 1
diaCassia Anodyna. 45. 1
cum Manna. 44. 2
refrigerans. 45. 1
Castoreum cur Author Laudanis non associarit. 65. 2
Cataplasma Cephalicum in Deliriis. 311. 1
ad Contusiones & Livore Faciei. ibid.
Cordiale. ibid. 2
ad Enterocelen, insigne, & ad alias Rupturas. 312. 2
ad Tumores duros Artuum, vulgò wider den Gliedschwamm. ibid.
Cataplasma s. Ceratum ad Tumores œdematosos & duros. 310. 1
Catapotia, s. Pilulæ, quale medicamenti genus. 63. 1
Catharticum unum idemq; morbos re & specie differentes extirpare potest. 163. 2
ex Catulo castrato saginato pingvedo anti-Phthisica. 246. 2
Cerata inter & Emplastra exigua est differentia. 305. 1
paulò molliora sunt Emplastris. 290. 1
Ceratum de Betonica Cephalicum. ibid. 2
Cephalicum aliud de Betonica, hyberno etiam tempore parabile. 306. 2
ad Hernias. ibid.
ad Hernias aliud. 307. 1
Ceratum Matricale. 307. 1
ex Pelle Arietina. 308. 1
diaQuercinum. 308. 1
ad Rupturas. 306. 2
Santalinum. ibid. 2
Santalinum nostra Methodo dispensatum decuplo plus efficaciæ ac virium compromittit, quàm Ceratum illud Veterum stylo præparatum. ibid.
de Cerati Santalini legitima præparatione discursus. 309. 1.2
Cerussa alba, Plumbi soboles, neq; ab Aquis destillatis extrahitur, neq; cum iis per destillationem in sublime fertur. 252. 2
de Chalcitide quæ Authores Classici ad nos transcripserint. 161. 2
Chalcitis deleteriâ indole & qualitate scatet, digna ut è Theriaca proscribatur: Ejusdem varia nomina, & quid in vicem ejus substituendum. 161. 162
Chalcitis species Vitrioli nativi, ejusq; anatome. 160. 2
Chalcitid. vis & efficacia. ibid.
Chalybis fusio cum Sulphure, ejusq; præparatio, secundum Crollium. 7. 1
Chalybs purius ferrum. 334. 2
Chrysopœiæ tributum Ferdinand. III. Imperator, ad Aram Apollinis suspendit 328. 2
Chrysopœjam probat Helmontius. 328. 1
Chymia non est illa, quæ violentissimis saltem emeticis, malignis, Mercurialibus, ac infidis Antimoniatis medicamentis toti orbi exitium minitatur; sed quæ Agyrtas & impostores fugat, noxia & infida remedia emendat; individua comes Pharmaciæ: item salutiferas Panaceas procreat: individua comes Pharmaciæ. 315. 2
quo loco nobis sit deinceps habenda, ne generico quodam & universali anathemate illam feriamus, aut communi odio aversemur. ibid.
Chymiastrorum & impostorum facinora, funestæ tragœdiæ, & spectata homicidia; novercalia odia, & totius orbis publicas subsannationes, in veros & peritos Chymicos causant. 314. 2
Chymica remedia, præsertim quæ ex Antimonio & Mercurio trahunt originem, ad calculum & rigorosum examen vocantur. 315. 1
Chymicè, h.e. dextrè, assiduè & convenienter, elaborata reperiuntur omnia fere medicamenta hujus Pharmacopœiæ Regiæ. 315. 2
in Chymicis medicamentis vulgariter elaboratis ordinandis, cautelâ opus est. 315. 1
de Chymicis processibus: vid. Processib. Chym.
in Chymicis laboribus etiam levissimis magna circumspectione & prudentia opus est. 363. 1
Chymicorum triste illud & lugubre verbum ubi

insonat, nemo non totis artubus contremiscit: & cur. 314. 2
Chymicum ratio præveniat, & comitetur pedissequa, quâ duce & comite naturæ arcana est percepturus. 253. 1
Chinæ Radicem totus Medicorum populus coqui, recoqui jubet & ordinat: non igitur destillando virtutes ejus adipiscemur. 234. 2
Ciceres, esculenti fructus, difficilioris coctionis & concoctionis, nihil fructuosi in destillatione humida exhalant. 254. 2
Cinamomum Coctum. 125. 2
Coctum aliud. 126. 1
Cinnabaris Antimonii. 367. 2
Factitia. 360. 2
Nativa. 359. 1
Citri caro condita suis viribus castrata est. 188. 2
Essentia saccharina. 119. 2
Citr. Oleum sine ulla additione aquæ stillandũ. 121. 1
ex recentibus, non fermentatis, corticibus destillandum. 120. 2
essentiale in Baln. n. vaporoso dexterrimè destillari potest. 192. 1
essentiale prægressâ fermentatione destillat. Terebinthinam spirat, & successu temporis incrustatur. 192. 1
Citri succi concentratio inanis. 3. 1
Clareta purgantia. 93. 2
Claretum Hydragogum. 40. 1
Laxativum. ibid.
s. Vinum Hippocraticum aliud. 93 1
Cloacæ acutissimi Salis volatilis urinæ spirant odorem. 137. 2
Clyssus Vitrioli, seu Spiritus Vitrioli Essentificatus. 393. 1
Colcothar, seu caput mortuum Vitrioli, quid? 390. 2
Colocynthis difficulter in pulverem redigitur: & quomodo id fiat. 75. 2
Colocynthis in Extractione Resinam præbet. ibid.
Collyria, sive Sieff, Arabibus dicta, quale medicamenti genus. 135. 1
Composita, ad unitatem & simplicitatem magis redacta, majoris sunt efficaciæ. 167. 1
Composita medicamenta; vid. Medicamenta Composita.
Composita compositis cumulare, vitiosus circulus, & decumanus error est. 227. 2
Composita quædam dari medicamenta, in pluribus affectibus magni usûs, non negatur. 163. 2
ad Compositionem quamcunque talia unienda, quæ homogeneâ ac symbolicâ virtute ad unum eundemque scopum ac indicationem collimant. 94. 1
in Compositionibus vulgatis Authorum Aquarum destillandarum tot utplurimum numerabis errores, quot partes totam Compositionem ingrediuntur. 218. 2
Compositiones Emplastrorum congruas construere qui satagit, necessum est, ut rerum Medicarum immaniter variantium exactam habeat notitiam. 291. 1
in Compositionibus dextrè construendis, non tam ad pondus, quàm ad vires & crasin, simplicium respiciendum. 166. 1
in Compositionibus medicamentorum consona consonis sociare, nec dissonis harmoniam medicamenti conturbare decet. 5. 2
in Compositorum medicamentorum præparationibus Authoris mens quò collimet. 5. 2. 118. 2
Compositionum quorundam exactam Censuram gravibus de causis ac summè necessariis instituit Author. 256. 1
de Conditis, & Conservis. 187. 2
Condita quâ ratione & dexteritate paranda sint, ne effœta in viribus suis reddantur. ibid.
Confectio Alexipharmaca Regia. 178. 1
Alkermes. 179. 2
Anacardina Cephalica. 181. 1
Anisi solutiva Emetica. 58. 1
solutiv. solida. 57. 1
Citrata Emetica. 59. 1
Cordialis Regia. 181. 2
Cordialis alia. 182. 2
Hepatica Calida. 183. 2
Refrigerans. 184. 1
adversus Lumbricos. 59. 1
s. Condit. Pectorale anti-Phthisicum. 185. 1
Confectio Solida quid, & quotuplex. 56 1
Confectiones solutivæ in forma solida quæ, & cur inventæ. ibid.
Confectiones, cum Saccharo paratæ. cur brevî sua sponte incrustentur, & indurescant. 178. 2
Confectiones saccharatæ cur inventæ. 57. 1
Confectio splenetica. 186. 1
Confectionum Saccharatarum exacta descriptio 57. 1
in Confectionibus Saccharinis unionis & glutinis, instar se habet Saccharum. 124. 2
Confectiones variæ medicatæ quomodo parandæ. 58. 1
Conficiendi modus vulgaris ad amussim describitur. 56. 2
de Conservis. 187. 2
Conservæ non sacchari, sed florum & herbarum recentium, causâ dispensantur. 188. 2
Conservæ, propter sacchari admixtionem, ad destillationes ineptissimè substituuntur. 233. 2
Conserva Radicum Consolid. majoris, ac ipsa radix, nihil efficaciæ beneficio destillationis fundit. ibid. 1
Conserv. Rosarum à Mynsicht. frustra destillandis additur. 237. 1

Conser-

Conserva Rosarum iteratò Phthisicis exhibita plurimum conducit. 233. 2
quid inter destillandum communicet. ibid.
Cornu Cervi Rasura pro Aquis destillandis perperam adaptatur. 242. 1. 2
Spagyricè calcinatum quomodo paretur; & quid de eo inferendum sit, clarè describitur. ibid. 2
Ustum præparatum examinatur. 225. 2
Cortices Citri recentes aptiores sunt siccis, pro destillatione. 223. 2
Cranium humanum in cineres velle redigere, ac exinde salia elicere, est absurdum. 221. 1
Croci Essentia efficacissima. 232. 1
Extractum an eundem, cum Croco, in sua substantia, usum habeat. 231. 2
in multis ejusdem virtutibus deficit. 231. 2
Crocus Auri quotupliciter fieri soleat. 319. 1
Auri, seu Solis, purpureus. ibid. 2
Solis alius. 320. 1
in sua substantia remedium anti-Dysentericum insigne. ibid. 2
in forma Extracti ubiq; in Officinis prostat, in Liquore verò destillatus nullibi locorum reperitur. ibid. 1
num juxta artis & naturæ Leges, magis in forma Extracti, an sub destillationis & liquoris eliciti forma emolumento sit. ibid.
Martis adstringens. 336. 2
Martis adstringens ab aëre humido & frigido in vitro probè clauso est præservandus. 391. 1
Martis adstringens est etiam Caput mortuum, à destillatione spiritûs Vitrioli Martis residuum. ibid.
Martis adstringens, ex natura sua insigne anti-Dysentericum, citra manifestum errorem destillationi nunquam committitur. 230. 1
Martis Cachecticus. 337. 1
Metallorum. 336. 1
ex Vitriolo Veneris. 343. 1. 391. 1
Orientalis aroma pretiosum, à nonnullis Aroma Philosophorum dictus, & quo ductu Quercetanus eum Aquæ suæ Dysentericæ inseruerit. 231. 1
Cuprum Metallum insalubre. 340. 1
comparatur Veneri cœlesti, à qua & nomen in Chymia adeptum est. ibid.

D.

Decocta in Pharmacopoliis quid, & quale medicamenti genus. 84. 1
quâ ratione dextrè paranda. ibid.
quotuplicia: & quare locum in Officinis invenerint. ibid.
Decoctio prævia animalium, eorumq; partium, ante eorum destillationē, est absurdissima. 236. 1
Decoctiones, & Destillationes, ex natura rei sibi contrariantur, & cur. 223. 2
Decoctiones specierum Carminativarum non in aperto vase, sed in Alembico suo tapitello munito instituendæ. 87. 1
in Decoctionibus non crassiores, sed rariores & subtiliores, partes rerum decoquendarum inprimis vaporetenus exhalant. 236. 2
Decoctionibus quæ simplicia destinanda. 84. 1
in Decoctis Radicum & Fructuum potiores earum virtutes & dotes latitant. 188. 2
Decoctum Aperitivum tempore verno, & æstivo. 85. 1
contra Calculum Nephriticum. 87. 2
Decocti contra Calculum species. ibid.
Decoctum, s. Galreda, aut Gelatina, Caponis, pro Phthisicis, & Marasmo consumptis. 86. 1
Carminativum, contra flatûs. 87. 2
Decoct. Carminat. species. 86. 2
contra Dysenteriam. 88. 1
ad Erysipelata. 91. 2
florum & fructuum species. 89. 1
Foresti species correctæ. ibid.
Hepaticum. 88. 1
aliud, quocunq; tempore parabile. ibid. 2
pro Decocto Hepatico & Splenetico aperitivo species tempore hyemali. 85. 2
Decoctum Hydragogum. 89. 2
ad Inflammationes. 91. 2
ad Mensium Muliebr. obstruct. 89. 2
anti-Phthisicum. 90. 1
aliud. 239. 2
Spleneticum. 91. 1
anti-Scorbuticum. ibid.
contra Sputum sanguinis. ibid.
Decoquendi modus è diametro opponitur modo destillandi vegetabilia. 214. 1
Dentifricia qualiter debeant esse constituta. 101. 2
Destillandi modo è diametro opponitur modus decoquendi vegetabilia. 214. 1
Destillationi uni & eidem methodo planè præposterâ fixa pariter & volatilia, mineralia cum vegetabilibus & animalibus, ipsisque metallis committuntur. 190. 2
Destillationes, & Decoctiones ex natura rei sibi contrariantur, & cur. 223. 2
error Quercetani in hac re. ibid.
ad Destillandum species diamarg. fr. semin. 4. frig. maj. Mica panis, & conserv. Rosar. frustra à Mynsicht. decreta. 237. 1
nihil virium conferunt Conservæ & Radices pleræque. 233. 1. 2
C. C. rasura. 242. 1
Crocus Martis adstringens. 230. 1

in Destillatoria arte Antiquorum simplicitas patet. 255. 1
Destillatorium Instrumentum inventionis Autoris. 191.
aliud pro Aqua Mercuriali. 359
Destillationibus humidis minùs dextrè committuntur myrrha, thus, & mastiche. 254. 1
Destillationibus quæ non sint applicanda. 222. & seqq.
Diacitrum solidum solutivum. 58. 2
Diacodion quid, & quale medicamenti genus. 107. 1
Actuarii correctum. 108. 2
Asthmaticum. 108. 1
Dysentericum. ibid. 2
Simplex Galeni. 107 2
Bapt. Montani. ibid.
Pectorale Papaverinum. 109. 1
Solidum. ibid. 2
contra Sputum sanguinis. ibid.
Tussim diututnam. 103. 1
Diacorum Stomachicum. 179. 1
Diacydonites Aromaticum. 187. 1
Pellucidum. ibid.
Pellucid. purgans. ibid.
Simplex. ibid.
Diacydonium solutivum. 60. 2
Diaphoreticum ex sulphure Antimon. 368. 2
Dialatyrium conditum. 185. 2
Draco fortificatus. 408. 1

E.

Ebur ustum per omnia cornu Cervi ustum æmulatur: in quo, peractâ ejus calcinatione, reliquũ nihil est, quod destillationi deserviat. 248. 2
Eclegma quid, & quale medicamenti genus. 107. 1
Electrum minerale immaturum Paracelsi quid. 332. 2
Electuarium quid, ac quotuplex, & cur inventum. 43. 1
Electuaria, cum saccharo parata, cur brevî, suâ sponte, incrustentur, aut crystallisentur & indurescant. 178. 2
Electuariorum farrago, eorumque inconcinnæ Compositiones, reprobantur. 50. 1
Electuarium Anodynum. 185. 1
Carminativ. de Baccis Lauri. 181. 2
Chalybeatum. ibid.
Commune. 55. 1
contra Dysenteriam. 183. 1
Hydragogum primum. 52. 1
secundum, de Spina Cervina. ibid.
Lenitivum pro Clysteribus Anodynis, & Carminativis. 46. 1
Lenitivum & Mitigativ. 52. 2
Magistrale purgans. 51. 1
Mitigativum. 185. 1
Panchymagogum. 53. 1
Passulatum. 48. 2
Electuarium anti-Phthisicum. 239. 2
Rosatum purgans. 53. 2
de Spinâ Cervinâ. 52. 1
Elixir Alliatum anti-Pestilentiale. 208. 1
Elixir, s. Aqua vitæ anti-Pestilentialis. ibid.
Elixir Vitæ Cephalicum. 207. 2
Stomachicum. ibid.
Emplastra inter & Cerata, exigua est differentia. 305. 1
Emplastra paulò solidiora sunt Ceratis. 290. 1
Emplastrorum compositiones congruas qui construere satagit, necessum est, ut rerum Medicarum, immaniter variantium, exactam habeat notitiam. 291. 1
Emplastrorum dextræ præparationes Pharmacopœos non leviter erudire possunt. ibid.
Emplastrorum præscriptæ nostræ præparationes non Lippis & Tonsoribus, & cuivis Circulatori, obviæ sunt. 304. 1
in Emplastrorum Veterum descriptionibus, quantum à recto tramite deviatum sit, & quàm conspicui errores undique oberrent, ex serie nostrarum præscriptionum elucescet. ibid.
Emplastrum Album coctum. 291. 1
Anodynum: anti-Podagricum. 298. 2
de Baccis Lauri Stomachale. 291. 2
Basilicum Vulnerarium. ibid.
de Lapide Calaminari, ad ulcera fluida antiqua. 292. 1
Catagmaticum, seu ad Fracturas Ossium. ibid.
Cephalicum Regium. ibid. 2
Citrinum vulgare. 293. 1
Defensivum. ibid. 2
Diachylon simplex. ibid
cum Gummis. 294. 1
Diaphoreticum. ibid.
ad Fracturas ossium. 292. 1
Hepaticum. 295. 1
aliud. ibid.
ad Hernias. 299. 2. 301. 2
ad Hydropem. ibid.
Ischiadicum. ibid.
Magneticum anti-Pestilentiale Angeli Salæ. ibid.
Emplastrum de Meliloto. 295. 1
Mercuriale anti-Vener. 302. 1
de Minio. 295. 2
Nervinum. 296. 1
aliud anti-Podagr. ibid. 2
Oppodeldoch. 297. 1
Oxycroceum. ibid.
dia-Palmæ. ibid. 2
Pectorale. 302. 2
de Plumbo. 298. 2
anti-Podagricum. 296. 2. 298. 1
aliud Anodynum. ibid. 2
de Ranis cum Mercurio. 299. 1

Emplastrum ad Rupturas, s. Hernias. ibid. 2
de spermate Ranarum. ibid. 1
Spleneticum. 300. 1
Stomachicum. ibid. 2
aliud. 301. 1
Regium. ibid.
de Symphyto ad Hernias. ibid. 2
Triapharmacum. ibid.
anti-Venereum, s. Mercuriale. 302. 1
Vesicatorium. ibid.
Vulnerarium. 302. 2
aliud ad Renes exulceratos. 303 1
verum. ibid.
Emulsio anti-Phthisica. 240. 1
in Epidemicis morbis DEus unicuique regioni prævisum voluit. 150. 1
Epithema ad Erysipelata, & Inflammationes alias. 91. 2
Hepaticum Aperiens. 213. 2
Spleneticum Aperiens. 214. 1
Epithemata ex Lapidibus & Gemmis, Corallis & Margaritis, in Pulverem tritis, ridiculè, & præposterè, regioni Cordis & Pulsibus applicantur. 103. 1
Esculenta quævis, Vegetabilia & Animalia, simplici & uni destillationi committere, indignum est. 238. 2
Essentia Absinthii liquida. 218. 1
vera. 217. 1. 2
Essentia, seu Liquor Alexipharmacus. 209 2
Antidotalis. 209. 1
Croci efficacissima. 232. 1
Opii liquida Anodyna. 83. 1
Saccharina Aurantior. 119. 2
Citri. ibid.
Rosarum. ibid.
Vitrioli, seu Oleum, aut Liquor, Vitrioli dulcis. 393. 2
Essentiæ Alexipharmacæ. 209. 1
Essentia quomodo ab Extracto distingvatur. 73. 1
Essentiæ Vegetabilium exemplo Absinthii edocentur. 217. & seqq.
Extracta ex Aromatibus, & sulphureis naturâ suâ Vegetabilibus, parare velle, absurdissimum est. 216. 2
Extracta Essentialia quomodo paranda, exemplo Absinthii demonstratur. 217. 2
pro Extractione subjecto cuique suum homogeneum adaptandum. 73. 2
Extractum quid, & quale medicamenti genus, & cur inventum. 73. 1
quomodo ab Essentia distinguatur. ibid.
Extractum Absinthii Essentiale. 217. 1. 2
Agarici. 74. 2
Aloës suâ Essentia subtili privatur. ib. 1
Asari radic. ibid. 2
Castorei. 76. 1
Chinæ. 76. 2
Colocynthidos. 75. 1
Croci. 76. 2
Dysentericum citra propositum pro Aqua Dysenterica Quercetani designatur. 230. 1
ant-Epilepticum. 80. 1
anti-Febrile. 76. 2
Hellebori nigri mitissimum Carharticum. ibid. 1
Hydragogum. 77. 1
Magistrale Lenitivum. 80. 1
pro Pilulis. 79. 2
ad Potiones. ibid.
Mechoacæ. 77. 2
Panchymagogum s. Magistrale pro Pilulis. 79. 2
Panchymagog. s. Magistrale ad Potiones. ibid. 1
anti-Pestilentiale. 81. 1
Rhabarbari. 79. 1
Senæ folior. ibid.

F.

Fabæ, esculenti fructûs, difficilioris coctionis & concoctionis, nihil fructuosi in destillatione humidâ exhalant. 254. 2
Fermentatio secund. Doctiss. Riplæum, quid. 157. 2
Fermentatio genuina non est in Theriaca. 157. 2
Fermentatio in Theriaca quâ ratione verè fiat. 158. 1
Fermentatio Theriacæ unde. 156. 1
Fermentatio Theriacæ an ex omnibus partibus constitutivis formam mixti unam, seu tertiam quandam, diversam à quovis ingrediente, seorsim producat. 155. 2
Fermentatio Theriacæ non ab Opio oritur, & unde. 156. 1
Fermentationis in Theriaca primaria causa quæ. 157. 2
Fermentatio vera non est omnium partium constitutivarum Theriacæ. 157. 1
ex Fermentatione nihil virium accedit toti Composito, seu Theriacæ. 156. 2
Fermenti actio est corruptio prioris compositi, & generatio novi, viribus & accidentibus utplurimum à priori distinctis. 157. 2
Ferrea Instrumenta à Vitrificatione Antimonii abarcenda. 362. 2
Ferri solutio Calcinatoria cum sulphure crudo perinde est, ac si cum spiritu Vitrioli solveretur. 335. 2
Ferri solutionem facilem in salem metallorum sui generis, quo præ reliquis abundat, conjicimus. ibid. 1
Ferri Virtutes. 335. 1

ex Ferro multa pharmaca paucis expensis parari possunt. 334. 1
Ferrum Aceto perfectè non solvitur, sed saltem roditur. 335. 1
crudum ac limatum Galenus & Majores nostri exhibuêre. 334. 2
Ferrum inter ac Ferrum differentia. 334. 2
metallorum omnium saluberrimum. 341. 1
nullo alio Menstruo quàm Vitrioli & Sulphuris spiritu, in genuinum vertitur Vitriolum. 335. 2
præ reliquis metallis, tam Medicinis, quàm reliquis humanis necessitatibus, maximè destinatur. 354. 1
Sales purè salsi non facilè attingunt. ibid. 2
Fixa virtute suâ leges fixorum tenent, & Volatilia volatilium. 230. 2
Fixa volatisare, & volatilia fixare, arduum est negotium: quæ non Rhetorem, sed Chymicum consummatum, exigunt. ibid. 2
Flores, eorumque essentia, & vigor, sunt causa principalis, cur Conservas dispensamus: non verò Saccharum. 188. 2
Flores Æris. 343. 1
Flor. Hepaticæ albæ, & Rorismarini, plus virium dabunt in substantia, reliquis Conservis assumpti, quàm ex destillata earum aqua antiPhthisica sensuri sunt Phthisici tabescentes. 234. 1
Flores, s. Lilium Antimonii Paracelsi. 365. 2
Antimonii ex crudo & Regulo Antimonii. 366. 1
Antimonii sublimandi, per singulare Instrumentum. 349. 1
Flores Salis Armeniaci, chalybeati flavi. 338. 1
Saturni. 349. 1
Stanni. ibid.
Vitrioli Veneris. 344. 2
Flos, seu Pulpa, Cassiæ. 44. 1
Fontes Medati ac salubres unde originem ducant. 387. 2
Fructûs horarii utrum putredini magis obnoxii, quàm carnes. 226. 2
licet, à stirpe suâ avulsi, ad corruptionem inclinent: multo tamen tempore perdurant. 227. 1
Fructuum horariorum usum interdicere, & carnium esum indulgere ægrotantibus, reprobatur. 227. 1
Fructuum succi non depurati mucilagineam in coctione cum saccharo præbent consistentiam. 180. 2

G.

Galappam verus extrahendi modus. 78. 1
Galeni sæculum Medicum inexcultum fuit. 148. 1
Gallinarum jecinora pro Aq. anti Phthisicâ Mynsicht. censuræ subjiciuntur. 238. 1
Gelatina Caponis majores obtinet virtutes, quàm Aqua Caponis, & Pulmonum Vituli. 86. 2
Gelatina Caponis pro Phthisicis. 86. 1
Gelatina anti Phthisica ad omnes exulcerationes & læsiones internas. 239. 1
Gilla Theophrasti quid. 391. 1
Gleba naturalis, species est Vitrioli nativi. 160. 2
Granorum Kermes Magisterium. 179. 2
Gummi Arabicum, ut mucilaginosum, destillationibus humidis planè inutile. 254. 1

H.

Hellebori correctio & cicuratio. 35. 1
Extractum mitissimum medicamentum Catharticum. 76. 1
nigri Radix. Aconito in forma est simillima, si folia sint detracta. 75. 2
radix differt, ratione loci. 76. 1
virtutes in dementia & Melancholia hypochondriaca. ibid.
usum & virtutes qui Authores deprædicent. 34. 1
Helmontius notatur. 152. 2. 247. 1. 2. 257. 2
Helmontii Sulphur Glaure Augurelli quid. 332. 2
Hepar Sulphuris. 400. 1
Herbas propter Conservæ dispensantur: non propter Saccharum. 188. 2
Hippocratis sæculum Medicum inexcultum fuit. 148. 1
Hirundines in cineres velle redigere, ac exinde salia elicere, propriâ aquâ Hirundinum stillat non est exercitati Philosophi & Spagyri. 221. 1
Hydromel Purgans. 92. 2
Hydromel quid destillatis aquis conferat. 244. 1
Hyosciamus violentissimum Narcoticum. 82. 1

I.

Igne impunè & illegitimè torquentur, quorum natura Vulcano non paret. 399. 1
Infusio Rosarum, s. Mucharum. 39. 1
Rosarum rubrar. ibid.
Infusum Purgans, seu Aqua Laxativa ordinaria Viennensis. 31. 1
Infusum aliud Purgans, priori efficacius. 42. 1
Julapium Rosatum. 28. 1
Julapium ex Vino. ibid.
è Juniperi ligno Nodulus tornatilis quibus replendus. 137. 2
Juscula carminativa non multum coquenda. 87. 1
Juscula insipida præbet caro sine ossibus elixata. 148. 2

K.

Kermes granorum Magisterium. 179. 2

L.

Lac Caprinum recenter mulctum, & Phthisi emaciatis propinatum, multas in se continet prærogativas; destillatum verò aquam reddit elementarem. 237. 2
Lac Sulphuris, & quæ circa illud notandum. 400. 2

Lac Sulphuris pro majore sui parte Calx mortua est, & effœtum medicamentum. 401. 1
Lactis serum laxativum. 92. 1
Lapides Percarum omnem destillationem, affuso illis liquore, excludunt. 252. 1
Lapidem Aurificum possedisse Paracelsum, probatur. 328. 1
Lapis Hæmatitis aptum est medicamentum ad curandas dysenterias, & fluxûs alvi cruentos, in substantiâ suâ exhibitus: aquis verò destillandis ineptissimus. 229. 1
Lapidis, s. Tincturæ Philosophorum Confectionem possibilem esse, arte purè naturali probatur. 325. 2
Lapis s. Tinctura Philosophorum quare non revelanda; nec charitatis Lex eam communis juris facere nos obliget. 325. 1
Lapis Philosophorum variis nominibus, & omnium pene rerum similitudine, sensu Tropologico, & allegoriis, ab Authoribus descriptus est. 325. 1
Lapis Prunellæ Nitrum est tabulatum, & in igne putificatum. 404. 1
Laudanum Cæsareum sine Opio. 82. 1
Opiatum. ibid.
Laudanis Castoreum cur non associatum. 65. 2
Laudanis & Opiatis proportionato pondere ingredientia sunt adjungenda, habito respectu ad Opii violentiam. 65. 1
Lignum Aloes, balsamicæ naturæ, an destillationibus subserviat. 224. 1
Lilii convallium florum, pro Aquâ Hirundinum, examen. 220. 2
Lilium Antimonii Paracelsi. 365. 2
Limaces, insecta viscosa, & terrestria, nihil inter elixandum exhalant, præter aquam elementarem; adeoq; nec balnei destillatione vires ejus eliciemus. 253. 2
Limaces pro Aqua antiPhthisica Mynsichtii Censuræ subjiciuntur. 238. 1
Limoniorum Succus quid destillando præbeat, sociatus præsertim Mineralibus. 253. 1
de Liquore Alcahest, conceptûs speculativi, ad Praxin nondum redacti. 358. 2
Liquor Alexipharmacus. 208. 2
Cordialis refrigerans extemporaneº. 210. 1
Cordialis alius, temperatus. 209. 2
ad Gonorrhæam virulentam & diuturnam. 212. 1
Liquor s. Epithema Hepaticum aperiens. 213. 2
Liquor Hepaticus & Spleneticus aperitivus & anti-Scorbuticus. 211. 2
Lithontripticus. 210. 2
Liquor s. Essentia Nephritica alia. ibid. 1
s. Epithema Spleneticum. 214. 1
Liquores acidi & Vinosi in fictilibus debitè vitreatis sunt coquendi. 3. 1
Liquor Saturni simplex. 347. 2
Liquor Vitrioli dulcis. 393. 2
Lohoh Pectorale. 110. 2
de Pulmone Vulpis. 111. 1
Sanum & expertum. ibid.
de Scilla. ibid. 2
Lunæ, seu Argenti, singulare Vitriolum, ad hydropem Anasarcam, Agricolæ. 333. 2
Luna potabilis Clariss. Agricolæ. ibid.
Luna potabilis paratu difficilis. ibid. 1
Lupini, esculenti fructûs, difficilioris coctionis & concoctionis, nihil fructuosi in destillatione humidâ exhalant. 254. 2

M.

Macis ad condienda fercula potiùs, quàm ad destillationes, expetenda. 235. 1. 2
Macis pro Aqua Hirundinum inconsultè priùs decoquitur. 220. 1
Magisteria ex Ossibus & Cornubus, communi modo in Officinis confici solita, nullius sunt valoris, sed calces mortuæ. 252. 1
Magisteria resinosa purgantia cur Amygdalis subigenda. 54. 2
Magisteria vulgaria Chymicorum calces sunt inutiles, mortuæ & effœtæ. 400. 2
Magisteria Saturni & Stanni parvi ponderis sunt. 348. 2
de Magisteriis communioribus Chymicorum, Clariss. Ang. Salæ sententia. 415. 2
Magisterium Granorum Kermes. 179. 2
Manna Mercurii, seu Manna Metallorum, quid. 352. 2
Manûs Christi perlatæ Confortantes. 121. 2
Marcasita aurea destillando per retortam vitream menstruum præbet auro solvendo aptum. 331. 1
Margaritæ in mortario æneo non conterendæ: & cur. 3. 1
Margaritæ perperam, & contra leges artis & naturæ, destillationibus subjiciuntur. 251. 2
Martis Tinctura ex Croco. 337. 1
vera. ibid.
Mastiche minùs dextrè humidis destillationibus committitur. 254. 1
Materia Metallorum proxima quæ. 160. 2
Mechoacæ verus extrahendi modus. 78. 1
Meconium opio deterius. 153. 2
Medica ars omnium nobilissima & difficillima, vulgi ludibrio nunc exponitur, & cur. 400. 1
Medica Respublica, suppressis & detectis erroribus, brevi nitidior futura, & incrementum in dies captura est. 256. 1
Medicamenta Composita quædam ex accidenti quandoque multis medentur morbis, etsi non non specifica. 163. 2
Medicamenta Medici exercitati non numero, sed delectu appretiant. 127. 2

Medica-

Medicamenta non cujuslibet consistentiæ, aut formæ, nec ex quibuslibet quælibet ad morbos sunt parabilia. 255. 1
Paracelsica curâ Galenicis damnentur meritò. 34.2
Spagyrica plurima cur promissis non respondeant, in artis ludibrium. 387. 1
Universalia an dentur. 163. 2
Medicamentis simplicissimis Pestim profligavit Hippocrates. 167. 1
Medicamentorum ordinationes, vulgò Receptas dictas, qui leve quid autumant, à veritate longè aberrant. 261. 1
Medicamentorum hæc magis dædala præparatio, penes peritos & doctiores Pharmacopœos imposterum erit mansura. 288. 1
Medicamentorum dextra hæc componendi & præparandi methodus quid utilitatis afferat. 288. 2
ad Medicamentorum salubriorum virtutes potiùs respiciendum, quàm ad pulchritudinem. 413. 2
in Medicamentorũ nimis artificiosis præparationibus sæpius hallucinamur, simplicium virtutes castrando & diminuendo. 401. 1
Medici sensati character & nota distinctiva sunt congruæ medicamentorum ordinationes, Receptæ dictæ. 261. 1
Medicus, naturæ Minister, illam per omnia sequi debet, & non violenta manu raptare. 253. 1
Medicus superciliosus remedia genuina & simplicia contemnit, ac, quod non capit, carpit. 144. 1
Medulla Nuc. Indic. ad aquam anti-Phthisicam Mynsichtii expetita, ventilatur. 235. 1
Melampodii virtutes in dementiâ & melancholiâ hypochondriacâ. 76. 1
Mel durabilem largitur Electuariis & Confectionibus seu Antidotis consistentiam. 178. 2
fermentatione degenerat in acerrimum stagma, aceti symbolum. 156. 2
gaudet partibus volatilibus aëreis, quæ in coctione auras petunt. ibid.
optimorum Florum & Vegetabilium quinta Essentia, succus perdulcis, & durabilis consistentiæ. 23. 2
quâ ratione de Cera, aliisquè partibus terrestrioribus heterogeneis, dextrè sit separandum. 24. 1
quomodo ab Apibus colligatur & elaboretur. 23. 2
simplex, & debitè ex alveolis suis extractum, præstat Melle vel decies despumato. 24.2
totum longa & repetita de spumatione ac coctione in spumam abit, & cur. 24. 1
Mella parandi Antiquâ methodo partes ingredientium spirituosas fugamus. 23. 1
Mellium præparationes Renodæi, Rondeletii, & aliorum simplicitate gaudentium Authorum commendantur. ibid.
Mellis heterogenea natura, & Apis ipsa, segregat. ibid. 2
Mellis natura, encomia, & quæ circa ejus præparationem & extractionem observanda. 23. 1
Mellis violentà coctio & despumatio reprobatur. 24. 1
Mellis virtutes & prærogativas cur non deprehendamus; antiquitus tamen illi attributas. ibid.
Mellis Virtutes & proprietates. 24. 1
Mel Anthosatum, seu Rorismarini. 25. 1
Menthæ. ibid. 2
Mercuriale. 26. 1
Rosatum. s. ibid. 1
Rosatum citratum. ibid. 2
Violarum. 27. 1
Menstrua sint homogenea unicuiq; extrahendo subjecto. 73. 2
Menstruum suum homogeneum cuique subjecto pro extractione adaptandum. 73. 2
Menstruum solvens & extrahens non habet infinitam solvendi & extrahendi latitudinem, sed limitatam. 26. 2
pro Menstruis retentis remedium. 365. 1
Mercurii, seu Argenti vivi, definitio & genealogia. 350. 1
Mercurii Manna quid. 352. 2
de Mercurio, opinio Mynsicht. 243. 2
ex Mercurio Panacea. 355. 2
Mercurius aqua est non madefaciens manus, fallax illusor, & impostor Chymicorũ. 243. 1
aquæfortis est, non verò aqua madefaciens manûs, quæ per simplicem destillationem efferatur. ibid. 2
aqua Mineralis frigida & sicca est extrinsecus, calida verò & humida intrinsecus: habet in se omnia, omnes colores in illo latent, proprii interitûs faber, quin & resuscitationis Author & artifex. 354. 1
ignis nec urens nec consumens est, & simplicissima substantia. 354. 1
semper sibi constans, indivisibilis in ignis tormento: vel totus in sublime evolat, vel totus perseverat. 243. 1
vivus, sale & aceto mundatus, ineptissimè & portentosè à Mynsichtio M.B. incarceratur ad destillandum. ibid.
est Magnes, ex salibus sibi similem salem Mercurialem asciscens, & secum in altum elevans. 322. 1
Mercurii libræ duæ cum dimidia, beneficio unius grani Tincturæ Philosophor. in aurum purum transmutatæ sunt. 329. 1
Mercurius Philosophorum ex quo fonte hauriendus. 321. 1
Mercurius duplicatus REBIS Philosophorum. 331. 2
Mercurii summa purificatio & animatio. 360. 1

Mercurius sublimatus rubeus dulcis, quem Arcanum Corallinum vocant. 352. 2
Mercurius sublimatus pro Aqua Mercuriali. 358. 2
Mercurii sublimationes diversæ. 350. 2
Mercurius dulcis Solaris. 355. 2
Mercurii præcipitatio. 352. 2
pro Mercurii præcipitatione, Phialæ idea. 353
Mercurius Præcipitatus albus. 354. 2
luteus in momento. ibid.
Præcipitatus Solaris. 353. 2
Saturni. 349. 2
Vitæ simplex & correctus. 367. 2
Mercurii Vitæ genesis ab Antimonio. ibid.
Mercurius Vitæ ex Butyro Antimonii, ipsoque Antimonio, non verò ex Mercurio, constat. 345. 1
Metalla destillationibus aqueis simplicibus committere, est absurdum. 252. 2
Metalla quare spissa fiant in suâ fusione. 363. 1
Metallorum Manna quid. 352. 2
materia proxima quæ. 160. 2
subtiles Essentias in Liquorem redigere verè potabilem. 387. 1
transmutatio est possibilis. 329 1
Metallis magna virtutum opulentia implantata est. 387. 2
Metallus primus, sive Masculus Paracelsi, quid. 332. 2
Mica Panis à Mynsicht. malè ad destillandum decernitur. 237. 1
Mineralia semi-Metalla sunt. 360. 1
Mineralia destillationibus aqueis simplicibus committere, irrita sunt tentamina, & insulsæ cantilenæ, risum pro plausu apud Posteros reportantes. 252. 2
Mineralia omnis corruptionis inscia sunt, si cum Animalibus & Vegetabilibus comparentur. 226. 2
Miva Cydoniorum. 28. 2
Cydoniorum aromatica. 29. 1
Mixtura Aloëtica Mercurialis. 203. 1
Morborum monstra nova nunc exsurgere cernimus. 34. 1
Morboso generi cuilibet suus ex metallo spiritus Vitrioli appropriatus adaptandus. 387. 1
in Morsellis, & consimilibus Confectionibus, apparandis à communi stylo ac methodo declinavit Author, & quare. 124. 2
in Morsellorum, & similium Confectionum, præpræparatione quid observandum. 124. & seqq.
Morselli Cephalici Regii. 122. 1
alii. ibid.
Confortantes Viriles. 123. 1
alii pretiosi. ibid.
Hepatici. ibid. 2
alii. 124. 1
Pectorales. 125. 1
de Rhabarbaro. 62. 1
Stomachici. 125. 1
Moschus quâ ratione aquis destillandis dextrè uniatur. 252. 2
Mucharum Rosatum. 39. 1
Mulsarii, Apibus stupidiores, ea, quæ natura segregata & distincta vult, confundunt, & confusum Chaos ex melle, cera, & propoli, efficiunt. 23. 2
Myrobalanorum destillandarum in limo & profundo hæsitat vis, nihilq; per alembicum transmittunt. 224. 1
Myrrha minùs dextrè humidis destillationibus committitur. 254. 1
Mysteria per signaturas, & umbrosis verbis, Filiis doctrinæ tantùm pandere velle, turpis philavtia, &, sub humilitatis palliastro, immanis fastus est. 319. 1

N.

de Nitro varia & notatu digna. 403. 1
Nitrum Sal Terræ est, sed φλογιστόν, ex terris pinguibus exortum. 402. 1
Nitrum Sal Petræ etiam nuncupatur, propriè etiam Sal Terræ dici meretur. 402. 2
Nitro copioso abundant quarundam Regionum terræ, & aquæ Fluminum, in quorum rivis efflorescit. 403. 2
Nitrum ex stabulis jumentorum copiosè elicitur, & quare. ibid. 1
Nitrum in igne purificatum, seu Lapis prunellæ, magis mordax est, quàm illud, quod repetitis solutionibus & crystallisationibus clarificatum. 404. 1
Nitrum frigidas in corpore humano edit operationes. 403. 1
Nitri & Sulphuris vis unita horrenda est. 402. 1
Nitrum aliam sibi destillationis speciem vendicat, quàm per B. M. affuso liquore. 244. 1
Nitrum Alexipharmacum Compositum. 405. 1
Antimoniatum. 406. 1
Cachecticum chalybeatum. ibid. 2
Catharticum. 405. 2
Essentificatum cum Acetosella. 404. 2
Fixatum. 406. 2
Fixum s. anodynum Minerale. ibid.
Nitri Flores. ibid.
Liquor volatilis resolvens. 244. 2
Nitrum Martiale aperitivum. 405. 2
cum Papavere insuccatum. ibid. 1
Perlatum. 406. 2
Nitri Purificatio sicca & humida. 403. 2
Nitrum Rosatum. 404. 2
Nitrum cum Scordio insuccatum. 405. 1
Nitri Terra Foliata. 408. 2
Nitrum Violatum. 405. 1
Vitriolatum. 408. 2
Norma, ac Regula, juxta quam Authorum Compositiones, tanquam ad Lydium lapidem, probare licet. 232. 1
Nuces juglandes conditæ, suis virtutibus castratæ sunt. 188. 2

Nucis

Nucis Moſchatæ virtus adſtrictiva deſtillando non elevatur, ſed imum petit, & in reſiduo depoſitatur. 225. 1
Numiſma ex Auro Philoſophico, Cæſaris Ferdinandi III. S. M. 328

O.

Olea balſamica ex reſiduis Aquæ Maſtichinæ ſpeciebus. 203. 1
Olea Cocta & Expreſſa quid ſint, & ex quibus parentur. 257. 1
ferè cuncta juxta adumbratam in Oleo Abſinthii ideam decoqui & parari poſſunt. 261. 1
in viribus exaltanda ſunt ſuis oleis deſtilatis. 259. 2
facilè rancorem & ſitum contrahunt, à quibus omnis humiditas non ſit ſegregata. ibid. 1
Olea deſtillata Balſamica ſymbolizatione ac amicitia feruntur ad ſulphura ſimplicia & metallorum. 330. 2
Olea Eſſentialia Citri & Arantior., prægreſſa fermentatione deſtillata, Therebinthinam ſpirant, & ſucceſſu temporis incraſſantur. 192. 1
Olea Expreſſa varia. 270. 1
alienæ fidei inſtitoribus, & mercimoniis intentis, non concredantur. 258. 1
Oleis aqueum elementum, ſeu quæcunq; aquea humiditas, aut vinum, nunquam verè permiſcetur. 260. 1
Oleis nullum cum aqua commercium, neq; vera miſtio aut unio intercedit. 285. 1
de Oleis coctis & decoquendis vera Theoria & illuſtratio. 258. 1
Olea quomodo ab humiditate dextrè ſeparanda. 259. 1
Oleis decoquendis liberalior vini, aut ſuccorum, additio quid efficiat. ibid. 2
Oleorum deſtillatorum rectificatio, affuſâ aquâ, an præſtet. 413. 2
Oleorum inſolatio quid efficiat. 260. 1
Oleum Abſinthii coctum. 258. 1
Anethi. 261. 1
Anodynum. 266. 1
antApoplecticum Cephalic. 263. 2
Chamæmeli. 261. 2
ad Calculum expreſſum. 270. 2
de Capparibus, Hepaticum & Spleneticum. 265. 1
Carminativum anti-Colicum. ibid. 2
expreſſum. 270. 2
de Caſtoreo. 266. 1
Cheyrinum. 261. 2
Citri ex recentibus Corticibus deſtillandũ, ſine prægreſſa fermentatione: & alia notatu digna. 120. 2
antEpilepticum expreſſum. 270. 2
Oleum de Euphorbio. 263. 1
Hypnoticum. 266. 1
Lacertarum contra Hernias, ejusque Theoria & Obſervationes. ibid. 2
Liliorum alborum. 261. 2
Lumbricorum. 263. 2
Majoranæ. 261. 2
Maſtichinum. 262. 2
Menthæ. ibid. 1
Mercuriale. 355. 2
aliud. 356. 2
dulce. ibid.
Moſchelinum. 267. 2
Nervinum. 268. 1
Nucum Moſchatar. expreſſum quomodo Dyſentericis opituletur, & quæ ulteriùs ex eo conficienda. 225. 2
Nucum Moſchatarum coctum & lotum aptiſſimum corpus eſt pro conficiendis omnis generis Balſamis Eſſentialib⁹. ibid.
Populinum. 262. 1
Purgans, & contra Vermes, expreſſum. 271. 1
Purgans ſimplex. 268. 2
aliud. 269. 1
Ranarum. 263. 2
Roſatum. 262 1
Rutæ. ibid.
Sambucinum. ibid.
Oleum ſ. Liquor Saturni ſimplex. 347. 2
Scorpionum Alexipharmac. 269. 1
Scorpionum. 263. 2
Oleum ſ. Spiritus Salis Martialis. 340. 2
Stomachale expreſſum 271. 1
Stomachicum. 269. 2
ex Styrace. 263. 1
Sulphuris Rulandi. 402. 1
Tartari fœtidi deſtillati virtutes. 413. 1
Tartari per deliquium, ejusque virtutes & uſus, ſecundum Ang. Salam. 414. 2
contra Vermes expreſs. 271. 1
de Oleo Vitrioli dulci. 391. 2. 393. 2
Vulpinum. 263. 2
de Operibus Authoris varia & iniqua Judicia. 287. 2
Opii anatome viva analyticâ methodo traditur. 151. 2
Opiatis medicamentis, & Laudanis, proportionato pondere ingredientia ſunt adjungenda, habito reſpectu ad Opii violentiam. 65. 1
Opii comparatio cum Venenis, quoad modum operandi. 155. 1
qualitates, & an calidum vel frigidum. 151. 2
de Opii Qualitatibus Pereira, & Petr. Mich de Heredia, diſſentiunt. 152. 1
de Opio, ejusque parva doſi in Theriaca, erronea opinio Schröderi. 154. 1
Opii quantum unciæ uni Theriacæ accedat. 156. 2
de Opii virtute & virulentia, variæ diverſorum Author. ſententiæ. 153. 2

Opii vis manifesta in una saltem drachma Theriacæ resplendet. 156. 2
vis narcotica est actio à tota substantia emanans, à formis resultatoriè determinata. 152. 1
vis narcotica, neque calori neque frigori, nec etiam secundis qualitatibus, adscribenda, sed seminali virtuti. ibid.
Opio Meconium deterius. 153. 2
Opium num, inter reliquas suas specificas dotes, præditum sit virtute alexiteria. ibid.
Opium Typum habet rhompheæ, aut ensis bifidi. 155. 2
inter prima Theriaces constitutiva collocatum. 154. 2
profusâ & largâ quantitate Theriacæ adjectum est. 165. 2
nullas habet à natura qualitates venenis resistendi. 155. 1
in morbis malignis Hungaricis lethale venenum. 155. 2
in quibus morbis eximias habeat dotes & prærogativas. ibid.
pro Aqua Dysenterica Quercetani sub censuram venit. 229. 2
Opii Essentia liquida Anodyna. 83. 1
Opii exacta Præparatio in Essentiam. ibid.
Ordinationes medicamentorum: vid. Medicamentorum ordinationes.
Ordinationes medicamentorum congruæ sunt Medici sensati character, & nota distinctiva. 261. 1
Ossa calcinata aliud nihil sunt, quàm exsucca terra, inutilis gleba, & opprobrium Medentium. 226. 1
Ossa de corde Cervi Aquis destillatis non sunt permiscibilia. 252. 1
in Magisteria solubilia reduci nequeunt. ibid.
destillationi simplici commissa, eandem cum Perlis olent prosapiam. ibid.
majorem salis volatilis ac olei copiam in destillatione exhalant, quàm ipsa caro, sanguis, aut aliæ animalium partes. 149. 1
sunt partes similares & spermaticæ, ex pinguiori seminis parte, & substantifico primigenio humido constantes. 148. 2
Ovum tanquam simulacrum Universi. 253. 2
Oxymel Diureticum. 27. 1
Scilliticum. ibid.
Simplex. ibid.
Oxysaccharum simplex. ibid. 2

P.

Panacea ex Antimonio, & ejus Butyro. 379. 1
alia ex Butyro Antimonii. ibid. 2
ex Mercurio. 355. 2
Panis mica examinatur, quid destillando præbeat. 234. 1
Panis per integram diem coctus nihil deperdit de partibus suis nutritivis. ibid.
Panis uncia una, in substantia assumpta, plus nutriet, quàm decem libræ aquæ anti-Phthisicæ Mynsichtii. ibid.
Paracelsica medicamenta: vid. Medicamenta Paracelsica.
Paracelsi scripta quædam tantis scatent absurditatibus, ut fidem excedant, hæc à Theophrasto potuisse derivari. 342. 1
Paracelsi Mysteria explanare, Oedipo & Theseo opus habet. ibid.
Passulæ laxativæ. 47. 2
Passulæ majores, seu Zibebæ, vel Prunelli, purgantes. 61. 2
Passulæ purgantes siccæ. 48. 1
aliæ. ibid.
Pasta odorata antiLoimica vilior. 137. 1
tempore Pestis. 136. 2
vilior, pro sexu fœmineo, sine Ambra & Mosch. ibid.
pro Placentulis Stomachalibus. 125. 2
Pastilli pectorales anti-Phthisici 131. 2
pretiosi ad Suffitum. 136. 1
Perlæ, seu Margaritæ, in mortario æneo non conterendæ; & cur. 3. 1
Perlæ nequaquam vaporetenus cum aquis destillandis in sublime feruntur, sed, instar solutionis, aut salis, in fundo resident. 251. 2
Pessaria ad hæmorrhagiam Uteri. 140. 1
Pessi Uterini ad cienda menstrua. 139. 2
Pestilens contagium quomodo inspiratione hauriatur & intret. 137. 2
Pestilens miasma & contagium instar minimarum atomorum infinito propemodum numero undique oberrat. ibid.
Pestilens contagium ac virus ipsi Moscho, Ambræ, & aliis multum fragrantibus, adhæret. ibid.
Pestilentes & perniciosi morbi qualem nobiscum ludant Tragædiam. 155. 1
anti-Pestilentialia remedia præservativa. 137. 2
Pharmacopœum sedulum & peritum, Latini idiomatis gnarum, requirunt Autoris præscriptiones. 285. 1
Pharmacopœia hæc cur insigniatur Regiæ Titulo. 288. 1
de Pharmacopœorum, eorumque ministrorum, ignorantiâ & segnitie querelæ Autoris. 287. 1. 2. 288. 1. 315. 1
in Pharmacopœos admonitio, ratione vasorum, ex cupro aut aurichalco paratorum. 340. 2
Pharmacopœorum Instrumenta sint potiùs ferrea. 341. 1
Phialæ idea pro Præcipitatione Mercurii. 353
Pilulæ quale medicamenti genus, & cur inventæ. 63. 1

Pilulæ Aloephanginæ Capitales & Stomachales. ibid. 2
de Aloe Rosata. 64. 1
Aloe violata. ibid. 2
Anodynæ: de Cynoglossa. 65. 1
Cordiales & Cephalicæ. 64. 1
de Cynoglosso Anodynæ: 65. 1
de Eupatorio, seu Hepaticæ. ibid. 2
Hydragogæ. 66. 1
antHypochondriacæ familiares. ibid. 2
Hystericæ, seu Matricales. ibid. 1
Magistrales & Panchymagog. 67. 1
Mastichinæ. ibid. 2
Matricales. 66. 1
Odontalgicæ. ibid.
antiPestilentiales. 68. 1
de Rhabarbaro. ibid.
Splenetičæ. ibid. 2
Perlæ, seu Margaritæ, in mortario æneo non conterendæ; & cur. 3 1
nequaquam vaporetenus cum aquis destillandis in sublime feruntur, sed, instar solutioionis, aut salis, in fundo resident. 251. 2
Pessaria ad hæmorrhagiam Uteri. 140. 1
Pessi Uterini ad cienda menstrua. 139. 2
Pestilens contagium quomodo inspiratione hauriatur & intret. 137. 2
malma & contagium instar minimarum atomorum infinito propemodum numero undique oberrat. ibid.
contagium ac virus ipsi Moscho, Ambræ, & aliis multum fragrantibus, adhæret. ibid.
Pestilentes & perniciosi morbi qualem nobiscum ludant Tragœdiam. 155. 1
anti-Pestilentialia remedia præservativa. 137. 2
Pharmacopœia hæc cur insigniatur Regiæ Titulo. 288 1
de Pharmacopœorum, eorumque ministrorum ignorantiâ & segnitie, querelæ Autoris. 287 1. 2
288. 1 315. 1
Pilulæ Stomachicæ. 69. 1
Stomachicæ balsamicæ. ibid. 2
aliæ Regiæ. ibid.
de Terebinthina, ad Gonorrhæam virulentam. 70. 1
Pilularum purgantium corpus & basis est Aloë 63. 1
fastuosa & inconcinna Compositio, Authore Anonymo indigna. ibid. 2
Pineæ virides bellaria sunt, fructûs nutritivi, culinis & quadris, quàm Officinis nostris, pro destillatione aptiores. 234. 1
in alimentum natæ sunt; vel, ut Emulsiones ex iis conficiantur: nihil verò in destillatione virium dabunt. ibid. 2
Pingvedo anti-Phthisica ex Porcello, aut ex Catulo, saginato & castrato. 246. 2
Piper calidissimum & exurens Theriacæ ingrediens. 150. 2
longum, tertium Theriacæ ingrediens, eventilatur. ibid.
longum virtute Cardiaca & alexiteria eminere, nemo hactenus dixerit. ibid.
Piperum qualitas, qua, veluti basis, Theriacam constituunt, stupenda est: & quare. 151. 1
tria genera in superabundanti nimis dosi & pondere Theriacæ adjecta sunt. ibid. 2
Pistachiæ virides idem quod: vid. Pineæ.
Plumbum, Metallum omnium ferè vilissimum, comparatur Saturno Macrocosmico, propterea etiam microcosmico, Lieni, prodesse creditur. 346. 1
Plumbi virtutes. ibid.
Pomum Ambræ pretiosum. 136
Ambræ aliud. ibid.
Porcelli sanguis ejusdem naturæ & crasis ac Hirci est; cujus liquor, in desiccatione exhalans, inutilis, & à Medicis non curatur. 238. 1
sanguis etsi ad siccitatem usque destilletur, nil, nisi aquam elementarem, profundit. 237. 2
ex Porcello castrato saginato Pingvedo anti-Phthisica. 246. 2
Potus Hippocratici Purgantes. 95. 2
Præcipitatus aureus, seu Arcanum Corallinũ 330. 1
Præcipitatus Solaris. 353. 2
Præparationes medicamentorum Compositorum qualiter ab Authore instituantur. 5 2. 30. 1
112. 2
Processibus Chymicis ab Authoribus copiosè delineatis minimè fidendum, & quare. 384. 2
Processuum Chymicorum quisquiliæ sine numero & myriades reperiuntur, nugæ & neniæ sunt utplurimum, substantias dissipare natæ. 319. 2
Propolis quid. 23. 2
Prunelli Purgantes. 61. 2
Pulpa Cassiæ. 44 1
Prunorum. 46. 2
Tamarindorum. 47 1
alia. ibid.
Pulveres aromatici Compositi quale medicamenti genus, & quæ sub eo continentur. 113. 1
Pulvis contra Abortum. 97. 2
Alexipharmacus, seu anti-Pestilentialis. ibid.
Alexipharmacus II. & III. 98. 1
anti Apoplecticus. 100. 1
Asthmaticus. ibid.
Pulveris Aurati descriptio. 317. 2
Pulvis Bezoardicus primus. 98. 2
secundus Solaris & Cordialis. ibid.
Aureus. ibid.

Pulvis Cachecticus. 99. 1
contra Calculum. ibid. 2
ad Calculum alius. ibid.
Calculum alius. 100. 1
Casum. ibid. 2
Catarrhalis anti-Phthisicus. 105. 2
Catharticus Antimonialis. 96. 2
secundus. ibid.
Cephalicus, s. ant-Apoplecticus. 100. 1
alius pretiosus contra Vertiginem. ibid.
Comitis de Warwich, seu Cornachinus. 96. 1
Cyprius pretiosus, 100. 2
ad Dentifricia. 101. 1
Dysentericus. ibid. 2
alius. 102. 1
ant-Epilepticus. ibid.
alius. ibid.
Epilepticus alius aureus. ibid. 2
Grossus pro Epithemate Cordis & Pulsuum, ad Sacculos. 103. 1
contra Hæmorrhagiam, & Sputum cruentum. ibid. 2
Hepaticus rubeus. ibid.
alius simplex. 104. 1
Hydragogus. 95. 2
alius. ibid.
Hystericus. 104. 1
ad Lac generandum. ibid. 2
contra Lumbricos. 97. 1
ad Nasalia. ibid.
Partum provocans. ibid.
Plevriticus. 105. 1
Senæ Solutivus grossus. 94. 1
Solutivus Magistralis. 95. 1
Tartarisatus. ibid.
de Tribus. ibid.
alius. ibid.
contra Sputum cruentum. 103. 1
Sternutatorius Cephalicus. 105. 1
Stomachalis. 106. 1
ad Strumas. ibid.
Suppositoria. 97. 1
alius, sine Aloë. ibid.
Sympatheticus ex Vitriolo Veneris. 344. 2
contra Tussim, seu Catarrhalis. 105. 2
Vermes, seu Lumbricos. 97. 1
alius. ibid.
contra Vertigin. Cephalicus. 100. 1
Viperarum Simplex & Compos. 106. 1
Vulnerarius. ibid. 2
Pulverum Compositionum Theoria. 94. 1
Purgans nec cuivis morbo, neq; cuilibet membro aut visceri, peculiare destinatur. 43. 2
Purgantes resinæ, s. Magisteria, cur Amygdalis subigenda. 54. 2
post Purgantia sumpta unde Hypercatharses, Tormina, passiones Colicæ, & Diarrhææ. 54. 2
Putredo & Corruptela omnis ab humiditate & calore oritur. 295. 1

Q.

Qualitates occultæ quid: & qui Authores de iis scripserint. 152. 1
de Qualitatis occultis, à tota substantiâ promanantibus, Galenus variis in locis differit. 152. 1
de Qualitatum occultarum actione variæ Clarissimorum Virorum sententiæ. 141. 1
Helmontii. ibid.
Kircheri. ibid. 2
Fortunat. Plempii. ibid. 1
Sennerti. ibid.
ex doctrina de Qualitatibus primis mille errores, sophismata & fraudes, pullularunt. ibid. 2
Qualitatum primarum nudus aspectus nos avocavit, quo minùs specifica morborum alexiteria investigaremus. 153. 1
Quercetanus non est assecutus Authorum mentem, qui Trochiscorum de Spodio, de Terra sigillata, & spec. Diatrag. frigidi Compositiones evulgarunt. 228. 1
Quodvis è quolibet non fit, nec quodlibet cuilibet aptè commiscetur. 238. 2. 399. 1
non Quodvis è quolibet, citra rationis & genuinæ Philosophiæ leges, in actum ducitur. 214. 2

R.

Rhabarbarum præposterâ methodo Theriacæ admiscetur. 160. 2
Rhabarbar. citra rationem Theriacæ superingestum esse, probatur ratione, & Authoritatibus plurimis. 159. 2
Rhabarbaro vis nulla alexipharmaca tribuitur. 160. 1
Rasura Cornu Cervi, cum aquis affusis destillata, aliam non reddit aquam, quàm quæ affusa fuit, nullis viribus Cornu Cervi dotatam. 242. 2
Receptæ congruæ sunt Medici sensati character, & nota distinctiva. 261. 1
Receptas scribere qui leve quid autumant, à veritate longè aberrant. ibid.
Recipiens omne recipit saltem ad modum suæ receptivitatis, non imprimentis. 26. 2. 39. 1
Regio titulo cur insigniatur hæc Pharmacopœia. 288. 1
Regula, ac norma, juxta quam Authorum Compositiones, tanq. ad Lydium Lapidem, probare possumus. 232. 1
Regulus Antimonii sine Marte. 364. 2
per se sine additione. 365. 1
Stellatus. 364. 1
Resinæ purgantes, seu Magisteria resinosa, cur Amygdalis subigenda. 54 2

Regi-

Resinosa, utpote Gialappa, ab Aqua extrahi nequeunt. 32. 1
Rhodium lignum, balsamicæ naturæ, destillationibus subserviat. 224. 1
Rob de Berberib.
Cerasorum.
de Cornis.
Cydoniorum.
Cynosbati.
Diamoron.
Ebulinum.
Juniperinum.
Nucum.
Sambucinum.
de Spina Cervina. ana 29. 2
Rob purgans Cerasorum. 54. 2
Ribium. ibid. 1
Roborantia talia sint, quæ spiritûs non accendunt, nec inflammationem augent. 151. 1
Rosarum Infusio, seu Muccharum. 39. 1
Rosar. Rubrarum Infusio. ibid.
Rosar. Tinctura. 92. 1. 207. 1
Rotulæ Citratæ. 120. 1
Emeticæ. 60. 1
contra Lumbricos. 59. 2
aliæ. ibid.
ex Mercurio Vitæ correcto. 60. 1
Pectorales. 125. 1
Perlatæ. 121. 2
Purgantes. 60. 1
contra Vermes. 59. 2
Rubi Idæi Succus, protinus prælo expressus, ad quid conducat. 51. 2

S.

Saccharum Citratum, s. Essentia Citri Saccharina. 119. 2
Citratum Tabulatum. 120. 1
Gemmatum, s. Perlatum. 122. 1
Rosatum. 119. 2
Rosatum Tabulatum. 121. 2
Saccharum Saturni ex quibus eliciatur. 347. 1
Sacchar. Saturni num sit sal ex plumbo extractum, aut plumbum ipsum solutum. ibid.
Sacchar. Saturni plumbi Vitriolum est. 385. 2
Saccharum unionis & glutinis instar se habet in Confectionibus Saccharinis. 124. 2
impertinenter ad Aquarum destillandarum negotium evocatur. 254. 2
ex Saccharo nihil destillando elicitur quod pridem tot torturis & coctionibus ad debitam suam consistentiam redactum est. 233. 2
Sacculi Cordiales, & pro Pulsibus pretiosi. 138. 2
contra Pestem. 139. 1
Sacculorum Cordialium & pro Pulsibus præstantia. ibid.
Sal aëreus nitrosus, ex aëre attractus, beneficio Vitrioli summè calcinati. 343. 1
Sal in copia ex nonnullis Vegetabilibus elici nequit. 231. 1
Sales fixi Alcalini intensum flammæ impulsum, citra virium jacturam, velut Salamandra, diu sustinent. 221. 2
Sal fixus, è cineribus extractus, leni Balnei Vaporosi impulsu in sublime non fertur. ibid. 1
Salem nitrosum perpauca Vegetabilia reddunt. 216. 1
Sal Antimonii. 380. 1
ex Vitro. ibid. 2
Vini Essentialis. 418. 1
de Sal Nitro, s. Sale Nitri. 402. 2
Sal Nitri definitio. 403. 1
Nitrum occultâ proprietate cum Sulphure inimicitiæ diffidia exercet. 402. 1
sive Saccharum Stanni, s. Jovis. 345. 1
Tartari. 414. 1
Volatilis. 418. 1
pro Aquis destillandis examinatur. 246. 2
Salis Tartari volatilisatio. 247. 1
Sal ex Vitriolo Veneris. 343. 1. 391. 1
Sal Tartari Vitriolatus. 416. 1
an Sal aliquis Volatilis insit Vegetabilibus terrestrioribus. 216. 1
Sal Volatile existens substantiale nullum ex Vegetabilibus, uti ex Animalibus, arte elici potest. ib.
Sanguis Porcelli, etsi ad siccitatem usque destilletur, nil nisi aquam elementarem profundit. 237. 2
Sapo Odoratus. 138. 1
Saturni, seu Plumbi, virtutes. 346. 1
Saturni Magisteria parvi ponderis sunt. 348. 2
Tinctura. 348 2
Scammoneata & Resinosa medicamenta, si frigida superbibatur, Tormina, Passion. Colicas & Hypercatharsin excitant. 55. 1
Schmuzii probrosa licentia & petulantia vivis coloribus depingitur. 388. 2
Scillæ crudæ & præparatæ virtutes. 146. 1
Scilla venenato suo succo ensem aut cultrum inficit. ibid. 2
Scillæ virtutes nullas Cardiacas & Alexiterias Botanici unquam tribuêre. ibid. 1
Scilla montana mitioris naturæ & indolis est. ibid. 2
veluti basis & fundamentum, antiquæ Theriacæ perperam additur. 146. 2
Scillæ Trochisci non revera ex Scilla, sed rebus additis, constant. 147. 1
Scilla à speciosa Theriacæ cõpositione arcenda. ib.
nullas Theriacæ virtutes communicat. ibid.
Sedativum Archei, & Sulphur Vitrioli anodynum. 338. 1. & seqq.
Semina frigida, terrestrioris naturæ, quid destillando præbeant. 224. 2
Semina 4. frig. maj. à Mynsicht, perfunctoriè ad destillandum decreta sunt. 237. 1

an Serpentes etiam, in montanis locis maximè, ad Orientalem plagam enutriti & nati, pari effectu, ac Viperæ, Theriacam, aut Trochiscos, constituere valeant. 147. 2
Serpentes, quos Italiæ, Germaniæ, & Bononiæ, montes alunt, salubriores, æquè ad dispensandam Theriacam confluere possunt. 149. 2
Serum Lactis Laxativum. 92. 1
Sief, Arabibus dicta, quale medicamenti genus. 135. 1
Simplicia, quæ Theriacam plus dedecorant, quàm exornant. 166. 2
in competenti dosi sumpta, per se, haud parum in determinatis morbis præstare possunt. ibid.
quæ Simplicia, arte etiam facta, simplici destillationi non auscultant. 222. & seqq.
Simplicium, rerumque pretiosarum, magna olim fuit facta inutilis profusio. 288. 2
Simplicibus qui tollere novit morbos, felix. 163. 1
Sotirella, seu Massa ad dentes. 186. 2
Spagyrica medicamenta: vid. Medicamenta Spagyrica.
Species, seu Pulveres Aromatici Compositi, quale medicamenti genus, & quæ sub eo comprehendantur. 113. 1
Alexipharmacæ. 115. 1
contra Apoplexiam. 114. 1
aliæ simpliciores. ibid. 2
Carminativæ. ibid.
Cephalicæ. 115. 1
Cordiales Solares & Alexipharm. ibid. 2
Cordiales temperatæ pretiose. ibid. 1
Decocti Carminativi. 86. 2
contra Calculum. 87. 2
ad Dysenteriam. 88. 1
Flor. & Fructuum. 89. 1
Foresti correctæ. ibid.
Hepatici aperitivi & Splenetic. tempore hyemali. 85. 2
ad mensium muliebrium Obstructiones. 89. 2
ant-Epilepticæ. 116. 1
aliæ. ibid.
de Gemmis calidæ Alexipharmacæ. ibid. 2
frigidæ usuales Alexipharmacæ. 117. 1
Alexipharm. viliores. ibid.
Grossæ pro Sacculis, contra Pestem. 139. 1
Hepaticæ. 117. 2
Imperatoris grossæ. 118. 1
dia Ireos. ibid.
anti-Pestilentiales. ibid. 2
pro Sacculis grossæ, contra Pestem. 139. 1
Spleneticæ deoppilativæ. ibid.
Stomachicæ. 119. 1
Species diamargar. frigid. perfunctoriè ac malè ad destillandum à Mynsichtio decretæ sunt. 237 1
diatragacanth. frigid. pro Aqua Dysenterica Quercetan examinantur. 227 2
Spiritûs acidi è Mineralibus utrum præstent iis, qui ex Vegetabilibus habentur. 399. 2
de Spirituum acidorum præstantia quid Quercetan. ibid.
Spiritus Metallicus in Ens, aut totum, è quo migravit, substantificè ac perfectè coalescere nequit. 388. 2
Spirit. Nitri destillatio. 408. 2
volatiliores multò sunt, spiritibus Vitrioli. 392. 2
Salis Armeniaci acidus chalybeatus. 338. 2
Martialis. 340. 2
ex sale aëreo Vitrioli. 343. 1
Saturni ardens. 347. 2
Tartari. 413. 1
Alexipharmacus. 414. 2
rectificatio an necessaria. ibid. 1
virtutes, juxta Angel. Salam. 414 2
Veneris ant-Epilepticus. 343. 2
Vini odor vapposus quid causet. 61. 1
Viridis è Venere vel Cupro. 344. 1
de Spiritu Vitrioli viridi. 392 1
Spiritus ex Vitriolo quodam metallico, arte facto, singulariter destillatus, neque abstractione phlegmatis, nec rectificatione, opus habet. 390. 1
Spiritus ex Vitriolo cujusdam Metalli, arte facto, virtutes, Ideam, ac signaturas Metalli, non materialiter, sed virtualiter, æmulatur. 389. 1
Spiritui Vitrioli subtiliores metalli partes non corporaliter, sed virtualiter imprimuntur. 387. 1
Spiritus Vitrioli destillatio legitima. 389. 1
ant-Epilepticus ex Luna & Venere. ibid. 1
Antimonialis purgans. 380. 2
Coagulatus. 392. 2
Essentificatus. ibid.
Martis. ibid. 1
Martis non rectificandus. 336. 2
Philosophicus. 368. 1
Veneris. 342. 2
Stanni Vitriolum. 345. 1
Stannum, metallum molle, frangibile tamen sub malleo, & veluti aridum. 345. 1
non multum differt à plumbo: ideoq; facilè inter se coeunt. ibid.
Stanni Magisteria parvi ponderis sunt. 348. 2
à tota Substantia actio quid sit. 140. 2. 142. 1

de

de Substantiæ totius actione, variæ Clarissimorum Virorum sententiæ. 141. 1
Succus Acaciæ inspissatus sub censura venit. 229. 1
Succi Citri concentratio inanis. 3. 1
Fructuum nō depurati mucilagineam in coctione cum saccharo præbent consistentiam. 180. 2
Succus de Rubo Idæo protinus prælo expressus ad quid conducat. 51. 2
Sufficiens quantitas, seu f. q. si à Medicis scribatur, quid Pharmacopœis observandum. 26. 2
Suffitus Cephalicus. 138. 1
alius communis. ibid.
anti-Pestilentialis. ibid.
Sulphur crudum, & purum, majoris efficaciæ ac energiæ censetur, quàm sunt ipsi Flores. 398. 1
Sulphure abundat totus terrarum orbis; plus tamen in uno, quàm in alio loco. 396. 2
Sulphuris purificationes diversæ. 397. 1
de Sulphuris sublimatione notatu digna & varia. ibid. 1. 2
Sulphur peculiarem distillandi normam exposcit, & quomodo instituenda. 399. 1
Sulphuri quid, pro sublimatione ejus legitima, adjungendum. 397. 1. 2
Sulphuris virtutes & energiæ. 396. 2
Sulphuris & Nitri vis unita horrenda est. 402. 1
Sulphur, sententiâ Authoris, ignis est concretus, subterraneus & terrestris; cui natura sua habenas objecit, terrestriores partes, ne in actum mox, & apertū incendium, erumpere possit. 396. 1
Sulphur, sententiâ profundissimè docti Phil. Kircheri, ignis naturæ est invisibilis. ibid. 2
singulare & admirandum naturæ productum est; cujus activitatem nil remoratur. 396. 1
Terræ Pingvedo, Adeps, Resina, & Oleum, à priscis & Neotericis Philosophis definitur. ibid.
sub vilioris terræ glebæ forma, igneas virtutes, ac æthereas actiones, producit. ibid. 2
quâ ratione principium rerum naturalium, præcipuè verò metallorum & mineralium, dici & esse possit. ibid. 2
Sulphur. Antimonii. 581. 1
Sulphuris Antimonii fixatio. ibid.
Sulphur Antimonii ex ejus Cinnabari. 368. 2
Auratum Diaphoreticum. 365. 1
Sulphuris Hepar. 400. 1
Lac, & quæ circa illud notanda. ibid. 2 vid. Lac Sulphuris.
Oleum Rulandi. 402. 1
Tinctura Tartarisata. ibid.
Vitrioli Anodynum. 338. 1 394. 2
Martiale. 339. 2
Inflammabile. 395. 1
Syruporum elegantes præparationes, Essentiæ nomine insigniendæ. 8. 2
Syrupos parandi Antiquâ methodo simplicium spirituosas partes fugamus. 23. 1
Syrupus de Absinthio Stomachalis & Hepaticus. 1. 2
de Absinthio Stomachalis, cum vino Cydonior. pro Abstemiis. 2. 2
Acetosus Compositus. 3. 2
Simplex. ibid.
ex succo Acetosæ. ibid.
Acetosellæ. ibid.
Acetositatis Citri cum Corticibus. 2. 2
de Agresta. 3. 2
de Cortic. Arantiorum. 7. 1
de Flor. Arantiorum. ibid.
ant-Asthmatinus. 7. 2
ex succo Berberum. 10. 1
de Betonica. 8. 1
de Betonica Compositus, seu Cephalicus calidus. ibid. 2
contra Calculum. 17. 1
ex Succo Cardui Benedicti. 10. 1
de Centaurio minore anti-Febrilis. 11. 1
Cephalicus calidus. 8. 1
alter temperatus. 9. 1
Cerasorum acidorum. 10. 1
pro conficiendo vino Cerasorum gratissimo ex tempore. ibid. 2
Chalybeatus aperitivus, pro Mulieribus & Cachecticis. 5. 1
alter Aperitivus. 6. 1
Magistralis anti-Cachecticus. 37. 1
de Cichorio simplex. 11. 1
Cinamomo. ibid.
Corallis rubris. ibid. 2
alius. 12. 1
Corallinus Calidus ibid. 1
Refrigerans. 11. 2
de Corticibus Citri. 13. 1
Domesticus, s. de Spina Cervina. 32. 1
contra Dysenteriam. 14. 1
Emeticus correctus. 32. 2
alius. 33. 1
pro Abstemiis. ibid.
Purgans ex Vegetabil. ibid. 2
de Endivia. 14. 2
Farfara. ibid.
Fragis. ibid.
Fumaria. ibid.
Gemmatus Cordialis calefaciens. 12. 2
refrigerans. 13. 1
de Glycyrrhiza pectoralis. 14. 2
Granatorum. ibid.
de Hedera terrestri. 15. 1
ex Helleboro. 33. 2
efficacior. 34. 2
Hydragogus. 15. 2
alius Hepaticus. 16. 1
Purgans. 35. 1

Syrupus de Hyssopo simplex. 15. 2
Magistralis chalybeatus anti-Cachecticus. ibid. 2
Magistralis primus. 36. 1
secundus. ibid. 2
pro Infantibus & Pueris, Vermibusque expellendis. 37. 1
Mastichinus Stomachalis. 16. 1
de Melissa. ibid. 2
Mentha Stomachalis. ibid.
Mercurialis purgans. 38. 1
alius. ibid.
Nephriticus primus. 17. 1
secundus. ibid.
tertius. 18. 1
de Papavere erratico. ibid. 2
simplex. ibid.
ex Perlis, & aliis Gemmis, quomodo parandus. 12. 2
flor. Persicorum. 38. 2
anti-Phthisicus & Vulnerarius. 19. 2
de Pœonia. 18. 2
Pomis Cordialis. 19. 1
Rhabarbaro. 38. 2
Ribibus. 20. 2
Rosatus simplex. ibid. 1
solutivus ex Mucharo. 39. 1
de Rosis siccis. 20. 2
Rubo Idæo. ibid. 2
anti-Scorbuticus. ibid.
de Scordio simplex. 21. 1
compositus anti-Pestilentialis. ibid.
de Senæ foliis. 39. 2
Spina Cervinâ. 32. 1
Spleneticus. 21. 2
Spleneticus aperitivus & Hepaticus. 4. 2
de Tribus solutivus. 40. 1
Florum Tunicæ. 22. 1
ex succo Tussilaginis. ibid.
Violarum Martialium. ibid. 2
Vulnerarius. 19. 1

T.

Tabulæ Citratæ. 120. 1
Perlatæ. 121. 2
Tarantulæ morsûs remedium harmonicus sonus. 141. 1
Tartari Balsamum. 417. 2
Tartari Cremor & Crystalli, ex Italico Tartaro parati, præ cæteris majoribus pollent virtutibus. 414. 1
Tartari magna est differentia, juxta diversitatem tam Vinorum, quàm Regionum. 409. 2
Tartari notæ bonitatis. 410. 1
Tartari purificatio, seu Cremoris & Crystallorum Tartari præparatio. 411. 2
Tartari vini utilitas in Medicina. ibid.
de Tartaro historia Angeli Salæ. 410. 2
Tartaro Vini. 409
Tartarus Antimoniatus. 212. 2
diutissimè coctus in sublime non fertur, multò minùs in simplici destillatione cum liquore per Alembicum transcendet. 244. 1
qualis, pro destillatione sui spiritûs, eligendus. 413. 2
quâ ratione peregrinis virtutibus imbuatur. 411. 2
salis simplicis naturam excedit, & compositum corpus est vegetabile. 409. 2
Vini quid sit, & quid sub hoc nomine & Medici & Chymici indicent. ibid. 1. 2
qui ex Vino Rhenano & Italico produducitur, cæteris præferendus. 410. 1
præsens remedium in Colica passione, largiter assumptus. ibid. 2
Solutivus magis, & Purgans. 412. 1
Chalybeatus. 412. 2
Tartarum Diureticum cum Fragis. 411. 2
Tartari Olei fœtidi virtutes, & quid de ejus rectificatione sentiendum. 413. 2
Salis volatilisatio. 247. 1
Spiritus. 413. 1
Spiritus ex Cremore destillandus. ibid. 2
Tinctura. 417. 2
Tartarus vitriolatus Antimonialis alius. 416. 2
Emeticus. 416. 2
cum succo Mercuriali. 417. 1
seu Sal Tartari vitriolatus. 416. 1
Solutivus. 417. 1
Theophrasti Paracelsi Epitaphium, & publica monumenta, apud S. Sebastianum Salzburgi. 327. 1
doctrina nimis obscura. 342. 1
Theophrastum Paracelsum vindicat subtilis ille Philosophus, Helmontius. 327. 1
possed' sse lapidem Aurificũ, orbis clamitat, & ad nos vocem reflectunt Magni Rudolphi Austriaci tempora. 328. 1
Theriaca correcta cum Opio. 173. 2
Andromachi magis restricta & correcta. 172. 2
quàm inconsultè & insulsè compositionibus Aquarum assuatur. 245. 1
correcta sine Opio, ejusque vera præparatio. 167. 2
Simplex præstans. 176. 1
Theriacam medicamentorũ Reginã dixerunt. 145 1
plus dedecorantia, quàm exornantia, simplicia quæ. 166. 7
Theriaca Veterum in quib9 morbis eximias habeat dotes & prærogativas. 155. 2
quibus in morbis emolumento sit. 163. 2

Theria-

Theriaca Veterum nil minus agit, quàm ut cor roboret, deleterias qualitates oppugnet, & venena propellat. 145. 2
Theriacæ Veteris ingredientia quædam inutilia cur priorem tamen stationem & pondus suum obtinuerint in Theriaca correcta. 171. 1
Theriaca Vetus æquè anodynas & somniferas habet vires, ac recentissima. 156. 1
à vetustate & annis perperam commendatur. ibid.
debitâ dosi in quibusdam affectionib. exhiberi nequit, ob multorum, quæ perperam congesta sunt, repugnantiam, & violentam operationem. 164. 1
Theriaca multò efficacior & expetibilis esset, si saltem Cathartica & Chalcitis deessent. 164. 1
Theriacæ resolutio in doses & principia sua constitutiva, contra peculiares quosdam morbos. ibid.
à Theriacæ compositione cur ingredientia simplicia plura eliminentur; & quæ eorum loco substituenda. 171. 1
Theriacæ Cathartica citra artē sunt adscripta. 157. 1
Theriaca cur à Chalcitide nigricet. 162. 2
Theriacæ effectûs diversi, unde. 157. 1
Fermentatio unde. 156. 1
longævitas & incorruptio à fermentione non dimanat. 156. 1
in Theriacâ fermentatio genuina non est. 157. 2
Theriac. fermentatio quomodo verè fiat. 158. 1
an formam mixti peculiarem producat. 155. 2
in Theriacâ primaria fermentationis causa quæ. 157. 2
fermentatio quarum sit partium. 157. 1
non est ab Opio. 156. 1
Theriaca ex quot dissitis sibi repugnantibus rebus conflata sit. 163. 2
præ reliquis Compositis & Electuariis nullam habet ab interitu prærogativam. 156. 1
Thermales Aquæ ex Solis mineralibus & metallis, sulphure potissimum, exoriuntur. 387. 2
Thermarum ingens calor & effervescentia unde exoriatur. ibid.
Thermis, seu aliis Aquis Medicatis, metalla & mineralia corporaturâ suâ & entitativè non insunt. ibid.
Thermarum succedaneum Balneum. 401. 2
de Thermis Carolo-Badensibus absurdum dogma, reperit tamen suum Professorem. 388. 1
Thermæ sulphureæ pro maximâ sui parte ex sulphure subterraneo accenso constant, aut ortum ducunt. 396. 1
Thus minùs dextrè committitur destillationibus humidis. 254. 1
Tincturam Philosoph. dari, magnus ille Societatis Scriptor, P. Athanas. Kircherus negat. 314. 2
Tincturæ Universalis existentiam probat Helmontius. 328. 1
Tinctura Martis ex Croco. 337. 1
Martis vera. ibid. 2
Rosarum. 92. 1. 207. 1
Saturni. 348. 2
Sulphuris tartarisata. 402. 1
Tartari. 417. 2
Tragacanthum, mucilaginosum Gummi, destillationibus humidis planè inutile. 254. 1
Tragea Aromatica communis. 126. 1
Cephalica grossa & pretiosa. ibid.
vilior. ibid.
Grossa communis. 127. 1
alia Stomachalis. ibid.
Transmutatio metallorum temporibus Magni Cæsaris Rudolphi, Glor. memoriæ, sæpius celebrata fuit. 329. 1
Trochisci quale medicamenti genus. 128. 1
Alhandal. ibid. 2
Aliptæ Moschatæ. 129. 1
Ambrati & Moschati, seu de Gallia Moschata. 131. 1
Bechici Albi. 129 1
Nigri. ibid.
Rubri antiPleuritici & Pectorales. ibid. 2
de Benzoe ad Suffitus pretiosos. 130. 1
ad usum Internum. 129. 2
Capitales, s. Cephalici. 130. 1
Cordiales Regii. 130. 1
Galliæ moschat. 131. 1
Hepatic. refrigerantes. 130. 1
Pectorales. 129. 1
anti-Pestilentiales & sublinguales. 132. 1
sublinguales viliores. ibid. 2
alii Citrati. ibid.
anti-Plevritici. 129. 1
Sublingvales. 132. 1
Trochiscorum de Ramich exacta resolutio & analysis pro Aqua Dysenterica Quercetani. 228. 1
Trochisci de Scilla non ex Scilla, sed reverà ex rebus additis, constant. 147. 1
Trochiscorum Scilliticorum exactissima anatome. 146. 1
Trochisci de Spodio, pro aqua Dysenterica Quercetani, examinantur. 227. 2
Serpentibus. 153. 1
Terr. sigillat. examinantur. 227. 2
228. 1
Viperis. 133. 1

Trochisci de Viperis Antiquâ methodo citra dolos & fraudes parari nequeunt. 133. 1
Viperini num ex solis fœmellis, juxta Galenum, & earum duntaxat carne, rejectis maribus, ossibus, seu spinis, hepate, & corde, parandi sint. 147.2
Viperini pro parte potiori ex biscocto pane constant, indigni Compositione Theriaces. ibid.
de Trochiscis Viperarũ notatu digna plurima. 133.2
Trochiscis Viperarum meritò Pulvis earundem ad Theriacæ confectionem substituendus. 133. 1
Trochiscorum de Viperis novus parandi modus. ibid. 2
Turbith Minerale. 355. 1
Minerale rubrum in momento. ibid.

V.

Vapor ille aquosus, inter decoquendum à carnibus exhalans, propriè aquæ elementari æquiparari potest. 236. 1
Vasa terrea, ignem strenuum diu sustinentia, pro fusione metallorum, & aliis laboribus Chymicis, quomodo conficienda. 363. 1
in Vase arctè clauso nihil coqui valet. 236. 1
Vegetabilia, &, inter hæc, horarii Fructûs, licet, à stirpe sua avulsa, ad corruptionem inclinent; multo tamen tempore perdurant 227. 1
indiscriminatim omnia extractionibus non sunt idonea. 74.1.
putredinis corruptelam, & corruptionis semina, non admittunt, ut animalia: idque ob salem fixum, qui Vegetabilibus inest. 226. 2
quædam sale nitroso sunt referta, & parum salis fixi continent. 34. 2
terrestrioris genii Decoctionibus, potiùs, & Extractionibus, apta; nequaquam verò Destillationibus. 237. 1
ex Vegetabilibus omnibus arcana formandi medicamenta vera methodus, ac idea. 218. 1
Vegetabilium differentia in tres Classes divisa, pro legitima earum destillatione. 215. 2
in Vegetabilium Extractionibus quæ observanda. 74. 1
Vegetabilium maximus requiritur delectus, ad Aquas exinde destillandas. 214. 2
Venenorum varietas & discrepantia. 142. 143. 2
Venena Mineralia quomodo agant. 143. 2
cordi applicare, periculosum opus est & temeriarum. 143.2
occulta in malignis raro innotescunt, nisi jam actâ Tragœdiâ. 241.1
qualem nobiscum ludant Tragœdiam & Catastrophen. 154.& seqq.
Veneni Mineralis nulla est analogia aut proportio ad Alexiterium Vegetabile. 143. 1
Venenis Mineralibus Bezoar, Unicornu, Orvietan. & Theriaca non resistunt aut medentur. ibid.
Venenorum Mineralium alexiteria communia non antipathico dissensu adversantur. ibid. 2
Indoles & actio est manifesta. ibid. 1
Venenum Minerale ab alexiterio vegetabili non superatur, nisi per accidens. ibid. 1
nullum est, cui inexhausta Dei misericordia specificũ & antipathicũ remedium non opposuerit. 143.144. 1.2
unum huic speciei est alimentum; alteri verò deleterium. 143. 1
Vini Sal essentialis. 418. 1
Vinum decoctionibus destinare, absurdum est. 215. 1. 220. 2
Carminativum. 87. 1.2
contra Flatûs. ibid.
Hippocraticum. 92. 2
aliud. 93. 1
Laxativum. 41. 2
Viperinum. 150. 1
Viperas inter ac Serpentes, quoad virtutes, modum, ac rationem agendi, nulla est differentia. 149. 2
de Viperarum Trochiscis: vid. Trochisci Viperarũ.
Viperarum Pulvis potiùs, quàm Trochisci, ad Theriacæ confectionem substituendus. 133. 1
de Viperarum elixatione, Galeni dogma tota Medicorum Schola confirmat. 220. 1
Viperarum morsus cur reliquis Serpentibus sit perniciosior. 149. 2
& Serpentum corda devorantur viva, pro eximio alexipharmaco. ibid. 1
Spinæ, Cor, & Hepar, à Confectione Trochiscorum non sunt abarcenda. 148. 2
Viscum Quercinum aptius Decoctioni, aut Extractioni, quàm Destillationi committitur. 221. 2
quoad esse suum lignum inodorum est, nullo fragranti spiritu sulphureo præditum, adeoque, per Alembicum destillatum, nihil virtutis elargitur. 250. 1
Vitalitas, ac ratio formalis vitæ, in quonam fundetur. 142. 1
à Vitrificatione Antimonii instrumenta ferrea abarcenda. 362. 2
Vitrioli albi efficacia. 161. 1
Vitrioli Clyssus. 393. 1
Spiritus essentificatus. ibid.
de Vitriolo. 385.

Vitrioli Essentia, s. Oleum, aut Liquor dulcis. 393. 2
Essentia alia. 394. 1
Oleum crassum non est separatum quid à Spiritibus reliquis Vitrioli; sed saltem potens & magis concentratus Spiritus. 390. 2
Sulphur Anodynum. 394. 2
vid. Sulphur Vitrioli.
de Vitrioli Spiritu viridi. 392. 1
in Vitrioli electione, pro Spiritu ejus destillando, multum situm est. 386. 2
Vitriolum quale pro destillatione sui Spiritûs eligendum. 389. 2
Vitrioli Spiritus de virtutibus & efficacia metallorum spiritualiter ac virtualiter participat. 386. 1
in spiritibus determinatis haud exiguos effectûs in Medicina experiri licet. 387. 1
de Vitrioli Spiritu, seu Oleo dulci. 391. 2
Vitrioli Spiritus pro maxima sui parte Spiritus est ipsius Sulphuris. 386. 1
diversarum specierum uti haud est exigua differentia, ita quoque Spiritûs earum in virtutibus discrepant haud parum. ibid. 2
Spiritûs adulterantur. 387. 1
Spiritus dulcis verus utrum parabilis. 391. 2
Spiritûs dulcis destillandi modi examinantur. ibidem.
ex Vitriolo Spiritum, seu Oleum dulce elicere, res ardua est, & impossibile videtur. 392. 1
de Vitrioli Spirit. plura vid. Spirit. Vitriol.
Vitrioli caput mortuum, ab astris impraegnatum, copioso sale, à Vitrioli natura alieno, imbuitur. 391. 1
caput mortuum pervestigatur. 390. 2
caput mortuum verum omni sale protinus à destillatione destitum est. 391. 1
varia sunt Genera & Species, pro diversitate minerarum & metallorum. 385. 2
virtutes metallis potiùs, eorumque principiis, adscribendae; non verò Vitriolo, ut tali, tanquam minerale esset, à metallis naturâ suâ segregatum. 366. 1
usus varius ac multiplex: interno tamen usui raró per se destinatur. 385. 2
de Vitriolo dulci viridi, & Spiritu Vitrioli Philosophico Polemanni. 344. 1
ex Vitriolo, opinione Paracelsi, integra medicamentorum Officina foret constituenda. 386. 1
Vitriolorum delectus, & quaenam, ad salutaria exinde conficienda medicamenta, amplectenda. 386. 1
Vitriolum à proprietate & natura salium planè alienum est. 385. 1
commune mixtum est, de variis participans quandoque Metallis & Mineralibus. 386. 2
nativum vix unum reperitur, quod uni saltem metallo existentiae suae debeat primordia. ibid. 1
pro altera columna praestantissimorum ex ea conficiendorum medicamentorum habetur. 385. 1
quodcunque in metallum denuò convertibile; exclusis spiritibus acidis sulphureis, nitrosis, aut salinis. ibidem.
omne solutum est metallum. ibid. 2
Salis nomine metallorum falsò insignitur. 365. 1
Jovis, seu Stanni. 345 1
Martis per se usui Medico favet: ejusque virtutes. 336. 1
crebrioris usûs est, tanquam resolvens & deobstruens medicamentum. 386. 1
Martis. 335. 1
Veneris. 342 2
Vitrum Antimonii album. 364. 1
Antimonii ex Regulo, cum & sine Auri additione. ibid.
Antimonii Solare. 363. 2
ex Vitro Antimonii Pocula. ibid.
quae medicamenta sint conficienda: ejus virtutes & annexae cautelae 363 2
pro Ulceribus exedentibus Tibiarum & Pedum Remedium praestans. 365. 1
Universalia medicamenta an dentur. 163. 2
Unguenta inter externa remediorum genera collocantur: & ex quibus conficiantur. 272. 1
Unguentum Aegyptiacum. ibid. 2
Alabastrinum. 273. 1
Album. ibidem.
Album Camphoratum. ibid.
de Althaea simplex. ibid. 2
ad Ambusta. 274. 1
Anodynum. ibid. 2
Apostolorum. ibid.
de Arthritide purgans. 275. 1
Aureum Vulnerarium. ibid. 2
Carminativum. 276. 1
Cephalicum. ibid. 2
Clysmaticum. 277. 1
Comitissae adstringens. ibid.
Cordiale. 278. 1
Hepaticum. ibid. 2

ad

Unguentum ad Hæmorrhoides. 279. 1
Hæmorrhoidale aliud. 280. 1
ad Hernias. 281. 1
Jovis refrigerans. 280. 2
Infrigidans, seu refrigerans Galeni. ibid.
de Linaria hæmorrhoid. 279. 2
Liquiritia. 281. 2
Lythargyrio, seu Saturninum. 282. 1
Mercuriale. ibid. 2
Nervinum. ibid.
Nihili ad Oculos. 283. 1
Pectorale. ibid. 2
Pediculorum. 284. 1
Pomatum. ibid.
Populeon. 285. 1
Potabile rubrum. ibid. 2
aliud. ibid.
Unguentum Rosatum. 286. 1
Saturninum. 282. 1
ad Scabiem. ibid.
Spleneticum. ibid.
Stomachicum. 287. 1
ad Vermes. ibid.
Viride Reginæ. ibid.
Volatilia fixare, & fixa volatisare, arduum. 230. 2
Volatilium, & fixa fixorum, virtutes lege suâ tenent. ibid.
Urinæ salis Volatilis acutissimi odorem spirant cloacæ. 137. 2

Z.

Zibebæ Purgantes. 61 2
Zoilorum insulsa & iniqua judicia institutum Authoris non morantur. 289. 1

ERRATA

Errata Typographica
in
PHARMACOPOEIA REGIA.

Pag.	col.	lin.	pro	lege
5	1	1	Spir.	cum Spir.
6	2	23	acutæ	acuatæ
8	1	13		debitæ consistentiæ
9	2	ult	ab unciâ semis	ad unciam unam
10	1	6		& contemperat
—	-	9	pacando	parando
12	1	14	Licenteric.	Lientericis
—	-	25	manicæ	manicam
—	1	48	caprimo	caprini
14	2	8	catharros.	catarrhos.
—	2	29	Cran.	Gran.
15	1	32	Spato	Sputo
—	-	—	adhibeat	adhibet
—	2	28	Decoct. fort. Rad. Sambuc, libr. &c.	
—		—	leg. Radic. Sambuc. vel decocti	
—		—	ejus Radic. fortis, lib. &c.	
20	1	31	uncias	unciæ
—	2	11	commixtus	commixtis
22	1	25	exhalatione	exhalationem
—	2	21	tut	tur
23	1	23	Auth.	Anth.
23	1	32	differt	disert
—	-	41	gant	gent
—	-	penult	pigres	pigros
—	2	12	gnaræ	gnara.
24	2	penult.	caspid.	cuspid.
26	2	5	ut	&
27	2	43	lis	le
34	2	24	nantur	nuntur.
35	1	31	justa	insta
—	2	6	rosi	roso
—	-	10	destillando abstra-	destillatione abstra-
—	-	—	hatur:	hendo
36	1	43	unciam unam	unciâ unâ
—	-	penult.	uncias	unciarum
—	2	27	ex	&
38	1	42	uncias	unciæ
—	-	44	am am	a a
43	2	2	Palpæ	Pulpæ
45	1	29	Palpæ	Pulpæ
46	2	31	muntur	mantur
48	1	2	pueril.	puerul.
49	2	7	batur	bitur
50	1	11	a	um
—	-	13	a	um
—	-	14	dele sunt.	
—	-	penult.	des	das
—	2	5	leg. plenum	medicamentum
—	-	11	poterit	possit
—	-	15	possum	possim
51	-	44	valet	calet
52	2	2	Fœnicul.	Apii
53	1	32	aqua	aquæ
—	-	43	Extractum	Electuarium
—	2	23	a a	am am
—	-	—	semi	semis
55	1	1	resinæ	resinas
—	2	22	habeat	habet.
56	1	2	tractaturus	tractaturo
57	1	27	illam	illum
59	1	4	remisso	dum remiserit
—	-	7	unciam unam semis:	unciam semis.
—	-	26	remisso	dum remiserit
65	1	20	dele	monitum
—	2	33	gunt	gant

Pag.	col.	lin.	pro	lege
73	1	2	acturus	acturo
74	1	6	præditæ	prædita
—	-	28	dele	hoc
—	2	23	vitro	vitreo
77	1	4	leg. crassiusculè	contusis
78	1	18	tum	tam
80	2	39	ma	mis
82	1	29	essentia	essentiæ
83	1	15	del. &	
84	1	15	simila	similia
—	2	u	alius	alii
86	1	20	dele di	
87	1	32	as	æ
89	1	penult.	pign.	pingv.
90	2	34	am am	a a
—	-	35	duos	duo
91	1	5	as.	æ
92	1	23	æ.	as
—	-	42	leg. Mart. ana	
—	2	28	a a	am am
94	1	15	Sap.	Sæp.
95	2	24	ma	mam
96	1	24	nis	nibus
—	2	22	ti	tâ
100	1	11	virtutus	virtutes
105	2	8	pluver.	pulver.
06	2	11	darat	parat.
108	1	penult.	item	addendo
109	1	13	bentur	betur
111	1	23	catharros	cararrhos.
123	1	5	ana unam	ana unciam unam
126	2	33	Si	Sic
133	1	33	uncias	unciam
—	-	35	leg. Et eum sufficient. quant.	
—	-	—	Decoct. coutic.	
—	2	24	maxime	maximæ
—	-	33	quæ	qui
135	1	16	ultior.	altior.
136	1	17	cui	qua.
—	2	8	partiunc.	portiunc.
—	-	11	Cinamomi	
—	2	22	repandas	replendas
137	2	12	gratia	grata
—	-	30	vires	virium
—	-	35	dedicata	dedicatis
—	-	41	theæ	thœæ.
140	1	36	Protho	Proto.
—	2	19	cibiem	cibilem.
—	-	34	Veniens τῦ θεἰς	Venenis τὸ θεῖον
141	1	7	entem	entis
—	-	37	occulta	occultas
—	2	26	acti	actu
142	1	6	genda	gendas
—	-	22	gyæ	giæ
—	2	14	Taxicos.	Toxicos.
146	1	13	præfacti	præfati
—	2	1	reserat	referet
—	-	4	incolus.	inclus.
—	-	28	Trochiseor.	Trochiscor.
—	-	38	θιαφ	διαφ.
152	1	14	leg. expultric.	
—	2	38	multus	multis
—	-	11	induit	inducit
158	2	5	endans	entans

Pag.	col.	lin.	pro	leg.
158	-	34	Cap.	Claff.
161	-	ult	lypo	lipo
162	1	6	Dios.	Dias
163	1	17	post : ludibrium : Ægrotorum fraudem	
—	-	39	mormos	morbos
164	1	12	appositis	oppositis
—	2	44	puraf.	paraf.
165	1	7	insuit	insint
—	2	25	semini	seminii
168	1	13	ponderis	ponderi
172	2	17	cramate	grammate.
175	2	3	Antitodi	Antidoti
—	-	36	nimirum	nimium
177	2	35	additi	addidi
178	1	35	dupli	duplici
190	2	17	hanc	hoc
190	2	ult	tantes	tantia
192	2	38	æquæ	aquæ
195	1	23	superaffundo	superaffundendo
207	1	12	famill	facill.
215	1	21	exlixent	elixent
219	2	7	acet. scil. ℔ʃ.	aceti scillitic. ℔ʃi
227	2	21	commiti.	committi.
236	1	14	albi.	alibi
241	1	47	cosmedica.	Cosmetica
265	2	31	in Infusione	
268	1	31	bueat	queat
298	1	14	salutæ	solutæ

Errata
in
MANTISSA.

Pag.	col.	lin.	pro	lege
319	1	ult	deleatur &	
322	1	27	alter	altero
342	1	46	perventur	perventuri
343	2	antepe.	præfata	præfatæ
345	2	19	pedentim	pedetentim
351	2	17	admisceantur,	admisceatur
360	1	15	prob è	probè
362	1	4	ter	tur
—	2	penult.	unum	unam
—	2	38	duam	dua
379	1	35	diegerantur	digerantur
387	1	33	liquore	liquorem
395	1	16	piritu	spiritu
404	2	10	totius	toties
408	1	1	Ferra	Terra
415	1	2	procurandis	pro curandis
416	1	8	Du	De.